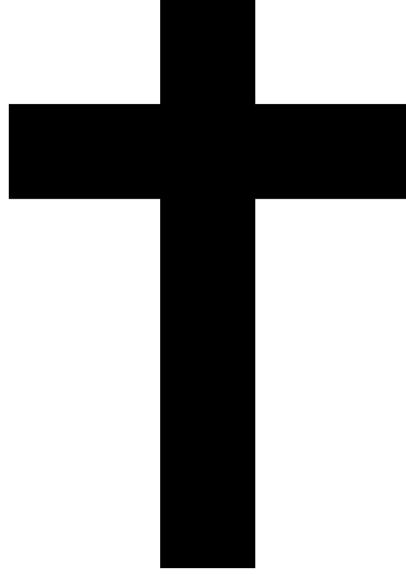

Ebe-No-Pfuase Ishobo
Onogbo

New Testament in Ivbie North-Okpela-Arhe (NI:atg:Ivbie
North-Okpela-Arhe)

Ebe-No-Pfuasẹ Ishobọ Onogbọ

New Testament in Ivbie North-Okpela-Arhe (NI:atg:Ivbie North-Okpela-Arhe)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ivbie North-Okpela-Arhe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789194797

The New Testament

in Ivbie North-Okpela-Arhe

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
03be06b0-68fd-500b-b9a9-6bca4b63979a

Contents

iMatiu	1
iMaki	46
iLuku	74
iJoni	119
Ikanya	153
iRoma	195
1 iKoritia	214
2 iKoritia	232
iGalesha	244
Efisha	250
iFilipia	257
iKolosha	262
1 iTesalonia	267
2 iTesalonia	271
1 iTimoti	274
2 iTimoti	279
iTato	283
iFilemō	286
Iburu	287
ijemhisi	302
1 iPita	307
2 iPita	313
1 iJoni	316
2 iJoni	321
3 iJoni	322
iJudu	323
Irokhase	325

Usonhi Onete oyi iJesu iKirisiti ni iMatiu O keke

*Unuekpe oyi iJesu iKirisiti
(iLuk 3.23-38)*

¹ Ona o khi akeke shi eke abi unuekpe oyi iJesu iKirisiti Omi iDefidi ni o khi Omi Aburaamu o li ze.

² Aburaamu o bia Aziki, Aziki o bia iGiekopu, iGiekopu o bia iJuda ali inyoghuo oli nya.

³ iJuda o bia iPerazi ali iZera, okpotso ni o bia we, a lu iTama.

iPerazi o bia Ezironi. Ezironi o bia iRamu.

⁴ iRamu o bia Aminadabu. Aminadabu o bia iNashoni, iNashoni o bia iSalimoni.

⁵ iSalimoni o bia iBoazi, okpotso ni o bia iBoazi,

a lu iRe-abu. iBoazi o bia Obedi ni a lu inyoli iRutu. Obedi o bia iJese.

⁶ iJese o bia iDefidi ni o khi oghie. iDefidi o bia iSolomoni ni inyoli o kpe khi ughue Uraya.

⁷ iSolomoni o bia iReobuamu. iReobuamu o bia Abija. Abija o bia Asa.

⁸ Asa o bia iJeoshafati. iJeoshafati o bia iJeoram, iJeoram o bia Uzaya.

⁹ Uzaya o bia iJotamu. iJotamu o bia Aazi. Aazi o bia Ezekaya.

¹⁰ Ezekaya o bia iManase, iManase o bia Amoni. Amoni o bia iJosaya.

¹¹ iJosaya o bia iJekonaya ali inyoghuo oli nya eghẹghẹ ni a ro muno egbọ iZireni ighumha je iBabilo.*

¹² Abi e ke ro rote iBabilo jele, iJekonaya o bia iShalitiēni. iShalitiēni o bia iZerubabeli.

¹³ iZerubabeli o bia Abiudu. Abiudu o bia Eliakimu. Eliakimu o bia Azori.

¹⁴ Azori o bia iZadoki. iZadoki o bia Akimu. Akimu o bia Eliudu.

¹⁵ Eliudu o bia Eliaza. Eliaza o bia iMataani. iMataani o bia iGiekopu.

¹⁶ iGiekopu o bia iJosefu, ni o rue iMeli inyi iJesu shi ni a lu iKirisiti.

¹⁷ Rote eghẹghẹ Aburaamu bhale eghẹghẹ iDefidi, e khi agbhotu igbene. Ke rote eghẹghẹ iDefidi bhale eghẹghẹ ni a ro muno egbọ iZireni ighumha je iBabilo, e khi agbhotu igbene. Ke rote eghẹghẹ iBabilo bhale eghẹghẹ ni a ro bia iJesu iKirisiti, e gbo li khi agbhotu igbene ghọ.

*Abi a li bia iJesu iKirisiti
(iLuk 2.1-7)*

¹⁸ Abi a li bia iJesu iKirisiti na. Neni iMeli inyoli o ngeli na iJosefu ni o o gue oli. A bhale ya e khi iMeli o o me omọ ni o rote obọ oyi Ayemhen-pfuase bhale.† ¹⁹ Itobo khi iJosefu ughuoli, o khi ogbọ ni o gue angeli, o o sali shi udu khi loli ya kuegbe-ari imeli shi eke, ini loli khi yeghe o lia ukpeloe agbo.

²⁰ Abi o lii sa ona shi udu, ageni o bhale deba li alo elena, o o li, “iJosefu omi iDefidi, khi ke ze ni ulishi o mu e abi u li ya rue iMeli shi ughue, irari khi omọ ni o o me, obọ oyi Ayemhen-pfuase o te bhale. ²¹ O ya bia omọ omose, eva ni u ya lu oni omọ khi iJesu, irari khi o ya mie egbọ eyoli olamhe pfuese.”‡

²² Eri a me enana ni a ro bhe ya e khi ingmemhi ni Eshinegba o rote unu oyi omekeguele ngme, ni e bhale ya tse. Ni o o, ²³ “Ghe khe! Omeshi ni o a le deba omose ghue o ya ke me omọ, o bia omọ omose, eva oyoli a ya

* 1:11 Li ze 2 Ighie 24.14-15; 2 Okhe 36.10; iJere 27.20 † 1:18 Li ze iLuk 1.27 ‡ 1:21 Li ze iLuk 1.31 § 1:23 Li ze Aza 7.14; 8.8,10

ke lu iManuēni.”[§] Abi ona o ngme khi, “Eshinegba o nu awa la.”

²⁴ Abi iJosefu o ro guale, o riēle emini Onomhūe o mhēse na li o riēle, o rue iMeli ughue abi Eshinegba o gueye o li. ²⁵ Eri-tse khi iJosefu o a tigbe le deba iMeli, ramhi ni o ro bia oni omō omose. IJosefu o lu eva oyi oni omō, iJesu.*

2

Epfese ni e rote obini ovo o te e ngale bhale

¹ Eoli ni a lu iBetilemu obini eke iJudia a bia iJesu shi, eghēghe ni oghie ni a lu Erōdu o ro khi oghie. Emose elēsingme eghuo e rote obini ovo o te e ngale bhale eke iJerusalemu. ² Ee mhila, ee liē, “Obo a bia oni omō ni o ya khi oghie oyi egbō iJu shi? Irari khi anye she me ukpetata oyoli obini ovo o te e ngale, lōli o zē khi anye bhale ni anye ya ga li.”

³ Abi oni oghie Erōdu o ro suo ona, egbe ēa ke sheshe lōli ali egbō kpa ni e la iJerusalemu. ⁴ O luno ighie eyi ekpodalo-ugamhi nya ali esese Ishi eyi iMosisi kugbe. O mhila wē, o o wē, “Obo e khi a ya bia iKirisiti Omiepfuese shi?” ⁵ E gueye o li, “Eoli iBetilemu na eke iJudia lo.” “Irari khi igho emekeguele e keke shi eke khi:

⁶ “ iBetilemu na eke iJudia,
yeye u ga khi oni o mu eloe ne nya
elemhi eoli eniemhi
ni e la eke iJudia.
Aye oghie o te ya lasese,
ni o ya ri egbō iZireni
khasē ode.’ ”*

⁷ Igho oghie Erōdu o lu eni emose egho ochi, o mhila wē, “Eghēghe onoghua a ro me oni ukpetata?” ⁸ Igho o ghie wē je iBetilemu, o o wē, “A ke le, a kugbe-a ya nono o li. A kha da me o li ne, a nyene egbe bhale ya gueye mhe ni mhi li ya ga li.”

⁹ Abi e ro suo abi Erōdu o ngme se, e te agho fie lasese. Igho e gbo me oni ukpetata ni e kpe me obini ovo o te e ngale. O re wē khasē ode ya ramhi

ni o ro migha ukhomhi oni owa ni oni omō o la. ¹⁰ Egbe e mema mu wē abi e ro me oni ukpetata. ¹¹ Igho e lo elemhi oni owa. Abi e ro me oni omō ali inyoli iMeli, e wugha e ga li. E khueghie ekuē ni e tsua-a, e rue igolu ali afu ituale ali oili ituale ni eē pfiē ni e ghale somhi o li opfa. ¹² Igho Eshinegba o tse agua ye wē alo elena e khi gbo nyene egbe ukhokho deba oni oghie. Itobō igho e rote ode olese ya je apfe.

A rue iJesu na je eke ijipiti

¹³ Abi eni emose e ro je se, aḡeni oyi Onomhūe o gueye iJosefu alo elena, o o li, “Erōdu o o nono oni omō ona ni luē gbe o li-a. Rue o li ali inyoli na je eke ijipiti. La agho ramhi eghēghe ni mhi ro ya gueye u rote agho vu.” ¹⁴ Obili o bi, iJosefu o rue oni omō ali inyoli na je eke ijipiti. ¹⁵ Oobō o la ramhi ni oghie Erōdu o ro ghu-a. Eri Eshinegba o riēle ona ni a ro bhale ya e khi emini omekēguele o ngme khi o bhale ya tse. Ni o o, “Eke ijipiti mhi te lu omi mhe.”†

Erōdu o shi ushi a gbolo eniye enikeke-a

¹⁶ Abi Erōdu o ro me khi eni emose ni e rote obini ovo o te e ngale bhale egho khi e di luē, Elemhi ee bi o egbegbō. O shi ushi a gbolo eniye emose enikeke ni e la eoli iBetilemu ali eoli ni e la gasē o li-a nya. Eniye rote ikpe eva tiemhi eke, abi eni epfese e gueye oni oghie eghēghe ni e ro me oni ukpetata.

¹⁷ Abi a li me o li ena, o ri ungmemhi ni omekēguele iJeremaya o ngme bhale ya tse.

¹⁸ “A suo okokohue eke iRama,‡

ni o khi oyi eviē,
ali eviē oya.

iReche o o viē imi o li,

Áá yese o li,

o a zē yese, irari

khi imi o li e ghulo-a.”

IJosefu ali apfoli e rote eke ijipiti jele apfe

* 1:25 Li zē iLuk 2.21 * 2:6 Li zē iMika 5.2 † 2:15 Li zē Osia 11.1 ‡ 2:18 Li zē iJere 31.15

19 Erodu o ghu-a se, ageni oyi Eshinegba o bhale deba iJosefu alo elena obini eke ijipiti. 20 Oo, "IJosefu, vule, rue omie ali ughue, a ke je eke iZireni irari khi eni ee nono ni wewe e gbe oni omoo-a, e she ghulooa."

21 Igho iJosefu o vule, o rue oni omoo ali inyoli, o nyene egbe je eke iZireni. 22 Eri-tse khi abi iJosefu o ro suo khi Achelusi o ke shito ukpekhomhi oyi itali shi eke iJudia, ulishi o mu oli oa gbudu je oobo, o ri ochogho ya je obini eke iGalili abi ageni o she kpe tse agua ye oli. 23 O ri iNazareti mele apfe oyoli-a. Irarigho, ungmehi ni emekeguele e ngme, o bhale ya tse. Ni oo. "A ya ke lu oli ongi iNazareti."§

3

Ijoni Oni oo batazi egbo oo tse abo
(iMak 1.1-8; iLuk 3.1-18; iJon 1.19-28)

1 Ikpe ni e bu e dose, ijoni Oni oo batazi egbo o lasela shi elemhi odagbe ifufu na eke iJudia, oo tse abo. 2 Oo lie, "A rote olamhe eye e mu pfi irari khi Eghiele oyi Eshinegba o she ti bhale."* 3 Ingme oyi ijoni ona, Azaya omekeguele oo ngme abi o ro lie,

"Ogbo oghuo o la elemhi odagbe ifufu e tse, oo lie, 'Be ode-a na Onomhue rote, be oli sheshe.' "†

4 Itsua ni ijoni o ro so, iriria akphere a ro do we. O ri ogbene eku e lamhi mu oku. Initso ali oribo e khi eminale eyoli.‡

5 IJerusalemu ali eke iJudia ali edeli ni e mama oke iJodani nya egbo e rote e bhale ni e suo ungmehi oyoli. 6 O la elemhi oke iJodani batazi egbo, ee zono olamhe eyewe lasela.

7 Abi ijoni o ro me khi egbo otu iFarisi ali iSadusi ni e bu e bhale deba li o batazi wewe, oo we, "Ee enye ali imi enye! Oghuo o tse agua ye e, a na, khi anasemhe oo bhale ni Eshinegba o ya ghie ghi e?§ 8 A ke ngeli ingeli eni e

ya rokhase khi a she mu pfi. 9 A khi ke sa khi a ya na pfue anasemhe ini a da lie, 'Aburaamu o khi itita anye.' Itobo khi Eshinegba o dobe ya rote eche ena woloo eniye lasela na Aburaamu.* 10 A she to uze so udi oara. Oara ni oa da mo umomhi onete ne, a ya khi oli pfilo erali.†

11 "Ame mhi ro o batazi e memena, irari khi a she mu pfi. Ogboese ni oo bhale ikpukhokho oyemhe, o fu dose mhe. Mhi a fe fute oni o tsua eku oyoli eke. Loli o ya ri Ayemhenoo-pfuase ali erali batazi e. 12 O mu ukpokpo ni a to akhuli ni o ze epfia so mhue obo oyoli, ni o ro ya ke ghi-aghie we, o pfi efue ado-a, ashini a la kpishi we. Oo ti we gbili shi ashini a ri eminale e shi, eni efue we egho, o ya ri erali ni ea ya pfua ghue tose we-a."

Abi iJesu o li batazi

(iMak 1.9-11; iLuk 3.21-22)

13 IJesu o ya rote eke iGalili bhale oke iJodani ni ijoni o batazi lue. 14 IJoni, oo nono ni loli khu iJesu oni ibatizi, oo iJesu, "Ye ye u kha batazi mhe, se u ke gbo li bhale deba mhe mhi batazi e?"

15 IJesu o soli o, oo li, "Iye. Kie ze ni awa lina ri ele oli eghenge ona, ni awa me asha ri oghumhe oyi Eshinegba gbe akanya pfo." IJoni o lama shi oli o.

16 A batazi iJesu se, khi o lese na rote elemhi oke ngale eso egele, o me khi idane o khueghie a. Igho o me khi Ayemhe oyi Eshinegba o li abi anekhukhu tiemhile bhale ya ma li egbe. 17 A suo khi uruli o rote idane ngme, oo li, "Omimhe ni mhi nono ingme oyoli na, ni o ri egbe e mu mhe."‡

4

Imufe oyi iJesu

(iMak 1.12-13; iLuk 4.1-13)

§ 2:23 Li ze iMak 1.24; iLuk 2.39; iJon 1.45 * 3:2 Li ze iMat 4.17; iMak 1.15 † 3:3 Li ze Aza 40.3 ‡ 3:4 Li ze 2 Ighie 1.8 § 3:7 Li ze iMat 12.34; 23.33 * 3:9 Li ze iJon 8.33 † 3:10 Li ze iMat 7.19 ‡ 3:17 Li ze Igbae 22.2; Iwolo 2.7; Aza 42.1; iMat 12.18; 17.5; iMak 1.11; iLuk 9.35 * 4:1 Li ze Iburu 2.18; 4.15

1 Ayemhe ọ rue iJesu je ọdagbe ifufu ni Okphaghie ọ me asha mu ọli fe.*
 2 Abi iJesu ọ rọ pfi azumhi ogbele egbhueva se, okiamhi oo gbe ọli. 3 Igho Okphaghie ọ bhale deba li, ọọ li, “Ini o khia khi Omi Eshinegba u khi, nu eni echẹ ena ngme ni e mele eminale-anẹ ni u le.”

4 IJesu ọọ li, “Ebe-no-pfuase o ngme ghọ khi:

“ Ọa khi eminale tse,
 o ri agbo a na ogbo,
 ama ungmehi ni
 o rote Eshinegba unu lasela kpa.’
 ”†

5 Igho Okphaghie ọ rue iJesu je iJerusalemu, ọli no pfuase. Ọ rue ọli ya nga apfiẹpfiẹmhi ashini o yagha ne shi Owa Oyi Eshinegba ya migha. 6 Ọọ iJesu, “Ini o khi Omi Eshinegba u khi, rote ukhomhi ana ji ya tiemhi ekekhe.” Irari khi Ebe-no-pfuase o ngme ọli khi:

“ Eshinegba ọ ya
 ri unu na igeni eyoli
 e ri eloe shi e egbe
 e kpe abo mue,

Ini u khi khi owe
 shi echẹ.†”

7 IJesu ọọ li, “A gbo li kekẹ ọ shi Ebe-no-pfuase khi, ‘Khi mu Eshinegba Onomhue oye fe bino.’ ”§

8 Igho Okphaghie ọ rue iJesu nga ukhomhi ute ni o lolo yagha, ọ ga ri eghiele ni e la agbo ona nya ali isomhotse oyewe khasẹ ọli. 9 Ọọ li, “Ena nya mhi ya rọ ne ini u lese nyese ukhomhi ga mhe.”

10 IJesu ọọ li, “Vu mhe alo-a, Okphaghie! Ebe-no-pfuase ọọ li,

“ Nyese ukhomhi na
 Eshinegba Onomhue oye,
 lolighuo kpe wa ke ga.’ ”*

11 Igho Okphaghie ọ ze iJesu obo, igeni e bhale ya kpaghie ọli obo.

IJesu ọ rote iGalili gba ikanya eyoli eke le

(iMak 1.14-15; iLuk 4.14-15)

12 Abi iJesu ọ rọ suọ khi a mu iJoni shi owa ighumha, ọ nyene egbe je edeli iGalili.† 13 Ọa migha iNazareti, ọ je iKapanomu, edeli ni o la ukiẹkiẹ okẹ iGalili ni o la eke iZebulo ali iNafutali.‡ 14 Eri a me ena ni a rọ bhale ya e khi ungmehi ni Azaya omekẹguele ọ ngme, o bhale ya tse, ni ọ la lie,

15 “Eẹ eke iZebulo
 ali eke iNafutali,
 ni a la ini a da okẹ iJodani lase,
 iGalili, ni egbo
 iJeta e ngeli, ni o la ode ni o je
 okẹ oniẹmhi.

16 Egbo ni e la alo ebili
 e ya me akpa oniẹmhi.

Oni akpa ọọ ngale na
 egbo ni o li abine khi
 eghuli o ti mama we.”*

17 Rote agho vu iJesu ọ rote tse abo kia guele, “Ogbogbo ọ mu pfi, irari khi Eghiele oyi Eshinegba o she ramhi.”†

IJesu ọ lu egbifele aane e deba lue

(iMak 1.16-20; iLuk 5.1-11)

18 Abi iJesu ọ li kia epfepfe okẹ oniẹmhi iGalili, igho ọ me iPita ali Aduru, ogbo ali inyoghuo ni e khi egbifele khi e ri aga a gbe ifele oni okẹ-nokhishi. 19 IJesu ọọ we, “A bhale deba mhe khi mhi ya sese e abi a ke lie ke lu egbo bhale, ocho ni a rọ ọ gbe ifele.” 20 Aghoaghọ e ze aga eyewe obo, e deba li.

21 Ọ ke le, ọ me ogbo ali inyoghuo, iJemhisi ali iJoni imi iZebedi khi e nu itawe la elemhi oko okẹ ni e lo, e riẹle aga oyewe e riẹle. IJesu ọ lu we e bhale. 22 Aghoaghọ e lase oko-okẹ le, e pfi itawe shi agho, e deba li vu.

IJesu ọ ri eni eẹ ghua ze

(iLuk 6.17-19)

23 IJesu ọ kia asha kpa eke iGalili ọ la owa ugamhi eyewe sese we usomhi onete oyi iloghie, ali ọ ri egbo ni e

† 4:4 Li ze iDeut 8.3 ‡ 4:6 Li ze iWolo 91.11,12

§ 4:7 Li ze iDeut 6.16 * 4:10 Li ze iDeut 6.13

† 4:12 Li ze iMat 14.3; iMak 6.17; iLuk 3.19-20 ‡ 4:13 Li ze iJon 2.12

§ 4:15 Egbo iJeta khi egbo ni

e la eke agbo ona nya ni ea khi egbo iZireni. *

4:16 Li ze iAza 9.1-2 † 4:17 Li ze iMat 3.2

mhue ighuamhi ododa ze. ²⁴ Igho a li suo eko oli ushishi iSiria ogho nya, ya ramhi khi egbo e tsua eni mhue ighuamhi ali anasemhe ododa, ghe eni e mhue ayemhe okphaghiye ali ughuamhi ni o o mu ogbo pfi gbe ali eni e guogh-a bhale deba iJesu. O ga rewe ze nya. ²⁵ Igho ebubu egbo e rote iGalili ali eoli iDikapolisi ali iJerusalemu, eke iJudia ali egbo ni e la ukiekie obinokpole oyi oke iJodani, e deba li.

5

Osesẹ ni iJesu o la esọ ute sesẹ

- ¹ Abi iJesu o ro me oni olele egbo, o ti nga esọ ute denẹ, o shito. Eniye odukhokho eyoli e bhale ya shito gase oli. ² Oo sesẹ we, oo lie,
³ “Ikhivose o khi oyi egbo ni e lese khi Eshinegba o mhue emhikpa, wewe e mholi oboshi Eghiele oyi Eshinegba.
⁴ Ikhivose o khi na egbo ni ee vie,*
 Eshinegba o ya yese we.
⁵ Ikhivose o khi oyi egbo ni e ti egbewe tiemhile,†
 Eshinegba o ya ri agbo ona nya na we.
⁶ Ikhivose o khi oyi egbo ni okiamhi ali okiamẹ igue-ngeli oo gbe,‡
 Eshinegba o ya ri emini e nono na we.
⁷ Ikhivose o khi oyi egbo ni e mholi ilelemhi na egboese,
 Eshinegba o ya mholi ilelemhi na we.
⁸ Ikhivose o khi oyi egbo ni e mholi udu no pfuase,§
 e ya me Eshinegba.
⁹ Ikhivose o khi oyi egbo ni ee dua ini opfomhe o la o,
 Eshinegba o ya lu we imiqli.
¹⁰ Ikhivose o khi oyi egbo ni a mu okholi vule shi o

irari khi e da riyele emini Eshinegba o nono,*
 wewe e mholi oboshi eghiele oyi Eshinegba.

¹¹ “Ikhivose o khi ne, ini egbo e mu okholi vule shi e o, ee kie iwali egbholi ododa me irari khi u mie mhe suo.† ¹² Ze ni u ke ghele, egbe ee muẹ, irari khi eleli oye ni o la iloghie oo gbedi gba. Ina e li mu okholi vule shi emekeguele o ni e kpe bhale khe.‡

Ugbheli ali akpa oyi agbo a khi (iMak 1.16-20; iLuk 5.1-11)

¹³ “Eri a li abi ugbheli shi agbo o. Ini ugbheli o wase oviolo oyoli-a, aa ke tigbe mholi abi a li ya roli gbo mele ugbheli-a. Aa ke roli ya li emhikhoghwo dose a ku oli kua ni a ri awe lighi oli eke.

¹⁴ “Eri a li abi akpa shi agbo o. Owa ni a to shi ukhomhi ute oa ya sheli.§
¹⁵ Aa me ogbo ni o ya ri akpa ru se, o khukhu oli shi atalabi. Eri o ya ri ochoghwo rue oli nga asha na keghe, ni o ke me eke ni egbo ni e la oni owa e ke me eke.* ¹⁶ Ligho ze ni akpa oye o ke gekhase egbo, ni e ro me ikanya enete eye ni e me asha kuẹghie Eshinegba ni o la iloghie.†

Osesẹ abi ishi eyi iMosisi o ngme

¹⁷ “A khi dabi khi eri mhi bhale ya shishi Ishi eyi iMosisi eke-a, a khi a dabi khi eri mhi bhale ya shishi emini emekeguele e sesẹ-a. Iiye! Eri mhi bhale ya re we tse. ¹⁸ Ze mhe gueye khi eke ali ukhuli e kha da kie la o ne, ukpamhi ingme okhoghwo oa ya wa Ishi eyi iMosisi-a, ini emini e keke we shi eke shi nya ea li bhale ya tse.‡
¹⁹ Itobo igho, onini o da gbe ushi ni o ga she ne a nya, ni o gbolo e sesẹ egbo e li ligho ne, loli o ga ya she ne nya Eghiele oyi Eshinegba, onini o da riyele we ni o gbolo e sesẹ egbo eni ishi eyi Eshinegba ne, o ya khi onofune Eghiele oyi Eshinegba. ²⁰ Mhi gueye e khi ini igue-ngeli oye o da dose

* **5:4** Li ze Aza 61.2 † **5:5** Li ze Iwolo 37.11 ‡ **5:6** Li ze Aza 55.1-2 § **5:8** Li ze Iwolo 24.3-4
 * **5:10** Li ze 1 iPit 3.14 † **5:11** Li ze 1 iPit 4.14 ‡ **5:12** Li ze 2 Okhe 36.16; Ika 7.52 § **5:14** Li ze iJon 8.12; 9.5 * **5:15** Li ze iMak 4.21; iLuk 8.16; 11.33 † **5:16** Li ze 1 iPit 2.12 ‡ **5:18** Li ze iLuk 16.17

igwe-ngeli oyi esese Ishi eyi iMosisi ali egbo iFarisi ne, aa ya lo Eghiele oyi Eshinegba.

Osese oyi ingme elemhi ibibi
(iLuk 12.57-59)

²¹ “A suo khi egheghe ni o dose khi a gueye eni egbhali, ee, ‘Khi gbe ugbeli, onini o da ligho ne, a ya ri oli gue ezọ.’[§] ²² Ama memena mhi gueye e khi oni o da mhuẹ ofu deba inyoghuo oli ne, a ya roli gue ezọ. Oni o da lie inyoghuo oli, ‘Yeye ogbo afue ona!’ A ya rue oli bhale deba enighie. Oni o da lu inyoghuo oli, ‘Yeye oyeghe ona!’ O ya la okhena erali na ilimhi irierie.

²³ “Ini u mhuẹ isomhopfa ni u wa nono ni u ro ghi Eshinegba ukhomhi atete, ni u ro da sato khi inyoghuo e o mhuẹ ofu ne shi emini u rielle oli ne, ²⁴ ze oni isomhopfa ogho obo shi odalo atete, u je apfe ni yeye ali oni inyoghuo e ni a ro rielle, u tigbe bhale ya ri isomhopfa oye na Eshinegba.

²⁵ “Ini obe e o rue e le ikotu, nyanya lema li abi a li la ode e le egho neni a ramhi agho. Ini o khi igho, o ya rue e na oso-ezo, oni oso-ezo o rue e na ogbanelmhi, o rue e ya khukhu shi owa ighumha. ²⁶ Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, waa ya rote agho lasese ini u waa li ze oko na fie pfo nya.

Osese ingme okia

²⁷ “A suo egheghe ni o dose khi a lie, ‘Khi kia okia.’* ²⁸ Ama memena mhi gueye e khi onini o da ri ogueme itsebọ bino okpotso ne, o she kia okia deba oni okpotso elemhi usamhi udu oyoli. ²⁹ Irarigho, ini o khia khi eloe na obita oye o ya ze ni u lo owa ere, vuonyo li pfia, irari khi o ti ne ini egbe ea gba ne ya lo iloghie, dose khi yeye nya u lo ilimhi irierie.† ³⁰ Ini o khia khi obita oye o ya ze ni u pfido ya lo owa ere, khi oli pfia. O tine ni u ze obo oghuo ya lo iloghie dose khi yeye nya u lo ilimhi irierie.‡

Osese ipfa ughue-a
(iMat 19.9; iMak 10.11-12; iLuk 16.18)

³¹ “A li ngme oli shi Ishi eyi iMosisi khi, ‘Omose o kha khu ughue oli, o nya ebe ipfa ughue-a na li.’[§] ³² Ama memena mhi gue e ye e khi, oni o da khu ughue oli ni o khia khi o a khi eri o kia okia ne, o she yese oni okpotso mele okiokia-a. Omose ni o rue oni okpotso ogho, eri o li kia okia.*

Osese ironga

³³ “A gbo li suo khi a gueye egbo ena elele, ‘A khi da ironga ni a ro nga, ama emini u romhi Onomhuẹ ro nga, khi da o, ligho roli tse.’† ³⁴ Emini mhi ke gue e ye e mena khi, khi ga romhi isheli kpa. Khi romhi idane irari khi oobọ ukpekhomhi oyi Eshinegba o la.‡ ³⁵ Khi gbo li romhi ekekhe, irari khi loli khi akphawe-nga oyi Eshinegba. Wexhi iJerusalemu, irari khi loli o khi eoli oyi Oghie no fune.§ ³⁶ Khi ga ri ukhomhi oye romhi ishe, irari khi waa ya dobe ri etsui oghuo kpe bishi a we khi eri u dobe roli ya pfuase-a. ³⁷ Ungmemhi oye o lese migha shi ii, okekhi iiye, emini o da dose igho ne, obo oyi Okphaghie o te bhale.

Khi ri onobe fali ota onobe
(iLuk 6.29-30)

³⁸ “A suo khi a kpe ngme oli, khi, ‘A ri ukpeloe fata ukpeloe, ali ekoli o fata ekoli.’* ³⁹ Ama mena, mhi gueye e, a khi rielle ogbo to o ini o rielle e onobe. Ini ogbo, o lase e eso obita nyene ona ogobo na li gbo lase. ⁴⁰ Ini ogbo oo nono ni loli lue ezọ, ni loli ro mie e awulu oye, bie gbo gueghie oni u so kpoke ma o nali. ⁴¹ Ini ogbo o ri itoto lie u tsua itsua na lue imali oghuo, tsua we imali eva. ⁴² Ini ogbo o mhila e emhi, rona li. Ngmomhi na oni o ye ongmomhi deba e.

§ 5:21 Li ze Okiali 20.13; iDeut 5.17 * 5:27 Li ze Okiali 20.14; iDeut 5.18 † 5:29 Li ze iMat 18.9; iMak 9.47 ‡ 5:30 Li ze iMat 18.8; iMak 9.43 § 5:31 Li ze iDeut 24.1-4; iMat 19.7; iMak 10.4 * 5:32 Li ze iMat 19.9; iMak 10.11-12; iLuk 16.18; 1 iKori 7.10-11 † 5:33 Li ze iLev 19.12; iNoba 30.2; iDeut 23.21 ‡ 5:34 Li ze iJem 5.12; Aza 66.1; iMat 23.22 § 5:35 Li ze Aza 66.1; Iwolo 48.2 * 5:38 Li ze Okiali 21.24; iLev 24.20; iDeut 19.21

Mhòli inono na ebe e
(iLuk 6.27-28,32-36)

⁴³ “A she suò khi a liẹ, ‘Nono ingme oyi ònuzi-ava oyẹ, u ke biselemhi òbe e.’† ⁴⁴ Ama mhi gueyẹ e. Nono ingme oyi òbe e, u gbo sọ iromhi na eni mu okhòli vule shi e ọ. ⁴⁵ U kha lina, eri u wa ngeli abi itẹ na iloghie. Irari khi loli ọ ri ovọ oyọli e to na ẹgbọ ọkhọlo ali ẹgbọ enete. Ighọ ọ gbo liẹ ruẹsẹ amẹ na ẹgbọ ọkhọlo abi ọ liẹ ruẹsẹ ọli na ẹgbọ enete. ⁴⁶ Sẹ u ke li ya mẹ asha mhue eleli obọ oyi Ẹshinẹgba ini u lẹsẹ nono ẹgbọ ni e nono ingme oyẹ? Egbegbi emionoga e lili e lighọ. ⁴⁷ Ini o khia khi inyọghuo e tse u lẹsẹ e tse, ighe ikhioda ni o la yeyẹ ali eni ẹa miesuọ ọ? Eni ẹa miesuọ e lili e lighọ. ⁴⁸ Itobọ ona, zẹ ni u gba pfo abi Itẹ na iloghie ọ li gba pfo.”‡

6

Osese isomhopfa

¹ “Gue kia ini u khi riẹlẹ igue-ngeli abamẹmhe ukpeloe ẹgbọ. Ini u wa a lighọ, wa a ya mhue eleli obọ oyi Ẹshinẹgba Ita ni ọ la iloghie.*

² “Ini u ri isomhopfa na ẹgbọ ni ẹa mhue, khi rọli pfi akala ke kiakia, abi eni ẹa miesuọ ẹẹ li elemhi owa ugamhi ali ifuapfẹ. Eri e lighọ ni ẹgbọ e ba kueghie wẹ. Abi o li mhi li gue e yẹ e, khi, e she mie eleli eyẹwẹ se. ³ Ama rona oni ọ la ọmunu, khi zẹ ni ọgbọese ọ lẹsẹ. ⁴ Egheghe aghọ o khi emhi osheli, ni Itẹ ni ọ la iloghie ni ọọ mẹ emini u riẹlẹ elemhi osheli, ọ ri eleli nẹ.

Osese abi a liẹ sọ iromhi
(iLuk 11.2-4)

⁵ “Yeyẹ o yẹ ini u ya sọ iromhi khi ya riẹlẹ ọli abi eri ugamhi ku alo ni ẹẹ migha epfẹ ode ali elemhi owa ugamhi ini ẹgbọ e ba ke mẹ wẹ. Abi o li mhi liẹ gue ọli e yẹ e khi e she mhue eleli oyẹwẹ gba se.† ⁶ Ama ini u ya sọ iromhi, lo elemhi owa oyẹ, u khukhu ode, u sọ iromhi ghi Ita e ni ọ la osheli, Itẹ ni ọ la osheli ni ọọ mẹ emini a li

osheli, ọ ya ri eleli gba nẹ. ⁷ Ini u ya sọ iromhi, khi ke riẹlẹ ungmehi oghuo ngme itingmingmẹ, abi eni ẹa miesuọ ẹẹ li. Eri ẹẹ dabi khi ingmemhi ni e bu dọsẹ Ẹshinẹgba oyẹwẹ ọ rọ suọ wẹ. ⁸ Khi li abi wẹwẹ. Itobọ khi Itẹ ọ shẹ kpẹ lẹsẹ emini u wa nono neni u mhila li.

⁹ “U kha sọ iromhi, ke liẹ:

“Ita anye ni ọ la iloghie,
anye ri ufumhi na

eva oyẹ no pfuase,

¹⁰ zẹ ni Omhẹsẹ oyẹ o bhale.

Zẹ ni a riẹlẹ ọghuemhe oyẹ

eke agbọ abi a liẹ riẹlẹ ọli
obini iloghie.

¹¹ Ri eminale ona

ogbe-namo na anye.

¹² Gbe olamhe kua na anye,

abi anye liẹ gbe kua

na ẹgbọ ni e lamhe shi anye ọ.

¹³ ‘Khi zẹ ni anye

de pfilo imufe,

mie anye pfuese obọ oyi ọkphaghie.’

¹⁴ U kha gbekua na eni e lamhe shi e ọ, Itẹ na iloghie ọ ya li gbekua nẹ.

¹⁵ Ama ini u wa a gbekua na eni e lamhe shi e ọ, Itẹ na iloghie ọa ya li gbekua nẹ.‡

Abi a liẹ pfi azumhi

¹⁶ “U kha pfi azumhi, khi wushe alo-a shi ukhomhi abi eni ẹa miesuọ ẹẹ li. Eri ẹẹ nyene alo zẹ shi ukhomhi ini ẹgbọ e ba lẹsẹ khi ẹẹ pfi azumhi. Abi o li mhi li gue e yẹ e, e she mhue eleli oyẹwẹ se. ¹⁷ Ama u kha pfi azumhi, ri oili shishi ukhomhi rọ dala egbe-a, u pfiono itsu-a shi ukhomhi, ¹⁸ ini ẹgbọ e khi lẹsẹ khi azumhi wa pfi. Ama oni Itẹ ni ọọ mẹ osheli nya ọ ya ri eleli nẹ gbodojo.

Ẹpfue ena obini iloghie
(iLuk 12.33-34)

¹⁹ “Khi ti ẹpfue ma leghe na egbe e shi elemhi agbọ ona, ni ifu e la le emhi, ni emhi e la mu ọghuọghuọ-a, ali ni ighiatọ e la dobe e do. § ²⁰ Ochoghọ ti ẹpfue ma iloghie ni ifu ẹa dobe la le

† 5:43 Li zẹ iLev 19.18 ‡ 5:48 Li zẹ iLev 19.2; iDeut 18.13 * 6:1 Li zẹ iMat 23.5 † 6:5 Li zẹ iLuk 18.10-14 ‡ 6:15 Li zẹ iMak 11.25-26 § 6:19 Li zẹ iJem 5.2-3

emhi, ali ni emhi ẹa la mu ọghuọghuo-
a wẹkhi ighiatọ e dobe la do. ²¹ Irari
khi asha ni ẹpfue oye o la agho udu
oye ọo la.

Ákpá oyi idiegbe
(iLuk 11.34-36)

²² “Ikpamhi alo e khi ákpá ni
idiegbe o mhue. Ini ukpeloe oye o
dala, egbe eye nya o khi ákpá. ²³ Ama
ini alo eye ẹa ti, idiegbe eye nya e
khi alo ebili. Ini a ke bhale ya ẹ khi
ákpá ni o la idiegbe oye o khi obili, se
oni obili o ke beshi lie gba ramhi shi
idiegbe oye!

Eshinegba ali ẹpfue
(iLuk 16.13; 12.22-31)

²⁴ “Ogbokhoghuo ọa dobe ya ga ega
ava. Eri o ya nono ingme oyi oghuo,
elemhi onokpole ẹẹ bi ọli. O ya
ke suo esọ na oghuo, o ri ukpeloe
gbe onokpole. Ogbọ ọa ya dobe ga
Eshinegba ali ukpaghọlo utoghuo.

²⁵ “Onana o ze ni mhi ro gueye u khi
ke sa usamhi emini a le ali emini a da,
wẹkhi usamhi egbe ẹ emini u ya so.
Agbọ oye ọa fu dose eminale? Abi khi
eri idiegbe oye ọa fu dose ode? ²⁶ A
bino ipfeli ni e la idane, ẹa ro ko wẹkhi
eri ẹẹ khiesẹ tima shi aka. Ama eri Ite
na iloghie o kie ri eloe ẹ khu we. Aa
mu eloe dose we? ²⁷ Ongeẹ onoghuo o
dobe ya ri isamhi ali ayele khi iwakati
oghuo kpe ma agbọ oyọli?

²⁸ “Elo o ze ni a ro o sa usamhi ode
ni a ro o ku egbe? A bino idodo ni e la
ifui ebuli, khi ẹa ya gbe akanya wẹkhi
eri ẹ fia ide zu egbewe. ²⁹ Ama mhi
gueye ẹ khi ashini Oghie iSolomoni o
mhue ufumhi ramhi, ọa khue akhue
ramhi udodo okhoghuo ena.* ³⁰ Ini
Eshinegba o lina ri ide ku ebuli tse, ni
o kha la o amo, akọ o to-a, se ọa ke
lie li ri ode ku ẹ? Eẹ egbọ ni irudunga
oye ọ shẹ. ³¹ Itobọ igho khi ke ye
le obini u ya me eminale le ali obini
u te ya me da, ali obini u te ya me
ide ku egbe. ³² Emhi enana eni ẹa
miesuo e na khu, ama Ite na iloghie
o lese khi a kha mholi emhi eghogho

kpa. ³³ Ochoghọ kpe ze ni Eshinegba
o mhese shi agbọ oye ne, ni u ri eni
omhese gbe akanya, khi o ya ri emhi
enekpole nya ma o ne. ³⁴ Irarigho, khi
ke ze ni ayele akọ o nase udu amo,
akọ o ya sa usamhi egbọli. Ogbẹle
ogbogbo o mhue anasemhe oyọli.”

7

Igue egbo ezọ
(iLuk 6.37-38,41-42)

¹ “A khi gue egbo ezọ, ini Eshinegba
o khi gue ẹ ezọ. ² Irari khi abi u li gue
egboese ezọ, igho Eshinegba o li ya gue
ezọ oye. Emini u ro mhese na ogboese
a li ro ya mhese ne.*

³ “Elo o ze ni u ro me uku ni o la
inyoghuo ẹ eloe ni u waa ro me ufolo
ọara ni o pfida ẹ eloe? ⁴ Se u ke lie
gueye inyoghuo ẹ, ‘Ze ni mhi rue ẹ
uku eloe le,’ ni ye ye oye wa a ro me
ufolo ọara ni o pfida ẹ eloe? ⁵ Ye ye o ri
ugamhi ku alo, kpe rue ufolo ọara ni o
pfida ẹ eloe-a ne neni u tigbe ya meke
rue oni o la oyi inyoghuo ẹ o-a.

⁶ “Khi ri emhi ipfuase na ewa. Khi
pfi emini o mu eloe abi igolu ghi igulu.
Eri e ya wu we eke-a, e so alo okholi
ghue ẹ.

Mhila, u nono, u kpheli
(iLuk 11.9-13)

⁷ “Mhila khi a ya ro ne. Nono khi
u ya me rue, kpheli obọ ode khi a ya
khueghie-a ne. ⁸ Irari khi oni o mhila,
loli a ro o na. Ogbọ ni o nono loli o
me ẹ rue. Oni o kpheli obọ ode, loli a
khueghie-a a na.

⁹ “Ongeẹ onoghuo o bia ni omioli o
ya mhila li ibuledi ni o ya rue echeli
na li? ¹⁰ O kha mhila ẹ afele, enye u
ya rue na li? ¹¹ Ini ẹẹ ni a khi egbo
ebe a lese abi a li ri eminete ẹ na
imi ẹ, se Ita ni o la iloghie o ke beshi
li ya ri eminete na egbo ni e mhila
li? ¹² Irarigho, abi u nono ni ogbo li
riele deba ẹ, ye ye li ligho riele deba
li. Irari khi emini Ushi oyi iMosisi ali
emekeguele e sese nya na.†

* 6:29 Li ze 1 Ighie 10.4-7; 2 Okhe 9.3-6 * 7:2 Li ze iMak 4.24 † 7:12 Li ze iLuk 6.31

Ode unuekpe na pfi ali ona gbada
(iLuk 13.24)

¹³“Rọ te ode unuekpe na pfi lo. Irari khi ode unuekpe na gbada ali ode agbala na gbada o khi ode ni o je owa ere, ebubu egbo e rọte o. ¹⁴Ode ni o je iloghie eri oo riele, ode unuekpe ni a te e je o, oo pfi, ama ikuku egbo e rọte o.

Qara ali ikpamhi eyoli
(iLuk 6.43-44)

¹⁵“A be eke ma emekeguele egbholi. Eri e ri eku e osumha ku egbe, ama elemhi udu oyewe, idumhi ni e nyano ogbo le e khi. ¹⁶Angeli oyewe o re we e khas e emini e khi. Okphekpe o a ya mo udumhi olomu, we khi eri o mo udumhi okhua eni. ¹⁷Qara onete o mo udumhi onete. Qara ni o a ti o mo udumhi ni o a ti. ¹⁸Qara onete o a ya mo udumhi ni o a ti, we khi eri o a ni o a ti o do be ya mo udumhi onete. ¹⁹Qara kpa ni o a da mo udumhi onete ne, eri a ya khi o li pfi a, a to se o li a. ²⁰Itobo igho emini emekeguele egbholi ee riele, u te e lese we. §

Mhi aa lese oni u khi
(iLuk 13.25-27)

²¹“O a khi ogbokpa ni o o lu mhe, ‘Onomhue, Onomhue’ o ya lo eghiele oyi Eshinegba, ama egbo ni e riele ogueme oyi Itamhe ni o la iloghie. ²²Ini ele iguezo o ramhi, ebubu egbo e ya lie mhe, ‘Onomhue, Onomhue, anye ee she ri eva oye me eke guele, anye ri eva oye khu egbo iyemhe ebe egbe-a, anye gbo gbe ikanya onyalo ododa?’ ²³Egheghe agho mhi ya gueye we gboo, ‘Mhi aa lese e. A vu mhe ana le pia, ee egbo okholo ena.’*

Egbo ava ni e to owa
(iLuk 6.47-49)

²⁴“Ogbokpa ni o da suo ungmehi oyemhe ni o da roli gbe akanya ne, eri o li abi ogbo olesingme ni o to owa nga ukhomhi eche. ²⁵Ini am e o rie rue, ni ochikpho o ro tu, khi akpekpeli o rie li gbe oni owa ogho, o a o ya de, irari

khi ukhomhi eche a to li nga. ²⁶Ama ogbo ni o da suo ungmehi oyemhe ni o a da roli gbe akanya ne eri o li abi oyeghe ni o to owa nga ekhashe. ²⁷Am e o kha rue, ni ochikpho o ro tu, ni akpekpeli o ro li gbe oni owa ogho, oni owa o de kua, o de udemhi osanabe.”

²⁸Abi iJesu o ro ngme se, ose se oyoli o ri abo sha eni e legba. ²⁹Irari khi eri o se se egbo abi ogbo ni o lese emini o se se. †

8

Omose ashomha
(iMak 1.40-45; iLuk 5.12-16)

¹Abi iJesu o ro te ukhomhi ute tiemhile, ebubu egbo e bhale deba li. ²Igho omose ashomha oguo o bhale ya wugha iJesu odalo, o o li, “Onomhue, ini o ghole e, u do be ya re mhe ze.” ³IJesu o nise obo-a ti o li, o o li. “O ghole mhe, khi oni o ze.” Agho agho oni omose o ze. ⁴IJesu o o li, “Khi gueye ogbokhoguo, ama ka ri egbe e khas e ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni u riele iluasobo ni iMosisi o o a ke riele ini a ri oni efafe mu pfuase.”*

Irudunga ni okholi-okhue o ro khas e
(iLuk 7.1-10)

⁵Abi iJesu o ro lo iKapanomu le, okholi-okhue ni o mhes e na ekholi-okhue egbhueshe oyi iRomu oguo o bhale ya lema li ikpaghiobo. ⁶O o li, “Onomhue, oni o o ga mhe o ga yeshi apfe e ghu-a egbegbo. Eri o guogh o a.”

⁷IJesu o o li, “Mhi ya bhale ya roli ze.”

⁸Oni okholi-okhue o o li, “Onomhue, iye, lese ngme oni ungmehi tse, khi oni o o ga mhe o ya ze. Irari khi mhia fu te ni u wa bhale apfe oyemhe. ⁹Mhemhe oyemhe, mhi li mholi ekholi-okhue eni e fu dose mhe, mhi li mhue elese ni mhia mhes e na. Mhi kha gueye ona o ke le, o o le, mhie o lese o bhale, o bhale. Mhi khe oni o o ga mhe o li ona, o li o li.”

‡ 7:19 Li ze iMat 3.10; iLuk 3.9 § 7:20 Li ze iMat 12.33 * 7:23 Li ze Iwolo 6.8 † 7:29 Li ze iMak 1.22; iLuk 4.32 * 8:4 Li ze iLev 14.1-32

¹⁰ Abi iJesu o ro suo emini oni omose o ngme, abo e sha li. Oo eni e deba li, “Abi o li mhi li gue oli e ye e ena khi mhia me irudunga onabi onana ghue eke iZireni. ¹¹ Mhi gweye e khi ebubu egbo e ya rote obini ovo o te e ngale ali obini ovo o te e lo eko, bhale ya nu Aburaamu ali Aziki ali iGiekopu shito ukue na eghiele na iloghie†. ¹² Ama egbo ni e kha la iloghie, a ya pfi we je eke alo ebili ni e la ke vie, ee le ako ako.”‡ ¹³ IJesu oo oni okholi-okhue ogho, “Ke je khi o ya ligho ne abi u li mholi irudunga egho.” Igho oni oo ga li o ze oni eghoghe ni iJesu o la ngme oli igho tee.

Ijesu o ri ebubu egbo ze
(iMak 1.29-34; iLuk 4.38-41)

¹⁴ Abi iJesu o ro bhale apfe oyi iPita, o me khi ogo iPita ni okpotso o yeshi khi oo ghu ughuamhi iba. ¹⁵ IJesu o ri oboto oli, eni iba e lase oli egbe le. O vule o fele oli epfese.

¹⁶ Abi ogbomhi o ro mu eke, ebubu egbo e woloo eni e mholi ayemhe ebe ododa bhale ghi iJesu. Igho iJesu o ri ungmehi unu khu we eni ayemhe ebe egho egbe ku a. O gbo ri eni ee ghua nya ze. ¹⁷ Eri a me enana ni ungmehi ni Azaya omekeguele o ngme o bhale ya tse; Ni oo, “Lolighuo o mie awa umha-ze, o tsua ighuamhi eyawa ya kua.”§

Emini ideba-iJesu-kia o ya mie ogbo o rue
(iLuk 9.57-62)

¹⁸ IJesu o me olele egbo ni e le gase oli, oo e ze ni wewe e da je ukiekie obini o kpole oyi oke oniemhi iGalili. ¹⁹ Osese Ishi eyi iMosisi oghuo o bhale deba li oo li, “Osese, mhi ya debe ke je obiobini wa je kpa.”

²⁰ IJesu o soli o, oo li. “Inyako e mholi ese, ipfeli e mholi eko, ama Omi Ogboto o mholi ashini o de ukhomhi e gbe.”

²¹ Omose olese ni o khi omo odukhokho oyoli, o lu oli, oo li, “Osese,

ze mhe kpe je apfe ya ri itamhe ni o ghu-a to ne.”

²² IJesu o soli o, oo li “Ke deba mhe, ze ni eni e ghu-a e ri eni e ghu-a to.”

Ijesu o pfomhise akpekpeli ukhomhi oke oniemhi
(iMak 4.35-41; iLuk 8.22-25)

²³ IJesu o lo elemhi oko-oke oniemhi, eniye odukhokho eyoli e li lo deba li. ²⁴ Utoghuo-kpe, akpekpeli oniemhi oo li oni ukhomhi oke oniemhi. Ukuku emhi o kpole deno ni oni oko-oke oniemhi o ro ku lue. Ama iJesu oo lese-a ²⁵ Eniye odukhokho eyoli e ya guise oli le, e oli, “Onomhue, tsumhi anye! Awa ya pfua!”

²⁶ Oo we, “Elo o ze ni a ro lina na ulishi, Eri irudunga oyee oo na beshi she?” Igho o vule nu oni akpekpeli ngme, oni oke o de ma.

²⁷ Abo e sha egbo nya ni e la agho, e mhila, “Ogboto nabise onana o khi, egbegbi ozughu oyi oke oniemhi ali akpekpeli e ga suo eso o na li.”

Ijesu o ri emose ava eni e mholi ayemhe ebe ze
(iMak 5.1-20; iLuk 8.26-39)

²⁸ Abi iJesu o ro da je ukiekie obini o kpole oyi oke oniemhi iGalili obini iGadara, emose ava ni e rote atalimhi lasele e bhale deba li. Eni emose ava ena e mholi ayemhe ebe ni e yese we ngme ni o rewe nono ingme. Egbo ea ke gbudu rote oni ode dose. ²⁹ Eni ayemhe ebe egho ni e la eni emose egbe, e tse utoghukpe, e oli, “Elo e ku anye ali yeye gbe, yeye Omi Eshinegba? Eri u bhale ya nase anye neni oni eghoghe o ramhi?”

³⁰ Igulu ni e bu e la epfe agho le eminale. ³¹ Igho eni ayemhe ebe egho e lema iJesu, e oli, “Ini u khu anye ya fie, khu anye ya lo eni igulu egho ebe.”

³² Igho iJesu oo, “A ke vu!” Igho e lasele ya lo eni igulu egbe. Eni igulu nya e na ya tiemhi eseso oni ute, ya lo oni oke, e ghuloo. ³³ Emose ni e ri eni igulu u kia, e na kua, e je ifui apfe ya

† 8:11 Li ze iLuk 13.29 ‡ 8:12 Li ze iMat 22.13; 25.30; iLuk 13.28 § 8:17 Li ze Aza 53.4

guele emini a mē ali emini eni emōse ni e mhōli ayemhē ebe e mē. ³⁴ Igho ẹgbō ni e la oni ẹoli nya e fiẹ lasele deba iJesu. Abi e rọ mē ọli, e lema li ọ kpẹkpẹ ọ lase wẹwẹ ekẹ le.

9

Ijesu ọ ri omōse ni ọ guoghọ-a ze (iMak 2.1-12; iLuk 5.17-26)

¹ Ijesu ọ lo ọkọ-okẹ oniemi, ọ da oni okẹ iGalili mu egbe pfi je ukiẹkiẹ obini o kpọle, ọ bhale apfẹ oyọli obini iKapanomu. ² Emōse egho e tsua omōse ni ọ guoghọ-a shi iya bhale. Abi ijesu ọ rọ mē irudunga oyewẹ, ọọ oni omōse ni ọ guoghọ-a, “Ri obọ shi udu, omimhē, a she ri olamhē topfa ẹ.”

³ Igho esesẹ Ishi eyi iMosisi eghuo e nu egbe wẹ ngme, e liẹ, “Oni omōse ọna ọ pfi unu-a!”

⁴ Ijesu ọ lẹsẹ usamhi ni ẹ sa, ọ mhila wẹ, “Elo o zẹ ni a rọ sa isamhi ebe udu? ⁵ Onoghuo o keleş mhē ya ngme oni omōse nẹ? Ni mhi liẹ, ‘A she gbe olamhē kua nẹ,’ Ali ‘Vule ke kia?’ ⁶ Ama, ni a rọ lẹsẹ khi Omi Ọgbọ ọ mhue afu elemhi ekẹ agbọ ni ọ rọ gbe olamhē kua na ọgbọ.” Igho, ọọ oni omōse ni ọ guoghọ-a, “Vule, rue iya oye u ke je apfẹ.”

⁷ Igho oni omōse ọ vule ọọ je apfẹ. ⁸ Abi eni ebubu ẹgbọ e rọ mē ona, abọ e sha wẹ. E kueghie Eshinegba ni ọ ri afu onana na ẹgbọ.

Ijesu ọ lu iMatiu ọ deba lue (iMak 2.13-17; iLuk 5.27-32)

⁹ Abi ijesu ọ rọte agho je odalo, ọ mē khi omionoga oghuo ni a lu iMatiu, ọ shitọ okholo ni a la miono oga. Ọọ li, “Deba mhē.” Igho ọ vule deba li.

¹⁰ Abi ijesu ọ rọ la owa oyi iMatiu le eminale, emionoga eni e bu elese ali ena olamhē e bhale ya ku ma wẹ ọ, e ga nu ọli ali eniyẹ odukhokho eyọli le eminale. ¹¹ Abi ẹgbọ iFarisi eghuo e rọ mē ona, e mhila eniyẹ odukhokho eyọli, ẹẹ, “Elo o zẹ ni osesẹ oye ẹ ọ rọ nu emionoga ali ena olamhē ẹ le eminale?”*

* **9:11** Li zẹ iLuk 15.1-2 † **9:13** Li zẹ iMat 12.7; Osia 6.6 ‡ **9:17** Akpaba oyi ẹkue ẹlamhi ẹgbọ iJu e ku onyo ọ shi.

¹² Ijesu ọ suọ ona, ọọ wẹ, “Oni ọ toto ọa mhue emini ọ ri obo ẹ li, ama oni ọọ to ọọ ye apfẹ obo. ¹³ A ka wena emini a ri ona ngme, ikhi, ‘Ọa khi iluasobo e ghole mhē, ama isomhelemhi’ Ọa khi ẹgbọ eni e pfuasẹ ne mhi bhale ya lu e mu pfi, ama ẹgbọ ena olamhē.”†

Omhila oyi ingme azumhi (iMak 2.18-22; iLuk 5.33-39)

¹⁴ Eniyẹ odukhokho eyi iJoni Oni ọọ batazi ẹgbọ, e bhale deba ijesu, e mhila li, “Elo o fẹ zẹ khi anye ali ẹgbọ iFarisi, khi anye ẹ pfi azumhi ni eniyẹ odukhokho eyẹ ẹa rọ pfi?”

¹⁵ Ijesu ọọ wẹ, “Emole omōse ni ọọ rue omueshi onogbo e famhi ya mhue iyese udu-a ini oni ọọ rue omueshi ọ kie la wẹ iteva? Eghẹghẹ ọọ bhale ni a rọ ya rue oni omōse ni ọọ rue omueshi onogbo iteva oyewẹ vu, eghẹghẹ agho e rọ tigbe ya ke pfi azumhi.

¹⁶ “Ọgbọ ọa ya gbela ode onogbo toma onodio, ini a mē ghọ, onodio ogho o ya nyanọ-a toma onogbo, o fia esẹ ni o ke fu nẹ shi ọ. ¹⁷ U kẹ neta khi eri ọgbọ ọ ya ku onyo onogbo kulo akpaba ẹkue ẹlamhi onodio,‡ ini a mē ghọ, eri oni akpaba o ya vẹ-a, oni onyo o ku kua, oni akpaba onyo o li opfu-a. Onyo onogbo a ku ẹ shi akpaba onogbo, eghẹghẹ agho, oni onyo ali oni akpaba onyo e ga migha.”

Omọ omueshi ni ọ ghu-a ali ọkpotoso ni ọa ze

(iMak 5.21-43; iLuk 8.40-56)

¹⁸ Abi oni ungmehi o kie la ijesu unu, ọkhemhue iJu oghuo ọ bhale ya wugha li odalo, ọọ li, “Kpẹkpẹ bhale ya ri obọ ti omimhē ni ọ lẹsẹ ghu-a, ni ọ guale.” ¹⁹ Igho ijesu ọ vule deba li vu, eniyẹ odukhokho eyọli e li deba li.

²⁰ Igho ọkpotoso oghuo ni ọlia e she ku ọli egbe ramhi ikpe igbeva ọ rọte ukhokho ti mama ijesu, ọ ri obọ ti ọli esọ ode. ²¹ Itobọ khi ọ she ngme ọli shi udu khi, “Mhi kha da lẹsẹ ri obọ ti ijesu ode tse ne, mhi ya ze.”

²² Igho ijesu ọ mu egbe nyene, ọ mē ọli, ọọ li, “Kpotoso khi ke zẹ ni ulishi o

muẹ irudunga ni u mhue o she re ze.”
Aghoaghọ oni okpotso o ze.

²³ Abi iJesu o ro ramhi owa oyi oni okhemhue, o bhale ya e khi egbo e la agho. Ee vie oni omueshi ni o ghu-a egho. Agho oo li nyoghoo. ²⁴ O gueye ogbokpa o lase agho le, khi oni omueshi o a ghu ne khi eri o lese-a. Eni egbo e suo ungmehi ni o ngme, ee gia li. ²⁵ Eni egbo e fie je olase se, iJesu o lo elemhi oni owa, o mu oni omueshi obo, oni omueshi o vule. ²⁶ Okeke oni ingme ona o gbhiaku asha kpa oni edeli.

Ijesu o khueghie ezalo ava alo-a

²⁷ Ijesu o ke rote agho vu je odalo, ezalo ava e deba li. Ee tse se lema li, e lie oli, “Mhue isomhelemhi na anye, omi iDefidi.”

²⁸ Abi iJesu o ro lo elemhi oni owa, eni ezalo ava e bhale deba li. O mhila we, “A miesuo khi mhi ya do be re e ze?”

E ke oli, “Gueguegue.”

²⁹ Igho iJesu o ri obo ti we alo, oo we, “Alo eye e e khueghie-a abi a mhue irudunga.” ³⁰ Ikpamhi alo eyewe e khueghie-a. Ijesu o tse agua ye we e khi gueye ogbokhoghuo emini a me. ³¹ Ama asha ni e ramhi kpa, eri e gueye egbo, e gue ingme oyi iJesu ye egbo asha kpa.

Ijesu o ri ungmehi ze

³² Eni emose e vu, a tsua omose oghuo ni o mhue ayemhe ebe bhale, ni o a li ngme unu. ³³ Ijesu o khu oli oni ayemhe ebe ogho egbe ya lase, oni omose o ngme. Abo e sha ogbokpa e lie, “Anye e a kpe me ingme onana ghue eke iZireni.”

³⁴ Ama egbo iFarisi e lie khi oghie oyi iyemhe ebe o ri ekpabo na li. Loli o ze ni o ro do be e khu egbo ayemhe ebe egbe-a. §

Egbikanya eyi Eshinegba e a bu

³⁵ Ijesu o kia la eoli khi eoli sese ungmehi oyi Eshinegba elemhi owa ugamhi eyewe, o tse abo usomhi onete oyi Eghiele oyi Eshinegba. O

ri egbo ni e mhue ighuamhi khi ighuamhi i ze.* ³⁶ Abi o ro me eni ebubu egbo, elemhi we e lala li irari khi udu oyewe o a sheshe itobo khi e a mholi oni oo kpaghie we obo, abi isumha ni e a mhue orewekia.† ³⁷ O gueye eniye odukhokho eyoli, “Oni ikhiese oo gbedi gba, ama khi eni e khiese we, e a bu.” ³⁸ “A so iromhi, ni Eshinegba oni o mhue ikhiese, ni o ghie eni e ya khiese oni ikhiese fie lasele.”‡

10

Ijesu o ghie ighiusomhi na kee ogbava eyoli fie

(iMak 3.13-19; iLuk 6.12-16)

¹ Ijesu o lu eniye odukhokho ogbava eyoli kugbe. O ri afu na we, e ke ya khu iyemhe ebe ododa egbo egbe-a, e gbo ri egbo ni e mhue ighuamhi ododa ke ze.

² Eva eyi eni ighiusomhi na kee ogbava na. Oni odode khi ISamo ni a gbolo o lu iPita, ali inyoghuo oli, Aduru. IJemhisi ali inyoghuo oli ni a lu iJoni ni e khi imi iZebedi. ³ IFilipu ali iBatolomiu. ITomosi ali iMatiu ni e khi emionoga. IJemhisi omi Afeusi ali iTadiusi. ⁴ ISamo ni ingme o ghoo mu egbe ali iJudasi Isikaroti ni o ri iJesu de.

Usomhi ni a ghie eni etuogbava

(iMak 6.7-13; iLuk 9.1-6)

⁵ Ijesu o ghie eniye odukhokho ogbava ena fie, o tse agua yewe, oo we, “A khi je eoli oyi egbo iJeta wekhi eoli na eke iSameria. ⁶ Ochoghoo a le deba egbo iZireni ni e li abi isumha ni e waa. ⁷ Abi a lie ke le, a ke tse abo usomhi ona-yewe, a lie we, ‘Eghiele oyi Eshinegba o she ti bhale.’ ⁸ A ri egbo ni e mhue ighuamhi ze, a ri eni e mhue efafe ze, a guise eni e ghu-a le, eni e mhue ayemhe ebe, a khu we ewe egbe lasele. Afue a ri eni ekpabo ena na e, a re we kpaghie egbo obo afue, a khi mie ifata shi o. ⁹ Abi a lie le ena, a khi tsua ukpago okhoghuo

§ 9:34 Li ze iMat 10.25; 12.24; iMak 3.22; iLuk 11.15 * 9:35 Li ze iMat 4.23; iMak 1.39; iLuk 4.44

† 9:36 Li ze iNoba 27.17; 1 Ighie 22.17; 2 Okhe 18.16; Ezik 34.5; iMak 6.34 ‡ 9:38 Li ze iLuk 10.2

shi ọmọ-emhi. ¹⁰ A khi tsua ẹkue pfi so, wẹkhi itsua na ro so elese, wẹkhi ekue ni a so, wẹkhi ukpokpo na ro a to ọkpọ, irari khi asha ni ọgbọ ọ la gbe aghọ ọ te ẹ le.*

¹¹ “Eoli oni a da bhale kpa, a kushi ayi ọgbọ nọ da kpe abọ mie ẹ, ramhi ẹghẹghẹ ni a ya rọte aghọ vu. ¹² Neni a ya so ukhomhi owa okhoghuo, a kpe liẹ, ‘Opfomhẹ o la oni owa ona.’ ¹³ Ini ẹgbọ ne la oni owa e kpe abọ mie ẹ, opfomhẹ oyeẹ o ka nu wẹ la, ama, ini ẹa mie ẹ, opfomhẹ oyeẹ o gbo nyenẹ deba ẹ. ¹⁴ Ini a bhale ẹoli, khi ẹgbọ ne la oni ẹoli ẹa da kpe abọ mie ẹ ne, a kpe abọ ọ-a na wẹ ini a te ọ fiẹ lase.† ¹⁵ Ogbelẹ iguezọ, mhi gueye ẹ khi Eshinẹgba ọ ya mhọli isomhelemhi na ẹgbọ iSodomu ali iGomora dọse oni ẹoli oghọ.‡ § ¹⁶ A sato khi eri mhi ghie ẹ fiẹ lase abi isumha ne la ifuabọ idumhi. Irarighọ, a zẹ ni a leşẹ ingme abi ẹnye, ama a mhue ikuegbe-a abi anekhukhu.*

*Okhọli ni a ya mu vule shi ẹ ọ
(iMak 13.9-13; iLuk 21.12-17)*

¹⁷ “A mu egbe ẹ tsuke, irari khi ẹgbọ e ya mu ẹ bhale ikotu, odalo eghali ni ẹẹ so ẹzọ. E gbe ẹ itali elemhi owa ugamhi eyewe. ¹⁸ E ya ri itobọ eva oyemhẹ muno e bhale deba igovunọ ali enighie, ni a gue usomhi onete oyemhẹ ye wẹ. A gbo pfi ọtsẹle oyemhẹ ye ẹgbọ iJu ali ẹgbọ iJeta. ¹⁹ A khi yele abi a ya ngme ali abi a ya so wẹ, ini e muno ẹ bhale agbala ẹzọ. Irari khi emini a ya ngme o ya bhale unu oye ẹ ẹghẹghẹ ni a nono ọli shi. ²⁰ Irari khi ingmemhi ni a ya ngme, ẹa ya khi eye ẹ. Ayemhẹ-nọ-pfuase oyi Eshinẹgba ni ọ khi ita ẹ, ọ ya ri ungmehi ni a ke ngme shi ẹ unu.†

²¹ “Eghẹghẹ na ngme ena, ẹgbọ e ya ri inyoghuo wẹ bhale ni a gbe-a, ita eniye e wolọ imi wẹ bhale na gbolo-a, ighọ eniye e li ya rue itawẹ bhale na

gbe-a.‡ ²² Ẹgbọ kpa e ya ke biselemhi ẹ shi irari oyemhẹ. Ama ọgbọ ni ọ da mu irudunga oyọli mhue ramhi ukpeşẹ ne, loli a ya mie pfuese.§ ²³ Ini a la asheghuo mu okhọli vule shi ẹ ọ, a na je ẹoli olese. Mhi zẹ ẹ leşẹ khi, aa ya gbe akanya ona pfo ne eke iZireni neni Omi Ọgbọ ọ nyenẹ egbe ẹ bhale.

²⁴ “Ọmọ odukhokho ọa leşẹ dọse ọga oyọli, wẹkhi eri ọni ọọ ga ọgbọ ọ ya fu dọse ọga oyọli.* ²⁵ Ọmọ odukhokho ọ dobe ya li abi ọga oyọli, ọni ọọ ga ọgbọ ọ ya dobe li abi ọga oyọli. Ini a lu ọdapfe iBezẹbọ, seẹ a ke beşi ẹ lu eni e la oni ọmhue-apfe oyọli.†

*Ọni a ya ke na ulishi oyọli
(iLuk 12.2-7)*

²⁶ “Itobọ ighọ a khi zẹ ni ulishi o mu ẹ irari khi aa me emini a gba khukhu ni ọa ya khueghie a, wẹkhi eri a me emini o sheli ni ọa ya lasele.‡ ²⁷ Emini mhi gueye ẹ ẹliyose a ngme ọli lasele ini ogbe o gbe-a. Ungmemhi ni a bẹna gueye ẹ, a la ukhomhi owa ngme ọli lase ni ẹgbọ e suo gboo. ²⁸ A khi na ulishi ẹgbọ ni o khia khi idiegbe e leşẹ dobe ya gbe-a, ni ẹa dobe ya pfuse ọgbọ ayemhẹ-a. Ama a na ulishi oyi Eshinẹgba nọ kha gbe-a se ọ gbo mhue ekpabọ ro ya pfuse ayemhẹ-a elemhi ilimhi iriere. ²⁹ U leşẹ khi ukpaghuo a ri ipfeli otuava de? Ama aa me ọngewe ni ọ ya ghu-a ni Eshinẹgba ọa ya leşẹ. ³⁰ Eshinẹgba ọ she leli egbegbi itsu ni e la ẹ ukhomhi nya. ³¹ Itobọ ighọ, a khi zẹ ni ulishi o mu ẹ, irari khi a mu ẹloe dọse ipfeli ni e bububu.

*Eni e migha na iJesu ali eni e kie ọli
(iLuk 12.8-9)*

³² “Ọgbọ ni ọ da gue ungmehi oyemhẹ ye ẹgbọ ne, mhi ya li gue ingme oyọli ye Itamhẹ ni ọ la iloghie. ³³ Ama ọnini ọ da la ukpeloe ẹgbọ kie mhẹ, mhi ya li kie ọli ukpeloe oyi Itamhẹ na obini iloghie.§

* **10:10** Li zẹ 1 iKori 9.14; 1 iTimo 5.18 † **10:14** Li zẹ Ika 13.51 ‡ **10:15** Li zẹ iMat 11.24; Igbae 19.24-28 § **10:15** Li zẹ iLuk 10.4-12 * **10:16** Li zẹ iLuk 10.3 † **10:20** Li zẹ iMak 13.9-11; iLuk 12.11-12; 21.12-15 ‡ **10:21** Li zẹ iMak 13.12; iLuk 21.16 § **10:22** Li zẹ iMat 24.9,13; iMak 13.13; iLuk 21.17 * **10:24** Li zẹ iLuk 6.40; iJon 13.16; 15.20 † **10:25** Li zẹ iMat 9.34; 12.24; iMak 3.22; iLuk 11.15 ‡ **10:26** Li zẹ iMak 4.22; iLuk 8.17 § **10:33** Li zẹ 2 iTimo 2.12

Ijesu ọa ri opfomhe bhale ama okemhi

(iLuk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “A khi sa khi opfomhe mhi ro bhale eke agbo. Mhi aa ro opfomhe bhale, ama ogbhoro. ³⁵ Eri mhi bhale ya to okhue na

“ ‘Omose ali itali,
okpotso ali inyoli,
osamo ali inyodoli.

³⁶ Unuekpe oyi ogbo,
ebe oli e la.’* ”

³⁷ “Ogbo ni o da nono ingme oyi ita okekhi inyo dose ingme oyemhe ne, ọa ya dobe khi omọ odukhokho oyemhe. Ogbo ni o da nono ingme oyi omi oli dose mhe ne, ọa ya dobe khi omọ odukhokho oyemhe. ³⁸ Ogbo ni ọa da kpha apfida oyoli tsua ni o ke deba ete-awẹ oyemhe ne, ọa ya dobe khi omọ odukhokho oyemhe.† ³⁹ Oni o da mu agbo oyoli mhue gagaga ne, o mema ya de oli obo-a, ama oni rue agbo oyoli obo-a shi eke itobo oyemhe ne, o ya me eleli agbo oyoli.‡

Eleli
(iMak 9.41)

⁴⁰ “Ogbo ni o da kpe abo mie e ne, mhemhe o kpe abo mie. Oni o da kpe abo mie mhe, oni o ghie mhe o kpe abo mie.§ ⁴¹ Ogbo ni o da kpe abo mie omekeguele oyi Eshinegba ne, o ya mhue isomhopfa onayi omekeguele. Oni o da kpe abo mie ogbo ni o pfuase ne irari khi o da khi ogbo ni o pfuase, o ya mhue eleli oyi ogbo ni o pfuase. ⁴² Ini ogbokhoghuo o die ame ni e pfomhe na egbo eni ẹa mu eloe ena da ne, irari khi e da khi eniye odukhokho eyemhe, mhi gue o ye e gueguegue khi eleli oyoli ọa ya de oli obo a.”

11

Ijesu ali iJoni Oni ọọ batazi egbo
(iLuk 7.18-35)

¹ Abi ijesu o ro gueye eniye odukhokho ogbava eyoli emini e ya

riele se, o je eoli ni e la eke iGalili ya sese, o gbolo tse abo oni usomhi onete.

² Abi iJoni Oni ọọ batazi egbo o ro la owa ighumha suo ikanya ni iKirisiti ọọ gbe, o ghie eniye odukhokho eyoli ghi oli, ³ E le ya lina mhila li. “Yeye u khi oni iJoni o ngme khi o ya bhale, abi anye ri eloe shi eke ke khe ogbo olese?”

⁴ Ijesu o so we o, ọọ we, “A nyene egbe ya gueye iJoni emini a suo ni a me. ⁵ Ezalo ee khueghie alo-a, eni e guoghọ awe-a, e vule ee kia, a ri eni e mhue ighuamhi ekuẹ idiegbe ododa ze, eleso ee suo eso, egbo ni e ghua, a guise we le. A gbolo e tse abo usomhi onete ye egbo eni ẹa mhue.*

⁶ Ikhivose o khi na ogbo ni ọa mholi akhokhomhe shi ingme oyemhe!”

⁷ Eniye odukhokho eyi iJoni ee vu se, ijesu ọọ ngme ingme oyi iJoni khasẹ eni e legba. O mhila we, ọọ. “Abi a ro fie je odagbe ifufu ni a ro ya bino iJoni, ogbo nabise a dabi khi a ya me? Ebuli ifulo ni akpekpeli o pfi e nga pfi e tiemhi a dabi khi a ya me? ⁸ Ini ọa khi igho sho, elo a dabi khi a ya me abi a ro fe fie lase? Omose ni o so itsua eni e somhi otse a sa khi a ya me? Iiye o! Egbo eni ee so itsua eni e somhotse, apfe oyi oghie ee la. ⁹ Elo a fe fie lase khi a ya me sho? Omekeguele? Gueguegue, ama mhi gueye e, oni o gbo fu dose omekeguele a me. ¹⁰ IJoni o khi oni ogbo ni Ebe-no-pfuase o ngme ingme oyoli, ni Eshinegba o la lie,

“ ‘Mhi ya kpe ghie aghiusomhi oyemhe ralo ne,
ni o ya khueghie ode-a ne.’†

¹¹ Abi o li mhi li gue oli ye e khi, iJoni o fu dose ogbokpa ni o la agbo ona ghue, ama, ogbo ni o ga kpoke nya obini Eghiele oyi Eshinegba, o fu dose oli.

¹² Rote eghẹghe oyi iJoni Oni ọọ batazi egbo ya ramhi ogbe na amo, Eshinegba o te e ri ikakabo mholi omhesẹ oyoli shi agbo oyi egbo, ama ikakabo egbo

* **10:36** Li ze iMika 7.6 † **10:38** Li ze iMat 16.24; iMak 8.34; iLuk 9.23 ‡ **10:39** Li ze iMat 16.25; iMak 8.35; iLuk 9.24; 17.33; iJon 12.25 § **10:40** Li ze iMak 9.37; iLuk 9.48; 10.16; iJon 13.20 * **11:5** Li ze Aza 35.5-6; 61.1 † **11:10** Li ze iMala 3.1

e ke rọ ọ lo ọ. ¹³ Irari khi emekeguele nya ali Ishi eyi iMosisi, e mę guele shi eke ramhi ęghęghę oyi iJoni.† ¹⁴ Ini a ya lama shi ọ, iJoni ọ khi oni Elaja ni ę khi ọ ya nyenę egbe bhale.§ ¹⁵ A mhọli esọ, a suọ emini mhia gueye ę, ni a rọli gbe akanya.

¹⁶ “Elo mhi ri agbhotu ona ya khokho? Eri e li abi ikuku eniye ni e shito epfepfe oki ni e lu egbe we,

¹⁷ “ ‘Anye pfi ofele na ę,
aa lama gbe ishimhi,
anye to uwolo

ni a rọ vie olimhi shi ę ọ,
ama aa lama vie.’

¹⁸ Abi iJoni ọ rọ bhale, eri ọọ pfi azumhi, ọa lama da onyo, irarigho ęgbọ e lie khi, ‘Ayemhe Okphaghie oo nase oli.’ ¹⁹ Ama Omi Ogbọ ọ ke bhale, ọọ le ọọ da, ęgbọ kpa e ke lie khi, ‘Ogbọ unu-emhi ali ọdonyo ọ khi, ni ọ nu emionoga ali ena olamhe ę mu omole.’ Emini Eshinęgba ọọ rięle, o ri ilęsingme oyoli ę khase.”

*Emini ęoli ni ęa lama mu pfi ęę mę
(iLuk 10.13-15)*

²⁰ Igho iJesu ọ li ze emuebe na ęgbọ ni e la ęoli ni ọ la gbe ikanya ọnyalaa ebubu eyoli, itobọ khi ęa mu pfi, ọọ li.

²¹ “Epfua o khi ne, iKorazi! Epfua o khi ne, iBetisaida! Irari khi ini ikanya ọnyalaa ni a gbe ifui ęoli eye ę khi a li gbe we iTai ali iSidoni lo, e kha she vie osoli na egbewe shi olamhe eyewe, e te olamhe eyewe mu pfi agboagbo.*

²² Ama mhi gueye ę khi, o ya somhi iTai ali iSidoni egbe dose ę, ogbele isozeo ²³ Yeye iKapanomu, eri a nono ni a ya yase ę nga idane ramhi irarogbe? Iiye o! Eri a ya pfi ę tiemhi ooke ilimhi irierie. Irari khi ini ọnyalaa ni a gbe khase ę khi a gbe we eke iSodomu lo, o kha la ọ ramhi amo.† ²⁴ Ama mhi gueye ę khi o ya somhi iSodomu egbe dose ę, ogbele isozeo.”‡

‡ **11:13** Li ze iLuk 16.16 § **11:14** Li ze iMala 4.5; iMat 17.10-13; iMak 9.11-13 * **11:21** Li ze Aza 23.1-18; Ezik 26.1--28.26; iJoe 3.4-8; Emo 1.9-10; iZaka 9.2-4 † **11:23** Li ze Aza 14.13-15; Igbae 19.24-28

‡ **11:24** Li ze iMat 10.15; iLuk 10.12 § **11:27** Li ze iJon 3.35; 1.18; 10.15 * **11:29** Li ze iJere 6.16

* **12:1** Li ze iDeut 23.25 † **12:4** Li ze iLev 24.9 ‡ **12:4** Li ze 1 iSam 21.1-6 § **12:5** Li ze iNba 28.9-10

*Bhale deba mhe ni u mhọli iyemhe
(iLuk 10.21-22)*

²⁵ Eghęghę agho iJesu ọ lie, “Ita, Onomhue, ni ọ mhue eke ali ukhuli, mhi tse uwegbe khi emini u rọ sheli na eguebe, ali eni e fialo-a, khi u rewe khase ęgbọ ni ęa mu ęloe. ²⁶ Igho, Ita, ina o li ghole ę shi.

²⁷ “Itamhe ọ she ri emhikpa nga mhe obọ. Ogbokhoghuo ọa la ọ, ni ọ lese oni Omọ, se ni Ita. Ogbokhoghuo ọa la ọ ni ọ lese Ita se ni oni Omọ, ali eni oni Omọ ọ lama ri oni Ita khase.§

²⁸ “A bhale deba mhe, ęę nya ni a tsua itsua ni ęę khose ę, mhi ya ri iyemhe na ę. ²⁹ A ri egbe mie emini mhię a ke rięle, a rote obọ oyemhe wena, itobọ khi mhii pfomhe gba, ali khi udu oyemhe o mhọli iriegbe-tiemhile, ni a mhue iyemhe.* ³⁰ Irari khi emini mhia lie a rięle oni o ze ę rięle yeghele lo, ali khi eri itsua eyemhe ee fue.”

12

*IJesu ọ khi Onomhue oyi ele iyemhe
(iMak 2.23-28; iLuk 6.1-5)*

¹ Eghęghę ni a ngme ena, iJesu ọ rote ifui ishemhi iakpa dose ele iyemhe. Okiamhi oo gbe eniye odukhokho eyoli. Igho e li be eni iakpa, e le we.*

² Abi ęgbọ iFarisi e rọ mę ona, ę oli, “Ghe khe! Eniye odukhokho eye ęę rięle emini Ishi eyi iMosisi ọa lama shi a rięle ele iyemhe.”

³ Ọ sọ we ọ, ọọ, “Aa she kpe ze emini iDefidi ọ rięle abi okiamhi o rọ gbe oli ali apfoli? ⁴ Eri ọ lo elemhi owa oyi Eshinęgba, lolli ali apfoli, e ya rue ibuledi oni o pfuase le, ni ushi ọa lama shi e le. Oni ibuledi ona, ekpodalougamhi eyi Eshinęgba tse, e lese le oli.†‡

⁵ Abi khi aa rote ebe ushi iMosisi ze oli khi ekpodalougamhi eyi Eshinęgba ni e la Owa Oyi Eshinęgba, ee gbe ushi-a ogbele iyemhe, ama ogbo ọa rọ mu

ota sọ wẹ?§ 6 Ama mhi gueyẹ ẹ khi ọgbọ ni ọ fu dọsẹ Owa Oyi Ẹshinegba ọ la ana. 7 Ini a lẹsẹ emini a ri oni ungmehi ona ngme shi Ebe-no-pfuase lọ, ni ọọ, 'Ilelemhi o ghọle mhe, ọa khi iluasobo,' aa kha ke pfa ẹzọ mu eni ẹa lue.* 8 Irari khi mhemhe Omi Ọgbọ mhi khi Ọnọmhuẹ ọyi ogbele iyemheā.”

Ijesu ọ ri ọmọse ni obọ oyọli o cheghẹle-a ze

(iMak 3.1-6; iLuk 6.6-11)

9 Abi ijesu ọ rọte aghọ vu, ọ lo elemhi owa ugamhi oyewẹ. 10 Ighọ ọmọse ọghuo ni ọ cheghẹle obọ oghuo-a, ọ la akaghọ. Egbọ eghuo e la aghọ ni e nono ni wewẹ e mu ingme shi ijesu egbe, ighọ e mhila li. Ẹ ọli, “O fẹ ti ni a ri ọgbọ ze ẹle iyemheā?”

11 Ijesu ọọ wẹ, “Ini ọngeẹ ọ fẹ mhọli osumha, ni ọ rọ de pfilo ateke ẹle iyemheā, wa a ya fẹ mu ọli ọ lasẹle?† 12 Ọgbọ ọ mu ẹloẹ dọsẹ osumha! Irarighọ, Ishi eyi iMosisi o lama shi ọ, ọgbọ ọ riele onete ogbele iyemheā.”

13 Ighọ ọọ ọni ọmọse ni ọ cheghẹle obọ oghuo a eghọ, “Nise obọ oyẹ-a.” Ighọ ọ nise ọli-a. Oni obọ o na ya to abi onokpọle 14 Ighọ eni ẹgbọ iFarisi e fiẹ ya ye ugbamhi abi e li ya gbe ijesu-a.

Oni ọọ ga ni Ẹshinegba ọ ze

15 Abi ijesu ọ ke rọ lẹsẹ ugbamhi ni e gba, ọ rọte aghọ vu je oboese, ebubu ẹgbọ e deba li. Ọ ri eni e mhọli umhaze nya ze. 16 Ọ tse agua yẹ wẹ e khi gueyẹ ẹgbọ ọni lọli khi. 17 Eri a ri ona ri ungmehi ni Azaya ọmekẹguele ọ ngme bhale ya tse, ni ọ la liẹ,

18 “Oni ọọ ga oyemhe ni mhi zẹ na,

oni mhi nono ingme oyọli,
ni ọ ri egbe ẹ mu mhe,
mhi ya ri Ayemhe oyemhe
shi ọli egbe,

ọ ya ri iguẹ-sọ-ẹzọ oyemhe
khase ishishi nya.

19 Ọa ya nu ẹgbọ wola
wẹkhi eri ọ ya tsesẹ
ni ọgbọ suọ ifui apfẹ.

20 Ọ ya kuegbe-a

nu eni ẹa mhue ekpabọ ngeli,
abi a li kuegbe-a mu ọakpa
ni akpekpeli o pfigbe vule.

Ọ ya lẹ elemhi

eni ẹẹ nono ikpaghiobo,
abi ọgbhali ọa liẹ la apfẹ
ni amẹ o gbe erali
ni o la umutse pfuse-a,

ya ramhi ni ọ rọ

ri iguẹ-sọ-ẹzọ leghie.

21 Itobọ ighọ ẹgbọ iJeta nya
e rọ regbenga eva oyọli.”‡

Ijesu ali iBezebọ

(iMak 3.20-30; iLuk 11.14-23)

22 Ighọ ẹgbọ eghuo e rue ọmọse ọghuo ni ọ mhọli ayemhe obe bhale ghi ijesu. Ọ zalo ọ gbo khi ungmehi. Ijesu ọ ri ọni ọmọse ze. Ọọ ngme, ọ gbolo ẹ mẹ eke. 23 Ighọ abọ e sha eni ẹgbọ nya, e mhila, e liẹ, “Abi khi ijesu ọna ọ khi Ọni Ọmiepfuese omi iDefidi ni ẹ khi ọ ya bhale?”

24 Abi ẹgbọ iFarisi e rọ suọ ona, e ke, “Ekpabọ eyi iBezebọ ni ọ khi oghie ọyi iyemhe ebe nya, ọ rọ khu ẹgbọ iyemhe ebe egbe lasẹle.”§

25 Ijesu ọ she lẹsẹ usamhi oyewẹ, ọọ wẹ, “Eghiele ni o da kemhi shi iku-iku ni o nu egbewẹ ẹ khọli ne, eri o ya pfua. Ighọ khi ẹoli ali unuekpẹ ni e kemhi egbe nu egbewẹ ẹ khọli, ẹa dobe ya migha. 26 Ini Ọkphaghie ọọ khu Ọkphaghie lase, ọ she kemhi ẹgbọli. Sẹ ẹghiele oyọli o ke li dobe ya migha? 27 Ini mhi ri ekpabọ eyi iBezebọ ẹẹ khu ẹgbọ ayemhe ebe egbe a, ekpabọ eyi ọghuo ẹgbọ eye ẹ e rọ khu wẹ kua? Emini eni ẹẹ deba ẹ ẹẹ riele o rọkhasẹ khi aa rọte ode. 28 Ama ini o khia khi Ayemhe ọyi Ẹshinegba mhi rọ ọ khu ayemhe ebe kua, lọli o rọkhasẹ khi Ẹshinegba ọ she ẹ mhese shi ẹ egbe.

29 “Ọghuo ọ fẹ lẹsẹ ya vule, ọ dọsẹ lo apfẹ ọyi ọmọse akama ya tsua li itsua vu. Ọa khi eri ọ kpe ya gẹ ọli shi eke? Ọ tigbe dobe tsua li itsua owa?

* 12:7 Li zẹ iMat 9.13; Osia 6.6 † 12:11 Li zẹ iLuk 14.5 ‡ 12:21 Li zẹ Aza 42.1-4 § 12:24 Li zẹ iMat 9.34; 10.25

30 “Oni ọa da nu mhe la ne, eri o biselemhi mhe, ali khi oni ọa da nu mhe ti e gbili ne, eri o miatse ku a.* 31 Irarigho, mhi gueye e khi, a ya ri olamhe ali ungmehi ipfiunu-a nya topfa ogbo, ama aa ya tigbe ri ungmehi ipfiunu-a ni a ngme deba Ayemhe-no-pfuase topfa ogbo. 32 A ya dobe ro topfa onini o da pfi unu-a deba Omi Ogbo, ama aa ya ro topfa oni o da pfi unu-a deba Ayemhe-no-pfuase, elemhi agbo ni a la memena, ghe agbo ni o ke e bhale.†

Udumhi ọọra a te e lese ọọra
(iLuk 6.43-45)

33 “Ri eloe khu ọara, o ya mo umomhi onete, ini u waa ri eloe khu ọara, o mo umomhi ni ọa ti. Irari khi umomhi oyi ọara a te e lese emini oni ọara o khi.‡ 34 Se e egbo ebe ni a kholo abi enye afue, a lie ngme ungmehi onete unu? Usamhi ni e vo ogbo udu o roli ee ngme ungmehi rote unu lasese. § 35 Udu onete ogbo onete o te e ngme ungmehi onete lasese. Igho ungmehi obe o li rote udu oyi ogbo e lasese. 36 Ama a lese khi ogbo ogbo o ya zono abi o li ngme ungmehi afue unu lasese ogbele iso-ezo. 37 Irari khi ungmehi unu oye a ro ya pfa ezo ne, ungmehi unu oye a gbo ro ya pfa ezo mu e.”

Irokhasẹ oyi ijona
(iMak 8.11-12; iLuk 11.29-32)

38 Igho egbo iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi eghuo ee iJesu, “Osese, ri olele onyaloa oghuo khasẹ anye.”*

39 O so we o, oo, “Ee egbo okhoro ni aa ri igesikia ga Eshinegba.” Áá mhila mhe olele onyaloa? Ogbo khoghuo ọa ya ri olele okhoghuo khasẹ e, se ni onabi a rokhasẹ oyi ijona omekeguele.† 40 Irari khi abi ijona o li la elemhi oyi afele ogbele ese ele oghota ali ele iyose, igho Omi Ogbo o li ya li la elemhi eke ogbele ese, ele oghota ali ele iyose.‡

41 Egbo iNineve e ya mu ezo vule shi e egbo agbhotu ona o ogbele iguezo, irari khi e mu nyene abi ijona o ro tse abo ungmehi oyi Eshinegba ye we. Ama memena, oni o ga fu dose ijona o la akana, ama aa lama mu pfi. §

Abi ayemhe obe o lie kia
(iLuk 11.24-26)

42 Oghie-okpotso oyi eke iSheba o ya mu ezo vule shi e egbo agbhotu ona o ogbele iguezo, o pfa ezo mu we. Itobo khi oo rote obini odonue bhale ya ri eso kpe osese ilasingme oyi iSolomoni. Ama memena oni o fu dose iSolomoni o la akana, ama aa lama pfi eso shi oli o.*

43 “Ini ayemhe ebe o rote ogbo egbe lasese, eri o kpe je eke okhakha ya dudu kia nono ashini o je ya yemhe-a. Ama ini ọa me, 44 o gueye egboli, ‘Mhi ya nyene egbe ukhokho je owa ni mhi kpe te vu.’ Ini o nyene egbe bhale agho ni o ro ya e khi agho o gboo, khi asha kpa oo pfuase nguene. 45 Eghẹghẹ agho, o fie je olase ya rue ayemhe ebe ishilua elese ni e khoro dose oli bhale ya lo agho, e la agho. Eghẹghẹ agho, ikpukhokho oyi oni ogbo ogho o ke ya khoro dose abi o kpe li. Igho o ya li e egbe ee egbo okhoro ena.”

Inyo Jesu ali inyoghuo Jesu
(iMak 3.31-35; iLuk 8.19-21)

46 Jesu o kie ghoro nu eni ebubu egbo o ngme, inyoli ali inyoghuo oli e bhale. E migha olase, e nono ni wewe e nu oli ngme. 47 Ogbo ghuo agho, oo li, “Inye ali inyoghuo e, e migha olase, ee nono ni wewe e nu e ngme.”

48 IJesu o soli o, oo, “Eghuo e khi inyemhe ali inyoghuo-mhe?” 49 O nise obo ghue eniyẹ odukhokho eyoli, oo, “Enana e khi inyemhe ali inyoghuo-mhe. 50 Onini o da ri ungmehi oyi Itamhe na iloghie gbe akanya, loli o khi inyoghuo-mhe oni omose ali oni okpotso ali inyemhe.”

* 12:30 Li ze iMak 9.40 † 12:32 Li ze iLuk 12.10 ‡ 12:33 Li ze iMat 7.20; iLuk 6.44 § 12:34 Li ze iMat 3.7; 23.33; 15.18; iLuk 3.7; 6.45 * 12:38 Li ze iMat 16.1; iMak 8.11; iLuk 11.16 † 12:39 Li ze ijona 1.17-2.10; iMat 16.4; iMak 8.12 ‡ 12:40 Li ze ijona 1.17 § 12:41 Li ze ijona 3.5 * 12:42 Li ze 1 Ighie 10.1-10; 2 Okhe 9.1-12

13

Okhe irokhokho oyi oghiale ni o ko ikpamhemhi

(iMak 4.1-9; iLuk 8.4-8)

¹ Eḷe ni a ngme ena, iJesu o fiḷe owa ya lase, o shito epfe oke oniḷemhi. ² Ebubu eḷbo e le gasḷe oḷi ramhi ni o ro vu ya lo oko-okḷe oniḷemhi shito, eni eḷbo nya e migha egele oni oke oniḷemhi.* ³ O ri okhe irokhokho gue emhi ebubu u ye we, oo we, “A ghe i! Oghiale oghuo o je ishemhi ya ku ikpamhi emhi. ⁴ Abi o li i ku eni ikpamhi emhi egho, eghuo o e de kua epfe ode. Ipfeli e bhale ya sanḷo we le. ⁵ Eghuo o, e de nga ukhomhi okpegbhe, ni oḷa mhuḷe eke ni e bu. E nyanya ze. Ama itobo khi oni eke oḷa mhuḷe eḷamhi ni e pfi imhili lo, ⁶ ovo o gbolo we-a. E khakha-a, irari khi eḷa me asha pfi imhili lo eke egbegbo. ⁷ Ikpamhi eghuo o, e de kulo ashini igba e la. Eni igba e ze, e tono we gbolo-a. ⁸ Ama ikpamhi eghuo, e de shi egbegbi eke, e fu, e nyese ekhe. Eghuo e ri imomhi asha egbhuḷe she lasele, elese e ri asha egbhuḷe she lasele, enekpole, asha uye ali igbe. Eghḷe agho e ke ya bu dose emini a kpe ro ko. ⁹ A ze esḷo, a suo emini mhia gueye e, ni a roḷi gbe akanya.”

Emini oni okhe irokhokho o migha shi

(iMak 4.10-12; iLuk 8.9-10)

¹⁰ Eniye odukhokho eyoli e bhale deba li, e mhila li, “Eḷo o ze ni u ro ri okhe irokhokho o sese eni eḷbo?”

¹¹ IJesu oo we, a she mholi ilese oyi osheli abi Eshinegba o she mholi omhesḷe shi e egbe, ama a roḷi sheli we. ¹² Onini o da kpe mholi, a ya ro ma o na li, o mholi gbeku o. Ama oni oḷa mhuḷe, a ya mie oḷi oni o kpe mhuḷe.† ¹³ Emini o ze ni mhi ro ri okhe irokhokho nu we ngme khi.

Ini e riḷe bino,

ḷe ya me eke,

ini e riḷe ri esḷo shi eke,

oḷa ya lo we esḷo.

¹⁴ Loli o ze khi ungmehi

ni omekeḷe Azaya
o ngme o tse shi we egbe
ni o la lie.

“A ya ri esḷo shi eke khue,
ama oḷa ya tigbe lo e esḷo,
a feḷi ofeli khue,
aa me emhikhoghuo.

¹⁵ Udu oyewe o bi obili-a.

Itobo khi eri
esḷo eyewe e zuse,
e gbo gueḷe alo.

Ini oḷa khi igho,
e kha ri alo eyewe
ke me eke,

esḷo eyewe e kha suo,
udu oyewe o kha
mholi ileḷsingme,

ee kha mu pfi

bhale deba mhe,
mhi rewe ze.”

“Eni eḷbo e ya ri esḷo
shi eke khue,
ama oḷa ya tigbe lo we esḷo,
e feḷi ofeli khue,
ama eḷa me emhikhoghuo.”‡

¹⁶ Ama oyeḷe oḷa khi igho. A me afa gba. A ri alo eye e me eke, a ri esḷo eye e suo. ¹⁷ Abi o li mhi li gue oḷi ye e khi, emekeḷe ebubu ali eḷbo eyi Eshinegba ebubu, e li dua ini wewe e me emini a me ali ini wewe e suo emini a suo, ama eḷa doḷe.§

Emini okhe irokhokho oyi oghiale o ngme

(iMak 4.13-20; iLuk 8.11-15)

¹⁸ IJesu oo. “A ri esḷo shi eke, ni e suo emini oni okhe irokhokho o ngme.

¹⁹ Oḷbo ni suo ungmehi omhesḷe ni Eshinegba o mholi shi agbo oyi eḷbo, ni oḷa lo oḷi esḷo ne, loli o li abi ikpamhi emini e de kua epfe ode. Eri okphaghe oḷo bhale ya sanḷo li wewe udu kua. ²⁰ Eni e ze nga ukhomhi okpegbhe, eri e li abi oḷbo ni o kha suo ungmehi, o ga ri oghḷe mie oḷi.

²¹ Ama oḷa tiemhi oḷi udu, itobo igho, oḷa migha tesse. Irarigho, ini omunu o bhale ali ni a ro mu okholi vule shi oḷi

* **13:2** Li ze iLuk 5.1-3 † **13:12** Li ze iMat 25.29; iMak 4.25; iLuk 8.18; 19.26 ‡ **13:15** Li ze Aza 6.9-10 § **13:17** Li ze iLuk 10.23-24; iJon 8.56; Iburu 11.13; 1 iPit 1.10-12

o shi itobọ oni ungmehi, o de ode a aghoaghọ. ²² Ikpamhi ni e zẹ shi ifu igba, wẹwẹ e li abi ogho ni o kha suo ungmehi oyi Eshinẹgba, inase-udu shi ingme agbọ ali oghuẹmhe oyi epfue, e tono oni ungmehi abi igba, ọa dobe mo umomhi.* ²³ Ikpamhi ni e zẹ shi egbegbi eke, e li abi ogho ni o kha suo ungmehi oyi Eshinẹgba o lo ọli esọ. O mo umomhi. Eghuo e kha mo imomhi egbhueshe, elese mo egbhueshe, eghuo o uye ali igbe.”

Okhe irokhokho oyi ebuli ofaghue ali ado

²⁴ Ijesu o gbo zẹ okhe irokhokho olese khasẹ wẹ, oo wẹ, “Eri omhesẹ oyi Eghiele oyi Eshinẹgba o li abi omose oghuo ni o kọ ado enete shi ishemhi oyoli.” ²⁵ Eliyose, khi egbokpa e ya lese-a, obe ọli o bhale ya kọ ebuli ofaghue solọ shi ọli o, o vu. ²⁶ Eni ado e zẹ khi e fu khi e ri itsagha lasese, eni ebuli ofaghue e li zẹ lasese.

²⁷ “Igho eni eẹ ga eyi oni omose e bhale ya gueye ọli, eẹ ọli, ‘Oga egbegbi ado ni u kọ shi ishemhi oye, ebuli ofaghue e nu wẹ zẹ lasese kia solọ shi wẹ?’

²⁸ “Obe mhe o riele ona.

“Eni eẹ ga e mhila li, ‘Wa a nono ni anye vuolo eni ebuli o kua?’ ²⁹ Oo wẹ, Iye! Irari khi ini a vuolo eni ebuli-a, a ya do obọ vuolo eni ado ma eni ebuli. ³⁰ A zẹ ni e ga fu kugbe ya ramhi egheghe ikhiesẹ. Eghẹghe agho, mhi ya gueye eni eẹ khiesẹ, e kpe vuolo eni ebuli-a, e gẹ wẹ ikhuli, e tose wẹ-a, e tigbe khiesẹ eni egbegbi ado shi aka na mhe.”

Okhe irokhokho oyi ukpamhi ọara imositadi

(iMak 4.30-32; iLuk 13.18-19)

³¹ Ijesu o zẹ okhe irokhokho olese khasẹ wẹ. Oo wẹ, “Eri omhesẹ ni Eshinẹgba o mhọli shi agbọ oyi egbọ o li abi ukpamhi ọara ni a lu imositadi ni omose oghuo o ro ya kọ ishemhi oyoli.

³² Ukpamhi ọli, o khi oghuo ikpamhi eera ni e she ne nya, ama ini o fu vule,

loji o ke fu dose emini a kọ shi oni ishemhi nya. O mele ọara oni ofune a. Ipfeli e bhale ya ku eko shi iguabo eyoli.”

Okhe irokhokho oyi ifuma (iLuk 13.20-21)

³³ Ijesu o gbo zẹ okhe irokhokho olese khasẹ wẹ, oo wẹ, “Eri omhesẹ ni Eshinẹgba o mhọli shi agbọ oyi egbọ o li abi ifuma ni okpotso o ro ma ifulawa ni o bu wushe, ni o roli fuma shi o.”†

³⁴ Okhe irokhokho ijesu o ro gue ingme ena yewe. Ọa tigbe gue ingme okhohuo yewe ni ọa khi okhe irokhokho. ³⁵ Eri ona o ya tse shi ungmehi ni omekeguele o ngme. Ni oo,

“Okhe irokhokho mhi ro ya nu wẹ ngme.

Mhi ya gue ingme ni a rote igbaekele oyi agbọ ro sheli ye wẹ.”‡

³⁶ Abi ijesu o ro zẹ eni ebubu egbọ obọ, ni o ro ya lo elemhi owa, eniye odukhokho eyoli e bhale deba li. Eẹ ọli, “Gueye anye emini okhe irokhokho oyi ebuli ofaghue ogho o ngme.”

³⁷ Ijesu oo, “Ogho ni o ri eni egbegbi ikpamhi emhi ekomhi kọ, o khi Omi Ogbọ. ³⁸ Oni ishemhi o khi oni agbọ ona, eni ikpamhi ado enete egho e khi egbọ ni e ya ri egbewe na Eghiele oyi Eshinẹgba. Eni ebuli ofaghue e khi egbọ eyi Okphaghiẹ. ³⁹ Okphaghiẹ o khi Obe ni o ri eni ebuli kọ ifu ishemhi. Oni egheghe ikhiesẹ o khi ikpukhokho agbọ, eni eni eẹ ga egho e khi igeni eyi Eshinẹgba.

⁴⁰ “Ezeze abi a li ti eni ebuli gbili tose-a egho, igho ikpukhokho agbọ o ya li. ⁴¹ Omi Ogbọ o ya ghie igeni eyoli ya wolo egbọ ni e yese egbọ pfido ali eni e li okholo elemhi eghiele oyoli lasese. ⁴² A ya pfi wẹ kulo elemhi avuerẹ, agho egbọ e la ya ke vie e le akọ akọ. ⁴³ Eghẹghe agho egbọ eyi Eshinẹgba e ya ke gẹ abi ovo elemhi agbọ onogbọ oyi Eshinẹgba. A mhọli

* **13:22** Li zẹ iMat 19.23; 1 iTimo 6.9-10,17 † **13:33** Li zẹ iLuk 13.20-21; iGal 5.9; Igbae 18.6 ‡ **13:35** Li zẹ Iwolo 78.2

esọ, a suọ emini mhia gueye ẹ ni a roli gbe akanya.”

Okhe irokhokho oyi epfue ni a ro sheli

⁴⁴ “Eri omhesẹ ni Eshinegba ọ mhọli shi agbọ oyi ẹgbọ o li abi epfue ni a ro sheli ifui ishemhi, ni omose ọ tonọ eke me rue, ni ọ nyanya gbo roli sheli. Egbe e mu ọli, ọ ya ri emini ọ mhọli nya de, ọ ya de oni ishemhi ogho.

⁴⁵ “Eri omhesẹ ni Eshinegba ọ mhọli shi agbọ oyi ẹgbọ o li abi omose ni ọ nono ugbhe-ema. ⁴⁶ Ini ọ me oni o lo mu eloe, ọ je apfe ya ri emini ọ mhọli nya de, ọ de ọli.

Okhe irokhokho oyi aga

⁴⁷ “Eri omhesẹ ni Eshinegba mhọli shi agbọ oyi ẹgbọ o gbo li abi aga ni egbifele e pfi lo oke oniemi ni o khishi, e muno ifele ododa. ⁴⁸ Abi oni aga o ro vo, e ti ọli ngale egele. Igho, e shito e sanọ ifele eni e khi egbegbewe ọ kulo ughughu, e tsua eni ẹa ti kua. ⁴⁹ Igho o ya li ogbele ni o kpe ukhokho. Igeni eyi Eshinegba e ya sanọ ẹgbọ okhọlo ifuabo ẹgbọ eni e pfuase lasele. ⁵⁰ E pfi ẹgbọ okhọlo egho kulo owa ere, ni e la ke vie, ee le ako ako.

⁵¹ “Eni ingmemhi ena nya e she lo ẹ esọ?” Ẹ ọli, “Ii.” ⁵² Oo we, “Irarigho, eri osese ushi nya ni ọ mele omọ odukhokho-a, ni ọ da mie Eghiele oyi Eshinegba shi udu, ọ li abi ogbo ni ọ mhọli owa, ni ọ rote elemhi owa ni ọ ri itsua shi ẹ rue epfue onogbo ali onodio lasele.”

Edele eyi iJesu e kie ọli
(iMak 6.1-6; iLuk 4.16-30)

⁵³ Abi iJesu ọ ro ze eni okhe irokhokho ena se, Ọ lase agho le. ⁵⁴ Ọ nyene egbe je ẹoli oyoli. Ọ la owa ugami sese, ẹgbọ ni e suọ ọli, abo e sha we. E mhila, e lie, “Obo ọ te mhue ilasingme enana, obo ọ te me ikanya oshabo ena a gbe?” ⁵⁵ “Oa she khi omi ikapita na? Oa khi iMeli ọ khi inyoli, iJemhisi ali iJosefu ali iSamọ ali iJudasi ẹa she khi inyoghuo ọli? ⁵⁶ Ena ẹa khi inyoghuo ọli eni ikpotso ni e ga

nu awa la ana ena? Mhie, Obo ọ te me enana nya?” ⁵⁷ Irarigho, ọ ri elemhi bi we. §

Igho iJesu oo we, “Aa me ashini aa la mu ekpe na omekeguele, se ni apfe oyoli ali unuekpe oyoli tse aa la mu ekpe na li.”

⁵⁸ Itobo khi ẹa mhue irudunga, ọa la agho gbe ikanya onyaloa ni e bu.

14

Eghuli oyi iJoni Oni oo batazi
(iMak 6.14-29; iLuk 9.7-9)

¹ Eghẹghẹ agho, Erodu oghie eke iGalili ọ suọ eko iJesu. ² Ọ gueye eni ẹ ga li, oo, “Ijoni Oni oo batazi na, ni ọ nyene egbe bhale agbo. Loli o ze ni ọ ro ligho mhọli afu ro ọ gbe ikanya onyaloa enana.”

³ Irari khi Erodu ọ ke kpe ghie ya mu iJoni. Oo, a ri iweghe ge ọli, a mu ọli pfilo owa ighumha shi itobo ingme oyi Erodiasi ughue iFilipu inyoghuo oni Erodu. ⁴ Eri iJoni ọ ke gueye Erodu khi ushi oyi ẹgbọ iJu ọa lama shi ọ ni ọ ro rue ughue inyoghuo ọli iFilipu shi. *† ⁵ Oni eghẹghẹ Erodu ọ nono ni loli gbe iJoni-a shi oni ingme, ama ulishi oyi ẹgbọ iJu oo mu ọli irari khi ọ lese khi ẹgbọ kpa e lese khi omekeguele iJoni ọ khi.

⁶ Ama, ele ni Erodu ọ ghele shi ogbele ni a ro bia li, omi Erodiasi ọ gbe ishimhi khasẹ we ni o ri egbe mu oni Erodu dose. ⁷ O ri oni Erodu romhi ishe, ọ neta omose gueye oni omueshi khi loli ya ri emimini ọ mhila lue na li. ⁸ Igho inyoli ọ ya sese oni omueshi, ọ ka gueye itali ọ khi iJoni ukhomhi shi ukpeko na lue.

⁹ Abi ọ ro ngme ọli ghọ, egbe pfo oni oghie-a. Ama irari ishe ni ọ romhi ali apfoli ni e nu ọli shito, oo a ri emini ọ mhila na li. ¹⁰ Igho ọ ghie ya khi iJoni ukhomhi ọ elemhi owa ighumha. ¹¹ A khi oni ukhomhi shi ukpeko a ri ọli na oni omueshi, oni omueshi ọ tsua li ghi inyoli. ¹² Eniye odukhokho eyi iJoni e bhale ya tsua ekuli oyoli ro ya to. E vu ya gueye iJesu.

Ijesu o ri eminale na egbọ agbele ishe le

(iMak 6.30-44; iLuk 9.10-17; iJon 6.1-14)

¹³ Abi ijesu o rọ suọ emini a me, o fiẹ aghọ lase. O lo okọ-okẹ oniemi je asha ni o da-ya ya shito. Abi eni egbọ e rọ suọ ona e ri awẹ kia lẹ deba li.

¹⁴ Abi ijesu o rọte oni okọ-okẹ oniemi fiẹ lase, ni o rọ me eni ebubu egbọ eghọ, elemhi wẹ e ala li, eni ẹa ze, o rẹ wẹ ze.

¹⁵ Ogbomhi o mu eke, eniye odukhokho e bhale, ẹẹ ọli, “Waa ke ze egbọ ena ke je, irari khi oola o nuata shi apfe, ni e je ifu ẹoli ya de emhi le.”

¹⁶ Ijesu oọ wẹ, “Oa ti ni e ligho vu tse, a nono eminale na wẹ le.”

¹⁷ Eẹ ijesu, “Ibulẹdi ishe ali ifeḷe ava e khi emini awa lẹse mhue shi ana.”

¹⁸ Ijesu oọ wẹ, “A rue wẹ bhale ghi mhẹ ghue.” ¹⁹ Oọ, ogbogbo o shito ukhomhi ebuli. O rue eni ifeḷe ava ali ibulẹdi ishe eghọ, o tsua wẹ idane o ri ikphemi na Eshinegba. O kholo eni ibulẹdi-a, o rẹ wẹ na eniye odukhokho eyọli. Eni eniye odukhokho eyọli e kemhi wẹ na wẹ.

²⁰ Ogbogbo o le, o khue, e kpole. Igho eniye odukhokho eyọli e sanọ eni e kpole vọ ighughu igbeva tsululu.

²¹ Emose agbele ishe (5,0000) e le eni eminale, ini aa leli ikpotso ali eniye ma o.

Ijesu o la ukhomhi okẹ kia

(iMak 6.45-52; iJon 6.15-21)

²² Aghoaghọ ijesu o gueye eniye odukhokho eyọli e lo okọ-okẹ da je ukiẹkiẹ okẹ obini o kpole, o gueye eni ebubu egbọ, ogbogbo o ke je. ²³ O vese eni egbọ kua se, o je ukhomhi ute ya so iromhi. Ogbomhi o mu eke, ijesu lolighuo o kie la oobọ. ²⁴ Eghẹghẹ ni a ngme ena, oni okọ-okẹ o she rọte eke lo oni okẹ kia nuata. Igho akpekpeli oniemi oo zughuse oni okẹ, ni o tsua oni okọ-okẹ ya nga ya tiemihi.

²⁵ Eḷe uzogbe neni ogbe o gbe-a, ijesu bhale deba wẹ, o la oni ukhomhi okẹ e kia. ²⁶ Abi eni eniye odukhokho e rọ me ọli khi o la ukhomhi oni okẹ e

kia, e yila. E tseḣe, e liẹ, “Ayemhe olimi lo!”

²⁷ Ijesu o nyanya nu wẹ ngme, oọ, “A mholi udu, mhẹmhẹ lo, a khi ke na ulishi.”

²⁸ IPita oọ, “Onomhue ini yeye lo igesikia, wẹ wẹ mhẹ mhi bhale debe oni ukhomhi okẹ.”

²⁹ Ijesu oọ li, “Bhale.” Igho iPita o fiẹ oni okọ-okẹ lasele, oọ kia ukhomhi okẹ, oọ lẹ deba ijesu. ³⁰ Ama abi o ke rọ me abi oni ukpokpomhi akpekpeli o li pfiolo, ulishi o mu ọli, oọ tiemihi elemhi oni okẹ. O tseḣe, oọ, “Onomhue tsumhi mhe!”

³¹ Igho ijesu o nise obo-a o mu ọli. Oọ li, “Elo o ze ni irudunga oye o rọ na she. Elo o ze ni u rọ mhue akhokhomhe?”

³² Igho e ga ya lo elemhi oni okọ-okẹ, oni akpekpeli o pfomhe. ³³ Igho eniye odukhokho eyọli e nyese ukhomhi na li ẹẹ ọli, “Igesikia lo khi, Omi Eshinegba u khi.”

Ijesu o la iGenesareti ri oni oọ ghua ze

(iMak 6.53-56)

³⁴ Abi e ke rọ da oni okẹ ni o khishi, e bhale eke iGenesareti. ³⁵ Abi egbọ ni e la oni eke e rọ lẹse khi ijesu lo, e ghie ghi egbọ ni e la ẹoli i kia gasẹ oni ẹoli nya. Egbọ e tsua egbọ eyewe nya ni ẹẹ ghua ghi ọli. ³⁶ E lema li o kpekpẹ o lẹse ze ni eni ẹ ghua e ri obọ ti eso awulu ni o so. Egbọ nya ni e ri obọ ti ọli, e ze.

15

Oseḣe ipfuase na ekelemi

(iMak 7.1-13)

¹ Igho egbọ iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi eghuo e te iJerusalemu bhale ya mhila ijesu, ẹẹ, ² “Elo o ze khi eniye odukhokho eyẹ ẹa ya ri oseḣe ni ititawa e rọ shi eke gbe akanya? Ẹa ya kpe abọ-a neni e le eminale!”

³ Ijesu oọ wẹ, “Elo o ze ni a rọ ri itobọ ushi oyeḣe gbe ushi oyi Eshinegba-a? ⁴ Irari khi Eshinegba oọ liẹ, ‘Ogbọ o ke ri ekpe na itali ali inyọli,’ ali khi, ‘Onini o da ku itse na itali

* 15:4 Li ze Okiali 20.12; 21.17; iLev 20.9; iDeut 5.16

okekhi inyoli ne, a gbe ọli-a.* 5 Ama abi ẹẹ a ke ngme khi, ini ọgbọ ọ mhọli ikpaghọ ni ọ kha rọ na itali okekhi inyoli, ni ọ ke rọ liẹ khi eni ikpaghọ eghọ khi lọli mu udu pfi, khi Ẹshinẹgba lọli ke ri eni ikpaghọ ya na. 6 Khi ọ guẹ kia ini ọa ke riẹ ri ikpaghọ na itali ali inyoli. Ina a li ri ẹloe ẹ gbe ushi oyi Ẹshinẹgba ni a ba mẹ asha ke deba osesẹ oye ẹ. 7 Ẹẹ e ri ugamhi ku alo! Azaya Ọmekẹguele ọ kpẹ lina ngme ọli shi ẹ egbe ni ọ rẹ,

8 “Eni ẹgbọ ena, unu e rọ mu ekpẹ ẹ na mhe,
ama udu oyewẹ o nuata shi mhe ọ.

9 Afuẹ e mema ga mhe,
irari khi osesẹ oyi ẹgbọ ẹẹ sesẹ ẹgbọ,
abinẹ khi ishi eyemhẹ lo.”†

Emini e ri ọgbọ ọọ khi ọni ọa pfuase
(iMak 7.14-23)

10 Ijesu ọ lu ẹgbọ ni e legba, ọọ wẹ, “A ri esọ shi mhe eke, ni a mhue ilẹsingme. 11 Ọa khi emini ọgbọ ọ rọte unu le tiemhi elemhi e rọli ẹ khi ọni ọa pfuase, ama emini e te ọli unu ya fiẹ e ri ọgbọ khi ọni ọa pfuase.”

12 Ighọ eniyẹ odukhokho eyoli e bhale deba li e mhila li, ẹẹ ọli, “Uli lẹsẹ khi ingmemhi ni u ngme amo khi, o ri elemhi ẹ bi ẹgbọ iFarisi?”

13 Ijesu ọọ wẹ, “Ọara ni Itamhẹ na iloghie ọa da rọ kọ ne, a ya vu ọli eke-a.” 14 A khi zẹ ni ingme oyewẹ o nase ẹ udu. Ezalo ni eri ezalo ẹ kia e khi. Ini ọzalo ọ mu ọzalo ọnabi lọli obọ rọ ọ kia, eri wẹwẹ ava e ga de ya pfilo atekẹ.‡

15 IPita ọọ iJesu, “Gueyẹ anye abi oni okhẹ irọkhokhọ ena e ngme.”

16 Ijesu ọọ wẹ “Aa kie lẹsẹ emini mhia ngme?” 17 A lẹsẹ khi emini o da te unu ya tiemhi elemhi khi eri a ne ọli ẹ kua? 18 Ama emini o da te unu lasese ne, elemhi udu o te lasese. Ena e khi emini e doḅẹ ri ọgbọ ọ khi ọni ọa pfuase.§ 19 Irari khi elemhi udu isamhi ebe e te ẹ lasese. Usamhi abi a liẹ gbe ugbeli, ali abi a liẹ kia okia,

abi liẹ do ighiatọ ni a rọ na eta ali iku itsebọ ali iyese ọgbọ-a, ali ni a rọ ọ pfi ọtsẹlẹ ẹgbhue.* 20 Emhi enana e ri ọgbọ ọ khi ọni ọa pfuase. Ama ini ọgbọ ọ le eminale ni ọa rọ kpe abọ, ọa ri ọgbọ khi ọni ọa pfuase.

Irudunga oyi ọkpotoso ọngi iKena
(iMak 7.24-30)

21 Ijesu ọ te aghọ vu, ọ bhale eke iTai ali iSidoni. 22 Ọkpotoso ọngi iKena ni ọ la ukiẹkiẹ eke oghọ ọ bhale deba iJesu ọ lema li, ọọ li, “Ọnọmhue Omi iDefidi kpekpe mhọli ilelemhi na mhe. Omimhẹ ni ọmueshi ọ mhue ayemhẹ ọkphaghie. Oo ze mu ọli gba memena.”

23 Ama iJesu ọa sọ ọli ọ. Eniyẹ odukhokho eyi iJesu, ẹ iJesu ọ khu ọni ọkpotoso khi ọọ kpe okeke deba ewẹ.

24 Ijesu ọọ wẹ, “Isumha eyi iZireni ni e waa, a ghie mhe ghi tse.”

25 Ọni ọkpotoso ọ suọ ona, ọ bhale ya de wugha odalo oyi iJesu, ọọ li, “Ọnọmhue kpekpe kpaghie mhe obọ.”

26 Ijesu ọọ li, “Ọa ti ni a rue eminale oyi eniyẹ pfi ghi ewa.”

27 Ọni ọkpotoso ọọ, “Ighọ lọ guẹguẹguẹ, Ọnọmhue. Ama ewa ẹẹ le eminale ni o rọte ukhomhi itebu oyi ọni ọ mhọli wẹ de kua eke.”

28 Ijesu ọọ ọni ọkpotoso, “Egbegbọ u mhue irudunga, a ya ri emini u nono ne.” Aghọaghọ omi ọli ọ ze.

29 Ijesu ọ te aghọ vu, ọ rọte oke oniẹmhi iGalili lẹ. Ọ nga ukhomhi ute ya shitọ. 30 Ebubu ẹgbọ e bhale deba li aghọ, e tsua ẹgbọ ni e guọghọ awe-a, ali eni e zẹ alo ali eni e le esọ, ali eni e ki shi, ali ingmenu ali ebubu ẹgbọ ni e mhue ighuamhi ọdoda bhale ya shi ufuegẹ oyi iJesu. Ọ ri wẹwẹ nya ze. 31 Abọ e sha ẹgbọ abi e rọ mẹ khi ingmenu ee ngme, ẹgbọ ni e guọghọ a, e vule kia, eni e zẹ alo e mẹ eke, ighọ, ee kuẹghie Ẹshinẹgba oyi iZireni.

Ijesu ọ ri eminale na ẹgbọ agbele ene le
(iMak 8.1-10)

† 15:9 Li zẹ Aza 29.13 ‡ 15:14 Li zẹ iLuk 6.39
5.19-21; 1 iKọri 6.9-10; iRom 14.14

§ 15:18 Li zẹ iMat 12.34 * 15:19 Li zẹ iGal

³² Ijesu o lu eniye odukhokho eyoli, oyo we, "Elemhi egbo ena e ga lala mhe irari khi ele-ese na ni e te nu mhe la akana. E a me eminale le. Mhi aa nono ni mhi gueye we e ri elemhi ofue ke je, ini ubi o khi rue we shi ode."

³³ Eniye odukhokho eyoli e mhila li, "Obo a te ya me eminale ni ebubu egbo ena e ya le ifu oyemhi ni awa la ena?"

³⁴ Ijesu o mhila we, "Ibuledi ingme a mholi shi agho?"

E o li "Iruli ishilua ali ikuku ifele."

³⁵ Igho ijesu oo eni egbo e shito ekekehe. ³⁶ Igho o rue eni ibuledi egho ali eni ifele o kphemhi na Eshinegba shi o. O khi we a, o rewe na eniye odukhokho eyoli e kemhi we na eni egbo. ³⁷ Ogbokpa o le, o khue. Eniye odukhokho eyoli e san o eni e le kpole shi ighughu ishilua e vo tsuulu. ³⁸ Emose agbele ene 4,000 e le eni eminale. Ini ogbo o leli ikpotso ali eniye ma o. ³⁹ Ijesu o vese eni ebubu egbo kua se, o lo oko-ok e oniemhi je ukiokie eke iMagidaleni.

16

E mhila ijesu o ri olele khas e we
(iMak 8.11-13; iLuk 12.54-56)

¹ Egbo iFarisi ali iSadusi eghuo e bhale deba ijesu e ya mu o li fe. E mhila li o ri olele ni o te iloghie bhale khas e we. * ² Ijesu oo we, "Ini ogbomhi oo mu eke, a guele khi, 'Ogbe-namo o ma ti irari khi idane o yile-a.' ³ Ele uzogbe, a guele khi, 'Ame o ya rue amo irari khi idane oo yile, o gbo bishi-a.' A gue bino irarogbe guele abi ogbe o ya li, ama aa dobe e guele emini egh egh e ni a la memena o ngme. ⁴ E e egbo ebe na agbhotu ona ni aa ri igesikia ga Eshinegba! A mhila mhe olele? Aa ya ri okhoghuo khas e e, se ni onayi ijona omekeguele."†

Igho ijesu o pfi we shi agho vu.

Oyese oyi egbo iFarisi ali iSadusi
(iMak 8.14-21)

⁵ Abi eniye odukhokho eyoli e ro da oni ok e oniemhi ni o khi shi je egele ukiokie obini o kpole se, e sato khi wewe e a ye lele tsua ibuledi. ⁶ Ijesu oo we a mhue egbe e shi angeli oyi egbo iFarisi ali iSadusi ni o li abi afuma oyi oyese.‡

⁷ Eni eniye odukhokho e nu egbewe ngme o li khi itobo khi wewe e a tsua ibuledi bhale ijesu o ro ngme ona.

⁸ Ijesu o suo emini e ngme, oo we, "Eni e a mholi irudunga ena, elo o ze ni a ro gue ezo eminale? ⁹ Aa kie lese ingme? Aa sato abi mhi ro kemhi ibuledi ishe na egbo agbele ishe, ighughu ingme a san o eni e le kpole vo?§ ¹⁰ Ali ibuledi ishilua ni mhi ro na egbo agbele ene le, ighughu ingme a san o eni e le kpole vo? * ¹¹ Elo o ze khi aa kie lese khi o a khi ingme ibuledi mhi nu e gue? Ama, mhi e a mu egbe e shi oyese oyi egbo iFarisi ali iSadusi ni o li abi ifuma." ¹² Lo li eniye odukhokho eyoli e ro tigbe lese khi, o a khi ingme ifuma ni a ro nye ibuledi o nu we ngme e shi, ama ingme ose e egbholi oyi egbo iFarisi ali iSadusi oo ngme.

IPita o guele oni ijesu o khi
(iMak 8.27-30; iLuk 9.18-21)

¹³ Abi ijesu o ro bhale eke iSize-ria iFilipi, o mhila eniye odukhokho eyoli, oo we, "Oghuo egbo e famhi e lie khi Omi Ogb o khi?"

¹⁴ E e ijesu, "Eri egbo eghuo e khi iJon iOni oo batazi egbo u khi, eghuo e lu e, Elaja, eghuo o e khi, iJeremaya u khi, eghuo e khi, ooghuo emekeguele u khi."†

¹⁵ Ijesu oo we, "E e oye e, oghuo e khi mhi khi?"

¹⁶ ISamo iPita o ro o li, "Ye e u khi oni iKirisiti Omi Eshinegba ni o la o."‡

¹⁷ Ijesu oo li, "Oni a khi vose na u khi, iSamo omi ijona. O a khi ogbo

* 16:1 Li ze iMat 12.38; iLuk 11.16 † 16:4 Li ze iMat 12.39; iLuk 11.29 ‡ 16:6 Li ze iLuk 12.1
§ 16:9 Li ze iMat 14.17-21 * 16:10 Li ze iMat 15.34-38 † 16:14 Li ze iMat 14.1-2; iMak 6.14-15;
iLuk 9.7-8 ‡ 16:16 Li ze iJon 6.68-69

o ri igesikia ona khasẹ ẹ, obọ oyi Ita-mhẹ na iloghie o te bhale. ¹⁸ Mhi gueye, yeye iPita, (ni u khi eche). Oni ungmehi ni u ngme ena mhi ya ma Igbaa oyemhẹ ni e mie mhẹ suọ nga, ekpabọ oyi eghuli ọa dobe ya mu ọli ọ le. ¹⁹ Mhi ya rue okpe oyi eghiele oyi Eshinegba ne, emiemini u waa da lama shi elemhi agbọ ona ne, Eshinegba ọa ya li lama shi ọ obini iloghie, emini u da lama shi elemhi agbọ ona ne, ọ ya lama shi ọ obini iloghie.”§

²⁰ Ijesu ọ gueye eniye odukhokho eyọli e khi gueye egbọ khi lọli khi ọni iKirisiti.

Ijesu ọ gue ingme eghuli oyọli le shi eke

(iMak 8.31--9.1; iLuk 9.22-27)

²¹ Rọte eghẹghẹ aghọ vu ijesu ọ te gueye eniye odukhokho eyọli, ọọ, liẹ, “Mhi mema ya je eke iJerusalemu ni mhi la ya me osoli ebubu abọ eyi eni egbhali ali ighie eyi ekpodalougamhi ali esese Ishi eyi iMosisi. A mema ya gbe mhẹ-a, ama ele nuzi-ese a ya guise mhẹ le bhale agbọ.”

²² Ighọ iPita ọ lu ọli fiẹ je olase ọ liẹ ọli ọ khi ke gbo ngme ghọ, “Eshinegba ọ bighi ọli ku a, oghọ ọa ya tse shi ẹ egbe!”

²³ Ijesu ọ mu egbe pfi ọọ iPita, “Vu mhẹ ana, ọkphaghie! Ọzuode u khi shi mhẹ ọ, irari khi waa ya sa isamhi ni e rọte obọ oyi Eshinegba bhale, ama usamhi oyi agbọ.”

²⁴ Ighọ ijesu ọ gueye eniye odukhokho eyọli, ọọ wẹ, “Ini ogbọ ọ da nono ni lọli deba mhẹ ne ọ mema ya kie egbọli ọ tsua apfida oyọli ọọ deba mhẹ.* ²⁵ Irari khi ogbọ ni ọ da dua ni lọli tsumhi ayemhẹ oyọli ne, agbọ onabi oyi Eshinegba o ya de ọli obọ-a, ama ogbọ ni ọ da ri itobọ oyemhẹ rue ayemhẹ oyọli pfi-a ne, ọ ya tsumhi ọli.† ²⁶ Ighe eleli ni ogbọ ọ ya me ini ọ le ugu agbọ ona nya, ni

ayemhẹ oyọli o rọ de ọli obọ-a? Abi khi elọ ogbọ ọ dobe rọ ya fali ota rọ to ayemhẹ oyọli. ²⁷ Irari khi Omi Ogbọ ọ ya bhale elemhi ufumhi oyi Eshinegba lọli ali igeni eyọli, eghẹghẹ aghọ ọ ya ri eleli na ogbogbo abi ọ li gbe.‡ ²⁸ Mhi gueye ẹ khi egbọ eghuo e la ana memena ni ẹa ya ghu ne, ni e rọ ya me khi Omi Ogbọ ọọ bhale abi oghie.”

17

Imamachi oyi ijesu

(iMak 9.2-13; iLuk 9.28-36)

¹ Ogbele-esesa o dose se, ijesu ọ rue iPita ali iJemhisi ali iJonni ikhi inyoghuo iJemhisi, weweghuo kpe e ya nga ukhomhi ute ni o yagha. ² Ọ la aghọ mu mela-a ukpeloe wẹ. Alo eyọli e ge abi ovọ, itsua ni ọ so e ge abi akpá. ³ O li dene, ghe khe, e me khi iMosisi ali Elaja khi e nu ijesu ẹ ngme.

⁴ Ighọ iPita ọọ ijesu, “Onomhue, o ma gue ti khi anye la ana! Ini o ghole ẹ, mhi ya to okhoro ese, oghuo ọ o khi o ye, olese ọ o khi oyi iMosisi, onokpole o khi oyi Elaja.”

⁵ Abi ọ kie li ngme, ighọ otughunu ni o ge nyanyanya o bhale ya khukhu wẹ-a. E suọ khi uruli o rọte oni otughunu liẹ, “Omimhẹ ni mhi nono ingme oyọli na, ni ọ ri egbe ẹ mu mhẹ. A suọ emini ọ gueye ẹ.”*†

⁶ Abi eni eniye odukhokho e rọ suọ ona, e de yeshi ta alo rughu, ulishi oo mu wẹ. ⁷ Ighọ ijesu ọ bhale ya ri obọ ti wẹ, ọọ wẹ, “A vule, a khi ke ze ni ulishi o mu ẹ.” ⁸ Abi e ke rọ yase alo eke, ẹa ke me ogbokhoghuo aghọ se ni ijesu lolighuo kpe.

⁹ Abi e rọ tiemhi oni ute le, ijesu ọ tse agua ye wẹ, ọọ. “A khi gueye ogbokhoghuo emini a me, ini aa li rọte eghuli guise Omi Ogbọ le.”

¹⁰ Eni eniye odukhokho eyọli e mhila li, ẹẹ, “Elọ o ze khi esese Ishi eyi

§ 16:19 Li ze iMat 18.18; iJon 20.23 * 16:24 Li ze iMat 10.38; iLuk 14.27 † 16:25 Li ze iMat 10.39; iLuk 17.33; iJon 12.25 ‡ 16:27 Li ze iMat 25.31; iwolo 62.12; iRom 2.6 * 17:5 Li ze Igbae 22.2; iDeut 18.15; iwolo 2.7; Aza 42.1; iMat 3.17; 12.18; iMak 1.11; iLuk 3.22 † 17:5 Li ze 2 iPit 1.17-18 ‡ 17:10 Li ze iMala 4.5

iMosisi ẹ liẹ khi Elaja ọ mema kpẹ ya bhale?”‡

11 Ijesu ọọ wẹ, “Elaja ọ mema kpẹ ya te ode bhale ya mu egbe emhikpa shi eke. 12 Ama mhi gue ẹ yẹ ẹ khi Elaja ọ she bhale ama egbo ẹa lama khi loli ọ khi, e li ọli abi o ghole wẹ. Igho e ya li na Omi Ogbọ osoli.”§
13 Igho eniye odukhokho eyoli e tigbe lẹse khi ingme oyi iJoni Oni ọọ batazi egbo ọọ ngme.

Ijesu ọ ri omọ ze
(iMak 9.14-29; iLuk 9.37-43a)

14 Abi e rọ nyenẹ egbe bhale deba eni ebubu egbo, omose oghuo ọ bhale ya wugha odalo oyi ijesu. 15 Oo, “Onomhue, kpekpe lẹ elemhi omi mhe ni ọ mhuẹ ughuamhi ni ọ mu ogbọ pfi gbe. O ma nase ọli gba. Isheghuo o mu ọli ẹ pfilo erali, isheghuo ọ de pfilo oke. 16 Eri mhi rue ọli ghi eniye odukhokho eye, ẹa dobe rọli ze.”

17 Ijesu ọọ, “Ashi mhi beshi ri abo mu udu na ẹ ya ramhi, ẹẹ egbo ni ẹa mhuẹ irudunga ali iwali egbo, ẹlẹ ingme mhi ke beshi ri abo mu udu na ẹ ya ramhi? A rue oni omọ ghi mhe ana.” 18 Igho ijesu ọ mhesẹ na oni ayemhe okphaghiẹ ogho, o te ọli egbe fiẹ ya lase, oni omọ ọ ze aghoaghọ.

19 Igho eniye odukhokho e bhale deba ijesu abi o rọ kpe lolighuo le, e mhila li, ẹẹ ọli. “Elo o fẹ zẹ khi anye ẹa dobe khu oni ayemhe okphaghiẹ ya lase?”

20 Ijesu ọọ wẹ, “Itobo khi irudunga oye ẹ oo shẹ lo. Mhi gueye ẹ khi ini a mhuẹ irudunga ni o shẹ abi ukpamhi ọara imositadi, a ya dobe gueye ute ona, ẹẹ ọli, ‘Vu ana lasele je oobọ.’ O ligho nẹ abi u ngme. Aa mẹ emini ọa ya zẹ ẹ ke li.” 21 [Ama ode ni a te dobe khu ayemhe obe onana fiẹ lase khi, ode iromhi isosọ ali azumhi ipfipfi.]*

Ijesu ọ gbo gue ingme eghuli oyoli le shi eke
(iMak 9.30-32; iLuk 9.43b-45)

22 Abi eniye odukhokho eyoli e rọ bhale iGalili, ijesu ọọ wẹ, “Egheghe o she ramhi ni a rọ ya ri Omi Ogbọ na egbo de. 23 E ya gbe ọli-a, ama ẹlenuzi-ese a ya guise ọli le bhale agbo.” Oni ungmehi o ri egbe pfo wẹ-a.

E mhila ijesu oga oyi Owa ugamhi

24 Abi ijesu ali eniye odukhokho eyoli e rọ nyenẹ egbe jele iKapanomu, emionoga na Owa oyi Eshinegba e bhale deba iPita, e mhila li, “Osesẹ oye ẹ li fẹ zẹ oga oyi Owa oyi Eshinegba?”†

25 IPita ọọ wẹ, “Ee.”

Abi iPita ọ rọ lo elemhi owa le ya mhila ijesu, ijesu ọ kpẹ ngme. Oo, “ISamọ, eghuo u fẹ sa khi enighie ena agbo ona e famhiẹ mie oga? Emọ-eke abi epfese?”

26 IPita ọọ, “Epfese.”

Ijesu ọ li, “O ti shọ! Ogho o rokhasẹ khi omọ eke ọa khi oni ọọ zẹ oga.”

27 “Ama ini awa khi lue na wẹ, je oke ya pfi ugba oye pfilo. Afẹlẹ ni u tode ya mu, khueghie ọli unu-a, u ya mẹ ọli ukpaghọ unu rue. Rue ọli ni u rọli ya zẹ oni oga oyemhe ali oyeẹ.”

18

Oghuo ọ funẹ shi Eghiele oyi Eshinegba

(iMak 9.33-37; iLuk 9.46-48)

1 Egheghe agho, eni eniye odukhokho e bhale deba ijesu, e mhila li, “Oghuo ọ fẹ funẹ shi Eghiele oyi Eshinegba?”* 2 Igho ijesu ọ lu ukuku omọ bhale migha wẹ odalo.

3 Oo wẹ, “Abi o li mhi li gue ọli ẹ yẹ ẹ, khi, ini aa li mu pfi ni a li abi ikuku eniye, aa ya lo Eghiele oyi Eshinegba.†

4 Ogbọ ni ọ ga funẹ shi Eghiele oyi Eshinegba khi, oni ọ ri egbọli tiemhile abi ukuku omọ onana.

5 “Onini ọ da ri irari eva oyemhe mie omọ onana ne, mhemhe ọ mie. 6 Ama ini ogbokhoghuo ọ yese enana ni e mie mhe suo pfido, ini a bie mu iko zu

§ 17:12 Li zẹ iMat 11.14 * 17:21 Li zẹ iMat 21.21; iMak 11.23; 1 iKori 13.2 † 17:24 Li zẹ Okiali 30.13; 38.26 * 18:1 Li zẹ iLuk 22.24 † 18:3 Li zẹ iMak 10.15; iLuk 18.17; 1 iPit 2.2

ogbo oghoghò uruli tsua pfilo elemhi oké oniémhi, o ti nẹ.

⁷ “O maa khòlò mu egbo ni e yese egbo o lamhe. Ogbò ọa dobe ya na pfue imufe oyi olamhe. Ama o ma khòlò egbo ni e ze khi a me eni imufe eghoghò egbe. ⁸ Ini obò oyẹ, okekhi owe oyẹ, o ze ni u lamhe, khi ọli pfi-a. Irari khi o ti nẹ ini ogbo o khi okhomhi ya lo agbo na agboagbo, ni abo ali awe e gba pfo nali ya lo owa ere.† ⁹ Ini o khia khi eloe oyẹ o ze e lamhe, vuonyo li pfi. O ti nẹ u ri ukpeloe oghuo ya lo iloghie, ni alo e rọ gba nẹ, pfi e ya lo ilimhi irierie. §

Okhe irokhokho oyi osumha ni o wa (iLuk 15.3-7)

¹⁰ “A khi ze ni a ri eloe gbe eni ẹa mu eloe enana, irari khi eri igeni eyewe na iloghie e migha odalo oyi Itamhe eghẹghẹkpa. ¹¹ [Eri mhemhe Omi Ogbò mhi bhale ya tsumhi eni e wa-a.]

¹² “Se a sa shi o? Ini ogbo o mhue isumha egbhuẹshe ni oghuo o, o rọ wa-a. Oa khi eri o ya ze oghuo ọa la egbhuẹshe egho obo, o ya nono oghuo ni o wa a egho? ¹³ Ini o me ọli, mhi gue e ye e khi egbe e ya mu ọli shi oghuo ogho dose oghuo ọa la egbhuẹshe enekpọle ni ẹa waa. ¹⁴ Igho Ita e na iloghie ọa li nono eni ẹa mu eloe enana ni e wa-a.

Inyoghuo e ni o pfido ne

¹⁵ “Ini inyoghuo e o lue nẹ, le deba li ka gueye ọli emini o li. Ama ze ni o khi yeye ali lolighuo kpe. Ini o ri esọ shi e eke, u she gbo sheshe ọli shi ode.*

¹⁶ Ama ini ọa ri esọ shi e eke, lu ogbo oghuo abi ava elese, eghẹghẹ agho ni e khi otselẹ abi Ebe-no-pfuase o ngme.†

¹⁷ Ini ọa ri esọ shi e o, le ya gue eni ingme nya ye ena igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo. Ini ọa gbo da ri esọ shi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo o ne, a ti kia nali. A rue ọli shi ogbo ni ọa miesuo ali omionoga ogbo okhòlò.

¹⁸ “Abi o li mhi li gue ọli e ye e khi emiemini aa da lama shi oni agbo

ona ne, aa ya li lama shi o na e obini iloghie. Ali khi emiemini a da lama shi agbo ona ne, a ya lama shi o na e obini iloghie.‡

¹⁹ “Mhi gbo gueye e khi ini ee otu-ava a da lama shi emhikhoghuo agbo ona ni a rọ sọ iromhi shi o ne, Itamhe ni o la iloghie o ya riẹle ọli na e. ²⁰ Irari khi asha ni egbo ava o khi aase e da lona kugbe irari eva oyemhe ne, mhi nu we la agho.”

Okhe irokhokho oni ọa ya gbe kua na ogbo

²¹ IPita o bhale deba iJesu, o mhila li, “Iti-ingme inyoghuo-mhe o fe ya lue na mhe ramhi ni mhi rọ ya gbe kua nali? Iti ishilua?”

²² IJesu oo li, “Iiye, ọa khi iti ishilua tse, ama iti egbhuẹse ali igbe asha ishilua. §*

²³ “Irari khi eri Eghiele oyi Eshinegba o li abi oghie oghuo ni oo eni ee ga eyoli e bhale ya rokhasẹ lue abi e li gbe akanya. ²⁴ Abi o rọ gho bino na we abi e li gbe na li, a rue omose oghuo ni o lo ọli ekpa idududu bhale. ²⁵ Abi oni omose ọa rọ dobe fali eni ikpagho, oni oghie oo e mu ọli ali ughue ọli ali imi ọli ya de ni o rọ fali eni ota.

²⁶ “Oni oo ga ogho o de ya wugha odalo oyi oni oghie, oo li, ‘Kpekpe, rabomudu na mhe, mhi ya fali e eni ikpagho nya.’ ²⁷ Igho oni oghie o ya mhue isomhelemhi na li, o gbe eni ota kua na li, o ze ọli vu.

²⁸ “Ama abi oni oo ga o rọ fiẹ lase, o me oni oo ga nabi loli ni o lo ọli ikuku ikpagho. Igho, o khi awulu shi ọli uruli, oo li, ‘Fali mhe ota ni u lo mhe!’

²⁹ “Onuzava oyoli ogho, o de ya wugha, oo lema li, oo li, ‘Kpekpe rabomudu na mhe, mhi ya fali e.’

³⁰ “Ama ọa lama na li. Oo a mu ọli ya shi owa ighumha ya ramhi ni o rọ ya fali eni ota. ³¹ Abi eni ee ga enekpọle e rọ me emini o li, elemhi ee bi we. E le ya gue eni ingme nya ye oni oghie ogho.

‡ 18:8 Li ze iMat 5.30 § 18:9 Li ze iMat 5.29 * 18:15 Li ze iLuk 17.3 † 18:16 Li ze iDeut 19.15

‡ 18:18 Li ze iMat 16.19; iJon 20.23 § 18:22 Li ze Igbae 4.24 * 18:22 Li ze iLuk 17.3-4

32 “Igho oni oghie o ghie ya lu oni o o ga ogho, o o li, ‘Ye ye oni o o ga ona okholo ona, mhemhe mhi gbe ikpokpomhi ikpagho ni u lo mhe kua ne irari khi u lema mhe, 33 waa khi oni o kha li mhu e isomhelemhi na onuzi-ava oye abi mhi mhu e isomhelemhi ne?’ 34 Igho elemhi e bi oni oghie, o mu oli ya shi owa ighumha ni a nali osue ya ramhi ni o ro ya fali eni ota ni o lo nya.

35 “Ina Itamhe na iloghie o li ya li e ini aa rote ekelemhi udu gbekua na inyoghue e.”

19

Ipfa-ughue-a (iMak 10.1-12)

1 Abi iJesu o ro ngme se, o te eke iGalili vu je eke iJudia ukiekie oke iJodani, 2 Ebubu egbo e ve deba li. O rewe la agho ze.

3 Egbo iFarisi eghuo e bhale ya mu oli fe ni e ba me asha mu ingme ma li obo. E mhila li, “Ushi oyawa o fe lama shi o omose o ri itobo emhikhoghueo khu ughue oli?”

4 IJesu o mhila we, “Aa ze abi Ebe-no-pfuase o ngme khi eri Eshinegba ni o ma egbo te igbaekele, o ma egbo omose ali okpotso?”* 5 Eshinegba o gbolo e, ‘Itobo ona omose o ya ze itali ali inyoli obo, o to ma ughue-oli o, wewe ava e mele ogbo oghuo-a.’ 6 Egheghe agho ea ke khi ava ama oghuo. Itobo ona, emini Eshinegba o she to ma, ogbo khi vase oli-a.”†

7 Eni egbo iFarisi e mhila iJesu, “Elo o ze khi Ushi oyi iMosisi o lama ogbo o nya ebe ipfa-ughue-a mholi ughue oli obo, o khu oli?”‡

8 IJesu o o we, “Itobo khi aa gbe udu o ze ni Ushi oyi iMosisi o ro lama li na e, ama o kpe te igbaekele ligho. 9 Mhi gueye e khi onini o khu ughue oli ni o ro khi itobo okia, ni o ro ya rue okpotso olese ne, o she kia okia.”§

* 19:4 Li ze Igbae 1.27; 5.2 † 19:6 Li ze Igbae 2.24 ‡ 19:7 Li ze iDeut 24.1-4; iMat 5.31 § 19:9 Li ze iMat 5.32; 1 iKori 7.10,11 * 19:18 Li ze Okiali 20.13-16; iDeut 5.17-20 † 19:19 Li ze Okiali 20.12; iDeut 5.16; iLev 19.18

10 Eniye odukhokho eyi iJesu ee, ini o kha khi ina o bie khi iteva omose ali ughue oli, o bie ti ne ogbo khi rue okpotso shi.

11 IJesu o o we, “Oa khi ogbokpa oni osese ona o go lu, se ni eni Eshinegba o ri oni afu na e khi rue okpotso. 12 Irari khi emhi ebubu ee ze khi ebubu egbo ea ya rue okpotso, eghuo, itobo khi igho Eshinegba o ma we, eghuo, itobo khi egbo e re we khi igho, elese e ri egbewe mele owali-a ni e me asha ga Eshinegba egbegbo. Ogbo ni o dobe ya ri egbe mie oni osese, o ri egbe mie.”

IJesu o lema na eniye enikeke (iMak 10.13-16; iLuk 18.15-17)

13 Egheghe agho, egbo eghuo e wolo eniye enikeke bhale ghi iJesu ini o ri obo nga we ukhomhi, ni o so iromhi na we. Ama eniye odukhokho eyoli ee khu we, e ti je ukhokho.

14 IJesu o o we “A ze ni ikuku eniye e bhale deba mhe, a khi ke khu we irari khi wewe enana e mholi agbo oyi Eshinegba.” 15 O ri obo nga we ukhomhi se, o rote agho vu.

Ozeo ni lolo pfue (iMak 10.17-31; iLuk 18.18-30)

16 Ozeo oghuo o bhale ya mhila iJesu, o o, “Osese onete, elo mhi fe ya li ni mhi ro ya mholi agbo onabi oyi Eshinegba?”

17 IJesu o o li, “Elo o ze ni u ro o lu mhe onete? Eshinegba lueghuo kpe o lese ti. Ini u wa nono ni u mholi agbo onabi oyoli, ri ishi eyoli gbe akanya.”

18 O mhila iJesu, “Ishi eneghuo o?”* IJesu o o li, “Khi gbe ugbeli, khi kia okia, khi do ughiatu, khi pfi otsele egbhue mu ogbo. 19 Mu ekpe na ite ali inye, gbo ze ni, u nono ingme oyi onuzava oye abi u li nono egbe e.”†

20 Oni ozeo o o iJesu, “Te eke vu mhi te ri eni u ga ngme ena nya a gbe akanya, onoghuo o ke kpo mhe le?”

21 IJesu o o li, “Ini u wa nono ni u gba pfo, le ya ri itsua ni u mholi nya de u kemhi eni ikpagho na egbo ni

ɛa mholi, ni u mholi ɛpfue shi obini iloghie. U tigbe bhale ke ya deba mhe kia.”

²² Abi ɔni ɔzeo ɔ ro suo ona, egbe e pfo li-a itobo khi ɔo pfue gba.

²³ Ijesu ɔo eniye odukhokho eyoli, “Mhi gue ɔli ɛ ye ɛ khi, o ma munu ni ɛgbɔ ni e pfue e ze ni Eshinegba o mhesɛ na we. ²⁴ Mhi gbo gueye ɛ khi, ni ɔgbɔ ni ɔ pfue ɔ ro lo eghiele oyi Eshinegba, o ya munu dose, ni ɔgbɔ ke dua ni lolu ri akphere rote ese asuge ya fie.”

²⁵ Abi eniye odukhokho eyi ijesu e ro suo ona, abo e sha we, e mhila li, “Oghuo ɔ ke dobe ya lo Eghiele oyi Eshinegba shɔ?”

²⁶ Ijesu ɔ bino we, ɔo, “Ini a ri oyi ɔgbɔ ngme, ona o ya munu, ama abo oyi Eshinegba, emhikpa o ze ɔli ɛ riele.”

²⁷ IPita ɔ mhila ijesu, ɔo li, “Anye ni anye ze emhikpa abo bhale deba ɛ ena, elo anye ya me ɔ rue?”

²⁸ Ijesu ɔo we, “Abi o li mhi li gue ɔli ɛ ye ɛ khi ini Omi ɔgbɔ ɔ da shito ukpekhomhi ufumhi oyoli eghenge agbo Onogbo, ee ogbava ni a deba mhe a ya nu mhe shito ikpekhomhi igbeva, a mhesɛ ɛ na edeli igbeva eyi iZireni.† ²⁹ ɔgbokpa ni ɔ da ze owa oyoli abo, okekhi inyoghuo ɔli, ni ɔ ze itali ali inyoli abo ali inyoghuo ɔli ali imioli ali ɛpfue eyoli abo shi itobo oyemhe ne, ɔ ya mhue ɛpfue eghogho asha egbhueshe, ɔ gbo mhue agbo onabi oyi Eshinegba. ³⁰ Ama ɛgbɔ eghuo ni e ralo e ya kpukhokho eni e kpe ukhokho, e ya ralo.”§

20

Okhe irokhokho oyi egbikanya na elemhi ogba ipfonu

¹ “Eri Eghiele oyi Eshinegba o li abi omose oghuo ni ɔ fie lase ya wolo ɛgbɔ eluzogbe je ogba ipfonu oyoli ya gbe akanya. ² ɔ lama khi lolu ya fali ɔgbogbo ingme ni a mie ogbele. ɔ rewe je ogba era ipfonu oyoli ya gbe akanya.

³ “Elemhi agogo itili eluzogbe, ɔ fie lasele, ɔ me khi emose eghuo e migha elemhi oki ni ɛa mhue oni ee gbe. ⁴ ɔo we, ‘A je ogba era ipfonu oyemhe ya gbe akanya khi mhi ya fali ɛ emini o ti.’ ⁵ Igho e vu.

“Elemhi agogo igbeva ele oguota ali agogo ese ele ogbomhi, ɔ gbo ligho ya wolo emose elese. ⁶ Agogo ishe o she ramhi, ɔ gbo bhale ya ɛ emose elese ni ɛa li gbe okhoghuo. ɔ mhila we, ɔ we, ‘Elo o ze ni a ro migha ana amo kpa pfuse eghenge-a, ni aa ro gbe okhoghuo?’

⁷ “E ɔli, ‘Irari khi ɔgbokhoghuo ɔa lu anye shi akanya lo.’

“ɔo we, ‘A je ogba ipfonu oyemhe ya gbe akanya.’

⁸ “Ogbomhi o ke mu eke, ɔni ɔ mhue ogba ogho, ɔ lu ɔni ɔ ri ɛgbɔ ɛ gbe akanya na li, ɔo, ‘Lu eni e gbe akanya ni u fali ɔgbogbo ota. ɔ kpe rote ɛgbɔ ni e kpe ukhokho bhale fali ota ya ramhi eni e kpe bhale.’*

⁹ “ɔ fali ɛgbɔ ni e te agogo ishe elogbomhi gba akanya le ukpaghuo. ¹⁰ Abi eni e te odode gba akanya le e ro bhale ya mie ifata, e dabi khi ikpagho eyewe e ya bu dose eni e kpe ukhokho bhale oni akanya. Ama a ga fali we abizize. ¹¹ E mie ifata se, ee wolo ɔni ɔ mhue ishemhi. ¹² E ɔli, ‘Emose ena ni a kpukhokho mie, iwakati oghuo e lese gbe akanya, ama rote ele uzogbe fiefie anye te ri ukhomhi shi ovo ya ramhi ogbomhi. Ama u ya fali anye abizize!’

¹³ “Omue-ishiemi ɔ ro otuoghuo elemhi we, ‘Omue, mhi aa liele. Oa khi ukpaghuo-ghuo a lama na mhe shi akanya ogbele? ¹⁴ A mo ikpagho eye ɛ ni a ke je apfe. Onoghuo o de ɛ shi ɔ ini mhi fali omose ni mhi kpukhokho mie abi mhi fali ɛ. ¹⁵ Abi khi mhia dobe ya li ikpagho eyemhe abi o ghole mhe? Eri a ke kpe ofuma irari khi mhi da khi ɔgbɔ ni ɔ somhopa?’

‡ 19:28 Li ze iMat 25.31; iLuk 22.30 § 19:30 Li ze iMat 20.16; iLuk 13.30 * 20:8 Li ze iLev 19.13; iDeut 24.15 † 20:16 Li ze iMat 19.30; iMak 10.31; iLuk 13.30

16 “Ama ẹgbọ eghuo ni e ralo e ya kpukhokho eni e kpe ukhokho e ya ralo.”†

Ijesu ọ gbo gue ingme eghuli oyọli le shi eke

(iMak 10.32-34; iLuk 18.31-34)

17 Abi ijesu ọ rọ ọ nga iJerusalemu, ọ lu eniye odukhokho eyọli je asheghuo ya gueye, ọọ wẹ. 18 “IJerusalemu ni awa je ena, a ya la oobọ ri Omi Ọgbọ na ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi de, agho e la ya pfa ezọ igbe-a mu ọli. 19 E tigbe rue ọli na ẹgbọ iJeta, e roli li egia, e gbe ọli ite, e ta li ma apfida, ama elenuzi-esẹ, a guise ọli le bhale agho.”

Emini ughue iZebedi ọọ ijesu ọ riele na lue

(iMak 10.35-45)

20 Igho ughue iZebedi ọ rue imi ọli ava bhale deba ijesu, ọ wugha li odalo, ọọ li ọ kpekpe ọ somhi lue opfa.

21 Ijesu ọ mhila li, “Elo wa nono.”

Ọọ li, “Lama na mhe khi imimhe aava ena, khi oghuo ọ kha shito ẹ obọ ita, onokpole ọ shito ẹ ogobo eghiele oye.”

22 Ijesu ọọ wẹ, “Aa lese emini a mhila. A ya dobe da uko osoli ni mhi ya da?”

E ọli, “Anye ya dobe.”

23 Ijesu ọọ, “A rote uko ni mhi te da ya da, ama, ọa khi mhemhe mhi ya ze oni ọ ya shito mhe obọ ita ali ogobo. Eni Ita ọ riele wẹ shi na e mhọli wẹ.”

24 Abi eniye odukhokho ogbe enekpole e ro suo, e pfaa na ogbo ali inyoghuo egho. 25 Igho ijesu ọ lu wẹ tigbili, ọọ wẹ, “A lese khi ighie eyi ẹgbọ iJeta eri ee jili ẹgbọ eyewe. Eni e kpeda e ri omhesẹ ri itoto ẹ sha wẹ ma. 26 Ama, ọa khi igho iteva oye ẹ. Oni ọ da nono ni lolu fu ne, ọ khi oni ọọ ga enekpole.‡ 27 Ini ongege ọọ nono ni lolu khi onodode, ọ mele oni ọọ ga oyi enekpole a.§ 28 Ezeze abi Omi Ọgbọ, ọa li bhale ni a ke ga li, ama ọ bhale ni ọ rọ ga ẹgbọ ali ni ọ gbo ri agbo oyọli mie ebubu pfuese.”

Ijesu ọ ri ezalo aava ze

(iMak 10.46-52; iLuk 18.35-43)

29 Ijesu ali eniye odukhokho eyọli e rote iJeriko vu, ebubu ẹgbọ e wẹ deba li. 30 Emose ezalo aava e shito epfeode. Abi e suo khi ijesu ọ rote agho dose. E tsesẹ, e lie. “Onomhue, Omi iDefidi, le elemhi anye.”

31 Oni ebubu ẹgbọ e dese wẹ, e khukhu unu, ama e kiele tsesẹ leghe, e lie, “Onomhue, Omi iDefidi kpekpe le elemhi anye.”

32 Igho ijesu ọ migha, ọ lu wẹ, ọọ wẹ, “Elo a nono ni mhi riele na ẹ?”

33 Eẹ ọli. “Onomhue, kpekpe anye ẹ nono ni u khueghie anye alo-a.”

34 Ijesu ọ mhue ilelemhi na wẹ, ọ ri obọ ti wẹ alo, eni alo e khueghie-a, e deba li.

21

Egbọ e ri ufumhi na ijesu abi ọ rọ lo elemhi iJerusalemu

(iMak 11.1-11; iLuk 19.28-40; iJon 12.12-19)

1 Abi ijesu ali eniye odukhokho eyọli e li ti i mama iJerusalemu, e bhale ikuku ẹoli na lui iBetifagi ni o la Ute ẹra Olivu. Ijesu ọ la agho ghie eniye odukhokho eyọli aava je ẹoli ni o la odalo. 2 Ọọ wẹ, “A je ẹoli ni a fe odalo oye ena, khi a ya me akphere ali omioli. A taghie wẹ-a, a mu wẹ ghi mhe ana. 3 Ini ogbokhoghuo ọ mhila ẹ emhikhoghuo, a gueye ọli khi Onomhue ọ ya rewe riele emhi, ọ gbo ya nyene wẹ bhale lena.”

4 Eri a me enana ni a ro bhale ya ẹ khi ungmehi ni emekeguele e ngme, ni e bhale ya tse. Ni ọọ

5 “A gueye edeli iZayo,*

‘A bino khi oghie oye ẹ ọọ bhale deba ẹ.

Ọ mhọli ikuegbe-a, ọ nga ozele akphere,

ikhi Omi akphere.’ ”

6 Igho eniye odukhokho eyi ijesu e ye abi ọ ghie wẹ. 7 Igho e rue oni akphere ali omi ọli bhale, e banọ ide eyewe egbe nga li egbe, ijesu ọ nga li

‡ 20:26 Li ze iLuk 22.25-26 § 20:27 Li ze iMat 23.11; iMak 9.35; iLuk 22.26 * 21:5 Li ze iZaka 9.9

shito. ⁸ Ebubu ẹgbọ e gueghie itsua eyewẹ naghie-a shi ode, eghuo e kholo eyamhi naghie-a shi ode. ⁹ Eni ẹgbọ ni e ralo ali eni e kpe ukhokho e tsese, e kuẹghie ọli, e lie,

“Tsumhi anye, Tsumhi anye, Omi iDefidi!”

“Ikhivose khi oni o ri eva oyi Onomhue bhale.”

Ikuẹghie khi oyi Eshinegba.

“Tsumhi anye.”†

¹⁰ Abi iJesu o ro lo elemhi iJerusalemu, oni edeli nya o wushe-a, ẹgbọ e mhila, e lie, “Oghuo oni omose onana o fe khi?”

¹¹ Eni ẹgbọ ni e nu ọli kia e gueye we, ee “Ona khi iJesu oni omekeguele onge iNazareti na eke iGalili, ni a shobo na awa khi oo bhale, ikhi oni awa migha khe.”‡

Ijesu o lo elemhi Owa Oyi Eshinegba (iMak 11.15-19; iLuk 19.45-48; iJon 2.13-22)

¹² Ijesu o lo elemhi Owa Oyi Eshinegba. O khu ẹgbọ ni e la elemhi ọli e du oki kua. O ghino we abo itebu ni e la ngmomhi ikpagho kua, ali ibechi oyi eni e ri inekhukhu u e de. ¹³ Oo we “A she keke ọli shi Ebe-no-pfuase, ‘Owa oyemhe, owa ni a la lema o khi,’ ama a she roli mele owa oyi ighiato-a.”§

¹⁴ Ezalo ali eni e guogho awe-a e bhale deba li obini Owa Oyi Eshinegba, O rewe ze nya. ¹⁵ Abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi e ro me khi iJesu oo gbe ikanya onyaloa ododa, elemhi Owa oyi Eshinegba, ali khi eniye e la akagho tsese leghe kuẹghie ọli, e lie, “Ikuẹghie o khi oyi Omi iDefidi,” elemhi e bi we.

¹⁶ Igho e mhila iJesu, e ọli “Wa a suo abi eniye ee ngme e?”

Ijesu oo, “Mhi suo.” O mhila we, “Aa kpe suo abi Ebe-no-pfuase o ngme ni o.

“U she ri eniye ali emofe

kuẹghie ikuẹghie ni o gba pfo’ ”*

¹⁷ Ijesu o te agho vu je iBetani. O gbhe agho ni ogbe o gbe.

Ijesu o ku itse na okhua-eni (iMak 11.12-14,20-24)

¹⁸ Ele uzogbe abi o ke ro nyene egbe ukhokho je iJerusalemu, okiamhi o gbe ọli. ¹⁹ Igho o me okhua-eni epfe ode, o le ya bino ọli, ama o me udumhi okhoghuo ukhomhi o, se ni ebebe. Igho oo oni oara ogho “Wa gbo ya mo udumhi ghue!” Aghoagho oni oara o ku ebe-a.

²⁰ Abi eni eniye odukhokho eyoli e ro me ọli, abo e sha we. E mhila li, ee. “Se o li kia khi oni okhua o ro gho nyanya ku ebe-a?”

²¹ Ijesu oo we, “Mhi gueye e khi, ini a mhuẹ irudunga ni aa ro mhuẹ akhokhomhe, a ya dobe li emini mhi li oni okhua ona. Oa khi onana tse, a ya lie oni ute ona, ‘Vu ya de pfilo oke oniemi,’ oni ute o suo na e.† ²² Irari khi ini a mhuẹ irudunga, emiemini a so iromhi mhila a ya mholi ọli.”

A mhila ijesu obini o te mholi afu (iMak 11.27-33; iLuk 20.1-8)

²³ Ijesu o lo elemhi apfe oyi Owa oyi Eshinegba le, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni egbhali e mhila li, “Afu eyi oghuo u ro gbe ikanya enana? Oghuo o ri afu ne?”

²⁴ Ijesu oo we, “Mhemhe mhi ya li mhila e ogbo oghuo, ini a da gbaghie oia ne, mhi ya gueye e oni o ri afu ona na mhe. ²⁵ Mhie i, ibatazi ni iJoni oo batazi na ẹgbọ, oghuo o ri afu na li o ke batazi ẹgbọ? Ẹgbọ e ri ọli na li abi khi Eshinegba lo?”

E nu egbewe khako, e lie, “Ini awa e khi ‘Obọ oyi Eshinegba o te bhale,’ o ya mhila awa, ‘Elọ o ze ni aa ro mie ọli suo?’ ²⁶ Ama ini awa e khi, ‘Obọ oyi ogbo o te bhale,’ ulishi apfowa oo mu awa, irari khi ogbokpa o lese khi omekeguele iJoni o khi.”

²⁷ Itobo igho e ke iJesu “Anye aa lese.” Ijesu oo we “Mhemhe mhi aa li ya gueye e obini mhi te me afu.”

† 21:9 Li ze Iwolo 118.25,26 ‡ 21:11 Li ze iJon 6.14; 7.40; Ika 3.22; iMak 6.15; iLuk 13.33 § 21:13 Li ze Aza 56.7; ijere 7.11 * 21:16 Li ze Iwolo 8.2 † 21:21 Li ze iMat 17.20; 1 iKori 13.2

Okhe irokhokho oyi eniye aava

28 “Se a me ona shi? Omose oghuo o mhue eniye emose aava. O bhale deba oni oghali, oo li, ‘Omoke le ogba ipfonu amo ni u ya gbe akanya.’

29 “Oo itali, ‘Mhi a ya ye.’ Ama o li den, o mu udu pfi, oo le oni ogba ipfonu.

30 “Oni itawe o gbo le deba onikeke, o gbo ngme oli abi o kpe ngme oni oghali. Oni ikeke ogho o lama khi lolu ya ye, ama o tigbe ye.

31 “Onoghuo eniye aava ena o riye emini itawe o nono?”

Ee iJesu, “Oni oghali.”

Ijesu oo we, “Abi o li mhi li gue oli e ye e khi emionoga ali idegbe e she pfi e shi ana kpe lo Eghiele oyi Eshinegba.

32 Irari khi abi ifoni Oni oo batazi egbo od bhale ya sese e ode ni a ya rote, ni aa lama mie oli suo. Ama emionoga ali idegbe e mie oli suo, e mu pfi. Abi a tseku ri eloe oyee me, aa kie mu udu pfi ni a miesuo.‡

Okhe irokhokho oyi eni a mie shi ogba ipfonu

(iMak 12.1-12; iLuk 20.9-19)

33 “A suo okhe irokhokho olese. Omhue-apfe oghuo o ya la o ni o gua ogba ipfonu shi ukhokho apfe oyoli. O khi ogba gase oli, o riye ashini a la nye onyo shi o, O gbo to owa ni o yagha ni a la khe-ekhe shi o. O roli na egbo e ke ri eloe khu oli, o vu eoli oboese. § 34 Abi eghenge ikhiese o ro ramhi, o ghie eni ee ga eyoli ghi eni egbo, e ka mie we eni e khi eyelu ghi lu.

35 “Eni egbo ni o ro shi oni ogba ogho, e mu eni eni ee ga eyoli, e gbe oghuo, e gbe oghuo-a, e tono onokpole eche. 36 Igho oni omose o gbo ghie eni ee ga elese ghi we ni e ke bu dose eni o kpe ghie. Igho eni e la oni ogba e li we abi e kpe li egho. 37 Ikpukhokho o, o ghie omi oli ghi we. Oo, ‘E ya mu ekpe na li.’

38 “Ama abi eni e la oni ogba e ro me khi oni omi oli oo bhale, e lu egbewe

ochi, ee egbe, ‘Awa gbe oni omi oli-a, ni awa le ugu oyoli.’ 39 Igho e mu oli e rue oli je olase oni ogba, e gbe oli-a.

40 “Irarigho, ini oni o mhue oni ogba ipfonu ogho o fe bhale, se ee a sa khi o ya li eni egbo egho?”

41 Ee iJesu, “Eri o ya gbolo eni egbo okholo egho-a, o ri oni ogba na egbo elese, eni e ya ke ri eni e khi eyoli ghi oli.”

42 Ijesu oo we, “Ee a kpe ze oli abi a li keke oli shi Ebe-no-pfuase khi:

“‘Eche ni itsona e kie pfi,

lolu o ke ya mele egbegbi eche

ni o ke mu eloe ne nya-a.

Onomhue o ligho riye ona,

oo ti anye eloe gba’ ”*

43 “Irarigho, igho a li ya mie e Eghiele oyi Eshinegba obo, a rue oli na egbo ni e riye emini Eshinegba oo a ke riye. 44 Ogho ni o da ya de nga oni eche ne, o ya guogh-a, ama ogho ni oni eche o da de nga egbe ne o ya mheli-a abi ifufu.”

45 Abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali egbo iFarisi e ro suo oni okhe irokhokho ona, e lese khi wewe iJesu o nu ngme. 46 E nono ode ni wewe e te mu oli ya khukhu, ama ulishi o mu we irari khi egbo e lese khi omekeguele iJesu o khi.

22

Okhe irokhokho oyi ukue ni a la rue omueshi

(iLuk 14.15-24)

1 Ijesu o gbo ri okhe irokhokho ona nu we ngme, oo, 2 Eri Eghiele oyi Eshinegba o li abi oghie oghuo ni o gbhe ukue na omioli ni oo rue omueshi. 3 O ghie eni ee ga eyoli e ka gueye egbo ni o gbhe oni ukue na e bhale, ama ea lama ye.

4 “Igho o gbo ghie eni ee ga elese, oo we, ‘A ka gueye eni a lu shi oni ukue khi mhi she nye ekhe shi eke. Mhi she gbolo ena-a, ena ni e mhue ila, shi elamhako eyemhe, a she mu egbe emhikpa shi eke. A bhale oni ukue ikhuese omueshi.’

‡ 21:32 Li ze iLuk 3.12; 7.29-30 § 21:33 Li ze Aza 5.1-2 * 21:42 Li ze Iwolo 118.22-23

5 “Ama eni ẹgbọ ẹa pfi esọ shi, e vu asha. Oghuo ọ vu ishemhi, ọlese ọ vu oki. 6 Eghuo ọ ni a lu shi oni ukue e mu eni ẹẹ ga ẹghọ, e gbe wẹ, e gbolo wẹ-a. 7 Ighọ elemhi e bi ọni oghie, ọ ghie ekhọli-okhue eyọli, e ka gbolo eni ẹgbọ ni e gbolo eni ẹẹ ga eyọli-a, e tose wẹ apfe-a.

8 “Ighọ ọni oghie ọ luno eni eni ẹẹ ga eyọli, ọọ wẹ, ‘A she mu egbe ukue oyemhe shi eke se, ama ẹgbọ ni mhi lu shi ọ, ẹa khi eni a kha lu shi ọ. 9 Mena, a ke je ifu ẹoli ikpe ni ebubu ẹgbọ e legba, ọgbokpa ni a da me ne, a lu ọli bhale oni ukue.’ 10 Ighọ eni eni ẹẹ ga e lo ifu ẹoli e luno ẹgbọ ni e me kpa tigbili, ghe ẹgbọ enete ali ikhiakhiamhi ẹgbọ. Oni ashini a gbhe oni ukue shi o vọ ẹgbọ.

11 “Ama abi ọni oghie ọ rọ bhale ya bino eni ẹgbọ, ọ me khi ọmose ọghuo ọ la aghọ ni ọa sọ itsua ukue ni a rọ khuese ọmueshi ye ughue. 12 Ọni oghie ọ mhila li, ‘Ọmue se u li lo ana le ni u wa rọ sọ itsua oyi ukue ni a rọ khuese ọmueshi,’ Oni ọmose ọa dobe sọli ọ.

13 “Ighọ ọni oghie ọ gueye eni eni ẹẹ ga ẹghọ, ‘A mu ọli ge abọ ali awe, a tsua li pfi je olase alo ebili ni a la vie, ni a la le akọ akọ.’*

14 “Ogbokpa a lu ama ikuku wẹ ni e mie oni ulumhi, a ze.”

A mhila iJesu ini a ke ze oga na iSiza (iMak 12.13-17; iLuk 20.20-26)

15 Ighọ ẹgbọ iFarisi e fiẹ ya gba abi e li ya ri omhila me asha mu iJesu. 16 E ghie eniye odukhokho eyewe ali eniye odukhokho eyi Erodu deba iJesu, ẹ ọli, “Osese, anye lese khi ọgbọ igesikia u khi, u gbolo ẹ sese igesikia oyi ọghuemhe oyi Eshinegba. Wa a ya na ulishi oyi ọgbokhoghuo, itobọ khi ẹgbolie ọa la ọnini ọgbọ ọ khi. 17 Gueye anye, se o fe li udu oye? Abi ushi oyawa o ngme, o fe ti ni awa ze oga na oghie iSiza abi khi ọa ti?”

18 IJesu ọ lese ugbamhi obe ni e gba, ọọ wẹ, “Eẹ eri ugamhi ku alo, elo o ze ni a rọ nono ni a di mhe mu? 19 A rue

ukpaghuo ni a rọ ze oga khasẹ mhe ghue!” Ighọ e rue ukpaghuo bhale ghi ọli. 20 Ọ mhila wẹ “Alo eyi ọghuo na? Eva oyi ọghuo na?”

21 E ọli “Eyi iSiza.”

Ighọ iJesu ọọ wẹ, “Irarighọ, a ri oni o khi oyi iSiza na iSiza a ri oyi Eshinegba na Eshinegba.”

22 Abi e rọ suọ ona, abọ e sha wẹ, e ze ọli obọ, e vu.

Ingme ughue iruerue ali irote eghuli guale

(iMak 12.18-27; iLuk 20.27-40)

23 Oni ogbele ẹleghọ, ẹgbọ iSadusi ni ẹ khi iteghuli guale ọa la ọ, e bhale deba iJesu ya mhila li ogbo.†

24 E ọli “Osese, iMosisi ọ gueye anye khi, ini ọmose ọ ghu-a ni ọa rọ bia eniye, inyoghuo ọli ọ rue ọni ọsamhi olimhi ni ọ bia eniye na li na inyoghuo ọli ni ọ ghu-a ọgho.‡ 25 Mena inyoghuo etuoshilua e ke nu anye la ana. Oni ọgbhali ọ rue ọkpotso ọ ghua, abi ọa rọ bia eniye, ọ ze ọni ọkpotso obọ na inyoghuo. 26 Ighọ eghuli o li gbe inyoghuo ọli ọnuzava ali ọnuzase ya ramhi ọnuzi-oshilua ẹa ga bia ọmọ ọkhoghuo na ọni ọkpotso. 27 Ikpukhokho ọ ọni ọkpotso ọ ghu a.

28 Mena, ogbele iteghuli guale, ughue ọghuo ọ fe ya khi elemhi ewe nya, aborokhia khi wewe oshilua e ga rue ọli shi?”

29 IJesu ọọ wẹ, “Eri a da ode! Itobọ khi aa lese ungmehi oyi Eshinegba ali itoto eyọli lo. 30 Irari khi ini ẹgbọ e rọte eghuli guale, ẹa ke ya rue ikpotso, wẹ khi ikpotso e ke ya ke ngeli na emose, eri e ke ya li abi igeni na iloghie. 31 Ama oyi ingme ite-eghuli-guale oyi ẹgbọ ni e ghu-a ne, eri aa suọ abi Eshinegba ọ ngme ẹ.

32 Ọ khi, ‘Mhemhe mhi khi Eshinegba oyi Aburaamu ali Eshinegba oyi Aziki, ali Eshinegba oyi iGiekopu.’ Eshinegba oyi ẹgbọ ni e la agbo ọ khi, ọa khi Eshinegba oyi ẹgbọ ni e ghua.”§

33 Abi eni ebubu ẹgbọ e rọ suọ ona, abọ e sha wẹ shi ose se ni ọ sese.

* 22:13 Li ze iMat 8.12; 25.30; iLuk 13.28 † 22:23 Li ze Ika 23.8 ‡ 22:24 Li ze iDeut 25.5 § 22:32 Li ze Okiali 3.6

*Ushi ni o ga fune nya
(iMak 12.28-34; iLuk 10.25-28)*

³⁴ Abi eḡbọ iFarisi e rọ suọ khi iJesu o pfi eḡbọ iSadusi okpe unu, e le gba. ³⁵ Oghuo o elemhi we ni o khi osese ushi o roshaka ni loli doḡe ri ushi mu iJesu. O mhila li ogbo.

³⁶ Oo li, “Osese, Ushi onoghuo o ga fune nya elemhi Ishi eyi iMosisi?” ³⁷ IJesu oo li, “ ‘Ri udu oye nya ali ayemhe oye nya ali usamhi udu oye nya nono ingme oyi Onomhue Eshinegba oye.’” ³⁸ Onana o khi ushi onodode ali oni o ga fune nya. ³⁹ Eri onuzi-eva o gbo li abi loli, ni oo li, ‘Nono ingme oyi ogbo olese abi u li nono ingme egbe e.’† ⁴⁰ Ishi eva ena elemhi Ishi eyi iMosisi ali emekeguele nya, e te ze.”‡

*Omi oghuo Omiepfuese o khi
(iMak 12.35-37; iLuk 20.41-44)*

⁴¹ Abi eḡbọ iFarisi e kie li la agho egho, iJesu o mhila we. ⁴² “Se a khokho shi Omiepfuese o? Omi oghuo o fe khi?”

E oli “Omi iDefidi.”

⁴³ IJesu oo we, “Elo o ke ze khi iDefidi o roḡe elemhi ayemhe lu oli, ‘Onomhue?’ Irari khi iDefidi o lie,

⁴⁴ “Onomhue gueye Onomhue oyemhe.

Shito mhe ukiekie obita ramhi ni mhi ro ya ri ebe e

shi e ufu ekowe.‡

⁴⁵ “Ini iDefidi o lu oli ‘Onomhue,’ see oni Omiepfuese o ke gbolo e khi omiomi iDefidi?” ⁴⁶ Ongewe oa doḡe gbaghie oni ogbo-a. Roḡe elegho vu ogbo okhoghuo oa ke gbo gbudu mhila li ogbo okhoghuo.

23

A mhuē eḡbhe shi esese Ishi eyi iMosisi ali iFarisi egbe

(iMak 12.38-39; iLuk 11.43,46; 20.45-46)

¹ Igho iJesu o nu eḡbọ ni e ri eso shi oli eke ali eniye odukhokho eyoli i ngme. ² Oo we, “Esese Ishi eyi iMosisi

ali eḡbọ iFarisi a ri afu na ni e ke guele abi Ushi oyi iMosisi o ngme.

³ Irarigho, a mema ya suọ eso na we, a li abi e gueye e a ke li, ama a khi khonya we ngeli ingeli enabi eyewe. Irari khi wewe ea ri emini ee sese eḡbọ gbe akanya. ⁴ Eri e ge itsua ni e kho na eḡbọ tsua. Ama wewe oyewe ea lama ri umiesobo da we o kpaghie we tsua eni itsua.

⁵ “Emhikpa e ri abamemhe e rieḡe. E ri ogbene ni a fia oḡsuḡsuḡ shi mu alukpo ali abo. E pfi emini a roḡe ebe-no-pfuase keke emhi shi lo eni oḡsuḡsuḡ. E gbo fia emhi na yayagha na doḡodoḡo shi eso iwulu ni ee so.* ⁶ Ashini o mhuē ekpe ukue ali ikpekhomhi ni e fune oo ghole we ini e bhale owa ugamhi. ⁷ E ma nono ni a ke tse we otse ekpe atuoki, ali ni a gbo ke lu we, ‘Osese.’

⁸ “Ama ee oye e a khi lama ni eḡbọ e lu e ‘Osese,’ irari khi Oga oghuo o ga mholi e nya, a gbo khi inyoghuo. ⁹ A khi lu ogbokhoghuo agbo ona ‘Ita,’ irari khi Ita oghuo kpe a mhuē, iloghie o la. ¹⁰ We khi a ze ni ogbo o lu e ‘Osese,’ irari khi Osese oghuo kpe a mhuē ni o khi iKirisiti. ¹¹ Oni o ga fune elemhi e, o mema mele oni oo ga oye e a.† ¹² Onini o da ya ti eḡboli nga ne, a ya ti oli tiemhile. Ama onini o da ti eḡboli tiemhile ne, a ya ti oli nga.‡

¹³ “O ma kholo e egbe, ee esese Ishi eyi iMosisi ali eḡbọ iFarisi erugamhi-ku-alo, ni e pfi okpe ode iloghie zuse eḡbọ shi olase. Ee oye na, aa lama lo elemhi o wekhi eri a ze ni eni e nono ni wewe e lo, ni e me asha le. ¹⁴ [O ma kholo e egbe, ee esese Ishi eyi iMosisi ali eḡbọ iFarisi! Ee eri-ugamhi ku alo! Eri a li esamhi olimhi le, ni a ri abamemhe a so iromhi ni o nuata. Itobo igho a ya na e osoli eḡbegbo.]

¹⁵ “O ma kholo e egbe, ee esese Ishi eyi iMosisi ali eḡbọ iFarisi erugamhi-ku-alo! A ga roshaka kia eke ali ukhomhi okpe ye obini odonue ya

* 22:37 Li ze iDeut 6.5 † 22:39 Li ze iLev 19.18 ‡ 22:40 Li ze iLuk 10.25-28 § 22:44 Li ze Iwolo 110.1; Ika 2.34-35; Iburu 1.13; 10.13 * 23:5 Li ze iMat 6.1; iNoba 15.38; iDeut 6.8 † 23:11 Li ze iMat 20.26-27; iMak 9.35; 10.43-44; iLuk 22.26 ‡ 23:12 Li ze iLuk 14.11; 18.14

nono ogbo mu pfi lama shi osese oye. O kha da tse na e se, osoli ni oni ogbo ogbo o ke ya me ilimhi iriere, o ke fu dose oni ee a ya me agbhagbhamhi eva.

16 “O ma kholo e egbe irari khi ezalo a khi ni a sese egbo. Ee ni a sese khi, ‘Ini ogbo o romhi Owa Oyi Eshinegba o mhue abi o ngme, ama ini o romhi igolu ni o la ukhomhi oni Owa Oyi Eshinegba, oni ishe o ya mu oli.’ 17 Ee eyeghe, ezalo, onoghwo o fe fune? Igolu abi Owa oyi Eshinegba ni o ri oni igolu ro khi oni o pfuase? 18 A gbolo e sese egbo khi ini ogbo o romhi atete khi o mhue abi o ngme, ama o khada romhi emini a ro luase oni atete, oni ishe o ya mu oli. 19 Ee ezalo, onoghwo o fe fune? Emini a ro luase obo ni o la ukhomhi oni atete abi oni atete ni o ri oni iluasobo khi oni o pfuase? 20 Itobo igho, ini ogbo o da romhi atete ne, oni atete ali emini o la ukhomhi oli nya o romhi egho. 21 Ini ogbo o romhi Owa Oyi Eshinegba, oni Owa Oyi Eshinegba ali Eshinegba ni o la o o romhi egho. 22 Ini ogbo o romhi iloghie, ukpekhomhi oyi Eshinegba ali oni o shito o o romhi egho. §

23 “O ma a kholo e egbe, ee esese Ishi eyi iMosisi ali egbo iFarisi. Ee erugamhi-ku-alo. Aa ze aze-oghwo-igbe oyi ebe akhokho ali okphasa, ama a ri eloe e gbe emini e mu eloe shi elemhi ishi, nabi, umha gbe azeba ali isomhelemhi ali igbe akanya te ode igesikia. Enana khi egbegbi emini a kha rielle, aa kha pfi enana shi eke ni aa rielle we.* 24 Ee ezalo ni a ri egbo o kia, a pfiolo akia onyo-a, ama a to akphere lue.

25 “O ma a kholo e egbe, ee esese Ishi eyi iMosisi ali egbo iFarisi, erugamhi-ku-alo. A kpe ukhokho iko ali itasa-a, ama emini a ri emhi itoegbe ali ufa mie e vo elemhi we. 26 Egbo iFarisi ezalo! A kpe ke kpe elemhi uko ali utasa-a ne, egheghe agho ikhokho we e li pfuase.

27 “O ma a kholo e egbe, esese Ishi eyi iMosisi ali egbo iFarisi, erugamhi-ku-alo. Eri a li abi uji ni a ri etseli opfopfo gbolo-a, ni o te odato oli ti eloe, ama elemhi we, e vo igua egbo ni e ghu-a ni e ke-a.† 28 Igho a lili e li, eri a rote odato idiegbe ga li abi egbegbi egbo, ama okholo ali irugamhi ku alo, o vo e elemhi.

Ijesu o gue anasemhe oyewe le shi eke

(iLuk 11.47-51)

29 “O ma a kholo e egbe ee esese Ishi eyi iMosisi ali egbo iFarisi, erugamhi-ku-alo! A ga to iji na emekeguele a rielle iji eyi eni e gue ngeli somhotse. 30 A gbolo o lie, ‘Ini anye la agbo egheghe oyi itita anye lo, anye a kha nu we mholi obo shi emekeguele igbolo-a.’ 31 Eri a ri ona pfi otsela mu egbe e khi a lama shi o khi imimi eni e gbolo emekeguele-a, a khi. 32 A ke je odalo, ni a pfuse gbe ikanya ni ititae e gbaekele gbe.

33 “Ee enye ali imi enye, se a dabi khi a li ya na pfue ilimhi iriere ni o bhale?‡ 34 Itobo igho mhi ya gueye e khi mhi ya ghie emekeguele ghi e ali egbo ni e fialo-a ali esese ni e bu, a ya gbolo eghwo o-a, a tanwo we ma apfida, elese a gbe we ite elemhi owa ugamhi eye e, a khu we te eoli oghwo ya je olese. 35 Itobo igho a ya ri oia eyi egbo eni e pfuase nya ni a gbolo-a shi eke agbo ona mu ota so e, rote idiegbe oyi Ebeli ni o mhue abi o li vu, ya ramhi idiegbe oyi iZakaraya omi iBerakaya ni a gbe-a shi agadamhi eva atete ali Owa Oyi Eshinegba. § 36 Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, osoli ni a ya me shi ugbeli ni a gbe idiegbe oyi egbo egho, egbo na agbhotu ona oni osoli o ya de rughu.”

Inono ni ijesu o mhue na iJerusalemu

(iLuk 13.34-35)

37 Ijesu o ro lie, “Eekhue-oo! iJerusalemu, iJerusalemu! A gbolo

§ 23:22 Li ze Aza 66.1; iMat 5.34 * 23:23 Li ze iLev 27.30 † 23:27 Li ze Ika 23.3 ‡ 23:33 Li ze iMat 3.7; 12.34; iLuk 3.7 § 23:35 Li ze Igbae 4.8; Iburu 11.4; iZaka 1.1; 2 Okhe 24.21

emekeguele-a, a tono eni Ẹshinẹgba ọ ghie ghi ẹ eche gbolo-a. Iti-ingmi-ingme mhi she rọshẹka ni mhi kolo ẹgbọ eye ẹ kugbe, abi ọkhọkhọ ọ liẹ kolo imiọli shi ifui ipfua, ama aa lama na mhe. ³⁸ Ghe i! Ẹshinẹgba ọ ya te Owa oyi Ẹshinẹgba oye ẹ vu, o mele afue a.* ³⁹ Mhi gueye ẹ khi rọte memena vu, khi aa ke gbolo ya me mhe ya ramhi ni ẹghẹghẹ ni a rọ ya ke liẹ, 'Oghẹle o khi ni ọni ọ ri eva oyi Onomhue bhale.' "†

24

Ọlẹle oyi ikpukhokho agbọ (iMak 13.1-2; iLuk 21.5-6)

¹ Abi iJesu ọ rọte oni Owa oyi Ẹshinẹgba fiẹ lasele, eniye odukhokho eyọli e rọli khasẹ ugbe oyi oni owa. ² IJesu ọ rọ wẹ, "A ga me emhi enana nya, ama mhi gue a ye ẹ khi aa me ẹchẹli ni a rọ nga egbe egbe rọ tọ oni owa ona ni aa ya che kua."

Ozughu ali imu-okhọli vule (iMak 13.3-13; iLuk 21.7-19)

³ Abi iJesu ọ li shitọ ukhomhi Ute ẹera Olivu, eniye odukhokho eyọli e bhale ya ye ọli ochi, ẹẹ ọli. "Gueye anye ẹghẹghẹ ni eni ingme enana e rọ bhale ya tse, ali emini a ya ke me ni anye rọ ya lese khi a she ramhi ukpese agbọ."

⁴ IJesu ọ sọ wẹ ọ, ọọ. "A ke tokpe eke ini ọgbọkhoghuo ọ khi di ẹ. ⁵ Irari khi ebubu ẹgbọ e ya ri eva oyemhe bhale, ẹẹ liẹ 'Mhemhe mhi khi ọni iKirisiti,' ẹẹ di ebubu ẹgbọ. ⁶ A ya suọ eko okhọli ali okeke okhọli. Ama a khi ze ni ulishi o mu ẹ. A mema ya me emhi eghogho, ama ukpese agbọ ọa kie ramhi ne. ⁷ Ushishi e ya mu okhọli vule shi ushishi ọ, ẹgbọ e mu egbe iku iku nu egbe ẹ khọli. Ukpokpomhi okiamhi o ya ke pfi, eke e ya ke dekulue asha khi asha. ⁸ Eri enana nya e ya li abi khi oku o lese to ọkpotoso ni ọ ya bia.

⁹ "Eghẹghẹ aghọ a ya mu ẹ na wẹ ni e nase ẹ, a gbolo ẹ-a. Ẹgbọ na agbọ nya e ya ke biselemhi ẹ, itobọ khi a khi ẹgbọ eyemhe.* ¹⁰ Eghẹghẹ aghọ ebubu ẹgbọ e ya de irudunga lasele, e ri egbe ẹ de, ẹẹ biselemhi egbe. ¹¹ Eghẹghẹ aghọ ebubu emekeguele eyi ẹgbhọli e ya lasele, ẹẹ di ebubu ẹgbọ. ¹² Irari khi ọkhọlọ o ya gba eke dose, imhue-inono na egbe ọa ke lolo ẹ la ọ. ¹³ Ama ọgbọ ni ọ da migha irudunga oyọli gbagbagba ramhi ukpese, ọ ya khi ọni a mie pfuese.† ¹⁴ A ya she ri oni usomhi onete oyi oni Eghiele oyi Ẹshinẹgba onana, tse abọ gasẹ agbọ kpa, ni o khi ọtsele na ishishi nya, ẹghẹghẹ aghọ ukpese agbọ o tigbe ramhi.

Ighuighue (iMak 13.14-23; iLuk 21.20-24)

¹⁵ "Irarighọ, a kha da me emhi obe ni o vese ẹgbọ ọ kua khi ighuighue ni ọọ vese ẹgbọ kua, ni ọọ pfi ebemulishi, khi o da ya migha ashini o pfuse ne,' ẹzeze abi ọmekeguele iDanie ọ gue ọli le ne, ọni ọọ ze ebe ọ lese emini ọ ze.‡ ¹⁶ Eghẹghẹ aghọ, ẹgbọ ni e la eke iJudia e na ya nga ukhomhi ite. ¹⁷ Ọgbọ ni ọ la ukhomhi owa ọ khi tiemhile ya rue emhikhoghuo elemhi owa. ¹⁸ Ọgbọ ni ọ la ishemhi ọ khi jele apfe ya rue awulu oyọli apfe.§ ¹⁹ O ma khọlọ ikpotso ni ẹ me egbe ali eni e ri emofe shi egbe. ²⁰ A lema Ẹshinẹgba ọ khi ze ni ele unamhi oye ẹ o khi ẹghẹghẹ orue wẹkhi ogbele iyemhea. ²¹ Irari khi osoli oniemi o ya lasele ọ. Osoli ni ọgbọ aa kpe me ghue rọte igbaekele agbọ ya ramhi ogbe ni amo, wẹkhi eri a ke gbolo ya me oghogho ghue.* ²² Ini aa rọte eni ogbele eni a ngme ena khi-a, ọgbọkhoghuo ọa ya pfue ọ. Ama itobọ oyi ẹgbọ ni Ẹshinẹgba ọ ze, ọ ya khi eni ogbele-a. ²³ Eghẹghẹ aghọ, ini ọgbọkhoghuo ọọ u, 'Bino, ghe ọni iKirisiti!' Okekha khi eri ọ li, 'Ghe ọli oobọ khe,' khi mie ọli suọ. ²⁴ Irari khi iromhi emiepfuese ali emekeguele eyi ẹgbhọli e ya lasele, ẹẹ ri ọlẹle eniemhi

* 23:38 Li ze iJere 22.5 † 23:39 Li ze Iwolo 118.26 * 24:9 Li ze iMat 10.22 † 24:13 Li ze iMat 10.22 ‡ 24:15 Li ze iDan 9.27; 11.31; 12.11 § 24:18 Li ze iLuk 17.31 * 24:21 Li ze iDan 12.1; Iro 7.14

ẹ khase, ali ẹẹ gbe ikanya onyaloa ro ke di egbegbi eni Eshinegba o ze, ini o ya ze li lo. ²⁵ A ghe i, eri mhi gue onana ye e shi eke neni oni egheghe o ya ramhi.

²⁶ “Igho, ini ogbokhoghuo o gueye e, ‘Ghe oli oobo, obini odagbe ifufu,’ a khi je oobo. Okekha khi eri oo, ‘Ghe oli ana, elemhi owa aza,’ a khi mie oli suo. ²⁷ Irari khi eri inyenegbe bhale oyi Omi Ogbọ o ya li abi akphala o lie nyamhise alo nyaa, o rote udi ukhuli ge ya je udi ukhuli, rote obini ovo o te e ngale ya je obini o te e lo eko.† ²⁸ Itobo khi ashini elamhako o ke-a shi agho ighuli ee legba.‡

*Inyenegbe bhale oyi Omi Ogbọ
(iMak 13.24-27; iLuk 21.25-28)*

²⁹ “Egheghe osoli ogho o kha da lese dose tee,

“Ovo o ya bishi alo-a,
uki o ke ge

ikpetata e deno ukhuli kule,
ekpabo ena ukhuli ee nighise.’§

³⁰ “Egheghe agho, olele irokhase oyi Omi Ogbọ o ya lasela shi ukhomhi idane. Egbọ ni e la agbo ona nya, e ya ke vie oya abi Omi Ogbọ o li rote irarogbe e tiemhile elemhi ekpabo ali ukpokpomhi ufumhi.* ³¹ Egheghe agho akala onofune o ya de. Omi Ogbọ o ghie igeni eyoli je iguabo enenene na eke agbo nya, e ka ti egbo eyoli ni o ze gbili.†

*Owena ni a te oora okhua-eni wena
(iMak 13.28-31; iLuk 21.29-33)*

³² “A ze ni oara okhua o sese e ingme. Ini iguabo eyoli e da tsotsogho ne, ni o ro ta ebe, a lese khi okase o she ramhi. ³³ Igho ini a da me emini mhi gue e ye ena ne, a lese khi oni egheghe o she ti ramhi ana. ³⁴ Abi o li mhi li gue e ye e khi agbhotu ona o ya da dose ne, ni emhi ena nya e ro bhale ya tse. ³⁵ Eke ali ukhuli e ya dose, ama ingmemhi eyemhe, ea ya de kua.

Ogbọ o lese oni ogbele wekhi oni egheghe

(iMak 13.32-37; iLuk 17.26-30,34-36)

³⁶ “Ogbokhoghuo o lese oni ogbele wekhi oni egheghe. Egbegbi igeni na iloghie ea lese wekhi Omi Ogbọ o lese, se ni Ita lolighuo tse. ³⁷ Abi o ke li egheghe oyi iNoa, igho ibhale oyi Omi Ogbọ o ya li.‡ ³⁸ Neni a me ogbele oyi ochikpho oniemhi, eri egbo e le, e da, eghuo e wolo ikpotso, a ri ikpotso ye ughue, ya ramhi ogbele ni iNoa o ro mu oko-okẹ oniemhi nga, ³⁹ Ama ea kie lese emini a ya me ramhi ni ochikpho o ro bhale ya tsua we kua nya. Igho ibhale oyi Omi Ogbọ o ya li.§ ⁴⁰ Emose aava e ya la ishemhi ke gbe akanya, a rue oghuo vu, a ze oni o kpole obo. ⁴¹ Ikpotso aava e ya la iko ke mhele emhi, a rue oghuo vu, a ze oni o kpole obo.

⁴² “A ri ukpelo e shi eke irari khi aa lese ele ni Onomhue oye e o ya bhale. ⁴³ A lese khi ini omhue-apfe o lese egheghe ni ighiato e ro ya do oli lo, eri o ya shito ni ogbe o gbe-a. Oa ya ze ni ighiato e gbe oli ode-a lo owa le. ⁴⁴ Itobo igho, a mema ya mu egbe shi eke, irari khi egheghe ni aa sa shi, Omi Ogbọ o ro ya bhale.

*Oni o gue ee ga ali oni o ga gue ee ga
(iLuk 12.41-48)*

⁴⁵ “Oghuo o fe khi oni oo ga ni ri egbe e nga ni o lese ingme. Ni oga oyoli o ze kpeda na eni ee ga eyoli, o ri eloe khu omhoapfe oyoli, ni o ke ri emhi na we le shi egheghe? ⁴⁶ Oghole o khi na oni oo ga ogho ini oga oyoli o jele ya e khi oo riele emini o mhesa na li. ⁴⁷ Abi o li mhi li gue e ye e khi oga oyoli o ya ri emini o mholi nya nga li obo. ⁴⁸ Ama ini o khi oni oo ga ni o ya suo eso lo, eri o ya ke gueye egboli, ‘Oga oyemhe o ya la oobo tse,’ ⁴⁹ Oo gbe eni ee ga ni e kpole, o le, o deba edonyo a da onyo kia kia. ⁵⁰ Oga oyi oni oo ga ogho o ya

† 24:27 Li ze iLuk 17.23-24 ‡ 24:28 Li ze iLuk 17.37 § 24:29 Li ze Iro 8.12; Aza 13.10; Ezik 32.7; iJoe 2.10-11,31; 3.15; iZef 1.15; Aza 13.10; 34.4; Iro 6.12-13 * 24:30 Li ze iDan 7.13; iZaka 12.10-14; Iro 1.7 † 24:31 Li ze 1 iKori 15.52; 1 iTesa 4.16; Aza 27.13; iZaka 9.14 ‡ 24:37 Li ze Igbae 6.5-8 § 24:39 Li ze Igbae 7.6-24

jele apfe ogbele ali egheghe ni oni oo ga ogho oa sa shi. ⁵¹ Oni oga oyoli ogho o ya nase oli agboagbo, o roli je asha ni a ri erugamhi-ku-alo shi. Agho o la ke vie o le akọ akọ.”*

25

Okhe irokhokho imueshi ogbe ni ea me omose ghue

¹ “Egheghe ni a ngme ena, eri Eghiele oyi Eshinegba o ya li abi imueshi etuogbe ni ea me omose ghue, ni e ya rue ikpa eyewe, ni e vu ya a lu omose oni oo rue omueshi onogbo ode.* ² Imueshi oshe elemhi we e khi eyeghe, oshe eni e kpole e khi elesingme. ³ Eyeghe ni e la o, e wolo ikpa eyewe ama ea sato tsua oili olese shi emhi. ⁴ Elesingme ni e la o, e wolo ikpa, gbo die oili olese shi emhi. ⁵ Abi oni omose ni oo rue omueshi egho oa ro kele e bhale, eni imueshi nya e ri ukhomhi bo, oleso o dowe rue.

⁶ “Abi itsotsogbie ro mu eke, uruli o de leghe, oo, ‘A ghe khe! Oni oo rue omueshi o she e bhale o! A vule ni a ya lu oli ode!’

⁷ “Igho eni imueshi e ti vule, e ti ikpa eyewe ngale. ⁸ Ama ikpa eyi eyeghe ni e la o, e ea ke dobe lala. E le deba eni e khi elesingme, ee we, ‘A kpekpe a te oili oyee die na anye irari khi ikpa eyanye e she e pfua.’

⁹ “Igho imueshi elesingme egho, ee we, ‘Iye e! Oni anye mhue ena oa ya lo anye ni o gbolo lo e o. A le deba eni e ri oili e de ya de.’

¹⁰ “Igho eni imueshi eyeghe oshe egho, e le deba eni e ro de ya a de. Abi e ro vu ya de oni oili, oni oo rue omueshi o lole. Eni imueshi oshe ni e mu egbe oili olese egho e deba li lo elemhi owa ukue. A khukhu ode.

¹¹ “O ke li deno, enekpole e bhale, e ya kpheli ode, e lie, ‘Oga! Oga! Khueghie ode-a na anye.’

¹² “Ama oni oo rue omueshi ogho, oo we, ‘Abi o li mhi li gue e ye e, mhi aa lese e.’†

¹³ “Irarigho, a ri elo shi eke, itobo khi aa lese oni ogbele we khi oni egheghe.

Okhe irokhokho oyi eni ee ga etuase (iLuk 19.11-27)

¹⁴ “Egheghe agho, eri Eghiele oyi Eshinegba o ya li abi omose oghuo ni oo vu asha, ni o lu eni ee ga eyoli, o ri epfue eyoli nga we obo. ¹⁵ O kemhi ikpagho na ogbogbo abi e li mhue afu ramhi. O ri ikpeshe na oghuo, o ri ikpeva na olese. O ri ukpaghuo na onokpole. O vu eoli. ¹⁶ Oni oga o lese vu se, oni o mie ikpeshe egho, o nyanya ya ri ikpeshe eyoli du oki, o me eleli ikpeshe elese nga o. ¹⁷ Igho oni o mhue ikpeva egho, o li ri eyoli du oki, o li me eleli ikpeva elese nga o. ¹⁸ Ama oni a ri ukpaghuo na egho, o vu ya to oni ukpagho eke so.

¹⁹ “O tese, oni oga oyewe o jele. O lu we ogbogbo o bhale ya guele abi o li gbe. ²⁰ Oni oo ga ni o mhue ikpeshe egho, o bhale deba oga oyoli, oo, ‘Oga, ikpeshe u ro na mhe, ama mhi she roli du oki, mhi me ikpeshe eleli.’

²¹ “Oni Oga oyoli oo li, ‘Mu akanya, yeye oni oo ga onete ni o mhue igesikia! U she ri igesikia khaso shi ukuku emini mhi ro nge obo, mhi ya ri emini e bu nge obo. Bhale ni awa ga la oghole!’

²² “Igho oni a ri ikpeva na egho, oo li, ‘Oga, ikpeva u ro na mhe, mhi she me eleli ikpeva.’

²³ “Oni oga oyoli oo li, ‘Mu akanya, yeye oni oo ga onete ni o mhue igesikia! U she ri igesikia khaso shi ukuku emini mhi ro nge obo. Mhi ya ri emini e bu nge obo. Bhale ni awa ga la oghole!’

²⁴ “Igho oni o mie ukpaghuo egho o bhale, oo li, ‘Oga, mhi lese khi uwali ogho u khi; khi ashini u waa gua shi wa je ya khieso, ali khi ashini u waa ri ukpamhi ko, u je ya tima. ²⁵ Itobo igho eri ulishi oye oo mu mhe, loli o ze ni mhi ro ya to ikpagho eye eke

* 24:51 Li ze iLuk 12.39-46; 1 iTesa 5.2; Iro 3.3; 16.15; 2 iPit 3.10 * 25:1 Li ze iLuk 12.35 † 25:12 Li ze iLuk 13.25

sọ. Ghe ikpaghọ eyẹ emhikhoghūo ẹa li wẹ.’

²⁶ “Oni ọga ọyọli, ọ soli ọ, ọọ li, ‘Yeyẹ ọgbọ ọkhọlọ ọwaza ọna. U lẹsẹ khi eri mhia khiẹsẹ emini mhi aa rọkọ, mhi gbo rọte asha ni mhi aa pfi ukpamhi shi ẹ khiẹsẹ. ²⁷ Abi o rọ khi ighọ, wa a kẹ ri ikpaghọ eyẹmhe shi ilu ikpaghọ, mhi kha jẹle, mhi kha bhale ya ẹ khi e gbe nga ọ.

²⁸ “ ‘A mie ọli oni ukpaghọ, a ri ọli na oni ọ mhue ikpeshe. ²⁹ Irari khi ọgbọ ni ọ mhue, a ya rọ ma ọ na li, ọ mhue gbeku ọ, ama oni ọa mhue kpa, ukuku ọ ni ọ kpẹ mhue a ya mie ọli lue.† ³⁰ Ama oni ukhiakhiamhi oni ọọ ga ọnana, a mu ọli pfi lase ya pfi a alo ebili, aghọ ọ la ke viẹ ọọ le akọ ako.’§

Iguezọ ni o kpukhokho

³¹ “Ini Omi Ọgbọ o bhale abi Oghie Ọnọmhue, ni igeni eyọli nya e rọ nu ọli bhẹ, ọ ya shitọ eghiele oyọli.* ³² Ẹgbọ ni e la agbọ nya a ya tigbili odalo oyọli. Ẹghẹghẹ aghọ ọ khi wẹ-a asha eva, abi ọrisumha-kia ọ liẹ vase isumha ali elamhi-a. ³³ Ọ ya wolọ ẹgbọ ni e pfuase je ukiẹkiẹ obita. Enekpole e la obogobọ.

³⁴ “Ighọ oni oghie ọ ya gueyẹ ẹgbọ ni e la li obọ obita, ọọ wẹ, ‘A bhale ni a ke li agbọ elemhi iloghie ni Itamhe ọ riele na ẹ rọte ẹghẹghẹ ni agbọ o te gba eke le. Ẹẹ ni Ẹshinegba ọ khi vọsẹ na. ³⁵ Irari khi abi okiamhi o rọ gbe mhe, a ri emhi na mhe le, okiamẹ o gbe mhe, a diẹ amẹ na mhe da. Abi mhi rọ khi ọpfese, a mie mhe shi owa oyeẹ. ³⁶ Abi mhi rọ la irumheba a ri itsua na mhe sọ. Mhi ghua, a ri ẹloe khu mhe. Mhi la owa ighumha, a bhale ya bino mhe.’

³⁷ “Ighọ eni ẹgbọ ni e pfuase eghọ e ya mhila mhe, ẹ mhe, ‘Ọnọmhue, ẹghẹghẹ onoghūo anye rọ mẹ khi okiamhi oo gbe ẹ ni anye rọ ri eminale nẹ le, ni okiamẹ o rọ gbe ẹ ni anye rọ rọ nẹ da? ³⁸ Ẹghẹghẹ onoghūo u rọ khi ọpfese ni anye rọ mie lo owa le.

Ẹghẹghẹ onoghūo u rọ banọ-a ni anye rọ ri itsua nẹ sọ? ³⁹ Ẹghẹghẹ onoghūo u rọọ ghua ni u rọ la owa ighumha ni anye rọ bhale ya bino ẹ?’

⁴⁰ “Oni oghie ọ ya sọ wẹ ọ, ọ wẹ, ‘Abi o li mhi li gue ẹ ye ẹ eghọ khi, emiemini u da riele na ẹgbọ ni e khi Inyoghūo-mhe ni e miesuọ ni ẹa mu ẹloe ena ne, mhemhe u riele ọli na.’

⁴¹ “Ẹghẹghẹ aghọ oni oghie ọ ya gueyẹ ẹgbọ ni e la li ukiẹkiẹ obọ ọgobọ, ‘A vu mhe ana le, ẹẹ ni a pfi unu na, a ke je owa ere ni Ẹshinegba ọ riele na ọkphaghie ali igeni eyọli. ⁴² Irari khi abi okiamhi o rẹ gbe mhe, aa ri emhi na mhe le. Abi okiamẹ o rẹ gbe mhe, aa bọ amẹ na mhe da. ⁴³ Abi mhi rọ khi ọpfese, aa lama ni mhi lo ẹ apfe le. Abi mhi rọ la irumheba, aa bọ ide na mhe sọ. Mhi ghua, aa ri ẹloe khu mhe. Mhi la owa ighumha aa bhale ya bino mhe.’

⁴⁴ “Ẹghẹghẹ aghọ e ya liẹ mhe, ‘Ọnọmhue, obo anye la mẹ khi okiamhi o gbe ẹ, ni u rọ khi ọpfese, ni u rọ la irumheba, ni u rọ ọ ghua, ni u rọ la owa ighumha ni anye aa rọ kpaghie obọ?’

⁴⁵ “Oni oghie ọ ya sọ wẹ ọ, ọ wẹ, ‘Abi o li mhi li gue ẹ ye ẹ eghọ khi, emiemini wa a da riele na ẹgbọ ena ni ẹa mu ẹloe ni e mie mhe suọ ne, mhemhe wa a riele ọli na.’

⁴⁶ “Ẹghẹghẹ aghọ, e vu ya lo osoli na agbọagbọ, ama eni e gue ngeli, e je agbọ na agbọagbọ.”†

26

Ugbamhi ni a gba khe iJesu

(iMak 14.1-2; iLuk 22.1-2; iJon 11.45-53)

¹ Abi iJesu ọ li sẹsẹ emhi ena se, ọọ eniye odukhokho eyọli, ² “A lẹsẹ khi akopfua khi ukpe iPasova. A ya mu Omi Ọgbọ, a gbe ọli-a shi apfida.”*

³ Ẹghẹghẹ aghọ, ighie eyi ekpodalougamhi ali eni egbhali e ya lona agbala oyi iKefasi ni ọ khi Ọga oyi ekpodalo ugamhi nya. ⁴ E la aghọ gba

‡ 25:29 Li zẹ iMat 13.12; iMak 4.25; iLuk 8.18 § 25:30 Li zẹ iMat 8.12; 22.13; iLuk 13.28 * 25:31 Li zẹ iMat 16.27; 19.28 † 25:46 Li zẹ iDan 12.2; iJon 5.29 * 26:2 Li zẹ Okiali 12.1-27

ugbamhi abi e li ya bēna mu iJesu ya gbe-a. ⁵ E gueye egbe khi, ọa ya khi egheghe oyi oni imu, ini egbo khi ri itobo igho tsua onyaghu lasele.

*A la iBetani ku oili shi iJesu egbe
(iMak 14.3-9; iJon 12.1-8)*

⁶ IJesu o bhale iBetani, ikhi owa oyi omose oghuo ni a lu iSamọ ni efafe e kpẹ mu. ⁷ Abi iJesu o li la agho le eminale, okpotso oghuo o tsua ituale ni o lolo ghalẹ shi ukoko alabasita ni a ri eche riẹle bhale. O ya ku oli shi iJesu ukhomhi.†

⁸ Abi eniye odukhokho eyi iJesu e ro me ona, e lie, “Elo o ze ni a ro na pfueche oni ituale kua shi afue?” Elemhi e bi we.

⁹ “A kha ri ituale ona de ghalẹ lo, a kemhi eni ikpagho na eni ẹa mhue.”

¹⁰ IJesu o lese emini e ngme, o mhila we, o we, “Elo o ze ni a ro nyama oni okpotso ona? Emini o somhi otse o riẹle na mhe. ¹¹ Eghẹghe kpa eni ẹa mhue e ro a la e ifuabo. Ama aa ya ke me mhe eghẹghe kpa.‡ ¹² Emini o ze ni okpotso ona o ro ku ituale ona shi mhe egbe khi, ni o ro mu mhe egbe khe irotọ oyemhe. ¹³ Mhi gueye e khi ashiashini a da la tse abo usomhi onete ona eke agbo ona ne, a ya ngme emini oni okpotso ona o riẹle ro sato oli egbe.”

*IJudasi o lama khi loli ya ri iJesu de
(iMak 14.10-11; iLuk 22.3-6)*

¹⁴ Igho oghuo eniye odukhokho ogbava eyi iJesu ni a lu iJudasi na Isikaroti, o fie deba ighie eyi ekpodalo-ugamhi. ¹⁵ O mhila we, “Ingme a ya ro na mhe ini mhi ri ode khasẹ e ni a te ya mu oli?” Igho e leli ikpaghuo-ghuo uye ali igbe na li. § ¹⁶ Rote agho vu, eri iJudasi o ke ri ukpeloe shi eke nono ode ni o te ya ri iJesu na we.

*Eminale ogbomhi oyi Onomhue
(iMak 14.12-21; iLuk 22.7-13,21-23; iJon 13.21-30)*

¹⁷ Ogbele onodode oyi oni ukpe na ibuledi ni aa ri ifuma wushe o ramhi, eniye odukhokho eyi iJesu e bhale deba li, e mhila li, e oli, “Obo wa nono ni anye mu egbe shi ni u la le eminale iPasova?”

¹⁸ Oo we “A le deba omose oghuo ni o la elemhi oni eoli, a ka gueye oli khi, ‘Osese o khi eghẹghe oyemhe o she ti ramhi, owa oye, mhemhe ali eniye odukhokho eyemhe anye la le eminale iPasova.’ ” ¹⁹ Igho eni eniye odukhokho eyi iJesu e riẹle abi o li ghie we. E ya mu egbe oni eminale shi agho. ²⁰ Abi ogbomhi o ro mu eke, iJesu ali eniye odukhokho ogbava eyoli ee shito shi eminale. ²¹ Abi e ro le oni eminale, iJesu oo we, “Oghuo elemhi e o ya remhe de.”

²² Igho egbe e pfọ we a. Oghuo oghuo o mhila li “Onomhue she khi ọa khi mhemhe we khi o khi?”

²³ IJesu oo we, “Oghuo e ni o nu mhe e so obo utasa, o ya re mhe de.* ²⁴ Omi ogbọ o ya ghu-a abi a keke nali. Ama o ma kholo omose ni o ri Omi Ogbọ ya de egbe. O kha bie ti ne ini ogbọ aa bie bia li.”

²⁵ IJudasi ni o ya roli de oo li, “Osese, she khi ọa khi mhemhe wekhi o khi?” IJesu oo li, “Ii, yeye lo.”

*Eminale ogbomhi oyi Onomhue
(iMak 14.22-26; iLuk 22.14-20; 1 iKori 11.23-25)*

²⁶ Abi e li le egho, iJesu o rue ibuledi, o kphemhi, o khi oli a, o roli na eniye odukhokho eyoli, oo we, “A mo, a le khi idiegbe oyemhe na.”

²⁷ Igho o gbo li rue uko, o kphemhi, o roli na we, o we, “Ee nya a rote o da. ²⁸ Olia eyemhe ni a ku ro luase obo na egbokpa a na, ni o gbe olamhe kua na we. Olia ena Eshinegba o ro nu egbo eyoli mhue ishobo.† ²⁹ Mhi gueye e khi mhi a ke gbo rote oni ukpamhi ọara upfonu onana ya da rote memena vu. Seẹ ni ele ni mhi ke ya nu e da li ode onogbo iloghie oyi Itamhe.”

† 26:7 Li ze iLuk 7.37-38 ‡ 26:11 Li ze iDeut 15.11 § 26:15 Li ze iZaka 11.12 * 26:23 Li ze iWolo 41.9 † 26:28 Li ze Okiali 24.8; iJere 31.31-34

³⁰ Abi e rọ to uwolo se, e vu ya je ute ẹra Olivu.

Ijesu ọ guele shi eke khi iPita ọ ya kie lue

(iMak 14.27-31; iLuk 22.31-34; iJon 13.36-38)

³¹ Abi e li le egho, ijesu ọọ we, “Amiose ena, ee nya a ya mhue akhokhomhe shi mhe egbe, a na tsua mhe pfia, irari khi ebe o ngme oli khi. “Mhi ya ri emhi li

orisumhakia,
eni isumha
e ya gbhiaku-a.”[‡]

³² “Ama ini mhi rote eghuli guale, mhi ya ralo na e iGalili.”[§]

³³ IPita ọọ li, “Ini egbo nya e tseku mhue akhokhomhe shi e egbe, mheme mhi aa ya mhue.”

³⁴ Ijesu ọọ li, “Abi o li mhi li gue oli e ye, khi amiose ena, neni okpa o gbieghe, itese u ya lie khi waa lese mhe.”

³⁵ IPita ọọ li, “Mhi aa ya ngme gho ini o tseku khia khi oni mhi ya nu e ghu-a lo, mhi aa ya lie khi mhi aa lese.”

Eniye odukhokho enekpole nya e li ngme gho.

Ijesu ọ la iGetisemani lema

(iMak 14.32-42; iLuk 22.39-46)

³⁶ Igho ijesu ọ lu eniye odukhokho eyoli, e je ashini a lu iGetisemani, ọọ we, “A shito ana khi mhi ya je oobo ya so iromhi.” ³⁷ Ọ rue iPita ali imi iZebedi aava ma egbe. Ọ vie osoli, egbe ẹa ke sheshe oli. ³⁸ Ọọ we, “Udu oyemhe o vo osoli ramhi khi mhi ya ghua. A shito ana, a nu mhe ke tokpe.”

³⁹ Ọ ti le denẹ, ọ de yeshi to alo mu eke ọ so iromhi. Ọọ, “Ita, ini o ya tse lo, ze ni u mie mhe uko osoli ona. Ama ọa khi abi o li ghole mhe, ama abi o li ghole e.”

⁴⁰ Ọ nyene egbe bhale deba eni eniye odukhokho, ọ me khi ee lese. Ọọ we, “Aa dobe nu mhe tokpe ukuku eghẹghẹ tse?” ⁴¹ “A ke tokpe, a so iromhi ini a khi de pfilo imufe.”

Ayemhe o mu egbe, ama o lose idiegbe.”

⁴² Ọ gbo vu utonuzi-eva, ọ ya lema, ọọ, “Itamhe, ini o khia khi ọa ze li ni uko osoli ona o dose, seke khi mhi da li, ze ni oghumhe oye o tse.”

⁴³ Ọ gbo nyene egbe ukhokho bhale, ọ me khi e lese ẹa ke dobe khueghie alo-a. ⁴⁴ Igho ọ ze we obo shi agho. Ọ gbo ya lema utonuzi-ese, o gbo ngme abi ọ kpe ngme.

⁴⁵ Igho ọ nyene egbe ukhokho bhale deba eni eniye odukhokho, ọọ we, “Eri a kiele e lese-a, a kiele e yemhe-a? A bino khi eghẹghẹ o she ramhi khi a she ri Omi Ogbọ na egbo olamhe de. ⁴⁶ A vule ni awa vu! Oni o remhe e de ọọ bhale!”

A mu ijesu

(iMak 14.43-50; iLuk 22.47-53; iJon 18.3-12)

⁴⁷ Ijesu ọ kie ligho ngme, iJudasi ni ọ khi oghuo eni eniye odukhokho ogbava, ọ bhale. Ebubu egbo ni e tsua epia ali itakobi e nu oli bhale, eni ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni egbhali e ghie. ⁴⁸ Oni ọ roli de ọ she ri olele na eni egbo, ọọ we, “Oni mhi da ya pfipfi egbe ne, loli lo, a mu oli.”

⁴⁹ Oni iJudasi ọ le deba ijesu, ọọ li, “Opfomhe o ka nu e la Osese,” ọ pfipfi oli egbe.

⁵⁰ Ijesu ọọ li, “Omue, nyanya riele emini u bhale shi.”

Igho eni emose e fie lasele, e mu oli. ⁵¹ Ghe i, abi a ro me na, oghuo eni e nu ijesu kia, ọ ji itakobi emhi lasele. Ọ khi oni ọọ ga oyi Oga ekpodalo ugamhi eso-a.

⁵² Ijesu ọọ li, “Rue itakobi oye shi irari khi oni ọ ji itakobi, ọ ya li ghu eghuli itakobi. ⁵³ Eri u dabi khi mhi aa dobe ya mhila Itamhe ikpaghiobo, aghoaghọ ọ ri igeni ni e dose agbhagh-hamhi igbeva ghi mhe. ⁵⁴ Ama, se Ebe-no-pfuase o ke li bhale ya tse, ni ọọ khi a mema lina me oli?”

⁵⁵ Igho ijesu ọọ eni ebubu egbo egho, “Eri mhi ri egbo e pfi ozughu ni a ro tsua igbhoro ali itakobi bhale

[‡] 26:31 Li ze iZaka 13.7 [§] 26:32 Li ze iMat 28.16

ya mu mhẹ? Eḷẹ kpa mhi rọ shito Owa oyi Eshinegba ẹ sẹsẹ, ama aa mu mhẹ.* 56 Ama eri a mẹ ena nya ni a bhale ya ẹ khi emini emekeguele e ngme shi ebe o bhale ya tse.” Igho eniyẹ odukhokho nya e zẹ ọli obọ, e na kua.

Igba enighie ni a lu iSaḷdiri e ri iJesu gue ẹzo

(iMak 14.53-65; iLuk 22.54-55,63-71; iJon 18.13-14,19-24)

57 Eni e mu iJesu e rue ọli je apfẹ oyi iKefasi ni ọ khi Oga oyi ekpodalo ugamhi, ashini eni ẹ sẹsẹ ishi ali eni egbhali e legbe. 58 Ama iPita ọ tapfia a deba wẹ. Ọ deba wẹ lo ramhi atukpapfẹ oyi Oga oyi ekpodalo ugamhi. Ọ lo se, ọ nu eni ẹẹ khẹ ekhẹ shito, ni ọ mẹ abi oni ingme o ke li ya kia.

59 Ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni iSaḷdiri nya, e nono ọtsẹlẹ egbhali ni e ya mu mhọli iJesu obọ ni e ba mẹ asha gbe ọli-a. 60 Ama ẹa mẹ okhoghuo, abi ebubu egbo e tseku fiẹ lasele ya pfi ọtsẹlẹ egbhali.

Ikpukhokho ọ, emose aava e fiẹ lasele. 61 E li “Omose ọna ọ́, ‘Mhi ya doḅe guoghọ Owa Oyi Eshinegba-a, mhi gbo riẹlẹ ọli tọ ogbele ese.’”†

62 Oga oyi ekpodalo ugamhi ọ vule, ọọ iJesu, “Waa bie mhue emini u ya ngme shi ẹzo ni a gue ẹ shi ẹ egbe ena?” 63 Ama iJesu tsaghiẹ-a.

Igho Oga oyi ekpodalo ugamhi ọ gbo vule migha, ọọ iJesu, “Mhi ri eva oyi Eshinegba ni ọ la ọ rẹ romhi ishe, gueye anye, ini yeye u khi Omiepfuese Omi Eshinegba.”

64 IJesu ọọ li, “Igho o khi abi u ngme. Ama mhi gueye ẹẹ nya khi, rọte memena vu, a ya mẹ khi Omi Ogbọ ọ shito obita oyi Eshinegba ni ọ funẹ nya, ọ la elemhi otughunu te irarogbe ẹ bhale.”‡

65 Igho, Oga oyi ekpodalo ugamhi ọ nyanọ awulu a shi egbọli uruli. Ọọ, “Ọ she pfi unu-a! Ọtsẹlẹ olese awa ke gbolo ẹ nono? Eẹ a she suọ oni

ungmemhi ipfiunu-a ni ọ ngme. 66 Sẹ a sa shi ọ?”

E ọli “Ọ she lue, ọ mema ya ghua.”§

67 Igho e tono etẹ ku iJesu alo, e ri ekpa gbe ọli. Eghuo, e lase ọli esọ.* 68 E liẹ ọli “Mẹ ekẹ na anye ghue yeye Omiepfuese. Gueye anye ghue oni ọ ri emhi gbe ẹ.”

IPita ọ kie iJesu

(iMak 14.66-72; iLuk 22.56-62; iJon 18.15-18,25-27)

69 IPita ọ shito olase, omueshi oghuo oyi Oga oyi ekpodalo ugamhi ọ bhale deba li, ọọ li, “Yeye, u li nu iJesu onge iGalili kia.” 70 IPita ọ tia li ukpẹloe wẹ nya, ọọ li, “Mhi aa fẹ lẹsẹ emini a ngme.”

71 Ọ ke rọte agho fiẹ je unu ode unuekpẹ ni a rọte ẹ lo oni apfẹ le, ọkpoto ọni ọọ ga ọlese ọ gbo mẹ ọli, ọ gueye emose ni e la agho, ọọ “Omose ọna ọ nu iJesu na iNazarẹti kia.”

72 Igho iPita ọ gbo tia li. Utona, ọ romhise ma ọ, ọọ, “Mhi romhi ishe, khi mhi aa lẹsẹ ọni omose ogho!”

73 O kẹ li denẹ, emose ni e migha agho e bhale deba iPita, ẹ ọli, “Igesikia lo khi otuoghuo elemhi wẹ u khi. Ungmemhi oye o she ngmasẹ le.”

74 Igho ọ li sẹ egbọli isheli, ọọ romhi isheli. Ọ liẹ, “Mhi aa ga lẹsẹ ọni omose!”

Utoghuokpe okpa ọ gbiẹghe. 75 Igho iPita ọ sato ungmehi ni iJesu ọ gueye ọli ni ọ rẹ ọli, “Neni okpa ọ ya gbiẹghe, itesẹ u ya liẹ khi waa lẹsẹ mhẹ.” Ọ fiẹ je olase ya viẹ oya.

27

A mu iJesu ghi iPaleti

(iMak 15.1; iLuk 23.1-2; iJon 18.28-32)

1 Ogbe o gbe-a ogbeakolo, ighie eyi ekpodalo-ugamhi nya ali egbhali e mhese abi e li ya gbe iJesu-a. 2 E gẹ ọli, e rue ọli vu ghi iPaleti ni ọ khi igovunọ.

IJudasi ọ gbe egbọli-a

(Ika 1.18-19)

* 26:55 Li zẹ iLuk 19.47; 21.37 † 26:61 Li zẹ iJon 2.19 ‡ 26:64 Li zẹ iDan 7.13 § 26:66 Li zẹ iLẹv 24.16 * 26:67 Li zẹ Aza 50.6

³ Abi iJudasi ni ọ roli de, ọ ro suo khi a pfa ezọ mu ọli khi a ya gbe ọli-a, o ri egbe pfo li-a, ọ nyene egbe rue ikpaghuo uye ali igbe egbo ghi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni egbhali. ⁴ Oo we, “Mhi she lamhe, irari khi mhi she ri egbo ni ọa mhọli olamhe okhoghuo de,” E ọli, “Egbo oyi anye onoghuo o ke la ogbo? Yeye u lese.”

⁵ Igho iJudasi o ku eni ikpagho kua eke elemhi Owa oyi Eshinegba, o vu ya soli egbo-li-a.

⁶ Igho ighie eyi ekpodalo-ugamhi e sanọ eni ikpagho eke, e ọli, “Ikpagho ọlia na, awa aa ya ku we ma ikpagho ugamhi.” ⁷ E gba ugbamhi nga eni ikpagho se, e rewe ya de eke onayi oni oo ma ekhe, ni a ri ilimhi epfese ke to agho. ⁸ Loli o ze ni a ro lu ọli Eke Ọlia ramhi ogbe na amo.* ⁹ Igho ungmehi ni omekeguele ni a lu iJeremaya o ngme, o li bhale ya tse. Ni oo, “E rue ikpaghuo uye ali igbe ni e khi ikpagho ni egbo iZireni e lama fali shi ọli egbe. ¹⁰ E rue eni ikpagho ya de eke eme onayi eni ee ma ekhe, abi Eshinegba o mhesa na mhe mhi ngme.”†

IPaleti o mhila iJesu ogbo
(iMak 15.2-5; iLuk 23.3-5; iJon 18.33-38)

¹¹ IJesu o migha odalo oyi igovuno iRomu, oni igovuno o mhila li, “Yeye u khi oghe oyi egbo iJu?” IJesu oo li, “Li, Igho o khi abi u ngme.”

¹² Ama ọa mhọli emini o so shi ingme ni ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali egbhali e ngme shi ọli egbe. ¹³ Igho iPaleti o mhila li, oo. “Wa a suo emini a ngme shi e egbe?” ¹⁴ Ama iJesu ọa lama so ọli abikhoghuo, o ga lolo ri abo sha oni igovuno.

A pfa ezọ igbe-a mu iJesu
(iMak 15.6-15; iLuk 23.13-25; iJon 18.39-19.16)

¹⁵ Ini a da li ukpe iPasova, eri igovuno oo rue ogbo oghuo ni a mu shi owa ighumha obo-a na egbo iJu. Ikhi oni e ze, a rue igha le na wewe.

¹⁶ Egheghe agho, a me omose ni a mema lese shi ukhiakhiamhi ogbo, ni aa khena, ni a mu shi owa ighumha, ni a lu iBarabasi. ¹⁷ Igho abi eni egbo e ro le gba, iPaleti o mhila we, “Onoghuo elemhi egbo aava ena a nono ni mhi wolọ abo-a na e? IBarabasi abi iJesu ni a lu Omiepfuese?” ¹⁸ Irari khi o she lese khi itobo khi ighie eyi egbo iJu ee biselemhi iJesu e ro mu ọli ghi lu.

¹⁹ Abi iPaleti o li shito ukpekhomhi ezọ oyoli, ughue ọli o ghie usomhi ghi ọli, oo. “Khi mhue emini u li omose ni ọa mhue emini o li egbo. Irari khi mhii me osoli elemhi elena ooyose shi ingme oyoli.”

²⁰ Ama ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni egbhali, e tanọ shi eni ebubu egbo elemhi, e lie iPaleti o rue iBarabasi obo-a, ama a gbe iJesu-a.

²¹ Igho igovuno o mhila we, “Elemhi aava ena, onoghuo o, a nono ni mhi rue obo-a?” We we nya ee.

“IBarabasi!”

²² O mhila we, “Se mhi ya li iJesu ni a lu Omiepfuese ona sho?”

We we nya ee, “A ka ta li ma apfida!”

²³ Ama iPaleti o mhila we, “Elo o ze, onobe onoghuo o ri ele?”

Ama e kie tsesa leghe “A ta li ma apfida!”

²⁴ Abi iPaleti o ro me khi loli ea mhọli emini loli ke ya li o, khi onyaghu o tigbe te o lasela, o die ame, o kpe abo-a ukpeloe we nya, oo we “Mhi aa mhue obo shi eghuli oyi omose ona o! Obọ oye o la o!”‡

²⁵ Eni egbo nya e li, “Ọlia eyoli e la ukhomhi oyanye ali oyi eniye eyanye.”

²⁶ Igho oo rue iBarabasi obo-a na we. Oo a gbe iJesu itali, o rue ọli na ekhọli-okhue eyi iRomu e ka ta li ma apfida.

Eni ekhọli-okhue e ri iJesu li egia
(iMak 15.16-20; iJon 19.2-3)

²⁷ Igho ekhọli-okhue eyi iPaleti e rue iJesu lo elemhi agbala oyoli, o rue eni ekhọli-okhue nya le gase ọli. ²⁸ Igho e gueghie ọli itsua ni o so, e ri itsua

* 27:8 Li ze Ika 1.18-19 † 27:10 Li ze iZaka 11.12-13; iJere 19.1-13; 32.6-9 ‡ 27:24 Li ze iDeut 21.6-9

oyilẹ sọ li. ²⁹ E ri igba do arula rughu ọli. E ri ukpokpo mholi ọli obọ ita, e wugha li odalo, e ri ọli li egia. E liẹ ọli, “Eshinẹgba ọ zẹ ni u tọ agbọ yeye oghie iJu.” ³⁰ E to etẹ ku ọli, e mie ọli oni ukpokpo gbe ọli ukhomhi. ³¹ E ri ọli li egia se, e gueghie ọli itsua eyile ni e rọ sọ li egho, e tigbe ri itsua eyoli sọ li. E rue ọli je obini a la ya gboli-a.

A ta iJesu ma apfida gbe-a
(iMak 15.21-32; iLuk 23.26-43; iJon 19.17-27)

³² Abi e li lẹ egho, wẹwẹ ali omose ni a lu iSamọ ọngi iZireni e ya lona, e ri itoto mu ọli ọ tsua apfida oyi iJesu. ³³ E bhale asha ni a lu iGogota. Abi iGogota o ngme khi “Asha ugua ukhomhi ogbo.” ³⁴ Agho e la ri onyo ni a ri emhi oyala shi na iJesu da, ama ọ to unu ọ bino, ọa lama da li. § ³⁵ E ta li ma apfida se, e pfi onolo rọ kemhi itsua ni ọ sọ mholi egbe abo. Onana o ri emini omekẹguele ọ ngme bhale ya tse, ni ọọ. “E kemhi iwulu eyemhe, e pfi onolo shi ide eyemhe.”* ³⁶ E riẹ se, e shito, e khe ọli ekhe. ³⁷ E keke emini a gue shi ọli egbe shi upepe ọara rọ kphase kpeda nali. Emini a keke shi ọ khi, Ọna khi iJesu, Oghie egbo iJu. ³⁸ Igho e gbe ighiatọ aava ma li egbe. Oghuo ọ la ukiekie obita, onokpo ọ la li ukiekie ogobo. ³⁹ Egbo ni ee dose, e pfi itsue ododa manya iJesu. † ⁴⁰ E liẹ “Yeye ni u ya guoghọ Owa Oyi Eshinẹgba-a, ogbele nuzi-ese u gbo toli pfo. Tsumhi egbe e! Rote ukhomhi apfida ona tiemhile sho, ini Omi Eshinẹgba u khi.”

⁴¹ Ina ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ali esese Ishi eyi iMosisi ali egbhali e gbo li tsue ọli. ⁴² E liẹ, “O tsumhi egboese,” “Ama ọa dobe tsumhi egboli! Ọa khi loji khi oghie oyi iZireni? Ini ọ da te ukhomhi apfida onana tiemhile ne, anye ya mie ọli suo. ⁴³ Eri ọ ri egbe da Eshinẹgba o gbo liẹ khi, ‘Omi Eshinẹgba mhi khi.’ Awa ke bino ini Eshinẹgba ọ ya tsumhi ọli mena.”‡

⁴⁴ Igho khi ighiatọ ni a ta ma apfida e li tsue ọli.

Eghuli oyi iJesu
(iMak 15.33-41; iLuk 23.44-49; iJon 19.28-30)

⁴⁵ Oguota o mu eke obili o tode bi asha kpa elemhi iwakati ese. ⁴⁶ Agogo ese o de te, iJesu ọ vie lasele leghe ọọ “Eloi, Eloi, Lama Sabachi tani?” Abi ona o ngme khi “Eshinẹgba oyemhe, Eshinẹgba oyemhe, elo o zẹ ni u rọ pfi mhe esọ a?” §

⁴⁷ Egbo eghuo ni e la agho e suo ona, e liẹ li, “Elaja ọọ lu.”

⁴⁸ Aghoaghọ, oghuo ọ, ọ na ya rue isoso, ọ sọ li onyo ni o khe-a, ọ genọ li shi ukpokpo nise a ji iJesu unu ni ọ da.* ⁴⁹ Ama enekpo e ọli, “Migha, zẹ ọli obo ni awa me ini Elaja ọ ya bhale ya tsumhi ọli.”

⁵⁰ Igho iJesu ọ gbo vie leghe, ọ ghu-a.

⁵¹ Eghẹghẹ agho tee, ode ugbakpi, ni a rọ ta pfa ode-a ni o la elemhi Owa Oyi Eshinẹgba o te odode rote idane kiese-a ya tiemhi eke. Eke agbo o nighise, eche e veno-a. † ⁵² Iji e khueghie-a, ebubu egbo ni e pfuase ni eghuloa e guale bhale agbo. ⁵³ E fiẹ ọ iji lasele. Abi iJesu ọ rọ rote eghuli guale se, e je elemhi ọli no pfuase, e ri egbe khasẹ ebubu egbo.

⁵⁴ Abi ekholi-okhue ni a zẹ e ke khe iJesu ekhe e rọ me abi eke o li nighise ali emhi elese ni e me nya, ulishi oo mu we, e liẹ li, “Egbebo lo khi Omi Eshinẹgba omose ọna ọ khi.”

⁵⁵ Ikpotso ebubu e la agho ni e ta pfi-a fe. Eri e deba iJesu rote iGalili bhale ni wewe e ri ukpeloe khu ọli. ⁵⁶ Eghuo ọ khi, iMeli ọngi iMagidaleni, iMeli inyi iJemhisi ali iJosefu, ali inyi iJemhisi ali iJoni.

Abi a ri iJesu to
(iMak 15.42-47; iLuk 23.50-56; iJon 19.38-42)

⁵⁷ Abi ogbomhi o rọ mu eke, omose ni ọ pfue ọngi Arimatia ni a lu iJosefu

§ 27:34 Li zẹ Iwolo 69.21 * 27:35 Li zẹ Iwolo 22.18 † 27:39 Li zẹ Iwolo 22.7; 109.25 ‡ 27:43 Li zẹ Iwolo 22.8 § 27:46 Li zẹ Iwolo 22.1 * 27:48 Li zẹ Iwolo 69.21 † 27:51 Li zẹ Okiali 26.31-33

ni o li khi oghuo eniye odukhokho eyi iJesu, ⁵⁸ o le deba iPaleti ya mhila li olimhi oyi iJesu, o roli na lue ya to. IPaleti o ri unu bhale e ka rue oli na iJosefu. ⁵⁹ Igho iJosefu o rue oli, o ri ode onogbo no pfuase khuli oli. ⁶⁰ O ri oli to uji onogbo oyoli ni a lese to shi elemhi eche. O gheghele eche oniemi khukhu oni uji unu, o vu je apfe. ⁶¹ Igho iMeli ongi iMagidaleni ali iMeli onokpote e shito so alo ghue oni uji.

Ekhekhe ni e la oni uji

⁶² Ogbeakolo, ni o khi ele Iyemhea oyi egbo iJu, ighie eyi ekpodalougamhi ali egbo iFarisi e bhale deba iPaleti, e oli, ⁶³ "Oga, anye sa ya to khi abi oni oloegbhue ogho o ro la agbo o lie khi, 'Mhi ya guale ele-ese.'[‡] ⁶⁴ Mena ri unu bhale a ke ya khe agho ekhe ramhi ele nuzi-ese, ini eniye odukhokho eyoli e khi bena ya tsua olimhi oyoli, ni e ke gueye egbo khi a she te eghuli guise oli le. Egbholi oni o ya kpukhokho ona, loli o ke ya kholo dose oni odode."

⁶⁵ IPaleti oo we, "A rue ekhe-khe, a ze ni e khe ekhe agho. A lolo khukhu oli abi o ti e eloe shi."

⁶⁶ Igho e ya khukhu oni uji egbegbo, e zuse oli, e ze ekhe-khe shi agho.

28

Irote eghuli guale oyi iJesu

(iMak 16.1-10; iLuk 24.1-12; iJon 20.1-10)

¹ Ogbe o ya gbe khi ele Iyemhea o dose ni o khi ele ni odode elemhi efo uka, iMeli ongi iMagidaleni ali iMeli onokpote e le ya bino oni uji.

² Utoghuokpe eke o nighise, irari khi ajeni oyi Onomhue o rote idane tiemhile. O gheghele oni eche ni o khukhu oni unu uji ode-a. O shito nga o. ³ O li abi erali akphala. Itsua ni o so e pfuase pepere abi otughunu opfopfo. ⁴ Ulishi o mu eni e la agho khe ekhe, ee guo, ubi o rue we pfi gbe.

⁵ Oni ajeni oo eni ikpotso, "A khi ze ni ulishi o mu e irari khi mhi lese khi iJesu ni a gbe-a shi apfida a nono. ⁶ Oa la akana, o she te eghuli guale abi o kie kpe ngme. A bhale ya bino ashini a ri oli yeshi. ⁷ A nyanya ke le memena, a ka gueye eniye odukhokho eyoli khi. 'A she te eghuli guise oli le, khi mena, oo kia khe e, o je elemhi iGalili. Oobo a ya me oli.' Ghe i, a khi yele-a abi mhi gueye e."

⁸ Igho eni ikpotso e nyanya rote oni uji vu, ulishi o mu we ama oghelo o vo we elemhi, e na ya gueye eniye odukhokho eyoli. ⁹ Utoghuokpe iJesu o bhale deba we, oo. "Opfome o ka nu e la." E bhale deba li, e mu oli awe, e nyese ukhomhi ga li. ¹⁰ IJesu oo we, "A khi ze ni ulishi o mu e, ama a ka gueye Inyoghuo-mhe e ke je iGalili. Agho e te ya me mhe."

Emini ekhe-khe e guele

¹¹ Abi eni ikpotso e ro vu se, eni ekholi-okhue ni e khe oni uji ekhe, e vu ya gueye ighie eyi ekpodalougamhi emini a ga me nya. ¹² Igho ighie eyi ekpodalougamhi e le deba eni egbhali e lona ye ugbamhi abi e ke ya li. E gba, e ri ikpokpomhi ikpagho na eni ekholi-okhue egho. ¹³ Ee we. "A lie khi, 'Eniye odukhokho eyoli e bhale ya tsua li vu abi obili o ro bi ni anye ro lese.' ¹⁴ Ini igovuno o suo ona, anye ya pfa e shi eke, a khi ze ni emhikhoghuo o nase e udu." ¹⁵ Igho eni ekholi-okhue e mie we eni ikpagho e li abi e sese we. Eri ingme emini e ri ele o gbhiaku asha kpa ifuabo egbo iJu. Ramhi ogbe-namo, eri a kiele e ze oni okhe ona.

Usohmi ni o fune ni iJesu o ghie

(iMak 16.14-18; iLuk 24.36-49; iJon 20.19-23; Ika 1.6-8)

¹⁶ Igho eniye odukhokho ogbaghuo eyoli e je iGalili deba iJesu ukhomhi ute ni o sese we.* ¹⁷ Abi e ro me oli, e nyese egbe ga li, ama eghuo o e kiele

[‡] 27:63 Li ze iMat 16.21; 17.23; 20.19; iMak 8.31; 9.31; 10.33-34; iLuk 9.22; 18.31-33 * 28:16 Li ze iMat 26.32; iMak 14.28; 1 iKori 15.5; iJon 21.1-23 † 28:18 Li ze iMat 11.27; iLuk 10.22; iFili 2.9; Efi 1.20-22

khokho ọli. ¹⁸ Igho iJesu ọ kia ti mama we, ọọ. “A she rue afu nya na agbo ona ali iloghie na mhe.† ¹⁹ Irarigho, a fiẹ lase je asha kha asha, a ke ya ri ẹgbọ mele eniyẹ odukhokho eyemhe-a, a ri eva oyi Ita, ali oyi Omọ ali oyi Ayemhe-nọ-pfuase batazi.‡ ²⁰ A sese we, e ke ri emhi nya ni mhi mhese na ẹ gbe akanya. A ghe i, mhi nu ẹ la ramhi ukpese agbo.”

‡ 28:19 Li ze Ika 1.8

Usomhi Onete oyi iJesu iKirisiti ni iMaki O keke

*Itsabo oyi iJoni Oni oḡ batazi eḡbo
(iMat 3.1-12; iLuk 3.1-18; iJon 1.19-28)*

¹ Ona o khi igbaekele oyi usomhi onete oyi iJesu iKirisiti Omi Eshineḡba.

² A keke ḡli shi Ebe-no-pfuase ni omekeḡuele oyoli ni a lu Azaya o keke. Ni Eshineḡba o la lie,

“Mhi ya ghie aghiusomhi oyemhe ralo ne.

Oni o ya be ode shi eke khe.”*

³ “Oḡbo o la odagbe e pfi okokokhue. Oḡ lie,

‘A riḡe ode shi eke khe Onomhue, ni oḡ bhale.

Riḡe oni ode sheshe ni o rḡte.’ †

⁴ Igho iJoni o li bhale, oḡ batazi eḡbo obini odagbe ifufu, oḡ tse abo, oḡ lie, “A mu pfi lase olamhe eye e le bhale deba Eshineḡba ini a ri olamhe topfa e.” ⁵ Igho eḡbo e rḡte eke iJudia ali eoli iJerusalemu le deba iJoni. Ee zono olamhe eyewe ye ḡli. O la oke iJodani batazi eḡbo. ⁶ Ode ni a ri iriria eyi alakumi do, iJoni o rḡ fia itsua so. O ri ekuḡ riḡe oḡbene mu oku. Initso ali oribo e khi eminale eyoli.‡ ⁷ Abo ni oḡ tse gueye aḡbo khi: “Omoḡe ni o ke ya bhale elelese ode ukhokho oyemhe, o fu doḡe mhe, o mḡoli ekpabo doḡe mhe. Mhi aa fu ramhi oni oḡ taghie uli ni o la ekuḡ ni o so-a. ⁸ Ame mhi rḡ batazi e memena, ama Ayemhe-no-pfuase o ke rḡ ya batazi e.”

*Ibatazi ali imufe oyi iJesu
(iMat 3.13-4.11; iLuk 3.21-22; 4.1-13)*

⁹ Oa te agho teḡe ne, ni iJesu o rḡ rḡte iNazarḡti ni o la eke iGalili bhale

ni iJoni o la oke iJodani batazi ḡli. ¹⁰ Abi iJesu o rḡ leḡe rḡte elemhi oke ji egbe ngale te, o me khi idane o khueghie. Ayemhe oyi Eshineḡba o li abi anekhukhu rḡte idane tiemhile ya ma li egbe. ¹¹ A suo khi uruli o rḡte idane ngme tiemhile, oḡ, “Omimhe ni mhi nono ingme oyoli u khi. U ma ri egbe e mu mhe gba.”§

¹² Utoghuokpe, Ayemhe oyi Eshineḡba o rue iJesu je odagbe. ¹³ Oḡbeḡe eḡbhueva o la oobḡ. Okphaghie, ni o khi oghie ayemhe ebe, o mu ḡli fe. IJesu o nu elamhako la oobḡ, ama iḡeni eyi Eshineḡba e ri ukpeḡoe e khu ḡli.

Eniye odukhokho eni odode ni iJesu o ze

(iMat 4.12-22; iLuk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Abi a rḡ mu iJoni shi owa ighumha se, iJesu o je iGalili ya tse abo usomhi onete oyi Eshineḡba. ¹⁵ Oḡ lie, “Oni eḡheḡe o she bhale, Eghiele oyi Eshineḡba o she ti mama awa. A mu pfi lase olamhe eye e le, ni a mie oni usomhi onete suo.”*

¹⁶ Abi iJesu o rḡte epfepfe oke oniḡmhi oni o khi shi, na lui iGalili kia le, o me iSamḡ ali inyoghuo ḡli Aduru. Eḡbifeḡe e khi. E pfi aga lo elemhi oni oke, ee gbe ifeḡe. ¹⁷ IJesu oḡ we, “A deba mhe, mhi ya seḡe e abi a ke lie ke ti eḡbo gbili.” ¹⁸ Aghoaghḡo e ku iga eyewe shi eke, e deba li.

¹⁹ O ke te agho je odalo deḡe, o gbo me inyoghuo etuava, iJemhisi ali iJoni imi iZebedi e la elemhi oko-oke oniḡmhi, e zu iga eyewe. ²⁰ Abi iJesu o rḡ leḡe me we, o lu we e deba lue, aghoaghḡo e pfi itawe ali eḡbo ni e nu we ye shi elemhi oko-oke oniḡmhi, e deba li vu.

*IJesu o khu omoḡe ayemhe ebe egbe-a
(iLuk 4.31-37)*

²¹ IJesu ali eniye odukhokho eyoli e bhale eoli iKapanomu. Oḡbeḡe iyemheḡa ni o ke deba li, iJesu o doḡe lo elemhi owa ugamhi, o la agho seḡe.

* 1:2 Li ze iMala 3.1 † 1:3 Li ze Aza 40.3 ‡ 1:6 Li ze 2 Ighie 1.8 § 1:11 Li ze Igbae 22.2; Iwolo 2.7; Aza 42.1; iMat 3.17; 12.18; iMak 9.7; iLuk 3.22

* 1:15 Li ze iMat 3.2

22 O ri abo sha egbo ni e ri eso kpe abi o li sese, itobo khi eri o sese egbo abi ogbo ni o lese emini oo sese, osese oyoli o kioda shi oyi eni e sese Ishi eyi iMosisi.†

23 Utoghuo kpe omose ni ayemhe ebe o la egbe, o lo elemhi oni owa ugamhi le. O tsesegbaa! Oo, 24 “Elo wa nono anye egbe, iJesu na iN-azareti? Eri u bhale ya pfuse anye-a? Mhi ga lese oni u khi. Oni O pfuase oyi Eshinegba u khi.”

25 IJesu o dese oni ayemhe obe, oo li, “Guese unu pia, te oli egbe lase le.”

26 Oni ayemhe obe o nighise oni omose, o mu oli pfi gbe. O pfi okokokhue, o rote oni omose egbe ya lase.

27 O ga ri abo sha egbo nya. E mhila egbe we, “Onoghuo na? Osese onogbo ni o mholi ekpabo! Eri o ga nu ayemhe ebe e ngme, e ga suo eso na li.” 28 Aghoaghoo ingme oyi iJesu o gbe eke-a asha kpa eke iGalili.

Ijesu o ri ebubu egbo ze (iMat 8.14-17; iLuk 4.38-41)

29 IJesu ali eniye odukhokho eyoli, ghe iJemhisi ali iJoni, e ga rote owa ugamhi fi lasele, e ya je apfe oyi iSamoo ali Aduru 30 Ogo iSamoo oni okpotso, o yeshi ghua ughuamhi iba. IJesu o lese ramhi agho, a gue ingme oyoli ye iJesu. 31 Igho o lo deba li, o mu oli obo, o mu oli ukpho vule. Igho eni iba e lase oli egbe le. O fele we epfese.

32 Elogbomhi elegho khi ovo oo tiemhi eko, egbo e tsua eni ea ze, ali eni iyemhe okphaghiye e yese ngme bhale ghi iJesu. 33 Egbo nya ni e la oni eoli e le gba odalo oni owa. 34 IJesu o ri eni e ghua, ighuamhi khi ighuamhi, ze. O khu ayemhe ebe ebubu egbo egbe a, ama oa ze ni eni ayemhe ebe egho e ngme emhikhoghoo unu lasele, itobo khi e lese oni o khi.

Ijesu o la iGalili tse abo usomhi onete (iLuk 4.42-44)

35 Ogbie-fiefie ogbeakolo khi obili oa pfo ogbe ne, iJesu o fi lase je ashini o da-ya, o ya so iromhi. 36 ISamoo ali

apfoli ni e kpole, e vu ya nono oli. 37 Abi e ro me oli, ee oli, “Egbo kpa ee nono e.”

38 IJesu oo we, “Awa mema ya je eoli oboese, ikhi apfe eni e timama akana, ni mhi li la oobo tse abo, irari khi ona o ze ni mhi ro bhale.” 39 Igho o kia gaso eke iGalili nya tse abo. O la owa ugamhi eyewe tse abo. O khu egbo ayemhe ebe egbe ku-a.‡

Ijesu o ri oni efafe e mu ze (iMat 8.1-4; iLuk 5.12-16)

40 Omose ni efafe e mu o bhale deba iJesu. O wugha li odalo, oo lema li, oo, “Ini o ghole e, u dobe ya remhe ze, u remhe khi oni o pfuase.”

41 Igho elemhi oli, ee ala iJesu, o nise obo-a ti oni omose, oo li, “O ghole mhe, khi oni o pfuase.” 42 Aghoaghoo eni efafe e lase oli egbe le, o ze, o khi oni o pfuase.

43 IJesu o gueye oli, o ke vu. O lolo tse agua ye oli, 44 oo li, “Khi gue ingme ona ye ogbokhoghoo, ama le ya ri egbe e khaso ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni e te okpe ne, ni u luase obo ni iMosisi oo a ke luase, ini a ri ogbo lina ze. Ishegho, ni o khi otsele na we khi u she ze.”§

45 Eri oni omose o ri ochoghoo ngme oli kiakiala gboo, o miatse oni ingme onete ku asha kpa. Itobo ona, iJesu oa ke dobe lo eoli okhoghoo le gboo. Eri o ke la odagbe obini o da-ya. Abi o rie khi igho, eri egbo nya e kie rote asha kpa e bhale deba li.

2

Ijesu o ri omose ni o guoghoo-a ze (iMat 9.1-8; iLuk 5.17-26)

1 Ikuku ogbele e dose, iJesu o gbo lo elemhi iKapanomu, eni egbo e suo khi o she bhale apfe. 2 Ebubu egbo e le gba ramhi ni ogbo a ke me ashikhoghoo ni o kpole, ya ramhi olase unu-ode. IJesu o tse abo oni usomhi ye we. 3 Igho emose aane e tsua omose ni o guoghoo-a adigege shi iya bhale ghi iJesu. 4 Abi eni emose ea ro me asha

† 1:22 Li ze iMat 7.28-29 ‡ 1:39 Li ze iMat 4.23; 9.35 § 1:44 Li ze iLev 14.1-32

tsua li lole ashini iJesu o la, itobo egbo ni e gho bu dose, e nga ukhomhi oni owa rote ashini iJesu o la gbese ekpha-a. Abi e ro gbese oia se, e ri ili ri oni omose tiemhile, abi o kie li yeshi iya. ⁵ Abi iJesu o ro me irudunga oyewe, oo oni omose ni o guogho-a, “Omimhe, a she ri olamhe topfa e.”

⁶ Ama eni e sese Ishi eyi iMosisi ni e shito akagh, e sa o udu oyewe, e lie, ⁷ “Elo o ze ni oni ogbo ona o ro ngme ungmehi onana unu. Eri o pfi unu-a! A li me oni o dobe ya gbe olamhe kua na ogbo? Oa khi Eshinegba lueghuo?”

⁸ Aghogho iJesu o she lese elemhi ayemhe oyoli emini e sa shi elemhi udu oyewe, oo we, “Elo o ze ni a ro sa usamhi onana. ⁹ Onoghuo o kele ne, ni a ro lie oni omose ni o guogho-a, ‘A ri olamhe topfa e,’ abi khi ‘Vule, rue iya oye ni u ke kia?’ ¹⁰ Mhi ya ro li khasa e khi Omi Ogbo o mholi ekpabo elemhi agbo ona ni o ro gbe olamhe kua na ogbo.” Igho o gweye oni omose ni o guogho-a egho, ¹¹ “Mhie ye u vule, u rue iya oye, u ke je apfe.”

¹² Oni omose o vule, o rue iya oyoli, o la akpewe nya kia vu. O ri abo sha egbo kpa. Ee kueghie Eshinegba, e lie, “Anye ea kpe me onana ghue oo!”

Ijesu o lu iLevi

(iMat 9.9-13; iLuk 5.27-32)

¹³ Ijesu o gbo je epfe oko oniemhi ni o khishi. Ebubu egbo e bhale deba li, o sese we. ¹⁴ Abi o kia le, o me omionoga iLiva omi Afeusi khi o shito okhola eyi eni e mie oga. Ijesu oo li, “Deba mhe.” Igho o vule deba li.

¹⁵ Abi iJesu o la ayi iLevi le eminale elogbomhi, emionoga ni e bu ali egbo ena olamhe e li nu oli ali eniye odukhokho eyoli le emhi, irari khi egbo ni e bu e deba li. ¹⁶ Abi egbo eni ee sese ishi na lui iFarisi e ro me khi iJesu o nu egbushia ali emionoga e le eminale, e mhila eniye odukhokho eyoli, “Elo o ze ni o ro nu emionoga ali egbushia e le eminale?”

¹⁷ Ijesu o suo onana, oo we, “Egbo ni e ze ea mhue emini e ri obo e li. Oni oo to, o ye apfe obo. Oa khi eni e pfuase ne mhi bhale ya lu, ama egbushia.”

Omhila ingme azumhi

(iMat 9.14-17; iLuk 5.33-39)

¹⁸ Egheghe oghuo eniye odukhokho eyi iJoni Oni oo batazi egbo ali egbo iFarisi ee pfi azumhi. Egbo eghuo e bhale ya mhila iJesu, e oli, “Elo o ze ni eniye odukhokho eyi iJoni ali enayi egbo iFarisi e ro pfi azumhi ni eye ea ro pfi?”

¹⁹ Ijesu o so we o, oo we, “Se epfese eyi omose ni o rue omueshi onogbo e lie ke pfi azumhi ini oni omose o kie nu we shito? Ee me asha pfi azumhi ini o kie nu we shito. ²⁰ Ama egheghe o ya bhale ni a ro rue oni odo oni omueshi vu. Egheghe agho, e ro tigbe ya ke pfi azumhi.

²¹ “Ogbo a ya khi ode onogbo gbela ma ode onodi. Ini u ligho, eri oni ode onogbo o ya nyanon oni ode onodi-a. O ke nyanon-a dose abi o kpe li. ²² Ali khi ogbo oa ya ku onyo onogbo shi akpaba onodi. [Ikhi akpaba ni egbo iJu e ku onyo shi.] Ini u ligho, eri oni onyo o ya vese oni akpaba-a. Oni onyo ali oni akpaba e ga li opfu-a. Akpaba onogbo a ku onyo onogbo e lo.”

Onomhue oyi ogbele iyemhea

(iMat 12.1-8; iLuk 6.1-5)

²³ Ogbeleghuo ele iyemhea oyi egbo iJu, iJesu o rote ifui ishemhi iakpa kia dose. Eniye odukhokho eyoli e li nu oli kia. Igho e li be eni iakpa.* ²⁴ Igho iFarisi e mhila iJesu, “Elo o ze khi eniye odukhokho eye ee riele emini a ghue ele iyemhea?”

²⁵ Ijesu o so we o, oo, “Aa kpe me oli ze Ebe-no-pfuase emini Oghie iDefidi o riele abi okiamhi o ro gbe oli ali eni e nu oli kia? ²⁶ Egheghe ni Abiata o ro khi Okpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni Oghie iDefidi o ro lo Owa oyi Eshinegba ya rue ibuledi ni a ro ga Eshinegba le, o khola na eni e nu oli

* 2:23 Li ze iDeut 23.25 † 2:26 Li ze iLev 24.9 ‡ 2:26 Li ze 1 iSam 21.1-6

kia le. Ibulēdi ona ighie eyi ekpodalo-ugamhi tse, ushi o lama e ke le wẹ.”†‡

²⁷ Igho ọọ wẹ, “Eri a ma ogbẹle iyemhẹa na ọgbọ, aa ma ọgbọ na ogbẹle iyemhẹa. ²⁸ Itobọ igho, Omi Ọgbọ ọ khi Ọnọmhuẹ, li shi ọyi ogbẹle iyemhẹa.”

3

Omose ni ọ ghu obọ oghuo-a (iMat 12.9-14; iLuk 6.6-11)

¹ Eḷeḷese khi iJesu ọ gbo je owa ugamhi, omose ni obọ oyọli oghuo o ghua, ọ la akaghọ. ² Egbọ eghuo e nono ashini e te ya mẹ asha gue ingme shi iJesu egbe. E ri ukpẹloe shi ọli egbe ini ọ ya ri ọgbọ ze eḷe iyemhẹa. ³ IJesu ọọ ọni omose ni ọ ghu obọ-a, “Vule migha odalo oyi egbọ kpa.”

⁴ IJesu ọ mhila wẹ, “Onoghuo o gbe akanya elemhi ushi oyawa nẹ eḷe iyemhẹa? Ni a rọ riḷe onete abi ni a rọ riḷe onobe? Ni a rọ tsumhi agbọ oyi ọgbọ abi ni a rọ pfuse ọlia?” Ama e tsaghie a.

⁵ Igho iJesu ọ ri elemhi ibibi bino wẹ gase, udu oyọli o yese-a shi udu obe ni e mhue. Ọọ, “Nomose nise obọ-a.” Ọ nise ọli-a. Igho obọ oyọli o gbo li abi o kpẹ te eke li ⁶ Igho egbọ iFarisi e fiḷe deba eniye odukhokho eyi Erodu, e ya gba ugbamhi abi e li ya gbe iJesu-a.

Ebubu egbọ e deba iJesu

⁷ Igho iJesu ali eniye odukhokho eyọli e lase wẹ iteva le ya je oke na iGalili. Ebubu egbọ e rọte iGalili deba iJesu. ⁸ Abi e rọ suọ emini ọ riḷe, ebubu egbọ e bhale deba li, rọte eke iJudia ali iJerusalemu, ali Idumia ali eke ni o kpe obọ na iJodani ali epfepfe iTire ali iSidoni. ⁹ Itobọ khi eni egbọ e bu doḷe, iJesu ọ gueye eniye odukhokho eyọli e nono okọ-okẹ oni ikeke ni loli lo ọ ini egbọ e khi sha mu lue. ¹⁰ Itobọ khi ọ she kpẹ ri ebubu egbọ ze, egbọ eni ẹa ze, e mise egbe ini e mẹ asha ramhi ọli egbe ri obọ ti ọli.* ¹¹ Eghẹghe kpa ni egbọ ni ayemhẹ ebe e yese ẹ ngme e rọ da mẹ iJesu ne, e

de ya yeshi eke odalo oyọli. Eḷe tseḷe, eḷe liḷe, “Omi Eshinegba u khi.”

¹² Ama, ọ tse agua ye eni ayemhẹ ebe egbọ e khi gue ọni loli khi le.

IJesu ọ ze ighiusomhi na ke ogbava (iMat 10.1-4; iLuk 6.12-16)

¹³ IJesu ọ nga ukhomhi ute, ọ lu emose ni e ghọle ọli. E bhale deba li. ¹⁴ Ọ ya ze egbọ ogbava ke, ọ lu wẹ ighiusomhi na keḷe. Ọ ze wẹ ni e nu lue ke kia, ali ni lue mẹ wẹ ke ghie usomhi fiḷe ke tse abọ usomhi onete, ¹⁵ ali ni e gbo mhue ekpabọ ni e rọ ke khu egbọ ayemhẹ ebe egbe kua. ¹⁶ Ena e khi otuogbava ni ọ ze. ISamọ, ọni iJesu ọ lu iPita. ¹⁷ IJemhisi ali inyoghuo-ọli iJoni imi iZebedi (eni iJesu ọ ri akiseva iBonajisi na. Ni o migha shi Imi Akphala), ¹⁸ Ali Aduru, iFilipu, iBatolomiu, iTomosi, iJemhisi omi Afeusi, ali iTadiusi, iSamọ [ọni ije-odalo oyi edeli iJu oo ghọ mu egbe.]

¹⁹ Ali iJudasi Isikaroti ọni ọ ri iJesu de.

IJesu ali iBezebo (iMat 12.22-32; iLuk 11.14-23; 12.10)

²⁰ IJesu ọ nyene egbe je apfe. Igho ebubu egbọ e gbo tigbili ramhi khi iJesu ali eniye odukhokho eyọli ẹa mẹ asha, wẹ khi eminale e ya le. ²¹ Abi apfe ọ e rọ suọ ona, E nono khi wewe e ya mu ọli je apfe. Irari khi eri e liḷe, “Ujili o she ẹ kpha li.”

²² Eni ẹḷe sese ishi ni e rọte iJerusalemu tiemhie, e liḷe, “Ayemhẹ iBezebo ni ọ khi Ọkphaghie o la li egbe yese ọli ẹ ngme! Loli ọ khi oghie ọyi iyemhẹ ebe ni ọ ri ekpabọ na li ni ọ rọ ke khu egbọ iyemhẹ ebe egbe kua.”†

²³ Igho iJesu ọ lu wẹ, ọ ri okhe irokhokho nu wẹ ngme, Ọọ wẹ, “Se okphaghie ọ liḷe ke khu okphaghie? ²⁴ Ini ushishi e kemhi egbe wẹ shi ikui-iku ni e rọ nu egbe wẹ ẹ khọli, eri oni ushishi ọọ de. ²⁵ Ini omhuẹ-apfe o kemhi shi ikui-iku ni e rọ nu egbewe ẹ khọli, eri oni omhuẹ-apfe o ya de. ²⁶ Ini okphaghie ọ mu okhọli vule shi egbọli

* **3:10** Li ze iMak 4.1; iLuk 5.1-3 † **3:22** Li ze iMat 9.34; 10.25

o, o a ya to, eri o ya de, ukpese oyoli o she ramhi.

²⁷ “Ogbọ okhoghuo o a la o ni o dobe ya lo owa oyi omose-akama ya ti o li itsua eke-a ini o a kpe mu oni omose-akama ge shi eke. Eghẹghẹ agho, o tige dobe ti o li itsua eke-a.

²⁸ “Egbegbi ingme mhi gueye e, khi, aa me olamhe ni ogbo o lamhe ali ungmehi ipfiunu-a ni ogbo ya ngme, ni aa dobe ro ya gbekua na li.

²⁹ Ama onini o da ngme ungmehi ipfiunu-a deba Ayemhe-no-pfuase ne, aa ya ro topfa li, irari khi olamhe ona agboagbo o pfi obo lo.” ‡

³⁰ Itobo khi e o li khi, “O mholi ayemhe ebe,” o ro ngme ona.

Inyo iJesu ali inyoghuo o li eni emose (iMat 12.46-50; iLuk 8.19-21)

³¹ Igho inyo iJesu ali inyoghuo o li ee bhale. E migha oolase. E ghie ogbo o ka lu iJesu ghi ewe. ³² Ebubu egbo e shito gaso o li. E bhale ya gueye o li khi inyo li ali inyoghuo o li e la oolase, khi ee nono ni wewe e me o li.

³³ O mhila we, “Eghuo e khi inyemhe ali Inyoghuo-mhe?”

³⁴ Igho o bino eni e shito gaso o li, oo, “Enana e khi inyemhe ali Inyoghuo-mhe! ³⁵ Onini o da ri ele emini e ghole Eshinegba, o khi Inyoghuo-mhe onomose ali onokpotso ali inyemhe.”

4

Okhe irokhokho oyi oni o ko ikpamhi emhi (iMat 13.1-9; iLuk 8.4-8)

¹ IJesu o ke gbo la epfe oke ni o khi shi na iGalili sese. Egbo ni e le gaso o li e bu dose ramhi ni o ro ya lo elemhi oko-oke shito. Oni oko-oke o la elemhi oni oke. Eni egbo e ke migha egele eseso oni oke.* ² Emhi ebubu o ri okhe irokhokho o sese we. Oo we. ³ “A ghe i! Oghiale o ya la o. O fiye ya ko iakpa. ⁴ Abi o li kia miatse eni iakpa, ikpamhi eghuo o e de kua ode, igbo ipfeli e bhale ya sano we le. ⁵ Eghuo o, e de kushi eke ni o khi okpegbhe, ni eke ea lolo la. Igho e

nyanya ze, e fu, ama oni eke o a limhi.

⁶ Ama abi ovo o ro to, o tose we a, e khakha, itobo khi ea me eke ni o limhi pfi imhili lo. ⁷ Ikpamhi emhi elese e de kulo ifui igba. Igho igba e ze lasele tono eni iakpa abi e ro fu vule. Itobo igbo, ea ke dobe ni e fu nyanog eke lasele. ⁸ Ama ikpamhi eghuo, e de shi eke onete. Eni ikpamhemhi e ze, e fu, e nyanog eke lasele. Eghuo o, e mhuwe ikpamhi uye ali igbe, eghuo o, e mhuwe ikpamhi egbhueshe, elese e mhuwe egbhueshe.”

⁹ Igho iJesu, oo, “Oni o mholi eso, o suo.”

Emini o ze ni a ro ze oni okhe irokhokho

(iMat 13.10-17; iLuk 8.9-10)

¹⁰ Abi iJesu lolighuo o ro shito, eniye odukhokho ogbava eyoli ali egboese ni e li suo abi o ro ngme, e bhale deba li, o gueye we emini o ri oni okhe irokhokho ngme. ¹¹ Oo we, “A she ri osheli oyi Eghiele oyi Eshinegba na e. Ama okhe irokhokho a ro gue ungmehi nya ye egboese. ¹² Ni a bhale ya e khi,

“ ‘E kha riye nya alo-a shi eke
ea tige ya me emhikhoghuo,
ali e kha riye ku eso a shi eke,
o a ya lo we eso.
Irari khi ini o a khi igbo,
e dobe me eke, e suo eso,
e mu pfi deba Eshinegba,
o ro topfa we.’ ” †

Ijesu o guele emini oni okhe irokhokho o ngme

(iMat 13.18-23; iLuk 8.11-15)

¹³ IJesu o mhila we, oo we, “Aa lese emini a ri okhe irokhokho ona ngme? Se a li tige ya lese emini a ri okhe irokhokho okhoghuo ngme sho? ¹⁴ Eni iakpa ni oni oghiale o miatse e ku, e migha shi ungmehi oyi Eshinegba. ¹⁵ Eri ikpamhi iakpa ni e de shi ode e li abi egbo eghuo ni e kha da lese suo oni ungmehi ne, Okphaghiye o bhale ya rue we lue udu le. ¹⁶ Ikpamhi emhi ni e de shi eke ni o li echeche, e li abi egbo ni e kha da lese suo oni

‡ 3:29 Li ze iLuk 12.10 * 4:1 Li ze iLuk 5.1-3 † 4:12 Li ze Aza 6.9,10

ungmemhi ne, e ri udu oghẹle mie ọli. ¹⁷ Ama, ọa ya tiemhi wẹ eke elemhi. Ẹa doḅe migha tẹse, itoḅo khi ọa pfi imhili lo eke. Itoḅo igho, ini omunu o bhale ali ni a ro mu okhọli vule shi wẹ o roṅe oni ungmehi ni e suo, e keḅe de ode-a. ¹⁸ Ikpamhi emhi ni e de pfilo ifui igba eri e li abi egbo ni e kha suo oni ungmehi, ¹⁹ isamhi ingme agbo ona, ali oghuemehe epfue, ali oghuemehe khi oghuemehe e lu guese oni ungmehi-a, ẹẹ tono ọli igba, itoḅo igho ọa mo imomhi. ²⁰ Ama ikpamhi emhi ni e de shi eke onete, e li abi egbo ni e suo ungmehi, e mie ọli suo, e mo imomhi enete. Eghuo e mhuẹ ikpamhi uye ali igbe, eghuo e mhuẹ egbhuẹse. Eghuo, e mhuẹ egbhuẹshe.”

Ákpá ni a rọ nga ukhomhi asha
(iLuk 8.16-18)

²¹ Ijesu o gbolo e wẹ “Ogbokhoghuo ọọ ya ri ákpá ru lasese, o ya rue atalabi guese ọli mu eke, wẹkhi eri o ke ya rue ọli ya sheli ufui ukpho?‡ ²² Emiemini a ro sheli, o ya lasese gbo alo gbugbugbu. Aa me emhi osheli ni aa ya khueghie a. § ²³ Onini o mhọli esọ, o ri esọ shi eke ni o suo.”

²⁴ O gbolo e wẹ, “Emiemini u da suo kpa, sa o bie! Emiemini u da ro shi ushi ro gue egboese ezọ, Eshinegba o li ya roli gue e ezọ. Oye o gbo ya ze ne. ²⁵ Oni o kpe mhọli ne, a ya gbo ro ma o na li, ama oni ọa mhọli a ya mie ọli ukuku o ni o gbo mhọli.”*

Okhe irokhokho oyi ikpamhi emhi ni ọọ ze

²⁶ Ijesu o gbolo e, “Abi Eghiele oyi Eshinegba o li na. Eri o li abi ini omose o miatse ikpamhi iakpa kia ku shi eke. ²⁷ Obili o kha bi, o ya lese a, ogbe o kha gbe o guale, ama emhi ikpamhi emhi ẹẹ ze lasese, ẹẹ fu vule. Ama ọa ya lese abi o li kia. ²⁸ Eke lolighuo o lese abi o li ri emhi ekomhi ẹẹ bie. Oni odode, o kha ze ukhuli, o ke fu vule, o nyanọ ifele, o ya ri umomhi lasese. ²⁹ Eni iakpa e kha da bie ne, oni o gua

wẹ o rue agaga ya gbe wẹ, itoḅo khi egheghe ikhiese o ramhi.”†

Okhe irokhokho oyi ukpamhi ọọra imositadi

(iMat 13.31-32,34; iLuk 13.18-19)

³⁰ Ijesu o gbolo e wẹ, “Elo awa mema ri Eghiele oyi Eshinegba ya khokho? Okhe irokhokho onoghuo awa mema ya ze roli lo egbo esọ egho o? ³¹ Eri o li abi ukpamhi ọara imositadi ni ukpamhi ọli o she ne nya agbo ona, ni ogbo o ro ko eke. ³² Ini a roli ko, o ze, o fu vule, o mele unyanọ ni o fune a shi ishemhi, ni o mhọli iguabo eniemhi, ni ipfeli e bhale ya ku eko shi.”

³³ Okhe irokhokho enana ijesu o ro nu wẹ ngme oni ungmehi, ramhi ashini o lo wẹ esọ ramhi. ³⁴ Aa me ungmehi ni o nu wẹ ngme, ni ọa ri okhe irokhokho nu wẹ ngme. Ama ini o de te ọli ali eniye odukhokho eyoli, o ro ri emini o nu wẹ ngme nya a lo wẹ esọ.

Ijesu o pfomhise akpekpeli

(iMat 8.23-27; iLuk 8.22-25)

³⁵ Ele ogbomhi elegho, ijesu ọọ eniye odukhokho eyoli, “Awa da je ukiekie oke obini o kpole.” ³⁶ Igho e ze egbo ni e legba obọ shi agho, emhi eniye odukhokho e ya lo elemhi oko-oke oni ikeke ni ijesu o she lo shito. E gua li vu. Oko-oke elese e li deba wẹ vu.

³⁷ Utoghuokpe, akpekpeli oniemhi oo li, oo zughuse oni oke, ni amẹ e fiase kulo elemhi oni oko-oke, ramhi ni o ro vo amẹ. Ukuku o kpole ni ọa ro kulue. ³⁸ Ijesu o la ukhokho oni oko-oke oniemhi, o lese-a ri ukhomhi nga akpesukhomhi. Igho eniye odukhokho eyoli e guise ọli le. E ọli, “Osese, wa bie ga lie ini awa ghọ ghua?”

³⁹ Igho ijesu o ti vule, o dese oni akpekpeli, ọọ li, “Li tsuke.” Igho oni akpekpeli o pfomhe te. Asha kpa o pfomhe tsuke.

⁴⁰ Igho ijesu ọọ eniye odukhokho eyoli, “Elo o ze ni a ro ligho o na ulishi. Eri aa kie mhọli irudunga?”

‡ 4:21 Li ze iMat 5.15; iLuk 11.33 § 4:22 Li ze iMat 10.26; iLuk 12.2 * 4:25 Li ze iMat 13.12; 25.29; iLuk 19.26 † 4:29 Li ze iJoẹ 3.13

⁴¹ Ulishi oo mu wẹ, e mhila egbe wẹ, “Oghuo ọna ọ khi? Ghe akpekpeli ali izughuse okẹ e ga suọ esọ a na li.”

5

Ijesu ọ ri ọmọse ni ayemhẹ ebe o la egbe ze

(iMat 8.28-34; iLuk 8.26-39)

¹ Ijesu ali eniyẹ odukhokho eyọli e da okẹ iGalili je ukiẹkiẹ eke iGerasenesi. ² Abi ijesu ọ lẹsẹ rọte elemhi ọkọ-okẹ lasele, ọmọse ni ọ mhọli ayemhẹ ebe, ọ rọte atalimhi ni o la aghọ bhale deba ijesu. ³ Ifui atalimhi ọni ọmọse ọọ la. Ọgbọkhoghuo ọa ke dobe ri iwẹghẹ gẹ ọli. ⁴ Eghẹghẹ kpa, a rọ ri iwẹghẹ gẹ ọli abọ ali awẹ, ama eri ọọ kphuru wẹ a, ọ taghiẹ wẹ a, ọ shashe wẹ a. Ọgbọkhoghuo ọa dobe mu ọli. ⁵ Nobi-nogbe ọ rọ la ifui atalimhi ali ikhomhi ite dudu gasẹ. Ọọ pfi okokokhuẹ. Ọ ri echẹ fianọ egbeọli.

⁶ Abi ọ lẹsẹ ta pfi a mẹ ijesu te, ọ na bhale ya wugha li odalo. ⁷ Ọ tsẹsẹ leghe, ọọ, “Ijesu Omi Eshinegba ni ọ Yagha Ne Nyaa, elọ wa nono mhẹ egbe? Mhi ri Eshinegba lema ẹ khi na mhẹ osoli!” ⁸ Itobọ emini ọ rọ ngme na khi, ijesu ọ she kpẹ gueyẹ ọli, “Yeyẹ ayemhẹ obe, lase ọni ọmọse ọna egbe le.”

⁹ Ighọ ijesu ọ mhila li, “Sẹ a lui eva oye?” Ọọ, “Eva oyemhẹ o khi Olele ẹgbọ, itobọ khi anye bu gba.” ¹⁰ Ọ gbo lema ijesu ọ kpekpe, ọ khi khu ewẹ oni eke ya lase.

¹¹ Igulu ni e bububu e la epfẹ ute ni o la aghọ le eminale. ¹² Eni ayemhẹ e lema ijesu, “Khu anye ya lo igulu eghọ, zẹ ni anye ya lo wẹ egbe.” ¹³ Ijesu ọ ri eghẹghẹ na wẹ, e ka lo eni igulu egbe. Ighọ e rọte ọni ọmọse egbe lasele e ya lo eni igulu egbe. Eni igulu ni e ramhi agbele eva, e rọte egele na ya kulo oni okẹ, e ghuloa nya.

¹⁴ Eni e ri ukpẹloe ẹ khu eni igulu e na je ifui apfẹ ali ẹoli nya ni e la oni eke ya guele emini a mẹ. Ighọ ẹgbọ e bhale ya bino emini a mẹ. ¹⁵ Abi eni ẹgbọ e rọ bhale deba ijesu, e mẹ ọni

ọmọse ni ayemhẹ ebe ni e bu e kpẹ la egbe, khi ọ shitọ aghọ, ọ ri itsua sọ, ẹgbhali eyọli e she gba na li. Ulishi oo mu wẹ. ¹⁶ Eni e mẹ emini a mẹ e gueyẹ ẹgbọ emini ọni ọmọse ni ayemhẹ obe e la egbe ọ mẹ egbe ali emini e li eni igulu. ¹⁷ Ighọ, e gueyẹ ijesu ọ lase wewẹ eke le.

¹⁸ Abi ijesu ọ lo elemhi ọkọ-okẹ oniẹmhi khi ọọ ke vu, ọni ọmọse ni ayemhẹ ebe e kpẹ la egbe, ọ lema ijesu ọ zẹ ni lọli deba li vu. ¹⁹ Ama ijesu ọa lama na li. Ọ ri ochoghọ liẹ ọli, “Ke je apfẹ ni u ya gueyẹ ẹgbọ ena unuẹkpẹ oye emini Ọnọmhue ọ riẹle ne, ali abi ọ li lẹ elemhi ẹ.” ²⁰ Ighọ ọni ọmọse ọ lui ifui ẹoli igbe ọdoda ena eke iDikapolisi. Ọ kia gueyẹ ẹgbọ abi ijesu ọ li riẹle na luẹ. Ọ ri abọ sha ẹgbọ nya.

Omueshi ni ọ ghu-a ali ọkpotoso ni ọlia ee ku egbe

(iMat 9.18-26; iLuk 8.40-56)

²¹ Abi ijesu ọ rọ gbo nyenẹ egbe da je ukiẹkiẹ okẹ obini o kpole, ẹgbọ e le gasẹ ọli. ²² Ọmọse ọghuo ni a lu iJarosi, ni ọ khi ọtuoghuo eni ẹ mhẹsẹ shi owa ugamhi, ọ bhale akaghọ. Abi ọọ mẹ ijesu te, ọ de ya wugha li odalo. ²³ Ọ mema lolọ lema li, ọọ li, “Omimhẹ ọni ọmueshi ọ ma ghua gba memena, kpekpe bhale ya ri obọ ti ọ li egbe ni ọ ze, ini ọ khi ghua.” ²⁴ Ighọ ijesu ọ deba li vu.

Ighọ ebubu ẹgbọ e deba li e wẹ mu ọli. ²⁵ Ọkpotoso ọghuo ọ la aghọ ni ọ she ku ọlia ishito egbe ramhi ikpe igbeva. ²⁶ Ọ she mẹ osoli obọ oyi ebubu ẹgbọ abi ọ rọ kia dua oni ughuamhi. Ọ she ri epfue eyọli nya dua ọ, ama ọa pfo, oo ga khọlọ ọli egbe. ²⁷ Abi ọ rọ suọ ingme oyi ijesu, ighọ ọ te ifuabọ oyi ẹgbọ ri obọ ti ọli awulu ni ọ sọ. ²⁸ Ọ rọ li shi udu khi, “Ini mhi da mẹ asha ri obọ ti ọli awulu ne, mhi ya ze.”

²⁹ Abi ọ ri obọ ti ọli awulu te, eni ọlia ni e ku ọli egbe, e khakha utoghuo kpe. Aghọaghọ ọ lẹsẹ khi emini o yẹsẹ luẹ ẹ ngme, khi o pfo.

³⁰ Aghọaghọ, ijesu ọ lẹsẹ khi itoto o she rọte luẹ egbe ya lase. Ighọ ọ migha, ọ mu egbe pfi iteva ẹgbọ ni e

sha mu ọ. Ọ mhila wẹ, ọ́. “Ọghuo ọ ri obọ ti mhe awulu?”

³¹ Eniye odukhokho eyọli eẹ ọli, u ga mẹ abi egbọ e liẹ wẹ mu ẹ, u kiele ẹ mhila, “Ọghuo ọ ri obọ ti mhe?”

³² Ama, iJesu ọ kie bino gase ini ọ mẹ ọni ọ ri obọ ti ọ. ³³ Abi ọni ọkpotoso ọ rọ mẹ abi o ke li ọli egbe, ọ bhale odalo oyi iJesu ya wugha, ulishi o mema mu ọli, ọ gue igesikia le abi o ga li kia nya. ³⁴ IJesu ọ́ ọni ọkpotoso, “Omi mhe, irudunga oyẹ o she mie ẹ pfuese. Ri opfomhe ke je, anasemhe oyẹ o she pfo.”

³⁵ Abi iJesu ọ kie li ngme, emose eghuo, e rọte owa oyi iJarosi bhale. Eẹ iJarosi, “Omiẹ ọ she ghua, khi ke yese Osese ngme.”

³⁶ IJesu ọa fe ri esọ shi emini e ngme, ọ́ ọni ọmose “Khi ze ni ulishi o mu ẹ, ama lese mhọli irudunga.”

³⁷ Ọa ze ni ọgbọkhọghuo ọ deba li se ni iPita, ali iJemhisi ali iJoni inyoghuo iJemhisi. ³⁸ Abi e rọ bhale owa oyi iJarosi, iJesu ọ mẹ abi egbọ e li i kpe okeke, ni e li i vie gbii. ³⁹ Igho, ọ lo elemhi oni owa, ọ́, “Elọ o pfi onyaghu onana? Elọ o re ẹ vie? Ọni ọmọ ọa ghu, eri ọ lese a.”

⁴⁰ Ama eni egbọ e gia li. Abi ọ rọ khu wẹ fiẹ se, ọ rue ita ali inyọ ọni ọmueshi ali eniye odukhokho otuase egho mhue obọ je ashini ọni ọmọ ọ yeshi.

⁴¹ IJesu ọ mu ọli obọ, ọ́ ọni ọmueshi, “Talita kumi.” Emini a ri ona ngme khi, “Ọmueshi, mhiẹ ye u vule.”

⁴² Utoghuo kpe, ọni ọmueshi ọ vule, ọ kia gase. [Ọmọ ikpe igbeva ọ khi.] Abi a rọ mẹ ona, o ri abọ sha wẹ. ⁴³ Ama iJesu ọ lolo tse agua ye wẹ e khi gueye ọgbọkhọghuo. Ọọ wẹ, “A ri emhi na li le.”

6

A ri ukpeloe gbe iJesu obini iN-azareti

(iMat 13.53-58; iLuk 4.16-30)

¹ IJesu ọ rọte agho vu je ẹoli oyọli, eniye odukhokho eyọli e deba li.

² Ogbẹle iyemheya oyi egbọ iJu o ramhi, ọ́ sese elemhi owa ugamhi. O ri abọ sha ebubu egbọ eni e ri esọ shi ọli ọ.

E mhila egbe, “Obo ọni ọmose ọna ọ rọte mẹ eni emhi enana? Ilesingme nabi onoghuo na ni a rọ na li, ni ọ gbo rọ gbe ikanya onyaloa? ³ Ọna ọa she khi ikapita, omi iMeli, ni ọ gbo khi inyoghuo iJemhisi ali iJosisi ali iJudasi ali iSamọ? Ena ẹa khi inyoghuo ọli eni imueshi, ni e ga li nu awa la akana enana?” O ri elemhi bi wẹ.

⁴ Ama iJesu ọ́, “Ashakpa a la mu ekpe na ọmekeguele, se ni apfe oyọli ali unuekpe oyọli aa la mu ekpe na li.”*

⁵ Ọa dobe la akagho gbe akanya onyaloa okhoghuo, se ni ikuku egbọ ni ẹa ze ni ọ rọ ze abi ọ rọ ri obọ ti wẹ. ⁶ Umha-mhọli irudunga oyewe o ri abọ sha iJesu.

Igho iJesu ọ kia rọte ẹoli je ẹoli sese eni egbọ.

IJesu ọ ghie eniye odukhokho otuogbava fiẹ

(iMat 10.5-15; iLuk 9.1-6)

⁷ Ọ lu eniye odukhokho etuogbava eyọli tigbili, ọ ghie wẹ ava-ava fiẹ, ọ ri ekpabọ na wẹ ni e rọ mhue itoto rọ khu ayemhe ebe.

⁸ Ọ gueye wẹ, “Ini a le, a lese rue orokpo mhue obọ, a khi tsua eminale, wexhi akpaba ni a pfi ẹ sọ, wexhi ukpagho. ⁹ A sọ ekuẹ, ama a khi tsua awulu olese ma oni a rọ sọ. ¹⁰ Ọ gbolo ẹ wẹ, a kha da lo apfe okhoghuo le ni e rọ da mie ẹ, a la akagho ramhi ni a rọ ya rọte oni ẹoli vu. ¹¹ Ini o khia khi a bhale ẹoli okhoghuo khi eni egbọ ẹa mie ẹ, ni ẹa rọ gbo ri esọ shi emini a ngme, a rọte agho vu. A kpe abọ ọ-a na wẹ, a rọte agho vu. Eri ona o ya khi ọtsele shi wẹ egbe.”†‡

¹² Igho e fiẹ ya tse abọ gase, e liẹ egbọ e rọte olamhe oyewe mu pfi. ¹³ E khu ebubu egbọ ayemhe ebe egbe-a, e ri oili to eni eẹ ghua ebubu egbe, e rewe ze.§

Eghuli oyi iJoni Ọni ọọ batazi

(iMat 14.1-12; iLuk 9.7-9)

* 6:4 Li ze iJón 4.44 † 6:11 Li ze Ika 13.51 ‡ 6:11 Li ze iLuk 10.4-11 § 6:13 Li ze iJem 5.14

¹⁴ Eghẹghẹ ana, oghie Eroḍu ọ li suọ eko eni ingme ena nya, itobọ khi eva oyi iJesu o she gasẹ asha kpa. Egbọ eghuo e liẹ khi iJoni Oni ọọ batazi lọ ni ọ nyenẹ egbe bhale agbọ, loli o zẹ ni ọ rọ lighọ mhọli ekpabọ rọ gbe ikanya onyaloa.

¹⁵ Egbọ eghuo e liẹ khi, “Elaja Omekeguele ọ khi.” Elese ẹ khi, “Omekeguele nabi emekeguele ena eḷeḷe ọ khi.”*

¹⁶ Ama abi Eroḍu ọ rọ suọ ona, ọ ke, “Ijoni, ni mhi khi ukhomhi ọ, a rọte eghuli guise le!”

¹⁷ Itobọ khi Eroḍu ọọ ke mhẹsẹ a mu ijoni gẹ pfilo owa ighumha. Ini egbe e ba mu Eroḍiasị. Eri Eroḍu ọ mie iFilipu inyoghuo ọli Eroḍiasị. ¹⁸ Eghẹghẹ kpa Ijoni ọ rọ gweyẹ Eroḍu khi, ọa ti ni ọ rue ughue inyoghuo ọli shi.†

¹⁹ Itobọ ona, oni Eroḍiasị ọọ biselemhi ijoni, ọọ nono ode ni ọ te ya gbe ọli-a, ama ọa doḅe. ²⁰ A gbo bhale ya ẹ khi Eroḍu ọọ na ulishi ijoni itobọ khi ọ leṣe khi ijoni khi ogbọ onete ali ogbọ ọ ni ọ pfluase ọ khi. Ọ ri irarighọ ri ukpelo ẹ khu ọli. Ọ ma nono ni loli ri esọ ke shi ungmehi oyi ijoni, ini o ri riẹ khia khi ingmemhi eyọli e ma yese ọli udu-a eghẹghẹ kpa ni ọ rọ suọ li.

²¹ Ikpukhokho ọ, Eroḍiasị ọ mẹ ashini ni ọ te ya mu ota sọ ijoni. Ighọ eḷeghuo ni o ikhi ogbeḷe ni Eroḍu ọ rọ mhọli ukue ni ọ rọ yelele ogbeḷe ni a rọ bia li le. Ọ ya luno idenomọ eyọli ali egbọ eni mu ẹloe ali egbọ igomẹti ali eni ẹẹ gbe ikanya igomẹti ni e la ekẹ iJudia shi oni ukue. ²² Abi omọ omueshi omi Eroḍiasị ọ rọ fiẹ lasese gbe ishimhi, o mema ti Eroḍu ali egbọ eni e bhale ya bino ọli ẹloe.

Ighọ oni oghie ọọ oni omueshi, “Mhila mhẹ emiemini o ga ghọle ẹ, mhi ya rọli ne.” ²³ Ọ romhi isheli khase oni omueshi, “Emiemini u mhila, mhi ya rọli ne, o kha riẹ khi agbekhi-eva eghiele oyemhe.”

²⁴ Ighọ oni omueshi ọ fiẹ ya mhila inyọ li, “Elo mhi ya mhila?”

Inyọli ọọ li, “Ukhomhi oyi ijoni Oni ọọ batazi egbọ wa mhila.”

²⁵ Aghoaghọ oni omueshi ọ nyanya na ya lo deba oghie, ọ mhila li, “Ukhomhi oyi ijoni Oni ọọ batazi egbọ mhia nono ni u khi shi ukpeko na mhe memena.”

²⁶ Udu o tode yese oghie a. Ama itobọ ekha ni ọ tse ukpelo ọyi epfese ni ọ lu shi oni ukue, ọa ke doḅe ti da oni ekha. ²⁷ Aghoaghọ ọ ghie eni ẹẹ gbolo egbọ-a e ka pfa ijoni ukhomhi ọ bhale. Eni emose e je owa ighumha ya khi ijoni ukhomhi ọ. ²⁸ E rue ọli shi ukpeko bhe. Ighọ oghie ọ kpha li na oni omueshi. Oni omueshi ọ kpha li na inyọ li. ²⁹ Abi eniye odukhokho eyi ijoni e rọ suọ ona, e bhale ya tsua etuli oyọli ya rọ to.

Ijesu ọ ri eminale na egbọ agbeḷe ishe le

(iMat 14.13-21; iLuk 9.10-17; ijon 6.1-14)

³⁰ Eni ighiusomhi na keḷe e jele, e le gasẹ ọli, e gweyẹ ọli emini e riẹḷe ali emini e seṣe nya. ³¹ Ighọ, itobọ ebubu egbọ, ni ee bhale ni ee vu, ijesu ali eniye odukhokho eyọli ẹa mẹ asha le eminale. Ijesu ọọ wẹ, “A bhale ni awa je ashini awa-eghuo tse awa ya la, ni a yemhe-a ukuku ọ.”

³² Ighọ weweghuo tse ee lo oko-oke oniemi ya je ashini o da-ya. ³³ Ama ebubu egbọ ni e mẹ wẹ abi e rọ vu, e leṣe khi wewẹ lo. Ighọ eni egbọ e rọte ẹoli nya ri awẹ na ya ralo ashini ijesu ali eniye odukhokho eyọli e je. ³⁴ Abi ijesu ọ rọ ramhi aghọ, ọ mẹ abi eni egbọ e bu, elemhi wẹ e lala li. Itobọ khi eri e li abi isumha ni ẹa mhọli oni ọ rẹ wẹ ẹ kia. Ighọ ọ li seṣe wẹ emhi ebubu.‡

³⁵ Eghẹghẹ ana, ogbe o she vu. Ighọ eniye odukhokho eyi ijesu e bhale deba li, e ke ọli, “Aborokhia khi oola oó nuata shi apfe ena, ni eghẹghẹ o rọ she vu doṣe ena, ³⁶ waa ke gweyẹ eni egbọ ena e kia je ifui apfe ya nono emhi de le.”

* 6:15 Li zẹ iMat 16.14; iMak 8.28; iLuk 9.19 † 6:18 Li zẹ iLuk 3.19-20 ‡ 6:34 Li zẹ iNọba 27.17; 1 Ighie 22.17; 2 Okhe 18.16; Ezik 34.5; iMat 9.36

³⁷ Ama, iJesu ọ́ọ́ wẹ, “A ri emhi na wẹ le.”

E mhila li, “Ifata eyi ogbele elele eyi ogbo e ya lo ni a ro de ibuledi ghi wẹ le?”

³⁸ Igho iJesu o mhila wẹ, “Iruli ibuledi ingme a mholi shi agho? A ka bino ghue.”

Abi e ro bino se, e oli, “Iruli wẹ ishe ali ifele aava.”

³⁹ Igho iJesu ọ́ọ́ wẹ e ri ele eni ogbo shito ikui-iku, ukhomhi ebuli.

⁴⁰ E shito ikui-iku, ogbo egbhueshi-she ali egbhue-eveva ali ogbogbe.

⁴¹ Igho iJesu ọ́ọ́ rue eni ibuledi ishe ali ifele aava egho, o bino idane, o tse Eshinegba uwegbe. O gbe eni ibuledi khia, o ro na eniye odukhokho eyoli e ke kemhi na ogbo. O gbo kemhi eni ifele aava na wẹ nya. ⁴² Ogbokpa o le, o khue. ⁴³ Iku wẹ ni eniye odukhokho eyoli e sanọ eke, e vo ighughu igbeva. ⁴⁴ Emose agbele ishe, e le eni eminale.

*Ijesu o kia ukhomhi oke
(iMat 14.22-23; iJon 6.15-21)*

⁴⁵ Aghoaghọ o ri omọ odukhokho eyoli lo oko-okẹ oniemi, e ka ralo iBetisaida ya migha khe lue ukiekie obinokpole. Igho o gueye oni ukpokpomhi ebubu ogbo e ke je apfe.

⁴⁶ Abi o ro tse wẹ okhila se nya, o nga ukhomhi ute ya so iromhi.

⁴⁷ Ogbomhi o mu eke, oni oko-okẹ oniemi o kia ramhi iteva oni oke, o ke kpe iJesu lolighuo tse le shi eke.

⁴⁸ O me khi akpekpeli o nase eniye odukhokho eyoli. O ramhi itsotso ogbie, iteteva elemhi agogo ese ali agogo esesa, o oke kia ukhomhi oni oke le deba wẹ. O she kia ya dose wẹ.

⁴⁹ Ama abi e me iJesu khi ọ́ọ́ kia ukhomhi amẹ, e dabi khi ayemhe olimhi lo, e tsesẹ leghe. ⁵⁰ Itobo khi eri wewẹ nya e yila abi e ro me oli.

Aghoaghọ o nu wẹ ngme, oo wẹ, “A mholi udu! Mhemhe lo! A khi ke na ulishi.” ⁵¹ O lo elemhi oko-okẹ oniemi deba wẹ, oni akpekpeli o pfomhe. O ri abo sha eni eniye odukhokho, ⁵² itobo

khi ẹa kie dobe lese udi ingme eminale ni o kpe ro na ogbo agbele ishe le; a toto wẹ udu.

*Ijesu o la iGenesareti ri ogbo ze
(iMat 14.34-36)*

⁵³ Abi e ro da oni oke se, e lasese shi iGenesareti, e mu oni oko-okẹ oniemi zu agho. ⁵⁴ Abi e lese rote oko-okẹ oniemi tiemie, ogbo e she lese khi iJesu lo. ⁵⁵ Igho eni ogbo e nyanya kia gase oni eke nya, ashiashini e da suo khi o da la ne, e tsua eni e ghua shi iya bhale agho. ⁵⁶ Obiobini iJesu o da je ne, o ke khi eoli ni e gbẹdi, o ke khi enikeke o, ghe ifui ishemhi o, eri ee tsua eni e ghua bhale agbagbaghghana atuoki. E lema iJesu o lese ze ni eni e ghua e ri obo ti o eso awulu ni o ro so tse. Eni e da ri obo ti oli nya e ze.

7

*Osese oyi ipfuase ni o te ekelemhi lasele
(iMat 15.1-9)*

¹ IFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi eghuo ni e rote iJerusalemu bhale, e le gase iJesu. ² E me khi eniye odukhokho eyoli eghuo e ri abo ni ẹa pfuase ni aa kpe-a a le eminale. [Emini a ri ona ngme khi ẹa kpe abo-a abi ogbo iFarisi e e ke li.]

³ Irari khi iFarisi ali ogbo iJu eni e kpolẹ nya ẹa ya le eminale ini ẹa li kpe abo-a. Abi ititawẹ e sese wẹ na, ni e ro gbe akanya. ⁴ Ini e rote oki jele khi ẹa li kpe egbe a, ẹa ya le eminale. E gbo mholi ighuighue ebubu elese ni e gbolo e ghue, Ighuighue abi a lie kpe iko, ekhe, itasa ali igege-a.

⁵ Irarigho, eni iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi e mhila iJesu, “Elo o ze khi eniye odukhokho eye ẹa ri ishi ni itita awa e ro shi eke gbe akanya, ni e ro ri abo eni ẹa pfuase e le eminale?”

⁶ Ijesu ọ́ọ́ wẹ, “Igesikia Azaya o ngme abi o ro ngme ungmehi oyi Eshinegba ni o go lu e e ni a di egbe e. Oni a keke shi eke khi, “Ungmemhi unu ogbo ena e ro ri ekpe e na mhe, ama udu oyewe

o nuata shi mhe ọ.

7 Ugamhi afue e e ga mhe,
ushi eni egbọ e rọ shi eke,
e e sese egbọ.*

8 A she pfi ishi eyi Eshinegba shi eke,
a ri osese eyi egbọ e gbe akanya.”

9 O gbolo e we, “A ga lese ode ni a
te ri ishi eyi Eshinegba shi ukhokho
obo, ini a ba me asha ri osese eye
e gbe akanya. 10 Itobo khi iMosisi
o o lie, ‘Mu ekpe na ite ali inye.’ O
gbolo e, ‘Onini o da ku itse ni itali
okekhi inyoli ne, a gbe o lia.’† 11-12 Ama
e e a sese egbọ khi ini ogbọ o gueye
itali okekhi inyoli, khi emini loli kha
kpe rọ kpaghie itali ali inyoli obo khi
Ikobani o ke khi, khi ọa mhu e abi o
ngme. Khi ushi ọa mu o li ini ọa ke
riri e ri emhikhoghuo na itali ali inyoli
li. (Emini a rọ somhi Eshinegba opfa
se, áá lui Ikobani). 13 Eri a ri osese ona
a shishi ungmehi oyi Eshinegba eke
a. A gbo mhọli emhi elese eghoghọ
ebubu ni a gbolo e ri e le.”

*Emini e ri ogbọ khi oni ọa pfuase
(iMat 15.10-20)*

14 Ijesu o gbo lu eni ebubu egbọ
gbili, o o we, “A ku esọ a shi mhe ọ,
ni ona o lo e esọ. 15 Emhikhoghuo ọa
la o ni ogbọ le, ni o ri ogbọ khi ọna
umha pfuase. Se ni emini o rọte ogbọ
ekelemhi lasese, o ri ogbọ o khi oni ọa
pfuase odalo oyi Eshinegba.” 16 [Oni o
mhọli esọ, o rọ suọ.]

17 Abi ijesu o rọ pfi eni ebubu egbọ
shi agho ni o rọ ya lo owa se, eniye
odukhokho eyoli e bhale deba li, e
mhila li emini oni ungmehi o ngme.
18 O mhila we, “Aa kie lese udi em-
ini mhia ngme? Ọa kie lo e esọ khi
emhikhoghuo ni o rọte odato lo ogbọ
elemhi khi ọa ya ri o li khi oni ọa
pfuase odalo oyi Eshinegba? 19 Irari
khi oni emhi ọa ya je o li udu, ama eke
elemhi o o tiemhi, o gbo rọte idiegbe
ya fi e lase.” Eri ijesu o ri ona guele khi
eminale ni a le nya, khi e ti.

20 Ijesu o gbo lie. “Emini o rọte
ogbọ ekelemhi udu lasese, o ri ogbọ

o khi ọna umha-pfuase. 21 Itobo khi
rọte ekelemhi udu oyi ogbọ, isamhi
ebe e rọte e lasese, enabi, itsebo,
ighiatọ, ogbọ ugbeli, okia, 22 emhi
ituegbe, o be imumu, ikpamhika, efi-
ala, ubogbo, iyese-egbe eva a, umha-
mhọli ekpe, iditse. 23 Ekelemhi udu
eni ingeli ena nya e rọte e lasese ni e
ri ogbọ o khi ọna umha-pfuase odalo
oyi Eshinegba.”

*Imiesuo oyi okpotso oghuo
(iMat 15.21-28)*

24 Igho ijesu o rọte agho vu, o je
uki ekie eke iTai. O lo owa oghuo, ọa
nono ni ogbokhoghuo o lese khi loli la
akaghọ. Ama ọa do be ri egbe o li sheli.
25 Abi okpotso oghuo ni ayemhe ebe o la
omi o li oni omueshi egbe, o rọ suọ eko
ijesu, o nyanya bhale ya de wugha li
odalo. 26 Oni iJeta oni okpotso o khi, a
bia li shi eke iFonisha ni o la iSiria. O
lema ijesu o khu oni ayemhe ebe omi
o li egbe a.

27 Ijesu o o li, “Ze ni eniye e kpe le
eminale ne, ọa ti ni eminale ni a kha
rọ na eniye le, ni a pfi o li ghi ewa.”

28 Oni okpotso o o, “Gueguegue
Onomhue! Ama ewa e kiele la ifui
itebu e sanọ eminale ni eniye kes e le.”

29 Ijesu o o li, “Itobo oni ungmehi
ni u rọ sọ mhe ọ ena, ke je, u ya bhale
ya e khi oni ayemhe ebe, o she rọte
omi e egbe ya lase.”

30 Igho, o li je apfe, o ya e khi omi
o li o yeshi ukpho khi oni ayemhe ebe
o she rọte o li egbe vu.

Ijesu o ri ungmehi ni o gbo lesọ ze

31 Igho ijesu o rọte ukiekie obini
iTai vu, o rọte iSidoni ya tiemhi oke
iGalili, o je eke iDikapolisi 32 Oobọ
egbo eghuo e la tsua omose oghuo ni
o khi o lesọ, ni o gbo khi ungmehi,
bhale ghi ijesu. E lema li o kpekpe o
lese ri obo nga li egbe.

33 Igho ijesu o rue lolighuo fi e iteva
oyi eni ebubu egbọ, o ri imiesabo shi
oni omose esọ, o to ete, o ri obo ti
oni omose elemhi. 34 Igho ijesu o bino

* 7:7 Li ze Aza 29.13 † 7:10 Li ze Okiali 20.12; iDeut 5.16; Okiali 21.17; iLev 20.9

idane, ọ tu ekperumhẹ-a, ọ ọni ọmọse “Efata!” Emini a ri ona ngme khi, “Khueghie-a!”³⁵ Utoghuo kpe esọ eyi ọni ọmọse e khueghie a, ẹlẹmhi oyọli o taghiẹ-a, ọ ngme lasele gboo.

³⁶ Igho iJesu ọ tse agua yẹ wẹ e khi gueyẹ ọgbokhoghuo. Ama abi ọ dobe tse agua yẹ wẹ kpa, igho e dobe ngme oni ingme. ³⁷ O ri abọ sha ẹgbọ eni e suọ nya. E liẹ, “Ọ ma guẹ riẹlẹ emhikpa,” e gbo liẹ, “Ọ ri eni e le esọ ọ suọ esọ, ọ khueghie ingmenu unu a, ẹẹ ngme.”

8

*Ijesu ọ ri eminale na ẹgbọ agbẹlẹ
asha ene le*
(iMat 15.32-39)

¹ Ọa rọte agho tẹsẹ ni ebubu ẹgbọ elese e rọ legba. Abi eni ẹgbọ ẹa rọ mẹ emhi le, iJesu ọ lu eniyẹ odukhokho eyọli, ọ ọ wẹ, ² “Elemhi ẹgbọ ena ẹ ala mhe, ọ she gba ẹlẹ esẹ ni e te nu mhe la ana ni ẹa te mẹ emhikhoghuo le. ³ Ini mhiẹ e ri okiamhi ke je apfe mena, ubi o ya rue wẹ shi ode, itobo khi eghuo ọ, e rọte odonue bhale.”

⁴ Eniyẹ odukhokho eyọli e mhila li, “Obo u sa khi a te ya mẹ eminale ni e bu ifu ọdagbe ona, ni e ya khuese ẹgbọ ena nya?”

⁵ Ijesu ọ mhila wẹ, “Ibulẹdi ingmẹ a mhọli?”

Ẹ ọli “Ishilua.”

⁶ Ọ gueyẹ eni ebubu ẹgbọ e shito eke. Igho ọ rue eni ibulẹdi ishilua egho, ọ kphẹmhi na Ẹshinegba, ọ khi wẹ-a, ọ rue wẹ na eniyẹ odukhokho eyọli e ke kemhi wẹ na eni ẹgbọ. Igho eniyẹ odukhokho eyọli e li kemhi na wẹ. ⁷ E gbo mhọli ikuku imi ifele shi agho. Ọ gbo kphẹmhi na Ẹshinegba shi ọ. Ọ rẹwẹ na eniyẹ odukhokho eyọli e gbo li kemhi wẹ. ⁸ Eni ẹgbọ e le, e khue. E le se, eni eniyẹ odukhokho e sanọ iku wẹ ni e le kpole vọ ighughu ishilua. ⁹ Ẹgbọ agbẹlẹ asha ene e khi. Ijesu ọ ọni ẹgbọ e ke je. ¹⁰ Lọli

ali eniyẹ odukhokho eyọli e lo ọko-oke oniẹmhi e je ukiẹkiẹ obini iDalananuta.

Ẹgbọ iFarisi e mhila irokhase
(iMat 12.38-42; 16.1-4)

¹¹ Ẹgbọ iFarisi e bhale, e mhila iJesu ogbo ni e rọ mu ọli fe. Eẹ ọli ọ ri irokhase ni o rọte iloghie bhale khase ewe ni wewe e lese khi Ẹshinegba ọ ghie ọli.* ¹² Ijesu ọ tu ekperumhẹ-a, ọ ọ, “Elo o ze ni ẹẹ ẹgbọ a rọ mhila irokhase ọnyaloa? Abi o li mhi li gue ọli ẹ yẹ ẹ khi, aa ya mẹ irokhase ọnyaloa okhoghuo.”† ¹³ Igho ọ pfi wẹ shi agho vu, ọ nyene ẹgbe ukhokho gbo ya lo ọko-oke oniẹmhi, ọ da je ukiẹkiẹ obinuzeva.

*Oyese oyi iFarisi ali Erọdu ni o li abi
ifuma*

(iMat 16.5-12)

¹⁴ Eniyẹ odukhokho eyọli ẹa sato tsua ibulẹdi ni e bu, se ni uruli oghuo ni e mhue shi oni ọko-oke oniẹmhi. ¹⁵ Ijesu ọ tse agua yẹ wẹ, ọ ọ wẹ, “A mhue ẹgbhe shi ifuma eyi iFarisi ali Erọdu.”‡

¹⁶ Eniyẹ odukhokho eyọli e nu egbewe ngme, e liẹ, “Itobo khi awa a mhue ibulẹdi ọ rọ ngme ona.” ¹⁷ Ijesu ọ lese emini e ngme. Ọ mhila wẹ, “Elo o ze ni a rọ gue ezọ khi aa mhọli ibulẹdi? Eri aa ya mẹ eke abi khi eri ọa kie lo ẹ esọ? Eri udu oyeye o na khukhu? ¹⁸ A mhọli alo, aa rẹwẹ a mẹ eke? A gbo mhue esọ aa rẹwẹ ẹ suọ? Aa sato?§ ¹⁹ Abi mhi rọ kholo ibulẹdi ishe-a na ẹgbọ agbẹlẹ asha ishe, ighughu ingmẹ a sanọ iku wẹ eke vọ?” Eẹ ọli, “Igbẹval” ²⁰ “Abi mhi rọ gbo kemhi ibulẹdi ishilua na ẹgbọ agbẹlẹ asha ene, ighughu ingmẹ a sanọ iku wẹ vọ?”

Ẹ ọli “Ishilua.”

²¹ Ọ ọ, “Eri emini mhia ngme ọa kie lo ẹ esọ?”

*Ijesu ọ la obini iBėtisaida khueghie
ozalo alo a*

²² E bhale iBėtisaida. Ẹgbọ eghuo e tsua ọmose ozalo bhale ghi iJesu, Ẹ ọli

* **8:11** Li ze iMat 12.38; iLuk 11.16 † **8:12** Li ze iMat 12.39; iLuk 11.29 ‡ **8:15** Li ze iLuk 12.1

§ **8:18** Li ze iJere 5.21; Ezik 12.2; iMak 4.12

o kpẹkpẹ o ri obọ ti ọli. ²³ Igho iJesu o mu oni omose ozalo obọ-obọ ya fiẹ ifui oni apfẹ. O to ete shi obọ ro shishi ọli alo-a. IJesu o mhila li ini o me emhikhoghuo.

²⁴ Oni omose o bino idane, oo "Mhia me egbo khi e li abi era a kia gase."

²⁵ Igho iJesu o gbo ri abo shi oni omose alo. Alo eyoli e tigbe khueghie-a, o me eke gboo. ²⁶ IJesu oo ke je, o ọli, "Khi gbo je elemhi ifui ọli."

*IPita o guele oni iJesu o khi
(iMat 16.13-20; iLuk 9.18-21)*

²⁷ Igho iJesu ali eniye odukhokho eyoli e vu je ikuku ọli ni e la gase iSizeria iFilipi. Abi e li le, o mhila we, "Oghuo egbo e famhi e lie khi mhi khi?"

²⁸ E ọli, "Eri eghuo e khi iJoni ni oo batazi egbo u khi; eghuo e khi Elaja u khi; elese e khi otuoghuo emekeguele na ele u khi."*

²⁹ O ke mhila we, "Ama, oghuo ee oye a lie khi mhi khi?"†

IPita o so li o, oo li, "Yeye u khi iKirisiti ni o khi Omiepfuese?"

³⁰ IJesu o tse agua ye we e khi gueye ogbokhoghuo oni loli khi.

*IJesu o guele shi eke khi loli ya ghua
(iMat 16.21-28; iLuk 9.22-27)*

³¹ Igho o sese eniye odukhokho eyoli khi Omi Ogbọ o mema ya me osoli egbegbo. Eni egbhali, ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni e sese ishi, e ya kie ọli. A ya gbe loli-a, ama ele onuzi-esẹ, o gbo ya guale. ³² O ngme ona lasela gboo. Igho iPita o lu ọli ochi, oo li o khi ke ngme ungmehi onana ghue.

³³ Ama abi iJesu o ro nyene alo ukhokho bino eniye odukhokho eyoli, o dese iPita. Oo li, "Vu mhe odalo le yeye Okphaghiẹ. Wa mhọli ingme Eshinegba shi udu, ama emhi agbo."

³⁴ Igho o lu eni ebubu egbo ali eniye odukhokho eyoli, oo we, "Ini ogbokhoghuo oo nono ni loli bhale

deba mhe, o mema ya kie egboli, o rue apfida oyoli, oo deba mhe.‡ ³⁵ Itobọ khi onini o da dua ni loli tsumhi agbo oyoli ne, o ya de ọli obọ a, ama oni o da ri irari oyemhe ali irari oyi usomhi onete oyi Eshinegba rue agbo oyoli pfi, o ya tsumhi ọli.§ ³⁶ Eleli onoghuo ogbọ o ya me ini o mhọli agbo nya khi ayemhe oyoli o li opfu-a? ³⁷ Elo ogbọ o ya ro ooghie ayemhe oyoli? ³⁸ Ini omama oyemhe ali omama oyi ingme oyemhe o da mu ogbokhoghuo elemhi agbo ichimhi ali agbo okhọlo ona ne, omama oyi onogbo o ya li mu Omi Ogbọ elegho ini o bhale elemhi ufumhi oyi Itali ali oyi igeni ni e pfuase."

9

¹ O gbolo e we, "Mhi gue igesikia ye e khi, egbo eghuo e migha ana, ni ea ya ghu ne, ni e ro me khi Eghiele oyi Eshinegba o bhale, elemhi ekpabo."

*Imamachi oyi iJesu
(iMat 17.1-13; iLuk 9.28-36)*

² Abi ele-esesa e ro dose, iJesu o rue iPita, ali iJemhisi ali iJoni, ya nga ute oniemhi ni o yagha, asha ni weweghuo kpe e la. Igho e me khi iJesu o mu melaa. ³ Itsua ni o ro so, e pfuase-a, e ge pepẹpẹ. E tode pfuase dose utsakolo, e dose abi ogbokhoghuo o tigbe dobe ya li pfue we-a pfuase ramhi agbo ona. ⁴ Igho eni eniye odukhokho aase eyoli e me khi Elaja ali iMosisi e lasela nu iJesu gheta.

⁵ IPita oo iJesu, "Osese, o gue ti khi awa la akana. Zobe ni anye to ikholo ese shi ana. Oghuo o o kha khi oye, oghuo o khi oyi iMosisi, onokpole o khi oyi Elaja." ⁶ Oa ke lese emini o ke ya ngme, itobọ khi eri loli ali enekpole e yila dose.

⁷ Igho otughunu o lasela ya guese we-a, Eshinegba o rote elemhi oni otughunu ngme, oo, "Omimhe ni Omose na, ni mhi nono ingme oyoli egbegbo. A ke suo eso na li."*†

* 8:28 Li ze iMak 6.14-15; iLuk 9.7-8 † 8:29 Li ze iJon 6.68-69 ‡ 8:34 Li ze iMat 10.38; iLuk 14.27 § 8:35 Li ze iMat 10.39; iLuk 17.33; iJon 12.25 * 9:7 Li ze iMat 3.17; iMak 1.11; iLuk 3.22 † 9:7 Li ze 2 iPit 1.17-18

⁸ Utoghuokpe khi e ke pfi alo bino, ẹa ke me ọgbokhoghuo se ni iJesu lolighuo.

⁹ Abi e li rote oni ukhomhi ute e tiemhi le, iJesu o gueye we e khi gueye ọgbokhoghuo emini e me ini Omi Ogbọ ọa li rote eghuli guale. ¹⁰ E ri oni ungmehi gbe akanya, ama e nu egbewe gheta emini irote eghuli guale o ngme.

¹¹ Igho e mhila iJesu, “Elọ o ze ni eni e sese e ro lie khi Elaja o kpe ya bhale?”[‡]

¹² IJesu ọọ, “Egbegbo lo khi Elaja o kpe ya bhale, o ya bhale ya mu egbe emhi nya shi eke. Elọ o mema ze ni Ebe-no-pfuase o roo khi Omi Ogbọ o mema me osue egbegbo, a gbo kie oli?” ¹³ Ama a ghe i, Elaja o she bhale, e riye emini o ghole we deba li ezeze abi a li keke ingme oyoli shi Ebe-no-pfuase.

*Iroze oyi ozoo no mhuo ayemhe obe
(iMat 17.14-21; iLuk 9.37-43)*

¹⁴ Abi e ke ro ya kugbe eniye odukhokho ni e kpole o, e me khi ebubu egbo o le gaso we, esese Ishi eyi iMosisi e nu we la akagho khako.

¹⁵ Abi eni egbo e lese me iJesu te, abo e sha we egbegbo. E na ya tse oli.

¹⁶ O mhila we, “Elọ o khi ni a nu we khako o shi?”

¹⁷ Omose oghuo o rote elemhi eni ebubu egbo ya rue unu, oo, “Osese, omimhe oni omose mhi ro bhale ghi e, ayemhe obe o nase oli, ni ọa ke ze oli e ngme. ¹⁸ Ini oni ughuamhi o da tsua rughu oli ne, eri o pfi oli e gbe, oo chi ofulu unu, oo le ako unu, o zese a. Mhi gueye eniye odukhokho eye e khu oli oni ayemhe egbe-a, ama ẹa dobe.”

¹⁹ IJesu ọọ, “Ee egbo ni ẹa mholi irudunga ena, ele-ingme mhi ke mholi ro nu e ya la akana, ele-ingme mhi beshi ya la onana ramhi, Mu oni omọ ghi mhe!”

²⁰ Igho e mu oni omọ bhale. Abi oni ayemhe o ro me iJesu tee, o de rughu oni omọ, o pfi oni omọ gbe, oo kpi abo

ali awe-a, oo wu oli eke, oo chi ofulu unu.

²¹ IJesu o mhila ita oni omọ, “Aele o te lina?”

Ọọ, “Abi o te khi omọ.” ²² “O she lina mu oli pfi lo elemhi erali ali elemhi oke itingmingme abi o kha gbe oli-a. Ini u mholi emini u dobe ya riye, kpeke le elemhi anye ni u kpaghie anye obọ.”

²³ IJesu oo, “Eri u we ini mhi dobe? Emhikpa oo tse na oni o da mholi irudunga.”

²⁴ Aghoagho ita oni omọ o nyanya lie, “Mhi miesuo ukuko, kpaghie mhe obọ ni mhi gbo miesuo shi o egbegbo.”

²⁵ Abi iJesu o ro me khi eni ebubu egbo e na bhale ashini oni ingme o de shi, o tse ku oni ayemhe obe. “Ye ye ayemhe ungmehi ali ilesọ, rote oli egbe ya lasele, khi gbo nyene egbe bhale o ghue.”

²⁶ Oni ayemhe o tse, ri itoto nighise oni omọ, o rote oli egbe ya fie. Oni omọ o ke li abi oni ghua. Egbo e lie, “O she ghua.” ²⁷ Ama, iJesu o mu oni omọ obọ vule migha. O migha.

²⁸ Abi iJesu o ro lo elemhi owa se, eniye odukhokho eyoli e bena mhila li, “Elọ o ze ni anye aa ro dobe khu oli oni ayemhe egbe-a?”

²⁹ IJesu o so we o, oo we, “Iromhi isoso ali azumhi tse o dobe a khu onana.”

*IJesu o gbo ngme ingme eghuli oyoli
(iMat 17.22-23; iLuk 9.43-45)*

³⁰ IJesu ali eniye odukhokho eyoli e rote agho vu, e rote iGalili dose, ọa nono ni ọgbokhoghuo o lese ashini wewe e la, ³¹ Itobo khi o sese eniye odukhokho eyoli, oo ye, “A ya ri Omi Ogbọ na egbo de. E gbe oli-a. Ele nuzi-ese o gbo guale.” ³² Ama emini o ngme ọa lo we eso, ulishi o mu we abi e li ya mhila li emini o roli ngme.

*Oni o fu ne nya
(iMat 18.1-5; iLuk 9.46-48)*

[‡] 9:11 Li ze iMala 4.5; iMat 11.14

³³ E bhale ẹoli iKapanomu. Abi o ro la elemhi owa, o mhila we, “Elo a khako shi amo abi a ro la ode?”

³⁴ Ama e tsaghię-a, itobo khi oni o kpeda nya elemhi we e la ode khako shi. §

³⁵ Ijesu o shito, o lu eniye odukhokho ogbava eyoli, o o we, “Ini ogbokhoghwo o o nono ni loli khi oni odode, o kpe ya ri egboli khi oni o kpukhokho nya, ali oni o ga egbo nya.”*

³⁶ O mu ukuku omo vule migha we iteva. O mu oli shi abo, o o we, ³⁷ “Onini o ri itobo oyemhe mie otuoghwo ikuku eniye enana ne, mhemhe o mie. Onini o da mie mhe ne, oni o ghie mhe o mie, o a khi mhemhe.”†

Oni o a da khi o be awa ne oyi awa o khi
(iLuk 9.49-50)

³⁸ IJonni o o, “O sese, anye me omo oghwo ni o ri eva oye khu ayemhe ebe kua. Ama anye gueye oli o khi gbo ligo, itobo khi o a khi oghwo elemhi awa.”

³⁹ Ijesu o we, “A khi ke khu oli o, itobo khi oni o ri eva oyemhe gbe akanya onyaloa, o a tigbe e vule ke ngme onobe oyemhe. ⁴⁰ Itobo khi oni o a khi obe awa, oyawa o khi.”‡ ⁴¹ Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, onini o da die uko amę na e da irari eva oyemhe ne, ali irari khi onayi iKirisiti a khi, o ya me eleli o. §

A mu egbe e shi emini e yese ogbo o lamhe
(iMat 18.6-9; iLuk 17.1-2)

⁴² “Ini ogbokhoghwo o yese ikuku eniye enana ni e mie mhe suo lamhe, o bie tine ni a ge eche iko oniemi shi ogbo ogbogho uruli tsua pfilo elemhi oke oniemi. ⁴³ Ini obo oye o re ya lamhe, khi oli pfa. O ti e egbe ne ini u waa mholi obo ya lo iloghie na agboagbo, ni u ro tsua abo eve-eva eye ya lo ilimhi irierie, ashini erali

ea tigbe e pfo-a ghue.* ⁴⁴ [Akagho ikpatso ni e le we ni ea tigbe e ghu e la, ali ashini erali ni e tose we-a, ea tigbe e pfo ghue.] ⁴⁵ Ini owe oye o re ya lamhe, khi oli pfa, o ti e egbe ne ini u waa mholi awe ro lo iloghie na agboagbo ni u ro mholi awe eve-eva, ni u ro ya lo ilimhi irierie. ⁴⁶ Akagho ikpatso ni e le we ni ea tigbe e ghu e la, ali ashini erali ni e tose we-a, ea tigbe e pfo ghue. ⁴⁷ Ini ukpeloe oye o re e lamhe, vuonyo li pfa, o ti e egbe ne ini u ri ukpeloe oghwo lo Eghiele oyi Eshinegba, ocho ni u ro ya mholi ikpamhi alo eva, a pfi e ya lo ilimhi irierie.† ⁴⁸ Akagho,

“ ‘Ikpatsos ni e le we
ni ea tigbe e ghu e la,
ali ashini erali ni e tose we-a,
ea tigbe e pfo ghue.’‡

⁴⁹ “Erali a ro nye ogbogbo-a, a roli khi oni o pfuase abi a li ri ugbheli e ri iluasobo khi pfuase.

⁵⁰ “Ugbheli o ma ti, ama ini oviolo oyoli o kala, se o ke li ze gbolo ro ya mele ugbheli-a?

“A ze ni a mholi ugbheli shi agbo oye e. A nu egbe ke ngeli angeli opfomhe.”§

10

Ijesu o ngme shi ingme ipfughue-a
(iMat 19.1-12; iLuk 16.18)

¹ Ijesu o rote agho vu je eke iJudia, ini a da iJodani. Igho egbo ni e bu e gbo ve ngale deba li, o sese we abi o kpe li.

² Egbo iFarisi eghwo e bhale ya mu oli fe, e mhila li, “Ushi oyawa o lama, omo o khu ughue oyoli?”

³ Oo, “Elo iMosisi o gueye e a ke li?”

⁴ E ke, “Eri iMosisi o lama omo o keke ebe ni a ro pfa ughue-a mholi ughue oli obo, o khu oli.”*

⁵ Ijesu oo we, “Itobo khi udu oye o o gbe, iMosisi o ro ligo keke oni ushi na e. ⁶ ‘Ama omo ali okpotso, Eshinegba o rote igbaekele agbo ma

§ 9:34 Li ze iLuk 22.24 * 9:35 Li ze iMat 20.26-27; 23.11; iMak 10.43-44; iLuk 22.26 † 9:37 Li ze iMat 10.40; iLuk 10.16; iJon 13.20 ‡ 9:40 Li ze iMat 12.30; iLuk 11.23 § 9:41 Li ze iMat 10.42 * 9:43 Li ze iMat 5.30 † 9:47 Li ze iMat 5.29 ‡ 9:48 Li ze Aza 66.24 § 9:50 Li ze iMat 5.13; iLuk 14.34-35 * 10:4 Li ze iDeut 24.1-4; iMat 5.31 † 10:6 Li ze Igbae 1.27; 5.2

wẹ.† 7 ‘Onana o zẹ ni ọmọse ọ rọ ọ pfi itali ali inyọli shi eke, ọ ya toma ughue ọli ọ. 8 Wẹwẹ aava e mele idiegbe ọghuo a.’ Eghẹghẹ agho ẹa ke khi et-uava, ama ọghuo.‡ 9 Irarigho, emini Eshinẹgba ọ da toma ne, ọgbọkhọghuo ọ khi vase wẹ a.”

10 Abi e rọ gbo la elemhi owa, eniye odukhokho eyi iJesu e mhila li ogbo ona. 11 IJesu ọọ wẹ, “Onini ọ da khu ughue ọli ni ọ ya rue ọkpotoso ọlese ne, eri ọ kia okia shi oni ughue ọli ọ. 12 Ini oni ọkpotoso ọ lase ayi ọdọli le khi ọ ya ngeli na ọmọse ọlese, eri ọ kia okia.”§

*IJesu ali eniye enikeke
(iMat 19.13-15; iLuk 18.15-17)*

13 Egbọ eghuo e mu eniye bhale deba iJesu ni ọ ri obọ ti wẹ, ama eniye odukhokho eyọli ee khu wẹ.

14 Abi iJesu ọ rọ mẹ ghọ, o ri elemhi bi ọli. Ọọ wẹ, “A zẹ ni ikuku eniye e bhale deba mhe. A khi ke khu wẹ, itobọ khi enabi wẹwẹ e li mhọli obọ shi Eghiele oyi Eshinẹgba. 15 Zẹ mhe gue igesikia ye ẹ khi oni ọa da rue Eghiele oyi Eshinẹgba abi eniye enikeke ne, ọa tigbe ya lo iloghie.”*

16 Ọ muno eniye shi egbe, ọ ri obọ nga wẹ ukhomhi, ọ sọ iromhi na wẹ.

*Ozele-ọmọse ni ọ lolo pfue
(iMat 19.16-30; iLuk 18.18-30)*

17 Abi iJesu ọ ke rue okiali eke khi ọ vu, ọmọse ọghuo ọ na bhale ya wugha li odalo, ọọ li, “Ọsẹsẹ nete! Elo mhi ya riẹle ni mhi rọ ya mhue agbo na agboagbo?”

18 IJesu ọ li, “Elo e zẹ ni u rọ ọ lu mhe ọnoti. Ọgbọkhọghuo ọa laọ ni ọ ti, se ni Eshinẹgba. 19 Ni mhi rọ sọ ẹ ogbo ni u mhila mhe, u leşe ushi ni Eshinẹgba ọ rọ shi eke. Ni ọ le, ‘A khi gbe ugbeli, a khi kia okia, a khi do ughiatọ, a khi pfi ọtsẹle eghọli mu ogbo, a khi li ogbo le, mu ekpe na ita ẹ ali inye ẹ.’ †

20 Oni ọzẹo ọọ, “Ọsẹsẹ, abi a te bia mhe mhi te ri ena nya a gbe akanya.”

21 IJesu ọ ri ẹloe inono bino ọli, ọọ li, “Emhi oghuo tse o kpe ẹ le ni waa

riẹle ne. Je ya ri emini u mhọli nya de ni u kemhi wẹ na eni ẹa mhọli emhi, eghẹghẹ agho ni u mhọli ẹpfue shi obini iloghie, u tigbe bhale ya deba mhe ke kia.”

22 Abi oni ọmọse ọ rọ suọ ona, alo eyọli e yese a, ọ ri iyeseudu-a ya vu, itobọ khi ọ mhọli ẹpfue eniemhi.

23 IJesu ọ bino gase kpa, ọọ eniye odukhokho eyọli, “O ma mu ogbo ni ọ pfue unu ni ọ rọ lo Eghiele oyi Eshinẹgba.”

24 Ingmemhi eyọli e ri abọ sha eniye odukhokho eyọli. Ama iJesu ọ gbolo ẹ, “Eniye eyemhe, o ma mu eni e ri egbe da ẹpfue oyewẹ unu ni e rọ lo Eghiele oyi Eshinẹgba. 25 Ni ogbo ni ọ pfue ọ rọ lo Eghiele oyi Eshinẹgba, o ya munu dọse, ni ogbo ke dua ni lọli ri alakumi rọte ese asuge ya fiẹ.”

26 Ona o ke ri abọ sha eniye odukhokho eyọli ne, e rọ mhila egbe, “Ọghuo ọ dobe ya lo ọ shọ?”

27 IJesu ọ pfi ukpeloe bino wẹ, ọọ, “Ona ọa zẹ ogbo ya li ama emhikpa o zẹ Eshinẹgba a li.”

28 IPita ọọ iJesu, “Emhinya anye tsua kua bhale deba ẹ.”

29 IJesu ọọ wẹ, egbegbi-ingme mhi gue e ye ẹ khi onini ọ da pfi apfe ọli shi eke, ali inyoghuo ọli eni emose ali eni ikpotso, ali ita ali inyọ, ni ọ pfi eniye ali ishemhi, ghe ọwolọ shi eke irari oyemhe ali usomhi onete oyi Eshinẹgba, 30 a ya somhi ọli opfa. Elemhi agbo ona, a ya khivose na li asha egbhueshe, ikhivose owa ali ikhivose inyoghuo, ali inyọ ali eniye ali ishemhi, ali anasemhe. Ọ ya mhue agbo na agboagbo, elemhi agbo ni o ke ẹ bhale. 31 Ama egbo eghuo ni e ralo, e ya kpe ukhokho. Eni e kpe ukhokho amo, e ya khi eni odode.‡

IJesu ọ gbo ngme ingme eghuli oyọli utonuzi-ese

(iMat 20.17-19; iLuk 18.31-34)

32 Abi iJesu ọ rọ tsua wẹ le iJerusalemu, ni ọ rọ ralo na wẹ, eni ingme e pfuse ghagha a shi eniye

‡ 10:8 Li zẹ Igbae 2.24 § 10:12 Li zẹ iMat 5.32; 1 iKori 7.10-11 * 10:15 Li zẹ iMat 18.3 † 10:19 Li zẹ Okiali 20.12-16; iDeut 5.16-20 ‡ 10:31 Li zẹ iMat 20.16; iLuk 13.30

odukhokho eyi iJesu udu. Ulishi o mu egbo ni e deba we. Igho iJesu o gbo li rue eniye odukhokho ogbava eyoli ye ochi, o gueye we emini loli ya me ini wewe e ramhi iJerusalemu. ³³ Oo, "IJerusalemu awa je ena, a ya la oobo rue Omi ogbo na ighie eyi ekpodalougamhi ali eni e sese ishi de, a ri oli na we mu. E pfa ezogbe-a mu oli, e ghi oli abo ghi egbo iJeta. ³⁴ E ya roli ke li egia, e tono ete ku oli, e gbe oli ite, e tigbe gbe oli-a. Ama ele nuzi-ese, o ya rote eghuli guale."

Emini iJemhisi ali iJoni e mhila iJesu o rieje na ewe
(iMat 20.20-28)

³⁵ Igho iJemhisi ali iJoni imi iZebedi e bhale deba iJesu, e oli, "Osese, anye e nono ni u rieje emini anye ya mhile ena na anye."

³⁶ IJesu oo we, "Elo a nono ni mhi rieje na e?"

³⁷ E ke, anye e nono, ini u da shito ukpekhomhi oye obini Eghiele oniemi oye ne, ni u ze ni otuoghwo anye o kha shito e ukiekie obita, onokpole o shito e obogobo.

³⁸ IJesu oo we, "Aa lese emini aa mhila. Uko ni mhi rote da, a dobe ya rote o da, abi khi eri a dobe ya mie ibatizi onabi mhi mie?"^S

³⁹ E ke, "Anye ya dobe." IJesu oo we, "A dobe ri uko ni mhi ro da ya da, a gbo dobe mie ibatizi onabi mhi mie, ⁴⁰ ama mhia mholi afu ni a ro ri ogbo o shito mama mhe ukiekie obita ali obogobo ukpekhomhi oghie obini iloghie. Eshinegba o ri asha eghogho ya na egbo ni o re we shi agho khe."

⁴¹ Abi eniye odukhokho etuogbe enekpole e ro suo ingmemhi ena, e nu iJemhisi ali iJoni i wola shi o. ⁴² Igho iJesu o lu we tigbili, oo we, "A lese khi eni e lu egbewe ighie eyi egbo eni ea ya ga Eshinegba, khi eri e li we abi o ghole we, igho eni e kpeda omhese e li e mhese na we. ⁴³ Ama, a khi li abi wewe. Ama onini o nono ni loli khi oniemi elemhi e, o khi oni o ga

ee nya.* ⁴⁴ Onini o nono ni loli khi onodode, oo mema kpe ri egboli khi oghumha oyi egbo kpa.† ⁴⁵ Itobo khi Omi Ogbo oa bhale ni a ke ga li, ama eri o bhale ya ga ali ni o gbo ri agbo oyoli bhale ni a ro luase obo na ebubu egbo."

IJesu o ri iBatimeusi otase-alo-a ze
(iMat 20.29-34; iLuk 18.35-43)

⁴⁶ Igho e bhale iJeriko. Abi iJesu ali eniye odukhokho eyoli ali ebubu egbo ni e deba li, e ro rote oni eoli vu, omose oghuo ni o tase alo-a na lui iBatimeusi (omi iTimeusi a ri iBatimeusi ngme) o shito epfe ode mhila omhila. ⁴⁷ Abi o ro suo khi iJesu ona iNazareti lo, oo tsele leghe, oo lie, "IJesu omi iDefidi, kpekpe, le elemhi mhe."

⁴⁸ Ebubu egbo e tsele ku oli, ee oli o ze ni a suo eso. Ama eena o mema lolo pfi okokokhue lu oli ne, "Omi iDefidi le elemhi mhe!"

⁴⁹ IJesu o migha, oo, "A lu oli na mhe." Igho e lu oni otasalo-a, e oli, "Ke ghele, vule, khi oo lu e." ⁵⁰ O rue awulu no o so pfi a, o ti vule pia bhale deba iJesu.

⁵¹ IJesu o mhila li, "Elo wa nono ni mhi rieje ne?"

Oni omose ni o tase alo-a, oo, "Osese, mhia nono ni mhi gbo ke me eke."

⁵² IJesu oo, "Ke le, khi irudunga oye o she re ze." Aghoaghoo, oo me eke, o deba iJesu rote ode vu.

11

Egbo e ri ufumhi na iJesu abi o ro lo iJerusalemu

(iMat 21.1-11; iLuk 19.28-40; iJon 12.12-19)

¹ Abi e ro ti ramhi iJerusalemu ni e ro bhale iBetifagi ali iBetani Udi Ute Olivu, iJesu o ghie etuava elemhi eniye odukhokho eyoli, ² Oo we, "A je eoli ni o la odalo oobo egho. A kha lese lo oni eoli le, a ya me omi akphere ni a muzu, ni ogbokhoghuo oa nga shito ghue. A taghie oli bhale ana. ³ Ini ogbokhoghuo o mhila e, 'Elo o ze ni a ro

^S 10:38 Li ze iLuk 12.50 * 10:43 Li ze iLuk 22.25-26 † 10:44 Li ze iMat 23.11; iMak 9.35; iLuk 22.26

taghię ọli? A gueyę ọli khi, Ọnọmhue ọọ nono ni loli ri ọli rięę emhi, ali khi ọ gbo rọli bhale ya shi eke lęna.’ ”

⁴ Ighọ ee bhale ya ę ọni ozele akphęrę ni a muzu shi ifui apfę epfę ode. Abi e li taghię ọli-a, ⁵ ęgbọ eghuo ni e migha akaghọ e mhila wę, “Elo a la akaghọ a rięę ni a rọ taghię ọni omi akphęrę oghọ-a?” ⁶ E sọ wę ọ abi iJesu ọọ e li sọ wę ọ. Ighọ eni ęgbọ e zę wę vu. ⁷ Abi e rọ mu ọni ozele akphęrę bhale ghi iJesu se, e banọ ide egbe-a pfino nga ọni ozele akphęrę ukhokho. Ighọ, iJesu ọ nga li shito. ⁸ Ebu bu ęgbọ elese e li ba ide rọ ku ode, eghuo, e nyanọ eyamhi ku ode. ⁹ ęgbọ ni e ralo ali eni e deba li e gbe ukua, e tsęse, e lię,

“Okuekhoogo! Oolo!”

Ęshinęba ọ ka khivose
na ọni ọ ri eva oyi
Ọnọmhue bhale!*

¹⁰ “Ęshinęba ọ ka khivose
shi Eghiele oyi oghie iDefidi
ita awa ni ọọ bhale.”

“Ikuęghię o khi oyi Ęshinęba!”

¹¹ Abi iJesu ọ rọ ramhi iJerusalemu, ọ dọse ya lo elemhi Owa oyi Ęshinęba. Ọ bino emhi nya gasę, ama aborokhia khi obili o she bi dọse, loli ali eniye odukhokho ogbava eyoli e je iBetani.

*IJesu ọ pfi unu na ọọra okhua-eni
(iMat 21.18-19)*

¹² Ogbeakọlo abi e li rọte ęoli iBetani fię, okiamhi oo gbe iJesu. ¹³ Ighọ ọ tapfia mę ọara okhua-eni ni o gue ta ebe. Ọ lę ya bino ini o she mọ udumhi. Abi ọ rọ ramhi aghọ ọa mę emhikhoghuo ọ, sę ni ebe, itobo khi ọa ramhi ęghęghę ni okhua-eni e rọ mọ ne. ¹⁴ Ighọ ọọ oni okhua-eni, “Ogbokhoghuo ọa ke gbo rọte ę ukhomhi ya pfa udumhi ghue.”

Eniye odukhokho eyoli e suọ khi ọ ngme na.

*IJesu ọ je Owa oyi Ęshinęba
(iMat 21.12-17; iLuk 19.45-48; iJón
2.13-22)*

¹⁵ Abi e ke rọ ramhi iJerusalemu, iJesu ọ lo Owa oyi Ęshinęba, ọ vęse eni e la akaghọ du oki kua. Ọ kpha okphę oyi eni e pfa ikpaghọ ali eni e ri inekhukhu dę kua. ¹⁶ Ọa zę ni ọgbokhoghuo ọ tsua itsua-okı rọte el-emhi apfę oni Owa oyi Ęshinęba dọse. ¹⁷ Abi ọ ke rọ seę ęgbọ, ọ rọ lię, “A she kpę keke ọli shi Ebe-no-pfuase khi, “‘Owa iromhi oyi ishishi nya, a ya ke lu Owa oyemhę,’

Ama ęę, a she rọli mele owa ighiato a.”†

¹⁸ Abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni ę seę ishi e rọ suọ ona, ee dua ode ni e te mę asha ya gbe iJesu a. Ama ulishi oyi iJesu ọọ mu wę, itobo khi eri oseę oyoli o ri abọ sha ęgbọ kpa.

¹⁹ Ogbomhi o mu eke, iJesu ali eniye odukhokho eyoli e rọte oni ęoli ya fię.

*Ileşingme ni a rọte okhua-eni ni o ku
ebe a rue
(iMat 21.20-22)*

²⁰ Eluzogbe oogbeakọlo khi e rọte oni ode dọse, e mę khi oni ọara okhua-eni o khakha ya ramhi imhili. ²¹ IPita ọ sato, ọọ iJesu, “Oseę, bino khe! Ọara okhua-eni ni u pfi unu na o she khakha-a.”

²² IJesu ọ sọ li ọ, ọọ, “Mhọli irudunga na Ęshinęba.” ²³ “Egbegbi-ingme mhi gue ę ye ę khi ọnini ọ gueyę oni ute ona, ‘Rọ te akana lasęle ya je elemhi oke onięmhi,’ ni ọa rọ da mhọli akhokhomhę shi udu shi emini ọ ngme ne, ni ọ rọ mhọli miesuọ khi emini loli ngme o ya bhale ya tse, oo ya lighọ na li.‡ ²⁴ Irarighọ, emięmini u sọ iromhi mhila, miesuọ khi u she mhọli ọli, oye o ke khi. ²⁵ U kha da migha a lema, ni u rọ ri ingme oyi ọgbọ shi elemhi, nyanya rọ topfa li. Ini itę ni ọ la iloghie ọ ri olamhę eye li topfa ę.” ²⁶ “Ama ini u waa da rọ topfa ọgbọse ne, itę na iloghie ọa ya li ri olamhę eye topfa ę.”§

*A mhila iJesu ọni ọ ri afu na li
(iMat 21.23-27; iLuk 20.1-8)*

* **11:9** Li zę Iwolo 118.25-26 † **11:17** Li zę Aza 56.7; ijere 7.11 ‡ **11:23** Li zę iMat 17.20; 1 iKọri 13.2 § **11:26** Li zę iMat 6.14-15

²⁷ Igho ee gbo lo iJerusalemu le. Abi iJesu o li kia elemhi apfe Owa oyi Eshinegba gasẹ, ighie eyi ekpodalougamhi ali eni e sese ishi ali egbhali e bhale deba li. ²⁸ E mhila li, “Oghuo o ri afu ne ni u ro riẹle eni emhi enana nya, oghuo o ri unu ne u ke riẹle ena.”

²⁹ IJesu o so we o, Oo, “Mhi ya mhila e ogbo oghuo. A so mhe o, ni mhi tigbe gueye e oni o ri afu na mhe mhi ke riẹle emhi ena. ³⁰ Oghuo o fe ri itoto na iJoni o ke batazi egbo abi egbo?”

³¹ Igho, e ya ye egbe ochi, e nu egbe we ngme oli khi, “Awa khe ‘Rote iloghie’ lo, o ya mhila awa, ‘Elo o ze ni aa ro mie oli su?’” ³² Ama ini awa ke, ‘Obọ oyi egbo.’” Ulishi oyi egbo o mu we, itobọ khi ogbokpa o lese khi omekeguele iJoni o khi.

³³ Igho ee iJesu, “Anye ea lese.” Igho iJesu oo we, “Mhi aa ya li gueye e oni o ri afu na mhe mhi ro ke riẹle eni emhi ena.”

12

Okhe irokhokho oyi eni e ngmomhi shi ogba era ipfonu

(iMat 21.33-46; iLuk 20.9-19)

¹ Igho iJesu o ke ri okhe irokhokho sese we. Oo, “Omose oghuo o ke ya gua ogba era ipfonu. O ma ugbe gasẹ oni ogba. O to ese shi o, ni a mino amẹ ikpamhi eni era kulo. O gbo to owa ni o yagha ni a la khe ekhe shi o. Igho o ya ri oni ogba nga eghiale eghuo obọ e nu loli ri ukpeloe ke khu. O vu asha obini odonue.*

² Eghẹghẹ ikhiẹse o ramhi, oni omose o ghie oghumha oyoli ghi eni o ri ogba nga obọ, o le ya mie we idumhi emhi ni a ko shi oni ogba bhale ghi lue. ³ Ama e mu oli, e gbe oli, e khu oli. O pfino abọ efue ya je. ⁴ O gbo ghie oghumha oyoli olese ghi we, E pfi emhi shi oli ukhomhi, e yeghe oli-a ⁵ O gbo ghie olese, e gbe onana-a. O ghie elese ni e bu, e gbe eghuo itali, e gbolo eghuo-a.

⁶ “O kpoli oghuo le ni o ghie ne, ikhi omi oli ni o lolo nono ingme oyoli. Loli

o kpukhokho ghie. O sa, oo, ‘E ya mu ekpe na omi mhe.’

⁷ “Ama eni e la oni ogba, ee egbewe. ‘Ona o ya le ugu oni ogba ona, a bhale ni awa gbe oli-a. Eghẹghẹ agho ni oni ugu o mele oyawa-a.’ ⁸ Igho e mu oli, e gbe oli-a, e pfi oli rote oni ogba ya lase.

⁹ “Se oni o mholi oni ogba ona o fe ya li? Eri o bhale ya gbolo eni egbo ni o ri oni ogba nga obọ-a, o rue oni ogba na egboese. ¹⁰ Aa she ze oli Ebeno-pfuase khi.

“Eche ni itsona e kie pfi, loli o ke ya mele egbegbi eche ni o ke mu eloe ne nya-a.

¹¹ Onomhue o ligho riẹle ona, o ti anye eloe gba’”†

¹² Igho egbhali eyi egbo iJu, e nono ode ni e te ya mu iJesu, itobọ khi e lese khi we we o ri oni okhe irokhokho ona nu ngme. Ama e na ulishi oyi ebubu egbo ni e la agho, e ze oli obọ, e vu.

Ingme ize oga na iSiza

(iMat 22.15-22; iLuk 20.20-26)

¹³ Igho e tigbe ya nyene egbe ya ghie iFarisi eghuo ali eniye odukhokho eyi Erọdu ghi iJesu, ni e me asha rote emini o ya ngme ri ingme de oli. ¹⁴ Igho e bhale deba iJesu, ee oli, “Osese, anye lese khi u ma ngme igesikia, khi emiemini egbo ee ngme ali emiemini ogbo o khi o ya mu e eloe, ama ode oyi Eshinegba wa sese ni o te ode igesikia. Mhie i, o famhi ti abi khi o ti elemhi ushi, ni a ro ze oga na oghie iSiza? ¹⁵ Anye ke ze, abi anye khi ze?”

Ama iJesu o she me ikpamhika oyewe. Oo we, “Elo o ze ni a ro nono ni a di mhe mu? A rue ukpamhi anini bhale ghue ni mhi bino.” ¹⁶ E rue oghuo bhale ghi oli, oo we, “Alo ali eva eyi oghuo na ni a mu shi o ena?” Ee oli, “Eyi iSiza lo.”

¹⁷ IJesu oo we, “A ri emini o khi oyi iSiza na iSiza, a ri emini o khi oyi Eshinegba na Eshinegba.”

Igho ingme oyi iJesu o sha we abọ.

* 12:1 Li ze Aza 5.1-2 † 12:11 Li ze Iwolo 118.22-23

Ingme iteghuli-guale
(iMat 22.23-33; iLuk 20.27-40)

¹⁸ Igho ẹgbọ ena otu na lui iSadusi ni ẹẹ sẹsẹ khi ite-eghuli-guale ọa ya la ikpukhokho agbọ, e bhale deba iJesu ya mhila li ogbọ.† ¹⁹ Ẹẹ ọli, “Oṣesẹ, iMosisi ọ kekẹ ọli shi ebe ushi na awa khi, ‘Ini ọmọse ọ ghu-a pfi ughue ọli shi agbọ, ni ọa rọ bia ọmọ na li, inyoghuo ọni ọmọse ọ mema rue ọni ọsamhi-olimhi ughue ni ọ bia eniye na ọni ọkpotso na inyoghuo ọli ni ọ ghu-a ogho’§ ²⁰ Eghẹghẹ oghuo ó ya la ọ, a mẹ emọse oshilua ni e khi inyoghuo. Ọni ọgbhali ọ rue ọkpotso. Ọni ọmọse ya ghua, ọa bia ọmọ na ọni ọkpotso. ²¹ Inyoghuo ọli ni ọọ deba li ọ ke rue ọni ọkpotso, ọ gbo ghua, ọa bia ọmọ. Igho o gbo li inyoghuo ọli ọnuzasẹ. ²² Igho o gbo li khi eni inyoghuo ọni ọmọse ni e kpọle nya. Eni inyoghuo oshilua nya e ga rue ọni ọkpotso ughue ni ẹa bia ọmọ okhoghuo na li. Ikpukhokho ọ, ọni ọkpotso ọ li ghua. ²³ Ini ogbẹlẹ iguale o ramhi, ni eni e ghu-a nya e rọ guale, oghuo ọ famhi ya khi ughue ọni ọkpotso? Aborokhia khi wẹwẹ oshilua nya e ga rue ọli ughue egho.”

²⁴ IJesu ọ sọ wẹ ọ, Ọó, “Wa a mẹ khi eri a da ode khi aa lẹsẹ emhikhoghuo elemhi Ebe-no-pfuasẹ, wẹkhi eri a lẹsẹ emhikhoghuo elemhi ekpabọ oyi Ẹshinegba. ²⁵ Ini eni e ghu-a e guale, ẹa kẹ ke rue ughue wẹkhi eri a ke rẹ wẹ kẹ yẹ ughue. Eri e kẹ li abi igeni ena iloghie. ²⁶ Ama ingme iguale oyi eni e ghua, aa she kpẹ zẹ ọli ebe ni iMosisi ọ kekẹ ni ọ ngme ingme ebuli ni oo to shi? Abi Ẹshinegba ọ gueyẹ iMosisi khi, ‘Mhẹmhẹ mhi khi Ẹshinegba oyi Aburaamu ali Ẹshinegba oyi Aziki, ali Ẹshinegba oyi iGiekọpu.’* ²⁷ Ẹshinegba oyi eni e la agbọ ọ khi, ọa khi oyi eni e ghua. Eri a ga da ode pfo nya.” Emini a ri ona ngme khi, ẹgbọ eni ghu-a eghuo e kie mholi agbọ.

Ushi ni o funẹ nya
(iMat 22.34-40; iLuk 10.25-28)

²⁸ Ọtuoghuo eni ẹ sẹsẹ ishi, ọ la agho suo abi e rọ khako, ọ mẹ khi iJesu ọ ga gue sọ ẹgbọ iSadusi ogbọ ni e mhila li, ọ mhila li, “Elemhi ishi nya, onoghuo o ga funẹ nya?”

²⁹ IJesu ọ sọ li ọ, ọó, “Oni o mu ẹloe ne nya na, ‘Ku esọ-a yeyẹ iZireni, Ọnọmhuẹ Ẹshinegba ọyawa, lọlighuo kpe ọ khi Ọnọmhuẹ. ³⁰ Nono ingme oyi Ẹshinegba Ọnọmhuẹ oye, ri udu oye nya ali agbọ oye nya, ghe isamhi ali ekpabọ eyẹ nya nono ingme oyi Ẹshinegba.’† ³¹ Onuzi-eva ni o gbo lolo mu ẹloe khi, ‘Nono ingme oyi ọnuzava oye abi u li nono ingme egbe ẹ.’ Ushi olese okhoghuo ọa ke la ọ ni o gbo mu ẹloe dọsẹ ena.”‡

³² Ọni ọmọse ọó, “U ga gue ngme, Oṣesẹ. Igesikia u ngme ni u wẹ khi Ẹshinegba oghuo ọ khi, ali khi ọlese ọa ke la ọ, sẹ ni lọlighuo.§ ³³ Ali khi awa ri udu oyi awa nya, ali isamhi eyi awa ali ekpabọ eyi awa nono ingme oyi Ẹshinegba. Ali awa nono ingme oyi ọnuzava ọyawa abi awa li nono ingme egbe awa. Ni awa rọ ri ishi eva ena gbe akanya, o ghọle Ẹshinegba dọsẹ ni awa ya ri iluasobo ali isomhopfa ododa bhale ghi ọli.”*

³⁴ Abi iJesu ọ rọ mẹ ilẹsingme ni ọ rọ sọ lue ọ, iJesu ọọ li, “Wa a ga nuata shi Eghiele oyi Ẹshinegba.”

Rọte agho vu ogbọ okhoghuo ọa ke gbolo mhila li ogbọ okhoghuo.†

Omi ọni Omiepfuese ọ khi
(iMat 22.41-46; iLuk 20.41-44)

³⁵ Abi iJesu ọ rọ la elemhi apfẹ ni o la Owa oyi Ẹshinegba sẹsẹ ẹgbọ, ọ mhila wẹ ogbọ. Ọó, Elo o zẹ ni esesẹ Ishi eyi iMosisi e rọ liẹ khi omi iDefidi Omiepfuese ọ khi? ³⁶ Abi Ayẹmhẹ-nọ-pfuasẹ o rọ kpha iDefidi sọ, ọ rọ rọte unu oyọli liẹ.

“Ẹshinegba ọó, Ọnọmhuẹ oyẹmhẹ.

Shitọ mama mhẹ
ramhi eghẹghẹ

‡ 12:18 Li zẹ Ika 23.8 § 12:19 Li zẹ iDeut 25.5 * 12:26 Li zẹ Okiali 3.6 † 12:30 Li zẹ iDeut 6.4-5 ‡ 12:31 Li zẹ iLev 19.18 § 12:32 Li zẹ iDeut 4.35 * 12:33 Li zẹ Osia 6.6 † 12:34 Li zẹ iLuk 10.25-28 ‡ 12:36 Li zẹ Iwolo 110.1

ni mhi rọ ya ri ebe ẹ

shi ẹ ufui ẹkoawe.’ ”‡

³⁷ Ini iDefidi ọ rọte unu oyi lọlighuo lu ọli Ọnọmhue, se ọni Ọnọmhue ọyọli ọ ke gbo liẹ khi omi ọli?

Ebubu ẹgbọ e ku esọ a shi eke shi emini ọ ngme, ni o ri egbe mu we.

Ijesu ọ tse agua ye eniye odukhokho eyọli shi esese Ishi eyi iMosisi egbe

(iMat 23.1-36; iLuk 20.45-47)

³⁸ Ijesu ọ sese we, Ọọ we, “A mu egbe ẹ shi esese Ishi eyi iMosisi egbe. Itsua na dolodolo e ma ghole we e iso ke kia ifui oki, ni ẹgbọ e ke tse we otse ekpe. ³⁹ E ma nono ni wewe e shito ukpekhomhi ni ọ mu eloe elemhi owa ugamhi oyi awa ali ashini o mu eloe elemhi ilegba, ni a la le, ni a la da. ⁴⁰ Itoto e rọ li esamhi-olimhi ẹ le. Iromhi ni e nue, eyi abamemhe, ẹ sọ. Eshinegba, ọ ya na we osoli oniemi to ọ.”

Irọna ni osamhi-olimhi ọ rọ na Eshinegba

(iLuk 21.1-4)

⁴¹ Abi ijesu ọ rọ shito ti mama oni akpati ni a pfi ukpaghọlo irọna a lo elemhi Owa oyi Eshinegba, ọọ bino ẹgbọ abi e li pfi ikpaghọ lo ọ. Egbọ ni e pfue ebubu e pfi ikpokpomhi ikpaghọ lo. ⁴² Ighọ osamhi-olimhi ni ọa mhue emhikhoghuo, ọ li ya pfi anini eva lo.

⁴³ Ighọ ijesu ọ lu eniye odukhokho eyọli, Ọọ we, “Igesikia mhi gue ẹ ye ẹ, khi ọni osamhi-olimhi ni ọa mhọli emhikhoghuo ọna, lọli ọ ri irọna ni o fune nya bhale dose ẹgbọ enekpọle nya ⁴⁴ Itobọ khi eri eni e pfue e rọte ẹpfue ni e mhue mu ẹfiẹ rọ riẹle irọna. Ama ọni osamhi-olimhi ọna, rọte elemhi umhame oyọli, ọ kie rue emini ọ mhọli nya ni ọ kha rọ ke le, riẹle irọna.”

13

Ijesu ọ guele emini a ya ke me ikpukhokho agbo

(iMat 24.1-2; iLuk 21.5-6)

¹ Abi ijesu ọ rọte elemhi Owa oyi Eshinegba fiẹ lasele tee, ọmọ odukhokho oyọli oghuo, ọọ li, “Bino ghue, Osese! Ghe abi ukpokpomhi owa ona ali eche ni a rọ ma li e li somhi otse khe!”

² Ijesu ọ sọ li ọ, ọọ, “Wa me ukpokpomhi owa ona. Eghẹghẹ o ya bhale ni echele okhoghuo ọa ke rọ ya migha ukhomhi okhoghuo. Wewe nya e ya de kua.”

Ozughu ali Imu-okhọli vule

(iMat 24.3-14; iLuk 21.7-19)

³ Abi ijesu ọ li shito ukhomhi Ute ẹera Olivu, ni o sọ alo ghue oni Owa oyi Eshinegba, iPita ali iJemhisi ali iJoni ali Aduru e bena bhale ya mhila li, ⁴ E ọli, “Gueye anye, eghẹghẹ ni a rọ ya ke me eni ingme enana. Elo a ya ke me ni a rọ ya lese khi oni eghẹghẹ ni eni emhi ena e rọ ya tse khi o she ramhi?” ⁵ Ighọ ijesu ọọ we, “A kuegbe-a ke tokpe, ini ogbokhoghuo ọ khi di ẹ. ⁶ Ebubu ẹgbọ e ya ri eva oyemhe bhale deba ẹ, ẹ liẹ khi, ‘Mhemhe mhi khi loli,’ ẹẹ di ebubu ẹgbọ. ⁷ Ini a suọ khi a khọli, o ke khi eri a suọ eko ingme okhọli obini odonue, a khi ze ni o nighise ẹ udu. Emhi eghoghọ e mema bhale ya tse, ama ukpese agbo ọa kie ramhi. ⁸ Ishishi ali ishishi e ya mu okhọli vule shi egbe ọ, eghiele ali eghiele e ya li mu okhọli vule shi egbe we ọ. Eke o ya la asha kpa ke nighise, ẹẹ kulue. Okiamhi oniemi ọọ pfi. Igbaekele osoli na abi ọọ li okpotso ni oku o lese bele ẹ to egbe.

⁹ “A ri ukpeloe shi eke lolo ke tokpe. A ya mu ẹ je owa ni a la gue ẹzo. A la elemhi Owa ugamhi gbe ẹ. A ya ri itobọ oyemhe mu ẹ bhale odalo oyi enighie ali eni ẹ mhese ni a rọ gue usomhi onete oyi Eshinegba ye we. ¹⁰ Ama neni ukpese agbo o ya ramhi, a mema she ya tse abọ oni usomhi onete oyi Eshinegba ye ẹgbọ na ishishi nya. ¹¹ Ini a da mu e bhale khi a re ẹ gue ẹzo, khi ze ni udu o nase ẹ shi emini u ya ngme. Ama lese ngme emiemini Eshinegba o ya rọ ne oni

egheghe agho, itobo khi oga khi yeye wa ngme, ama Ayemhe-no-pfuase.*

¹² “Egbo e ya ri inyoghwo we bhale na gbolo-a, ita e li ri imi we li bhale ni a li gbolo-a. Eghēghe agho, eniye e ya ke so alo okhōli ghue eni e bia we o, e gbolo we-a. ¹³ Egbo nya e ya ri itobo oyemhe ke biselemhi e, ama oni o ri egbe mie ya ramhi ukpese, a ya mie pfuese.†

Emhi obe ni oo vese egbo kua
(iMat 24.15-28; iLuk 21.20-24)

¹⁴ “Ama, a kha da me emini e pfi oyese, ashini aa kha me oli, ikhi oni o vese egbo kua, eghēghe agho oni o ze ebe o lese abi a ri emini o ze ngme. Eni e la eke iJudia e na nga ikhomhi ite.‡ ¹⁵ Oni o la ukhomhi owa ne o khi tiemhile elemhi owa ya rue emhikhoghwo. ¹⁶ Oni o la ifui ishemhi o khi na bhale apfe ya rue awulu oyoli.§ ¹⁷ O ma ze mu ikpotso ni e me ali eni e mhōli eniye ni e nye enyeli shi egbe eghēghe agho. ¹⁸ Lema Eshinegba o khi bie ze ni o de shi eghēghe ni ulili oniemi o la gbe egbo elemhi ukpe. ¹⁹ Itobo khi onana o ya khi osoli ni o kholo ne nya rote eghēghe ni Eshinegba o te ma agbo. Ogbō a ke gbo ya me osoli uza onana ghue eke agbo.* ²⁰ Ini Eshinegba oga li rote ogbele osoli ni a ngme ena khi-a, ogbokhoghwo oga ya dobe ji ukhomhi o le. Ama irari oyi egbo eyoli ni o ze oda ke, o ro rote eni ogbele osoli ena khi-a. ²¹ Eghēghe agho ini ogbokhoghwo o gueye, ‘Ghekhe, ghe Omiepfuese!’ Okekha khi eri o ye, ‘Ghe oli oobo khe!’ Khi mie oli suo. ²² Itobo khi iromhi emiepfuese ali emekeguele e ya lasele. E ya ke riele olele ali ikanya onyaloa ododa ro ke di egbo. Ni o khia khi ini oga gue kia, e ga li ya di egbegbi eni Eshinegba o ze oda ke. ²³ Irarigho, a ga lolo kuegbe-a ke to elo eke. Mhi she gue emhi nya ye e shi eke se neni oni eghēghe o ya ramhi.

* **13:11** Li ze iMat 10.17-20; iLuk 12.11-12 † **13:13** Li ze iMat 10.22 ‡ **13:14** Li ze iDan 9.27; 11.31; 12.11 § **13:16** Li ze iLuk 17.31 * **13:19** Li ze iDan 12.1; Iro 7.14 † **13:24** Li ze Aza 13.10; Ezik 32.7; iJo 2.10,31; 3.15; Iro 6.12 ‡ **13:25** Li ze Aza 34.4; iJo 2.10; Iro 6.13 § **13:26** Li ze iDan 7.13; Iro 1.7 * **13:32** Li ze iMat 24.36 † **13:34** Li ze iLuk 12.36-38

Inyenegbe bhale oyi Omi Ogbō
(iMat 24.29-31; iLuk 21.25-28)

²⁴ “Ini eghēghe osoli ona o ga dose se nya,

“ ‘Ovo o ya bishi alo-a,
uki oga ke dobe ge,†

²⁵ Ikpētata e deno ukhuli kule,
ukhuli ali ekpabo
ni e la irarogbe e mhese
e ya ke nighise.’‡

²⁶ “Eghēghe agho, egbo nya e ya me khi Omi Ogbō o kia elemhi otughunu e bhale, elemhi ekpabo ali ufumhi ni o ge nyanyanya.§ ²⁷ Eghēghe agho, o ya ghie igeni eyoli e te asha kpa, ikhi ukpese agbo nya, ti egbo eyoli ni o ze oda ke gbili.

Osese oyi oni oora okhua-eni
(iMat 24.32-35; iLuk 21.29-33)

²⁸ “Bino abi okhua-eni o li e te. O kha da kpese ukhuli, ni o ro ke ta ebe ne, lese khi okase o kele ya le. ²⁹ A kha da gbo li ligho me khi eni emhi ena khi a da me we ne, lese khi eghēghe o she ramhi. ³⁰ Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, egbo eghuo ni e la agbo memena ea ya ghu ne, ni eni emhi ena nya e ro bhale ya tse. ³¹ Eke ali ukhuli e ya dose, ama ingmemhi eyemhe ea ya tigbe dose ghue.

Ogbokhoghwo oga lese oni ogbele we
oni eghēghe
(iMat 24.36-44)

³² “Ogbokhoghwo oga lese oni ogbele wekhi oni eghēghe. Ghe egbegbi igeni ena iloghie ali mhēmhe Omi oli, se ni Itamhe lolighuo.* ³³ A ri ukpeloe shi eke ke tokpe, itobo khi waa lese eghēghe ni o la ya bhale. ³⁴ Eri ona o li abi omose ni o vu asha obini odonue, ni o ri ighumha eyoli shi apfe e ri ukpeloe khu shi na lue. O gueye ogbogbo akanya ni o ya gbe. O gueye oni o khe ekhe o ke khe ekhe apfe.†

³⁵ “Irarigho, ke khe ekhe, itobo khi waa lese eghēghe ni oga o ro ya jele.

Ini ẹlogbomhi lo o, okekhi itsotso ogbie lo o, okekhi ẹghẹghẹ obili-atso lo o, abi khi ogbie-fiefie lo. ³⁶ Ini o bhale guo, khi ze ni o bhale ya e khi u wa lese a. ³⁷ Abi mhi li gue ọli ye e ena mhi li gbo gueye ogbokpa. 'A ke khe ekhe!'

14

Ugbamhi ni a gba khe iJesu
(iMat 26.1-5; iLuk 22.1-2; iJon 11.45-53)

¹ O ke kpe ogbele eva le ni a ro ya li ukpe iPasova ali ukpe ni a la le ibuledi ni aa ri ifuma shi nye, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi iMosisi, ee nono ode ni e te ya bena mu iJesu gbe-a.* ² E egbe, "Awa khi ri ele ọli ini a li imu, onyaghu ọa ya lasele shi o."

A la iBetani ku oili shi iJesu egbe
(iMat 26.6-13; iJon 12.1-8)

³ Abi iJesu o ro la ẹli iBetani, owa oyi iSamọ ni efafe e kpe mu shito le eminale, okpotso oghuo o rue ukoko ituale ni o lolo ghale, ni o pfie lasele. O gbe oni ukoko a, o ku oni ituale shi iJesu ukhomhi.† ⁴ Egbọ eghuo ni e la agho, e ri elemhi ibibi lie egbe, "Elo o ze ni a ro na pfueche oni ituale kua shi afue?" ⁵ A kha ri ọli de ramhi ifata ukpe ali emhi, a kemhi eni ikpagho na eni ẹa mhue. E shi oni okpotso unu egbgbọ.

⁶ Ama iJesu ọọ we, "A ze ọli obọ. Elo a yese ọli e ngme shi? Egbegbi emini o ti ni o somhi otse o ri ele na mhe. ⁷ Eghẹghẹ kpa eni ẹa mhue e ro nu e la ana, eghẹghẹ ni o ghole e kpa a kpaghie we obọ. Ama aa ya me mhe eghẹghẹ kpa.‡ ⁸ Emini o dobe ya ri ele o ri ele egho. Eri o ku ituale ku mhe egbe shi eke khe eghẹghẹ iroto oyemhe. ⁹ Igesikia mhi gue e ye e khi, ashashini a da la tse abo usomhi onete eke agbo ona nya ne, a ya yele emini okpotso ona o ri ele le."

IJudasi o lama khi loli ya ri iJesu de
(iMat 26.14-16; iLuk 22.3-6)

¹⁰ Eghẹghẹ agho iJudasi Isikaroti, ni o khi otuoghuo eniye odukhokho ogbava, o le deba ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ni o ya ri iJesu na we de. ¹¹ Onana ni o gueye we, o ga ghole we. E shobo khi wewe e ya ri ikpagho na li. Igho iJudasi o li nono eghẹghẹ ni o ti ni o ro ya me asha ri iJesu na we.

IJesu o nu eniye odukhokho eyoli le Eminale iPasova
(iMat 26.17-25; iLuk 22.7-14,21-23; iJon 13.21-30)

¹² Ogbele ni odode ni a li oni ukpe ni a la le ibuledi ni aa ri ifuma shi nye o ramhi, ni o khi ogbele ni a ro gbe ozele Osumha oyi oni iPasova-a, eniye odukhokho eyi iJesu e mhila li "Ashi o ghole e ni anye mu egbe shi eke ne, ni u la le eminale iPasova?"

¹³ Igho, o ghie eniye odukhokho etuava eyoli, ọọ we, "A lo ifuapfe, omose ni o tsua ubene amẹ, o ya lona e ode. A deba li je apfe. ¹⁴ A gueye oni o mholi apfe ni o ya lo, khi, 'Osesẹ ọọ, anye mhile u ri anye khasẹ elemhi owa ni loli ali eniye odukhokho eyelue wewe e la ya le eminale iPasova?' ¹⁵ O ya re e khasẹ agbala ni emhi nya e gba shi ukhomhi owa atonga, a muno egbe shi akagho na awa."

¹⁶ Eni eniye odukhokho e vu, e lo ifui apfe, e ya me eni emhi tee abi iJesu o gue ọli ye we. Igho e mu egbe oni eminale iPasova.

¹⁷ Ogbomhi o mu eke, iJesu ali eni eniye odukhokho ogbava e bhale. ¹⁸ Abi e li shito gasẹ itebu le eminale, iJesu ọọ we, "Egbegbi-ingme mhi gue e ye e khi otuoghuo elemhi e o ya re mhe de. Oni o nu mhe le emhi memena."§

¹⁹ Udu o yese we-a, otuoghuo-oghuo ọọ mhila li, "She khi ọa khi mhẹmhe o khi?"

²⁰ O so we o, ọọ we, "Otuoghuo elemhi ee ogbava o ya khi, oni o ga ri ibuledi nu mhe e somhi elemhi utasa memena. ²¹ Eri Omi Ogbọ o ya ghu-a abi a li keke ọli shi eke na li. Eri-tse

* 14:1 Li ze Okiali 12.1-27 † 14:3 Li ze iLuk 7.37-38 ‡ 14:7 Li ze iDeut 15.11 § 14:18 Li ze Iwolo 41.9

khi, o maa khọlọ ọni ọ ya rọli dẹ egbe!
O kha ga ti ne, ini ọgbọ ọa bie bia li lọ!”

Eminale oyi Onomhụ
(iMat 26.26-30; iLuk 22.14-20; 1
iKori 11.23-25)

²² Abi e li le eminale eghọ, iJesu ọ rue ibuledi, ọ kphẹmhi, ọ khi ọli a, ọ rọ na eniyẹ odukhokho eyọli, ọ́, “A mọ le; Idiegbe oyemhẹ na.”

²³ Ighọ ọ gbo sọ onyọ shi uko, ọ kphẹmhi, ọ rọli na wẹ, wẹwẹ nya e ga te ọ da.

²⁴ IJesu ọ́ wẹ, “Ọlia eyemhẹ na ni e migha shi ishioḅo onogḅo, ni a ku kua na ebubu ẹgbọ.* ²⁵ Mhi gue igesikia yẹ ẹ khi mhi aa ke gbo ya rọte onyọ upfonu ona da, sẹ ni obini Eghiele oyi Ẹshinẹgba, ni mhi la da onyọ onogḅo.”

²⁶ Abi e rọ to uwolo se, e fiẹ lasele, e je Ute Ẹra olivu.

Ijesu ọ guele shi eke khi iPita ọ ya kie lue

(iMat 26.31-35; iLuk 22.31-34; iJon 13.36-38)

²⁷ IJesu ọ́ wẹ, “Ẹẹ nya, a ya na kua, a zẹ mhemhẹ-ghuo obọ, irari khi a she keke ọli shi Ebe-no-pfuase khi.

“Mhi ya ri emhi li

orismhaka,

isumha e ya vẹ kua.’†

²⁸ “Ama ini a guise mhẹ le se, mhi ya ralo khẹ ẹ iGalili.”‡

²⁹ IPita ọ́ li, “Ini ẹgbọ nya e ririẹ kie ẹ, mhi aa ya kie ẹ.”

³⁰ IJesu ọ́ iPita, “Mhi gueyẹ khi, neni ọkpa ọ́ gbiẹghẹ iteva amiọsẹ, u ya kie mhẹ itesẹ.” ³¹ IPita ọ kie gema ọ gue gagaga, ọ liẹ, “Ini o ri riẹ khia khi oni mhi la nu ẹ ghua-lọ, mhi aa ya tigbe kie-ẹ.” Enekpọle nya e li ngme ghọ.

Ijesu ọ la iGẹtisemani sọ iromhi

(iMat 26.36-46; iLuk 22.39-46)

³² E je ashini a lu iGẹtisemani, iJesu ọ́ eniyẹ odukhokho eyọli, “A shito ana ni mhi ya sọ iromhi bhale.” ³³ Ọ rue iPita ali iJon ali iJemhisi ma egbe vu. Iyesudu-a ali anasemhẹ e bhale na li. ³⁴ Ọ wẹ, “Oya ni o la mhẹ udu

memena o gba a. O ga nono ni lue gbe mhẹ. A migha akana khẹ mhẹ, a ke tokpe.”

³⁵ Ọ ti je odalo dene, ọ de ya yeshi eke, ọ́ sọ iromhi ini o ya zẹ riẹle ni oni ẹghẹghẹ ona o dose lue. ³⁶ Ọ́, “Itamhẹ, Itamhẹ, emhikpa o zẹ ẹ riẹle. Rue mhẹ oni uko osoli ona odalo le. Eri-tse khi, ọa khi abi o ghọle mhẹ, sẹ ni abi o li ghọle ẹ.”

³⁷ Abi ọ nyene egbe bhale, ọ me khi eni eniyẹ odukhokho e lese-a. Ọ́ iPita, “ISamọ, eri u lese-a? Aa doḅe nu mhẹ tokpe ukuku ẹghẹghẹ tse? ³⁸ Ri ukpelo shi eke gboo ke sọ iromhi ini u khi de ini u mholi imufe. Ayemhẹ oye o mu egbe ni o rọ riẹle, eri-tse khi, idiegbe oye ọa doḅe.”

³⁹ Ighọ ọ gbo vu ya sọ iromhi enabi ọ kpẹ sọ. ⁴⁰ Abi ọ rọ nyene egbe bhale, ọ gbo bhale ya ẹ wẹ khi e lese-a, irari khi olese o la wẹ alo, ẹa lese abi e ke ya ngme ọli.

⁴¹ Abi ọ rọ nyene egbe bhale utonuzese, ọ́ wẹ, “Olese a kie la, ni a yemhẹ-a? Olese oghọ o she bu ẹ! Oni ẹghẹghẹ o she ramhi. A bino khẹ khi, a ri Omi Ọgbọ na ena olamhẹ dẹ. ⁴² A vule ni awa vu! Ọni ọ remhẹ dẹ ọ́ bhale ena!”

A mu iJesu

(iMat 26.47-56; iLuk 22.47-53; iJon 18.3-12)

⁴³ Abi ọ li ngme, iJudasi, ni ọ khi ọtuoghuo elemhi eni eniyẹ odukhokho ogbava ọ bhale. Ẹgbọ ni e tsua itsua okholi ali itakobi ali ikpokpo, ni ighie eyi ekpodalougamhi, ali esese Ishi eyi iMosisi ali egbhali e ghie, e nu ọli bhale.

⁴⁴ Ọni ọ rọli dẹ ọ she kpẹ gueyẹ eni e nu ọli kia, ọ́ wẹ, “Ọni mhi da pfipfi ekphamhi ne, loli ọ khi ọni a nono. A mu ọli, a khẹ ọli ekhẹ rue vu.” ⁴⁵ Abi e rọ lese lole, iJudasi ọ le deba iJesu, ọ́, “Osese.” Ọ pfipfi ọli ekphamhi. ⁴⁶ Eni emose e mu iJesu. ⁴⁷ Ighọ ọtuoghuo eni e migha epfe-aghọ ọ ji itakobi oyọli emhi lasele, ọ be oghumha oyi Ọga oyi ekpodalougamhi esọ-a.

* 14:24 Li zẹ Okiali 24.8; iJere 31.31-34 † 14:27 Li zẹ iZaka 13.7 ‡ 14:28 Li zẹ iMat 28.16

⁴⁸ Ijesu ọ́ọ wẹ, “Okhọli mhi tsua, ni a rọ lina tsua itsua okhọli ali itakobi ali ikpokpo bhale ya mu mhe?”

⁴⁹ Ogbele kpa mhi rọ nu ẹ la, mhi la Owa oyi Eshinegba ẹ seşe. Aa mu mhe. Eri a me emhi ena ni emini a keke shi Ebe-no-pfuase o bhale ya tse.” §
⁵⁰ Igho eniye odukhokho eyoli nya ni e deba li e ve kua, o kpe lolighuo le.

⁵¹ Ozeo oghuo ni o so awulu ona yeyeye, oo deba ijesu. Abi e rọ to obo so li, khi wewe e ya mu oli, ⁵² o nyanọ awulu-a mhuẹ wẹ abo, o ri irumheba na vu.

Otu iSaediri e ri ijesu gue ezo

(iMat 26.57-68; iLuk 22.54-55,63-71; iJon 18.13-14,19-24)

⁵³ E mu ijesu bhale owa oyi Oga oyi ekpodalo ugamhi, ighie eyi ekpodalo-ugamhi nya, ali egbhali ali ekekebe ali esese Ishi eyi iMosisi nya e le gba. ⁵⁴ IPita o tapfia deba li ukhokhokho, ya ramhi elemhi apfe oyi Oga oyi ekpodalo ugamhi. O nu eni ẹ khe ekhe shitọ khasẹ erali.

⁵⁵ Eni ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali oni igbaa oyi iSaediri nya, e nono emhi ushi ni e ya mu mhọli ijesu obo, ni e ba me asha gbe oli-a. Eẹa me emhikhoghuo. ⁵⁶ Ebubu egbo e pfi otsẹ eyi egbhọli mu oli, eni otsẹ nya, ẹa de shi oghuo.

⁵⁷ Ikpukhokho, egbo eghuo e vule pfi otsẹ egbhọli ona mu ijesu. Eẹ, ⁵⁸ “Anye suo khi oo lie khi, ‘Mhi ya guoghọ Owa oyi Eshinegba onana ni egbo e ri abo ma-a, ẹle-ese mhi to olese ni egbo ẹa ri abo ma.’ ”* ⁵⁹ Abi e riẹ kie ngme ona, otsẹ eyewẹ ẹa kie de shi oghuo.

⁶⁰ Igho Oga oyi ekpodalo ugamhi o vule migha odalo oyewẹ nya, o mhila ijesu. “Waa bie ya so wẹ o? Ezo elo na ni egbo ena ẹẹ gue shi ẹ egbe?” ⁶¹ Ama ijesu o tsaghie a, ọa so wẹ o. Oga oyi ekpodalo ugamhi, o gbo mhila li, “Yeyẹ u khi Omiepfuese, Omi Eshinegba ọna Kuẹghie?”

⁶² Ijesu ọ́ọ li, “Lọli mhi khi. Eẹ nya a ya me khi Omi Ogbo o shitọ obita oyi Eshinegba ni o fune, ali khi o la otughunu rọte irarogbe ẹ tiemhie.” †

⁶³ Oga oyi ekpodalo ugamhi o nyanọ itsua shi egbọli uruli abi o li yila. Oo, “Awa ke gbo nono otsẹ olese. ⁶⁴ Eẹ nya a she suo abi o pfi unu-a deba Eshinegba. Se a so shi o?”

Wewẹ nya e pfa ezo mu oli khi oni a gbe-a o khi. ‡ ⁶⁵ Egbo eghuo o, e tono ete ku oli. E ri emhi gẹno oli alo. E pfi oli emhi, ẹ oli, “Me eke guele, gueye anye oni o pfi ẹ emhi?” Eni ẹ khe ekhe e mu oli, e lase oli esọ.

IPita o khi loli ẹa lese ijesu

(iMat 26.69-75; iLuk 22.56-62; iJon 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Abi iPita o kie shitọ elemhi apfe egho, omueshi oghuo ni o khi oni oo ga oyi Oga oyi ekpodalo ugamhi o bhale. ⁶⁷ O me iPita abi o rokhasẹ erali, o toli okpe tsuke.

Oo li, “Yeyẹ u li nu ijesu na in-azarẹti i kia.”

⁶⁸ Ama iPita o tia. Oo, “Mhi a lese emini wa ngme.” O lase agho le je ode ni a te ẹ lo elemhi apfe. [Igho okpa o gbieghe.]

⁶⁹ Abi oni omueshi ni o ga ogbo ogho o ro gbo me iPita agho, o gbo riele eni ingmemhi ngme khasẹ eni e migha epfe agho. Oo, “Otuoghuo elemhi wẹ, oni omose ọna o khi.” ⁷⁰ IPita o gbo tia.

Oo li denẹ, eni e migha epfe agho e ke iPita, “Igesikia lo khi otuoghuo elemhi wẹ u khi, irari khi onge iGalili u khi.”

⁷¹ Igho o li se egbọli isheli, o romhi eni isheli. O lie, “Mhi aa ga lese omose ọna ni a ngme ena.”

⁷² Utoghukpe, okpa o gbieghe utonuzi-eva. IPita o sato emini ijesu o gueye oli khi, “Neni okpa o ya gbieghe utonuzi-eva, u ya kie mhe itese.” Igho o gbe akhe evie a.

§ 14:49 Li ze iLuk 19.47; 21.37 * 14:58 Li ze iJon 2.19 † 14:62 Li ze iDan 7.13 ‡ 14:64 Li ze iLev 24.16

15

*A rue iJesu bhale odalo oyi iPaleti
(iMat 27.1-2,11-14; iLuk 23.1-5;
iJon 18.28-38)*

¹ Eluzogbe fiefie, ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ali egbhali ali esesẹ Ishi eyi iMosisi ali igbaa eyi iSaediri nya, e ye ugbamhi. E gẹ iJesu rue vu ghi iPaleti.

² Oni iPaleti ọ mhila iJesu ogbo, ọọ li, “Oghie oyi egbo iJu u khi?”

IJesu ọọ, “Eee! Igho lo abi u ngme ọli.”

³ Eni ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba e ga gue ezọ emhi ebubu shi iJesu egbe. ⁴ Igho iPaleti ọ gbo mhila li ogbo, ọọ, “Wa ya pfunu, u suọ iwali ezọ ni e gue ẹ shi ẹ egbe?”

⁵ Ama iJesu ọa sọ li ọ. O ri abọ sha iPaleti.

*A pfa ezọ mu iJesu a ka gbe ọli a
(iMat 27.15-26; iLuk 23.13-25; iJon
18.39--19.16)*

⁶ Abi áá li ini o lina ramhi egheghe ukpe iPasova, eri iPaleti ọ rue ogbo ogghuo owa ighumha lasele na wẹ abi o ghole wẹ shi. ⁷ Egheghe agho omose ogghuo ni a lu iBarabasi ọ la owa ighumha, ni ọ khi ogghuo egbo ni a mu. Eri a mu ọli shi ugbeli ni ọ gbe egheghe ni a ro me onyaghu. ⁸ Abi eni egbo e ro bhale gbii ya mhila iPaleti ọ riele emini ọ kie kpe riele na wẹ, ⁹ iPaleti ọ mhila wẹ, ọọ, “A nono ni mhi rue oghie iJu abọ a na ẹ?” ¹⁰ Ọ ga lesẹ gboo khi itobo ibiselemhi, ighie eyi ekpodalo-ugamhi e ro mu iJesu ghi luẹ. ¹¹ Ama ighie eyi ekpodalo-ugamhi e sesẹ egbo e gueye iPaleti ọ ri ochoghọ wolọ iBarabasi obọ a na ẹwe.

¹² iPaleti ọ mhila wẹ, ọọ, “Elo mhi ke li oni a lu oghie iJu shọ?”

¹³ E tsesẹ leghe, “A ta li ma ọara apfida.”

¹⁴ iPaleti ọ mhila wẹ, ọọ, “Elo o zẹ, umha-guekia onoghuo ọ riele?” Ama eena e tsesẹ ne, “A ta li ma ọara apfida!”

¹⁵ Ni ọ ro riele emini oo ghole eni egbo, ọ wolọ iBarabasi abọ-a na wẹ.

Ọọ e gbe iJesu itẹ, ọ rue ọli na wẹ e ka ta li ma ọara apfida.

*Ekholi-okhue e ri iJesu li egia
(iMat 27.27-31; iJon 19.2-3)*

¹⁶ Eni ekholi-okhue e rue iJesu lo elemhi apfe agbala oyi igovunọ. E lu ekholi-okhue apfewe eni e kpole. ¹⁷ E ri awulu ichẹ ni o khi egholi ibulu, sọ li, e ri igba do arula rughu ọli ukhomhi. ¹⁸ E lie ọli, “A da abọ na oghie oyi egbo iJu!” ¹⁹ E pfinu ọli ukpokpo ukhomhi iti ingmi-ingme, e tono etẹ ku ọli. E de ya wugha li odalo, e nyese ukhomhi na li. ²⁰ Abi e ro ligho ri iJesu li egia se nya, e gueghie ọli oni awulu ichẹ ni o khi egholi ibulu ogho, e nyene egbe ri itsua eyoli sọ li. Igho e rue ọli vu ya tama ọara apfida.

*A ta iJesu ma apfida
(iMat 27.32-44; iLuk 23.26-43; iJon
19.17-27)*

²¹ Abi e ro le, e ya ẹ omose ogghuo ni a lu iSamọ ni ọ rote ode oyoli dose, ni ọ rote asha jele. Igho eni ekholi-okhue e ri itoto mu ọli ọ tsua ọara apfida oyi iJesu. ISamọ ongi iZireni ọ khi, ọ gbo khi ita Alezada ali iRufosi.* ²² E rue iJesu bhale ashini a lu iGogota. [Ugua ukhomhi olimhi a ri iGogota ngme] ²³ A ri onyo ni a ku ikhumhi na lui Imari shi na li ọ ro da, ama ọa lama da li. ²⁴ E ta li ma ọara apfida. E kemhi itsua ni ọ sọ mhọli egbe abọ. E ti ebe ro kemhi eni ide eyoli, ni e lesẹ oni o ya te ogbogbo.†

²⁵ Egheghe agogo itili eluzogbe a ro ta li ma ọara apfida. ²⁶ Emini e keke ro kphase oni ọara apfida kpeda na li khi. Oghie Oyi Egbo iJu. ²⁷ E li gbo ta ighiatọ etuava ma ọara apfida mama li, ọtuoghuo ọ la li obọ-ita, onokpole ọ la li obogobo. ²⁸ Ona o ri emini a keke shi Ebe-no-pfuase bhale ya tse, ni ọọ, “A leli ọli ma ighiatọ.”‡ ²⁹ Egbo eni e te epfe agho dose, e pfi itsue manya iJesu, ee nighise ukhomhi, e lie, “Ebaneke! Yeye ni u ya guoghọ Owa oyi Eshinegba-a, u gbo riele ọ

* 15:21 Li zẹ iRom 16.13 † 15:24 Li zẹ Iwolo 22.18 ‡ 15:28 Li zẹ Aza 53.12 § 15:29 Li zẹ Iwolo 22.7; 109.25; iMak 14.58; iJon 2.19

tọ ogbẹlẹ esẹ. § 30 Rọ te ọara apfida tiemhie shọ ya mie egbe ẹ pfuese.”

31 Ighọ ighie eyi ekpodalo-ugamhi, ali esẹsẹ Ishi eyi iMosisi e li ri iJesu li egia, e liẹ egbe wẹ. “Ọ mie ẹgbọese pfuese, ama ọa doḅe mie ẹgbọli pfuese. 32 A zẹ ni ọni Ọmiepfuese ọna, ikhi oghie iZireni, ni ọ rọte ọara apfida tiemhie ni awa mẹ, ni awa mie ọli suọ.” Eni a li ta ma ọara apfida mama li, e ga li nu wẹ tsue ọli.

Eghuli oyi iJesu

(iMat 27.45-56; iLuk 23.44-49; iJón 19.28-30)

33 Agogo igbẹva ọguota, obili o bi oni eke a nya. Elemhi iwakati esẹ oni obili o la ogbe ramhi. 34 Agogo esẹ o ramhi, iJesu ọ tsẹsẹ leghe, ọ ri unu ẹoli oyẹwẹ liẹ, “Eloi, Eloi, Lama Sabachi tani?” Emini a ri ona ngme khi, “Eshinegba oyemhẹ, Eshinegba oyemhẹ, elọ o zẹ ni u rọ tsua mhe pfa.”*

35 Abi ẹgbọ eghuo ni e migha epfe aghọ e rọ suọ khi ọ ngme na, e ke, “Ri esọ shi eke khi ọ lui Elaja.”

36 Ọmọse ọghuo elemhi eni ẹgbọ ọ na ya rue isoso sọ li onyọ ni okhẹ a, ọ ge ọli shi ukpokpo rọli kpe iJesu unu ọ rọ da. Ọni ọmọse ọ ke. “A zẹ ọli obọ, ni awa mẹ ini Elaja ọ ya bhale ya rue ọli ukhomhi ọara apfida tiemhie.”†

37 IJesu ọ tsẹsẹ leghe, ọ ghua.

38 Ukpokpomhi ode ugbakpi ni a rọ pfa ode-a shi elemhi Owa Oyi Eshinegba, o rọte idane kiẹsẹ-a asha eva ya to eke. ‡ 39 Abi ọkhọli-okhue ọniemhi ni ọ migha odalo oni ọara apfida ọ rọ suọ abi iJesu ọ tsẹsẹ leghe, ni ọ rọ mẹ abi ọ li ghua, ọọ, “Egbegbọ lọ khi, Omi Eshinegba ọmọse ọna ọ khi.”

40 Ikpotoso eghuo e ta pfa bino, iMeli ọnge iMagidaleni, ali iMeli inyi iJemhisi ọni ọ kpọkẹ, ni ọ gbo khi inyi iJosisi ali iSalome. 41 Ikpotoso ena e mema deba iJesu ni e ri ukpẹloẹ khu ọli obini iGalili. Ikpotoso elese ni e deba iJesu bhale iJerusalemu e li ga migha aghọ. §

Irotọ oyi iJesu

(iMat 27.57-61; iLuk 23.50-56; iJón 19.38-42)

42 Ogbomhi o she mu eke ẹlẹghọ ni o khi ẹlẹ ni a rọ mu egbe khẹ ẹlẹ iyemhẹa oyi ẹgbọ iJu. 43 IJosefu ọnge Arimatia, ni ọ khi ọghuo eni ẹ mhẹsẹ, ni ọ khi ọgbọ ni ọ li mu ẹloẹ. Eri ọ bie kpẹ ri ẹloẹ shi eke khẹ Eghiele oyi Eshinegba. Ọ gbe udu lẹ ya gueyẹ iPaleti o rue olimhi oyi iJesu na luẹ ya tọ. 44 O ga sha iPaleti abọ khi iJesu ọ she gbhẹ ghọ kelẹ ghua. Ọ lui ọni ọkhọli-okhue ọniemhi ọghọ mhila ini iJesu ọ she gbhẹ ghua. 45 Abi iPaleti ọ rọ rọte unu oyi ọni ọkhọli-okhue ọniemhi ọghọ suọ khi ighọ o khi ẹgbegbọ, ọ tsua olimhi oyi iJesu na iJosefu. 46 Ighọ iJosefu ọ de ide, ọ rue ọni olimhi tiemhile ọara, ọ khuli ọli, ọ ri ọli tọ uji ni a tọ shi eche. Ọ gheghele eche ọniemhi guese oni uji. 47 IMeli ọnge iMagidaleni, ali iMeli inyọ iJosisi e mẹ ashini a ri ọli tọ.

16

Irote eghuli guale oyi iJesu

(iMat 28.1-8; iLuk 24.1-12; iJón 20.1-10)

1 Abi ẹlẹ iyemhẹa o rọ dọsẹ se, iMeli ọnge iMagidaleni, ali iSalome, ali iMeli inyi iJemhisi, e de afu ituale ni ẹẹ pfiẹ mhue obọ ni wẹwẹ e ya khakha li shi idiegbe olimhi oyi iJesu. 2 Ogbiẹ-fiefie ni o khi uka, khi ovọ o lẹsẹ ngale, e je atalimhi ni a rọli tọ. 3 Ighọ e mhila egbe wẹ, “Ọghuo ọ ya gheghele eche unu oni atalimhi-a na awa?”

4 Ama abi e ke rọ yase alo eke bino, e mẹ khi a she gheghele oni eche ni o ghọ gbẹdi unu oni atalimhi-a a. 5 Abi e rọ lo oni uji, e mẹ ọzẹo ni ọ sọ itsua epfopfo na dogo, khi ọ shito epfe obita. O sha wẹ abọ.

6 Ọọ wẹ, “Abọ e khi sha ẹ.” “IJesu ọnge iNazarẹti ọni a ta ma ọara apfida a nono? Ọ she te eghuli guale. Ọa la akana. Ghe ashini a rọli tọ. 7 Ama a ke vu, a ka gueyẹ eniyẹ odukhokho eyọli

* 15:34 Li zẹ Iwolo 22.1 † 15:36 Li zẹ Iwolo 69.21 ‡ 15:38 Li zẹ Okiali 26.31-33 § 15:41 Li zẹ iLuk 8.2-3

ali iPita khi, 'O she ralo iGalili e khe e. A ya bhale ya e oli shi agho abi o kie kpe gueye e.' ”*

⁸Eni ikpotso e lasele, e na ya je apfe. Abọ e sha we, ulishi oo mu we, ẹa nu ogbokhoghuo ngme irari khi ulishi o mu we.

[Ebe eni odode eghuo eni a rote keke oni Usomhi Onete ona, ẹa mhọli odada 9-20 oyi ukhomhi 16 ona.]

Ijesu o ri egboli khasẹ iMeli ongi iMagidaleni

(iMat 28.9-10; iJon 20.11-18)

⁹Abi iJesu o ro rote eghuli guale ele uka se, o ri egbe oli kpe khasẹ iMeli onge iMagidaleni, oni iJesu o khu ayemhe ebe ishilua rote egbe ya fie. ¹⁰O vu ya gueye apfe iJesu ni ee vie. ¹¹Abi e ro suọ khi iJesu o she guale khi o la agbo ali khi iMeli ongi iMagidaleni o me oli, ẹa mie shi oli o.

Ijesu o ri egboli khasẹ eniye odukhokho aava

(iLuk 24.13-35)

¹²Abi a ro me ona se, iJesu o rote ode ododa ri egboli khasẹ ewe aava abi e li lo elemhi oni eoli. ¹³E nyene egbe jele, e gbo gueye eniye odukhokho ni e kpole, ama, ẹa gbo li mie shi we o.

Ijesu o ri egboli khasẹ eni eniye odukhokho ogbaghuo

(iMat 28.16-20; iLuk 24.36-49; iJon 20.19-23; Ika 1.6-8)

¹⁴Ikpukhokho, iJesu o ri egboli khasẹ eni eniye odukhokho ogbaghuo abi e ro le eminale. O dese we shi umha-mhọli irudunga oyewe, ali umha-nono ni e mie shi emini eni e me lue e ngme abi o ro guale se.

¹⁵Oo we, "A lo elemhi eke agbo nya, a ke gue usomhi onete oyemhe ye ogbokpa.† ¹⁶Onini o da mie e suọ, ni a da batazi ne, o ya mhọli imiep-fuese, ama oni ọa da miesuọ, a she pfa ezọ mu oli. ¹⁷Olele ona o ya ke deba eni e miesuọ, e ya ri eva oyemhe khu ayemhe ebe kua, e ya ngme emue onogbo unu. ¹⁸E ya ri abọ eyewe mu enye eke, ini e rie rue ikhumhi ni oo

gbe ogbo da, ọa ya li we abikhoghuo. E kha ri abọ nga eni e ghua egbe, e ya toto."

A rue iJesu nga obini iloghie
(iLuk 24.50-53; Ika 1.9-11)

¹⁹Abi iJesu Onomhue o ro nu we ngme se, a rue oli nga idane iloghie. O shito ukiekie obita oyi Eshinegba.‡ ²⁰Igho eniye odukhokho eyi iJesu e li fie ya tse abọ oni usomhi onete gase asha kpa. Igho Onomhue o re we gbe ikanya, o ri ikanya onyaloa ni e gbe ri ungmehi oyoli tse.

* 16:7 Li ze iMat 26.32; iMak 14.28 † 16:15 Li ze Ika 1.8 ‡ 16:19 Li ze Ika 1.9-11

Usomhi Onete oyi iJesu iKirisiti ni iLuku O keke

Irokhase

¹ Ebubu egbọ e she roshẹka keke emini e bhale ya tse nya eghẹghẹ oyi anye. ² Ezeze abi egbọ eni e gue ungmehi oyi Eshinẹgba le, ni e rote igbaekele ri eloe me we abi e li de, igho e li gue we ye anye, ni anye ro ligho keke we. ³ Aborokhia khi eni ingme ena, khi rote igbaekele mhi te towe okpe, loli o ro ti mhe eloe, ni mhi kuegbe-a keke abi e li de ghi e, yeye iTiofilosi ni a ri ekpe e na, ⁴ Ishegho ni u ro ya lese egbegbi ingme ni e la emini a sese e.

A guele shi eke khi, a ya bia iJoni

⁵ Okpodalo-ugamhi oyi Eshinẹgba oghuo ni a lu iZakaraya o ya la o eghẹghẹ oyi oghie ni a lu Erodu ni o mhuẹ eke iJudia. Oni iZakaraya o khi otuoghuo igbhogbho ekpodalo-ugamhi eyi Eshinẹgba ni Abija o li la. A lu ughue oli Enizabeti ni o khi omiomi Eroṅi.* ⁶ Oni omose ona ali ughue oli, e khi egbọ ni e pfuase shi odalo oyi Eshinẹgba, ni e ri ishi eyi Eshinẹgba a gbe akanya. ⁷ E a bia omọ itobọ khi Enizabeti aga o khi. Wewe ava-ava e she womhe.

⁸ Eleghuo, khi ugamhi o te iku egbọ ekpodalo-ugamhi eyi Eshinẹgba ni iZakaraya o la, ⁹ obọ o mu iZakaraya khi loli o ya lo Owa oyi Eshinẹgba ya tose ituale afu era ukhomhi atete. Igho eni igbhogbho ekpodalo-ugamhi eyi Eshinẹgba e kie kpe e li. ¹⁰ Abi eghẹghẹ ni a ro o tose eni ituale o ro ramhi, eni egbọ ni e bhale shi oni ugamhi, e legba atukpapfe, e so iromhi.

¹¹ Igho aḡeni oyi Eshinẹgba o bhale ya migha ukiekie obọ ita oni adido ni a la tose ituale. ¹² Abi iZakaraya

o ro me oni aḡeni, o yila, ulishi oo mu oli. ¹³ Ama oni aḡeni oo li, “Khi ze ni ulishi o muẹ, Eshinẹgba o she suo iromhi ni u so. Ughue Enizabeti, o ya bia omọ ne. IJoni khi eva ni u ya lu oli. ¹⁴ Oni omọ, o ya ri oghẹle ali iregbemu ghi e. Ebubu egbọ e ya ghele shi ubiamhi oyoli. ¹⁵ Irari khi o ya fu shi odalo oyi Eshinẹgba. O khi tigbe da onyo ni o toto ghue. Rote ele ni a te ya bia li, o te ya mhuẹ Ayemhen-pfuase. ¹⁶ Egbọ iZireni ebubu o ya mu pfi bhale deba Eshinẹgba Onomhuẹ oyewe.† ¹⁷ Onomhuẹ o ya ghie oli ralo, o mhuẹ ekpabọ ali ayemhen enabi eyi Elaja. O ya mu udu oyi eni e khi ita pfi ni e ke nono ingme oyi imi we. Egbọ eni e a kpe e suo eso na Eshinẹgba, ee suo eso na Eshinẹgba abi egbegbi egbọ ee li. O gbo mu egbọ egbe shi eke ke Eshinẹgba.”‡

¹⁸ iZakaraya o ro mhila oni aḡeni, “Se e o li ya khuese mhe khi igesikia u ngme? Irari khi mhemhe ali ughuemhe anye she womhe.”

¹⁹ Oni aḡeni oo li, eva oyemhe khi iGebuleni. Mhemhe mhia migha odalo oyi Eshinẹgba. Loli o ghie mhe mhi ka nu e ngme, mhi gue oni usomhi onete ona ye.§ ²⁰ Ama ungmehi u ke ya melea ramhi eghẹghẹ ni oni ungmehi ona o ro bhale ya tse, itobọ khi u waa mie emini mhi gweye suo ni o bhale ya tse shi eghẹghẹ oyoli.

²¹ Eghẹghẹ ni a ngme ena, egbọ e kie migha olase ke iZakaraya. Abọ e sha we, irari khi o she ke tese oni elemhi Owa oyi Eshinẹgba dose. ²² Abi o ke ro lasela o ke ngme unu. Eni egbọ e te odode lese khi imeke o me oni elemhi Owa oyi Eshinẹgba irari khi obọ o ke ro nu we ngme.

²³ Abi ogbele ni iZakaraya o ro ya ga oni ugamhi e ro gba, o je apfe. ²⁴ Igho, ughuoli Enizabeti oo me. O la ufui owa iki ishe, o ke lasela ni egbọ e me. ²⁵ Oni okpotso oo, “Eshinẹgba o she ri ele onana na mhe. O mhuẹ isomhelemhi

* 1:5 Li ze 1 Okhe 24.10 † 1:16 Li ze iNoba 6.3

‡ 1:17 Li ze iMala 4.5 § 1:19 Li ze iDan 8.16;

9.21; iMat 18.10

na mhe, O rue mhe omama egbe le ukpeloe oyi egbo.”

Ageni o guele abi a lie bia iJesu

²⁶ Uki onuzi-esesa o gba ni Enizabeti o te e me, Eshinegba o ghie ageni ni a lu iGebuleni bhale eoli iNazareti ni o la eke iGalili. ²⁷ Oni ageni o bhale deba omueshi ni o lese omose ne ni a lu iMeli ni omose ni a lu iJosefu o o gue. Unuekpe oyi iDefidi iJosefu o khi.*

²⁸ Oni ageni o bhale deba iMeli. O tse oli, o o li, “Moo mueshi! Eshinegba o she khivose ne! Eshinegba o nue la!”

²⁹ Oni otse ona o ri abo sha iMeli irari khi o lese emini otse onana o ngme. Egbe ea ke sheshe oli. ³⁰ Ama oni ageni o o li, “Khi ke ze ni ulishi o mue, irari khi Eshinegba o she mholi isomhelemhi ne.” ³¹ U ya ke me, u bia omo omose, iJesu wa lu eva oyoli.† ³² Ogb o niemhi o ya khi, Omi Eshinegba no Yagha ne Nya a ya ke lu oli. Eshinegba o ya rue ukpekhomhi eghiele oyi itali iDefidi na li. ³³ O ya mhue omhese shi omhue-apfe oyi iGiekopu agboagbo. Eghiele oyoli o ya mhue ukpese.‡

³⁴ iMeli o mhila oni ageni, o o, “Se ingme ni u ngme ena e li bhale ya tse? Irari khi mhi aa lese omose ghue.”

³⁵ Oni ageni o o li, “Ayemhe-no-pfuase o ya bhale debe, eghenge agho ekpabo eyi Eshinegba no Yagha ne Nya e ya tsua rughue, omo ni u ya bia, oni o pfuase Omi Eshinegba a ya ke lu oli.

³⁶ Enizabeti inyoghuae ni a kpe e lu aga, o she lie me umemhi, iki esesa o la memena, abi o tseku khia khi o she womhe egho, o ya bia omo. ³⁷ Irari khi aa me emini Eshinegba o dobe e rieles.”§

³⁸ iMeli o o li, “Eshinegba o mhue mhe. O ka a tse na mhe abi u li ngme oli.” Igho oni ageni o li vu.

iMeli o ya feli Enizabeti

³⁹ Eghenge ana iMeli o nyanya muno egbe, o je eoli ni e la epfepfe ute ena eke iJudia. ⁴⁰ O ramhi apfe

oyi iZakaraya, o tse Enizabeti. ⁴¹ Abi Enizabeti o ro suo otse oyi iMeli, omo ni o la li elemhi o mu egbe nyene. Ayemhe-no-pfuase o bhale deba li. ⁴² Enizabeti o khueghie unu a leghe, o o li, “Oni a khivose na u khi elemhi ikpotso. Oni a khivose na omo ni u ya bia o khi. ⁴³ Oghuo mhi khi, ni iny o Onomhue oyemhe o ko ya feli? ⁴⁴ Abi mhi ro lese suo otse oye, omo ni o la mhe elemhi o ri oghel mu egbe nyene. ⁴⁵ Ikhivose o khi na ogb ni o mie ungmehi ni Eshinegba o ngme khi o ya roli tse.”

Uwolo ikueghie ni iMeli o to

⁴⁶ iMeli o o, “Mhi ri ayemhe oyemhe kueghie Eshinegba. ⁴⁷ Mhi rote elemhi ayemhe oyemhe kueghie Eshinegba Omiepfuese oyemhe.

⁴⁸ Irari khi o ye mhe ni mhia mu eloe le. Rote ana vu, egbo kpa, e ya ke e lu mhe, Oni a khi vose na.*

⁴⁹ Ipfuase o khi eva oyi Eshinegba no fune, Irari khi o rieles eminiemhi na mhe.

⁵⁰ O mhue isomhelemhi na egbo nya ni e na ulishi oyoli rote agbhotu ya je agbhotu.

⁵¹ O ri abo eyoli gbe ikanya onyaloa, o vese egbo ni e mhue itiegbenga elemhi isamhi udu eyewe kua.

⁵² O ti ighie tiemhile eke,† ama o yase egbo ni e ti egbewe tiemhie nga idane.

⁵³ O ri eminete na egbo ni okiamhi o o gbe le.

Ama eni e pfue, o ku we epfue abo-a.

⁵⁴ O she ri ishiob ni o shi na itawa tse.

O bhale ya kpaghie egbo iZireni eni e e ga li obo.

⁵⁵ Abi o li shi ishob na agboagbo na Aburaamu

* 1:27 Li ze iMat 1.18 † 1:31 Li ze iMat 1.21 ‡ 1:33 Li ze 2 iSam 7.12,13,16; Aza 9.7 § 1:37 Li ze Igbae 18.14 * 1:48 Li ze 1 iSam 1.11 † 1:52 Li ze iJobu 5.11; 12.19 ‡ 1:55 Li ze Igbae 17.7

ali imimi ọli,‡
ni ọ gbo li nu
ititawa ngme ọli agboagbo.”§

⁵⁶ IMeli ọ nu Enizabeti la iki ese
neni ọ je apfe.

Abi a li bia ijoni Oni ọọ batazi egbo

⁵⁷ Eghẹghẹ o ramhi ni Enizabeti
ọ rọ ya bia, ọ ya bia ọmọ ọmose.
⁵⁸ Idogbapfe ali egbo eyọli e suọ abi
Eshinegba ọọ somhi elemhi ọli. E nu
ọli ghele. ⁵⁹ Ogbẹle-elele o ramhi ni a
rọ ya shele ọni ọmọ a, ee nono ni e lu
ọli iZakaraya ni o khi eva oyi ita li.*
⁶⁰ Inyọli ọọ we, “Iiye! Eva oyọli khi
ijoni.”

⁶¹ Eni egbo e ọli, “Ogbokhoghuo ọa la
unuẹkpẹ oye ni ọ kpẹ le eva onana
ghue.”

⁶² Igho e ri abo nu ita ọni ọmọ ngme
rọ mhila li abi a ya ke lu ọni ọmọ.
⁶³ Oọ we, e rue emini a keke emhi
e shi ali ugba na luẹ. O keke khi,
“Eva oyọli khi ijoni.” O ri abo sha
we nya. ⁶⁴ Utoghuokpe, unu oyọli
o khueghie-a, ọọ ngme, ọọ kuẹghie
Eshinegba. ⁶⁵ Ulishi oo mu idogbapfe
egho nya. Oni ungmehi egbo nya
e ke ngme asha kpa eke iJudia. ⁶⁶ O
ri abo sha ogbokpa ni ọ suọ oni ung-
memhi. Ee mhila, “Omọ nabi se ọna ọ
ya khi?” Irari khi obọ oyi Eshinegba o
nu ọli la.

Uwolo ikueghie ni iZakaraya o to

⁶⁷ Ayemhe-no-pfuase ọ tiemhile shi
iZakaraya ita ọni ọmọ ọ. Oọ ngme
ungmemhi aguele, ọọ lie,

⁶⁸ “Ikuẹghie o khi na
Eshinegba Onomhue oyi iZireni,
itobo khi ọ she
bhale ya pfa
egbo iZireni eyọli shi eke.

⁶⁹ O rọte unuẹkpẹ
oyi iDefidi, omọ oyọli,
mu adenomọ Omiepfuese
vule na anye.

⁷⁰ Abi ọ li rọte
unu emekẹguele
ni e pfuase eyọli
ena elele shobo,

⁷¹ khi loli ya tsumhi awa
obọ oyi ebe awa
ali eni e biselemhi awa.

⁷² Ali khi loli ya somhelemhi itita awa,
ni sato ishobọ oyọli ni ọ shi na we,

⁷³ ikhi isheli ni ọ romhi
shi emini ọ gueye ita awa Aburaamu,

⁷⁴ khi loli ya rue awa
obọ oyi ebe awa le,

ini awa khi ri
ulishi ga luẹ

⁷⁵ elemhi ipfuase ali ingeli enete,
agboagbo kpa.

⁷⁶ Yeye omimhe,

a ya luẹ emekẹguele oyi
Eshinegba no Yagha ne Nya;†

irari khi u ya ralo
ya be ode-a khe Onomhue.

⁷⁷ Ni u rọ gueye egbo eyọli khi
rọte igbe-olamhe-kua na we,
e te ya mhọli imiepfuese.

⁷⁸ Irari khi Eshinegba oyawa
ọọ mhọli ilelemhi,

ọ ya ze ni ovọ
imiepfuese oyọli

o te idane ngale shi awa ọ.

⁷⁹ Ali ni o rọte idane ge
nga eni e la alo ebili egbe
ali eni e la okhena eghuli.‡

Ni ọ ri awa te ode opfomhe.”

⁸⁰ Igho ọni ọmọ ọ lii fu, ọ lese ingme.
O la ifui odagbe ifufu ramhi eghẹghẹ
ni ọ rọ lasele tse abo ungmehi oyi
Eshinegba ye egbo iZireni.

2

*Ubiamhi oyi iJesu
(iMat 1.18-25)*

¹ Eghẹghẹ agho, Oghie Ogositosi
iSiza ọ shi ushi a ka leli egbo ni e
la ishishi ni igometi iRomu e mhesẹ
shi nya. ² Ona o ya khi ileli egbo
oni odode ni a kpẹ me eghẹghẹ ni
iKuirinusi ọ rọ khi igovunọ shi eke
iSiria. ³ Ogbogbo ọ je apfe oyọli ya
keke eva shi eke.

⁴ IJosefu ọ te eoli iNazareti ona eke
iGalili li je iBetilemu ona eke iJudia
apfe oyi itali ni a bia oghie ni a lu
iDefidi shi, ọni iJosefu ọ khi unuẹkpẹ

oyi iDefidi. ⁵ O rue iMeli ni oọ gue ughue mhue obo je oobo li ya keke eva shi eke. Oni iMeli o she me. ⁶ Abi e ro la oobo, oku oo to iMeli. ⁷ O bia omo omoşe ni o khi omodioli. O ri ide geno li yeshi ukpeko ni a ri eminale e shi na elamhako le. Ogba ni a so elamhako shi o bia li shi, itobo khi ea me asha kushi ashini egbo e ku a shi.

Igeni e gueye erisumha-kia khi a bia iJesu

⁸ Eni e ri elamhako e kia eghuo, e la oni ukiye oni eoli ri eloe e khu elamhako eyewe eliyose. ⁹ Igho ageni oyi Eshinegba o bhale deba we agho, ufumhi oyi Eshinegba o ge nyanyanya gaswe we, ulishi o mu we egbegbo. ¹⁰ Oni ageni oọ we, “A khi ze ni ulishi o mu e, irari khi usomhi onete ni o ri oghela oniemhi ya ghi ogbokpa mhi ro bhale ghi e. ¹¹ Irari khi ogbe ni amo ena, a she bia omiepfuese shi eoli oyi iDefidi na e. IKirisiti Onomhue lo. ¹² Emini o ya rokhaswe e khi, a ya me khi a ri ide geno omoşe shi ukpeko ni a ri eminale e shi na elamhako le.” ¹³ Udemhija, igeni ebubu e lasela, e bhale ya ku ma oni ageni, ee to uwolo kueghie Eshinegba. E lie, ¹⁴ “Ufumhi o khi oyi Eshinegba ni o la obini o yagha ne. Opfomhe o la eke agbo na ni o mhue isomhelemhi na.” ¹⁵ Abi eni igeni e ro pfi eni e ri isumha e kia shi agho nga idane se, e gueye egbewe, “Awa je eke iBetilemu ya ri eloe me onana ni Eshinegba o bhale ya gueye awa.”

¹⁶ Igho e nyanya rote agho vu ya je oobo. E bhale ya e iJosefu ali iMeli ali oni omo khi a roli yeshi ukpeko ni a ri eminale e shi na elamhako le. ¹⁷ Abi eni e ri elamhako e kia e ro me oli se, ee gueye egbo kpa emini oni ageni o gueye we idiegbe oyi oni omo. ¹⁸ Egbo nya ni e suo emini eni e ri elamhako e kia egbo e ngme, o ri abo sha we. ¹⁹ Ama iMeli o ri ingme enana nya shi udu, o sa o, o to eloe eke. ²⁰ Eni e ri elamhako e kia ee je apfe, e to uwolo kueghie Eshinegba irari ungmehi ni

e suo ni e gbo ri eloe me, abi a li gue oli yewe te, igho e li ri eloe me oli.

A lu IJesu eva

²¹ Eleleli o ramhi ni a ro ya shele oli a, a lu oli eva iJesu, ni o khi eva ni ageni oyi Eshinegba o lu oli neni a me umemhi oyoli.*

A ri IJesu lo Owa ugamhi

²² Abi egheghe iropfuase oyi iJosefu ali iMeli o ro ramhi abi Ushi oyi iMosisi o ngme, iJosefu ali iMeli e rue oni omo bhale iJerusalemu deba Eshinegba. ²³ Abi o li la ushi oyi Eshinegba khi, “Omo odode ni o kueghie okpotso elemhi a, o khada khi omoşe ne, a ri oni omo ke nga Eshinegba obo.† ²⁴ A rue ipfeli inekhukhu aava ro riele iluasobo na li abi Ishi eyi iMosisi o ngme.‡ ²⁵ Omoşe oghuo o la o ni a lu iSamu ni o la eke iJerusalemu, Ayemhe-nopfuase o la li egbe. O khi ogbo ni o gue ngeli ni o migha khe Omiepfuese ni o ya mie egbo iZireni pfuese. ²⁶ Ayemhe-nopfuase o she kpe gueye oli khi o a ya ghu-a neni o ro ya me iKirisiti ni Eshinegba o shobo khi loli ya ro bhale. ²⁷ Ayemhe-nopfuase o kpha li so, o rue oli lo elemhi apfe na owa oyi Eshinegba abi ita iJesu ali inyoli e ro rue iJesu bhale ni a ro riele na li abi Ishi eyi iMosisi o ngme. ²⁸ ISamu o mu oni omo shi abo, o kueghie Eshinegba, oo,

²⁹ “Ita ni o fune,
abi u li shobo na mhe,
ze ni u roli tse na mhe
ni mhi ghu shi opfomhe.

³⁰ Irari khi alo eyemhe,
e she me Omiepfuese
ni u ghie bhale.

³¹ Ni u she ro ghi agbo nya.

³² Akpa ni o ri
oghuemhe oyi Eshinegba
a khase egbo iJeta na alo ebili,§
ni o ri ufumhi e na
iZireni egbo eye.”

³³ Abo e sha ita ali inyo oni omo abi e ro suo khi a ngme eni ingmemhi

* **2:21** Li ze iLev 12.3; iLuk 1.31 † **2:23** Li ze Okiali 13.2,12 ‡ **2:24** Li ze iLev 12.6-8 § **2:32** Li ze Aza 42.6; 49.6; 52.10

ena shi oni omọ egbe. ³⁴ ISamọ ọ sọ iromhi na wẹ, ọọ iMeli, “Eri ibhale oyi omọ onana ó ya ri ebubu egbo de, ọ ri ebubu vule ekẹ iZireni, ọ gbo khi irọkhasẹ ni egbo e ya ke ngme emini ẹa ti shi egbe. ³⁵ Ni a rọ bhale ya ẹ khi osheli oyi isamhi eyi ebubu egbo e khueghie-a, yeyẹ ọyẹ u ya mẹ oya abi oni a sọ ọgbhoro udu.”

³⁶ Okpotso ọghuo ni ọ khi omekẹguele ni a lu Ana, omi iFanuẹli na unuekpe oyi Asha, ọ li la akaghọ. Ikpe ishilua ọ nu ọdọli la ughue ni oni ọdọli ọ rọ ghua. ³⁷ Oni okpotso ọna ọa gbo ye ughue ramhi ni ọ rọ gbe ikpe egbhue ali ene. Ọa gbo tigbe rọte Owa oyi Eshinegba vu. Ọọ pfi azumhi ẹle ọguota ali ẹle iyose. ³⁸ Abi ọ rọ lode deba iJosefu ali iMeli oni egheghe, ọ kueghie Eshinegba, Ọ gue ingme oyi oni omọ ye egbo kpa ni e la agho ni e migha khe ipfasheke oyi iJerusalemu.

³⁹ Abi iJosefu ali iMeli e rọ riele abi Ishi eyi iMosisi o ngme se, ee je apfe oyewe obini iNazareti na ekẹ iGalili.* ⁴⁰ Oni omọ ọọ fu, ọ mhue ekpabo, ọ mhọli ileasingme khi ileasingme, ekpabo oyi Eshinegba o la li egbe.

Ijesu ọ bhale Owa ugamhi abi ozele

⁴¹ Ukpe kpa ita ijesu ali inyọli e rọ je iJerusalemu ya li ukpe iPasova.† ⁴² Abi ijesu ọ ke rọ gbe ikpe igbeva, e ye shi ukpe iPasova oyewe abi e kie kpe ẹ li. ⁴³ Oni ukpe o pfo li se, itali ali inyọli ee je apfe, ama ijesu ọ kie la iJerusalemu, itali ali inyọli ẹa lese khi ọ kie la ukhokho. ⁴⁴ E dabi khi ọ nu wewe kia. E she kia ẹleghuo gbada ẹa mẹ ọli, e nono ọli ifuabo apfewe ali emole wẹ ni e ga kia. ⁴⁵ Abi e rọ mẹ khi wewe ẹa mẹ ọli, e nyene egbe ukhokho je iJerusalemu ya nono ọli. ⁴⁶ Ẹle nuzi-esẹ, e tigbe mẹ ọli khi ọ la owa ugamhi nu esese Ishi eyi iMosisi shito, ọ ku esọ-a a shi emini e sese, ọ mhila wẹ omhila. ⁴⁷ Ileasingme oyọli ali abi ọ li i gbaghie ogbo-a, o ri abo sha ogbokpa ni ọ suọli. ⁴⁸ Abi itali ali inyọli e rọ mẹ ọli, abo e sha wẹ. Inyọli ọọ li,

“Omọ elọ o zẹ ni u rọ li anye na? Ode o she nuẹ ni anye te ẹ nono ẹ.”

⁴⁹ Ijesu ọ mhila li, “Elo o zẹ ni a rọ nono mhe? Aa lese khi mhi mema ya la owa oyi itamhe?” ⁵⁰ Ama ọa ye wẹ abi ọ li sọ wẹ ọ. ⁵¹ Igho ọ li deba wẹ je iNazareti, ọ ri ungmehi oyi itali ali inyọli gbe akanya. Ama inyọli ọ genọ ingme ena nya shi udu. ⁵² Igho ijesu ọọ womhelo elemhi egbhali ali idiegbe, egbo ali Eshinegba e nono ingme oyọli.‡

3

Itsabo oyi Ijoni Oni ọọ batazi egbo (iMat 3.1-12; iMak 1.1-8; ijon 1.19-28)

¹ Abi o rọ gbe ikpe igbeshe ni oghie iSiza ni a lu iTiberusi ọ rọ khi oghie, oni egheghe iPotiusi iPaleti ọ rọ li khi igovunọ shi ekẹ iGalili ali ekẹ iJudia. Egheghe agho Erodu ọ rọ ọ mhese shi ekẹ iGalili. Inyoghuo ọli, ikhi iFilipu ọ mhese ẹ shi ekẹ Iturea ali ekẹ iTirakonitisi. Oghie iLisiansi, ọ mhese shi ekẹ Abilini. ² Egheghe ni Anasi ali iKefasi e rọ khi eni e kpada nya na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, Oni egheghe ungmehi oyi Eshinegba o rọ bhale deba ijoni omi iZakaraya, elemhi ifu odagbe ifufu. ³ Ọ rọ tse abo ekẹ ijodani nya kiakia. Ọ lie, “A mu nyene rọte olamhe eye ẹ lasele ni a batazi ni a rọ gbe olamhe eye ẹ kua na ẹ. ⁴ Abi a li kekẹ ọli shi ebe Azaya omekẹguele, ni ọ re,

“A ya suọ khi ogbo ọ la ifu odagbe ifufu ẹ tsese.

Ọọ lie,
riele ode shi ekẹ
khe Onomhue,
‘Be ode ni o sheshe
na Onomhue’

⁵ A ka tsua ekẹ suli igbilimhi ekẹ nya, a gbomọ ute ogbogbo tiemhie ekẹ, e mele ugbereke-a. A ka ri ode na gene-gene mele eni sheshe-a,

* 2:39 Li zẹ iMat 2.23 † 2:41 Li zẹ Okiali 12.1-27; iDeut 16.1-8 ‡ 2:52 Li zẹ 1 iSam 2.26; Ekpi 3.4

ena fuonyo-fuonyo,
a ku we gbe leghe.

6 Ogbokpa o ya me

Imiepfuese oyi Eshinegba.*

7 Ebubu egbo e fie bhale deba iJoni ni o batazi we, iJoni o re we, "Ee enye ifue, oghuo o tse agua ye e a na, khi egheghe ofu oyi Eshinegba oo bhale?†

8 A ke ngeli angeli imu-nyene, a khi ke lie, 'Aburaamu o khi ita anye.' Irari khi abi o li mhi li gue oli e ye e khi, Eshinegba o dobe ya rote eche ena woloo eniye lasele na Aburaamu.‡ 9 A she rue uze shi eke ni a ro ya rote imhili eera te eni eera gbe, oora kpa ni oa da mo udumhi onete ne, eri a ya toli gbe, a tose oia."§ 10 Eni egbo e mhila iJoni, "Se anye ke li ya kia mena?" 11 IJoni oo we, "Oni o mhue iwulu eva o ka rue oghuo o na ogbo ni oa mhue. Oni o mhue eminale o ka kemhi na oni oa mhue." 12 Emionoga eghuo e li bhale deba li ni a batazi we. Fe oli, "Osese, se anye li ya kia?"* 13 Oo we, "A khi ke miono oga dose ingme ni ee a ke miono." 14 Ekholi-okhue eghuo e mhila li, "Se anye li ya kia?" Oo we, "A khi ri itoto rue ikpagho ni ea khi e ye e, a khi ke gbo gue ingme ni ea la ogbo egbe shi oli egbe. A ze ni ifata eye e e bu e."

15 Egbe e mu eni egbo, e ri udu oyewe khokho ini iJoni o khi oni Omiepfuese ni aa ngme. 16 Ama iJoni oo we, "Ame mhi ro batazi e, ama ogbo oo bhale ni o toto dose mhe, eku e ni o so shi owe, mhi aa fu te ni mhia taghie oli-a. O ya ri Ayemhe-no-pfuase ali erali batazi e. 17 O mu ukpokpo ni a to akhuli ni o ze eafia so oyoli mhue obo. Loli o ro la ashini a la kpishi ado a ke pfi ado-a. Oo ti egbegbi ado ni e la o o gbili, o so we e shi ikpulu tsua ya shi owa eminale. Ama o ya ri erali ni ea ya a pfu ghue tose efuwe-a." 18 Ode ebubu iJoni o te tse abo ungmehi oyi Eshinegba ye we, oo lie we e mu ingeli eyewe pfi.

19 IJoni o gue emhi ebubu ye oghie Erodu ni oo rie e ni ea ti, ali o gbo gueye oli khi oa gue kia ni o rue Erodiasi ni o khi ughue iFilipu inyoghoo oli shi. 20 Itobo ona, Erodu o rie e ingmobe ni o rue nga o, o ya mu iJoni shi owa ighumha.†

Ibatizi oyi iJesu

(iMat 3.13-17; iMak 1.9-11)

21 Abi iJoni o ro batazi eni egbo o se, o li batazi iJesu. Abi iJesu o li so iromhi, idane o khueghie-a. 22 Ayemhe-no-pfuase o li abi anekhukhu rote idane tiemhile shi oli egbe. Uruli o rote idane ngme, oo, "Omimhe u khi. Mhi i nono ingme oye gba, irari khi u ma ri egbe e mu mhe."‡

Unuekpe oyi iJesu

(iMat 1.1-17)

23 Ikpe uye ali igbe iJesu o gbe ni o ro gbe ikanya eyoli eke le. O khi omi omose ni a lu iJosefu abi egbo e kie li khokho li shi, iJosefu ni o khi omi Eli.

24 Omi iMatati
ni o khi omi iLevi,
ni o khi omi iMelki,
ni o khi omi iJana, omi iJosefu.

25 Ni o khi Omi iMatatiasi,
omi Emosi, omi iNaumu,
omi Esili, omi iNagai,

26 Omi iMaati
omi iMatatiasi, omi iSemeini,
omi iJosechi, omi iJoda,

27 Omi iJoana, omi iResa,
omi iZerubabeli,
omi iShaliteli, omi iNeri.

28 Omi iMelki,
omi Adi, omi iKosamu,
omi Emadamu, omi Eri,

29 omi iJoshua, omi Eliaza,
omi iJorimu,
omi iMatati, omi iLevi,

30 omi iSamu,
omi iJuda, omi iJosefu,
omi iJonamu, omi Eliakimu.

31 Omi iMelea, omi iMena
omi iMatata, omi iNatani,

* 3:6 Li ze Aza 40.3-5 † 3:7 Li ze iMat 12.34; 23.33 ‡ 3:8 Li ze iJon 8.33 § 3:9 Li ze iMat 7.19

* 3:12 Li ze iLuk 7.29 † 3:20 Li ze iMat 14.3-4; iMak 6.17-18 ‡ 3:22 Li ze iGbae 22.2; iWolo 2.7; Aza 42.1; iMat 3.17; iMak 1.11; iLuk 9.35

omi iDefidi,
³² omi iJese,
 omi Obēdi, omi iBoazi,
 omi iSamọ, omi iNashoni,
³³ omi Aminadabu,
 omi Adimi, omi Ani,
 omi Ezironi, omi iPerezi,
 omi iJuda,
³⁴ Omi iGiekopu,
 omi Aziki, omi Aburaamu,
 omi iTera, omi iNaọ.
³⁵ Omi iSerugu, omi iReu,
 omi iPelegi, omi Eba,
 omi iShela,
³⁶ omi iKenani,
 omi Afazadi, omi iShemu,
 omi iNoa, omi iLameki,
³⁷ Omi iMetusela, omi Enoki,
 omi iJaređi, omi iMaalaleli,
 omi iKena,
³⁸ omi Enoshi,
 omi iSeti, omi Adamu,
 Omi Eshinegba.

4

Imufe oyi iJesu

(iMat 4.1-11; iMak 1.12-13)

¹ IJesu ọ rọte okẹ iJodani jele, Ayemhe-nọ-pfuase ọ vọli egbe. Oni Ayemhe ọ rue ọli je ọdagbe ifufu,
² Ọkphaghie ọ la oobọ mu ọli fe elemhi ogbele egbhueva. Oa le emhikhoghuo ogbele ingme ni a ngme ena. Ikpukhokho ọ okiamhi oo gbe ọli.

³ Ọkphaghie ọọ li, “Ini u lese khi Omi Eshinegba u khi, wepe oni eche ona o mele ibuledi-a.”

⁴ Ama iJesu ọọ li, “A she keke ọli shi Ebe-no-pfuase khi ọa khi eminale tse o ri agbo a na ogbo.”*

⁵ Igho ọkphaghie ọ rue ọli nga ashini o yagha egbegbo, ọ ri eghiele na agbo nya khasẹ ọli. ⁶ Ọọ li, “Mhi ya ri itoto ali epfue ni e la agbo nya ne, irari khi a she rewe na mhe, oni ọ ghole mhe mhi ya rue we na. ⁷ Irarigho, lese nyese ukhomhi na mhe tse, eye ena nya e ke ya khi.”

* 4:4 Li ze iDeut 8.3 † 4:8 Li ze iDeut 6.13 ‡ 4:10 Li ze Iwolo 91.11 § 4:11 Li ze Iwolo 91.12

* 4:12 Li ze iDeut 6.16 † 4:19 Li ze Aza 61.1-2

⁸ IJesu ọ rọ oli, “A she keke ọli shi ebe no pfuese. Ke ga Onomhue Eshinegba oye, lolighuo kpe u ya ke ga.”†

⁹ Oni ọkphaghie ọ ke rue ọli bhale iJerusalemu, ọ roli migha ashini o yagha ne ukhomhi owa ugamhi oyi Eshinegba, ọọ li, “Ini Omi Eshinegba u khi, te akana ji tiemhi.” ¹⁰ Irari khi a she keke ọli shi Ebe-no-pfuase khi, “Eshinegba ọ ya ghie igeni eyoli, e ka kpe abo rue.”‡

¹¹ E ya ri abo tsua e idane, ini u khi khi owe shi eche.”§

¹² IJesu ọ oli, “A she keke ọli shi Ebe-no-pfuase, ‘Khi mu Onomhue Eshinegba oye fe bino.’ ”* ¹³ Oni ọkphaghie ọ mu iJesu fe se, o ze ọli obo ne, ọ ke migha khe eghẹghẹ olese.

IJesu ọ rọte iGalili gba akanya oyoli eke le

(iMat 4.12-17; iMak 1.14-15)

¹⁴ IJesu ọ nyene egbe bhale iGalili, ekpabo eyi Ayemhe-nọ-pfuase e roli gbe ikanya. A suọ eko ingme oyoli asha khi asha. ¹⁵ Ọ la owa ugamhi oyewe sese. Wewe nya e kuẹghie ọli.

Egbo iNazareti e kie iJesu

(iMat 13.53-58; iMak 6.1-6)

¹⁶ Ọ je eke iNazareti obini ọ la fu vule, igho ogbele iyemhea, ọ lo owa ugamhi abi ọ kie kpe e li. Igho ọ vule migha a ze ebe. ¹⁷ A rue ebe oyi Omekeguele Azaya mholi ọli obo. Ọ naghie ọli-a, Ọ me ashini a keke ọli shi khi.

¹⁸ “Ayemhe oyi Eshinegba

ọ la mhe ọ,

irari khi ọ she ze mhe

ni mhi ke gue usomhi onete

oyi Eshinegba ye

eni ea mhue.

Ọ ghie mhe mhi

guele khi mhi

ya rue eni a mu

shi owa ighumha lasele,

ni mhi khueghie ezalo alo-a,

mhi pfuese eni a na osoli.

¹⁹ Ni mhi ro gue le khi

isomhelemhi oyi Eshinegba
o she ramhi.”†

20 O zẹ se, o khili oni ebe, o rue ọli na oni o ri ẹloe a khu oni ugamhi, O shito, igho ọgbokpa ni o la oni owa ugamhi o wolo alo shi ọli egbe. 21 Igho ọli gueye we, “Amo, emini mhi ze ẹna o bhale ya tse shi e eso.” 22 Ogbokpa o ngme onete oyoli. Abi e ro bhale ya e ingmemhi onyaloa ni e rote ọli unu u lasele, e mhila, “Ona ọa she khi omi iJosefu?” 23 Ijesu ọọ we mhi lese khi a ya ri ekpita lie mhe, “Obo, ri egbe e ze. ‘A ya gbo lie mhe la akana gbe ikanya onyaloa ni u gbe obini iKapano mu.’ ” 24 “Abi o li mhi li gue ọli e ye e khi, aa mu ekpe e na omekeguele ẹoli oyoli.‡ 25 Mhi gueye e khi esamhi-olimhi ebubu e la eke iZireni eghẹghẹ oyi Elaja, ni amẹ o ro mu ikpe ese ali ukhukhui ni ukpokpomhi okiamhi o ro pfi oni eke nya. § 26 Abi o tseku khi igho, aa ghie Elaja ghi ongewe okhoghuo, se ni osamhi-olimhi na iZarifati ni o la eke iSidoni.* 27 Ebubu egbo ni efafe e mu e gbo la eke iZireni eghẹghẹ oyi Elasha Omekeguele, ni o ro kha khi aa me ongewe okhoghuo ni a ro ze, se ni iNamani ongi iSiria.”† 28 Igho elemhi e li bi eni e la elemhi oni owa ugamhi nya abi e ro suo ungmehi ona. 29 Igho e vule khu ọli oni ẹoli ya fie. E rue ọli bhale eseso ute oyi oni ẹoli, ni wewe e ba pfi ọli ya tiemhi. 30 Ama o rote we ifuabo ya lase, o vu.

Ijesu o khu omose oghuo ayemhe okphaghiẹ egbe-a
(iMak 1.21-28)

31 Igho ijesu o tiemhi ẹoli iKapano mu ni o la iGalili ẹle iyemhea, o sese eni egbo. 32 Emini o sese we e ri abo sha we, irari khi ekpabo e la ungmehi oyoli.‡ 33 Omose oghuo o la oni elemhi owa ugamhi ni o mhue ayemhe okphaghiẹ. O tsesẹ leghe. 34 “Ghi e! Elo wa nono anye egbe, ijesu na iNazareti? Eri u bhale ya pfuse anye-a? Mhi lese oni u khi, ye ye u khi oni o pfasẹ oyi Eshinegba.”

‡ 4:24 Li ze iJon 4.44 § 4:25 Li ze 1 Ighie 17.1
5.1-14 ‡ 4:32 Li ze iMat 7.28-29 * 5:1 Li ze iMat 13.1-2; iMak 3.9-10; 4.1

35 Igho ijesu o tsesẹ ku ọli, “Khukhu unu, rote ọli egbe lasele.” Igho oni ayemhe okphaghiẹ o mu oni omose pfi eke kpo ukpeloe oyi eni egbo nya, o lase ọli egbe le, ama ọa kuale ọli utse.

36 Oni ingme o ri abo sha eni egbo, e mhila egbe, “Obo aa me osese onana? Itobo khi afu ali ekpabo o roo mhesẹ na iyemhe okphaghiẹ, eni iyemhe e suo eso na li, e na ya lase!” 37 Igho eva oyoli o gbhiaku ashakpa.

Ijesu o ri ebubu egbo ze
(iMat 8.14-17; iMak 1.29-34)

38 Ijesu o te oni owa ugamhi fie, o je owa oyi iSamọ, o bhale ya e khi iba ne fune ee to ogo iSamọ oni okpotso. E gueye ijesu o kpaghiẹ oni okpotso obọ. 39 Igho ijesu o nyese egbe ti mama li, o khu eni iba, igho eni iba e lase ọli egbe le. Aghoaghọ oni okpotso o vule, ọọ feli we epfese. 40 Abi ogbomhi o ke ro mu eke, a tsua ebubu egbo ni e mhọli ighuamhi ododa bhale ghi ijesu, o ri obọ nga we ukhomhi, o rewe ze nya. 41 Iyemhe ebe e gbo li rote ebubu egbo egbe ya lase, eni iyemhe e tsesẹ, e lie, “Omi Eshinegba u khi oo!” Ama ijesu o dese we, ọa ze ni e ngme, irari khi e lese ọli khi Omiepfuese o khi.

Ijesu o tse abo elemhi owa ugamhi
(iMak 1.35-39)

42 Ogbe o gbe-a, ijesu o te oni ẹoli je ashini o da-ya, eni egbo ee nono ọli. Abi e ro me ọli, ẹa ke ze ọli vu. 43 Ama o gueye we, “Mhi mema ya gue ungmehi onete oyi Eghiele oyi Eshinegba ye ẹoli eni e kpole, itobo khi emini o ze ni Eshinegba o ro ghie mhe bhale na.” 44 Igho o kiele tse abo kia eni owa ugamhi ni e la eke iJudia gase.

5

Ijesu o lu eniye odukhokho eni odode
(iMat 4.18-22; iMak 1.16-20)

1 Ogbelẹghuo khi ijesu o nu egbo migha ukiẹkiẹ okẹ ni o khishi na

* 4:26 Li ze 1 Ighie 17.8-16 † 4:27 Li ze 2 Ighie

iGenesareti, eni egbo e le gasẹ ọli ri esọ ọ shi ungmehi oyi Eshinegba*
 2 Ọ mẹ oko-okẹ eva epfepfe oni okẹ, ni egbo eni ẹ gbe ifele e ze obọ shi agho. Eni egbo ee yeghe iga ni e roọ gbe ifele-a. 3 Ijesu ọ lo elemhi oghuo ni o khi oyi iSamọ, ọọ iSamọ ọ gua li ti lase oni egele oni okẹ dene. Igho ọ shito oni oko-okẹ oniemi, ọọ sese we.
 4 Abi ọ ro sese we se, ọọ iSamọ, “Pfi aga lo ashini o limhi ni ọ mu ifele.”
 5 ISamọ ọọ li, “Ọga, a-ooyose anye te ẹ roshẹka ini anye mu ifele, anye a mu emhikhoghuo. Ama itobo khi u ngme ghọ, mhi ya pfi aga lo.”† 6 Abi e ro pfi aga lo oni okẹ, e mu ifele ni e bububu, ni o ri aga eyewe kphuru-a.‡ 7 Igho e ri obọ lu apfewe ni e ga ro gbe ifele, ee e bhale ya kpaghie wewe obọ. E muno eni ifele kulo oko-okẹ eni e kpole. Eni oko-okẹ e vo ifele ya ramhi unu, ni eni ifele e ro khose eni oko-okẹ ramhi ni e ro tiemhi udi okẹ. 8 Abi iSamọ iPita ọ ro mẹ ona, ọ de ya yeshi awe eyi ijesu, ọọ li, “Kpekpe ke vu ni u ze mhe obọ, irari khi ona olamhe mhi khi.” 9 Abọ e sha li ali egbo ni e nu ọli la agho, itobo ifele ebubu ni e mu. 10 Igho abọ e li sha iJemhisi ali iJon imi iZebedi, ni e khi enuzava eyi iPita. Igho ijesu ọọ iSamọ, “Khi ke na ulishi. Rote amo vu, egbo u ke ẹ ke muno.” 11 Igho e tialo oko-okẹ oniemi eyewe ngale egele.

*Ijesu ọ ri omose ni efafe e mu toto
(iMat 8.1-4; iMak 1.40-45)*

12 Abi ijesu ọ ro la ọli oghuo, omose oghuo ni efafe e mu ọ bhale deba li. Abi oni omose ọ ro mẹ ijesu, ọ de ya yeshi ọli odalo, ọ lema li, ọọ li, “Onomhue, ini o ghole ẹ, u dobe ya remhe ze.” 13 Ijesu ọ nise obọ-a ro ti oni omose, ọọ li, “O ghole mhe, khi oni ọ ze.” Agho agho eni efafe e lase ọli egbe le. 14 Igho ijesu ọ tse agua ye ọli, ọọ li, “Khi gueye ogbokhoghuo, eri-tse ka ri egbe ẹ khasẹ okpodalo-ugamhi ni u riẹle iluasobo ikhue-pfuase ni iMosisi ọ mhesẹ na ẹ, eghẹghẹ agho ni o khi otsẹle na we.”§ 15 Igho ingme oyoli

oo gbhiaku shi ọ. Ebubu egbo e bhale deba li ni e ro mẹ asha suo ungmehi oyoli ali ni ọ gbo rewe ze elemhi iwali ighuamhi ododa. 16 Ama eri ijesu ọọ bi egbe-a je ashini o da-ya, ọ ya so iromhi.

*Ijesu ọ ro omose ni ọ ghu abọ ali
awe-a toto*

(iMat 9.1-8; iMak 2.1-12)

17 Eleghuo abi ijesu ọ li sese, egbo iFarisi ali eni ee sese Ishi eyi iMosisi ni e te ọli iGalili ali eke iJudia ali iJerusalemu bhale, e shito agho. Igho Eshinegba ọ li ri ekpabo na li ro ri eni ee ghua toto. 18 Egbo ni e tsua omose oghuo ni ọ ghu abọ ali awe a bhale, e nono abi e li ya roli lo oni owa bhale odalo oyi ijesu. 19 Abi e ke ro mẹ khi wewe ẹa mẹ asha, itobo khi egbo e bu dose, e nga ukhomhi oni owa, e ri ili ge ọli abi ọ yeshi iya egho, e rote ekpha roli tiemhile shi iteva egbo, e ro li shi odalo oyi ijesu. 20 Abi ijesu ọ ro mẹ abi irudunga oyewe oo fu, ọọ oni omose, “Omue, a she gbe olamhe eye kua ne.” 21 Eni egbo iFarisi ee sa udu oyewe, e lie, “Oghuo oni ogbo ona ọ khi ni ọọ pfi unu-a, oghuo ọ dobe ẹ gbe olamhe kua, se ẹ ni Eshinegba lolighuo?” 22 Ijesu ọ lese emini e sa, ọ mhila we, “Elo o ze ni a ro sa isamhi enana a shi udu oye. 23 Onoghuo o ya kele ogbo ngme ne? ‘A she gbe olamhe kua ne,’ ali, ‘Vule ke kia,’ 24 Emini o ze ni a ro mẹ na khi ni a ro lese lo khi Omi Ogbo ọ mholi afu shi elemhi agbo ni a ro gbe olamhe kua.” Ọọ oni omose ni ọ ghu abọ ali awe-a egho, “Mhie u vule, rue iya oye, ni u ke je apfe.” 25 Utoghuo kpe ọ vule migha odalo oyewe, ọ rue iya ni ọ ro yeshi mhue obọ, ọ je apfe, ọọ kueghie Eshinegba. 26 Abọ e sha eni egbo nya, ee kueghie Eshinegba. Abọ e sha we, ulishi o mu we, ee lie, “Awa mẹ oshabo amo.”

*Ijesu ọ lu iLiva ọ deba lue
(iMat 9.9-13; iMak 2.13-17)*

27 Onana o dose se, ọ fie lase, ọ mẹ omionga ni a lu iLiva khi ọ shito

† 5:5 Li ze iJon 21.3 ‡ 5:6 Li ze iJon 21.6 § 5:14 Li ze iLev 14.1-32

elemhi okhoho oyoli ni o la mie oga, iJesu o o li, “Deba mhe.”²⁸ Igho iLiva o vule, o ze emini o o rie le obo, o deba li.

²⁹ Igho iLiva o nye ekhe, o lu ukpokpomhi ukue na iJesu shi apfe oyoli. Emionoga ebubu ali egbo elese ni e bu e li bhale shi oni ukue, e nu we le emhi. ³⁰ Ama egbo iFarisi ali eni e sese ishi ee wolo khashe eniye odukhokho eyi iJesu, ee lie, “Elo o ze ni o ro nu emionoga ali ena olamhe ee le eminale?”*

³¹ IJesu o so we o, oo we, “Oni oo to, oo ye apfe obo. ³² Mhi aa bhale ni mhi ro ya lu egbo ni e pfuase ne, ama ena olamhe mhi bhale ya lu, ni e ro mhue imiepfuese.”

*A mhila iJesu ogbo ingme azumhi
(iMat 9.14-17; iMak 2.18-22)*

³³ Egbo eghuo e mhila iJesu, “Elo o ze khi eniye odukhokho eyi iJoni ali eniye odukhokho eyi iFarisi e pfi azumhi, ni eye e ro le ni e ro da?”

³⁴ IJesu o so we o, “A lie me gho khi a ri epfese ni e nu odo omueshi onogbo shito o pfi azumhi, ini oni odo omueshi o nu we la agho? ³⁵ Ama khi eghoghe oo bhale ni a ro ya rue odo omueshi iteva oyewe le, eghoghe agho, e ya pfi azumhi.”

³⁶ O ze okhe irokhokho onana khashe we, oo, “Ogbokhoghuo o ya khi ode onogbo ya gbela ma ode onodio, ini o ligho, eri o mema ya khi oni ode onogbo-a shi afue. Ini a gbela ode onogbo ma onodio, ea ya li abeghuo. ³⁷ Wekhi eri ogbo o ya ku onyo onogbo shi akpaba oyi eku-e lamhi onodio, ini ogbo o li gho, eri oni akpaba o ya nyan-a, oni onyo o ku kua, oni akpaba o li opfu-a. [Akpaba eku-e lamhi egbo iJu e ku onyo o shi.] ³⁸ Onyo onogbo a ku e shi akpaba onogbo. ³⁹ Aa me ogbo ni o ya da onyo onodio se, ni o tigbe ya mhila onyo onogbo, irari khi o ya lie khi onodio o ti ne.”

6

*Ingme ogbele iyemhea oyi egbo iJu
(iMat 12.1-8; iMak 2.23-28)*

¹ Ogbele iyemhea, iJesu ali eniye odukhokho eyoli e rote ifu ishemhi iakpa dose, e be eni iakpa mhue abo, e kphali ikpamhi we le.* ² Egbo iFarisi eghuo, e mhila we, “Elo o ze ni a ro gbe ushi ona ogbele iyemhea-a?” ³ IJesu o so we o, oo we, “Aa kpe ze emini iDefidi o rie le abi okiamhi o ro gbe oli ali apfoli? ⁴ Abi o li lo Owa oyi Eshinegba ya rue ibuledi ni a ro o ga Eshinegba le, ni o gbo ro na apfoli le. Eri a ghue oni ibuledi ogho, se ni ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba tse ee le oli.”†‡ ⁵ Loli iJesu o ro oo we, “Onomhue oyi ogbele iyemhea Omi Ogbo o khi.”

*Omose ni o ghu obo-a
(iMat 12.9-14; iMak 3.1-6)*

⁶ Igho elese ni o khi ogbele iyemhea, iJesu o la elemhi owa ugamhi sese egbo. Omose oghuo o la agho ni obo ita oyoli o ghua. ⁷ Eni egbo iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi e nono emini wewe e ro ya mu umha-guekia shi iJesu obo. Igho e li to oli okpe ini o ya ri ogbo ze ogbele iyemhea oyi egbo iJu. ⁸ IJesu o lese isamhi eyewe oo oni omose ni o ghu obo oghuo-a egho, “Vule migha ana, ni ogbokpa o lolo ke me.” Igho oni omose o vule migha we iteva. ⁹ IJesu oo, “Mhie i, onoghuo ushi oyi awa o lama shi ogbo o rie le ogbele iyemhea? Ni a ro rie le onete abi ni a ro rie le onobe, ni a ro tsumhi agbo oyi ogbo, abi ni a ro pfuse oli-a?”

¹⁰ O bino we gase nya, oo oni omose o nise obo-a. O ligho. Oni obo o nise a. ¹¹ Ama elemhi e bi we egbegbo, e gba ugbamhi abi e ya li iJesu.

*IJesu o ze ighiusomhi na kee ogbava
(iMat 10.1-4; iMak 3.13-19)*

¹² Ogbeleghuo, iJesu o nga ute ya so iromhi. O la agho eliyose elegho nya oo so iromhi lema Eshinegba ¹³ Abi ogbe o ro gbe-a, o luno eniye

* 5:30 Li ze iLuk 15.1-2 * 6:1 Li ze iDeut 23.25 † 6:4 Li ze iLev 24.9 ‡ 6:4 Li ze 1 iSam 21.1-6

odukhokho eyoli, o ze ogbava elemhi we, o lu we ighiusomhi na kee
 14 ISamo, ni o lu iPita ali inyoghuo Aduru, iJemhisi, iJoni, iFilipu ali iBatolomiu. 15 IMatiu ali iTomosi, iJemhisi omi Afeusi, ali iSamo, ni e lu iZiloti. 16 IJudasi omi iJemhisi, ali iJudasi Isikaroti ni o ri iJesu de.

Ijesu o sese, o gbo ri egbo ze
(iMat 4.23-25)

17 Abi iJesu ali eniye odukhokho eyoli e ro rote oni ute tiemhile, o migha ugbereke, eniye odukhokho eyoli ebubu e la agho. Ebubu egbo e la agho ni e rote ukiekie eke iJudia nya ali eoli iJerusalemu ali eoli iSidoni ali eoli iTai ni e ngeli epfepfe oke oniemi bhale. 18 Eri e bhale ya suo ingmemhi eyoli ali ni o gbo re we ze elemhi ighuamhi ododa. Eni ayemhe ebe e nase e li bhale, o rewe ze. 19 Eni egbo nya e roshaka ri obo ti oli, irari khi itoto e te oli egbe lasele, o re we nya ze.

Oghela ali oya
(iMat 5.1-12)

20 Ijesu o bino eniye odukhokho eyoli, oo we,
 "Ikhivose o khi na
 ee ni aa pfue,

irari khi ee a mholi
 Eghiele oyi Eshinegba.

21 Ikhivose o khi na
 eni okiamhi o gbe memena
 irari khi a ya me le khue.

Ikhivose o khi na ee
 ni a vie memena,
 irari khi a ya gia.

22 Ikhivose o khi na e,
 ini egbo e biselemhi e,
 ni e ro kie e, ni e ro tsue e,
 ni e ro kie e khi egbo ebe a khi,
 itobo oyi Omi Ogbo. §

23 "A ke ghela ini a da me gho. A gbe ishimhi irari khi a ri eleli ni o fune shi iloghie e khe e. Irari khi igho eni e bia we e li nase emekeguele eyi Eshinegba eghenge oyewe.*

24 "Ama, o ma kholo e egbe,

ikhi ee ni a mhue epfue memena,
 irari khi a she mie
 eleli oyee se.

25 O ma kholo e egbe,
 ikhi ee ni a she le khue memena,
 irari khi okiamhi o ya gbe e.

O ma kholo e egbe,
 ikhi, ee ni a gia memena,
 irari khi a ya vie e vie oya.

26 O ma kholo e egbe,
 ikhi ee ni egbo ee ngme onete oyee,
 irari khi igho eni e bia we
 e li ngme onete oyi
 emekeguele eyi eghholi.

Awa mholi inono na obe awa
(iMat 5.38-48; 7.12a)

27 "Mhi gueye e, ee ni a suo mhe, a nono ingme oyi obe ee. A ke riela onete na egbo ni ee biselemhi e. 28 A ke so iromhi na egbo ni ee tsue e, a so iromhi ke na egbo ni ea gue e ngeli deba e. 29 Ini ogbo o lase ukiekie eso oghuo, nyene oni o kpole gbo na li lase. Ini ogbo o ri itoto mhi awulu, gbo ze ni o rue oni u so kpoke ma o. 30 Ke ri emini ogbokpa o mhila e na li, ini ogbo o rue e emhi, ze oli obo na li, khi gbo mhila li lue. 31 Ngeli ke deba ogbo abi u lie nono ni a li ngeli deba e.†

32 "Ini o khia khi egbo ni e nono ingme oye u lese a nono ingme oyewe, ighe ikhivose ni o la o ne? Irari khi ena olamhe e lili e nono ingme oyi egbo ni e nono ingme oyewe to o. 33 Ini o khia khi eni e riela onete ne u lese li e riela na, ighe ikhivose ni o ke la o ne? Egbegbi ena olamhe e lili e ligho. 34 Ini o khia khi eni e ngmomhi e ne u lese li ngmomhi e na, ighe ikhivose ni o la o ne? Irari khi ena olamhe e li ngmomhi e na egbewe. 35 Ama ze ni u nono ingme obe e, ke riela onete na we. Ke ngmomhi na we, khi ngmomhi na we ni u ke ri eloe shi eke khi e ya fali e ota to o. Eghenge agho ikhivose oye o ya gbadi, u khi omi Eshinegba no Yagha ne Nya. Irari khi loli oo somhi elemhi eni ea lese obode

ali ena okhọlọ. ³⁶ Khi ọna ilẹlemhi, ezeze abi Ita ẹ ọ li khi ọna ilẹlemhi.

Igue egboese ẹzọ
(iMat 7.1-5)

³⁷ “Khi gue ọgbọ ẹzọ ini a khi li gue yeye ẹzọ, khi ri unu pfunche ọgbọ-a, ini a khi li ri unu pfunche-a. Gbekua na onuzava oye, ni Eshinẹgba ọ li gbe kua ne. ³⁸ Rona khi a ya ro ne. Ukiekie onete, oni a lolo mimi, ni a jighise ni o tsua kua, a ya ro somhie opfa. Irari khi ukiekie ni u ro mhesẹ na ẹgbọ, Eshinẹgba ọ li ro ya mhesẹ ne.”

³⁹ Ọ gbo ze okhe irokhokho ona khasẹ we, ọọ we, “Ozalo ọ fe dobe ya ri ozalo nabi lue ke kia? Eri wewe aava e ya de pfilo uchoke.† ⁴⁰ Omọ ni ọ la owena ọ ya fu dose oni ọọ sese ọli, Eritse ini omọ ni ọọ ye owena ọ ye owena oyoli se, ọ ya li abi oni ọ sese ọli. §

⁴¹ “Elo o ze ni u ro me uku ni o la inyoghue eloe ni u waa ro meke me ufolo ọara ni o pfida eloe oye? ⁴² Se u lie lie inyoghue, ‘Inyoghue ze ni mhi rue ẹ uku eloe a,’ ni yeye oye waa ro me ufolo ọara ni o pfi da eloe oye? Yeye ọgbọ ọrugamhi ku alo, kpe tode rue ufolo ọara ni o la eloe oye-a ni u tigbe meke gboo rue uku ni o la inyoghue eloe a.

Oora ali ikpamhi eyoli
(iMat 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ “Ọara ni ọa ti ọa dobe ya mo ukpamhi onete, u ke ya lie khi eri ọara onete o ya mo ukpamhi ni ọa ti. ⁴⁴ Ikpamhi ni ọara ọọ mo, a ro ọ lese ọara ni o khi. Aa rote okphokphe ẹ pfanọ okhua-eni.* ⁴⁵ Eri ọgbọ onete ọ rote emini o ti ni ọ roshi udu ẹ rue emini e ti lasese, Ama ọgbọ obe, ọ rote udu obe oyoli rue emhi obe ni ọ roshi udu ẹ lasese. Irari khi isamhi ebubu ni e la ọgbọ udu, ọ te ẹ ngme ungmehi lasese.†

Ogbo otsegbhe ali oyeghe
(iMat 7.24-27)

⁴⁶ “Elo o ze ni a ro lu mhe, ‘Onomhue, Onomhue,’ ni aa ro ri emini mhia ngme gbe akanya? ⁴⁷ Mhi ya rokhase

ẹ abi ọgbọ ni ọ bhale deba mhe, ni ọ ri esọ ẹ shi mhe eke, ni ọ gbo ri ingmemhi eyemhe a gbe ikanya ọ li. ⁴⁸ Eri ọ li abi ọgbọ ni ọ to owa, ọ tonọ eke-a limhi, ni ọ ri owa gbe ukhomhi eche. Abi ukpokpomhi amẹ o ro rue, ochikpho o ri itoto ghi oni owa abọ, ama ọa dobe nighise ọli, irari khi eri a toli egbegbo. ⁴⁹ Ama ọgbọ ni ọọ suọ ungmehi oyemhe ni ọa ro li gbe akanya, eri ọ li abi ọgbọ ni ọ to owa nga ekhashẹ. Abi amẹ o ro rue, ochikpho o ri itoto tsua oni owa, oni owa o de, o khi oyese oniemi.”

7

Irudunga oyi okhọli-okhue oyi iRomu
(iMat 8.5-13)

¹ Abi iJesu ọ ro ngme enana nya shi esọ eyi eni ẹgbọ se, ọ lo elemhi ẹoli iKapanomu. ² Oobọ a me omose ni ọọ ga okhọli-okhue oniemi, ni ingme oyoli o lolo mu ọga oyoli egbe. Oni omose ọọ ghu ughuamhi ni o roli ramhi eghuli. ³ Abi oni okhọli-okhue onofune ọ ro suọ eko iJesu, ọ ghie egbhali eyi ẹgbọ iJu ghi ọli, ọ bhale ya ri oni ọọ ga oyelue ze. ⁴ Abi e ro bhale deba iJesu, e lema li egbegbo, ẹẹ iJesu, “Oni omose ọna, ọ khi oni u kha kpaghie obọ. ⁵ Irari khi ọ ma nono ingme oyi ẹgbọ eyi anye gba, ọ gbo to owa ugamhi na anye.” ⁶ Ighọ iJesu ọ deba we vu. Ọ she kia a ramhi owa oyi oni okhọli-okhue ni ọ ro ghie emole ọli e lie iJesu, “Khi ke nase egbe ẹ, mhia somhi ramhi ni u wa lo owa oyemhe le. ⁷ Loli o ze ni mhi ro bino khi mhiaa ti ramhi ni mhi a bhale deba ẹ. Lese ngme oni ungmehi khi oni ọọ ga mhe ọ ya ze. ⁸ Irari khi mhemhe oyemhe, ọna omhesẹ mhi li khi, ni ekhọli-okhue e li kpoke na. Mhia mhesẹ na ọna, ‘Vu,’ ọ vu. Mhi mhesẹ na oghọ, ‘Bhale,’ ọ bhale. Mhi gueye oghumha oyemhe, ‘Riele ọna,’ ọ riele ọli.”

⁹ Abi iJesu ọ ro suọ oni ungmehi ona, abọ e sha li. Ọ nyene alo ukhokho bino ebubu ẹgbọ ni e deba li,

‡ 6:39 Li ze iMat 15.14

§ 6:40 Li ze iMat 10.24-25; iJon 13.16; 15.20

* 6:44 Li ze iMat 12.33

† 6:45 Li ze iMat 12.34

o o wẹ, “Mhi gueye ẹ khi mhia kie kpe me irudunga ni o na fu ghue, mhia kpe me ọli eke iZireni ne.” ¹⁰ Igho eni a kpe ghie, e nyene egbe je apfe oyi oni okhọli-okhue no fune, e bhale ya ẹ khi oni o o ga li o she ze.

Ijesu o rote eghuli guise omi Osamhi-olimhi le

¹¹ Oo li dene, ijesu o te agho vu, o je ẹoli ni a lu iNei, eniye odukhokho eyoli ali ebubu egbo elese e deba li. ¹² Abi o li ti ramhi ode unuekpe ni a te ẹ lo oni ẹoli le, o me khi a tsua ogbo ni o ghu-a a lasele. Lolighuo kpe inyoli o me bia. Oni okpotso o gbo khi osamhi-olimhi. Ebubu egbo e rote oni ẹoli ve deba li. ¹³ Abi Onomhue o ro me oni okpotso, o mhue ilelemhi na li. Elemhi o e ala li, o o li, “Khi ke vie.” ¹⁴ Igho o vu ya ri obo ti oni akpati olimhi, egbo ni e tsua li e mu migha, ijesu o, “Oni ozeo mhiye ye vule.” ¹⁵ Igho oni omose ni o ghu-a egho o vule shito, o o ngme. Ijesu o mu ọli obo na inyoli. ¹⁶ Ulishi o mu eni egbo nya, e kuẹghie Eshinegba, e lie, “Omekeguele oniemhi o she bhale iteva oyi awa. Eshinegba o she bhale ya kpaghie egbo eyoli obo.” ¹⁷ Ingme oyi ijesu o gbhiaku eke iJudia nya ali ẹoli ni e la gase ọli.

Ijoni Oni o o batazi o ghie usomhi ghi ijesu

(iMat 11.2-19)

¹⁸ Abi eniye odukhokho eyi ijoni e ro gue eni ingme enana nya ye ijoni, o lu aava elemhi we. ¹⁹ O ghie we e ka mhila ijesu, “Yeye u khi oni o ya bhale abi anye ri ẹloe shi eke ke khe ọlese?” ²⁰ Abi e ro bhale deba ijesu, ẹ ọli, “Ijoni Oni o o batazi egbo o ghie anye ghi ẹ, anye ka mhila ẹ, ‘Yeye u khi oni o ya bhale abi anye ri ẹloe shi eke ke khe ogboese?’ ” ²¹ Eghẹghẹ agho te ijesu o ri ebubu egbo ni e mhue ighuamhi ali iyemhe okphaghie ze. O khueghie ebubu ezalo alo-a. ²² O ro gueye eniye odukhokho eyi ijoni, “A nyene egbe ukhokho ya gueye ijoni emini a me, ni a gbo ri eso suo. Ezalo

ẹ me eke, eni e guoghọ awe-a, ẹ ẹ kia, eni efafe e mu e ze, eleso e suo eso. Eni e ghu-a e guale. A kiele ẹ tse abo usomhi onete oyi iloghie ye egbo ni ẹa mhue.* ²³ Oghẹle o khi ni ogbo ni ọa da de ode-a itobo khi ọa mhue akhokhomhe shi mhe o.” ²⁴ Abi eniye odukhokho eyi ijoni e ro vu se, ijesu o gue ingme oyi ijoni ye eni egbo, o o wẹ, “Abi a ro fe fe je odagbe ifufu ya bino ọli, ogbo onabi onoghua a dabi khi a ya me? Ogbo oyeghe ni o li abi ebuli ifulo ni akpekpeli o kha pfi je ana, o pfi ọli ẹ je oobo a dabi khi a ya me oobo? ²⁵ Ini ọa khi ogbo oghoghọ a dabi khi a ya me oobo, onabi ise a ke nono je oobo sho? Omose ni o so itsua ni e somhi otse? Egbo ni ẹ so itsua ni e somhi otse, apfe oyi oghie ẹ la. ²⁶ Ogbo nabise a dabi khi a je oobo ya me? Omekeguele? Abi o li mhi li gue ọli ẹ ye ẹ khi oni o dose omekeguele lo. ²⁷ Onana a keke ingme oyoli kpe shi eke, ni ẹ,

“ ‘Ghe khe, mhi ya ghie
aghiusomhi oyemhe ralo ne,
ni o ya khueghie ode-a
shi eke khe.’ †

²⁸ “Mhi gueye ẹ khi aa me ogbo ni a bia bhale eke agbo ona ni o fu dose ijoni, eri-tse khi oni o ga she ne nya shi Eghiele oyi Eshinegba o fu dose ọli.”

²⁹ Egbo nya, li shi emionoga, abi e ro suo ingmemhi eyi ijesu, e mie shi o khi ode oyi Eshinegba o gbe akanya, irari khi ijoni o she batazi we. ³⁰ Egbo iFarisi ali eni e lese emhi ingme ushi e kie ugbamhi ni Eshinegba o gba na we, irari khi ẹa lama ni ijoni o batazi we. ‡

³¹ Agho ijesu o re, elo mhi fe ri egbo ena agbhotu ona ya khokho, se e fe ga li ena? ³² Eri e li abi eniye ni e shito oki ni e nu egbe ẹ ngme ni e lie,

“ ‘Anye pfi ofele na ẹ,
ama aa lama gbe ishimhi,
anye vie evie olimhi khasẹ ẹ,
ama aa lama nu anye vie.’

³³ Itobo khi abi ijoni Oni o o batazi egbo o ro bhale, ọa li le emhi wekhi eri o da onyo, eri ẹ khi, ‘Ayemhe okphaghie o mhue.’ ³⁴ Omi ogbo o

* 7:22 Li ze Aza 35.5-6; 61.1 † 7:27 Li ze iMala 3.1 ‡ 7:30 Li ze iMat 21.32; iLuk 3.12

bhale, ọọ le, ọọ da, a kẹ liẹ khi, ‘Ogbọ unu-emhi ali ọgbọ ọdonyọ ọ khi, ali khi ọni ọ nu emionoga ali ẹgbọ ena olamhẹ ẹ mu ọmọle ọ khi.’³⁵ Eri ẹgbhali oyi Ẹshinẹgba o rọte obọ oyi ẹgbọ ni e miesuọ ri ẹgbọli khase.”

Okpotso ọna olamhẹ ọ ku ituale ni ọọ pfie shi iJesu awe

³⁶ Ogbọ iFarisi ọghuo ọọ iJesu ọ bhale ka kọ feli luẹ ni ọ nu luẹ le eminale. Ighọ ọ je owa oyi ọni iFarisi, ọ shito, ọ le emhi.³⁷ Ighọ ọkpotoso ọghuo, ọngi oni ẹoli ni ọ la agbọ olamhẹ, ọ suọ khi iJesu ọ la oni owa oyi ọgbọ iFarisi ọghọ. Ọ de akanama ituale ni o ghalẹ.³⁸ Ọ bhale, ọ de ya wugha iJesu idi awe. Ọọ viẹ ku amevie shi ọli awe. Ọ ri itsu ni e la li ukhomhi shishi ọli wẹwẹ-a, ọ pfipfi ọli awe. Ọ gbo ku ituale ni ọọ pfie shi ọli awe. §³⁹ Abi ọni iFarisi ni ọ lu iJesu bhale apfe oyọli ya mu oli epfese, ọ rọ mẹ onana, ọ la ekẹ elemhi udu liẹ, ini ọmekẹguele oyi Ẹshinẹgba ọmose ọna ọ kha khi lọ, ọ kha leşẹ uwali ọkpotoso ni ọna ọ khi ni ọ ri egbe a ti ọli ena, khi ọna olamhẹ ọ khi.⁴⁰ IJesu ọọ, “ISamọ mhi mhue emini mhi ya gue ye.”

ISamọ ọọ li, “Gueye mhe, Ọsese.”⁴¹ IJesu ọọ li, “Ọmose ọghuo ọ la ni ẹgbọ aava e lo ọli ota, ọghuo ọ, ọ lo ọli ẹkpa eva ali ukhukhui, ọni ọ kpọle ọ lo ọli ipomhi uye ali ishe.⁴² Abi ẹa ke rọ dobẹ fali ọli ewe, ọ gbe eni ota kua na we. Mena gueye mhe ọni ọ ya nono ingme oyi ọli ne elemhi wewe ava-ava?”⁴³ ISamọ ọọ li, khi ọni ọ lo ikpaghọ eni e bu ne lọ. IJesu ọọ li, “U gue sọ.”⁴⁴ IJesu ọ nyene alo ghue ọni ọkpotoso, ọọ iSamọ “Wa mẹ ọni ọkpotoso ọna, abi mhi rọ bhale owa oye wa diẹ amẹ na mhe rọ kpe awe-a, eri ọni ọkpotoso ọnana ọ ri amevie eyọli kpe mhe awe-a, ọ ri itsu ni e la li ukhomhi shishi we-a.⁴⁵ Waa pfipfi mhe unu egbe, rọte ẹghẹghẹ ni mhi te lo ana le, ọni ọkpotoso ọna ọ te pfipfi mhe unu awe ramhi memena.⁴⁶ Waa ku oili shi mhe ukhomhi, ọni ọkpotoso ọna, ọ

she ku ituale ni ọ pfie shi mhe awe.⁴⁷ Itobọ ighọ mhi gue ẹ ye ẹ khi a she gbe olamhẹ eyọli ni e bububu kua na li, irari khi ọni ọ nono emini e bu ọ khi. Ọni a gbe ukukuọ kua na, ukukuọ ọ nono.”⁴⁸ Ọ gueye ọni ọkpotoso, “A she gbe olamhẹ eye kua ne.”⁴⁹ Ẹgbọ ni e nu ọli shito e mhila egbewe “Ọghuo ọnana ọọ dabi khi lọli khi ni ọọ gbe olamhẹ kua na ọgbọ.”

⁵⁰ IJesu ọ gueye ọni ọkpotoso “Irudunga oye o she mie ẹ pfuese, ri opfomhẹ ke je.”

8

Ikpotoso ni e kpaghie iJesu obọ

¹ Ona o doşẹ, iJesu ọ kia rọte ẹoli je ẹoli. Ọọ gue usomhi onete oyi Eghiele oyi Ẹshinẹgba le. Eniye odukhokho ogbava eyọli e nu ọli kia.² Ikpotoso eghuo ni e kpe mhue ayemhẹ ọkphaghie ali iwali ighuamhi ni ọ rọ ze, e li la aghọ: IMeli ọngi iMagidaleni ni ayemhẹ ishilua e rọte egbe lasele;³ IJoana ni ọ khi ughue iChuzana ni ọ gbe akanya na oghie Erọdu; ISuzana ali ikpotoso elese ghọ, e ga la akaghọ. Enana e rọte ẹkue oyewe ẹ kpaghie iJesu ali eniye odukhokho eyi ọli obọ.*

Okhe irokhokho oyi oghiale (iMat 13.1-9; iMak 4.1-9)

⁴ Abi ebubu ẹgbọ e rọ rọte ẹoli ọdoda bhale ya lona kugbe, ni e rọ le gase iJesu, iJesu ọ ze okhe irokhokho khase we, ọọ we,⁵ “Oghiale ọ ya ri ikpamhi emhi kọ. Abi ọ rọ ku eni ikpamhi emhi kia kọ, eghuo ọ e ku shi epfepfe ode. Eghuo ọ ẹgbọ e ri awe muno we. Ipfeli e bhale ya sanọ we le.⁶ Eghuo ọ e de ku nga eche, abi e rọ ze ngale, e khakha. Itobọ khi ẹa mẹ asha lolo pfi imhili lo ekẹ.⁷ Ikpamhi eghuo ọ e de shi ifu igba, eni igba e tono we.⁸ Ighọ eghuo ọ e ku shi ekẹ onete, e fu, e mọ ikpamhi agbhagbhamhi egbhueshe. Abi ọ rọ ngme ona se, ọọ li, Ọni ọ mhọli esọ ọ rọ suọ.”

Emini o zẹ ni ọ rọ zẹ oni okhẹ irọkhọkhọ

(iMat 13.10-23; iMak 4.10-20)

⁹ Eniyẹ odukhokho eyọli e mhila li emini a ri oni okhẹ irọkhọkhọ ngme. ¹⁰ Ọọ wẹ, “A she khueghie osheli ni o la Eghiele oyi Ẹshinẹgba-a khasẹ ẹ. Ama aa rọli khasẹ ẹgbọ ni e kpọle. Lọli o zẹ ni mhi rọ ri okhẹ irọkhọkhọ nu wẹ ẹ ngme.

“Irari khi ini e ririẹ ẹ fẹ,

ẹa ya mẹ eke,

ẹẹ suọ, ọa lo wẹ esọ.†

Emini okhẹ irọkhọkhọ oyi ọghiale ọghọ o ngme

(iMat 13.18-23; iMak 4.13-20)

¹¹ “Emini a ri oni okhẹ irọkhọkhọ ngme na. Oni ukpamhi emhi ọghọ, ungmehi oyi Ẹshinẹgba lọ. ¹² Eni e de kua epfepfẹ ode ẹghọ, e khi ẹgbọ ni e kha suọ ungmehi oyi Ẹshinẹgba, ọkphaghie ọ bhale ya sanọ wẹ oni ungmehi udu-a, ini e khi miesuọ, ni e ba mhue imiepfuese. ¹³ Eni e zẹ nga ọkpegbhẹ e to ẹoli ẹgbọ ni e miesuọ, ni e khia khi abi imufe o rọ bhale ẹa ke dobe migha, e de ode-a. ¹⁴ Ikpamhi ni e zẹ shi ifu igba, wẹwẹ e khi ẹgbọ ni e suọ oni ungmehi ama ẹa dobe migha shi ọ, isamhi eyi emhi agbọ ali anasemhẹ ali epfue ni o la agbọ ali ọghuemhẹ ni o la ọ, ọa zẹ ni e mhue iwomhelo shi irudunga. ¹⁵ Ikpamhi ni e zẹ shi eke onete ni e mọ ikpamhi, wẹwẹ e khi egbegbi ẹgbọ ali udu onete ni e kha suọ oni ungmehi, e mu ọli shi, e kha ri egbe mie o ri emini a rọ kọ ọ zẹ lasele.

Ákpá ni a rọ ru nga ukhomhi emhi (iMak 4.21-25)

¹⁶ “Aa mẹ ọgbọ ni ọ ri ákpá ya ru, ni ọ ya rue ọli sheli elemhi ukoko, wẹkhi ufu ukpho. Eri ọ ri ochoghọ ya rue ọli nga asha na keghe ni eni ẹẹ lo le e ke mẹ eke, ẹẹ mẹ oni ákpá.‡ ¹⁷ Irari khi aa mẹ emiemini a rọ sheli ni aa ya rọ lasele gboo, wẹkhi eri a mẹ emini a khukhu shi elemhi, ni aa ya khueghie-a gboo.§ ¹⁸ Itobọ ighọ

mhue ẹgbhẹ shi emini u wa suọ. Oni ọ mhue, a ya rọ ma li ọ. Ama oni ọa mhue a ya gbo mie ọli ukuku ọli ni ọ sa khi lọli mhue.”*

Inyoghuo iJesu ali inyi iJesu

(iMat 12.46-50; iMak 3.31-35)

¹⁹ Ighọ inyọli ali inyoghuo ọli e bhale deba li, ama ẹa mẹ asha ramhi ọli egbe, irari ebubu ẹgbọ ni e le gasẹ ọli. ²⁰ Ọgbọ ọ ya gueye iJesu, ọọ li, “Inye ali inyoghue, e migha olase, ẹẹ nono ni wẹwẹ e mẹ.” ²¹ IJesu ọọ wẹ, “Inyemhẹ ali inyoghuo-mhẹ wẹwẹ e khi ẹgbọ ena ni ẹẹ suọ ungmehi oyi Ẹshinẹgba, ni e gbo rọli ẹ gbe akanya.”

IJesu ọ mu akpekpeli migha

(iMat 8.23-27; iMak 4.35-41)

²² Ẹleghuo iJesu ọọ eniyẹ odukhokho eyọli, “A bhale ni awa da je ukiẹkiẹ obinokpọle oyi okẹ ni o khishi.” E lo ọkọ-okẹ e le. ²³ Abi e li le, iJesu ọ lese. Utoghuokpe ukpokpomhi akpekpeli o lo oni ọkọ-okẹ le ya ramhi khi oni ọkọ-okẹ o ku ya lue, wẹwẹ nya e la okhena. ²⁴ Eniyẹ odukhokho eyọli e bhale ya guise ọli le. Ẹẹ ọli “Ọnọmhue, Ọnọmhue okẹ o ya ku awa lue.” Ọ vule, ọ nu oni akpekpeli ali okẹ ni o zughuse ngme. Oni akpekpeli o mu migha. Okẹ ni o zughuse ẹghọ o dema, asha kpa oo tsuke. ²⁵ Ọ mhila eniyẹ odukhokho eyọli, “Ighe irudunga oyẹẹ?” E ri ulishi ali ọshabọ mhila egbewẹ, “Ọghuo ọnana ọ fẹ ga khi ena? Irari khi ọọ mhese na akpekpeli ali okẹ, e suọ na li.”

IJesu ọ ri ọmose nọ mhue ayemhẹ ọkphaghie toto

(iMat 8.28-34; iMak 5.1-20)

²⁶ E kia ramhi eke iGerasenesi ni o gbe okẹ ni o khishi na iGalili khi-a. ²⁷ Abi IJesu ọọ da tiemhile eke, Ọmose ọngi oni ẹoli, ni ọ mholi ayemhẹ ọkphaghie ni o she tese ni ọa te ke sọ awulu, wẹkhi eri ọ ke la owa ghue, ama atalimhi ọ ke la, ọ bhale ya ọ. ²⁸ Abi ọ rọ mẹ iJesu, ọ de yeshi ọli awe, ọ tsesẹ leghe, ọ liẹ, “Elo u remhẹ ya li,

† 8:10 Li zẹ Aza 6.9-10 ‡ 8:16 Li zẹ iMat 5.15; iLuk 11.33 § 8:17 Li zẹ iMat 10.26; iLuk 12.2

* 8:18 Li zẹ iMat 25.29; iLuk 19.26

iJesu Omi Eshinẹgba ọnọfunẹ, kpekpe khi nase mhe.”²⁹ Eri ọ ngme ona irari khi iJesu ọ she mhese na oni ayemhe okphaghiẹ ogho o rote oli egbe lasela. Iti-ingmi-ingme oni ayemhe o she mu oli, ni o khia khi ini a rie mu oli ri iweghe shi oli abo ali awe, ọ pfanọ eni iweghe-a, oni ayemhe okphaghiẹ o tsua li je odagbe ifufu.³⁰ IJesu ọ mhila li, “Se a lu eva oye?” Oni ayemhe ọọ li, eva oyemhe khi, “ILigioni,” irari khi ayemhe okphaghiẹ ebubu e she lo oli egbe.³¹ Eni ayemhe okphaghiẹ e lema iJesu ọ khi khu wewe je ilimhi na ningolo.

³² Igulu ebubu e la epfe ute le eminale. Igho eni ayemhe e lema li ọ kpekpe ọ ze ni wewe e ya lo eni igulu egbe. Igho ọ ze ni e ya lo eni igulu egho.³³ Eni ayemhe okphaghiẹ egho e rote egbe oyi oni omose lasela, e ya lo elemhi eni igulu egho. Eni igulu e rote oni epfe ute na ya kulo oke ni o khishi egho, oke o gbe we.³⁴ Abi eni e ri eni igulu e kia e ro me emini a me, e na je ifu apfe ya gueye egbọ emini a me.³⁵ Egbọ e le ya bino emini a me. Abi e ro bhale deba iJesu, e bhale ya e khi oni omose ni iyemhe okphaghiẹ e te egbe lasela khi ọ shito ufuege oyi iJesu. Ọ ga pfomhe, ọ ku egbe-a shito, ulishi o mu we.³⁶ Egbọ ni e me oni ingme e gueye egbọ elese abi oni omose ọ li kia ni ọ ro ze.³⁷ Igho eni egbọ iGerasenesi e gueye iJesu ọ lasela ewe eke le, irari khi ulishi o mu we. IJesu ọ lo oko-oke ọ vu.³⁸ Oni omose ni eni iyemhe okphaghiẹ e rote egbe lasela ọọ iJesu, “Kpekpe ze ni mhi deba e vu.” Ama iJesu ọọ li, ọ ke vu.³⁹ Nyene egbe je apfe ni u ya guele emini Eshinẹgba ọ riele ne. Igho oni omose ọ vu ya gueye egbọ ni e la oni eoli ogho nya, emini iJesu ọ riele na li.

Omi iJarusi ali okpotso ni ọ ri obo ti iJesu awulu

(iMat 9.18-26; iMak 5.21-43)

⁴⁰ Abi iJesu ọ ro nyene egbe je ukiekie oke ni o kpole, egbọ e tse oli ọ mu awe itobo khi o she tese ni e te migha a khe oli.⁴¹ Igho omose oghuo ni

a lu iJarusi ni ọ khi ogbọ oni ọ mhese shi owa ugamhi oyi egbọ iJu, ọ de ya wugha iJesu awe. Ọọ lema li ọ kpekpe ọ bhale apfe oyelue.⁴² Irari khi omọ omueshi oghuo kpe ni ọ me bia ni ọ lese gbe ikpe igbeva ọ ya ghua. Abi iJesu ọ li le, egbọ e le gasela oli, e ma mu oli ashakpa.⁴³ Okpotso oghuo ọ la ifuabo we ni ọ she ku oia egbe elemhi ikpe igbeva. Ọ she ga pfuse emini ọ mhue-a nya na idokita, ama aa me oni ọ dobe dua oli egbe.⁴⁴ Igho ọ rote ifuabo oyi eni egbọ lasela bena ya ri obo ti esọ ode ni iJesu ọ so, oia ni e ku oli egbe e pfa tee.

⁴⁵ IJesu ọ mhila, “Oghuo ọ ri obo ti mhe?”

Ogbokpa ọ tia. IPita ọọ li, “Onomhue, ebubu egbọ e le gasela ni e ma mu e.”

⁴⁶ Ama iJesu ọ li, “Ogbọ ọ ri obo ti mhe, mhi lese khi itoto e she rote mhe egbe ya lasela, loli mhi ro lese.”

⁴⁷ Oni okpotso ọ me khi loli a dobe ya vu ni a ro ya me lue, ọ ri ulishi fie lasela, ọ de ya wugha odalo oyi iJesu. Ukpeloe oyi eni egbokpa, ọ gueye iJesu emini o ze ni loli ro ri obo ti oli ali abi loli ze utoghuokpe.⁴⁸ Igho iJesu ọ li, “Omimhe ke je khi irudunga oye o she re ze. Ri opfomhe ke je apfe oye.”

⁴⁹ IJesu ọ kie ligho ngme, ogbọ ọ rote owa oyi iJarusi ni ọ khi oni ọ mhese elemhi owa ugamhi bhale. Ọọ li, “Omie ọ she ghua-a. Khi ke bie nase osese.”⁵⁰ Abi iJesu ọ ro suo ona, ọ gueye iJarusi, “Khi ze ni ulishi o mue. Lese miesuo tse khi ọ ya toto.”

⁵¹ Abi ọ ke ro ramhi apfe oyi iJarusi, ọ ze ni ogbokhoghuo ọ nu lue lo agho, se ni iPita ali iJoni ali iJemhisi ali inyọ oni omọ ali itali.⁵² Ogbokpa e she kie kpe vie evie oyi oni omọ. IJesu ọọ we, “A khi ke vie irari khi oni omọ ọ ghu, eri ọ lese.”

⁵³ Wewe nya ee gia iJesu, irari khi e lese khi oni omọ ọ she ghua.⁵⁴ Ama iJesu ọ mu oli obo ọ lu oli leghe, “Omimhe, vule.”⁵⁵ Ayemhe oyoli o nyene egbe bhale deba li. Ọ vule migha utoghuokpe. Igho iJesu ọọ we, “A ri eminale na oni omọ le.”⁵⁶ Abo e

sha ita ali inyoli. Ijesu o gueye we e khi gueye ogbokhoghuo emini a me.

9

Ijesu o ghie eniye odukhokho ogbava fie

(iMat 10.5-15; iMak 6.7-13)

¹ Ijesu o lu eniye odukhokho ogbava eyoli kugbe, o ri itoto ali afu na we ni e ro ke khu egbo iyemhe ni ea ti egbe lasele, ali ni e gbo ri egbo ni e mhue ighuamhi ododa toto. ² O ghie we fie e ke ya tse abo ungmehi oyi Eghiele oyi Eshinegba kiakia ali ni e gbo ke ri egbo ze. ³ O o we, "A khi tsua emhikhoghuo abi a lie le ena, a khi tsua ukpokpo wekhi akpaba wekhi eminale wekhi ikpagho wekhi iku it-sua eva ni a so. ⁴ Owa ni a da lo ne, a la agho ramhi ni a ro ya te oni eoli vu. ⁵ Ini egbo ea da mie e ne, a kpishi itutu ni e la e awe-a shi oni eke ini a rote oni eoli e vu, ni o khi otsele ni a ya pfi mu we."* ⁶ Igho eni eniye odukhokho e vu, rote eoli je eoli. E ri usomhi onete oyi Eshinegba tse abo kiakia. E ri egbo o toto ashakpa.

Oghie Erodu o o khokho oni ijesu o khi

(iMat 14.1-12; iMak 6.14-29)

⁷ Igho Erodu ni o khi oghie shi eke iGalili o suo ikanya onyaloa ni ijesu o o gbe. Abo e sha li itobo khi egbo eghuo e lie khi iJoni Oni o o batazi egbo lo ni o rote eghuli guale. ⁸ Eghuo e khi Elaja o khi ni o bhale, eghuo elese e lie khi oghuo omekeguele enedio o khi ni o nyene egbe bhale agbo.† ⁹ Ama, Erodu o o, "Mhemhe mhi khi iJoni ukhomhi o. Oghuo onana o khi ni mhia suo eko?" O o dua abi o li ya me oli.

Ijesu o ri eminale na egbo agbele ishe (5,000) le

(iMat 14.13-21; iMak 6.30-44; iJon 6.1-14)

¹⁰ Abi eni ighiusomhi na kee e ro jele, e gueye ijesu abi e li kia. Igho o rue we vu je epfe eoli na lu iBetisaida, ¹¹ Ama eni ebubu egbo e suo obini o je,

e deba li. O mie we, o gue ungmehi Eghiele oyi Eshinegba ye we, o ri eni e mhue ighuamhi toto.

¹² O te agho li dena abi ogbomhi o ke ro mu eke, eniye odukhokho ogbava e bhale deba li, ee oli. "Gueye eni egbo e vu je eoli ni e ti mama ana ni e ya nono ashini e ya ku shi ali eminale ni e ya le, irari khi ifui odagbe ifufu awa la."

¹³ O so we o, o o we, "A ri eminale na we le."

E oli, "Ibuledi eva ali ifele aava e lese la ana, se ni awa vu ya de eminale ghi we." ¹⁴ Irari khi emose agbele asha ishe e la agho.

Ama o o eni eniye odukhokho, "A re we shito ikui-iku egbo egbhueva ali igbigbe." ¹⁵ Eni eniye odukhokho e li gho, ogbokpa o shito. ¹⁶ Ijesu o rue eni ibuledi ishe ali ifele aava egho, o bino idane, o kphemhi shi eni eminale, o kholo we a. O rue we na eniye odukhokho eyoli ni e kemhi we na eni egbo. ¹⁷ Igho we we nya e le, e khue. Eni eniye odukhokho e wol o eni e le kpo le shi ighughu igbeva.

IPita o guele oni ijesu o khi

(iMat 16.13-19; iMak 8.27-29)

¹⁸ Eleghuo khi ijesu o la ashini o da-ya e so iromhi, eniye odukhokho eyoli e nu oli la agho, o mhila we, "Oghuo egbo e fe e lie khi mhi khi?"

¹⁹ E oli, "Egbo eghuo e khi iJoni Oni o o batazi egbo u khi, elese e lie Elaja, elese gho e khi omekeguele onodio u khi ni u nyene egbe bhale agbo."‡

²⁰ O ro mhila we "Oghuo ee e khi mhi khi?"

IPita o o li, "Ye ye u khi Omiepfuese onayi Eshinegba."§

Ijesu o gue ingme osoli, ali eghuli, ali iguale oyoli le

(iMat 16.20-28; iMak 8.30-9.1)

²¹ Ijesu o tse agua ye we e khi gueye ogbokhoghuo. ²² Igho, O o we, "Omi Ogb o mema ya me osue emhi ebubu. Eni egbhali ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esese Ishi eyi

* 9:5 Li ze iLuk 10.4-11; Ika 13.51 † 9:8 Li ze iMat 16.14; iMak 8.28; iLuk 9.19 ‡ 9:19 Li ze iMat 14.1-2; iMak 6.14-15; iLuk 9.7-8 § 9:20 Li ze iJon 6.68-69

iMosisi, e kie ọli. E mema ya gbe ọli-a, ama ẹlẹnuzi-ese, ọ ya guale.”

²³ Igho ọ gueye we nya, “Ini ọgbokhoghwo ọ nono ni loli khi ọmọ odukhokho oyemhe, ọ mema ya kie egboli, ọ rue apfida oyoli ogbele kpa, ọ ọ deba mhe.* ²⁴ Itobo khi oni ọ da nono ni loli tsumhi agbo oyoli ne, ọ ya wase ọli-a, ama oni ọ da wase agbo oyi ọli-a ne shi itobo oyemhe, ọ ya tsumhi ọli.† ²⁵ Ighe eleli ni ogbo ọ ya me ini ọ mhue agbo ona nya ni ọ ro wase ayemhe oyoli-a? ²⁶ Ini ogbo ọ da na omama mhe ali ungmehi oyemhe ne, Mhemhe Omi Ogbo mhi li ya na omama oyi oni ogbo, ini mhi bhale elemhi ufumhi oyemhe, ali ufumhi oyi Ita ali oyi igeni ni e pfuase ²⁷ Mhi gue ọli e ye e abi o li, khi, egbo eghuo e la ana ni ẹa ya ghu ne, neni e ro ya me oni Eghiele oyi Eshinegba.”

Ijesu ọ mu imamachi

(iMat 17.1-8; iMak 9.2-8)

²⁸ Abi ogbele nuzi eleli o ro gba abi ijesu ọ te ngme eni ingme, ọ rue iPita ali ijoni ali ijemhisi nga ute ya lema. ²⁹ Abi ọ li so iromhi egho, alo eyoli e mu nyene, itsua ni ọ so e ge nyanyanya abi akpa. ³⁰ Igho Emose aava, iMosisi ali Elaja, ³¹ e li lasele e ge nyanyanya, e nu ijesu u ngme, e gheta eghuli ni ijesu ọ ya ghu obini iJerusalemu. ³² Olese o mema re IPita ali apfoli. Abi e ro guale ni olese o ro kala we alo-a, e me ufumhi oyi ijesu ali emose aava ni e nu ọli migha. ³³ Abi eni emose aava e li vu, iPita ọ ọ ijesu, “Oga, oo ga gue ti khi anye la akana. Ze ni anye tono okholo ese, oghuo oye, oghuo oyi iMosisi, onokpọle oyi Elaja.” Eri ọ li ngme tse, ọa lese emini ọ ngme.

³⁴ Ọ kie ligho ngme, otughunu o bhale ya khukhu we-a. Ulishi o mu we abi e ro lo elemhi oni otughunu. ³⁵ Igho uruli o rote oni otughunu ngme, ọ ọ, “Omimhe na ni mhi ze, a ri eso shi emini ọ ngme.”‡§ ³⁶ Abi

oni uruli o ro ngme se, e me khi ijesu lueghuo ọ ke migha. Eni eniye odukhokho e ri ingme ona shi udu, ẹa gueye ogbokhoghwo emini e me eghenge agho.

Ijesu ọ ri ozeo ni ughuamhi ọ mu ze *(iMat 17.14-18; iMak 9.14-27)*

³⁷ Ogbeakolo abi e rote ukhomhi ute tiemhile, ebubu egbo e bhale deba li. ³⁸ Igho omose oghuo ọ rote elemhi eni ebubu egbo tses leghe, ọ li “Oses, kpekpe bino omimhe, loli ọ khi omọ oghuo kpe ni mhi me bia. ³⁹ Ayemhe obe o tsua mu ọli, eri ọ ọ mu ọli pfi eke, ọ ọ kpi awe-a, o roli e chi ofulu unu. Ọa ga nono ni loli rue ọli obo-a kpa. Eri ọ ọ nono ni loli pfuse ọli ayemhe-a. ⁴⁰ Mhi she lema eniye odukhokho eye e khu ọli oni ayemhe egbe-a, ẹa dobe.”

⁴¹ Ijesu ọ ọ we, “Ee egbo ni aa mhue irudunga wekhi ilese. Ele ingme mhi dobe ya ri egbe mie umhalese oye e ramhi? Ele ingme mhi ke nu e ya la akana?” Ọ ọ oni omose, “Rue omie bhale ana ghi mhe.”

⁴² Abi oni omọ ọ li bhale, oni ayemhe okphaghi e o mu ọli pfi eke jighise, ọ ọ chi ofulu unu. Igho ijesu ọ dese oni ayemhe okphaghi e, ọ ri oni omọ ze. Ọ rue ọli na itali. ⁴³ Abọ e sha eni egbo nya shi ekpabo oyi Eshinegba ni e fune.

Ijesu ọ gbo gue ingme eghuli oyoli le shi eke

(iMat 17.22-23; iMak 9.30-32)

Abọ e kie ligho sha eni egbo shi emini ijesu ọ ri ele, ijesu ọ ọ eniye odukhokho eyoli, ⁴⁴ “A ri eso shi eke shi ingme ni mhi ya gueye e ena. A ya ri Omi Ogbo na egbo de.” ⁴⁵ Eri-tse khi eni eniye odukhokho ẹa lese abi oni ungmehi o ngme. Irari khi eri a roli sheli we ini e khi lese emini a roli ngme. Ama ulishi oo mu we shi abi e lie mhila li.

Oghuo ọ fune

(iMat 18.1-5; iMak 9.33-37)

* **9:23** Li ze iMat 10.38; iLuk 14.27 † **9:24** Li ze iMat 10.39; iLuk 17.33; iJon 12.25 ‡ **9:35** Li ze Aza 42.1; iMat 3.17; 12.18; iMak 1.11; iLuk 3.22 § **9:35** Li ze 2 iPit 1.17-18 * **9:46** Li ze iLuk 22.24

46 Ekhaḳo o bhale iteva oyi eniye odukhokho eyoli shi ɔni ɔ ya fune elemhi we.* 47 Ijesu ɔ lese emini ee sa udu oyewe, ɔ rue ukuku ɔmo lasele migha we iteva. 48 Oɔ we, “Onini ɔ da ri eva oyemhe mie ɔmo ɔna ne, mhemhe ɔ mie. Onini ɔ da mie mhe ne, ɔni ɔ ghie mhe ɔ mie. Irari khi ɔnini ɔ da ri egboli tiemhie-ekɛ ne elemhi e, loli ɔ khi ɔni ɔ fune nya.”†

Oni ɔa da khi ɔbe awa ne oyi awa ɔ khi
(iMak 9.38-40)

49 Iɔni ɔɔ, “Oga, anye me ɔmose ni ɔ ri eva oyɛ e khu ayemhe ɔkphaghie lase, anye nono ni anye gueye ɔli ɔ khi ke ligho irari khi ɔa ya debe abi anye lie debe.” 50 Ijesu ɔɔ we, “A khi ke ligho, irari khi ɔgbɔ ni ɔa da khi ɔbe awa ne, ɔnayi awa ɔ khi.”

Egbɔ iSameria ɛa lama mie ijesu

51 Abi eghɛghɛ o ro ramhi ni a ro ya rue ijesu je iloghie, ɔ mholi ɔli shi udu khi loli ya je iJerusalemu. 52 O ghie ighiusomhi ralo, ni e lo elemhi ɛoli nikeke na elemhi iSameria ni e ya mu egbe emhikpa shi ekɛ khe ɔli. 53 Ama eni egbo iSameria ɛa lama mie ɔli irari khi e lese khi iJerusalemu ɔɔ je. 54 Abi eniye odukhokho eyoli ikhi iJemhisi ali iɔni e ro me ghɔ, e ɔli, “Onomhue, waa ke ze ni anye lu erali rote idane tiemhie ro tose we a nya?”‡

55 Ijesu ɔ nyene alo ukhokho, ɔ dese we, ɔɔ we, aa lese ayemhe ni a mhue. ɔa khi eri omi ɔgbɔ ɔ bhale ya yese egbo agbo-a, ama eri ɔ bhale ya tsumhi we. 56 Igho ijesu ali eniye odukhokho eyoli e vu je ɛoli olese.

Emini ideba-ijesu-kia o ya mie ɔgbɔ ɔ rue

(iMat 8.19-22)

57 Abi e li leɛ egho, ɔmose ɔghuo ɔɔ ijesu, “Oga mhi ya ke debe je obiobini wa je kpa.”

58 Ijesu ɔɔ li, “Inyako e mhue ese, ipfeli e mhue eko, ama Omi ɔgbɔ ɔa

mhue ashini ɔ do ukhomhi e gbe.” 59 Ijesu ɔ gueye ɔmose ɔlese, “Deba mhe.” Oni ɔgbɔ ɔɔ li, “Oga, kpe ze ni mhi ya ri itamhe to.”

60 Ijesu ɔɔ li, “Zobe ni eni e ghu-a e ri eni e ghu-a to. Yeye fie ke ya gue ungmehi Eghiele oyi Eshinegba le.”

61 ɔlese ɔɔ li, “Oga mhi ya debe, kpe ze ni mhi ya tse apfemhe, okhila.”§

62 Ijesu ɔɔ li, “Ogbɔ ni ɔ da ri obo nga egba ni ɔɔ she e gua ese, ni ɔ da bino ukhokho ne, ɔa te ni ɔ lo Eghiele oyi Eshinegba.”

10

Ijesu ɔ ghie egbo egbhuese etuogbava fie

1 Ona o dose se, Onomhue ɔ ze egbo egbhuese etuogbava, ɔ mu we avava, ɔ e ralo na lue ni e kia je ikpe ni ɔɔ nono ni loli kia ramhi. 2 Oɔ we, “Ikhiese oniemhi o la ɔ, eri-tse eni e khiese we ɛa bu. Itobo igho, a so lema ita ɔni ɔ mhue okhiese, ni ɔ ghie eni e khiese bhale ishemhi oyoli.* 3 A ke le! Eri mhia ghie e abine isumha ne la ifuabo idumhi.† 4 A khi tsua ekue ukpago we khi akpulu we khi ekue, a khi tse egbo ode.

5 “Ini a lo owa okhoghuo, a kpe to de lie ‘Opfomhe o ka la oni owa ona.’ 6 Ini ɔgbɔ opfomhe ɔ la agho, opfomhe oyɛ e o deba li, ini aa me, opfomhe oyɛ e o nyene egbe deba e. 7 Apfe okhoghuo ni a da lo ne, a la agho le, a la agho da emiemini e da ro ya na e. Irari khi o ti ni ɔgbakanya ɔ mie ifata. A khi ke kia te owa da je owa.‡

8 “Ini a da lo ɛoli le ni e ro da mie e ne, a le emini e roshi ekɛ na e. 9 A ri eni e ghua ni e la agho ze, a gueye we, ‘Eghiele oyi Eshinegba o she ti mama e.’ 10 ɛoli ni a bhale kpa ni ɛa da mie e, a je ifu apfe ya lie, 11 ‘Itutu oyi ekɛ oyɛ ni e la anye awe, anye she kpishi we shi ekɛ na e, ni e ya pfi ɔtsele mu e. Ama eɛ oyɛ e, a lese khi Eghiele oyi Eshinegba o she ti mama

† 9:48 Li ze iMat 10.40; iLuk 10.16; iɔn 13.20 ‡ 9:54 Li ze 2 Ighie 1.9-16 § 9:61 Li ze 1 Ighie 19.20

* 10:2 Li ze iMat 9.37-38 † 10:3 Li ze iMat 10.16 ‡ 10:7 Li ze 1 iKori 9.14; 1 iTimo 5.18 § 10:11

Li ze Ika 13.51 * 10:11 Li ze iMat 10.7-14; iMak 6.8-11; iLuk 9.3-5

ẹ. §* 12 Mhi gueye ẹ khi ogbele iso-ezo khi o ya somhi iSodomu egbe dose oni eoli ogho. †

*Eoli ni ẹa miesuo
(iMat 11.20-24)*

13 “O ma kholo ẹ egbe, ikhi ẹ ẹgbọ iKorazi! O ma kholo ẹ egbe, ẹ ẹgbọ iBetisaida! Irari khi ini ikanya onyaloa ni a la elemhi ẹ gbe khi a la eke iTai ali iSidoni li gbe we lo, e kha mu nyene agboagbo. E so ide evie, e shito ukhomhi emue. ‡ 14 Eri-tse khi Eshinegba o ya mhue isomhelemhi na ẹgbọ iTire ali ẹgbọ iSodomu dose ẹ ogbele iguezo. 15 E ẹgbọ iKapanomu, eri a dabi khi a ya ti ẹ nga idane? Iiye! Eri a ya ti ẹ tiemhi ilimhi iriere. §

16 “Oo we, oni o da ri eso shi ẹ o ne, mheme o ri eso shi o. Oni o da kie ẹ, mheme o kie. Oni o da kie mhe ne, oni o ghie mhe o kie.”*

Ijele oyi ẹgbọ egbhuse etuogbava

17 Igho eni ẹgbọ egbhuse etuogbava egho e ri oghelẹ jele. E ọli, “Onomhue, eri egbegbi iyemhe okphaghiẹ e ri irari eva oye nyese ukhomhi na anye.”

18 Ijesu oo we, “Mhi me khi okphaghiẹ o rote idane de pfile abi erali akphala. 19 A ghe khe! Mhi she ri afu na ẹ, ni a ro lighi enye ali ikpi dose, ali ni a gbo mu itoto ali ekpabo alo ebili nyaa o le. Emhikhoghuo ẹa ya li ẹ. † 20 A khi ghele khi okphaghiẹ o ri irari eva oyemhe nyese ukhomhi na ẹ, ama a ke ghele khi a keke eva oye ẹ shi iloghie.”

*Ijesu o ghele
(iMat 11.25-27; 13.16-17)*

21 Eghẹghẹ agho, oghelẹ o te elemhi Ayemhe-no-pfuase vo ijesu egbe, oo li, “Mhi tse uwegbe, Ita ni o mhue eke ali ukhuli. Irari khi u she ri emhi ena sheli ẹgbọ ni e fia alo-a ali eni e mema wena ebe. Ama u rewe khase ikuku

eniye. Igho lo Ita, irari khi abi o li ghole ẹ shi ghọ.

22 “Itamhe o she ri emhikpa shi mhe obo. Aa me ogbo ni o lese oni omo o khi, se ni Ita. Aa me ogbo ni o lese oni Ita o khi, se ni omo. Eni e ghole oni omo o ri Ita a khase.” ‡

23 Igho o nyene alo ghue eniye odukhokho eyoli, o bena nu we ngme, oo we, “Ikhivose o khi na ikpalo ni e me emini ẹ ẹ a me. 24 Mhi gueye ẹ khi emekeguele ali ighie ebubu e nono ni wewe e me emini ẹ ẹ a me ali ni e suo emini a suo ena, ama ẹa dobe.”

Ekpita oyi ongi iSamarita onete

25 Igho osese Ishi eyi iMosisi oghuo o vule ya mu ijesu fe bino. O mhila li, “Elo mhi fe ya li ni mhi ro ya mhue agbo na agboagbo?” 26 Ijesu o li, “Elo a keke shi ebe Ishi eyi iMosisi? Se u lie ze emini a keke shi o?”

27 O ijesu, “Rote ekelemhi udu oye nya ali ayemhe oye nya ali ekpabo eye nya ali isamhi eye nya nono ingme oyi Eshinegba. U gbo nono ingme oyi onuzava oyi ẹ abi u nono ingme egbe ẹ.” §

28 Ijesu oo li, “U ga gue gbaghiẹ-a. Lina ke ngeli khi u ya mhue agbo ona agboagbo.”* †

29 Eri oni osese Ishi eyi iMosisi ona o nono ni loli rokhase khi loli lese enana nya. O mhila ijesu, “Oghuo o fe khi onuzava oyemhe?”

30 Ijesu o lina so ọli o, “Omose oghuo o ke rote eoli iJerusalemu tiemhi eoli iJeriko. Igho o de ya pfile ighiatọ abo. E gbe ọli bano-a, e kesẹ ukuku ayemhe shi ọli o, e mie ọli emini o mhue nya.

31 A bhale ya ẹ khi okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba o rote oni ode ẹ dose. Abi o ro me oni omose ni ighiatọ e gbe egho, o da je ukiekie ode ni o kpole ya dose vu. 32 Igho oni o la Owa oyi Eshinegba gbe akanya oghuo, eni a lu iLivaiti, o ramhi agho, o me ọli, o li rote ukiekie ode ni o kpole ya dose. 33 Omose ongi

† 10:12 Li ze Igbae 19.24-28; iMat 11.24; 10.15 ‡ 10:13 Li ze Aza 23.1-18; Ezik 26.1-28.26; ijoe 3.4-8; Emo 1.9-10; iZaka 9.2-4 § 10:15 Li ze Aza 14.13-15 * 10:16 Li ze iMat 10.40; iMak 9.37; iLuk 9.48; ijon 13.20 † 10:19 Li ze Iwolo 91.13 ‡ 10:22 Li ze ijon 3.35; 10.15 § 10:27 Li ze iLev 19.18; iDeut 6.5 * 10:28 Li ze iLev 18.5 † 10:28 Li ze iMat 22.35-40; iMak 12.28-34

iSameria oghuo ni o lẹ asha, o ramhi ashini oni omose o la. O me oli, elemhi oli e lala li. ³⁴ O lẹ deba li, o ku oili ali onyo shi oli ikpe ni o kualu utse. O ri ide gen o li ewe. O tsua li nga akphere oyoli, o tsua li bhale owa ni a ku e shi, oo gueye we e ri eloe khu oli. †
³⁵ Ogbeakolo o ri ifata ogbele eva na oni o mhue oni ashini a ku e shi. O oli, 'Kpekpe ri eloe khu omose ona. Ingme ni o ke ya gbe nya, ini mhia jele mhi ya fali e we.'

³⁶ "Oghuo o elemhi egbo aase ena u sa khi o khi onuzava oyi oni omose ona ni ighiato e gbe?" ³⁷ Oni osese ushi oo li, "Oni o mhue ilelemhi na li."

Igho iJesu oo li, "Li ligho ke ngeli."

Ijesu o je apfe oyi iMata ali iMeli

³⁸ Abi iJesu ali eniye odukhokho eyoli e li le, e bhale eoli oyi okpotso ni a lu iMata. Oni iMata o mie oli shi owa. ³⁹ Oni iMata o mhue inyoghuo okpotso ni a lu iMeli ni o shito kpeshe iJesu ri es o shi emini o sese. § ⁴⁰ Abi a li ya mu iJesu epfese, o zu iMata alo, o me asha ri es o shi emini iJesu o sese. Igho o bhale deba iJesu, oo li, "Wa me khi inyoghuo-mhe o zobe ikanya nya na mheme-ghuo a gbe? We o bhale ya kpaghie mhe ob o." ⁴¹ Onomhue oo li, "iMata, iMata, u ma kphakpha egbe ke nase egbe e shi itobo emhi ebubu. ⁴² Ama emhi oghuo o mema mu egbe. iMeli o she ze oni o tine ni o la o, ogbo o ya mie oli lue."

11

Ijesu o sese abi a lie so iromhi (iMat 6.9-13; 7.7-11)

¹ Ogbeleghuo, iJesu o la asheghuo o so iromhi, Abi o ro so se, omo odukhokho oyoli oghuo, oo li, "Onomhue, sese anye abi a lie so iromhi abi iJoni o li sese eniye odukhokho eyoli."

² Ijesu oo we, "U kha so iromhi, ke lie:

"Ita anye ni o la iloghie,
 anye ri ufumhi
 na eva oye no pfuase,

Ze ni eghiele oye o bhale.

Ze ni a riele
 oghuemhe oye eke agbo
 abi o li shi obini iloghie.

³ Ri eminale ona ogbe-namo na anye le.

⁴ Gbe olamhe kua na anye,
 abi anye li e gbe kua na
 egbo ni e lamhe shi anye o.

Khi ze ni anye de pfilo imufe,
 ama tsumhi anye
 ob o oyi okphaghie.' "

⁵ Ijesu oo we, "Ini o khia khi onge e o mhue omole ni o ro lẹ deba omole oli itsotso ogbie, ni o re oli, 'Omue kpekpe ngmomhi irui ibuledi ese na mhe, ⁶ Irari khi omole mhe ni o la asha o bhale ya kushi na mhe, ama mhia mhue emini mhi ya ro feli oli epfese.'

⁷ "Ini oni omole o, o rote elemhi owa lie oli, 'Khi ke nase mhe ghue irari khi mhi she pfi okpe ode, mheme ali imimhe anye she yeshi, mhia ke ya dobe vule ya rue emhi okhoghue ne.' ⁸ Mhi gueye e khi ini omole oli o tseku ri itobo khi we we e khi omole vule ya rue emini oo mhila li na li, ama itobo khi o mema kie le e mhila li tse, o mema ya vule ya rue emiemi ni o nono na li.

⁹ "Mhi gue e ye e: Mhila khi a ya ro ne, nono khi u ya me, kpheli ob o ode khi a ya khueghie-a ne. ¹⁰ Irari khi oni o mhila loli a ro o na, oni o nono loli oo me, oni o kpheli ob o ode loli a khueghie-a a na.

¹¹ "Ee ni a khi ita, oghuo elemhi e omioli o ya mhila li afele ni o ya rue enye na li, ocho ni o kha ro ri afele na li? ¹² O ke khia khi ini o mhila li ekeli, ni u ya rue okpi na li? ¹³ Ini ee ni a khi egbo ebe a lese abi a lie ri egbegbi emhi somhi imie opfa, se Ita e ni o la iloghie o ke li ya ri Ayemhe-no-pfuase na eni e mhila li?"

Ijesu ali Okphaghie

(iMat 12.22-30; iMak 3.20-27)

¹⁴ Ele oghuo khi iJesu o khu ayemhe okphaghie ungmene fie, o khu oni ayemhe fie lase, oni ungmene oo

† 10:34 Li ze 2 Okhe 28.15 § 10:39 Li ze iJon 11.1

ngme. Oni ingme o ri abo sha egbo ni e la agho. ¹⁵ Ama egbo eghuo e, “Ekpabo ebe oyi iBezebo ni o khi oghie oyi iyemhe ebe, o ro a khu iyemhe ebe fie lase.”*

¹⁶ Eghuo o, e mu oli fe bino, e oli o riefe onyaloa ni o ri wewe ya mie shi oli o khi Eshinegba o mie shi oli o.†

¹⁷ Ama iJesu o she lese usamhi oyewe, o, “Eghiele ni o da kemhi egboli o ya de, omhue-apfe ni o da kemhi egboli o ya de. ¹⁸ Ini Okphaghi e o kemhi egboli, se eghiele oyoli o li ya migha? Eri mhi a ngme ona itobo khi e khi ekpabo oyi iBezebo mhi ro o khu iyemhe okphaghi e kua. ¹⁹ Mena ini mhi ri ekpabo eyi iBezebo o khu iyemhe okphaghi e kua, ekpabo onoghuo eniye eyi ee e ro a khu we kua? Eniye eyi ee e ya gue e ez o itobo ungmehi ni a ngme ena. ²⁰ Ama ini o khia khi ekpabo oyi Eshinegba mhi ro e khu iyemhe okphaghi e kua, ogho o rokhas e khi Eghiele oyi Eshinegba o she bhale e iteva.

²¹ “Omose ni o mhue ekpabo o kha ri itsua okholi gban o egbe egbegbo ni o ro o khe owa oyoli ekhe, itsua eyoli e ya mhue akhukhu. ²² Ama omose ni o toto dose oli o kha tsua okholi mu oli ni o ro ne oli abo, eri o o miono oli itsua okhue nya ni o regbenga. O tsua oli epfue ni o mhue shi oni owa vu ya kemhi.

²³ “Oni o a da ku ma mhe o ne, o be mhe o khi. Ogb o ni o a da mu ma mhe o ti egbo gbili ne, eri o o vese egbo kua.‡

Abi ayemhe o lie kia (iMat 12.43-45)

²⁴ “Ini ayemhe okphaghi e o rote ogbo egbe ya fie, eri o kpe a kia je ifu odagbe ifufu ni am e a la ya nono ashini o kpe je ya yemhe-a, ama ini o a me asha, o egbelue, ‘Mhi gbo lo a je owa ni mhi kpe te vu.’ ²⁵ Ini o bhale o ni o ro bhale ya e khi, a ga fuomhi oni owa muene, emhikpa o ga gue la ayoli

kuete. ²⁶ Igho, o vu ya wol o iyemhe os-hilua elese ni e kholo dose loli, e bhale ya la oni omose egbe, ikpukhokho oyi oni omose o ke kholo dose abi o kpe li.”

²⁷ Abi iJesu o li ngme oni ungmehi ona, okpotso oghuo o rote oni elemhi ebubu egbo tses e leghe o o, “Oni a khi vose na okpotso ni o bia e, ni o kuele, o khi.”

²⁸ IJesu o o li, “Egbo ni e suo ungmehi oyi Eshinegba ni e ro oli gbe akanya, wewe e mema mhue ikhivose ne.”

Olele oyi iJona (iMat 12.38-42)

²⁹ Abi eni egbo e ke li bua shi o, iJesu o o, “Egbo ebe, egbo agbhotu onana e khi. E mhila olele onyaloa, ama aa ya me onyaloa okhoghuo, se ni olele oyi iJona omekeguele. § ³⁰ Abi iJona o khi olele na egbo iNineve, igho Omi ogbo o gbo li ya khi olele na egbo ena agbhotu ona.* ³¹ Oghie-okpotso oyi eke iSheba o ya shito ukpekhomhi ez o ya gue agbhotu ona ez o, o pfa ez o mu we, irari khi o ke rote eke odonue bhale ya ri es o suo ungmehi egbhali oyi oghie iSolomoni, ama ogbo ni o fu dose iSolomoni o la akana.† ³² Egbo iNineve e ya mu ez o vule shi agbhotu ona o, e pfa ez o mu we irari khi e mu pfi abi iJona o ro ya ri ungmehi oyi Eshinegba tse abo ye we, memena ogbo ni o fu dose iJona o la akana.‡

Egbegbi akpa (iMat 5.15; 6.22,23)

³³ “Aa me ogbo ni o ya ri akpa ru ni o ya ri oli sheli, eri o ri ochogho ya rue oli nga ashini o yagha, ni a bhale ya e khi egbo ni ee lole e me eke. § ³⁴ Ikpamhalo eye e khi akpa oyi idiegbe oye. Ini ikpamhalo eye ee me eke egbegbo, idiegbe oye nya o khili akpa. Ama ini u tase alo-a, idiegbe oye nya o khili alo ebili. ³⁵ Itobo ona khi ze ni akpa oye o khi alo ebili. ³⁶ Ini idiegbe oye e khili akpa ni obili o a

* **11:15** Li ze iMat 9.34; 10.25 † **11:16** Li ze iMat 12.38; 16.1; iMak 8.11 ‡ **11:23** Li ze iMak 9.40 § **11:29** Li ze iMat 16.4; iMak 8.12 * **11:30** Li ze iJona 3.4 † **11:31** Li ze 1 Ighie 10.1-10; 2 Okhe 9.1-12 ‡ **11:32** Li ze iJona 3.5 § **11:33** Li ze iMat 5.15; iMak 4.21; iLuk 8.16

rọ la ashikhoghwo ọ, eri o ya ke ge nyanyanya abine khi ákpá o nga ogbo egbe.”

Epfua esesa

(iMat 23.1-36; iMak 12.38-40)

³⁷ Abi iJesu ọ rọ ngme se, iFarisi ogghuo ọ lu ọli ọ bhale ya nu lue le eminale. O lo deba li ya shito shi oni eminale. ³⁸ Ama abo e sha oni iFarisi abi ọ rọ me khi iJesu ọa kpe abo a neni ọ le emhi. ³⁹ Igho Onomhue ọọ li, “Wa me mena khi ee egbo iFarisi khi eri a kpe ukhokho uko ali itasa eye-a, ama elemhi oyee o vo emhi ituegbe ali okholo. ⁴⁰ Ee egbo eyegehe! Oa khi Eshinegba ni ọ riele ukhokho ọ ọ gbolo e riele elemhi ọ? ⁴¹ Ama a rue emini e la elemhi uko ali utasa na egbo ni ea mhue, egheghe agho emhikpa e ya pfuase na e.

⁴² “O ma a kholo ee egbo iFarisi egbe gba, itobọ khi a guẹ zẹ aze-oghwo-igbe ebe akhokho, ali ebe alagho ali ebe elese ni a rọte ogba e khiese, emini ea lolo mu eloe. Ama igue-sọ-ẹzọ ali inono onayi Eshinegba, a ri obọ gbe we shi. Ena e khi emini a kha mema ke riele, ma eni a riele egho.*

⁴³ “O ma a kholo ee egbo iFarisi egbe gba, irari khi ukpekhomhi ni o yagha a nono elemhi owa ugamhi ali otse ekpe elemhi oki.

⁴⁴ “O ma a kholo e egbe irari khi eri a li abi uji oyi egbo ni ogbo ọa shi olee shi ni egbo e lighi e dose, ni ea lese.”

⁴⁵ Osese ushi ogghuo ọ soli ọ, ọọ, “Osese, ini u wa ngme enana, eri u li ri anye ma ọ me bie.”

⁴⁶ IJesu ọ soli ọ, ọọ, “O ma a kholo ee ni a sese Ishi eyi iMosisi egbe, irari khi eri a so itsua ni egbo ea dobe ya tsua na we tsua, ama ee aa lama ya tsua ugegemo.

⁴⁷ “O ma a kholo e egbe irari khi ee a manọ iji na emekeguele ni itita e e gbolo-a. ⁴⁸ Eri a pfi otsele shi ọ, a gbo mu ma emini ititae e riele irari khi wewe e gbolo emekeguele eyi Eshinegba a, ee a manọ iji na

we. ⁴⁹ Itobọ ona, rọte ileasingme oyi Eshinegba, ọ rọ lie, ‘Mhi ya ghie emekeguele ali ighiusomhi na kee ghi we, e ya gbolo eghuo ọ-a, e mu okholi vule shi elese ọ.’ ⁵⁰ Itobọ igho Eshinegba ọ ya mu ota so egbo ena agbhotu ona, shi oia eyi emekeguele nya, rọte egheghe ni agbo ona o te gba eke le. ⁵¹ Rọte oia eyi Ebeli ya ramhi oia eyi iZakaraya ni a gbe-a shi iteva Owa oyi Eshinegba ali atete. Igho lo! Mhi gueye e khi a ya na e osue to ọ.†

⁵² “O ma kholo ee ni a lese Ishi eyi iMosisi pfo egbe, irari khi a she rue okpe ni a rọ e khueghie ode ileasingme sheli. Ee na, aa lama lo, egbo ni e nono ni wewe e lo, aa ze ni e me asha dose lo.”

⁵³ Abi iJesu ọ rọ rọte agho vu, egbo iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi e mu okholi vule shi oli ọ egbegbo. E ri omhila ododa a khi oli ode. ⁵⁴ Ini e ba me asha mu ungmehi mhọli oli obọ.

12

Ijesu ọ tse agua shi iri-ugamhi-kualo

(iMat 10.26-27)

¹ Egeghe ana ebubu egbo agbele agbele e legba, ni o ramhi ni e rọ lighi egbewe, iJesu ọ nu eniye odukhokho eyoli ngme, ọọ we. “A mu egbe e shi iri-ugamhi ku alo oyi egbo iFarisi ni o li abi ifuma ni a rọ ma ibuledi e nye.”* ² Irari khi aa me emini a rọ sheli ni ọa ya lasela, wekhi eri a me emini a khukhu ni ọa ya khueghie-a. ³ Ungmemhi ni u ngme eliyose a ya suo oli ele oquota. Emini u nyese ogbo eso gueye elemhi owa aza, a ya suo oli eko ukhomhi owa.†

Oni a ya na ulishi

(iMat 10.28-31)

⁴ Emole mhe, abi o la mhi li gue oli e ye e, a khi na ulishi egbo ni o khia khi idiegbe e lese dobe ya gbe-a, ini e gbe idiegbe-a, ea ke mhue emhi olese ni e ke dobe ya li. ⁵ Ama mhi ya gueye e oni a ya na ulishi. A

* **11:42** Li ze iLev 27.30 † **11:51** Li ze Igbae 4.8; 2 Okhe 24.20-21 * **12:1** Li ze iMat 16.6; iMak 8.15
† **12:3** Li ze iMak 4.22; iLuk 8.17

na ulishi Eshinegba ni o mhue itoto ni o kha gbe ogbo se, o gbo pfi oli lo ilimhi irierie. Abi o li mhi li gue oli e ye e, a na ulishi oyoli. ⁶ Oa khi ikobo eva a ri ipfeli isuesue oshe e de? Ama abi o rie khi igho, Eshinegba oa yele ongewe okhoghuo a. ⁷ Egbegbo lo khi, Eshinegba o she leli itsu ni e la e ukhomhi nya. Itobo igho a khi ze ni ulishi o mu e, irari khi a mu eloe dose ipfeli isuesue ebubu.

Eni e migha na iJesu ali eni e kie oli (iMat 10.32,33; 12.32; 10.19,20)

⁸ Abi o li mhi li gue oli e ye e khi, oni o da lama gue ingme oyemhe ye egbo ne, Omi ogbo o li ya gue ingme oyoli ye igeni eyi Eshinegba. ⁹ Ama oni o da kie mhe ukpeloe egbo, mhi ya li kie oli ukpeloe igeni eyi Eshinegba. ¹⁰ Ogbo ni o da ze emuebe na Omi ogbo ne, a ya gbekua na li. Ama ogbo ni o da pfi unu-a deba Ayemhe-no-pfuase, ogbo a ya gbekua na li.‡

¹¹ Ini a rue e bhale owa ugamhi oyi egbo iJu ali egbo eni ee mhesa ali enighie, a khi ze ni a yele abi a ya ngme, ali abi a li ya pfa egbe e shi eke.

¹² Irari khi Ayemhe-no-pfuase o ya sese e abi a ya ngme oni eghenge. §

Okhe irokhokho oyi oyeghe

¹³ Ogbo oghuo elemhi eni ebubu egbo o lu iJesu, oo li, "Osesa kpekpe gueye inyoghuo-mhe ni o kemhi ugu na mhe." ¹⁴ IJesu o so oli o, oo, "Oghuo o zemhe shi oni o re e a gue ez o ali oni oo kemhi ugu na egbo?" ¹⁵ Igho o gueye we nya, "A mu egbe e shi emhi ituegbe, irari khi agbo oyi ogbo oa migha nga ukhomhi epfue ni o mhue."

¹⁶ O ze okhe irokhokho ona khase we, oo we, "Eke oyi omose ni o pfue oghuo, o lolo ti emhi na li. ¹⁷ Oni omose o shito sa, Oo, 'Se mhi li ya kia egho? Mhi a me asha ke ri emhi ya shi aka oyemhe.'

¹⁸ "Igho oo, 'Emini mhi ya riela na. Mhi ya guogh o aka oyemhe-a, mhi ya to aka onofune olese ni

mhi ro so iakpa ali itsua elese shi. ¹⁹ Eghenge agho mhe egbemhe, Omue u ze ukhomhi onete gba e! Irari khi u mhue epfue ni e bububu, ni e ya tsua e ramhi ikpe ebubu. Ka yemhe-a, ke le, ke da. Wa li agbo abi o ghole e.' "

²⁰ "Ama Eshinegba oo li, 'Yeye oyeghe! U ya ghu-a amiose; mena oghuo o ke ya mholi eni ugu ni u she ti ma na egbe e?'

²¹ "Igho o ya li ogbokpa egbe ni o da ti epfue ma na egboli, ni oa mhue epfue oyi emini o mu Eshinegba eloe."

A khi ke sa usamhi agbo

(iMat 6.25-34)

²² Igho iJesu o gueye eniye odukhokho eyoli, oo we, "Irarigho, a khi ze ni usamhi emini a ya le ali usamhi emini a ya da, o nase e, wekhi usamhi idiegbe oye emini u wa so.

²³ Agbo oye o mu egbe dose eminale, idiegbe oye o gbo mu egbe dose ode ni a so e shi o. ²⁴ A bino ipfeli na ukhomhi idane, ea ro ko wekhi eri ee khiese, ea mhue ashini e tsua eminale a shi wekhi eri e mhue aka, ama eri Eshinegba o ro na we a le. A mu eloe dose we! ²⁵ Onge onoghuo o ya dobe ri irari inyama-egbe oyoli khi ogbele oghuo ma agbo oyoli? ²⁶ Aborokhia khi u wa ya dobe riela ukuku emhi onana, elo o ze ni u ro a nase egbe e shi emini e kpole?

²⁷ "Sa o bino abi ebuli idodo e li e fu. Ea ya gbe akanya wekhi eri ee do ide. Ama mhi gue a ye e khi egbegbi iSolomoni ni o tseku ligho mhue itsua ni e somhi otse, oa khue akhue nabi ebuli okhoghuo o khue.* ²⁸ Ee ni a mhue ukuku irudunga, ini o khia khi igho Eshinegba o ri ide ku ebuli egbe, ni e kha la amo, ako a tose we-a, se u ke lie sa khi oa ya li ri egbegbi itsua so e?'

²⁹ "Irarigho, a khi ke sa emini a ya le ali emini a ya so; a khi ze ni o nase e udu. ³⁰ Irari khi egbo ena agbo ona nya, wewe e na khu emhi enana, ama Ita e ni o la iloghie o lese khi e to

‡ 12:10 Li ze iMat 12.32; iMak 3.29 § 12:12 Li ze iMat 10.19-20; iMak 13.11; iLuk 21.14-15 * 12:27 Li ze 1 Ighie 10.4-7; 2 Okhe 9.3-6

ẹ. ³¹ Ochoghọ emiemini u wa riẹle nya, zẹ ni Eghiele oyi Ẹshinegba o khi onodode, emhi elese ni u wa nono nya, ọ ya rẹwe ma ọ ne.

Ẹpfue na obini iloghie
(iMat 6.19-21)

³² “A khi zẹ ni ulishi o mu ẹ, ẹẹ ikuku isumha, irari khi ọghuẹmhe oyi Ita ẹ o khi ni ọ rọ ri oni eghiele na ẹ. ³³ A ri emhikpa ni a mhue de, a kemhi eni ikpaghọ na eni ẹa mhue. A zẹ ni a mhue ẹkue ukpaghọ ni ọa ya khakha, ali ni a gbo mhue ẹpfue shi iloghie ni ọa ya pfo wẹkhi oghiatọ ọ mẹ asha a ti bhale ọ, wẹkhi ifu e mẹ asha a tọwe, ³⁴ Irari khi ashini ẹpfue oye o la, agho udu oye ọọ la.

A mu egbe shi eke khe ibhale oyi Onomhue

³⁵ “A mu egbe shi ugamhi, a zẹ ni ikpa eye ẹ e ke ge.† ³⁶ Abi eni ẹ ga ọgbọ e migha khe ijale oyi oni ọ mhue wẹ ni ọ ye ukue ni a rọ a rue ọkpotoso, ini ọọ bhale ni ọ rọ kpheli obọ ode, e nyanya khueghie ode a na li aghoaghọ.‡ ³⁷ O ma ti eni ẹ ga ọgbọ egho egbe ini oni ọ mhue wẹ ọ bhale ya ẹ khi e mu egbe migha khe lue. Abi o la mhi gue a ye ẹ khi, ọ ya mu egbe akanya, ọ lu wẹ, ọ nu wẹ shito, ọ ri eminale na wẹ le. ³⁸ Oghẹle o ya khi na eni eni ẹ ga egho ini oni ọ mhue wẹ ọ bhale ya ẹ khi e mu egbe shi eke ini o tseku khi itsotso ogbie, o ke khi ini ogbe o ya gbe ọ rọ bhale. ³⁹ A leşe ona khi ini oni ọ mhue apfe ọ leşe eghẹghẹ ni oghiatọ ọ rọ ọ bhale ọli owa ya do lo, ọa kha zẹ ni ọ lo ọli owa ya do. ⁴⁰ Eẹ oye ẹ a ke mu egbe, irari khi Omi ọgbọ ọ dobe ya bhale eghẹghẹ ni aa sa shi.”§

Oni ọ gue ẹ ga ali oni ọa gue ẹ ga
(iMat 24.45-51)

⁴¹ IPita ọ mhila li, ọọ, “Onomhue anye u kpe ekpita ona ye abi ọgbokpa?”

⁴² Onomhue ọọ li, “Oghuo ọ fe khi oni ọreloekhu, ni ọ mhọli ileasingme, ni ọọ gbe akanya te ode igesikia, ni ọga

oyoli ọ ri apfe nga obọ, ni ọ gueye ọli ọ ri eminale na eni ẹ ga li ke le shi eghẹghẹ? ⁴³ Ikhivose o khi na oni ọ ga ọgbọ ọgho, ini ọga oyoli ọ bhale ya ẹ ọli shi igue-riẹle. ⁴⁴ Mhi gue a ye ẹ khi eri ọ ya ri emini ọ mhue nya nga ọli obọ. ⁴⁵ Ama ini oni ọọ ga ọgbọ ọgho ọ la udu oyoli lie, ‘Oga oyemhe ọ she tese ẹ dose,’ ni ọ rọ gbe eni ẹ ga eni ikpotso ali eni emose ni a rọ shi ọli obọ, ọọ le, ọọ da, onyo ọọ gbe ọli. ⁴⁶ Eri oni ọga oyoli ọ ya bhale ẹle ni ọa sa shi ni ọa ri ẹloe shi eke ẹ khe ọli, ikhi eghẹghẹ ni ọa sa shi. Oni ọga oyoli ọ gbe ọli, ọ kuale ọli utse, ọ ghie ọli abọ pfilo deba ẹgbọ umhasueso.

⁴⁷ “Ama oni ọọ ga ọgbọ ọgho, ni ọ leşe ọghuẹmhe oyi ọga oyoli, ni ọa mu egbe ni ọ rọ riẹle ọghuẹmhe oyoli, a ya gbe ọli itali, a nali osoli egbegbo. ⁴⁸ Ama oni ọ ga ọgbọ ni ọa leşe ọghuẹmhe oyi ọga oyoli ni ọọ riẹle emini o ye ni a gbe ọli shi, a ya gbe ọli ukuku. Irari khi oni a ri emini e bu na, emini e bu a ya mhila li. Oni a ri emini e lolo bu nga obọ, emini e lolo bu a ya mhila li.

Ijesu ọa ri opfomhe bhale ama okemhi
(iMat 10.34-36)

⁴⁹ “Erali mhi bhale ya pfi shi eke agbo ona. Abi a khe khi e she a lala. ⁵⁰ Mhi mhue ibatizi ni mhi ya mie shi egbe. Egbe ẹa ke sheshe mhe ne ini mhia li mie ọli se.* ⁵¹ Eri a dabi khi opfomhe mhi rọ bhale eke agbo? Iye! Okemhi mhi rọ bhale. ⁵² Rote memena vu, ẹgbọ oshe ni e la omhue-apfe oghuo e ya kemhi egbe. Aase ọ e mu okhọli vule shi aava ọ, aava ọ e mu okhọli vule shi aase ọ. ⁵³ Ita ali omiọli onomose e ya mu okhue vule shi egbe wẹ ọ. Inyo ali omiọli onokpotso e mu okhue vule shi egbe wẹ ọ. Inyodo ali osami ọli, e ya mu okhue vule shi egbe wẹ ọ.”†

Ileşe emini eghẹghẹ o ngme
(iMat 16.2,3)

⁵⁴ Ijesu ọ gueye eni ẹgbọ nya, ọọ, “Ini a da mẹ khi otughunu o gbe

† 12:35 Li zẹ iMat 25.1-13 ‡ 12:36 Li zẹ iMak 13.34-36 § 12:40 Li zẹ iMat 24.43-44 * 12:50 Li zẹ iMak 10.38 † 12:53 Li zẹ iMika 7.6

shi obini ovọ o te ẹ tiemhi eko ne, aghoaghọ a liẹ khi amẹ o ya rue, amẹ o rue esheshighọ. ⁵⁵ Ini akpekpeli o rọte ukiẹkiẹ ogobọ ini a sọ alo ghue obini ovọ o te ẹ lo eko ẹ li ne, ẹ khi ogbe o ya nye amo, esheshighọ o lighọ. ⁵⁶ Ẹẹ erugamhi-ku-alo, a lẹsẹ abi a liẹ bino abi eke ali ukhui o ngme, a guele abi ogbe o ya li. Elo o zẹ khi aa lẹsẹ abi ẹghẹghẹ o ngme memena?

Yeye ali obe ẹ a rọ nu egbe riẹlẹ
(iMat 5.25-26)

⁵⁷ “Elo o zẹ khi a gueye egbe ẹ emini o te ode ni a ke riẹlẹ ọli? ⁵⁸ Abi yeye ali oni o luẹ ezọ a liẹ ke lẹ ikotu, rọsheka ni a rọ riẹlẹ neni a ramhi ikotu. Ini ọa khi ighọ, eri ọ ya ti ẹ bhale ufuege oyi ọso-ezọ, oni ọso-ezọ ọ muẹ ghi oni ọ omhese, oni ọ mhese eghọ muẹ ya pfilo owa ighumha. ⁵⁹ Mhi gueye ẹ khi u wa ya tigbe lase aghọ le, ini u wa li fali oko ni a ya fiẹ pfo nya.”

13

Ini ẹẹ aa li mupfi eri a li ya pfua

¹ Ẹghẹghẹ aghọ, ẹgbọ eghuo ni e la aghọ e gueye iJesu abi oghie iPaleti ọ ku ọlia eyi ẹgbọ iGalili eghuo ni ọ gbolo-a ma ọlia eyi elamhako ni a rọ luase obo. ² IJesu ọọ wẹ, “Eri a dabi khi olamhe eyi eni ẹgbọ iGalili eghọ e dose olamhe eyi ẹgbọ iGalili ni e kpole, ni o zẹ khi e ghọ na wẹ osue? ³ Iye! Aa khi ighọ, ini ẹẹ aa li mupfi, ighọ ẹẹ a ya li pfua. ⁴ Abi khi eri a dabi khi ẹgbọ ogbalale ni owa atonga ni o la eke iSiloamu o de mu gbolo-a eghọ, khi olamhe eyewẹ e khọlọ dose eyi ẹgbọ ni e kpole ni e la iJerusalemu? ⁵ Iye! Mhi gue ẹ yẹ ẹ khi ini ẹẹ aa li mu pfi, ighọ a li ya pfua.”

⁶ Aghọ iJesu ọ la zẹ okhe irokhokho oyi ọara okhua-eni ni ọa ya mọ. Ọọ wẹ, “Omose oghuo ọ kọ okhua-eni shi ogba upfonu. Ọ je ọ ya bino ini lolu me udumhi ọ pfa, ama ọa me emhikhoghuo ọ. ⁷ Ọ gueye omose ni ọ ri eloe a khu oni ogba upfonu, ọọ li, ‘Oonokpe-esẹ na ni mhi te ẹ kiasẹ oni

ọara ona ini mhi me udumhi ọ, mhia me okhoghuo. Ka khi ọli-a, elo o zẹ ni o rọ le eke shi afue?’

⁸ “Oni omose ọ lema oni ọ mhue oni ogba ipfonu, ọọ li, ‘Ọga kpekepe zẹ ọli obọ ukpe ona bino ni mhi gua gasẹ udi ọli, ni mhi ku ifatalaza shi ọ bino. ⁹ O kha mọ idumhi ishukpe, o ti, ama ini ọa ke mọ, u khi ọli-a.’ ”

IJesu ọ ri ọkpotoso ni ọ guoghọ-a ze ẹlẹ iyemhe.

¹⁰ Ẹlẹ iyemhe, iJesu ọ la owa ugamhi u sese ẹgbọ. ¹¹ Ọkpotoso oghuo ọ la aghọ ni o khia khi o gbe ikpe igbelele ni ayemhe okphaghiẹ o te mu ọli gonọ-a. Eri ọ ke nyese, ọa ke dobe ẹ vule migha. ¹² Abi iJesu ọ rọ me ọli, ọ lu ọli lasele, ọọ li, “Kpotso, ughuamhi oye o she pfo.” ¹³ Ọ ri abọ nga ọli egbe, aghoaghọ oni ọkpotoso ọ vule migha, ọ kuẹghie Eshinegba. ¹⁴ Elemhi e bi oni ọ mhese shi oni owa ugamhi khi iJesu ọ ri oni ọkpotoso ze ẹlẹ iyemhe. Oni omose ọọ ẹgbọ ni e le gba, “Ogbele esesa e la ẹfo uka ni awa rọ ọ gbe ikanya, a ke bhale eni ogbele esesa eghọ ni a la ọ rẹ ẹ ke ze, ama a khi ke bhale ẹlẹ iyemhe.”* ¹⁵ Onomhue ọ sọ li ọ, ọọ, “Ẹẹ ẹgbọ eri ugamhi ku alo, ọa khi eri a taghiẹ ichi ali ikphere eyẹ-a shi ashini a genọ wẹ shi, a rue wẹ je oke ya da amẹ ẹlẹ iyemhe?” ¹⁶ Elo o ke zẹ ni ọkpotoso ọna ni ọ li khi omiomi Aburaamu ni okphaghiẹ ọ she genọ ikpe igbelele, ni aa rọ li ya taghiẹ ọli-a ẹlẹ iyemhe? ¹⁷ Abi iJesu ọ rọ ngme ona se, omama o mu ẹgbọ ni e mu okhọli vule shi ọli ọ, ama ikanya onyaloa nya ni ọ gbe o ri egbe e mu eni ẹgbọ.

Okhe irokhokho oyi ukpamhi ọara iMositadi

(iMat 13.31-32; iMak 4.30-32)

¹⁸ IJesu ọ mhila wẹ, ọọ, “Sẹ Eghiele oyi Eshinegba o fe li? Elo mhi fe ya ri ọli khokho? ¹⁹ Eri o li abi ukpamhi ọara iMositadi ni ọgbọ ọ rue ya kọ ogba. Oo fu, o mele ukpokpomhi ọara ni ipfeli e ku eko shi iguabọ eyọli a.”

* 13:14 Li zẹ Okiali 20.9-10; iDeut 5.13-14

*Okhe irokhokho oyi ifuma
(iMat 13.33)*

²⁰ O gbo ro mhila we, “Elo mhi fe ya ri Eghiele oyi Eshinegba khokho? ²¹ Eri o li abi ifuma ni okpotso o ro ma italabi ifulawa ese wushe ni o fuma shio.”

*Ode na pfi
(iMat 7.13,14,21-23)*

²² Egheghe agho, iJesu o kiakia eoli khi eoli, o sese egbo abi o li je iJerusalemu. ²³ Ogbo oghuo o mhila li, oo, “Onomhue, ikuku egbo tse Eshinegba o ya mie pfuese?”

Ijesu oo we, ²⁴ “A roshaka ni a rote unu-ode na pfi lo. Mhi gue a ye e khi ebubu egbo e ya roshaka ni wewe e lo, ama, ea ya dobe. ²⁵ Itobo khi ini oni o mhue owa o da vule ya pfi okpe ode ne, eri a mema migha olase ke kpheli ode shi afue, a lema, a lie, ‘Oga kpekpe khueghie ode a na anye.’

“Ama o so we o, oo, ‘Mhi aa lese e wekhi eri mhi lese obini a te bhale.’

²⁶ “Egheghe agho, a ya lie, ‘Anye nu e le, anye nu e da, u gbo la ifu apfe eyi anye e sese.’

²⁷ “Ama o ya gbo lie, ‘Mhia lese obini a te bhale. Ee nya a vu mhe ana lasela, ee egbo okholo.’† ²⁸ Agho egbo e la ke vie, ee gbe ako ako, ini a me Aburaamu ali Aziki ali iGiekopu ali emekeguele obini Eghiele oyi Eshinegba ama a khu e ya lase. ²⁹ Egheghe agho egbo e ya rote obini ovoo te e ngale ali obini ovoo te e lo eko, ali ukiekie obita ali ukiekie ogobo ini a so alo ghue obini ovoo te e lo eko bhale, e ya shito shi ukue na Eghiele oyi Eshinegba.‡ ³⁰ A bino khi a ya me egbo eghuo ni e kpe kpe ukhokho e ya kpe odalo, egbo ni e kpe kpe odalo e ya ke kpe ukhokho.”§

*Ingme oyi iJerusalemu o to iJesu egbe
(iMat 23.37-39)*

³¹ Egheghe agho egbo iFarisi eghuo e bhale deba iJesu, e oli, “Vu ana

lasela irari khi oghie Erudu o nono ni loli gbe-a.”

³² Ijesu oo we, “A ka gueye oni anyako ogho, ‘Khi mhi ya khu ayemhe okphaghe egbo egbe lasela ali mhi gbo ri egbo ya ze amo ali ako, ama akopua mhi ya gbe akanya oyemhe pfo.’ ³³ Abibi o rie li, mhi mema ya ti okiali ke je odalo, amo ali ako ali akopua, irari khi emekeguele okhoghuo oa khi oni o me asha a ghu shi eoli oboese se ni iJerusalemu.

³⁴ “Eekhue-oo! IJerusalemu, iJerusalemu. Ee ni a gbolo emekeguele-a, ni a gbolo e tono eni a ghie ghi e eche, iti-ingme o ghole mhe ni mhi kono imie kugbe, abi okhokho o lie kono imi oli shi ifu ipfua, ama oa ghole e! ³⁵ A bino khi apfe oye e khi ikpukpu igbe e ke khi. Khi ogbo oa ke la o, mhi gue a ye e khi aa ke ya me mhe, se ini oni egheghe o ramhi ni a ke ro a lie, ‘Eshinegba o khi vose na oni o ri eva oyi Onomhue bhale.’”*

14

Ijesu o gbo ri ogbo ze ele iyemhea

¹ Ogbeleghuo ele iyemhea, iJesu o je apfe oyi okhemhue iFarisi oghuo ya le eminale, egbo e ri eloe mema shi oli egbe ni e me emini o ya li. ² Itobo khi omose oghuo o la agho ni o fumhi abo ali awe. ³ Ijesu o mhila eni iFarisi ali eni e sese Ishi eyi iMosisi, “O fe ti elemhi Ishi eyi iMosisi ni ogbo o ro ri ogbo ze ele iyemhea, abi khi oa ti?” ⁴ Ama ea pfa shi oli eke. Igho o pfi oborue oni omose, o roli ze, o rue oli oborua, oli o ke je.

⁵ O mhila we, oo we, “Ongeegonoghuo o ya mholi omoo, o ke khi ena ni o ya de pfilo ilija ni oa ya nyanya mu oli o lasela, ini o riexhi ele iyemhea?”* ⁶ Ea me so shi oli o.

Ijesu o sese osese iregbe-tiemhi eke

⁷ Ijesu o me abi egbo eni a lu bhale oni ukue, e li ya shito ashini o mhue ekpe shi oni ukue, o ze okhe

† 13:27 Li ze Iwolo 6.8 ‡ 13:29 Li ze iMat 8.11-12; 22.13; 25.30 § 13:30 Li ze iMat 19.30; 20.16; iMak 10.31 * 13:35 Li ze Iwolo 118.26; iJere 22.5 * 14:5 Li ze iMat 12.11

irokhokho khasẹ wẹ, ọọ wẹ, ⁸“Ini ogbo o lu ẹ bhale ukue ni a la rue omueshi khi kpe tode ya shito ashini o mhue ekpe, itobo khi, otse a she li kpe lu ogbo ni o mu eloe dose li shi oni ukue. ⁹Ini a me gho, oni o lu ẹ shi ukue, o ya bhale deba ẹ, ọọ, ‘Kpekpe vule ni omose ona o shito.’ Eghẹghẹ agho u ri omama ya shito ukpekhomhi onikeke. ¹⁰Ama ini a lu ẹ shi ukue, kpe ya rue ukpekhomhi onikeke shito na ro bhale ya ẹ khi oni o lue shi oni ukue o bhale deba ẹ, ọọ ‘Omue, vule je ukpekhomhi ni o yagha.’ Eghẹghẹ agho u mhue ekpe shi ukpeloe oyi ogbokpa ni o ga la oni ukue.† ¹¹Irari khi oni o da ti egboli nga, a ya ti oli tiemhi, ama oni o da ti egboli tiemhi, a ya ti oli nga.”‡

¹²Igho iJesu o gueye oni o lu oli shi oni ukue, “Ini u ya nye ekhe feli egbo, khi lese lu emole ẹ, ali inyoghuo ẹ, ali egbo eye ali eni e pfue tse, irari khi e li dobe ẹ ghie lu ẹ shi ekhe ni e nye elelese, ni o li abine khi e she fali ẹ ota to o. ¹³Ama ini u mholi ukue, luno egbo eni ẹa mholi ali egbo eni ẹa mholi awe ẹ kia ali eni e guoghwo awe-a ali ezalo. ¹⁴Eghẹghẹ agho u mholi ikhivose. Itobo khi ẹa ya dobe fali ẹ oru to o. U ya me eleli ogbele iteghuli-guale oyi egbo ni e pfuase.”

*Okhe irokhokho oyi ukue Oniemhi
(iMat 22.1-10)*

¹⁵Abi omose oghuo ni e ga shito shi eni ekhe, o ro suo abi iJesu o ngme, ọọ li, “Oghẹle o ya khi na ogbo ni o ya la ukue na Eghiele oyi Eshinegba le emhi.” ¹⁶Ijesu o so oli o, ọọ li, “Omose oghuo o mu egbe ni o ro ya mhue ukue oniemhi. O lu ebubu egbo shi oni ukue. ¹⁷Eghẹghẹ oni ukue o ramhi, o ghie oni ọọ ga li ghi egbo ni o lu shi oni ukue, o oli o ka gueye wẹ, o lie, ‘A bhale khi mhi she mu egbe se.’

¹⁸“Ama ogbogbo o guele emini o ze khi loli a ya me asha bhale. Oni odode ọọ li, ‘Mhi lese de eke ishemhi, mhi ya le ya bino oli. Kpekpe khi wola.’

¹⁹“Olese ọọ li, ‘Mhi lese de ena agbhaghamhi ishe ni a ge toma aava aava kugbe, ni a ro gua ishemhi. Mhi ya le ya rewe gbe akanya bino. Kpekpe khi wola.’

²⁰“Igho olese ọọ, ‘Mhi lese rue okpotso mhi aa ya me asha bhale.’

²¹“Igho oni ọọ ga ni a ghie egho, o nyene egbe ukhokho ya gueye oga oyoli, abi eni egbo e ngme nya. Igho elemhi e li bi oni odapfe. Oo oni o ga li, ‘Nyanya fie je olase, ka kia ode ni e je ifu apfe nya, wolo egbo eni ẹa mhue. Eni e ghu abo ali awe-a ali ezalo ali eni ẹa dobe a kia bhale.’

²²“Igho oni ọọ ga ogbo o bhale, ọọ ‘Oga mhi she ye usomhi ni u ghie mhe, ama owa o kie vo egbo ne.’

²³“Igho oni oga o gueye oni ọọ ga ogbo ogho, ọọ, ‘Je ode ali ifu apfe ya lu we lole ni owa oyemhe o vo. ²⁴Mhi gueye ẹ khi ogbokhoghuo o la egbo ni mhi ri ebe ghi ni o ya ri unu mu eminale ni mhi nye.’ ”

*Emini o ya gbe ẹ, ni u ro khi omọ
odukhokho
(iMat 10.37,38)*

²⁵Ebubu egbo e deba iJesu le iJerusalemu, iJesu o nyene alo gueye wẹ, ọọ wẹ, ²⁶“Ini ogbo okhoghuo o da nono ni loli bhale deba mhe ni o ro da kie itali ali inyoli ali ughue oli ali imioli, ali inyoghuo oli, ali agbo oyoli ne, o ya dobe khili omọ odukhokho oyemhe. § ²⁷Ogbo ni o da tsua apfida oyoli ke deba mhe ne, o ya dobe khi omọ odukhokho oyemhe.*

²⁸“Ongẹe onoghwo o ya to owa atonga ni o ya kpe tode shito ta ingme ni o ya gbe oli, ni o me ini loli ya mhue ikpago to li pfo? ²⁹Ini oga khi igho, o kha ri oli gbe ni o ke ro dobe to li pfo, eri egbokpa ni e da me oni owa e ri oni omose ya ke li egia. ³⁰E lie, ‘Omose ona ọọ to owa ama o ke dobe to li pfo.’

³¹“Oghie onoghwo ọọ nono ni loli ri okhue ghie oghie olese ni o kpe tode ya shito sa bino ini loli ya dobe

† 14:10 Li ze Ekpi 25.6-7 ‡ 14:11 Li ze iMat 23.12; iLuk 18.14 § 14:26 Li ze iMat 10.37 * 14:27 Li ze iMat 10.38; 16.24; iMak 8.34; iLuk 9.23

ri egbo agbele igbe 10,000 ya nu oni oghie ogho ni o mhuẹ egbo agbele uye 20,000 kholi? ³² Ini o me khi loli aa ya te oli o, eri o ya nyanya ghie egbo ghi oni oghie abi o a li ramhi oli egbe ne, o o li ze ni wewe e ro riefe.

³³ “Igho khi ogbo ni o a rue emhikpa ni o mhuẹ obo-a, o a ya dobe khi omo odukhokho oyemhe.

Ugbheli

(iMat 5.13; iMak 9.50)

³⁴ “Ugbheli o ma ti gba, ama ini ugbheli o a ke mhuẹ iviolọ oyoli, se a ka gbo dobe ya ri oli ke gbo mhuẹ iviolọ oyi ugbheli? ³⁵ Eghẹghẹ agho aa ke ri oli ya riefe emhi okhoghuo, wekhi eri a ya ku oli shi eke ni o ri eke woghọ, ama eri a ke ya ku oli kua.

“Oni o mhuẹ eso o ro suo.”

15

Okhe irokhokho oyi osumha ni o wa-a
(iMat 18.12-14)

¹ Igho ebubu emionoga ali ena olamhe e bhale ti mama iJesu ni e ro suo ingmemhi ni o ngme. ² Ama egbo iFarisi ali esese Ishi eyi iMosisi e, “Oni omoşe ona o kpe abo e mie egbo olamhe, o gbo nu we e le eminale.”*
³ Igho iJesu o ze okhe irokhokho khasẹ we, o, ⁴ “Ini o khia khi onge e o mhuẹ isumha egbhueshe, ni a ro bhale ya e khi oghuo o wa o a, se o ya li? Aa khi eri o ya ze oghuo o a la egbhueshe eni e kpole obo shi ifu odagbe ifufu, o vu ya nono oghuo ni o wa egho, ramhi ni o ro ya me oli mu? ⁵ Ini o me oli, egbe ee mu oli, o mu oli ta ike. ⁶ Ini o ramhi apfe, o luno emole oli ali idogbapfe eyoli, oo we, ‘A bhale ya nu mhe ghefe irari khi osumha oyemhe ni o wa, mhi she me oli mu.’ ⁷ Mhi gueye e khi ini ogbo olamhe o mu pfi, oghẹle o la iloghie dose ogbo oghuo o a la egbhueshe ni e she pfuase ni ea ke nono imupfi.

Ukpagho ni o waa

* 15:2 Li ze iLuk 5.29-30

⁸ “Ini o khia khi okpotso o mholi ikpekhuoli igbe, ni o ro wase oghuo o a, se o ya li? O a khi eri o ya ri akpa ru, o fuomhi owa nguene, o kuegbe-a nono oli ramhi ni o ro ya me oli rue? ⁹ Ini o me oli rue, o luno emole oli ali idogbapfe eyoli, oo we, ‘A bhale ya nu mhe ghefe irari khi ukpekhuoli oni o wa mhe-a, mhi she me oli rue.’ ¹⁰ Mhi gueye e khi igbo igeni eyi Eshinegba e lie ghefe ini ogbo olamhe oghuo o mu pfi.”

Omo oni o wa-a

¹¹ IJesu o gbo ze okhe irokhokho ona khasẹ we, oo we, “Omoşe oghuo o ya la o ni o mhuẹ eniye emose aava. ¹² Onikeke ni o la o, oo itali, ‘Itamhe, kemhi ugu ni o ya khi oyemhe na mhe.’ Igho oni itali o kemhi oni ugu na we. ¹³ O a tese ne, oni omo ogho o tsua ugu eyoli. O vu je eoli odonue oboese, o ya pfuse epfue egho kua. ¹⁴ O pfuse epfue egho nya kua se, ukpokpomhi okiamhi o lo oni ushishi ogho nya le. Oyemhe o gbe oli. ¹⁵ Igho o le deba omoşe ni o khi omo eke agho. O ri egboli mele oni oo ga oni omoşe-a. O ghie oli je ishemhi oyoli ni o ri eminale na igulu eyoli ke le. ¹⁶ O nono ini loli me asha ke le eminale ni eni igulu e le kpole. Ama ogbokhoghuo o a bo eminale na li. ¹⁷ Abi egbhali eyoli e ro tiemhile, o mhila egboli, ‘O a khi eri ighumha eyi itamhe nya e me eminale a le, e kesẹ shi, ni mhi ro la ana ri egbe na okiamhi a gbe ya ghua! ¹⁸ Mhi nyene egbe ya je apfe deba itamhe, ni mhi ya lie oli, Ita mhi she lamhe na Eshinegba ali yeye. ¹⁹ Mhia ke te oni abi a lu omie, rue mhe abi oghumha oghuo oye.’ ²⁰ Igho o vu ya je deba itali. Ama abi o li bhale ni o kie nuata shi apfe egho, itali o me oli, o mhuẹ ilelemhi na li. O na ya mu oli, o pfi abo gege oli uruli, o pfi oli elemhi egbe. ²¹ Oni omo oo itali, ‘Itẹ, mhi she lamhe shi Eshinegba ali yeye o, mhia ke te ni a lu omie, ke riefe mhe abi eni ee ga e otuoghuo.’ ²² Ama itali o luno eni ee ga li, oo, ‘Okuekhoogo! A

nyanya a rue egbegbi itsua ni e somhi otse nya bhale sọ li. A rue ukhui shi ọli obọ, ni a ri ekue sọ li. ²³ A mu ẹna ni ọ khọbọ bhale ni a gbe ọli-a ni awa mhuẹ ukue ke ghele gbii. ²⁴ Irari khi eri omimhe ọna ọ kpẹ ghu-a ama ọ she guale. Eri ọ kpẹ wa ama a she me ọli rue.' Igho e lu ukue, e ghele gbii. ²⁵ Eghẹghe agho omiọli ọnọgbhali ni ọ kpẹ la ifui ishemhi ọ rọte ishemhi jele. Abi ọ rọ ti mama apfe, ọ suọ eko ebọla ali ishimhi. ²⁶ Oni omiọli ọgho ọ lu oni ọọ ga oyi itali ọghuo, ọ mhila li, ọ, 'Elo a me?' ²⁷ Oni ọọ ga ọọ li, 'Inyoghuo e ọ jele, ni ite ọ rọ gbe ẹna ni ọ gbẹdi ọghuo-a. Irari khi ọ jele shi itoto ali oghẹle.' ²⁸ Igho elemhi e bi oni inyoghuo ọli ọnọgbhali ọgho, ọa ke lama lo owa le. Igho itali ọ le deba li, ọ lema li ọ lo le. ²⁹ Ama ọọ itali, 'Bino oonokpe-ingme ni mhi te la ana a ge, ni mhia a tigbe da ushi oye okhoghuo ghue, ama agboagbo wa tigbe mu elamhi okhoghuo na mhe ghue, ni emole mhe e li nu mhe ghele. ³⁰ Ama abi omie ọna ni ọ tsua itsua epfue eye ya pfueche kua na idegbe ọ rọ jele, u ya gbe ẹna ni ọ gbẹdi-a na li.' ³¹ Itali ọọ li, 'Omimhe, eghẹghe kpa u te nu mhe la akana, emhikpa ni mhi mhuẹ eye e khi. ³² Ama o ti ni awa ghele, irari khi eri inyoghue ọna ọ kpẹ ghua, ama ọ she nyene egbe bhale agbo; eri ọ kpẹ wa ama a she me ọli rue.' "

16

Okhe irokhokho oyi ọrẹloekhu ọna ikpamhika

¹ Ijesu ọ zẹ okhe irokhokho khase eniye odukhokho eyọli, ọọ wẹ, "Omose ọghuo ni ọ pfue ọ la ọ, ọ mhuẹ ọrẹloekhu epfue enayọli. A gueye oni omose khi oni ọrẹloekhu ọ pfuse lue epfue-a. ² Igho ọ lu ọli, ọ mhila li, 'Elo ona o khi ni mhi a suọ idiegbe oye? Rokhasẹ mhe ghue abi u li gbe akanya oye irari khi waa ke gbolo ya khi ọrẹloekhu oyemhe.' ³ Igho oni ọrẹloekhu ọ sa ọ, 'Se mhi li ya kia abi ọga oyemhe ọ rọ ya khu mhe akanya ena? Mhi

aa mhuẹ itoto ni mhi rọ dobe ya gua ishemhi. Omama omhila kia-kia ọọ mu mhe. ⁴ Mhi lese abi mhi ya li ini egbo e zemhe lo apfe oyewe le ini a khu mhe akanya.'

⁵ "Igho ọ lu egbo ni e lo ọga oyọli ota. Ọ mhila ọnodode, 'Ingme u lo ọga oyemhe?'

⁶ "Ọọ li, 'Igalọ oili olivu egbhueshe asha elele.' Oni ọrẹloekhu ọọ li, 'Mọ ebe, shito khi we-a, ni u keke igalọ egbhueshe asha ene.' ⁷ Ọ mhila ọnuzava, 'Ingme yeye u lo?'

"Ọọ li, 'Ikpulu ado agbele.'

"'Ọọ li, mọ ebe shito khi we-a ni u keke egbhueshe asha eleli.'

⁸ "Oni ọga ọgho ọ kueghie oni ọrẹloekhu ọna ikpamhika ọgho, irari khi ọ riele ingme ikpamhika ni o li abi ilesingme. Irari khi egbo ena agbo ona e lese abi e li ri ikpamhika nu egbe e ngeli dose abi egbo ni e khi ena akpa e li. ⁹ Mhi gue ọli e ye e, a ri epfue ni a mhuẹ mu emole shi agbo ona ni a rọ bhale ya e khi ini e pfo, a ya ze e lo iloghie.

¹⁰ "Ogbo ni a da dobe ri egbe e nga shi ukuku emhi ni a rọ nga li obọ ne, ọ ya ze regbenga shi eminiemhi, ini a rọli nga ọli obọ. Oni ọa da ze ri egbe e da shi ukuku emhi ne, ọa ya ze ri egbe da shi eminiemhi. ¹¹ Ini u wa ze ni a regbenga shi epfue na agbo ni a rọ shi e obọ, se a li ya ri egbegbi epfue nge obọ? ¹² Ini o khia khi u wa ze ri egbe e nga shi epfue oyi ọgbọese, ọghuo ọ ya ri oye ne?'

¹³ "Aa me oni ọọ ga ọgbọ ni ọ dobe ya ke ga ega aava utoghuo. Eri ọ ya nono ingme oyi ọghuo, ọa nono ingme oyi ọnọkpọle. Ọọ suọ esọ na ọghuo dose ọnọkpọle. Wa dobe ya ke ga Eshinegba u gbolo e ga ukpagho."*

Osesẹ eyi ijesu eghuo

(iMat 11.12,13; 5.31,32; iMak 10.11,12)

¹⁴ Abi egbo iFarisi ni e nono ingme ukpagho dose e rọ suọ ona, e do ijesu okonyo. ¹⁵ Ijesu ọọ wẹ, "Eri a ngeli ukpeloe agbo ni a rọ ke khase khi eni

* 16:13 Li ze iMat 6.24

angeli oyewẹ o migha shi ipfuase a khi, ama Eshinegba o lese usamhi udu oyeye. Emini egbo ee bino khi oo mu eloe gba, eri oo kpose Eshinegba.

16 “Eri a ri Ushi oyi iMosisi ali emini emekeguele e keke gbe akanya ramhi egheghe oyi iJoni Oni oo batazi egbo. Rote egheghe agho vu ya ramhi memena, eri a ri ungmehi oyi Eghiele oyi Eshinegba a tse abo, ogbokpa o roshaka ini loli dobe lo o.†
17 O ya kele ni eke ali ukhuli ni e kelea, ama ukpamhi ungmehi okhoghuo kpele o ya de Ishi eyi iMosisi pfi-a.‡

18 “Omose ni o da khu ughue oli pfia ni o ya rue okpotso olese ne, o she kia okia. Omose ni o da rue okpotso ni a khu ughue, o she li kia okia.§

Omose ni o pfue ali iLazarosi

19 “Omose oghuo o ya la o ni o mema pfue. Oo so itsua enete ni e somhi otse ni e ghale, o li agbo nyafun-yafu ogbele kpa. 20 Omose oghuo ona umhame ni a lu iLazarosi, o li ya la o. Igboko e ge oli. A tsua li bhale ode unuekpe oyi oni omose ni o gho pfue ogho egheghe kpa. 21 Eri oni iLazarosi o shito oni ode unuekpe oyoli ini loli me eminale ni e rote oli ukhomhi itebu de kua rue le. Eri ewa e gbolo bhale ya lalo oli eni igboko.

22 “Egheghe o bhale ni oni iLazarosi o ro ghua. Igeni eyi Eshinegba e bhale ya tsua li je ashini Aburaamu o la. Omose ni o ligho pfue egho, o li ghua, a ri oli to. 23 Ilimhi iriere ni o la me osue, o yase alo idane, o me Aburaamu khi o nuata shi lue egbe, iLazarosi o shito mama li. 24 Igho o lu leghe, ‘Aburaamu ita! Kpekpe mhu e ilemhi na mhe. Ghie iLazarosi ni o to obo ame to mhe elemhi, itobo khi mhi la ukpokpomhi osoli elemhi ere memena.’

25 “Ama Aburaamu oo li, ‘Omo sato khi abi u ro la agbo, u she mie eminete eye, ama iLazarosi o mie emini ea ti eyoli. Mena egbe e pfomhi oli shi ana, yeye u la ukpokpomhi osoli.

26 Ini a ri obo rue ona o shi eke, rote ashini u la bhale ana ugbilimhi eke o pfa awa a. Irarigho, eni ee nono ni wewe e rote ana da je obini u la, ea ya dobe wekhi eni e la obini u la e dobe ya da bhale deba anye oola.’

27 “Oni omose oo oli, ‘kpekpe mhia lema e, ghie iLazarosi je apfe oyi itamhe, 28 irari khi mhi mhu e inyoghuo emose oshe. Zobe ni o ya tse agua ye we ini e khi bhale asha osoli ona.’

29 “Aburaamu o so oli o, oo li, ‘E mhu e Ishi eyi iMosisi ali emekeguele, e ri es o shi we eke.’

30 “Oni omose oo li, ‘Iye, Aburaamu ita, ini ogbo o rote eghuli guale ya tse agua ye we, e ya mu nyene.’

31 “Aburaamu oo li, ‘Ini ea ri es o shi emini Ishi eyi iMosisi ali emekeguele e ngme, ea ya ri es o shi eke ini ogbo o tseku rote eghuli guale.’ ”

17

Olamhe ali igbekua

(iMat 18.6,7,21,22; iMak 9.42)

1 Ijesu oo eniye odukhokho eyoli, “Emini e ri ogbo o lamhe olamhe e mema ya bhale, ama o ma kholo oni ogbo ni o rote obo oyoli bhale egbe. 2 O ti ne ini a mu eche iko zu ogbo oghogho uruli tsua pfilo oke oniemhi, dose ni o ro ya ze ni otuoghuo ikuku eniye enana ke lamhe olamhe. 3 A mholi egbe shi emini a ri ele.*

“Ini inyoghuo e o lamhe, gue oli ye oli. Ini o mu nyene, gbekua na oli. 4 Ini o lamhe ne iti ishilua ogbele, ni o ro bhale ya lema e eni iti ishilua egho, ni o re, ‘Mhi mu nyene.’ U mema ya gbekua na li.”

Irudunga

5 Eni ighiusomhi na kee ogbava ni ijesu o ze, ee, “Onomhu e, zese irudunga oyanye-a.” 6 Onomhu e oo we, “Ini u mhu e irudunga ni o she abi ukpamhi imositadi, u ya lie oara oaghi e ona, ‘Oo eke-a, ni u ya gbola shi elemhi oke oniemhi!’ O ya su o ne.

Akanya oyi oni o ga ogbo

† 16:16 Li ze iMat 11.12-13 ‡ 16:17 Li ze iMat 5.18 § 16:18 Li ze iMat 5.32; 1 iKori 7.10-11 * 17:3 Li ze iMat 18.15

7 “Ini ọngẹẹ ọ fẹ mhue ọni ọọ ga li ni ọ gua ishemhi ẹ nali, okekhi isumha ọ ri ẹloe ẹ khu nali. Eri ọ ya liẹ ọli, ‘Nyanya bhale ya le eminale ini ọ rọte ishemhi jele?’ 8 Ọa khi eri ọ ri ochoghọ ya kpe liẹ ọli, ‘Ka nye emhi ogbomhi na mhe, u kpha li na mhe ni mhi le. Mhi kha le se, ni mhi rọ da se, u tigbe ya le oye?’ 9 Ọ ya tse ọni ọ ga ọgbọ ọghọ ọ mu ikanya irari khi ọ da ye usomhi ni ọ ghie ọli? 10 Ighọ khi ẹẹ, ini a riẹle abi a ghie ẹ se, a ke liẹ, ‘Eni ẹ ga ọgbọ tse anye khi, akanya khi akanya oyi anye, anye ẹ gbe.’ ”

Ijesu ọ ri emose ishoma ze

11 Abi iJesu ọ rọ je iJerusalemu, ọ rọte iteva ẹoli iSameria ali ẹoli iGalili ii dose. 12 Abi ọ li lo ẹoli oghuo le, emose ogbe ni efafe e mu e bhale deba li, e ta pfia migha. 13 E tsesẹ leghe, ee liẹ, “Ijesu Onomhue, mhue ilelemhi na anye!” 14 Abi iJesu ọ rọ me we, ọọ we, “A ka ri egbe ẹ khasẹ ekpodalougamhi eyi Eshinegba.” Abi e li le egho, eni efafe e kala we egbe-a, e ze.† 15 Ighọ oghuo ọ elemhi we, abi ọ rọ me khi lolu ze, ọ nyene egbe ukhokho bhale, ọ kuẹghie Eshinegba leghe. 16 Ọ bhale ya de yeshi iJesu odalo, ọ tse ọli uwegbe. Oni iSameria oni omose ọ khi. 17 Ighọ iJesu ọ mhila we, “Ọa khi ẹgbọ ogbe a rọ ze? Ighe otiale ni e kpole? 18 Aa me ọngewe okhoghuo ni ọ nyene egbe ukhokho bhale ya kuẹghie Eshinegba, se ni ọpfe ọnana?” 19 Ijesu ọ li, “Vule ke je, irudunga oye o she re ze.”

Ibhale oyi Eghiele oyi Eshinegba (iMat 24.23-28,37-41)

20 IFarisi eghuo e mhila iJesu eghẹghẹ ni Eghiele oyi Eshinegba o rọ ya bhale. Ijesu ọọ we, “Eghiele oyi Eshinegba ọa ya bhale ni a ke me alo gbugbugbu. 21 Ọa khi oni a liẹ, ‘Ghe ọli ana.’ We khi, ‘Ghe ọli agho.’ Irari khi Eghiele oyi Eshinegba ọ la iteva oye ẹ.”

22 Ighọ ọ eniye odukhokho eyoli, “Eghẹghẹ ọ bhale ni a ya nono ogbele oghuo oyi omi ọgbọ, ama a ya me ọli. 23 Egbọ e ya ke gueye ẹ, ‘Bino khi ọ la agho.’ Ali khi, ‘O la ana.’ Ama a khi na deba we. 24 Irari khi ẹle ni Omi Ogbọ ọ ya bhale, eri ọ ya li abi erali akphala ni ọ nyamhise alo rọte ukiẹkiẹ ukhui oghuo ya je ukiẹkiẹ ni ọ kpole. 25 Ama ọ mema kpe ya me osue egbegbo, ẹgbọ agbhotu ena e kie ọli.

26 “Abi o ke lesẹ li eghẹghẹ oyi iNoa, igho o ya li ogbele ni Omi Ogbọ ọ ya bhale.‡ 27 Eri ẹgbọ e le, e da, e rue ikpotso, a ri ikpotso ye ughue ya ramhi ni iNoa ọ rọ lo oko-oke oniemi. Igho amẹ ni ofune ọ rọte idane tiemhile ya pfuse we-a nya.§

28 “Igho o gbo li eghẹghẹ oyi iLoti. Egbọ e le, e da. E de, e rọ de. E ko, e to apfe. 29 Ama ẹle ni iLoti ọ lase eke iSodomu le, erali ali ingamhi e rọte idane ze kule ya pfuse we-a nya.*

30 Igho o ya li ẹle ni Omi Ogbọ ọ ya bhale. 31 Ẹle ni a ngme ena, oni ọ la ukhomhi owa, ọ khi tiemhile ya wolọ itsua eyoli. Igho o khi oni ọ la ishemhi, ọ khi nyene egbe je apfe shi emhi khoghuo.† 32 A sato ingme oyi ughue iLoti!‡ 33 Ogbọ ni ọ da nono ni lolu tsumhi agbo oyoli ne, o ya de ọli obo-a, ama ogbo ni rue agbo oyoli obo-a shi eke itobo oyemhe ne, ọ ya me ọli rue.§ 34 Eliyose ni a ngme ena, emose aava e ya lese shi ukpho oghuo, a ya rue oghuo ọ vu, o kpe ọtuoghuo ọ le. 35 Ikpotso aava e ya ke mhele emhi kugbe, a ya rue oghuo ọ vu, o kpe ọtuoghuo ọ le.” 36 [Emose aava e ya la ishemhi, a ya rue ọtuoghuo ọ vu, o kpe ọtuoghuo ọ le.]

37 Eniye odukhokho eyoli e mhila li, ẹ ọli, “Obo lo Onomhue?” Ijesu ọọ we, “Ashini idiegbe olimhi o la, agho ighuli ẹẹ legba.”

18

† 17:14 Li ze iLev 14.1-32 ‡ 17:26 Li ze Igbae 6.5-8 § 17:27 Li ze Igbae 7.6-24 * 17:29 Li ze Igbae 18.20; 19.25 † 17:31 Li ze iMat 24.17-18; iMak 13.15-16 ‡ 17:32 Li ze Igbae 19.26 § 17:33 Li ze iMat 10.39; 16.25; iMak 8.35; iLuk 9.24; iJqn 12.25

Okhe irokhokho oyi osamhi-olimhi ali osọ-ẹzọ

¹ Ijesu ọ zẹ okhe irokhokho khase eniye odukhokho eyọli, ni ọ rọ sẹsẹ wẹ khi o ti ni a ke lema eghẹghẹ kpa, ali e khi zẹ ni o lọsẹ wẹ. ² Ọọ wẹ, “Elemhi ẹoli oghuo, ọmọse osọ-ẹzọ ọ ya la ọ ni ọa li na ulishi Eshinẹgba wẹkhi eri ọ mu ekpe na ogbo. ³ Osamhi-olimhi ọ li la oni ẹoli ni ọ bhale deba oni osọ-ẹzọ, ọọ li, ‘Kpekpe pfa ẹzọ na mhe shi ingme ni o de mhemhe ali ogbo.’ ⁴ O ga tẹsẹ oni ọmọse ọa kie pfa shi ọli eke. Ama ikpukhokho ọ, oni ọmọse ọọ egbeoli, ‘Ini o riẹ khia khi mhi aa ya na ulishi Eshinẹgba wẹkhi eri mhia mu ekpe na ogbo, ⁵ ni o rọ khia khi oni ọkpotoso ọna ọ lina bhale ya nase mhe ena, mhi ya pfa ẹzọ na li, ini ọ khi ya ri ibhale oyọli ona kie ke nase mhe!’ ”

⁶ Ọnọmhuẹ ọọ wẹ, “Aa suọ abi osọ-ẹzọ ọna ọkholọ ọna ọ ngme? ⁷ Eshinẹgba ọa ya li pfa ẹzọ na eniye eyọli ni e viẹ ẹ lu ọli, ghe ẹlẹ-ọguota, ghe ẹlẹ-iyosẹ? ⁸ Mhi gueye ẹ khi ọ ya pfa ẹzọ na wẹ pia. Abi o li ena, ini Omi Ogbo ọ nyenẹ egbe bhale, ọ li bhale ya ẹ irudunga eke agbo?”

Okhe irokhokho oyi iFarisi ali omionoga

⁹ Ijesu o gbo zẹ okhe irokhokho ona khase egbo eghuo ni e regbenga khi wewẹ e mhọli igue-ngeli dosẹ egboese, ni e ri ẹloe a gbe egboese. ¹⁰ “Emose aava e je Owa Oyi Eshinẹgba ya sọ iromhi. Ọghuo ọ ọ khi iFarisi, ọnọkpọle ọ khi omionoga. ¹¹ Oni iFarisi ọ vule, ọ sọ iromhi, ọ kueghie egbooli, ọọ liẹ, ‘Eshinẹgba, mhi kphemhi ne khi mhi aa li abi egboese ni e khi ighiato ni ẹẹ li ingmobe, ni ẹẹ kia okia abi ọmose omionoga ọnana. ¹² Iteva mhia pfi azumhi elemhi ẹfo uka. Mhi a zẹ aze-oghuo-igbe elemhi emini mhi mhue kpa.’

¹³ “Ama oni omionoga ogbo, ọ tapfia migha ọa gbudu yase alo feli idane, ama ọ lesẹ gbe abọ nga aye, ọ liẹ, ‘Eshinẹgba mhue ilelemhi na mhe, mhemhe ogbo olamhe.’ ¹⁴ Mhi gue

egbegbi ingme a ye ẹ khi oni omionoga ọna Eshinẹgba ọ bino khi ọ pfuase dosẹ oni omose ni ọ kpọle. Egbe e mu ọli je apfe. Itobọ khi ogbo ni ọ da ti egbooli nga ne, eri a ya ti ọli tiemhi eke, ama oni ọ da ti egbooli tiemhi eke, a ya ti ọli nga.”*

Ijesu ọ khi vose na ikuku eniye (iMat 19.13-15; iMak 10.13-16)

¹⁵ Ełeghuo, egbo e li mu eniye enikeke bhale ghi ijesu ni ọ ri obọ ti wẹ. Abi eniye odukhokho eyọli e rọ mẹ wẹ, ẹẹ e khi bhale ya nase ọli. ¹⁶ Ama ijesu ọ lu eni eniye, ọọ wẹ, “A zẹ ni ikuku eniye e bhale deba mhe, a khi ke mu wẹ migha irari khi enabi wewẹ e mhue Eghiele oyi Eshinẹgba. ¹⁷ Abi o li mhi li gue ọli ye ẹ khi, oni ọa da mie Eghiele oyi Eshinẹgba abi ukuku omọ ọ li mie ọli ne, ọa ya lo ọli le.”

Oghie ni ọ pfue (iMat 19.16-30; iMak 10.17-31)

¹⁸ Ọkhemhuẹ ọghuo ọ mhila ijesu, ọọ, “Osese onete, se mhi ya li ni mhi rọ ya mhue agbo na agboagbo?” ¹⁹ Ijesu ọ mhila li, “Elo o zẹ ni u rọ ọ lu mhe osese onete? Ọgbokhoghuo ọa la ọ ni ọ khi onoti, se ni Eshinẹgba.” ²⁰ U lesẹ abi ishi eyi Eshinẹgba e ngme, “Khi kia okia, khi gbe ugbeli, khi do ughiatọ, khi pfi ọtsẹlẹ egbhue mu ogbo, mu ekpe na ite ali inye.”†

²¹ Ọọ ijesu, “Rote abi mhi te khi omọ mhi te ri ishi ena nya a gbe akanya.”

²² Abi ijesu ọ rọ suọ ona, ọọ li, “O kpọ ẹ emhi oghuo le, le ya ri emini u mhue nya de, u kemhi eni ikpagho na egbo ni ẹa mhọli khi u ya mhue epfue shi iloghie. Ni u tigbe bhale ke deba mhe.”

²³ Abi oni omose ọ rọ suọ ona, egbe e pfọ li-a itobọ khi ọ pfue gba. ²⁴ Ijesu ọ mẹ abi egbe e pfọ li-a shi ọ, Ọọ, “O ma mu unu ni egbo ni e lolo pfue ni e rọ lo Eghiele oyi Eshinẹgba. ²⁵ Ni ogbo ni ọ pfue ọ rọ lo Eghiele oyi Eshinẹgba, o ya munu dosẹ, ni ogbo ke dua ni lolli ri alakumi rote ese asuge ya fiẹ.”

* **18:14** Li zẹ iMat 23.12; iLuk 14.11 † **18:20** Li zẹ Okiali 20.12-16; iDeut 5.16-20

²⁶ Egbọ ni e suọ ona e mhila, “Oghuo o ke ya mhue imiepfuese sho?” ²⁷ Ijesu oọ we, “Emini o a ze ogbọ a rieḗ loli o ze Eshinegba a rieḗ.” ²⁸ IPita oọ ijesu, “Bino, anye she tsua emhi eyanye nya kua se, anye bhale deba e.” ²⁹ Ijesu oọ we, “Abi o li mhi li gue ọli e ye e khi, aa me ọni o ya tsua apfe-ọli, okekhi ughue-ọli pfi, ni o tsua inyoghuo ọli, ghe itali ghe inyoli ali imioli pfi, itobọ Eghiele oyi Eshinegba, ³⁰ ni o ya mhue eleli ni e bu doṣe eghoḡo, elemhi agbọ ona ali agbọ oni o ke e bhale.”

Ijesu o gbo gue ingme eghuli oyoli le (iMat 20.17-19; iMak 10.32-34)

³¹ Ijesu o rue eniye odukhokho ogbava eyoli je asha eghuo, o gueye we. “A ri esọ shi eke, awa ya nga obini iJerusalemu. Emini emekeḡuele e keke shi Omi Ogbọ egbe nya, e bhale ya tse oobọ. ³² A ya mu ọli, a rue ọli na egbọ iḡeta. E ya roli li egia, ee tsue ọli, e tono ete ku ọli, e gbe ọli itali, e tigbe gbe ọli-a. ³³ Eḗ onuzi-esẹ, o ya guale.” ³⁴ Eniye odukhokho eyoli e a lese udi ingme ena irari khi eri a ri ingme enana sheli we, ali khi e a gbo lese emini oọ ngme.

Ijesu o khueghie ozalo alo-a (iMat 20.29-34; iMak 10.46-52)

³⁵ Abi ijesu o li ti i mama iḡeriko, ozalo oghuo o shito epfe ode, o mhila. ³⁶ Abi o ro suọ okeke egbọ ni e doṣe, o mhila we emini a me. ³⁷ A gueye ọli khi ijesu na iNazareti oọ doṣe. ³⁸ O lu leghe, oọ li, “Ijesu Omi iDefidi mhue isomhelemhi na mhe.” ³⁹ Egbọ ni e ralo na li e ọli o khukhu unu. Ama igho o kie li tseṣe oọ lie, “Omi iDefidi mhue isomhelemhi na mhe.” ⁴⁰ Ijesu o migha, o e lu ọni omose ghi lue. Abi o ro ti mama li, ijesu o mhila li. ⁴¹ “Elo wa nono ni mhi rieḗ ne?” Oọ ijesu, “Onomhue mhi a nono ni mhi ke me eke.” ⁴² Ijesu oọ li, “Alo eye e khueghie-a, irudunga oye o she re ze.” ⁴³ Aghoḡo alo eyoli e khueghie-a. O deba ijesu kia, o

kuḡghie Eshinegba. Abi eni egbọ nya e ro me ọli e li li kuḡghie Eshinegba.

19

IZakiosi omionoga

¹ Ijesu o rote eoli iḡeriko doṣe. ² Omose oghuo o la oni eoli ni a lu iZakiosi, loli o khi oga oyi emionoga. O ga mema mhue epfue egbegbo. ³ O nono ni loli me ọni ijesu o khi, ama o doṣe. O a me asha itobọ khi egbọ e bu doṣe. Ali khi ogbọ ni o ya yagha o khi ni o lolo she. ⁴ Igho o na ya ralo ode ni ijesu o te ya doṣe, o ya nga oara ugbele shito, ini loli me asha me ọli. ⁵ Ijesu o ramhi agho, o yase alo idane lu ọli, Oo li, “IZakiosi, nyanya tiemhile, mhi mema ya kushi apfe oye amo.” ⁶ Igho o nyanya tiemhile. Egbe e mu ọli, o ri oghelẹ kpe abo mie ijesu.

⁷ Egbọ nya ni e me ona, e wolo, e lie, “O she ya kushi na ogbọ ona olamhe.” ⁸ O ke lese li dene tee, iZakiosi o ti vule, oọ, “Onomhue ghe i, mhi ya khi epfue eyemhe shi asha eva, mhi ri asheghuo o na egbọ ni e mhue. O kha khia khi mhi li ogbokhoghuo le ghue, mhi ya fali ọli eni ota agbhagbhamhi ene.” ⁹ Ijesu oọ li, “Amo ena imiepfuese o she bhale apfe ona, itobọ khi omi Aburaamu, omose ona o li khi. ¹⁰ Irari khi eri Omi Ogbọ o bhale ya nono egbọ ni e waa, ali ni o gbo ro ya mie we pfuese.”*

Okhe irokhokho igue-ri emini a ro ne kia (iMat 25.14-30)

¹¹ Abi e kie li suọ ingmemhi ena, ijesu o ze okhe irokhokho khasẹ we irari khi o she ti i mama iJerusalemu. Eni egbọ e dabi khi utoghuokpe Eghiele oyi Eshinegba o ro ya bhale. ¹² Oo we, “Omose okhemhue oghuo o ye ushishi odonue ni a ro ya ri oghie na li, ikpukhokho, o gbo jele. ¹³ Igho o luno eni ee ga li ogbe, o kemhi ikpagho eyi igolu na we. Oo we, ‘A ri ikpagho ena du oki ramhi ni mhi ro ya jele.’

* 19:10 Li ze iMat 18.11

14 “Eri tse khi eri apfoli e biselemhi oli, e ghie usomhi ghi eni e ya gbano oli ukhomhi khi wewe ɛa nono ni oni omose ona, ni o khi oghie oyi wewe.

15 “A kie ri oghie na li, o jele. Igho o luno eni ɛ ga li egho ni o ri ikpaghona, ni lohi mhila we abi e ri eni ikpaghonia.

16 “Oni odode o bhale, oo li, ‘Oga, ukpagho igolu oye o she bia igbe elese.’

17 “Oni oga oo li, ‘Mu akanya, oni oo ga onete oyemhe. Itobo khi u khi oni a ri egbe ɛ nga shi ukuku ni a ro shi ɛ obo, mo eoli igbe ke mheshe shi.’

18 “Onuzava o bhale, oo li, ‘Oga ukpagho igolu oye o she bia ishe elese.’

19 “Oni oga oo li, ‘Yeye mo eoli ishe ri eoli ke khu.’

20 “Onuzase o bhale, oo, ‘Oga ghe ukpagho igolu oye. Eri mhi genoli shi ode ya shi ne. 21 Eri ulishi oye o mu mhe itobo khi ogo ni o ze alo u khi. Ashini u waa roshi u te ɛ rue, ashini u wa ro koshi u te a khieshe.’

22 “Oni oga oyoli oo li, ‘Mhi ya rote emini yeyeghuo u ngme se unu ingme ikhi yeye oni o ga ogo obo ona. Abi u ro lese khi omose ni o ze alo mhi khi, khi ashini mhia ro shi mhi te a rue, mhi gbo rote ashini mhia roko shi a khieshe. 23 Elo o ze ni u waa ro ri ukpagho oyemhe ya shi owa ukpaghona mhe ni e la agho ke gbe nga o, ni mhi me oli ali eleli eyoli mie ini mhi nyene egbe jele?’

24 “Igho o gueye eni e migha, ‘A mie oli oni ukpagho igolu ona na oni o mhue eleli asha igbe.’

25 “Eni ego ɛ oli, ‘Oga, o she kpe mhue igbe.’

26 “Oni oga oo we, ‘Abi o li mhi li gue oli ɛ ye ɛ khi, ogo ni o da kpe mhue ne, a ya ro ma li o. Ama oni oa kpe mhue a ya gbo mie oli oni o kpe mhue.† 27 Ama ebe mhe egho ni ɛa nono ni mhi le eghiele shi we ukhomhi, a wolow we lase ana, a gbolo we-a ukpelo mhe.’ ”

Ijesu o lo iJerusalemu le
(iMat 21.1-11; iMak 11.1-11; ijon 12.12-19)

28 Abi iJesu o ro ngme ona se, o ya ralo na we. E nga iJerusalemu. 29 Abi o ro ti mama eoli iBetifagi ali iBetani obini ukhomhi ute ni o khi ɛera olivu, o ghie eniye odukhokho eyoli aava ralo, oo we, 30 “A je eoli ni o la ɛ odalo. Ini a ramhi agho, a ya me omi akphere ni ogo oa nga ghue khi a mu oli zu. A taghie oli-a, a mu oli ghi mhe ana. 31 Ini ogo khoghuo o mhila ɛ, khi oo, ‘Elo o ze ni a ro taghie oia?’ A lie oli, ‘Onomhue o mhue emini o ri oli ya li.’ ” 32 Eni o ghie, e bhale ya ɛ oni akphere tee abi iJesu o li gueye we. 33 Abi e li taghie oia, eni e mholi oli e mhila we, “Elo o ze ni a ro taghie oni akphere a?” 34 E we, “Onomhue o mhue emini o roli ya li.” 35 E mu oli ghi iJesu. E ri ide ku oli egbe, e mu iJesu nga o. 36 Abi o li le, ego e naghie ide ku ode. 37 Abi o ro ti i mama ashini ute Olivu o te pfi ukhomhi kpoke, eni eniye odukhokho nya ee kueghie Eshinegba leghe shi ikanya onyaloa ni e me. 38 Ee lie,

“Ikhivose o khi oyi oghie

ni o ri eva oyi Onomhue bhale.”

“Opfomhe o la iloghie,

ufumhi o la obini o yagha ne nya.”‡

39 Igho iFarisi eghuo ni e la ifuabo eni ego ɛ iJesu, “Oseshe, gueye eniye odukhokho eye e khukhu unu.”

40 Oo we, “A ri eshe shi eke, ini e khukhu unu, eche e ya ke tsehe leghe.”

Ijesu o vie na iJerusalemu

41 Abi o ro ti i mama iJerusalemu ni o ro me oni eoli, o vie na li. 42 Oo, “Abi a khe khi u lese emini o ya ri opfomhe ghi ɛ amo ena lo! Eri tse khi a she ri oli sheli na ɛ mena.” 43 Ogo ɛ oo bhale ni ebe ɛ e ro ya gbe oga gase ɛ, e khi ɛ shi iteva, e rote ashakpa gase ɛ shi. 44 E ya kholi ɛ pfuse-a. E ya keshe omo wekhi odi le, e shashe ɛ apfe-a. E ya keshe ukpolo nga ukpolo, itobo khi aa

† 19:26 Li ze iMat 13.12; iMak 4.25; iLuk 8.18 ‡ 19:38 Li ze Iwolo 118.26

leşe eghẹghẹ ni Ẹshinẹgba ọ rọ bhale ya tsumhi ẹ.

*Ijesu ọ je Owa Oyi Ẹshinẹgba
(iMat 21.12-17; iMak 11.15-19; iJon
2.13-22)*

⁴⁵ Ighọ ọ lo Owa Oyi Ẹshinẹgba, ọ khu ẹgbọ ni e la aghọ ẹ du oki fiẹ.

⁴⁶ Ọọ wẹ, “A she kẹkẹ ọli shi Ebe-nopfuasẹ khi, ‘Owa oyemhẹ owa iromhi lọ.’ Ama, a she ri ọli mele egbha ighiatọ a!”[§]

⁴⁷ Ogbẹlẹkpa iJesu ọ la Owa oyi Ẹshinẹgba sẹsẹ, ama eni ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esesẹ Ishi eyi iMosisi ali eni e ralo na eni ẹgbọ, ee nono ni wẹwẹ e gbe ọli-a.* ⁴⁸ Ama ẹa mẹ ode ni e te ya riẹlẹ ọli, itobọ khi eni ẹgbọ e ri esọ shi osesẹ oyọli, ẹa nono ni ungmehi oyọli okhọghuo o de wẹ esọ-a.

20

*A mhila iJesu oni ọ ri afu na li
(iMat 21.23-27; iMak 11.27-33)*

¹ Ẹlẹghuo khi iJesu ọ la Owa Oyi Ẹshinẹgba tse abọ usomhi onete oyi Ẹshinẹgba, ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali esesẹ Ishi eyi iMosisi, ali eni egbhali e bhale deba li. ² Ẹ ọli, “Gueyẹ anye afu oyi oni u rọ ọ gbe ikanya enana. Oghuo ọ ri eni afu ena nẹ?”

³ Ijesu ọọ wẹ, “Mhi ya li mhila ẹ ogbọ, a sọ mhẹ ọ! ⁴ Ibatizi ni iJon ọọ batazi ẹgbọ, obọ oyi Ẹshinẹgba o te bhale abi obọ oyi ogbọ?”

⁵ E lu egbe wẹ ochi, e kẹ, “Awa kẹ, ‘Obọ oyi Ẹshinẹgba o te bhale.’ Ọ ya mhila awa, ‘Elọ o zẹ khi aa mie ọli suọ?’ ⁶ Ini awa kẹ, ‘Obọ oyi ẹgbọ.’ Ẹgbọ nya e ya tonu awa eche irari khi ogbọkpa ọ lẹsẹ khi ọmekẹguele iJon ọ khi.” ⁷ Ighọ ẹẹ iJesu, “Anye aa lẹsẹ obini o te bhale.”

⁸ Ijesu ọọ wẹ, “Mhia li ya gueyẹ ẹ afu ni mhi rọ a gbe ikanya enana.”

*Okhẹ irọkhọkhọ oyi eghiale ena
okhọlọ
(iMat 21.33-46; iMak 12.1-12)*

⁹ Ijesu ọ zẹ okhẹ irọkhọkhọ ona khase eni ẹgbọ, ọọ wẹ, “Ọmose oghuo ọ gua ipfonu shi ogba, ọ rọli ye ong-momhi na eghiale. Ọ vu ẹoli ni ọ la tẹsẹ.* ¹⁰ Eghẹghẹ ikhiesẹ o ramhi, ọ ghie oni ọọ ga li ghi wẹ e rọte oni ogba pfanọ idumhi ghi luẹ. Ama eni eghiale e gbe oni a ghie oghọ. Ọ pfino abọ efue je. ¹¹ Oni ọmose ọ gbo ghie oni ọọ ga li ọnuzava ghi wẹ. E gbe ọli, e yeghẹ ọlia. Ọ gbo pfino abọ efue ya je. ¹² Oni ọmose ọ gbo ghie ọnuzasẹ. E kuale ọli utse, e khu ọli ya fiẹ.

¹³ “Oni ọ mhue oni ogba ipfonu oghọ, ọọ, ‘Sẹ mhi fẹ ya li eghọ? Mhi ya ghie omimhẹ ni mhi nono ingme oyọli egbegbọ, otse, e ya mu ekpẹ na li.’

¹⁴ “Ama abi eni eghiale e rọ mẹ ọli, ẹẹ, ‘Egbegbi omi ọli na ni ọ ya le ugu ogba ona, awa gbe ọli-a ni awa rue oni ugu le.’ ¹⁵ Ighọ e ti ọli je olase oni ogba ipfonu, e gbe ọlia.

“Sẹ oni ọ mhue oni ogba ipfonu eghọ ọ fẹ ya li wẹ? ¹⁶ Eri ọ ya bhale ya gbolo eni eghiale eghọ-a, ọ tigbe rue oni ogba na eghiale elese.” Abi eni ẹgbọ e rọ suọ oni ingme, ẹ, “Ẹshinẹgba ọ gbe etse kua!”

¹⁷ Ijesu ọ bino wẹ alo ukhomhi, ọọ wẹ, “Sẹ emini a kẹkẹ ona o fẹ ngme, ni ọọ,†

“‘Eche ni itsona e kie pfi, o tigbe ya mele eche ẹbẹ ni o mu ẹloe nẹ nya-a?’

¹⁸ “Oni ọ da ya de nga oni eche ne, ọ guoghọ-a, ali oni oni eche o da ya de mu ne, o mheldi ọlia.”

*Ingme oga izezẹ
(iMat 22.15-22; iMak 12.13-17)*

¹⁹ Eni ẹ sẹsẹ Ishi eyi iMosisi ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi e nono ode ni e te ya mu ọli aghọagho, irari khi wẹwẹ ọ zẹ oni okhẹ irọkhọkhọ tsue. Ama ulishi oyi ẹgbọ oo mu wẹ. ²⁰ Ighọ e li ri ẹloe shi ọli egbe egbegbọ. E zẹ ẹgbọ ni e riẹlẹ abi ẹgbọ ni ee mie shi iJesu ọ deba li, e ke de ọli awe, ini e mẹ ushi mu shi ọli obọ, ni e mu ọli ghi ena

§ 19:46 Li zẹ Aza 56.7; ijere 7.11 * 19:47 Li zẹ iLuk 21.37 * 20:9 Li zẹ Aza 5.1 † 20:17 Li zẹ Iwolo 118.22

omhese eyi igovunọ. ²¹ Igho eni a ze egho ee mhila li ogbo, “Osese, anye ga lese khi abi ungmehi oyi Eshinegba o li u lie ngme oli, u gbolo a sese emini e te ode, waa ya gbe ogbokhoghuo azeba, ama eri wa sese egbegbi ingme oyi Eshinegba. ²² O fe ti ni anye ze oga na oghie iSiza abi anye khi ze?” ²³ Ijesu o she lese oshili eyewe. ²⁴ Oo we, “A ri ukpagho elomho khashe mhe. Alo eyi oghuo a fe mu shi o?”

²⁵ E oli, “iSiza.”

Ijesu oo we, “A ri emini e khi eyi iSiza na iSiza, a ri emini e khi eyi Eshinegba na Eshinegba.”

²⁶ E a dobe rote emini o ngme igbaa me emhikhoghuo mu shi oli obo. Abo e sha we shi abi o li gbaghie oni ogbo-a, e khukhu unu.

Egbo iSadusi e mhila li ogbo irote-eghuli guale

(iMat 22.23-33; iMak 12.18-27)

²⁷ Egbo iSadusi eghuo ni e a lama shi o khi a ya me irote eghuli guale, e ri omhila bhale deba iJesu.† ²⁸ E oli, “Osese, iMosisi o keke shi eke na awa khi ini omose o ghu-a pfi ughue oli shi eke agbo ni o a ro bia eniye, inyoghuo oni omose o rue oni okpotso ughue ni o bia eniye shi agbo na inyoghuo oli ni o ghu-a egho.‡ ²⁹ Inyoghuo egbe etuoshilua e ya la o. Oni odode o rue okpotso, o ghua, o a bia omọ. ³⁰ Onuzava o rue oni okpotso. ³¹ Igho onuzase o gbo rue oli. Igho wewe nya e rue oli, e ghulo-a, e a bia omọ. ³² Ipkukhokho o, oni okpotso o li ghua. ³³ Mena, ogbele ni egbo e ya te eghuli guale, ughue oghuo oni okpotso o ya khi, aborokhia khi wewe oshilua e ga rue oli ughue egho?”

³⁴ Ijesu oo we, “Egbo ena agbo ona e rue ikpotso, wewe e gbo ri ikpotso a ye ughue. ³⁵ Ama egbo ni a leli shi eni e mhue okemhi shi agbo ogho ali irote eghuli guale, e a ya rue ikpotso, wekhi eri a rewe ya ye ughue. ³⁶ E a ke ke ghu, irari khi eri e ke ya li abi igeni eyi Eshinegba. Imi Eshinegba e ke ya

khi, irari khi e she rote eghuli guale. ³⁷ Ashini a keke ingme oyi ebuli ni oo to shi, iMosisi o te rokhase e gboo khi eni e ghua, e guale, irari khi o lu Onomhue, ‘Eshinegba oyi Aburaamu ali Eshinegba oyi Aziki ali Eshinegba oyi iGiekopu.’* ³⁸ Eshinegba oyi egbo ni e la agbo o khi. O a khi Eshinegba oyi egbo ni e ghua.” ³⁹ E sese Ishi eyi iMosisi eghuo ni e la agho ee oli, “Osese, u ga gue ngme!” ⁴⁰ Ogbokhoghuo o a ke gbo gbudu mhila li ogbo olese.

Omi oghuo oni Omiepfuese o khi (iMat 22.41-46; iMak 12.35-37)

⁴¹ Igho iJesu o mhila we, “Se ee a lie lie khi oni Omiepfuese khi omi iDefidi o khi? ⁴² Irari khi oni iDefidi o ngme oli shi ebe Iwolo, ni o re,

“‘Onomhue oo Onomhue oyemhe: Shito mhe ukiekie obita

⁴³ ramhi ni mhi ro ya

ri ebe e shi e ekoawe

ni u kpha awe ukhomhi.†

⁴⁴ Ini iDefidi o lu oli, ‘Onomhue.’ Se o ke gbo lie khi omi iDefidi?”

Ijesu oo e mhue egbe shi esese Ishi eyi iMosisi egbe

(iMat 23.1-36; iMak 12.38-40)

⁴⁵ Abi eni egbo e kie ku eso-a shi eke egho, iJesu oo eniye odukhokho eyoli, ⁴⁶ “A mhue egbe shi esese Ishi eyi iMosisi egbe. O ma ghole we ni e ke so itsua na dolodolo ke kia gase, ni egbo e ba ke tse we otse ekpe atu oki. Ee shito ashini o mhue ekpe elemhi owa ugami, e gbolo e shito ashini o yagha ni o fune ukue. ⁴⁷ Ee lo apfe oyi esamhi-olimhi ya ri itoto miono we emini e mhue. Ee so iromhi ni e nue eyi abamemhe. A ya na egbo eghoghoso egbegbo.”

21

Isomhopfa oyi osamhi-olimhi

(iMak 12.41-44)

¹ Ijesu o bino gase, o me khi egbo ni e mhue epfue e pfi ukpagho lo akpati ni a pfi ukpagho a lo elemhi Owa oyi Eshinegba. ² Igho osamhi-olimhi ni

‡ 20:27 Li ze Ika 23.8 § 20:28 Li ze iDeut 25.5 110.1

* 20:37 Li ze Okiali 3.6 † 20:43 Li ze Iwolo

ọa mhue emhi ọ li pfi ikpamhi inini eva lo oni akpati. ³ Ijesu ọọ eniye odukhokho eyọli, “Mhi gueye ẹ khi ọsamhi-olimhi ọna ọ ga rona dọse ẹgbọ eni e kpọle nya. ⁴ Eri ẹgbọ eni e kpọle ena e rọte ẹpfue eyewẹ rona, ama ọsamhi-olimhi ọna ọ rọte umhamẹ ri ukukuọ ni ọ mhue rona.”

Ijesu ọ guele emini a ya mẹ ikpukhokho agbọ

(iMat 24.1-2; iMak 13.1-2)

⁵ Eniye odukhokho eyọli eghuo e ngme abi a li ri eche ni e somhi otse li atsọna shi ugbe oyi oni Owa Oyi Ẹshinẹgba, li shi itsua isomhopfa ni a rọ ma ọ na Ẹshinẹgba. Ama ijesu ọọ wẹ, ⁶ “Emini a bino ena ii, ẹghẹghẹ ọọ bhale ni o khia khi ẹchẹli okhọghuo ọa ke ya nga ọlese egbe, irari khi a ya bighi wẹ kua.”

Ozughu ali Ajilimhẹ

(iMat 24.3-14; iMak 13.3-13)

⁷ E mhila li, ẹẹ ọli, “Osese, ẹghẹghẹ onoghuo a rọ ya mẹ ona. Elo a ya mẹ ni o rọ ya khasẹ khi oni ẹghẹghẹ o she ramhi?” ⁸ Ijesu ọọ wẹ, “A mhue ẹgbhẹ ini ọgbọ ọ khi di ẹ. Ebubu ẹgbọ e ya ri eva oyemhẹ bhale, ẹẹ liẹ, ‘Mhemhẹ mhi khi Omiepfuese,’ ali khi, ‘Oni ẹghẹghẹ o she ti bhale.’ A khi deba wẹ. ⁹ Ini a suọ eko okhue ali ozughu, a khi zẹ ni egbe e guoghọ ẹ a, irari khi emhi enana e mema bhale ya tse, eri-tse khi ukpese agbọ ọa kie ramhi ne oni ẹghẹghẹ.”

¹⁰ Ọọ wẹ, “Ishishi e ya mu okhue vule shi ishishi ọ, eghiele e mu okhue vule shi eghiele ọ. ¹¹ Eke e ya ke de kuluẹ. Okiamhi ali ighuamhi ebe e ya la asha ọdoda. A ya mẹ ebemulishi ali ukpokpomhi irọkhasẹ khi e te idane bhale.

¹² “Eri-tse khi neni a ya mẹ ena, a ya muno ẹ a nase ẹ, a muno ẹ je owa ugamhi ali owa ighumha. A mu ẹ ghie enighie ali igovunọ irari oyemhẹ. ¹³ Ona o ya khi ẹghẹghẹ ni a rọ ya mẹ asha pfi ọtselẹ na mhẹ. ¹⁴ A mholi ọli shi udu memena, a khi zẹ ni udu o

nighise ẹ shi emini a ya mẹ sọ wẹ ọ. ¹⁵ Mhi ya ri ungmehi shi ẹ unu ali ẹgbhali ni ọ khia khi ebe ẹ ẹa ya dobe nu ẹ khe akọ.* ¹⁶ Ita ẹ, ali inyoghuo ẹ, ali ẹgbọ eye ẹ, ali emole ẹ, e ya ri ẹgbhue rẹ ẹ de, e gbolo eghuo elemhi ẹ-a. ¹⁷ Ẹgbokpa e ya ri itobọ oyemhẹ kie ẹ. ¹⁸ Ama, ẹtsui okhọghuo oyi ọngeẹ ọa ya pfua. ¹⁹ Ini a migha egbegbọ, a ya tsumhi ẹ.

Ijesu ọ guele shi eke khi a ya guoghọ iJerusalemu a

(iMat 24.15-21; iMak 13.14-19)

²⁰ “Ini a mẹ khi ekholi-okhue e pfi gasẹ iJerusalemu, a lese khi ipfueche-a oyọli o shi ti ramhi. ²¹ Ẹghẹghẹ aghọ, ẹgbọ ni e la eke iJudia, e na nga ikhomhi ite. Ẹgbọ ni e la ifu apfe, e na ifu apfe ọ vu. Eni e la oboese e khi ke gbo nyene egbe bhale ifu apfe. ²² Irari khi ẹghẹghẹ iso-ezo ni a she kpẹ kẹkẹ shi eke na ni o bhale ya tse.† ²³ Ẹghẹghẹ aghọ o ma khọlo ikpotso ni ẹ mẹ umemhi egbe, ali eni e ri eniye shi egbe. Osue onofunẹ o ya la oni eke. Ofu oyi Ẹshinẹgba o ya de rughu eni ẹgbọ. ²⁴ Eghuo ọ e ya ghu eghuli ọgbhoro, a muno eghuo ighumha je ishishi ọdoda. Ẹgbọ ijeta e ya guoghọ iJerusalemu-a ya ramhi, ni ẹghẹghẹ oyi ẹgbọ ijeta e rọ ya dọse.

Ibhale oyi Omi Ogbọ

(iMat 24.29-31; iMak 13.24-27)

²⁵ “A ya ke mẹ irọkhasẹ elemhi ovo ali uki ali ikpetata. Ishishi e ya le oya eke agbọ, abọ e sha wẹ abi okẹ oniemhi o li ya ke vuna.‡ ²⁶ Ubi o ya rue ẹgbọ, irari ulishi ẹ sa usamhi emini ọ a bhale eke agbọ itobọ khi ekpabọ ni e la ukhui e ya ke nighise. ²⁷ Ẹghẹghẹ aghọ, e ya mẹ khi Omi Ogbọ ọ la elemhi otughunu tsua ekpabọ ali ufumhi oniemhi, rọte idane ẹ tiemhile.§ ²⁸ Ini a da mẹ na ne, a vule a yase ukhomhi eke irari khi ẹghẹghẹ ipfasheke oye ẹ o she ti bhale.”

Owena ni a rọte okhua-eni rue

(iMat 24.32-35; iMak 13.28-31)

* 21:15 Li zẹ iLuk 12.11-12 † 21:22 Li zẹ Osia 9.7 ‡ 21:25 Li zẹ Aza 13.10; Ezik 32.7; iJọe 2.31; Iro 6.12-13 § 21:27 Li zẹ iDan 7.13; Iro 1.7

²⁹ IJesu ọ zẹ okhẹ irọkhọkhọ ona khase wẹ, ọọ wẹ, “A ke bino ọara ọkhua ali ẹera nya. ³⁰ Ini e da ta ebe enegbo ne, a leşe khi oruame o shi ti ẹ bhale. ³¹ Igho o li khi ini a da me emhi enana ne, a leşe khi Eghiele oyi Ẹshinẹgba o she ti ramhi.

A mu egbe shi eke

³² “Abi o li mhi li gue ọli ẹ ye ẹ khi, agbhotu ona ọa ya doşe ne neni a me eni emhi ena nya. ³³ Eke ali ukhuli e kha bhale ya doşe, ingmemhi eyemhe e mema bhale ya tse.

³⁴ “A kuegbe-a ini ukue iditsea, ali onyo idada ali usamhi agbo e khi ya rue ẹ egbhali, ini ogbele ibhale oyemhe o khi ya de shi egheghe ni a sa shi. ³⁵ Irari khi oni ibhale ona ogbokpa ni o la agbo o ya bhale na. ³⁶ A ke mu egbe egheghe kpa, a lema ni a toto migha, ni a pfue okhena ni ọọ bhale, ali ni a ro dobe migha odalo oyi Omi Ogbo.”

³⁷ Ogbele kpa iJesu ọ ro la Owa oyi Ẹshinẹgba ii sese. Ini obili ọọ bi, ọ fiẹ nga Ute Ẹera Olivu.* ³⁸ Eluzogbe kpa, eni egbo nya e bhale Owa Oyi Ẹshinẹgba ya ri esọ shi ọli eke ni e suo ungmehi oyoli.

22

Ijudasi ọ lama khi loyi ya ri iJesu de (iMat 26.1-5,14-16; iMak 14.1-2,10-11; iJon 11.45-53)

¹ Ukpe ni a la le ibuledi ni ogbo ri ifuma ma nye na lu iPasova o ti bhale.* ² Ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba ali eni ẹ sese Ishi eyi iMosisi, e nono abi e li ya gbe iJesu a, ama ulishi oyi egbo o mu wẹ.

³ Igho Okphaghie ọ lo iJudasi ni a gbolo a lu Isikaroti udu, ni ọ khi ogghuo eniye odukhokho ogbava eyi iJesu. ⁴ Oni iJudasi ọ fiẹ deba ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni ẹ khe ekhe Owa Oyi Ẹshinẹgba. Ọ nu wẹ ye ochi abi ọ li ya ri iJesu na wẹ de. ⁵ Egbe e mu wẹ, e lama khi wewe e ya fali ọli ikpagho. ⁶ Ọ lama shi wẹ ọ, ọ nono abi

loyi ri ya me asha ri ọli na wẹ mu ini ebubu egbo ẹa la akagho.

Eminale ni o kpukhokho (iMat 26.17-25; iMak 14.12-21; iJon 13.21-30)

⁷ Ukpe ni a la le ibuledi ni aa ri ifuma shi nye, ni a ro omi osumha ẹ luase obo, o ramhi. ⁸ Igho iJesu ọ ghie iPita ali iJoni ralo, ọọ wẹ, “A ka mu egbe eminale iPasova oyi awa.”

⁹ E mhila li, “Obo wa nono ni anye je ya mu egbe?”

¹⁰ IJesu ọọ wẹ, “Abi a lie ke lo iJerusalemu le te, a ya me omose ogghuo ni ọ tsua ubene amẹ. A deba li je owa ni ọọ je. ¹¹ Ini a ramhi agho, a lie oni ọ mholi oni owa ogbo, ‘Osese ọọ, ighie elemhi owa oye ni epfese e ku ẹ shi, ni mhemhe ali eniye odukhokho eyemhe anye la ya le eminale iPasova?’ ¹² Ọ ya ri ukpokpomhi agbala khase ẹ ukhomhi owa atonga ni a lolo riẹle somhi otse. A mu egbe oni eminale shi agho.”

Eminale ni o kpe ukhokho ni iJesu ọ nu eniye odukhokho eyoli le

¹³ Igho e bhale ya ẹ khi abi iJesu ọ li ngme ọli te o khi. Igho e mu egbe oni eminale iPasova shi agho.

Abi e ro le eminale oyi Onomhue (iMat 26.26-30; iMak 14.22-26; 1 iKori 11.23-25)

¹⁴ Oni egheghe o ramhi, iJesu ali ighiusomhi na kee eyoli e shito shi gase ni e ro ya le eminale. ¹⁵ Ọọ wẹ, “Ọ kie kpe ghole mhe egbegbo ni mhi nu ẹ le eminale iPasova ona neni mhi ya me osoli. ¹⁶ Mhi gueye ẹ khi, mhi aa ke gbo ya le eminale ona, se ni awa ke le oni o khi egbegbo obini Eghiele oyi Ẹshinẹgba.”

¹⁷ Ọ rue oni uko, ọ kphemhi. Ọọ wẹ, “A mo uko ona, a kemhi ọli da. ¹⁸ Mhi gue ọli ẹ ye ẹ khi, mhia ke gbo ya da onyo ọora upfonu ona, se ni Eghiele oyi Ẹshinẹgba o bhale.”

¹⁹ Igho ọ rue ibuledi mhue obo, ọ kphemhi, ọ khi ọli a, ọ ro na wẹ, ọọ,

* **21:37** Li ze iLuk 19.47 * **22:1** Li ze Okiali 12.1-27

“Idiegbe oyemhẹ na ni mhi rọ na ẹ. A lina ke rieḷe ọli rọ sato mhe egbe.”

²⁰ Igho o gbo rue uko abi o rọ le emhi se, ọọ, “Uko ona o khi ishobo onogbo ni o rote ọlia eyemhẹ bhale, ni a ku shi eke na ẹ.† ²¹ A ghe i, obo oyi oni o ya remhẹ de o nu mhe shito ẹ le emhi memena.‡ ²² Abi ẹ khi omi ogbo o li ya kia, igho a li ya me ọli, ama epfua o khi ni ogbo ni o ya roli de.” ²³ Ee mhila egbewe oni o khi ni o ya gbe ikanya enana.

²⁴ Igho ekhako o gbo li lasela shi iteva oyewe shi oni o fune nya shi elemhi we. § ²⁵ Ijesu oo we, “Eri ighie eyi egbo ijeta ee jili we. E kha jili we se, ẹ lie we khi eri wewe ẹ kpaghie we obo.* ²⁶ Ama a khi li abi wewe, ochoghọ, oni o nono ni loli fune elemhi ẹ, o ri egbo li tiemhie eke nya, oni o ralo o ke ga enekpole.† ²⁷ Oghuo o fu ne, oni o shito ukhomhi itebu ẹ le emhi, abi oni oo kphanọ eminale ghi eni e shito o le? Oa khi oni o shito le? Ama eri mhemhẹ mhi le ẹ iteva abi oni o ga e.‡ ²⁸ Ee a nu mhe migha abi mhi rọ la imufe. ²⁹ Mhi ri eghiele na ẹ, abi itamhe o li ri eghiele na mhe. ³⁰ Ni a rọ bhale ya ẹ khi a nu mhe le, a nu mhe da obini iloghie oyemhẹ. A ya shito ukpekhomhi oghie, a gue unuekpe igbeva eyi izireni ezọ. §

Ijesu o guele shi eke khi iPita o ya kie lue

(iMat 26.31-35; iMak 14.27-31; iJon 13.36-38)

³¹ “ISamo, iSamo, ghe i, Okphaghie o she mhila khi loli ẹ nono ni loli kpishi ẹ-a nya abi a lie kpishi ado. ³² Ama mhi she so iromhi ne, iSamo, ini irudunga oye o khi nighise. Ini u pfue o se, ri udu shi inyoghuo ẹ enekpole o.”

³³ Ama iPita oo li, “Onomhue, mhi ga mu egbe ni mhi rọ deba ẹ ya lo owa ighumha, ali ni mhi nu ẹ ya ghua.”

³⁴ Ijesu o ọli, “Mhi gue ẹ ye, khi, yeye iPita ona, neni okpa o ya gbieghe amo u ya kie mhe itese khi u waa lese mhe.”

Egheghe ingme o she ramhi

³⁵ Ijesu o rọ mhila we, “Abi mhi rọ ghie ẹ fie lase, ni aa rọ tsua eku ukpagho wekhi akpaba wekhi eku, emhikhoghuo o fe to ẹ?”*

E ọli, “Iye.” ³⁶ Oo we, ama memena, ogbo ni o mhue eku ukpagho o rue ọli, oni o mhue akpaba o tsua li, ini u waa kpe mhue ogbhorọ, ka ri awulu oye de, ni u ya de oghuo. ³⁷ Mhi gueye ẹ khi emini a keke shi mhe egbe ni o la Ebe-no-pfuase, ni oo, “A leli ọli ma egbo ni e lue,” o mema bhale ya tse shi mhe egbe. Irari khi emini a keke shi mhe egbe o she ramhi ni e rọ bhale ya dose.† ³⁸ Eniye odukhoko eyoli ẹ ọli, “Bino, Onomhue, ogbhorọ eva e la ana.” Oo we, “O somhi agho.”

Ijesu o la ute olivu so iromhi

(iMat 26.36-46; iMak 14.32-42)

³⁹ Ijesu o fie lase, e je Ute Eera Olivu, abi o kpe li. Eniye odukhoko eyoli e deba li. ⁴⁰ E ramhi agho, oo we, “A ke so iromhi ini a khi de pfilo imufe.” ⁴¹ O tikia na we denẹ, o wugha, o so iromhi, oo, ⁴² “Ita, ini o ghole ẹ, mie mhe uko osoli imeme onana, ama oa khi abi o ghole mhe, ama abi o li ghole ẹ.” ⁴³ Igho agheni o rote idane bhale ya ri ekpabo na li. ⁴⁴ Rote otomhe, o so iromhi egbegbo ramhi ni opfo ni e rote ọli egbe e ku shi eke, e kpo tikpo abi ọlia. ⁴⁵ Abi o rote iromhi isoso vule, o nyene egbe bhale deba eniye odukhoko eyoli. O me khi osoli ni e vie o ri olosemhe shi we egbe, e lese. ⁴⁶ O mhila we. “Elo o ze khi a lese-a? A vule ni a ke so iromhi ini a khi de pfilo imufe.”

A mu ijesu

(iMat 26.47-56; iMak 14.43-50; iJon 18.3-11)

† 22:20 Li ze iJere 31.31-34 ‡ 22:21 Li ze Iwolo 41.9 § 22:24 Li ze iMat 18.1; iMak 9.34; iLuk 9.46

* 22:25 Li ze iMat 20.25-27; iMak 10.42-44 † 22:26 Li ze iMat 23.11; iMak 9.35 ‡ 22:27 Li ze iJon 13.12-15 § 22:30 Li ze iMat 19.28 * 22:35 Li ze iMat 10.9-10; iMak 6.8-9; iLuk 9.3; 10.4 † 22:37 Li ze Aza 53.12

⁴⁷ Abi ọ kie li ngme egbo, egbo e we lole gbii. Omose ni a lu iJudasi ni ọ li khi ọtuoghwo eniye odukhokho ogbava eyi iJesu ọ rewe kia. Ọ le deba iJesu ni loli ya pfi ọli ẹlemhi egbe. ⁴⁸ IJesu ọ mhila li, ọọ li, “IJudasi, eri u ri otse ri Omi Ogbọ ọ de ena?” ⁴⁹ Eni eniye odukhokho eyi iJesu e me emini a ya me ena, e mhila li, “Onomhue anye ri itakobi ni e la anye abo kholi?” ⁵⁰ Igho ọghuo ọ, ọ ri itakobi fia oni ọọ ga oni ọ kpeda nya oye ekpodalougamhi esọ a. ⁵¹ IJesu ọọ li, “Taa! Khi ke gbo li igbo.” Ọ ri obọ ti oni omose oni esọ, oni esọ o gbela. ⁵² IJesu ọ mhila ighie eyi ekpodalougamhi, ali eni ẹẹ khẹkhe Owa Oyi Eshinẹgba, ali eni egbhali ni e bhale ya mu ọli, “Eri mhia pfi ozughu ni a ro tsua epia ali itakobi ali ikpokpo bhale ẹ deba mhe?” ⁵³ Efe kpa mhi ro la Owa Oyi Eshinẹgba ẹ sese, onge ọa ri obọ ti mhe, ama egheghe oye ẹ na ni ekpabo alo ebili e ro mhesẹ.”†

IPita ọ tia khi loli ẹa lese iJesu
(iMat 26.57-58,69-75; iMak 14.53-54,66-72; iJon 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Igho e mu ọli vu ya je owa oyi Okpodalougamhi oyi Eshinẹgba ni ọ kpeda nya. IPita ọ tapfia a deba we. ⁵⁵ Abi e ke ro pfi erali shi iteva oyi oni atukpape ni e ro shito, iPita ọ li bhale ya nu we shito. ⁵⁶ Abi okpotso oni ọọ ga ọghuo ọ li me khi iPita ọ nu we shito, ọ bino ọli tsuke, ọọ li, “Omose ọna ọ li nu iJesu kia.” ⁵⁷ Ama iPita ọ tia. Ọọ li, “Kpotso, Mhia fe ga lese ọli.” ⁵⁸ O de ẹ, omose ọlese ọ ke gbo me iPita, ọ mhila li, “U li nu iJesu u kia.”

IPita ọ ke, “Mose mhia nu ọli kia.”

⁵⁹ O ke te agho ri emhi abi agogo oghuo dose, omose ọlese ọ ge ma ọ gue, ọọ, “Mhi lese gboo khi omose ọna ọ nu iJesu u kia, irari khi onge iGalili ọ li khi!”

⁶⁰ Ama iPita ọ so li ọ, ọọ li, “Mose, mhi a lese emini u wa ngme ena.” Utoghwo kpe abi ọ kie li ngme, okpa ọ gbieghe ⁶¹ Onomhue ọ pfi alo bino iPita chii. IPita ọ tode sato ungmehi ni

iJesu ọ ngme ni ọ khi, “Neni okpa ọ ya gbieghe, u ya tia itese, we khi u waa lese mhe.” ⁶² IPita ọ fi je olase, ọ ya vie oya.

Eni ẹ khẹ ekhe e ri iJesu li egia
(iMat 26.67-68; iMak 14.65)

⁶³ Eni emose ni e khẹ iJesu ekhe, e roli li egia, e gbe ọli. ⁶⁴ E gero ọli alo, e mhila li, “Bobobo! Oghuo ọ ri emhi lie?” ⁶⁵ Igho e ngme iwali ingmemhi emuebe ebubu deba li.

E mu iJesu bhale igbaa iSahediri
(iMat 26.59-66; iMak 14.55-64; iJon 18.19-24)

⁶⁶ Ogbe o gbe-a, eni egbhali ali ighie eyi ekpodalougamhi, ali esese Ishi eyi iMosisi e legba. E rue iJesu lasela migha iteva oye we. ⁶⁷ E lie ọli, “Ini yeye u khi oni omiagbopfuese, gueye anye.”

IJesu ọọ we, “Ini mhi tseku gueye ẹ, aa ya mie shi mhe ọ. ⁶⁸ Ini mhi mhila ẹ, aa ya gbaghie a na mhe. ⁶⁹ Ama rote memena vu, omi ogbo ọ ya shito obita oyi Eshinẹgba obini iloghie.”

⁷⁰ We we nya e mhila li, “Omi Eshinẹgba u khi?”

Ọọ we, “A gue ngme ni ẹ khi Omi ọ mhi khi.”

⁷¹ E egbewe, “Awa ke gbolo ẹ nono otsela ọlese, awa-eghuo awa she ri esọ eyawa suọ abi ọ ri unu oyoli ngme.”

23

A rue iJesu bhale odalo oyi iPaleti
(iMat 27.1,2,11-14; iMak 15.1-5; iJon 18.29-38)

¹ Igho eni igbaa nya e vule, e pfi ọli ukhomhi ralo ghi iPaleti. ² We we nya e gue ezọ shi ọli egbe, ẹ lie, “Anye she me omose ọna khi ọ sese egbo ode egbhali. Ọọ egbo e khi ke ze oga na oghie iSiza, ọ gbolo a lie khi loli khi Omiepfuese ni ọ gbo khi oghie.”

³ Igho iPaleti ọ mhila li, “Suọ khi yeye u khi oghie oyi egbo iJu?” IJesu ọọ li, “Abi o li gho.”

⁴ Igho iPaleti ọ gueye ighie eyi ekpodalougamhi ali eni igbaa, “Mhi a me ushi mu mhue omose ọna obọ.”

† 22:53 Li ze iLuk 19.47; 21.37

⁵ Wẹwẹ nya e liẹ, “Eri ọ ri osẹsẹ oyọli pfi ozughu ẹ shi eke iJudia nya. Eke iGalili ọ te gba li eke le ni ọ rọ ramhi ana ena.”

A rue iJesu bhale odalo oyi Erọdu

⁶ Abi iPaleti ọ rọ suọ ona, ọ mhila wẹ ini ọngi iGalili ọ khi. ⁷ Abi ọ ke rọ suọ khi eke ni Erọdu ọ mhẹsẹ shi iJesu ọ khi, ọ e rue ọli ghi Erọdu ni ọ li la iJerusalemu oni ẹghẹghe.

⁸ Abi Erọdu ọ rọ mẹ iJesu, egbe e mu ọli, itobọ khi o she tẹsẹ ni ọ te nono ni lọli mẹ ọli, irari khi ọ she kpẹ suọ eko ọli, ọ gbolo nono ni ọ la ukpẹloe lue gbe ikanya ọnyaloa eghuo. ⁹ Ọ mhila iJesu ogbọ ebubu ama iJesu ọa pfa shi ọli eke. ¹⁰ Eni Ighie eyi ekpodalougamhi eyi Ẹshinegba ali esẹsẹ Ishi eyi iMosisi e migha aghọ, e pfi oni o nga ọ shi ọ ¹¹ Ighọ Erọdu ali ekhọli-okhue eyọli e gia li e gbo rọli li egia. E sọnọ li itsua ni e somhi otse ni e ghale. E gbo rue ọli nyenẹ egbe ukhokho ghi iPaleti. ¹² Ẹlẹghọ, iPaleti ali Erọdu e rọ somhi irari khi ọbe e kpẹ khi.

iPaleti ọ pfa ẹzọ mu iJesu a gbe ọli-a (iMat 27.15-26; iMak 15.6-15; iJón 18.39--19.16)

¹³ iPaleti ọ luno ighie eyi ekpodalougamhi ali eni ẹ mhẹsẹ ali eni ẹgbọ nya, ¹⁴ Ọọ wẹ, “A rue ọmọsẹ ọna ghi mhẹ, a liẹ khi ọ pfi ozughu shi ẹgbọ iteva. Ama ukpẹloe ẹ mhi la mhila li ogbọ lẹna, mhi aa mẹ emhi khọghuo ni a rọ gue ẹzọ shi ọli egbe. ¹⁵ Wẹkhi eri Erọdu ọ pfa ẹzọ mu ọli, irari khi ọ nyenẹ ọli egbe ukhokho ghi awa. A ga mẹ ọli gboo khi ọni ọmọsẹ ọna ọa li ingme okhọghuo nabi a rọ ya liẹ a gbe ọli-a. ¹⁶ Irari ghọ mhi ya nase ọli, mhi rue ọli obọ-a.” ¹⁷ [Ini a li ukpe iPasova, iPaleti, ọọ mema rue ọgbọ ọghuo ighumha lasele na wẹ.]

¹⁸ Wẹwẹ nya e ku unu a nyogho, “A rue ọli vu ya gbe-a! A ri ochoghọ rue iBarabasi obọ-a na anye!” ¹⁹ Eri a kie kpẹ mu iBarabasi shi owa ighumha irari onyaghu ni ọ pfi shi oni ẹoli ali khi ọ gbo gbe ugbeli. ²⁰ iPaleti ọ nono

ni lue rue iJesu obọ-a, ọ gbo lema wẹ. ²¹ E kiele tẹsẹ nyoghoo, “A ta li ma ọọra apfida gbe-a! A ta li ma ọọra apfida gbe-a!” ²² Utonuzesẹ, ọ gbo nu wẹ ngme, ọọ, “Elo o zẹ, Ingmobe onoghuo ọ riẹlẹ? Irari khi mhia mẹ emini o zẹ ni a rọ ya gbe ọli-a. Itobọ ighọ, mhi lẹsẹ ya nase ọli, mhi rue ọli obọ-a.”

²³ E kiele tẹsẹ nyoghoo, a ta iJesu ma ọọra apfida gbe-a. Atsẹsẹ oyewẹ o rọli tẹsẹ na wẹ. ²⁴ Ighọ iPaleti ọ lama shi wẹ ọ. ²⁵ Ọ rue iBarabasi ni a mu shi owa khi ọ pfi ozughu shi oni eke, ni o gbo gbe ugbe, obọ-a na wẹ. Ighọ ọ ri iJesu na wẹ, e ka li ọli abi o ghọle wẹ.

A ta iJesu ma apfida

(iMat 27.32-44; iMak 15.21-32; iJón 19.17-27)

²⁶ Abi e li rue ọli lẹ, e mẹ ọmọsẹ ọghuo ni a lu iSamọ ọngi iZireni ni ọ rọte ẹoli odonue lo oni ẹoli le. E ri itoto mu ọli, sheli ọli oni ọọra apfida oghọ, ọ t̄sua li nga ike deba iJesu.

²⁷ Ebubu ẹgbọ e deba iJesu, shi ikpotso ni e viẹ e viẹ oya na li. ²⁸ iJesu ọ nyenẹ alo ghue wẹ, ọọ wẹ, “Ikpotso iJerusalemu, a khi ke viẹ na mhẹ. A ke viẹ na egbe ẹ ali imi ẹ, ²⁹ Irari khi oni ẹghẹghe ọọ bhale ni a rọ ya ke liẹ, ‘Ikhivọsẹ o khi na ikpotso ni ẹa bia eniyẹ, ni ẹa mẹ umemhi ghue, wẹkhi e ri e mu ẹnyeli shi ọmọ unu ghue.’ ³⁰ E ya liẹ ute, ‘De mu anye,’ ẹẹ ite enikeke, ‘A de khukhu anye a.’” ³¹ Irari ini ẹgbọ ẹẹ li na ini egua o vọ ebuli-a zughu, sẹ e ke ẹ li ini o khakha?”

³² A li muno ighiatọ aava ni a li ya gbe-a toma li egbe. ³³ Abi e rọ ramhi ashini a lu, “Ugua ukhomhi olimhi,” aghọ e gbe ọli ali ighiatọ eghọ a shi. E ta ọghuo ma ọọra shi ọli ukiẹkiẹ obita, e ta ọnọkpọle shi ukiẹkiẹ obọ ọgobọ. ³⁴ iJesu ọli, “Ita, gbekua na wẹ irari khi ẹa lẹsẹ emini ẹẹ li.”†

E ri amukpaghọ pfi onolo rọ kemhi itsua eyọli. ³⁵ Eni ẹgbọ e migha bino, enighie e dọli ọkọnyọ. E liẹ, “Ọọ

* **23:30** Li zẹ Osia 10.8; Irọ 6.16 † **23:34** Li zẹ Iwolo 22.18

tsumhi egboese, o tsumhi egboli ini loli o khi Omiepfuese oyi Eshinegba ni a ze.”[‡]

³⁶ Eni ekholi-okhue e li bhale ya roli li egia. E ri onyo ni o yala nali o mo da. ³⁷ E oli, “Ini o khia khi yeye u khi oghie oyi egbo iJu, tsumhi egbe e sho.” ³⁸ E keke emhi tama kpeda na li ni o ngme khi, “Ona o khi Oghie oyi Egbo iJu.”

³⁹ Oghiatọ oghuo ni a li tama oara, o tsue iJesu. O lie oli, “Óá khi yeye we khi Omiepfuese u khi? Tsumhi egbe e, ni u li tsumhi anye.”

⁴⁰ Ama oghiatọ onokpọle, o dese oli, o o li, “Ulishi Eshinegba o ya muẹ, aborokhia khi eri ushi oghuo o ga mu awa? ⁴¹ Akanya ni awa gbe awa mie ifata to e na. Ama omose ona, o li emhikhoghuo ni o me osue a shi.” ⁴² Igho o o iJesu, “Sato mhe egbe ini u bhale ukpekhomhi eghiele oye.”

⁴³ IJesu o o li, “Mhi gueye khi, ogbenamo ena, u ya nu mhe la Apfe oyi Eshinegba na iloghie.”

Eghuli oyi iJesu

(iMat 27.45-56; iMak 15.33-41; iJon 19.28-30)

⁴⁴ Agogo igbeva ele oguota o lese nu, obili o te bi oni eke nya ya ramhi agogo ese ele ogbomhi. ⁴⁵ Irari khi ovo o ke to, ode ugbakpi ni a ro pfa ode a shi elemhi Owa Oyi Eshinegba o te iteva kiese-a eva ya to eke.* ⁴⁶ IJesu o lu leghe, o o, “Ita, mhi ri ayemhe oyemhe mholi e obo.” Abi o ro na ngme se, o ghua. ⁴⁷ Abi oga okholi-okhue ni o la agho o ro me emini a me, o kueghie Eshinegba, o o li, “Egbegbo lo khi omose ona oni o pfuase o khi!”[†] ⁴⁸ Abi egbo ni e le gba agho ni wewe e ri ukpeloe me emini a me, e ro me emini a me, ee vie osue, e je. ⁴⁹ Ama egbo nya ni e lese oli ali ikpotso ni e rote iGalili deba li, e migha tapfia bino emini a ga me nya.‡

Irotọ oyi iJesu

(iMat 27.57-61; iMak 15.42-47; iJon 19.38-42)

⁵⁰ Omose oghuo o la o na lu iJosefu. O khi oghuo emose ni ee mhesẹ. O khi omose onete ni o pfuase. ⁵¹ Oa lama shi o a ka gbe iJesu a. Ongi eoli Arimatia na eke iJudia o khi. O migha khe Eghiele oyi Eshinegba. ⁵² O le deba oghie iPaleti ya mhila li olimhi oyi iJesu. ⁵³ O rote oora apfida rue oli tiemhile, o ri ide enegbo khuli oli. O ya roli shi uji ufueche ni a to-a, ni ogbo o a kpe ri olimhi to ghue. ⁵⁴ Ogbele ni o mama ele iyemhea oyi egbo iJu lo. Ele iyemhea o she lese ya ramhi. ⁵⁵ Eni ikpotso ni e rote iGalili deba iJesu bhale e deba li ya me uji ni o ri iJesu to. Ali abi o li roli to. ⁵⁶ Igho e nyene egbe je apfe ya rue ituale ni a ku e shi olimhi egbe. §

Ama e yemhe-a ogbele iyemhea. E ri ona ri ushi ogbele iyemhea gbe akanya.

24

Ite-eghuli-guale oyi iJesu

(iMat 28.1-10; iMak 16.1-8; iJon 20.1-10)

¹ Ele ni odode na elemhi efo uka, ogbie fiefie, eni ikpotso e bhale uji ni a ri iJesu to. ² E me khi eche ni a ro khukhu oni uji, khi a gheghele oli ode-a. ³ Ama abi e ro lo elemhi oni uji, ea me idiegbe oyi iJesu. ⁴ Abọ e sha we, abi e li migha a sa o egho, e me khi emose aava ni e so itsua epfopfo ni e ge nyanyanya e nu we migha. ⁵ Ulishi oo mu we, e nyese ukhomhi so alo ghue eke. Ama eni emose e mhila we, “Elo o ze ni a ro nono ogbo ni o la agbo ifuabo oyi egbo ni e ghua? ⁶ Oa ke la ana, o she guale. A sato emini o gueye e abi o ro la iGalili khi: ⁷ ‘Omi Ogbo o mema ya me osue obo oyi egbo olamhe, e gbe oli-a shi apfida, ama elenuzi-ese o ya guale.’ ”* ⁸ E tigbe yele eni ingme eyoli le.

‡ 23:35 Li ze Iwolo 22.7 § 23:36 Li ze Iwolo 69.21 * 23:45 Li ze Okiali 26.31-33 † 23:47 Li ze Iwolo 31.5 ‡ 23:49 Li ze iLuk 8.2-3 § 23:56 Li ze Okiali 20.10; iDeut 5.14 * 24:7 Li ze iMat 16.21; 17.22-23; 20.18-19; iMak 8.31; 9.31; 10.33-34; iLuk 9.22; 18.31-33

9 E rōte atalimhi bhale, e gueye eniye odukhokho ogbaghuo enekpōle ali egbo elese ni e la agho. 10 IMeli ongi iMagidaleni ali iJoana ali iMeli inyi iJemhisi ali ikpotso ni e nu we kia e gueye eni ighiusomhi na kee. 11 Ama eni eniye odukhokho e dabi khi ingmemhi afue eni ikpotso ee ngme, ea pfi esō shi we o 12 Ama iPita o vule, o na ya je oni atalimhi, o ramhi agho, o nyese egbe bino elemhi oni uji, o lese me ide ni a ro khuli oli egho agho, ama o me idiegbe oyi iJesu. Igho o li je apfe, abo e sha li.

*Okiali na ode Emausi
(iMak 16.12-13)*

13 Oni ogbele ni e ngme ena, eniye odukhokho aava eyi iJesu e je eoli Emausi ni o khi imali igbaghuo rōte iJerusalemu. 14 E nu egbewe ngme ingme enana ni a me. 15 Abi e li ngme ni e li lese egho, iJesu o khu we e, e ga kia lese. 16 E me oli ama ea lese oni o khi. 17 IJesu o mhila we, “Elo a nu egbe a ngme abi a li kia lese ena?” E mu migha, alo eyewe e khi osoli-osoli. 18 Oghuo elemhi we ni a lu iKilopasi o mhila li, “Opfese oshēbhe u khi shi eke iJerusalemu ni o lese emini a me eke ona aenelue?” 19 “Emhi eneghuo a me?” IJesu o mhila we. Eni emose e oli, “Emini e li iJesu ona iNazarēti. Omekeguele omose ona o khi, o mhue ekpabo oyi Eshinegba. Egbo e lese oli shi emini o riele ali ingmemhi ni o gbolo o ngme. 20 Ighie eyi ekpodalougamhi eyi Eshinegba ali enighie e rue oli lasale ni a gbe-a shi oora apfida. 21 Eri anye dabi khi loli o ya pfa egbo iZireni shi eke. Amo li ele ese abi a te me ingme ena. 22 Ikpotso eghuo eyi anye e ri abo sha anye. E je uji oyoli amo uzogbe fiefie, 23 Ama ea me idiegbe oyoli. E nyene egbe bhale ya gue khi wewe e me igeni ni e gueye wewe khi o she guale. 24 Egbo eghuo elemhi anye e she je obo ya bino e me khi abi e ngme o khi, ama ea me iJesu.” 25 IJesu oo we, “A khi eyeghe e, ni udu oyee o nyanya mie emini emekeguele e ngme suo. 26 Aa lese khi

ina oni Omiepfuese o li ya me osue neni o lo ufumhi oyoli?” 27 Oni iJesu o tigbe ri emini a keke shi Ebe-no-pfuase lo we esō ni e la ebe Ushi oyi iMosisi ali eyi emekeguele nya. 28 Abi e li ti ramhi ukuku eoli ni e je, iJesu o riele abine khi loli ti okiali oyelue ya je odalo. 29 Ama ee ti oli, ee oli, “Nu anye kushi ana irari khi ogbe o she vu, obili o she gbolo-a bi.” Igho o deba we o ya kushi na we. 30 Abi e kerō shito ya ke le eminale, o rue oni ibuledi, o kphemhi, o khi oli-a, o kemhi na we. 31 Egheghe ana, alo eyewe e khueghie-a, e tigbe lese khi loli lo. Eri-tse o kele-a, ea ke me oli. 32 E egbewe, “Oo khi eri o li abi erali shi awa udu abi o ro la ode nu awa ngme ni o gbo ro gue abi Ebe-no-pfuase o ngme ye awa?”

33 Aghoagho e vule nyene egbe ukhokho je iJerusalemu. E bhale ya e eniye odukhokho ogbaghuo ali egbo enekpōle ni e ga legba, 34 ni e lie, “Egbegbi ingme lo khi Onomhue o she guale, o ri egboli gbo khasē iSamō.” 35 Igho eni etuava egho e guele emini a me ode, ali abi e lese iJesu egheghe ni o ro khi ibuledi-a na we.

*IJesu o ri egboli khasē eniye
odukhokho eyoli
(iMat 28.16-20; iMak 16.14-18; iJon
20.19-23; Ika 1.6-8)*

36 Abi e ro kie gho ngme oni ungememhi, iJesu o migha we iteva oo we, “Opfomhe o nu e la.”

37 E yila, ulishi o mu we, e dabi khi ayemhe olimhi o khi. 38 Oo we, “Elo o ze ni udu oye e o ro nighise, ni a ro gbo mhōli akhokhomhe shi udu oye e? 39 A bino abo ali awe eyemhe. Mhemhe lo. A ri obo timhe ni a me khi olimhi ogbo o ya mhōli idiegbe ali igua, nabi a me khi mhi mhōli ena.”

40 Abi o ro ngme na se, o ri abo ali awe eyoli khasē we. 41 Abi oghelē ali oshabo ni o vo we udu o kie ze we mie shi o ne, iJesu o mhila we, “A li mhōli emhikhoghūo shi akana ni a le gho?” 42 E rue afelē ni a nye na li, 43 O rue oli la akpewe roli le.

⁴⁴ Oọ wẹ, “Ena e khi emini mhi gueye ẹ abi mhi rọ kie nu ẹ la. In-gme eyemhe nya ni a keke shi Ushi oyi iMosisi ali, ebe eyi Emekeguele eyi Eshinegba ali Ebe Iwolo, e mema bhale ya tse.”

⁴⁵ Igho o khueghie wẹ udu-a ni e me asha lese emini a keke shi Ebe-no-pfuase. ⁴⁶ O gueye wẹ, “Emini a keke shi eke na. Omiepfuese o ya me osoli, o rote eghuli guale elenuziese, ⁴⁷ eghẹghẹ agho a ya ri eva oyoli ri imupfi ali irolamhe-topfa tse abo ushishi nya, rote iJerusalemu gba ekele. ⁴⁸ A ga me eni emhi enana nya. ⁴⁹ Mhi ya ri emini Itamhe o shobo ghie usomhi ghi ẹ, eri-tse a la elemhi eoli iJerusalemu ramhi ni a rọ ya ri itoto rote obini o yagha ghi ẹ ni o ya kpha ẹ so.”†

Inga idane oyi iJesu

(iMak 16.19-20; Ika 1.9-11)

⁵⁰ Abi o rọ rue wẹ vu ya fiẹ, ni e rọ kia ramhi iBetani, o tsua abo idane, o ku isemhe na wẹ. ⁵¹ Abi o li ku isemhe na wẹ, o o zẹ wẹ obo, a rue oli nga idane.‡ ⁵² Igho e nyese ukhomhi ga li. E mu egbe pfi ri ukpokpomhi oghẹle je iJerusalemu. ⁵³ E kiele la owa ugamhi no fune tse, e kuẹghie Eshinegba.

† 24:49 Li zẹ Ika 1.4 ‡ 24:51 Li zẹ Ika 1.9-11

Usomhi Onete oyi iJesu iKirisiti ni iJoni O keke

Ungmemhi Oni o khi agbo

¹ Igbaekele, Ungmemhi O she kpe la o. Oni Ungmemhi o nu Eshinegba la. Oni Ungmemhi O khi Eshinegba. ² Igbaekele loli ali Eshinegba e te ga la. ³ Obọ oyoli a te ma emhikpa. Aa me emhikhoghuo ni a ma ni aa rote obọ oyoli ma. ⁴ Loli o mholi agbo na agboagbo. Oni agbo oyoli, o ri akpa na egbo na agbo.

⁵ Oni akpa o ge nga alo ebili, ama alo ebili o do be pfuse oli a.

⁶ Eshinegba o ghie omose oghuo ni a lu iJoni ghi egbo na agbo.* ⁷ Loli o bhale ya pfi otsele shi oni ogbo ni o khi oni akpa, ni egbo nya e rote oni otsele miesuo. ⁸ Oa khi oni iJoni o khi oni akpa; eri o li bhale ya pfi otsele shi oni akpa. ⁹ Loli o khi oni egbegbi akpa, ni o ya bhale agbo ni o ya ri imeke na egbo nya.

¹⁰ Oni Ungmemhi o la agbo, egbo ea lese oli, abi o ri rie khia khi loli a rote obọ oyoli ma agbo. ¹¹ O bhale deba egbo eyoli, ea lama mie oli. ¹² Ama, ebubu ni e da lama mie oli, ni e lese mie eva oyoli suo, wewe o ri afu na e ro mele imi Eshinegba a. ¹³ Oa khi abi ita ali inyọ e lie bia ogbo alo-gbugbugbu a ri ona ngme, ama Eshinegba o khi ita we.

¹⁴ Oni Ungmemhi o mele ogbo-a, o nu awa la agbo ona, awa me ufumhi oyoli, ikhi ufumhi oyi omi Ita otuoghuo kpe ni Ita o mholi, oni o rote obọ oyi Ita bhale, oni o mholi isomhelemhi ali igesikia gbeku o.

¹⁵ IJoni o kia tse abo ingme oyoli ye egbo, o o tsele, o o lie, "Ona mhi gueye e khi o ya bhale odukhokho oyemhe, ama o fu dose mhe itobọ khi o kpe la agbo neni a bia mhe."

¹⁶ Rote isomhelemhi oyoli ni o gbeku o, awa te mholi ikhivose ododa. ¹⁷ Obọ oyi iMosisi Eshinegba o te ri ushi na awa, ama obọ oyi iJesu iKirisiti isomhelemhi ali igesikia e te bhale. ¹⁸ Ogbokhoghuo o me Eshinegba ghue. Ama, Omi Eshinegba otuoghuo kpe, ni loli ali Eshinegba e khi oghuo, ni loli ali Ita e ga la, loli o ze ni agbo e ro lese Ita.

*IJoni oo khi loli e khi Omiepfuese
(iMat 3.1-12; iMak 1.1-8; iLuk 3.1-18)*

¹⁹ Egbhali eyi iJu ni e la iJerusalemu e ghie eni ee ralo ugamhi oyi Eshinegba ali eni e nu we gbe ikanya owa-ugamhi, e ka mhila iJoni oni o khi.

²⁰ IJoni o ro sheli we, o nyanya so we o, o gueye we gboo khi o khi loli khi oni Omiepfuese.

²¹ E mhila li, "Oghuo u ke khi sho? Elaja u khi?"†

IJoni oo, "Iiye." E gbo mhila li.

"Omekeguele oyi Eshinegba u khi?"

O o "Iiye."

²² E gbolo e, "Gueye anye oni u khi sho, ni anye me emini anye ya gueye eni e ghie anye, elo ye ye u khi sho?"

²³ IJoni o rote ungmehi ni Azaya omekeguele oyi Eshinegba o ngme so we o, oo, "Mhemhe mhi khi uruli oyi ogbo ni o la odagbe e tsele, ni oo lie, 'A riele udu oye e shi eke khe Onomhue ni o o bhale.' "‡

²⁴ Egbo ni egbo iFarisi e ghie ghi iJoni, e mhila li, ²⁵ "Abi u a ro khi Omiepfuese, ni u a ro khi Elaja, wekhi oni omekeguele oyi Eshinegba u khi ena, elo o ze ni u ro o batazi egbo sho?"

²⁶ IJoni o so we o, oo, "Ame mhi ro batazi egbo memena, ama ogbo oghuo o la e iteva memena ni aa lese ne. ²⁷ Loli o ke ya bhale odukhokho oyemhe, ni o khia khi mhia fu ramhi oni o o taghie uli oyi eku ni o ro so a."

²⁸ Obini iBetani ni o la ukiekie obini ovo o te e ngale shi oke iJodani, ashini iJoni o la batazi egbo, a la me eni ingme ena nya.

* 1:6 Li ze iMat 3.1; iMak 1.4; iLuk 3.1-2 † 1:21 Li ze iDeut 18.15,18; iMala 4.5 ‡ 1:23 Li ze Aza 40.3

Omi osumha oyi Eshinegba

²⁹ Ogbeakolo iJoni o me khi iJesu o bhale, iJoni o gueye egbo, oo, "Omi Osumha oyi Eshinegba ni o rue olamhe eyi agbo vu na! ³⁰ Ona mhi ngme abi mhi ro lie, 'Omose oghuo o ya bhale ni o fu dose mhe, itobo khi o she kpe la o neni a bia mhe.' ³¹ Egbegbi mhemhe mhia kpe lese oli ghue, ama eri mhi bhale ri ameh batazi egbo ini mhi me asha ri oli khashe egbo izireni."

³² Igho iJoni o pfi otsele ona khi, "Mhi me khi Ayemhe o li abi anekukhu rote idane tiemhie ya ma li egbe. ³³ Mhia kha kpe lese oli, ama oni o ghie mhe mhi ri ameh ke batazi egbo, oo mhe, 'Oni u da me khi oni Ayemhe o tiemhie shi o khi o migha li egbe ne, loli o khi oni o ya ke ri Ayemhe-no-pfuase batazi egbo.' ³⁴ Igho eni emini a gueye mhe ena e li de shi ukpelo eyemhe, ni o remhe gueye e khi Omi Eshinegba o khi."

Eniye odukhokho eni odode ni iJesu o ze

³⁵ Ogbeakolo iJoni ali eniye odukhokho eyoli etuava e gbo migha akagho. ³⁶ Abi iJoni o ro me khi iJesu oo dose, oo, "Bino Omi osumha oyi Eshinegba."

³⁷ Abi eniye odukhokho etuava egho e ro suo ona te, e deba iJesu vu. ³⁸ IJesu o pfi alo ukhokho, o me we khi ee deba lue, o mhila we, "Elo a nono."

Ee oli, "Osese, obo wa la?"

³⁹ Oo we, "A bhale ya bino." Igho e deba li, e me obini o la. Agho e ke nu o la egho nya rote agogo ene ee oguota vu.

⁴⁰ Otuooghuo eniye odukhokho etuava ni e suo emini iJoni o ngme ni e deba iJesu vu o khi Aduru, inyoghuo iSam o iPita. ⁴¹ Igho Aduru o nyanya kpe te odode nono iSam o inyoghuo oli gueye, oo, "Anye she me Omiepfuese." (Emini a ri iKirisiti ngme khi, Omiepfuese.) ⁴² Aduru o rue iSam o bhale ghi iJesu.

IJesu o bino oli, oo, "Yeye u khi iSam o omi iJoni, iKefasi a ke e ke lu

e. iPita ali iKefasi emhi oghuo a rewe ngme."

IJesu o lu iFilipu ali iNatanie

⁴³ Ogbeakolo, iJesu o ke mu egbe khi loli rote agho vu ya ke je iGalili. O me iFilipu, oo li, "Deba mhe." ⁴⁴ Onge iBetisaida ni Aduru ali iPita e khi iFilipu o li khi. ⁴⁵ IFilipu o ke nono iNataniele me. Oo li, "Anye she me oni iMosisi o keke ingme oyoli shi ebe ushi, ni emekeguele e gbo keke ingme oyoli shi Ebe-no-pfuase, ikhi iJesu onge iNazareti Omi iJosefu."

⁴⁶ INataniele oo, "INazareti we, eminete o li rote iNazareti e lase?"

IFilipu oo, "Lese bhale ya bino tse."

⁴⁷ Abi iJesu o ro me iNataniele khi oo bhale obini lue la, iJesu oo, "Egbegbi onge izireni na, oni o ya lo egholi."

⁴⁸ INataniele o mhila li, "Se u gho lese mhe?" IJesu oo, "Mhi she me abi u ro la udi okhua eni neni iFilipu o lu e."

⁴⁹ INataniele oo, "Osese, Omi Eshinegba u khi, oghie oyi izireni!"

⁵⁰ IJesu oo, "Itobo khi mhi khi mhi me e udi okhua eni u ro tigbe miesuo, u ya me emini e dose ona."

⁵¹ O gbo gueye we, "A ya me khi idane o khueghie-a, a me khi igeni eyi Eshinegba e rote idane e tiemhile ya nga shi mhemhe Omi Ogbo o."§

2*IJesu o ri ameh mele onyo a*

¹ Ogbele onuzi-ese, a la iKena na eke iGalili ri omueshi ya ngeli. Inyo iJesu o la agho, ² A li lu iJesu ali eniye odukhokho eyoli shi oni ilegba ni a la ri omueshi ngeli. ³ Abi onyo ni a la agho da o ro pfo, inyo iJesu oo iJesu, "Onyo e pfo we ro da."

⁴ IJesu oo, "Inyo, khi ke gueye mhe emini mhi ya li, itobo khi eghheghhe oyemhe o ramhi ne."

⁵ Inyo iJesu o gueye eni e so onyo, "A ri emini o da gueye e gbe akanya."

⁶ Ikpokpomhi idubo eche esesa e la epfe agho na die ameh e shi ni egbo iju e ro kpe egbe a abi ushi oyewe o

ngme. Udubo oghuo oghuo, o o mie italabi amẹ ene. ⁷ Ijesu o gueye eni e so onyo, "A ka diẹ amẹ vọ eni idubo esesa." Igho e diẹ amẹ vọ ewe nya te unu tsue. ⁸ Igho o o, "A diẹ o ghi oni o ri ukpeloe e khu oni ilegba." Igho e diẹ o ghi o. ⁹ Oni o ri ukpeloe e khu ilegba o rọte eni amẹ ni a she rọ mele onyo a da bino, ọa kpẹ lẹse obini a me we, ama eni e so onyo e lẹse obini a me we. Igho oni omose o lu ughue-omueshi je epfe ete, ¹⁰ o o li, "Ashini a la riẹle emhi onana kpa, onyo onete onana a kpẹ rọ lasele na egbo da khue neni a ri onyo oni o kpo-a lasele, Elo o ze ni a rọ ri onyo ona kpe shi agho?"

¹¹ Ona o khi akanya onyaloa oni odode ni ijesu o gbe. Eoli iKena na eke iGalili o la riẹle o. Onana o rọ ri ufumhi oyoli khasẹ, ni eniye odukhokho eyoli e rọ mie oli su o.

¹² Ona o dose se, ijesu ali inyoli, ghe inyoghuo oli eni emose ali eniye odukhokho eyoli e tiemhi obini iKapanomu. E la oobọ ukuku ogbele.*

Ijesu o lo elemhi Owa oyi Eshinegba le
(iMat 21.12-13; iMak 11.15-17; iLuk 19.45-46)

¹³ Abi egheghe ukpe oyi egbo iju ni a lu iPasova o rọ ti bhale, ijesu o nga obini iJerusalemu.† ¹⁴ O bhale ya e khi egbo e la elemhi apfe oyi Owa oyi Eshinegba ri ena ali isumha ali inekhukhu e de. Eghuo e shito pfa ikpagho na egbo. ¹⁵ Igho ijesu o rue ili rọ lali utali ulumhekie rọ khu we ya lase nya, ghe eni ena ali isumha; o miatse we ikpagho kua, o ghi we abo okphe kpha ku-a. ¹⁶ O o eni e ri inekhukhu e de, "A muno we ana-a! Se a li ri owa oyi Ita mhemhe e mele oki a." ¹⁷ Eniye odukhokho eyoli e ya yelee emini a kpẹ keke shi Ebe-no-pfuase khi, "Ingme owa oye o mu mhe egbe gba."‡

¹⁸ Igho enighie eyi iju e mhila ijesu ini o mhọli ikanya onyaloa ni o ya gbe

ni o ya rokhasẹ ewe khi o mhọli afu ni o rọ riẹle enana nya.

¹⁹ Ijesu o o we, "A bighi oni Owa oyi Eshinegba ona nya gbe, mhi ya gbo riẹle o to ogbele ese."§

²⁰ Enighie eyi iju e ke mhila, "Owa ni a ri ikpe egbhueva ali esesa to wa lie khi u ri ogbele ese tse ya riẹle to?"

²¹ Ama egbe oyoli o ri oni Owa oyi Eshinegba ni o ngme khokho. ²² Abi o rọ ghu-a ni Eshinegba o rọ gbo guise o le, eniye odukhokho eyoli e rọ tigbe sa ya to emini o ke ngme. Ona o rewe mie ungmehi oni o la Ebe-no-pfuase, ali ingme oyi ijesu lolo su o.

²³ Egheghe ni ijesu o rọ la iJerusalemu, ikhi egheghe ukpe iPasova, ebubu egbo e rọ mie oli su o itobo khi e me ikanya onyaloa ni o gbe. ²⁴ Ama ijesu ọa ya regbenga we obo itobo khi o lẹse emini egbo e khi pfo nya. ²⁵ Ọa khi ogbo o ke gbo ya gue ingme oyi egbo ye oli, itobo khi o she lẹse emini o la we udu.

3

Ijesu ali iNikodemosi

¹ Omose oghuo o la o ni o la otu iFarisi, o khi okhemhue ni o mu eloe shi elemhi iju, a lu oli iNikodemosi.

² Oni omose ona o bhale deba ijesu eliyose eloghuo, o o li, "Osesẹ, anye lẹse khi oni o o sesẹ ni o rọte obo oyi Eshinegba bhale u khi. Itobo khi ogbokhoghuo ọa ya dobe ke gbe ikanya onyaloa enabi u wa gbe ena ini Eshinegba ọa nu oli la."

³ Ijesu o o li, "Mhi gue igesikia ye khi, ini aa li riẹle ogbo bia, ọa ya me Eghiele oyi Eshinegba."

⁴ INikodemosi o o li, "Se a li gbo riẹle ogbo ni o womhe se bia? Eri o gbo ya lo inyoli elemhi ni o gbo riẹle oli bia?"

⁵ Ijesu o sọli o, o o li, "Mhi gue igesikia ye khi, aa me ogbokhoghuo ni o ya lo Eghiele oyi Eshinegba ini aa bia li elemhi amẹ ali elemhi Ayemhe. ⁶ Omose ali okpotso ee bia ogbo alo gbugbugbu, ama Ayemhe oyi

* 2:12 Li ze iMat 4.13 † 2:13 Li ze Okiali 12.1-27 ‡ 2:17 Li ze Iwolo 69.9 § 2:19 Li ze iMat 26.61; 27.40; iMak 14.58; 15.29

Ɛshinegba a rọ riẹlẹ ọgbọ ọ bia elemhi ayemhẹ. ⁷ Khi zẹ ni ungmehi ni mhiẹ khi, 'A mema riẹlẹ ẹ ya bia,' o ligho ri abo she. ⁸ Obini o ghole akpekpeli o li ẹ je, eri awa liẹ suọ abi o liẹ li, ama awa aa ya me ọli. Igho ingme oyi eni a riẹlẹ bia elemhi Ayemhẹ oyi Ɛshinegba e li."

⁹ INikodemosi ọ mhila iJesu, "Sẹ a liẹ me ghọ?"

¹⁰ IJesu ọọ, "Yeye ukpokpo-ogbo ọguebe ni u liẹ sese ẹgbọ eke iZireni waa lese ona? ¹¹ Abi o li mhi li gue ọli ẹ ye khi emini anye lese, anye ẹ ngme. Emini anye me, anye ẹ gueye ẹgbọ. Ama aa nono ni a mie usomhi oyi anye suọ. ¹² Ini waa mie mhe suọ ini mhi gue ingme ena agbo ona ye, se u liẹ mie mhe suọ ini mhi gue ingme iloghie ye? ¹³ Ọgbokhoghuo ọa kpe ye iloghie jele ghue, se ni mhemhe Omi Ọgbọ ni mhi rọte iloghie tiemhie. ¹⁴ Abi iMosisi ọ ke li ge enye ni a ri igolu lumhi shi ukpokpo, ni ọ tsua li idane obini ọdagbe ifufu, igho a mema li tsua Omi Ọgbọ idane.* ¹⁵ Eghẹghẹ agho, ọnini ọ da mie ọli suọ, ọ ya mhọli agbo na agboagbo.

¹⁶ "Irari khi Ɛshinegba ọ ọ nono ingme oyi agbo gba, loli ọ rọ rue Omioli ọni ọmose ọtuoghuo kpe na agbo, eghẹghẹ agho ọnini ọ da mie ọli suọ ne, ọa ya pfua, ama ọ ya mhọli agbo na agboagbo. ¹⁷ Ɛshinegba ọa ghie omi ọli bhale agbo, ni ọ bhale ya pfa ezọ mu ẹgbọ na agbo, eri ọ ghie ọli, ọ bhale ya mie agbo pfuese. ¹⁸ Aa ya pfa ezọ mu ọni ọ da mie Omi Ɛshinegba suọ, ama ọni ọa da mie ọli suọ, a she pfa ezọ mu ọli se, itobọ khi ọa mie Omi Ɛshinegba ọtuoghuo kpe suọ. ¹⁹ Abi a liẹ sọ oni ezọ na. Ákpá o bhale agbo, ama ẹgbọ e nono alo ebili ne, itobọ khi ikanya ebe ẹẹ gbe. ²⁰ Ọni ọ gbe ikanya ebe ọa ya nono ákpá, ọa tigbe ẹ bhale ákpá itobọ khi ikanya eyoli e ya ri udi lasele ini e bhale ákpá. ²¹ Ama ọni ọ da ri ungmehi oyi Ɛshinegba ni o khi igesikia a gbe akanya ne, ọ bhale ákpá

ashini a te ẹ me eke, ni ikanya eyoli e rọkhasẹ khi ode oyi Ɛshinegba ọ rọte."

Ọtsele ni iJoni ọ pfi shi ingme oyi iJesu

²² Eẹ lese iJesu ali eniye odukhokho eyoli e je eke iJudia. Ọ nu we la oobọ ukuku eghẹghẹ, ọọ batazi ẹgbọ. ²³ IJoni ọ la Ainoni ni ọa nuẹ shi iSalimu li batazi ẹgbọ, itobọ khi amẹ e lo bu shi agho. Egbọ e je agho deba li ni ọ batazi we. ²⁴ Eghẹghẹ agho aa mu IJoni shi owa ighumha ne.†

²⁵ Eniye odukhokho eyi iJoni eghuo e nu ọgbọ iJu ọghuo khako shi ingme ikpegbe a ona ugamhi. ²⁶ Igho e le deba iJoni, eẹ, "Ọsese, u ke yelele ọmose ọghuo ni u ke batazi, ọni u ngme ingme oyoli epfe oke iJodani elegho, ọ li ẹ batazi ẹgbọ, loli ẹgbọ nya e ke na deba memena."

²⁷ IJoni ọọ we, "Aa me emhikhoghuo ni ọgbọ ọ mhọli ni ọa khi Ɛshinegba ọ rọli na. ²⁸ Eẹ ena a ga suọ abi mhi rọ liẹ khi ọa khi mhemhe mhi khi Omiepfuese, khi eri a li ghie mhe ralo na li.‡ ²⁹ Ọmose ọni ọ rue ọmueshi ọ khi ughue ọmueshi. Eri ọmole ọni ọmose ọni ọ rue ọmueshi ọ ri esọ shi eke migha ke khe ughue ọmueshi. Ọ kha da suọ khi ọmole ọ da ngme ne, egbe eẹ mu ọli. Igho egbe e liẹ mu mhe memena, igho oghẹle oyemhe o gbo vọ. ³⁰ Ufumhi oyoli o mema ke nga shio, ufumhi oyemhe ọ ọ ke tiemhi.

³¹ "Ọni ọ rọte ilimhi tiemhie ọ fu dose ẹgbọ nya. Ọni ọ rọte agbo ana lasele, ọna agbo ona ọ khi. Irarigho, ingmemhi eyi agbo ana a ke ngme. Ama ọni ọ rọte ilimhi tiemhie ọ fu dose ẹgbọ nya. ³² Emini ọ me ali emini ọ suọ ilimhi, ọ gue ẹ ye ẹgbọ, ama ọgbokhoghuo ọa mie ọli suọ. ³³ Ọni ọ da mie emini ọ gueye agbo suọ ne, eri ọ rọkhasẹ khi igesikia Ɛshinegba ọ ngme. ³⁴ Ọni Ɛshinegba ọ ghie, ọọ ngme ungmehi oyi Ɛshinegba, itobọ khi eri Ɛshinegba ọ ri Ayemhẹ oyoli na li gbe ku ọ. ³⁵ Eri Ɛshinegba Ita ọ nono ingme oyi Omioli ọni ọmose, irarigho

* 3:14 Li zẹ iNọba 21.9 † 3:24 Li zẹ iMat 14.3; iMak 6.17; iLuk 3.19-20 ‡ 3:28 Li zẹ iJon 1.20
§ 3:35 Li zẹ iMat 11.27; iLuk 10.22

o ro ri emhikpa nga li obo. § 36 Oni o da mie Omiqli suo ne, eri o o mholi agbo na agboagbo, ama oni o da kie oli ne, o a ya mholi agbo, eri ibiselemhi oyi Eshinegba o o deba li agboagbo.”

4

Ijesu o nu okpotso onge iSameria ngme

¹ Egbo iFarisi e suo khi ebubu egbo e deba iJesu, ali khi o gbo batazi eniye odukhokho bu dose iJoni. ² Oa khi iJesu o ri obo oyoli mema batazi egbo, ama eniye odukhokho eyoli e batazi egbo. ³ Igho abi iJesu o ro suo ingme ni egbo e ngme, o rote eke iJudia vu, o mu egbe pfi je iGalili. ⁴ O ya rote ode iSameria dose abi o ro le iGalili.

⁵ Igho o bhale eoli na lu iSicha ni o la eke iSameria, ni o a nu e shi eke ni iGiekopu o ro na iJosefu omiqli oni omose.*

⁶ Agho ilijia oni a lu ilijia oyi iGiekopu o la. O lose iJesu itobo okiali ni o kia ramhi agho, igho o shito epfe oni ilijia. Oguota o lese mu eke oni egheghe.

⁷ Okpotso onge iSameria oghuo o bhale ya a ame. Ijesu o o li, “Die ame na mhe da.” ⁸ Egheghe agho eniye odukhokho eyoli e she lo ifuapfe ya de eminale.

⁹ Oni okpotso onge iSameria o o iJesu, “Onge iJu u khi, mhemhe mhi khi onge iSameria, se u ke li a lie mhi die ame ne da?” Emini o ze ni o ro ngme na khi, egbo iJu ali egbo iSameria e a ri egbe e ti emhi egbe.†

¹⁰ Ijesu o li, “Ini u lese isomhopfa ni Eshinegba o ro na ogbo lo, ni u gbo ro lese emini ogbo ni o o mhila e ame o khi lo, u kha mhila li o ri ame ne da. Egheghe agho ni o ri ame ni e ri agbo o na ogbo ne da.”

¹¹ Oni okpotso o ke mhila iJesu, o o, “Oga, waa mholi emhi ni a ro o a ame, oni ilijia o limhi. Obo u ke te ya me eni ame ni e ri agbo o na ogbo na a mhe da? ¹² Eri u ke lie khi yeye u fu dose iGiekopu ita ane kpa?” Loli o to oni

ilijia ona, ni o ri oli na anye, ni loli ali imiqli ali elamhako eyoli e gbo te o da.

¹³ Ijesu o ya so li o, o li, “Onini o da da ame eyi ilijia ena, okiam e o gbo ya gbe oli. ¹⁴ Ama okiam e o a tigbe ke e gbe onini o da da ame ni mhi ya ro na li da. Itobo khi ame eyemhe e ya mele oke ni o a ke ya khakha ghue shi oli elemhi, ni o ya ke sha kule ri agbo na agboagbo na li.”

¹⁵ Oni okpotso o o, “Oga Kpekpe ri eni ame na mhe da ini okiam e o khi ke gbo gbe mhe, ini mhi khi ke gbo bhale akana ya a ame.”

¹⁶ Ijesu o o, “Ka lu omose ni o rue e shi bhale.”

¹⁷ Oni okpotso o o, “Mhia mholi omose.” Ijesu o o li, “Igesikia lo, ni u we khi u a mholi omose, ¹⁸ itobo khi u she kpe mholi emose oshe ni u kpe ngeli na. Oni u ga nu la memena, o a khi loli o re shi.”

¹⁹ Oni okpotso o o, “Kie! Oga, mhi she me oli khi omekeguele oyi Eshinegba u khi. ²⁰ Ukhomhi ute onana eni e bia anye egbo iSameria, e kpe la ga ugamhi, ama ee egbo iJu, e khi iJerusalemu awa mema la ke ga ugamhi.”

²¹ Ijesu o o li, “Mie mhe suo khi egheghe o o bhale ni u a ke ro la ukhomhi ute ona, we khi iJerusalemu ya ga Ita. ²² Emini ee egbo iSameria aa lese, a ga, ama anye lese emini anye e ga itobo khi obo oyi iJu imiepfuese o te bhale. ²³ Ama, egheghe o o bhale, oni egheghe o she ramhi ni egbo eni e ri igesikia e ga Eshinegba e ro ya ke ga li abi Ayemhe oyoli o li rokhase we, e gbo te ode igesikia ga li, itobo khi egbo eni e ligo o ga li, o o nono. ²⁴ Ayemhe oyi Eshinegba o khi, eni ee ga li e mema ya ke ga li abi Ayemhe o rokhase we, ali rote ode igesikia.”

²⁵ Oni okpotso o o iJesu, “Mhi lese khi Omiepfuese (oni a lu iKirisiti) o o bhale. O kha bhale, o ya khueghie emhikpa gueye anye.”

²⁶ Ijesu o so oni okpotso o, “Loli mhi khi ni mhi nu e ngme ena.”

* 4:5 Li ze Igbae 33.19; iJosh 24.32 † 4:9 Li ze Ezira 4.1-5; iNee 4.1-2

27 Abi e kie li ngme, eniye odukhokho eyoli e bhale ya e khi o nu okpotso o ngme, o ri abo sha we. Ongewe o a mhila li, “Elo wa nono?” Wexhi e ri e mhila li, “Elo o ze nu u ro nu oli e ngme?”

28 Igho oni okpotso o ze akhe ame oyoli obo shi agho, o je ifuapfe kia gueye egbo, oo lie, 29 “A bhale ka ghe omose oghuo ni o gue emini mhi ga ri ele ghue nya ye mhe. Omiepfuese o fe ya khi?” 30 Egbo e ve gbii te ifuapfe bhale ashini iJesu o la.

31 Eghoghe agho, eniye odukhokho eyoli e ke lema li, “Osesese, waa ke le eminale.”

32 IJesu oo we, “Mhi mholi eminale ni mhia le ni aa lese.” 33 Eniye odukhokho eyoli e mhila egbe we, “Eri ogbokhoghuo o kpe ri eminale ghi o le?”

34 IJesu oo we, “Eminale oyemhe khi, ni mhi ri ele oghuemhe oyi oni o ghie mhe, ni mhi ro gbo gbe akanya oyoli pfo. 35 Aa she ngme o khi, ‘Iki ene e ke kpo le ni a ro ke ya khi ese emhi ekomhi?’ Mhi gue e ye e memena, a bino khi emhi ekomhi na ishemhi e she bie ni a khi ese. 36 Memena a she e fali eni e khi ese ishemhi ota akanya, ni e ke khi ese ikhi ese ni o ri agbo na agbo agbo o bhale. Eghoghe agho ni a bhale ya e khi eni e ro ko ali eni e khi ese e ga kugbe ke ghele. 37 Onana o rokhase khi emini egbo e ngme khi igesikia o khi, ikhi ungmehi ni oo, ‘Oni o ro ko, o ki da shi oni o khi ese.’ 38 Eri mhi ghie e a ka khi ese emini aa ro ko. Egbo elese e ya gbe ikanya ni e toto rewe ko, ama ee a me eleli ikanya eyewe.”

Ebubu egbo iSameria e miesuo

39 Ebubu egbo iSameria ni e la oni eoli e ri itobo emini oni okpotso ogho o gueye we mie iJesu suo, ikhi emini o ngme ni oo, “A bhale ya ghe oni o gue emini mhi ga ri ele ghue nya yemhe.” 40 Abi eni egbo iSameria e ro bhale deba iJesu, e lema li o kpekpe o ku

shi na ewe. Igho iJesu o ku shi na we ogbele eva.

41 Ebubu egbo elese e gbo mie iJesu suo itobo ingmemhi ni o nu we ngme. 42 Eni egbo e ke oni okpotso, “Anye she miesuo memena. Oa khi itobo emini u gueye anye tse anye ro miesuo, ama itobo khi anye she suo emini o ngme, anye gbo lese egbegbo khi oni omose ona o ga khi oni Omiepfuese.”

IJesu o ri omi oni o gbe akanya igometi ni o fu ze

(iMat 8.5-13; iLuk 7.1-10)

43 IJesu o la iSameria ramhi ogbele eva. O rote agho vu je iGalili. 44 O she kpe lie khi egbo ea la eoli oyi omekeguele oyi Eshinegba a mu ekpe na li. 45 Abi o ro lo eke iGalili le, egbo iGalili e mie oli egbegbo, itobo khi ukpele oyewe iJesu o la gbe ikanya onyaloa ni o la iJerusalemu gbe abi e ro ri ele ukpe iPasova. S

46 Igho iJesu o gbo nyene egbe je iKena ni o la eke iGalili, ashini o ke la ri ame mele onyo a. Omose oghuo ni o gbe akanya igometi o la akagho, ni omi oli o la iKapanomu ghua. 47 Oni omose o suo khi iJesu o rote eke iJudia e bhale iGalili. Igho o bhale ya lema iJesu o kpekpe o deba lue ya nu loli ri omi lue, ni oa ze ni o la ako eghuli ze. 48 IJesu oo, “Ini aa li me olele onyaloa ali oshabo, aa ya miesuo.”

49 Oni omose ni o gbe akanya igometi, oo, “Onomhue, kpekpe bhale neni omimhe oo ghua.”

50 IJesu oo li, “Ke je khi omie o ya ze, oa ya ghu.” Oni omose o mie emini iJesu o gueye o suo, oo je. 51 Abi o ro je, eni ee ga li, e bhale ya lona li ode, e gueye oli, “Omie o she ze.”

52 Oni omose o mhila we, “Eghoghe onoghuo oni omoo o la ze?” E gueye oli khi, “Agogo oghuo oghota oode oni omoo o la ze.” 53 Oni ita oni omoo o sato khi eghoghe agho tee iJesu o la gueye lue, “Omie o ya ze.” Loli ali apfe oli nya e mie iJesu suo.

54 Onana o khi akanya ɔnyaloo onuzi-eva ni iJesu ɔ gbe abi ɔ rɔ rɔte eke iJudia bhale iGalili.

5

IJesu ɔ ri ɔmɔse ɔghuo ni ɔɔ ghua ze

1 Abi a rɔ mɛ ingme ena se, iJesu ɔ nga obini iJerusalɛmu shi ukpe ni ɛgbɔ iJu e riɛɛ. 2 Mena, oɔɛ unuɛkpe ni a lu Isumha o la iJerusalɛmu. Ateke ni oke o chocho shi o la agho. IBetisaida a ri ɛlemhi Iburu ɛɛ lu oni oke. Ikuku ikholo ishe ni a ghi e la gasɛ oni oke. 3 Ebubu ɛgbɔ ni ɛa ze, ikhi ezalo, ali eni ɛa doɔɛ ɛ kia ali eni e ghu egbe-a, e yɛshi gasɛ oni oke. Eri e migha khe ɛghɛghɛ ni a rɔ ɔ wushe oni oke-a. 4 [Irari khi o mholi ɛghɛghɛ ni aɛni oyi Eshinɛgba ɔ rɔɔ tiemhi elemhi oni oke ya wushe ɔli-a. Eghɛghɛ agho ɔnini ɔ da kpe te odode ya tiemhi oni oke ini ɔni aɛni ɔ lɛɛ wushe ɔli-a se, a rɔli ze, ughuamhi onini o tseku yɛɛ ɔli ɛ ngme] 5 ɔmɔse ɔghuo ɔ la agho ni o she gba ikpe uye-ali-igbelele abi ɔ te ɛ ghua. 6 IJesu ɔ bhale ya ɛ ɔni ɔmɔse shi agho, ɔ lɛɛ khi ɔ she la agho tɛɛ. IJesu ɔ mhila li, ɔɔ li, “Wa nono ni u ze?”

7 ɔni ɔmɔse ni ɔ ghua ɔ sɔ li ɔ, ɔɔ, “Oga mhi aa mholi ɔgbɔ ni ɔ ya kpaghie mhe obɔ mu mhe tiemhi elemhi oke. A kha da lɛɛ wushe oke-a se, ni mhi rɔ da mu egbe ni mhi tiemhi ne, ɔgbɔ ɔlɛɛ ɔ kpe tiemhi khe mhe.”

8 Igho iJesu ɔɔ li, “Vule! Rue iya oye mhue obɔ ni u ke kia.” 9 Igho ɔni ɔmɔse ɔ ze agho agho, ɔ rue iya oyoli, ɔɔ kia. Eɛgho o khi Ogbɛɛ iyemhe oyi ɛgbɔ iJu.

10 Enighie eyi iJu ɛɛ ɔni ɔmɔse ni a rɔ ze, “Kieeee! Amo o khi Ogbɛɛ iyemhe oyi ɛgbɔ iJu. Eri u gbe ushi ni Eshinɛgba ɔ rɔ na iMosisi-a. Ighuighue lo ni u rɔ tsua iya oye ɛɛ iyemhe.”*

11 ɔni ɔmɔse ɔɔ, wɛ, “ɔmɔse ni ɔ rɛ mhe ze ɔɔ mhe, ‘Rue iya o ye, u ke kia.’”

12 E mhila li, “Oghuo ɔ khi ɔni ɔgbɔ ni ɔ gueye u rue ɔli eke u ke kia?”

13 ɔni ɔmɔse ni a she rɔ ze, ɔa ke lɛɛ ɔgbɔ ni ɔ rɔ li ze, itobɔ khi iJesu ɔ she lo ifuabɔ ɛgbɔ oni ɛghɛghɛ.

14 Abi a rɔ mɛ ena se, iJesu ɔ bhale ya ɛ ɔni ɔmɔse ni ɔ rɔ ze elemhi Owa oyi Eshinɛgba. IJesu ɔɔ li. “Ghekhe, abi u rɔ da ze se ena, khi ke gbo lamhe, ini emhi obe olese ni o doɔɛ ana o khi ya li ɛ.”

15 Igho ɔni ɔmɔse ɔ vu, ɔ ya gueye ɛgbɔ iJu khi iJesu ɔ rɛ luɛ ze. 16 Itobɔ khi iJesu ɔ gbe ikanya enana Ogbɛɛ iyemhe oyi ɛgbɔ iJu, ɛgbɔ iJu ee jili ɔli. 17 IJesu ɔ gueye wɛ, ɔɔ, “Eghɛghɛ kpa Itamhe ɔ rɔ gbe akanya, igho mhemhe mhi li lie gbe akanya.”

18 Itobɔ ungmehi onana ɛgbɔ iJu e rɔ mema gba li abi e li ya gbe ɔli-a. ɔa khi itobɔ khi ɔ gbe ushi oyi Ogbɛɛ iyemhe oyi ɛgbɔ iJu tɛɛ e rɔ ye ugbamhi oyoli, ama itobɔ khi ɔɔ khi Eshinɛgba ɔ khi Ita loli. E lie khi e li ɔ ri onana a lie khi otu loli ali Eshinɛgba e khi.

Eshinɛgba ɔ ri afu na Omi ɔli

19 IJesu ɔ gueye wɛ, ɔɔ, “Abi o li mhi li gue ɔli ɛ ye ɛ, khi mhemhe Omi Eshinɛgba mhi aa doɔɛ ya riɛɛ emhikhoghuo ɔɔtsobɔ oyemhe, ama emini mhi mɛ khi Eshinɛgba itamhe ɔɔ riɛɛ, mhi ya ke riɛɛ. 20 Irari khi Ita ɔ nono ingme oyi omiɔli ɔ rɔ ri emini ɔ riɛɛ nya khasɛ ɔli. ɔ ya gbo ri emini e fu doɔɛ ena khasɛ mhe ni o ya sha ɛ abɔ. 21 Abi Ita ɔ li guise eni e ghu-a le ni ɔ gbo ri agbɔ na wɛ, igho mhemhe omi ɔli mhi li ya ri agbɔ na ɔni ɔ ghole mhe. 22 Ita ɔa ya ri ɔgbokhoghuo gue ɛzo, ama omiɔli ɔ ri afu na, ni ɔ rɔ ri ɛgbɔ gue ɛzo. 23 Ni a bhale ya ɛ khi ɔgbokpa ɔ mu ekpe na ɔni ɔmɔ abi a li mu ekpe ɛ na Ita. ɔni ɔa da mu ekpe na ɔni ɔmɔ ɔa mu ekpe na ɔni Ita ni o ghie oni ɔmɔ.

24 “Abi o li mhi li gue ɔli ɛ ye ɛ khi, ɔni ɔ da suɔ ungmehi oyemhe ni ɔ da gbo mie ɔni ɔ ghie mhe suɔ, ɔ she mholi agbɔ na agbɔagbɔ. ɔgbɔ ɔa ya

* 5:10 Li ze iNee 13.19; iJere 17.21

pfa ẹzọ mu ọli, itobọ khi ọ she rọte ode eghuli lasele bhale ode agbọ. ²⁵ Abi o li mhi li gue ọli ẹ ye ẹ khi ẹghẹghẹ ọọ bhale, oni ẹghẹghẹ na, ni eni e ghu-a e rọ ya suọ ungmehi oyi Omi Ẹshinẹgba, eni e da suọ ungmehi oyọli, e ya la agbọ. ²⁶ Abi Ita ọ li khi ọni ọ ri agbọ ọ na ọgbo, ighọ ọ ri oni agbọ na Omiọli, ni ọ li ke rọ na ẹgbọ. ²⁷ Ọ she gbo ri afu ni a rọ sọ ẹzọ na Omi ọli, itobọ khi lọli ọ khi Omi Ọgbo.

²⁸ “Emini mhi gueye ẹ, o khi sha ẹ abọ, itobọ khi ẹghẹghẹ ọọ bhale ni ilimhi nya ni a she rọ to e ya suọ uruli oyọli. ²⁹ E kha da suọ oni uruli ne, e ya guale, e te uji fiẹ lase, eni e da riẹle onete, e ya mhọli agbọ, ama ẹgbọ ebe e ya guale shi epfua.† ³⁰ Emhikhoghuo ọa la ọ ni mhi dobe ya riẹle ọotsobo oyemhe. Abi itamhe ọ gueye mhe mhi li sọ ẹzọ mhi liẹ sọ ẹzọ. Iso-ẹzọ oyemhe oni o migha lo, itobọ ọa khi abi o ghọle mhe mhi liẹ gbe ikanya, ama emini o ghọle Itamhe ni ọ ghie mhe mhi rọ gbe akanya.

A pfi ọtsẹle shi ọni iJesu ọ khi

³¹ “Mhi aa ya pfi ọtsẹle na egbe mhe. Mhi kha pfi ọtsẹle na egbe mhe, ẹgbọ ẹa ya rue oni ọtsẹle shi egbegbo. ³² Ọgboese ọ la ọ ni ọ pfi ọtsẹle na mhe. Mhi lese ọtsẹle oyọli ni ọ pfi ẹ na mhe khi egbegbo lo.

³³ “A she kpẹ ghie usomhi ghi iJoni, ọ pfi ọtsẹle shi ọni ọ khi igesikia.‡ ³⁴ Ama ọa khi eri mhi mu ma ọtsẹle oyi ọgbo, eri mhi mema gue ọtsẹle ni iJoni ọ pfi na mhe ye ẹ ini a mhọli imiepfuese. ³⁵ Eri iJoni ọ ge abi ákpá ni o rọ ode ẹ khase ẹ. Ukuku ẹghẹghẹ a lama mie oni ákpá ni o ri egbe mu ẹ.

³⁶ “Mhi mhọli ọtsẹle ni ọ fu dose ọtsẹle ni iJoni ọ pfi na mhe. Ika ni Itamhe ọ rọ na mhe mhi gbe pfo ni mhi kiele ẹ gbe, e pfi ọtsẹle khi Itamhe ọ ghie mhe. ³⁷ Itamhe ni ọ ghie mhe ọ she pfi ọtsẹle shi ingme oyemhe. Aa tigbe kpẹ suọ uruli oyọli wẹkhi eri a tigbe kpẹ mhe abi ọli.§ ³⁸ Ungmemhi oyọli ọa la elemhi oye ẹ, itobọ khi aa

mie ọni ọ ghie suọ. ³⁹ À rọsheka wena Ebe-no-pfuase, ni a dabi khi lọli o ya ri agbọ na agboagbo na ẹ. Oni ebe ona lọli o gbo pfi ọtsẹle shi ingme oyemhe. ⁴⁰ Ama aa nono ni a bhale deba mhe, ini a mhọli agbọ.

⁴¹ “Ọa khi ikueghie oyi ẹgbọ mhia nono. ⁴² Ama mhi lese ẹ. Mhi lese khi aa mhọli inono oyi Ẹshinẹgba shi udu o ye ẹ ⁴³ Eva oyi Itamhe mhi rọ bhale, ama aa mie mhe, ọgboese ọ kha ri eva oyọli bhale deba ẹ, a ya mie ọli. ⁴⁴ Emini o ze khi aa miesuọ khi, ikueghie ni o rọte obọ oyi ẹgbọ bhale á nono, ocho ni a kha rọ ke nono oni o rọte obọ oyi Ẹshinẹgba bhale.

⁴⁵ “A khi sa khi mhia ya pfa ẹzọ mu ẹ odalo oyi Itamhe. Ọni ọ pfa ẹzọ mu ẹ khi iMosisi ni a regbenga. ⁴⁶ Ini a mie iMosisi suọ lo, a kha mie mhe suọ itobọ khi ọ keke ingme oyemhe shi ebe. ⁴⁷ Ama abi aa rọ mie emini ọ keke shi ebe suọ, seẹ a ke li ya mie emini mhi gueye ẹ suọ?”

6

Ijesu ọ ri eminale na ebubu ẹgbọ le (iMat 14.13-21; iMak 6.30-44; iLuk 9.10-17)

¹ Abi a rọ me ingme enana se, iJesu ọ da okẹ oniemi no khishi na lu iGalili lasele je egele ọ. (ITiberiasi a gbolo ẹ lu oni okẹ.) ² Ighọ ebubu ẹgbọ e ve deba li gbii, itobọ khi e me ikanya onyaloa ni ọ ri eni ẹ ghua ze. ³ Ighọ iJesu ali eniye odukhokho eyọli e nga ukhomhi ute ya shito. ⁴ Ẹghẹghẹ aghọ ukpe iPasova oyi iJu o she ramhi.

⁵ Abi iJesu ọ yase alo, ọ me ebubu ẹgbọ ni e bhale deba li, ighọ ọ mhila iFilipu, ọọ li. “Obo awa te ya de eminale ni e ya lo ẹgbọ ena le?” ⁶ Eri iJesu ọ mema mhila li ni ọ rọ mhesẹ ọli bino, itobọ khi ọ she kpẹ lese emini lọli ya riẹle shi udu.

⁷ IFilipu ọ sọ iJesu ọ, ọọ li. “O kha tseku khi ifata iki elele, ẹa ya lo ni a rọ de eminale ni a me ya kemhi pfiẹle-pfiẹle na wẹ tono unu!”

† 5:29 Li ze iDan 12.2 ‡ 5:33 Li ze iJoni 1.19-27; 3.27-30 § 5:37 Li ze iMat 3.17; iMak 1.11; iLuk 3.22

⁸ Otuoghuo eniye odukhokho eyoli ni a lu Aduru ni o khi inyoghuo iSamo iPita, oo li, ⁹ “Ukuku omọ o la akana ni o tsua irui ibuledi ishe ali ifele aava. Ashi enana e kia ya ramhi, ni aa kemhi na egbo ena nya?”

¹⁰ Ijesu oo li, “A ri eni egbo shito.” Ebuli iyeye e vo agho egbegbo. Eni egbo nya e shito, emose ni e lao tse, e khi egbo agbele asha ishe. ¹¹ Ijesu o rue eni ibuledi, o tse Eshinegba uwegbe shi o, o kia kemhi na we. O gbo ligho rue eni ifele, o tse Eshinegba uwegbe shi o, o kemhi na we. Eni egbo e le, e khue.

¹² Abi e ro le khue se, ijesu o gueye eniye odukhokho eyoli, oo, “A kia sano iku we eni e le kpole, a khi ze ni e li opfu-a.” ¹³ Abi e ke ro sano we gbili, ighughu igbeva e vo iku ibuledi ni egbo e le kpole.

¹⁴ Abi eni egbo e ro me ikanya onyaloa ni ijesu o gbe, ee li, “Igesikia lo khi omose ona o khi omekeguele ni e khi o ya bhale agbo.” ¹⁵ Ijesu o lese khi eni egbo e she gba abi e li ya ri itoto roli khi oghie, igho, lolighuo o te we ifuabo vu ya nga ukhomhi ute.

*Ijesu o kia ukhomhi oke
(iMat 14.22-33; iMak 6.45-52)*

¹⁶ Abi ogbomhi o ro mu eke elegho, eniye odukhokho eyoli e tiemhi oke ni o khishi. ¹⁷ Agho e te lo oko-oke oniemhi ni o tsua we da lase je iKapanomu. Oni egheghe obili o she bi, ijesu o a nu we la akaghо. ¹⁸ Igho akpekpeli oniemhi o tsua rughu we, oke o wushe kugbe. ¹⁹ Abi e ro kia ukhomhi oke ramhi abi imali ese ali ene gho, e me khi ijesu o kia ukhomhi oke e bhale. Ulishi oo mu we. ²⁰ Ijesu oo we, “Mhemhe lo, ulishi o khi ke mu e.” ²¹ Igho, o ghole we ni e tsua ijesu shi elemhi oko-oke oniemhi. Aghoaghо oni oko-oke oniemhi o ramhi egele obini e je.

Egbo e nono ijesu u gase

²² Ogbeakolo eni ebubu egbo ni e kpe la olase egele oke ukiekie obini o kpole ni eniye odukhokho e kpe te vu.

E lese khi oko-oke oniemhi oghuo tse o kpe la agho, eni egbo e lese khi eniye odukhokho eyoli tse e la oni elemhi oko-oke oniemhi, ali khi ijesu o a nu we lo oni oko-oke oniemhi abi o rote agho vu. ²³ Iko-oke elese e rote obini iTiberiasi bhale epfefefe ashini ijesu o la ri eminale ni ebubu egbo le, ni o la tse Eshinegba uwegbe shi eni eminale. ²⁴ Abi eni egbo e me khi ijesu ali eniye odukhokho eyoli ea la akaghо, e dose lo iko-oke, ni e tsua we je iKapanomu, ni e ya nono ijesu gase.

Ijesu ni o khi Eminale ni o ri agbo o na ogbo

²⁵ Abi e ke ro me ijesu ukhomhi egele olase oke ukiekie obini uzeva, ee oli, “Osese, egheghe onoghuo u ro ramhi oola?”

²⁶ Ijesu o so we o, oo we, “Egbegbi-ingme mhi gue e ye e, o a khi itobo khi a me ikanya onyaloa ni mhi gbe a ro nono mhe, ama itobo eminale ni mhi ro na e le khue. ²⁷ A khi ke kulela nono eminale oyi agbo ona ni oo yese-a, ama a ke kulela nono eminale ni oo la o agboagbo ni Omi Ogbo o ro ya na e le. Itobo khi Eshinegba Ita o she ri obo nga li ukhomhi o mie shi oli o.”

²⁸ Igho, e ke mhila li, e oli, “Elo anye ya ke li ni anye ro ya ke gbe akanya ni o ghole Eshinegba?”

²⁹ Ijesu oo we, “Akanya oyi Eshinegba khi ni a ro mie oni o ghie suo.”

³⁰ E gbo mhila li, ee oli, “Ikanya onyaloa eneghuo u ya riele kase ni anye me ni anye ro ya mie e suo? Elo u ya riele? ³¹ Eni e bia awa e le eminale ni e rote idane de kule, Abi Ebe-no-pfuase o ngme khi. ‘O ri eminale ni e te idane de kule na we le.’ ”*

³² Ijesu o so we o, oo. “Egbegbi-ingme mhi gue e ye e, a khi iMosisi o ri eminale te idane tiemhile na e le, ama Itamhe lolighuo o rote idane ri egbegbi eminale tiemhile ni e le.

³³ Itobo khi eminale ni Eshinegba o

* 6:31 Li ze Okiali 16.4,15; Iwolo 78.24

rọ na ogbo, lolu khi oni o rọte iloghie bhale ya ri agbo na egbo na agbo.”

³⁴ Ee oli, “Onomhue, kpekpe rọte ana vu, ke ri oni eminale ona na anye le.”

³⁵ Ijesu o so we o, oo we. “Mhemhe mhi khi eminale ni o ri agbo o na ogbo. Onini o da bhale deba mhe, okiamhi o a kea gbe oli ghue, oni o da mie mhe suo okiamhe o a tigbe ke ya gbe oli.

³⁶ Ama mhi gueye e khi a she me mhe, ama aa kie mie mhe suo. ³⁷ Egbo ni Itamhe o rọ na mhe nya e ya bhale deba mhe, oni o da bhale deba mhe ne mhia ya khu oli vu. ³⁸ Itobo khi eri mhi rọte iloghie ilimhi tiemhile ni mhi rọ riefe oguemhe oyi oni o ghie mhe, a khi ni mhi riefe oguemhe oyemhe. ³⁹ Oguemhe oyi Ita ni o ghie mhe khi, ni a bhale ya e khi okhoghuo eni o rọ na mhe o a wa mhe-a, ali ni mhi rọ guise we le ri agbo na we, ogbele ni o kpukhokho. ⁴⁰ Oguemhe oyi Itamhe khi ni ogbokpa ni o da pfi alo bino omioli, ni o gbo mie oli suo o ya mholi agbo na agboagbo. Mhi ya guise oli le mhi gbo ri agbo na li ogbele ni o kpukhokho.”

⁴¹ Itobo khi ijesu oo we, “Mhemhe mhi khi eminale ni o rọte iloghie ilimhi tiemhile,” egbo iju e wolo shi o. ⁴² Igho e lie, “Onana o a she khi ijesu omi iJosefu, ni anye lese itali ali inyoli? See o ke lie lie khi, ‘Mhemhe khi ibuledi ni o rọte iloghie ilimhi tiemhile.’”

⁴³ Ijesu o so we o, oo, “A khi ke wolo. ⁴⁴ Ogbokhoghuo o a la o ni o ya bhale deba mhe ini o a li khia khi Ita lolighuo ni o ghie mhe o ti o bhale, mhi ya guise oli le gbo ri agbo na li ogbele ni o kpukhokho. ⁴⁵ Omekeguele oyi Eshinegba oghuo o kpe keke oli shi Ebe-no-pfuase khi, ‘Eshinegba lolu oghuo o ya sese egbo eyoli nya.’ Ogbokpa ni o da ku esọ-a na Ita, ni o rọte obo oyoli wena, o ya bhale deba mhe.”†

⁴⁶ Aa me ogbo ni o me Eshinegba Ita ghue, ini o a li khi oni o rọte obo oyoli bhale. Lolighuo tse o me oli.

⁴⁷ Egbegbi ingme mhi gueye e, oni o da mie mhe suo, o she mholi agbo na

agboagbo ⁴⁸ Mhemhe mhi khi eminale ni o ri agbo o na ogbo. ⁴⁹ Eni e bia e, e le eminale ni e rọte idane de kule obini odagbe-ifufu, e kie ghulua. ⁵⁰ Ama ona o khi eminale ni o rọte iloghie tiemhile, oni o da le oli, o a ya ghu. ⁵¹ Mhemhe mhi khi eminale ni o ri agbo o na ogbo, ni o rọte iloghie tiemhile. Onini o da le eminale ona, o ya mholi agbo na agboagbo. Oni eminale ona, idiegbe oyemhe lo, ni mhi ya rọ shi eke na agbo ni e rọ mholi agbo.”

⁵² Abi ijesu o rọ ngme ona se, egbo iju e nu egbe we khako ekhako oniemhi, ikhi. “See omose ona o li ri idiegbe oyoli na awa ya le?”

⁵³ Ijesu oo, “Egbegbi ingme mhi gueye e, ini u a li le idiegbe, ni u gbo da oia eyi Omi Ogbọ, wa ya mholi agbo. ⁵⁴ Oni o da le idiegbe oyemhe ni o gbo da oia eyemhe, o ya mholi agbo na agboagbo. O ya mholi agbo itobo khi mhi ya guise oli le gbo ri agbo na li ogbele ni o kpukhokho. ⁵⁵ Idiegbe oyemhe khi egbegbi eminale, oia eyemhe e gbo khi egbegbi emini a da. ⁵⁶ Oni o da le idiegbe oyemhe ni o gbo da oia eyemhe, o la elemhi oyemhe, mhemhe mhi li la elemhi oyoli. ⁵⁷ Abi Ita ni o mholi agbo o ghie mhe, mhi li mholi oni agbo, Igho oni o da le idiegbe oyemhe o li ya mholi agbo itobo oyemhe. ⁵⁸ Onana lolu khi eminale ni o te iloghie tiemhile, o a li abi eminale ni e rọte idane de kule ni eni e bia e e kpe le, ni e rọ kie ghua. Ama oni o da le idiegbe oyemhe o ya la agbo agboagbo.”

⁵⁹ Eni ingmemhi ena ijesu o ngme abi o li la elemhi owa ugamhi ni o la iKapanomu sese.

Ingmemhi eyi ijesu ni e ri agbo na agboagbo o na ogbo

⁶⁰ Abi e rọ suo eni ingmemhi ni ijesu oo ngme, ebubu eniye odukhokho eyi ijesu e ke, “Osese, ena e ma ze dose e. Oghuo o dobe ya mie shi o?”

† 6:45 Li ze Aza 54.13

⁶¹ Abi iJesu o rọ lẹsẹ khi eniye odukhokho eyoli e wolo, oo, “Eri ingmemhi eyemhe e yese e udu-a? ⁶² See a ke e ngme ini a me Omi Ogbọ khi o nga iloghie ya shito obini o kpe te tiemhile? ⁶³ Ayemhe oyi Eshinegba o ri agbo ee na ogbọ, ama ogbọ o dobe ri agbo ee na ogbọ. Ingmemhi ni mhi nu e ngme, obọ oyi Ayemhe e te ee bhale, wewe e ri agbo ee na ogbọ ⁶⁴ Abi o rie khi igho, eghuo elemhi e, ea miesuo.” Itobo khi iJesu o she kpe te eke lese eni ea mie oli suo ali oni o ya ri oli de. ⁶⁵ IJesu o gbo gueye we, oo we, “Ona o ze khi mhi gueye e khi ogbọ lolighuo o dobe ya bhale deba mhe see ini Ita o ri oni afu na li.”

⁶⁶ Rọ te ana vu eniye odukhokho eyoli ebubu e mu egbe pfi ea ke lama deba li. ⁶⁷ IJesu o mhila eniye odukhokho etuogbava eyoli, oo we, “Eri a nono ni a li vu?”

⁶⁸ ISamọ iPita o so oli o, oo li, “Onomhue, oghuo anye ya le deba? Yeyeghuo u mhọli ungmehi ni e ri agbo na agboagbo o na ogbọ. ⁶⁹ Anye miesuo, anye gbo lese khi yeyeghuo u khi Oni o pfuase oyi Eshinegba.”‡

⁷⁰ IJesu o so li o, oo, “Oa khi ee ogbava mhi ze? Ama oghuo elemhi e, okphaghie o khi!” ⁷¹ IJudasi ni o khi omi iSamọ Isikaroti loli iJesu o la ana ngme ingme oyoli. IJudasi o khi oghuo eniye odukhokho Ogbava ni o kie te ikpukhokho ri oli de.

7

IJesu ali inyoghuo oli

¹ Abi a rọ me ona se, iJesu o kia gase eke iGalili. Oa lama je eke iJudia itobo khi eni e mhesẹ eyi egbo iJu e nono abi e li ya gbe oli a. ² Oni egheghe ukpe okhoro oyi iJu o ti bhale.* ³ Igho Inyoghuo iJesu, ee oli, “Wa ke rote ana lase, ni u ke je obini eke iJudia ni eniye odukhokho eye e me ikanya onyaloa ni u wa gbe? ⁴ Ogbọ ni o nono ni agbo e lese lue o ya riele ingme sheli. Abi u rọ gbe ikanya oshabo ena, ri egbe e khasẹ agbo gbo ni e lese oni

u khi.” ⁵ Egbegbo inyoghuo oli ea mie oli suo.

⁶ IJesu oo, “Egheghe oyemhe o ramhi ne, Egheghe ni a me kpa o ti e eloe. ⁷ Egbo na agbo ea dobe ya biselemhi e, ama ee biselemhi mhe itobo khi mhia gueye we khi emini ee riele khi ea ti. ⁸ A ke je obini a la riele ukpe, mhemhe mhia vu ne, itobo khi egheghe oyemhe o ramhi ne.” ⁹ Abi iJesu o ngme ghọ se, o ke te iGalili je ashikhoghuo.

¹⁰ Abi inyoghuo oli e rọ je obini oni ukpe okhoro se, o li je oobo, ama o ze ni egbo e me lue.

¹¹ Eni e khi enighie eyi egbo iJu e la agho nono iJesu gase, e mhila, “Igho oni omose ogho?”

¹² Ebubu egbo e la oni igbaa khe ako shi ingme oyi iJesu. Eghuo e lie khi iJesu khi ogbọ onete lo, eghuo e khi eri o mema di egbo. ¹³ Ama ogbokhoghuo o ngme ingme oyoli lase gboo, itobo khi e na ulishi enighie eyi egbo iJu.

IJesu o la olele oyi oni ukpe sese

¹⁴ Abi a rọ li oni ukpe ramhi ode, iJesu o lo elemhi owa oniemi oyi Eshinegba, o sese egbo ungmehi oyi Eshinegba. ¹⁵ Enighie eyi iJu ni e suo oni osese, abo e sha we, e lie, “Obo omose ona ni o ye owena okhoghuo ne o te mhọli ilese enana?”

¹⁶ IJesu o so we o, o li, “Osese ni mhia sese, ea khi obọ oyemhe o te bhale, ama obọ oyi oni o ghie mhe bhale. ¹⁷ Oni o ghole ni o riele oghuemhe oyi Eshinegba o ya lese khi osese ni mhia sese ini obọ oyi Eshinegba o te bhale, abi khi ungmehi ni o ghole mhe mhia ngme. ¹⁸ Oni o da ngme ungmehi oyi egboli, ekpe oo nono ni egbo e ke mu na loli, eri-tse khi oni o da gbe akanya ni o rọ ti oni o ghie o nga ne, loli o khi ogbọ ni o ti, o ga khi ogbọ egbholi. ¹⁹ IMosisi o ri ishi na e? Ama onge e, o ri eni ishi gbe. Elo o ke ze khi a nono ni a gbe mhi a?”

‡ 6:69 Li ze iMat 16.16; iMak 8.29; iLuk 9.20 * 7:2 Li ze iLev 23.34; iDeut 16.13

²⁰ Eni egbo e so ọli o, e ọli, “Ayemhe okphaghie o la e egbe! Oghuo o nono ni loli gbe-a?”

²¹ Ijesu o, “Mhi ri ele onyaloa oghuo, o ro abo sha e nya. ²² Ama abi o ri e khia khi iMosisi o ri ushi ishele-a na e (o mema khi obo oyi iMosisi o te bhale, ama ro te obo oyi eni e bia awa, o ro te bhale), eri a kiele e shele omo a ogbele iyemhea oyi egbo iJu.† ²³ Ini a shele omo a ogbele iyemhea oyi egbo iJu, ini a khi gbe Ushi oyi iMosisi a, elo ze khi a wola khi mhi ro oni o o ghua ze ogbele iyemhea?‡ ²⁴ A khi ke bino ogbo alo gue ogbo ezọ, a ke so ezọ shi abi o li.”

Egbo e mhila ini ijesu o khi Oni Omiepfuese?

²⁵ Eghẹghẹ agho egbo eghuo ni e la iJerusalemu e lie, “Oa khi omose ona enighie eyi iJu e ọ dua abi e li ya gbe a? ²⁶ Ghe ọli sho! Oa khi loli o la ana ngme gbo ena ni ogbokhoghuo oa li ọli emhikhoghuo! Abi khi eri enighie e she lama egbegbo khi loli o khi iKirisiti? ²⁷ Awa aa lese obini omose ona o te bhale. Ama eghẹghẹ ni iKirisiti o ro ya bhale, ogbokhoghuo oa ya lese obini o te ya bhale.”

²⁸ Abi ijesu o ro la elemhi Owa oyi Eshinegba sese, o tse se lasale, o, “A lese mhe, a gbo lese udi-apfe ni mhi te lasale, oa khi mhemheghuo mhi ghie egbemhe bhale akana, ama oni o ghie mhe, ona igesikia lo. Aa lese ọli. ²⁹ Ama mhi lese ọli itobo khi obo oyoli mhi te bhale, lolighuo o ghie mhe bhale.” ³⁰ Itobo ona e nono abi e li ya mu ọli. Ama ogbo khoghuo oa khu ọli, ea ri obo ti ọli, itobo khi eghẹghẹ oyoli oa ramhi ne ³¹ Ama ebubu egbo e kie mie ọli suo, e ke, “Ini oni iKirisiti o bhale, o ya gbe ikanya onyaloa ni e dose eni omose ona o o gbe ena?”

A ghie eni e khe ekhe e ka mu ijesu bhale

³² Egbo iFarisi e suo ingme ni egbo e ngme shi ijesu egbe. Eni iFarisi ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi e ghie eni

e la Owa Oyi Eshinegba e khe ekhe e ka mu ọli bhale. ³³ Ijesu o o li, “Ukuku eghẹghẹ mhi mholi ya nu e la akana, mhi ya nyene egbe je oyi Ita ni o ghie mhe. ³⁴ A ya nono mhe, ama aa ya me mhe, ashini mhi ya la aa dobe ya ramhi agho.”

³⁵ Enighie eyi iJu e nu egbe we e ngme, e lie, “Obo omose ona o o le ni o ro lie khi awa aa ke ya me lue? Eri o vu e je ifui eoli oyi egbo iGiriki, obini egbo eyawa e kia miatseku, ni o la obo ke sese egbo iGiriki? ³⁶ Elo ijesu o ro li ngme, abi o re, a ya nono mhe aa me mhe, ali obini mhi ya la aa dobe ya ramhi agho?”

³⁷ Ogbele ni o kpukhokho oni ukpe, ni khi khi ogbele ni o mu e loe ne nya, ijesu o vule, o rue unu leghe, o o li, “Oni okiam e o o gbe o bhale deba mhe ya mo ame da.§ ³⁸ Ebe-no-pfuase o ngme ghọ khi oni o mie mhe suo khi oke ni o mholi ame eni ri agbo a na ogbo o ya ro te agbo oyoli ke tu lasale.”* ³⁹ Ayemhe ni eni mie ọli suo e ya mie elelese, ijesu o ri oni ame agbo o na a ngme. Ramhi oni eghẹghẹ, oni Ayemhe oa bhale ne, itobo khi aa yase ijesu nga ufumhi oni emhi ne.

Eni egbo ea ke lama shi egbe o

⁴⁰ Abi eni egbo e ro suo ingmemhi eyoli, egbo eghuo e ke, “Omekeguele omose ona o khi egbegbo.”

⁴¹ Egbo elese e ke, “Loli o khi oni Omiepfuese.” Elese e, “Se e Omiepfuese o li ro te iGalili lasale? ⁴² Ebe-no-pfuase o guele khi oni Omiepfuese, khi unuekpe oyi iDefidi o ya te lasale, iBetilemu a ya bia li shi, eoli oyi iDefidi.”† ⁴³ Igho okemhi o ri itobo ijesu lo we iteva. ⁴⁴ Egbo eghuo e nono ni ewe e mu ọli, ama ogbokhoghuo oa ri obo ti ọli.

Umha mie ijesu suo oyi Enighie eyi egbo iJu

⁴⁵ Abi eni e la Owa oyi Eshinegba oni emhi e e khe ekhe e ro je deba iFarisi ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi,

† 7:22 Li ze Igbae 17.10; iLev 12.3 ‡ 7:23 Li ze iJon 5.9 § 7:37 Li ze iLev 23.36 * 7:38 Li ze Ezik 47.1; iZaka 14.8 † 7:42 Li ze 2 iSam 7.12; iMika 5.2

e mhila wẹ, “Elo e zẹ khi a mu iJesu bhale ghi anye?”

⁴⁶ Eni ẹgbọ ni ẹ khẹ ekhẹ, e sọ wẹ ọ, e li. “Ogbokhoghuo ọa tigbe ngme abi omose ọna ọ liẹ ngme ghue.”

⁴⁷ IFarisi e mhila wẹ, ẹẹ, “Eri iJesu ọ she li di ẹ?” ⁴⁸ “Aa tigbe mẹ ọgbọ iFarisi ali enighie eyi ẹgbọ iJu ni e mie ọli suọ? ⁴⁹ Iiye! Ama eni ẹgbọ ebubu ena ẹa lẹsẹ Ishi eyi iMosisi. Itobọ ighọ ẹgbọ ni Ẹshinegba ọ pfi unu na e khi.”

⁵⁰ INikodemosi ni ọ li khi ọtuoghuo eni ẹ mhẹsẹ elemhi ẹgbọ iJu ni ọ kpe ya mẹ iJesu ẹliyosẹ, ọ mhila eni ẹgbọ, ọọ, † ⁵¹ “Ushi oyawa ọa fẹ ngme ghọ a khi pfa ẹzọ umha-guẹli mu ọgbọ ini aa li suọ ẹzọ ni ọ ya gue, ali a gbo guano emini ọọ riẹlẹ?”

⁵² E kẹ ọ li, “Onge iGalili yeye u li khi? Ka riẹlẹ ebe zẹ egbegbọ khi u ya mẹ khi ọmekẹguele ọọ ya rọte iGalili bhale.”

⁵³ Ighọ ọgbogbọ nya ni ọ la aghọ, ọ je apfẹ oyọli.

8

Okpotso ni a gazu okia

¹ IJesu ọ je ukhomhi ute oyi ẹera olivu. ² Ẹluzogbe fiefie, iJesu ọ gbo bhale elemhi Owa oyi Ẹshinegba, ebubu ẹgbọ e bhale deba li, ọ shito ọ sẹsẹ wẹ. ³ Esẹsẹ Ishi eyi iMosisi ali iFarisi e mu ọkpotso ni a gazu okia obọ-obọ bhale ghi iJesu, e rọ ọli migha odalo igbaa. ⁴ Ẹẹ iJesu, “Osẹsẹ, eri a ga ọkpotso ọna zu okia. ⁵ IMosisi ọ she kpe rọ oni ushi shi eke na anye, khi, ọkpotso ni a da lighọ gazu okia, a ke tono ọli echẹ gbe-a. Elo u mhue ya ngme shi ona mena?”* ⁶ Eri e ri ona kpe igha khẹ iJesu ini ọ ngme ungmehi ni e ya rọ ri ingme de ọ. Ighọ iJesu ọ nyẹsẹ egbe, ọ ri umiesobo ọ kẹkẹ emhi shi eke.

⁷ Abi e kie li mhila iJesu oni ogbo ona, iJesu ọ vule, ọọ, “Oni ọ lẹsẹ khi lọli ẹa kpe lamhẹ olamhẹ ghue ọ kpe to ọli echẹ.” ⁸ Ọ gbo nyẹsẹ egbe, ọ kẹkẹ emhi shi eke. ⁹ Abi e rọ suọ ingme ni

iJesu ọ ngme, e gbhiaku-a ọtuoghuo-oghuo rọte eni egbhali. O ke lẹsẹ kpe iJesu ali ọni ọkpotso le shi aghọ ni ọ kie migha. ¹⁰ IJesu ọ vule, ọọ ọni ọkpotso, “Ighe eni ẹgbọ ni e pfa ẹzọ mu ẹ?”

¹¹ Ọni ọkpotso ọọ li, “Mhi aa mẹ ogbokhoghuo, Onomhue.” IJesu ọọ li, “Mhẹmhẹ mhi aa li pfa ẹzọ mu ẹ, ama ke lẹ, khi ke gbo lamhẹ.”

¹² IJesu ọ gbo nu iFarisi ngme, ọọ wẹ, “Mhẹmhẹ mhi khi ákpá oyi agbọ. Oni ọ da deba mhẹ ne, ọa ya tigbe kia alo ebili, ọ ya mhọli ákpá ni o ri ode agbọ a khase ọgbọ.”†

¹³ Eni iFarisi ẹẹ ọli, “Egbe ẹ u pfi ọtselẹ na, ẹgbọ ẹa ya rue ọtselẹ oye shi igesikia.”‡

¹⁴ IJesu ọọ, “Iiye, ini mhi tseku pfi ọtselẹ na egbemhẹ, egbegbi ọtselẹ lọ ni mhi pfi na egbemhẹ, itobọ khi mhi lẹsẹ obini mhi te bhale ali obini mhia je. Ẹẹ, aa lẹsẹ obini mhi te bhale wẹkhi obini mhia je. ¹⁵ Abi ẹgbọ na agbọ e li ẹ sọ ẹzọ ẹẹ a liẹ sọ ẹzọ, ama mhẹmhẹ mhi aa pfa ẹzọ mu ogbokhoghuo. ¹⁶ Ini mhi ya sọ ẹzọ, egbegbọ ẹzọ mhia sọ, itobọ khi ọa khi mhẹmhẹghuo mhi la. Ita ni ọ ghie mhẹ ọ nu mhẹ la. ¹⁷ A kẹkẹ ọli shi ebe ushi oyeẹ khi ọtselẹ oyi ẹgbọ aava, o migha shi egbegbi ọtselẹ. § ¹⁸ Mhi pfi ọtselẹ na egbe mhẹ, Ita ni ọ ghie mhẹ ọ gbo pfi ọtselẹ na mhẹ.”

¹⁹ Egheghe ana eni ẹgbọ e mhila li, “Ighe Itẹ?”

IJesu ọọ wẹ, “Aa lẹsẹ mhẹ wẹkhi Itamhẹ a lẹsẹ. Ini a lẹsẹ mhẹ lọ, a kha li lẹsẹ Itamhẹ.”

²⁰ Elemhi Owa oyi Ẹshinegba ọ la ngme eni ingmemhi ena abi ọ kie li sẹsẹ ẹgbọ, epfẹ ashini a ri ikpati ni a ri ikpaghọ isomhopfa a shi ọ migha. Ogbokhoghuo ọa kie mu ọli, itobọ khi egheghe oyọli ọa ramhi ne.

²¹ IJesu ọ gbolo liẹ wẹ, “Mhi ya vu, a ya nono mhẹ, a ya ghu shi olamhẹ oye ẹ. Aa ya dobe ramhi obini mhia je.”

‡ 7:50 Li zẹ iJon 3.1-2 * 8:5 Li zẹ iLev 20.10; iDeut 22.22-24 † 8:12 Li zẹ iMat 5.14; iJon 9.5 ‡ 8:13 Li zẹ iJon 5.31 § 8:17 Li zẹ iDeut 19.15

²² Egbọ iJu ẹẹ, “Ọ khi awa aa doḅe ya a ramhi obini lọli a je. Eri ọ fẹ ri ona a liẹ khi lọli ya gbe egbeḷi-a?”

²³ Ijesu ọọ, “Egbọ ena ọọke-ola a khi, mhemhe mhi rọte iloghie tiemhie. Egbọ ena agbọ ona ẹẹ a khi, mhemhe mhia khi ọnge agbọ ona. ²⁴ Itobọ ighọ mhi rọ liẹ khi a ya ghu shi olamhe oye ẹ ini a da miesuọ khi mhemhe mhi khi ọni mhiẹ khi mhi khi.”

²⁵ Egbọ iJu e mhila li, “Oghuo u khi?”

Ijesu ọọ, Ọni mhi kie kpẹ rọte igbaekele liẹ khi mhi khi, mhi khi. ²⁶ Mhi mhọli ebubu ingme ali ebubu umha-guekia ni mhi kha gue shi ẹ egbe. Ọni ọ ghie mhe, ọna igesikia ọ khi, ingmemhi ni ọ gueye mhe, mhi gue ẹ ye agbọ.

²⁷ Ẹa leṣe khi ingme oyi Ita li ijesu ọ gueye we. ²⁸ Ijesu ọọ, “Ini a da tsua Omi Ogbọ idane shi ukhomhi ọọra apfida a ya leṣe khi ọni mhiẹ khi mhi khi, mhi khi. Oni eghẹghẹ a ya leṣe khi ọa khi itoto oyemhe mhi rọ riẹle emini mhia riẹle, ama emini Ita ọ sese mhe, mhia gueye agbọ. ²⁹ Oni ọ ghie mhe ọ nu mhe la, ọa pfi mhe shi eke tse, itobọ khi oghuemhe oyọli mhia riẹle eghẹghẹ kpa.”

³⁰ Ebubu egbọ ni e suọ khi ijesu ọ ngme eni ingmemhi ena e mie ọli suọ.

Igesikia o ya rue ẹ ọ le

³¹ Ijesu ọ gueye egbọ iJu ni e mie ọli suọ, ọọ we, “Ini a ri emini mhia sese ẹ gba akanya, egbegbi eniye odukhokho eyemhe a khi. ³² A ya leṣe igesikia ni o la ingme oyi Eshinegba, oni igesikia o ya rue ẹ ọ le.” ³³ Eni egbọ iJu ẹẹ ọli, “Imi Aburaamu anye khi, anye aa tigbe kpẹ lo ighumha oyi ogbokhoghuo ghue! Elo u rọ li ẹ ngme, ini u wa liẹ khi anye ya khi eni a rue ighumha lasele?”*

³⁴ Ijesu ọ sọ we ọ, ọọ, “Egbegbi-ingme mhi gue ẹ ye ẹ, khi ogbokpa ni ọ da lamhe olamhe, oghumha oyi olamhe ọ khi ³⁵ Oghumha ọa ya la apfe oyi ọni ọ mhọli ọli agbọagbọ, ama, omi omhue-apfe ọọ la apfe agbọagbọ. ³⁶ Ini Omi Eshinegba ọ da

rue ẹ ighumha le, egbegbọ a rue ẹ ighumha le. ³⁷ Mhi leṣe khi imi Aburaamu a khi, ama a nono ode ni a te ya gbe mhe a, itobọ khi aa nono ingme ni mhi gueye ẹ. ³⁸ Emini Itamhe ọ rọkhasẹ mhe mhi gueye ẹ, ama emini Ita ẹ ọ gueye ẹ, a riẹle.”

³⁹ Ẹ ọ li, “Aburaamu khi Ita anye.” Ijesu ọ ke, “Ini imi Aburaamu a kha khi egbegbọ lọ, a kha ke riẹle emhi enabi ọ riẹle. ⁴⁰ Abi o ri riẹ kha khi egbegbọ ingmemhi ni Eshinegba ọ gueye mhe mhi gueye ẹ, ama a dua abi a li ya gbe mhe a. Aburaamu ọa riẹle emhi eghoghọ! ⁴¹ Abi a li ena, ighọ ita ẹ ọ kpẹ li.” Ẹẹ ọli, “Anye a khi eniye ni a bia shi ukhomhi okia, Eshinegba ọ khi Ita oghuo kpe ni anye mhọli.”

⁴² Ijesu ọọ we, “Ini Eshinegba ọ khi Ita ẹ lọ, a kha nono ingme oyemhe, itobọ khi obọ oyi Eshinegba mhi te bhale, ni mhi rọ la akana, ọa khi omhesẹ oyemhe o re mhe bhale, ama lọli ọ ghie mhe bhale. ⁴³ Elo o ze khi ingmemhi ni mhi ngme khi ẹa lo ẹ esọ? Itobọ khi aa lama ri egbe mie ingme ni mhi gueye lọ. ⁴⁴ Eniye eyi Okphaghie ni ọ khi ita ẹ a khi, oghuemhe oyi ita ẹ a nono ni a ke riẹle. Rọte igbaekele ọ te khi ogbolo-egbọ-a ali ọloegbhue. Igesikia ọa la li unu. Ingmemhi eyi ọli, egbhọli e khi nya, itobọ khi eri ọọ lo egbhọli abi ọ li. Lọli ọ khi ita egbhọli nya. ⁴⁵ Ama igesikia mhi gueye ẹ khi, itobọ ighọ aa rọ lama mie mhe suọ ⁴⁶ Oghuo elemhi ẹ ọ doḅe ya guele khi mhi mhọli ipfido? Ini igesikia mhi gueye ẹ, elo e ze khi aa mie mhe suọ? ⁴⁷ Oni ọ da khi oyi Eshinegba ọ mema ya ri esọ shi ingmemhi eyi Eshinegba, ama ẹẹ aa khi eyi Eshinegba lọli o ze khi aa lama rọ shi ungmehi oyi Eshinegba.”

Emini ijesu ọọ khi lọli khi

⁴⁸ Eni egbọ iJu e sọ ọli ọ, “Anye a gue ngme ọli mena ni anye rọ ye khi ọnge iSameria u khi, ali khi ayemhe okphaghie o la ẹ egbe?”

* 8:33 Li ze iMat 3.9; iLuk 3.8

⁴⁹ IJesu o ke we, “Mhi aa mholi ayemhe okphaghiye. Ama mhi ri ekpe na Itamhe, ama ee a ri eloe gbe mhe. ⁵⁰ Aa khi eri mhia nono ni egbo e ri ufumhi na mhe; ama oni oo nono ni a ro ekpe na mhe, loli o khi oni o so ezot ti eloe. ⁵¹ Egbegbi-ingme mhi gue e ye e, oni o da ro shi osese oyemhe ne, oa tigbe ya ghu ghue.”

⁵² Egbo iJu ee oli, “Eena anye tigbe lese khi ayemhe okphaghiye o la e egbe. Aburaamu o she ghua, emekeguele e she ghua, ama wa guele khi oni o da ro shi osese eye oa tigbe ya ghu ghue.

⁵³ Ita awa Aburaamu o she ghua, eri u ke e lie khi u fu dose Aburaamu? Emekeguele e she li ghua. Oghuo u fe sa khi u khi?”

⁵⁴ IJesu oo li, “Ini mhi ti egbe mhe nga, oni itinga o khi afue. Itamhe oni ee a lu Eshinagba oye e, loli o khi oni o ti mhe nga. ⁵⁵ Ee a kpe tigbe lese oli, ama mhi lese oli. Ini mhiye khi mhia lese oli, oloegbhuwe oni abi ee ena mhi kha khi. Ama mhi lese oli, mhi gbo ri ungmehi oyoli gbe akanya. ⁵⁶ Eri o ri egbe mu Aburaamu ita e, abi o ro sa usamhi abi loli ya li me ogbele ibhale oyemhe. Abi o ro me ibhale oyemhe, o ghele.”

⁵⁷ Egbo iJu ee oli, “Waa gbe ikpe egbhueva ali igbe ne, wekhi eri u me Aburaamu!”

⁵⁸ IJesu o li, “Abi o li mhi li gue oli ye e, neni a bia Aburaamu, mhi she kpe la!”

⁵⁹ Igho e sanog echekhi wewe ya tono oli, ama, o ri egboli sheli, o rote we ifuabog wa, o ya fie Owa oyi Eshinagba lase.

9

IJesu o khueghie ozalo alo a

¹ Abi iJesu o li kia ode le, o me omose oghuo ni a bia shi ozalo. ² Eniye odukhokho eyi iJesu e mhila li, “Osese, oghuo o lamhe ni o ze khi a bia omose onana ozalo? Olamhe oyoli lo, abi eyi eni e bia li?”

³ IJesu oo we, “Oa khi olamhe oyoli, wekhi eni e bia li, ama eri o ze alo

ni Eshinagba o ri ekpabog eyoli khase elemhi agbog oyi oni ozalo. ⁴ Ogbe o kha da kie laog ne, awa mema ya ke gbe ikanya eyi oni o ghie mhe, ele iyose dog bhale ni ogbokhoghuo oa ke ro dobe ya gbe akanya. ⁵ Abi mhi li la agbog ena, mhemhe mhi khi oni o ri akpa a na egbog ni e la agbog.”*

⁶ IJesu o ngme ona se, o tono ete shi eke fose igbolog ro ma li alo. ⁷ Og oni omose, “Ke je oke ni a lu iSiloamu ni u ya kpe alo a.” Usomhi ni a ghie, a ri iSiloamu ngme. Igho oni omose o li vu ya kpe alo-a. Og jele apfe, oo me eke.

⁸ Egbo eni e ga la kugbe ali egbog ni e kpe me oli khi oo ye omhila, ee. “Onana oa she khi ozalo ni o kpe e shito akana mhila?”

⁹ Egbo eghuo ee, “Loli lo,” ama eghuo ee, “Iiye o! Oa khi loli, eri ona o li khog li.” Ama oni omose oo, “Mhemhe o khi gueguegue.”

¹⁰ E mhila li, “Se o li kia ni u ro ke e me eke?”

¹¹ O we, “Omose oghuo ni a lu iJesu o fose igbolog ma mhe alo, o mhe mhi je oke iSiloamu ya kpe alo a. Igho mhi le ya kpe alo-a, loli mhi ro o me eke.”

¹² E oli. “Ighe oli?” Og we, “Mhi aa lese.”

Egbo iFarisi e de udi iroze oyi oni omose

¹³ E rue oni omose ni o kpe ze alo ghi egbog iFarisi. ¹⁴ Ogbele iyemhea oyi egbog iJu iJesu o ro fose igbolog ro khueghie oni omose alo-a. ¹⁵ Eni iFarisi e mhila oni omose abi o li kia ni o ro ke e me eke. Og we, “IJesu o ri igbolog ma mhe alo, mhi kpe alo-a, mhi ro o me eke memena.”

¹⁶ Eghuo eni iFarisi ee, “Omose ni o ri ele ona oa rote obog oyi Eshinagba bhale, itobog khi oa ri ushi oyi ogbele iyemhea oyi egbog iJu gbe akanya.” Egbo iFarisi elese ee, “Se ogbog olamhe o li dobe ya gbe akanya onyaloa onana?” Ingme ona o pfi umhalama shi egbe o na we.

* 9:5 Li ze iMat 5.14; iJon 8.12

17 Igho eni egbo iFarisi e mhila oni omose, “Yeye ni iJesu o khueghie alo-a, elo u me ya ngme shi ingme oyoli?”

Oo we, “Omekeguele lo.”

18 Eni egbo iJu ea kie miesuo khi oni omose o kpe ze alo, ali khi eri a khueghie oli alo-a. O ya ramhi ni e ro ghie ya lu eni e bia oni omose, 19 E mhila we, “Omi e na? Onana e khi ozalo a bia li? Se o ke li kia ni o ro ke e me eke?”

20 Eni e bia li ee we, “Anye lese khi omi anye lo, anye gbo lese khi ozalo anye bia li. 21 Ama anye aa lese abi o li kia ni o ro ke e me eke, anye aa gbo lese oni o khueghie oli alo-a. A mhila li, o ke khi omoo, o dobe ya ngme na egboli.” 22 Itobo khi ulishi egbo iJu o mu eni e bia li e ro ngme na. Irari khi eni egbo iJu e she kpe ngme oli shi oghuo, khi ogbo ni o da mie shi o khi iJesu khi iKirisiti, khi eri a khu oli owa ugamhi ya fie. 23 Itobo ona eni e bia li e ro lie, “O fu te ni o ngme e na egboli, a mhila li.”

24 Utonuzeva, e gbo lu omose ni o kpe ze alo, ee oli, “Romhi Eshinegba khi u ya gue igesikia ye anye. Itobo khi anye lese khi omose ni o re ze khi ogbo olamhe lo.”

25 Oo we, “Mhi aa lese ini ogbo olamhe lo, ama emhi oghuo ni mhi lese khi, ozalo mhi kpe khi, ama memena mhi she e me eke.”

26 E mhila li, “Se o fe li e? Se o li khueghie-a e alo a?”

27 Oo we, “Mhi kpe gueye e, aa lama shi mhe o, elo o ke ze ni a ro o nono ni a gbo suo oni ungmehi? Eri a li e nono ni a li khi eniye odukhokho eyoli?”

28 E tsue oli, ee oli, “Omoo odukhokho oyi oni omose ona yeye u khi, ini itse lo, ama eniye odukhokho eyi iMosisi anye khi. 29 Anye lese khi Eshinegba o nu iMosisi ngme, ama anye aa lese obini omose ona o te bhale.”

30 Oni omose oo we, “Uza lo e, ni aa ro lese obini o te bhale, ama loli o khueghie mhe alo-a. 31 Awa lese khi Eshinegba o ya suo iromhi oyi egbo olamhe, ama iromhi oyi eni e ri ekpe

na li oo suo, ali eni e riele emini oo nono e riele. 32 Rote igbaekele agbo, aa tigbe suo ogbo ni o khueghie ozalo ni o khia khi igho a bia li alo a ghue. 33 Ini o khia khi omose ona khi oboo yoi Eshinegba o te bhale lo, o kha dobe li emhikhoghuo.”

34 E oli, “Elemhi olamhe a bia e shi, ni a la kuele, se u li a nono ni u ke sese anye?” Igho e khu oli elemhi owa ugamhi ya lase o khi ke gbo bhale o ghue.

Itase-alo-a ona ayemhe

35 Abi iJesu o ro suo khi a khu oni omose owa ugamhi ya lase, o nono oli me, o mhila li, oo li, “U mie Omi Ogbo suo?”

36 Oni omose o li, “Oga, gueye mhe oni Omi Ogbo o khi, ni mhi mie oli suo!”

37 IJesu oo li, “U she me oli, loli o ga nu e ngme ena.”

38 Oni omose o li, “Onomhue mhi miesuo.” O wugha o kueghie iJesu.

39 IJesu oli, “Eri mhi bhale agbo ona ya gue egbo ezoo, ishegho ni egbo ni e zalo e ke me eke, ni eni e kpe e me eke ni e ze alo.”

40 Egbo iFarisi eghuo ni e la akagho e suo ingme ni o ngme, e mhila li, “Eri u we khi ezalo anye li khi?”

41 IJesu oo we, “Ini ezalo a khi lo, aa kha mholi umha-guekia, ama abi ee a ke ro ye khi a me eke na, onana o rokhasa khi ena olamhe a khi.”

10

Okhe oyi orisumhaka

1 IJesu oo, “Abi o li mhi li gue oli e ye e, khi, ogbo ni o da rote ode unuekpe lo ogba ni a ri isumha shi, ni o rote oboese nga fiala lo ne oghiatoo ali oni o li iko o khi. 2 Ogbo ni o rote ode unuekpe lo, loli o khi orisumhaka oyi isumha. 3 Eri oni oo khe ekhe ode unuekpe o khueghie ode-a na li, eni isumha e suo uruli oyoli ini o lu isumha eyoli eva abi o ri eva na we, o re we kia lase. 4 O kha da re wewe nya fie lase ne, eri oo ralo na we, eni isumha ee deba li, itobo khi e lese

uruli oyoli. ⁵ E a ya deba ogboese, eri e ri ochogho me o li ya ke na, itobo khi ea lese uruli oyoli.”

⁶ Eri iJesu o ze okhe ona ro nu we ngme, ama ea lese emini o ri o li ngme.

Ijesu ni o khi orisumhafia onete

⁷ Igho iJesu o gbo le, “Egbegbi- ingme mhi gue e ye e, mhemhe mhi khi ode unuekpe ni isumha e rote e lo, ni e gbo te e dose fe. ⁸ Egb o ni e kpe bhale khe mhe, ighiat o ali eni e li iko e khi, ama eni isumha ea ri eso shi we o. ⁹ Mhemhe mhi khi ode unuekpe, onini o da rote mhemhe egbe ne, a ya mie o li pfuese, o ya fe, o lo le, o me emhi le.

¹⁰ Eri oghiat o lese bhale ya do, o gbe- a, o pfuse-a tse, ama mhi she bhale ni a mholi agbo, ni a mholi o li gba pfo.

¹¹ “Mhemhe mhi khi orisumhafia onete. Eri orisumhafia onete o ri agbo oyoli shi eke ni eni isumha eyoli.

¹² Oni a mie shi akanya irisumhafia o a khi lo li o mholi eni isumha, ini o me khi akpogene o bhale, o na tsua isumha kua, oni akpogene o tsua rughu eni isumha, o vese we kua. ¹³ Oni a mie shi oni akanya irisumhafia o na vu, itobo khi eni isumha ea khi eyoli, ali khi ea mu o li egbe.

¹⁴ “Mhemhe mhi khi orisumhafia onete, mhi lese isumha eyemhe, eni isumha e lese. ¹⁵ Abi Ita o li lese mhe, igho mhemhe mhi lese o li, igho mhi ro ri agbo oyemhe shi eke na eni isumha.* ¹⁶ Isumha elese e la o ni ea la elemhi ogba oyi isumha ona memena. Mhi mema fe ya wolo we ma o. E ya suo uruli oyemhe. E ya kugbe khi oghuo, e mholi orisumhafia oghuo. ¹⁷ Ita o nono ingme oyemhe, itobo khi mhi lama ri agbo oyemhe shi eke, ni a ro bhale ya e khi mhi ya gbo me o li rue. ¹⁸ Aa me ogbokhoghuo ni o ya dobe mie mhe agbo oyemhe. Mhemhe oghuo mhi ro li shi eke. Mhi mholi afu ni mhi ro o ze o li obo, mhi gbo dobe ya rue o li ini o ghole mhe. Omhese ona Itamhe o gueye mhe mhi rie.”

¹⁹ Eni ingmemhi enana e gbo pfi umhalama shi egbe o na egbo iJu. ²⁰ Ebubu egbo e lie, “Ayemhe okphaghe o la li egbe, ujili o o kpha li. Elo e ze khi a ri eso o shi o li o?”

²¹ Ama egbo elese, ee o li, “Ing- memhi enana ea dobe ya rote unu oyi ogbo ni o mholi ayemhe okphaghe lasele! Ayemhe okphaghe o dobe ya khueghie ozalo alo a?”

²² Oni eghege o khi eghege oru- am e ni a ro li ukpe ni a ro yelele abi a li ri Owa oyi Eshinegba rie le nga Eshinegba obo. Eghege ulili lo.

²³ Ijesu o la atukpapfe oyi Owa oyi Eshinegba kia, ashini a lu arakpha oyi iSolomoni. ²⁴ Ebubu egbo iJu e le gase o li, e mhila li, “Ele u ri anye ya shi alo ebili ramhi? Khueghie igesikia ni o la o-a khas e anye ini yeye u khi iKirisiti!”

²⁵ Ijesu o o we, “Mhi she kpe gueye e, ama aa lama mie mhe suo. Ikanya onyaloa ni mhi ri itoto oyi Ita a gbe, wewe e pfi otsele na mhe. ²⁶ Ama aa lama miesuo, itobo khi aa la elemhi isumha eyemhe. ²⁷ Isumha eyemhe ee suo uruli oyemhe, mhi lese we, ee deba mhe. ²⁸ Mhi ri agbo na agbo agbo na we, ea tigbe ya pfua. Aa me oni o ya dobe mie mhe ewe obo. ²⁹ Itamhe ni o ri eni isumha nga mhe obo, o fu dose ogbokpa. Aa me oni o dobe ya mie Ita ewe obo. ³⁰ Mhemhe ali Itamhe oghuo anye khi.”

³¹ Eni egbo iJu e gbo sano eche eke e tono o li. ³² Ijesu o o we, “Mhi she gbe ikanya ebubu ukpeloe oye e, ni o khia khi Itamhe o ri itoto na mhe ni mhi ro gbe we, onoghuo a tono mhe eche e shi o?”

³³ Eni egbo iJu ee o li, “Oa khi itobo ikanya enete e ze ni anye ro a tono e eche, ama, itobo khi u pfi unu-a! Se yeye ogbo afue-afue u li e ke lie khi Eshinegba u khi?”†

³⁴ Ijesu o o we, “A she kpe keke o li shi ebe Ishi eyi iMosisi khi Eshinegba o o lie khi, ishinegba ee a khi.‡ ³⁵ Anye she kpe lese khi emini ebe onopfuae

* 10:15 Li ze iMat 11.27; iLuk 10.22 † 10:33 Li ze iLev 24.16 ‡ 10:34 Li ze iWolo 82.6

o ngme khi igesikia o khi agboagbo, khi egbo ni a she kpe gue ingme oyi Eshinegba ye, Eshinegba o lu ishinegba. ³⁶ Ita o she ze mhe oda kee neni o ghie mhe bhale agbo, ini mhi ngme ghokhi Omi Eshinegba mhi khi, se a ke li a lie khi mhi a pfi unu-a? ³⁷ A khi mie mhe suo, ini mhi aa ya rieie emini Itamhe o rieie. ³⁸ Ama ini mhia rieie we, ini aa ro tseku mie mhe suo, a mie ikanya onyaloa ni mhia gbe suo, ni a ro lese khi Ita o la elemhi oyemhe, mhemhe mhi li la elemhi oyi Ita.”

³⁹ Igho e ke gbo li dua ni wewe e mu iJesu, ama o pfue we, o a ze we mu.

⁴⁰ IJesu o da oke iJodani je ukiekie ashini iJoni o ke la batazi egbo. Igho o bie ya la akaghos. ⁴¹ Ebubu egbo e bhale akaghos deba li. Ee, “iJoni o a gbe ikanya onyaloa okhoghuo, ama ingmemhi ni iJoni o ngme shi ingme eyi iJesu, e bhale ya tse nya.” ⁴² Ebubu egbo ni e la akaghos e mie iJesu suo.

11

Eghuli oyi iLazarosi

¹ Omose oghuo ni a lu iLazarosi ni o la eoli iBetani, Oo ghua. IBetani iMeli ali inyoghuo oli ni okpotso ni a lu iMata e la.* ² IMeli ona o ke ku ituale ni o pfi ku Onomhue awe, ni o gbo ri itsu ni e la li ukhomhi shishi o ewe-a. Loli o khi inyoghuo iLazarosi ni o yeshi i ghua.† ³ Inyoghuo oli eni ikpotso e ghie usomhi ghi iJesu, e o li, “Onomhue, omole e o o ghua.”

⁴ Abi iJesu o ro suo ona, oo li, “Ughuamhi ona, o a ya gbe oli, ama, eri a me onana ni a me asha khi ufumhi na Eshinegba ali Omi Eshinegba.”

⁵ IJesu oo nono ingme oyi iMata ali iMeli ali iLazarosi. ⁶ Abi o ro tseku suo khi iLazarosi o ghua, o kie la ashini o la ramhi ogbele e va. ⁷ Igho o gueye eniye odukhokho eyoli, oo we, “A ze ni awa mu egbe pfi je obini eke iJudia.”

⁸ Eniye odukhokho eyoli e o li, “Osese, ode o a nue ne ni egbo iJesu e ro

o nono ni wewe tono e eche. Oobo wa nono ni u gbo nyene egbe je?”

⁹ IJesu oo we, “Oa khi te ele uzogbe ramhi ele ogbomhi awa ro o me eke? Oni oo kia ini ogbe o la o, o a ya khi owe, itobo khi akpa oyi agbo ona o ro o me eke. ¹⁰ Ama ini o ri alo ebili e kia, o ya khi owe, itobo khi o a mholi akpa ni o ro o me eke.”

¹¹ Abi o ke ro ngme onana se, o gueye we, oo we, “iLazarosi omole awa o she lese, ama mhia le ni mhi ya guise oli le.”

¹² Eniye odukhokho eyoli e o li, “Abi o ro da lese-a egho, o ya ze.”

¹³ Eri IJesu o ro li lie khi iLazarosi o she ghua, ama e dabi khi egbegbi olese o ngme. ¹⁴ Igho iJesu o guele gboo khi iLazarosi o she ghua. ¹⁵ Ama itobo oye e, egbe e mu mhe shi o khi mhi aa nu oli la akaghos ni o ro ghua, ni a ro mie mhe suo. A ze ni awa le deba li.

¹⁶ ITomosi ni a gbo li e lu iDidimosi, oo eniye odukhokho enekpole, “A ze ni awa li deba Osese je oobo ni awa nu oli ghua.”

¹⁷ Eghenge ni iJesu o ke ro ramhi agho, o bhale ya e khi o she ramhi ele ene abi a te ri iLazarosi to. ¹⁸ Rote iBetani je iJerusalemu o a ramhi imali e va. ¹⁹ Igho ebubu egbo iJesu e she kpe bhale iBetani ya tse iMeli ali iMata e mu opfu shi inyoghuo we ni o ghua.

²⁰ Abi iMata o ro suo khi iJesu o o bhale, o fie lase ya lona li ode, ama iMeli o la elemhi owa. ²¹ IMata oo iJesu, “Onomhue, ini u la akana lo, inyoghuo-mhe o a kha ghua. ²² Ama mhi lese khi memena khi Eshinegba o ya ri emiemini u wa mhila li ne.”

²³ IJesu oo li, “Inyoghuo e, o gbo ya guale bhale agbo.”

²⁴ IMata o li, “Mhi lese khi o ya te eghuli guale ogbele iguale ni o khi ogbele ni o kpukhokho.”

²⁵ IJesu oo oli, “Mhemhe mhi rote eghuli ya guise eni e ghua le, ni mhi ri agbo ya na we, oni o da mie mhe suo o ya mholi agbo, ini o tseku ghua.”

26 Oni o la agbo ni o da mie mhe suo, o a tigbe ya ghu-a. U fe mie ona suo?"

27 Oo li, "Ii Onomhue! Mhi miesuo khi yeye u khi iKirisiti, Omi Eshinegba ni o ya bhale eke agbo ona."

28 Abi iMata o ro ngme gho se o le ya ri ofie gueye iMeli, oo, "Osese o she bhale, o o nono e." 29 Abi iMeli o ro suo ona o ti vule, o nyanya fie lase je ashini iJesu o la. 30 Ijesu o a kie ramhi oni eoli ni o o je ne, ama o kie la ashini o kia ramhi ni iMata o ro lona li ode. 31 Egb o iJu ni e la elemhi owa yese oli, e vule deba li je olase abi e ro me khi o ti vule je olase. E dabi khi eri o je obini uji ya vie.

32 Abi iMeli o ro ramhi ashini iJesu o la ni o me oli, o de ya wugha li odalo, oo li, "Onomhue, ini u la akana lo, inyoghuo-mhe o a kha ghu!"

33 Abi iJesu o me khi loli ali egbo iJu ni e kphase oli khi ee vie, o ro obo ti iJesu udu, egbe e guogh o li a. 34 Ijesu o mhila we, oo, "Ashi a ro li to?"

E o li, "Onomhue bhale ya ghe oli."

35 Ijesu o vie. 36 Egb o iJu ni e la agho, ee, "A ghe abi oli nono ingme oyi oli khe."

37 Ama eghuo o e lie, "Loli ni o khueghie ozalo alo-a oo kha dobe tsumhi iLazarosi ini o khi ghua?"

Ijesu o guise iLazarosi gbo bhale agbo

38 O gbo ri obo ti iJesu udu. O kia je obini uji ni o khi irui, ni a gheghele eche zuse unu. 39 Ijesu oo, "A gheghele oni eche unu oni uji-a."

iMata inyoghuo oni omose ni o ghu-a oo, "Onomhue, o she ya ke we! Amo o li ele onuzi-ene abi a te ro li to!"

40 Ijesu o li, "Mhi a kpe gueye khi u ya me ufumhi oyi Eshinegba ini u miesuo?" 41 Igho e gheghele oni eche unu uji lase. Ijesu o yase alo idane, o li, "Mhi kphemhi ne Ita, khi u suo mhe. 42 Mhi lese khi u ma suo oyemhe, itobo oyi egbo ena mhi ro o ngme ona ni e miesuo khi yeye u ghie mhe."

43 Abi o ro ngme ona se, o lu oli leghe, "iLazarosi e! Fie lasele!" 44 Oni omose ni o ghu-a o fie lasele, a ri ide

olimhi gono li abo ali awe, ghe eni a ro ku oli alo. Ijesu oo we, "A taghie oli a ni a ze oli vu."

Ugbamhi abi a li ya gbe iJesu-a (iMat 26.1-5; iMak 14.1-2; iLuk 22.1-2)

45 Ebubu egbo iJu ni e bhale ya tse iMeli o mu opfu e me emini iJesu o riefe, e mie oli suo. 46 Ama eghuo elemhi we e vu ya gueye egbo iFarisi emini iJesu o riefe. 47 Ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali iFarisi e ya lu eni e mheso ni a lu iSaediri ya nu we mholi ilegba.

E mhila egbewe, "Elo awa li ena? Aa me ikanya onyaloa ni omose onana o gbe? 48 Ini awa lina ze oli obo, ogbokpa o ya mie oli suo. Egb o iRomu e ya shashe Owa oyi Eshinegba oyawa-a."

49 Omose oghuo elemhi we ni a lu iKefasi, ni o ralo ugamhi oni ukpe ogho, oo li, "Aa lese ingme! 50 A lese khi ogbo otuoghuo o kha ghu-a na egbo kpa, khi o ti dose ni egbo nya e pfua?"

51 Oa khi ibe eyoli o ro sa ngme oni ungmehi ona, ama ungmehi angme-shi-ekpe ni o ya tse ogbe na ako, khi iJesu o ya ghu-a na egbo iJu o khi ni o ngme, itobo khi loli o ralo ugamhi oni ukpe. 52 Oa khi oyi iJu tse, ama ni o san o egbo eyi Eshinegba ni e kia miatse ku agbo nya gbili re we khili oghuo.

53 Rote efe gho vu, egbo iJu e te gba ugbamhi abi wewe e li ya gbe iJesu a. 54 Itobo igho, iJesu o a ke kia lase gboo iteva oyi egbo iJu. O ri ochogho vu je eoli ni a lu Efuremu, ni o ti mama odagbe ifufu. Agho loli ali eniye odukhokho eyoli e ke ga la.

55 Abi eghoghe ukpe iPasova oyi egbo iJu o ro ti i bhale, ebubu egbo e te eoli ododa je iJerusalemu ya ri egbe we khi eni e pfuse, abi ushi oyewe oo e ke li neni oni ukpe o ramhi. 56 Ee nono iJesu. Abi e ro la elemhi Owa oyi Eshinegba, e mhila egbewe, e lie, "A li sa khi o ya bhale? Otse o a ya bhale shi oni ukpe ona." 57 Ama ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali iFarisi e she kpe

mhesẹ na eni ẹgbọ, oni ọ da lesẹ obini iJesu ọ la, oni ọgbọ ọ guele ni wẹwẹ e mẹ asha mu ọli.

12

IMeli ọ la obini iBẹtani ku ituale ku iJesu

(iMat 26.6-13; iMak 14.1-9)

¹ Abi o rọ kpọ ogbẹlẹ esesa oni ukpe iPasova le, iJesu ọ nyenẹ egbe bhale obini iBẹtani, obini iLazarosi ni iJesu ọ rọte eghuli guise le ọ la. ² E nye akhe na iJesu, iMata ọ kphanọ eni eminale ghi wẹ. iLazarosi ọ li nu wẹ shitọ shi ilele oyi eni ekhe. ³ Ighọ iMeli ọ rue egbegbi akanama ituale ni ọ pfie ni o lolo ghale. Ọ ku ọli shi iJesu awe, ọ ri itsu ni e la li ukhomhi shishi ọ awe a. Upfiemhi oyi oni ituale o kphela vọ oni elemhi owa nya.*

⁴ Ijudasi Isikaroti ni ọ khi ọtuoghuo eniye odukhokho eyi iJesu, ni ọ rọte ikpukhokho ya ri iJesu de, ọ mẹ emini iMeli ọ riẹlẹ, ọọ, ⁵ “Elo o zẹ ni aa rọ ri oni ituale de ni a kemhi eni ikpaghọ na eni ẹa mhue? Oni ituale o ghale ramhi ifata ukpe oyi ọgbọ ọghuo.” ⁶ Oa khi itobọ khi ọ mholi udu iamhe na eni ẹa mhue, ọ rọ ngme ungmehi ona. Ama itobọ khi oghiatọ ọ khi, ali khi lolọ ọ tsua ikpaghọ ọ mhue na wẹ, ni ọ rọte muno epfia.

⁷ Ama iJesu ọọ li, “Zẹ ọli obọ riẹlẹ emini o la li udu, eri ọ mu mhe egbe ẹ khe irotọ oyemhe. ⁸ Eghẹghẹ kpa ẹgbọ ni ẹa mhue e rọ nu ẹ a la, ama mhemhe mhia nu ẹ ya la ana eghẹghẹ kpa.”†

⁹ Ebubu ẹgbọ iJu e suọ khi iJesu ọ la iBẹtani, ighọ e je oobọ. Oa khi itobọ iJesu tse e rọ je oobọ, ama ni e ba mẹ iLazarosi ni iJesu ọ te eghuli guise le. ¹⁰ Ighọ ighie eyi ekpodalougamhi ee gba ugbamhi abi e li ya li gbe iLazarosi a, ¹¹ itobọ khi ingme oyọli o zẹ khi ebubu ẹgbọ iJu e ku ma iJesu ọ, ni e rọ mie ọli suọ.

Ẹgbọ e ri ufumhi na iJesu abi ọ rọ lo elemhi iJerusalemu

(iMat 21.1-11; iMak 11.1-11; iLuk 19.28-40)

¹² Ogbeakọlọ ebubu ẹgbọ ni e bhale shi oni ukpe iPasova e suọ khi iJesu ọọ je iJerusalemu. ¹³ Ighọ e yanọ eyamhi mhue abọ fiẹ ya ẹẹ ọli. E kpe okeke gbii, e liẹ, “Tsumhi anye. Awa kuẹghie Ẹshinegba. Ẹshinegba ọ khivose na oni ọ ri eva oyi Ẹshinegba Onomhue ẹ bhale! Ẹshinegba ọ ka khivose na oghie iZireni!”‡

¹⁴ IJesu ọ mẹ ozele akphere. O nga li shitọ abi Ebe-no-pfuase o ngme ọli, ni ọọ,

¹⁵ “Ẹgbọ iJerusalemu,

ulishi o khi mu ẹ!

Oghie oyẹ ẹ ọọ bhale ena,

ọ nga ozele akphere ẹẹ bhale.”§

¹⁶ Eniye odukhokho eyi iJesu ẹa kpe rọte eke lesẹ obini eni ingme ena e je. Ama abi Ẹshinegba ọ rọte eghuli guise iJesu le ni ọ ri ufumhi na li, e rọ tigbe sato khi a kpe kẹkẹ eni ingme eyọli ena shi Ebe-no-pfuase, ali khi e ke riẹlẹ eni ingme ena deba li ghue.

¹⁷ Olele ẹgbọ ni e nu ọli la aghọ abi ọ rọ rọte uji lu iLazarosi lasese, ni ọ rọ rọte eghuli guise ọli le, e kie kia gueyẹ ẹgbọ abi a li mẹ oni ingme. ¹⁸ Itobọ khi ebubu ẹgbọ e suọ khi iJesu ọ gbe akanya onyaloa ona e rọ vẹ lasese ya mẹ ọli. ¹⁹ Ighọ ẹgbọ iFarisi e nu egbe wẹ ngme ọli, e liẹ, “Awa aa mholi emini awa dobe ya li ona. Aa mẹ khi ẹgbọ nya e ke ẹ deba li!”

IJesu ọ ngme ingme eghuli oyọli shi eke

²⁰ Ẹgbọ iGiriki e li la eni e je iJerusalemu ya ga eghẹghẹ oni ukpe iPasova. ²¹ E ya mhila iFilipu (ni ọ khi onge iBėtisaida ni o la iGalili) ẹ ọ li “Oga, anye ẹ nono ni anye mẹ iJesu, ni anye nu ọli ngme.”

²² IFilipu ọ vu ya gueyẹ Aduru, wẹwẹ aava e ya gueyẹ iJesu.

²³ IJesu ọọ, “Oni eghẹghẹ o she ramhi ni a rọ ri ufumhi oniemhi oyi

* **12:3** Li zẹ iLuk 7.37-38 † **12:8** Li zẹ iDeut 15.11 ‡ **12:13** Li zẹ iWolo 118.25,26 § **12:15** Li zẹ iZaka 9.9

Omi Ogbọ ya khasẹ. ²⁴ Abi o li mhi li gue ọli ẹ yẹ ẹ khi, ini aa li ri ukpamhi ado kọ eke ni o ghua, eri o kie ya li abi o kie kpe li. Ini a roli kọ eke ni o ro ze, o ghua, o fu, o ri imomhi ni e bu lasela. ²⁵ Onini o da nono ingme agbo oyoli dose ode ne, o ya de ọli obọ a, ama oni o da nono ingme agbo oyoli elemhi agbo ona ne, eri o kesẹ o shi ẹ khe agbo na agbo agbo.* ²⁶ Oni o nono khi loli ya ga mhe, oo mema ya ke deba mhe. Ashini mhi da la kpa, o li la akaghọ. Itamhe o mu ekpe na li.

²⁷ “Memena udu oyemhe o ke sheshe. Elo mhi ke ya ngme? ‘Eri mhi ke ya lie, Ita, khi ze ni eghẹghe ona o bhale deba mhe?’ Iiye, oni eghẹghe ni o ze ni mhi ro bhale agbo na! ²⁸ Ita ri ufumhi ni o la eva oye khasẹ.”

Igho Eshinẹgba o rote idane ngme lase, oo, “Mhi she kpe ri ufumhi ni o la eva oyemhe khasẹ egbọ na agbo, mhi ya gbo ligho riele ọli.”

²⁹ Ebubu egbọ ni e migha epfepfe agho e suọ khi uruli oyi Eshinẹgba o ngme. Egbọ eghuo eẹ, “Akphala o de!” Egbọ elese eẹ, “Ageni o nu ọli ngme!”

³⁰ Ama iJesu oo, “Oa khi itobo oyemhe uruli oyi Eshinẹgba ogho o ro ngme ungmehi ogho, ama itobo oye ẹ lo. ³¹ Oni eghẹghe o she ramhi ni a ro ri agbo ẹ gue ezọ. Memena, a ya khu Okphaghie oni o kpe ẹ mhese shi agbo ona ukpekhomhi pfa. ³² A kha da yase mhe nga idane oora apfida ne, mhi ya ti ogbokpa bhale deba mhe.”

³³ Eri o ngme ona ni o ro ro khasẹ we uwali eghuli ni o ya ghu.

³⁴ Eni egbọ eẹ ọli, “Ushi ni Eshinẹgba o ro na iMosisi na awa o gue ọli ye anye khi agbo agbo Omiepfuese o ya la o. Seẹ u ke li a lie khi a mema ya yase Omi Ogbọ nga idane? Oghuo o khi oni Omi Ogbọ ona?”†

³⁵ IJesu oo we, “Ákpá o ya la ẹ iteva ukuku eghẹghe. A ke kia okiali abi oni ákpá o kie la ẹ iteva memena, ini obili o khi ya bi ẹ, itobo khi oni o la alo ebili o la lese obini oo je. ³⁶ A regbenga oni

ákpá ni o ri ákpá na ẹ abi o kie li la ẹ iteva, ni a li khi egbọ ni e ri imeke ẹ na egbọ.” Abi iJesu o li ngme ona se, o lase we iteva le, je ashini ẹa ke te e me ọli.

Umha-miesuo oyi egbọ iju

³⁷ Abi iJesu o tseku gbe ikanya onyaloa ena ukpeloe oyewe, ẹa kie lama mie ọli suọ. ³⁸ Onana o ri emini Azaya ni o khi Omekeguele o kpe ngme shi eke ya tse, ni oo,

“Onomhue, oghuo o lama
mie usomhi oyanye suọ?

Oghuo Onomhue o mema

khueghie ekpabo eyoli-a khasẹ?”‡

³⁹ Onana o ze khi ẹa dobe miesuo, itobo khi Azaya o gbo ngme ọli shi ashese khi, ⁴⁰ “Eshinẹgba o she tase we alo a, o gbo zuse we udu ini e khi me eke ali ini udu oyewe e khi lese ingme. Ini e khi ya mu pfi, ni mhi me asha re we ze.”§ ⁴¹ Eri Azaya o ngme ona itobo khi o she kpe me ufumhi oyi iJesu, o gbo kpe ngme ingme oyoli.

⁴² Abi o tseku khia khi ebubu eni eẹ ralo eyi egbọ iju e mie iJesu suọ eghẹghe ni a ngme ena, ẹa ngme ọli lasela, itobo khi e na ulishi oyi iFarisi ini e khi khu ewe owa ugamhi ya lase.

⁴³ Irari khi e nono ikueghie ni o rote obọ oyi egbọ bhale dose oni o rote obọ oyi Eshinẹgba bhale.

Ungmemhi oyi iJesu a ro ya ri egbọ na agbo gue ezọ

⁴⁴ IJesu o tsesẹ leghe guele, oo, “Oni o da mie mhe suọ, o a khi mhemhe tse o miesuo, ama oni o ghie mhe o li miesuo. ⁴⁵ Onini o da me mhe, o she li me oni o ghie mhe. ⁴⁶ Mhi she bhale agbo ya ri ákpá ge na egbọ na agbo, ini eni e mie mhe suọ okhoghuo o khi la alo ebili. ⁴⁷ Oni o suọ ungmehi oyemhe ni o da ro shi o, o a khi mhemhe mhi ya pfa ezọ mu ọli. Oa khi eri mhi bhale ya ri egbọ na agbo gue ezọ, ama eri mhi bhale ya mie agbo pfuese. ⁴⁸ Oni oo pfa ezọ mu oni o da kie mhe ali ungmehi

* 12:25 Li ze iMat 10.39; 16.25; iMak 8.35; iLuk 9.24; 17.33 † 12:34 Li ze Iwolo 110.4; Aza 9.7; Ezik 37.25; iDan 7.14 ‡ 12:38 Li ze Aza 53.1 § 12:40 Li ze Aza 6.10

oyemhẹ, ọ la agho. Eni ingmemhi ni mhia ngme e ya pfa ezọ mu ọli ogbele ni o kpukhokho. ⁴⁹ Itobo khi ọa khi ungmehi ọotsobo oyemhẹ mhia ngme, ama ungmehi ni Ita ni ọ ghie ọ mhesẹ na mhe mhi ngme mhia ngme.” ⁵⁰ Mhi lesẹ khi oni ushi oyi Eshinegba, o ri agbo na agboagbo ọ na ogbọ. Irarigho, eri mhi ẹ ngme emini Ita ọ gueye mhe mhi ngme.

13

Ijesu ọ kpe eniye odukhokho eyoli awe-a

¹ Abi o ro kpọ ẹlẹghuo ukpe iPasova le, ijesu ọ lesẹ khi oni ẹghẹghẹ o she ramhi ni ọ ro ya te agbo lasele je oyi Ita. Ọ ma kie kpe nono ingme oyi ẹgbo eyoli ni e la agbo, ọ roli khase we khi eri loli nono ingme oyewe pfo.

² Ijesu ali eniye odukhokho eyoli e la ashini e la le eminale ẹle ogbomhi. Okphaghie ọ she roli shi udu oyi iJudasi omi iSamọ Isikaroti ọ ka ro ijesu de. ³ Ijesu ọ lesẹ khi Ita ọ she ro ekpabo nga lue obo, ọ lesẹ khi obo oyi Eshinegba loli kpe te bhale, ali khi obo oyoli loli gbo nyene egbe ya je.

⁴ Igho ijesu ọ rote ashini ọ shito ti vule, ikhi ashini e la le eminale, ọ gueghie awulu ni ọ so kpeda, ọ ri ode ni a ro ọ muno amẹ egbe-a mu oku.

⁵ Igho ọ ku amẹ shi atalabi, ọ kpe eniye odukhokho eyoli awe-a. Ọ rue ode ni a ro ọ muno amẹ egbe a ni ọ ro mu oku shishi we amẹ awe-a.

⁶ Abi ọ ro kpe ramhi iSamọ iPita ọ, iPita ọọ, “Kie! Onomhue yeye u kha ke kpe mhe awe a?”

⁷ Ijesu ọọ li, “Wa lesẹ emini mhia riele memena, ama u ya lesẹ okhese.”

⁸ ISamọ iPita ọọ, “Onomhue, atsobo ogho! Wa ya tigbe kpe mhe awe-a.”

Ijesu ọọ, “Ini mhia kpe ẹ awe-a, wa aa ke khi oyemhẹ.”

⁹ ISamọ iPita ọọ, “O kha khi igho, Onomhue, ọa khi awe tse u ke lesẹ ya kpe mhe-a! Ama kpe mhe abo ali ukhomhi-a ma ọ.”

¹⁰ Ijesu ọọ li, “Ogbọ ni ọ da khue se, ọ she pfuase, ọa khi oni ọ ke gbo ya khue-a, ama awe ọ ke lesẹ ẹ yeghe-a. Eẹ nya a she pfuase, se ni ọtuoghuo elemhi ẹ.” ¹¹ Irari khi ijesu ọ she kpe lesẹ oni ọ ya ro ọli de, loli o ze ni ọ ro lie, “Eẹ nya a she pfuase, se ni ọtuoghuo elemhi ẹ.”

¹² Abi ijesu ọ ro kpe we awe a se, ọ riele awulu ni ọ kpe gueghie ro so, ọ ya shito ashini ọ kpe te vule. Ọọ mhila we, “A li lesẹ akanya ni mhi gbe na ẹ lena?” ¹³ “A lu mhe ‘Osesẹ’ ali ‘Onomhue.’ A ga gue ngme, itobo khi emini mhi khi gho. ¹⁴ Memena ni mhemhe ni mhi khi Onomhue ali Osesẹ oyee mhi she kpe ẹ awe-a, eẹ a li ke kpe egbe ẹ awe-a. ¹⁵ Mhi she ri irokhokho khase ẹ, ni a li ke riele emini mhi riele na ẹ.* ¹⁶ Egbegbi ingme mhi gueye ẹ, khi oni ọ ga ogbọ, ọa ya fu dose oni ọọ ga, oni a aghiosomhi ọa ya fu dose oni ọ ghie ọli usomhi.†

¹⁷ Abi a ro lesẹ eni ingme ena egho, a ya khivose na ẹ, ini a ro li gba akanya.

Ijesu ọ guele shi eke khi a ya re lue de

(iMat 26.20-25; iMak 14.17-21; iLuk 22.21-23)

¹⁸ “Aa khi eẹ nya mhi nu ẹ ngme. Mhi lesẹ abi ingeli eyi eni mhi ze e li. Ama, emini Ebe-no-pfuase o ngme, o mema bhale ya tse, ikhi oni ọọ, ‘Ogbọ ni ọ nu mhe ẹ le eminale ọ ya nyene egbe mu okhọli vule shi mhe ọ.’‡

¹⁹ “Eri mhia gue ona ye ẹ shi eke neni a ligho me ọli, ishegho ini a ligho me gho, a ya miesuo khi ‘Mhemhe mhi khi oni mhi khi.’ ²⁰ Abi o li mhi li gue ọli ẹ ye ẹ, khi oni ọ da kpe abo mie aghiosomhi ni mhi ghie, mhemhe ọ li mie, oni ọ da mie mhe, oni ọ ghie mhe ọ li mie.”§

²¹ Abi ijesu ọ ro ngme ona se, udu ọa ke sheshe ọli, ọ guele gboo, ọọ, “Egbegbi ingme mhi gueye ẹ, khi ọtuoghuo elemhi ẹ, ọ ya remhe de.”

²² Eniye odukhokho eyoli e bino egbe alo gasẹ, o lolo sha we abo

* 13:15 Li ze iLuk 22.27 † 13:16 Li ze iMat 10.24; iLuk 6.40; iJon 15.20 ‡ 13:18 Li ze Iwolo 41.9

§ 13:20 Li ze iMat 10.40; iMak 9.37; iLuk 9.48; 10.16

oni iJesu o ngme. ²³ Oghuo omọ odukhokho ni iJesu o mema nono ingme oyoli, o shito mama iJesu. ²⁴ ISamọ iPita o ro ikpialo nu oni omọ odukhokho ngme, oo li, "Mhila iJesu, oghuo oni ogbọ o fe khi elemhi awa."

²⁵ Igho oni omọ odukhokho ni o shito mama iJesu o mhila li, oo, "Onomhue, oghuo oni ogbọ o khi elemhi anye?"

²⁶ IJesu o so li o, oo, "Oni mhi ya ri ibuledi ona somhi utasa oni awa te e le emhi enana na ne, lolu lo." Igho o so oni ibuledi elemhi utasa, o ro na iJudasi omi iSamọ Isikaroti. ²⁷ Abi iJudasi o lese mie oni ibuledi se, Okphaghie o lo oli udu. IJesu o gueye oli, "Nyanya ya riele emini wa nono ni u riele." ²⁸ Ogbokhoghuo abi e ga li shito o le eminale, o la ni o lese emini o ze ni iJesu o ro ngme oli ghọ. ²⁹ Aborokhia khi iJudasi o tsua ikpagho o mhue na we, eghuo e dabi khi eri iJesu o gueye oli o ka de emini e ro o li ukpe iPasova. Elese e dabi khi otse eri oo o ka somhi eni ea mhue opfa. ³⁰ Abi iJudasi o mie oni ibuledi se. O fie lase aghoaghọ. Eliyose o she ramhi.

Ijesu o ri ushi onogbo na we

³¹ Abi iJudasi o ro vu se, iJesu oo, "Eena egbo e ya me ufumhi oyi mhemhe Omi Ogbọ, e ya te idiegbe oyi Omi Ogbọ me ufumhi oyi Eshinegba. ³² Ini egbo e rote idiegbe oyi Omi Ogbọ me ufumhi oyi Eshinegba, eghoghe agho Eshinegba lolighuo o ya nyanya ri ufumhi oyi Omi Ogbọ khase egbo.

³³ "Eniye eyemhe, mhia ke nu e ya la akana tese. A ya nono mhe, aa ke me mhe. Mhi gue ona ye e memena, abi mhi kpe li gueye eni ee mhesa eyi egbo iJu, ni mhi, Aa dobe ya ramhi obini mhi-a je."*

³⁴ "Memena mhi ro ushi onogbo na e: A nono ingme oyi egbe e. Abi mhi li nono ingme oye e, a mema li ya nono ingme oyi egbe e.† ³⁵ A kha da mholi inono na egbe e ne, egbo kpa e ya lese khi eniye odukhokho eyemhe a khi."

Ijesu o ngme o shi eke khi iPita o ya kie lue

(iMat 26.31-35; iMak 14.27-31; iLuk 22.31-34)

³⁶ ISamọ iPita o mhila li, oo, "Onomhue, obo wa le?"

IJesu oo li, "Waa ya dobe deba mhe je obini mhia je, ama u ya deba mhe okhese."

³⁷ IPita o mhila li, oo "Elo e ze ni mhi aa ro dobe ya deba e? Mhi mu egbe ni agbo oyemhe o li opfu-a!"

³⁸ IJesu o ke gbo so li o, "U ga mema mu egbe agbo oye o ro lie opfu-a na mhe? Mhi gueye khi, neni okpa o gbieghe, u ya lie khi u waa lese mhe ramhi itese!"

14

Ijesu khi ode ni a te e bhale deba Eshinegba

¹ IJesu o gueye eniye odukhokho eyoli, oo we, "Aa khi ze ni udu o yese e-a, a mie Eshinegba suo, a gbo li mie mhe suo. ² Elemhi owa ni a la e kpoku shi apfe oyi Itamhe. Ini o a khi igbo lo, mhi kha gueye e. Mhia ya vu ni mhi ya mu egbe asha shi eke khe e. ³ Mhi kha vu ya mu egbe shi eke khe e se, mhi ya gbo nyene egbe bhale ya wolo e ma egbe vu, ishegho ashini mhi ya la, ni a li nu mhe la akaghọ. ⁴ A lese ode ni a te e je ashini mhia je."

⁵ ITomosi oo li, "Onomhue, anye ea lese obini u wa je. See anye li ya lese ode je obini u wa je?"

⁶ IJesu oo li, "Mhemhe mhi khi ode ni a te e je obini oyi Eshinegba. Mhemhe mhi ri igesikia ni o la Eshinegba a khase. Mhemhe mhi ri agbo o na ogbọ. Ogbọ khoghuo o a me asha ya je obini oyi Ita ini o a li rote obọ oyemhe. ⁷ Eri a kha lese mhe lo, a kha li lese oni Ita. Ro te memena vu, a she lese oli, a gbo me oli."

⁸ IFilipu oo, "Onomhue, ri oni Ita khase anye, emini anye lese nono ghọ."

⁹ IJesu o soli o, o, "IFilipu, mhi she nu e la tese, waa kie lese oni mhi

* 13:33 Li ze iJon 7.34 † 13:34 Li ze iJon 15.12,17; 1 iJon 3.23; 2 iJon 5

khi? Oni o da me mhe, o she me oni Ita. See u kiele e lie 'Ri oni Ita khashe anye?'¹⁰ Filipu, waa miesuo khi mhi la elemhi oyi Ita, ali khi Ita o la elemhi oyemhe? Ingmemhi ni mhi gueye e nya ea khi eyemhe. Ita ni o la mhe elemhi o ga gbe ikanya ena nya.¹¹ A mie emini mhi ngme suo ini mhiye khi mhi la elemhi oyi Ita ali khi Ita o li la elemhi oyemhe. Ini aa mie emini mhi ngme suo, a ri itobo ikanya onyaloa ni mhia gbe miesuo.¹² Egbegbi-ingme mhi gue e ye e, oni o da mie mhe suo, o ya gbe ikanya enabi mhia gbe. O ya gbe ikanya eni e fu dose eni abi mhia gbe, itobo khi mhia je oyi Ita.¹³ Emini a ro eva oyemhe mhila nya mhi ya riyele o, eghenge agho ni omo ri ufumhi oyi Ita khashe egbo.¹⁴ Emini a ro eva oyemhe mhila nya, mhi ya riyele na e.

Ijesu o shobo khi lolu ya ghi Ayemhe-n-pfuase bhale agbo

¹⁵ "A kha nono ingme oyemhe, a ya ri omhese oyemhe gba akanya.¹⁶ Eghenge agho, mhi ya lema Ita, o ri Okpaghiobo olese na e, ni o ya nu e la agboagbo.¹⁷ Lolu o khi Ayemhe ni o ri igesikia ni o la Eshinegba a khashe agbo. Egbo na agbo ea dobe mie oli itobo khi ea me oli wekhi eri e lese oli. Ama, ee ena a lese oli, itobo khi o nu e la, o la elemhi oye e.

¹⁸ "Mhia ya ze e obo shi eke abi omilimhi, mhi ya gbo nyene egbe bhale deba e.¹⁹ O kha dena, egbo na agbo ea ke e me mhe, ama ee ena, a ya me mhe. Itobo khi mhi ya gbo la agbo, a ya li la agbo.²⁰ Ini ogbe ni elegho o ramhi, a ya lese khi mhi la elemhi oyi Itamhe, khi ee a la elemhi oyemhe, abi mhi li la elemhi oye e.

²¹ "Oni o mie ishi eyemhe ni o ri ewe gbe akanya, o nono ingme oyemhe. Itamhe o ya nono ingme oyi oni oda nono ingme oyemhe, mhi ya li nono ingme oyi oni ogbo, mhi ri egbe mhe khashe oli."

²² Ijudasi (oa khi oni a lu Isikaroti) oo, "Onomhue, elo o ze khi u fe ya ri

egbe e khashe anye tse, ni u wa ro ya ri egbe e khashe agbo kpa?"

²³ Ijesu o so li o, oo, "Oni o da nono ingme oyemhe, o ya ri osese oyemhe gbe akanya. Itamhe o ya nono ingme oyi oli, mhemhe ali Itamhe, anye bhale ya nu oli la.²⁴ Oni oa da nono ingme oyemhe, oa ro osese oyemhe ya gbe akanya. Eni osese ni mhia sese e, ea khi eye mhe, ama obo oyi Itamhe ni o ghie mhe e te bhale.

²⁵ "Mhi she gue ena ye e, abi mhi kie li nu e la.²⁶ Ama oni, Ayemhe-n-pfuase ikhi Okpaghiobo, ni Ita o ya ro eva oyemhe ro ghi e, o ya sese e emhikpa. O ya gbo re e yelele emhikpa ni mhi gueye e.²⁷ Mhi ze e obo shi agbo ona shi opfomhe, mhi ri opfomhe oyemhe na e. Oa khi oni abi egbo na agbo e ro o na ogbo mhi ro na e. A khi ze udu yese ea, ali a khi ze ni ulishi o mu e.

²⁸ "A suo abi mhi ro gueye e khi mhi ya rote iteva oye vu, khi mhi ya gbo bhale deba e. Ini a nono ingme oyemhe lo, a kha ke ghele khi mhia je oyi Itamhe, irari khi lolu o fu dose mhe.²⁹ Mhi she gue ingme ena ye e shi eke neni a me we, ishegho ini a da kie ligho me we, a mie mhe suo.³⁰ Mhia ke nu e ngme tese, itobo khi okphaghiye ni o kpe mhese shi agbo ona, oo bhale. Oa mholi ekpabo shi agbo oyemhe,³¹ ama egbo na agbo e mema ya lese khi mhi ma nono ingme oyi Ita, ali khi emini Itamhe o mhese na mhe mhi riyele, mhia riyele tee.

"A bhale ni awa vu ana le.

15

Ijesu o khi egbegbi oora upfonu

¹ "Mhemhe mhi li abi oni upfonu ni o mo umomhi onete, Itamhe o riyele e shi o.² Lolu oo kanu uguabo oyemhe ni oa ya mo umomhi a. Oo riyele uguabo oyemhe ni oo mo umomhi, ni o gbo mo imomhi eni e bu.³ Ungmemhi ni mhi she nu e ngme o she riyele e ti ni a ro dobe mo imomhi enete.⁴ A toma mhe idiegbe, mhemhe mhi ya toma e idiegbe. Uguabo oora okhoghuo oa dobe ya mo umomhi ootsobo oyoli, o

mema ya to ma idiegbe oora. U ke neta khi eri a dobe ya rieḷe eminete ini aa toma mhe egbe.

⁵ “Mhemhe mhi khi oora upfonu, ee a li abi iguabo. Ini u toma mhe egbe ni mhi ro li toma e egbe, u ya mo imomhi eni e bu. Ini a ro obo rue mhe o le, aa dobe ya rieḷe emhikhoghuo onete. ⁶ Ini u waa da toma mhe egbe ne, eri a ya khi e pfia. Eri u ya li abi iguabo ekhakha ni, a ti e ma ri erali tose-a. ⁷ Ini u toma mhe egbe, ni ingmemhi eyemhe e ro la elemhi oye, emiemini o ghole e kpa wa mhila, a ri oli ne. ⁸ Eminate ni a rieḷe o ri ufumhi ghi Itamhe. Ona o rokhashe khi eniye odukhokho eyemhe a khi.

⁹ “Abi Ita o nono ingme oyemhe, igho mhi li nono ingme oye. A la elemhi inono oyemhe. ¹⁰ Ini a ro ishi eyemhe gbe akanya, a ya la inono oyemhe, abi mhi li ri ishi eyi Itamhe gbe akanya ni mhi li la inono oyoli. ¹¹ Eri mhi gue ona ye e ni oghelē oyemhe o vo e udu, ni oni oghelē oye e o gba pfo. ¹² Ushi ni mhi ro na e khi, a nono ingme oyi egbe e, abi mhi nono e.* ¹³ Aa me inono olese ni o fu dose oni ogbo o ro ghu-a na emole oli. ¹⁴ Emole mhe a khi ini a da ri ishi eyemhe gbe akanya. ¹⁵ Mhi aa ke lu e eni e ga mhe, itobo khi oni o ga ogbo o lese akanya ni oga oyoli o gbe. Ochoghō, emole mhi ke e lu e, itobo emini mhi rote obo oyi Itamhe wena nya mhi gueye e. ¹⁶ Oa khi ee a ze mhe, mhemhe mhi ze e ni mhi ri akanya na e, a ka gbe ikanya enete ni ikanya eye e e migha. Ishegho Ita o ya ro emini a ro eva oyemhe mhila nya na e. ¹⁷ Ushi oyemhe ni mhi shi na e khi, a nono ingme oyi egbe e.

Egbo na agbo ee biselemhi eniye odukhokho eyi Ijesu

¹⁸ “Ini egbo na agbo e biselemhi e, a sato khi igho e kpe li biselemhi mhe. ¹⁹ Ini a khi eyi egbo na agbo lo, e kha nono ingme oye e abi enayewe. Abi o ke li memena khi, aa ke khi

eyi egbo na agbo itobo khi mhi she rote elemhi agbo ze e, loli o ze khi egbo na agbo e ro biselemhi e. ²⁰ A sato ingme ni mhi gueye e, ‘Oni o ga ogbo o fu e dose oga oyoli.’ Ini e kpe mu okholi vule shi me o ghue, e ya mu okholi vule shi e o. Ama ini e ro osese ni mhi sese gbe akanya, e ya ro osese oye e li gbe akanya.† ²¹ E ya lina ngeli deba e itobo khi enayemhe a khi, ali itobo khi ea lese oni o ghie mhe. ²² Ini mhi aa bhale ya nu we ngme lo, ea kha mhōli umha-guekia oyi olamhe. Ama ea ke mhōli emini e gue oli ya nga egbe khi o rewe a lamhe olamhe. ²³ Oni o da biselemhi mhe, Itamhe o li lie biselemhi. ²⁴ Ini mhi aa la akpewe gbe ikanya ni ogboese o dobe gbe ghue lo, ea kha mhōli umha-guekia oyi olamhe. Ama memena e she me eni ikanya onyaloa, ama e kiele e biselemhi mhe ali Itamhe. ²⁵ Ama ona o ze ni emini a keke shi ebe ushi oyewe o ro bhale ya tse, oni o khi, ‘Afuē e biselemhi mhe.’‡

²⁶ “Ini oni Okpoghiobo o bhale, oni mhi rote obo oyi Itamhe ya ghie ghi e, loli o khi Ayemhe no o ri igesikia ni o la Ita a khashe, o ya pfi otsele shi ingme oyemhe. ²⁷ Ee a ya li mema pfi otsele na mhe, itobo khi rote igbaekele a te nu mhe la.

16

¹ “Eri mhi gue ona a ye e ini a khi tsua irudunga pfia. ² Egbo e ya khu e owa ugamhi fie lase, eghēghe o ga ya ramhi ni ogbo o kha gbe onge e a, o dabi khi eri loli e ga Eshinegba. ³ E ya rieḷe eni emhi ena deba e, itobo khi ea lese Ita, wekhi mhemhe. ⁴ Ama, eri mhi gue ona ye e, ini oni eghēghe o ramhi, a ya sato khi mhi kpe tse agua ye e. Itobo khi mhi kie nu e la mhi aa ro kpe gue ingme ena ye e.

Akanya ni Ayemhe-no-pfuase oo gbe

⁵ “Memena, mhia le deba oni o ghie mhe, ama onge e o kie mhila mhe, ‘Obo wa je?’ ⁶ Itobo khi mhi gue

* **15:12** Li ze ijon 13.34; 15.17; 1 ijon 3.23; 2 ijon 5
† **15:20** Li ze iMat 10.24; iLuk 6.40; ijon 13.16
‡ **15:25** Li ze Iwolo 35.19; 69.4

ingme ena ye e, udu oye e o she yese-a. ⁷ Ama igesikia mhi gueye e, ni o ro ti e egbe mhi ro rote e iteva a vu. Itobo khi ini mhi aa vu, oni Okpaghiobo o ya bhale. Ama ini mhi da vu mhi ya ghie oli ghi e. ⁸ Ini O da bhale, O ya rewe lese umha-guekia ni o la ingme olamhe, o gbo rewe li lese ipfuase oyi Eshinegba ali iso-ezo oyoli. ⁹ O ya rewe lese khi umha-guekia ni o la olamhe o khi, umha mie mhe suo. ¹⁰ O ya rewe lese khi e ya mholi ipfuase oyi Eshinegba, itobo khi mhi je oyi Ita ni aa ke te tigbe ya me mhe. ¹¹ O ya rewe lese emini iso-ezo oyi Eshinegba o khi. Itobo khi a she pfa ezo mu okphaghie oni o mhesa e shi agbo ona.

¹² “Mhi mholi emini e bububu ni mhi kha gbo gueye e, ama e bu dose ni a dobe ya mie. ¹³ Ama ini Ayemhe ni o ri igesikia a khasa o da bhale, o ya ri igesikia ni o la ingme oyi Eshinegba nya khasa e. Oa ya ngme ungmehi ootsobo oyoli, ama emini o suo o ya ke ngme. O gbo gueye e ingme ni a ya me. ¹⁴ Mhemhe o ya ke ti nga, itobo khi o ya mie mhe ungmehi ni mhi ngme gueye e. ¹⁵ Emini Itamhe o mhue nya, eyemhe lo, loli o ze khi mhi kpe gueye e khi emini mhi ro na Ayemhe-no-pfuase, o ya gueye e.

Oya oye e o ya mele oghela a

¹⁶ “O kha dena, aa ke me mhe, o kha ke gbo dena a gbo me mhe.”

¹⁷ Eniye odukhokho eghuo ee mhila egbewe, “Elo o ri ona a ngme, ni oo lie awa khi, o kha dena khi awa aa ke a me lue, ali khi o kha ke gbo dena khi awa gbo lo ya me lue? O gbolo e, ‘Itobo khi mhi ya je obini oyi Ita.’ ¹⁸ Elo o ri ‘O kha dena’ ngme? Awa aa lese ingme ni o ro oli ngme!” E kie lina mhila egbewe.

¹⁹ Ijesu o she lese khi ee nono ni e mhila lue oni ungmehi ona, o mhila we, “Eri a mhila egbe e abi mhi ri oni ungmehi ngme, ni mhi ro lie, ‘O kha dena aa ke ya me mhe ali khi o kha gbo dena a ya me mhe?’ ²⁰ Egbegbi ingme mhi gue e ye e, a ya vie, a vie oya. Ama egbo na agbo e ya ke ghele,

ee a mhue iyeseudu-a, oni iyeseudu-a o ya mele oghela-na e. ²¹ Ini okpotso o ya bia, udu o yese oli a itobo khi eghenge osue o she bhale, ama ini o bia oni omose, oo ghele, o ye osue ni o me a. Irari khi oo ghele khi loli bia omoshi agbo. ²² Igho o li li e egbe, memena udu o yese e a, ama mhi ya gbo me e. Eghenge agho oghela o vo e udu, oghela ni ogbo oa dobe ya mie. ²³ Ini oni ogbele o ramhi, aa ke e mhila mhe emhikhoghuo. Mhi gue igesikia a ye e khi Itamhe o ya ro emini a ri eva oyemhe mhila kpa na e. ²⁴ Ga ramhi memena, aa kie ri eva oyemhe mhila emhikhoghuo. A mhila khi a ya me mie, ishegho ni oghela oye e o gba pfo.

Ijesu o kholi okholi agbo mu o le

²⁵ “Mhi aa lolo kpe khueghie ingme-a gue e ye e. Ama eghenge oo bhale ni mhi aa ke ro ligho nu e ngme, ama mhi ya gue ingme oyi Ita ye e gboo. ²⁶ Ini oni ogbele o ramhi, a ya ri eva oyemhe mhila Ita emini o ghola e. Mhi aa lie khi mhemhe mhi ya mhila na e. ²⁷ Ita oo nono ingme oye e, itobo khi a nono ingme oyemhe, a gbo miesuo khi obo oyi Eshinegba mhi te bhale. ²⁸ Obo oyi Ita mhi te bhale ya lo elemhi agbo, memena mhi gbo te elemhi agbo ya vu je deba Ita.”

²⁹ Eniye odukhokho eyoli ee oli, “Ena u tigbe e khueghie ingmemhi eye-a gueye anye gboo, waa ke e biebie eni ingme-a gueye anye. ³⁰ Eena anye lese khi u lese emhikpa, oa ke khi ogbo o ke gbo ya ke mhila e ogbo. Onana o ze khi anye miesuo khi obo oyi Eshinegba u te bhale.”

³¹ Ijesu o so we o, o, “A she miesuo memena? ³² Eghenge oo bhale, oni eghenge o she ramhi, ni ee nya a ro ya miatse ku, ogbogbo o je apfe oyoli. Mhemhe-ghuo tse mhi ke ya la. Ama oa khi mhemheghuo tse mhi la, itobo khi Ita o nu mhe la. ³³ Eri mhi gue ingme ena ye e, ni a ri itobo khi a kugbe mhe o mhue opfomhe. Egbo na agbo e ya ri osue na e me. Ama a

mhọli udu, itobọ khi mhi she mu agbọ ọ le.”

17

Ijesu ọ sọ iromhi na eniye odukhokho eyọli

¹ Abi ijesu ọ rọ nu eniye odukhokho eyọli ngme se, ọ yase alo bino idane, ọ sọ iromhi, ọọ, “Ita, oni egheghe o she ramhi. Ri ufumhi oyi Omie khasẹ agbọ, ni Omie ọ li ri ufumhi oye khasẹ agbọ. ² Itobọ khi u she ri ekpabọ na li, shi ukhomhi oyi egbọ na agbọ kpa, ni ọ ri agbọ na agbọagbọ na egbọ ni u rọ na li. ³ Agbọ na agbọagbọ khi, ni a rọ lese ẹ, ikhi yeye ni u khi egbegbi Eshinegba oghuo kpe. Ni a gbo rọ lese mhe ijesu iKirisiti, ni u ghie. ⁴ Mhi she ri ufumhi oye khasẹ egbọ na agbọ, abi mhi rọ ọ gbe akanya ni u rọ na mhe, ni mhi gbe ọli pfo. ⁵ Ita, gbo ri ufumhi ni mhi kpe mhọli na mhe memena, ikhi ufumhi ni mhi rọte eke mhọli neni a ma agbọ.

⁶ “Mhi she ri ẹ khasẹ egbọ ni u te elemhi agbọ rọ na mhe. Egbọ eye e khi ni u rọ na mhe. E she ri ungmehi oye gbe akanya. ⁷ Memena e she lese khi emhikpa ni u rọ na mhe khi obọ oye e te bhale. ⁸ Mhi she gueye we usomhi ni u rọ na mhe, wewe e she mie oni usomhi. E she lese egbegbọ khi obọ oye mhi te bhale, e gbo miesuo khi yeye u ghie mhe.

⁹ “Mhi sọ iromhi na we, ọa khi egbọ na agbọ nya mhi sọ iromhi na, ama eni u rọ na mhe irari khi egbọ eye e khi. ¹⁰ Emhikpa ni mhi mhọli eye e khi, emini u mhọli eyemhe e li khi. Wewe e ri ufumhi oyemhe khasẹ egbọ na agbọ. ¹¹ Memena mhia bhale deba ẹ, mhia ke la elemhi agbọ, ama wewe e kie la elemhi agbọ. Ita ni ọ pfuase, ri itoto ni o la eva oye ni u rọ na mhe, khukhu we, ni e khi oghuo abi mhemhe ali yeye awa khi oghuo. ¹² Egheghe ni mhi rọ nu we la, mhi ri itoto ni o la eva oye ni u rọ na mhe, khukhu we, mhi khe we ekhe. Okhoghuo ọ ọa pfua, se ni oghuo

elemhi we ni ọ khi oni ọ ya pfua, ni emini a keke shi Ebe-no-pfuase o bhale ya tse.*

¹³ “Memena mhia bhale deba ẹ, mhia ngme ingmemhi ena, abi mhi kie li la elemhi agbọ, ini eniye odukhokho eyemhe e mhọli oghẹle ni o gba pfo, onabi oyemhe. ¹⁴ Mhi she gue usomhi oye ye we, ama agbọ ẹ biselemhi we, itobọ khi ẹa ke khi enayi agbọ abi mhia li khi onayi agbọ. ¹⁵ Mhi aa lie u wolo we elemhi agbọ lasese, ama tsumhi we obọ oyi Ona okholo. ¹⁶ Ẹa khi enayi agbọ abi mhi aa li khi ona agbọ. ¹⁷ Ri igesikia oye rewe pfuase. Irari khi egbegbi ungmehi ungmehi oye o khi. ¹⁸ Abi u li ghie mhe je elemhi agbọ, igho mhi li ghie we je elemhi agbọ. ¹⁹ Itobọ ewe mhi rọ ri egbe mhe ne, ini wewe ee li ligho ri egbe we ne egbegbọ.

Ijesu ọ lema na igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo nya

²⁰ “Ọa khi itobọ oyi eniye odukhokho eyemhe tse mhi rọ sọ iromhi ona. Mhi li sọ iromhi na egbọ ni e li ya te otsele oyewe mie mhe suo. ²¹ Mhi sọ iromhi e ga kugbe khi oghuo. Ita! Mhi sọ iromhi e la elemhi oyi awa, ezese abi u li la elemhi oyemhe ni mhemhe mhi li la elemhi oye. Mhi sọ iromhi e khi oghuo ini agbọ e mie we suo khi yeye u ghie mhe. ²² Mhi ri ufumhi ni u rọ na mhe na we ini e kugbe khi oghuo abi mhemhe ali yeye awa khi oghuo. ²³ Mhemhe mhi la elemhi oyewe, yeye u la elemhi oyemhe, ni e ga kugbe khi oghuo, ishegho ni agbọ e lese khi yeye u ghie mhe, ali khi u nono ingme oyewe abi u nono ingme oyemhe.

²⁴ “Ita, yeye u ri we na mhe. Mhia nono ni e nu mhe la ashini mhi ya la kpa, ishegho ni e me ufumhi ni u rọ na mhe itobọ khi u nono ingme oyemhe neni a ma agbọ.

²⁵ “Ita ni ọ pfuase! Agbọ ẹa lese oni u khi, ama mhemhe mhi lese oni u khi, enana e lese khi yeye u ghie mhe.

* 17:12 Li ze Iwolo 41.9

²⁶Mhẹmhẹ mhi ri ọni u khi khase, igho mhi kie li ya ke rieḷe ọli, ishegho inono ni u mholi na mhe, o la we egbe, ni mhẹmhẹ mhi li la elemhi oyewe.”

18

Abi a li ri iJesu de

(iMat 26.47-56; iMak 14.43-50; iLuk 22.47-53)

¹ Abi iJesu o ro so iromhi ona se, loli ali eniye odukhokho eyoli e da uchoke ni a lu iKidironi lase. Ogba ni a ko eera na lu olivu shi o la epfe agho, iJesu ali eniye odukhokho eyoli e lo elemhi oni ogba oyi eera olivu. ² Ijudasi oni o ri oli de o lese oni ogba, itobo khi iJesu ali eniye odukhokho eyoli e kele lona akaghọ. ³ Igho ijudasi o tsua ekholi-okhue eyi iRomu, ali egbo ni e la Owa oyi Eshinegba e khe ekhe ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi iJu ali iFarisi ma egbe. E tsua itsua okholi, ali igbili igolo ali ikpa. E lo ogba oyi eera olivu le.

⁴ IJesu o she kpe lese emini loli ya me, o mhila we, oo. “Oghuo a nono?”

⁵ Ee oli, “IJesu onge iNazareti!”

IJesu oo, “Mhẹmhẹ na.”

Ijudasi ni o ri oli de o migha mama we. ⁶ Abi IJesu o ro gueye we khi, “Mhẹmhẹ na,” igho e ti je ukhokho, e de ya gbe.

⁷ IJesu o gbo mhila we, oo, “Oghuo e khi a nono we?”

E gbo lie o li, “IJesu onge iNazareti.”

⁸ IJesu oo, “Mhi she kpe gueye e khi mhẹmhẹ na. O kha khia khi mhẹmheghuo a nono, a ze ni eni e kpole e vu.” ⁹ Eri iJesu o ngme ona ni emini o kpe ngme o bhale ya tse, ni oo: “Ita! Mhi aa wasẹ okhoghuo elemhi egbo ni u ro na mhe a.”

¹⁰ Igho iSamọ iPita, ni o tsua itakobi shi emhi o ji oli lasele ro be oni o gbe akanya a deba oga oyi ekpodalo ugamhi eso na obita ukhomhi pfi-a. IMakosi a lu oni omose. ¹¹ IJesu oo iPita, “Rue itakobi ogho shi ashini u kpe te ji oli lasele. Eri u dabi khi mhia

ya rote uko osue ni Itamhe o mhese na mhe ya da?”*

A mu iJesu bhale odalo iguezo oyi egbo iJu

¹² Igho ekholi-okhue eyi iRomu ali eni e kpeda na we ali eni e khe ekhe owa ugamhi ni o fune eyi egbo iJu, e gba iJesu mu, e ge oli abo je ukhokho. ¹³ E te odode rue oli bhale ayi Anasi, ni o khi ogo iKefasi. IKefasi o khi okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba oni o kpeda oyi egbo iJu oni ukpe ogho. ¹⁴ IKefasi o ke kpe ye egbo iJu ude, khi ini ogbo otuoghuo o ghu-a na egbo ni e bu, o ti dose ni egbo ni e la eoli nya e pfua.†

IPita o kie iJesu

(iMat 26.69-70; iMak 14.66-68; iLuk 22.55-57)

¹⁵ ISamọ iPita ali omọ odukhokho oyi iJesu olese, e deba iJesu. Oni omọ odukhokho ali oni o kpeda nya na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba e kpe lese egbe. Igho oni omọ odukhokho o deba iJesu lo elemhi apfe oyi oni o kpeda nya na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba. ¹⁶ Abi iPita oo migha olase epfe ode unuekpe, oni omọ odukhokho ogho o nyene egbe je olase, o ya nu oni omueshi ni o la agho ngme, o rue iPita lo elemhi apfe. ¹⁷ Oni omueshi ni o la ode unuekpe o me iPita, o o li, “Oa khi omọ odukhokho oyi oni omose ogho u li khi?”

IPita oo, “Iiye, mhia khi loli.”

¹⁸ Ulili o gbe. Eni e khe ekhe ali ighumha e migha gase erali ingamhi ni e pfi, e khase erali. IPita o li nu we migha a khase erali.

Oga oyi ekpodalo ugamhi o mhila iJesu ogbo

(iMat 26.59-66; iMak 14.55-64; iLuk 22.66-71)

¹⁹ Oni oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba o mhila iJesu ogbo ose se eyoli ali eniye odukhokho eyoli. ²⁰ IJesu o sọli o, o, “Mhi aa tigbe na sheli sese ose se elemhi Owa Oyi

* 18:11 Li ze iMat 26.39; iMak 14.36; iLuk 22.42

† 18:14 Li ze ijon 11.49-50

Ɛshinegba ali owa ugamhi ni mhi la a sese gboo eghẹghẹ kpa, ikhi ashini egbọ iju ẹ legba. ²¹ Elo o ze khi áá mhila mhe ogbo? A ka mhila egbọ ni e suo osese oyemhe. E lese emini mhi ngme.”

²² Abi iJesu o ngme ona se, oghuo eni e khe ekhe o lase iJesu eso, o li, “Elo o ze ni u ro ligho nu Oga oyi ekpodalo ugamhi a ngme?”

²³ IJesu oo, “Ini u lese khi mhi aa gue ngme, gue emini o ti ni mhi ngme le, ni egbọ e suo. Ama o kha khia khi mhi guẹ ngme, elo o ze ni u ro lase mhe eso?”

²⁴ Ana Anasi o la lie e rue oli ghi iKefasi ni o khi Oga oyi ekpodalo ugamhi, abi a kie li ge oli abo je ukhokho. Eghẹghẹ ona, iKefasi ali Anasi e ga khi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ni e kpeda.

IPita o gbo kie iJesu

(iMat 26.71-75; iMak 14.69-72; iLuk 22.58-62)

²⁵ IPita o kie migha akagho, oo khase erali. Egbọ elese e mhila li, “Wa she khi oghuo eniye odukhokho eyi omose ogho?” IPita o so we o, oo, “Iye! Oa khi mhemhe.”

²⁶ Oghuo oni o gbe akanya a deba oni o kpeda nya na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni o khi ogbo oyi omose ni iPita o be eso ukhomhi a, o gbo mhila iPita, “Oa khi yeye mhi she me khi u nu omose ogho la elemhi ogba?”

²⁷ IPita o gbo le, “Iye!” Uto-ghuokpe, okpa o gbieghe.

A rue iJesu bhale odalo oyi iPaleti ya gue ezo

(iMat 27.1-2,11-14; iMak 15.1-5; iLuk 23.1-5)

²⁸ Ele uzogbe fiefie, e rue iJesu fie owa oyi iKefasi je apfe oyi igovuno oyi egbọ iRomu. Enighie eyi egbọ iju ẹa lama lo elemhi oni apfe, itobo khi ẹa nono ni ichimhi umha-pfuase ni o mu we, ini ee dobe le eminale iPasova. ²⁹ Itobo igho oni igovuno na lu iPaleti o fie je olase deba eni egbọ

iJu, oo we, “Umha-gueli onoghuo a gue shi omose ona egbe?”

³⁰ Ee oli, “Ini o mhue umha-gueli lo anye ẹa kha rue oli bhale ghie.”

³¹ IPaleti oo we, “A rue oli vu ya gue ezo egbe-a abi ushi oyee o ngme sho.”

Egbọ iJu ee oli, “Anye aa mholi afu ni a ro o lie a ka gbe ogbo.” ³² Eri a lina me onana ni emini iJesu o kpe ngme ni o bhale ya tse, ikhi ungememhi ni o la guele uwali eghuli ni loli ya ghu.‡

³³ IPaleti o nyene egbe je elemhi apfe oyoli, o lu iJesu mhila, oo, “Yeye u khi oghie oyi egbọ iJu?”

³⁴ IJesu oo. “Udu oye ogbo ona ni u mhila mhe o te bhale abi khi ogbo o gue ingme oyemhe ye e?”

³⁵ IPaleti oo li, “Onge iJu we khi mhi khi? Egbọ eye ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi e rue ẹ bhale ghi mhe, Elo u li?”

³⁶ IJesu oo li, “Eghiele oyemhe o khi onayi agbo ona. Ini igho o khi lo, eni e deba mhe e kha ye okholi na mhe, ini a khi dobe mu mhe ghi eni e mhesẹ eyi egbọ iJu. Ama memena, eghiele oyemhe o khi onayi agbo ona.”

³⁷ Igho iPaleti o mhila li, “Oghie u ti e khi?”

IJesu oo, “U guẹ ga ngme oli ni u ro khi oghie mhi khi. Onana o ze khi a bia mhe bhale elemhi agbo, ni mhi ro ri emini o khi igesikia khase egbọ na agbo. Oni o da khi ona igesikia ne, oo suo oyemhe.”

³⁸ IPaleti o mhila li, “Elo o khi igesikia?”

A pfa ezo igbea mu iJesu

(iMat 27.15-31; iMak 15.6-20; iLuk 23.13-25)

Igho iPaleti o gbo fie je olase, o gueye egbọ iJu, oo, “Mhi aa me umha-gueli shi oli obo ni o remhe ya pfa ezo mu oli a gbe oia ³⁹ Ama, abi a li ini a da li ukpe iPasova khi, ukpe khi ukpe kpa, eri mhia rue ogbo oghuo egbọ eye e eni a mu shi owa ighumha abo-a na e. A nono ni mhi wolọ oghie iJu abo a na e?”

‡ 18:32 Li ze ijon 3.14; 12.32,33

40 Igho e tsese gbii, ee oli, "Iye! Ri Ochogho rue iBarabasi obo a na anye." (iBarabasi iko o li, oni o gbe ogbo a o khi ni a mu shi owa ighumha.)

19

A pfa ezọ igbea mu ijesu
(iMat 27.15-31; iMak 15.6-20; iLuk 23.13-25)

1 Igho iPaleti o o a gbe ijesu itali egbegbo. 2 Eni ekholi-okhue e nyanog iguabọ eera igba riele arula oghie rughu ijesu ukhomhi, e rue awulu ni o khi egholi ni o li abi oyile nabi a ro o so oghie so oli. 3 E gbo bhale deba li, e ro oli li egia, e lie oli, "A yase obo eke na oghie oyi iju!" E lase oli alo.

4 iPaleti o ke gbo fie je olase deba egbo iju, oo, "A ghe oli e, mhi rue oli lasele na e ni a ro lese khi mhi aa me umha-gueli shi oli obo ni o re mhe ya lie a ka gbe oli a." 5 Abi ijesu o ro fie lasele ni o ro rughu arula igba, o gbo so awulu egholi oyile ni oghie o so, iPaleti oo, "A ghe oni omose!"

6 Abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali eni e khe ekhe Owa oyi Eshinegba e ro me oli, e tsese, ee, "A ta li ma oora apfida! A ta li ma oora apfida!"

iPaleti oo, "Ee a rue oli vu ya ta ma oora. Mhi aa me umha-gueli shi oli obo."

7 Egbo iju ee oli, "Anye mhue ushi ni o guele a gbe oia, itobo khi oo lu egboli Omi Eshinegba."

8 Abi iPaleti o ro suo ona, ulishi o tigbe mema lolo mu oli. 9 O nyene egbe je elemhi apfe oyoli, ya mhila ijesu, "Onge obo u khi?"

Ama ijesu o tsaghi e oli-a. 10 iPaleti oo, "Wa ya mie mhe unu? Wa lese khi mhi mholi ekpabo ni mhi ro dobe ya pfa e shi eke, ali khi mhi gbo dobe ya lie a ka te ma oora apfida gbe-a?"

11 Ijesu oo oli, "Wa kha mholi afu shi mhe idiegbe ini o a khi Eshinegba o ri oli ne lo, ama ogbo ni o mu mhe bhale ghi e, loli o mholi umha-gueli oyi olamhe ni o fu ne."

12 Abi iPaleti o ro suo ona se, o nono ode ni o te ya wolo ijesu abo a, ama

eni egbo iju e kiele tsese, e lie oli, "Ini u ze oli obo, wa khi omole iSiza oghie oniemhi oyi iRomu. Onini o da guele khi oghie loli khi, obo iSiza o khi."

13 Abi iPaleti o ro suo ingmemhi ena, o rue ijesu je olase, iPaleti o ya shito ukpho eche ni o shito la so ezọ, ni a lu Etete eche (iGabata a ri elemhi Iburu ee lu oli) 14 Eghoghe agho ovo o lese ramhi iteteva ukhomhi egho, ikhi ogbele ni a mu egbe e shi ukpe iPasova. iPaleti oo eni egbo iju, "Oghie oyee gho o!"

15 Ama e tsese, "A rue oli ya gbe-a! A rue oli ya gbe-a! A ta li ma oora apfida!"

iPaleti o mhila we, oo, "A nono ni mhi ta oghie oye e ma oora apfida?" Ighie eyi ekpodalo-ugamhi ee o li, "Anye aa mholi oghie olese dose oghie iSiza."

16 Igho iPaleti o ri ijesu na ekholi-okhue e ka ta li ma oora apfida.

A ta ijesu ma oora apfida
(iMat 27.32-44; iMak 15.21-32; iLuk 23.26-43)

Ro te agho vu ekholi-okhue e te rue ijesu vu. 17 Ijesu o fie lasele, loligho o tsua oora apfida oyoli, o je ashini a lu "Ukhomhi olimhi ni o ku igua-a." (iGogota a ri elemhi Iburu e lu akagho.) 18 Agho e tali ma oora apfida shi, e ta egbo aava ma eera mama li. Oghuo epfe obita, onokpole epfe obogobo, ijesu o la we iteva. 19 iPaleti o keke emhi ro kphase oni oora-apfida. Emini o keke shi o khi, "Ijesu Onge iN-azareti, Oghie oyi Egbo Iju." 20 Ebubu eni egbo iju e ze oni emhi, itobo khi ashini a ta ijesu ma oora apfida shi o a nuata shi apfe. Elemhi Iburu, ghe iLatini ali iGiriki a ro keke oni emini a ro kphase oora apfida ni a ta ijesu ma. 21 Ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi egbo iju ea lama shi emini iPaleti o keke. E ya gueye oli, ee oli, "Anye ea nono ni u keke oghie oyi iju shi o, emini u kha keke shi o khi, Oghie oyi egbo iju omose ona o khi loli khi."

22 iPaleti oo we, "Mhi she keke emini mhi keke."

²³ Abi eni ekhōli-okhuē e rọ ta iJesu ma oora apfida se, e wolo ide eyoli kemhi shi asha ene. Ogbogbo o rue asha eghuo o, e gbo rue awulu oyoli ni a do ni aa rọte ashikhoghūo gbela toma.

²⁴ Eni ekhōli-okhuē e gueye egbe wē, “Awa khi nyanọ li-a, awa ti ebe shi o, ni awa mē oni o ya mu, ni o rue ọli.” Eri a mē onana ni emini a kẹkẹ shi Ebe-no-pfuasē o bhale ya tsē, ni o, “E kemhi ide eyemhē, e gbo ti ebe shi awulu oyemhē.”

²⁵ Inyọ iJesu, ali inyoghūo inyoli nọkpotoso, ali iMeli ughuē iKilopasi, ali iMeli onge iMagidaleni e migha mama oni oora apfida ni a ta iJesu ma. ²⁶ IJesu o mē inyoli ali omọ odukhokho oyoli ni o nono ingme oyoli, khi o migha epfē agho, iJesu o, “Inyọ! Omi-ē ghọ.”

²⁷ O gueye oni omọ odukhokho, o li, “Inyē ghọ.” Rọ te agho vu oni omọ odukhokho o te rue oni inyọ iJesu je apfē ni o te nu o la.

Eghuli ni iJesu o ghū

(iMat 27.45-56; iMak 15.33-41; iLuk 23.44-49)

²⁸ IJesu o lesē khi emhikpa e she zē ukhomhi, o, “Okiamē ọa gbe mhē.” Onana o ri emini a kẹkẹ shi Ebe-no-pfuasē bhale ya tsē.* ²⁹ Ubene ni o vọ onyọ ni o khē-a o la epfē agho, e sọ isoso† elemhi oni onyọ e rọ oni isoso kphase ukpokpo oyi oora ni a lu isopu ni o nuē, e nise ọli je iJesu unu. ³⁰ Abi iJesu o rọ to unu oni onyọ, o, “O she pfo.”

O dọ ukhomhi gbe, o ghua.

³¹ Ekhemhūe eyi egbo iJu e vu ya mhila iPaleti o zē ni wewē e ya pfi emhi shi awē eyi emose ni a ta ma eera apfida guoghō-a. Ali ni wewē e taghiē wē te eni eera apfida tiemhile. Emini o zē ni e rọ ligho mhila khi, elesho khi ogbele ni ala mu egbe khē ogbele iyemhēa oyi egbo iJu. Eri ẹa nono ni e la ikhomhi eera apfida ramhi ogbele iyemhēa, itobo khi oni ogbele

iyemhēa ogbo, ogbele ipfuasē na kē o khi. ³² Eni ekhōli-okhuē e vu ya pfi emhi shi ogbo oni odode ni a ta ma oora apfida mama iJesu awē guoghō a. E gbo ligho ya guoghō eyi oni o kpole a. ³³ Ama abi e rọ ramhi ayi iJesu, e bhale ya e khi o she ghua, itobo igho ẹa ke pfi emhi shi iJesu awē guoghō a. ³⁴ Oghuo eni ekhōli-okhuē o sọ iJesu ogbhoro epfē, utoghuokpe, ọlia ali amē e te ọli egbe ku lasēle. ³⁵ Ogbọ ni o ri eloe mē ona o pfi ọtselē shi o, ọtselē ni o pfi o khi igesikia itobo khi o lesē gboo khi igesikia ona o khi. Eri o pfi ọtselē ona ni a khi eni e miesuo. ³⁶ Onana o ri emini a kẹkẹ shi Ebe-no-pfuasē bhale ya tsē, ni o guele khi, “Ogbokhoghūo ọa ya khi ugua shi ọli idiegbe.”‡ ³⁷ Ebe-no-pfuasē o gbo ngme ghọ shi asha olese khi, “E ya ke bino oni e ya to ogbhoro gbese a.”§

Irotọ oyi iJesu

(iMat 27.57-61; iMak 15.42-47; iLuk 23.50-56)

³⁸ Abi a rọ mē ona se, iJosefu onge Arimatia, ni o khili otuoghūo eniyē odukhokho ni e bēna e deba iJesu itobo khi o na ulishi oyi ekhemhūe eyi egbo iJu, o lē ya mhila iPaleti olimhi oyi iJesu. iPaleti o lama na li o rue olimhi oyi iJesu ya rọ to. Igho iJosefu o bhale ya rue ọli vu. ³⁹ iNikodemosi ni o ke ya mē iJesu e lē iyosē o kphase iJosefu. O tsua ikhumhi ni a rọ o to olimhi egbe ini o khi kelē kea. Eni ikhumhi e bu ramhi akpulu ikoko oghuo. O gbo tsua ituale ni e pfi emhūe.* ⁴⁰ Eni emose aava e tsua olimhi oyi iJesu, e ri ide epfopfo geno ọli. Abi e li i geno oni olimhi, igho e pfi ituale shi ọli egbe, ni e ri ikhumhi na rọ o shi olimhi egbe ma o, abi egbo iJu e liē mu olimhi egbe shi irotọ, abi ushi oyewē o ngme. ⁴¹ Ukuku ogba o la ashini a ta iJesu ma oora apfida shi, uji ona ufuegbhē onogbo ni aa ri ogbo to ghue o li la agho. ⁴² Itobo khi elesho

* 19:28 Li zē Iwolo 69.21; 22.15 † 19:29 isoso egbo eghuo e lu isoso ukodo. ‡ 19:36 Li zē Okiali 12.46; iNoba 9.12; Iwolo 34.20 § 19:37 Li zē iZaka 12.10 * 19:39 Li zē iJon 3.1-2

o khi ogbele ni a ro mu egbe e shi eke khe ogbele iyemhea oyi egbo iJu, ali khi oni uji na ufuegbhe o ti mama we, e ri olimhi oyi iJesu yeshi agho.

20

IJesu o rote eghuli guale
(iMat 28.1-8; iMak 16.1-8; iLuk 24.1-12)

¹ Ele uzogbe fiefie ele ni oo deba ogbele iyemhea oyi egbo iJu, obili o kie la ogbe. IMeli onge iMagidaleni o je uji ashini a ri iJesu yeshi, o bhale ya e khi a she gheghele eche unu oni uja. ² Igho o so awe unamhi na je ayi iSam o iPita ali omo odukhokho ogho ni iJesu o nono ingme oyoli, o gueye we, oo, "E tsua olimhi oyi Onomhue elemhi uji ufuegbhe a! Anye aa lese obini e tsua li je."

³ Igho iPita ali oni omo odukhokho ogho e vu ya je oni uji ufuegbhe. ⁴ Wewe aava ee na, ama oni omo odukhokho ogho o na dose iPita, o kpe ramhi oni uji ufuegbhe khe iPita. ⁵ O nyese egbe bino elemhi oni uji ufuegbhe, ama o lo elemhi o. O me ide ni a kpe ro khuli idiegbe oyi iJesu. ⁶ Igho iSam o iPita ni o kpukhokho ramhi agho o dose ya lo elemhi oni uji ufuegbhe. O me eni ide khi e la elemhi uji ufuegbhe. ⁷ Ode olimhi ni a ro ge iJesu ukhomhi o li la agho. Oni ode o khili shi ashaoda shi ide enekpole o. O kie khili shi agho abi a kie kpe li roli khili olimhi oyi iJesu, o taghie a. ⁸ Igho oni omo odukhokho ogho ni o kpe ramhi oni uji, o li lo elemhi oli, o ri eloe me, o miesuo. ⁹ Oni eghoghe ea kie lese emini a keke shi ebe khi iJesu o ya te eghuli guale. ¹⁰ Igho eni eniye odukhokho e nyene egbe je apfe.

IJesu o ri egboli khas e iMeli onge iMagidaleni

(iMat 28.9-10; iMak 16.9-11)

¹¹ IMeli o migha olase oni uji ufuegbhe oo vie. Abi o li kie le vie, o nyese egbe bino elemhi oni uji ufuegbhe. ¹² O me khi igeni aava ni e so itsua epfopfo e shito elemhi oni

uji ufuegbhe ni a ri olimhi oyi iJesu yeshi. Oghuo o shito obini iJesu o kpe ri ukhomhi shi, oni o kpole o shito obini o kpe ri awe shi.

¹³ E mhila li, ee oli, "No kpotso, elo u vie e shi?" Oo we, "E she tsua Onomhue oyemhe vu, mhi aa lese obini e roli shi."

¹⁴ Igho o nyene egbe o me khi iJesu o migha agho, ama o lese khi iJesu lo. ¹⁵ IJesu o mhila li, oo li, "No kpotso elo u vie e shi, oghuo wa nono?"

IMeli o dabi khi oni o riele shi oni ogba ni o la agho lo, o, "Oga ini yeye u tsua li vu kpekpe gueye mhe obini u roli shi ni mhi je agho ya tsua li."

¹⁶ IJesu o li, "Meli." O so alo ghue oli, o tses leghe ri elemhi oyi egbo iJu yemhe oli, oo, "Raboni!" Oses a ri ona ngme elemhi Iburu.

¹⁷ IJesu o gueye oli, "Khi mu mhe mhue, itobo khi mhi aa nyene egbe je oyi Ita ne. Ama ka gueye inyoghuumhe khi mhi ya nyene egbe je oyi Itamhe ni o li khi Ita we, ali Eshinegba oyemhe ni o li khi Eshinegba oyewe."

¹⁸ Igho iMeli onge iMagidaleni o vu ya gueye eniye odukhokho khi loli me iJesu Onomhue. O gueye we ingme ni Onomhue o gueye oli.

IJesu o ri egboli khas e eniye odukhokho eyoli

(iMat 28.16-20; iMak 16.14-18; iLuk 24.36-49)

¹⁹ Abi ogbomhi o ro mu eke egho ni o khi ogbeakolo oyi ele iyemhea oyi egbo iJu, ni o khi ele ni odode elemhi efo uka, eniye odukhokho eyoli e le gba elemhi owa, e sono okpe ode itobo khi ee na ulishi oyi egbo iJu eni ee mhes. Udemhija, iJesu o bhale ya migha we iteva bia, oo, "Opfomhe o ka nu e la." ²⁰ Abi o ro ngme ona se, o ri abo ali epfe khas we. Oghole o vo we elemhi shi abi e li me Onomhue. ²¹ IJesu o gbo lie we, "Opfomhe o ka nu e la. Abi Ita o li ghie mhe mhi li lie ghie e." ²² Igho o yemhe ku we, oo, "A mie Ayemhe-no-pfuase, ²³ Ogb o ni a da gbe olamhe kua na, a she gbe kua na

li, ama ini aa da gbe kua na we ne, aa gbe kua na we.”*

Ijesu o ri egboli khasẹ iTomosi

²⁴ Otu oghuo elemhi eni eniye odukhokho ogbava ni a lu iTomosi ni a gbolo eẹ lu itsema, ọa nu we la agho ni ijesu o ro bhale we iteva. ²⁵ Eniye odukhokho eni e kpole e gueye ọli, e ọ li, “Anye me Onomhue!”

ITomosi ọọ, “Ini mhi aa li me emeli ni o la ashini a te ta itse shi ọli abo ni mhi ri umiesobo oyemhe ti ọli, ni mhi aa ro ri obo shio oni o la li epfe, mhi aa ya miesuo khi o she guale.”

²⁶ Abi o ro gbe utui, eniye odukhokho eyoli e gbo lona elemhi owa, iTomosi o nu we la agho, e so okpe ode. Udemhija ijesu o gbo bhale ya migha we iteva bia, ọọ we, “Opfomhe o ka nu e la.” ²⁷ O gueye iTomosi, ọọ li, “Ri umiesobo ti ana, bino mhe abo, gbo nise obo ti mhe epfe. Khi ke mholi akhokhomhe, miesuo!”

²⁸ ITomosi o li, “Onomhue oyemhe, ali Eshinegba oyemhe!”

²⁹ Ijesu ọọ li, “Itobo khi u me mhe u ro miesuo? Ikhivose o khi na eni ẹa me mhe ne ni e miesuo.”

Emini o ze ni a ro keke ebe ona

³⁰ Ijesu o la ukpeloe oyi eniye odukhokho eyoli gbe ikanya onyaloa ni e bububu elese ni ogho ọa keke shi ebe ona. ³¹ Ama eri a keke ena shi ebe ini a miesuo khi ijesu khi iKirisiti, ikhi Omiepfuese Omi Eshinegba, ali, ini a mholi irudunga, a ya mholi agbo itobo eva oyoli.

21

Ijesu o ri egboli khasẹ eniye odukhokho eyoli etuoshilua

¹ Abi a ro me ingme ena se, ijesu o gbo ri egbe ọli khasẹ eniye odukhokho eyoli, epfe okẹ oniemi ni a lu iGalili. Ina a li me ọli. ² ISamo iPita, ali iTomosi na lu itsema, ali iNatanieli onge iKena na eke iGalili, ghe IJoni ali iJemhisi imi iZebedi, ali

eniye odukhokho eyi ijesu aava elese e ga legba asheghuo nya. ³ ISamo iPita ọọ, “Mhia vu ya mu ifele.”*

Eẹ ọli, “Anye ya deba e ye.” Igho e lo elemhi oko-okẹ oniemi oni ikeke. Ama eliyose elegho nya, ẹa mu emikhoghuo. ⁴ Efe uzogbe fiefie, ijesu o migha egele oyi okẹ oniemi, ama wewe ẹa lese khi ijesu o nu we ngme. ⁵ Ijesu o mhila we, ọọ, “Emole mhe, aa kie me afele okhoghuo mu?”

Eẹ ọli, “Anye ẹa me emikhoghuo mu.”

⁶ Oo we, “Pfi aga oye je epfe obita oyi oko-okẹ oniemi khi a ya me ifele mu.” Igho e pfi aga je obini o ngme, ẹa ke dobe ti oni aga lo elemhi oni oko-okẹ oniemi itobo khi o she mu ifele ni e bu.†

⁷ Igho oni omọ odukhokho ni ijesu o nono ingme oyoli, o o iPita, “Onomhue lo!” Abi iSamo iPita o suo khi Onomhue lo ni o nu we ngme lena, o nyanya ro itsua so (itobo khi eri o kpe taghie ide eghuo egbe-a), o ji pfilo elemhi amẹ. ⁸ Eniye odukhokho eni e kpole e gua oni oko-okẹ oniemi bhale esọ okẹ, e e ti oni aga bhale epfe egele. Ekekhe ọa ke lolo nuẹ shi we o, emhi nabi ete-awẹ egbhueshe o ke rote agho khi. ⁹ Abi e ro ramhi egele, e me ingamhi erali agho, a ri afele to o, ibuledi e li nga o.

¹⁰ Ijesu ọọ we, “A rote ifele ni a mu lena rue bhale.”

¹¹ IPita o nga egele le, o ya tialo oni aga ni o vo ifele enieniemi ngale egele, eni ifele e kugbe khi egbhueshilua ali igbese. Abi eni ifele e rie ligho bu, oni aga ọa nyanọ a. ¹² Ijesu ọọ we, “A bhale ya le emhi.” Ogbokhoghuo eni eniye odukhokho ọa mhila li, “Oghuo u khi?” Itobo khi e lese khi Onomhue lo. ¹³ Igho ijesu o ya rue oni ibuledi kemhi na we, o gbo kemhi oni afele na we.

¹⁴ Onana o khi utonuzi-ese ni ijesu o ri egboli yaa khasẹ eniye odukhokho eyoli abi o te rote eghuli guale.

* 20:23 Li ze iMat 16.19; 18.18 * 21:3 Li ze iLuk 5.5 † 21:6 Li ze iLuk 5.6

Ijesu o nu iPita ngme

¹⁵ Abi e rọ le se, iJesu ọọ iSamọ iPita, “Samọ omi iJoni! U fẹ nono ingme oyemhẹ dọse emhi enana nya?”

IPita ọ sọ li ọ, ọ Ii, “Ọnọmhue, u lẹse khi mhi nono ingme oye.”

Ijesu ọọ, “Ri eminale na imi isumha eyemhẹ le.”

¹⁶ Utonuzeva, iJesu ọọ li, “Samọ omi iJoni, u fẹ nono ingme oyemhẹ?”

IPita ọọ Ii, “Guẹguẹguẹ Ọnọmhue, U lẹse khi mhi nono ingme oye.”

Ijesu ọọ, “Ri eminale na isumha eyemhẹ le.”

¹⁷ Utonuzese iJesu ọọ li, “Samọ omi iJoni, u fẹ nono ingme oyemhẹ?”

Oni ingme o to iPita egbe, itobọ khi iJesu ọ mhila li itese, “U fẹ nono ingme oyemhẹ?” Ighọ iPita ọ sọ li ọ, ọ, “Ọnọmhue, u lẹse emhikpa, u lẹse khi mhi nono ingme oye.”

Ijesu ọọ li, “Rọ ẹloe khu isumha eyemhẹ.” ¹⁸ Ijesu ọọ, “Igesikia mhi gue ye khi, abi u rọ khi ozele, eri u ri itsua sọ u fiẹ je obini o ghọle ẹ, ama ini u womhẹ, ọgbọse ọ ke ya ri itsua ke sọ ẹ, ọ mu ẹ obọ je obini ọa ghọle ẹ ni u je.” ¹⁹ Eri iJesu ọ ngme ona ni ọ rọkhasẹ abi iPita ọ li ya ghua ni o ya rọ ufumhi ghi Eshinẹgba. Ighọ ọọ iPita, “Ke deba mhe.”

²⁰ IPita ọ nyene egbe, ọ mẹ ọni ọmọ odukhokho ni iJesu ọ nono ingme oyọli, ọni ọ shitọ mama iJesu abi e rọ nu iJesu le eminale ni o kpukhokho khi ọọ deba wewe. Lọli ọọ ke mhila iJesu ogbọ ni ọọ, “Ọnọmhue, ọghuo ọ ya rẹ de?” ²¹ Abi iPita ọ rọ mẹ ọli, ọ mhila iJesu, ọọ, “Sẹ ẹgbọ na agbọ e fẹ ya li ọni ọmọse ọna?”

²² Ijesu sọ li ọ, ọ, “Ini mhia nono ni ọ la agbọ ramhi ni mhi rọ ya gbo nyene egbe bhale agbọ, onoghuo o khi oye shi ọ? Ke deba mhe.”

²³ Ona o zẹ ni e rọ bẹna ngme ọli iteva oyi eniye odukhokho eyi iJesu, khi ọni ọmọ odukhokho ọna ọa ya ghu ghue. Ama iJesu ọa liẹ khi ọa ya ghu ghue. Eri ọ lẹse liẹ, “Ini mhia nono ni ọ la agbọ ramhi ni mhi rọ ya gbo mu egbe nyene bhale, onoghuo o khi oye shi ọ?”

Ungmemhi ni o kpukhokho

²⁴ Lọli khi ọmọ odukhokho ni ọ pfi ọtsẹlẹ shi eni ingmemhi ena, lọli ọ gbo keke wẹ shi ebe. Awa gbo lẹse khi emini ọ ngme khi igesikia lọ.

²⁵ Ikanya ebubu e laọ ni iJesu ọ gbe. Ini ẹẹ a keke wẹ nya ukpamhi oghuo-oghuo lọ, mhi sa khi agbọ ona nya ọa kha lẹse ebe ni a kha keke wẹ shi.

Ikanya Eyi Ighiusomhi eyi iKirisiti

A rue Ijesu nga idane

¹ Elemhi ebe oni odode ni mhi kpe keke ghi ye ye i Tiofilosi,* mhi keke ikanya ni Ijesu o o gbe ali emini o sese rote igbaekele, ² ya ramhi ogbele ni a ro rue oli nga idane. Neni a rue oli nga idane, o rote Ayemhe-no-pfuase ri omhese na ighiusomhi na keke ni o ze. ³ Abi o ro ghu-a se, ogbele egbhueva o la elemhi agbo o ri egboli kia khase ighiusomhi eyoli, ni o rokhase gboo khi akhokhomhe o la o khi o la agbo. E me oli, oo gue ungmehi oyi Eghiele oyi Eshinegba ye we. ⁴ Eleghuo khi e legba asheghuo, khi o nu we e le eminale, o ri omhese ona na we, oo we, "A khi rote iJerusalemu vu, a migha khe isomhopfa ni mhi gueye e, ikhi isomhopfa ni itamhe o shobo.† ⁵ Ame iJoni o ro o batazi egbo, ama o ke ya tese neni a ri Ayemhe-no-pfuase ya batazi e."‡

A rue ijesu nga iloghie (iMak 16.19-20; iLuk 24.50-53)

⁶ Abi ighiusomhi e ro nu ijesu legba kugbe, e mhila li, ee oli, "Onomhue, u ya la egheghe ona rue eghiele oyi egbo iZireni nyene gbo na we?"

⁷ Oo we: "Aa khi eni e lese oni egheghe ali oni ogbele ni Ita o ri afu eyoli mhese. ⁸ Ama ini Ayemhe-no-pfuase o bhale e idiegbe, a ya mholi ekpabo, a ya ke pfi otsele na mhe elemhi eke iJerusalemu, ali eke iJudia, ali iSameria ali elemhi eke agbo ona nya."§

⁹ Abi o ro ngme eni ingmemhi enana se, a rue oli nga idane abi e kie li ghofeli oli. Otughunu o khukhu oli-a, o rue oli odalo oyewe le.*

¹⁰ E bino idane chii abi o li vu, utoghuokpe emose aava ni e so ide epfopfo e migha we iteva. ¹¹ Ee we, "Egbo iGalili, elo o ze ni a ro migha a feli idane chii? Oni ijesu ona ni a rue odalo oyewe vu nga idane, abi a li rue oli vu, igho o li ya gbo nyene egbe bhale."

A ze iMatayasi to eloli iJudasi (iMat 27.3-10)

¹² Igho, eni ighiusomhi na keke e rote oni ukhomhi Ute Fera Olivu ni e migha vu je iJerusalemu, agho o la lolo nue shi iJerusalemu, okiali imali oghuo lo, ni Ishi eyi iMosisi o lama shi ogbo ke kia ogbele iyemhea. ¹³ Abi e ro ramhi iJerusalemu, e nga ukhomhi atonga, e lo elemhi owa ni ee legba. Eni e la akagho khi iPita, iJoni, iJemhisi ali Aduru, iFilipu ali iTomosi, iBatolomiu ali iMatu, iJemhisi olese ni o khi omi Afeusi, iSamioni ni o la otu iZiloti ali iJudasi omi iJemhisi.† ¹⁴ Wewe nya e lona a kugbe egheghe kpa a so iromhi. Ghe eni ikpotso ali, iMeli inyoo ijesu, ali inyoghuo ijesu.

¹⁵ Ogbele ni a ngme ena, iPita o vule migha iteva oyi igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo. Egbo egbhuesesa e la agho (120) ¹⁶ Igho oo, "Inyoghuo, a mema ya ri emini ebe-no-pfuase o ngme tse, ni Ayemhe-no-pfuase o rote unu oyi iDefidi ngme shi eke shi iJudasi egbe, loli oni iJudasi ni o ri ode khase egbo ni e mu ijesu. ¹⁷ Otuoghuo elemhi awa o khi ni o nu awa gbe akanya abi aghiusomhi."

¹⁸ IJudasi o woloo ikpagho ni o mie shi ikanya okholo ni o gbe ya de eke. Agho o de tu ukhomhi eke ku ito-a shi. ¹⁹ Ogbo kpa ni o la iJerusalemu o suo ona, e ri irarigho ri unu eoli oyewe lu akagho Akedama, ni o migha shi Eke Olia.‡

²⁰ IPita oo, "Irari khi, a keke oli shi ebe Iwolo khi, "A tsua owa oyoli pfia.

* **1:1** Li ze iLuk 1.1-4 † **1:4** Li ze iLuk 24.49 ‡ **1:5** Li ze iMat 3.11; iMak 1.8; iLuk 3.16; iJon 1.33
§ **1:8** Li ze iMat 28.19; iMak 16.15; iLuk 24.47-48 * **1:9** Li ze iMak 16.19; iLuk 24.50-51 † **1:13** Li ze iMat 10.2-4; iMak 3.16-19; iLuk 6.14-16 ‡ **1:19** Li ze iMat 27.3-8

A khi mē ọgbọkhọghuo
ni ọ gbo la oni owa,'

“A gbo li kẹkẹ ọli:

“Ọgbọese ọ rue asha omhese oyọli.”[§]

²¹ “Itobọ onana, o ti ni awa zẹ ọgbọ ọghuo ni ọ to ẹlolo iJudasi, oni ọgbọ ọ mema ya khi ọgbọ ni ọ nu awa la ọ rọte ẹghẹghẹ ni iJesu ọ rọ la iteva oyi awa, ²² rọte ẹghẹghẹ ni iJoni ọ rọ batazi ẹgbọ ya ramhi ogbele ni Ẹshinẹgba ọ rọ rue iJesu lasẹle elemhi iteva oyi awa nga idane. Ọgbọ ni awa ya zẹ ọ mema ya nu awa gbe akanya aguele irọte eghuli guale oyi iJesu.”

²³ Ighọ e khọkhọ emọse aava. Omọse ọghuo ni a lu iJosefu ni a lu iBasabasi, ni a gbolo ẹ lu iJositosi, ali omọse ọlese ni a lu iMatayasi. ²⁴ Ighọ e lema, ẹ li, “Onomhue, u lese udu oyi ọgbọkpa, kpekpe rọte elemhi ẹgbọ etuava ena zẹ ²⁵ oni ọ ya rue ikanya aghiusomhi na kẹẹ ni iJudasi ọ zẹ obọ je obini o khili oyọli.” ²⁶ Ighọ e bọ shi ọ, obọ o mu iMatayasi, Ighọ e li ya rue ọli ma ighiusomhi na kẹẹ ogbaghuo ni iJesu ọ zẹ.

2

Ayemhe-ọ-pfuase ọ bhale ogbele iPetikositi

¹ Abi ogbele ukpe iPetikositi o rọ ramhi, igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ nya e lona kugbe asheghuo.* ² Utoghuo-kpe, okeke o rọte idane tiemhile abi akpekpeli ni o toto, oni okeke o vọ elemhi oni owa ni e shito. ³ Ighọ e mē emini e li abi ẹlemhi erali khi e rọte ashakhasha a tiemhile shi wẹ ọ. ⁴ Ighọ Ayemhe-ọ-pfuase ọ vọ wẹwẹ nya egbe, ee ngme emue oyi ẹoli ọdoda abi oni Ayemhe ọ li khueghie wẹ unu-a.

⁵ Ẹgbọ iJu ni ẹ na ulishi Ẹshinẹgba ni e rọte ushishi ọdoda na eke agbo jele, e la elemhi iJerusalemu. ⁶ Abi e rọ suọ oni okeke ona, ebubu ẹgbọ e kpeli bhale. O nya wẹ alo-a abi e rọ suọ khi eni ẹgbọ ni e miesuọ khi ẹ ngme emue ọdoda eyi wẹwẹ. ⁷ Ighọ abọ e sha wẹ egbegbo, e lie

egbe. “Eni ẹgbọ ena, ni ẹẹ ngme emue eyawa ena, ọa khi ẹgbọ iGalili e she khi? ⁸ Sẹ awa ke lie suọ wẹ khi ẹẹ ngme emue ọdoda eyawa? ⁹ Ẹoli ọdoda awa te lasẹle, eghuo e rọte iPatia bhale, eghuo ọ, iMedisi ali Elamu, eghuo ọ, iMesopotemia, eghuo, eke iJudia ali iKapadosha, eghuo, iPotusi ali Esha, ¹⁰ eghuo, iFirigia ali iPafia, eghuo, iJipiti ali ukiekie eke iLibiya ni o ti mama eke iSairin, eghuo e rọte iRomu bhale, ¹¹ li shi ẹgbọ iJu ali ẹgbọ iJeta ni e mu pfi bhale irudunga oyi ẹgbọ iJu. Eghuo elemhi awa e rọte iKireti ali Arebia bhale. Abi o riẹ khi ighọ, awa kie ga suọ khi ẹ ngme emue eyawa, ẹẹ guele ikanya eniemhi ni Ẹshinẹgba o gbe.” ¹² Eni ingme ni a mē e sha ọgbọkpa abọ, ẹa lese udi wẹ, e mhila egbe wẹ. “Sẹ onana o ngme?”

¹³ Ẹgbọ eghuo e rẹwẹ ẹ li egia, ẹ lie, “Onyọ ọọ gbe wẹ.”

IPita ọ nu eni ebubu ẹgbọ ngme

¹⁴ Ighọ iPita ọ vule migha, lolu ali ogbaghuo ni e kpole, ọ khueghie unu-a leghe, ọ nu eni ebubu ẹgbọ ngme, ọọ, “Apfemhe iJu, ali ẹẹ ẹgbọ nya ni a la elemhi iJerusalemu, a rọ esọ shi mhe eke ni mhi gue ingme ni a mē ena yẹ ẹ. ¹⁵ Ọa khi onyọ ọọ gbe eni ẹgbọ ena abi a dabi. Irari khi ogbe ọa dala ne, agogo itili ẹle uzogbe awa la! ¹⁶ Iiye! Emini a mē ena o khi emini omekẹguele iJoel ọ guele ẹghẹghẹ ni o dose ni ọ rẹ:

¹⁷ “Ẹshinẹgba ọọ,

Ogbele ni e kpukhokho,

mhi ya ri Ayemhe oyemhe
na ẹgbọkpa.

Imi ẹ eni emose ali eni ikpotso

e ya ke gue usomhi ni mhi ghie
wẹ le.

Izeo eye ẹ, e ya ke mekẹguele,
egbhali eye ẹ, e ya ke la ẹlena.

¹⁸ Shi eni ẹ ga ọgbọ

eni emose ali eni ikpotso eyemhe,

Mhi ya ri Ayemhe oyemhe

na wẹ ogbele ni a ngme ena,

e ya gue emini mhi rọkhasẹ wẹ le.

¹⁹ Mhi ya rọ onyaloa khase,

§ 1:20 Li zẹ Iwolo 69.25; 109.8 * 2:1 Li zẹ iLev 23.15-21; iDeut 16.9-11

obini irarogbe,
 ali khi mhi ya gbo ri
 irokhase khase eke agbo.
 Mhi ya pfi okholi shi elemhi agbo,
 ni egbo e me oia
 ali erali ali ewoli
²⁰ Ovo o ya bi obili a,
 mhi ya ri uki yile-a rarara abi oia,
 neni ogbele ni o fune
 oyi Onomhue o ya bhale
 ni o ro ya gue ogbokpa ezọ.
²¹ Ogbokpa ni o da pfie lu
 eva oyi Onomhue ne, a ya tsumhi oli.†
²² “Ee egbo ni a la eke iZireni, a ro
 esọ shi ungmehi onana. Ee a lese
 khi iJesu ongi iNazareti, o khi ogbo ni
 Eshinegba o ri egbe khase, o gbo ghie
 oli, itobo khi Eshinegba o ri ekpabo na
 li o ke gbe ikanya onyaloa elemhi iteva
 o ye e. ²³ Abi o ro tseku khia khi a lese
 ona, a kie ze ni egbo ebe e mu oli ghi e
 ni a gbe oli-a. Ama Eshinegba o she kpe
 gba onana o lese oli.‡ ²⁴ Ama Eshinegba
 o rote eghuli guise oli le. Eghuli o
 dobe ri ekpabo oyoli mu oli mama,
 abi okpotso ni oku o o to o li dobe a mu
 omọ o khi lasele.§ ²⁵ Itobo khi oghie
 iDefidi o ngme ingme oyi iKirisiti ni
 o ree,
 “Mhi me khi Onomhue
 o migha kpesẹ mhe eghẹghe kpa,
 o la ukiẹkiẹ obita oyemhe,
 udu o ya ya nighise mhe.
²⁶ Itobo ona udu oyemhe o ro o ghele,
 mhi ri uruli oyemhe e kuẹghie-e,
 mhi ri egbe de.
²⁷ Itobo khi waa ya
 ze mhe obo shi elemhi uji,
 wekhi eri u ya ze ni
 Oni o pfuase oye o ke-a.
²⁸ U she kpe gueye mhe
 khi mhi ya la agbo ini
 u guise mhe te eghuli le.*
 U ya ri oghẹle oniẹmhi na mhe odalo
 oye.’
²⁹ “Inyoghuo, mhi mema ya ri
 igbedu gueye e khi oghie iDefidi ni
 o khi itita awa, o she kpe ghu-a ni

egbo e ro to, oni uji ni a ro oli to o
 kie la akaghọ ramhi ogbe na amo.
³⁰ Awa lese khi iDefidi o ngme aguele-
 shi-ekẹ shi iKirisiti egbe, irari khi o
 lese khi Eshinegba o she kpe shobo na
 lue ni o mema ro ya tse, khi loli ya
 ri ogbo oghuo unuekpe oyelue shito
 ukpekhomhi oghie oyelue.† ³¹ Eri
 Eshinegba o roli khase iDefidi emini
 a ya me ogbenako, loli o ro ngme oli
 khi Eshinegba o ya rote eghuli guise
 iKirisiti le. Oo khi Eshinegba o ya
 ze oli ghua ni idiegbe oyoli o kea
 shi elemhi uji. ³² Eshinegba guise
 iJesu le bhale agbo. Awa nya awa
 ri ukpeloe oyawa pfi otsele shi o khi
 iJesu o she guale. ³³ Eshinegba o she ri
 ekpe oniẹmhi na iJesu, o shito ukiẹkiẹ
 obita oyi Eshinegba. IJesu o she rote
 obo oyi ita mie Ayemhe-nọ-pfuase, abi
 Eshinegba o kie kpe li shobo na li. Oni
 iJesu o she rue oni Ayemhe-nọ-pfuase
 tutu vo anye egbe, loli o khi emini a
 me, ni a gbolo a suo memena. ³⁴ Ama
 lese khi iDefidi o nga iloghie. Itobo
 igho, aa khi ingme egboli iDefidi o o
 ngme abi o ro lie,

“Onomhue o gueye Onomhue oyemhe:
 Shito ukiẹkiẹ obita oyemhe,

³⁵ ramhi ni mhi ro ya ri ebe e
 mele akphawe-nga oye-a’‡

³⁶ “Itobo ona, mhia nono ni ee egbo
 iZireni nya a lolo lese onana khi,
 Eshinegba o ze oni iJesu onana ni a
 gbe-a shi apfida o khi Onomhue ali
 iKirisiti.”

³⁷ Abi eni egbo e ro suo eni ing-
 memhi ena se, oo nase we udu. Igho
 e li mhila iPita ali ighiusomhi na kee
 eni e kpole, ee we, “Inyoghuo, See
 anye li ya kia ni Eshinegba o ro o gbe
 olamhe kua na anye?”

³⁸ IPita oo, “Ee nya a mupfi ni
 anye ri eva oyi iJesu iKirisiti batazi
 e, ishegho ni Eshinegba o gbe olamhe
 kua na e, itobo khi eni e mie iJesu suo
 a ke khi, ni a mie isomhopfa Ayemhe-
 nọ-pfuase. ³⁹ Emini Eshinegba o shobo
 ena, oye e lo ali oyi imi e, ali oyi

† 2:21 Li ze iJọe 2.28-32 ‡ 2:23 Li ze iMat 27.35; iMak 15.24; iLuk 23.33; iJón 19.18 § 2:24 Li ze
 iMat 28.5-6; iMak 16.6; iLuk 24.5 * 2:28 Li ze Iwolo 16.8-11 † 2:30 Li ze Iwolo 132.11; 2 iSam
 7.12-13 ‡ 2:35 Li ze Iwolo 110.1

ogbokpa ni Eshinegba o ya ze obiobini e la.”

⁴⁰ IPita o ngme ingmemhi ni e bu, o tse agua ye we, oo we, “A na pfue anasemhe ni egbo ikpamhika ena e ya me.” ⁴¹ Igho a li batazi eni e mie oni ungmehi suo. Egbo agbele ese e khi ni e kuma igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo o elegho.

Ilakugbe oyi ighiusomhi eyi iKirisiti

⁴² Eni egbo e ri emini ighiusomhi na kee e sese we gbe akanya, e ga kugbe, e le eminale kugbe (e le eminale no pfuase kugbe), e so iromhi kugbe.

⁴³ Ogbokpa o mu ekpe ni o fune e na Eshinegba irari otele onyaloa ali oshabo ebubu ni eni ighiusomhi na kee e gbe.

⁴⁴ Eni e mie iJesu suo nya e kudugbe, e kemhi emini e mholi nya na egbe. §

⁴⁵ Eni e mholi eke e ri eke eyewe de, elese eni e mholi itsua, e re we de, e woloo ikpagho kugbe kemhi ni eni ea mholi. ⁴⁶ Ogbela kpa e ro o legba elemhi apfe ni i la Owa Oyi Eshinegba. E ri oghela ali udu ni o pfuase nu egbe la apfe egbe e le eminale. E le eminale no pfuase. ⁴⁷ Ee kuoghi Eshinegba, igho egbo e li somhi elemhi we. Ogbela kpa Eshinegba o ro ri egbo ni a mie e pfuese ma we o.

3

A ri ocheghela-awe-a ni oo lema ze

¹ Ogbelaghuo khi iPita ali iJoni ee je Owa Oyi Eshinegba eghenge agogo ese oguota ni a la so iromhi. ² A tsua omose ni o rote abi a te bia li guogh-a bhale ya shi ode unuekpe ni a lu Isomhotse oyi Owa Oyi Eshinegba. Akagho a tsua li bhale ya shito ni o te me asha mhila egbo ni e lo oni Owa Oyi Eshinegba le ikpagho. ³ Abi o ro me iPita ali iJoni khi e lo oni Owa Oyi Eshinegba, o mhila we ikpagho. ⁴ Igho iPita o bino oli alo tatata, igho li khi iJoni. IPita oo li, “Bino anye!” ⁵ Igho o li bino we, o ri udu sa khi loli ya me we emhi obo mie.

⁶ Ama iPita oo li, “Mhi aa mhue ukpagho ya ne, ama mhi ri emini mhi mholi ne. Irari eva oyi iJesu iKirisiti onge iNazareti, vule ni u ke kia!” ⁷ Igho iPita o mu oli obo-ita vule. Udemhija, awe ali ili awe eyoli e na ya to. ⁸ Igho o ti vule migha, oo kia gase. O nu we lo elemhi oni Owa Oyi Eshinegba, o kia, o jino, o kuoghi Eshinegba. ⁹ Abi egbo ni e la akagho nya e ro me oli khi o kia gase, khi o kuoghi Eshinegba, ¹⁰ e lese oni o khi, khi loli o kpe e shito ode unuekpe ni a lu Isomhotse e lema, oni ingme o sha ogbokpa abo, ea lese abi o li kia.

IPita o nu eni e migha a fe ngme

¹¹ Abi oni omose o li mu iPita ali iJoni mhue egho, oshabo o sha eni ebubu egbo, e kpikpi fe deba we ya lo arakpha ni a lu Arakpha oyi iSolomoni ni o la oni Owa Oyi Eshinegba. ¹² Abi iPita o ro me abi eni egbo ee li, oo we. “Ee egbo iZireni, elo o ze ni onana o ro ligho ri abo sha e ni a ro lina a bino anye abine khi ekpabo ali ipfuase eyi anye, anye ro roli ze?” ¹³ Eshinegba oyi Aburaamu, ali Aziki ali iGiekopu, ni o khi Eshinegba oyi itita awa, o she ri ufumhi oyoli na iJesu, Oni oo ga li. Ama eri a rue oli na ena omhese, a kie oli odalo oyi iPaleti abi o tseku mholi oli shi udu khi loli ya rue oli obo-a.* ¹⁴ A kie iJesu oni o pfuase ali oni o gue e ngeli, a ri ochogho lie iPaleti o rue obo ni o gbe ugbeli abo-a na e.† ¹⁵ Ama a gbe obo ni o ri obo a je agbo-a. Ama Eshinegba o gbo guise oli le abi o ro ghua. Anye aava anye me oli abi o ro guale, anye ro pfi otsele shi o. ¹⁶ Itobo ekpabo ni e la eva oyi iJesu anye ro dobe ri omose ona ni a lese ni a feli ena ze, oni irudunga oyi oni omose loli o ze khi o ga ze pfo nya ni a ga me memena.

¹⁷ “Inyoghua-mhe, mhi lese khi emini ee ali eni e ralo na e a riela iJesu, khi elemhi umhalese a te riela we. ¹⁸ Ina Eshinegba o li ri ungmehi oyoli ya tse, oni o rote eke rote unu oyi

§ 2:44 Li ze Ika 4.32-35 * 3:13 Li ze Okiali 3.15 † 3:14 Li ze iMat 27.15-23; iMak 15.6-14; iLuk 23.13-23; iJon 19.12-15

emekeguele ngme khi iKirisiti o ya me osoli. ¹⁹ A zono khase Eshinegba khi a pfido, ni a mu pfi deba Eshinegba, ni o shishi olamhe eye e a, Ini a ligo, eghenge iyemhe o ya rote obo oyi Onomhue bhale deba e. ²⁰ Ini o ghie oni o shobo bhale agbo ghi awa kpa, ikhi iJesu, oni Omiepfuese. ²¹ IJesu o mema ya kie la obini iloghie ramhi eghenge ni Eshinegba o ro ya mu emhikpa pfi gbo mele enegbo-a, abi Eshinegba o li rote unu oyi emekeguele eni e pfuase eyoli shobo na awa eghenge ni o dose. ²² IMosisi o ngme oli, oo, 'Onomhue Eshinegba oye e o ya rote iteva oye mu Omekeguele nabi mhemhe vule na e. A ya mema ri esu shi ingmemhi ni o ya gueye e. ²³ Oni o da ri esu shi oli o, Eshinegba o ya khi oli egbu eyoli ku-a.' S

²⁴ "Egbegbo lo khi emekeguele nya rote iSamue ya je odalo, e kpe ngme emini a ya me eghenge oyawa shi eke. ²⁵ Emini eni emekeguele enana e ngme, ee o go lu, a li mholi okemhi shi ishobo ni Eshinegba o shi na itita e, ni o la lie Aburaamu, 'Mhi ya rote obo oyi imimi e khi vose na egbu na agbo nya.'" ²⁶ Abi Eshinegba o ro mu Oni oo ga oyoli vule, O te odode ghie oli ghi e ni o khi vose na e abi o ro mu e nyene lase ingmobe eye e le."

4

IPita ali iJoni e migha odalo oyi Enighie shi ezo

¹ Abi iPita ali iJoni e kie nu eni egbu o ngme, eni ee khekhe oni Owa Oyi Eshinegba ali egbu iSadusisi eghuo e bhale deba iPita ali iJoni. ² Elemhi e bi we itobo khi eni ighiusomhi na kee eyi iJesu ee sese eni egbu khi iJesu o rote eghuli guale. Eri onana guele khi egbu eni e ghu-a khi e gbo ya rote eva oyi iJesu guale. ³ Igho eni egbu e li mu iPita ali iJoni, irari obili o she bi egho, e mu we shi owa ighumha ramhi ogbeakolo. ⁴ Ama ebubu egbu ni e suo ingme ni iPita o ngme e mie

iJesu suo. Emose ni e ke miesuo e ya khi egbu agbele ishe.

⁵ Ogbeakolo, eni ee mhesu eyi iJu ali eni egbu ali esese Ishi eyi iMosisi eyi egbu iJu e legba iJerusalemu. ⁶ E ya me Oga oyi ekpodalo ugamhi ni a lu Anasi ali iKefasi, ali iJoni ali Alezada ali ena omhue-apfe oyi Oga oyi eni ee ralo ugamhi. ⁷ Igho e mu iPita ali iJoni bhale iteva oyewe migha. E mhila we, "Ekpabo nabise ali eva oyoghuo a ro gbe akanya ona?"

⁸ Igho iPita ni Ayemhe-no-pfuase o vo egbe o we: "Ee enighie eyi egbu ali egbu, ⁹ A mhila anye amo akanya onete ni a gbe na oni o guogho-a ona, ali abi a li ro oli toto. ¹⁰ Emhi oghuo o la o ni anye ya gueye e ali egbu iZireni nya. Itobo eva oyi iJesu iKirisiti onge iNazareti, omose ona o ro migha iteva oye ni o ro toto ngmala ena. Loli o khi oni iJesu ni a ta ma apfida, ni Eshinegba o rote eghuli guise le. ¹¹ IJesu khi egbu ni Ebe-no-pfuase o ngme ni oo,*

"Eche ni itsona e kie pfi,
o tigbe mele oni echeli ebe
ni o mu eloe ne nya-a."

¹² Imiepfuese o la obu oyi ogbolese, irari khi eva olese o la ni Eshinegba o ro na ogbokhoghuo elemhi agbu onana ni awa ya te mholi imiepfuese."

¹³ Abi eni ee mhesu na egbu iJu e ro me igbedu ni iPita ali iJoni e mholi, ni e ro ya lese khi egbu tse ni ea ye owa ebe e khi, abo e sha we, e me-we-me khi e kpe nu iJesu u kia. ¹⁴ Ama, abi e ro me omose ni a ro ze khi o nu we migha agho, ea ke mhue abi e ya ngme. ¹⁵ E gueye we e vu wewe iteva lase ne, igho e li nu egbewe ye ochi. ¹⁶ Ee, "Se awa ya li eni emose ena?" Egbokpa ni e la iJerusalemu e she lese ikanya onyaloa ni e gbe, o a ze awa ya tia. ¹⁷ Ini ingme ona o khi gbeke-a, awa mema tse agua ye we e khi gbu gbudu ri eva oyi iJesu nu ogbokhoghuo ngme.

‡ 3:22 Li ze iDeut 18.15,18 § 3:23 Li ze iDeut 18.19 * 3:25 Li ze Igbae 22.18 * 4:11 Li ze Iwolo 118.22

18 Igho e lu iPita ali iJoni nyene egbe bhale elemhi oni owa ugamhi, e gueye we e khi me emini o re we gbo gbudu ri eva oyi iJesu nu ogbokhoghuo ngme wekhi iröli sese. 19 Ama iPita ali iJoni ee we, "Ee a so o ghue, ini o ya ti Eshinegba eloe, ini ee o fe ti ni anye suo esona, ocho ni anye kha ro suo esona Eshinegba. 20 Irari khi aa tigbe ya me khi anye ea ya gueye egbo emini anye me ni anye suo." 21 Abi e ro nyamhise we alo se, e zewe obov. E me khi ea ze we ya nase itobo khi egbo ni e la agho nya ee kueghie Eshinegba shi itobo omose ni oa kpe dobe e kia ni e ro ze. 22 Irari khi oni omose ni a ri akanya onyaloa ro ze o dose ikpe egbhueva.

Olema ni igbaa eni e mie iKirisiti suo e lema shi igbedu

23 Abi a ro rue iPita ali iJoni aboa, e le deba apfewe. E gueye we abi ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali egbhali e ngme ewe. 24 Abi e ro suo ona, e ku unu a nyogho lema Eshinegba, ee, "Onomhue, yeye u ma eke ali ukhuli ali oke oniemhi ali emini e la elemhi we nya." 25 Yeye u ri Ayemhe-nopfuase rote unu oyi oghie iDefidi ita anye ni o khi oni oo ga oye lie, "Elo o ze ni ishishi egbo e ro o nyaghu

ni egbo e ro o domhi mhe shi afue?

26 Ni ighie ni e la agbo

e ro mu egbe shi okholi,
egbo eni ee mhesa e tigbili
ni e ro mu okholi vule
shi Eshinegba Onomhue o,
ali iKirisiti ni o she ze.†

27 Esheshi gho Erödu ali iPotiusi iPaleti e ya nu egbo iJeta ali egbo iZireni lona kugbe elemhi oni eoli ona. E gba kugbe, e gbe iJesu oni oo ga oye-a, oni u ze.‡ 28 E riele emini u ri ekpabo ali ogueme oye gba shi eke khi a ya me. 29 Ama memena, Onomhue, bino abi e lie domhi, ni u ri ekpabo na anye eni ee ga eye, ni anye gbe udu ke ngme ungmehi oye. 30 Nise obov-a ri egbo

ke ze, u gbolo e gbe olele onyaloa ali oshabo rote eva oyi iJesu Oni oo ga ni o pfuase oye."

31 Abi e ro lema se, elemhi owa ni e la oo jighise, Ayemhe-nopfuase o tiemhie shi we o, o ri igbedu na we e ngme ungmehi oyi Eshinegba.

Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ee kemhi itsua na egbe

32 Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e mhöli udu ali usamhi oghuo. Ongewe oa ke lie khi eri löli mhöli emhikhoghhuo otsobo oyelue, ama eri e ku emhikpa gbe ke mhöli.* 33 Eni ighiusomhi na kee e ri ekpabo o pfi otsele je odalo shi ungmehi iröte-eghuli guale oyi iJesu Onomhue. Egbo nya e mu ekpe e na we. 34-35 Aa me ongewe ni emhikhoghhuo o to. Irari khi egheghe kpa, eni e mhöli eke ali apfe e ro rewe e de, e rue eni ikpagho ni e re we de bhale ufuenge oyi ighiusomhi na kee. E kemhi we na ogbogbo abi o li to öli.

36 Igho iJosefu ni o khi unuekpe oyi iLiva, ni a bia shi eke iSapurosi. IBanabasi, eni ighiusomhi na kee ee lu öli. Emini a ri eva ona ngme khi Orudushi-egbo o. 37 IBanabasi o ri eke ni o mhöli de, o rue eni ikpagho ni o röli de bhale ya shi ufuenge oyi ighiusomhi na kee.

5

Ananayasi ali iSafira

1 Omose oghuo o la o ni a lu Ananayasi ali ughue öli iSafira, e ku abo gbe ri eke oyewe de. 2 O te eni ikpagho ni o ri oni eke de rue sheli na egboli, ughue o lama shi öli o. O tsua ikhukhui eni ikpagho ghi ighiusomhi na kee.

3 Igho iPita oo, "Ananayasi, elo o ze ni u ro ze ni okphaghie o lo e udu, ni u ro lo egbhöli khase Ayemhe-nopfuase, ni u ro rote eni ikpagho ni u ri oni eke de rue shi na egbe e? 4 Óa khi oye oni eke o khi neni u röli de? Abi u ro röli de se, eni ikpagho ea kie khili eye? Elo

† 4:24 Li ze Okiali 20.11; iNee 9.6; Iwolo 146.6 ‡ 4:26 Li ze Iwolo 2.1-2 § 4:27 Li ze iMat 27.1-2; iMak 15.1; iLuk 23.1,7-11; iJon 18.28-29 * 4:32 Li ze Ika 2.44-45

o rẹ sa usamhi onana? Oa khi oḡbọ u lo eḡbhọli khase ama Eshineḡba!”

⁵ Abi Ananayasi o ro suḡ ungemhi ona se, o de eke, o ghua. Ulishi oniemi o ku rughu eḡbọ kpa ni e suḡ emini a me. ⁶ Igho izo e rote iteva oyewe fi lasele ya ri ide khuli olimhi oyoli, e tsua li fi je olase ya ro to.

⁷ Iwakati ese e lese na dose te, ughue oli o lole, oa lese emini a me. ⁸ IPita o mhila li, oo, “Gueye mhe ghue, ingme ni yeye ali Ananayasi odoe a ri oni eke de na?”

Oo li, “Ii.” “Igho anye ri oni eke de.”

⁹ IPita oo, “Se ee ava-ava a li yemhe shi oghuo ni a mheshe Ayemhe-nopfuase bino? Emose ni e tsua odoe ya to lena e la ode kia bhale. Wewe e gbo li tsue ya to!”

¹⁰ Utoghuokpe o de eke, o ghua. Eni emose e bhale, e ya e khi o she ghua, igho e tsua li ya to mama odoli.

¹¹ Ulishi oniemi o mu igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suḡ nya ni e suḡ emini a me.

Eni Ighiusomhi na ke e ri eni ee ghua ebubu ze

¹² Eni ighiusomhi na ke e gbe ebubu olele onyaloa ali oshabo ododa iteva oyi eni eḡbọ. Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suḡ e lona Arakpha oyi iSolomoni na elemhi Owa Oyi Eshineḡba elemhi ikudugbe.

¹³ Oḡbokhoghuo oa gbudu kugbe we o aboriekhia khi eḡbọ nya e ri ekpe na we. ¹⁴ Abi o rie khi igho, eri ebubu emose ali ikpotso elese e mie Onomhue suḡ, a ku we ma igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suḡ. ¹⁵ Irari ikanya onyaloa ni ighiusomhi na ke e gbe, eḡbọ e tsua eḡbọ ni ea ze bhale ode ifu apfe rewe yeshi ukpho ali iya, ini akphakpha oyi iPita oo nga we egbe ini oo dose. ¹⁶ Olele eḡbọ e rote eoli ni e la gase iJerusalemu bhale. E tsua eḡbọ ni ea ze ali eni e mholi ayemhe okphaghiye bhale, igho a ri wewe nya ze.

A mu okhọli vule shi Ighiusomhi na ke o

¹⁷ Oga oyi ekpodalo ugamhi ali apfoli ni e ga ro la otu oghuo ni a lu otu iSadusisi, e kpe ofuma a deba ighiusomhi na ke. ¹⁸ E muno eni ighiusomhi na ke ku lo owa ighumha. ¹⁹ Ama eliyose, aḡeni o khueghie ode oyi oni owa ighumha na we, o rue we ya lase. ²⁰ Oo we, “A ke vu, a je elemhi ogba na Owa Oyi Eshineḡba ya migha ni a gueye eḡbọ usomhi onete oyi aḡbọ onogbọ ona.”

²¹ Abi ogbe o ro gbe-a, eni ighiusomhi na ke e dose lo Owa oyi Eshineḡba, ee sese. Abi Oga oyi ekpodalo ugamhi ali apfoli ni e ro ga la otu oghuo e ro bhale, e lu ilegba oyi eni eḡbhali eyi eḡbọ iZireni (ni a lu iSaediri), igho e lu eni e ri eloe e khu owa ighumha e ka wolọ eni ighiusomhi na ke igha ghi ewe. ²² Ama abi e ro ramhi agho, e bhale ya e khi eni ighiusomhi na ke ea la oni owa ighumha, igho e nyene egbe je ya gueye eni e ghie we. ²³ E li, “Anye bhale ya e khi a so okpe owa ighumha gba-i! Khi ekhekhe e migha unu ode. Ama abi anye ro khueghie eni ode-a lo elemhi agho, anye ea me oḡbokhoghuo elemhi agho.” ²⁴ Abi e ro suḡ ona, abo e sha oghie oyi eni e ke ekhe Owa Oyi Eshineḡba, ali ighie eyi ekpodalo-ugamhi, itobo khi ea dobe lese udi emini a me ena idiegbe oyi ighiusomhi na ke. Oni ingme oa ze we sa.

²⁵ Igho omose oghuo o bhale we iteva, oo we, “Abino! Eḡbọ ni a mu shi owa ighumha e la Owa Oyi Eshineḡba a sese eḡbọ!” ²⁶ Igho eni e ke ekhe e vu ya mu eni ighiusomhi na ke. Ea ri itoto riele oli itobo khi ulishi eni eḡbọ o mu we ini e ya tono we eche.

²⁷ E muno eni ighiusomhi na ke bhale ya migha agbala, oni oghie oyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshineḡba o mhila we oḡbọ. ²⁸ “Anye tse agua gueye e aa khi ke ri eva ona sese eḡbọ. Ama a kiele e sese eḡbọ, osese oyee o gbhiaku eke iJerusalemu nya. A yese ni eḡbọ e ya ke dabi khi anye gbe

* 5:28 Li ze iMat 27.25

iJesu-a!”*

²⁹ IPita ali ighiusomhi na keḗ eni e kpole ẹ wẹ, “Anye mema ya ri oyi Ẹshinẹgba gbe doṣe oyi ẹgbọ.”
³⁰ Ẹshinẹgba oyi itawa ọ rọte eghuli guise iJesu le, ọni a soli-a shi ọra gbe-a. ³¹ Ẹshinẹgba ọ she yase ọli nga obita ni o pfuase oyọli abi Omi Oghie ali Ọmiepfuese, ni ọọ ri ẹghẹghẹ na iZireni gbo mhọli imupfi ali igbekua shi olamhe. ³² Anye khi ọtsele shi eni ingme ena nya, igho li khi Ayemhe-no-pfuase, ni ọ khi isomhopfa ni Ẹshinẹgba ọ rona eni e suọ esọ na li. ³³ Abi e ro suọ ona, e pfaa, e nono abi e li ya gbolo we-a. ³⁴ Ama iGamalie ni ọ khi otu iFarisi ni ọọ sese Ishi eyi iMosisi, ni ọ khi ọni ẹgbọ e ri ekpe ẹ na, ọ vule migha elemhi oni igbaa oyi eni egbhali, ọ a wolọ wẹ fiẹ ne ukuku ẹghẹghẹ. ³⁵ Igho ọọ wẹ, “Ẹe emose iZireni a kuegbe-a sa emini a nono khi a ya riẹle eni emose ena. ³⁶ Ẹghẹghẹ ni o doṣe, omose oghuo ni a lu iTeudasi ọ lasele, ọọ lu egbọli emhi, ẹgbọ egbhueshe asha ene e kpikpi deba li. Abi a ro gbe ọli-a, ẹgbọ eyọli e gbhiaku-a, oni okiali oyọli o mele afue-a. ³⁷ IJudasi ọngi iGalili ọ gbo lasele ẹghẹghẹ ni a ro leli ẹgbọ, lolu ali ẹgbọ eyọli e pfi onyaghu. Abi a ro gbe ọli a ẹgbọ eyọli e gbhiaku-a. ³⁸ Irarigho, mhi ye ẹ ude shi idiegbe oyi ẹgbọ ena, a ze we obọ! Ze we obọ ni e vu! Ini emini e ro bhale khi obọ oyi ọgbọ o te bhale, e ya de. ³⁹ Ama ini o khi obọ oyi Ẹshinẹgba o te bhale, aa ya tigbe doḗ mu wẹ gba, ama khi Ẹshinẹgba a nu ẹ khọli.”

⁴⁰ Oni ungmehi ni ọ ngme o lo wẹ udu. E lu eni ighiusomhi na keḗ lasele, e gbe wẹ itali, e gueye wẹ e khi ke ngme ingme oyi iJesu, e ze we obọ vu. ⁴¹ Eni ighiusomhi na keḗ e rọte agho vu, ee ghele khi wewe e li te ọ na ri omama a mu shi eva oyi iJesu. ⁴² Ẹa tigbe yemhe-a, ogbele kpa e ro ọ sese, ni e gbo ro ọ tse abọ usomhi onete khi iJesu ọ khi Ọmiepfuese, elemhi ọgba na Owa oyi Ẹshinẹgba ali rọte owa ya je owa.

6

Emose oshilua ni a ze

¹ Ẹghẹghẹ ni a ngme ena khi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ khi ee ke bu shi ọ, ẹgbọ iJu eni ee ngme elemhi iGiriki elemhi wẹ, ee wolọ khi ẹgbọ iJu eni ẹẹ ngme elemhi Iburu, e ri ukpeloe ẹ gbe esamhi-olimhi eyi wewe ini ẹẹ kemhi eminale ogbele kpa. ² Igho ighiusomhi ogbava e luno igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ nya kugbe, ẹẹ wẹ, “Ọa ti ni anye pfi akanya itsabo ungmehi oyi Ẹshinẹgba shi eke, ni anye so alo ghue eminale ikemhi. ³ A ze emose oshilua elemhi iteva oye ẹ, ni a lese khi e mhọli Ayemhe-no-pfuase ali ileasingme. Ni awa ri akanya ireloekhu ingme eminale ali itsua ikemhi na wẹ. ⁴ Ishegho, ni anye me asha ri eloe shi iromhi isoso ali itsabo usomhi onete.”

⁵ Oni akhokhomhe ona o ga ghole ẹgbọ kpa ni e le gba. E ze iSitivini ni ọ mhọli irudunga ali Ayemhe-no-pfuase, ali iFilipu, ali iPirokorusi, ali iNikanọ, ali iTimoni, ali iPamenasi, ali iNikolasi ni ọ khi ọngi Atioki ni a mu pfi je irudunga oyi ẹgbọ iJu. ⁶ E ri ẹgbọ ena khasẹ eni ighiusomhi na keḗ, eni ighiusomhi na keḗ e ri abọ nga wẹ ukhomhi lema na.

⁷ Igho ungmehi oyi Ẹshinẹgba oo ge shi ọ. Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ e bu shi ọ elemhi iJerusalemu. Ebubu ekpodalougamhi eyi Ẹshinẹgba e lama shi oni irudunga.

A mu iSitivini

⁸ ISitivini, omose ni Ẹshinẹgba ọ khivose na, ọ mhọli ekpabo oyi Ẹshinẹgba ro gbe ikanya onyaloa ali oshabo iteva oyi ẹgbọ. ⁹ Ama ẹgbọ eghuo ni e khi igbhoghbo na owa ugamhi oyi eni e kpe khi ighumha, e nu iSitivini i khako. IJu eni ẹgbọ ena e khi ni e rọte eke iSairini, ali Alezadira bhale ali eni e rọte eke iSilisha ali Esha bhale, ni e ke ngeli iJerusalemu. ¹⁰ Ama ẹa doḗ nu ileasingme ali Ayemhe ni ọ ro ọ ngme khe abọ.

¹¹ Igho e bena tano shi egbo eghuo elemhi, e lie, “Anye suo abi iSitivini o ro pfi unu-a deba iMosisi ali Eshinegba.”

¹² Igho e ngmiasa eni egbo ali eni egbhali ali eni e sese Ishi eyi iMosisi. E mu iSitivini bhale ilegba oyi eni e mhesa ali esoezo eyi egbo iJu ni a lu iSaediri. ¹³ E wolo egbo lasela ni e pfi otsele egbholi khi, “Omose ona o tigbe yemhe-a ingme-ingmemhi ipfiunu-a ni o ngme e deba Owa Oyi Eshinegba no pfuasa ali ushi. ¹⁴ Irari khi anye suo khi oo li khi iJesu onge iNazareti ona, o ya guoghoo Owa oyi Eshinegba oyi egbo iJu-a, o ya gbo mu ighuighue ni iMosisi o ro shi eke na anye pfi.”

¹⁵ Egbo ni e la oni ilegba nya ee bino iSitivini, e me khi alo eyoli e ge nyanyanya abi alo eyi ageni.

7

Ungmemhi ni iSitivini o ngme

¹ Igho Oga oyi ekpodalo ugamhi o mhila li, oo li, “Igesikia ingme ni a gue shi e egbe ena e khi?”

² iSitivini oo li, “Inyoghoo ali ita ni e le gba, a ri esoe shi mhe eke! Eshinegba ni o mholi ufumhi, o ri egbe khasa ita awa Aburaamu abi o ro kie la eke iMesopotemia, neni o tigbe je eoli Arani ya la. ³ Eshinegba oo li, ‘Lase eke ali iteva oyi egbo eye le, ke je eke ni mhi ya rokhasa e.’* ”

⁴ “Igho o rote oni eke iKadia vu ya la eoli Arani. Abi itali o ro ghu-a se, Eshinegba o ghie oli je eke ni a ngeli ogbe namo.† ⁵ Oa ri ugu okhoghoo akana na li, wekhi ukuku eke okhoghoo o khi na li. Ama khi Eshinegba o she kpe shobo na li khi lolli ali imimi oli, e ya le ugu oni eke, abi o ro tseku khia khi eghegehe agho Aburaamu o bia omoo okhoghoo ne.‡ ⁶ Ina Eshinegba o li nu oli ngme. ‘Imimie e ya khi epfese shi eke ni o khi oyewe,

e ya khi ighumha, a nase we elemhi ikpe egbhueshe asha ene. ⁷ Eshinegba oo, ama mhi ya nase ushishi ni e ya muno we ighumha. Ini mhi nase we na we se, e ya rote ushishi ogho lasela bhale eke ona ya ngeli, e gbo la akana a ga mhe.’\$* ⁸ Igho Eshinegba o nu Aburaamu shobo ishele-a ni o ya khi irokhasa khi ogbo o mhuo obo shi oni ishobo. Igho Aburaamu o bia Aziki, o shele oli-a abi o ro gbe ogbele elele. Igho Aziki o gbo li khi ita iGiekopu, iGiekopu o gbo li khi ita emose ogbava ni e khi ititawa.†

⁹ “Itobo khi eni imi iGiekopu ee do iJosefu okonyo, e roli de abi oghumha ya je eke ijipiti. Ama Eshinegba o nu oli la.‡ ¹⁰ O tsumhi oli obo ikphakphamhe nya. O ri ilasingme na iJosefu, o gbo kpaghie oli obo ni ingme oyoli o ro ghole iFero ni o khi oghie oyi eke ijipiti. Igho oni oghie o roli leghie ukhomhi ijipiti ali agbala oyoli nya.\$

¹¹ “Igho okiamhi oniemhi o la eke ijipiti ali iKena a pfi ni o pfi osoli oniemhi na ititawa ni ea ke ro me eminale e le.* ¹² Abi iGiekopu o ro suo khi eminale e kpoku shi eke ijipiti, o ghie imioli ni e khi ititawa je oobo ya bino odode. ¹³ Utonuzeva ni e ke ye, oni iJosefu o gueye inyoghoo oli oni lolli khi, agho iFero o la lese egbo eyi iJosefu.† ¹⁴ Igho iJosefu o ghie ya rue itali iGiekopu ali egbo eyoli nya ni e kugbe khi oshe ea la egbhue.‡ ¹⁵ Igho iGiekopu o je eke ijipiti, ashini lolli ali ititawa e ghu-a shi.\$ ¹⁶ A tsua ilimhi eyewe nyene egbe je iShekemu ya ro to uji ni Aburaamu o ri ikpagho nu unuekpe oyi Amoni de.*

¹⁷ “Abi oni eghegehe o ro ti ramhi ni Eshinegba o ro ya ri ishobo oyoli tse na Aburaamu, egbo eyawa ni e la ijipiti e lolo bu shi o. ¹⁸ Igho oghie olese ni o lese emhikhoghoo ingme oyi iJosefu o ke la ukpekhomhi shi eke ijipiti.† ¹⁹ Oo

* **7:3** Li ze Igbae 12.1 † **7:4** Li ze Igbae 11.31; 12.4 ‡ **7:5** Li ze Igbae 12.7; 13.15; 15.18; 17.8 § **7:7** Li ze Igbae 15.13; Okiali 3.12 * **7:7** Li ze Igbae 15.13-14 † **7:8** Li ze Igbae 17.10-14; 21.2-4; 25.26; 29.31-35.18 ‡ **7:9** Li ze Igbae 37.11,28; 39.2,21 § **7:10** Li ze Igbae 41.39-41 * **7:11** Li ze Igbae 42.1-2 † **7:13** Li ze Igbae 45.1,16 ‡ **7:14** Li ze Igbae 45.9-10,17-18; 46.27 § **7:15** Li ze Igbae 46.1-7; 49.33 * **7:16** Li ze Igbae 23.3-16; 33.19; 50.7-13; iJosh 24.32 † **7:18** Li ze Okiali 1.7-8

na ẹgbọ eyawa osoli obe, ọ jili ititawa, ọ ri itoto liẹ wẹ, e pfino imiwe kua ni eni eniye e ba ghuloa.‡

20 “Oni ẹghẹghẹ a rọ bia iMosisi, ni ọa khi ọmọ na tse. A la owa oyi itali kuele ọli iki ese. § 21 Abi ẹẹ ke rọ dobe rọli sheli, e rue ọli ya shi epfe oke. Omi iFero ni ọkpotoso ọ me ọli rue, ọ kuele ọli abi omi ọli.* 22 IMosisi ọ wena owena ali ileasingme oyi ijipiti, ekpabo o la emue oyoli ali emini ọo riele.

23 “Abi iMosisi ọ rọ gbe ikpe egbhueva, ọ mholi shi udu khi lolli le ya bino ẹgbọ eyoli ni e khili ẹgbọ iZireni. 24 Igho ọ me khi ọngi ijipiti ọo nase ọngi iZireni. Igho ọ li ye odose, ọ gbe ọngi ijipiti-a. 25 Eri iMosisi ọ dabi khi ẹgbọ eyelue e ya me ọli me khi eri Eshinegba ọ re lue ẹ tsumhi ẹgbọ eyoli, ama ẹa ligho me ọli me. 26 Ogbeakolo khi iMosisi ọ bhale ya ẹ khi ẹgbọ iZireni aava e nu egbewe ẹ kholi, ọo nono ni lolli rewe riele. Ọo we, ‘Elo o ze ni ẹẹ ni a gbo li khi inyoghuo egbe a rọ nu egbe ẹ a kholi?’

27 “Ama oni ọa gueli ni ọ la ọ ọ ghi iMosisi abo pfa, ọo li, ‘Oghuo ọ re khi oni ọo mhese na anye ali oni ọo so ẹzo na anye? 28 Eri u wa nono ni u li gbe mhe-a abi u li gbe ọngi ijipiti a oode?’ 29 Abi iMosisi ọ rọ suo ona, ọ na pfa je eke oyi iMidiani ya la abi opfese, ọ bia eniye aava shi agho. †‡

30 “Ikpe egbhueva e dose se, aḡeni ọ ri egbe khase iMosisi elemhi elemhi erali ni oo to ukhomhi ebuli. 31 IMosisi ọ me ọli, o sha li abo. Ọo le ni ọ ya bino, uruli oyi Onomhue o lu ọli, ọo li, 32 ‘Mhemhe mhi khi Eshinegba oyi itita ẹ, Eshinegba oyi Aburaamu ali oyi Aziki, ali oyi iGiekopu.’ IMosisi ọo guo elemhi ulishi, ọa ke gbudu bino oobo.

33 “Onomhue ọo li, ‘Gueghie ekuẹ ni u so, eke ni o pfaase u migha. 34 Mhi she me ajilimhe ni ẹgbọ eyemhe ni

e la ijipiti ẹ me memena. Mhi she suo ekperumhe oyewe, mhi she bhale ya mie we pfuese. Bhale memena khi mhi ya ghie ẹ nyene egbe je eke ijipiti.’ §

35 “Oni iMosisi ọna ẹgbọ eyoli e ke ekpe kie, ni ẹẹ ọ li, ‘Oghuo ọ re khi oni ọ mhese ẹ na anye ali oni ọo so ẹzo oyi anye?’ Eshinegba lolighuo ọ ri aḡeni ni ọ ri egbe khase ọli elemhi elemhi erali ni e to ghie iMosisi ọ ka khi oni ọo mhese ali omiepfuese oyewe.*

36 Lolli ọ rewe ya fie lase eke ijipiti, ọ la eke ijipiti ali obini Oke Ifulo ali udu oyemhi elemhi ikpe egbhueva gbe akanya onyaloa ali irokhase. †

37 “IMosisi lolighuo ọo ẹgbọ iZireni, ‘Eshinegba ọ ya rote elemhi ẹ ghie omekeguele onabi mhemhe ghi ẹ.’ ‡ 38 Ọ la iteva ebubu ẹgbọ elemhi udu oyemhi, li shi aḡeni ni ọ ke nu ọli ngme ukhomhi ute iSinai, li she ititawa, ọ mie ungmehi ni o ri agbo ọ na ogbo, ọ rue ọli na awa. §

39 “Ama eni ititawa ẹa nono ni wewe e suo eso na li, eri e kie iMosisi, e ri udu oyewe nyene egbe ukhokho je eke ijipiti. 40 Eẹ Eroni, ‘Mama ikhumhi na anye ni e ya ri anye ke kia, irari khi anye ẹa lese abi iMosisi ni ọ rue anye te ijipiti lasese ọ ke li kia.’* 41 Oni ẹghẹghẹ eni ẹgbọ e rọ mama ikhumhi ni o li abi ozele ena, ee luase ọli, e ghele shi oni ikhumhi ni e ri abo eyewe mama. † 42 Igho Eshinegba ọ so ukhokho gbe we, ọ ze ni e ga ovo, ali uki, ali ikpetata abi a li keke ọli shi ebe emekeguele, ni ọo:

“ Eẹ ẹgbọ iZireni,
abi a rọ la udu oyemhi
ikpe egbhueva a luasobo,
mhemhe a ri iluasobo na?

43 A yase okula oyi ikhumhi iMoleki ali ukpetata oyi iRefani, ni e khi ikhumhi ni a ri abo mama ni a ga.

‡ 7:19 Li ze Okiali 1.10-11,22 § 7:20 Li ze Okiali 2.2 * 7:21 Li ze Okiali 2.3-10 † 7:29 Li ze Okiali 18.3-4 ‡ 7:29 Li ze Okiali 2.11-15 § 7:34 Li ze Okiali 3.1-10 * 7:35 Li ze Okiali 2.14 † 7:36 Li ze Okiali 7.5; 14.21; iNoba 14.33 ‡ 7:37 Li ze iDeut 18.15,18 § 7:38 Li ze Okiali 19.1-20.17; iDeut 5.1-33 * 7:40 Li ze Okiali 32.1 † 7:41 Li ze Okiali 32.2-6

Irarigho, mhi ya ri egbò bhale
ya mu ẹ okhòli vu,
e tsua ẹ doṣe obini eke iBabilo.†

44 “Ititawa e mhòli igholo oyi
otṣeṣe obini elemhi udu oyemhi. Abi
Eshinegba o li khokho li ye iMosisi,
igho o li rieṣe oṣi.‡ 45 Abi e ro le
oni igholo ugu se, iJoshua o tsua
li ma egbe bhale eke oyi ishishi ni
Eshinegba o khu kua na we. O nu
we la ramhi eghẹghe oyi iDefidi.*
46 IDefidi ni Eshinegba o ri afu na o
mhila li ini loṣi to owa na Eshinegba
oyi iGiekopu† 47 Ama iSolomoni o to
owa na Eshinegba.‡

48 “Abibi o ririṣe li, a leṣe khi
Eshinegba no Yagha ne Nya oṣa ya la
owa ni egbò e ri abo to. Loṣi o ze khi
Azaya omekeguele o guele khi.

49 “Eshinegba oṣo, ‘Iloghie o khi
ukpekhomhi ni mhia shito.
Eke agbo o khi
akphawe-nga oyemhe.
Owa nabise ẹ ẹgbò

a ya tigbe to na mhe?
Asha no ghuo o ya gua mhe la?

50 Oṣa khi mhemhe-ghuo
mhi ma eni emhi ena nya?’§

51 “Eṣe egbò usueso-akhue ni e zese
udu oyewe-a khali igba zuse esò. A li
abi itita e, ni e kie Ayemhe-no-pfuase.*

52 A famhi me omekeguele okhoghuo ni
itita e eṣa mu okhòli vule shi o? Eri e
gbo gbolo eghuo-a, ni e me eke guele
khi, Oni oṣo suo esò na Eshinegba o
ya bhale. Memena eṣe a she ro oni
iKirisiti ona de, a gbe oṣi-a. 53 Eṣe ni a
rote obò oyi aḡeni ni Eshinegba o ghie
mie ishi, eṣe aṣa kie gbo ri eni ishi gbe
akanya.”

A tono iSitivini eche

54 Abi eni igbaa eyi iSahediri e ro
suo ingmemhi ena, e pfaa na li ramhi
ni e ro gbe akò akò. 55 Ama iSitivini ni
o mhòli Ayemhe-no-pfuase o yase alo
idane, igho o me ugemhi oyi ufumhi
oyi Eshinegba, ali iJesu khi o migha

obita oyi Eshinegba. 56 Igho iSitivini
oṣo, “Mhi me khi iloghie o khueghie-a,
mhi gbo me iJesu oni Omi Ogbò khi o
migha obita oyi Eshinegba.”

57 Abi eni igbaa eyi eni iSahediri e
ro suo ona, e ri abò khukhu esò. E
tṣese leghe, e ve rughu oṣi. 58 E tialò
oṣi fiṣe ifuapfe je ukhokho oni eṣi, ee
tono oṣi eche. Eni ee tono oṣi eche e
gueghie itsua ni e so na omose oghuo
ni a lu iSolu mhue. 59 Abi e ro o
tono iSitivini eche, o so iromhi, oṣo,
“iJesu Onomhue, kpekpe kpe abò mie
ayemhe oyemhe.” 60 O de wugha, o
tṣese, oṣo li, “Onomhue, kpekpe khi ri
olamhe ona mu ota so we.” Abi o ro
ngme ona se, o ghua.

8

1-2 Igho iSolu o migha we ukhokho
shi igbe-a oyi iSitivini. Abi iSitivini
o ro ghua-a se, egbò eghuo ni e mhòli
ulishi oyi Eshinegba e ya roṣi to. E vie
evie oyoli egbegbo.

Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e gbhiaku-a irari ajilimhe

Eṣeḡo ukpokpomhi ajilimhe o
lasele shi igbaa oyi eni e mie iJesu
iKirisiti suo ni e la eke iJerusalemu o.
Eni ighiusomhi na keṣe egho e miatse
ku eke iJudia ali iSameria. 3 Ama
iSolu o roshaka a yese igbaa oyi eni
e mie iJesu iKirisiti suo-a. O kia owa
khi owa muno we shi owa ighumha,
ghe emose, ghe ikpotso.*

Abi iFilipu o ro la iSameria

4 Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti
suo egho ni e kia miatse ku, e kia a
gue ungemhi oyi iJesu le asha ni e
ramhi kpa. 5 IFilipu o je eke iSameria.
O la oobò o gueye egbò khi iJesu o
khi iKirisiti ni a shobò. 6 Abi ebubu
egbo e ro me ikanya oshabò ni iFilipu
o gbe, e nyanya mie shi emini o ngme.
7 IFilipu o kha da lema na eni e mhòli
ogbhò ne, eni egbò e kpa oni ogbhò
pfia. Ebubu eni e guoghò-a ali eni

‡ 7:43 Li ze Emo 5.25-27 § 7:44 Li ze Okiali 25.9,40 * 7:45 Li ze iJosh 3.14-17 † 7:46 Li ze
2 iSam 7.1-16; 1 Okhe 17.1-14 ‡ 7:47 Li ze 1 Ighie 6.1-38; 2 Okhe 3.1-17 § 7:50 Li ze Aza 66.1-2
* 7:51 Li ze Aza 63.10 * 8:3 Li ze Ika 22.4-5; 26.9-11

e ghua e toto nya. ⁸ Ukpokpomhi oghẹlẹ o la oni ẹoli ogho.

ISamo ni oṣo li obo

⁹ Omose oghuo o lao ni a lu iSamo. Egbegbi obo o la iSameria e li. O kia ri obo ni o li tonon oboudu. ¹⁰ Egbonye e ri ekpe e na li. Egbonye oṣoda ee li e li, “Omose ona Eshinḡba o ri ekpabo nali a gbe ikanya.” E lu oṣi ekpabo ni ofu. ¹¹ Ingme ni o ngme kpa, e ro o shi itobo oshabo ni o ri ogho oyoli i gbe ni o she tese. ¹² Ama iFilipu o gweye we ingme oyi Eghiele oyi Eshinḡba ali iJesu iKirisiti, e mie shio. O batazi we, ghe ikpotso ghe emose. ¹³ ISamo o li miesuo, iFilipu o li batazi oṣi. O deba iFilipu u kiakia irari ikanya onyaloa ali oshabo nefune ni o me khi iFilipu o gbe.

¹⁴ Abi ighiusomhi na kepe ni e la iJerusalemu e ro suo khi egbo iSameria e mie ungmehi oyi Eshinḡba suo, e ghie iPita ali iJoni ghi we. ¹⁵ Abi iPita ali iJoni e ro ramhi iSameria, e so iromhi na eni e miesuo ni e la oobo Ayemhe-no-pfuase o tiemhile shi we egbe. ¹⁶ Ayemhe-no-pfuase o kie kpe tiemhile shi onge we egbe ne, eri a kpe lese ri eva oyi iJesu Onomhue batazi we. ¹⁷ Abi iPita ali iJoni e ro ri abo nga we ukhomhi, Ayemhe-no-pfuase o tiemhile shi we egbe.

¹⁸ Abi iSamo o ro me khi egbo ni eni ighiusomhi na kepe e ri abo nga ukhomhi kpa khi e mie Ayemhe-no-pfuase, o nise obo-a ni loṣi ri ikpagho na we. ¹⁹ Oo we. “A li ri oni itoto na mhe ni mhi ke ri Ayemhe-no-pfuase na ogbo ini mhi da ri obo nga li ukhomhi ne.”

²⁰ Ama iPita oo li, “Yepe ali ikpagho eye a li opfu-a, itobo khi u sa khi u ya doṣe ri ikpagho de isomhopfa oyi Eshinḡba. ²¹ Itobo khi u waa mholi obo shi akanya onana, irari khi udu oye o pfuase deba Eshinḡba. ²² Irarigho, mu udu pfi deba Eshinḡba. U lema li ni o gbe olamhe kua ne, otse o ya gbe isamhi ebe ni u mholi shi udu kua ne. ²³ Itobo

khi mhi she me khi wa a kpe ofuma irari akanya ni anye a gbe ali khi olamhe o she de e ighumha.”

²⁴ ISamo oo we. “A kpekepe a so iromhi na mhe ini emini a ngme ena e khi tse shi mhe egbe ni mhi pfua.”

²⁵ Abi iPita ali iJoni e ro ngme ingmemhi eyi iJesu se, e mu egbe pfi je iJerusalemu, ee gue ungmehi eyi iJesu kiakia elemhi ebubu inuekpe ni e la iSameria.

iFilipu o gue ungmehi oyi iJesu ye ongi Etiopia

²⁶ Ageni oyi Eshinḡba o gweye iFilipu, oo li, “Ke tiemhi ukiekie ogobo ini a so alo ghue obini ovo o te e lo eko je ode odagbe ifufu ni o roṣe iJerusalemu je iGaza.” ²⁷ Igho iFilipu o mu egbe oo lese. Abi o li lese egho, loṣi ali omose oghuo ongi Etiopia ni o khi owali e ya lona. Omose ona okhemhue o khi ni o ri elo e khu epfue eyi iKadakhe ni o khi olele oyi oni eke. O roṣe iJerusalemu ni o je ya ga ugamhi i jele. ²⁸ Abi o li i je apfe egho, o nga oko ni ichi e ro o na. Oo ze ebe ni Azaya omekeguele o keke. ²⁹ Ayemhe-no-pfuase o gweye iFilipu, oo li. “Je oko ogho ni u timama li migha.”

³⁰ Abi iFilipu o ro ramhi agho, o suo khi oni omose oo ze ebe oyi Azaya omekeguele. iFilipu o mhila oni omose. “Ebe ni u wa ze egho o fe lo e eso?”

³¹ Oo iFilipu, “Iye oo. Oa ya ligho lo mhe eso ini ogbo oa li gweye mhe abi o ngme.” O iFilipu o nga oni oko le ni o nu lue shio.

³² Ashini oo ze oni elemhi Ebe-no-pfuase o khi, asha ni oo:

“Eri a mu oṣi abi omi osumha ni a ya fa uruli.

Ezeze abi omi osumha ni a ya va kemhi, ni o khueghie unu-a.

³³ E ri omama mu oṣi, e gbe oṣi azeba, e pfa ezoo mu oṣi a gbe oṣi-a. Oghuo o ya mie shi o khi o ya doṣe mholi akhemhe-ukhokho,

irari khi eri e mie ọli agbọ?”†

34 Oni ọmọse ọwali ọ́ọ́ iFilipu, “Kpẹkpẹ gueye mhe oni ọmekeguele ọnana ọọ ngme, ingme oyi egbọli ọọ ngme abi ingme oyi ogboese?”

35 IFilipu ọ gueye ọli emini oni Ebe-no-pfuase ni ọọ ze egho o ngme. Ọ gue ungmehi oyi okhale oyi iJesu ye ọli.

36 Abi e kie li kia leẹ egho, e me oke. Oni ọmọse ọwali ọgho ọọ li, “Bino, ghe oke ana, bie batazi mhe.” 37 IFilipu ọọ li, “Ini u mie iJesu suo mhi ya batazi e.” Oni ọmọse ọọ li, “Mhi she miesuo khi iJesu iKirisiti ọ khi Omi Eshinegba.” 38 Igho oni ọmọse ọọ oni ọ gua oni oko ogho ọ mu ọli migha. Lọli ali iFilipu e kia tiemhi oni oke, iFilipu ọ batazi ọli. 39 E lese rote oni oke nga egele le, Ayemhe-no-pfuase ọ kele iFilipu-a je oboese. Oni ọmọse ọa ke tigbe me iFilipu, ama oghele o la li elemhi i je apfe. 40 Ama iFilipu ọ me egbọli ẹoli Azotusi. Ọ rote oobọ ri oni ungmehi i tse abo kia kia ẹoli khi ẹoli ya ramhi ni ọ ro ramhi ẹoli iSizeria.

9

Imupfi oyi iSolu

(Ika 22.6-16; 26.12-18)

1 ISolu ọ kiele tse ekha abi loli li ya gbolo eni e mie iJesu suo-a. Ọ le deba Okpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, 2 Ọ mhila li ọ ri ebe na lue ghi eni e la owa ugamhi na eke iDamasikosi. Ni loli ro mholi afu dobe muno ikpotso ali emose ni e mie iJesu suo ighumha je obini iJerusalemu. 3 Abi iSolu ọ li ri okiali ti i ramhi iDamasikosi, utoghuokpe, akpa o rote idane mi nga li egbe nyagha. 4 Ọ de ta alo mu eke. Ọ suo khi ogbo ọ nu lue ngme, ọọ li, “ISolu, iSolu, elo o ze ni u ro mu okholi vule e shi mhe ọ?”

5 ISolu ọ mhila li, ọọ, “Onomhue, oghuo u khi?” Oni uruli ọli, “Ijesu mhi khi, ni u mu okholi vule shi ọ.”

6 “Memena, vule ni u lo elemhi ẹoli ona. U ya me omose ni ọ ya gueye emini u mema ya riḗle.”

7 Egbọ ni e nu iSolu kia e gbe erue unu-a, e ga suo oni ungmehi, ama ea me oni ọọ ngme. 8 Ikpukhokho ọ, iSolu ọ rote eke vule, abi ọ ro khueghie alo-a ọa ke dobe e me eke. Egbọ ni e nu ọli kia e ke mu ọli obo kia lo elemhi iDamasikosi. 9 Ogbelẹ ese iSolu ọ ga zalo shi agho. Ọa le eminale wekhi amẹ ọ da.

10 Omose oghuo ni ọ miesuo ni a lu Ananayasi, ọ la elemhi iDamasikosi. Ọ la imeke, ọ suo khi Onomhue ọ lu lue, “Ananayasi!”

Ọọ li, “Ee o.” 11 Onomhue ọọ li, “Ke je owa oyi iJudasi, ni o la ode ifuapfe ni a lu Isheshe, ni u ya mhila ogbo oyi ongi iTasosi ni a lu iSolu, ọ la agho ọ so iromhi. 12 Rote elena iSolu o li kpe me irokhase khi omose ni a lu Ananayasi ọ ri obo nga lue egbe so iromhi na, alo eyelue e khueghie-a.”

13 Ananayasi ọọ Onomhue, “Mhi she kpe suo eko ebubu eyi omose ona abi ọ li e nase egbo ni e miesuo, ọ la iJerusalemu gbolo oghuo-a. 14 Ighie eyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba e ri afu na li ọ ka muno egbo ni ẹe lu eva oye.”

15 Ama Onomhue ọọ Ananayasi, “Ke le, irari khi mhi she ze iSolu ni ọ tsua ungmehi oyemhe ghi egbo iJeta ali ighie eyewe ali egbo iZireni nya.”

16 Mhi ya rokhase ọli khi ọ mema ya me osoli shi ungmehi oyemhe.

17 Abi Ananayasi ọ ro me oni owa, ọ dose lo ya ri obo nga iSolu egbe, ọọ li, “ISolu inyoghuo-mhe, iJesu Onomhue ni ọ lone ode abi u ro ọ bhale oola, loli ọọ mhi ka nono e me, ni u gbolo ke me eke ali ni Ayemhe-no-pfuase ọ bhale egbe oye.” 18 Utoghuokpe, emini e li abi ipfiapfia afele o rote ọli ikpamhi alo de pfia, ọ gbolo o me eke. Ọ vule migha, Ananayasi ọ batazi ọli. 19 Abi ọ ro le eminale se, ọ tigbe mholi ochi.

ISolu ọ ri igbedu u ngme ungmehi oyi Eshinegba

Ebubu ogbelẹ iSolu ọ nu eni e miesuo la elemhi iDamasikosi. 20 Eloawe iSolu ọ la elemhi owa ugamhi gueye egbo khi iJesu Omi

Ẹshinẹgba ọ khi. ²¹ Ẹgbọkpa ni e suọ ungmehi oyi iSọlu ee mhila, “Ọa khi ọmọse ọnana ọọ nase eni e miesuọ ni e la iJerusalemu? Ọa khi eri ọ bhale ya muno wẹ abi ighumha ghi ighie eyi ekpodalo-ugamhi?” ²² Ẹshinẹgba ọ ri ekpabọ na iSọlu ni ọ rọ ya ke gue oni ungmehi le. Ama ẹgbọ iJu ni e la iDamasikosi ẹa dobe mu iSọlu ekhako ọ le. O sha ẹgbọ iJu abọ abi e rọ mẹ ilẹsingme ni ọ rọ ọ guele khi iJesu ọ khi oni iKirisiti ni a shobọ.

²³ Ebubu ogbele iSọlu ọ ga la iDamasikosi. Ẹgbọ iJu e gba abi e li ya gbe ọli-a. ²⁴ Ama iSọlu ọ suọ khi ẹgbọ ẹ gba abi e li ya gbelue-a. Eri e shito unu ode unuekpe ni a te a lo oni ẹoli le ni e mẹ asha mu ọli. ²⁵ Ama ẹgbọ ni e miesuọ e pfi uli rote oni ugbe roli shi ughughu bẹna ya tiemhi oni ugbe eliyose.*

²⁶ Abi iSọlu ọ rọ ramhi iJerusalemu, ọọ dua ni loli ya kuma ẹgbọ ni e miesuọ ọ, ama ulishi ọli o mu wẹ. E khokho ini ọ she mie iJesu suọ. ²⁷ Ama iBanabasi ọ rue ọli bhale deba eni ighiusomhi na ke. Ọ gueye wẹ abi iSọlu ọ li mẹ Onomhue ode abi ọ rọ le iDamasikosi ali abi Onomhue ọ li nu ọli ngme. Ọ gbo gueye wẹ abi ọ li la eke iDamasikosi ri eva oyi iJesu tse abọ ni ulishi ọa li mu ọli. ²⁸ Ighọ iSọlu ọ nu wẹ la iJerusalemu kia kugbe. Ọ ri igbedu ri eva oyi Onomhue ẹ tse abọ gboo. ²⁹ Ighọ ọ nu ẹgbọ iJu ni ẹẹ ngme elemhi iGiriki i khako, ama ee dua ni wewẹ e gbe ọli-a. ³⁰ Abi eni e miesuọ e rọ suọ ugbamhi ni eni ẹgbọ ẹẹ gba, e rue ọli je eke iSizeria, e te aghọ rue ọli ya je iTasosi.

³¹ Igbaa eyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ni e la eke iJudia ali iGalili ali iSameria nya e mhọli opfomhe, e toto-a, Ayemhe-ṅo-pfuase ọ ri udu shi wẹ ọ, ee bua shi ọ, ee ngeli angeli ni o pfuase ri ekpe ẹ na Ẹshinẹgba.

IPita ọ ri Eniasi ze

³² Abi iPita ọ li i kia oni eke gase, ọ kọ ya feli eni e miesuọ ni e la ẹoli iLida. ³³ Ọ bhale ya ẹ omose ni a lu

Eniasi ni ọ guoghọ-a, o she gba ikpe elele abi ọ te yeshi a ghua. ³⁴ IPita ọọ, “Eniasi, iJesu iKirisiti ọ rẹ ze. Vule migha khili iya oye ni u ke kia.” Utoghuo kpe Eniasi ọ vule migha, ọ toto. ³⁵ Abi ẹgbọ ni e la ẹoli iLida ali iSharọ e rọ mẹ khi Eniasi ọ toto, e mu pfi deba Onomhue.

IPita ọ guise iDokasi le

³⁶ Okpotso oghuo ni ọ miesuọ ni a lu iTabita ọ la ẹoli iJopa, abi iTabita o ngme emue iGiriki khi “Eruẹ,” Ọ khi ọgbọ onete. Ọ gbolo mema ẹ kpaghie eni ẹa mhue obọ. ³⁷ Eghẹghẹ ni a ngme ena, ọọ ghua, ighọ ọ ghua. Abi a rọ khuese olimhi oyoli-a se, a roli yeshi elemhi owa atonga. ³⁸ Abi eni e miesuọ e rọ suọ khi iPita ọ la iLida, e ghie emose aava ghi ọli, ẹ ọli, “Kpekepe bhale pia.” Irari khi ẹoli iLida ali ẹoli iJopa e ti mama egbe.

³⁹ Ighọ iPita ọ deba wẹ. A ri ọli ya khase asha ni a roli yeshi. Esamhi-olimhi e la aghọ ọ viẹ. E ri itsua ni iDokasi ọ fia na wẹ khase ọli abi ọ rọ la agbo.

⁴⁰ IPita ọ ẹgbọ ni e la aghọ nya e fiẹ je atukpapfe. Ọ de wugha sọ iromhi. Ọ sọ alo ghue oni olimhi, ọọ li, “Tabita, guale!” Oni olimhi ọ khueghie alo-a, abi ọ mẹ khi iPita ọ migha mama lue, ọ vule shito. ⁴¹ IPita ọ mu ọli obọ vule. Ọ luno eni e miesuọ ali eni esamhi-olimhi, ọ ri ọli khase wẹ. ⁴² Iguisele oyi iDokasi o gbeke-a shi ẹoli iJopa. Itobo ighọ, ebubu ẹgbọ e mie iJesu suọ. ⁴³ IPita ọ la iJopa ogbele ni e bu. Ọ la owa oyi iSimoni ni ọ ri ekuẹ elamhako ọ gbe akanya.

10

IKonilusi ọ ghie ya lu iPita

¹ Omose oghuo ọ la ẹoli iSizeria ni a lu iKonilusi. Ọ khi ọga oyi ekhọli-okhue eyi Itili. ² Loli ali apfoli e khi ẹgbọ ni ẹ na ulishi Eshinẹgba. Ọ khi ọgbọ ni ọ pfo elemhi i somhi ẹgbọ ni ẹa mhue opfa. Ọ gbo khi ọgbọ ni ọ sọ iromhi eghẹghẹ kpa. ³ Ełeghuo elemhi agogo ese ẹle ọguota, ọ mẹ ime-alo, ọ mẹ khi

* 9:25 Li ze 2 iKori 11.32-33

ageni oyi Eshinegba o bhale o lu oli, "IKonilusi!"

⁴ O so alo ghue oni ageni, ulishi o mu oli. Oo li, "Onomhue elo o ze khi u bhale."

Oni ageni oo li, "Iromhi eye ni u wa so ali isomhopfa ni u wa somhi e she bhale deba Eshinegba, O she mu egbe ni o ro ya yele e le. ⁵ Memena nyanya ghie egbo je eoli iJopa ni e ya lu iSamọ ni a gbolo e lu iPita, ni o bhale. ⁶ O kushi ayi iSamọ ni o ri ekuẹ elamhi e gbe akanya. Oni owa oyoli o la epfe oke."

⁷ Abi oni ageni o ro vu se, iKonilusi o lu eni e ga li etuava ali okhọli-okhue ni o khi adogeli oyoli ni oo ga Eshinegba. ⁸ IKonilusi o gueye we emini a me nya. O ghie we je obini iJopa.

Ime-alo ni iPita o me

⁹ Ogbeakolo khi itsotso oguota o mu eke, khi e lese ri okiali ramhi epfepfe iJopa, iPita o nga owa atonga ya so iromhi. ¹⁰ Okiamhi oo gbe oli. Oo nono emini o ya le. Abi a ro o nye eminale ni o ya le, o me ime-alo. ¹¹ O me khi emini e li abi ode ni o ze igo ene o rote idane e tiemhile. ¹² Igho o me khi iwali elamhako e lao, ghe eni e ze awe ene ali eni e e tialo idi eke ali ipfeli. ¹³ Igho uruli o ngme, oo li, "Vule iPita, gbe ni u le."

¹⁴ Ama iPita oo, "Iye e, Onomhue! Mhia kpe tigbe le eminale ni ea pfuase ni a ghue ghue, a ti e bia me."

¹⁵ Oni uruli o gbo nu oli ngme, oo li, "Emini Eshinegba o da ro khi oni o pfuase se, khi ke lu oli emini oa pfuase."

¹⁶ Itese o ligho mhesa abo ri egboli khasa neni a rue oni emhi nga idane.

¹⁷ Abi iPita o kie li i sa ingme ime-alo ni o me, emose ni iKonilusi o ghie usomhi, e nono owa oyi iSamọ me. E migha odalo ode unuekpe oyi oni apfe. ¹⁸ E lu mhila, "A mholi opfese shi ana ni a lu iSamọ iPita?"

¹⁹ Abi iPita o kiele khokho emini oni ime-alo ona o ngme, Ayemhe o ro gueye oli, "Ri esọ kpe emose aase ee

nono e. ²⁰ Nyanya mu egbe ni u deba we vu, khi mhemhe mhi ghie we."

²¹ Igho iPita o tiemhi deba we, oo we, "Mhemhe a nono, elo e re e bhale?"

²² Ee oli, "Oga oyi ekhọli-okhue ni a lu iKonilusi o ghie anye ghi e. Ogbo oniemhi ni egbo iJu e mu ekpe a na o khi. O gbo khi ogbo ni o pfuase ni oo ga Eshinegba. Ageni o gueye oli o ghie ghi e, u bhale owa oyoli, ni o suo ingme ni u ya gueye oli." ²³ Igho iPita o lu eni emose lo owa oyoli, e gbhe agho ni ogbe o gbe.

IPita o la apfe oyi iKonilusi

Ogbeakolo, loli ali eni e miesuo eghuo e rote iJopa deba we vu. ²⁴ Ogbeakolo, e lo elemhi eoli iSizeria le, ashini iKonilusi ali apfeli ali egbegbi emole oli, e legba migha e khe we. ²⁵ Abi iPita o ro ramhi agho, iKonilusi o lo o li ode, o wugha, o nyese ukhomhi tse oli. ²⁶ Ama iPita o mu oli vule, oo li, "Vule khi ogbo onabi yeye mhi khi."

²⁷ IPita o nu oli ngme, o lo owa, o bhale ya e egbo ni e bu shi agho. ²⁸ Oo we, "Ee a she lese khi eri Ishi eyi iMosisi oo egbo iJu e khi kugbe egbo iJeta o, wekhi eri e ko ya feli ogbo ni oa khi iJu. Ama Eshinegba o roli khasa me mhi khi leli ogbokhoghuo shi oni oa pfuase ali oni a ghue. ²⁹ Irarigho, abi u ro ghie lu me, mhia mholi akhokhomhe shi o. Elo u mema lu me shi?"

³⁰ IKonilusi oo li, "Amo o li ele ene, eghenge agogo ese oguota, mhi ro la owa oyemhe e so iromhi. Udemhija mhi me khi omose oghuo o so itsua ni ee ge nyanyanya o migha me odalo. ³¹ Oo li, 'IKonilusi, Eshinegba o she suo iromhi eye, o she gbo me ikanya isomhelemhi ni u gbe e deba egbo eni ea mhue. ³² Ghie ogbo ghi omose ni a lu iSamọ iPita ni o la iJopa. Opfese o khi shi owa oyi iSamọ ni o ri ekuẹ elamhi e gbe akanya, ni o la epfe oke oku.' ³³ Loli mhi ro ghie ogbo ghi e pia. Oo gue ti, abi u bhale. Memena awa nya awa la odalo oyi Eshinegba

ni anye suọ emini Ọnọmhue o gueye u gueye anye.”

Ungmemhi ni iPita o ngme

³⁴ IPita oọ, “Mhi she me ọli me khi igesikia o khi, khi Eshinegba ọa mhọli khi ọna o kpe ọli ne,* ³⁵ ama egbo kpa ni e da a na ulishi oyi Eshinegba, ni e gbolo e riefe emini o rote ode, Eshinegba o kpe obọ oọ mie. ³⁶ Ee a lese usomhi ni o ghie ghi egbo iZireni, ni o khi usomhi onete oyi opfomhe ni o rote obọ oyi iJesu iKirisiti ni o khi Onomhue oyi agbo kpa bhale. ³⁷ Ee a lese ingme ni a me elemhi eke iJudia nya, ni o rote iGalili gbaekele, abi iJoni o ro o tse abo usomhi gueye egbo, khi a mema batazi we, ³⁸ abi Eshinegba o li ri Ayemhe-no-pfuase ali ekpabo kpha iJesu onge iNazareti so, ali abi o li i kiakia ashakpa riefe onete, ni o mie egbo pfuese obọ oyi ekpabo eyi okphaghe, itobọ khi Eshinegba o nu ọli la.

³⁹ “Anye ri eloe me ikanya ni o gbe nya, elemhi eoli eyi egbo iJu ali iJerusalemu. Wewe e tali ma oora apfida gbe ọli-a. ⁴⁰ Ama efe nuzi-ese, Eshinegba o rote eghuli guise ọli le ni a me ọli. ⁴¹ Oa khi ogbokpa o me ọli, see ni anye ni Eshinegba o she kpe ze, anye khi otsele, anye ni anye nu ọli le eminale ni anye gbo nu ọli da abi o ro rote eghuli guale se. ⁴² O mhesa na anye, anye kia ke gueye egbokpa ali anye gbo ke pfi otsele shi o khi lolu iJesu, Eshinegba o ze, lolu khi osọ-ezọ oyi eni e laọ ali eni e ghu-a. ⁴³ Emekeguele nya e kpe ngme ungmehi oyoli khi eni e da mie ọli suọ khi a ya gbe olamhe kua na we, rote ekpabo ni o la eva oyoli.”

Egbo iJeta e mie ayemhe ni o pfuase

⁴⁴ Abi iPita o kie li i ngme, Ayemhe-no-pfuase o tiemhile na egbo ni e suọ oni ungmehi. ⁴⁵ Abo e sha eni e miesuo ni e shele-a, ni e rote eoli iJopa kphase iPita bhale agho, khi Eshinegba o li ri Ayemhe-no-pfuase na egbo iJeta. ⁴⁶ Irari khi e suọ khi e ngme

emue ododa eyi Ayemhe no pfuase, e kueghie Eshinegba.

Igho iPita o ri irarigho lie, ⁴⁷ “Ogbokhoghuo o dobe ya lie ogbo khi ri amebatazi egbo ena mena? E she li mie Ayemhe-no-pfuase abi awa li mie ọli.” ⁴⁸ Igho iPita oọ a ka ri eva oyi iJesu iKirisiti batazi we. Igho e gueye ọli o nu wewe la agho ikukumi ogbele.

11

IPita o gueye eni e miesuo emini o riefe

¹ Eni ighiusomhi na kee ali eni e miesuo ni e la eke iJudia nya e suọ khi egbo iJeta e li mie ungmehi oyi Eshinegba suọ. ² Abi iPita o ro nga obini iJerusalemu, eni e miesuo ni e shele-a, ee shi iPita unu. ³ Ee ọli, “Yeye u lo owa oyi egbo iJeta ni ea shele-a, u gbo la agho le eminale!”

⁴ Igho iPita o rote eke roli lo we eso abi a ga li me oni ingme nya. Oo we, ⁵ “Eoli iJopa mhi la a so iromhi, ni ukuku olese o ro kia mhe alo-a, ni mhi ro me ime-alo, mhi me khi emini o li abi ode ni o ze igo ene, o te idane tiemhile ashini mhi la. ⁶ Mhi bino elemhi ọli, mhi me elamhako ni e ze awe-ene, ali elamhako ebuli, ali elamhako ni e tialo idi eke, ipfeli na idane e li la elemhi ọli. ⁷ Igho mhi suọ khi uruli o nu mhe ngme, oo mhe, ‘Vule, iPita gbe elamhi ena, ni u le.’

⁸ “Ama, mhi ọli, ‘Iye e, Onomhue! Mhi aa le eminale ni ea pfuase ni a ghuẹ ghue abi a te bia mhe.’

⁹ “Oni uruli o gbo nu mhe ngme, oo mhe, ‘Emini Eshinegba o she ro pfuase, khi ke roli shi emhi ni o pfuase.’ ¹⁰ Itese o li igho mhesa abo ri egbolu khasa neni a rue oni ode nga idane.

¹¹ “Agho agho, eni emose aase ni e te iSizeria nono mhe bhale, e lo owa ni mhi la le. ¹² Ayemhe o gueye mhe mhi deba we vu, mhia aa khe ako. Egbo osasa ena e te eoli iJopa kphase mhe je eoli iSizeria ni anye ro ga bhale owa oyi iKonilusi. ¹³ Lolu o gueye anye abi o li me ageni elemhi owa oyoli, ni o ọli,

* 10:34 Li ze iDeut 10.17

'Ghie ọgbọ je iJopa ya lu ọmọse ni a lu iSamọ ni a gbo lo a lu iPita. ¹⁴ Lọli ọ ya gueye abi yeye ali apfe a li ya mholi imiepfuese.'

¹⁵ "Abi mhi li i ngme, Ayemhe-nopfuase ọ tiemhile shi we ọ abi ọ li rote igbaekele li tiemhile shi awa ọ. ¹⁶ Igho mhi yelege emini Onomhue ọ ngme ni ọọ, 'Ame iJoni ọ ro batazi egbọ, ama Ayemhe-nopfuase a ke ro ya batazi e.'*

¹⁷ Abi o ro khia khi Eshinegba ọ she ri isomhopfa enabi ọ ro na awa abi awa ro mie iJesu iKirisiti Onomhue suo li na egbọ ni e a khi iJu. Oghuo ọ khi mhemhe ni mhi ya nu Eshinegba khabo?"

¹⁸ Abi e ro suo ona se, e yemhe awolo-a, ee kueghie Eshinegba, ee lie, "Eshinegba ọ li ze ni egbọ iJeta e li mu pfi ni e li mhu e agbo na agboagbo."

Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la Atioki

¹⁹ Eni e mie iJesu iKirisiti suo e kia gbhiaku eke iFonisha ali eke iSapurosi ali eke iAtioki itobo okholi ni a mu vule shi we ọ eghenge ni a ro gbe iSitivini-a. E kia gue oni usomhi ye egbọ iJu weweghuo tse.† ²⁰ Eghuo ọ e rote eke iSapurosi ali eke iSairini bhale, e vu je eke iAtioki, e lili gue usomhi onete oyi Onomhue ye egbọ iGiriki ²¹ Ekpabo oyi Onomhue o nu we la, Egbu egbọ e miesuo, e mu udu pfi deba Onomhue.

²² Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la iJerusalem e suo oni ingme, igho e ghie iBanabasi je eke iAtioki. ²³ Abi ọ ro ramhi agho, ni ọ ro me abi Eshinegba ọ li somhi-lemhi eni egbọ, egbe e mu ọli. Ọ ri udu shi we ọ e ri udu oyewe nya na Onomhue. ²⁴ IBanabasi ọ khi egbegbi ogbọ onete ni ọ mhu e Ayemhe-nopfuase ali irudunga oniemhi. Egbu egbọ e ri itobo emini ọ riele mie Onomhue suo.

²⁵ Igho iBanabasi ọ je eke iTasosi ya nono iSolu. ²⁶ Abi ọ ro me ọli, ọ rue ọli je eke iAtioki, e la agho ukpe

oghuo, ee sese ebubu egbọ. Elemhi eke iAtioki a la te odode kpe lu eni e miesuo, iKirisiti enikeke.‡

²⁷ Oni eghenge, emekeguele eghuo e rote eke iJerusalem je iAtioki. ²⁸ Oghuo elemhi eni emekeguele ni a lu Agabusi ọ vule, ọ guele abi Ayemhe ọ ghie ọli, khi ukhumi o ya pfi ushishi na eke iRomu nya. (Eghenge ni iKiladiusi ọ ro khi Oghie iRomu nya ona o ro bhale ya tse.)§ ²⁹ Eniye odukhoko eyi iJesu ni e la iAtioki e gba ugbamhi, abi e li ya ri ikpaghio ghie usomhi ghi eni e miesuo ni e la eke iJudia, abi ogbogbo ọ mhu ekpabo ramhi. ³⁰ Igho e zela ikpagho kugbe, e rewe ghie iBanabasi ali iSolu usomhi ghi eni egbhali ni e la igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na iJerusalem.

12

Imhese-bino onofune

¹ Oni eghenge agho, oghie Erodu ọ muno egbọ eghuo ena igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo, ọọ nono ni loli nase we shi afe. ² Ọ ri unu bhale a ri uwege gbe iJemhisi ni ọ khi inyoghuo iJoni-a. ³ Abi ọ ro me khi o ti egbọ iJu eke, ọ gbo mu iPita shi owa. Oni eghenge e ro li ukpe ibuledi ni aa ri ifuma ma nye. ⁴ Ọ mu ọli se, ọ roli shi owa ighumha, ọ ze ekholi-okhue ikuwe asha ene ni e oghie egbe, e ri eke shi ọli egbe. Erodu ọ mholi ọli shi udu khi a kha da li oni ukpe se, loli rue ọli lasele gboo, ni a gue ọli ezo.*

⁵ Igho a ri iPita shi owa ighumha, ama igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e toto obo ọ so iromhi lu Eshinegba na li.

⁶ Eliyose ni Erodu ọ kha ro rue iPita lasele ogbeakolo, iPita ọ lese-a shi ifuabo eyi iku ekholi-okhue aava, a ri iwege eke aava eke ọli. Eni e ke eke aava eke e la ode unekpe oni owa ighumha e ke eke. ⁷ Udemhija, agho oyi Onomhue ọ lole, igho akpa o la elemhi oni owa ighumha a ge. Oni

* **11:16** Li ze Ika 1.5 † **11:19** Li ze Ika 8.1-4 ‡ **11:26** Egbu eni eke ngeli a bi iJesu iKirisiti a lu iKirisitiani. § **11:28** Li ze Ika 21.10 * **12:4** Li ze Okiali 12.1-27

ageni o pfi iPita emhi epfe, guise oli le. Oo li, "Nyanya vule!" Utoghuokpe, iweghe ni a so li e ku oli abo kua.

⁸ Igho oni ageni oo li, "Ri ogbene oye mu oku, ri eku so." iPita o nyanya ligho. Oo li, "Ri itsua eye so, ke deba mhe." ⁹ Igho iPita o deba li je olase oni owa ighumha, ama oa lese khi emini oni ageni o ri ele khi egbegbi ingme lo, o dabi khi elena loli ii la. ¹⁰ E dose eni e khe ekhe eni odode ali enuzava. E bhale ode unuekpe akhuli ni a rote a lasela shi ifui apfe. Oni ode unuekpe akhuli lighuo o khueghie-a. E rote o dose. Abi e ro kia ifui apfe le dena, oni ageni o kele-a.

¹¹ Igho egbhali eyi iPita e na ya to. Oo, "Ena mhi lese, ni oa mhue akhokhomhe khi Onomhue o ghie ageni oyoli, o ka pfa mhe shi eke obo oyi Erodu ali emini egbo iJu ee sa khi mhi ya me nya."

¹² Abi egbhali eyoli e ro na ya to se, o je owa oyi iMeli ni o khi inyo iJoni ni a gbolo e lu iMaki. Agho eni e miesuo e legba la a so iromhi. ¹³ iPita o kpheli ode na olase. Igho omueshi ni oo ga ogbob ni a lu iRoda o bhale ya mie oli unu. ¹⁴ Abi o ro suo uruli oyi iPita, oghela o vo oli udu. Oa je okpe ode-a ne, o nyanya nyene egbe ukhokho ya tse se gueye we, "iPita o she jele!"

¹⁵ Ee oli, "Ujili oo kphe!" Ama o li khi egbegbi ingme loli e ngme. Igho e oli, "Ayemhe olimhi oyoli lo!"

¹⁶ Ama iPita o kiele kpheli obo ode. Abi e ke ro khueghie oni ode-a, e me khi loli lo. Abo e sha we. ¹⁷ O ri obo gbe we akhiakhia. O tigbe gueye we abi Onomhue o li rue lue owa ighumha le. Oo we, "A gueye iJemhisi ali eni e miesuo eni e kpole." Igho o vu je oboese.

¹⁸ Ogbeakolo, ozughu o lo iteva oyi eni ekholi-okhue le shi abi iPita o li kia. ¹⁹ Abi Erodu o ro o e lolo nono iPita kia gase, ni ea ro me oli. O ri eni ee khe ekhe egho gue ezoo. Oo a gbolo we-a.

Eghuli oyi Erodu

Abi a ro me enana se, Erodu o rote eke iJudia je iSizeria ya la ukuku egheghe.

²⁰ Elemhi e lolo bi Erodu deba egbo iTai ali iSidoni. Igho eni egbo e to ukhomhi ma, ee dua abi e li ya me asha nu oni oghie shito ngme. Abi iBilasitosi ni o khi adogeli oyi oghie o ro lama shi we o, e tigbe lama khi wewe e ya lema oghie ni wewe e ro ri ele. Itobo khi eoli oyi oni Erodu eni egbo e rote me eminale e de.

²¹ Oni ogbele o ramhi Erodu o gbanoo itsua oghie eyoli, o shito ukpekhomhi oghie oyoli. O nu eni egbo o ngme. ²² Eni egbo e ku unu-a nyoghoo, e li, "Uruli oyi Eshinegba na, oa ke khi oyi ogbob." ²³ Utoghuo kpe ageni oyi Onomhue o pfi Erodu emhi, itobo khi oa ri ekpe na Eshinegba. Ekholi e ri oli le. O ghu eghuli osoli.

²⁴ Ungmemhi oyi Eshinegba o gbhiaku ashakpa, oo ge sho. ²⁵ iBanabasi ali iSolu e rote iJerusalemu, obini a ri ikpagho ghie we usomhi je jele. Abi e ro o jele, e rue iJoni ni a gbolo e lu iMaki mhue obo.

13

A ze iBanabasi ali iSolu ghie usomhi

¹ Emekeguele ali eni e sese e la igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la Atioki, ni e khi iBanabasi, ali iSamon ni o khi ogbob obishi, ali iLushosi ongi iSairini, iMaini oni a ga ku ele oli ali oghie Erodu, ali iSolu. ² Abi e li i ku eghie Onomhue ni e li i pfi azumhi, Ayemhe-no-pfuase oo we, "A ze iBanabasi ali iSolu-o lase na mhe ni e ya gbe akanya ni mhi lu we shi." ³ E pfi azumhi, e ri abo nga we ukhomhi so iromhi na, e ghie we vu.

Elemhi iSapurosi

⁴ Ayemhe-no-pfuase o ghie iBanabasi ali iSolu je iSelusha agho e te lo oko oke je eke ni oku o khi shi na lu iSapurosi. ⁵ Abi e ro ramhi eoli iSalamisi, e la owa ugamhi oyi egbo iJu gue ungemhi oyi Eshinegba le.

Ijoni ni a gbolo e lu iMaki o la agho ri obo da we oni akanya.

⁶ E kia je ukiekie iSapurosi ni o kpole nya, e bhale eoli iPafosi. Agho e ya e obo ni a lu iBajisosi ongi iJu ni oo li eboli, ni o khi omekeguele oyi egbholi. ⁷ Loli o khi omole oni igovuno ni o la oni eke, eva oyi oni igovuno khi iSajosi iPolosi ni o khi otsegbhe. Oni igovuno o lu iBanabasi ali iSolu itobo khi o nono ni loli suo ungmehi oyi Eshinegba. ⁸ Ama oni iBajisosi ni o lie Elimasi ni oo li obo, o tsua ozughu lo agho le ini oni igovuno o khi me asha miesuo. ⁹ Igho iSolu ni a lie lu iPolu, ni Ayemhe-nopfuase o vo egbe, o feli oni obo chii. ¹⁰ Oo li, "Yeye omi okphaghie! Yeye obe eminete ni u wa li ikenegeue. Ele u ya rote imu-ungmehi oyi Eshinegba pfi ukhomhi kpoke lasele? ¹¹ Memena Eshinegba o ya nise obo oyoli ti e, u ya ze alo, waa ke gbo dobe ya me ugemhi oyi ovo ukuku eghoghe ne."

Aghoagho, Elimasi o me khi alo eyelue e bi obili-a, Oo bibi, oo nono oni o ya mu oli obo ke kia. ¹² Abi oni igovuno o ro me ingme ni a me, o miesuo, irari khi osese ingme oyi Onomhue o ri abo sha li.

Atioki ni o la elemhi iPisidia

¹³ IPolu ali apfoli e rote iPafosi lo oko oko da oko oniemhi je iPeriga, ni o khi eoli ni o la iPafia. Ana ijoni ni a gbolo e lu iMaki o pfi we shi nyene egbe je iJerusalemu. ¹⁴ E rote iPeriga je eoli Atioki ni o la eke iPisidia. Ogbela iyemhea oyi iJu, e lo owa ugamhi ya shito. ¹⁵ Abi e ro rote ebe ishi oyi iMosisi ali ebe eyi emekeguele ze se, eni ee mhese shi oni owa ugamhi e ghie usomhi ya gueye iPolu ali iBanabasi, ee we, "Inyoghuo anye, ini a mhola ungmehi ni a me ya guele ni o ya ri udu shi egbo o, a ke ngme." ¹⁶ IPolu o vule migha o ri obo nu we ngme. Oo, "Ee egbo iZireni ali ee iJeta ni a ga Eshinegba a ri eso shi mhe

eke! ¹⁷ Eshinegba oyi egbo iZireni o ze eni e bia awa, loli o rewe khi egbo eniemhi, oni eghoghe e khi epfese shi eke ijipiti. Eshinegba o ri ekpabo eyoli wolow we eke ijipiti lasele.* ¹⁸ Elemhi ikpe egbhueva o ri abo mu udu na e elemhi odagbe ifufu.† ¹⁹ Edeli ishilua o pfusea eke iKena. O ri eke oyewe na egbo eyoli le ugu.‡ ²⁰ Elemhi ikpe egbhue-uye ali eva ali ikpe igbe (450) a me ingme enana.§

"Abi a ro me ena se, o ri eso-ezo na we ni ee mhese, ya ramhi eghoghe oyi iSamueni omekeguele. ²¹ Igho eni egbo e mhila Eshinegba o ri oghie na wewe, Eshinegba o rue iSolu omi iKishi oyi unuekpe oyi iBejami na we. Loli o khi oghie oyewe elemhi ikpe egbhueva.* ²² Abi Eshinegba o ro rue iSolu oghie le, o ri iDefidi le oghie na we. Ingme ni Eshinegba o ngme shi iDefidi egbe na, 'Mhi she me khi iDefidi omi ijese o khi omose onabi udu oyemhe oo nono, o ya riela oghuemhe oyemhe nya.'†

²³ "Rote unuekpe oyi oni iDefidi, iJesu ni o khi Omiepfuese oyi egbo iZireni o te bhale, abi Eshinegba o li roli shobo. ²⁴ Neni iJesu o bhale, ijoni o she kpe gueye egbo iZireni e ti olamhe le, e mupfi deba Eshinegba, eghoghe agho ni a batazi we.‡ ²⁵ Abi ijoni o ro gbe akanya se, o mhila eni egbo, oo, 'Oghuo a khokho mhe shi? Mhi aa khi oni a migha a khe. Oni o ya bhale ini mhi gbe akanya oyemhe se, mhi aa fu te ni mhia taghie uli ekue ni o so-a.'§

²⁶ "Inyoghuo-mhe imi Aburaamu, ali ee iJeta ni a na ulishi Eshinegba ni a la akana, oni ungmehi imiepfuese ona, oyawa lo! ²⁷ Egbo ni e la iJerusalemu ali eni ee mhese na we, ea lese iJesu shi Omiepfuese. Ama igbe-a ni e gbe iJesu-a, o ri emini emekeguele ee ngme, ni ee ze khase we ele iyemhea kpa bhale ya tse. ²⁸ Abi o tseku khia khi ea me ezo gue shi oli egbe, ee li ipaleti o ze ni a gbe

* **13:17** Li ze Okiali 1.7; 12.51 † **13:18** Li ze iNoba 14.34; iDeut 1.31 ‡ **13:19** Li ze iDeut 7.1; iJosh 14.1 § **13:20** Li ze iDeut 7.1; iJosh 14.1 * **13:21** Li ze 1 iSam 8.5; 10.21 † **13:22** Li ze 1 iSam 13.14; 16.12; iwolo 89.20 ‡ **13:24** Li ze iMak 1.4; iLuk 3.3 § **13:25** Li ze iMat 3.11; iMak 1.7; iLuk 3.16; ijon 1.20,27

oli-a.* 29 Abi e rọ riẹlẹ emini Ebe-no-pfuase o ngme shi ọli egbe se, e rue ọli apfida tiemhile, e rọli tọ uji.† 30 Ama Eshinẹgba ọ rọte eghuli guise ọli le. 31 Ogbẹlẹ ebubu ọ ri egbọli khasẹ egbo eni e nu ọli rọte iGalili je iJerusalemu. Wẹwẹ e ke pfi ọtsẹlẹ shi ingme oyọli khasẹ egbo eyawa.‡

32 “Eri anye bhale akana ni anye ya ri oni usomhi onete na ẹ, ikhi ishobo ni Eshinẹgba ọ shi na eni e bia awa.

33 Ọ she ri oni ishobo ona tse na awa imi wẹ, abi ọ li guise iJesu le. Abi a li keke ọli shi ebe Iwolo ni uzeva, khi,

“Omimhẹ u khi, ogbe namo,
mhemhẹ mhi khi Itẹ.’

34 Abi Eshinẹgba ọ rọte eghuli guise ọli le, ni ọa zẹ ọli ghu ke-a, o mu ma ungmehi oyọli ni ọ la liẹ,§

“Mhi ya ri ikhivose no pfuase,
ni a ri egbe ẹ nga egbegbo
ni mhi shobo na iDefidi ne.’

35 Igho ọ kie gbo li ngme ọli shi ashese.*

“Waa ya zẹ ni
oni ọ pfuase oye
ọ ghu ke-a.’

36 “Irari khi eri iDefidi ọ ga Eshinẹgba abi ọ rọ la agbo, igho ọ ghu-a, a ri ọli tọ mama eni e bia li. Ọ ke-a shi elemhi uji. 37 Ama idiegbe oyi iJesu ni Eshinẹgba ọ rọte eghuli guise le, ọa ke-a.

38 “Irarigho, inyoghuo, anye tse abo ye ẹ khi obọ oyi iJesu a te ya mhọli igbe olamhẹ kua. 39 Onini ọ da mie ọli suọ ne, a she pfa na li, ọa ke lue shi emini Ushi oyi iMosisi ọa dobe pfa na wẹ shi. 40 A mhue egbhe, ini emini emekeguele e ngme o khi ya tse shi ẹ egbe, ni ẹẹ,

41 “A ghe i, ẹẹ ni
a ri Eshinẹgba a li egia
Oshabo ọ sha ẹ, a pfua.
Irari khi mhi ya riẹlẹ
emhi egheghe oye ẹ

ni aa ya mie shi ghue,
ini ogbo ọ tseku gue ọli ye ẹ.’ ”†

42 Abi iPolu ali iBanabasi e rọ rọte oni owa ugamhi vu, eni egbo e gbo lu wẹ e nyene egbe bhale ogbẹlẹ ugamhi olese ya nu wẹwẹ ngme oni ungmehi. 43 Abi oni ilegba o rọ gbhia khuse, egbo iJu ali egbo iJeta eni e she mu pfi bhale ugamhi oyi egbo iJu, e kpikpi i deba iPolu ali iBanabasi. IPolu ali iBanabasi e ye wẹ ude, e kie ke deba okhale ni ẹa fu te ni Eshinẹgba ọ riẹlẹ na wẹ.

44 Eẹ iyemhẹa ni o deba li, egbo ni e la oni ẹoli nya e legba ni e ri esọ shi ungmehi oyi Eshinẹgba. 45 Abi egbo iJu e rọ me oni ilegba, ee kpe ofuma, ee kholo ingmemhi zu iPolu unu, e tsue ọli.

46 Ama iPolu ali iBanabasi e ngme ungmehi igbedu, ẹ li, “Eẹ a khi eni anye kha mema kpe gue ungmehi oyi Eshinẹgba ye neni o ramhi egboese egbe. Ama abi a ke rọ kie oni ungmehi ni aa rọ sa khi o ti ni a mhọli agbo na agboagbo egho, mena, anye ya zẹ ẹ obọ, anye deba egbo iJeta. 47 Irari khi ona khi omhese ni Onomhue o mhese na anye, ni ọ reẹ,‡

“Mhi she re ẹ khi
akpa na egbo iJeta,
ni agbo nya e mhue imiepfuese.’

48 Abi egbo iJeta e rọ suọ ona, ee ghele, ee kuẹghie Eshinẹgba shi oni ungmehi, egbo eni a she zẹ shi agbo na agboagbo, e mie iJesu suọ.

49 Oni ungmehi oyi Onomhue o gbhiaku asha kpa oni eke. 50 Ama egbo iJu e tanọ shi ikpotso ni ẹẹ na ulishi Eshinẹgba ni a mu ekpe a na ali ekhemhue eyi oni ẹoli. E sese egbo ni e mu okhọli oniemi vule shi iPolu ali iBanabasi ọ, e khu wẹ fiẹ lase oni ẹoli. 51 Ama eni eniye odukhokho eyi iJesu e kpishi itutu awe shi eke, ni e pfi ọtsẹlẹ mu eni egbo. E rọte agho dose je ẹoli iKoniomu.§ 52 Oghelẹ ali Ayemheno-pfuase ọ lo eni e miesuọ egho egbe.

* 13:28 Li zẹ iMat 27.22-23; iMak 15.13-14; iLuk 23.21-23; iJon 19.15 † 13:29 Li zẹ iMat 27.57-61; iMak 15.42-47; iLuk 23.50-56; iJon 19.38-42 ‡ 13:31 Li zẹ Ika 1.3 § 13:34 Li zẹ Aza 55.3 * 13:35 Li zẹ Iwolo 16.10 † 13:41 Li zẹ Abak 1.5 ‡ 13:47 Li zẹ Aza 42.6; 49.6 § 13:51 Li zẹ iMat 10.14; iMak 6.11; iLuk 9.5; 10.11

14

Emini a mę iKoniomu

¹ IPolu ali iBanabasi e lo owa ugamhi oyi ębọ iJu obini iKoniomu, abi e kie kpę ę li. E lolo guę ę ngme ungmehi ni o lo ębọ esọ, ni o ri ebubu ębọ iJu ali iJęta miesuọ. ² Ama ębọ iJu ni ęa lama miesuọ, e tanọ ębọ iJęta abọ ni elemhi o yese wę-a deba eni e miesuọ. ³ Ighọ iPolu ali iBanabasi e kushi aghọ tęsę, e ri igbedu u ngme ungmehi oyi Onomhuę ni o pfi ọtsele shi ungmehi okhale oyọli, rọte ekpabọ ni o rọ na wę ę gbe akanya onyaloa ali oshabọ. ⁴ Okemhi o lo oni ędęli le, ębọ eghuo e kugbe ębọ iJu o, eghuo o e la ukhokho oyi ighiusomhi na keę. ⁵ Ighọ ębọ iJęta eghuo ali ębọ iJu ali enighie eyewę, e gba abi e li ya gbe wę ali abi e li ya tonu wę eche. ⁶ Abi eni ighiusomhi e rọ suọ ona, e na je ęoli iLisitira ali iDębi ni o la eke iLikaonia ali ęoli elese ni e mama wę. ⁷ Aghọ e la a gue usomhi onete le.

Elemhi iLisitira ali iDębi

⁸ Omọse oghuo oni a bia okhomhi ni ọa kia ghue abi a te bia li, o li la oni iLisitira. ⁹ O shito aghọ ri esọ shi ungmehi ni iPolu ọọ ngme. IPolu o mę khi o mholi irudunga ni o dobe ya rọ li ze, iPolu o bino ọli chii. ¹⁰ O tseę leghe, ọọ, "Vule migha!" Oni omọse o ti vule, ọọ kia gase.

¹¹ Abi eni ębọ e rọ mę akanya ni iPolu o gbe, e ngme ęlemhi iLikaonia, ee tseę, ee lie, "Ilitsa e mele ębọ-a bhale iteva oyawa o!" ¹² Eva ni e lu iBanabasi khi iZeusi,* itobọ khi iPolu khi oni o mema e ngme, e lu ọli Amęsi.† ¹³ Oni ọọ luase oni olitsa iZeusi, ni okula oyọli o la ukhokho apfe oni ęoli, o muno ena enokpo ali idodo je oni ode unuekpę oyi oni ęoli, itobọ khi loli ali eni ębọ ee nono ni wewę ya luase iBanabasi ali iPolu abi ilitsa.

¹⁴ Abi iBanabasi ali iPolu e rọ suọ emini eni ębọ e mu egbe khi e ya rięę, e nyano itsua shi egbewę uruli, e nano lo eni ębọ ifuabọ. Ee tseę lie, ¹⁵ "Elo e zę khi a li na?" ębọ enabi ęę anye khi! Ungmehi usomhi onete anye rọ tse abọ khase ę, ni a rọte ugamhi afuę mu pfi deba Eshinegba ni o laọ, ni o ma eke ali ukhuli ali oke onięmhi ali emini e la elemhi wę nya.‡ ¹⁶ Eghęghę ni o doęę, Eshinegba o zę ni ushishi ogbogbo o ngeli abi o ghole ọli. ¹⁷ Ama o kie rọte akanya onete oyọli ri ọlele khase khi loli laọ, loli o rọte idane e ruęę amę shi emhi ękomhi shi eghęghę, loli o ri eminale na ę ę le, o ri oghęle ę shi ę udu. ¹⁸ Abi iPolu ali iBanabasi e rię lina nu wę ngme ingmehi ena, ęa kie dobe mu wę gba e khi luase ewę abi ilitsa.

¹⁹ ębọ iJu eghuo e rọte Atioki ali iKoniomu bhale, e ri eta-ọlelemhun ti eni ębọ mama egbe, e tonu iPolu eche, e tialọ ọli eke fię je ukhokho oni ęoli, e dabi khi o she ghua. ²⁰ Ama abi eni e miesuọ e rọ le gase ọli, o vule, o nyene egbe je ifuapfe ni a la tonu ọli eche. Ogbeakolo, loli ali iBanabasi e je ęoli iDębi.

²¹ IPolu ali iBanabasi e gue usomhi onete le elemhi iDębi, ebubu ębọ e miesuọ. Ighọ e nyene egbe je iLisitira ali iKoniomu ali Atioki ni o la iPidia, ²² e ri udu shi eni e miesuọ o e ri igesikia migha shi oni irudunga. Eę wę, "Neni awa lo Eghiele oyi Eshinegba, awa ya mę anasemhe." ²³ Elemhi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ododa, ee zę egbhali shi, ee pfi azumhi sọ iromhi na wę ręwę nga Onomhuę ni e regbenga obo. ²⁴ Abi e rọ kia gase eke iPidia se, e je eke iPafia. ²⁵ Abi e rọ la ęoli iPęga gue usomhi onete le se, e te aghọ je ęoli Atalia.

²⁶ Aghọ e te lo oko-oke onięmhi nyene egbe jele obini Atioki; Ashini eni e miesuọ e ke la sọ iromhi na wę

* **14:12** iZeusi: IZeusi o khi ọga iyemhe ni ębọ iGiriki e ga. Isheghuo a lu ọli iJupita. Olitsa ọlese ni a lu Amęsi ęę khi o khi aghiusomhi oyọli † **14:12** Amęsi: Amęsi o khi eva oyi olitsa ni ębọ iGiriki e ga. Eri ębọ iGiriki ena e lie khi aghiusomhi oyi iyemhe elese ‡ **14:15** Li zę Okiali 20.11; Iwolo 146.6

rẹ wẹ nga okhale oyi Ẹshinẹgba obo shi akanya ni e ye ya gbe se. ²⁷ Abi e rọ jele Atiọki, e lu eni e miesuọ tiggibili, e gueyẹ wẹ ikanya ni Ẹshinẹgba ọ rẹ wẹ gbe ali abi ọ li khueghie ode-a na ẹgbọ ijẹta ni e miesuọ. ²⁸ E nu eni e miesuọ la akaghọ tẹse.

15

Ilegba ni a mhọli shi iJerusalemu

¹ Ẹgbọ eghuo e rọte ekẹ iJudia bhale Atiọki, ee sẹsẹ eni e miesuọ khi, Ini aa li shẹlẹ wẹ-a abi Ushi oyi iMosisi o ngme ẹa ya khi eni a miepfuese.*

² Onana o pfi ingme ni o zẹ khi iPọlu ali iBanabasi e nu eni ẹgbọ ni e rọte iJudia bhale e khako. Irarighọ, a zẹ iPọlu ali iBanabasi ali eni e miesuọ elese e nga iJerusalemu ya mẹ ighiusomhi na kẹẹ ali eni egbhali shi oni ingme.

³ Ighọ e ghie wẹ e ke lẹ, abi e li rọte ekẹ iFonisha ali iSameria dọsẹ ẹ lẹ, ee gueyẹ ẹgbọ abi ẹgbọ ijẹta e li mu pfi deba Ẹshinẹgba. Onana o pfi oghẹlẹ oniēmhi na eni e miesuọ. ⁴ Abi e rọ ramhi iJerusalemu, eni e miesuọ ali eni egbhali ali ighiusomhi na kẹẹ, e mu wẹ epfese. Eni a ghie usomhi e gueyẹ wẹ ikanya ọdọda ni Ẹshinẹgba ọ rọte obo oyẹwẹ gbe. ⁵ Ama eni e miesuọ eghuo ni e la otu iFarisi e vule, ẹẹ li, “Ẹgbọ ijẹta e mema shẹlẹ-a. A gueyẹ wẹ e ri Ushi oyi iMosisi ke gbe akanya.”

⁶ Ighiusomhi na kẹẹ ali eni egbhali e ye ochi shi oni ingme ona. ⁷ Abi e rọ khako shi ọ tẹsẹ se, iPita ọ vule, ọọ wẹ, “Inyoghuo, a lẹsẹ khi ẹghẹghẹ ni o dọsẹ, Ẹshinẹgba ọ rọte iteva oyẹ ẹ zẹ mhẹ mhi ka gue oni usomhi onete yẹ ẹgbọ ijẹta ni e mẹ asha suọ, ni e miesuọ.† ⁸ Ẹshinẹgba ni ọ lẹsẹ isamhi ni e la ọgbokpa udu, ọ ri Ayemhẹ-no-pfuasẹ na ẹgbọ ijẹta, rọ rọli khasẹ khi lọli li mie wẹ, ẹzeze abi ọ li li mie awa.‡ ⁹ Oa ri ikhioda shi iteva oyawa ali wẹwẹ, irari khi ọ khuesẹ udu oyẹwẹ-a pfuasẹ itobo khi e imiesuọ.

* **15:1** Li zẹ iLẹv 12.3 † **15:7** Li zẹ Ika 10.1-43

‡ **15:8** Li zẹ Ika 2.4; 10.44 § **15:18** Li zẹ Emo 9.11-12 * **15:20** Li zẹ Okiali 34.15-17; iLẹv 17.10-16; 18.6-23

¹⁰ Memena, elọ o zẹ khi a nono ni a mhẹsẹ Ẹshinẹgba bino, ni a rọ ọ sheli ijẹta ni e miesuọ itsua ni awa ali eni e bia awa ẹa doḅẹ tsua? ¹¹ Iiye e! Awa lama shi ọ khi okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue o mie awa pfuese, ighọ li khi wẹwẹ.”

¹² Oni igbaa e tsaghie-a tsuke, abi e rọ suọ ọlẹlẹ eyi onyaloa ali oshabo nya ni Ẹshinẹgba ọ rọte obo oyi iPọlu ali iBanabasi gbe iteva oyi ẹgbọ ijẹta. ¹³ Abi e rọ ngme se, iJemhisi ọọ, “Inyoghuo, a ri esọ shi mhẹ ekẹ! ¹⁴ ISamọ iPita ọ lẹsẹ guele abi Ẹshinẹgba ọ li mhọli omuegbe shi ingme oyi ẹgbọ ijẹta, ni ọ rọte elemhi wẹ sanọ ẹgbọ, rọ mele ẹgbọ eyọli-a.

¹⁵ Onana o ri emini emekẹguele e kẹkẹ shi Ebe-no-pfuasẹ bhale ya tse, ni ọọ,

¹⁶ “ ‘Ini a mẹ enana se,

mhi ya nyenẹ egbe bhale,

mhi rue eghiele oyi iDefidi

gbo nyenẹ egbe bhale,

mhi riẹlẹ ikpukpu-igbe

ni e de kua oyọli ma,

mhi gbo zese ọli-a.

¹⁷ Isheghọ ẹgbọ ni e kpọle nya e nyenẹ egbe bhale deba

Onomhue,

ẹgbọ ijẹta nya ni mhi lu,

e bhale ya khi eyemhẹ,

Onomhue ọ ngme ghọ,

ni ọ riẹlẹ emhi ena.’

¹⁸ Lọli ọ she kpẹ zẹ

ni a lẹsẹ ona shi ekẹ agboagbo. §

¹⁹ “Abi mhi sọ ọ shi khi, awa khi pfi ẹgbọ ijẹta ni e nyenẹ egbe bhale deba Ẹshinẹgba lo omunu. ²⁰ Awa ri ochoghọ kẹkẹ ebe ya gueyẹ wẹ, e khi ke le eminale ni a rọ luasẹ ikhumhi. Awa gbo gueyẹ wẹ e khi ke ku itsebo, e khi ke le ẹlamhi ni aa fa uruli, e khi ke da ọli.* ²¹ Irari khi o she tẹsẹ ni a te la owa ugamhi ẹ zẹ ebe Ushi oyi iMosisi ẹlẹ Iyemhẹa kpa, a ri ingme oyọli ẹ tse abọ ifui ẹoli kpa.”

²² Ighọ ighiusomhi na kẹẹ ali eni egbhali ali eni e miesuọ nya e te eni ẹgbọ zẹ emọse aava ni a mu ekpẹ ẹ

na ma iPọlu ali iBanabasi egbe, je Atiọki. Ijudasi iBasabasi ali iSalasi e ze. ²³ Ebe ni e keke ro ghie we usomhi na:

Anye ighiusomhi na keke ali eni egbhali ni anye khi inyoghuo e, anye tse e Inyoghuo anye ni a khi egbo iJeta ni a la Atiọki ali iSiria ali iSilisha.

²⁴ Anye suo khi egbo eghuo e rote anye iteva vu ni o khia khi ọa khi anye ghie we, ni e bhale ya nu e ngme ingmemhi ni oo yese e elemhi-a ali ni oo nase e udu. ²⁵ Irarigho, anye ro kugbe ghie emose eghuo ghi e, e deba iBanabasi ali iPọlu emole anye bhale. ²⁶ Emose ena e she ri agbo oyewe shi okhena itobo eva oyi iJesu iKirisiti Onomhue. ²⁷ Irarigho, anye ro ghie ijudasi ali iSalasi ni e ri unu gue emini anye keke shi ebe ye e. ²⁸ O ti Ayemhe-no-pfuase ali anye eloe, ini anye khi ri itsua elese nase e tsua dose ishi enana. ²⁹ A ti egbe eminale ni a ro luase ikhumhi le, a khi ke da oia, a khi le elamhi ni aa fa uruli. A khi ku itsebo. O ma a ti e egbe ini a lase emhi enana le.

Eshinegba o nu e la.

³⁰ Eni emose ni a ghie usomhi e vu ya tiemhi Atiọki. E ti eni e miesuo nya gbili, e ri oni ebe na we. ³¹ Abi eni egbo e ro ze oni ebe se, oghel e o vo we elemhi itobo khi usomhi onete ni o ri udu e shi ogb o o tsua. ³² Ijudasi ali iSalasi ni e khi emekeguele e nu we ngme ebubu ingmemhi ri udu shi we o, e zese we-a. ³³ E nu we la agho ukuku eghel e, eni e miesuo e tse we okhila. Wewe ni a ghie usomhi e nyene egbe je iJerusalemu deba eni e ghie we. ³⁴ [Ama iSalasi o lama nu we la agho.] ³⁵ IPọlu ali iBanabasi e la Atiọki, wewe ali egbo elese e la agho o sese, ee tse abo ungmehi oyi Onomhue.

IPọlu ali iBanabasi e vase egbe-a

³⁶ Abi ebubu ogbele e ro dose, iPọlu o gweye iBanabasi, oo li, "Awa nyene egbe je eoli ni awa te dose ni awa ya bino egbo ni awa gue ungmehi oyi Onomhue ye, ni awa me abi e ke lao

shi." ³⁷ O ghole iBanabasi ni e tsua iJoni ni a gbolo e lu iMaki ma egbe vu. ³⁸ Ama ọa ghole iPọlu ni e tsua li. Itobo khi oni iJoni ni a gbolo e lu iMaki ọa nu we gbe ikanya ramhi ukpese ni o ro tsua we kua eke iPafilia vu, o so ukhokho gbe we.† ³⁹ IPọlu ali iBanabasi e mholi ekhako ni o toto shi ingme ona, e kemhi egbe. IBanabasi o rue iJoni iMaki ma egbe, e lo oko-oke oniemhi da je iSapurosi. ⁴⁰ Ama iPọlu o pfi ob o rue iSalasi, e vu abi eni e miesuo e ro so iromhi na we, re we nga okhale ireloe-khu oyi Onomhue se. ⁴¹ E kia rote eke iSiria ali iSilisha, e ri udu u shi igbaa nya eyi eni e mie iKirisiti suo o.

16

ITimoti o deba iPọlu ali iSalasi

¹ IPọlu o bhale eoli iDebi ali iLisitira, ashini om odukhokho ni a lu iTimoti o la. Inyoli ni o li miesuo o khi ongi iJu, ama itali o khi ongi iGiriki. ² Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la iLisitira ali iKoniomu nya e ngme onete oyi iTimoti. ³ IPọlu oo nono ni loli ri iTimoti ma egbe vu, igho o shele oli-a. Itobo khi egbo iJu ni e la oobo e ga lese khi ita iTimoti khi ongi iGiriki lo. ⁴ Abi e li kia eoli i gase, e sese eni e miesuo ilamashi ni ighiusomhi na keke ali eni egbhali ni e la iJerusalemu e keke shi ebe na we, e gweye we, e rewe gbe akanya. ⁵ Igho igbaa nya eyi eni e mie iKirisiti suo, e fu u shi irudunga, ee bua shi o elokpa.

IMEke ni iPọlu o me obini iTiroasi

⁶ IPọlu ali eni e ga kia, e rote eke iFiria ali iGalesha, itobo khi Ayemhe-no-pfuase ọa ze we gue usomhi onete le eke Esha. ⁷ Abi e ro ramhi eke iMisia, ee nono ni wewe e lo elemhi eke iBitinia, ama Ayemhe oyi iJesu ọa ze we lo. ⁸ Igho e rote eke iMisia dose je iTiroasi. ⁹ Eliyose elgho iPọlu o me ime-alo, o me khi ongi iMasidonia o migha a lema, "Bhale iMasidonia ni u ya kpaghie anye obo!" ¹⁰ Abi iPọlu o ro me oni imeke se, anye mu egbe e

† 15:38 Li ze Ika 13.13

le iMasidonia, itobo khi anye lese khi Eshinegba o she lu anye, anye je agho ya gue usomhi onete le.

ILidia o mu pfi

¹¹ Anye rote iTiroasi lo oko-oke oniemhi da oke oniemhi je iSamotirasi, ogbeakolo, anye te agho je iNiapolisi.

¹² Agho anye te je ifuapfe oyi iFilipi ni o khi eoli ni o mu eloe shi eke iMasidonia ni ebubu egbo iRomu e ngeli. Anye ga la agho ebubu ogbele.

¹³ Ogbele iyemhea oyi egbo iJu, anye te oni eoli vu je oni oke, ashini anye khokho khi egbo iJu ee lona shi iromhi isoso. Anye shito nu ikpotso ni e legba agho ngme. ¹⁴ Okpotso oghuo elemhi we ni o ri esu shi eke khi iLidia ongi iTiatira, oni o ri ide eyile e de. O khi okpotso ni oo na ulishi Eshinegba. Abi iPolu o li i ngme, Eshinegba o khueghie oli udu-a shi oni ungmehi. ¹⁵ Abi a ro batazi oli ali apfoli se, o lu anye je owa oyoli, oo anye, "A kha lese khi egbegbi oni o miesuo mhi khi, a bhale ya ku shi na mhe." O ti anye shi o ramhi ni anye ro lama shi oli o.

A mu iPolu ali iSalasi shi igha

¹⁶ Eleghuo abi anye li i je ashini anye la a so iromhi, omueshi oghumha oghuo ni o mholi ayemhe obe ni o ro o meke guele emini a ya me, o ya to anye ukhomhi. Eri o ri oni ekpabo imeguele ona a gbe ikpagho na eni e mholi oli. ¹⁷ Oo deba iPolu ali anye, oo tse, oo lie, "Eni e ga Eshinegba ni o fune eni egbo ena e khi! Eri e tse abo guele abi a li ya mholi imiepfuese!"

¹⁸ Ina o li i riele oli ogbele kpa ya ramhi ni oni ingme o ro ri elemhi i bi iPolu, igho iPolu o nyene egbe gueye oni ayemhe, oo li, "Mhi ri eva oyi iJesu mhese ne, fie oli idiegebe ya lase!" Aghoaghoo oni ayemhe o fie oli idiegebe ya lase. ¹⁹ Abi eni e mholi oli e ro me khi ea ke me ikpagho afa ni e kpe te e oli obo o me, e mu iPolu ali iSalasi tialo ghi enighie obini agbala oyewe.

²⁰ E wolo we bhale odalo oyi esu-eso, ee we, "Emose ena, egbo iJu e khi ni e pfi ozughu e shi awa ifuapfe. ²¹ E

kia a sese egbo imu ni e khi oda shi eyi awa. Awa ni awa khi iRomu, awa aa ya dobe ri osese oyewe gbe akanya."

²² Eni ebubu egbo e kuma we o gue eso shi iPolu ali iSalasi egbe. Igho eni esu-eso e gueye we e bano we a, e gbe we itali. ²³ Abi e ro gbe we egbegbo se, e tigbe pfi we lo owa ighumha. E gueye oni oo khe-ekhe o pfi okpe ashini o rewe shi egbegbo. ²⁴ Abi a ro ri oni omhese na li se, o mu we kulo owa aza elemhi oni owa ighumha, o so we awe igha. ²⁵ Abi itsotso ogbie o ro mu eke, iPolu ali iSalasi ee so iromhi, ee to uwolo kueghie Eshinegba. Ighumha eni e kpole e ri esu shi we eke. ²⁶ Udemhija, eke o ri itoto nighise. Oni owa ighumha o rote eke jighise egbegbo. Eloawe eloawe, ode nya ni e lo oni owa le e khueghie-a. Iweghe ni e ro ge eni ighumha nya e ku we awe-a. ²⁷ Abi oni oo khe ekhe agho o ro me khi ode ni e la oni owa ighumha nya khi e khueghie-a, o dabi khi ighumha ni e la agho nya e she pfue. Igho o ji itakobi emhi lasele ni lue ro gbe egbelue-a. ²⁸ Ama iPolu o tse leghe, oo li, "Khi gbe egbe e-a! Anye nya anye la ana."

²⁹ Oni oo khe ekhe ogho o lu ogbo o nyanya rue ugbili bhale. O ri ulishi- ulishi na bue bue, o de ya wugha odalo oyi iPolu ali iSalasi. ³⁰ Igho o rue we lasele, o mhila we, "Elo mhi ya li ni mhi ro ya mholi imiepfuese?"

³¹ Ee oli, "Ye ye ali apfe nya a mie iJesu Onomhue suo khi a ya mholi imiepfuese." ³² Igho e gue ungmehi oyi Onomhue ye oli ali apfe oli. ³³ Igho oni omose o wolo we, o dua we utse ni a kuali we. IPolu ali iSalasi e rue oli ali apfoli ya batazi na aghoaghoo. ³⁴ Igho o rue iPolu ali iSalasi nga owa oyoli ya ri eminale na le. Oghere o vo oli ali apfoli nya udu irari khi e she mie Eshinegba suo.

³⁵ Ele uzogbe ogbeakolo, eni esu- eso e ri unu na ipolisi e ka gueye oni oo khe-ekhe ogho, "Zobe emose egho obo ni e vu." ³⁶ Igho oni oo khe ekhe ogho oo iPolu, "Esu-eso e she ri unu bhale a wolo e abo-a ni a ke vu.

Opfomhẹ o ka nu ẹ kia.”³⁷ Ama iPọlu ọọ li, “Anye a li ingme okhoghuo ni a rọ mu anye gbe itali ukpẹloe oyi ẹgbọ nya, aboriẹkhia khi ẹgbọ iRomu anye khi! Ama e mu anye kulo owa ighumha. Memena, ẹẹ nono ni wẹwẹ e bẹna rue anye abọ-a, ọa ya tse e! Eni esọ-ẹzọ wẹwẹ-ghuo e bhale ya wolọ anye lasele.”

³⁸ Eni ipolisi e lẹ ya gueyẹ eni enighie abi e ngme. Abi e rọ suọ khi ẹgbọ iRomu iPọlu ali iSalasi e khi, ulishi o mu wẹ. ³⁹ Ighọ e vu ya kuegbe-a lema wẹ, e wolọ wẹ owa ighumha le, e lema wẹ e kpẹkpẹ e lase ẹwẹ ifuapfẹ le. ⁴⁰ Ighọ iPọlu ali iSalasi e lase oni owa ighumha le, e ya je apfẹ oyi iLidia. E bhale ya ẹ eni e miesuọ aghọ. E ri udu shi wẹ ọ, e rọte aghọ vu.

17

Obini iTesalonika

¹ IPọlu ali iSalasi e rọte Afipolisi ali Apolonia dọsẹ e bhale iTesalonika ashini owa ugamhi oyi ẹgbọ iJu o la.

² IPọlu ọ dọsẹ je owa ugamhi abi ọ kie kpẹ ẹ li. Efo uka esẹ ọ la aghọ nu wẹ rọte Ebe-no-pfuasẹ ku ochi. ³ Ọ rọte Ebe-no-pfuasẹ rọli khase gboo, khi oni Omiepfuese, ọ mema ya mẹ osoli, ọ rọte eghuli guale. IPọlu ọ gueyẹ wẹ, “Ijesu ni mhi rọ ọ tse abọ yẹ ẹ ọ khi oni Omiepfuese ni Eshinegba ọ shobọ khi lolu ya rọ bhale.” ⁴ Ẹgbọ iJu eghuo e mie shi emini iPọlu ali iSalasi e ngme, e ku ma wẹ ọ ọ ga Eshinegba. Ighọ li khi ẹgbọ iGiriki eni e na ulishi Eshinegba ali ebubu ikpotso ni e fialo-a e li miesuọ. ⁵ Ama ẹgbọ iJu ee kpe ofuma, e kia ya luno ẹgbọ usuesọ-akhue tigbili shi okhọli. E pfi ozughu shi oni ẹdẹli nya. E tsua okhọli lo owa oyi omose ni a lu iJasi ya nono iPọlu ali iSalasi ni wẹwẹ e muno wẹ lasele na eni ẹgbọ. ⁶ Ama abi ẹa rọ mẹ wẹ, e tialọ iJasi ali eni e miesuọ

elese ghọ je odalo oyi enighie eyi oni ẹoli, e tsesẹ leghe, e lie, “Emose ena e she pfi ozughu shi asha kpa! Memena e gbo bhale ifuapfẹ eyi awa, ⁷ IJasi ọ mie wẹ shi owa oyọli. E da ishi eyi iSiza, ẹẹ khi oghie ọlese ọ laọ ni a lu iJesu.” ⁸ Abi e rọ suọ eni ingmemhi ena, elemhi e te ododẹ yese eni ebubu ẹgbọ ali enighie eyi oni ẹoli-a. ⁹ E ri iJasi ali eni a ga muno wẹ eghọ zẹ oko, neni a tigbe zẹwẹ vu.

Elemhi iBerea

¹⁰ Obili o lẹsẹ bi ẹlẹghọ, eni e miesuọ e ghie iPọlu ali iSalasi je iBerea. Abi e rọ ramhi aghọ, e je owa ugamhi oyi ẹgbọ iJu. ¹¹ Ẹgbọ ni e la aghọ e mholi udu ni o khueghie-a dọsẹ eni e la iTesalonika. E ri esọ shi oni usomhi onete egbegbo. Ogbẹlẹ kpa e rọ wẹna Ebe-no-pfuasẹ ni e mẹ ini emini iPọlu ọ gueyẹ wẹ ini igesikia lọ. ¹² Ẹgbọ iJu ebubu e miesuọ, ikpotso iGiriki ni e fia alo-a, ali emose iGiriki e li miesuọ.

¹³ Ama abi ẹgbọ iJu ni e la iTesalonika e rọ suọ khi iPọlu ọ la iBerea a tse abọ ungmehi oyi Eshinegba, e bhale aghọ ya ngmiasẹ ẹgbọ e ka pfi ozughu. ¹⁴ Eloawẹ eloawẹ, eni e miesuọ ẹẹ iPọlu vu ke je egele okẹ oniemi, ama iSalasi ali iTimoti e kie la iBerea. ¹⁵ Eni emose ni e kphase iPọlu, e rọ li bhale Ateni, e gbo nyenẹ egbe je iBerea. IPọlu ọ ghie wẹ ghi iSalasi ali iTimoti e kelẹ bhale ya ẹ luẹ shi aghọ.

Abi iPọlu ọ rọ la obini Ateni

¹⁶ Abi iPọlu ọ li migha Ateni i khe iSalasi ali iTimoti, ọ mẹ ilitisa ododa ni e la oni eke, o nighise ọli ayemhẹ. ¹⁷ Ighọ ọ nu ẹgbọ iJu ali ẹgbọ iJeta ni ẹẹ na ulishi Eshinegba ku ochi elemhi owa ugamhi. Ighọ ọ li gbo nu ẹgbọ kpa ni e rọte olele e dọsẹ ẹ ngme ogbẹlẹ kpa. ¹⁸ Ẹgbọ eghuo ni ẹ sesẹ, ni e khi Epikuria ali iSitoiki e nu ọli i khe akọ.* Abi iPọlu ọ rọ ngme ungmehi oyi iJesu ali irọte eghuli guale, eghuo

* **17:18** Ẹgbọ Epikuria ali iSitoiki ena, e deba osesẹ ni ẹa te odẹ, eyi ọ ni a lu Epikurosi ali iZeno. Eri Epikurosi ọọ sesẹ ẹgbọ e zobẹ ni oghẹlẹ o khi emini e na khu agbọ oyewẹ, a na ke na emini e ya pfi osoli ali ulishi na wẹ. Ẹgbọ iSitoiki e deba osesẹ ni ẹa te odẹ eyi iZeno, ni ọọ ogbọkpa ọ ke li agbọ oyọli abi usamhi oyọli o lama na li shi. Ogbọ khi zobẹ ni usamhi agbọ aruele okekhi oyi osoli, ni o nase ọli.

o e liẹ, “Elo ọyẹghẹ ọna ọ mẹ ẹ ngme?” Eghuo ẹẹ li, “Abi khi eri ọọ liẹ awa ke ga ilita eyi ẹoli oboese?”¹⁹ Igho e rue iPolu bhale owa ni a lu Aropagosi. (Owa ona eguebe ni e la ẹoli Ateni ẹẹ legba.) “Anye ẹ nono ni u gueye anye abi osese onogbo ona o ngme.”²⁰ Ingmehi ni u wa ngme, enegbo e khi shi anye esọ, gueye anye abi e ngme.”²¹ Irari khi ẹgbọ Ateni nya, ali epfese ni e la ọ, e ma pfuse ẹghẹghẹ-a ke ngme ingmemhi ali ke ri esọ shi owena ali ilẹse enegbo ni e she lasele ẹ gbigbi eke. ²² IPolu ọ vule migha we iteva ọ we, “Emose Ateni, mhi mẹ ẹ mẹ khi ẹgbọ ni e mhue ulishi oyi Eshinegba a khi. ²³ Irari khi abi mhi roọ kia ifuapfe eye ẹ gasẹ mhi bino ikhumhi ebubu ni aa ga. Mhi mẹ okula oghuo ni a keke emhi shi, ni ọọ, ‘Oyi olitsa ni aa lese.’ Emini a ga ni ẹẹ khi aa lese, mhi ya gue ingme oyoli ye ẹ ena.

²⁴ “Eshinegba ni ọ ma agbo ali emhikpa ni e la elemhi we, loli ọ khi Onomhue oyi eke ali ukhuli ni ọa ya la Owa ugamhi ni ẹgbọ e ri abọ to. ²⁵ Wexhi eri ọ nono emhikhoghuo ali ikpaghiobọ oyi ẹgbọ. Itobọ khi loli ọ ri agbo ali ayemhe ali emhikpa na ẹgbọ nya.† ²⁶ Ogbọ oghuo ọ te ma ẹgbọ ododa na ushishi ni e la agbo nya, Lolighuo ọ ri ẹghẹghẹ shi eke na ushishi ni e ro ya la agbo ali khi ọ shi ughuli oyi ogbogbo nali. ²⁷ Loli ọ ligho riẹle ona ini ẹgbọ e rosheka ke nono ọli, ini e mẹ asha ramhi ọli egbe. Ama Eshinegba ọa nuata shi onge-awa ọ. ²⁸ ‘Loli ọ ri ekpabọ na awa la agbo ni awa ro ọ kia, ni awa ro khi oni awa khi,’ ali khi, ‘imi ọli awa khi,’ abi ekekebe eye ẹ eghuo e li ngme ọli.

²⁹ “Irarigho, aborokhia khi imi Eshinegba awa khi, awa khi ke roli khokho isheli ni ẹgbọ e ri eneli ri igolu ali elomho ali eche ma. ³⁰ Eghẹghẹ ni o dose, eri Eshinegba ọ mu alo kua shi umhalẹse oyi ẹgbọ. Memena ọ she ri omhesẹ ni ogbokpa ni ọ la ashakpa ọ mu nyenẹ. ³¹ Irari khi ọ she shi ogbele

shi eke ni ọ ro ya ri omose oghuo gue agbo kpa ezọ. Eshinegba ọ she rokhase agbo khi igesikia onana o khi ni ọ ro rote eghuli guise oni omose ona le.”

³² Abi e ro suo khi iPolu ọ ngme ramhi irote eghuli guale, e ri ọli i li egia, ama elese ẹẹ ọli, “Anye a nono ni anye gbo suo ungmehi ona ẹlele.”

³³ Igho iPolu ọ rote oni ilegba vu.

³⁴ Emose eghuo e deba li, e mie ọli suo. IDionisusi ni ọ khi oghuo oni igbaa Aropagosi ọ li deba li. Igho li khi okpotso oghuo ni a lu iDamarisi ali ẹgbọ eghuo elese e li laọ.

18

Abi iPolu ọ ro la iKoriti

¹ Abi a ro mẹ eni ingme ena se, iPolu ọ rote ẹoli Ateni vu je ẹoli iKoriti.

² Agho ọ bhale ya ẹ ongi iJu oghuo ni a lu Akuila ni a bia shi eke iPotusi. Oni loli ali ughue ọli ni a lu iPisila e lese rote eke Itili bhale, irari khi oghie iRomu nya ni a lu iKiladiusi ọ shi ushi na ẹgbọ iJu nya ni e la ẹoli iRomu nya e lase ẹoli iRomu le. IPolu ọ le ya bino we, ³ irari khi akanya oni ọ ri ide ẹ ghi okhoro ọọ gbe, ọ nu Akuila ali iPisilia a gbe oni akanya ni ee gbe. Ọ nu we la agho.

⁴ Ogbele Iyemhea oyi ẹgbọ iJu kpa ọ ro je owa ugamhi oyi ẹgbọ iJu ya nu we ku ochi ini ọ dobe ri oni ungmehi lo ẹgbọ iJu ali ẹgbọ iGiriki esọ.

⁵ Abi iSalasi ali iTimoti e ro rote eke iMasidonia bhale, iPolu ọ ri ẹghẹghẹ ni ọ mhọli nya gue oni ungmehi ye ẹgbọ iJu, khi iJesu ọ khi Omiepfuese ni Eshinegba ọ shobọ khi ọ ya bhale. ⁶ Abi eni ẹgbọ iJu e ro nu ọli khe akọ ni e ro ze emue ebe na li, ọa lama shi we ọ, ọ kpe abọ shi we ọ, Ọọ, “Mhi kpe abọ shi ẹ ọ. Ini a pfua, ẹẹ a ya mu ota so. Ọa khi mhemhe a ya mu ota so shi ọlia eyeẹ. Rote memena vu, mhia je eke oyi ẹgbọ iJeta.” ⁷ Ọ pfi we shi agho vu, ọ je owa oyi ogbọ iJeta ni a lu iTatosi iJositosi ni ọọ ga Eshinegba, ni owa oyoli o la mama owa ugamhi oyi ẹgbọ iJu. ⁸ IKirisipusi ni ọ khi

† 17:25 Li ze 1 Ighie 8.27; Aza 42.5; Ika 7.48

oga shi oni owa ugamhi ali apfōli e mie Onomhūe suō; ebubu egbo ni e la iKoriti ni e suō oni usomhi e miesuō, a batazi wē.

⁹ Eliyose elegehuo, iPolu o me ime-alo ni Onomhūe o la nu oli ngme, oo li, “Ulishi o khi mu e, ama kie ke gue ungmehi le, khi tsaghie-a. ¹⁰ Irari khi mhi nu e la. Ogbō o la o ni o ya kuali e utse. Irari khi mhi mhōli ebubu egbo shi eoli ona ni e khi egbo eyemhe.” ¹¹ Igho iPolu o la iKoriti ukpe oghuo ali ukhukhui, oo sese eni egbo ungmehi oyi Eshinegba.

¹² Abi iGalilio o ro khi igovuno ni iRomu e ze shi obini eke Akhaya, egbo iJu eghuo e kugbe mu okhōli vule shi iPolu o, e mu oli je ikotu. ¹³ Ee li, “Eri omose ona oo sese egbo ode egbhōli ni a te e ga Eshinegba abi ushi oyi awa o ngme.”

¹⁴ Abi iPolu o li i nono ni lōli ngme, igho iGalilio o nu egbo iJu ngme, oo, “Ini ezō ni a lu ena o khia khi oyi umhaguēli lō okekhi oyi ingmobe okhōghuo lō, mhi kha kuegbe-a ri esō shi e ee egbo iJu o. ¹⁵ Ama abi o ro khi ungmehi ekhako ni o la ingmehi ali eva ali ushi oyeē egho, ee-ghuo a ya sō oni ingme, mhi aa ya sō o.” ¹⁶ Oo a khu wē ikotu ya fie. ¹⁷ E gamhi iSositēnisi ni o khi oga shi owa ugamhi mu. E la odalo oni ikotu gbe oli. Ama iGalilio o a fe pfi esō shi wē o.

¹⁸ IPolu o nu eni e miesuō la iKoriti ogbele ni e bu, igho o li tse wē okhila, lōli ali iPisilia ali Akuila e lo oko-okē oniēmhi da okē oniēmhi je iSiria. Neni iPolu o rōte iKēnkhiria da okē oniēmhi, o yamhi itsu ukhomhi-a itobō irōnga ni o rō nga.* ¹⁹ E ramhi Efesosi, ashini iPolu o pfi iPisilia ali Akuila shi. O je owa ugamhi ni o nu egbo iJu ku ochi. ²⁰ Eni egbo e o nu wewe la agho tēse, ama o a lama. ²¹ Ochoghō, o gueye wē abi o ro o vu, oo, “Ini o da khi oghuemhe oyi Eshinegba, mhi ya nyene egbe bhale deba e.” Igho o rōte Efesosi lo oko-okē oniēmhi vu da okē oniēmhi. ²² Abi o ro ramhi iSizeria, o te agho je

iJerusalemu ya tse eni e miesuō, o ke te agho je eoli Atiōki.

²³ Abi o ro la agho ukuku egehege, o te agho vu, o rōte eke iGalesha ali iFiria ya ri udu shi eni e miesuō o.

Abi Apolosi o ro la Efesosi ali iKoriti

²⁴ Oni egehege, omose onge iJu ni a lu Apolosi ni a bia shi Alezadira ni o khi oni o mema gue ebe, o gbo lolo lese ebe no pfuase, o bhale Efesosi.

²⁵ O khi ogbo ni a rōte eke sese ode oyi Onomhūe. O mhōli omuegbe ni o fu ni o ro sese ingme oyi iJesu. Emini oo sese o rōte ode igesikia. Ama osese oyi iJoni Oni oo batazi egbo o lese gue. ²⁶ Igho o li la owa ugamhi oyi egbo iJu ri igbedu u ngme. Abi iPisila ali Akuila e ro suō emue ni o la li unu, e rue oli ma egbe je apfe, e kuegbe-a sese oli ode oyi Eshinegba shi o egbegbo. ²⁷ Apolosi o rōli shi udu khi lōli ya je Akhaya, eni e miesuō ni e la Efesosi e kpaghie oli obō, e keke ebe ghi eni e miesuō ni e la Akhaya. E gueye wē e kpe abo mie oli. Abi o ro ramhi akaghō, o khi ikpaghiobō oniēmhi na eni e rōte okhale oyi Eshinegba miesuō. ²⁸ Irari khi o nu egbo iJu khe akō egbegbo, o ro mu wē o le. O rōte Ebe-no-pfuase rokhase wē khi iJesu o khi Omiepfuese ni a shobō.

19

Abi iPolu o ro la Efesosi

¹ Abi Apolosi o li la elemhi iKoriti, iPolu o rōte elemhi oni eke kia rōte ugbogbode ni o khi ute ute e dōse, o bhale Efesosi. Agho o bhale ya e eni e miesuō eghuo, ² o mhila wē, oo wē, “Abi a ro miesuō, a li mie Ayemhe-no-pfuase?”

Ee oli, “Anye a fe suō khi a me emini a lu Ayemhe-no-pfuase ghue.” ³ IPolu oo wē, “Ibatizi onabi onoghuo a kpe mie?”

Ee oli, “Ibatizi oyi iJoni.” ⁴ IPolu oo wē, “Ibatizi oyi iJoni, ibatizi ona imupfi lō. Ama oni iJoni o gueye egbo iZireni e mie oni o ya bhale

* **18:18** Li ze iNōba 6.18 * **19:4** Li ze iMat 3.11; iMak 1.4,7-8; iLuk 3.4,16; iJōn 1.26-27

ikpukhokho oyelue suọ, ikhi iJesu.”*

⁵ Abi e rọ suọ ona se, a ri eva oyi iJesu Onomhue batazi we. ⁶ IPolu ọ ri abọ nga we ukhomhi, Ayemhe-nọ-pfuase ọ tiemhile shi we ọ, ee ngme emue onogbo. E gbolo o ngme ungmehi ni Eshinegba ọ rọ shi we unu. ⁷ Wewe nya e khi emose ogbava.

⁸ IPolu ọ lo elemhi owa ugamhi, ọ la agho iki ese, ọ ri igbedu nu eni egbo ngme. Ọ nu we ku ochi, ọọ sese we ni e mie shi ingme Eghiele oyi Eshinegba.

⁹ Ama eghuo ọ e khi issueso-akhue ni ẹa lama miesuo. E la ukpeloe oni igbaa ngme ingmemhi ebe deba oni ode. Igho iPolu ọ pfi we shi agho vu, ọ rue eni e deba li je owa oyi iTiranosi. Ọ la agho nu we ẹ ku ochi ingme iloghie ogbele kpa. ¹⁰ Ikpe eva ọ la agho sese we, ghe egbo iJu ali egbo iGiriki ni e la eke Esha, e suọ ungmehi oyi Onomhue.

Imi iSikiva

¹¹ Eshinegba ọ te obọ oyi iPolu u gbe ikanya oshabo ododa. ¹² O ya ramhi khi ibede ali ogbene ni a rọte iPolu egbe wolo, e ri egbo ni ẹa ze e toto, ali e khu egbo ayemhe okphaghie idiegbe ya lase.

¹³ Egbo iJu eghuo ni ee kia ukhomhi ẹoli gasẹ ri imajiki i khu ayemhe obe kua, e li nono ni e ri eva oyi iJesu Onomhue riẹle abi imajiki khu ayemhe obe. E liẹ, “Anye ri eva oyi iJesu ni iPolu ọ rọ tse abọ mhese ne, fiẹ lase!” ¹⁴ Imi oga oyi ekpodalo ugamhi onge iJu oghuo ni a lu iSikiva etuoshilua, ee li ona. ¹⁵ Igho, oni ayemhe obe, ọọ we, “Mhi lese iJesu, mhi lese iPolu, eghuo a khi?” ¹⁶ Oni omose ni ọ mhọli oni ayemhe obe ogho, ọ kpha rughu we, ọ gbe we kualii utse. E ri irumheba na kua.

¹⁷ Abi egbo iJu ali ijeta ni e la eke Efesosi e rọ suọ emini a me, ulishi oo mu we. E ri ekpe na eva oyi iJesu Onomhue. ¹⁸ Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ e fiẹ lasele gboo, e zono olamhe eyewe le nya. ¹⁹ Ebubu we ni e kpe ẹ li ẹboli, e wolo ebe ni e rọ ọ li ẹboli nya lasele tose-a. Abi a

rọ ta ingme ni a rọ de eni ebe ni e tose-a, e ya khi ekpa udududu. ²⁰ Igho ungmehi oyi Onomhue oo ge shi ọ tse, oo toto-a.

²¹ Abi a rọ me ingme ena se, iPolu ọ sa ọ khi loli ya rọte eke iMasidonia ali Akhaya dose je iJerusalemu. Ọọ eni egbo, “Mhi kha ramhi agho se, mhi ya rọte oobo je ẹoli iRomu.” ²² Igho ọ ghie iTimoti ali Erasitosi ni e nu ọli a gbe akanya je iMasidonia. Loli ọ la eke Esha ukuku eghẹghe.

Onyaghu ni a me Efesosi

²³ Oni eghẹghe, ukpokpomhi onyaghu o ya de shi ẹoli Efesosi irari ose se ni iPolu ọọ sese. ²⁴ Omose oghuo ọ la ọ, ni a lu iDemetiriusi ni ọọ lumhi igolu rọ riẹle irokhokho okula oyi olitsa Atemisi. Ọ tsua oki oniemi ghi eni e gbe oni akanya. ²⁵ Igho oni omose ọ luno wewe nya kugbe, ọọ we, “A lese khi egbegbi eleli awa rọte oni oki ona me. ²⁶ Mena a she me, a gbolo suọ ikanya ni iPolu ọọ gbe. Loli ọọ gueye egbo khi ilitsa ni a ri abọ mama khi afue e khi. Ebubu egbo ni e la ẹoli Efesosi ali eke Esha nya e she mie ọli suọ. ²⁷ Oki oyawa o she la okhena ni o rọ ọ le eva obe. Ali khi ekpe oniemi ni a rọ na olitsa Atemisi ali okula oyoli o ya mele afue-a. Olitsa ona egbo ni e la eke Esha ali agbo nya ẹẹ ga.”

²⁸ Abi eni egbo e rọ suọ ona, elemhi ee bi we. E ri ofu tse se ẹ gasẹ eke gbii, ee liẹ, “Olitsa onofune, Atemisi o khi ni anye egbo Efesosi anye ẹẹ ga.”

²⁹ Oni okeke o gbhiaku oni ẹoli. Eni egbo e mu iGayusi ali Arisitakusi ni e khi engi iMasidonia ni e nu iPolu kia a gasẹ. E rue we bhale olele. ³⁰ IPolu ọọ nono ni loli je odalo oyi oni igbaa, ama eni e miesuo ẹa ze ọli obọ. ³¹ Ekhemhue eghuo ni ẹẹ mhese shi oni eke ni e khi emole iPolu e li ghie usomhi ya lema li ọ khi bie je elemhi olele ya ri egboli khase. ³² Oni eghẹghe, okeke oniemi o de elemhi oni igba. Eghuo e kha ngme ẹ je ola, elese e ngme ẹ je oobo. Egbo eghuo ni e la agho ẹa lese emini o pfi oni ozughu. ³³ Eni ẹẹ ralo na egbo iJu

eghuo e tanọ Alẹzada abọ je odalo ọ ka ngme na ewẹ. E gueye ọli emini ọ ya ngme. Igho oni Alẹzada ọ ri abọ gbe wẹ akhiakhia. Ọ guele emini a me. ³⁴ Ama abi eni ebubu egbo e ro lese khi ongi iJu ọ khi, e ri uruli oghuo tseşe gbii, elemhi iwakati eva, ee lie, “Olitsa onofunẹ Atemisi o khi ni anye egbo Efesosi ee ga.” ³⁵ Ipkukhokho ọ, okẹke-ebe oyewẹ ọ fie lasese, ọ ri abọ gbe wẹ akhiakhia. Oo wẹ, “Inyoghuo-mhe egbo Efesosi, ogbokpa ọ lese khi awa khi eni e khekhe okula Atemasi, ali echeli oyoli ni o rote idane de tiemhile? ³⁶ Aa me ogbokhoghuo ni ọ dobe ya tia onana. Itobo igho a die oili lalo ni udu oyee o pfomhe. A khi ri inyanya-dose ri ele emhikhoghuo. ³⁷ Eri a muno emose ena bhale abi o rie khia khi ea rote oni owa ugamhi do ughiatọ, wekhi eri e ze emuebe na olitsa ni awa a ga. ³⁸ Ini iDemetiriusi ali apfoli e mhuẹ ogbokhoghuo ni ọ li we ingme, a lese khi awa mholi ikotu ali esọ-ezọ, ọ ka lu eni egbo ezọ. ³⁹ Ama ini a me emhese ni a nono ni a ro lasese, a ze ni a la igba ni a la gue ezọ so ọ. ⁴⁰ Irari khi ini a bino emini a me amo, awa la okhena ipfa ezọ mu khi awa, awa pfi ozughu. Awa aa ya me ezọ gue pfa egbe awa shi eke, irari khi awa aa mholi emini o pfi oni ozughu onana.” ⁴¹ Abi ọ ro ngme se, oo oni igba o ve-a.

20

IPolu ọ rote eke iMasidonia ali Akhaya dose

¹ Abi oni okeke o ro pfomhe, iPolu ọ ghie ya lu eni e miesuo. Ọ ye we ude se, ọ tse we okhila. Ọ je eke iMasidonia. ² Ọ rote oni eke dose. Ọ kia ri ingmemhi ni e bu ri udu shi eni e miesuo ni e la oni eke ọ. Ipkukhokho, ọ ramhi eke iGirisi. ³ Ọ la agho iki ese. Irari khi egbo iJu e gba ugbamhi obe khe ọli, abi ọ li nono ni loli lo oko-okẹ oniemi je iSiria, ọ ri ochoghọ mu egbe pfi rote ode iMasidonia vu. ⁴ ISopata omi iParosi ongi iBerea ọ deba li, li shi Aristakusi

ali iSekudosi ni e khi engi iTesalonika, ghe iGayusi ali iTimoti engi iDebi, gbo li shi iTakikosi ali iTirofimosi ni e khi engi eke Esha. ⁵ Etuava ni a ngme kpukhokho enana, e je odalo ya migha khe anye obini eoli iTiroasi. ⁶ Anye rote iFilipi kia ukhomhi oke oniemi ogbele ishe, abi a ro li ukpe ibuledi ni aa ri ifuma shi nye se. Anye bhale ya e eni e migha e khe anye eoli iTiroasi, anye la agho ogbele ishilua.

IPolu ọ rote eghuli guise Iyutikosi le

⁷ Ogbele nodode elemhi efo uka, anye bhale kugbe ni anye ya le eminale ni o pfuase. IPolu ọ nu eni egbo ngme tse irari khi ọ ya vu ogbeakolo. Ọ ngme ya ramhi itsotso ogbie. ⁸ A ri igbili ni e bu ru shi elemhi owa ukhomhi atonga ni anye legba. ⁹ Ozeo oghuo ni a lu Iyutikosi ọ shitọ okele ni o la oni atonga. Ukpokpomhi olese o do li rue abi iPolu ọ ro ngme e tse dose. Abi iPolu ọ kie li i ngme, oni olese o lo ọli egbe ramhi ni ọ ro rote ukhomhi atonga nuzi-ese de ya tiemhi eke. Abi e ro mu ọli vule, ọ she ghua. ¹⁰ Ama iPolu ọ tiemhi eke, ọ mu ọli ko elemhi, ọ to ọli etuli, oo, “A li tsuke, ayemhe oyoli ọ kie lao.” ¹¹ Igho, ọ nyene egbe nga atonga, e le eminale ni o pfuase. Ọ nu we ngme ramhi ni ovo o ro ngale. IPolu ọ vu. ¹² Eni egbo e rue oni ozeo je apfe, ọa mholi ikuatse okhoghuo. Onana o ri udu pfomhe we egbegbo.

IPolu ọ tse eni egbhali Efisha okhila

¹³ Anye lo oko-okẹ oniemi je odalo ya migha khe iPolu Asosi, asha ni iPolu ọ te ya deba anye lo oko-okẹ oniemi. Loli ọ mhese ona itobo khi awe ọ ro ya bhale. ¹⁴ Abi ọ ro bhale ya e anye shi Asosi, anye ga lo oko okẹ oniemi oghuo je iMitileni. ¹⁵ Ogbeakolo, anye lo oko okẹ oniemi te agho ya je iKhiosi, ogbele ni o de bali, anye rote agho da je iSamosi, ogbeakolo anye ramhi iMiletusi. ¹⁶ IPolu ọa nono ni loli migha eoli Efesosi itobo ini loli khi pfuse egheghe a shi eke Esha, irari khi inyanya ọ la ini

loli keḷe ramhi iJerusalemu shi ogbeḷe iṖetikositi.

17 Eoli iMilētusi iṖolu o te ghie usomhi ghi egbhali ni e la igba oyi egbo eni e miesuo ni e la eoli Efesosi e bhale ya e luḷe. 18 Abi e ro ramhi agho, oo we, “A leḷe abi mhi li nu e ngeli abi mhi ro la iteva oyeḷe, ro te ogbeḷe onodode ni mhi te lo eke Esha le. 19 Rote iregbemhe-tiemhile ali ame evie mhi ro gbe ikanya eyemhe abi oni oo ga oyi Onomhue, eghēghe ni o ro ze mu mhe ni egbo iJu e ro gba khe mhe. 20 Eḷa leḷe khi mhi aa ri emhikhoghūo ni o ya kpaghie e obo sheli e abi mhi ro o tse abo ali ni mhi ro o sese e elemhi igbaa ali ifuapfe. 21 Mhi she kpe gueye egbo iJu ali egbo iḷeta khi e mema a te olamhe eyewe mu pfi deba Eshinegba ni e mie iJesu Onomhue oyawa suo.

22 “Memena, ni mhi ro suo eso na Ayemhe-no-pfuase, mhia le iJerusalemu, ni o khia khi mhi aa leḷe emini mhi ya me oobo. 23 Mhi leḷe khi asha kpa ni mhi je, Ayemhe-no-pfuase o she kpe gueye mhe khi owa ighumha ali anasemhe e migha a khe mhe. 24 Ama eri mhi leli agbo oyemhe shi afue, ini mhi leḷe me asha gbe akanya ni iJesu Onomhue o mhesa na mhe pfo. Ikhi itsabo usomhi onete isomhelemhi oyi Eshinegba.*

25 “Mhi she kia rote asha je asha tse abo ungmehi Eghiele oyi Eshinegba ye e. Memena mhi leḷe khi ongeḷe, oa ke tigbe ya me mhe ghue. 26 Irarigho, mhi gueye e amo khi ini ongeḷe o pfua, oa ke la obo oyemhe. 27 Irari khi ulishi ogbokhoghūo oa mu mhe ni mhi ro gue ungmehi oyi Eshinegba ye e. 28 Igho, a ri eloe khu egbe e, ali ogbokpa ni Ayemhe-no-pfuase o ro nga e obo. Khi orisumha-kia oyi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo oyi Eshinegba ni o ri oḷia eyoli de. 29 Mhi leḷe khi ini mhi da vu se, egbo ni e kholo abi ekpe ali idumhi e ya lo e iteva le, ea ya ze eni isumha obo khi ea kuali we utse. 30 Eghēghe o ya ramhi ni egbo

eghuo elemhi e e ro ya ri ingmemhi egbhue di eni e miesuo, e rue iteva oyeḷe lasele. 31 Irarigho, a ri eloe shi o, a gbo sato khi elemhi ikpe ese mhi aa tigbe yemhe-a itse agua ye e, shi eḷe oḷuota ghe eliyose, elemhi evie.

32 “Memena, mhi re e nga Eshinegba obo, ali ungmehi isomhelemhi oyoli, ni o ya re e fu shi irudunga, ni o ya re e mholi ugu ni eni Eshinegba o she khuḷeḷe pfuase e ya mholi. 33 Mhi aa do ogbokhoghūo okonyo elomho ali igolu wekhi ode oyoli. 34 Eḷe a leḷe khi abo eyemhe ena mhi ro gbe akanya ro de emini mhemhe ali eni e nu mhe kia ee nono kpa. 35 Elemhi emini mhi rieḷe kpa, mhi rokhasa e khi awa mema ya ri akanya igbegbe onana kpaghie eni ea mholi obo. A sato ungmehi oyi iJesu Onomhue, ni oo, ‘Ikhivose o la irona dose imiemie.’ ”

36 Abi iṖolu o ro ngme se, loli ali ewe e wugha, o so iromhi. 37 Ee vie abi e li i tse oli okhila, e mu oli, ni e pfipfi oli egbe. 38 Oni o lolo ri egbe pfo we-a khi oni o gueye we khi ea ke tigbe ya me luḷe ghue. Igho e kphase oli ya lo oko-okke oniemhi.

21

IPolu o vu iJerusalemu

1 Anye tse we okhila se, anye kia okke oniemhi talala a je eoli iKosi. Ogbeakolo anye je eke iRodisi, anye rote agho je eoli iPatara. 2 Anye lo okke okke oniemhi ni oo je eke iFonisha, igho anye lo o vu. 3 Anye nise alo me iSapurosi, anye rote ukiekie ogobo ini a so alo ghue obini ovo o te e lo eko. Anye je eke iSiria. Anye migha eoli iTai, agho oko oyi anye o la tiese itsua shi eke.

4 Anye me egbo eni e miesuo eghuo, anye nu we la agho ogbeḷe ishilia. Ayemhe-no-pfuase o gueye we iṖolu o khi je eke iJerusalemu. 5 Anye nu we la agho ramhi eghēghe ni anye nu we ya la akaghō ramhi se, anye rue okiali eke. Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya ali ighuwe ali

* 20:24 Li ze 2 iTimo 4.7

imiwe e kphase anye fie lasela oni eoli, anye ramhi eseso oke oniemi, anye wugha so iromhi. ⁶ Anye tse egbe okhila se, anye ya lo oko-oke, wewe e nyene egbe ukhokho, e je apfe.

⁷ Anye rote iTai vu, anye bhale iTolomasi. Anye la agho tse eni e miesuo, anye nu we la agho ogbeleghuo. ⁸ Anye vu ogbeakolo, anye ramhi iSizeria. Anye kushi owa oyi iFilipu oni o kia gue ungmehi oyi Eshinegba le, ni o khi oghuo egbo oshilua ni a la iJerusalemu ze.* ⁹ O mholi eniye imueshi aane ni ea ye ughue ne, ni e me eke e guele.

¹⁰ Abi anye ro la agho ogbele ni e bu, omekeguele ni a lu Agabusi o rote eke iJudia bhale.† ¹¹ Igho o rue ughogbho ni a ro o mu oku oyi iPolu. O roli genogeboli abo ali awe. Oo, "Ayemhe-no-pfuase oo khi, 'Ina egbo iJu ni e la iJerusalemu e li ya ge oni o mholi ughogbho ona, e mu oli na egbo iJeta.' "

¹² Abi anye ro suo ona, anye ali egbo elese ni e la agho, anye lema iPolu o khi je iJerusalemu. ¹³ Ama iPolu oo, "Elo o ze ni a ro o vie, ni a ro o yese mhe udu-a. Aa khi eri mhi lese mu egbe ni a ro ya ge mhe tse, ama mhi ga mu egbe ni mhi ro ya ghua shi iJerusalemu, irari eva oyi iJesu Onomhue." ¹⁴ Abi anye aa ro dobe zu oli ode, anye yemhe-a, anye e oli, "O ka tse abi o ghole Onomhue."

¹⁵ Onana o dose se, anye mu egbe, anye nga iJerusalemu. ¹⁶ Eniye odukhokho eghuo ni e la iSizeria, e kphase anye, e ri anye bhale owa oyi iMinaso, ni o khi ongi iSapurosi ni o khi oghuo eni e kpe todode miesuo.

Abi iPolu o ro ramhi iJerusalemu

¹⁷ Abi anye ro ramhi iJerusalemu, eni e miesuo e kpe abo mie anye egbegbo. ¹⁸ Ogbeakolo iPolu ali anye enekpole anye ya me iJemhisi, eni egbhali eni e miesuo nya e li la agho. ¹⁹ IPolu o tse we, o kuegbe-a gueye we

ikanya ni Eshinegba o gbe shi iteva oyi egbo iJeta rote akanya oyi Eshinegba ni oo gbe.

²⁰ Abi e ro suo ingmemhi ni iPolu o ngme se, e kueghie Eshinegba. Igho e iPolu, "Inyoghuo, wa a me egbo agbele-agbele eyi iJu ni e mie iJesu suo, wewe nya e mholi omuegbe shi iri ushi gbe akanya. ²¹ E she kpe suo khi eri u wa sese egbo iJu nya e tsua Ishi eyi iMosisi kua, khi u we e khi shele imi we-a ali e khi ke deba ighuighue eyi egbo iJu. ²² Se awa ya li, irari khi e mema ya suo khi u she bhale. ²³ Ina anye nono u li, emose aane e nu anye la ana ni e she ro nga. ²⁴ Rue emose ena, ni a ga ya riele ikhue-pfuase. U gbo fali ota na we ni a ro ya ta we itsu-a. Ishegho, ogbokpa o ya lese khi egbhali a kie me, khi u ri Ishi eyi iMosisi e gbe akanya.‡ ²⁵ Ama anye she ri ebe ghi egbo iJeta eni e miesuo ro gueye we abi anye ngme, khi e ti egbe eminale ni a ro luase obo le, ali e khi ke da oia ali e khi le elamhi ni aa fa uruli, ali e lase itsobo ikuku le."§

²⁶ Ogbeakolo, iPolu o rue eni emose, e ga ya riele ikhue-pfuase. Igho o je Owa Oyi Eshinegba ya gueye we ogbele ni oni ikhue-pfuase o ya pfo ali emini a ro ya riele iluasobo na ogbogbo.

A mu iPolu

²⁷ Abi eni ogbele ishilua e ro ya gba, egbo iJu eghuo ni e rote eke Esha bhale e me iPolu elemhi Owa Oyi Eshinegba. E tanog shi eni ebubu egbo elemhi, e mu iPolu. ²⁸ E tse leghe, ee li, "Egbo iZireni, a kpaghie anye obo. Eri oni omose ona o kia sese egbo ashakpa, mu okhali vule shi egbo eyawa o, ali ishi eyawa ali Owa Oyi Eshinegba onana. Oa khi ena tse, o she gbo rue egbo iGiriki lo Owa oyi Eshinegba oyawa ya ri ichimhi mu asha ni o pfuase onana."

²⁹ (Eri e ngme ona itobo khi e me iTiromosi ongi Efesosi ali iPolu

* 21:8 Li ze Ika 6.5; 8.5 † 21:10 Li ze Ika 11.28
15.29 * 21:29 Li ze Ika 20.4

‡ 21:24 Li ze iNoba 6.13-21 § 21:25 Li ze Ika

ifuapfe, e dabi khi o she roli lo Owa Oyi Eshinegba.)*

³⁰ Onyaghu o lo oni ifuapfe nya le, eni egbo e rote ashakhasha na a bhale. E mu iPolu, e rote oni Owa oyi Eshinegba ti oli lasele, aghoaghо, e so okpe ode nya. ³¹ Abi eni egbo e li nono ni wewe gbe oli-a, oni ingme o ramhi esо oyi oni oо mhesе na ekhоli-okhue eyi iRomu khi edeli iJerusalemu nya o la onyaghu oniemi. ³² Eloawe eloawe, o wolo ekhоli-okhue ma egbe e na tiemhi deba eni ebubu egbo. Abi eni e nyaghu egho e ro me oli ali eni ekhоli-okhue, e mu mhue, e a ke gbe iPolu.

³³ Oni o mhesе na ekhоli-okhue ogho o mu iPolu, o e ri iweghe eva ge oli. O mhila eni egbo oni o khi ali emini o li. ³⁴ Egbo eghuo ni e la oni igba ee tsese, ogho o ngme oyoli. Abi oni oga okhоli-okhue ogho o ro lese emini ee ngme, oо a mu iPolu ya shi apfe ekhоli-okhue. ³⁵ Abi e ro ramhi unu owa, eni ekhоli-okhue e mu iPolu tsua irari khi eni e domhi oli e bu dose. ³⁶ Igho e li kpikpi deba li, ee tsese gbii, e lie, “A gbe oli-a, a gbe oli-a.”

IPolu o pfa egboli shi eke

³⁷ Abi eni ekhоli-okhue e li mu iPolu lo apfe eyi ekhоli-okhue, oо oga oyewe, “Mhia nono ni mhi nu e ngme?”

Oni oga oо li, “U gue e ngme elemhi iGiriki?” ³⁸ “Oa khi yeye u khi ongi ijipiti ni o ke gba onyaghu eke le? Ni u wolo egbo agbele ene ni ee gbolo ekhоli-okhue eyi iRomu-a, ni u rue we je odagbe ifufu ya mu we egbe shi onyaghu?”

³⁹ IPolu o so li o, oо li, “Ongi iJu ni a bia shi eoli iTasosi ni o la eke iSilisha mhi khi. Omо eke eoli ni o mu eloe. Kpekpe ze mhe nu eni egbo ena ngme.”

⁴⁰ Abi oga oyi ekhоli-okhue o ro ri oni eghenge na li, iPolu o migha atete unu ode, o ri abo nu we ngme e tsaghiya. Abi e ro tsaghiya, iPolu o ri elemhi Iburu nu we e ngme.

22

¹ “Inyoghuo-mhe ali itamhe ni a mu ekpe e na, a ri esо shi eke ni a suо ezо ni mhi ya gue pfa egbemhe shi eke ena.” ² Abi e suо khi o nu we ngme elemhi Iburu, e ga lolo tsaghiya.

Igho iPolu oо, ³ “Ongi iJu mhi khi, ni a bia shi eoli iTasosi ni o la eke iSilisha. Eoli iJerusalemu ona mhi la fu vule. Ayi iGamalie a la sese mhe egbegbo abi a lie deba ishi eyi ititawa. Eri mhi mhоli omuegbe shi ingme oyi Eshinegba egbegbo ezeze abi e e a ke li ogbe na amo.* ⁴ Eri mhi mu okhоli vule shi egbo ni e rote Ode oyi Onomhue o, ramhi ni mhi ro gbolo eghuo-a. Mhi mu emose ali ikpotso kulo owa ighumha. ⁵ Okpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ali enighie e ya pfi otsele shi o khi igesikia mhia ngme. Mhi mie we ebe ghi eni eralo na egbo iJu ni e la iDamasikosi, ni mhi ro ya ri iweghe shi eni e miesuo ni e la oobo abo, ni mhi muno we je iJerusalemu ya nase.†

IPolu o guele abi loli li mupfi (Ika 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Eleghuo khi mhi i le iDamasikosi, itsotso oquota khi mhi lese ti ramhi oni eoli, akpa ni o lolo ge nyanyanya o rote irarogbe mi nga mhe egbe udemhija. ⁷ Igho mhi de ya gbe, mhi suо khi uruli oо mhe, ‘ISolu! ISolu! Elo e ze ni u ro mu okhоli vule shi mhe o?’

⁸ “Mhi mhila li, ‘Oghuo u khi, Onomhue?’

“Oо mhe, ‘Mhemhe khi iJesu onge iNazareti ni u mu okhоli vule shi o.’ ⁹ Emose ni e nu mhe kia, e me oni akpa, ama ea suо uruli ni o nu mhe ngme.

¹⁰ “Mhi mhila li, ‘Elo mhi ya riele, Onomhue?’

“Onomhue oо mhe, ‘Vule ni u lo elemhi eoli iDamasikosi, a ya la agho gueye emini a mhesе ne nya ni u ya riele.’ ¹¹ Mhi ze alo itobo ugemhi akpa ni o mi nga mhe alo. Eni anye ga kia e ke mu mhe obo lo elemhi eoli iDamasikosi.

* 22:3 Li ze Ika 5.34-39 † 22:5 Li ze Ika 8.3; 26.9-11

12 “Omose oghuo o la agho ni a lu Ananayasi. Oni o ga ugamhi, ni o ri ushi e gbe akanya o khi. Egb o iJu nya e mu ekpe a na li. 13 Loli o bhale ya migha mama mhe, ni oo, ‘Inyoghuo-mhe iSolu, alo eye e khueghie-a,’ uto-ghuo kpe, alo eyemhe e khueghie-a, mhi me eke me oli.

14 “Oo mhe, ‘Eshinegba oyi ititawa o she ze kee, ni u lese oghuemhe oyoli, ni u me Oni o suo eso na Eshinegba, ni o ri unu oyoli nu e ngme. 15 Irari khi u ya khi otsele oyoli, ni u ke ngme emini u suo ali ni u gbo ri alo me, gueye egbo nya. 16 Memena, elo u ke migha khe? Vule ni mhi batazi e, ni a gbe olamhe eye kua ne, rote eva oyi Onomhue.’

17 “Agho mhi te mu egbe pfi je eoli iJerusalemu. Abi mhi ro la Owa Oyi Eshinegba lema, mhi me ime-alo, 18 igho mhi me Onomhue, o gueye mhe, ‘Nyanya rote eoli iJerusalemu vu, itobo khi eni egbo ena, ea ya mie shi otsele oye ni u ya pfi na mhe.’

19 “Mhie oli, ‘Onomhue, eni egbo ena e ga lese khi mhemhe mhi kia kia owa ugamhi muno egbo ni e mie e suo kulo owa ighumha, mhi gbe we egbegbo. 20 Ali, ele ni e gbe iSitivini-a ni o li khi otsele, mhemhe mhi la agho, mhii mie obo shi oni eghuli, mhi ri eloe khu itsua na eni e tono oli eche gbe-a.’‡

21 “Oni Onomhue oo mhe, ‘Ke le, mhi ya ghie e je odonue ghi egbo iJeta.’ ”

IPolu om o-ek e iRomu

22 Eni ebubu egbo e ku eso-a na iPolu kie ramhi ana ni o ro ngme na, igho e li tsele leghe, ee li, “A mu oli vu, A gbe oli-a. Ona o ke khi oni o o la agbo!”

23 E tsele, ee pfi ide idane wiliwili, e yalo ifufu ku nga idane. 24 Oni oo mhes e na ekh o-ikhue, oo a rue iPolu lo apfe oyi ekh o-ikhue. Oo we, e gbe oli ite ni e mhila li ini e lese emini o ze khi egbo iJu e lina a tsele ku oli. 25 Ama abi e ro ge iPolu, ni wewe e gbe oli, iPolu o mhila oni oga oyi okh o-ikhue ni o migha agho, “Ushi o lama

a shi o u gbe om o eke iRomu itali ini aa me umhagueli oli ob o ne?” 26 Abi oni oga oyi okh o-ikhue o ro suo ona, o le ya gueye oni oo mhes e na we ni o kpeda na li. Oo, “Gue kia e, se e u wa li ena? Omose ona om o-ek e iRomu o khi e.” 27 Igho oni oo mhes e na we o le deba iPolu o mhila li, “Mhie i, om o-ek e iRomu u khi?”

IPolu oo, “Ii, om o-ek e mhi khi.”

28 Oni oo mhes e na ekh o-ikhue oo, “Om o-ek e ni mhemhe mhi khi, ikpokpomhi ikpagho mhi fali ro mie ebe ro khi om o eke.”

IPolu oo, “Ama mhemhe oyemhe, ongi iRomu a bia mhe.”

29 Eloawe-elowe, eni ekh o-ikhue ni e nono ni wewe e mhila iPolu ingme unu, e ti egbe je ukhoko, abi oni oo mhes e na ekh o-ikhue o ro lese khi ongi iRomu iPolu o khi, ulishi oo mu oli, irari khi o she gueye we e ri iweghe shi oli abo, e gbe oli.

Abi a ro rue iPolu bhale odalo oyi iSaediri

30 Ogbeakolo, oni oo mhes e na ekh o-ikhue oo nono ni loli lese emini egbo iJu e nu iPolu e gue, o taghie iPolu iweghe-a. O gueye ighie eyi ekpodalougamhi ali iSaediri e legba. O rue iPolu bhale ya migha odalo oyewe.

23

1 IPolu o bino oni igbaa iSaediri tatata, oo we, “Inyoghuo-mhe, mhi she rote udu onete oyemhe nya gbe akanya oyemhe pfo na Eshinegba ya ramhi amo.” 2 Abi o ro ngme ona, Oga oyi ekpodalo ugamhi ni a lu Ananayasi oo eni e ti mama iPolu e lase oli unu. 3 IPolu oo li, “Eshinegba o ya ri emhi lie, ye ye ugbe ni a ri etseli gboloa. Ye ye u shito agho a gue mhe ez o egbe-a, ama ye ye oye u gbe ushi-a abi u li ri unu bhale a ri emhi li mhe.”*

4 Eni e ti mama iPolu e oli, “U ga gbudu ri unu a ghi oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba?” 5 IPolu oo we, “Inyoghuo-mhe, mhi aa lese khi loli o khi oga oyi ekpodalo ugamhi

‡ 22:20 Li ze Ika 7.58 * 23:3 Li ze iMat 23.27-28

eyi Eshinegba! A keke ọli shi ebe-nopfuase, 'Khi gbudu ngme onobe oyi oni o mhesẹ na egbo eye.' †

6 Abi iPolu o ro lese khi eghuo eni egbo khi iSadusi e khi, eni e kpole e khi iFarisi, o la oni igbaa ngme lasеле leghe, o, "Inyoghuo-mhe, otu iFarisi mhi la, mhi gbo khi omi iFarisi. Eri a la ana a gue mhe ezọ itobọ khi mhi mholi irudushọ khi eni e ghu-a e ya gbo guale." ‡ 7 Abi o li ngme ona se, uwola o de ni otu iFarisi ali otu iSadusi, oni igbaa o kemhi. 8 (Irari khi otu iSadusi ẹa lama shi o khi egbo e ya rote eghuli guale, ẹa gbo lama khi igeni ali iyemhe e la o, ama otu iFarisi e lama shi enana nya.) §

9 Ukpokpomhi okeke o de, esese Ishi eyi iMosisi eghuo ni e khi otu iFarisi e vule e khe akọ ni o toto, ẹ li, "Anye aa me emhikhoghuo obọ oyi omose ọna," e gbolo ẹ, "Ini o fe khi-a khi ayemhe, o ke khi ageni o nu ọli ngme?" 10 Oni ekhako o pfuse totota shọ, ulishi o mu oni oga oyi ekholi-okhue khi e tigbe kherẹ iPolu-a. Igho o mhesẹ na eni ekholi-okhue e tiemhi ya ri itoto mie we iPolu obọ ni e roli bhale apfe oyi eni ekholi-okhue.

11 Efe iyose ni oo deba li, Onomhue o migha mama iPolu, o o li, "Mhue igbedu! Abi u li la iJerusalemu pfi otselẹ na mhe, igho u li mema ya li pfi otselẹ na mhe eoli iRomu."

Ugbamhi igbe-a ni a gba khe iPolu

12 Ogbeakolo, egbo iJu eghuo e ya mhesẹ kugbe, e romhi isheli khi wewe ẹa ya le eminale wekhi eri wewe e ya da amẹ, ini ẹa li gbe iPolu-a. 13 Egbo ni e gba ugbamhi onana, e dose egbo egbhueva. 14 E le deba oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba ali eni egbhali, ẹ li, "Anye she romhi ukpokpomhi isheli khi anye aa ya le emhikhoghuo se khi anye gbe iPolu-a. 15 Memena, yeye ali igbaa iSaediri a keke ebe ghi oga oyi ekholi-okhue, a lie khi a nono ni a lolo suọ oni ingme bie.

Anye mu egbe ni anye ro ya gbe ọli-a neni a roli ya ramhi ana."

16 Ama abi omọ omose ni o khi omi inyoghuo iPolu oni okpotso o ro suọ oni ugbamhi, o je oni apfe ekholi-okhue ya gueye iPolu.

17 Igho iPolu o lu oga oyi ekholi-okhue oghuo, o, "Rue ozeo ona ghi oni o o mhesẹ na ẹ, o mholi emini o ya gueye ọli." 18 Igho o rue ọli ghi oni o o mhesẹ na we.

O li, "IPolu ni a mu shi igha o o mhi rue ozeo ọna ghi ẹ, itobọ khi o mholi emini o ya gueye." 19 Oni o o mhesẹ ogho, o mu oni ozeo obọ, e ti je olase, o mhila li, "Elọ wa nono ni u gueye mhe?"

20 O o li, "Egbo iJu e she gba li khi wewe e ya ghie ghi ẹ akọ, ni u rue iPolu bhale odalo oyi iSaediri khi ẹ nono ni e te unu oyoli suọ oni ingme bie. 21 Khi lama shi we o, itobọ khi e bu dose egbo egbhueva ni e kpe ode khe ọli. E she romhi ishe khi wewe ẹa ya le, wekhi eri wewe e ya da ini wewe ẹa li gbe iPolu-a. E migha a khe ni e suọ emini u ya so shi emini e mhila ẹ ena."

22 Oni o o mhesẹ na eni ekholi-okhue o gueye ọli, o, "Khi gueye ogbo okhoghuo khi u she gueye mhe." O o li o ke le.

A rue iPolu te agho je eoli iSizeria

23 Igho oni o mhesẹ ogho o lu ega ekholi-okhue aava eyoli, o mhesẹ na we, o we, "A wolọ ekholi-okhue egbhuegbe, ali eni ẹ nga ichi egbhueşe ali ogbe, ali efi-ote egbhuegbe ni a ke le iSizeria agogo itili amişe. 24 A ri achi na iPolu nga ni a roli je oobọ ini emhikhoghuo e khi li ọli, ni a rue ọli ghi iFelisi ni o khi igovunọ." 25 O lina keke ebe na we.

26 Mhemhe iKiladiusi iLisiasi mhi keke ebe onana ghie:

Yeye igovunọ iFelisi ni a mu ekpe e na,

Mhia tse.

27 Egbo iJu e mu omose ọna, e nono ni wewe e gbe ọli-a. Ama eri mhi ri ekholi-okhue eyemhe bhale ya pfa li

† 23:5 Li ze Okiali 22.28 ‡ 23:6 Li ze Ika 26.5; iFili 3.5 § 23:8 Li ze iMat 22.23; iMak 12.18; iLuk 20.27

shi eke irari khi mhi suọ khi ọmọ-
eke iRomu ọ khi. ²⁸ Mhi i nono ni
mhi lese emini e ze ni e ro gue ezọ
ọ shi ọli egbe, mhi rue ọli je igbaa
iSaediri oyewe. ²⁹ Mhi bhale ya e khi
ezọ ingme ishi eyewe e ro nali i gue,
ama ọa mhuẹ emini ọ li ni abi a gbe
ọli-a shi, wekhi imuọli shi ọgba igha.
³⁰ Abi a ro gueye mhe ugbamhi ni e
gba khe oni ọmose, mhi ro nyanya rue
ọli ghi e, mhi gbo gueye eni e gue ezọ
a shi ọli egbe e bhale deba e ni e guele
emini ọ li.

³¹ Oni eliyose elegho, eni ekholi-
okhue e rue iPolu mhọli obọ vu, abi a
li mhese ọli na we, e ramhi Atipatirisi.
³² Ogbeakolo, eni ekholi-okhue e roli
na eni e nga ichi ni e rue ọli kie ke le,
wewe e nyene egbe ukhokho je apfe
ekholi-okhue oyewe. ³³ Abi eni e nga
ichi egho e ro ramhi eoli iSizeria, e
rue oni ebe na oni igovunọ iFelisi, e rue
iPolu na li. ³⁴ Oni igovunọ ọ ze oni ebe,
ọ mhila iPolu ukiekie obini ọ khi. Abi
ọ ro bhale ya lese khi eke iSilisha ọ te
bhale, ³⁵ ọọ, “Mhi ya suọ ezọ oye ini
eni e gue ezọ shi e egbe e ramhi ana.”
Igho ọ mhese a ri iPolu nga ekhe-khe
obọ ni e la agbala oyi Erọdu.

24

Ezọ ni iPolu ọ gue odalo oyi iFelisi

¹ Abi ogbele ishe e ro dose, Oga oyi
ekpodalo ugamhi ni a lu Ananayasi
ọ je iSizeria, lolu ali egbhali eghuo
ali iloya ni a lu iTatulosi. E bhale
odalo oyi igovunọ ni a lu iFelisi ni
e ya gue ezọ shi iPolu egbe. ² Abi
a ro lu iPolu bhale, iTatulosi ọ gue
ezọ oyoli shi eke khasẹ iFelisi: Ọọ,
“Ireloe-khu oye o she ri anye mhọli
opfomhe ali emhi enegbo ukhomhi
eke ona. ³ Ashakhasha ali odekhode
anye te e kueghie e, anye e nono ni
anye kphemhi ne shi ona, yeye iFelisi
oghie. ⁴ Ini anye khi pfuse e eghẹghe-
a, mhi lema e u kpekpe u ku eso-a shi
anye eke ukuku eghẹghe.

⁵ “Eri anye me ọmose ọna shi ọgbọ
ingme, ni ọ tsua okholi e lasele ke
tanọ egbọ iju ni e la eke agbọ nya, e

ke pfi onyaghu ali umha-sueso. Lolu
ọ ralo na egbọ otu iNazarini ⁶ Ọ gbolo
o nono ni lolu ri ichimhi mu Owa
oyi Eshinegba, lolu anye ro gba li mu.
[Anye e nono ni anye gue ọli ezọ abi
ushi oyanye o ngme. ⁷ Ama iLisiasi
oni ọ mhese na ekholi-okhue, ọ bhale
ya ri itoto ti anye lue abọ mie rue vu.
⁸ Ọọ eni e me umha-gueli oyi ọmose
ọna e bhale odalo oye.] Ini u mhila
ọmose onana ogbọ u ya me igesikia ni
o la ezọ ni anye gue shi ọli egbe ena.”

⁹ Eni egbọ iju ni e la agho e kugbe
lama shi ezọ ni a gue shi eke, khi
igesikia lo.

¹⁰ Abi oni igovunọ ọ ri obọ nu iPolu
ngme ọ gue shi ọli ọ.

iPolu ọọ, “Mhi lese khi ikpe ni e bu u
te la ukhomhi eoli ona a so ezọ, itobọ
ona egbe e mu mhe ni mhi ro migha
odalo oye ya gue ezọ pfa egbemhe shi
eke. ¹¹ Abi u kie kpe lese, amo o gbe
ele igbeva ni mhi ro je iJerusalemu ni
mhi ya ga ugamhi. ¹² Egbọ iju ni e gue
ezọ shi mhe egbe ẹa bhale ya e mhe
shi elemhi Owa Oyi Eshinegba khi mhi
nu ọgbokhoghuo e khe ako, wekhi eri
mhi la owa ugamhi, wekhi ifuapfe
ashikhoghuo tanọ ebubu egbọ abọ shi
onyaghu. ¹³ Ẹa mhọli abi e li dobe ro
ya migha pfi otsele shi ezọ ni e gue
shi mhe egbe khi igesikia lo. ¹⁴ Mhi
lama shi ọ khi, eri mhia ga Eshinegba
oyi eni e bia awa, mhi khi oni ọ rote
oni Ode ona, ni ee khi egbhọli o khi.
Ama mhi mie shi Ushi oyi iMosisi ali
emini a keke shi ebe eyi emekeguele.
¹⁵ Mhi miesuo abi egbọ enana e li
miesuo, khi Eshinegba ọ ya rote eghuli
guise ogbọ nya le, ghe eni e gue ngeli
ghe ena okholo. ¹⁶ Irarigho mhi ro
rosheka, emini mhia riẹle nya, ini udu
ni ọọ gue ogbọ ezọ oyemhe o pfuase
shi odalo oyi Eshinegba ali ogbọ.

¹⁷ “O she gba ikpe eni e bu abi mhi
te lase eoli iJerusalemu le. Eri mhi jele
agho ni mhi ya rue ikpagho ghi egbọ
ni ẹa mhuẹ ali ni mhi ri isomhopfa
ghi Eshinegba. ¹⁸ Emini mhii riẹle na
ni e ro bhale ya e mhe shi Owa oyi
Eshinegba abi mhi la ipfuase abi ushi o

ngme. Egbọ ekhoghūo ẹa le gasẹ mhe, wẹkhi eri a mẹ onyaghu.* 19 Ama egbo iju eghuo ni ẹ rọte eke Esha bhale e ga li la akaghọ. E kha bhale odalo oye ẹ ya gue ẹzọ oyewe, ini e mholi emini e ya gue shi mhe egbe. 20 Okekhi emose ni e la akana ena, a mhila we e guele umhaguẹli ni e gue shi mhe egbe abi a rọ rue mhe bhale odalo iSaẹdiri. 21 Ama emhi oghuo mhi la akpewe tseşe ngme khi, 'Eri a gue mhe ẹzọ itobọ khi mhi mie shọ khi eni e ghu-a e ya gbo guale bhale agbo.' †

22 Ighọ iFẹlisi ni ọ ga lolo lese emhi oni Ode ona, ọọ, a yemhe oni ẹzọ-a ne. Ọọ, "Ini iLisiasi oni ọ mhesẹ na ekholi-okhue ọ da bhale mhi rọ ya sọ ẹ oni ingme." 23 Ọ gueye ọga ekholi-okhue oghọ ọ lolo ri ẹloe shi iPolu egbe, ama e zẹ ọli pfi ẹfo-a ukukuọ. E zẹ ni emole ọli e ke bhale ya tse ọli ali ni e ke ri emini ọ nono bhale ghi ọli.

IPolu ọ bhale odalo oyi iFẹlisi ali iDurusila

24 Abi ikuku ogbele e rọ dose se, iFẹlisi ọ tsua ughue ọli ni a lu iDurusila ni ọ khi ọngi iju ma egbe bhale. Ọ ghie ya lu iPolu, ọ ri esọ shi eke suọ abi iPolu ọ li ngme ungmehi irudunga ni o la iJesu iKirisiti. 25 Ama abi iPolu ọ li ngme ungmehi igue-ngeli, ali ikuegbe-a ali isọ-ẹzọ oyi Eshinegba ni ọ bhale, ulishi oo mu iFẹlisi, ọọ, "Osomhi ghọ ne! Ke vu. Mhi ya ghie lu ẹ ini mhi ke mẹ asha." 26 Oni eghẹghẹ ọ dabi khi iPolu ọ ya vi ufa na lue, itobọ ighọ ọ rọ kele ẹ ghie lu ọli, ọ bhale ni wewe e ngme. 27 Abi ikpe eva e rọ dose, iPoshushi iFẹsitosi ọ ke khi igovunọ ni iFẹlisi ọ kpẹ khi. Ama itobọ khi iFẹlisi ọ nono ni loli gue riele ti egbo iju ẹloe, ọ zẹ iPolu obọ shi owa ighumha.

25

IPolu ọ bhale odalo oyi iFẹsitosi

1 A lie amo o li ẹle ese abi iFẹsitosi ọ te khi igovunọ, ọ rọte ẹoli iSizeria nga ẹoli iJerusalemu. 2 Oobọ ighie eyi ekpodalo-ugamhi ali enighie eyi egbo

iju e la gue ẹzọ shi iPolu egbe. 3 E nyanya lema iFẹsitosi ọ rue iPolu je iJerusalemu ni ọ rọli kpaghie ewe obọ. Irari khi e she gba khi ewe e ya kpẹ ode gbe iPolu-a ini ẹẹ le. 4 IFẹsitosi ọọ we, "A she ri iPolu shi owa ighumha obini ẹoli iSizeria, mhemhe mhi ya nyene egbe kele je oobọ. 5 A zẹ ni eni ẹẹ ralo na ẹ e deba mhe je iSizeria ya gue ẹzọ shi oni omose egbe, ini o khia khi eri ọ lue."

6 Ogbele elele ya ramhi ogbele igbe iFẹsitosi ọ nu we la aghọ, ni ọ rọ kia tiemhi ẹoli iSizeria. Ogbeakolo ọ khueghie ikotu-a, ọọ a rue iPolu bhale odalo oyelue. 7 Abi iPolu ọ rọ bhale, egbo iju ni e rọte iJerusalemu bhale e migha gasẹ ọli, e gue ẹzọ ni o toto shi ọli egbe, ama ẹa dobe to eni ẹzọ migha.

8 Ama iPolu ọ gue ẹzọ pfa egbọli shi eke, ọọ, "Mhi aa riele emhikhoghūo ni o da ushi oyi egbo iju, wẹkhi Owa Oyi Eshinegba, wẹkhi eri mhi lue na iSiza iRomu."

9 Ama iFẹsitosi ọ nono ni loli riele oghumhe oyi egbo iju, ighọ ọ mhila iPolu, "O ghole ẹ ni a rue ẹ je iJerusalemu, ni a la aghọ gue ẹzọ oye ukpeloe mhe?"

10 IPolu ọọ, "Iye. Ikotu oyi iSiza ni a kha mema la gue ẹzọ oyemhe mhi la ena. Mhi aa mholi onobe ni mhi li egbo iju ni yeye u lese gboo. 11 Ini o khia khi mhi lue nabi a gbe ogbo-a shi, mhi mu egbe ni mhi rọ ya ghua. Ama o kha da khia khi ẹzọ ni egbo iju ena e gue ẹ shi mhe egbe khi egbholi lo, ogbokhoghūo ọa dobe ya rue mhe na we. Irarighọ, mhi lema a zẹ ni iSiza lueghuo ọ remhe gue oni ẹzọ ona."

12 IFẹsitosi ọ ri eni e nu ọli ẹ sọ ẹzọ ye ochi se, ọọ iPolu, "U she lema a rue ẹzọ ona je ayi iSiza ya gue, ayi iSiza u mema ya je."

IPolu ọ migha odalo oyi Agiripa ali iBenisi

13 Ogbele ingme-na e dose, oghie Agiripa ali iBenisi e bhale eke iSizeria ni e ya tse iFẹsitosi. 14 Aborokhia khi

* 24:18 Li zẹ Ika 21.17-28 † 24:21 Li zẹ Ika 23.6

e la akaghọ ogbele ebubu, iFesitosi ọ gue ingme oyi iPolu ye oni oghie, ọọ, “Omose oghuo ọ la owa ighumha shi ana ni iFelisi ni ọ kpe khi igovuno ọ ze obọ shi aghọ. ¹⁵ Abi mhi rọ ye iJerusalemu, ighie eyi ekpodalougamhi ali egbhali eyi egbo iJu e tsua ezọ bhale ya gue shi ọli egbe, ẹẹ mhi pfa ezọ igbe-a mu ọli.

¹⁶ “Ama mhi gueye we khi awa egbo iRomu awa aa ya pfa ezọ mu ogbo ni a gue ezọ shi egbe, ini ogbo a ri egheghe nali gue shi ezọ ni a gue shi ọli egbe ne. ¹⁷ Abi e rọ deba mhe bhale ana, mhi nyanya shi oni ezọ shi ogbeakolo, mhi shito elemhi ikotu, mhi e lu oni omose bhale. ¹⁸ Abi eni ẹẹ gue ezọ shi ọli egbe e rọ vule ngme, ẹa gue ezọ umhagueli ni mhi dabi khi e ya gue. ¹⁹ Ochoghọ ezọ ekhako tse e lese me gue shi ọli egbe, ni o khi ingme oyi ugamhi oyewe, ali ekhako ni o khi ingme oyi omose ni a lu iJesu, ni ọ ghua, ni iPolu ọ khi ọ kie la agbo. ²⁰ Mhi aa lese abi mhi li ya tonọ udi oni ingme onana. Mhi ri irarighọ mhila li ini ọ nono ni a rue oli je iJerusalemu ya gue eni ezọ ni a gue ẹ shi ọli egbe enana, oobọ. ²¹ Ama iPolu ọ lema a kie mu lue shi igha ne, ni a ri oni ingme ghi iSiza ni ọ sọ ọ. Irarighọ mhi rọ lie a rọ ọli shi owa ighumha ramhi ni mhi rọ ya rue ọli ghi iSiza.”

²² Ighọ Agiripa ọ gueye iFesitosi, ọọ li, “Mhi kha nono ni mhemhe-ghuo ni mhi li ri esọ suọ ungmehi oyi oni omose.” IFesitosi ọọ li, “U ya suọ ọli ako.”

²³ Ogbeakolo, a ri ebola kphase Agiripa ali iBenisi lo elemhi ikotu le. Ega ekholi-okhue ni e lolo fu, ali egbo eniemhi ni e la oni ẹoli e deba li lo. IFesitosi ọ ghie ya rue iPolu bhale. ²⁴ IFesitosi ọọ, “oghie Agiripa ali egbo ni e la ana nya, a bino omose ona. Egbo iJu ni e la ana ali iJerusalemu ali iSizeria e she bhale deba mhe, ẹẹ tsesẹ a khi ke ze ni ọ la agbo. ²⁵ Mhi me khi ọa li emhikhoghuo onabi a ya gbe ọli-a shi, ama abi ọ rọ da lema a rue lue ghi Oghie iRomu nya eghọ,

mhi ya rue ọli je iRomu. ²⁶ Ama mhi aa me ingme nabi mhi kha keke shi ọli egbe ghi Oghie iRomu nya. Irarighọ, mhi rọ rue ọli bhale ghi ẹ ẹẹ nya, yeye oghie Agiripa kpaashi, ni a bhale ya ẹ khi ini a bino oni ingme se, otse mhi ya me emini mhi ya keke shi ọli egbe. ²⁷ Irari khi mhia sa khi o gbe akanya ni a rọ rue oni a mu shi igha ke ghi Oghie iRomu nya, ini aa me ushi okhoghuo keke shi ọli egbe gboo.”

26

IPolu ọ pfa egboli shi eke odalo Agiripa

¹ Ighọ Agiripa ọọ iPolu, “A she lama ne u ngme na egbe ẹ.” Ighọ iPolu ọ tsua obọ eke, ọ bele ẹ gue ezọ, ọọ, ² “Agiripa ni oghie, mhi me egbe mhe shi oni ọ me afa ni mhi rọ migha odalo oye amo, ni mhi rọ ọ gue ezọ pfa egbe mhe shi eke shi ingme nya ni egbo iJu e gue shi mhe egbe. ³ Oo gue ti gba irari khi u ga lese imu eyi egbo iJu nya ali emini e mie shi. Irarighọ, mhi lolo leme u mhọli irabomudu na mhe ni mhi ngme.

⁴ “Egbo iJu nya e lese abi mhi laọ shi abi mhi te khi omọ, rote igbaekele agbo oyemhe obini ushishi egbo iJu eyemhe ali ẹoli iJerusalemu. ⁵ Ode o she nuẹ ni e te lese mhe, e ya dobe pfi otsese shi ọ ini o ghole we, khi abi ugamhi oyawa o ngme khi eri mhi mhọli omuegbe egbegbo shi ọ abi ọna otu iFarisi ni mhi khi.* ⁶ Ama mena, itobọ khi mhi mhọli iregbada shi emini Eshinegba ọ shi na itita awa mhi rọ migha shi imufe amo. ⁷ Ona o khi ishobọ ni unuekpe igbeva eyawa e migha a khe, abi e li roshaka a ga Eshinegba ghe ẹleoguota ali ẹle iyose. Oghie, irari oni iregbada onana egbo iJu e gue ezọ shi mhe egbe ẹ shi. ⁸ Elo e ze ni a rọ lama shio khi Eshinegba ọ dobe ẹ guise oni ọ ghu-a le?

⁹ “Mhemhe mhi kpe mhọli ọli shi udu khi eri o ye ni mhi mu okholi vule shi oni eva oyi iJesu ongi iNazareti ọ. ¹⁰ Ighọ mhi li i riele ọli obini ẹoli

* 26:5 Li ze Ika 23.6; iFili 3.5

iJerusalemu. Irari afu ni oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba o ro na mhe, mhi muno ebubu eni e miesuo shi owa ighumha, abi a ro o gbolo we-a, mhii mie obo shi o. ¹¹ Ebubu eghēghē mhi te owa ugamhi je owa ugamhi ya nase we, mhi gbolo ri ajilimhe rewe ngme ungmehi ipfiunua deba Eshinegba. Irari elemhi we ni e bi mhe. Mhi gbolo je eoli oboese ya mu okholi vule shi we o.[†]

*IPolu o guele abi loli li mupfi
(Ika 9.1-19; 22.6-16)*

¹² “Eleghuo mhi i le eoli iDamasikosi, rote afu ali omhesē ni oga oyi ekpodalo ugamhi eyi Eshinegba o ro na mhe. ¹³ Itsotso oguota o mu eke, oghie, abi mhi la ode, mhi me khi akpa ni o ge dose ovo o rote idane mi gase mhe ali eni anye ga kia. ¹⁴ Anye nya, anye de eke, igho mhi suo khi uruli o nu mhe ngme elemhi Iburu, oo, ‘ISolu, iSolu, elo o ze ni u ro mu okholi vule e shi mhe o, ooyeghe wa li ini u nu mhe e kholi.’

¹⁵ “Igho mhi mhila, ‘Oghuo u khi Onomhue?’

“Oo mhe, ‘Mhemhe iJesu lo ni u mu okholi vule shi o.’ ¹⁶ ‘Memena, vule migha. Mhi she ri egbe mhe khasē irari khi mhi she ze shi oni oo ga mhe ali ni u ke pfi otsele oyemhe shi emini u ri ukpeloe oye mhe, ali emini mhi ya rokhasē okhesē. ¹⁷ Mhi ya tsumhi e obo oyi egbo eye ali obo oyi egbo iJeta. Mhi ghie e ghi we, ¹⁸ ni u khueghie we alo-a, ni u mu we pfi lase alo ebili le bhale akpa, ali u rue we ekpabo eyi okphaghiē lasele bhale deba Eshinegba, ni a gbe olamhe kua na we, ali ni e kugbe egbo eyi Eshinegba eni e pfuase o, itobo irudunga ni e mholi na mhe.’

¹⁹ “Irarigho, oghie Agiripa, mhia ro ri ukpeloe gbe eke ni mhi rote iloghie me. ²⁰ Mhi kpe te odode gue oli ye egbo iDamasikosi, mhi ke gbo gue oli ye egbo iJerusalemu ali egbo ni e la eke iJudia nya ali egbo iJeta. Mhi roli tse abo, e lase olamhe le ni e

mupfi deba Eshinegba, e rokhasē khi wewe e she mu nyene rote ikanya ebe eyewe lasele.[‡] ²¹ Ona o ze ni egbo iJu e ro bamhe rue Owa Oyi Eshinegba ni e ro roshēka ini wewe e gbe mhea. ²² Ama mhi she mholi ikpaghiobo oyi Eshinegba ramhi ogbe na amo, ali mena mhi migha akana a pfi otsele ye egbo onofune ali onikeke abeghuo. Mhi aa ngme dose emini emekeguele ali iMosisi e khi a ya me, ²³ khi oni Omiepfuese ni a shobo khi oo bhale o ya me osue, ali khi loli ni o kpe te odode rote eghuli guale khi o ya ri akpa ru na egbo eyoli ali egbo iJeta.”[§] ²⁴ Abi iPolu o ro ngme ramhi ana, iFesitosi o mu oli migha, oo li, “Eri waa ke lese emini u wa li? Ebe ni u ze dose e she ri ujili e kphe.”

²⁵ IPolu oo li, “Ujili oa kpha mhe, iFesitosi ogbegbedu, emini mhia ngme egbegbingme lo ni o tsua egbhali. ²⁶ Oghie Agiripa o ga lese eni ingme enana nya, emhikhoghuo ena, ea lase oli egbhali-a irari khi aa riele we os-heli. Ona o ze khi mhi ga dobe nu oli a ngme oni ingme ona gboo. ²⁷ Oghie Agiripa, u fe mieshi emini emekeguele e ngme? Mhi lese khi u mie sho o.”

²⁸ Igho Agiripa oo iPolu, “Eri u dabi khi u dobe ya ri oni ukuku eghēghē ona ti mhe ni u remhe mele oni o miesuo-a?” ²⁹ IPolu oo li, “O kele, o tese oo, mhi lema Eshinegba o khi khi yeye-ghuo tse, ama li shi ogbokpa ni o ri eso shi mhe eke ogbenamo, ni e li abi mhi li, ini a da ri obo rue iweghe ni e lamhe abo ena o le.”

³⁰ Igho oni oghie o vule, li shi oni igovuno ali iBenisi ali eni e nu we shitō. ³¹ Erote oni agbala vu, ee ngme, ee, “Omose ona oa li ingme ni a ya gbe oli-a shi wekhi oni a ro o mu oli shi owa ighumha.”

³² Agiripa oo iFesitosi, “Áá kha wolo omose ona abo-a ini oa she lema a ri oni ingme je ayi iSiza lo.”

[†] 26:11 Li ze Ika 8.3; 22.4-5 [‡] 26:20 Li ze Ika 9.20,28-29 [§] 26:23 Li ze Aza 42.6; 49.6; 1 iQori 15.20

27

A rue iPọlu je iRomu

¹ Abi e rọ lama shi ọ, anye lo ọkọ-oke oniemi je Itili, e rue iPọlu ali ighumha ni e kpọle mholi obọ oyi ọga ekhọli-okhue ni a lu iJuliosi, ni ọ khi ọghuo oyi ekhọli-okhue eyi Oghie iRomu nya, ni a zẹ ọda ke. ² Anye lo ọkọ-oke oniemi rọte Adiramitiomu, ikhi ọkọ-oke ni o ya kia migha ikpe eghuo ni ọkọ-oke eẹ migha, ni e la epfepfe oke ni e la eke Esha. Arisitakusi ni ọ khi ọngi iMasidonia ọ nu anye kia.

³ Ogbeakọlo anye migha iSidoni. IJuliosi ọ mholi isomhelemhi na iPọlu, ọ zẹ ọli obọ ya me emole ọli, ni e ri emini ọọ nono na li. ⁴ Anye ke gbo rọte agho mu oni ọkọ nga, anye rọte odane ukiękię eke ni oke oniemi o khi shi ni a lu iSapurosi irari khi akpekpeli oo nase anye. ⁵ Abi anye rọ gua ọkọ ọ da je ọdada iSilisha ali iPafilia, anye migha ẹoli iMara na eke iLisia. ⁶ Agho oni ọga ekhọli-okhue ọ te me ọkọ-oke oniemi oyi ẹoli Alezadira ni oo je Itili, ọ ri anye lo ọ. ⁷ Anye e kia fię, ogbele ebubu, anye mholi ọmunu neni anye ramhi iKinidusi. Abi akpekpeli ọa rọ zẹ anye rọte ashini anye kha rọte, anye gua ọkọ-oke je ukiękię eke ni oke oniemi o khi shi iKireti ni o sọ alo ghue ẹoli iSalimo. ⁸ Anye mholi ọmunu rọte oni oke oniemi. Ikpukhokho, anye bhale ashini ọkọ-oke eẹ migha ni a lui ọpfohmegbe ni o ti mama ẹoli iLasia.

⁹ Eghęghę o she pfu anye-a. Oni okiali o de shi eghęghę ni a rọ lese pfi azumhi se, ni o khi eghęghę ni okhena o la la okiali na ukhomhi oke oniemi. Igho iPọlu ọ tse agua ye we, ọọ we, ¹⁰ “Emose, mhi she me khi okiali oyawa o ya khi okhena ali khi o ya ri ukpokpomhi opfu ghi oni ọkọ ali itsua ni o tsua ali agbo oyawa.”

¹¹ Ama, ocho ni oni ọga ekhọli-okhue ọ kha rọ ri esọ shi emini iPọlu ọ ngme, ọ deba abi oni ọ gua oni ọkọ ọ ngme ali emini oni ọ mholi oni ọkọ ọ ngme.

¹² Aborokhia khi ashini anye migha ọa

ya ti egbe eghęghę orue; ebubu egbọ e yemhe anye gua ke le, e dabi khi anye ya ramhi ẹoli iFonisi, ni anye la agho eghęghę orue. Agho ọkọ oke oniemi nya eẹ migha yemhe-a. Eke ni oke oniemi o khishi ni a lu iKireti ni ọ sọ alo ghue obini ovọ o te ẹ lo eko o khi.

Akpekpeli oniemi

¹³ Abi akpekpeli oke o rọ ri ofie rọte ukiękię ọgobo ọ pfiolo, eni emose e dabi khi okiali o ya zẹ we kia ke je odalo, igho e leli uli ali akhuli ni a rọ gba ọkọ ọọ zu. Ee kia eseso oni oke oniemi na iKireti. ¹⁴ Ama o li denę, akpekpeli oniemi, o li rọte ukiękię obita ini a sọ alo ghue obini ovọ o te ẹ tiemi eko pfiolo rọte oni eke ni o la iteva oke oniemi i dose.

¹⁵ Oni akpekpeli o tsua rughu ọkọ-oke oyanye, ọa dobe ke kia je obini akpekpeli o te pfiolo o bhale. O losę anye. Anye bie zẹ ọli obọ na akpekpeli lolighuo oo tsua. ¹⁶ Anye kia rọte ukiękię ukuku eke ni o la iteva oke oniemi ni a lu iKauda, ikhi ukiękię obini oni akpekpeli ọa ri egbe ramhi. Iroshęka anye rọ dobe tialo ọkọ onikeke ni a rọ ọ tsumhi egbọ lo elemhi oni ọkọ-oke oniemi. ¹⁷ Abi eni emose e rọ tialo li lo se, e ri ili ge oni ọkọ-oke oniemi gasę, ini eni ili e dobe mu ọli mhue toto. Irari khi ee na ulishi ini oni ọkọ o ya gbe aye shi ugbe eke, ni o la egele eke iLibiya, ni o sọ alo ghue we. Igho e gbaghię ode na kpishi oyi oni ọkọ-a, irari khi ęa bie ke mhue abi e ya li ọ. Ishegho ni oni akpekpeli o bie tsua we ke le. ¹⁸ Oni akpekpeli o kie ri itoto tsua oni ọkọ-oke ramhi ogbeakọlo, ramhi ni, eni emose e rọ tino itsua ni e tsua shi oni ọkọ ọ pfiolo kulo oni oke. ¹⁹ Ogbeakọlo e pfiolo ikhuli ni oni ọkọ o rọ ọ gbe akanya kulo oni oke. ²⁰ Aborokhia khi ogbele ebubu ni e dose khi anye a ri ęloe ti ovọ wekhi ukpetata, ni oni akpekpeli o kiele rọ ri itoto o pfiolo, anye a ke ri udu shi ọ khi anye me ode ni anye te ya pfue ọ.

²¹ Abi eni emose ęa rọ le eminale ogbele ebubu, iPọlu ọ vule, ọ we,

“Emose a kha suo ude ni mhi ye e lo, a kha migha iKireti, Eghēghe agho, a kha tsumhi egbe e oyese onana ali opfu. ²² Ama mena mhi gueye e a mholi udu, itobo khi onge e okhoghuo o ya pfua se ni oni oko. ²³ Ooyose ageni oyi Eshinegba ni o mholi mhe ali ni mhi a ga o migha mama mhe, ²⁴ oo mhe, ‘Khi ze ni ulishi o mu e, iPolu. U mema ya migha ez o odalo oyi iSiza ali khi Eshinegba o she rote ilelemhi ri agbo oyi eni a ga kia mholi e obo.’ ²⁵ Irarigho, a mu igbedu oye mholi, emose, irari khi mhi mhue irudunga khi Eshinegba o ya rie e oli abi o gueye mhe. ²⁶ Ama oko oyawa o mema ya gbe aye shi ugbe eke okhoghuo ni o la iteva oke oniemhi, o tigbe migha.”

Oni oko o de ya khere-a

²⁷ Eliyose elenuzi-igbene, akpekpeli o kie tsua anye e kiakia oke oniemhi Adiriatiki. Itsotso ogbie, o li eni ee gbe akanya oni oko eloe abine khi e she ti e mama eke. ²⁸ E mhese oni oke bino, e me khi ilimhi oyoli o khi ete-awe egbhuessa. O gbo li dene, e gbo mhese oli, o ke khi ete-awe egbhue ali igbe. ²⁹ Ulishi o mu we khi oni oko o ya gbe aye shi eche, e rote ukhokho pfi ikhuli ene ni a ro a mu oko o gbashi lo oni oke oniemhi, ee so iromhi ogbe o gbe a.

³⁰ Eni e la oni oko o gbe akanya e dua abi e li me asha a na kua. Ee tiese ukuku oko ni e tialo lole egho nga oke oniemhi, abine khi eri e nono ni e rote odalo ya pfi ikhuli lo oke oniemhi. ³¹ Ama iPolu oo oni oga ekholi-okhue ali eni ekholi-okhue, “Ini emose enana e li la elemhi oni oko, onge e, o ya pfue o.” ³² Igho eni ekholi-okhue e pfa uli ni o mu oni oko onikeke mhue-a. E ze oli de tiemhi elemhi oke.

³³ Neni ogbe o maghie-a, iPolu o lema we nya e le eminale. Oo we, “O she ramhi ogbele igbene ni udu o ke te sheshe e, ni a le eminale kpe. ³⁴ Mena mhia lema e, a le eminale. A lemhi ini a nono ni a kie dobe la agbo, A lemhi khi emhikhoghuo o ya li onge e.” ³⁵ Abi o ro ngme na

se, o rue ibuledi lasela, o kphemhi na Eshinegba ukpeloe we nya, o khi oli-a, oo le. ³⁶ Wewe nya e mholi udu, e le eminale. ³⁷ Anye nya ni anye la oni oko, egbo egbhuegbes e ali ogbasasa 276 anye khi. ³⁸ Abi e ro ga le eminale se abi e nono, e tino ikpulu ikpamhi emhi ni e tsua kulo oke oniemhi, ini oni oko o kpe li fue.

Oni oko oke oniemhi o kulue

³⁹ Abi ogbe o ro gbe-a se, eni ee gua oni oko e ke lese egele oke oniemhi bie, ama e me ashini ekhashe e kpi gbili shi. Agho e ke bie roli shi udu khi wewe e ya gua oni oko ya migha ini o ze we e rie e. ⁴⁰ Igho e pfanoni ili ni e mu ukpokpomhi akhuli ni o mu oko-oke oniemhi e gbashi kulo udi oke oniemhi. Eghēghe agho e taghie uli ni a ro mu emini a ro mu oni oko ukhomhi e nyene-a. E taghie ugbakpi oyi oni oko-a nga idane, ni e dobe ramhi ashini e nono. ⁴¹ Ama oni oko-oke o ya to aye so ugbe eke ni o la elemhi oke oniemhi, o migha, akpekpeli o kie ri itoto o li, o tseke udi oni oko-a.

⁴² Eni ekholi-okhue ee gba abi e li ya gbolo eni ighumha nya a, ini e ya gua oke ramhi egele ni e na vu. ⁴³ Ama oni oga ekholi-okhue, oo nono abi loli li ya tsumhi iPolu, o ze we rie e emini e gba. Ochogh o gueye eni e gue e gua oke e kpe dan o kulo oke ni e ramhi egele. ⁴⁴ Eni e kpole nya e mu ikiekie eera mhue okekhi izaga oyi oni oko-oke. Igho wewe nya e ramhi ekekhe emhikhoghuo o li we.

28

Eke ni a lui iMota

¹ Abi anye ro ri epfua-epfua ramhi egele se, anye bhale ya e khi iMota a lu oni eke ni o la iteva oke oniemhi. ² Egbo ni e ngeli oni eke e somhelemhi anye ode ni anye aa sa shi. E pfi avuer e ro mu anye epfese irari khi eri ame oo rue, ogbe o pfo. ³ IPolu o ya nu iguagha eera, o rewe kpe eni erali, igho enye afue o te eni iguagha lasela ya tsako shi iPolu obo, itobo khi erali e she base oli. ⁴ Abi egbo ni e la

oni eke ee me khi oni enye o ngomhi iPolu obo, e gueye egbe, ee, "Omose ona, ogbo ugbeli ni o gbolo egbo-a o fe khi memena. Aa me khi abi o ririe na pfue eghuli oke oniemhi, odeba oyi iguezo o a kie ze oli obo ni o la agbo." ⁵ Ama iPolu o kpishi oni enye pfilo elemhi erali. Ingomhi ni oni enye o ngomhi oli, o a li oli abikhoghuo. ⁶ E migha ri eloe shi eke e khe abi o li ya fumhi, okekhi abi o li ya fiagbe eke ghua. Ama abi e ro khe oli ramhi ni ea ro me khi emhikhoghuo e li oli, e mu udu pfi, ee khi olitsa o khi.

⁷ Epfe-agh o iPolubiosi ni o khi ogbo igometi oyi oni eke ni oke oniemhi o khi shi, o mholi apfe shi. O rue anye je apfe oyoli, o feli anye epfese egbegbo ogbele ese. ⁸ Ita iPolubiosi o yeshi i ghua, iba ali ukpokpomhi elemhi ofu e to oli. IPolu o lo elemhi owa ya so iromhi na li, o ri abo nga li egbe, o roli ze. ⁹ Abi a ro me ghose, egbo elese ni e ghua ni e la oni eke ni oke oniemhi o khishi e bhale, a rewe ze. ¹⁰ Eni egbo e lolo mu ekpe na anye, e somhi anye opfa. Abi anye ro ya lo oko-oke oniemhi ke vu, e wolo itsua ododa ni e to anye na anye.

Rote eoli iMota je iRomu

¹¹ Abi o ro gbe iki ese dose, anye lo oko-oke oniemhi ni o migha agho khe ni orue o dose. Eoli Alezadira oni oko o te e bhale, isheli itsema iKasito ali iPolukisi a lu oni oko. ¹² Anye ramhi eoli iSirakusi, anye la agho ele ese. ¹³ Anye rote agho kia oke-oniemhi ramhi eoli iRegiumu. Ogbeakolo, akpekpeli o rote ukiekie ogobo ini a so alo ghue obini ovo o te e lo eko e pfiolo. Ogbele onuzi-eva, anye lo eoli iPuteoli. ¹⁴ Anye ya e eni e miesuo ni ee anye nu wewe la agho elemhi efo uka oghuo. Anye rote agho vu, anye ramhi iRomu.

¹⁵ Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la iRomu e she suo khi anye e bhale. Igho eni e miesuo eghuo e bhale ya lu anye ode, e kia ramhi Oki Apiosi ali Owa Ese ni a ku e shi.

Abi iPolu o ro me we, o tse Eshinegba uwegbe, o ri udu shi oli o.

IPolu o la elemhi iRomu tse abo

¹⁶ Abi anye ro ramhi iRomu, a ze ni iPolu lighuo o la owa ni o ghose o, a ze okholi-okhue oghuo o ri ukpeloe ke khu oli.

¹⁷ Abi o ro gba ele ese dose, iPolu o lu eni e ralo na egbo iJu shi ilona. Abi e ro bhale shi oni ilona, oo we, "Inyoghuo-mhe, mhi aa li egbo eyawa emhikhoghuo wekhi eri mhi gbe ushi ni eni e bia awa, e ro nga awa obo-a, ni e ro la iJerusalemu mu mhe, rue mhe na igometi iRomu. ¹⁸ Abi e ro gue mhe ezogbe-a se, e nono abi wewe e lie rue mhe obo-a, itobo khi mhia lue, ni a ya gbe mhe-a shi. ¹⁹ Ama abi egbo iJu ea ro lama shi o, loli mhi ro lema a tsua oni ezogbe bhale odalo oyi iSiza. Oa khi eri mhi mhue emini mhi bhale ya gue shi egbo eyemhe egbe.* ²⁰ Onana o ze khi mhi e a bhale ni awa ngme. Itobo irudushi ni egbo iZireni e mholi a ro ri iweghe shi mhe awe ena."

²¹ E oli, "Anye a me ebe okhoghuo ni a keke ingme oye shi, rote eke iJudia bhale, ghi anye, wekhi inyoghuo awa ni e rote oobo bhale e gue ingme oye okhoghuo ni o a ti ye anye. ²² Ama anye e nono ni anye suo unu oye, itobo khi ashakpa egbo e la ngme onobe shi oni otu onogbo ona."

²³ Igho e shi ogbele na iPolu. Ebu bu egbo e bhale asha ni iPolu o la oni ogbele. Rote ele uzogbe ya ramhi eliyose iPolu o te gue ungmehi oyi Eghiele oyi Eshinegba ye we. O rote ebe Ushi oyi iMosisi ali eyi Emekeguele roli lo we eso ini e lama mie iJesu suo. ²⁴ Ingmemhi ni o ngme e lo egbo eghuo eso, ama egbo eghuo ea mie shi oli o. ²⁵ Igho e li nu egbe e khako, e vu, abi iPolu o ro ngme ungmehi ona ni o kpoli ukhokho unu se ni oo, "Ayemhe-no-pfuase o she kpe rote unu oyi Azaya omekeguele gueye eni e bia awa:

²⁶ "Le deba egbo ena ni u gueye we,

* 28:19 Li ze Ika 25.11

“A ya ri esọ shi eke khue,
 ama ọa ya tigbe lo ẹ esọ,
 a feli ofeli khue,
 ama aa me emhikhoghuo.”

²⁷ Udu oyewe o bi obili-a,
 esọ eyewe e zuse,
 e gbo guese alo.

Ini ọa khi igho lo,
 e kha ri alo eyewe ke me eke,
 e ri esọ eyewe ẹ suọ,
 udu oyewe o kha mhọli ilẹsingme,
 e kha mu pfi bhale deba mhe,
 mhi rewe ze.’†

²⁸ “Irarigho, mhia nono ni a lese khi
 imiepfuese oyi Eshinẹgba khi a she roli
 ghi egbọ iJeta. E ya ri esọ shi ọ!” ²⁹ [Abi
 ọ ro ngme oni ungmehi ona se, eni
 egbọ iju e vu, e nu egbewe khako ni o
 toto.]

³⁰ Ikpe eva gbada iPolu ọ la owa ni
 lolighuo ọ ngmomhi shi. Agho ọ la a
 mu egbọ ni e bhale ya feli ọli epfese.

³¹ Igbe-udu ni ọ mhue ya, ọ ro ọ
 gue ungmehi Eghiele oyi Eshinẹgba
 le, ọ gbolo sese egbọ ingme eyi ijesu
 iKirisiti Onomhue, emhikhoghuo ọa zu
 ọli ode.

† 28:27 Li ze Aza 6.9-10

Ebe ni iPọlu o keke ghi egbo iRoma Eni e miesuo

Otse oyi iPọlu

¹ Mhemhe iPọlu, oni oọ ga oyi iJesu iKirisiti ni a lu mhi khi aghiusomhi na kee, ni a ze o le mhi ke tsabo usomhi onete oyi Eshinegba. Mhemhe mhi keke ebe ona. ² Oni usomhi onete ona khi, oni Eshinegba o shobo shi eke, rote unu oyi emekeguele eyoli ni a keke shi Ebe-no-pfuase. ³ Oni usomhi onete o ya khi, ingme oyi omi oli ni o rote unuekpe oyi iDefidi lasese elemhi idiegbe. ⁴ A rote ekpabo oyi Ayemhe-no-pfuase roli khase, ikhi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, khi, Omi Eshinegba o khi, abi o ro rote eghuli guise oli le. ⁵ Rote obọ oyi iKirisiti ali eva oyoli anye te mie afu ro khi ighiusomhi na kee eyoli, ni anye ro ri egbo iJeta nya bhale ya sueso na Eshinegba. Issueso ni o rote irudunga bhale. ⁶ Ee egbo iRomu a li la eni Eshinegba o lu, ni a li khi enayi iJesu iKirisiti.

⁷ Ee ni a la iRomu nya a keke ebe ona ghi. Ee ni Eshinegba o nono ingme oyewe ni o ze, ni a khi egbo eyoli.

Okhale ali opfomhe e ka khi eye e, rote obọ oyi Eshinegba ita awa ali rote obọ oyi iJesu iKirisiti Onomhue.

⁸ Onodode, mhi ri eva oyi iJesu iKirisiti tse Eshinegba oyemhe uwegbe shi agbo oye e nya, irari khi a she la ashakpa elemhi eke agbo suo eko irudunga ni a mholi. ⁹ Eshinegba ni mhi ri udu oyemhe nya a ga, ni mhi a tse abo usomhi onete oyi omi oli, o khi otsese oyemhe, khi igesikia mhia ngme, khi egheghe kpa mhi ro o sa to e egbe ini mhia so iromhi. ¹⁰ Mhia lema Eshinegba o khueghie ode-a na mhe ni mhi me asha bhale ya me e ikpukhokho abi o ghole oli shi.

¹¹ O ma ghole mhe gba ni mhi ro me e, ni mhi ri osese eyi ayemhe na e, ni o re e ya toto irudunga. ¹² Emini mhi ri ona ngme khi ni a ro bhale ya e khi awa mhu e ikpaghiobo na egbe. Mhi kha zese e-a, ee a zese mhe-a. ¹³ Emole mhe, mhia nono ni a lese khi, ebubu egheghe mhi she gba li khi mhi bhale ya fele e, ni mhi gbo ri egbo bhale irudunga abi mhi kpe lie riele oli ifuabo egboese ni e khi iJeta, ama, ozuode o zu mhe ode.* ¹⁴ Egboli oyemhe o khi ni mhi ro tse abo ona ye egbo kpa, ghe egbo iGiriki ali eni ea khi iGiriki, ene fialo-a ali eni ea fialo-a, shi eni mholi egbhali ali eni ea mholi egbhali. ¹⁵ Igho, o gbo lie kphakpha mhe egbe ni mhi ro li gue oni usomhi onete ye e ni a la iRomu.

Ekpabo ni o la oni usomhi onete

¹⁶ Omama oni usomhi onete oa ya mu mhe, irari khi loli o khi ekpabo oyi Eshinegba ni a ro o tsumhi ogbokpa ni o miesuo, egbo iJu o kpe ramhi egbe, neni o tigbe ramhi egbo iJeta egbe.† ¹⁷ Oni usomhi onete ona o guele abi Eshinegba o lie mie ogbokpa ni o mholi irudunga. Ezeze abi Ebe-no-pfuase o ngme khi, "Oni Eshinegba o ri irari irudunga oyoli pfa na, o ya la agbo."‡

Elemhi ibibi oyi Eshinegba

¹⁸ Idane elemhi ibibi oyi Eshinegba o te e tiemhile shi egbo ni ea miesuo ali ena okholo nya o, ni e ri okholo oyewe e khukhu egbo alo ini e khi lese igesikia oyi Eshinegba. ¹⁹ Aborokhia khi e lese emini a dobe a lese ingme oyi Eshinegba, itobo khi o khueghie oli-a khase we gboo. ²⁰ Irari khi rote igbaekele agbo a te me ekpabo ali ufumhi ali abi Eshinegba o li gboo. Emini o ma nya o ri awa mholi ilese abi o li. Onana o ze khi egbo ea mhu e emini e ya lie khi o ze ni wewe ea ro miesuo.

²¹ E lese Eshinegba, ama ea kueghie oli abi Eshinegba, wekhi eri e kphemhi oli. Ochoghọ, isamhi afue ee sa, igho udu ooyeghe oyewe o bishi-a.§ ²² E

* 1:13 Li ze Ika 19.21 † 1:16 Li ze iMak 8.38 ‡ 1:17 Li ze Abak 2.4 § 1:21 Li ze Efi 4.17-18

khi, eni e fialo-a wẹwẹ e khi, ama e mele eyeghe-a. ²³E ya oghie ufumhi ni a ro na Eshinegba ni o la agboagbo na ikhumhi ni a mama ro khokho ogbo ni oo ghu ali ipfeli ali elamhako ali emini ee ti akpidi eke.*

²⁴ Irarigho, Eshinegba o ro rue we obo-a na oghuemhe olamhe oyi udu eyewe ali itsebo ni e nu egbewe e li. ²⁵ E ri egbholi oghie igesikia oyi Eshinegba. Ee ga emini a ma, ocho ni e kha ro ke ga Ima, oni o khi oni a kueghie ya ramhi ele ni agboagbo. Atse.

²⁶ Itobo ona, Eshinegba o ro rue we obo-a na oghuemhe omama. Egbegbi ikpotso eyewe, e nu egbe we e gbhe. ²⁷ Igho li khi eni emose, ocho ni e kha ro le ke deba ikpotso, emose na abi wewe ee ghole we inu-gbhe. Emose e gbe ikanya omama ke deba emose, irarigho, e she mie ifata ikanya ebe eyewe.

²⁸ Irari khi ea lama ri egbegbi ilese oyi Eshinegba ni e mhue shi udu, Eshinegba o ro ze we obo na isamhi ebe udu oyewe ni e ke rielle emini ea kha rielle. ²⁹ Okholo khi okholo nya o keshe we-a, ghe ingmobe, ghe emhi ito-egbe, ghe ubogbo. Ofuma ikpekpe o vo we egbe, ghe ugbeli, ghe okholi, ghe ikpamhika, ghe obe-imumu. Eni e tsue egbo kiakia e khi. ³⁰ E ri unu e yese ogbo-a, ee biselemhi Eshinegba, ezunu-obe, ni ea mhue ekpe, ni ee tono obo udu. Ode ebe ni a ro li okholo enegbo, ee sa ro lasese egheghe kpa. Ea ya su o es o na itawe. ³¹ Ea mhue ileasingme, ea ri ishobo oyewe a gbe akanya, ea ya ti elemhi ogbo wekhi eri e mhue ilelemhi na ogbo. ³² E lese khi ushi oyi Eshinegba, oo khi, egbo ni e li na ngeli, eni e ya pfua e khi, oa khi eri e lese e rielle emhi eghogho tse, ama ee mie obo shi eni e gbe ikanya eghogho o.

2

Iguez oyi Eshinegba

* **1:23** Li ze iDeut 4.16-18 * **2:1** Li ze iMat 7.1; iLuk 6.37 † **2:6** Li ze Iwolo 62.12; Ekpi 24.12
‡ **2:11** Li ze iDeut 10.17

¹ Yeye ni u wa gue egboese ez o, waa mholi obini u pfue o ya je, irari khi egheghe kpa ni u ro gue ogboese ez o ne, egbe e wa gue ez o, itobo khi yeye oye u lili e rielle emhi.* ² Awa lese khi ez o ni Eshinegba o gue egbo ni ee rielle emhi eghogho, khi igesikia o deba gue oli. ³ Eri u dabi khi ini yeye ogbo afuafuafue u gue egboese ez o, khi yeye u li rielle oni emhi oghogho, khi u ya pfue ez o oyi Eshinegba? ⁴ Abi khi eri u ri eloe e gbe isomhelemhi ali iregbemie ali irabomudu eniemhi eyoli, nu waa lese khi isomhelemhi oyi Eshinegba o re ramhi imupfi?

⁵ Ama irari igbiti ali udu ni oa mhue imupfi ni a mhue, a ro khi ma ofu oyi Eshinegba, ni o ro ya na e osoli, egheghe ni iguez o oyoli ni oa mhue azeba o ro ya feli lasese. ⁶ Eshinegba, "O ya fali ogbogbo ota abi o li gbe."† ⁷ O ya ri agbo na agboagbo na egbo ni e mhue irabomudu e rielle onete, ni ee nono ufumhi ali agbo ni oa mhue ukpese. ⁸ Ama egbo ni ee na shi oyewe tse, ni ea ri es o shi igesikia ni o la ungmehi oyi Eshinegba, ni e deba onobe vu, Eshinegba o ya tiese ofu ali elemhi ibibi oyoli le shi we o. ⁹ Egbo eni ee rielle onobe nya e ya me osoli ali oya. Okekhi egbo iju, okekhi egbo ijeta. ¹⁰ Ama Eshinegba o ya ri ufumhi ali itinga ali opfomhe na egbo nya ni e rielle onete. Okekhi egbo iju, okekhi egbo ijeta ¹¹ Irari khi Eshinegba oa ya zolo ogbokhoghuo.‡

¹² Egbokpa ni e lamhe olamhe ni ea me ebe ushi deba, ogbo oa rote ebe ushi ya gue we ez o, ama egbokpa ni e mhue ushi deba ni e lamhe olamhe, a ya rote ushi gue we ez o. ¹³ Irari khi oa khi egbo ni e su o abi ushi o ngme tse Eshinegba o ya lie khi e pfuase, ama eni e su o abi ushi o ngme ni e roli e gbe akanya, Eshinegba o ya pfa na khi e pfuase. ¹⁴ Egheghe kpa ni egbo ijeta, ni ea mholi ushi, e ro rote angeli oyewe ri ushi gbe akanya ne, eri e rokhashe khi e lese emini oa ti

ali emini o ti ni a rięę, ini ęa ririę mhuę ushi. ¹⁵ Eri angeli oyęwę o rokhasę khi emini ushi ọọ a ke rięę, khi e keęę ọli shi udu, udu oyęwę ọ pfi ọtsele shi ọ, isamhi eyęwę ni ę gue wę ęzọ isheghuo, e gbo khę wę shi eke. ¹⁶ Ighọ o ya li ogbele ni Eshinegba ọ ya rote obọ oyi iJesu iKirisiti gue wę ęzọ ri osheli oyęwę lasela abi mhi li ri usomhi onete tse abọ.

Egbọ iJu ali ushi

¹⁷ Ini a lu egbe ę egbo iJu, a ri egbe da ushi ri Eshinegba a tonu obọ udu, ¹⁸ Ini a zę Ebe-no-pfuasę leşę ọghuęmhe oyi Eshinegba, ni a gbo leşę emini o gbe akanya, ¹⁹ ini a leşę khi ęę a khi eni ęę seşę ezalo ode, ni a ro gbo khi akpa na egbo ni e la alo ebili, ²⁰ a ye egbo ni e khi eyęghę ude, a seşę eni ęa leşę. A mholi ọli shi udu khi ilęşę ali igęsikia o gba pfo shi elemhi ushi. ²¹ Eę ni a seşę egboęse, elo o zę khi aa ya seşę egbe ę? Eę ni a lię ọgbọ ọ khi do ughiatọ, aa lię do? ²² Eę ni a lię ọgbọ ọ khi kia okia, aa lię kia okia? Eę ni ikhumhi igaga ọọ kpasę, aa lię do ughiatọ elemhi Owa oyi Eshinegba? ²³ Eę ni a tonu obọ udu khi a mhuę ishi eyi Eshinegba, aa ri omama mu Eshinegba abi a lię gbe eni ishi-a? ²⁴ Ebe-no-pfuasę ọọ khi: “Irari ęę ni a khi egbo iJu egbo iJeta e ro ọ zę emuebe na eva oyi Eshinegba.” ²⁵ Ini a ri ishi a gbe ikanya, oshęle oyę ę o ro mu ęloe, ama ini a gbe ushi-a, eri a li abine khi aa shele-a. ²⁶ Ini ọgbọ ni ọa khi iJu ni ọgbọ aa shele-a ọ ri ushi oyi Eshinegba gbe akanya, Eshinegba ọa ya leli ọli shi ọni aa shele-a? ²⁷ Itobo ighọ, egbo iJeta e ya pfa ęzọ mu ę iJu itobo khi a gbe ushi-a, aboriekhia khi a keęę oni ushi shi ebe na ę ni a gbo shele-a, ama węwę e ri ushi ę gbe akanya ini aa ririę shele wę-a. ²⁸ Ọa khi itobo khi ọgbọ ọọ ngeli abi ọgbọ iJu ali itobo khi a da shele ọli-a ọ ro khi egbegbi iJu. ²⁹ Ama oni ọ khi egbegbi iJu ọ khi oni ọ ri ushi ę gbe akanya, Oshęle na ekelemhi udu o khi igęsikia oyi oshęle,

ọa khi ona ękuę idiegbe oyę. Ọgbọ ọghoęhọ Eshinegba ọọ kuęghię ọli, aa khi egbo ęę kuęghię ọli.*

3

¹ Ighe eleli ni egbo iJu, ikhi eni a lu eni a shele-a, e mholi doşę egbo iJeta? Ighe eleli ni o la ọ na egbo ni ę lu egbewę eni a shele-a? ² Eleli o la ọ na ọgbogbo ode khi ode. Odode, egbo iJu Eshinegba ọ kpe ri oni ungmehi nga obọ.

³ Ini o fe khia khi eghuo ọ ęa mhuę irudunga? Eri umha mhuę irudunga oyęwę o ya lię khi Eshinegba ọa ke zę ri egbe ę nga? ⁴ Iiye e! Ini ọgbokpa o tseku khi ọloębhue, igęsikia Eshinegba ọ khi. Abi Ebe-no-pfuasę o ngme, ni ọọ.*

“A mema me khi yeyę u te ode ini u ngme, ali khi u ya mu ọ le ini a gue ę ęzọ.”

⁵ Ama ini umha gue ę ngeli oyawa o ri ipfuasę oyi Eshinegba khasę gbo, seşę awa ke fe ya ngme? Eri awa ya lię khi Eshinegba ọ gbe awa azęba ini ọ na awa osoli to onobe ni awa li? Eri mhi la ana ngme abi ọgbọ ọ lię ngme. ⁶ Emini a so shi ona khi, Iiye o, ini o khia khi Eshinegba ọọ gbe azęba lo, se ọ kha li dobe gue agbo ęzọ? ⁷ Egbo eghuo e ya ke khako, ęę li, “Ini o khia khi egbholi ni mhi lo o ri ize-ri-egbenga oyi Eshinegba khasę, ni o khi ma ufumhi oyoli, se a ke gbo lię pfa ęzọ mu mhe abi ọgbọ ọna olamhe?” ⁸ Elo o ke zę ni awa a ro lię khi o tine ni awa ke li ingmobe ni onete o rote ọ lasela? A ya gue ọgbogbo eni e ngme na ęzọ. Ezeze abi egbo eghuo e she kpe li kięno egbholi ma mhe khi emini mhia seşę egbo ghọ.

Aa me oni ọ gue ę ngeli

⁹ Ini a fe bino ọ bie, eri awa iJu awa fe ti doşę iJeta? Iiye o! Mhi she kpe roli khasę khi egbo iJu ali egbo iJeta nya elemhi olamhe awa la a kia. ¹⁰ Abi Ebe-no-pfuasę o ngme ni ọọ: “Ọgbokhoghuo ọa la ọ

ni o guẹ ẹ ngeli, ọgbọ aa me,
¹¹ Aa me ọni o mhue ilẹse,
 wẹkhi eri ọgbọkhoghuo
 ọọ ga Ẹshinẹgba.

¹² Ẹgbọ nya e she sọ
 ukhokho gbe Ẹshinẹgba.
 Wewẹ nya e she rọte
 ode oboese ni ọa ti.

Ọgbọkhoghuo ọa la ni
 ọọ riele onete,
 ọgbọ aa me ọghuo kpe!"†

¹³ "Eri ukokoluoluo oyewẹ
 o li abi uji ni o
 khueghie-a shi eke.

Eri elemhi oyewẹ
 O ri udimhi ẹ pfi itsee."‡
 "Osue enye afue o la we unu."

¹⁴ "Inu eyewẹ o vọ
 itse ebe ikuku ali oyala."§

¹⁵ "Ọa ya mu wẹ unu
 ni e rọ gbe ugbeli,

¹⁶ epfua ali oyese ẹ pfi
 shi obini e je kpa,

¹⁷ Ẹa lese abi a lie la opfomhe."*

¹⁸ "Wẹkhi eri e mhọli
 ekpe na Ẹshinẹgba."†

¹⁹ Mena, awa lese khi emini a keke
 shi ushi nya, khi eni e deba ushi ẹ
 ngeli a keke ọli na. Ni a rọ bhale
 ya ẹ khi ọgbọ okhoghuo ọa ya lie khi
 emini o ze ni lue rọ gbe ushi-a na, ini
 Ẹshinẹgba ọ gue agbọ nya ezọ. ²⁰ Ọgbọ
 ọa la ọ ni a ya pfa na khi ọ pfuase irari
 khi ọ ri ushi ẹ gbe akanya. Ochoghọ
 eri ushi o ze awa lese khi olamhe o la
 ọ.‡

Igue-ngeli ni o rọte irudunga bhale

²¹ Ama Ẹshinẹgba ọ she ri ode
 onogbọ ni ọ te pfa na awa khasẹ awa
 ni ọa khi abi ushi o sese awa. Ni ebe
 Ushi ali emekeguele e pfi otsese shi.

²² Oni ode onogbọ ona ni Ẹshinẹgba
 ọ rọ bhale, irudunga iJesu iKirisiti
 o te ẹ bhale deba eni e mie ọli suọ
 nya. Ikhioda ọa la ọ na eni e khi
 iJu ali iGiriki. § ²³ Irari khi ọgbọkpa
 ọ she lamhe, ẹgbọ e she nuata shi
 Ẹshinẹgba ni ọọ tsumhi ọ. ²⁴ Ama

afue afue ọ ri okhale oyọli pfa na
 awa khi awa pfuase, rọte ipfasheke
 ni o te obọ oyi iJesu iKirisiti bhale.
²⁵⁻²⁶ Eri Ẹshinẹgba ọ ri iKirisiti khasẹ
 agbọ nya, khi loli ọ khi ọni ọ dobe ya
 ri olamhe topfa agbọ, abi ọ li ku ọlia
 eyọli kua ukhomhi apfida. Awa kha
 regbenga emini iKirisiti ọ riele, awa
 mhọli ipfasheke ni o rọ rọkhasẹ khi
 Ẹshinẹgba ọa ya gbe azeba. Itobọ khi
 Ẹshinẹgba ọ mhọli irabomudu ali khi ọa
 ya gbe azeba, ọ rọ gbe olamhe kua na
 ẹgbọ, ọ guele khi ọgbọkpa ni ọ ri udu
 nga iJesu, khi ọni a pfa na ọ khi.

²⁷ Elo awa ke tono obọ udu ẹ shi?
 Afue! Elo o ze ona? Itobọ khi awa
 ma rọ ri ushi a gbe lo? Iiye o, ama
 itobọ khi awa miesuọ. ²⁸ Irari khi awa
 zọli ukhomhi khi eri Ẹshinẹgba ọọ pfa
 na ẹgbọ ni e mhue irudunga ni ọa khi
 irari iri-ushi-gbe akanya. ²⁹ Ẹshinẹgba
 oyi ẹgbọ iJu tse ọ lese khi, ọa ke li khi
 Ẹshinẹgba oyi ẹgbọ iJeta? Oyewẹ ọ khi
 guẹguẹguẹ. ³⁰ Ẹshinẹgba ọghuo ọ khi,
 ọni ọọ pfa na ẹgbọ eni e shele-a rọte
 irudunga oyewẹ ali eni aa shele-a rọte
 oni irudunga oghuo.* ³¹ Eri ona o
 ke lie khi itobọ irudunga oyawa, khi
 awa a ke mhue emini awa ri ushi ẹ
 li? Iiye e. Ochoghọ awa kie mu ushi
 mhue.

4

Irudunga o ri Aburaamu migha shi ipfuase

¹ Se awa ke ya ngme shi ingme oyi
 Aburaamu ni ọ khi ititawa? Elo ọ fe
 me eni ingme ipfana rọte irudunga
 onana? ² Ini o khia khi ikanya ni
 Aburaamu ọ gbe a rọ pfa na li lo,
 ọ kha me emhi rọ ke tono obọ udu,
 ama ọa khi odalo oyi Ẹshinẹgba. ³ Eri
 Ebe-no-pfuase ọọ, "Eri Aburaamu ọ
 mie Ẹshinẹgba suọ, loli a rọ leli ọli
 na li shi ipfuase."* ⁴ Ini ọgbọ gbe
 akanya, ọgbọ ọa ya lie khi ifata ni ọ
 mie khi isomhopfa lo, ama eri ọ gbe
 akanya shi ọ. ⁵ Ama ọgbọ ni ọa ri

† 3:12 Li ze iwolo 14.1-3; 53.1-3 ‡ 3:13 Li ze iwolo 5.9; 140.3 § 3:14 Li ze iwolo 10.7 * 3:17 Li
 ze Aza 59.7-8 † 3:18 Li ze iwolo 36.1 ‡ 3:20 Li ze iwolo 143.2; iGal 2.16 § 3:22 Li ze iGal 2.16

* 3:30 Li ze iDeut 6.4; iGal 3.20 * 4:3 Li ze Igbae 15.6; iGal 3.6

egbe da ikanya obọ oyọli ni ọ gbe, ni ọ regbenga Ẹshinẹgba ni ọọ pfa na ọna ọkhọlọ, oni irudunga ni ọ mhọli eghọ a deba guele khi ọ pfuase. ⁶ Abi iDefidi ọ rọ ngme nga ikhivose oyi oni Ẹshinẹgba ọ pfa na, ni ọa khi itobo ikanya obọ oyi lolighuo, ọ mu ma ingme ena, abi ọ ree,

⁷ “Oghẹlẹ o khi na ẹgbọ ni Ọnọmhue ọ gbe umha guẹli oyewe kua, ni a ri olamhe oyewe topfa we.

⁸ Oghẹlẹ o khi na ọgbọ ni Ọnọmhue ọa keke olamhe eyọli shi na li.”†

⁹ Oni ikhivose ona, ẹgbọ ni a shele-a e lese mhọli ọli? Abi khi ẹgbọ ni aa shele-a e li mhọli ọli? Awa kie kpe e ngme ọli khi irudunga ni Aburaamu ọ mhue, loli a rọ guele khi ọ pfuase. ¹⁰ Eghẹghe onoghuo a rọ leli ọli na li? Abi a rọ shele ọli-a se lọ, abi khi neni a shele ọli-a? Ọa khi abi a rọ shele ọli-a se, ama abi aa rọ shele ọli-a ne lọ. ¹¹ Itobo khi ọ mhọli irudunga, Ẹshinẹgba ọ rọ pfa na li khi ọ mhọli ipfuase neni ọ shele-a. Irarigho, ọ rọ khi ita oyi ẹgbọ nya ni e miesuo, ini aa tseku shele we-a. Eghẹghe agho ni e khi eni a pfa na khi e pfuase.‡ ¹² Ita oyi ẹgbọ eni e shele-a ọ li khi. Aa khi itobo khi a shele we-a tse, ama irari khi e deba ete-awẹ agbọ irudunga nabi itawa Aburaamu, neni a shele ọli-a.

Irudunga a te a mie ishobo eyi Eshinẹgba

¹³ Ọa khi iri ushi gbe akanya Aburaamu ali imimi ọli e te mie oni ishobo khi loli ọ ya le ugu agbọ nya, ama rọte angeli ipfuase ni o rọte irudunga bhale oyọli lọ. § ¹⁴ Irari khi ini eni e ri ushi gbe akanya e le oni ugu lọ, irudunga ọa kha ke mu eloe, oni ishobo o mele afue-a.* ¹⁵ Eri ushi o ri ofu oyi Ẹshinẹgba bhale, irari khi ini ushi ọa la ọ, igbushi-a ọa kha la ọ.

¹⁶ Irarigho, oni ishobo, irudunga o te e bhale, ishegho ni o khi oyi okhale, ali ni o migha na imimi Aburaamu. Ọa khi oyi ẹgbọ ni e ri ushi e gbe akanya tse, ama li shi oyi eni e miesuo abi Aburaamu. Irari khi Aburaamu ọ khi ita awa nya elemhi ayemhe.† ¹⁷ Abi Ebe-no-pfuase o ngme ni ọọ, “Mhi she re mele ita oyi ushishi ebubu-a.” Irudunga ni Aburaamu ọ mhue Ẹshinẹgba ọ rọ shobo na li. Ẹshinẹgba ni ọọ ri eni e ghu-a guale bhale agbọ, ni ọ ma emhi enegbo.‡ ¹⁸ Eri Aburaamu ọ miesuo, ọ mhue irudushi, abi ọa rọ tseku me emini ọ ri udu shi ne, itobo igho ọ rọ khi, “Ita ishishi ebubu.” Abi a kie kpe li gue ọli ye ọli khi, “Imimie e ya bu abi ikpetata.” § ¹⁹ Ọa tigbe losẹ Aburaamu shi irudunga oyọli, aboriekhia khi ọ she gbe ikpe egbhueshe, ni ọ gbo lese khi loli she womhe ramhi eghuli ali khi iSera ughuoli ọ she li womhe dose ni ọ ke dobe ya bia eniye.* ²⁰ Irudunga oyọli ọa mhue olosemhe wekhi eri ọ khokho udu shi emini Ẹshinẹgba ọ ngme. Oni irudunga oyọli o ri itoto na li, ọ kueghie Ẹshinẹgba. ²¹ Eri ọ lama shi ọ egbegbo khi Ẹshinẹgba ọ ya dobe riele emini ọ shobo na lue. ²² Loli o ze khi, “A pfa na li khi ọ pfuase.” ²³ Ungmemhi khi, “A leli ọli na li shi angeli ipfuase,” ọa khi lolighuo tse a keke ọli na. ²⁴ Ama a li keke ọli na awa, eni Ẹshinẹgba ọ lie leli angeli ipfuase na, ni awa mie ọli suo ikhi loli ni ọ rọte eghuli guise ijesu Ọnọmhue oyawa le. ²⁵ Eri Ẹshinẹgba ọ rue ọli obọ-a ni ọ ghu-a shi ingmobe eyawa. O guise ọli le bhale agbọ ni ọ khuese awa pfuase.†

5

Opfomhe ali Oghẹlẹ

¹ Irarigho, aborokhia khi a she pfa na awa egho khi awa pfuase rọte irudunga oyawa, awa she mhue

† 4:8 Li ze Iwolo 32.2 ‡ 4:11 Li ze Igbae 17.10 § 4:13 Li ze Igbae 17.4-6; 22.17-18; iGal 3.29
* 4:14 Li ze iGal 3.18 † 4:16 Li ze iGal 3.7 ‡ 4:17 Li ze Igbae 17.5 § 4:18 Li ze Igbae 15.5
* 4:19 Li ze Igbae 17.17 † 4:25 Li ze Aza 53.4-5

opfomhẹ odalo oyi Ẹshinẹgba rọte obọ oyi iJesu iKirisiti Onomhụe oyawa. ² Lọli awa rọte obọ oyọli mhọli ode lo isomhelemhi oyi Ẹshinẹgba, te irudunga ni awa migha nga memena. Awa ke ghele shi irudushi oyi ufumhi oyi Ẹshinẹgba. ³ Oa khi igho tse, ama awa lie ghele shi osoli oyawa, irari khi awa lese khi eri osoli oọ sese ogbo iregbemie. ⁴ Iregbemie o ri ogbo o mhue egbegbi angeli, egbegbi angeli o ri ogbo o mhue irudushi. ⁵ Oni irudushi ona, ọa ya ze awa me omama. Irari khi Ẹshinẹgba o she tutu inono oyọli ku awa udu rọte Ayemhen-pfuase, ni o ro na awa. ⁶ Irari khi eghẹghẹ ni awa aa ro mhọli ekpabo ni awa ro khi ena olamhe, iKirisiti o bhale ya ghu-a na awa. ⁷ O ma munu ni ogbo o ro ghu-a na ogbo ni o gue e ngeli, otse ogbo o ya rọshẹka ni lue ghu-a na ogbo onete. ⁸ Ama eri Ẹshinẹgba o ri inono ni o mhọli na awa khase. Lọli o ze khi eghẹghẹ ni awa ro kie khi ena olamhe, iKirisiti o ro bhale ya ghu-a na awa.

⁹ Aborokhia khi a she rọte ọlia eyoli pfa na awa mena, see ọa lie tsumhi awa ofu oyi Ẹshinẹgba! ¹⁰ Irari khi ini eghẹghẹ ni awa ro khi ebe Ẹshinẹgba khi a rọte eghuli ni omioli o ghu ri awa nu ọli mhue iro-riele, see awa ni a she ro nu Ẹshinẹgba somhi awa aa li gbo ya rọte agbo oyọli mhue imiepfuese! ¹¹ Oa khi igho tse, ama awa li mhọli oghẹle ayi Ẹshinẹgba rọte iJesu iKirisiti Onomhụe oyawa, oni awa rọte obọ oyọli mhue irosomhi.

Adamu o ri eghuli bhale, iKirisiti o ri agbo bhale

¹² Olamhe ni Adamu o lamhe o ri eghuli lo agbo le. Olamhe oyọli o ze khi ogbokpa o khi ọna olamhe, irarigho ogbokpa o ro ya ghua.* ¹³ Irari khi neni a ri ushi bhale olamhe, o she kpẹ lo agbo le, ama ashini ushi ọa la, aa ya leli olamhe na ogbokhoghuo. ¹⁴ Aboriekhi igho, eri eghuli o kie rọte eghẹghẹ oyi Adamu gbe egbo ya ramhi eghẹghẹ oyi

iMosisi, li shi egbo ni ẹa gbe ushi-a abi Adamu o li da omhese oyi Ẹshinẹgba. Adamu o khi irokhokho oyi oni o ya bhale.

¹⁵ Ama wewe aava ẹa li abeghuo irari khi isomhopfa onayi Ẹshinẹgba ọa li abi olamhe oyi Adamu. Igesikia o khi, khi ebubu egbo e ghu-a irari olamhe oyi ogboghuo ogho. Ama okhale oyi Ẹshinẹgba o fune. Igho khi isomhopfa ni o ro na ebubu egbo rọte isomhelemhi oyi ogbo oghuo, ikhi iJesu iKirisiti. ¹⁶ Ikhioda o la isomhopfa oyi Ẹshinẹgba ali olamhe oyi Adamu. Oni olamhe oghuo ogho o ri ina-osoli bhale. Ama isomhopfa oyi Ẹshinẹgba o ri ipfana bhale ghi awa aboriekha khi eni e lamhe awa khi. ¹⁷ Igesikia o khi, khi rọte olamhe oyi ogbo oghuo, eghuli o te bhale agbo. Ama emini ogbo oghuo o riele, ikhi iJesu iKirisiti, o fune. Egbo nya ni e mie okhale oniemhi ali isomhopfa afue afue oyi ipfuase oyi Ẹshinẹgba, e ya mu olamhe o le, rọte obọ oyi iKirisiti. ¹⁸ Abi olamhe oyi Adamu o li ri ina-osoli ghi egbokpa, igho ipfuase oghuo oyi iKirisiti o li ri ipfana ali isomhopfa agbo oyi Ẹshinẹgba na ogbokpa. ¹⁹ Irari khi, abi umha-sueso oyi ogbo oghuo o ri egbo nya khi ena olamhe, igho a li ya pfa na ebubu egbo shi ode oyi Ẹshinẹgba irari issueso oyi ogbo oghuo.

²⁰ Eri ushi o bhale ni egbo lese ashini e khi ena olamhe ramhi, ama abibi olamhe e tseku li bu, ilelemhi oyi Ẹshinẹgba o bu dose we. ²¹ Eghẹghẹ agho ni a bhale ya e khi ezeze abi olamhe o ri eghuli bhale, okhale oyi Ẹshinẹgba o ri ipfuase leghie, o ri agbo na agbogbo bhale, rọte obọ oyi iJesu iKirisiti Onomhụe oyawa.

6

Ghu pfa Olamhe, u nu iKirisiti la agbo

¹ Se awa ya ngme mena, eri awa ya ke li ingmobe le tse ni okhale oyi Ẹshinẹgba o ke bua shi o dose agho?

* 5:12 Li ze Igbae 3.6

2 Iiye o! Awa ni idiegbe oyawa o ghu pfa olamhe, see awa ke gbo lie ke lamhe? 3 Abi khi aa lese khi awa nya ni a batazi shi iJesu iKirisiti, khi eri awa batazi shi eghuli oyoli? 4 Irarigho, eri a ri awa nu oli to abi a ro so awa oke batazi awa shi eghuli oyoli, ni a bhale ya e khi abi a li rote eghuli guise iKirisiti le rote ufumhi oyi Ita, ni awa li mholi agbo onogbo.*

5 Abi a ro ku awa ali loli gbe she eghuli oyoli egho, igho a gbo lie ku awa ali loli gbe shi iguisele oyoli.

6 Awa lese ona khi idiegbe oyawa onodiho khi eri o nu iJesu ghu-a shi apfida, ni a ro bhale ya e khi idiegbe olamhe oyawa o mele afue-a. Ini awa khi ke gbo khi ighumha olamhe.

7 Itobo khi ini ogbo o ghu-a, o she pfue ekpabo olamhe. 8 Mena, ini awa she nu iKirisiti ghua, awa miesuo khi awa ya li nu oli la agbo. 9 Irari khi awa lese khi abi a she rote eghuli guise iKirisiti le egho, oa ke gbo ya ghu ghue, eghuli oa ke gbo mholi ekpabo shi oli egbe. 10 Eghuli ni o ghu, utoghuokpe o ghu oli ro mu ekpabo eyi olamhe o le. Agbo ni o la, o la o na Eshinegba. 11 A li ligho leli egbe e shi eni e ghu pfa olamhe, ama a la agbo na Eshinegba elemhi iJesu iKirisiti. 12 Irarigho, a khi ze ni olamhe o le eghie shi e egbe ni a ri oghuemhe ebe eyoli ke gbe akanya.

13 A khi ri ukiekie idiegbe okhoghuo oyee na olamhe, wekhi eri u re we shi eke shi akanya okholo, ochoghho, a ri egbe e na Eshinegba abi eni a she rote eghuli nyene bhale agbo, ama a ri idiegbe oyee na li abi itsua ipfuase.

14 Irari khi olamhe oa ke ya khi oga oyee, itobo khi ushi oa ke e ke mhesa na e, ama elemhi okhale oyi Eshinegba a ke la.

Ighumha eyi angeli ipfuase a ke khi

15 Se o ke li mena? Awa ke lamhe itobo khi ushi oa ke mhesa e na awa, se ni okhale oyi Eshinegba? Iiye o!

16 Aa lese khi oghumha oyi emini a suo eso o na a khi? U dobe ya khi

oghumha oyi olamhe ni o ri eghuli e bhale, u gbo dobe e ze issueso na Eshinegba ni o ri ogbo o bhale angeli ipfuase. 17 Ama awa tse Eshinegba uwegbe, irari khi egheghe ni o dose, a kpe khi ighumha eyi olamhe, egheghe agho a ga ri udu oye e nya a suo eso na osese ni a sese e. 18 A she pfuese e olamhe, ama ighumha eyi Eshinegba a ke khi, ni a ke rieles emini o ghole Eshinegba.

19 Eri mhi ngme ona abi ogbo lie ngme, itobo khi aa lolo toto. Abi a kpe li ri idiegbe eye e shi ighumha na ikanya ichimhi ali okholo, a li ligho ri egbe e shi ighumha angeli ni o ghole Eshinegba, ni o ri ipfuase e bhale.

20 Abi a ro khi ighumha olamhe, aa mhue emini a ri angeli ni o ghole Eshinegba rieles. 21 Ighe eleli ni a mhue oni egheghe shi ikanya ni e ke tigbe ri omama a mu e ena? Emhi eghoghho eghuli ee pfi. 22 Ama mena ni a she rote olamhe pfuese e, ni a ke ro khi ighumha eyi Eshinegba egho, eleli ni a khesa, ipfuase o re e ya khue pfuase, o ri agbo na agboagbo o na e. 23 Irari khi ifata oyi olamhe khi eghuli lo, ama isomhopfa oyi Eshinegba agbo na agboagbo lo rote obo oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa.

7

Abi a lie ngeli elemhi ughue

1 A lese inyoghuo, khi eri mhi nu e ngme abi egbo ni e lese ushi, khi ushi o mholi ekpabo shi ogbo egbe ini oni ogbo o kie da la agbo ne. 2 Ezeze abi ushi o ngme khi okpotso ni o la ughue oa gbudu vu odoli obo ini oni omose o kie da la agbo ne, ama khi ini o ghua oni ushi oa ke mu oli. 3 Irarigho, ini o vu ya ngeli na omose olese, abi odoli o li kie la agbo egho, a ya lu oli okiokia. Ama ini odoli o ghua, oni ushi ogho oa ke mu oli, oa ke khi okiokia, ini o tseku ngeli na omose olese. 4 Igho o li khi shi e o inyoghuo-mhe. Idiegbe oyi iKirisiti a ke khi, ee a she li ghu-a pfa ekpabo oyi ushi. A she ga li mholi egheghe

* 6:4 Li ze iKolo 2.12

ni a rọ mele oyi oghoese-a, ikhi oni a rọte eghuli guise le, ni a me asha ke gbe akanya enete na Eshinegba. ⁵ Irari khi abi idiegbe olamhe o rọ o mheshe na awa, igho oghumhe oyi olamhe ni ushi o zese-a o la awa idiegbe gbe akanya, ena e ri awa ngeli angeli ni o o pfi eghuli. ⁶ Ama mena, abi awa rọ she ghu pfa emini e ke kpẹ gẹnọ awa egho, a she pfuese awa obọ oyi ushi, ni awa me asha rọte ode onogbo oyi Ayemhe ke ga, ni ọa ke khi ode oyi ushi ni a keke.

Inu-olamhe khe abo

⁷ Se awa ke ya ngme mena? Olamhe oni ushi o ke khi sho? Iiye o. Egbegbo lo khi, mhi aa kha lese emini olamhe o khi, ini ọa khi ushi lo. Irari khi mhi aa kha lese emini ivie shi emhi ogho o khi ini ushi ọa lie, “Khi vie shi emhi ogho.”* ⁸ Rote oni ushi ogho, olamhe o te me asha guise iwali oghumhe ukphe nya ni e la mhe egbe le. Ini a rue ushi ode-a eri olamhe o ghua. ⁹ Eri mhi kpẹ la agbo tse abi mhi aa rọ lese ushi ne, ama abi ushi o ke rọ bhale, olamhe o gbo bhale agbo, loli mhi rọ ghua. ¹⁰ Mhi me khi ushi ni o kha ri agbo bhale, khi eghuli o rọ bhe.

¹¹ Olamhe o me asha migha rote ushi di mhe. Rote oni ushi, eghuli o gbe mhe.† ¹² Abokieli khi, oni ushi o pfuase, omheshe o pfuase, e migha, e ti.

¹³ Eri emini o ti ogho o ke ri eghuli ghi mhe egho? Iiye o! Ama ni a rọ lese olamhe shi olamhe o rọ pfi eghuli na mhe, rote emini o ti, ni a bhale ya e khi rote oni ushi, olamhe o mema khi olamhe egbegbo. ¹⁴ Irari khi awa lese khi ushi emhi Ayemhe o khi, ama mhemhe ogho tse, mhi khi oni a rọ na olamhe de. ¹⁵ Mhi aa lese emini e li mhe, irari khi emini mhia nono ni mhi ke rihe, mhi aa dobe rihe oli. Ama emini ọa ghole mhe, mhia rihe.‡ ¹⁶ Ini mhi rihe emini mhi aa nono ni mhi rihe, mhi lama shi o khi ushi o ti. ¹⁷ Abi oli khi,

ọa ke khi mhemhe mhia rihe oli ama olamhe ni o la mhe egbe lo. ¹⁸ Mhi lese khi emhikhoghwo ni o ti ọa lamhe egbe, ikhi idiegbe olamhe oyemhe. Irari khi ini o tseku ghole mhe ni mhi rihe emini o ti, mhia dobe e rihe oli. ¹⁹ Irari khi emini mhia rihe ọa khi emini o ti ni mhia nono ni mhi rihe, ochoghwo onobe ni mhi aa nono ni mhi rihe, mhi kiele e rihe. ²⁰ Mena, ini mhia rihe emini mhi aa nono ni mhi rihe, ona o rokhase khi ọa khi mhemhe mhi rihe oli, olamhe ni o la agbo oyemhe o o rihe oli. ²¹ Ina o ga limhe egbe eghoghekpa. Ini mhia nono ni mhi rihe onete, onobe o nu mhe la agho. ²² Irari khi ekelemhi udu oyemhe, ushi oyi Eshinegba o te e ghole mhe. ²³ Ama mhi me khi ushi olese o la mhe egbe e gbe akanya, ni o mu okholi vule shi ushi ni o la mhe udu o, o remhe mele oghumha ushi oyi olamhe-a, ni o la mhe egbe a gbe akanya. ²⁴ Ogho umobinuje nabise mhi fe khi ena. Oghwo o ya tsumhi mhe idiegbe eghuli ona lasele? ²⁵ Mhi kphemhi na Eshinegba rote obọ oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa.

Irarigho, mhemhe oyemhe, oghumha oyi ushi oyi Eshinegba mhi khi udu oyemhe, elemhi idiegbe olamhe, mhi khi oghumha oyi ushi olamhe.

8

Angeli na Ayemhe

¹ Irarigho, ipfezo-mu ọa ke la o na egho ne mie iJesu iKirisiti suo, ni ea ke ngeli rote ode olamhe, ama eni ee ngeli rote ode Ayemhe-no-pfuase. ² Ayemhe ni o ri agbo a na awa itobo khi awa mie iJesu iKirisiti suo, o she taghie mhe obọ oyi ushi olamhe ali eghuli-a. ³ Emini Ushi oyi iMosisi ọa dobe rihe irari khi idiegbe olamhe o mie oli ekpabo, Eshinegba lolighwo o ke ya pfuese awa abi o ghie Omi oli, ni o li abi awa egho olamhe ali ni o ya khi iluasobo shi olamhe eyawa. Oni idiegbe ogho ni oni iKirisiti o ze o

* 7:7 Li ze Okiali 20.17; iDeut 5.21 † 7:11 Li ze Igbae 3.13 ‡ 7:15 Li ze iGal 5.17

rọ pfiweche olamhe-a shi idiegbe ogbo olamhe. ⁴ Eri Eshinegba o riele ona ni ipfuase ni ushi oo nono ni awa mhọli o tse shi awa egbe, ini awa khi ke ngeli te ode olamhe, ama ni awa ke ngeli rote ode Ayemhe.

⁵ Egbo ni e ngeli rote ode olamhe, eri e ri udu shi emini idiegbe oyewe o o nono. Eri egbo ni ee ngeli rote ode Ayemhe, e ri udu shi emini Ayemhe o o nono. ⁶ Irari khi udu oyi ogbo eghuli o tsua. Ama udu o riele emini Ayemhe o gueye oli, eri o ya la agbo o mhue opfomhe. ⁷ Obe Eshinegba ogbo o o khi, ini udu olamhe oyoli o o mhesa na li, irari khi o ya su o es o na Eshinegba. Irari khi o ya ze ni ushi oyi Eshinegba o mhesa ke na li, wekhi eri o tigbe ya lama ghue ni o mhesa na li. ⁸ Egbo ni idiegbe olamhe oyewe o mhesa e na, e a dobe riele emini o ghole Eshinegba.

⁹ Yeye oye idiegbe olamhe o a ke mhesa e ne ama Ayemhe o ke mhesa e ne, ini Ayemhe oyi Eshinegba o da la agbo oye ne. Ogbo ni o a da mhue Ayemhe oyi iKirisiti ne, o a khi onayoli. ¹⁰ Eri-tse khi ini iKirisiti o da la agbo oye ne, idiegbe oye o fu pfa olamhe, ayemhe oye o kie la agbo irari ipfuase ni awa rote obo oyi iKirisiti mhue. ¹¹ Ini Ayemhe oyi oni o rote eghuli guise iJesu le o da la agbo oye ne, loli ni o rote eghuli guise iJesu le o ya rote Ayemhe oyoli ni o la agbo oye ri agbo na idiegbe ni o o ghu oye.*

¹² Irarigho, inyoghuo-mhe, awa mema ya ke ngeli abi ayemhe Eshinegba o gueye awa. Awa khi ke ngeli abi o ghole idiegbe olamhe. ¹³ Irari khi, ini u wa ngeli abi idiegbe olamhe o gueye, eri u ya ghu-a, ama ini u wa ngeli abi Ayemhe o gueye, eri u wa gbe ekpabo olamhe a shi idiegbe oye, u la agbo. ¹⁴ Egbo ni Ayemhe oyi Eshinegba o mhesa e na imi Eshinegba e khi. ¹⁵ Irari khi Ayemhe ni Eshinegba o ro ne, o a khi oni o gbolo re khi oghumha ulishi, ama Ayemhe ni o ro re khi Om o oyoli u

mie. Oni Ayemhe o ri awa mhue itoto e vie lu Eshinegba, awa lu oli Itamhe, Itamhe.† ¹⁶ Oni Ayemhe lolighuo o pfi o tsele shi ayemhe oyawa khi eniye eyi Eshinegba awa khi. ¹⁷ Ayemhe oyoli o ze ni awa lese khi awa ya nu iKirisiti mhọli okemhi shi emini Eshinegba o ro shobo khi loli ya riele. Eghoghe agho awa nu iJesu mhọli okemhi ufumhi oyoli ini awa li me osoli.‡

Ufumhi na ogbenako

¹⁸ Mhi me oli me khi osoli ni awa a me memena khi o a khi oni a ro khokho emini a ro ya khase elemhi agbo oyawa ikpukhokho. ¹⁹ Irari khi eri emini Eshinegba o ma nya e ri ikphakpha-egbe migha ke eghoghe ni Eshinegba o ro ya ri eni e khi egbegbi imioli khase. ²⁰ Irari khi emini a ma nya, a ro mele afue-a, ni o a khi oghuemhe oyewe, ama abi o li ghole oni Eshinegba lo, ni o rewe mele afue-a, elemhi irudushi, § ²¹ khi o ya tsumhi emini o ma nya ini e khi ke ke-a ali khi e ya nu imi Eshinegba kemhi epfua ni o mhọli ufumhi.

²² Awa lese khi emini a ma nya e kiele e lomhe memena e la otomhe, abi okpotso ni oku o o to. ²³ O a khi emini a ma weweghuo tse, ama li shi awa ni awa mie Ayemhe-no-pfuase ni o khi igbaekele agbo onogbo oyi Eshinegba. Awa lie lomhe abi awa li ri eloe shi eke e ke ogbele ni Eshinegba o ya la ukpeloe ogbokpa guele khi imi Eshinegba awa khi ali ni a ro ya pfa awa ike-a shi eke.* ²⁴ Irari khi rote irudushi ona a te mie awa pfuese. Eri-tse khi irudushi ni aa me gboo o a fe khi irudushi. Oghuo o gbo ri eloe shi eke e ke emini o she me eloe ne? ²⁵ Eri-tse khi ini awa ri udu shi emini awa aa me ne, irabomudu awa ro ke e ke oli.

²⁶ Igho Ayemhe o lie kpaghie awa obo umhagbapfo oyawa, Irari khi awa aa lese abi a lie so iromhi, oni Ayemhe lolighuo o ri ilomhe e so iromhi na awa shi emini unu o a dobe

* 8:11 Li ze 1 iKori 3.16 † 8:15 Li ze iMak 14.36; iGal 4.6 ‡ 8:17 Li ze iGal 4.5-7 § 8:20 Li ze Igbae 3.17-19 * 8:23 Li ze 2 iKori 5.2-4

ẹ ngme. ²⁷ Oni Ẹshinẹgba ni ọ́ọ me elemhi udu oyi ẹgbọ, ọ́lẹsẹ usamhi eyi Ayemhẹ. Irari khi eri oni Ayemhẹ ọ sọ iromhi na ẹgbọ eyi Ẹshinẹgba abi o li de shi ọghuemhẹ oyi Ẹshinẹgba. ²⁸ Awa lẹsẹ khi eri Ẹshinẹgba ọ́ọ riẹlẹ emhi nya te ode onete na ẹgbọ ni ẹ nono ingme oyọli. Ẹgbọ ni o khia khi ọ lu shi omhẹsẹ oyọli. ²⁹ Eni Ẹshinẹgba ọ she kpẹ lẹsẹ, wẹwẹ ọ zẹ ọda kẹ ni e ya li abi Omi ọli, ni oni Omi ọli ọ khi ọnodode elemhi inyoghuo ebubu. ³⁰ Ighọ eni Ẹshinẹgba ọ zẹ ọda kẹ, wẹwẹ ọ li lu. Eni ọ lu, wẹwẹ ọ li pfa na, eni ọ pfa na wẹwẹ ọ li rọ khi eni e mhue ufumhi onabi oyọli. ³¹ Abi awa ke rọ mhue ena shi udu oyawa, sẹ awa ke ya sọ shi ena mena? Ini Ẹshinẹgba ọ nu awa la, ọghuo o ya dobe mu okhue vule shi awa ọ? ³² Lọli ni ọa to ukpẹ Omi ọli na awa, ni ọ rọli luasobo na awa nya, sẹ ọa ya pfo udu gbo ri emhi nya ma oni Omi ọli na awa? ³³ Ọghuo ọ ya gue ingme shi ẹgbọ ni Ẹshinẹgba ọ she zẹ egbe? Ẹshinẹgba luẹghuo ọ pfa na ọgbọ. ³⁴ Ọghuo ọ dobe pfa ezọ ọ mu ọgbọ? Ijesu iKirisiti luẹghuo lọ, oni ọ ghua. O gbo dọsẹ aghọ, Oni a guise le bhale agbọ, mena ọ shitọ obọ ita oyi Ẹshinẹgba, ọ sọ iromhi ẹ na awa. ³⁵ Ọghuo ọ ke dobe ya vase awa rọte inono ni iKirisiti ọ nono awa lasele? Osoli abi khi ọmunu abi okhọli ni a mu vule shi awa ọ o ya dobe? Abi khi okiamhi abi khi umha me sọ lọ, abi khi ini i igbe-a tsekha deba lọ? ³⁶ Abi a li kẹkẹ ọli shi ebe-no-pfuase, khi, “Itobọ oyẹ anye rọ la okhena eghuli ẹlẹkpa, a ri anye khokhọ isumha ni a ya gbolo a.”†

³⁷ Iiye, abi a riẹ me eni emhi enana nya, anye fu dọsẹ oni ọ khọli mu ọ le, rọte obọ oyi oni ọ nono ingme oyanye. ³⁸ Irari khi mhi me ọli me khi emhikhoghuo ọa la agbọ ona, eghuli wẹkhi agbọ ilala, wẹkhi igeni wẹkhi iyemhẹ ọkphaghie ali emini e la irarogbe ẹ mhese shi agbọ ni awa la memena okekhi agbọ ni o ke ẹ

bhale wẹkhi ekpabọ, ³⁹ wẹkhi iyagha ali ilimhi, wẹkhi emhikhoghuo ni a ma, o dobe ya vase awa rọte inono ni Ẹshinẹgba ọ nono awa rọte iJesu oyawa lasele.

9

Uzẹmhi ni Ẹshinẹgba ọ zẹ ẹgbọ iZireni

¹ Egbegbi ingme mhia ngme itobọ khi ọnayi iKirisiti mhi khi. Ọa khi ẹgbhọli mhia lo. Udu oyemhẹ o pfi ọtsele shi ọ elemhi Ayemhẹ-no-pfuase, ² ini mhiẹ khi mhi mhọli oya ali udu ialamhẹ ni ọa mhue ukpese, ³ na ẹgbọ eyemhẹ ni anye khi ẹgbọ eghuo ali ọlia eghuo. Itobọ oyewe, eri mhia lie khi Ẹshinẹgba ọ kha pfi unu na mhe ali khi a kha rue mhe ikugbe ni mhi kugbe iKirisiti ọ le, ini lẹli rewe mhọli imiepfuese. ⁴ Wẹwẹ e khi imimi iZireni ni Ẹshinẹgba ọ zẹ, ni ọ rọ khi imi ọli, ọ ri ufumhi oyọli khase we, ọ nu we riẹlẹ ilama kugbe, ọ ri ushi oyọli na we. Wẹwẹ e mhọli egbegbi ugamhi, e she mie ishobọ oyi Ẹshinẹgba.* ⁵ Wẹwẹ e mhọli eni egbhali ena ẹlele ni a suọ eko, ni e gba ushishi Iburu eke le. Wẹwẹ e li khi itita iKirisiti. Ẹshinẹgba ni ọọ mhese na emhikpa, ọ khi oni áá kuẹghie agbọagbọ.

⁶ Mhi aa lie khi ishobọ ni Ẹshinẹgba ọ shi, khi, o fia kua. Irari khi ọa khi ẹgbọ ni e rọte iZireni lasele nya, e khi ẹgbọ eyi Ẹshinẹgba. ⁷ Wẹkhi imimi Aburaamu nya e khi egbegbi imi Aburaamu. Ẹshinẹgba ọ gueye Aburaamu khi, “Imimi Aziki a ya leli shi eni u bia.”† ⁸ Onana o guele khi eniye ni ọ bia elemhi ọghuemhẹ idiegbe nya ẹa khi imi Ẹshinẹgba. Ama eniye ni a bia rọte ishobọ onayi Ẹshinẹgba wẹwẹ a leli shi egbegbi imimi Aburaamu. ⁹ Irari khi ishobọ onayi Ẹshinẹgba khi, “Eghẹghẹ ni ọ roshi eke o kha da ramhi ne, mhi ya ri ishobọ oyemhẹ tse, iSera ọ bia ọmọ ọmose.”‡

¹⁰ Ọa pfo ghọ. Irari khi itsema emose eyi iRebeka, ita ọghuo ọ bia we ikhi Aziki itita awa. ¹¹⁻¹² Ọgbọ a bia itsema ena ne wẹkhi eri e lẹsẹ

† 8:36 Li zẹ Iwolo 44.22 * 9:4 Li zẹ Okiali 4.22

† 9:7 Li zẹ Igbae 21.12 ‡ 9:9 Li zẹ Igbae 18.10

ingme e rięę onete ali onobe ne, ni Eshineęba ọ rọ she gueye inyewe iRebeka khi, “Onogbhali ọ ya ke ga ọnikeke.” Eri Eshineęba ọ rięę ona rọkhasę khi, uzemhi ni lọli ę zę ọgbọ ni ọ khi emini ọ ya khi elemhi agbọ, khi ọa khi itobọ akanya ni ọ gbe ama abi ọ ghọle Eshineęba ọ li lu ọli. § 13 Abi Ebe-no-pfuase ọ ngme ni ọọ, “IGiekọpu mhi nono dọse iSọ.”*

14 Sę awa ke ngme mena? Khi Eshineęba ọọ zọlọ? Iiye ọ, ọa khi ighọ kpa! 15 Irari khi ọ gueye iMosisi ọọ li, “Mhi ya mhọli ilelemhi na ọni mhi ya mhọli ilelemhi na, mhi vie osue na ọni mhi ya vie osue na.”†

16 Itobọ ighọ, ọa khi abi ọ ghọle ọgbọ wẹkhi emini ọgbọ ọ rięę ama rọte ilelemhi oyi Eshineęba. 17 Irari khi Ebe-no-pfuase ọ ngme na shi iFero egbe, ọọ li, “Itobọ ona mhi rọ rẹ khi oghie ni mhi rọte emini mhi ya li ę ri ekpabọ eyemhe khasę, ni mhi rọ zę agbọ nya lese eva oyemhe.”‡ 18 Irarighọ, eri Eshineęba ọọ mhọli ilelemhi na ọni ọ ghọle ọli, ọ zese ọni ọ ghọle ọli udu-a.

19 U dọbe ya mhila mhe ọgbọ ona, “Elo ọ zę ni Eshineęba ọ rọ kiele ę me umhaguęli oyawa shọ, aborokhia khi lọli ọ ri awa ngeli abi ọ ghọle ọli? Irari khi ọgbọkhoghwo ọ dọbe ya nu Eshineęba khe abọ?” 20 Ama ọghuo u khi, yeye ọgbọ ni gbudu ya mie Eshineęba unu? Emini a ma ọ dọbe ya lię ọni ọ ma li, “Elo ọ zę ni u rọ lina ma mhe?” § 21 Omekhe ọa fe mhue afu ni ọ rọ ri eke eme ę ma emini ọ ghọle ọli? Ọ kha ma eghuo shi eni a rọ rięę emini e mu ęloe, ọ manọ elese shi ni a rọ rięę emini a me kpa.

22 Ighọ li khi emini Eshineęba ọ rięę. Aboriekhia khi ọ mhọli afu ni ọ kha rọ ri ofu ali ekpabọ oyọli khasę ęgbọ ni e kha pfua, ni ọ me ofu oyewe eghọ, ama eri ọ kie mhue irabomudu na we. 23 Ilelemhi ni ọ mhọli na ęgbọ ni ọ zę, ikhi ęgbọ ni e ya mhọli okemhi

ufumhi oyọli, ọ rọ ri abi ufumhi onięmhi oyọli ọ li khasę. 24 Li shi awa, eni ọ li lu. Ọa khi ęgbọ iJu tse ama shi ęgbọ iJeta. 25 Abi ọ ngme shi ebe Osia ni ọ,

“Egbọ ni ęa khi eyemhe,
mhi ya lu we ęgbọ eyemhe.

Ushishi ni mhi aa
nono ingme oyewe,
mhi ya lu,

‘Egbọ ni mhi nono.’ ”*

26 Ali khi,
“A ya me khi,
ashini a ga la lię we,
‘Aa khi ęgbọ eyemhe,’
aghọ a gbo la lu we,
‘Imi Eshineęba ni ọ la ọ.’ ”†

27 Azaya ọ ngme ingme oyi iZireni lasele gboo, khi,
“Ini ọ tseku khia khi
ęgbọ iZireni e bu abi ekhasę
ne la okę onięmhi,
ikuku ęgbọ ọ a ya tsumhi.

28 Irari khi Eshineęba ọ ya
ri inyanya sọ ęzọ oyọli
eke agbọ-a zeghele.”‡

29 Ezeze abi Azaya ọ kpẹ li ngme ọli khi:

“Ini Eshineęba ni ọ
mhese shi emhi nya
ọa kesę imi-imi le na awa lọ,
a kha li na awa osoli
abi ęgbọ iSodomu,

a pfuse awa abi ęgbọ iGomora.”§

Umha-miesuo oyi ęgbọ iZireni

30 Sę awa ke ya ngme? Khi ęgbọ iJeta ni ęa na khu ipfuase, khi a pfa na rọte irudunga, 31 ama ęgbọ iZireni ni e na khu ushi igue-ngeli, ęa kie te ọ? 32 Sę ọ li khi ighọ? Itobọ khi ęa rọte irudunga na khu ọli, ama e rọte ode ikanya khu ọli. E kholo awe shi, “ęche ọzuode.” 33 Abi Ebe-no-pfuase ọ ngme, ni ọọ, “Bino, mhi tsua ęche shi iZayo ni ọ ya ri ęgbọ kholo awe. Echeli ni ọ ya rẹ we de. Ama ọni ọ da mie ọli suo ne, ọa ya me omama.”*

§ 9:11-12 Li zę Igbae 25.23 * 9:13 Li zę iMala 1.2-3 † 9:15 Li zę Okiali 33.19 ‡ 9:17 Li zę Okiali 9.16 § 9:20 Li zę Aza 29.16; 45.9 * 9:25 Li zę Osia 2.23 † 9:26 Li zę Osia 1.10 ‡ 9:28 Li zę Aza 10.22-23 § 9:29 Li zę Aza 1.9 * 9:33 Li zę Aza 28.16

10

¹ Inyoghuo-mhẹ, emini ẹ ghọle udu oyemhẹ ali olema ni mhia lema Ẹshinẹgba khi, ni a bhale ya ẹ khi ẹgbọ iZireni eyemhẹ e khi eni a mie pfuese. ² Mhi pfi ọtsẹlẹ shi ọ khi e mhue ọmuegbe shi ugamhi oyi Ẹshinẹgba. Ama egbegbi ilẹsingme ọa la ọmuegbe oyewẹ. ³ Aborokhia khi ẹa lẹsẹ ipfuase ni o rọte obọ oyi Ẹshinẹgba bhale, ni e rọ nono abi e li ya ri oyewẹ kọ egho, eri ẹa ri egbe wẹ na ipfuase oyi Ẹshinẹgba. ⁴ Irari khi iKirisiti ọ ri emini ushi o ngme nya gba pfo, ni o zẹ khi Ẹshinẹgba ọ pfa na ọgbokpa ni ọ miesuọ.

Imiepfuese, oyi ọgbokpa lọ

⁵ IMosisi ọ lina gue ọli le emini ipfuase ushi o khi, ni ọ rẹ, “Oni ọ da ri ushi nya gbe ne, ọ ya la agbọ.”* ⁶ Ama eri ipfuase ni o rọte irudunga bhale ọọ, “Khi la ekelemhi udu oyẹ liẹ, ‘Oghuo ọ ya nga iloghie?’ ” (Ni ọ ya rue iKirisiti tiemhile.) ⁷ “Okekhi eri u wẹ, ‘Oghuo ọ ya tiemhi ilimhi na ningolo?’ ” (Ni ọ ya rue iKirisiti rọte eghuli ngale.) ⁸ Abi o ngme na: “Ungmemhi oyi Ẹshinẹgba o la mama ẹ. O lẹ unu, o lẹ udu,” ikhi ungmehi irudunga ni anye rọ ọ tse abọ.† ⁹ Ini u ri unu oyẹ ẹ khi, “Ijesu ọ khi Onomhẹ,” ni u rọ miesuọ shi udu oyẹ khi Ẹshinẹgba ọ rọte eghuli guise ọli le, a ya mie ẹ pfuese. ¹⁰ Irari khi udu ọgbọ ọ rọ miesuọ ni a rọ pfa na li, ali khi unu ọgbọ ọ rọ ngme lasẹle ni ọ rọ mhue imiepfuese. ¹¹ Abi Ebe-no-pfuase o ngme, ni ọọ, “Onini ọ da regbenga li ne, ọa tigbe ya mẹ omama.”‡ ¹² Ọgbokpa ona o nu ngme, irari khi ikhioda ọa la shi ẹgbọ iJu ali ẹgbọ iJeta ọ. Ẹshinẹgba ọ ga khi Onomhẹ oyi ẹgbọ nya, ọọ khivose egbegbọ na oni ọ da lu ọli. ¹³ Irari khi, “Onini ọ da lu eva oyi Onomhẹ ọ ya khi oni a mie pfuese.”§ ¹⁴ Ama sẹ e li ya lu ọli ini ẹa mie ọli suọ? Sẹ e li ya mie ọli suọ ini ẹa suọ oni

ungmemhi? Sẹ e li ya suọ ini a ri oni ungmehi tsabọ. ¹⁵ Sẹ a li ya ri oni ungmehi tsabọ ini ọgbọ a ghie eni ẹẹ tsabọ fiẹ lase? Abi Ebe-no-pfuase o ngme ọ khi, “Eri ibhale oyi ẹgbọ ni e tsua usomhi onete bhale o ri oghẹle bhale!”*

¹⁶ Ama ẹgbọ iZireni nya ẹa mie oni usomhi onete ona suọ. Azaya ọ liẹ, “Ẹshinẹgba, ọghuo ọ mie usomhi oyi anye suọ?† ¹⁷ Igho irudunga o li rọte ini ọgbọ ọ suọ oni usomhi ẹ bhale, ali khi usomhi oyi ingme iKirisiti iro-tse abọ a te ẹ suọ oni usomhi. ¹⁸ Ama mhi mhila, eri aa suọ oni usomhi? Eeli, e suọ.

“Uruli oyewẹ o she ramhi ashakpa ekẹ agbọ,

ungmemhi oyewẹ
o ramhi ukpesẹ agbọ.”‡

¹⁹ Mhi gbo mhila, Eri ọa lo ẹgbọ iZireni esọ? Odode IMosisi ọ liẹ, “Mhi ya ri ẹgbọ eyemhẹ ke kpe ofuma oyi ẹgbọ ni ẹa khi eyemhẹ ne,

Mhi ya rẹ ẹ mhue iyese elemhi-a deba ushishi ni ẹa lẹsẹ mhẹ ne.”§

²⁰ Eri Azaya ọ ri igbeudu ngme ọli khi, “Egbọ ni ẹa roshẹka nono mhẹ e mẹ mhẹ.

Mhi ri egbe mhẹ khase
eni ẹa mhila ọgbọ mhẹ.”*

²¹ Ama abi ọ ngme shi ẹgbọ iZireni egbe khi, “Ogbele nya mhi nise obọ oyemhẹ-a na ẹgbọ ni ẹa ya suọ esọ, ni ẹa lama mu pfi.”†

11

Ikhẹremhi ẹgbọ iZireni ni e kpole

¹ Mhiẹ i. Eri Ẹshinẹgba ọ kie ẹgbọ eyi lolighuo? Iiye e! Mhẹmhẹ oyemhẹ ọngi iZireni mhi khi. Omi-omi Abu-raamu, Mhi rọte edeli oyi iBejami lasẹle.* ² Ẹshinẹgba ọa kie ẹgbọ eyoli ni ọ rọte igbaekẹle zẹ. Waa lẹsẹ abi Ebe-no-pfuase o ngme shi ashini Elaja ọ rọ sọ iromhi ri awọlọ gueyẹ Ẹshinẹgba

* **10:5** Li zẹ iLev 18.5 † **10:8** Li zẹ iDeut 30.12-14 ‡ **10:11** Li zẹ Aza 28.16 § **10:13** Li zẹ iJoẹ 2.32 * **10:15** Li zẹ Aza 52.7 † **10:16** Li zẹ Aza 53.1 ‡ **10:18** Li zẹ Iwolo 19.4 § **10:19** Li zẹ iDeut 32.21 * **10:20** Li zẹ Aza 65.1 † **10:21** Li zẹ Aza 65.2 * **11:1** Li zẹ iFili 3.5

emini ẹgbọ iZireni ẹ riẹlẹ? ³ Ni ọ rẹẹ, “Eshinẹgba, e she gbolo emekeguele eye-a, e guoghọ itẹtẹ eye-a. Mhẹmheghuo kpele mhi ke kpọle, e gbolo ẹ nono ni e gbe mhẹ-a.”† ⁴ Sẹ Eshinẹgba ọ sọ li? Eri ọọ Elaja, “Mhi kẹsẹ emọse agbẹlẹ ishilua le ni ẹa lama nyẹsẹ ukhomhi na olitsa iBali.”‡ ⁵ Ighọ ọ kie li khi memena. Itobọ khi ẹgbọ iZireni e la ọ ni e kiele ẹ suọ esọ na Eshinẹgba irari okhale oyọli ni ọ rọ zẹ wẹ. ⁶ Ini oni uzẹmhi ọ khi itobọ okhale, ọa ke khi itobọ ikanya. Ini ọ khi irari ikanya lọ, okhale ọa ke khi egbegbi okhale. ⁷ Elo a ke mẹ, Egbọ iZireni ẹa mẹ emini e nono. Ikuku ẹgbọ ni Eshinẹgba ọ zẹ, wẹwẹ e mẹ emini e nono. Eni e kpọle e le esọ shi ulumhi ni Eshinẹgba ọ lu wẹ, ⁸ Abi Ebe-no-pfuasẹ o ngme khi,

“Eshinẹgba o rẹ wẹ
lese-a ningolo.
Alo eyẹwẹ e zuse
ni ẹa zẹ wẹ mẹ eke,
ali esọ eyẹwẹ e zuse
ni ẹa zẹwẹ ke rọ ọ suọ esọ,
ramhi ogbe-namo.”§

⁹ IDefidi ọọ liẹ,
“Eshinẹgba ọ ka zẹ
ni akhe ni e nye,
e mu okhọli vule shi wẹ ọ.
Ni o rẹwẹ kholo awẹ,
ni o nasẹ wẹ.

¹⁰ Alo eyẹwẹ e ka zuse
ini e khi mẹ eke.
Ugugu oyẹwẹ o nyẹsẹ
abi ighumha, agbọagbọ.”*

Iguabọ ni a toma ọara

¹¹ Mhi gbo mhila, eri e kholo awẹ ini e de, ni ẹa ke dobe ya vule? Iiyẹ e! Ama itobọ olamhẹ ni e lamhẹ lọ. Imiepfuese o she bhale deba ẹgbọ iJeta, ini ẹgbọ iJu e ba ke kpe ofuma. ¹² Mena, ini ọ khia khi a khivọsẹ na ẹgbọ iJeta itobọ khi ẹgbọ iJu ẹa lama mie imiepfuese ni Eshinẹgba ọ rọ ghi wẹ. Sa ọ ghue, abi ikhivọsẹ ni agbọ nya e ya mhọli o ke bẹshi ya fu ramhi,

ini eni ẹgbọ iJu e lama mie oni imiepfuese ikpukhokho.

¹³ Mena, ẹẹ ẹgbọ iJeta mhi nu ẹ ngme. Aborokhia khi eri Eshinẹgba ọ zẹ mhẹ mhi khi aghiusomhi na kẹẹ na ghie ghi ẹgbọ iJeta eghọ, eri akanya oyẹmhe o mu mhẹ egbe. ¹⁴ Eri mhia riẹlẹ ona ini mhi ri ẹgbọ iJu eyẹmhe ke kpe ofuma, isheghọ ni mhi dobe tsumhi eghuo elemhi wẹ. ¹⁵ Ini ukiẹmhi ni a kie ẹgbọ iZireni ọ ri ẹgbọ na agbọ enekpọle nu Eshinẹgba rọ riẹlẹ, seẹ o ke bẹshi ya li ti ramhi, ini eni iZireni e ke mie ọni Eshinẹgba suọ? Eri o ya li abine khi a rọte eghuli guise ọgbọ le. ¹⁶ Ini a ri ukiẹkiẹ ibuledi onodode mele oni o pfuasẹ-a irari khi a rọli ga Eshinẹgba, oni ibuledi nya oni o pfuasẹ o ke khi. Ini imhili ọọra o pfuasẹ oni ọọra nya o ya khi oni o pfuasẹ.†

¹⁷ Ama eri ẹẹ ẹgbọ iJeta a li abi uguabọ ọọra olivu onokpo ni a khi gbọsẹ shi idiegbe oyi egbegbi ọọra olivu ni a rọte eke kuele vule. Eri ẹẹ a ke ya migha ashini iguabọ eni a rọte oni egbegbi ọọra olivu kanọ kua. Itobọ ona, ikhivọsẹ ni e rọte imhili oni ọọra olivu ẹ lasele ẹẹ a ke rọ li agbọ. ¹⁸ Itobọ ighọ, a khi ri ẹlo gbe eni iguabọ ni a kanọ-a eghọ. Elo o rẹ ẹ ya ke vuse ike? Iguabọ tse a lese khi. Aa mu imhili mhue, imhili e mu ẹ mhue. ¹⁹ A dobe ya mẹ khi a sa khi eri a kanọ eni iguabọ eghọ kua ni a ba mẹ asha to-ẹoli wẹ. ²⁰ Igesikia onana o khi. Eri a kanọ wẹ-a irari khi ẹa mhọli irudunga. Eẹ la ashini a la irari khi a mhọli irudunga. Ama a khi zẹ ni a ke vuse ike shi ona, ochoghọ a zẹ ni ulishi o ke mu ẹ. ²¹ Irari khi ini Eshinẹgba ọ kholo ẹgbọ iJu ni e khi egbegbi iguabọ kua, ọ mema ya li dobe kholo ẹ kua.

²² Ama a sa abi isomhelemhi ali izese-inmge-a oyi Eshinẹgba o li. Ọọ zese ingme-a deba eni e de ọ le, ama o somhi elemhi ẹ, a kha da la angeli isomhelemhi ne, ọ ti elemhi ẹ ini a

† **11:3** Li zẹ 1 Ighie 19.10,14 ‡ **11:4** Li zẹ 1 Ighie 19.18 § **11:8** Li zẹ iDeut 29.4; Aza 29.10 * **11:10** Li zẹ Iwolo 69.22-23 † **11:16** Emini a ri onana ngme khi: Ini Aburaamu ali Aziki ali iGiekọpu ni e khi itititawa e da khi eni e pfuasẹ, eni e pfuasẹ awa imimi wẹ e li khi.

da suọ esọ na li. Ini ọa khi ighọ eri ọ ya khi ẹ kua. ²³ Ini eni ẹgbọ iju e lase umha miesuọ oyẹwẹ le, a ya gbo gbọsẹ wẹ shi egbegbi oni ọọra olivu. Ẹshinẹgba ọ dobe ya gbo gbọsẹ wẹ shi ashini e kpe la. ²⁴ Eri ẹẹ ẹgbọ ijeta a li abi uguabọ ọọra olivu onokpo na ifuegua. Ini Ẹshinẹgba ọ lina riẹle emini aa ya riẹle, ni ọ rọ gbọsẹ ẹ shi egbegbi ọọra olivu. Ona o li abi ẹgbọ iju. A lesẹ khi oni Ẹshinẹgba ọ ya gbo dobe gbọsẹ oni uguabọ oyi egbegbi olivu ni a kanọ kwa, shi oni olivu ni a kpe te kanọ wẹ kwa.

A ya mie ẹgbọ izireni pfuese ikpukhokho agbo

²⁵ Mhia nono ni a lesẹ igesikia oyi osheli ni o la akaghọ inyoghuo. Ini a khi dabi khi a lesẹ ingme. Oni osheli khi, umha suọ esọ oyi ẹgbọ iju ọa khi ona agboagbo. Ama oni umha-sueso oyẹwẹ o ya laọ ramhi ni ẹgbọ ijeta otuongme ni Ẹshinẹgba ọ nono ni e bhale deba li, e rọ gba pfo. ²⁶ Ona o khi abi a li ya tsumhi ẹgbọ izireni nya. Abi Ebe-no-pfuase o ngme, khi, “Omiepfuese ọ ya rọte izayo bhale,

ọ ya khu ireloegbe Ẹshinẹgba idiegbe imimi iGiekọpu-a.‡

²⁷ Onana khi ilama-kugbe ni mhi mhọli na wẹ,

oni ẹghẹghẹ ni mhi rọ ya rue olamhẹ oyẹwẹ ode-a.”§

²⁸ Itobọ khi ẹgbọ iju e kie usomhi onete ona, e rọ khi ebe Ẹshinẹgba, itobọ onete oyẹẹ ni aa khi iju. Ama itobọ ititita wẹ, e khi omọle Ẹshinẹgba itobọ khi ọ zẹ wẹ. ²⁹ Irari khi Ẹshinẹgba ọa ya mu udu pfi shi isomhopfa ni ọ rọ na ogbo ali uzemhi ni ọọ zẹ ogbo. ³⁰ Ẹzẹzẹ abi ẹẹ ẹgbọ ijeta a kpe riẹle umha-sueso deba Ẹshinẹgba ẹghẹghẹ ni o dọsẹ, a li mie ilelemhi oyi Ẹshinẹgba irari umha-sueso ni ẹgbọ iju e riẹle. ³¹ Ẹzẹzẹ abi ẹẹ ni aa khi iju a li mie ilelemhi itobọ khi ẹgbọ iju e khi ena umha-suosọ memena, ighọ wẹwẹ e ke ya li mie

ilelemhi. ³² Irari khi eri Ẹshinẹgba ọ ri ẹgbọ nya khili ighumha umha-sueso ni ọ ba mhọli ilelemhi na wẹ nya.

A kueghie Ẹshinẹgba

³³ Ọghuo ọ dobe ya mhese abi epfue, ali egbhali ali ilese oyi Ẹshinẹgba o limhi ramhi?

Ọghuo ọ dobe ya lese emini o la li udu ni ọ ya riẹle, ali ni ọ dobe ya guano ode eyọli?*

³⁴ “Ọghuo ọ she lese udu oyi Onomhue?

Ọghuo o dobe ya ye ọli ude?”†

³⁵ “Ọghuo ọ ri ongmomhi na Ẹshinẹgba ghue, ni ọ ya nyene egbe fali ọli lue?”‡

³⁶ Irari khi lọli ọ ma emhi nya, obọ oyọli e te la agbo. E la ọ gbo na li.

Lọli a ri ufumhi a na agboagbo. Atse§

12

Iluasobo ni o la agbo

¹ Itobọ ighọ, inyoghuo-mhẹ, mhi ri itobọ ilelemhi oniemi ni Ẹshinẹgba ọ mhue na awa lema ẹ, a ri idiegbe eye ẹ na Ẹshinẹgba, abi iluasobo ni o kie la agbo, ni o pfuase, ni o ti Ẹshinẹgba ẹloe. Onana o khi egbegbi ugami na elemhi ayemhẹ ni a dobe ya ga. ² A khi zẹ ni ingeli eye ẹ ali eyi ẹgbọ na agbo e li abeghuo. Ama a zẹ ni Ẹshinẹgba ọ mu udu eyeẹ pfi mele udu enegbo-a. Ẹghẹghẹ aghọ a ya dobe lese abi oghuemhẹ oyi Ẹshinẹgba o li, a lese emini o ti, ni o gba pfo ni o ri egbe ẹ mu Ẹshinẹgba.

³ Itobọ okhale ni Ẹshinẹgba ọ rọ na mhẹ, mhi rọ gue ọli ẹ yẹ ẹ nya, a khi ke ti egbe ẹ nga dọsẹ ashini á fu ramhi. Ochoghọ, a ke ri ukpeloe itiegbe-tiemhi ekẹ bino egbe ẹ, ni o de shi abi irudunga ni Ẹshinẹgba ọ rọ ne o fu ramhi. ⁴ Ẹzẹzẹ abi awa li zẹ idiegbe oghuo ni o mhue iguabọ ododa ni e bu, ni ẹa ya gbe akanya oghuo, ⁵ ighọ o li khi elemhi iKirisiti ni awa rọte idiegbe oghuo lasele, ni uguabọ

‡ 11:26 Li zẹ Aza 59.20 § 11:27 Li zẹ ijere 31.33-34 * 11:33 Li zẹ Aza 55.8 † 11:34 Li zẹ Aza 40.13 ‡ 11:35 Li zẹ iJobu 41.11 § 11:36 Li zẹ 1 iKori 8.6

ogboḡbo ali enekpoḡe nya e li kugbe iguabo enekpoḡe.* 6 Isomhopfa oḡoḡa Ẹshineḡba o ro na awa abi o ri ekpabo na awa ramhi. O kha khi isomhopfa imekeḡuele ogbo o mhoḡi, o roḡi ke gbe akanya ni o de shi irudunga ni awa nya awa mhoḡi. 7 Ini o khi oyi oni a ro o ga eḡboḡese, o ke ga. O kha ke khi oyi oni a ro o seḡe, o ke seḡe. 8 O kha khi oyi irudushi eḡbo o o khi ni o mie, o ke ri udu shi eḡbo o. Ini oni a ro o kpaghie eḡboḡese obo, ini e mhoḡi emini o to we lo, o ke rue obo-a na eḡbo, abi o li pfo oḡi udu. Ini oni a la ralo ke mheḡe na eḡbo lo, o ri eloe shi omheḡe ke mheḡe, o kha khi oyi ilelemhi, o ri egbe mu oḡi ke riḡe.†

Inono

9 Roḡe ekelemhi udu oye ke riḡe inono. A kie emhi onobe, a mu eminete mhue eḡbegbo. 10 A nono ingme oyi egbe e eḡbegbo, abi ogbo ali inyoghwo. A mhue ekpe na eḡbo elese ke doḡe abi u li mu ekpe na egbe e. 11 Khi li owaza akanya igbegbe, ama ri omuegbe elemhi ayemhe ke ga Onomhue. 12 Ze ni irudushi ni u mhue o ri egbe ke mue. Mhue irabomudu ini u mhue osoli, ke lema eḡheḡe kpa. 13 Ke kpaghie inyoghue ni e mhue otomhe obo. Ke mu eḡbo epfese.

14 Ke so iromhi ikhivoḡe na eḡbo ni e mu okhoḡi e vule shi e o. Ke khivoḡe na eḡbo, khi ku itse na ogbo.‡ 15 Nu eḡbo ni e mhue oghelḡe ke ghelḡe, u nu eni ee vie, ee vie. 16 A ri opfomhe nu egbe e ke la. Khi khi ogbo ni oo ti ike e nga, ama ke timama eḡbo ni ea pfue. Khi riḡe khi u ma lese doḡe.§

17 Khi ri onobe fali ota onobe. Kuegbe-a ke riḡe emini o ti eḡbo nya eloe. 18 Ini o ze ya riḡe, roshaka odekhode, ni u ro nu eḡbo nya la kugbe elemhi opfomhe, ini o khi obo oye o kpoḡe shi. 19 Emolemhe, a khi mie abo okhoḡi, ochoghwo a ze Ẹshineḡba o mie abo okhoḡi na e. Irari khi Ebe-no-pfuase o lie, "Mhemhe mhi mhoḡi

imieabo okhoḡi, mhi ya fali we ota." Igho Ẹshineḡba o ngme.* 20 Ochoghwo a ke riḡe abi Ebe-no-pfuase o ngme khi, "Ini okiamhi oo gbe oḡe e, ri eminale na li le. Ini okiamḡe oo gbe oḡi ri amḡe nali da. Irari khi ini u li na, eri u we ingamhi ere a nga li ukhomhi."† 21 Khi ze ni onobe o mu e le, ama ri onete mu onobe o le.

13

Iregbe-tiemhie na eni e la ukpekhomhi omheḡe

1 Ogboḡka o ke suo eso na eni e la ukpekhomhi omheḡe. Irari khi Ẹshineḡba lolighwo tse o doḡe ze e ogbo shi ukpekhomhi omheḡe. Ẹshineḡba o ri eni e la ukpekhomhi omheḡe nya leghie. 2 Irarigho, ogbo ni o da mu okhoḡi vule e shi eni ee mheḡe o ne, eri e mu okhoḡi e vule shi emini Ẹshineḡba o ro migha. Eni e da ligho ne, ipfezomu e nono e ghi eḡbewe. 3 Irari khi eni ea guḡ ngeli a ze enighie e ke nase, oa khi eni e guḡ ngeli. Irarigho oni oo riḡe okhoḡo o na ulishi ena omheḡe. Waa nono ni u pfue ulishi oyi eḡbo ni e la ukpekhomhi? Ke riḡe emini o gbe akanya. Ini u li ghwo, e ya kueghie. 4 Irari khi eni e la ukpekhomhi omheḡe, Ẹshineḡba o ze we ni e ke kpaghie e obo. Ama u kha riḡe emini oa gbe akanya, ke na ulishi oyewe, irari khi e mhue itoto ni e ro ya nase. Eni ee ga eyi Ẹshineḡba e khi, ni ee nase eni ea ya suo eso, ni o ro khase khi elemhi ee bi Ẹshineḡba shi o. 5 Irarigho, ze ni u ke nyese ukhomhi na eni e la ukpekhomhi omheḡe, itobo khi emini o ti lo ni u ke riḡe, aa khi itobo elemhi ibibi oyi Ẹshineḡba tse.

6 Onana o li ze khi u mema ya ze oga, irari khi eni e la ukpekhomhi omheḡe eni ee ga eyi Ẹshineḡba e khi, ni e ri eḡheḡe oyewe nya na akanya omheḡe. 7 Fali ogboḡka ota ni u lo oḡi. Ini u lo ota oga, ze oḡi, okekhi ozeḡa,

* 12:5 Li ze 1 iKori 12.12 † 12:8 Li ze 1 iKori 12.4-11 ‡ 12:14 Li ze iMat 5.44; iLuk 6.28 § 12:16 Li ze Ekpi 3.7 * 12:19 Li ze iDeut 32.35 † 12:20 Li ze Ekpi 25.21-22 * 13:7 Li ze iMat 22.21; iMak 12.17; iLuk 20.25

zẹ ọli, ri ekpe ke na egbo, u nyese ukhomhi na we.*

A ke riẹle inono irari oni ogbele o she ti ramhi ana

⁸ Khi lo ogbo ota emhikhoghuo, se ni ota inono ingme oyi onuzava oye tse! Irari khi ogbo ni o da nono ingme oyi onuzava oyoli ne, o she ri ushi gbe akanya. ⁹ Ishi ni ee, “Khi kia okia,” “Khi gbe ugbeli,” “Khi do ughiato,” “Khi ze ni emhi ogbo o to e egbe,” Ali elese ni e kpole nya, ushi oghuo o ze wewe nya ukhomhi, ni oo, “Nono ingme oyi onuzava oye abi u li nono ingme oyi egbe e.”† ¹⁰ Oni o da nono ingme oyi onuzava oyoli ne, o tigbe ya li o li onobe. Irarigho, inono o khi irushi gbe akanya.

¹¹ Ke riẹle ona, lese eghẹghe ni a la memena. Eghẹghe o she ramhi ni u ro ya rote olese guale. Irari khi eghẹghe imiepfuese oyawa ni o kpe ukhokho o she ti bhale dose eghẹghe ni awa rote odode miesuo. ¹² Ele iyose o she e dose, ogbe o she e gbe-a. Awa khi ke ngeli abi egbo ni e la alo ebili, awa mema mu egbe ni awa ro ya la elemhi akpa. ¹³ Awa gue ke ngeli abi egbo ni e la akpa. Awa khi nu we ye ukue ebe ni e la riẹle efiala, ali idonyo guoghoo. Awa khi kia okia ke mu ighue ebe. Awa khi la agbo okhọli wekhi agbo ivie shi emhi ogbo. ¹⁴ Ochoghoo awa ri iJesu iKirisiti Onomhue so abi awulu. Khi ke sa abi u li ya riẹle oghuemhe eyi idiegbe olamhe.

14

A khi ke ri unu ze egboese ifue

¹ A mie ogbo ni irudunga oyoli o lolo toto. Khi nu oli ke khako shi emini o mieshi ni o khi oda shi oye. ² Irari khi egbo eghuo e miesuo khi o ti ni a ke le emhikpa. Ama ogboese ni irudunga oyoli o lolo toto, o lese le ebe tse. ³ Ogbo ni o le emhikpa, o khi ri eloe gbe oni o ya le, ogbo ni o ya le emhikpa, o khi gue oni o le emhikpa ezọ. Irari khi Eshinegba o ga

mie we. ⁴ Oghuo u khi ni wa ke gue aghiusomhi oyi ogboese ezọ? Oga oyoli tse o dobe e lie khi o gueli, ali khi o gueli. O ya migha, irari khi Onomhue o dobe ya roli migha.

⁵ Eri egbo eghuo e dabi khi ogbele oghuo o mu eloe dose olese. Ogbo olese oo khi abeghuo ogbele nya e li. Ogboegbo o ri udu oyoli shi asha ni o migha shi. ⁶ Oni o bino khi ogbele okhoghuo o la o ni o mu eloe ne, eri o roli ri ufumhi na Onomhue. Ogbo ni o le eminale, o le oli ri ufumhi na Onomhue, irari khi Eshinegba o kphemhi na, oni o le, Onomhue o roli mu ekpe na, o kphemhi na Eshinegba.*

⁷ Aa me onge-awa ni o la agbo na egboli tse, we khi eri a me onge-awa ni oo ghu-a na egboli tse. ⁸ Ini awa la agbo, Onomhue awa la o agbo na. Ini awa ghu-a, Onomhue awa ghu-a na. Awa la agbo o, awa ghu-a o, oyi Onomhue awa khi.

⁹ Onana o ze khi iKirisiti o ghu-a, o guale ni o ro khi Onomhue oyi egbo ni e ghu-a ali egbo ne la agbo. ¹⁰ Yeye o ye, elo o ze ni u ro a gue inyoghuo e ezọ mena? Yeye o ye, elo o ze ni u ro ri eloe e gbe inyoghue. Awa nya awa ya migha odalo oyi Eshinegba ni o gue awa ezọ.† ¹¹ Irari Eshinegba o lina ngme oli shi Ebe-no-pfuase khi,

“‘Aborokhia khi mhi la o egho,’
Onomhue o lina ngme,
‘Ogbokpa o ya wugha mhe odalo,
Ogbokpa o ya guele khi
mhemhe mhi khi Eshinegba.’”‡

¹² Itobo igho, ogbokpa o ya gue khase Eshinegba abi o li gbe.

A khi yese egbe e de

¹³ Itobo igho, lase iguegbe-ezo le. Ochoghoo, mholi oli shi udu oye khi u waa ya kpe emhi wekhi ozuode shi eke ni inyoghuo e o kholo awe shi. ¹⁴ Ikugbe ni mhemhe ali iJesu anye kugbe, o rokhase mhe khi emhi khoghuo o la o ni o pfuase. Ama ini ogbo o mholi oli shi udu khi emhi o pfuase, loli oni emhi ogho o pfuase

† 13:9 Li ze Okiali 20.13-15,17; iDeut 5.17-19,21; iLev 19.18 * 14:6 Li ze iKolo 2.16 † 14:10 Li ze 2 iKori 5.10 ‡ 14:11 Li ze Aza 45.23

shi ọ. ¹⁵ Ini u yese inyoghuo udu-
a, irari eminale ni u le, inono ọa ke
la oni angeli. Khi zẹ ni eminale nu
le, o ri inyoghuo ẹ ni iJesu ọ ghu-
a na de. ¹⁶ Khi zẹ afa ni u mhọli
rọ ọ le emhikpa, ni u rọli ri omama
ghi iKirisiti. ¹⁷ Irari khi Eghiele
oyi Ẹshinẹgba ọa khi ingme eminale
ali onyọ idada, ama oyi ipfuase, ali
opfomhẹ ali oghẹle na Ayemhẹ-nọ-
pfuase. ¹⁸ Ogbọ ni ọ da lina ga iKirisiti,
ọ ma ti Ẹshinẹgba ẹloe, ẹgbọ e mu ekpe
na li.

¹⁹ Itobọ ighọ, ke riẹle emini e ri
opfomhẹ ẹ bhale, ni e gbo ya kpaghiẹ
ogbọkpa rọ mhọli imiesuọ ni o toto.
²⁰ Khi ri itobọ eminale pfuẹchẹ em-
ini Ẹshinẹgba ọ riẹle-a. A doḅe ya le
emhikpa, ama ọa ti ni a rọ bhale ya ẹ
khi emini u wa le, o zẹ ni ogbọ olese ọ
de pfilo olamhẹ. ²¹ O tinẹ ini u waa bie
le emhikhoghuo wẹkhi eri u da onyọ,
wẹkhi eri u riẹle emhikhoghuo ni o ya
zẹ inyoghue de.

²² Irarighọ, emini u mieshi ingme
enana nya rọli shi iteva oye ali
Ẹshinẹgba. Oghẹle o khi ni ogbọ ni ọa
pfa ẹzọ mu egbọli shi emini ọ riẹle ni
ọ mie shi khi o gbe akanya. ²³ Ama
ini ogbọ ni ọ mhue akhokhomhẹ ọ da
kie le, a she pfa ẹzọ mu ọli. Irari khi
ulemhi ni ọ le ọa khi rọte irudunga.
Emini ọa da rọte irudunga bhale ne,
olamhẹ o khi.

15

¹ Awa ni awa toto shi irudunga,
awa kha ke ri egbe mie na eni ẹa toto
irudunga. Awa khi ke lẹsẹ riẹle egbe
awa ti tseẹ. ² Ochoghọ, ogbọgbọ o ke
riẹle inyoghuo ọli emini o ti ọli egbe,
ni o rọ kpaghiẹ irudunga oyọli, ni o
vule. ³ Irari khi iKirisiti ọa riẹle egbọli
tseẹ ti. Ochoghọ, abi Ebe-no-pfuase
o ngme ni ọọ, “Ẹshinẹgba, itsuemhi ni
ẹgbọ e tsue ẹ, o de nga mhẹ egbe.”*
⁴ Emini a kẹkẹ shi Ebe-no-pfuase nya,
eri a kẹkẹ ọli ni a rọ sẹsẹ awa in-
gme, ni a bhale ya ẹ khi iregbemie

ali irudushọ ni Ebe-no-pfuase o rọ na
awa, o ri awa mhọli irudushi.

⁵ Ẹshinẹgba ni ọ khi ọni ọ ri iregbe-
mie, ali irudushọ ọ na ogbọ, ọ ka rẹ
ẹ mhue usamhi oghuo abi a liẹ deba
ẹte-awẹ eyi iJesu iKirisiti. ⁶ Ni ẹẹ nya a
ri udu oghuo ali uruli oghuo kuẹghie
Ẹshinẹgba ni ọ khi ita iJesu iKirisiti
Ọnọmhue ọyawa.

⁷ Awa ke lama ingme egbe abi
iKirisiti ọ li lama ingme oyawa, ni o ri
ikuẹghie bhale ghi Ẹshinẹgba. ⁸ Itobọ
khi mhi gueye ẹ khi iKirisiti ọ she
bhale abi ọni ọọ ga ogbọ na ẹgbọ iJu, ni
o rọkhasẹ khi Ẹshinẹgba igesikia ọ khi,
ni o rọ mu ma ishobọ ni ọ shi na itita
awa, ⁹ ni iJeta e kuẹghie Ẹshinẹgba shi
ilelemhi oyọli. Abi a li kẹkẹ ọli khi,
“Irarighọ, mhi ya kuẹghie ẹ
iteva ẹgbọ iJeta.

Mhi ya to uwolo

kuẹghie eva oye.”†

¹⁰ O gbolo ẹ,

“Ẹẹ iJeta, ni a kuma

ẹgbọ eyọli ke ghele.”‡

¹¹ O gbolo ẹ,

“A kuẹghie Ẹshinẹgba

ẹẹ ẹgbọ iJeta,

a to uwolo kuẹghie ọli

ẹgbọ nya.”§

¹² Azaya ọ gbolo liẹ,

“Omiami ijese ọ ya fu vule,

ọni ọ ya vule mhese na ẹ iJeta,

ẹgbọ iJeta e ya ri udu nga li.”*

¹³ Ẹshinẹgba ni a rọte obọ oyọli
ẹ mhue irudushi, ọ ri oghẹle ali
opfomhẹ nẹ rọte iregbenga ni a mhue
nali, ni a rọ bhale ya ẹ khi irudushi
oye ọ fu shọ rọte ekpabọ oyi Ayemhẹ-
nọ-pfuase.

*IPolu ọni a zẹ ọ khi ọni ọ gbe akanya
na ẹgbọ iJeta*

¹⁴ Inyoghuo-mhẹ, mhẹmhẹ oyemhẹ
mhi mhue imieshiọ khi onete o vọ
ẹ egbe, khi ilẹsẹ o gba na ẹ ni a rọ
doḅe ya ke sẹsẹ egbe ẹ. ¹⁵ Mhi she
kpẹ gue ingme eghuo ye ẹ gboo el-
emhi ebe ona ni mhi gbolo ẹ yele
ẹ le ena. Itobọ afu ni Ẹshinẹgba ọ

* 15:3 Li zẹ Iwolo 69.9 † 15:9 Li zẹ 2 iSam 22.50; Iwolo 18.49 ‡ 15:10 Li zẹ iDeut 32.43 § 15:11

Li zẹ Iwolo 117.1 * 15:12 Li zẹ Aza 11.10

rọ na mhe, ¹⁶ ni mhi rọ khi aghiusomhi na keę oyi iJesu iKirisiti na egbọ iJeta. Eri mhia gbe akanya okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba, ni a rọ tsabọ usomhi onete oyi Eshinegba, ni a rọ bhale ya e khi egbọ iJeta e li khi iluasobo, ni Eshinegba o mie, eni Ayemhe-no-pfuase o khuese-a pfuase. ¹⁷ Rote iJesu iKirisiti mhi te e mholi egbe-imumhe shi ugamhi ni mhia ga Eshinegba. ¹⁸ Mhi aa ya gbudu ngme emhikhoghuo, seę ni emini iKirisiti o rote obọ oyemhe rięle rọ ri egbọ iJeta suọ esọ na Eshinegba, rote ungmehi ali ikanya oyemhe, ¹⁹ rote ekpabọ eyi oleşe ali onyaloa, ali rote ekpabọ oyi Ayemhe-no-pfuase. Igho mhi rote iJerusalemu ngme ungmehi usomhi onete oyi iKirisiti ya ramhi iLirikumu. ²⁰ O ma kie kpe khi emini o la mhe udu ni mhi rọ ngme ungmehi usomhi onete ye egbọ ni ea kie suọ ungmehi oyi iKirisiti ne, ini mhi khi ya to nga irogbeke ni ogboese o rọ gbe. ²¹ Abi Ebe-no-pfuase o ngme o khi,

“Egbọ ni aa kpe
gue ingme oyoli ye ne,
e ya me, ali khi eni ea kpe suọ,
o ya ye we.”†

Ugbamhi ni iPolu o gba, khi loli ya ye iRomu

²² Akanya oyemhe ona o zu mhe ode, ni mhi aa rọ me asha bhale deba e.‡ ²³ Aborokhia khi mhi aa ke mhue ikanya ni e kpo mhe le shi ikpe ena, ali ni o rọ gbo khia khi ikpe ebubu na ni mhi te e nono ni mhi bhale ya me egho, ²⁴ o la mhe udu khi mhi ya rote olieye e ini mhia le iSipeni. Mhi sa khi a dobe ya ri ikpaghiobo na mhe ni mhi rọ ti okiali oyemhe je odalo, ini awa ri egbe mu egbe ukuku eghęghę se. ²⁵ Mena, mhia je iJerusalemu ni mhi ya kpaghię egbọ eyi Eshinegba obọ. ²⁶ Irari khi o ghole eni miesuo ni e la eke iMasidonia ali Akhaya ni e ri ikpaghiobo na egbọ eyi Eshinegba ni e la iJerusalemu. § ²⁷ Egbe e mu we

khi wewe e ligho rięle oli, e rue oli shi khi ota wewe e lo we. Irari khi ini egbọ iJeta e kemhi ikhivose ayemhe oyi egbọ iJu, eri o li abi ota ni egbọ iJeta e lo egbọ iJu.* ²⁸ Ini mhi gbe akanya ona se ni mhi rọ me oli me khi e she mie ikpagho ena se, mhi ya je iSipeni, mhi ya kọ fele e ini mhia le. ²⁹ Mhi lese oli gboo khi ini mhi bhale, ikhivose oyi iKirisiti ni o vọ tsululu mhi rọ ya bhale. ³⁰ Mhi ri iJesu iKirisiti Onomhue oyawa ali inono ni Ayemhe o rọ na awa lema e inyoghuo, a nu mhe so iromhi ali a gbo so iromhi na mhe. ³¹ So iromhi Eshinegba o tsumhi mhe obọ oyi egbọ ni ea miesuo na eke iJudia ali ni egbọ Eshinegba ni e la eoli iJerusalemu ni e mie eni ikpagho ni mhi rọ ghi we. ³² Ni a rọ bhale ya e khi rote oghuemhe oyi Eshinegba, mhi dobe ri udu oghęle bhale deba e ali ni awa ri udu shi egbe o. ³³ Eshinegba oyi opfomhe o ka nu eę nya la, Atse.

16

Otse ni iPolu loughuo o tse egbọ ke

¹ Mhi gue ingme onete oyi iFobi ye e, ikhi inyoghuo awa ni okpotso, ni o khi oni o ralo shi eni e miesuo ni e la eoli iKenkhira. ² A ri eva oyi Onomhue kpe abọ mie oli, abi egbọ eyi Eshinegba e ye ni e li. A ri ikpaghię obọ onini o da ya nono obọ oye e na li. Irari khi anamelo oyemhe ali ebubu egbọese o khi.

³ Mhia tse iPisilia ali Akuila ni e kpaghię mhe obọ shi akanya oyi iJesu iKirisiti.* ⁴ E ri agbo oyewe shi okhena irari oyemhe. Oa khi weweghuo tse mhia tse uwegbe, ama li shi igbaa nya eyi eni e mie iKirisiti suọ enayi egbọ iJeta. ⁵ Mhi gbo li tse igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ni o la owa oyewe.

Mhia tse egbegbi omolemhe Epanetusu ni o khi ogbo onodode ni o mie iKirisiti suọ ukiekie eke Esha.

† 15:21 Li ze Aza 52.15 ‡ 15:22 Li ze iRom 1.13

§ 15:26 Li ze 1 iKori 16.1-4 * 15:27 Li ze 1

iKori 9.11 * 16:3 Li ze Ika 18.2

⁶ Mhi tse iMeli ni o toto obo a gbe akanya na e.

⁷ Mhi tse Adironikusi ali iJunayasi, egbō iJu nabi mhemhe ni anye ga la owa ighumha. Eni a mu ekpe na e khi elemhi idiegbe oyi ighiusomhi na kee. Ama e kpe miesuo khe mhe.

⁸ Mhia tse Amipiliatusi, egbegbi omolemhe, ni mhi mhue inono na elemhi Onomhue.

⁹ Mhia tse Urubane, ni o kpaghie anye obo akanya oyi iKirisiti.

Mhi gbo tse iSitachisi, egbegbi omolemhe.

¹⁰ Mhia tse Apelesi, ni a me gboo khi igesikia o ro deba iKirisiti.

Mhi tse ena omhue-apfe oyi Arisitolulusi.

¹¹ Mhi tse Erodiōni ni o khi inyoghuo-mhe.

Tse eni e miesuo na omhue-apfe oyi iNakisusi.

¹² Mhia tse iTirifeana ali iTirifosa eni ikpotso egho ni e gbe akanya oyi Onomhue egbegbo.

Mhi li tse egbegbi omolemhe iPesisi oni okpotso ni o gbe ukpokpomhi akanya na Onomhue.

¹³ Mhia tse iRufosi, ogbakanya ni a ze oyi Onomhue, ali inyoli ni o li abi inyoshi mhe o.†

¹⁴ Mhi tse Asikiritusi, ali iFilegōni, ali Amesī ali iPatirobasi ali Amasi ali eni e miesuo ni e ga la.

¹⁵ Mhia tse iFilologusi ali iJulia ali iNirusi ali inyoghuo oli ni okpotso ali Olimpasi ali egbō Eshinegba nya ni e nu we la.

¹⁶ A tse egbe e otse onete, a ghele mu egbe abi inyoghuo.

Igbaa nya eyi eni e mie iKirisiti suo, e tse e.

¹⁷ Mhi lema e, inyoghuo, a ke to okpe egbō ni e pfi okemhi ali ni e ri egbō de irudunga ni e mhue-a, eni osese oyewe o de shi osese ni a sese awa. A nuata shi we o. ¹⁸ Irari khi egbō ni e riele emhi eghoghō e ya ga iKirisiti Onomhue oyawa, ama elemhi oyewe e ga. Rote eta-olelemhunu ni e ngme, e ro o di usamhi udu oyi egbō eghuo ni

ea mhue ilese. ¹⁹ Ogbokpa o she suo abi a li ri ungmehi oyi Eshinegba a gbe akanya. Itobo ona mhi ro ghele shi ingme oyee. Ama mhia nono ni a fialo-a shi emini o khi onete, ama a khi fialo-a shi emhi onobe.

²⁰ Eshinegba oyi opfomhe o ya kele guoghō okphaghie-a shi e ekowe. Okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa o ke deba e nya.

²¹ ITimoti ni anye ga a gbe akanya, oo tse e. Igho khi iLushosi ali iJasi ali iSosipata, ni anye ga khi iJu.‡

²² Mhemhe iTetiusi ni mhi ri ugba ma a keke ebe ona na iPolu, mhi tse e, abi oni o miesuo. ²³ IGayusi ni o ri owa oyoli na mhe kushi, ni o gbo ri ukpelo e khu mhe, ni o lama eni e miesuo e ke legba owa oyoli, oo tse e.

Erasitōsi, ni o ri ikpagho o shi na eoli oyewe ali inyoghuo anye ikhi iKaritusi, ee tse e.§ ²⁴ [Okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa o ka nu e la, Atse.]

²⁵ Ufumhi khi oyi Eshinegba! Loli o dobe re migha shi irudunga oye e abi o li de shi oni usomhi onete oyi iJesu iKirisiti ni mhi ro o tse abo, ali ni o de shi irokhase oyi osheli ni a ro sheli agboagbo elemhi ikpe ebubu ni e dose. ²⁶ Ama mena, a she ri oni igesikia khase, rote akewe shi eke enayi emekeguele, abi Eshinegba ni o la o agboagbo o mhese oli a li roli khase ishishi nya, ini e ba miesuo ni e suo esō na lue. ²⁷ Eshinegba ona ilese, a ri ufumhi na agboagbo, rote obo oyi iJesu iKirisiti! Atse.

† 16:13 Li ze iMak 15.21 ‡ 16:21 Li ze Ika 16.1

§ 16:23 Li ze Ika 19.29; 1 iKori 1.14; 2 iTimo 4.20

Ebe onodode ni iPọlu o keke ghi egbo iKoritia Eni e miesuo

Otse oyi iPọlu

¹ Mhemhe iPọlu, aghiusomhi na kee oyi iJesu iKirisiti ni Eshinegba o ze abi o ghole oli shi mhi khi, li shi inyoghuo awa iSositenisi.

² Mhemhe mhi keke ebe ona a ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo onayi Eshinegba ni e la iKoriti, ikhi eni Eshinegba o lu e khi egbo eyoli. Eri o re e khi egbo ni e pfuase rote obo oyi iJesu iKirisiti, abi o li egbo ni e miesuo ashakhasha.*

³ Eshinegba ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue oyawa e ka li okhale na e, e ri opfomhe na e.

IPọlu o ri ikphemhi na Eshinegba

⁴ Eghenge kpa mhi ro kphemhi e na Eshinegba oyemhe irari okhale ni o ri ele na e rote obo oyi iJesu iKirisiti. ⁵ O she re mholi epfue odekhode elemhi iguengme ungmehi ali ilese nya. ⁶ Oni usomhi oyi iKirisiti o she lo e egbe shito egbegbo. ⁷ Irarigho, isomhopfa ayemhe okhoghuo o a ke to e abi a li migha khe ibhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa ni a la roli ya khase. ⁸ O ya mu e mhue gbaa ya ramhi ukpese, ni a khi eni ea mhue umhaguekia, a khi ogbele ni iJesu iKirisiti Onomhue oyawa o ya bhale. ⁹ Eshinegba ni o lu e ni a nu omi oli iJesu iKirisiti Onomhue oyawa mhue ugamhi kugbe, oni a ri egbe e nga o khi.

Okemhi ni o la eni e miesuo iteva

¹⁰ Inyoghuo-mhe mhi ri eva oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa lema e, ee nya a ke yemhe na egbe ini okemhi o khi lo e le, ali ni a mholi udu oghuo ali usamhi oghuo. ¹¹ Egbo eghuo na

omhue-apfe oyi iKiloe e gueye mhe khi iwola e la e iteva. ¹² Emini mhi ri onana ngme khi, ogbogbo oo ngme unu ododa, oghuo o khe, "IPọlu mhia deba," olese oo, "Apolosi mhia deba," olese oo, "IPita mhia deba," olese oo, "iKirisiti mhia deba."† ¹³ Eri a kemhi iKirisiti? IPọlu a gbe-a shi oora apfida na e? Abi khi eva oyi iPọlu a ro batazi e? Eniye odukhokho eyi iPọlu a khi? ¹⁴ Mhi kphemhi na Eshinegba khi mhi aa batazi onge e, se ni iKirisipusi ali iGayusi.‡ ¹⁵ Irarigho, onge e o a ya lie khi mhi ri eva oyemhe batazi lue. ¹⁶ Mhi lese khi mhi batazi apfe iSitefanasi, mhi aa ke sato ini mhi li batazi ogboese.§ ¹⁷ Irari khi iKirisiti o a ghie mhe mhi ke batazi egbo, ama mhi ke kia gue ungmehi oyoli le ni o a rote ilese oyi ogbo bhale. Ini eghuli ni iKirisiti o ghu shi apfida o khi mele afue-a.

iKirisiti ni o khi ilese ali ekpabo

¹⁸ Irari khi eri ungmehi oyi apfida o khi afue shi esọ oyi egbo ni ee pfua o, ama awa ni a mie e pfuese, ekpabo oyi Eshinegba o khi na awa. ¹⁹ Irari khi Ebe-no-pfuase oo li, "Mhi ya pfueche egbhali oyi eni e mholi egbhali-a, mhi bi ileasingme oyi eni e ri ele khi wewe e gue ebe ma."*

²⁰ Mena, ashi ona ileasingme o migha? Ashi oguebe o la? Ashi eni e gue khako ena agbo namo e migha? O a khi eri Eshinegba o ri egbhali ni e la agbo ona mele ooyeghe-a?† ²¹ Eri Eshinegba o ri ileasingme oyi lolighuo ze khi egbo ea rote ilese oyewe lese oli. Ochoghọ, eri o ghole Eshinegba ni o rote itsabo oyi usomhi ni egbo ee khi oyeghe lo, tsumhi eni e mie oni usomhi suo. ²² Egbo iJu, irokhase eyi onyaloa e migha khe, egbo iGiriki ee nono ileasingme, ²³ ama eri anye ri iKirisiti ni a gbe-a tama apfida tse abo usomhi ona, o ri elemhi a bi egbo iJu, o khi oyeghe shi esọ oyi egbo iJeta,

* **1:2** Li ze Ika 18.1 † **1:12** Li ze Ika 18.24 ‡ **1:14** Li ze Ika 18.8; 19.29; iRom 16.23 § **1:16** Li ze 1 iKori 16.15 * **1:19** Li ze Aza 29.14 † **1:20** Li ze iJobu 12.17; Aza 19.12; 33.18; 44.25

24 ama ẹgbọ ni Ẹshinẹgba ọ lu, ghe iJu ali iGiriki e me oni usomhi oyi iKirisiti shi khi ekpabọ ali ilẹsẹ oyi Ẹshinẹgba o khi. 25 Irari khi emini o li abi umhalẹsẹ oyi Ẹshinẹgba, o mhue ilẹsẹ dọsẹ ẹgbhali oyi ọgbọ, emini o li abi ọlọsemhẹ oyi Ẹshinẹgba o mhue itoto dọsẹ ekpabọ oyi ọgbọ.

26 Inyoghuo, a sato emini a kpe khi neni Ẹshinẹgba ọ lu ẹ. Ẹgbọ ena agbọ ona ẹa bino shi eni e mhọli ugbhẹ, ali khi ọa khi ebubu ẹ e fialo-a, ọa khi ebubu ẹ e khi ekhemhue. 27 Eri Ẹshinẹgba ọ zẹ emini ẹgbọ e bino shi emhi eyeghẹ elemhi agbọ ona ke, ọ rẹwẹ ri omama mu elẹsingme. Ọ zẹ emini ẹẹ mhue ochi elemhi agbọ ona rọ khi eni e mhue ekpabọ unu-a.

28 Ẹshinẹgba ọ zẹ emini ẹa mu ẹloe na agbọ ona ali emini ẹgbọ e ri ẹloe gbe, ni e rọ shi afue. Ọ rẹwẹ ri emini ẹgbọ ẹa bino khi e mu ẹloe mele afue-a, 29 ini ọgbọkhoghuo ọ khi dobe la odalo oyi Ẹshinẹgba tonon obọ udu. 30 Irari khi lọli ọ ku awa ali iJesu iKirisiti gbe. iKirisiti ni ọ khi ilẹsẹ ni o rọte obọ oyi Ẹshinẹgba bhale. Emini a ri ona ngme khi, lọli ọ khi ipfuase ali iropfuase ali ipfasheke oyawa. 31 Irari ona, Ebe-nopfuase o rọ lie, “Onini ọ da nono ni lọli tonon obọ udu, ọ ke ri emini Onomhue ọ riẹle tonon obọ udu.”‡

2

1 Inyoghuo, abi mhi rọ bhale oliye ẹ ya tsabọ osheli igesikia ni o la ungmehi oyi Ẹshinẹgba, mhi aa lii ngme ingmemhi ena ghogighogi, wẹkhi eri mhi rokhasẹ khi mhii wena gba. 2 Irari khi abi mhi rọ la iteva oyẹ, eri mhi rue udu emhikpa-a, mhi ri udu lẹsẹ shi ingme oyi iJesu iKirisiti ali eghuli ni ọ ghu shi apfida. 3 Onana o zẹ khi abi mhi rọ te ekẹ bhale, eri mhi li abi oni ọa mhue ochi, ulishi o remhẹ kpheli.* 4 Abi mhi rọ sẹsẹ ẹ, ni mhi rọ tse abọ ungmehi gueye ẹ, mhi aa ri ilẹsẹdọsẹ ali eta-ọlẹlẹmhunu nu ẹ ngme. Ama eri mhi ri ekpabọ oyi Ayemhẹ oyi Ẹshinẹgba khase. 5 Ini

irudunga ni a mhue, o khi ya migha nga ẹgbhali oyi ọgbọ, ama ekpabọ oyi Ẹshinẹgba.

Ilẹsingme oyi Ẹshinẹgba

6 Usomhi ni o khi oyi ilẹsingme anye gueye ẹgbọ ni e womhẹ ẹloe shi emhi irudunga. Ama ọa khi ilẹsẹ oyi agbọ namo wẹkhi oyi eni ẹẹ mhẹsẹ shi agbọ namo, eni e ya mele afue-a. 7 Ingme osheli ilẹsingme oyi Ẹshinẹgba mhia ngme. Ilẹsingme ni ọ rọ sheli na ẹgbọ agbọagbọ ni ọ she kpe gba shi ekẹ khi awa ya mhọli okemhi shi ufumhi oyoli. 8 Aa me oghie okhoghuo ighie ena agbọ namo ni ọ lẹsẹ oni ilẹsingme ona. Ini o khia khi e lẹsẹ lọ, ẹa kha ta Onomhue ni ọ mhue ufumhi ma afida gbe-a. 9 Ama abi Ebe-nopfuase o ngme ni ọọ,

“Ukpeloe okhoghuo ọa me ne,
esọ okhoghuo ọa suọ ne,
wẹkhi eri ọgbọkhoghuo
ọ sa udu oyoli ramhi ọ ghue,
emini Ẹshinẹgba ọ riẹle
shi ekẹ ẹ khẹ eni
e nono ingme oyoli.”†

10 Ama Ẹshinẹgba ọ she rọli khase awa rọte Ayemhẹ oyoli. Irari khi eri Ayemhẹ ọọ guanọ emhikpa, ya ramhi osheli ni Ẹshinẹgba ọ gba. 11 Itobọ khi Ayemhẹ ni o la ọgbọ egbe luẹghuo o lẹsẹ isamhi eyi oni ọgbọ. Ighọ ọgbọkhoghuo ọa lẹsẹ isamhi eyi Ẹshinẹgba, sẹ ẹ ni Ayemhẹ oyi Ẹshinẹgba. 12 Awa aa mie ayemhẹ oyi agbọ ona, ochoghọ ayemhẹ ni o rọte obọ Ẹshinẹgba bhale ni awa rọ lẹsẹ emhi nya ni Ẹshinẹgba ọ rọ na awa afue-afue, awa mie.

13 Anye ẹa ya ngme ingmemhi ni a rọte ẹgbhali oyi ọgbọ sẹsẹ, ama ingmemhi Ayemhẹ oyi Ẹshinẹgba o sẹsẹ anye, anye lie sẹsẹ ẹgbọ ni e la elemhi ayemhẹ, emini e khi emhi ayemhẹ, ni e khi egbegbọ. 14 Ọgbọ ni ọa da mhue oni ayemhẹ ne, ọa ya lẹsẹ emini a ri emhi na Ayemhẹ oyi Ẹshinẹgba ngme. Ọgbọ ọghoghọ, afue emhi ayemhẹ e khi shi ọli ẹloe, irari khi emini e khi odẹ ayemhẹ, ayemhẹ a te ẹ lẹsẹ wẹ.

‡ 1:31 Li zẹ ijere 9.24 * 2:3 Li zẹ Ika 18.9 † 2:9 Li zẹ Aza 64.4

15 Ogbọ ni ọ da mhuẹ oni ayemhẹ ne, ọ dobe ya lese udi emhikpa, ama egboese ẹa dobe ya lese abi oni ogbo ọna ọ la ọ shi. 16 Abi Ebe-no-pfuase o ngme, ni ọọ,

“Oghuo ọ lese udu
oyi Onomhuẹ?”

Ni ọ dobe ya ye ọli ude?”

Ama khi, awa mholi udu oyi iKirisiti.‡

3

Okemhi ni o la iteva igbaa oyi eni emie iJesu iKirisiti suọ na iKoriti

1 Inyoghuo, mhi aa nu ẹ ya ngme abi eni e mhuẹ Ayemhẹ oyi Eshinegba, ama abi egbo ni ẹ ngeli abi egbo na agbo, ali emofẹ elemhi irudunga oyi iKirisiti. 2 Lọli mhi rọ ri amẹ inyeli na ẹ da ni ọa khi eminale ni e toto, irari khi aa mu egbe shi eminale ni e toto ne. Ramhi memena aa kie mu egbe ne.* 3 Egbo na agbo a kie khi. Emini o da zẹ khi a kiele ẹ kpe ofuma deba egbe ali khi a nu egbe ẹ ẹ wola, ogho o rohasẹ khi egbo agbo a kie khi? Ọa khi eri a kiele ẹ ngeli abi egbo na agbo? 4 Ini ọtuoghuo elemhi ẹ ọọ li, “IPọlu mhia deba”, ni olese ọ rọ ọ li, Apolosi mhia deba, ọa khi eri a ngeli abi egbo na agbo egho?†

5 Ini ẹẹ a bino ọli bie, oghuo Apolosi ọ fẹ khi? Oghuo iPọlu ọ khi. Eni ẹẹ ga eyi Eshinegba anye ga khi ni ẹẹ a rọte obọ oyanye miesuọ. Eri ogbogbo ọọ gbe akanya oyọli ni Onomhuẹ ọ rona li ọ gbe. 6 Mhemhẹ mhi ri ukpamhi kọ, Apolosi ọ ku amẹ shi ọ, ama Eshinegba ọ zẹ ni oni ukpamhi o rọ fu.‡ 7 Oni ọ rọ kọ ali oni o ku amẹ shi ọ, ẹa mu eloe. Sẹ khi Eshinegba ni ọ ri emhi ẹ fu. 8 Ikhioda ọa laọ na oni ọ rọ kọ ali oni ọ ku amẹ shi ọ, Eshinegba ọ ya ri elele na ogbogbo abi ọ li gbe. 9 Irari khi eri anye kugbe ẹ gbe ikanya na Eshinegba, ẹẹ a khi ishemhi oyọli.

Owa oyi Eshinegba a gbo khi. 10 Rọte afu ni Eshinegba ọ rọ na mhe, mhi rọ ri irogbekẹ gbe, abi ọga oyi itsona.

Onana egboese ẹẹ ma a nga. Eritse ogbogbo ọ lese abi ọ li ma a nga ọ. 11 Irari khi ogbokhoghuo ọa ke gbo dobe ya ri irogbekẹ olese gbe dose oni Eshinegba ọ she rọ gbe ni ọ khili iJesu iKirisiti. 12 Ini ogbokhoghuo ọ to nga oni irogbekẹ ona, ni ọ rọ ri igolu to nga ọ, okekhi elomho, okekhi eche ni ẹ ghale, okekhi ẹera, okekhi efofo, okekhi ifulo ọ rọ to nga ọ. 13 A ya ri emini e la elemhi emini ogbogbo ọ rọ to nga ọ khasẹ gboo, ogbele iguezọ. Erali a rọ ya mhese emini ọ rọ to nga bino ni a lese emini e la elemhi we. 14 Ini emini ọ rọ to nga ọ, o pfue oni erali, a ya ri elele na li. 15 Ini e toa, opfu o gbe ọli, ama a ya tsumhi ọli. Eri-tse khi eri o ya li abi ogbo ni ọ na pfue elemhi erali. 16 Eẹ a lese khi owa ugamhi oyi Eshinegba a khi, ali khi Ayemhẹ oyi Eshinegba o la ẹ egbe?§ 17 Ini ogbokhoghuo ọ yese Owa ugamhi Oniemhi oyi Eshinegba-a, Eshinegba ọ ya yese oni ogbo-a. Irari khi eri Owa ugamhi oyi Eshinegba, o pfuase, ali khi Owa Ugamhi oniemhi oyọli ẹẹ a khi.

18 A khi ke di egbe ẹ. Ini onge ẹ ọ nono ni loli khi oni ọ mholi ileasingme shi egheghe ni a la ena, ọ ka khi oyeghe ni ọ me asha khi oni ọ khi olesingme egbegbo. 19 Irari khi emini egbo na agbo ẹẹ bino shi ileasingme, afue Eshinegba ọ bino ọli shi. Abi ebe o ngme, ni ọọ, “Eri Eshinegba ọ ri ilese dose eyi eni ẹ lie khi wewe e lesingme riele we gbo mu.”* 20 Asha olese o gbo ngme ọli shi ebe khi, “Eshinegba ọ lese khi isamhi ni oni ọ lie khi loli lese dose ọọ sa khi ẹa mu amẹ.”† 21 Itobọ igho, a khi ke ri ogbokhoghuo tono obọ udu, irari khi emhikpa, eyi ẹẹ lo, 22 o khi iPọlu o, okekhi Apolosi o, okekhi iSefasi ni a gbolo a lu iPita o, okekhi agbo ali eghuli o, okekhi agbo onana ali ogbenakọ o, ẹẹ a ga mhuẹ we nya. 23 Eẹ oye ẹ eyi iKirisiti a khi, oni iKirisiti ọ

‡ 2:16 Li zẹ Aza 40.13 * 3:2 Li zẹ Iburu 5.12-13 † 3:4 Li zẹ 1 iKori 1.12 ‡ 3:6 Li zẹ Ika 18.4-11,24-28 § 3:16 Li zẹ 1 iKori 6.19; 2 iKori 6.16 * 3:19 Li zẹ iJobu 5.13 † 3:20 Li zẹ Iwolo 94.11

khi oyi Eshinegba.

4

Ighiusomhi na ke eyi iKirisiti

¹ A ke sato anye egbe abi eni e e gbe akanya na iKirisiti ni a ri osheli oyi Eshinegba nga obọ. ² A zẹ ni a bhale ya e khi oni a ri emhi nga obọ, o ri igesikia deba li. ³ Egboli oyemhe ọa laọ ini u gue mhe ezọ, o ke khi ikotu na agbọ e gue mhe ezọ. Mhemhe mhi aa fe gue egbemhe ezọ. ⁴ Emhikhoghuo ọa nase mhe udu ni o gue mhe ezọ, ama ogho ọa lie khi abọ eyemhe e ma pfuase gba. Onomhue ọọ gue mhe ezọ. ⁵ Irarigho, a khi gue ogbokhoghuo ezọ ne neni egheghe iguezọ o ramhi. Migha ni Onomhue o bhale ne. O ya rue emini a ro sheli alo ebili lasele ali emini e la ogbogbo udu, egheghe agho Eshinegba o ya kueghie ogbogbo abi o ti shi.

⁶ Emole, mhi she ri Apolosi ali egbemhe rielle irokhokho khase e ni a ro lese abi ungmehi onana o ngme ni ọọ li, “A deba oni omhesẹ ni o gbe akanya.” Aa khi ke lie khi oghuo e, o ti dose olese. ⁷ Elo o la e egbe ni o gho re e mu eloe? Elo a mhọli ni ọa khi eri a roli na e? Ini o khia khi eri a roli na e, elo o zẹ ni a ro tonon obọ udu?

⁸ E e a she ga mhuẹ emini a nono nya! E e a she ga pfue se! Eri a ke a mhesẹ abi ighie, anye tse anye ke khi eni ẹa mhuẹ! Áá kpa lie khi egbegbo a khili ighie, ishegho ni anye li nu e ke mhesẹ! ⁹ O li mhe eloe khi anye ighiusomhi na ke, Eshinegba o ro shi asha ni o ga khọlo ne nya. Eri anye li abi ighumha ni a rue e je obini olele ni a te ya gbolo we-a. Ni anye khi emhi ofeli ni egbo na agbo ee gia, ali ni igeni ee gia. ¹⁰ Irari oyi iKirisiti a ro bino anye shi eyeghe, ama ee a khi eni e lolo mhọli ileasingme elemhi iKirisiti. Anye aa mhọli ekpabo, ama ee a mhọli ekpabo, ali khi egbo ẹa mu ekpe e na anye, a mu ekpe e na e. ¹¹ Ya ramhi amo, okiamhi ali okiamẹ o gbe anye ramhi, anye aa mhọli emini a so,

se ni ijeje ide. A ri ukpeloe a gbe anye, anye aa mhọli ashini a la. ¹² Anye rosheka ri abọ eyi anye e gbe ikanya. Ini egbo e ku itse e na anye, anye e ku isemhe na we, ini a mu okhọli vule shi anye o, anye ri egbe mie.* ¹³ Ini ogbo o yese anye eva-a, anye ri unu ni o pfomhe soli o. Ramhi memena, eri a bino anye shi egbo afue ali iku ni e la agbo. ¹⁴ Aa khi eri mhi keke ebe ona ghi e ni mhi ro ri omama mu e. Eri mhia nono ni mhi kpaghie e obọ, abi eni e bia eniye e lie nono ni wewe e kpaghie imi we obọ. ¹⁵ U dobe ya mhọli egbo agbele igbe (10,000) ododa ni e sese e ungmehi oyi iKirisiti, ama ita oghuo u lese mhọli. Mhemhe khi ita e, ee a khi imimhe rote usomhi onete oyi iJesu iKirisiti ni mhi sese e. ¹⁶ Irarigho mhia nono ni a ke khonya mhe.† ¹⁷ Ona o zẹ ni mhi ro ghi iTimoti ghi e. Eri mhi nono ingme oyoli abi omọ ni mhi bia, ali khi oni ọọ ga oyi Eshinegba ni o ri igesikia a gbe akanya na Onomhue o khi. ITimoti o ya gueye e angeli oyemhe abi mhi lie deba iKirisiti ali abi oni angeli oyemhe o li de shi osese ni mhia sese ingme oyi iKirisiti elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo kpa.

¹⁸ Eghuo elemhi e, e tsua ipfua eke abine khi mhi aa ke e bhale ya feli e. ¹⁹ O kha ghole Onomhue, mhi ya kele bhale oobọ. Egheghe agho, mhemheghuo mhi ya me abi eni egbo ni e tsua ipfua eke egbo e lie ngme, ni mhi gbo me ekpabo nabi e khi wewe e mhọli. ²⁰ Irari eghiele ni Eshinegba o le shi awa udu, ọa khi oyi ungmehi unu tse, ama oyi ekpabo lo. ²¹ Elo a nono ni mhi li ini mhi bhale? Mhi rue utali mhọli obọ bhale, abi mhi ri ayemhe inono ali o pfomhe bhale?

5

A khu inyoghuo na itsebo iteva ya fie

¹ Mhi suo khi angeli itsebo e la iteva oye e. Onabi aa ya me iteva oyi eni ẹa miesuo kpa, a ga me iteva oye. Ni o ramhi khi ogbo o nu inyoli onuzava a

* 4:12 Li zẹ Ika 18.3 † 4:16 Li zẹ 1 iKori 11.1; iFili 3.17 * 5:1 Li zẹ iDeut 22.30

gbhe.* ² A gbo ti ipfuabo a nga, ocho ni egbe e kha ro pfo e-a, ramhi ni a ro khu ogho ogho iteva oye lasele.

³ Abi o ro tseku khia khi mhi nuata shi e egbe alo-gbugbugbu, ayemhe oyemhe o nu e la. Mhi she pfa ezo mu ogho ni o riele emhi onana, abine khi mhi la agho. ⁴ Irarigho, ini a ri eva oyi Onomhue iJesu lona kugbe, ali ni ayemhe oyemhe o ro nu e la, ali ni ekpabo eyi Onomhue o ro la e iteva, ⁵ a rue ogho ogho abo-a na okphaghi, ni o pfueche idiegbe eyoli-a, ini a pfuese ayemhe oyoli ini iJesu Onomhue o bhale.

⁶ O ma kholo gba khi a tsua ipfuabo eke. Ni a ro o ze ni egho enana e la iteva oye. Aa lese khi eri e li abi umiesobo oghuo ni o ri oili gbolo enekpole-a?† ⁷ A rue ogho okholo onana iteva oye lasele, ni a me asha la ipfuase. IKirisiti khi omi osumha oyi iPasova ni a she ro luase obo na awa.‡ ⁸ A khi ze ni awa ke riele imu elemhi okholo ilili ni o li abine khi a kemhi ibuledi ni a ri ifuma nye. Awa khi eri e pfuase ali ena igesikia, ni awa ke ri ibuledi ni aa ri ifuma nye li imu.§ ⁹ Abi mhi ro kpe te odode keke ebe ghi e, mhi gueye e a khi nu ogho na itsebo ke kia kugbe. ¹⁰ Ama oga khi ingme oyi egho ena agbo mhi ngme. Irari khi u mema ya lase elemhi agbo le neni u wa kie egho ni e ku itsebo, ali ena emhi itoegbe ali ighiato ali eni e ga ikhumhi. ¹¹ Emini mhi ri onana ngme khi, a khi nu oni o miesuo olo-egbholi, ni oo ku itsebo kia kugbe, okekhi ogho emhi itoegbe o, okekhi oni o ga ikhumhi, okekhi oni o yese ogho eva-a, okekhi odonyo pfueche egbe-a, okekhi oni o riele alile. Khi ga nu egho egho le eminale kugbe.

¹² Oga khi akanya oyawa ni awa ke gue ena odati ni ea miesuo ezo. Ena elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo tse ni e lina ngeli awa kha lese ke gue ezo ¹³ Eshinegba o ya gue eni ea miesuo ezo, ama abi Ebe-nopfuase o ngme oli khi, "A khu ogho

okholo ogho e iteva le."*

6

Eni e mie suo e khi ke lu egbe ezo ikotu

¹ Ini abi a li ga miesuo abi inyoghuo a me ingme, elo o ze khi a lu egbe ezo shi ikotu oyi esoezo ni ea miesuo, ocho ni a kha ro ze ni eni e miesuo e so ee oni ingme? ² Aa lese khi awa ni awa miesuo, khi awa ya gue egho na agbo ezo? Ee ni a khi eni e ya gue agbo ezo, aa dobe a so shi ukuku ingme ifuabo eyee? ³ Aa lese khi awa ni awa miesuo, khi awa ya gue igeni ezo? See awa aa li ke dobe e so egbe awa ikuku ingme na agbo ona. ⁴ Elo o ze ni a ro o tsua ingme ni a me ogbele kpa ke ghi esoezo ni ea mhue unu shi ingme igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo? ⁵ Eri mhia ngme ona ni omama o mu e. Eri aa me ongee ni o lese ingme iteva oye, ni o dobe ya ri inyoghuo aava ni e miesuo riele? ⁶ Elo o ze ni ongee o ro o rue inyoghuo oli le deba eni ea miesuo ni e roli gue ezo?

⁷ Emini o da ze khi a me iluegbe-ezo ikotu iteva oye ne, eri o rokhase khi eni e de a khi. Oni u kha ro ri egbe mie ini a lue na e, ni u kha ro lama ni a li e le, ⁸ u ri ochoghov u ya lue na egho, u li we e le, gbo li shi eni e miesuo elese.

⁹ A lese gboo khi ona okholo oga ya lo Eghiele oyi Eshinegba. Aa khi di egbe e. Egho ni e ku itsebo, okekhi eni e ga ikhumhi, okekhi eni e kia okia, okekhi emose idegbe, ali emose ni e nu emose enabi wewe e gbhe, ¹⁰ li shi ighiato, okekhi ena emhi ituegbe, okekhi edonyo yese egbe-a, okekhi eni e yese egho eva, we khi eni e li egho a le, e ya lo Eghiele oyi Eshinegba. ¹¹ Eghenge o la o ni ee a ro kpe la agbo ogho, ama a she khusa e olamhe-a, a khusa-a pfuase, a pfa na e, rote eva oyi iJesu iKirisiti Onomhue ali Ayemhe oyi Eshinegba oyawa.

Khi ke gbe ikanya itsebo

† 5:6 Li ze iGal 5.9 ‡ 5:7 Li ze Okiali 12.5 § 5:8 Li ze Okiali 13.7; iDeut 16.3 * 5:13 Li ze iDeut 13.5; 17.7

12 Ogbọ ọ dobe ya lie, “Emini o ghọle mhe mhi dobe ya rieḽe.” Ama mhiẹ ọli, “Aa khi emhikpa e ti ni u rieḽe.” Ali khi ini mhi tseku dobe ya rieḽe emhikpa, mhi aa gbudu mele oghumha oyi emhikhoghuo-a.* 13 Wa lie khi, “Eminale khi oyi akpidi lo, ali khi akpidi o khi oyi eminale.” Igesikia onana o khi, ama eḽghuo, Eshinegba ọ ya yese we-a. Ama aa rieḽe idiegbe eyawa shi itsebo ilili. Eri a rieḽe idiegbe, ni awa rewe ke ga Onomhue. Ali khi idiegbe oyawa oo mu Onomhue egbe gba. 14 Ali khi Eshinegba ọ ya ri ekpabo eyoli guise awa eghuli le, abi ọ guise Onomhue oyawa eghuli le. 15 Aa lese khi idiegbe oyawa khi uguabo idiegbe oyi iKirisiti lo. Eri ogbo ọ ke ya rue uguabo idiegbe oyi iKirisiti, ọ ke ku ọli gbe uguabo oyi adegbe? Oa ze ya li! 16 Abi aa lese khi ogbo ni ọ da le deba adegbe ne, khi ọ she to egbo li ma oni adegbe ọ? Idiegbe oghuo e ke khi, irari khi ebe ọọ li, “Wewe avavava, idiegbe oghuo e ke khi.”† 17 Ama ogbo ni ọ da to ma Onomhue ọ ne, ayemhe oghuo e ke khi. 18 Me itsebo ikuku na, olamhe okhoghuo ọ la ọ ni o ri ichimhi a mu ogbo abi olamhe itsebo ikuku. Irari khi olamhe itsebo ikuku oo re e lamhe shi idiegbe oyi yeye ghuo ọ. 19 Aa lese khi idiegbe oye e khi owa ugamhi oyi Ayemhe-ṅo-pfuase lo, ni o la idiegbe oye, ni Eshinegba ọ ro na e? Oa ke khi yeye u mholi egbe e,‡ 20 irari khi eri Eshinegba ọ de ghale. Irarigho, u mema ya ri idiegbe eye ri ufumhi na Eshinegba.

7

Ingme ingeli oyi omose ali okpotso

1 Ni mhi ro so shi ogbo ni a keke shi ebe ya mhila mhe.

O ti ini omose ali okpotso ea ya le deba egbe. 2 Ama irari itsebo, omose ogbogbo ali ughue oli e ke le deba egbe, okpotso ali odoli e ke le deba egbe. 3 Omose ọ khi ri okiamhi ughue

gbe ughue oli, okpotso ọ khi li ri okiamhi ughue gbe odoli. 4 Okpotso lolighuo ọ mholi idiegbe oyoli, ama odoli ọ mholi we. Igho o li khi egbe oyi omose, ọa khi omose lolighuo ọ mholi idiegbe eyoli, ama ughue oli ọ li mholi we. 5 A khi kie egbe, see khi omose ali okpotso e lama shi egbe ọ khi wewe e ya nuata shi iledeba-egbe ne, ni e me asha mholi ukuku eghenge ro so iromhi. Oni eghenge o kha dose se, e gbo bhale ya lona, ini okphaghe ọ khi me asha mu we fe, irari khi egbe ea ze e mu shi ingme ughue. 6 Eri mhi khokho ona na e, ọa khi ushi ni mhi shi e shi eke na e. 7 O ma kha ti gba ini ogbokpa ọ dobe ya la ọ ni ọa rue okpotso shi abi mhemhe lo. Ama awa nya awa aa li abeghuo. Eshinegba ọ somhi ogbogbo isomhopfa ododa. Oa ọ kha mholi ona, olese ọ mholi ogho.

8 Ee ni aa la ughue ghue ali esamhiohimhi, o ti ne ini ea bie ye ughue abi mhemhe. 9 Ama ini ea dobe ya mu egbe we, e ke le ughue. O tine ni a ye ughue dose ocho ni a ro ya shito, egbe ee lala e shi ingme ughue.

10 Ee ni a la ughue, mhi mheso ona na e, ni ọa rote obo oyemhe bhale, ama obo oyi Onomhue. Okpotso ọ khi rote obo oyi odoli vu. 11 Ama ini ọ li gho, ọ khi gbo ye ughue olese ghue, ochoghọ ọ ka nu odoli ro rieḽe. Omose ọ khi gbudu khu ughue oli.*

12 Ee oye enekpole, mhi gue ona ye e, mhemhe mhi ngme ona, ọa khi Onomhue. Ini omose ni ọ miesuo ọ rue okpotso ni ọa miesuo ughue, o kha ghole oni okpotso ni ọ ro nu oni omose shito, oni omose ọ khi khu oli. 13 Ini okpotso ni ọ miesuo ọ ngeli na omose ni ọa miesuo, ni oni omose ọ ro mholi oghuemhe khi lo li ya kie ri oni okpotso shi, oni okpotso ọ khi pfa oni ughue-a. 14 Irari khi okpotso ni ọ miesuo ọọ rue ipfuase e bhale ughue oyoli, ali khi omose ni ọ miesuo ọ ri ipfuase e bhale ughue oyoli. Ini ọa khi igho lo, imi e, eni ea pfuase e kha khi, ama abi o ke

* 6:12 Li ze 1 iKori 10.23 † 6:16 Li ze Igbae 2.24 ‡ 6:19 Li ze 1 iKori 3.16; 2 iKori 6.16 * 7:11 Li ze iMat 5.32; 19.9; iMak 10.11-12; iLuk 16.18

li ena khi, a she khuẹsẹ wẹ-a pfluase.

¹⁵ Ama ini ọni ọa miesuọ elemhi wẹwẹ aava, ọọ nono ni lọli lase oni ughuẹ le, ọ ke vu. Emhikhoghuo ọa ke la akana ya mu ọmọsẹ okekhi ọkpotso ni ọ miesuọ mhue ini a mẹ na. Eri Eshinegba ọ lu awa ni awa rọ la agbọ opfomhẹ. ¹⁶ Yeyẹ ọkpotso, u fẹ lẹsẹ ini itobọ oyẹ ode ọ kha rọ mhue imiepfuese? Abi khi, yeyẹ ọmọsẹ u lẹsẹ ini itobọ oyẹ ughuẹ ọ kha rọ mhue imiepfuese?

¹⁷ Abibi o tseku li, ọgbogbọ ọ migha ashini ọ la ni Eshinegba ọ rọ lu ọli, ali emini ọ lu ọli shi. Ona o khi omhẹsẹ ni mhi rọ na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ nya. ¹⁸ Ini ọmọsẹ ọ she shele-a neni Eshinegba ọ lu ọli, ọ khi mu ọli pfi riẹle. Ini ọmọsẹ ọa shele-a ne neni a lu ọli, ọ khi ya shele-a. ¹⁹ Ọa mhue abi o ngme, ini ọgbọ ọ shele-a okekhi ọa shele-a, emini o mema mu egbe khi, ni a rọ ri ishi eyi Eshinegba gbe akanya. ²⁰ Ọgbogbọ ọ kie li abi ọ la ọ shi ni Eshinegba ọ rọ lu ọli. ²¹ Oghumha u khi ni Eshinegba ọ rọ lue? Khi zẹ ni ogho o nase udu. Ama ini u mẹ asha ya pfa egbe ẹ ọ le, li ghọ. ²² Irari khi ọni ọ khi oghumha ni Ọnọmhue ọ rọ lu ọli, ọni a rue abọ-a ọ ke khi, igho li khi ọni a rue abọ-a ni Ọnọmhue ọ rọ lu ọli, oghumha oyi Ọnọmhue ọ ke khi. ²³ Eri a de ẹ ghale, irarigho a khi gbo khi oghumha oyi ọgbọsẹ. ²⁴ Inyoghuo, ọgbogbọ ọ nu Eshinegba la abi ọ li ni a rọ lu ẹ.

²⁵ Shi ingme oyi ozele ni ẹa mu ughuẹ ghue. Mhi aa rọte obọ oyi Ọnọmhue mie ushi ni mhi ya shi na wẹ, ama mhi ri ushi oyemhẹ bhale abi ọni a ri itobọ ilelemhi khi ọni a ri egbe ẹ nga. ²⁶ Ini a bino ingme ni a mẹ agbọ memena, mhi sa khi o ti ini ọgbọ ọ bie shito abi ọ li. ²⁷ U kha la ughuẹ se, khi dua ni u pfa li-a. Ini waa la ughuẹ ne, khi dua abi u li ya lo ọ. ²⁸ Ama ini o khia khi u lo ughuẹ, waa pfido, ini o riẹ khia khi u waa mu ughuẹ ghue. Ama eni e rue ikpotso, e ya mholi anasemhẹ elemhi agbọ ona, mhi aa nono ni a mẹ onana.

²⁹ Inyoghuo emini mhi ri ona ngme khi egheghe o ke she. Rọ te memena vu, emose ni e rue ikpotso, ughuẹ wẹ e khi mu wẹ egbe dose. ³⁰ Eni ẹ viẹ, e khi zẹ ni o lo wẹ egbe dose ode. Eni ẹ ghele, e khi zẹ ni oghẹle rue wẹ vu, eni ẹ de emhi, e khi zẹ ni emini e de e lo wẹ alo, ³¹ eni e mholi emini e ri emhi na agbọ ọ riẹle, e khi zẹ ni e rue wẹ udu vu. Irari khi abi agbọ ona o laọ shi memena, o she ẹ dose.

³² Mhia nono ni a rue udu ayele le. Ọmose ni ọa rue ọkpotso, ikanya eyi Ọnọmhue ẹa ku ọli ele-a, irari khi eri ọ nono abi lọli liẹ riẹle oghumhẹ oyi Ọnọmhue. ³³ Ama ọmose ni ọ rue ọkpotso shi, eri isamhi agbọ ẹẹ nase ọli udu, irari khi eri ọ dua ni lọli ri egbe ke mu ughuẹ ọli. ³⁴ Irarigho, eri isamhi eyoli ẹ kemhi eva. Eri ọmueshi ni ọa ye ughuẹ, okekhi, ọmueshi ni ọmose ọa ta owe lase ghue, ingme eyi Ọnọmhue ẹ mu ọli egbe. Eri ọ dua ni lọli ri idiegbe ali ayemhẹ oyoli na akanya oyi Ọnọmhue pfo nya. Ama ọkpotso ni ọ ye ughuẹ, emhi agbọ ọ sa, irari khi eri ọọ dua abi lọli li ri egbe ẹ ke mu ọdo.

³⁵ Eri mhi a ngme onana ni mhi kpaghie ẹ obọ, ọa khi eri mhia nono ni mhi zu ẹ ode, ini a khi la ughuẹ. Ochoghọ eri mhia nono ni a ke riẹle emini o te ode, ini udu oyẹ o khi kemhi eva shi iregbena Ọnọmhue pfo oyẹ.

³⁶ Ini ọmose ọ mẹ khi egbe ẹa ke zẹ lọli ẹ mu deba ọmueshi oyoli ni ọmose ọa ta owe lase ghue, ni e ga lama na egbe khi wẹwẹ e ya ri egbe shi. Ni ọ rọ she te ni ọ ye ughuẹ abi o ye ni o, ọ rue ọni ọmueshi ughuẹ abi o ghole ọli shi. Ọa lamhẹ. ³⁷ Ama ọmose ni ọ mẹ khi lọli mholi udu no toto ni ọ dobe ya mu egbọli mhue. Ini ọ lama shi udu oyoli khi lọli ẹa ya rue ọni ọmueshi oyelue ne, ọni ọmose ọna ọ guẹ kia. ³⁸ Ọgbọ ni ọ rue ọmueshi oyoli ughuẹ ọ guẹ kia. Ọni ọa rue ọli, lọli ọ guẹ kia ne.

³⁹ Ọkpotso ni ọ la ughuẹ, ọa gbudu rọte obọ oyi ọdoli vu ini ọ da kie la agbọ. Ama ini ọdoli ọ ghua, ọ dobe ya ngeli na ọmose ni ọ nono,

ama omose oni o miesuo o mema ya khi. ⁴⁰ Abi mhemhe so oni ingme shi khi, o ya mholi oghelẹ ne ini o shito khi o a bie ke ngeli. Mhi sa khi mhi mholi Ayemhe oyi Eshinegba ni mhi ro o ngme ona.

8

Eminale ni a ro luase ikhumhi

¹ Mena ni mhi ro ngme nga ogbo ni a mhila mhe ingme eminale ni a ro luase ikhumhi.

Awa lese khi, "Awa nya awa ga mholi ilese," ingme ona. Eri ilese o ri ogbo a ti-ipfuabo nga ke titi egbe, ama eri inono o ri awa a kpaghie egbe obo. ² Oni o dabi khi loli lese gba, o a kie lolo lese abi o kha li lese ne. ³ Ama ogbo ni o nono ingme oyi Eshinegba, Eshinegba o lese oli.

⁴ Ama memena, ingme oyi eminale ni a ro luase ikhumhi, awa lese khi ikhumhi o a khi emhikhoghuo elemhi agbo, ali khi Eshinegba oghuo o khi. ⁵ Ini a tseku me emini a lu ilitsa ali ekhemhue, o khi eni e la idane o, okekhi ena ekekhe, ongewe o a khi Eshinegba wekhi Onomhue. ⁶ Ama oyawa khi, Eshinegba oghuo kpe awa mholi, ikhi ita ni emhikpa e rote obo oyoli bhale, ali oni awa la agbo na, ali khi Onomhue oghuo o la o, ni o khi iJesu iKirisiti ni emhikpa e rote obo oyoli bhale ali ni awa rote obo oyoli la agbo.

⁷ Ama o a khi eni e miesuo nya e lese igesikia onana khi afue ilitsa e khi. Ama ingme oyi eni ilitsa ena, o she lo egbo eghoghogho egbe ramhi khi ini e le eminale ni a ro luasobo eghoghogho, eri o li we egbe khi eni ilitsa e lie ga egho. Eri ona oo yese udu oyewe ni o gue we ezoo a, irari khi o a lolo toto imiesuo ne. ⁸ Ama eminale ea ti ogbo o mama Eshinegba. Ea ri awa ya khi eni ea ti ini awa aale, wekhi eri e ke ri awa ya ti ne ini awa le.

⁹ Ama a kuegbe-a ini afa ni awa mhue ro o ri ele emini o ghole awa o khi ya khi ozuode na ogboese ni o a toto imiesuo, ni o roli ya de pfilo olamhe.

¹⁰ Ini ogbo ni o mhue udu ni o a toto imiesuo ne o fe me khi yeye ni u mholi ilese, khi u la udi olitsa e le eminale, u sa khi ogho o a ya ri udu nali ro ke le eminale ni a ro luase olitsa? ¹¹ Igho oni ogbo ni udu oyoli o a toto egho ni o khi inyoghue ni iKirisiti o ghu-a na o li ya opfu-a itobo ilese oye. ¹² Ini a da me na ne, iKirisiti u lue a na, ini u da lue na inyoghue ni a ga miesuo, eri u wa kuale udu oyewe ni o gue we ezoo ni o a toto egho utse. ¹³ Irarigho, ini o da khia khi eminale ni mhi le o ri inyoghuo-mhe ya de pfilo olamhe ne, mhi aa ke gbo tigbe ya le eminale, ini mhi khi ya ze ni inyoghuo-mhe o de pfilo olamhe.

9

Afu ni aghiusomhi na kee o mholi

¹ Elo e kpomhe o le? Mhi aa khi aghiusomhi na kee? Mhi aa she me iJesu Onomhue oyawa, mhi re e mie oli suo? ² Ini o tseku khia khi mhia khi aghiusomhi na kee shi egboese o, mhi aa li khi aghiusomhi na kee shi e o? Akanya ni mhi gbe iteva oye o rokhashe khi aghiusomhi mhi khi shi e o.

³ Ina mhi li a so egbo ni e ri unu a yese afu ni mhi mholi-a, ⁴ eri mhi aa fu te o ni a ri eminale ali onyo a na shi akanya ni mhia gbe? ⁵ Mhi aa li fu te o ni mhi li e rue okpotso ni o miesuo shi, abi ighiusomhi na kee enekpole, ali inyoghuo Onomhue ali iPita e li roshi. Egheghe agho ni mhi li ke rue oli mhue obo ini mhia le asha? ⁶ Abi khi mhemhe ali iBanabasi tse anye lese khi eni e ri obo oyewe e gbe akanya ke ri eminale na egbe anye le? ⁷ A me okholi-okhue ni lolighuo o fali egboli ota? Oghiale onoghuo o a ya le emhi ekomhi eyoli? Oni o ri ena kia onoghuo o a ya rote ena eyoli da ameyeli?

⁸ Abi usamhi oyi egbo o li mhi lie ngme oli, abi khi eri ushi o a li mu ma o? ⁹ Irari khi a keke oli shi ebe Ushi oyi iMosisi, "Khi mu ena onokpo unu zu

* 9:9 Li ze iDeut 25.4; 1 iTimo 5.18

ini u rọli ẹ mhelì ikpamhi emhi.” In-
gme oyi ẹna wẹẹ khi Ẹshinegba ọ li gho
lẹsẹ sa?*

¹⁰ Itobọ oyawa ọ rọ ngme
onana? Ii, irari oyanye a rọ lighọ kẹkẹ
ọli. Itobọ khi ọgbọ ni ọ gua ọ kha gua
ni ọni ọ khiẹsẹ ọ rọ khiẹsẹ, eri e ga rọli
shi udu khi wẹwẹ e ya mhue okemhi
shi eni emhi ẹkomhi. ¹¹ Aborokhia khi
anye she ri emhi ayemhẹ kọ iteva oye
ẹ eghọ, anye khi eni e kha rọte obọ oye
ẹ li khiẹsẹ emhi ikpaghiobọ ni a mẹ
eloe.† ¹² Ini o khia khi ẹgboese e tẹ ni a
ri ikpaghiobọ ẹ na, ọa khi anye kha ga
mema tẹ ọ nẹ? Ama anye ẹa rue ẹtẹ-
awẹ oni afu ona.

Ochoghọ, eri anye ri egbe mie em-
ini anye mẹ kpa ini anye khi zu
usomhi onete oyi iKirisiti ode. ¹³ Aa
lẹsẹ khi eni e la Owa Oyi Ẹshinegba
a gbe akanya, khi oni owa e te ẹ le
eminale, ali khi eni e la atẹtẹ ẹ ga, eri
e rọte emini a rọ luasobo ẹ kemhi?
¹⁴ Ighọ, Ọnomhue ọ li mhẹsẹ ọli eni e
ri usomhi onete a tse abọ, e rọte ọ ke
le emhi.‡

¹⁵ Ama mhia kie ri eni afu ena gbe
akanya deba ẹ, wẹkhi eri mhi kẹkẹ
ebe ona ni a ba riẹlẹ emhi eghoghọ na
mhẹ. O tinẹ ni mhi bie ghu-a ni ọgbọ
ọ rọ liẹ mhi khi tono obọ udu. ¹⁶ Mhia
mhue afu ni mhi rọ tono obọ udu shi
usomhi onete ni mhi rọ tse abọ. Eri
a mhẹsẹ ọli na mhẹ. O ma kholọ mhẹ
egbe ini mhia ri oni usomhi onete tse
abọ! ¹⁷ Ini o khia khi eri mhia tsabọ
ungmemhi oyi Ẹshinegba itobọ khi ọ
ghọle mẹ. A ya fali mhẹ ota. Ama
ini o riẹ khia khi ọa ghọle mhẹ, emini
Ẹshinegba ọ rọ nga mhẹ obọ lọ ni mhia
riẹlẹ ¹⁸ Ighe ifata ni mhi ke ya mie
mena? Afa o khi na mhẹ ni mhi ke
tsabọ oni usomhi onete, ni mhia khi
oki shi ọ, ni mhia mie emini e khi
eyemhẹ shi akanya oyi itsabọ usomhi
onete.

¹⁹ Mhẹmhẹ ghuo mhi mhẹsẹ ona
na egbemhẹ, mhia khi oghumha oyi
ọgbọkghoghuo, ama mhi ri egbe mhẹ
mele oghumha oyi ọgbọkpa-a, ni mhi
rọ lu ebubu ẹgbọ na iKirisiti abi mhi li

dobe. ²⁰ Abi mhi rọ nu ẹgbọ iJu u gbe
akanya, mhii ngeli abi ọngi iJu ni mhi
rọ dobe lu wẹ. Abi o riẹ khia khi ushi
iMosisi ọa mu mẹ, mhi kiele ẹ ngeli
abi ọni ushi o mu ini mhi nu ẹgbọ ni
e la oni ushi gbe akanya, ni mhi dobe
lu wẹ. ²¹ Ighọ o li khi, abi mhi rọ nu
ẹgbọ iJeta ẹ gbe akanya, mhi ngeli abi
ọgbọ ni ọa khi iJu ni ushi iJu ọa mu
ni mhi rọ dobe lu wẹ. Ona ọ liẹ khi
mhi aa ke ri ushi oyi Ẹshinegba a gbe
akanya, ama ushi oyi iKirisiti mhi rọ
gbe akanya. ²² Ini mhi la ifuabọ oyi
eni irudunga oyewẹ ọa toto, irudunga
oyemhẹ o li abi oyewẹ, ni mhi rọ dobe
lu wẹ. Emhikpa mhia mela-a na ẹgbọ
nya, ni mhi rọ tsumhi eghuo, ode ni
mhi ya te dobe riẹlẹ ọli kpa.

²³ Enana nya, irari oyi usomhi
onete mhi rọ lighọ ni mhi mhue
okemhi shi ikhivose eyoli.

²⁴ A lẹsẹ khi ebubu ẹgbọ e migha
shi unamhi ni a na, ama oghuo elemhi
wẹ ọ kpe na a pfo, ni ọ mie eleli
unamhi. Irarighọ, a na ode ni a te ya
mie eleli oyi unamhi. ²⁵ Eri ọgbọkpa ni
ọ la unamhi ya na ọ kpe ẹ wena ushi
unamhi egbegbo. Eri ẹẹ na ni e mie
arula oghie ni ọọ kẹ-a. Ama arula ni
o laọ agboagbo awa na unamhi ẹ shi.
²⁶ Onana o zẹ ni mhi rọ na unamhi
oyemhẹ sheshe ya ramhi ukpese. Lọli
o zẹ ni mhia rọ li abi ọpfiekpa ni ọọ pfi
ekpa kua irarogbe. ²⁷ Eri mhia nase
egbe eyemhẹ ni mhi dobe mhẹsẹ ke na
wẹ. Mhi aa nono, ini mhi tsabọ oni
usomhi onete ona se, ni mhi khi ọni
a khu pfa.

10

*A rọte okhẹ oyi ẹgbọ iZireni tse agua
ye ẹgbọ*

¹ Inyoghuo, mhia nono ni a sato em-
ini itita awa ni e deba iMosisi e mẹ.
Oguese oyi otughunu o khukhu wẹ,
wẹwẹ nya e gbo rọte okẹ ifulọ ya dọsẹ
tselele.* ² Elemhi otughunu ali okẹ
oniemhi e la batazi abi eni ẹ deba iMo-
sisi. ³ Wẹwẹ nya e le eminale ayemhẹ.†

† 9:11 Li zẹ iRom 15.27 ‡ 9:14 Li zẹ iMat 10.10; iLuk 10.7 * 10:1 Li zẹ Okiali 13.21-22; 14.22-29
† 10:3 Li zẹ Okiali 16.35

4 E gbo da amẹ oyi ayemhẹ oghuo ni o rọte eche ayemhẹ ni oo deba wẹ tu. Oni eche khi iKirisiti.‡ 5 Abi o tseku li ghọ, egbe ẹa mu Eshinẹgba deba ebubu wẹ, itobọ ighọ, eri a miatse ilimhi eyewẹ ku odagbe ifufu. §

6 Mena, ena nya irọkhasẹ e khi na awa, ni o tse agua ye awa, awa khi mhue oghuemhẹ na emhi ebe abi wewẹ e li,* 7 wẹ khi ilita awa ya ga abi eghuo o e li. Ebe-no-pfuase o ngme ọli khi, “Eni egbo e shito le, e da, e gbe ishimhi idobie, e ku itsebo.”† 8 Awa khi khili ena itsebo abi eghuo o e li, ni o zẹ khi agbele uye ali ese, 23,000, e ghuloa ogbeleghuo.‡ 9 Awa khi mu Onomhue fe bino abi eghuo o e li, ni enye e ro gbolo we-a. § 10 Awa khi wolọ abi eghuo o e li ni Ageṣi eghuli o ro gbolo we-a.*

11 Eri emhi ena nya e li wẹ, ni a ro sese awa ingme ele-lese, a keke wẹ shi eke tse agua ye awa ni awa la eghẹghẹ ikpukhokho agbo ona.

12 Ini u dabi khi u migha, guẹ kia ini u khi de ode-a. 13 Aa me imufe okhoghuo ni a me egbe, ni ọa khi onabi egboese ẹa me ghue. Ama Eshinẹgba oni a ri egbe e nga lo. Ọa ya zẹ ni a mu e fe ni o fu dose e, ni aa ya dobe ri egbe mie. Ama ini a mu e fe, Eshinẹgba o ya ri ode ni a te ya pfue o bhale, ni a ro dobe ya ri egbe mie.

14 Irarigho, inyoghuo, a nuata shi ikhumhi o. 15 Eri mhi nu e ngme abi egbo elesingme. Fe ghuo a sa emini mhi ngme. 16 Ini awa rọte uko ni awa lema Eshinẹgba o khivose shi da, ọa khi ọlia eyi iKirisiti awa da? Ini awa le ibuledi ni awa kemhi, ọa khi idiegbe oyi iKirisiti ni awa le?† 17 Irari khi ibuledi oghuo o khi, awa nya ini awa tseku bu, idiegbe oghuo awa khi, irari khi eminale oghuo awa kemhi.

18 A sa ingme oyi egbo iZireni ghue. Ọa khi eri wewẹ nya ni e le eminale

ukhomhi atete ugamhi e ga mhọli obo shi oni ugamhi oyi Eshinẹgba egbo?‡

19 Eri mhi ri ona lie khi olitsa ali eminale ni a ro luase ọli khi egbegbi emhi e khi? 20 Iye o! Emini mhi a ngme khi, emini eni e ga ikhumhi e ro luase obo atete, okphaghiẹ e rewe e luase, ọa khi Eshinẹgba. Mhi aa nono ni a mhue kugbe iyemhẹ okphaghiẹ o. § 21 Wa ya rọte uko oyi Onomhue da, u gbo rọte uko oyi okphaghiẹ da. Wa ya rọte ukpeko oyi Onomhue le, u gbo te ukpeko oyi okphaghiẹ le. 22 Abi khi eri awa nono ni Onomhue o ke kpe ofuma? Eri awa dabi khi awa toto dose ọli?*

Epfua ni eni e miesuo e mhọli

23 “Emini o ghole awa, awa dobe ya riẹle.” Abi a li ngme ọli. Ama aa khi emhikpa o mhọli eleli. “Emini o ghole awa awa dobe ya riẹle.” Ama aa khi emhikpa o mhọli ikpaghiobo.† 24 Ogbo khoghuo o khi lese ke na shi onote oyi egbo li tse ama onete oyi egboese.

25 Elamhi kpa ni a ro o de oki, ke de ọli le, khi ri irari udu oye ni ọo gue e ezọ mhila ogbo okhoghuo shi o. 26 Irari khi Ebe-no-pfuase o ngme ọli khi, “Eke ali emini e la o nya, khi Onomhue o ga mhọli wẹ.”‡

27 Ini ogbo ni ọa miesuo o lue ukue, ni u ro sa li shi udu khi u ya ye, le emiemini o ro shi e eke. Khi mhila ogbo okhoghuo oyi udu ni ọo gue ogbo ezọ. 28 Ama ini ogbo khoghuo ọo ye, “Eminale ona, ikhumhi a roli luase.” Khi le oni eminale ogbo, irari usamhi udu oyi oni o gueye ogbo, ali irari udu oye. 29 Aa khi irari usamhi udu oye, ama irari usamhi udu oyi oni ogbo ogbo. “Elo o zẹ khi ogboese o ke ya khi ozuode shi epfua oyemhẹ, irari udu oni o gue ogbo ezọ oyi ọli? 30 Ini mhi kphemhi na Eshinẹgba shi eminale ni mhia le, elo o zẹ khi ogboese o ke

‡ 10:4 Li zẹ Okiali 17.6; iNọba 20.11 § 10:5 Li zẹ iNọba 14.29-30 * 10:6 Li zẹ iNọba 11.4 † 10:7 Li zẹ Okiali 32.6 ‡ 10:8 Li zẹ iNọba 25.1-18 § 10:9 Li zẹ iNọba 21.5-6 * 10:10 Li zẹ iNọba 16.41-49 † 10:16 Li zẹ iMat 26.26-28; iMak 14.22-24; iLuk 22.19-20 ‡ 10:18 Li zẹ iLev 7.6 § 10:20 Li zẹ iDeut 32.17 * 10:22 Li zẹ iDeut 32.21 † 10:23 Li zẹ 1 iKori 6.12 ‡ 10:26 Li zẹ Iwolo 24.1

tsue mhe shi eminale ni mhi kphemhi shi?"

³¹ Abi o lao shi khi, emiemini u wa rieḷe kpa, ni u wa le, ni u wa da, rieḷe oḷi shi ufumhi oyi Eshinegba. ³² Khi ngeli angeli ni o ya ri oḡbokhoghuo de, o khi eḡbo iJu okekhi eḡbo iJeta okekhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo eyi Eshinegba. ³³ Eri mhi dua ni mhi rieḷe emini o ti oḡbokpa eloe odekhode. Irari khi mhia leḷe na khu oyi mhemhe ghuo, ama oyi oḡbokpa ini a mie we pfuese.

11

¹ A ke khonya mhe abi mhi lie khonya iKirisiti Onomhue.*

Ukhomhi iguese elemhi ugamhi

² Mhi kuēghie e shi abi a lie sato mhe egbe ni a ro a deba oseḷe ni mhi seḷe e.

³ Ama mhi a nono ni a leḷe khi iKirisiti o khi ukhomhi oyi omose nya, ali khi omose o khi ukhomhi oyi Okpotso. Ama Eshinegba o khi ukhomhi oyi iKirisiti. ⁴ Irarigho, omose ni oo so iromhi okekhi eri o ngme ungmehi imeḡuele, ni o ro da ri emhi guese ukhomhi ne, oyeghe o ro ghi iKirisiti ni o khi ukhomhi oyoli. ⁵ Igho okpotso okhoghuo ni oo so iromhi okekhi eri o ngme ungmehi imeḡuele, ni o ro da ri emhi khukhu ukhomhi ne, eri o yeghe-a, eri o ri odoli ni o khi ukhomhi oyoli she-a, eri o bie li abine khi o kpogholo itsu ukhomhia. ⁶ Ini okpotso o da khukhu ukhomhi ne, o ka ta itsu ukhomhi-anya. Ini o da khia khi emhi omama oo khi ini okpotso o kpogholo itsu-a egho, o ke khukhu ukhomhi oyoli. ⁷ Oa ye ni omose o khukhu ukhomhi oyoli, irari khi irokhokho ali ufumhi oyi Eshinegba o khi. Ama okpotso ufumhi oyi omose o khi.† ⁸ Irari khi aa roḷe egbe oyi okpotso ma omose, ama idiegbe oyi omose a te ma okpotso. ⁹ Aa ma omose na okpotso, ama omose a ma okpotso na.‡ ¹⁰ Itobo onana, ali irari oyi igeni, okpotso o ke khukhu

ukhomhi oyoli ni o ro rokhase khi o kie la omheḷe oyi odoli.

¹¹ Elemhi Onomhue ni awa ga la, okpotso o khi ongeli, we khi omose o khi ongeli ni weḷe aava ea mhue abi e lie rieḷe ugamhi kugbe. ¹² Irari khi abi a roḷe omose ma okpotso, igho okpotso o li bia omose. Ama emhikpa obo oyi Eshinegba e te bhale. ¹³ Eḡ ghuo a so o bino ini o ti ni okpotso o ke so iromhi lema Eshinegba o ri emhi khukhu ukhomhi elemhi owa ugamhi? ¹⁴ Abi a ma emhi nya shi roḷe eke vu, o seḷe e khi, omama o khi ni omose o ro mhue itsu ni e nue dolo shi ukhomhi? ¹⁵ Ama khi ini okpotso o mhue itsu ni e nue shi ukhomhi khi ufumhi ali isomhotse o khi na li? Eri a ri itsu ni e nuata na li ni o ro khukhu ukhomhi. ¹⁶ Ini oḡbo o nono ni loḷi khako shi ingme onana, emini mhi mhue ya ngme khi, anye-a mholi ode olese ni anye te e rieḷe, igho li khi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo eyi Eshinegba.

Ushi oyi Eminale no pfuase oyi Onomhue

(iMat 26.26-29; iMak 14.22-25; iLuk 22.14-20)

¹⁷ Roḷe omheḷe ni mhi ro bhale, mhi aa kuēghie e, irari khi ilona kugbe shi ugamhi oye e, oo li oyese dose onete. ¹⁸ Irari onodode, a she gueye mhe khi okemhi oo la iteva oyeḷe ini a lona ilegba abi eni e mie iJesu iKirisiti suo. Mhi mie shi o khi igho o khi. ¹⁹ Aa me emini o ze khi aa ya khako. Ama oni ekhako ona o ya ri eni Eshinegba o mie iteva oyi e khase. ²⁰ Ini a lona kugbe shi oghuo, o khi eminale oyi Onomhue o khi ni a le, ²¹ Irari khi ini a le, aa ya migha khe egbe. Oḡbogbo o rue eminale oyoli e le. Irarigho, eri eghuo e da pfueche egbe-a, eghuo ea ga me le kpa. ²² Aa mhue apfe oye e ni a la le ni a la da? Abi khi eri a ri eloe a gbe igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo oyi Eshinegba? Eri a nono ni a ri omama mu eḡbo ni ea mhue emhikhoghuo? Se a nono

* **11:1** Li ze 1 iKori 4.16; iFili 3.17 † **11:7** Li ze Igbae 1.26-27 ‡ **11:9** Li ze Igbae 2.18-23

ni mhi ngme shi onana? Eri mhi ya kueghie ẹ mena? Iiye o!

²³ Irari khi obọ oyi Ọnọmhuẹ mhi te mie osesẹ ni mhi sesẹ ẹ. Khi iJesu Ọnọmhuẹ, ẹliyosẹ ni a rọli dẹ, ọ rue ibuledi, ²⁴ ọ kphẹmhi na Ẹshinẹgba ọ khi ọli-a, ọọ li, “Idiegbe oyemhẹ na ni a rọ na e, a ke li ona rọ sato mhẹ egbe.” ²⁵ Ighọ ọ gbo li, abi e rọ le se. Ọ rue uko onyo, ọọ li, “Onana o khi uko oyi ilama kugbe onogbo, ni a ri ọlia eyemhẹ riẹle. Ini a da lina da ne, eri a da li rọ sato mhẹ egbe.” § ²⁶ Irari khi ẹghẹghẹ kpa ni a rọ da le ibuledi onana ni a rọ da oni uko onana ne, eghuli oyi Ọnọmhuẹ u rọ tse abọ eghọ neni ọ ya bhale.

²⁷ Ọnini ọ da le ibuledi oyi Ọnọmhuẹ ni ọ gbo rọte uko oyọli da, ode ni ọa gbe akanya ne, ọ she luẹ, ọ lamhẹ shi idiegbe ali ọlia oyi Ọnọmhuẹ ọ. ²⁸ Irarighọ, ọgbogbo ọ bino egbọli bie ne neni ọ tigbe le, neni ọ rọte oni uko da. ²⁹ Ini u waa da lesẹ emini oni idiegbe oyi Ọnọmhuẹ ona o migha shi ne, ni u rọ da le oni ibuledi ni u rọ gbo te oni uko da, u she le u gbo da rọ ri iguezọ bhale ghi egbe ẹ. ³⁰ Ona o zẹ ni ebubu ẹ e rọ ọ ghua, eghuo ẹa mhue ochi, ebubu e she ghulo-a. ³¹ Ini awa kpẹ gue egbe awa ẹzọ awa aa ya de pfilo ẹzọ oyi Ẹshinẹgba. ³² Ini Ọnọmhuẹ ọ gue awa ẹzọ, eri ọ sesẹ awa ingme ini awa khi nu agbo pfua.

³³ Irarighọ, ẹẹ inyoghuo-mhẹ, ini awa lona ni awa rọ ya le eminale oyi Ọnọmhuẹ, awa ke migha khẹ egbe.

³⁴ Ini a mẹ ọni okiamhi ọọ gbe, ọ la apfẹ le emhi ini a khi lo ẹzọ oyi Ẹshinẹgba, ini a lona kugbe. Mhi ya pfuse ingme enekpọle ngme ini mhi bhale.

12

Isomhopfa Ayemhẹ

¹ Mena ni mhi rọ sọ shi ogbo ni a mhila mhẹ ingme isomhopfa Ayemhẹ-nọ-pfuase.

Mhia nono ni a lesẹ egbegbingme ni o la ọ. ² A lesẹ khi ẹghẹghẹ ni a rọ

khili eni ẹa miesuọ, a di ẹ lo ode ni a la luase ilitsa ni ẹa mhue ayemhẹ.

³ Mhia nono ni mhi gueye ẹ khi aa mẹ ogbo ni Ayemhẹ oyi Ẹshinẹgba o rọ gbe akanya ni ọ ya liẹ, “A pfi unu na iJesu!” Aa mẹ ọni ọ gbolo ya liẹ, “iJesu ọ khi Ọnọmhuẹ!” Ini ọa li khi Ayemhẹ-nọ-pfuase ọ sesẹ ọli.

⁴ Isomhopfa ọdọda e la ọ, ama Ayemhẹ oghuo ọ kemhi wẹ. ⁵ Ode ebubu e laọ ni a te ẹ ga Ọnọmhuẹ, ama Ọnọmhuẹ oghuo awa ga. ⁶ Ode ọdọda Ẹshinẹgba ọ te ẹ gbe ikanya elemhi agbo eyi awa, ama ọni Ẹshinẹgba ọ lighọ gbe oni akanya ona rọte idiegbe oyi awa nya. ⁷ Ọgbogbo a ri isomhopfa Ayemhẹ na, ni ọ rọ ke gbe akanya ni o kpaghie ọgbokpa obọ. ⁸ Ọni Ayemhẹ lọli ọ ri isomhopfa oyi ungmehi ẹgbhali na ogbo oghuo. Ọni Ayemhẹ ọ kie gbolo ri isomhopfa ilẹsingme a na ọgbọese. ⁹ Ọni Ayemhẹ ọ gbo ri irudunga oniemi a na ogbo. Ọni Ayemhẹ oghuo ọ kie gbo ri ekpabọ na ọgbọese ni ọ rọ ri ogbo toto. ¹⁰ Ọni Ayemhẹ ọ ri ekpabọ na ogbo ni ọ rọ gbe ikanya onyaloa, ọ ri ekpabọ na ọgbọese ni ọ rọ mẹ eke guele. Ọ gbo rọ-na ọgbọese ni ọ lesẹ ikhioda ni o la iyemhẹ ọdọda ọ. Ọ rọ-na ogbo ni ọ rọ dobe ẹ ngme emue ọda, ọ rọ-na ọlese ni ọ dobe guele abi oni emue oghọ o ngme. ¹¹ Ama Ayemhẹ oghuo ọ kie khi ni ọ ga gbe eni ikanya eghọ abi o ghọle ọli shi. Ọ ri isomhopfa ọdọda na ogbogbo.*

Idiegbe oghuo ni o mhue iguabo ọdọda

¹² Eri iKirisiti ọ li abi idiegbe oghuo ni o mhue iguabo ọdọda, idiegbe oghuo o kie khi, ini o tseku mhọli iguabo ebubu ọdọda.† ¹³ Ighọ awa nya awa gbo li, o khi ọngi iJu u khi, okekhi ọnge iJeta, o ke khi oghumha oo, o ke khi ọni ọọ khi oghumha, a she batazi awa shi idiegbe oghuo rọte ọni Ayemhẹ oghuo oghọ, a kie gbo ri oni ayemhẹ oghuo oghọ na awa.

§ 11:25 Li zẹ Okiali 24.6-8; ijere 31.31-34 * 12:11 Li zẹ iRom 12.6-8 † 12:12 Li zẹ iRom 12.4-5

14 Irari khi idiegbe ọa khi uguobo oghuo tse loli nya o khi, ama iguabo ni e bu o mhọli. 15 Ini owe o gueye obo, "Irari khi mhia da khi obo, mhi aa ke kugbe idiegbe o," Oni owe ọa kie khi oyi idiegbe? 16 Ini esọ ọọ khi, "Irari khi mhi aa khili eloe, mhi aa ke khili oyi oni idiegbe." Ogho o ya lie khi ọa ke la oni idiegbe? 17 Ini idiegbe nya o khili eloe lo, se o kha li ke suo. Abi ini idiegbe nya o ke khili esọ lo, se o kha li ke suo issue? 18 Abi o li khi, eri Eshinẹgba o tonon iguabo egbe ododa ma shi idiegbe abi o li nono o li shi. 19 Idiegbe o ya gbapfo, ini o khia uguabo oghuo tse loli nya o khi? 20 Abi o li khi, iguabo ododa e la o, ama idiegbe oghuo kpe o khi. 21 Irarigho, eloe ọa ya lie obo, "Mhi aa mhue emini mhi re ya li!" We khi ukhomhi o ya lie awe mhia mhue emini mhi re ya li. 22 Ini awa te ukiekie o obini o kpole oyi ingme ona bino o li, iguabo oyi idiegbe ni ọa loto, ọa ze idiegbe ya tsua pfi, 23 ama idiegbe ni awa bino khi ea loto mu eloe, wewe awa ga sono itsua guese. Awa a kuegba guese iguabo idiegbe ni ọa ti ni a ke khueghie-a shi eke ni aa me eloe, 24 Ama awa aa ya so itsua guese ikpe ni e ze ro o shi eke ni egboese e me eloe. Eri Eshinẹgba o ligho riele idiegbe, ni awa mu ekpe na iguabo ni e li abine khi ea loto mu eloe. 25 Itobo igho, okemhi ọa la idiegbe, eri ikpe ododa egho e ri eloe a khu egbe. 26 Ini asha eghuo ọọ me osoli, ikpe enekpole nya e li nu o li a me oni osoli. Ini a ri ekpe na uguabo idiegbe oghuo eri enekpole nya ee ghele.

27 Ee nya idiegbe oyi iKirisiti a khi, ogbogbo o khi uguabo oyoli. 28 Elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo, onodode, Eshinẹgba o ze ighiusomhi na kee, onuzi-eva o ze emekeguele, onuzi-ese, esese, o tige ri eni e gbe onyaloa shi asha eghuo, gbo li shi eni mhọli isomhopfa ni a ro ri ogbo ze. O gbo ze eni e gue e kpaghie egboese obo, elese o zewe eni e gue

ri omhese kia, ali eni e ngme emue ododa.‡ 29 Wewe nya e khi ighiusomhi na kee? Wewe nya e khi emekeguele? Wewe nya e khi esese? Ogbokpa o dobe a gbe akanya onyaloa? 30 Wewe nya e mhọli isomhopfa oyi iri-ogbo ze? Egbo nya e gue ngme emue ododa? Abi khi wewe nya e gue e guele abi oni emue ododa o ngme? 31 Irarigho, awa ke nono isomhopfa ni o tine nya.

Mhi ya ri ode ni o tine nya kase e.

13

Inono

1 Ini mhi ga gue e ngme emue oyi egbo ali oyi igeni, ni mhi aa ro mhue inono, okeke ulo ali okeke ipepe itasa mhi khi. 2 Ini mhi mhue isomhopfa imekeguele ali ni mhi ro lese udi os-heli ali ilese nya a guele. Mhi kha mhọli irudunga ni a ro dobe ogghie ite, ni mhi aa ro mhue inono, afue mhi khi.* 3 Mhi kha ga ri emini mhi mhue nya somhopfa, ni mhi ro ga ri egbe mhe bhale ni a tose-a ni mhi ba tonon obo udu, ni mhi aa ro mhue inono, mhi aa mhue elele okhoghuo ni mhi ya me.

4 Eri inono o mhọli irabomudu, o mhọli isomhelemhi. Ọa ya kpe ofuma, ọa ya tonon obo udu, ọa ya vuse ike. 5 Inono ọa ya ngeli angeli obe, ọa ya khu oyoli tse, elemhi ea kele bi inono, ọa ya keke ingme ni a li o li ya shi na ogbo. 6 Ọa ya me emhi obe ni ọọ ke ghele shi o, ama emhi egbegbingme o ghele e shi. 7 Ọa ya mhọli ukhimhi-elemhi. Irudunga ali irudushi, ali irabomudu oyoli ọa ya ba li ku.

8 Inono ọa mhue ukpese. Imekeguele e la o, eri-tse khi e ya dose, isomhopfa oyi ingme-emue ododa e la o, ama e ya dose, ilasingme e la o, ama e ya dose. 9 Irarikhi isomhopfa ilasingme ali imekeguele oyawa ea ya gba pfo. 10 Ama ini oni o gba pfo o ramhi, oni ọa gba pfo o kele-a. 11 Abi mhi ro khi omọ, emue ali isamhi ali akhokhomhe eyemhe, e khi eyi omọ. Mena abi mhi

‡ 12:28 Li ze Efi 4.11 * 13:2 Li ze iMat 17.20; 21.21; iMak 11.23

rọ ke khi ọgbhali, mhi aa ke mhue emini mhi ri angeli ọmọ a li. ¹² Emini awa mę memena, eri o li abi aroro ni awa rọte ughegbe ę mę lishi-lishi. Eghęghę aghọ o kha ramhi, awa ya mę ọli ghemę, ghe ę. Emini mhi lęse, ọa gba pfo, ama eghęghę aghọ, o ya gwapfo, abi Eshinęba ọ li sęse mhe pfo.

¹³ Ama eni emhi eșe enana e kie migha: Irudunga, irudushi, ali inono. Oni o ga funę nya shi wę ọ khi inono.

14

Isomhopfa imekeguele ali emue

¹ Zobe ni inono o khi emini u na a khu.

Ke dua ni u mhọli isomhopfa eyi Ayemhe no pfuase, tete isomhopfa imekeguele. ² Ogbọ ni ọọ ngme emue ni ọgbọ ọa lęse emini ọọ ngme, Eshinęba ọ nu ę ngme, irari ọgbọkhọghuo ọa ya lęse emini ọ ri eni ingmemhi ngme. Egbegbi ingme osheli ọ rọte Ayemhe no pfuase ęę ngme. ³ Ama ọgbọkpa ni ọ meke ngme guele, eri ọọ nu ęgbọ ọ ngme, o kpaghię wę obo, ọ ri udu shi wę ọ, ọ ri udu pfo mhi wę. ⁴ Ogbọ ni ọọ ngme emue ọda ni ęgbọ ęa lęse emini o ngme, egbọli ọọ kpaghię obo, ama ọgbọ ni ọ mekeguele, igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ nya ọọ kpaghię obo. ⁵ O ga ghọle mhe ni ęę nya a ke ngme emue ọdoda, ama oni o ghọle mhe ne khi ni a ga mhọli isomhopfa imekeguele. Irari khi ọni ọ mekeguele ọ mu ęloe dọse ọni ọ ngme emue ọda. Sęę ni eri ọgbọ ọ la aghọ ni ọ guele abi ọ ngme ni ọgbọkpa ni ọ la igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ọ mhue ikpaghiobo.

⁶ Ighọ inyọghuo, ini mhi bhale deba ę ni mhi rọ ọ ngme emue ọda, onete onoghuo o ya riele na ę? Ọa khi ini, mhi gue irokhase ni mhi rọte obo oyi Eshinęba mę ye ę, okekhi emini mhi lęse mhi gueye ę, okekhi imeguele mhi gueye ę, ọkekhi ungmehi osese mhi rọ bhale ghi ę, o ya ri eleli na ę? ⁷ Bino itsua ni ęa mhue ayemhe, ni ęę ngme, enabi ofele ali ęfa. Sęę ọgbọkhọghuo

ọ li ya lęse emini a kpheli, ini ọa suọ obini a mu abọ wę je? ⁸ Ali ọni ọọ pfi akala, ini ọa li pfi ọli gboo ni o de uruli ni a suọ, ọghuo ọ ya mu egbe okhọli? ⁹ Ighọ khi, ini u ri emue ni ęgbọ ęa ya suọ ọ ngme ingmemhi ni e mhọli ilęsingme, ọgbọkhọghuo ọa ya lęse emini wa ngme. Eri u lęse ke ngme kua idane! ¹⁰ Emue ebubu e la agbọ ona, wewę nya e khi eni e ti shi eni ę ngme wę ọ. ¹¹ Ama ini mhi aa lęse emue ni a ngme, ọni ọ nu mhe ngme, ọpfese ọ khi shi mę ọ, mhemhe khi ọpfese shi ọli ọ. ¹² Aborokhia khi isomhopfa eyi ayemhe e mema kiele ę ghọle ę eghọ, a ke nono isomhopfa eni e ya ri ikpaghiobo ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ.

¹³ Itobo ighọ, ọni ọọ ngme emue ọda ọ mema ya lema a ri ekpabọ ni ọ rọ ọ ke guele abi ọ ngme na li. ¹⁴ Irari ini mhi ri emue ọda a sọ iromhi, ayemhe oyemhe ọọ sọ iromhi, ama udu oyemhe ọa ya mhe mhue emini ọ mu ọ. ¹⁵ Sę mhi ke ya li shọ? Mhi ga ya riele wewę eve-eva ena. Eri mhi ya ri ayemhe oyemhe sọ iromhi, mhi gbo li ri udu oyemhe sọ. Mhi ya ri ayemhe oyemhe to uwolo, mhi gbo li ri udu oyemhe to. ¹⁶ Ini u ri ikphemhi na Eshinęba elemhi ayemhe tse, se ęgbọ enekpọle ni ęa ya suọ ikphemhi ni u rọ na Eshinęba e lie suọ, ni e mie Atse shi ę oni iromhi ali ikphemhi? Ęa mhue abi e li ya lęse emini u wa ngme. ¹⁷ Ini o tseku khia khi iromhi ikphemhi eye khi enete lo, ęa ga kpaghię ęgbọ enekpọle obo. ¹⁸ Mhi kphemhi na Eshinęba khi mhi ga ngme emue ọdoda dọse ęę nyaa. ¹⁹ Ini a la ugamhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ, o ti mhe egbe ni mhi lęse ngme ikpamhi ingmemhi ishe tse ni ęgbọ ya suọ abi mhi rewe ngme, rọ sese wę, ocho ni mhi rọ ri emue ọda ya ngme ingmemhi agbele ni ọgbọkhọghuo ọa ya suọ abi mhi rewe ngme.

²⁰ Inyọghuo-mhe, a khi ke sa abi eniye. A mhọli isamhi abi egbhali ama a li abi emofę ni ęa lęse

emhikhoghhuo obode onobe iriele. ²¹ A keke oli shi Ebe-no-pfuase khi, “Emue oda mhi ro ya nu egbo eyemhe ngme. Mhi ya ri uruli epfese ngme, ama ini o tseku khi igho, egbo eyemhe ea ya ri esho shi mhe eke, igho Onomhue o ngme.”*

²² Itobo igho, emue oda, oa khi emhi onyaloa shi eni e miesuo o se ni eni ea miesuo. Ama imekeguele, eni miesuo o mema go lu, oa khi oyi eni ea miesuo. ²³ Irarigho, ini igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo kpa e legba ni ogbokpa o ro o ngme emue ododa, eshebhe ali eni ea miesuo, ea ya lie khi ujili oo kpha e nya? ²⁴ Ama ini ogbokpa oo mekeguele, ni egbo ni ea miesuo okekhi ogbo ni oa lese emini a riele o ro lo le. Rote ingmemhi ni oo suo, o ro ya lese khi ona olamhe loli khi, ni o khi oni o mu pfi. ²⁵ Osheli isamhi udu eyoli e ya khueghie-a gboo. O de yeshi, oo ga Eshinegba, oo lie, “Eshinegba o la e iteva egbegbo.”

Ugamhi ni oa mhue ozughu

²⁶ Inyoghhuo, abi mhi ri ona ngme khi, ini a lona kugbe shi ugamhi, ni oghuo o ro mholi uwolo, okekha khi oghuo o mholi emini o sese, okekhi irokhase olese o mholi, okekhi emue oda olese oo ngme, okekhi aguele emini a ri oni emue olese ngme mholi. A riele enana nya ro kpaghie igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo obo. ²⁷ Ini ogbo o ya ngme emue oda, egbo aava tse e lese ngme, ini e khi e bu dose, e khi aase. Ama otuoghhuo oghuo o kpe ke ngme, ogboese oo guele abi oo ngme. ²⁸ Ini o khia khi ogbo oa la oni igba oyi eni e miesuo ni o ya ke mie oli emini oo ngme guele, oni oo ngme ungmehi emue oda ogho o khukhu unu, o lese nu egboli ali Eshinegba ke ngme.

²⁹ Emekeguele aava okekhi aase e dobe ya ke ngme, egbo enekpole e ku esho-a ni e lese abi ee ngme. ³⁰ O kha ke khia khi a ri irokhase khase ogboese

ni o shito oni ilegba, oni o kpe ngme egho, o mu migha. ³¹ Ee nya a dobe ya meguele, ama o khi otuoghhuo oghuo, ni enekpole e wena ali ni a ri udu shi we o. ³² Eni e mhue ayemhe imeguele e ke ri egheghe na egbe ro ngme ini ayemhe imeguele o la we egbe e gbe akanya. ³³ Irari khi Eshinegba oa khi ona ozughu, ama oyi opfomhe. Abi o li shi elemhi igba oyi eni miesuo nya.

³⁴ Ikpotsu e ke khukhu unu ini igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e legba, abi o li shi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo elese nya. A khi ze we ngme, e ri ochoghke deba omhese, abi ushi o ngme.† ³⁵ Ini e nono ni wewe e lese udi-ingme okhoghhuo, e la apfe mhila edowe. Emhi omama o khi ni okpotsu o ro la ilegba igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ngme.

³⁶ Abi khi oba oye e ungmehi oyi Eshinegba o te gba ekele, abi khi ee ghuo o lese ramhi egbe? ³⁷ Ini ogbokhoghhuo o sa khi omekeguele loli khi, okekha khi eri o lie khi loli mholi ayemhe ni o pfuase, o mema ya lese khi emini mhi keke e ghi e ena khi ushi oyi Onomhue lo. ³⁸ Ama ini ogbokhoghhuo o ri eloe gbe ungmehi ona, a li ri eloe gbe oli.

³⁹ Irarigho, inyoghhuo-mhe, a ke nono ni a meguele, ama emue oda ingmengme, o khi khi ighuighue. ⁴⁰ A ke riele emhikpa te ode ni oa mhue ozughu.

15

Irote eghuli guale oyi iKirisiti

¹ Mena mhia nono ni mhi yele e le inyoghhuo, ingme usomhi onete ni mhi ro tse abo ye e ni a miesuo, ni irudunga oye e o migha nga egbegbo.

² Oni usomhi onete ona a ro tsumhi e, ini a da mu emini mhi ro tse abo ye e mhue toto. Ini oa khi igho, eri a miesuo shi afue.

³ Abi mhi li te eke mie oni usomhi ni o lolo mu eloe, igho mhi li gue oli ye e. Usomhi khi,

* **14:21** Li ze Aza 28.11-12 † **14:34** Li ze Igbae 3.16

iKirisiti o ghu-a
to olamhe eyawa
abi a li keke oli
shi Ebe-no-pfuase.* 4 Khi a roli to,
a rote eghuli guise oli le
ele nuzi-ese,
abi Ebe-no-pfuase o ngme.†
5 O ri egboli khasē iPita,
o tigbe ri egboli khasē eni og-
bava.‡
6 O tigbe ri egboli khasē,
egbo ni e miesuo ni e bu dose
egbo egbhuē uye ali ishe (500),
ni e la asheghuo utoghuo,
ni o khia khi ebubu we
e kie la agbo,
eghuo o e she ghua.
7 O tigbe ri egboli khasē iJemhisi,
neni o tigbe gbo
ri egboli khasē ighiusomhi na kee
nya.

8 Ikpukhokho o, o li ri egboli khasē
mhe abi omō ni a bia shi eghēghē ni
aa kha bia li shi. § 9 Irari khi mhemhe
mhi ga kpoke na ighiusomhi na kee
enekpole nya a. Mhi aa fe fu te ni a
lu aghiusomhi na kee, itobo khi mhi
mu okhōli vule shi igbaa oyi eni e
mie iJesu iKirisiti suo oyi Eshinegba
o.* 10 Ama okhale ni mhia fute ni
Eshinegba o li na mhe o remhe khi
emini mhi khi. Ali khi okhale ni
o li na mhe o a li opfu-a. Ini a ke
gbo riēle oli bino, mhi she ga roshēka
gbe akanya dose we nya. Ama o a
khi mhemhe mhi dobe gbe oli, ama
okhale oyi Eshinegba ni o la mhe egbe
a gbe akanya lo. 11 Itobo igho, ini o
khia khi wewe e tsabo oni usomhi,
okekhi obō oyemhe o te bhale o, ung-
memhi oghuo anye kie ga ro o tse abo,
ni o khi emini a mie shi.

Irōte eghuli guale oyi eni eghua

12 Usomhi oyanye na. A she rote
eghuli guise iKirisiti le. Elo o ke ze
khi eghuo e e ro lie khi iteghuli guale
oyi eni e ghu-a o a la o sho? 13 Ini
irōte eghuli guise eni e ghu-a le o a la
o, ogho khi aa guise iKirisiti le. 14 Ini

o khia khi aa rote eghuli guise iKirisiti
le lo, itsabo oyawa, afue o kha khi,
igho li khi irudunga oyawa. 15 O a khi
igho tse, eni e pfi otsele kie egbholi ma
Eshinegba anye kha khi. Irari khi anye
she kpe pfi otsele guele na Eshinegba
khi o rote eghuli guise iKirisiti le. Ini
o khia khi igesikia o kha khi lo khi
aa ya guise eni e ghu-a le lo, eri o
kha rokhase khi o a guise iKirisiti le.
16 Irari khi ini aa ya guise eni e ghu-a
le, aa li guise iKirisiti le o li khi egho.
17 Ini o khia khi aa guise iKirisiti le,
irudunga oyeē o a kha mhue emini o
kha li na e. Ee a kha kie la okhena
ipfezomu shi olamhe eyeē. 18 Ogho li
khia khi, eni e ghuloa ni e mie iKirisiti
suo khi eri e li li opfu-a. 19 Ini o khia
khi agbo ana tse, irudushi ni awa
mhue na iKirisiti o pfo shi lo, awa a
opfu o kha bie gbē ne nya.

20 Egbegbi ingme ni o la o khi, a she
rote eghuli guise iKirisiti le, ni o ri
awa mie shi o khi a ya gbo guise eni
e ghu-a le. 21 Irari khi abi eghuli o
rote obō oyi ogho otuoghuo bhale ikhi
Adamu, igho irōte eghuli guise le o li
rote obō oyi ogho otuoghuo bhale ikhi
iKirisiti. 22 Irari khi abi egbokpa e li
rote obō oyi Adamu ghu-a, igho a li
ya rote eghuli guise egbokpa le, rote
obō oyi iKirisiti. 23 Ama a ya guise
egbogbo le abi o li te oli, iKirisiti o khi
oni odode, o kha nyene egbe bhale,
a tigbe li guise eni e mie oli suo le.
24 Ishegho ozukhomhi agbo o bhale, ini
iKirisiti o mu ekpabo ayemhe nya o le,
ali eni e mhue afu ali itoto nya, o tigbe
rue oni omhese nya na Eshinegba ita.
25 Irari khi iKirisiti o ya ke mhesē
ramhi ni Eshinegba o ro ya ri ebe oli
nya kpoke ekoawe eyoli.† 26 Obe ni o
ya kpukhokho mu o le khi, eghuli.
27 Irari khi Ebe-no-pfuase o ngme oli
khi “Eshinegba o ri emhikpa kpoke
ekoawe eyoli.” Onana o roli khasē gbo
khi aa li ri Eshinegba ma o ro kpoke
na iKirisiti, ikhi loli ni o ri emhikpa

* 15:3 Li ze Aza 53.5-12 † 15:4 Li ze Iwolo 16.8-10; iMat 12.40; Ika 2.24-32 ‡ 15:5 Li ze iMat 28.16-17; iMak 16.14; iLuk 24.34,36; iJon 20.19 § 15:8 Li ze Ika 9.3-6 * 15:9 Li ze Ika 8.3 † 15:25 Li ze Iwolo 110.1 ‡ 15:27 Li ze Iwolo 8.6

kpọkẹ ẹkoawẹ eyi iKirisiti.‡ 28 Itobo khi ini a da ri emhikpa shi omhẹse oyi iKirisiti se, ẹghẹghẹ agho loli oyoli ni o khi omioli, o ri egboli kpọkẹ na Ẹshinẹgba, oni o ri emhikpa kpọkẹ na li. Ẹshinẹgba o mhẹse ẹ shi emhi nya.

29 Elo zẹ ni egbo e ro o batazi na egbo ni e she ghu-a? Ini aa ya guise eni e ghua le, elo o zẹ ni a ro o batazi shi na wẹ? 30 Elo o zẹ ni anye ro ri agbo oyanye ẹ shi okhena ẹghẹghẹ kpa? 31 Anye ẹ la okhena eghuli ogbelekpa! Ititiegbe ni mhi ri itobo oye ẹ titi, irari emini iJesu iKirisiti oyawa o ri ele na ẹ, o remhẹ ngme ona. 32 Elo a dabi khi o khi eleli oyemhẹ ni mhi ro nu inyagbemhi ebe, ikhi emose egho na eoli Efesosi kholi? Ini aa ya guise eni e ghua le bhale agbo, Awa bie ke le awa a da,

irari khi awa ya ghu-a ako. §

33 Khi zẹ ni a sese wase-a. “Ikugbe egbo ebe o, o ma yese egbegbi angeli-a.” 34 Nyene egbe bhale egbhali eye, a tiegbe olamhẹ le. Eghuo ẹ e la o ni ẹa lese Ẹshinẹgba. Ni o ri omama mu ẹ, mhi ro ngme ona.

Idiegbe ni a rote eghuli guise le

35 Ama ogbo o dobe ya mhila ogbo, “Seẹ a lie guise eni e ghu-a le bhale agbo? Idiegbe onabi onoghwo e ke ya mholi?” 36 Ye ye oyeghe! Waa lese khi emini a ro ko o a ya zẹ ini o a li kpe ghua? 37 Ini a ri ukpamhi oakpa ko, o a ke ẹ zẹ ukpamhi nge, ama ugheghe oli o ke zẹ ngale. 38 Ẹshinẹgba o ri idiegbe ẹ na ikpamhi abi o ghole oli shi, ikpamhi emhi nya e mholi idiegbe oyewe. 39 Idiegbe oyi emhi nya ẹa li abeghuo. Egbo e mholi idiegbe oghuo, elamhako e mholi idiegbe olese, ipfeli ali ifele e mholi idiegbe eyewe. 40 Emhi ododa e la idane, emhi ododa e li la ekẹkẹ. Otse oyi emhi na idane, o khi oghuo, otse ni o la emini e la ekẹkẹ o khi o a. 41 Ovo o mholi otse oyoli o a ke, uki o mholi otse olese, ikpetata e mholi otse olese o a. Eni ikpetata e gbo somhotse

doşe egbe. 42 Igho o ya li ini a guise eni e ghu-a le. Idiegbe ni a ro to, eni ẹ ke a khi ni a ro to. Ama eri a guise oli le ni o a ke ya ke ghue. 43 Ini a roli to, o yemhi osue, o a mhuẹ itoto, ama ini a guise oli le o somhotse-a, o mhuẹ itoto. 44 Ini a roli to, o khi idiegbe ni a me alo gbugbugbu. Ini a guise oli le, o khi idiegbe ayemhẹ.

Ini idiegbe ni a me alo gbugbugbu o la o, idiegbe elemhi ayemhẹ o li la o. 45 Abi a li keke oli khi, “Omose onodode Adamu, eri a ma li ogbo ni o mholi ayemhẹ.” Ama khi Adamu ni o kpe ukhoko, ayemhẹ ni o ri agbo a na ogbo o khi.* 46 O a khi idiegbe ayemhẹ o kpe bhale, ama oni a me alo gbugbugbu, neni a me oyi ayemhẹ. 47 Adamu, omose onodode, itutu ena eke a ro ma li, Adamu onuzava iloghie o te tiemhile. 48 Eni e khi eyi eke, eri e li abi eni a ri itutu eyi eke ma, eni e khi eyi iloghie eri e li abi eni e rote iloghie bhale. 49 Ezeze abi awa li ri irokhokho oyi omose ni a ri eke ma so, igho awa gbo li ya ri irokhokho oyi omose ni o rote idane bhale so.

50 Mhi gue ona ye ẹ inyoghuo khi, emhi idiegbe ali emhi oia ẹa ya lo Eghiele oyi Ẹshinẹgba. U ke-lie khi eri idiegbe ni o ke a, o ke ya mholi okemhi shi oni iloghie ni o a ya ke. 51 A ri esọ shi egbegbingme osheli ona. Awa nya awa aa ya ghua, ama ini akala ni o kpukhoko o de, a ya mu awa mela-a, bia, 52 elemhi ikoko alo khueghie-a, ini oni akala ni o kpukhoko o de. Irari khi akala o ya de, eni e ghu-a e ya ri idiegbe ni o a ya ke gualẹ, a ya mu wẹ mela-a.† 53 Irari khi idiegbe ni o ke a o mema ya ri idiegbe ni o a ya ke so, oni o ghu o ri idiegbe ni o a ya ghu so. 54 Ishegho, ini idiegbe ni o ke a o ri idiegbe ni o a ya ke so se, ni idiegbe ni o ghu o ro ri idiegbe ni o a ya ghu so se, ungemhi ni ebe o ngme o bhale ya tse ni o li khi, “A she to eghuli lue

elemhi imuole.”‡

55 “Eghuli o, igho imuole

§ 15:32 Li zẹ Aza 22.13 * 15:45 Li zẹ Igbae 2.7
25.8 § 15:55 Li zẹ Osia 13.14

† 15:52 Li zẹ 1 iTeṣa 4.15-17 ‡ 15:54 Li zẹ Aza

ni u ke doḅe ya mu o le mena? Eghuli o! Ighe ekpabọ eyẹ mena?"§
 56 Olamḅe o ri ekpabọ na utamhi oyi eghuli e ta, ni o rọ kuali utse, olamḅe o rọte ushi mḅoli ekpabọ. 57 Ama awa kphemhi na Eshineḅba ni o ri imuḅle na awa rọte obọ oyi iJesu iKirisiti Onomḅue oyawa.

58 Irarigho, inyoghuo a migha gbaa. A gbe akanya oyi Onomḅue oyi e ke je odalo, abi a rọ leḅe khi akanya ni u da gbe na Onomḅue khi o a khi afue.

16

Ukpaghọ ni a mie ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ na iJerusalemu

1 Ni mhi rọ ngme nga ingme ikpaghọ ni a mie ni a rọ ya kpaghiẹ igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ni e la eke iJudia obọ, ni a keke shi ebe ghi mḅe. A ke li abi mhi gueye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ni e la eke iGalesha e li ke rieḅe.* 2 Uka khi uka kpa, a ke rọte ikpaghọ ni a gbe, rue shi asheghuo abi ogbogbo o mḅue, ini a khi gbo ke zẹla ikpaghọ elese ini mhi bhale. 3 Ini mhi bhale, mhi ya keke ebe na egbo ni á zẹ, mhi keke shi o khi wewẹ a ghie, e tsua isomhopfa eyee je iJerusalemu. 4 Ini o ke khia khi o ti ni mhi li ye, anye ga kia.

Omḅese ni iPolu o mḅese

5 Mhi ya bhale ya me e ini mhi rọte iMasidonia doḅe se.† 6 Mhi nu e ya la deḅe. Otḅe, mhi ga la agho okase nya. Eghẹghẹ agho a ke ri ukpaghọ kpaghiẹ mḅe obọ je obiobini mhi ke ya je. 7 Mhi aa nono ni mhi me e eḅe memena, mhi aa nono ni mhi leḅe te agho doḅe tḅe. Mhia nono ni mhi nu e shito tḅe ukukuọ ini Eshineḅba o lama. 8 Mhi ya la Efesoḅi ramhi eḅe ukpe iPetikositi,‡ 9 irari khi asha oniemi o khueghie-a na mḅe shi ana ni mhi rọ me asha gbe akanya Eshineḅba. Ama khi eni e mu okhue vule shi mḅe o e bu.§

10 Ini iTimoti o bhale, a lolo mu oḅi epfese, irari oni o gbe akanya na Eshineḅba nabi mḅemḅe o li khi.*

11 Ogbokhoghuo o khi ri eḅe gbe oḅi, ama a kpaghiẹ oḅi obo ni o rọ doḅe ti okiali eyoḅi je odalo shi opfomḅe, ni o doḅe bhale deba mḅe. Mhia kḅe oḅi, ali inyoghuo enekpoḅe.

12 Ingme oyi Apolosi. Eri mhi ga lolo ye oḅi ude o kọ ya feḅi e, loḅi ali inyoghuo enekpoḅe. Ama o a ghọle oḅi ni o rọ ye memena, ama ini o mḅue oni eghẹghẹ, o ya bhale.

13 A ke to eḅe eke, a migha gbaa shi irudunga, a khi egbo ni e mḅoli aye, a khi eni e toto. 14 A ri inono ke gbe ikanya eyẹ nya.

15 A leḅe khi iSitefanasi ali omḅue-apfe oyoli nya, e kpe todode khi eni e miesuọ shi obini eke Akhaya. E she ri egbewe na ugamhi oyi egbo ni a pfa na. Mhi lema e,† 16 a ke nyese ukhomhi na omḅese oyi egbo eghogho ali ogboese ni e nu we e gbe ikanya eghogho.

17 Egbe e ma mu mḅe shi ibhale oyi iSitefanasi ali iFotunatusi ali Akhaikusi irari wewe e ke to-eoli e abi aa rọ la akaghọ. 18 Eri e ri egbe mu mḅe e ti ayemḅe oyemḅe nga, abi e ri egbe mu e. Egbo enana, e ti ni a tḅe, e mu akanya.

19 Igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ eni e la eke Esha ee tḅe e. Akuila ali iPisilia ali igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ni e lona apfe oyewe, e li e tḅe e otḅe irudunga.‡

20 Inyoghuo nya ni e la ana ee tḅe e. A ke tḅe egbe egbegbi otḅe a gheḅe mu egbe. 21 Mḅemḅe iPolu mhi ga ri obọ ma ebe ona. 22 Oni o a da nono ingme oyi Onomḅue ne, Eshineḅba o ya pfa ezọ mu oḅi. Mhi lema, Onomḅue o keḅe bhale. 23 Okhale oyi iJesu Onomḅue o ke deba e.

24 Inono oyemḅe o ka nu e la nya ni a khi eyi iJesu iKirisiti. Atḅe.

* 16:1 Li ze iRom 15.25-26 † 16:5 Li ze Ika 19.21 ‡ 16:8 Li ze iLev 23.15-21; iDeut 16.9-11 § 16:9 Li ze Ika 19.8-10 * 16:10 Li ze 1 iKori 4.17 † 16:15 Li ze 1 iKori 1.16 ‡ 16:19 Li ze Ika 18.2

Ebe onuzi-eva ni iPọlu ọ keke ghi egbo iKoritia Eni e miesuo

¹ Mhemhe iPọlu, aghiusomhi na keke oyi iJesu iKirisiti ni Eshinegba ọ ze abi o ghole ọli shi mhi khi, li shi inyoghuo awa iTimoti. Mhemhe mhi keke ebe ona ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo onayi Eshinegba ni e la ẹli iKoriti ali eni a pfa na nya ni e la eke Akhaya.*

² Mhi lema Eshinegba ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue e ka li okhale na e, e ri opfomhe na e.

Eshinegba ona irudushi nya

³ Awa kuęhie Eshinegba, ni ọ khi ita iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, loli ọ khi ita ona ilelemhi, ni ọ khi Eshinegba na irudusho nya. ⁴ Loli ọ ri udu e shi awa ọ ini awa la osoli khi osoli, ni awa li dobe ri udu shi eni e la osoli ọ, ikhi irudusho onabi Eshinegba ọ ro shi awa ọ. ⁵ Itobo khi awa li nu iKirisiti me osoli ebubu eyoli, awa li ya rote obo oyi iKirisiti kemhi irudusho oyi Eshinegba ni o gbeku ọ. ⁶ Anye kha me osoli, ni a ro mholi irudusho ali imiepfuese lo. Okekha khi eri a ri udu shi anye ọ, ee a ri udu shi ọ, ni o re e mholi irabomudu ri egbe mie osoli onabi anye li ri egbe mie. ⁷ Iregbenga ni anye regbenga e, o kie migha, itobo khi anye lese khi abi a li nu anye me osoli eyi anye, igho a li nu anye mholi okemhi shi irudusho oyanye.

⁸ Inyoghuo, anye e nono ni a lese osoli ni anye me obini Esha. Eri anye me ukpokpomhi omunu ni o ne anye abo. Ni o khia khi eri anye ke khena egbe anye eghuli ukhomhi.† ⁹ Eri anye she ri ọli shi udu khi eni eghuli o mema ke ya gbe anye ke khi. Eri a me ona ini anye khi regbenga egbe anye, se ni Eshinegba tse ni ọọ guise oni o ghu-a le. ¹⁰ Loli ọ rue anye okhena

eghuli ukhomhi le, ọ ya rue awa ọ le. Loli awa ri udu nga khi ọ ya gbo rue awa ọ le. ¹¹ A li ri iromhi ke kpaghie anye obo, ini ebubu egbo e me asha ri itobo oyanye kphemhi na Eshinegba, oni ọ pfo udu ri iromhi ni ebubu egbo e so a tse.

IPọlu ọ mu ugbamhi eyoli pfi

¹² Anye ma tono obo udu shi ọ, udu oyi anye ni ọọ gue anye ezo o gbo pfi otsese shi ọ, khi, angeli oyanye elemhi agbo ona ali angeli ni anye nu e ngeli, khi ikhueghie elemhi-a ali igesikia oyi Eshinegba o ri anye e gbe akanya. Oa khi iletingme agbo anye te riele ona, ama okhale oyi Eshinegba a ro riele ọli. ¹³⁻¹⁴ Emini a dobe ya ze, ni o ya gbo lo e esọ anye keke ghi e. O kha rie khia khi emini anye e ngme oa lo e esọ pfo ne, anye mholi ọ shi udu khi o ya lo e esọ pfo nya elelese, ni a ri anye ke tono obo udu, abi anye li re e ya ke tono obo udu, ogbele oyi iJesu Onomhue oyawa.

¹⁵ Itobo khi mhi aa mholi akhokhomhe shi ona, mhi ro nono ni mhi kpe bhale ya bino e, ni a mholi ikhivose asha eva. ¹⁶ Mhi she gba li khi mhi bhale ya bino e ini mhia le iMasidonia ali ini mhia jele, ni mhi me asha mie e ikpagho ro ye eke iJudia.‡ ¹⁷ Eri a dabi khi mhia dobe ya lie khi emini mhi ya riele na, ni mhi riele ọli? Abi khi eri mhi li abi ogbo ni ọ khe, "Ii." O gbolo e, "Iiye." Ini mhi ba riele oghuemhe oyi ogbo? ¹⁸ Abi ungmehi oyi Eshinegba o migha shi igesikia, igho emini mhi gueye e oa li khi unu eva ni o ri utoghuo lie "Ii." Ali "Iiye." ¹⁹ Itobo khi iJesu iKirisiti Omi Eshinegba ni mhemhe ali iSivanosi ali iTimoti anye ro tse abo ye e, oa khi, "Ii." Ali "Iiye," egheghe oghuo. Ama Eshinegba "Ii," ọ khi.§ ²⁰ Irari khi emiemini Eshinegba ọ ro nga nya, iJesu iKirisiti ọ rewe nya khi, "Ii." Irarigho, rote iJesu iKirisiti awa te e mie "Atse." Ni anye ro ri ufumhi na Eshinegba. ²¹ Ama Eshinegba ọ ri anye

* **1:1** Li ze Ika 18.1 † **1:8** Li ze 1 iKori 15.32 ‡ **1:16** Li ze Ika 19.21 § **1:19** Li ze Ika 18.5

ali ẹẹ migha elemhi iKirisiti. Lọli ọ zẹ awa. ²² Ọ she shi ọlẹlẹ oyọli shi awa egbe. Ọ ri Ayemhẹ-nọ-pfuase shi awa udu abi ọlẹlẹ ni ọ khi iyóbọ shi emini Ẹshinegba ọ ya riẹlẹ na awa. ²³ Ama mhi zẹ Ẹshinegba ọtsẹlẹ, lọli ọ lẹsẹ udu oyemhẹ. Itobọ khi mhi aa nono ni mhi ri elemhi ibibi nu ẹ ngme, lọli mhi aa rọ ke ye iKoriti. ²⁴ Ọa khi eri anye ri ekpabọ gueyẹ ẹ emini a ya miesuọ. Anye lẹsẹ khi a migha gbagbagba shi irudunga. Itobọ ni a mhọli oghẹlẹ anye rọ nu ẹ gbe akanya.

2

¹ Lọli o zẹ ni mhi rọọ khi, mhi aa ke gbo ya bhale deba ẹ, ini mhi khi yese ẹ udu-a. ² Ini mhi yese ẹ udu-a, oghuo ọ la akaghọ ni ọ ya ri egbe mu ẹ. Sẹ ni ọni ogbọ ni mhi yese udu-a. ³ Lọli o zẹ ni mhi rọ kẹkẹ ebe oghọ ghi ẹ, itobọ khi mhi aa nono ni mhi bhale ya mẹ iyese-udu-a obọ eyi eni e kha remhẹ ghele. Irari khi mhi lẹsẹ khi ini mhia ghele ẹghẹghẹ aghọ, ẹẹ a liẹ ke ghele. ⁴ Elemhi ukpokpomhi osoli ali amẹ eviẹ mhi te ẹ kẹkẹ ebe ona ghi ẹ, ọa khi eri mhiẹ ni udu o ba yese ẹ-a, ama ni a rọ lẹsẹ abi mhi nono ingme oye nya ramhi. ⁵ Ama ini ogbokhoghuo ọ pfi iyese udu-a, ọa khi mhẹmhẹ ọ mema lolo yese udu-a, ama ẹẹ nya ọ rọte opfoghuo yese udu-a. Ama khi, mhia nono ni mhi ngme ọli ze dọsẹ ana. ⁶ Osoli ni ebu bu ẹ e lama shi a na ogbọ ọnana, e bu. ⁷ Ama a rọ topfa li a gbo ri udu shi ọli ọ, ini ọ khi yese udu-a dọsẹ ode, ni o te ya pfanọ ku ọli alo. ⁸ Mhi lema ẹ, a zẹ ni ọ lẹsẹ khi egbegbọ a nono ingme oyọli. ⁹ Eri mhi mu ẹ fẹ bino ni mẹ ini a ri ungmehi oyemhẹ ya gbe akanya. ¹⁰ Ini a rọ topfa ogbokhoghuo shi emini ọ riẹlẹ, mhẹmhẹ mhi li rọ topfa li. Ini o khia khi mhi mhue emini mhi kha rọ topfa, mhi she rọ topfa. iKirisiti ọ khi ọtsẹlẹ oyemhẹ khi mhi she rọ topfa. ¹¹ Ẹghẹghẹ aghọ, ọkphaghie ọa mẹ ashikhoghuo regbenga dọbẹ mu

awa ọ ya le, itobọ khi awa aa khi eni ẹa lẹsẹ igbamhi eyi ọkphaghie.

Egbe akanya ena ishobọ onogbọ

¹² Abi mhi rọ bhale iTiroasi ya gue usomhi onete oyi iKirisiti le, mhi mẹ ọli khi Ẹshinegba ọ khueghie ode-a na mẹ shi akanya oyọli, shi oobọ. ¹³ Udu oyemhẹ ọa sheshe, itobọ khi mhi aa mẹ iTatọsi oobọ. Ighọ mhi tse ẹgbọ ena obọ okhila, mhi ya je iMasidonia.*

¹⁴ Ama, awa kuẹghie Ẹshinegba. Lọli ọ zẹ ni iKirisiti ọ rọ ri awa la orọlọ ni a la mie obọ abi eni e mu ọ le. Ọ ri awa ri ilẹsẹ oyi iKirisiti ẹ gbhiaku asha kpa abi ikphela. ¹⁵ Ẹshinegba ọ she ri awa mele ighiusomhi eyoli-a, ni awa ba ri usomhi onete oyọli gbhiaku asha kpa, abi ikphela oyi ituale ni ọọ pfi e o liẹ gbhiaku, ni o lo iteva ẹgbọ eni a mie ẹ pfuese ali eni ẹ nono ni wẹwẹ e pfua. ¹⁶ Uwemhi úgbọ oyi eghuli, usomhi oyawa ona o khi shi eni e ya pfua, ama upfiemhi oyi agbọ o khi shi eni a mie ẹ pfuese ọ. Oghuo ọ dọbẹ gbe onana? ¹⁷ Anye aa khi eni e ri ungmehi oyi Ẹshinegba nono ẹpfue abi ẹgbọ eghuo ẹ li. Ama ighiusomhi eyi Ẹshinegba ni e ri igesikia ngme ungmehi oyọli anye khi. Ekpabọ oyi iKirisiti anye rọ gue usomhi oyanye le. Ẹshinegba ọ khi ọtsẹlẹ oyanye.

3

Eni ẹẹ ga ena ishobọ onogbọ

¹ Ọa ya li abine khi eri anye ke ẹ titi egbe anye mena? Anye ẹa li abi eni ẹ mie ebe ni a titi wẹ shi neni e tsabọ ungmehi ye ẹ, ali ni e kha gbolo te aghọ vu e gbo mie ẹ ebe oghoghọ olese? Anye ẹa mhọli emini anye ri ebe eghoghọ ọ riẹlẹ. ² Ẹẹ oye ẹ a khi ebe oyanye ni a kẹkẹ shi ekelemhi udu oyi anye ni ẹgbọ nya e mẹ ẹ zẹ. ³ Eri o rọkhasẹ khi ebe ni iKirisiti lẹlighuo ọ kẹkẹ, a khi. Itobọ khi a mie itsabọ ungmehi oyanye suọ. Ọa khi ogbọ ọ ri atsu kẹkẹ ẹ shi ebe, ama Ayemhẹ oyi Ẹshinegba ọ kẹkẹ ẹ. Ọa

* **2:13** Li zẹ Ika 20.1 * **3:3** Li zẹ Okiali 24.12; iJere 31.33; Ezik 11.19; 36.26

khi ukiękiemhi ęęę ọ kęķę ę shi ama elemhi udu oyi ęgbọ.*

4 Onana o khi iregbenga ni anye mhọli na ęshineęba rọte obọ oyi iKirisiti. 5 Ọa khia khi eri anye ghọ gue ę gbe oni akanya ona, ama ęshineęba ọ ri igueębe-akanya ona na anye. 6 Lọli ọ ri anye khi egueębe oyi akanya igue ungmehi oyọli le, na ishobọ onogbọ, ni ọa khi oni a kęķę shi ebe, ama ena elemhi Ayemhe. Irari khi emini a kęķę shi ebe, eri o ri eghuli ę bhale, ama Ayemhe o ri agbọ a na ọgbọ.†

7 Ushi oyi iMosisi ni o ri eghuli bhale, ni a kęķę shi ikiekiemhi eęę, ufumhi ni o gę nyanyanya, ni ọọ kala, o deba bhale. Ini oni ufumhi ona ni o zę khi ęgbọ iZireni ęa ke dobe ę bino iMosisi alo ukhomhi tatata, o kala,‡ 8 Seę ufumhi oyi ikanya eyi Ayemhe ni o ri agbọ a na ọgbọ o ke beęhi ya li? 9 Ini ufumhi o la ugamhi ni o ri eghuli ę bhale, seę ugamhi ni o ri ipfuase ę bhale ọa li ya mhọli ufumhi oni o fune? 10 Itobọ ona, awa dobe ya lie khi emini o kpę lighọ mhọli ufumhi ni o gę nyanyanya ęlele, ọa ke mhọli ufumhi, itobọ ufumhi oyi emini o ke to-ęoli ọli. 11 Ini emini oo kala, o mhọli ufumhi, seę ufumhi ni o la oni o migha agbọagbọ ọọ lie fu ne.

12 Itobọ khi anye mhọli oni irudushi ona anye rọ li ghọ mhọli igbeudu. 13 Anye ęa li abi iMosisi ọ li, ni o ri ijeęeti ku alo ini ęgbọ iZireni e khi me abi oni ufumhi ni oo gę nyanyanya oghọ, ọ li i kala li alo-a.§ 14 Ama eri a guese we udu, irari khi ramhi amo, eri a kie ri oni ijeęeti oghọ ku we alo, ini ęę zę ebe ishobọ ona ęlele. Ini ọgbọ ọ rọ ghi iKirisiti ko tse, ọ rọ ọ rue ọgbọ oni ijeęeti alo-a. 15 Ighọ o kie li ogbe na amo, eri ijeęeti o kie guese we udu ini ęę zę oni Ushi oyi iMosisi. 16 Ama ini ọgbọ da mupfi bhale deba Ọnọmhue ne, ọ rue ọli oni ijeęeti ode-a.* 17 Ọnọmhue ni a ngme shi akana ena, lọli khi iKirisiti, Ayemhe oyọli ọ

te ę gbe akanya, ali khi ashini Ayemhe oyi Ọnọmhue o da la ne, ępfua o la akaghọ. 18 Alo eyawa nya ni aa ri ijeęeti ku, o ri ufumhi oyi Ọnọmhue ę gę nyanyanya abi ughegbe. Oni ufumhi oghọ, obọ oyi Ọnọmhue o te bhale, ni ọ khi oni Ayemhe. Lọli ọ mu awa pfi ya li abi lọli, rọte ufumhi ni o rue ę nga ọ.

4

Osoli ali ọsuehę ni e la akanya oyi iKirisiti

1 Irarighọ, aborokhia khi ilelemhi oyi ęshineęba anye rọ mie akanya igue ungmehi le ona eghọ, lọli egbe ęa rọ pfo anye-a. 2 Eri anye ri ochoghọ she kie angeli osheli ali omama. Anye ęa ya ngeli angeli ikpamhika wekhi eri anye ę mu ungmehi oyi ęshineęba ukhomhi pfi kpọķę. Ochoghọ eri anye ri emini e khi igesikia khasę gboo, abi o khi shi ukpeloe oyi ęshineęba. Onana o ri ęgbọ mie shi ọ khi eni a ri egbe ę nga anye khi rọte udu oyewe ni ọọ gue we ęzọ. 3 A kha usomhi onete ni anye gue ę le sheli, eri a rọli sheli na eni e ya pfua. 4 Okphaghie ni ọọ mhese ę shi agbọ ona, ọ she zuse ęgbọ ni ęa miesuo udu ini e khi me akpa ali ufumhi ni o la usomhi onete oyi iKirisiti, oni lọli ali ęshineęba e li abeghuo tee. 5 Irari khi anye aa ri egbe anye tse abọ, ama iJesu iKirisiti anye rọ ọ tse abọ, khi lọli ọ khi Ọnọmhue, ali khi eni ęę ga enaye ę anye khi, irari oyi iJesu. 6 Ebe-nopfuase ọọ, “ęshineęba ọ gueye akpa o rọte alo ebili gę lasele.” Mena oni ęshineęba ọ ri akpa oyọli ę gę shi elemhi udu oyanye, ni ęę a rọ lese khi ufumhi oyelue khi, alo eyi iJesu iKirisiti a te ę me ọli.*

7 Eri anye li abi akhe afue ni a ri oni ępfue onana shi. Ona o rọkhasę khi ekpabọ eniemhi, obọ oyi ęshineęba e te ę bhale, ọa khi obọ oyanye. 8 Isheghuo a na anye osoli, ama ọa pfuse anye-a. Isheghuo anye mhọli

† 3:6 Li zę iJere 31.31 ‡ 3:7 Li zę Okiali 34.29
§ 3:13 Li zę Okiali 34.33 * 3:16 Li zę Okiali 34.34 * 4:6 Li zę Igbae 1.3

§ 3:13 Li zę Okiali 34.33 * 3:16 Li zę Okiali

akhokhomhe, ama anye ̄a la okhena. ⁹ A me anye omi olimhi ama Eshinegba ̄a tsua anye pfi-a. A gbe anye de eke, ama anye ̄ ghua. ¹⁰⁻¹¹ Ogbelē kpa anye r̄o la okhena eghuli itob̄o oyi iJesu. Eri onana ni anye ̄ me egbe o li abi irokhokho eghuli ni iJesu ̄ ghu, eghēghe agh̄o ni ̄ ri egbol̄i khasē elemhi agb̄o oyanye. ¹² Onana o guele khi akanya ni anye gbe ̄ na iJesu, eri o ri anye la okhena eghuli ogbelēkpa, ama agb̄o onogb̄o o r̄o ̄ na ̄. ¹³ Ebe-no-pfuasē ōo, “Irari khi mhi mh̄oli irudunga mhi r̄o ngme.” Oni ayemhē irudunga onana, anye li r̄o ngme.† ¹⁴ Anye lēsē khi Eshinegba ni ̄ r̄ote eghuli guise iJesu Onomhue le bhale agb̄o ̄ ya li r̄ote eghuli guise anye le, o rue anye ali ̄ ̄ bhale odalo oȳoli. ¹⁵ Itob̄o oyēē a r̄o riēlē enana nya, ni ebubu egb̄o e lēsē okhale ni Eshinegba o li, ishegh̄o ni e ke s̄o iromhi ikphēmhi ri ufumhi na Eshinegba.

Agb̄o irudunga

¹⁶ Itob̄o onana, egbe ̄a tigbe ya pfo anye-a, ini anye ririē kuan̄o-a pfo, ama ogbelē kpa ekelemhi udu oyanye o r̄o ̄ khi onogb̄o-a shi ̄. ¹⁷ Eri ikuku osoli ni ̄a ya tēsē eyi anye, e muno anye egbe ̄ khē ufumhi na agb̄oagb̄o. L̄oli o zē khi osoli eyi anye e li abi emhi afuē shi anye ̄. ¹⁸ Emini áá me ̄loe ̄a ya la ̄ agb̄oagb̄o, ama emini aa ya me ̄loe ̄ ̄ la ̄ agb̄oagb̄o. L̄oli o zē khi anye ri udu oyanye shi emini aa ya me ̄loe.

5

Apfē oyawa na iloghie

¹ Anye lēsē khi ini idiegbe oyanye ona, na elemhi agb̄o, ni o li abi okholo, o ghua, anye mh̄oli idiegbe olese ni o r̄ote ob̄o oyi Eshinegba bhale. Ikhi idiegbe no ̄a ya ghu ni o la iloghie, owa ni ̄a khi ab̄o a r̄o mama li. ² Memena eri anye la oni elemhi idiegbe na agb̄o ona a to ekperumhē-a, irari khi eri ōo gh̄ole anye ni a kpha

oni owa na iloghie s̄o anye. ³ Itob̄o khi ini a r̄oli s̄o anye, anye ̄a ke ya la irumheba. ⁴ Irari khi abi anye kie li la idiegbe ona agb̄o ena, eri anye ̄ to ekperumhē-a abi eni egbe ̄ to. ̄a khi eri anye ̄a ke nono ni anye ké la oni idiegbe oyanye ona, ama eri ̄ gh̄ole anye ni a ri idiegbe na iloghie ni ̄a ya ghu ghue egh̄o s̄o anye. Eghēghe agh̄o ni agb̄o o to idiegbe ni ōo gh̄u luē elemhi imūole. ⁵ Eshinegba ̄ ma anye shi agb̄o na agb̄oagb̄o ona, l̄oli ̄ gbo ri ̄ni Ayemhē shi anye egbe ni ̄ khi iyob̄o khi l̄oli ya riēlē emini ̄ r̄o nga na awa. ⁶ Irarigh̄o, anye r̄o ̄ mh̄oli igbedu eghēghe kpa.

Anye gbo lēsē khi ini anye kha da la apfē elemhi idiegbe oyanye ne, anye ̄a ke nu Onomhue la. ⁷ Ama irudunga o ri anye la agb̄o, ̄a khi emini anye ri ukp̄eloe me, o ri anye la agb̄o. ⁸ Udu oyanye o migha gbaa shi ̄, khi, oo kha ti anye ̄loe ni anye lase idiegbe oyanye ona le, ni anye nu Onomhue la apfē. ⁹ Irarigh̄o, eri anye r̄o li shi udu oyanye khi anye mema ya riēlē emini o gh̄ole ̄li, okekha khi anye ke la apfē elemhi idiegbe oyanye o, okekhi anye ̄a la apfē elemhi idiegbe oyanye. ¹⁰ Irari khi awa nya, awa mema bhale ya migha odalo ukp̄ekhomhi iguēz̄o oyi iKirisiti, ni ogb̄ogb̄o ̄ r̄o mie ifata ni o khi oȳoli, shi emini ̄ riēlē abi ̄ r̄o la idiegbe oȳoli, shi oni o ti o, shi oni ̄a ti.*

Akanya iri-egb̄o ali Eshinegba riēlē

¹¹ Irarigh̄o, abor̄okhia khi anye lēsē emini inulishi oyi Onomhue o khi egh̄o, l̄oli anye r̄o r̄oshēka r̄oli ̄ lo egb̄o es̄o. Emini anye khi o ga khueghie-a shi Eshinegba ̄, anye gbo sa khi o gbo ligh̄o khueghie-a shi udu oyēē, ni ōo gue ̄ ̄z̄o. ¹² ̄a khi eri anye titi egbe anye ̄ khasē ̄, ama eri anye ri eghēghe ̄ na ̄ ni a me asha ri anye ke gha. Eghēghe agh̄o ni a me emini a ya s̄o egb̄o eni e ri emini ri ukp̄eloe ̄ me ̄ gha, ocho ni e kha r̄o ri emini e la udu, ke gha. ¹³ Ini anye ̄a ke lēsē emini anye ̄ riēlē, irari oyi Eshinegba

† 4:13 Li zē Iwolo 116.10 * 5:10 Li zē iRom 14.10

lọ, anye kha ke lese emini ẹẹ riẹle o, irari oye ẹ lọ. ¹⁴ Inono oyi iKirisiti o mhese ẹ na anye, itobọ khi anye me ọli me khi ogbo otuoghuo o ghu-a na agbo nya, irarigho eri awa li ghu pfa olamhe. ¹⁵ Eri iKirisiti o ghu-a na ogbokpa ini eni e la agbo e khi ke la agbo na egbe we, ama ni e ke la agbo na oni o ghu-a ni a gbo guise le na we.

¹⁶ Itobọ igho, rote ana je odalo, anye ẹa ke ri ukpeloe ni egbo na agbo e ro bino egbo ke bino ogbo khoghuo. Ini o ririe khia khi anye kpe lina ri ukpeloe agbo bino iKirisiti egheghe ni o dose, anye ẹa ke ligho. ¹⁷ Irarigho, ini ogbo o da she ku ma iKirisiti o ne, ogbo onogbo ni a lese ma o ke khi, agbo onodio o she dose, agbo onogbo o ke la. ¹⁸ Eshinegba o ga riẹle eni emhi enana nya. Loli o ri awa ni awa kpe khi ebe ọli nu egbeoli riẹle, rote obo oyi iKirisiti. O ri akanya na awa, awa ro ke ri egboese nu lue riẹle. ¹⁹ Eri Eshinegba o ri egbo na agbo nya nu egboli i riẹle rote obo oyi iKirisiti, ni o khia khi Eshinegba ọa ri olamhe mu ota so we. Igho o she ri usomhi ni a ro ri egbo ali Eshinegba a riẹle nga awa obo. ²⁰ Irarigho eni e to eloli iKirisiti awa ke ri irarigho khi, ni o ro li abine khi eri Eshinegba o rote unu oyawa a lema egbo. Anye lema ẹ na iKirisiti, a ka nu Eshinegba ro riẹle. ²¹ Eri Eshinegba o ri iKirisiti ni ọa mhọli olamhe mele ona olamhe itobọ oyawa, egheghe agho, ni awa me asha rote iKirisiti mhọli ipfuase oyi Eshinegba.

6

¹ Abi eni wewe ali Eshinegba e ga a gbe akanya oghuo, anye lema ẹ, a khi ze ni a mie okhale oyi Eshinegba shi afue. ² Irari khi Eshinegba ọọ lie, “Abi egheghe ni mhi ro ya riẹle isomhelemhi na ẹ, o ro ramhi, mhi ri esọ shi ẹ eke, abi ogbele imiepfuese oye o ro ramhi, mhi kpaghie ẹ obo.”

* 6:2 Li ze Aza 49.8 † 6:5 Li ze Ika 16.23

Mhi gueye ẹ khi memena o khi egheghe isomhelemhi, amo khi ogbele imiepfuese.*

³ Anye ẹa ya pfi ozuode shi ogbokhoghuo ode, ini egbo e khi me emini ọa ti okhoghuo gue shi akanya oyi Eshinegba ni anye ẹ gbe. ⁴ Ama abi ighumha eyi Eshinegba ni anye khi, eri anye ri emini anye khi khaso odekhode, abi anye li ri egbe mie osoli ali umhame ali iyese-udu-a. ⁵ A gbe anye itali, a gbo mu anye shi ogba-ighumha, a la onyaghu kuale anye utse, anye gbe akanya agbeghua, anye mhue umha-ke-lese ali okiamhi.† ⁶ Ama anye kie la elemhi ipfuase ali ilese, ali irabomudu ali isomhelemhi, rote Ayemhe-no-pfuase ali inono ni o rote udu igesikia lasele. ⁷ Anye ẹ ngme ingmemhi igesikia, ali ekpabo oyi Eshinegba o la anye egbe ẹ gbe akanya. Akhegbe oyanye khi igue-ngeli odalo oyi Eshinegba, abi okhọli-okhue o lie mu itsua okhọli mhue obita ali ogobo. ⁸ A ri ekpe na anye a gbo yeghe anye-a, a ngme onete oyanye, a gbo ngme onobe oyanye. Anye egbo igesikia, a lu anye elo-egbhue, ⁹ E li anye abi eni aa lese, ama a kie lese anye, a li anye abine khi eni e ghuloa anye khi, ama, a me ọli me khi anye kie la agbo. A na anye osoli ama aa gbolo anye-a, ¹⁰ Anye mhọli iyese-elemhi-a, ama anye kiele e ghele, anye li abi eni ẹa mhue, ama eri anye ri ebubu egbo khi eni e pfue. Anye li abi eni ẹa mhọli emhi khoghuo, ama emhikpa anye mhue.

¹¹ Egbo iKoriti, anye she ri igesikia nu ẹ ngme, anye khueghie udu oyi anye-a gbodogio deba ẹ. ¹² Anye ẹa ti egbe je ukhokho inono ni anye mhọli na ẹẹ, ẹẹ tse aa ke nono anye. ¹³ Irarigho, mhi nu ẹ ngme abi eniye eyemhe, a li mhọli usamhi nabi anye sa deba ẹ na anye. A khueghie udu oye ẹ-a na anye gbodogio.

¹⁴ Khi ze ni u nu oni ọa miesuo ke riẹle emhi kugbe. Se, igesikia ali

egbhọli e li guẹ la asheghuo kugbe? Elo o ku ákpá ali obili gbe? ¹⁵ Elo e ku iKirisiti ali Okphaghie? Abi elo oni o miesuo ali oni ọa miesuo e mhọli kugbe? ¹⁶ Ilama-kugbe onoghuo o la Owa Oyi Eshinegba ali ikhumhi o? Irari khi Owa Oyi Eshinegba ni o la o, awa khi, ezeze abi Eshinegba o ngme ọli khi,

“Mhi ya la we elemhi,
mhi la we iteva a kia,
mhi khi Eshinegba oyewe,
we we e khi egbo eyemhe.” ‡

¹⁷ “Irarigho, a rote we iteva lasela,
ni a khi ọda shi we o,
ali a khi ri obo ti
emini ọa pfuase,
egheghe agho
ni mhi ti e mama egbe.”

Eshinegba Onomhue no fune nya,
o ngme na. §

¹⁸ “Mhi ya khi ita e,
ee a khi imimhe
emose ali ikpotso.”

Eshinegba Onomhue no fune nya
o ngme na.*

7

¹ Aborokhia khi awa mhọli ishobo ena, emole mhe, awa kpe idiegbe ali ayemhe oyawa-a, rote emini e ri ichimhi e shi ogbo egbe ali ayemhe nya. Awa ke roshaka ini awa dobe ramhi iropfuase pfo nya, itobo khi awa a na ulishi Eshinegba.

Igbaa oyi eni e mie ifesu iKirisiti suo e ri egbe mu ipolu

² A khueghie udu oye e-a na anye. Anye ẹa li ogbokhoghuo onobe, wekhi eri anye yese ogbokhoghuo udu-a, uke-liẹ khi eri anye li ogbokhoghuo le. ³ Ọa khi eri mhi ngme ona ro pfueche e-a, irari khi mhi kpe ngme ọli khi ingme oye e o la anye elemhi udu ramhi ni anye ro ya lama nu e ghua, okekhi ni anye ro nu e la agbo. ⁴ Mhi lolo regbenga e, mhi ma re e gha gba. Elemhi osoli ni anye me nya,

eri iridushio ali oghela oyanye o vo o tsuakua.

⁵ Irari khi abi mhi ro lo iMasidonia le, idiegbe oyanye ona ọa mhọli iyemhe okhoghuo. Ode-khode a na anye osoli, eghuo e nu anye wola, ulishi o la anye udu.* ⁶ Ama Eshinegba na irudusho, ni o ri udu e shi oni egbe e pfo-a o, o ri iTatosi ni o bhale ri udu ke shi anye o. ⁷ Ọa khi ibhale oyoli tse o ri udu shi anye o, ama abi a li ri udu shi ọli o. O gbo gueye anye abi o lie ghole e ni a me mhe, ali abi a li vie oya, ali abi ingme oyemhe o li mu e egbe. Irarigho, oghela oyemhe o ro fu dose abi o kpe li ghue.

⁸ Ini ebe ni mhi keke ghi e, o ri iyese-udu-a na e, ọa limhe egbe abine khi emini ọa ti ni mhi riela. O kie remhe chima, mhi me khi ebe oyemhe o re e yese udu-a ukuku egheghe. ⁹ Ama egbe e kiele mu mhe, ọa khi itobo khi mhi ri udu oye yese-a, ama itobo khi iyese-udu-a oye o re e mu pfi. Eri a mhọli iyese-udu-a abi Eshinegba o nono ọli shi. Irarigho, ọa li e onobe. ¹⁰ Irari khi ivie-osoli ni o ghole Eshinegba, eri o ri ogbo o mudu pfi, o roli e nono ni a mie ọli pfuese. Onana ọa ri ogbo ngomhi obo-a. Ama ini ogbo vie osoli abi egbo na agbo, eghuli o ro o bhale. ¹¹ A lese bino emini ivie-osoli ni o ghole Eshinegba o ro na e. Abi a li roshaka ni a rokhase khi aa mhue umhagueli. Elemhi e bi e. Abo e sha e, ni o re e yila. A gbolo nono ni a so ingme shi ode igesia! A rokhase khi aa mhọli ashini a te riela oni ingme do-a, egheghe kpa.

¹² Irarigho, ini mhi ririe keke ebe ogho ghi e, ọa khi irari eni e li ingme wekhi irari eni ẹa li ingme. Ama eri mhi keke ebe ona ghi e, ni a ba me abi ingme oyanye o li mu e egbe odalo oyi Eshinegba. ¹³ Enana nya e ri udu shi anye o.

Abi o li ri irudusho na anye, igho egbe ma mu anye abi anye ro me abi iTatosi o li ghela, itobo ayemhe oyoli o ti nge abi ee nya a ri egbe mu ọli.

‡ 6:16 Li ze iLev 26.12; Ezik 37.27; 1 iKori 3.16; 6.19 § 6:17 Li ze Aza 52.11 * 6:18 Li ze 2 iSam 7.14; 1 Okhe 17.13; Aza 43.6; iJere 31.9 * 7:5 Li ze 2 iKori 2.13

14 Mhi kpẹ rẹ ẹ tonon obọ udu khase iTatọsi, ama aa ri omama mu mhe. Abi emini anye gueye ẹ nya e li khi igesikia, igho abi anye rẹ ẹ gha khase iTatọsi o li ya khi igesikia. 15 Igho inono ni o mholi na ẹ o li nga shi o, ini o sato abi a li suo eso na li, ali abi a ri ulishi ali iguomhise-egbe mie loli. 16 O ma remhe ghele gba khi eni e ze ri egbe ẹ nga a khi.

8

Abi eni e miesuo e lie somhopfa

1 Inyoghuo, anye ẹ nono ni a lese afu ni Eshinẹgba o ro na igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la eke iMasidonia. 2 Eri a rote osoli ni e me mu we fe bino, ama eri e kie ri ukpokpomhi oghelẹ e somhopfa, abi o rie khia khi ẹa mhuẹ. 3 Mhi gue oli ẹ ye ẹ egbegbo khi eri e pfue elemhi somhopfa dose ashini e mhuẹ ramhi. 4 E lema anye, anye kpekpe anye ze ni wewe e mholi okemhi shi oghelẹ ni o la irikpaghiobo na egbo eyi Eshinẹgba ni e la eke iJudia.* 5 Eri e ga riele dose abi anye sa khi e li ya riele. E kpe te odode ri egbe we na Onomhuẹ, neni e ke ri egbe we na anye abi Eshinẹgba o nono ni e li riele. 6 Irarigho, anye ro lema iTatọsi, oni o re ẹ bele oni egbegbi akanya ona, o kpaghie ẹ ni a ri eminete ni a gba eke le ramhi ukpese. 7 Eri a gue ẹ riele emhikpa dose egboese nya. A toto irudunga ne, a gue ẹ ngme emue ne, a gbo lese ne. A ma nono ni a rue obo-a, a gbo nono ingme oyanye ne. Zobe ni u dose ogbokpa okpokhe ilili.

8 Oa khi itoto mhi ro mhesẹ oli na ẹ ama eri mhia mhesẹ igesikia ni o la inono ni a mholi bino, abi mhi li roli ẹ khokho omuegbe ni egboese e mholi na anye. 9 A lese abi okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhuẹ oyawa o li, khi aboriẹkhia khi oni o pfue o khi, eri o ri egbe oli mele ona umhame-a shi itobo oye ẹ, ni o me asha ri umhame oyoli re ẹ pfue.

10 Ude ni mhi ya ye ẹ ena, ni o ro ti ẹ egbe lo: O ma ti ini isomhopfa ni a te eke bele aolukpe ni a roli ramhi ukpese, abi a li kpe te odode khi eni e mholi oghuemhe somhopfa, ni e gbo somhopfa. 11 A zobe ni a pfuse oni akanya gbe pfo, ni abi o li te eke mu ẹ egbe ni a ro somhopfa, ni a ligho somhi oni opfa abi abo e te ẹ. 12 Emini a mholi o mu Eshinẹgba eloe. Emini o mu eloe khi abi a li mholi oghuemhe ni a rote emini a mhuẹ somhopfa, o a khi oni aa mhuẹ, aa bino.

13 Oa khi eri mhia mie egbo eghuo itsua shi eke ni mhi ro ri itsua na egboese tsua. Ama ni a ga li abeghuo. 14 Aborokhia khi a mholi gbeku o memena egho, o ti ni a kpaghie eni ẹa mhuẹ obo. Ini wewe e ke li mhuẹ gbeku o elelese, ni ee aa ke ro mholi, wewe e li kpaghie ẹ obo, ishegho o gue ti ẹ egbe abeghuo. 15 Abi a li kẹkẹ oli shi Ebe-no-pfuase khi, "Oni o ti ẹ gbili

o ya tigbe mholi gbeku o,
ama oni o ti ikukuwe gbili,
emhi khoghuo
o ya tigbe ẹ baliku."†

A ghie iTatọsi je iKoriti

16 Mhi kphemhi na Eshinẹgba ni o li ri omuegbe onabi mhi mholi na ẹ, shi iTatọsi udu. 17 Irari khi o a khi eri o lese lama shi emini anye lema li o riele tse, ama eri o she kpe la li udu khi loli ẹ bhale deba ẹ. 18 Anye li ghie inyoghuo oghuo deba li ẹ bhale. Ogbọ ni a ga lolo mu ekpe ẹ na elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya shi akanya itsabo usomhi onete oyi Eshinẹgba o khi. 19 Oa khi ogho tse, eri eni igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo, e ze oli o deba anye kia abi anye li tsua eni isomhopfa ikpagho ni anye ro ya na ẹ kia. Ikhi ikpaghiobo ni e ya ri ikueghie ghi eva oyi oni Onomhuẹ, ni o rokhase khi anye mholi omuegbe roo kpaghiobo.

20 Anye ẹa nono ni ogbokhoghuo o me emhi akhokhomhe okhoghuo gue shi abi anye li ri isomhopfa ikpagho

* 8:4 Li ze iRom 15.26 † 8:15 Li ze Okiali 16.18

okpokhe ena kia. ²¹ Emini o ze khi anye lina rieḷe ḷi khi, eri anye roshaka ni anye rokhase khi anye guḷe ri eni isomhopfa ikpagho ena kia. Oa khi odalo oyi Eshinegba tse ama li shi odalo oyi egbo nya.†

²² Anye gbo li ghie inyoghwo olese ma aava ena egbe e ghi e. Anye she mu ḷi fe itingmingme, anye me ḷi me khi o ma nono ni ḷi kpaghie obo. Eena o mema ghole ḷi o ro kpaghie obo, eena ni o she me khi eni a ri egbe e nga a khi. ²³ ITatosi onuzava oyemhe ali oni anye ga a gbe akanya kugbe o khi, ama inyoghwo awa enekpole, etoḷoli igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo, ni e ri ufumhi na iKirisiti. ²⁴ Irarigho, a ri inono oyee khase eni egbo ena, ali emini o ze ni anye ro ree a gha, ni igbaa eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e me ḷi.

9

Ikpaghiobo ni a ro na egbo eyi Eshinegba

¹ Mhi aa kha ke gbo keke ingme ikpaghiobo ni a nono ni a ro na egbo eyi Eshinegba ni e la eke iJudia shi ebe ghi e. ² Mhi lese khi oo ghole e ni a ro kpaghie obo, mhi gbo roli ree e neta omose khase egbo na obini iMasidonia, khi aolukpe, ee ni a la Akhaya a te muegbe ni a ro ya kpaghie obo, ali khi omuegbe oyee o she li guise egbo eghuo le, ni e ro li rieḷe ikpaghiobo. ³ Ama eri mhi ghi inyoghwo awa ena ghi e ni a ro mu egbe shi eke, ini eta omose ni anye ree e na shi isomhopfa ni a somhi, o khi li abi afue ni anye ree e na eta omose, ama ni o kie khi abi anye e khi a li. ⁴ Irari khi ini onge iMasidonia okhoghwo o deba mhe bhale, ni aa ro mu egbe shi eke, omama o ya mu anye shi abi anye li ligho beshi regbenga e ree neta omose. Ee omama o ya mu ne. ⁵ ḷi o ze ni mhi ro ghie eni inyoghwo awa ena ralo na mhe, ni e ya muegbe isomhopfa okpokhe oyi ukpagho, ni

e khi a ya ro bhale shi eke neni mhi bhale. Egheghe agho ni a rokhase khi eri o pfo e udu li oni okpokhe ni oa khi oyi ichiobo.

⁶ A sato khi oni o chi-obo ri emhi ko khi ukuku o ya me khiese. Oni o ri emhi ko tuo, emini e bu o ya me khiese. ⁷ Ogbogbo o ri irarigho ke rona abi o pfo ḷi udu, ama o khi ri iwolo rona, ali o khi li abine khi oni a ri ekpabo ree e rieḷe, irari khi Eshinegba o ma nono oni o ri oghole e rue obo-a. ⁸ Eshinegba o dobe ya ri ikhivose ni o dose oni a nono na e, ni a ro bhale ya e khi a mholi emhikpa gbeku o dose abi a nono ḷi shi, ni a ro dobe ke rieḷe eminete khi eminete na egboese egheghe kpa. ⁹ Ezeze abi a li keke ḷi shi Ebe-no-pfuase, ni oo,

“O li okpokhe tuotuo,
o somhi eni ea mhue opfa,

ogbo oa ya ye

igwe-ngeli oyoli-a ghue

agboagbo.”*

¹⁰ Eshinegba ni o ri ukpamhi e na ogbo ro ko, o gbo ri eminale na ogbokpa a le. O ya gbo ri ikpamhi ni a ro o ko ghi e, o gbo rewe ze, o rewe fu ni a me khiese. Ishegho ni onete ni u rieḷe na egbo o mo umomhi ne, ni u pfa le.† ¹¹ O ya ree e pfue odekhode ni a ke li okpokhe egheghe kpa, ni ebubu egbo e ke kphemhi na Eshinegba ini anye tsua isomhopfa eye ghi we. ¹² Oni ugamhi ni a lina ri okpokhe oyee ona ga ena, oa khi egbo eyi Eshinegba na pfa na tse o kpaghie obo, egbo ebubu e ri itobo ona a kphemhi na Eshinegba. ¹³ Eri akanya ni a gbe na egbo eyi Eshinegba o ri ufumhi na Eshinegba, o rewe kueghie Eshinegba. Ona o rokhase khi eni e mie usomhi onete oyi iKirisiti suo a khi, ni a ri oni usomhi gbe akanya, abi a li li okpokhe na we ali egbo elese. ¹⁴ Inono ni e rote ekelemhi udu mholi na e, e te e so iromhi na e, itobo ikhivose ni Eshinegba o ree e khivose na we. ¹⁵ Awa ke kphemhi na Eshinegba

† 8:21 Li ze Ekpi 3.4 * 9:9 Li ze Iwolo 112.9 † 9:10 Li ze Aza 55.10

shi isomhopfa oyoli ni unu ọa dobe ngme pfo.

10

IPolu o ri akanya aghiusomhi oyoli lo egbo eso

¹ Eri a roli shi khi eri mhia pfo ini mhi la odalo oye e nu e ngme, ama ini mhi aa nu e migha, mhi nu e e ngme ingmemhi ni e ze. Mena, mhi lema e a ri eso shi mhe eke, irari khi egbegbi iKirisiti lue o, ọna ipfomhe ali ikuegbe-a o khi. ² Egbo eghuo e lie khi eri mhia ngeli abi egbo na agbo ee li. Irarigho mhi ya ri uruli ni o ze nu we ngme emini mhi nu we ya ngme ini mhi bhale. A kpekpe a khi yese mhe ligho ngeli deba e. ³ Irari khi ini o ri rie khia khi elemhi agbo anye la, anye ea ya kholi abi egbo na agbo e lie kholi. ⁴ Irari khi itsua okholi eyanye, ea khi eni aa me alo gbugbugbu, ama obo oyi Eshinegba e te bhale. E mholi itoto ni e ro dobe e guoghokpabo itoto oyi okphaghie-a. Anye e guoghokhaka-a, ⁵ ali isamhi ighagha nya-a, ni e khi ozuode, ni e ti egbewe nga a dose ilese eyi Eshinegba. Anye e mu isamhi ebe nya iko, anye rewe e nyese ukhomhi na iKirisiti. ⁶ Anye mu egbe ni anye ro ya na umha-sueso nya osoli ini issueso-negbe oye e o gba se.

⁷ Ọa khi abi emhi o li odagbe a lie bino oli? Onge e okhoghuo o la o ni oo lu egboli onayi iKirisiti, o gbo sa ingme egboli bino, irari khi oyi iKirisiti anye li khi abi loli oli khi oyi iKirisiti. ⁸ Omama ọa ya mu mhe shi o, ini mhi rie tonoo udu dose ode shi afu ni Onomhue o ro na mhe, mhi ro kpaghie e obo, ni ọa khi oni a ro yese e. ⁹ Mhi aa nono ni mhi li abine khi eri mhi ri ebe ni mhi keke e nyamhise e alo. ¹⁰ Irari khi eri egbo eghuo e lie khi, ebe eyi iPolu e ma kho dose, ama ini o nu awa la ana o pfo-a, ingmemhi eyoli ea ke mu ameh. ¹¹ A ze egbo eghoghose khi emini anye keke shi ebe ini anye ea la agho, khi wewe anye gbolo e rie, ini anye bhale migha.

¹² Anye ea gbudu ya ri egbe anye khokho eni ee titi egbe we. Irari khi eni eri e ri egbewe mhesegbewe, ni e ri egbewe khokho egbewe, eyeghe e khi. ¹³ Ama anye ea ya tonoo obo udu da ode, ama ashini Eshinegba o ri afu na anye ramhi anye ya tonoo obo udu ramhi, ikhi akanya ni anye gbe ni o ramhi e egbe. ¹⁴ Anye ea ya titi egbe anye dose ashini anye kha titi egbe anye ramhi, irari khi anye e mema rue usomhi onete oyi iKirisiti bhale ghi e, ni a ga lese gboo. ¹⁵ Anye ea ya ri ikanya ni egboese e gbe ke tonoo obo udu abine khi anye gbe we. Ochoghoe eri anye ri udu shi khi irudunga oye e o ya ke nga shi o, ni anye gbo dobe gbe akanya ni e fune iteva oye e, abi Eshinegba o mhesegbo ni anye. ¹⁶ Ishegho ni anye dobe tsaboo usomhi onete obini eke oboese ni o kpe obo na e, ini anye khi tigbe ri ikanya ni a gbe oboese tonoo obo udu.

¹⁷ Oni oo tonoo obo udu, o ke ri emini Onomhue o rie tonoo obo udu.* ¹⁸ Irari khi ọa khi oni o ti egbe oli nga egbo ee mie khi o ti, ama oni Onomhue o mie, o khi oni a mie.

11

IPolu ali ighiusomhi na ke eyi egbholi

¹ Mhi lema e a kpekpe a roshaka ri egbe mie oyeghe oyemhe ukuku o tse! ² Ingme oye e o ma mu mhe egbe gba abi o li mu Eshinegba egbe, itobo khi eri a li abi omeshi ni ọa me omose ghue, ni mhi she ro nga na omose oghuo, ikhi iKirisiti. ³ Ulishi oo mu mhe ini a ya yese e udu-a ali khi a ya tsua inono na tselele ni a mholi na iKirisiti pfa, ezeze abi enye o li ri ikpamhika eyoli di Iivu.* ⁴ Irari khi ini ogboese o bhale deba e ya ri iJesu olese tse abo ye e, ni mhia ro tsabo ye e ghue, okekha khi ayemhe olese ni o khi oda shi oni a kpe mie, a ke mie, okekha usomhi onete olese ni o khi oda shi oni a kpe mie a ke mie, eri a mema nyanya mie oli.

* **10:17** Li ze iJere 9.24 * **11:3** Li ze Igbae 3.1-5,13

⁵ Mhi aa sa khi mhi kpọ dọse ighiusomhi na kee ena aakemeḡhue eye e ni e ghọ mu e ẹloe eghọ. ⁶ Ini o ri rie khia khi unḡmemhi ọa lolo bie shi mhe unu, mhia khi ọni ọa lese ebe. Anye she ri ona lo e esọ gboo, odekhode.

⁷ Eri mhi ri ona lamhe ni mhi aa roọ khi oki nga e ike abi mhi ro gue usomhi onete oyi Eshineḡba ye e? Ni mhi ro ri egbe mhe tiemhie eke ni mhi ro re e fu? ⁸ Igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo elese ee fali mhe ota abi mhi ro la iteva oye e gbe akanya. Mhi mie we ro zuse na e. ⁹ Abi mhi ro la aye e, mhi aa ri ingme ukpaghọ nase e, inyoghuo awa ni e rote iMasidonia bhale e tsua emhikpa ni mhi i nono ghi mhe. Abi o kpe li ookhokho, ni mhi aa kpe ri itsua na e tsua ighọ o kie ya li odalo.† ¹⁰ Ini igesikia oyi iKirisiti o da kie la mhe egbe ne, ogbokhoghuo ọa la o ni o dobe ya khu mhe mhi khi ke lina tono obọ udu elemhi eke Akhaya. ¹¹ Ọa khi eri mhi aa nono ingme oye, ini mhi ke da lie khi mhi aa nono ni mhi ri itsua na e tsua. Eshineḡba o lese khi mhi nono ingme oye.

¹² Mhi ya kie ke rieḡ emini mhi kie kpe rieḡ. Eḡheḡhe aghọ, eni ee nono ni wewe e lie khi ikanya eyewe ali eyanye khi abeghuo e li, ni mhi roli khi we unu-a. ¹³ Emose eghogho, ighiusomhi na kee eyi eḡbhọli e khi, ni e ri ikanya ni e gbe e lono eḡbhọli, ni ee li eḡbo ikokoalo, ni e ri egbe we shi khi ighiusomhi na kee eyi iKirisiti wewe e khi. ¹⁴ Ọa ke khi emini áá khokho, irari khi eri okphaghie o ri eḡbọli mele aḡeni oyi ákpá a li eḡbo ikokoalo. ¹⁵ Irarighọ, ọa khi emhi oshabọ ini ighiusomhi eyọli, ee li ikokoalo ri eḡbewe mele ighiusomhi ni e migha shi ipfuase. Ikpukhokho, e ya me isọ-ezọ oyewe mie.

Osoli ni iPolu o me na iKirisiti

¹⁶ Mhi gbo ngme ọli, ogbokhoghuo o khi sa khi oyeghe mhi khi, ama

ini u ke lighọ sa, kie lighọ mie mhe abi oyeghe, ni mhi me emhi ro ke neta omose. ¹⁷ Ama ọa khi emini Onomhue o kha lie mhi ngme mhia ngme memena. Eri mhi ga ngme abi oyeghe elemhi ingme ineta omose ona. ¹⁸ Aborokhia khi eḡboese e ri emini e rieḡ ee neta omose eghọ, mhi ya li lana lighọ. ¹⁹ Ilesingme dọse oyee o ze ni a ro ri oḡheḡ mie eyeghe shi iteva oyee ena! ²⁰ Eḡbo ni ee mu e ighumha, ni e ri ikpamhika do e ighiatọ, ni e ree le emhi, ni e ri ukpeloe e gbe e e gbo pfi ima shi e alo, wewe áá mie. ²¹ Omama o khi, ni mhi ro lie khi eri anye pfo alo-a, ni anye a ro lina ngeli deba e.

O kha khia khi onete o khi ni eni ighiusomhi eyi eḡbhọli eghọ e ro ke neta omose shi emhi afue ni ee rieḡ deba e, mhi ya li nu we la ana neta omose. Ama a roli shi udu khi ogbo ni ọọ neta omose shi angeli oghogho, khi oyeghe o khi.

²² Ghe khe, e khe khi Iburu wewe e khi, Iburu mhi li khi, ee khi iZireni wewe e khi, iZireni mhi li khi. Imimi Aburaamu ni e khi, loli mhi li khi. ²³ Ighiusomhi eyi iKirisiti ee khi wewe e khi? Mhi la ana ya li oyeghe! Mhi ga ti dọse we e! Mhi ga gbe akanya dọse we. Mhi la owa ighumha itingme ni e bu ne, iti-ingme ni a gbe mhe itali e bu dọse eyewe. Iti-ingme ni eghuli o kha gbe mhe e bu ne.‡ ²⁴ Agbhagbhamhi ishe eḡbo iJu e gbe mhe itali oghuo ọa la eḡbhueva.§ ²⁵ Itese eḡbo iRomu e gbe mhe ikpokpo, a tono mhe eche utoghuo. Itese oko oke oniemhi ni mhi lo e kuluḡ, ogbeḡghuo ali eliyose nya mhi la ukhomhi oko oniemhi, ni o tsua mhe gasẹ, ni mhia me abi mhi li kia.* ²⁶ Iti ingmi-ingme mhi ye asha, ni mhi kha ri egbe na oko oniemhi ali ighiatọ gbe-a, mhi gbo la okhena oyi eḡbo iJu eyemhe, ali iJeta. Mhi li la eḡbegbi okhena elemhi ifui apfe, mhi la okhena odagbe ifufu, mhi la okhena ukhomhi oko oniemhi, mhi gbo la

† 11:9 Li ze iFili 4.15-18 ‡ 11:23 Li ze Ika 16.23 § 11:24 Li ze iDeut 25.3 * 11:25 Li ze Ika 16.22; 14.19 † 11:26 Li ze Ika 9.23; 14.15

okhena oyi egbo eghuo, ni e li abi eni e mie Onomhue suo.† 27 Egheghe kpa mhi ro la iroshaka ali akanya agbeghua, mhia me olesese lese eleyose eni e bu, okiamhi ali okiamen o gbe mhe. Eminale eyemhe e pfo mhe isheghuo, isheghuo ulili o gbe mhe, mhi aa me itsua so. 28 Ini a ri obo ri egbo shi eke, ogbelekpaa usamhi ni mhi sa shi ingme oyi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo o ro nase mhe. 29 Oghuo o famhi lose ni o li pfi olosemhe na mhe? Abi khi ogbokhoghuo o lamhe olamhe ni o ri egbe lala mhe?

30 Ini mhi rie neta omose, emini e ri olosemhe oyemhe ya khashe mhi ro ya neta omose. 31 Eshinagba ita Onomhue iJesu o lese khi o khi egbholi mhia lo. Ikhivose khi eva oyoli agboagbo 32 Abi mhi ro la eoli iDamasikosi, eri igovuno ni o gbe akanya deba oghie Aratasi o ri idogeli kpe khe mhe ode unuekpe ni a te lo oni eoli, ni e ba gba mhe mu. 33 Ama eri ogbo rue mhe pfilo ugi rote okele ni o la ugbe ni a khi gashe oni eoli bena tiemhi, ni mhi ro me asha na vu.‡

12

Irokhase ni iPolu o me

1 Mhi ya kie ke neta omose, ama, mhi lese khi o mholi eleli ni o ro o bhale. Irarigho ingme imeke ali irokhase ni Onomhue o ro na mhe mhi ke ya ke ngme nga memena. 2 Mhi lese omose oghuo ni o la elemhi iKirisiti ni a rue je idane agbhagbhamhi onuzi-ese, oonokpe-igbene. Ini elemhi idiegbe o la o, ini o khi elemhi idiegbe o, mhia lese. Ama Eshinagba o lese. 3 Abi mhi ngme, mhi khi Eshinagba tse o lese ini elemhi idiegbe o la, ini o la elemhi idiegbe. 4 Eri a rue oli eke-a zai, ya nga Apfe oyi Eshinagba na iloghie. O suo emini ea ze ya guele, ni aa ya lama shi a gbudu ngme unu le. 5 Oni omose ogho mhi ro ya neta omose. Ama mhia ya ri egbemhe neta omose, sepe ni umha mhue ekpabo oyemhe.

6 Ini mhi ri rie neta omose, mhia ya rielese ingme oyeghe, itobo khi igesikia mhia ngme tse. Mhi ya roshaka ini mhi khi ngme da ode. Egheghe agho ongege okhoghuo o ya timhe nga dose abi a kha timhe nga ramhi, rote emini a me khi mhi rielese ali emini a suo khi mhi ngme.

7 Eri a ri emini o li abi ugba ni o ya ke nase mhe shi mhe egbe ni o khi aghiusomhi oyi okphaghi, ini mhi khi vuse ike dose shi irokhase ebubu ni mhi me. 8 Itese mhi lema Eshinagba o mie mhe oni emhi anasemhe ona pfi-a. 9 Ama emini o ro so mhe o khi, "Ekpabo eyemhe o she bu e, irari khi ini o lose, loli ekpabo eyemhe e ro me asha ri egbe e khashe." Irarigho mhi ro ri oghelere ri olosemhe oyemhe ya neta omose, ni ekpabo eyi iKirisiti e me asha remhe gbe akanya. 10 Ini mhi mhue olosemhe, ali ni a ro tsue mhe, ali ni mhi ro la umhamen ali ni a ro mu okholi vule shi mhe o, ali ni mhi ro mholi iyese-udu-a, o kha da khi itobo oyi iKirisiti, eri o ri egbe e mu mhe. Irari khi ini o lose mhe, loli mhi ro mholi itoto.

Ingme oyi egbo iKoriti o mu iPolu egbe

11 Eri mhi chi oyeghe-a, ama ee a yese mhe e chi oli-a. Ee a kha ke titi mhe. Ini mhi aa ririe khi emhi khoghuo, mhia mhue emhikhoghuo ni mhi te kpo dose eni a lui, "Ighiusomhi na kee ena aakemeghue." 12 Elemhi iregbemie osoli, mhi ro la iteva oyee gbe rielese olesese onyaloa ali oshabo ni o rokhase khi aghiusomhi na kee oyi iKirisiti mhi khi. 13 Eri ikhivose ni igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo elese e me mie o de e unu-a? Abi mhi aa li ri ingme ikpaghiobo ukpagho nase e lo? A kpekpe, a ro topfa mhe shi o.

14 Utonuzese na ni mhi ro mu egbe ni mhi ro bhale ya bino e. Mhi aa ya mhila e emhi khoghuo. Ee oyee mhia nono, o khi ukpagho oyee. O kpe khi eniye e ri emhi na eni e bia we e le, ama eni e bia eniye e ri emhi

† 11:33 Li ze Ika 9.23-25

na wẹ ẹ le. ¹⁵ Irarigho, mhi ro ya ri oghẹ ri ukpago ni mhi mholi nya ali mhemhe nya na ẹ, ro kpaghie ẹ obo. Inono onikeke a ya mholi deba mhe ini mhi mholi inono oniemi na ẹ?

¹⁶ A lama shi o khi mhi aa khi itsua na ẹ ni aa tsua. Ama egbo eghuo e ya lie khi ikpamhika mhi ro ri egbholi di ẹ mu. ¹⁷ Eri mhi ri egbo ni mhi ghie ghi ẹ mu ẹ ma eke? ¹⁸ Eri mhi lema iTatosi o ke le, mhi ẹ inyoghuo awa onokpole o kphase oli. Eri a ya lie khi eri iTatosi o mu ẹ ma eke? Oa fe ligho. Abi khi aa lese khi usamhi oghuo mhemhe ali loli anye mholi shi udu ni anye ro ri ele emini mhemhe ali loli anye ga ri ele?

¹⁹ Otse eri a dabi khi eri anye kie kpe roshaka ke khe egbe anye shi eke odalo oye ẹ. Oa khi igho. Ama abi iKirisiti o nono ni anye li ngme, anye li odalo oyi Eshinẹgba. Emole, eri anye ri ele emini anye ri ele nya ro kpaghie ẹ obo. ²⁰ Egbe limhe khi ini mhi ramhi agho khi mhia ya bhale ya me ẹ shi abi mhia nono ni a li, ali khi aa ya me mhe abi a nono ni mhi li. Ulishi oo mu mhe khi mhi ya bhale ya ẹ shi uwola ali ubogbo, ali udu ni oo to, ali ukphe, ali ikemhi ikui-iku, ali iyese egbe eva-a, ali ineta, ali itipfuabo-nga, ali ozughu iteva oye. ²¹ Egbe limhe khi ini mhi ke bhale, khi Eshinẹgba o ya ri omama mu mhe odalo oye. Mhi ya vie na ebubu ẹ ni ẹa kie rote agbo olamhe oyewe mupfi lasele. Ni a kie la angeli efiala, ikhi usamhi irumheba, ali olamhe ighue imumu.

13

Itse-agua ali otse enekpukhokho

¹ Utonuzese na ni mhia bhale ya bino ẹ. Abi Ebe-no-pfuase o ngme ni oo, "Otsela eva, okekhi ese, a ro o mu ma ingme, ni a ro so ẹzo."* ² Mhi kpe tse agua ye ẹ, ẹ ẹ ni a kpe lamhe olamhe, ali egboese eni e kpole nya. Mhi kpe ngme oli ibhale onuzi-eva oyemhe. Memena, mhi gbo ngme oli

* 13:1 Li ze iDeut 17.6; 19.15

abi mhi la oboese, mhi tse agua khi ini mhi gbo bhale khi mhi aa ya ze we obo khi mhi aa na we osoli. ³ Onana o ya rokhase ẹ khi iKirisiti mhi ngme ẹ na. Ini o sese ẹ ingme se, a ro ya lese khi o mholi ekpabo iteva oye. ⁴ Ini o ri ri ele khia khi oa mhu itoto abi a ro tali ma apfida gbe-a, ekpabo oyi Eshinẹgba o ro a la agbo. Eri awa aa li mhu itoto abi iKirisiti. Ama a ya me oli khi anye ya ri ekpabo oyi Eshinẹgba la agbo, ezeze abi iJesu o li, ni anye ro ga ẹ.

⁵ A mhesẹ egbe ẹ bie bino ni a me ini a kie la elemhi irudunga oye ẹ. Ini a mhesẹ egbe ẹ bino ni a ro me khi iJesu iKirisiti oa la agbo oye, a lese khi a she de oni imhesẹbino. ⁶ Mhi lese khi a ya me oli me khi anye ẹa de oni imhesẹbino. ⁷ Anye lema Eshinẹgba, a khi ri ele do-a. Ona oa khi ni anye ro rokhase khi anye she me emini anye ẹ nono mu mhu, ama ni o re ẹ ke ri ele emini e gbe akanya ini anye ri ele li abi eni de. ⁸ Irari khi anye ẹa ya ri ele emini o mu okhola vule shi igesikia o, ama emini o ya mu igesikia mhu anye ya ri ele. ⁹ Egbe ma mu anye, ini o lose anye ni ẹ ẹ a ro mholi itoto. Igho anye gbo lie so iromhi Eshinẹgba o re ẹ ke ngeli shi eghege, abi o nono ni a li ke ngeli. ¹⁰ Loli o ze khi mhia keke ebe ona abi mhia ro nu ẹ la oobo ena. Igho lo, ini mhi khi roli ze mu ẹ, ini mhi bhale deba ẹ. Irari khi eri mhia nono ni mhi ri afu ni Onomhu o ro na mhe gbe akanya, ni mhi ro kpaghie ẹ obo, ni oa khi ni mhi ro bighi ẹ de.

¹¹ Ni mhi ro gbe oli ukhomhi inyoghuo-mhe, Okhila! A mu udu oye ẹ pfi, a suo olema oyemhe, a lama shi egbe ẹ o, a ri opfomhe nu egbe ke la. Eghege agho ni Eshinẹgba na inono ali opfomhe o nu ẹ la.

¹² A ke tse egbe egbegbi otse, a ghele mu egbe. ¹³ Egbo eyi Eshinẹgba nya ẹ tse ẹ.

¹⁴ Okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhu, ali inono oyi Eshinẹgba, ali iregbemu onayi Ayemhe-no-pfuase, e ka nu ẹ ẹ nya la.

Ebe ni iPọlu o keke ghi egbo iGalesha Eni e miesuo

¹ Mhemhe iPọlu aghiusomhi na kee ni o a khi obọ oyi egbo mhi te bhale, wekhi obọ oyi ogbo a te ghie mhe, ama obọ oyi iJesu iKirisiti ali Eshinegba Ita ni o rote eghuli guise o li le mhi te bhale, mhemhe mhi keke ebe ona. ² Mhemhe ali inyoghuo ni e miesuo nya ni e nu mhe la, anye ga tse igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e la eoli iGalesha nya.

³ Eshinegba itawa ali iJesu iKirisiti Onomhue oyawa e ka li okhale na e, e ri opfomhe na e. ⁴ Loli o ri egboli bhale shi iluasobo shi olamhe eyawa ni o ro pfa awa shi eke agbo okhoro ali agbo ingmobe ni awa la ena abi o ghole Eshinegba oyawa ni o gbo khi ita awa. ⁵ Loli a ri ufumhi ya na ya ramhi ele na agboagbo. Atse.

Usomhi onete olese o a ke la o

⁶ Abo e sha mhe khi a she gbẹ kie oni o rote isomhelemhi oyi iKirisiti lu e, a mu egbe nyene e deba usomhi onete olese ni o khili oda, ⁷ ni o khia khi ea fe ga khi usomhi onete. O rokhase khi egbo eghuo e she pfi e lo omunu ali khi ee dua ni e mu usomhi onete oyi iKirisiti ukhomhi pfi kpoke ⁸ Ama ini otseku khi aanye, okekhi agheni ni o rote iloghie tiemhile, o ya gue usomhi olese ye e ni o khi oda shi oni anye kpe gue ye e, a ze ni a rue o li shi ogbo ni a she pfa ezọ mu je ilimhi iriere.

⁹ Abi anye kpe ngme loli mhi gbo ri ele ngme memena, khi ini ogbo o bhale ya gue usomhi onete olese ye e ni o khi oda shi oni a miesuo, oni a pfa ezọ mu o pfua agboagbo o khi!

¹⁰ Eri mhia nono ni egbo e ba mie shi mhe o abi khi Eshinegba mhia nono ni o mie shi mhe o? Abi khi egbo mhia nono ni mhi ri egbe mu?

Ini o khia khi egbo mhi kiele a nono ni mhi ri egbe mu lo, mhi aa kha khi aghiusomhi oyi iKirisiti.

Eshinegba o lu iPọlu

¹¹ Mhia nono ni mhi gueye e inyoghuo-mhe khi usomhi onete ni mhi ro o tse abo o a khi obọ oyi ogbo o te bhale. ¹² Mhi aa rote obọ oyi ogbokhoghuo mie o li, wekhi eri a sese mhe lue. Ime-alo mhi te mie o li rote obọ oyi iJesu iKirisiti.

¹³ Irari khi a she kpe suo mhe eko abi mhi ro la ugamhi oyi egbo iJu, abi mhi li lolo roshaka e mu okhori vule shi ena igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo oyi Eshinegba o. Mhi roshaka ini mhi yese imiesuo oyewe-a.* ¹⁴ Mhi fu shi oni ugamhi egbo iJu dose ebubu egbo ni anye la otu oghuo, ali mhi mhori omuegbe shi ishi eyi eni e bia mhe.† ¹⁵ Ama abi Eshinegba ni o rote eke ze mhe kee neni inyemhe o bia mhe, ni o lu mhe rote okhale oyoli. Egbe mu o li khi ¹⁶ o ri omioli khase mhe ni a bhale ya e khi mhi ri o li tsabo ifuabo egbo iJeta. Mhi aa vu ya mhila ogbokhoghuo,‡ ¹⁷ wekhi eri mhi je eoli iJerusalemu ya me eni e khi ighiusomhi na kee, neni o ze mhe, ama eri mhi je eke Arebia ali mhi tigbe nyene egbe jele eoli iDamasikosi.

¹⁸ Abi ikpe ese e ro dose se, mhi ro tigbe nga iJerusalemu ni mhemhe ali iPita anye lese egbe, mhi nu o li la ogbele igbeshe.§ ¹⁹ Mhi aa me aghiusomhi na kee olese se khi iJemhisi ni o khi inyoghuo Onomhue.

²⁰ Mhia gueye e ukpeloe Eshinegba khi emini mhi keke e ghi e ea khi egbhori. ²¹ Elelese, mhi je eke iSiria ali eke iSilisha. ²² Ogbokhoghuo o a la elemhi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na eke iJudia ni o me mhe ukpeloe ghue. ²³ Eko ni e lese suo khi: "Oni omose ni o kpe mu okhori vule shi awa o, eri o ke tsabo oni ungmehi irudunga oni o kpe dua ni lue yese-a." ²⁴ E kueghie Eshinegba itobo oyemhe.

* **1:13** Li ze Ika 8.3; 22.4-5; 26.9-11 † **1:14** Li ze Ika 22.3 ‡ **1:16** Li ze Ika 9.3-6; 22.6-10; 26.13-18 § **1:18** Li ze Ika 9.26-30

2

Ighiusomhi na ke e mie IPolu

¹ Ikpe igbene e dose, mhi nga iJerusalemu. Utona, iBanabasi o deba mhe. Mhi li gbo rue iTatosi.* ² Eri mhi nga obo ni mhi ro ri imealo ni mhi me gbe akanya, ali ni mhi rokhase we usomhi onete ni mhi ro o tse abo ifuabo egbo iJeta. Ama eri mhi bena rielle ona khase egbo ni e khi eni e ralo, irari khi ulishi oo mu mhe ini ikanya ni mhi kpe gbe ghue ali ena ikpukhokho eyemhe e ya khi afue. ³ ITatosi ni o nu mhe kia, aa lie khi o mema shele-a, abi o tseku khi ongi iGiriki. ⁴ Eri ingme oshelle onana o lasela irari khi inyoghuo eghuo ena egholi e bena lo anye ifuabo, ni e ba me asha guano udi epfua ni iJesu iKirisiti o ro na anye, mu anye ighumha. ⁵ Ama anye ea tigbe lama na we ukuku eghenge ni a ro bhale ya e khi igesikia oyi oni usomhi onete o nu e kie la.

⁶ Egbo eni e bino egbewe khi wewe e mu eloe, ea mu mhe eloe, irari khi Eshinegba o mhue oni o kpe mhe ne, ali khi abi ogbo li edato o roli e gue ogbo ez. Eni egbo eghogho ea mhue emini e ro ma mhe usomhi onete.† ⁷ Ama eri e me khi a she ri akanya itsabo usomhi onete ghi egbo iJeta nga mhe obo, ezeze abi a li li ghie iPita ghi egbo iJu. ⁸ Irari khi abi Eshinegba o li nu iPita e gbe akanya abi aghiusomhi na ke ni a ghie ghi egbo iJu, igho o li nu mhe gbe abi aghiusomhi ni a ghie ghi egbo iJeta. ⁹ IJemhisi ali iPita ali iJoni ni a lese khi wewe e mu oni igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo mhue, e me khi Eshinegba o ri isomhopfa na ke na mhemhe ali iBanabasi, e ro lama na anye, anye ke tsabo oni usomhi onete oghuo ye egbo iJeta. Wewe e tsabo ye egbo iJu. ¹⁰ Emini e ngme khi anye ke kpaghie egbo ni ea mholi obo, igho mhi li roshaka rielle oli.

IPolu o gueye iPita khi o gue rielle

¹¹ Abi iPita o ro bhale Atioki, mhi gueye oli gboo ghemhe ghe e khi o gue kia, irari khi o lue. ¹² Neni egbo ni iJemhisi o ghie usomhi, e bhale, iPita o kpe nu egbo iJeta a le eminale kugbe, ama abi eni egbo e ro bhale, o ti je ukhokho na iJeta egho, irari khi ulishi oyi egbo ni e lie khi ogbo o mema shele-a oo mu oli. ¹³ Egbo iJu eni e miesuo enekpole e li kuma oli o rielle ikokoalo, ya ramhi khi oni ikokoalo o li ri iBanabasi kuma we o.

¹⁴ Abi mhi ro me khi, ea rote ode igesikia abi oni usomhi onete o ngme, mhi la ukpelo eni egbo lie iPita, "Ogbo iJu u khi, ama wa ngeli abi ogbo iJeta. Elo o ze ni u ke ro nono ni i ri itoto mu egbo iJeta ke rielle ighuighue eyi egbo iJu?"

¹⁵ "Egbo iJu a bia awa, awa aa khi egbo iJeta ena olamhe," abi a lu we. ¹⁶ Lese khi aa ya pfa na ogbo irari khi o ri ushi a gbe akanya, ama itobo irudunga iJesu iKirisiti. Igho awa li li ri udu nga iJesu iKirisiti ni a ro pfa na awa. Oa khi itobo irushi-gbe akanya, irari khi ogbokhoghuo o la o ni a ya pfa na irari khi o dobe ri ushi a gbe akanya.‡ ¹⁷ "Abi awa lie dua ni awa khi eni a pfa na elemhi iKirisiti, eri o rokhase khi ena olamhe awa khi. Ogho khi eri iJesu o mu e ma olamhe? Iiye o, o a khi igho! ¹⁸ Mhi kha rielle emini mhi guogho-a roko, eri mhi rokhase khi ogbushia mhi khi. ¹⁹ Irari khi rote ushi mhi te ghu pfa ushi, ni mhi dobe la o na Eshinegba. ²⁰ A she li ta mhe ma apfida abi a li ta iJesu ma apfida, ali khi aa ke khi mhemhe mhi ke la agbo, ama iKirisiti o ke la agbo oyemhe. Agbo ni mhi la elemhi idiegbe oyemhe memena, irudunga Omi Eshinegba mhi te la o, ni o nono ingme oyemhe, ni o ghu-a, ni o ri agbo oyoli na mhe. ²¹ Mhi aa ri obo gbe isomhelemhi oyi Eshinegba nye, irari khi ini o khia khi itobo iri-ushi-gbe akanya ogbo ro pfuase lo, eghuli afue iKirisiti o ghu!"

* 2:1 Li ze Ika 11.30; 15.2 † 2:6 Li ze iDeut 10.17 ‡ 2:16 Li ze Iwolo 143.2; iRom 3.20,22

3

Irudunga tse o khi ode imiepfuese

¹ Ee eyeghe egbo iGalesha! Oghuo o ri ogbho na e le? Ukpeloe oye e a la ri iJesu iKirisiti khas e gboo khi eri a ta li ma apfida. ² Mhia nono ni mhi rote ob o ye e lese emhi oghuo. Eri a mie Ayemhe oyi Eshinegba irari khi a ri ushi gbe akanya, abi khi irari khi a mie emini a suo suo? ³ Eeyeghe a gho khi? A kha ri Ayemhe oyi Eshinegba gba ekele se, a tigbe e dua ni a ri ekpabo ogbo gbe oni akanya pfo? ⁴ Eri a na lina me osoli shi afue? Ini afue a me osoli, ⁵ Ayemhe oyi Eshinegba ni o ro na e, ali ikanya oshabo ni o gbe iteva oye e, itobo khi a ri Ishi eyi iMosisi gbe akanya lo abi khi irari emini a mie ingme oyi iKirisiti suo, o ze ni o ro ri ele ena?

⁶ A sa ingme oyi Aburaamu ghue, "Eri o mie Eshinegba suo ni a ro pfa na li khi o pfuase."* ⁷ A lese oli sho, khi egbo ni e miesuo, e khi imi Aburaamu.† ⁸ Ebe-no-pfuase o kpe ngme oli shi eke khi Eshinegba o ya rote irudunga oyi egbo iJeta pfa na we, o gue oni ungmehi ye Aburaamu o o li, "A ya rote ob o ye khivose na ishishi ena ekagbo nya."‡ ⁹ Irarigho, eni e mholi irudunga a ya khivose na abi a li khivose na Aburaamu, ikhi omose irudunga.

¹⁰ Egbo nya ni e ri egbe da iri-ushi gbe akanya, a pfi unu na, irari khi a keke oli khi, "Unu a pfi na ogbo ni o da ri emini a keke shi ebe ushi nya gbe akanya."§ ¹¹ Mena, aa me ogbokhoghuo ni a pfa na odalo Eshinegba irari khi o ri ushi gbe akanya, itobo khi, "Eni e pfuase, irudunga o re we ya la agbo."* ¹² Ode irudunga o ki o da shi ode ushi, ni o o, "Oni o da ri ushi gbe akanya, ushi o ro ya la agbo."† ¹³ Eri iKirisiti o pfa awa shi eke elemhi ipfiunu-a oyi ushi abi o li khi oni a pfi unu na irari oyawa, irari khi a keke oli khi,

"Unu a pfi na ogbokpa ni a soli-a shi oora."‡ ¹⁴ Eri o pfa awa shi eke ni ikhivose eyi Aburaamu e ramhi egbo iJeta egbe, rote iJesu iKirisiti, ni awa me ikhivose oyi ishobo Ayemhe-no-pfuase rote irudunga.

Oni Ushi ali oni ishobo

¹⁵ Inyoghuo a ze mhe ri angeli elekpa rue irokhokho. Ezeze abi ogbokhoghuo o a li dobe ya shishi o-a, wekhi eri o dobe ya ro ma ilamasho, ni Eshinegba o nu ogbo lama sho, ni o she gbola migha. Igho oni ingme onana o li. ¹⁶ Oni ishobo, Aburaamu ali omioli a shi oli na. Ebe-no-pfuase o a lie, "Ali imioli," ni e khi ebubu egbo, ama, "Ali omie," ni o khi ogbo oghuo, ni o khi iKirisiti.§ ¹⁷ Emini mhi ri ona ngme khi, ushi ni a tigbe ro lasele abi ikpe egbhu e uye ali uye ali igbe (430) e ro dose se, o a guogh o oni ishobo ni Eshinegba o shi-a, ni a yele oni ekha-a.* ¹⁸ Ini oni ugu o migha shi ushi lo, o a kha ke migha nga ishobo, Ama rote isomhelemhi oyi Eshinegba o ro shi oni ishobo na Aburaamu.†

¹⁹ Elo o ze ni a ro ri ushi bhale? Eri a ri ushi bhale ni a ro rokhase khi awa lamhe. Eri a roli shi eke ramhi egheghe ni omiomi Aburaamu ni a ri ele ishobo khe o ro ya bhale. Eshinegba o ri oni ushi na igeni tiemhile na iMosisi ni o la iteva ogbo ali Eshinegba. ²⁰ Awa kha da ngme ingme omigha-na ogbo ne, o rokhase khi egbo aava e mema lasele shi agho, Ama Eshinegba lolighuo o shi oni ishobo ona, Eshinegba oghuo, o khi.

Emini ushi o migha shi

²¹ Eri ushi o ke a zu ishobo oyi Eshinegba ode? Iiye o! Irari ini eri a ri ushi bhale ni o ri agbo ke na ogbo lo, a kha ri irarigho pfa na ogbokpa ini o ri ushi gbe akanya. ²² Ama Ebe-no-pfuase o ngme gho khi ekpabo olamhe o mhes e a na agbo nya, ni a ba bhale ya e khi emini a shobo, ni a

* 3:6 Li ze Igbae 15.6; iRom 4.3 † 3:7 Li ze iRom 4.16 ‡ 3:8 Li ze Igbae 12.3 § 3:10 Li ze iDeut 27.26 * 3:11 Li ze Abak 2.4 † 3:12 Li ze iLev 18.5 ‡ 3:13 Li ze iDeut 21.23 § 3:16 Li ze Igbae 12.7 * 3:17 Li ze Okiali 12.40 † 3:18 Li ze iRom 4.14

rọ ọ na ọgbọ rọte obọ oyi iJesu iKirisiti ni a rọli na ẹgbọ ni e miesuọ.

²³ Neni oni irudunga o bhale, eri ushi o mu awa ighumha, o pfi awa okpe ramhi ni irudunga o rọ bhale. ²⁴ Eri a ri ushi na awa ni o sese awa ode ramhi ni iKirisiti ọ rọ bhale, ni a rọte irudunga pfa na awa. ²⁵ Memena abi ẹghẹghẹ irudunga o rọ bhale, ushi ọa ke ẹ sese awa ode.

Imi Ẹshinẹgba

²⁶ Ẹẹ nya, imi Ẹshinẹgba a khi rọte irudunga oyi iJesu iKirisiti. ²⁷ Irari khi ẹẹ nya ni a batazi elemhi iKirisiti, a she ri iKirisiti so. ²⁸ Ikhioda ọa la ọ na ọgbọ iJu ali ọgbọ iJeta, wẹkhi ikhioda o la oghumha, ali oni ọa khi oghumha, wẹkhi omose ali okpotso, irari khi ẹẹ nya, ọghuo a khi shi iJesu iKirisiti ọ. ²⁹ Ini a khi onayi iKirisiti, ẹghẹghẹ agho imi Aburaamu a khi, a khi eni e mholi okemhi shi oni ishobo.‡

4

¹ Emini mhia ngme khi, ini oni oni ugu o go lu ọ da kie khi ukuku omo ne, ọa kioda shi oghumha ọ, ama loli ọ kie ya mholi eni apfe nya. ² Eri ọ kiele ya la obọ oyi eni e ri eloe ẹ khu oli, ali eni a ri eni ugu nga obọ ne, ya ramhi ẹghẹghẹ ni itali ọ shi shi eke, ni ọ rọ ya womhe eloe. ³ Igho o li khi shi awa egbe. Ighumha eyi iyemhe ni ẹ mhesẹ na agbo nya, e mhesẹ ẹ na awa neni awa mholi iwomheloe elemhi ayemhe. ⁴ Ama abi oni ẹghẹghẹ o rọ ramhi, Ẹshinẹgba ọ ghie omioli ni okpotso ọ bia, ni a bia shi ẹghẹghẹ ushi, ⁵ ni ọ rọ tsumhi ẹgbọ ni ushi o mhesẹ ẹ na, ni awa te eni a lu Imi Ẹshinẹgba. ⁶ Itobọ khi a khi imioli, Ẹshinẹgba ọ rọ ghie Ayemhe oyi Omioli bhale udu oyawa, Ayemhe ni ọ tsesẹ lie, "Itamhe, Itamhe." ⁷ Itobọ ona, wa a ke khi oghumha ama omioli, abi u ke rọ khi omioli egho, Ẹshinẹgba ọ she re mie oni ishobo.*

Omuegbe ni iPolu ọ mholi na ẹgbọ iGalesha

⁸ Ẹghẹghẹ ni o dose ni aa rọ kpe lese Ẹshinẹgba, a khi ighumha eyi emini e khi ilita ni ẹa khi Ẹshinẹgba. ⁹ Ama memena ni a ke rọ lese Ẹshinẹgba, ali abi Ẹshinẹgba ọ ke rọ lese ẹ ena, elo o ze khi a nono ni a nyene egbe gbo deba iyemhe afue ni ẹa mhue ekpabo? Elo o ze ni a rọ ọ nono ni e gbo mu ẹ ighumha utonuzi-eva? ¹⁰ A ri eloe ẹ shi ogbele na ke ali iki ali ẹghẹghẹ ali ikpe. ¹¹ Ulishi ọọ mu mhe irari khi o li mhe eloe abine khi eri mhi pfuse ẹghẹghẹ-a shi ẹ egbe shi afue.

¹² Mhia lema ẹ, inyoghuo a li abi mhi li, irari khi eri mhi li abi a li. Aa li mhe ingmobe. ¹³ A yelele, khi elemhi umha ze mhi la ni mhi rọ tse abo usomhi onete ye ẹ odo-ode. ¹⁴ Abi o tseku khia khi ughuamhi oyemhe khi eri o li abi anasemhe na ẹ, aa ri eloe gbe mhe, aa kie mhe. Ochogho, eri a kpe abo mie mhe abine khi agheni Ẹshinẹgba mhi khi, abi a kha li mie iJesu iKirisiti. ¹⁵ Elo o li oghẹle oyeẹ? Mhi dobe ya pfi otsẹle khi ini o ze ya li lo khi a kha ga vuonyo ikpamhi alo eye ẹ na mhe. ¹⁶ Mhi she mele ope ẹ-a irari khi mhi mhi gue igesikia ye ẹ?

¹⁷ Ẹgbọ ẹ nono ni e ti ẹ ma egbe, ama ọa khia ode ni o ti o khi. Emini ẹ nono khi ni e re ẹ mele epfese-a shi anye ọ, ni a khi eni e mholi omuegbe na we. ¹⁸ O ti ni ọgbọ ọ mholi omuegbe ini o da khi eminete ọ mholi oli shi, ali ni ọ ke mholi oli ẹghẹghẹ kpa, ọa khi ini mhi da lese la agho tse. ¹⁹ Imimhe, egbe ẹ to mhe shi ingme oyeẹ, abi okpotso ni oku ọọ to, ni a rọ bhale ya ẹ khi a me iKirisiti agbo oyeẹ. ²⁰ Abi a khe khi mhi nu ẹ la, ni mhi mu uruli oyemhe pfi, irari khi egbe e pfo mhe-a shi ingme oye ẹ!

Ega ali iSera

²¹ A gueye mhe ghue, ikhi ẹẹ ni a nono ni a khi eni ushi o mhesẹ a na, a lese abi ushi o ngme? ²² Irari khi a keke oli khi Aburaamu, ọ bia eniye emose aava, ọghuo ọọ khi omi okpotso

‡ 3:29 Li ze iRom 4.13 * 4:7 Li ze iRom 8.15-17 † 4:22 Li ze Igbae 16.15; 21.2

oghumha, ọ̀nọkpọle ọ̀ khi omi ọ̀gbọ.†
 23 Ọmọ ni oghumha ọ̀ bia na li, eri a
 bia li rọte ode na tse, ama ọ̀ni egbegbi
 ọ̀kpotoso ọ̀ bia, a bia li rọte ode ishobo.

24 Eni ingme ena nya e mholi emini
 e migha shi, irari khi ikpotso aava
 ena, ilama na egbe eva e khi. Ilama-
 negbe oghuo o khi ona ukhomhi
 ute iSinai, ọ̀ bia eniye ni e ya khili
 ighumha. Lọli khi Ega. 25 Mena, Ega
 ọ̀ migha shi ute iSinai na eke Arebia
 ni o khili ẹoli iJerusalemu, irari khi
 eri ọ̀ nu imiọli khili ighumha. 26 Ama
 inyo awa ọ̀ khi ẹoli iJerusalemu ni o la
 odane, omi ọ̀gbọ ọ̀ khi. 27 Irari khi a
 keke ọ̀li, ẹ li:

“Ke ghele, yeye aga
 ni ọ̀a bia eniye,
 ri oghelẹ tsesẹ leghe,
 yeye ni oku ọ̀a to ghue,
 irari khi ọ̀kpotoso ni a kie,
 ọ̀ mholi eniye ni e bu
 dose ọ̀kpotoso ni ọ̀ mholi ọ̀do.”‡

28 Memena, inyoghuo-mhe, eniye
 ishobo a li khi ezeze abi Aziki ọ̀ li
 khi ọ̀mọ ishobo. 29 Abi o kpe li
 oni egheghe, ni ọ̀mọ ni a bia elemhi
 idiegbe, ọ̀ ọ̀ li mu okhọli vule shi ọ̀mọ
 ni a ri ekpabo Ayemhe oyi Eshinegba
 bia ọ̀, igho o kie li memena. § 30 Ama
 se Ebe-no-pfuase o ngme? Ọo, “Khu
 ọ̀kpotoso oghumha ali omiọli vu, irari
 khi omi ọ̀kpotoso oghumha ọ̀a tigbe
 ya nu omi egbegbi ọ̀kpotoso kemhi
 ugu.”* 31 Irarigho, inyoghuo, awa aa
 khi eniye eyi ọ̀kpotoso oghumha ama
 eniye eyi ọ̀kpotoso ni ọ̀ khi omi ọ̀gbọ.

5

Irueole ni o la obọ oyi iKirisiti

1 iKirisiti ọ̀ she rue awa ọ̀ le.
 Irarigho, a migha gbaa shi oni
 irueole, a khi ke gbo ze ni a gbo ya
 nyene ri egbe ẹ khi ighumha oyi ushi.

2 A ghe i! Mhemhe iPolu, mhi gue
 ẹ ye ẹ khi, akanya ni iKirisiti ọ̀ gbe
 ọ̀a ke ya mholi elele okhoghuo na ẹ,
 ini a ya shele-a. 3 Mhi gbo gue ẹ ye
 ọ̀gbọ ni ọ̀ da ze ni a shele ọ̀li-a ne, ọ̀

mema ya ri ushi nya gbe akanya. 4 Ẹ
 ni a dua ni a khi eni a pfa na rọte
 iri-ushi gbe akanya, aa ke mholi obọ
 shi ikanya ni iKirisiti ọ̀ gbe, a she de
 okhale oyọli-a. 5 Ama rọte irudunga
 awa te lolo migha a khe ipfuase ni
 awa ri udu nga rọte elemhi Ayemhe-
 no-pfuase. 6 Irari khi elemhi iJesu
 iKirisiti, oshelẹ ali umha-shele-a ẹa
 mhue eleli. Emini o mema mu egbe
 khi irudunga ni o mholi inono.

7 A kpe gue ẹ kia. Oghuo ọ̀ mu alo
 nyene ni aa ke ro ọ̀ deba igesikia? 8 Oni
 ọ̀ lina mu ẹ alo nyene, ọ̀a rọte obọ oyi
 iKirisiti ọ̀ni ọ̀ lu ẹ bhale. 9 “Ogbọ ọ̀be
 ọ̀tuoghuo ọ̀ dobe ya yese egbo eni e bu-
 a. Eri ọ̀ li abi umiesobo oghuo, ni o
 ri oili ẹ gbolo enekpọle-a.”* 10 Ama
 mhi regbenga ẹ khi eyi Onomhue a
 khi. Onana o re mhe lese gboo khi
 emini mhi gueye ẹ a ya riele, khi aa ya
 riele emini ogboese ọ̀ gueye ẹ. Ogbọ ni
 ọ̀ ọ̀ nase ẹ, ọ̀ ya ri ukhomhi kpe ọ̀, ọ̀nini
 ọ̀ rie khi.

11 Inyoghuo, ini ishele-a mhi kiele ro
 tse abo lo, abi egbo eghuo ee ngme,
 elo a mu okhọli vule shi mhe ọ̀ ke shi?
 Ini o khi igho lo, ungmehi apfida ọ̀a
 kha ke ri elemhi ke bi. 12 Egbo ni e na
 ri ingme oshelẹ a nase ẹ ena, mhi kha
 ga lie e bie wali egbewe-a.

Agbo na elemhi Ayemhe

13 Ẹe oye, inyoghuo-mhe, eri a lu ẹ
 ni a la elemhi epfua. Ama a khi ze ni a
 ri oni epfua ona ke riele emini idiegbe
 olamhe oye ọ̀ nono. Ochoghọ a ri
 inono ke ga egbe ẹ. 14 Irari khi emini
 a ro ze ushi nya ukhomhi khi, “Nono
 onuzava oye abi u li nono egbie.”† 15 Ini
 a mu okhọli vule ẹ shi egbe ẹ ọ̀, ni a ro
 ọ̀ khu egbe ẹ, a mhue egbe ini a khi a
 ya pfuse egbe ẹ-a.

16 Emini mhia ngme khi, a ke kia
 okiali elemhi Ayemhe, egheghe agho
 aa ya riele oghuemhe oyi idiegbe
 olamhe. 17 Irari khi idiegbe, obe
 Ayemhe o khi, ali khi emini Ayemhe
 ọ̀ nono, eri ẹ zu oghuemhe idiegbe
 olamhe ode. Wewe ava-ava obe e khi

‡ 4:27 Li ze Aza 54.1 § 4:29 Li ze Igbae 21.9 * 4:30 Li ze Igbae 21.10 * 5:9 Li ze 1 iKori 5.6
 † 5:14 Li ze iLev 19.18 ‡ 5:17 Li ze iRom 7.15-23

shi egbe ọ, loli o zẹ khi u waa dobe a riẹle emini u wa nono ni u riẹle.†
 18 Ama ini Ayẹmhe ọ rẹ ẹ kia, waa tigbe ya riẹle oghumha oyi ushi.

19 Emini ikanya idiegbe olamhe ẹẹ gbe na; Itsebo, ikanya ichimhi na itsebo ali angeli efiala, 20 ikhumhi igaga, ali ogbho ipfipfi, ibiselemhi, umha lama a na egbe, ofuma ikpekpe, ofu imhọli, ikanya ukphe, elemhi ibibi, ikemhi egbe, 21 Idegbe-okonyo, idonyo dose, iye-ukue ni a la li itsebo, ali emhi elese eghogho. Mhi tse agua ye ẹ, abi mhi kpe li tse oli ye ẹ, khi egbo ni e da a ngeli angeli eghogho ne khi ẹa ya mhọli okemhi shi Eghiele oyi Eshinegba.

22 Emini Ayẹmhe ọ rọ ọ lasele khi; Inono, oghẹle, opfomhe, irabomudu, isomhelemhi, onete, ize-ri-egbeda, 23 Ipfomhe, igue-regbekia. Ushi ọa ya mu ogbo shi ọ ini ọ riẹle enana nya. 24 Eni e khi eyi iJesu iKirisiti e she rọte idiegbe olamhe oyewe ali oghumhe eyewe nya ma apfida. 25 Aborokhia khi Ayẹmhe ọ ri awa a kia egho, awa ke deba ete-awe eyoli. 26 Awa khi ke mu egbawa eloe dose ode, yese elemhi ke bi egbe, ni o ri awa a ke kpe ofuma deba egbe.

6

A ke riẹle onete na egbo nya

1 Inyoghwo-mhe, a kha bhale ya ẹ khi a mu ogbokhoghuo shi olamhe, ẹẹ ni a la elemhi ayemhe, a kuegbe-a sheshe oli shi ode fie. Ama a ke to egbe ẹ okpe, ini a khi li de pfilo imufe. 2 A kpaghie egbe ẹ itsua, ini a li igho, a ya riẹle oghumhe oyi iKirisiti. 3 Ini ogbo ọ dabi khi loli mu eloe, ni a rọ bhale ya ẹ khi ọa khi emhikhoghuo, egboli ọọ di. 4 Ogbogbo ọ ke mu angeli eyoli fe ni ọ bino ini e ti. Oni eghẹghe, ọ tigbe me asha a titi egboli. Ọ khi ri egboli khokho ogboese. 5 Ogbogbo ọ tsua itsua eyoli.

6 A ke ri eminete nya somhi ogbo ni ọọ sese ẹ emini Eshinegba ọ ngme.

7 Khi di egbe ẹ. Ogbokhoghuo ọa dobe ya ghagha Eshinegba. Emini

ogbo ọ rọ kọ, loli ọ ya khiese. 8 Ini ogbo ọ deba oghumhe oyi idiegbe olamhe oyoli rọ kọ ọ khiese epfua. Oni ọ rọ kọ rọ ri egbe mu Ayẹmhe, ọ ya khiese agbo na agboagbo. 9 A khi zẹ ni onete iriele o khuese awa, irari khi o kha ramhi oni eghẹghe, awa ya khiese, ini ọa da lose awa. 10 Irarigho, abi awa da mhọli oni eghẹghe kpa, awa ke riẹle onete deba ogbokpa, tee-tee, ena omhue-apfe irudunga.

Itse-agua ni o kpukhokho

11 A bino ikpamhi alo ebe eniemhi ni mhi ri obọ oyemhe keke ghi ẹ. 12 Egbo ni ẹẹ riẹle abamemhe, ẹ dua ni e ri itoto ti ẹ shi ishele-a, emini o zẹ ni e rọ ọ li igho khi, ẹa nono ni a mu okhọli vule shi we ọ shi osese oyi apfida oyi iKirisiti. 13 Egbegbi eni e shele-a, ẹa ri ushi ẹ gbe akanya, ama ẹ nono ni a shele ẹ-a, ni e ba me asha ke neta omose khi e rẹ ẹ she shele-a. 14 Ama mhi aa tigbe ri emhikhoghuo ya neta omose, ini ọa li khi ingme oyi apfida oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa. Itobo oni apfida ona, mhi rọ ghu pfa oghumhe agbo, oghumhe agbo o ghu pfa agbo oyemhe. 15 Ishele-a ali umha shele-a ọa mhọli abi o ngme, emini o mu egbe khi, ni a rọ riẹle ogbo bia elemhi iKirisiti. 16 Opfomhe ali ilelemhi e ka nu eni e deba osese onana la elemhi agbo oyewe, li shi egbo iZireni eyi Eshinegba.

17 Ozukhomhi emhikpa khi, ogbokhoghuo ọ khi ke nase mhe, irari khi mhi mhọli emeli oyi iJesu shi egbe oyemhe.

18 Inyoghwo-mhe, okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, ọ ka nu ayemhe oye ẹ nya la. Atse.

Ebe ni iPolu o keke ghi egbo Efisha Eni e miesuo

IPolu o tse eni e mie iJesu suo ne la Efesosi

¹ Mhemhe iPolu, aghiusomhi na kee oyi iJesu iKirisiti ni Eshinegba o ze mhi khi.*

Egbo eyi Eshinegba ni e la eke Efesosi, eni e regbenga iJesu iKirisiti mhi keke ebe ona a ghi. ² Mhi lema Eshinegba ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue, e ka mhue isomhelemhi na e, e gbo ri opfomhe na e.

Eshinegba o she te obo oyi iKirisiti riele eminete na awa

³ Awa kueghie Eshinegba. Loli o khi Eshinegba ali ita iJesu iKirisiti Onomhue oyi awa. Loli o ri ikhivose ni o te iloghie bhale na awa, ikhivose oni o kpaghie ayemhe oyi awa obo. Ikugbe ni o ku awa ali iKirisiti gbe o ro riele ona. ⁴ Neni Eshinegba o ma agbo, o she kpe ze awa eni e khi egbo eyoli, rote obo oyi iJesu iKirisiti, ini awa khi eni e pfuase ni ea mhue umha-guekia shi odalo oyi Eshinegba. Itobo khi oo nono ingme oyawa o ro ligho riele oli. ⁵ Neni Eshinegba o ma agbo, o she te eke gba li khi loli ya ri awa mele imi oli-a, itobo emini iJesu iKirisiti o riele, ni o de shi o abi o ghole Eshinegba. ⁶ Eri o lina riele oli ini awa kueghie oli shi okhale oniemi ni o mhue na awa, itobo emini omi oli otuoghue kpe ni o nono ingme oyoli, o riele.

⁷ Obo oyi iKirisiti awa te mholi ipfasheke, itobo o lia eyoli ni o ku shi eke abi o ro ghu-a na awa. Ona a te ri olamhe topfa awa. Itobo epfue oyi okhale oyi Eshinegba ni o gbeku o, o ro riele ona.† ⁸ Oni okhale ona o tutu ku awa, rote ileasingme ali egbhe o te riele oli. ⁹ Eshinegba o khueghie osheli

emini o gba shi eke-a khasa awa, ikhi emini o rote obo oyi iJesu iKirisiti ro tse, abi o ghole oli. ¹⁰ Emini Eshinegba o gba khi loli ya pfuse riele khi, ini o ramhi oni egheghe te, o ya ku emhi na agbo ali ena iloghie gbe khi oghuo, o ya ri iKirisiti le oghie wewe nya. ¹¹ Itobo khi Eshinegba o ku anye ali iKirisiti gbe, anye she mie ugu obo oyi Eshinegba. Irari khi o she kpe te eke gba li khi loli ligho ya riele oli, o ro ligho riele oli. O ri emhikpa tse shi abi o ghole oli shi. ¹² Ishegho ni anye iJu ni e khi egbo eni odode ni e kpe regbenga iKirisiti, e kueghie Eshinegba shi ufumhi oyoli. ¹³ Eri a li ku e ma iKirisiti abi a ro suo oni ungmehi igesikia, oni o khi usomhi onete oyi Eshinegba, abi o mie e pfuese. Abi a ro mie iKirisiti suo, Eshinegba o ro shi o lele shi e egbe. Ayemhe-no-pfuase ni o kie kpe ro nga na awa o khi oni o lele. ¹⁴ Itobo Ayemhe-no-pfuase ni Eshinegba o kpe ro na awa, awa ro mholi o shi udu khi Eshinegba o ya ri emini o ro nga na egbo eyoli gbo na awa. Egheghe ni Eshinegba o ro pfa awa egbo eyoli shi eke nya, awa ro mholi eni emhi ena. Ona o ya ri egbo eyoli kueghie oli shi ufumhi oyoli.

IPolu o lema na eni e mie iJesu suo ni e la Efesosi

¹⁵ Itobo emhi ena nya ni Eshinegba o riele, ali abi mhi te suo abi a mie iJesu iKirisiti Onomhue suo ni a gbo mholi inono shi egbo eyi Eshinegba nya o, ¹⁶ mhia tigbe yemhe ikphemhi-a, ni mhi ri itobo oye e kphemhi na Eshinegba, ini mhi da lema na e. ¹⁷ Eri mhia lema Eshinegba oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, oni o khi ita awa ni o mholi ufumhi oniemi, o re e mholi ayemhe ileasingme. O gbo ri egbe oli khasa e ni a lolo lese oli egbegbo. ¹⁸ Mhi gbo lema Eshinegba o khueghie e udu-a ini a lese oni igesikia oyoli, ini a gbo lese irudushi ni a regbenga, ni Eshinegba o lu e shi. Ni a gbo me epfue oyi ugu oniemi oyoli ni eni e mie oli suo e mholi. ¹⁹ Mhi gbo lema li o ze

* 1:1 Li ze Ika 18.19-21; 19.1 † 1:7 Li ze iKolo 1.14

ni a leṣe ekpabọ ni e fune eyọli, ni ẹa mhuẹ irọkhọkhọ, ni a rọ na awa eni e miesuọ. ²⁰ Eni ekpabọ ena o rọ gbe akanya abi o rọ guise iKirisiti eghuli le abi o rọ ghua. Wewe o rọ ri iKirisiti shito obọ ita oyọli obini iloghie.† ²¹ Oobọ iJesu iKirisiti o la mhese na ekpabọ, ali itoto ali igeni, ghe enete ghe eni ẹa ti, ghe eni a me agbọ ona ne, ghe ena agbọ ni aa me ne. ²² Emhi nya Eshinẹgba o rọ shi ufuege oyọli ni o mhese shi. Lọli o ze iJesu ozukhomhi emhi nya ni o pfomhe igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ eyọli egbe. ²³ Egbọ ni e mie iJesu suọ e khi idiegbe oyi iJesu, iJesu o khi ukhomhi. Ekpabọ ali agbọ oyi iJesu iKirisiti o vose agbọ eyi eni e mie o li suọ. Ufumhi oyọli o gase agbọ ali emhikpa odekhode nya.§

2

Okhale oyi Eshinẹgba o rọ mie awa pfuese

¹ Eghẹghe ni o dose ni a rọ kpe la agbọ olamhe, a la agbọ umha-suoseso, a khi egbo eni e ghu shi olamhe ni ẹa mhọli Ayemhe oyi Eshinẹgba. ² Eghẹghe agho ingeli agbọ a ngeli, a ri ungmehi oyi okphaghie oni o khi oghie ayemhe alo ebili i gbe akanya. Oni ayemhe ona o kiele la agbọ oyi egbo ni ẹa ya suọ esọ na Eshinẹgba a gbe akanya. ³ Igho awa nya awa kpe li ngeli. Awa ri oghuemhe egbe, ali usamhi ebe ni udu oyi awa o gueye awa a riẹle emhikpa. Abi egboese na agbọ ni ẹa ya suọ esọ na Eshinẹgba e li ya pfua, awa kha li pfua. ⁴ Ama Eshinẹgba o nono ingme oyi awa gba, igho ilelemhi oyọli o o gbẹdi. ⁵ Lọli o ze ni o rọ rọte obọ oyi iJesu iKirisiti ni o guise le ri agbọ ayemhe onogbo na awa, aboriẹkhia khi eni umhaguetia o kese-a awa khi. Okhale oyi Eshinẹgba a rọ mie e pfuese.* ⁶ Eri o ri agbọ onogbo oyi iKirisiti na awa, o ri awa nu iKirisiti shito obini iloghie, nu o li e mhese, itobọ emini iKirisiti

o riẹle na awa. ⁷ Rọte iJesu iKirisiti Eshinẹgba o te ri okhale ni o mhọli na awa khasẹ, ogbenakọ ni egbo e me ashini okhale oyọli o fu ramhi, ni ọa mhọli irọkhọkhọ. ⁸ Okhale oyi Eshinẹgba a rọ mie e pfuese abi u rọ miesuọ, ọa khi ingeli enete ni u ngeli e mie e pfuese. Afue-afue o mie e pfuese. ⁹ Eshinẹgba ọa ri itobọ ingeli enete ni u ngeli mie e pfuese, ini ogbokhoghuo o khi vuse ike. ¹⁰ Eshinẹgba o ma awa. Ikanya enete o ma awa awa ke gbe abi awa ali iJesu iKirisiti awa rọ da ke khi oghuo egho.

Eshinẹgba o she te iKirisiti ku egbo iju ali egbo ijeta gbe

¹¹ A yelele egbo enabi a khi eleele, khi aa khi iju. Egbo iju e ma kpe ri ukpeloe gbe e, itobọ khi aa shẹle a, ali itobọ khi aa khi egbo iju. Ama ee lu egbe we eni e khi egbegbi egbo, itobọ khi a shẹle we-a. Oshẹle ni o khi akanya ni egbo e ri abọ gbe idiegbe. ¹² Yelele khi eghẹghe agho khi aa kpe ku ma iJesu iKirisiti o, a khi opfese shi ishiobọ ni Eshinẹgba o rọ nga na egbo iZireni. A khi eni ẹa mhọli iregbenga ni ẹa mhọli Eshinẹgba shi elemhi agbo. ¹³ Ama, memena, ee ni a kpe nuata shi Eshinẹgba o, o ri o lia eyi iKirisiti ti e mama egbe.

¹⁴ IJesu iKirisiti o ri egbo ijeta ali egbo iju riẹle. O rue ugbe ibiselemhi ni o kpe la we iteva ode-a, o rewe mele egbo eghuo-a. ¹⁵ Eghuli ni o ghu o rọ shishi ishi ni e la we iteva-a, Ini o me asha ri egbo iju ali egbo ijeta khi egbo enegbo eghuo. Ona o rọ rewe riẹle ini e khi ke biselemhi egbe.† ¹⁶ Eghuli ni o ghu-a shi oora apfida o rọ ku egbo ena gbe, o gbo rewe ali Eshinẹgba riẹle. Agho ibiselemhi egbewe o pfo shi.‡ ¹⁷ Usomhi onete oyi Eshinẹgba oyi opfomhe, iJesu o bhale ya tse abọ gueye egbo ijeta ni e nuata shi Eshinẹgba o, ali egbo iju ni e timama Eshinẹgba.§ ¹⁸ Obọ oyi iJesu iKirisiti awa te mhọli Ayemhe oghuo

† 1:20 Li ze Iwolo 110.1 § 1:23 Li ze Iwolo 8.6; iKolo 1.18 * 2:5 Li ze iKolo 2.13 † 2:15 Li ze iKolo 2.14 ‡ 2:16 Li ze iKolo 1.20 § 2:17 Li ze Aza 57.19

ni o zẹ khi awa ga rọ doḅe a lẹ deba Eshineḅba.

¹⁹ Itobọ ighọ ẹẹ ẹgbọ ijeta, aa ke khi epfese, ama a she ku ma ẹgbọ eyi Eshineḅba. Ena omhue-apfe oghuo a ke ga khi. ²⁰ Oni idiegbe owa a li khi. Ighiusomhi na ke ni iKirisiti o ze ali emekeḅuele eyi Eshineḅba e khi igbaekele oyi oni owa. Ijesu iKirisiti o mu oni owa mhue. ²¹ iKirisiti o zẹ ni echẹ ni a rọ ma oni owa nya e rọ toma, ni oni owa o rọ mele owa oniemi a. O rọ li khi oni o pfuase na Onomhue. ²² Itobọ khi a ku ma ijesu o, o rọ re e ma eni e mie ọli suo. U ya mele owa ni Ayemhe oyi Eshineḅba o ya ke la-a.

3

Eshineḅba o ghi iPolu ghi ẹgbọ ijeta

¹ Itobọ ona, mhemhe iPolu mhi rọ lema na e. Mhemhe ni a ri itobọ khi mhia gbe akanya na ijesu iKirisiti mu shi owa ighumha. Akanya abi mhi lie tse abo usomhi onete oyi Eshineḅba ye e ẹgbọ ijeta. ² O limhe eloe khi ẹẹ ẹgbọ ijeta, khi a she kpe suo khi Eshineḅba o ghie mhe ghi e mhi bhale ya tse abo ye e. Itobọ okhale oyoli o rọ ghie mhe usomhi ona, ni mhi kpaghie e obọ. ³ Oni usomhi khi, ugbamhi ni Eshineḅba o gba ni o khi oyi osheli, ni o khueghie-a khasẹ mhe. Mhi kpe khueghie ukuku li-a khasẹ e elemhi ebe ni mhi kpe keke ghi e. ⁴ Ini a zẹ ebe onana, a ya me emini mhi lese osheli oniemi ni o khi osheli na ijesu iKirisiti, ni Eshineḅba o gba. ⁵ Eshineḅba o kpe khueghie osheli emini o ya riẹle ni o gba shi eke khasẹ ẹgbọ na agbo ena elele. Ama o she rote elemhi Ayemhe-no-pfuase khueghie ọli-a khasẹ ighiusomhi na ke ali emekeḅuele eyi Eshineḅba. ⁶ Emini Eshineḅba o gba khi, a ya rote itsabo usomhi onete oyi ijesu iKirisiti ri ẹgbọ ijeta ni e miesuo nu ẹgbọ iZireni ni e miesuo le ugu oghuo, abi ẹgbọ ni e khi idiegbe oghuo. Eghẹghẹ agho ni a bhale ya e khi ẹẹ ni aa khi ẹgbọ iJu, a nu ẹgbọ iJu mhue obọ shi emini

Eshineḅba o rote ijesu iKirisiti rọ nga na iJu.*

⁷ Eshineḅba o ri akanya ni mhi rọ o tse abo usomhi onete oyoli na mhe. Itobọ okhale oyoli o rọ ri oni akanya na mhe. O ri ekpabo eyoli re mhe e gbe oni akanya. ⁸ Ini Eshineḅba o pfi ukpeloe bino uwali oḅo ni mhi kpe khi elele lo, o a kha zẹ mhe, mhi ke tse abo usomhi onete oyoli. Ama itobọ okhale oyoli o rọ ri akanya ona na mhe mhi ka tse abo usomhi onete oyi upfuemhi ni o la iKirisiti ye e ẹgbọ ijeta. Upfuemhi ni oḅo o doḅe lese udi ọli e pfo. ⁹ O gbo zẹ mhe mhi ka khueghie-a khasẹ agbo kpa abi o li ri oni osheli ni o gba nya ya tse. Eshineḅba ni o ma emhi nya o kpe rọ te igbaekele ri osheli ona sheli agbo nya. ¹⁰ Eri Eshineḅba o nono ni lolu rote igbaa oyi eni e mie ijesu iKirisiti suo ri ileasingme ode ebubu eyelue khasẹ igeni ali ekpabo na idane. ¹¹ Ina Eshineḅba o te eke gba li neni o ma agbo. Rọ te ijesu iKirisiti Onomhue oyi awa o te roli tse. ¹² Itobọ khi awa mie ijesu suo, ali khi awa gbo ku gbe ọli o, awa rọ a mhue igbedu rọ a lo deba Eshineḅba. ¹³ Itobọ igho, a khi zẹ ni egbe pfo e-a ini a suo abi mhi lie me osue shi itobọ khi mhia tse abo usomhi onete oyi Eshineḅba ye e. Ochoghọ, a zẹ ni osue ni mhia me o ri ufumhi oyi Eshineḅba ghi e.

¹⁴ Lolu o zẹ ni mhi rọ wugha odalo oyi Eshineḅba ni o khi ita awa a so iromhi na e. ¹⁵ Rọ te ayi ọli unuekpe nya ni e la agbo ali iloghie e te le eva. ¹⁶ Eshineḅba o mhọli ikhivose eniemi ni o rọ o na ẹgbọ eyoli, itobọ igho mhi rọ lema li, o ri Ayemhe oyoli ri udu oye e toto a, ¹⁷ ini iKirisiti o lo e udu shito kpe abi a mie ọli suo. Mhi gbo lema Eshineḅba o re e migha abi oora ni o pfi imhili lo eke egbegbo, ni a nono ingme oyi Eshineḅba ali ingme egbe e, ini a khi de. ¹⁸ Mhi gbo lema Eshineḅba o zẹ ni ẹẹ ali ẹgbọ eyi Eshineḅba nya a doḅe lese abi inono oyi Eshineḅba o gba ramhi. ¹⁹ Eshineḅba o zẹ ni a

* 3:6 Li zẹ iKolo 1.26-27

leşe inono ni iKirisiti o nono awa, inono ni o gho fu dose ode ni o mholi ukpese, egheghe agho ni ingeli eyi ee, e li abi eyi Eshinegba.

²⁰ A kphemhi na Eshinegba ni o mholi ekpabo ro ri ele emhi eniemhi, eni e fu dose emini awa mhila li, ali emini awa da dobe sa. Ekpabo eyoli eni e la awa ayemhe e gbe akanya, o deba a ri ele eni emhi na awa. ²¹ A ze ni awa egbo eyoli ni awa ali iJesu iKirisiti e khi oghuo, e ku eghe Eshinegba, ogbe na ako ali agbo agbo, ya ramhi ukpese. Atse.

4

Ikugbe onayi eni e miesuo

¹ Mhemhe ni mhi ri itobo khi mhia ga Onomhue la owa ighumha, mhi lema e, a ke ngeli ingeli enete, enabi Eshinegba o o a ke ngeli egheghe ni o ro lu e. ² Emini a ri ele nya, a ke ti egbe e tiemhi eke, a ri ofie ali ikuegbe-a nu egbe ke ngeli. A ri inono ni a nono egbe ri ipfomhe-udu ke ngeli.* ³ A rosheka mu ikugbe ni Ayemhe-no-pfuase o ku awa gbe mhue ali elemhi opfomhe ni o geno awa kugbe. ⁴ Idiegbe oghuo awa khi, Ayemhe-no-pfuase oghuo o la awa egbe, Igho awa gbo li ri eloe shi eke e khe iregbenga oghuo oyi imiepfuese ni Eshinegba o ro nga na awa abi o ro lu awa. ⁵ Onomhue oghuo ni o khi iKirisiti, ali irudunga oghuo, ali ibatizi oghuo, awa mholi. ⁶ Eshinegba ni o khi itawa nya, awa a ga, loli o mhese a na awa nya, loli o ri awa a gbe akanya oyoli, loli o gbo la agbo oyawa nya.

⁷ Ama iKirisiti o kemhi afu ododa ke a na ogbogbo ni o ro ke gbe akanya oyoli. Lolighuo o mhese abi o li kemhi we. ⁸ Ona o ze ni ungmehi oyi Eshinegba o ro o. "Abi o ro kholi ebe oli pfuse-a nya, o nga obini o yagha ne nya, o ri ebe oli ni o mu o le la orolo, ee deba li ukhu-khokho abi eni a mu okholi. O tigbe kemhi isomhopfa enete na egbo."† ⁹ Emini a ri ungmehi oyi Eshinegba ona ngme, ni oo,

"O nga obini o yagha," loli khi, eri iKirisiti o kpe tiemhie agbo ona, neni o nga idane obini o yagha. ¹⁰ IJesu iKirisiti oni o tiemhie agbo ona, o gbo nga obini idane iloghie ni o yagha ne nya, ini o ze emhikpa ukhomhi ni e gue ga ti. ¹¹ iKirisiti o kemhi afu na ke na ogbogbo. O ze eghuo ighiusomhi na ke eyoli, o ze eghuo emekeguele eyi Eshinegba, O ze eghuo eni e kia tse abo ungmehi oyi Eshinegba, o ze eghuo eni eri ukpeloe e khu egbo eyi Eshinegba ali eni e sese we. ¹² Eri o lina kemhi afu na we ni e rewe ke gbe ikanya eyoli, ini eni e khi idiegbe oyoli e ke fu sho, ishegho ni idiegbe oyi iKirisiti o totoa elemhi ugamhi oyoli. ¹³ Ina a li ya ke me oli, ramhi egheghe ni awa nya awa ro kugbe e khi oghuo (abi awa mie Eshinegba suo, ni awa gbo lese omi oli), ya ramhi ni awa ro fu shi imiesuo mele eni e womhelo shi imiesuo, ramhi ni awa ro ya womhelo nya abi iKirisiti. ¹⁴ Egheghe agho awa aa ke ea li abi eniye, ini egbo eni e di egbo e khi dobe di awa ya mie emini ea khi egbegbingme suo. Awa aa ke ya li abi oko-oké oniemhi ni akpekpeli oniemhi o tsua gasé ukhomhi oké oniemhi, ¹⁵ ni awa ri ochogho ke ngme igesikia elemhi inono, ni awa womhelo shi emhikpa, ni awa li abi iKirisiti Onomhue, oni o li abi ukhomhi, awa li abi idiegbe oyoli. ¹⁶ iKirisiti o ku egbo eyoli nya gbe abi idiegbe ogbo o tono elamhi mano khi oghuo, ni uguabo ogbogbo o lie gbe akanya oyoli. Egheghe agho oni idiegbe nya o fu, o totoa, o womhelo shi o, egbo e mholi inono na egbe.‡

Awa mu ingeli eyi awa pfi

¹⁷ Itobo ona, mhi lo ye e ude, itobo eva oyi Onomhue, a khi gbo ngeli abi egbo ni ea lese Eshinegba, ni usamhi ni ee sa o mu ame. ¹⁸ Egbo eghogho ea ya dobe lese udi emhi eyi Eshinegba gboo. Ea mhue oboshi agbo onogbo oyi Eshinegba, itobo umha lese Eshinegba oyewe, igbe udu oyewe o

* 4:2 Li ze iKolo 3.12-13 † 4:8 Li ze Iwolo 68.18 ‡ 4:16 Li ze iKolo 2.19

tsua ghi wẹ. ¹⁹ Egbe ẹa kẹ lili wẹ ini ẹ riẹlẹ ingme ebe. E she ri egbe wẹ na ikanya ebe eni ẹ ghọle wẹ de. Ingeli khi ingeli eyi itsebo ẹẹ ngeli. Ingeli eghoghọ ẹ ghọle wẹ ẹghẹghẹ kpa e ke ngeli.

²⁰ Ama, ọa khi ina a sese ẹ a li ke ngeli abi a rọ lese mie iKirisiti suọ. ²¹ Mhi lese khi a she suọ ingme oyọli, a gbo sese ẹ igesikia ni o la ingme oyọli. ²² Emimi a sese ẹ khi, a khi ke ngeli eni ingeli ni a kpe ngeli, ni oghuẹmhe egbe ni ẹa ti eghọ e re ẹ ngeli, ni e yese ẹ agbo-a. ²³ A ze ni Eshinegba o mu isamhi ali ingeli eyi ẹ pfi ya khi enegbo. ²⁴ Eshinegba o she ri ingeli enegbo enabi eyọli na ẹ. Itobo igho a ke ngeli abi Eshinegba, elemhi ingeli enete ali ipfuase.*

²⁵ Irarigho, a khi ke gbo lo egbhọli, ama a ke gue igesikia ye egbe, itobo khi eri awa li abi iguabo ododa eyi idiegbe oghuo.† ²⁶ Ini u me elemhi ibibi, khi lamhe, khi ze obili o bi ya ẹ elemhi-ibibi oye shi ẹ elemhi,‡ ²⁷ Khi ri eghẹghẹ na okphaghie ni o mu ẹ fe. ²⁸ Oni o kpe ẹ do ughiatọ o khi ke gbo do, ama o ri abo eyọli ke gbe akanya ni o te me ẹ ke le, ni o gbo te me ẹ ke kemhi na eni ẹa mhọli.

²⁹ A khi ke ngme ingmemhi ichimhi unu, ama a ke ngme ungmemhi onete ni e ri egbe ẹ mu ogbo ni e ri ogbo ẹ fu shi imiesuo. Zobe ni ungmemhi oyi ẹ o gue ke de shi eghẹghẹ ni a kha rọ ngme ọli, ni o mhọli ikpaghiobo na eni e suọ li. ³⁰ A khi ri egbe pfo Ayemhe-no-pfuase oyi Eshinegba-a. Itobo khi Ayemhe-no-pfuase khi ojele ni Eshinegba o shi shi ẹ egbe, ni o re lese ọli shi udu gboo khi ogbele ọọ bhale ni o ya pfa ẹ olamhe eye ẹ shi eke. ³¹ Zobe ni, iyese-a, ofu, elemhi ibibi, okhọli, ali iyese egbe eva, ghe imuegbe obe kpa, ali ikanya ebe nya, e lase ẹ udu le. ³² A ke mhọli ilelemhi na egbe ẹ. A rọ ke topfa egbe abi Eshinegba o ri itobo iKirisiti rọ topfa ẹ.§

5

Angeli oyi oni o miesuo

¹ Irarigho, a rọsheka ke khonya Eshinegba abi a rọ da khi imi ọli ni o nono egbegbo egho. ² A la agbo inono, ezeze abi iKirisiti o nono awa ni o rọ ghu-a na awa abi iluasobo ni ẹ kphela ni e ghọle Eshinegba.*

³ Abi a rọ khi egbo eni e pfuase egho, a khi riẹlẹ emini ọa gbe akanya nabi itsebo, ukeliẹ emini ọọ pfi omama. A khi khi ena-emhi-ituegbe. Emhi enana ẹa khi emini a suọ khi a me iteva oye ẹ egbo eyi Eshinegba ni e khi eni e pfuase. ⁴ A khi gbo ngme ingmemhi omama ali ungmemhi oyeghe unu, wẹ khi eri a gbudu li iweghie ali iba izeze ni e we-a. Ochoghọ, a ke kueghie Eshinegba. ⁵ A lese khi, ghe egbo ena itsebo, ali ọna ingeli omama, ali ọna emhi ituegbe, khi ẹa ya mhọli okemhi shi iloghie oyi iKirisiti ali oyi Eshinegba. Eri ọna emhi-ituegbe o li abi oni ọọ ga ikhumhi.

⁶ A khi ze ni ogbokhoghuo o ri ingmemhi afue di ẹ, itobo khi egbo eni ẹ ngeli ingeli olamhe eghoghọ, Eshinegba o ya na wẹ ali egbo ni ẹa ya suọ esọ na li osue. ⁷ Irarigho, khi ku ma egbo eni ẹ ngeli ingeli olamhe eghoghọ o. ⁸ Elele a kpe la alo ebili, ama memena elemhi akpa a ke la, itobo khi, a ku ma Onomhue o. Irarigho, a ke ngeli abi eni e la elemhi akpa. ⁹ Itobo khi onete ali ipfuase, ghe igesikia e khi umomhi ni akpa o rọ lasele. ¹⁰ Rọsheka ni u wena emini ẹ ti Onomhue eloe, ni u ke riẹlẹ wẹ. ¹¹ Khi ke nu egbo na alo ebili gbe ikanya afue na alo ebili, ni ẹa mhue eleli. Ri ochoghọ ke kueghie osheli oyewe-a. ¹² Emhi omama ọọ khi, ini a ta unu emini egbo ena alo ebili ẹ riẹlẹ elemhi osheli. ¹³ Ama, ini akpa o kueghie ikanya eghoghọ-a gbo o, egbo e ya lese emini e khi, ¹⁴ itobo khi akpa ọọ kueghie emhi nya-a, ni a ke me gbo o. Lọli Ebe-no-pfuase o rọ, "A guale eni ẹ lese a, a khi li abi oni o

§ 4:22 Li ze iKolo 3.9 * 4:24 Li ze Igbae 1.26; iKolo 3.10 † 4:25 Li ze iZaka 8.16 ‡ 4:26 Li ze Iwolo 4.4 § 4:32 Li ze iKolo 3.13 * 5:2 Li ze Okiali 29.18; Iwolo 40.6

ghua, ni ákpá oyi iKirisiti o la ẹ egbe ke ẹ.”

¹⁵ Itobọ ighọ lẹsẹ abi u ke li ya ke ngeli. Khi ke ngeli abi oyeghe, ama ke ngeli abi olesingme. ¹⁶ Ini u da mhọli egheghe rọ ya riele onete ne, nyanya riele ọli, itobọ khi agbọ ingme-o be awa ke la.† ¹⁷ Itobọ ighọ a khi khi eyeghe, ama a zẹ ni a lẹsẹ emini ẹ ghọle Onomhue ni a ke riele. ¹⁸ Khi da onyo pfuẹche egbe-a, ochoghọ zẹ ni Ayemhe-no-pfuase o ke vọ agbọ oye. ¹⁹ A ke to iwolo ena irudunga khase egbe, ke to uwolo eni e te ẹ udu lase ke kuẹghie Onomhue. ²⁰ Egheghe kpa, ke kuẹghie Eshinẹgba ita awa shi emhikpa, itobọ iJesu iKirisiti Onomhue oyi awa.‡

Ingeli oyi emose ali ikpotso ni e la ughue

²¹ A ri egbe tiemhie na egbe ẹ pfo nya itobọ khi u mu ekpe na iKirisiti. ²² Eẹ ikpotso ni a la ughue, a ri egbe ẹ tiemhie na odọ ẹ, abi u li ri egbe ẹ tiemhie na Onomhue.§ ²³ Itobọ khi omose o khi ukhomhi oyi okpotso oni o rọ shi ughue, ezeze abi iKirisiti o khi ukhomhi oyi igba oyi egbo eni e mie ọli suo. Eni e mie ọli suo e khi idiegbe oyọli ni o mie pfuese. ²⁴ Itobọ ighọ okpotso ogbogbo ni o mhue odọ, o nyese ukhomhi na odọ li pfo, elemhi emhi nya, abi igba oyi eni e mie iKirisiti suo e li ri egbe we na li.

²⁵ Eẹ emose eni e ri ikpotso shi, a mhọli inono ni o te eke elemhi udu lasese shi ighue ẹ o, ezeze abi iKirisiti o nono igba oyi eni e mie ọli suo, ni o zẹ khi o ghu-a na we.* ²⁶ O ri itoto oyi ungmehi oyi Eshinẹgba ri eni e miesuo khi eni e pfuse, o ri amẹ khuse we-a ni e dala. ²⁷ Eri o riele ona na igba oyi eni e mie ọli suo, ni o rọ ri ewe somhi otse, ni e zẹ ọli rọ migha odalo oyọli, ni e khi egbo ni uchimi ọa ta ma egbe, wekhi eni e mhọli ichinya, u ke lie khi emhi olese ni ọa ti, ama ni e khi eni e pfuse

ni ẹa mhọli umha-guekia. ²⁸ Ina, ẹẹ emose e li nono ingme oyi ughue we abi e nono ingme oyi idiegbe oyewe. Oni o nono ingme oyi ughue ọli ingme egbe ọli o nono. ²⁹ Ini a mema bino o bie, a ya me khi ogbokhoghuo ọa ya biselemhi egbe ọli, ama eri o ri emhi na egbe ọli ẹ le, o ri ukpeloe ẹ khu egbe ọli, ezeze abi iKirisiti o li ri ukpeloe ẹ khu igba oyi eni e mie ọli suo oyọli. ³⁰ Uguabọ idiegbe oyi iKirisiti awa khi. ³¹ “Onana o zẹ ni omose o rọ ri ita li ali inyọ li ẹ shi eke, o ya toma ughue ọli o, egheghe agho we we aava e mele ogbo oghuo a.”† ³² Ukpokpomhi osheli na ni mhi gue ẹ le, ni o la iteva iKirisiti ali igba oyi eni e mie ọli suo. ³³ Ama, ni mhi rọ gbe ọli ukhomhi, omose ogbogbo o lolo nono ingme oyi ughue ọli abi o li nono ingme egbe ọli, yeye okpotso ni u la ughue, lolo mu ekpe ke na odọ ẹ.

6

IPolu o ye eniye ali eni e bia we ude

¹ Eniye, a ri ungmehi oyi eni e bia ẹ ke gbe akanya, itobọ khi loli o ti ni eni e mie Onomhue suo e ke riele.* ² “Mu ekpe na ita ẹ ali inyẹ ẹ.” Ona o khi ushi oni odode ni Eshinẹgba o shi ni o ri ishiobọ ma. ³ “Ini u mu ekpe na eni e bia ẹ, agbọ oye o ya ke je odalo egbegbo, u ya gbo li agbọ tese agbọ ona.”† ⁴ Eẹ ita eniye, a khi riele emini o ri elemhi ẹ ke bi imie, a ri ochoghọ ke ri ukpeloe khu we, a ke sese we ode oni o ghọle Onomhue.‡

IPolu o ye ighumha ali eni e mhọli we ude

⁵ Eẹ ighumha, a ri ungmehi oyi oni o mhọli ẹ ni o la agbọ ona ke gbe akanya. A rọte ekelemhi udu ke mu ekpe na we. A ri ukpeloe oni o fu ke bino we abi a kha li ri ungmehi oyi iKirisiti gbe akanya. ⁶ A ke ri ingme oyi ewe gbe akanya egheghe kpa, ọa khi ini ẹ bino ẹ tse a rọ ri ingme oyewe ke gbe akanya ini e ba

† 5:16 Li zẹ iKolo 4.5 ‡ 5:20 Li zẹ iKolo 3.16-17 iKolo 3.19; 1 iPit 3.7 † 5:31 Li zẹ Igbae 2.24 * 6:1 Li zẹ iKolo 3.20 † 6:3 Li zẹ Okiali 20.12; iDeut 5.16 ‡ 6:4 Li zẹ iKolo 3.21

§ 5:22 Li zẹ iKolo 3.18; 1 iPit 3.1 * 5:25 Li zẹ

6:1 Li zẹ iKolo 3.20 † 6:3 Li zẹ Okiali 20.12; iDeut

ke kuęghię ẹ. Ama a ke li abi ighumha eyi iKirisiti e li mu ekpe ẹ na li, ikhi eni e rọte ekelemhi-udu oyewẹ ẹ rięle emini Eshinęba ọọ a ke rięle. ⁷ Rọte elemhi udu oyẹ ke gbe akanya abinẹ khi Onomhue wa ga, itobọ ọ a khi ẹgbọ tse awa ga. ⁸ Rọli shi udu khi Onomhue ọ ya somhi ọgbọgbọ opfa shi ikanya enete ni ọ gbe, shi oghumha o, shi oni ọ a khi oghumha. ⁹ Eẹ eni e mhọli ighumha, a li guę ke ngeli deba ighumha eyi eẹ, A khi sọ wẹ ulishi khi a ya nase wẹ. A lẹse khi oni ọ mhọli ẹ, mhọli ighumha eyi eẹ, ọ la iloghie. Lọli ọ khi oni ọa mhuę khi ọna ọ kpe mhe dọse ọghọ.*

Abi eni e miesuọ e li nu ọkphaghie ẹ khọli

¹⁰ Ni mhi rọ gbe oni ungmehi oyemhe ukhomhi, a rọte obọ oyi Onomhue mie itoto eniemhi. Rọte ekpabọ eniemhi eyọli mie itoto. ¹¹ Rue itsua okhọli nya ni Eshinęba ọ rọ nẹ sọ, ni u dobe nu (ekpabọ ali ode ebubu ni ọkphaghie ọ rọte ẹ lasele shi ọgbọ ọ) khe abọ pfuse a. ¹² Itobọ khi ọa khi ẹgbọ nabi awa, awa nu ẹ khọli, ama itoto ali ekpabọ ali ighie eyewẹ ni ẹ mhese agbọ ona alo ebili, ali ayemhe ebe eyi ọkphaghie ena irarogbe ni awa a ya mẹ. ¹³ Itobọ ighọ ri itsua okhọli eni Eshinęba ọ rọ nẹ nya sọ, ini u dobe khọli ẹle ni ekpabọ ebe e mu okhọli ẹ vule shi ẹ ọ. Ini u khọli se nya, gbe lighi.

¹⁴ Mu egbe ni u rọ khọli okhọli elemhi ayemhe. Eghẹghẹ kpa, mie emini e khi igesikia suọ. Eri ona o li abi ọgbenẹ ni ọkhọli-okhue ọ rọ mu oku. Ke ngeli ingeli eni e migha shi ipfuase odalo oyi Eshinęba. Ona o migha shi awulu akhuli ni a rọ mu aye ini a ya khọli.† ¹⁵ Ke mu egbe eghẹghẹ kpa ni u rọ gue usomhi onete oyi Eshinęba oyi opfomhe le, onana o li abi ekue ni ọkhọli-okhue ọọ sọ shi awe.‡ ¹⁶ Ke regbenga Eshinęba, ona o ya khukhu ẹ obọ oyi ikuatse ni ọkphaghie ọọ nono

ni lọli kuali ẹ, eri ona o li abi ofiase ni ọkhọli-okhue ọ rọ mhọli obọ rọ ke fiase ote-osue erali kua. ¹⁷ Yelele khi Eshinęba ọ mie ẹ pfuese. Onana o li abi arula akhuli ni ọkhọli-okhue ọ rọ rughu ẹ ye okhọli. Rue ungmehi oyi Eshinęba ni Ayemhe-no-pfuase ọ rọ nẹ mhuę obọ ke khọli, eri o li abi ọgbhoro ni a rọ khọli okhọli. ¹⁸ Rọ te elemhi Ayemhe no pfuase ke lema eghẹghẹ kpa. U kha lema, ke sọ iromhi ododa. Ke lię Eshinęba ọ kpaghie ẹ obọ. Abi u lię lema, ke tokpe. Ke lema na ẹgbọ eyi Eshinęba eghẹghẹ kpa. ¹⁹ A gbo li ke lema na mhe ni Eshinęba ọ ri ungmehi shi mhe unu eghẹghẹ kpa ini mhi ya khueghie unu a ngme, ni mhi dobe khueghie osheli ni o la usomhi onete oyi Eshinęba-a khasẹ ẹgbọ, ini mhi khaa ngme, ni ulishi o khi mu mhe. ²⁰ Oni ọ to-ęoli iKirisiti ẹ tse abọ usomhi onete oyi Eshinęba ona mhi khi. Ona o zẹ ni mhi rọ la owa ighumha. Itobọ ighọ, a ke lema na mhe ni Eshinęba ọ ri udu na mhe ke tse abọ usomhi onete oyọli abi mhi kha li tse ọli.

IPọlu ọ lema Eshinęba ọ khivose na eni e miesuọ

²¹ Inyoghuo awa ni awa nono ingme oyọli, ni ọ gbe akanya oyi Onomhue te ode igesikia, iTakikosi ọ khi. Ọ ya gue ingme eyemhe nya ye ẹ, ni a rọ gbo lẹse abi o li mhe egbe ali emini mhia rięle.* ²² Itobọ ighọ mhi rọ ghie ọli ghi ẹ, ni a rọ lẹse abi anye li la ọ shi, ni ọ gbo ri udu shi ẹ ọ.† ²³ Eshinęba ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue, e ri opfomhe na ẹ ni a miesuọ. E ka re ẹ nono ingme egbe ẹ, ali ni a kie ke mie iJesu suọ ²⁴ Eshinęba ọ ka li okhale na ẹgbọ nya ni e nono ingme oyi iJesu iKirisiti Onomhue ọyi awa, ikhi inono ni ọa ya pfo ghue.

§ 6:8 Li zẹ iKolo 3.22-25 * 6:9 Li zẹ iDeut 10.17; iKolo 3.25; 4.1 † 6:14 Li zẹ Aza 11.5; 59.17 ‡ 6:15 Li zẹ Aza 52.7 § 6:17 Li zẹ Aza 59.17 * 6:21 Li zẹ Ika 20.4; 2 iTimo 4.12 † 6:22 Li zẹ iKolo 4.7-8

Ebe ni iPolu o keke ghi egbo IFilipia Eni e miesuo

¹ Mhemhe iPolu ali iTimoti eni ee ga eyi iJesu iKirisiti anye ga khi.*

Mhemhe mhi keke ebe ona a ghi egbo ni e mie iJesu iKirisiti suo nya ni e la eke iFilipi shi eni e ri ukpeloe e khu eyi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ali eni e la agho o kpaghie obo.

² Eshinegba Ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue e ka li okhale na e, e gbo ri opfomhe ghi e.

³ Egheghe kpa ni mhi ro da sato e egbe ne, eri mhia kphemhi na Eshinegba. ⁴ Egheghe kpa ni mhi ro da a so iromhi na e nya ne, eri oghel e o la mhe udu ke so iromhi. ⁵ Irari ode ni a te nu mhe ri oni usomhi onete kia, rote ele nodode ya ramhi amo. ⁶ Mhi ro sho khi, Eshinegba ni o gba ikanya enete eke le shi agbo oye e, loli o ya nu e tsua li ramhi ele ni iJesu iKirisiti o ro ya nyene egbe bhale.

⁷ O ti ni mhi lina ke saa ingme oye e egheghe kpa irari khi ingme oye e o la mhe udu. O kha ririe khi ighumha mhi la, okekhi ini mhia khe oni usomhi onete shi eke, ali ini mhia pfi otsele ro lama shi emini oni usomhi onete o riele. Irari khi eri Eshinegba o ri oni afu ona ga na awa, ni awa ro gue oni usomhi onete le. ⁸ Eshinegba o khi otsele oyemhe khi igesikia mhia ngme ini mhi e khi inono ekelemhi udu ona iJesu iKirisiti mhi mhue na e.

⁹ Iromhi ni mhia so na e khi, inono ni a mhue ena, o ke nga sho, rote ilisingme ali ilese udi ingme, ¹⁰ ni a ro dobe ke ze emini o ti ne. Ini a pfuase, ni a khi eni ea mhue umha-guekia ya ramhi ele ni iKirisiti o ya nyene egbe bhale. ¹¹ Ni agbo oye e o vo ingeli ipfuase ni e rote obo oyi iJesu iKirisiti

bhale. Ni a ro me asha ri ufumhi ali ikueghie na Eshinegba.

IKirisiti a la agbo o na

¹² Mena, mhia nono ni a lese khi emini mhi me khi eri o kpaghie obo ti usomhi onete je odalo. ¹³ Irarigho, ekhe-khe na agbala nya e she lese khi itobo khi mhi khi aghiusomhi oyi iKirisiti a ro mu mhe shi owa ighumha.† ¹⁴ Ogba ighumha ni a mu mhe shi o she ri inyoghwo awa ebubu regbenga Onomhue, ni a ro bhale ya e khi e zese udu-a egheghe kpa ro gue usomhi onete oyi Eshinegba le, ni o khia khi ulishi o mu we.

¹⁵ Egbegbo lo, khi, rote ayemhe ubogbo ali ofuma, egbo eghuo e ro ri iKirisiti e tse abo, ama eghuo e rote udu igesikia roli e tse abo. ¹⁶ Eni e rote udu igesikia a tse abo, ayemhe inono e ro o riele oli, irari khi e lese khi itobo igho Eshinegba o ro remhe shi akana ni mhi migha ke khe oni usomhi onete shi eke. ¹⁷ Elese e rote udu aro-timhenga ri iKirisiti e tsabo. Oa khi ode igesikia e te roli e tse abo. Eri o li we egbe abine khi e kha me asha to ingme shi eke na mhe abi mhi la owa ighumha ena. ¹⁸ Abiabi e li ri iKirisiti tsabo kpa, oa mhue abi o ngme. O ke khi ode egbholi o, o khi egbegbi ode oo, mhi mema ya ke ghele shi o.

Igho lo e, mhi mema ya ke ghele shi o. ¹⁹ Itobo khi mhi lese khi rote iromhi ni a so, ali ikpaghiobo ni o rote Ayemhe oyi iJesu iKirisiti bhale, a ya rue mhe elemhi owa ighumha ona lasela. ²⁰ Mhi ma to eloe eke, mhi gbo mhue irudushi o khi, mhi aa ya tigbe ze ni akanya oyemhe o ba mhe ku. Ama egheghe kpa ali memena mhi ya ri igbedu ke ngme ni mhi ke ri ufumhi ghi iKirisiti rote angeli oyemhe, mhi la agbo oo, okekhi ini mhi ghua. ²¹ Irari ini e oyemhe, agbo ni mhi la, iKirisiti mhi la o na. Mhi kha ghua, eleli o khi na mhe. ²² Ama ini mhi kie la agbo a le, mhi kha kie mholi ikanya enete ni mhi kha gbe na iKirisiti. Ama

* **1:1** Li ze Ika 16.12 † **1:13** Li ze Ika 28.30

onoghuo o, mhi kha zẹ mena? Mhi aa lẹsẹ e! ²³ Udu o zẹ mhe eva, mhi aa lẹsẹ oni mhi ya zẹ o. Mhi ga nono ni mhi deba iKirisiti ni mhi lase agbo le. Ona o ga ti mhe egbe ne. ²⁴ Ama itobọ oyẹ e, o ti ni mhi la agbo. ²⁵ Mhi lama shi ona, mhi lẹsẹ khi mhi ya la agbo. Mhi ya nu eẹ nya la agbo ni a ke je odalo, ali ni a mholi oghelẹ ni o la irudunga. ²⁶ Ni a rọ bhale ya e khi ini mhi nyene egbe bhale gbo nu e la, a ya mẹ asha ke titi egbe irari oyemhe, rọte elemhi agbo oyẹ ni o kuma iJesu iKirisiti o.

²⁷ Abibi o riẹ li, ke ngeli abi ungemhi oyi iKirisiti o ngme. Ni a rọ bhale ya e khi, mhi bhale ya mẹ e o, okekhi eri mhi suo eko e o, mhi ke lẹsẹ khi a kie migha egbegbo elemhi ayemhe oghuo. A khọli okhue usomhi onete elemhi ikudugbe abi ogbo oghuo. ²⁸ A khi zẹ ni ulishi ebe e o mu e, ona o ya rẹ wẹ lẹsẹ khi a ya mhue eleli, ama wewẹ e ya pfua, irari khi Eshinegba loli o ri imuole na e. ²⁹ Irari khi a she ri eghẹghẹ na e ni a rọ ga iKirisiti, ni o a khi irari khi a lẹsẹ ya miesuo tse, ama ni a rọ li ya mẹ osue na li. ³⁰ Memena, a li kuma mhe o shi oni okhọli. Oni a mẹ khi mhi khọli eghẹghẹ ni o dọse, ni mhi kiele e khọli memena.‡

2

A ke khonya iregbe-tiemhie onabi oyi iJesu

¹ Agbo oyẹ ni o kugbe iKirisiti o, o zẹ ni a rọ toto. Inono ni o mhue na e o ri udu shi e o. Eẹ ali Ayemhe oyọli a mhue ikugbe. A gbo mhue isomhelemhi ali ilelemhi na egbe e. ² Irarigho, mhia nono ni a remhe ke ghele shi abi a mhue isamhi eghuo, ni a riẹle inono na egbe, a gbo khili oghuo elemhi ayemhe ali udu. ³ A khi ri ayemhe a ba timhe nga ali ni a ba mẹ asha ke tono obọ udu, riẹle emhikhoghuo. Ama a nyese ukhomhi na egbe. A bino khi ogboese o somhi

dose e. ⁴ A nono onete oyi egbe e, o a khi onete oyi yeyeghuo tse.

⁵ Mhue angeli nabi iJesu iKirisiti o mhue.

⁶ Abi o riẹ khia khi eri iKirisiti o li abi Eshinegba.

Oa tigbe sa li khi otu loli ali Eshinegba e khi.

⁷ Ochoghọ, eri o rọte udu oyọli rue emini o mhue nya obọ-a, o mele oni o o ga ogbo-a.

O mele ogbo-a, o ri ekuẹ ogbo ku egbe bhale.

⁸ O ri egbo li tiemhile, o kia okiali isueso ya ramhi ni o rọ ghua, ikhi eghuli oyọli na apfida.

⁹ Itobọ ona, Eshinegba o yase oli nga obini o yagha ne nya. O ri eva ni o fu dose eva nya nali,

¹⁰ ni a rọ bhale ya e khi ashiashini a da la lu eva oyi iJesu ne, ikhomhegbhe nya e nyese ghe emhi nya ni e la idane

ali eni e la eke, ali eni e la elemhi eke,

¹¹ emhi nya e ya pfi otsẹle khi iJesu iKirisiti o khi Onomhue, ni a rọ ri ufumhi na Eshinegba Ita.*

¹² Itobọ igho, emole mhe, abi a lie sueso ukpeloe oyemhe a gbo ligho ke sueso odukhokho oyemhe. A ri ulishi ali ikpheli ke gbe ikanya, ni irudunga oyẹ o gba pfo. ¹³ Itobọ khi eghẹghẹ kpa Eshinegba o rọ la e egbe e gbe akanya ni o rẹ e mhue oghuemhe, ni a gbo dọbe ke riẹle emini o de shi omhese onete oyọli.

¹⁴ A khi ri awolo wẹ ekhako riẹle emhikhoghuo. ¹⁵ Ni a khi egbo ni e mhue umhaguekia, ni e pfuse abi imi Eshinegba ni e gba pfo, elemhi agbo ni egbo ali ena ikanya ichimhi e la. A mema la wẹ iteva ke gẹ abi ikpetata ni e la idane,† ¹⁶ abi a lie gue ungemhi agbo ke ye wẹ. Ini a li ghọ, mhi ya mẹ asha ke rẹ e titi egbe e ni iKirisiti o ya nyene egbe bhale. Irari khi eri ona o ya rọkhasẹ khi irosheka

‡ 1:30 Li zẹ Ika 16.19-40 * 2:11 Li zẹ Aza 45.23 † 2:15 Li zẹ iDeut 32.5

ni mhi rōshi ali ikanya ni mhi gbe, ẹa khi afue.

¹⁷ Ini a tseku ku ọlia eyemhe abi onyo shi iluasobo ali ikanya enete ni o rote irudunga oye ẹ lasele, eri egbe e mu mhe shi o, mhi nu ẹ ghele. ¹⁸ Irarigho, egbe e li ke mu ẹ, a li nu mhe ke ghele.

ITimoti ali Epafuroditusi

¹⁹ Ini o ghole Eshinegba, mhi khokho khi mhi ya dobe kele ghie iTimoti ghi ẹ. Ni mhi ro suo eko ẹ, ni mhi mhue oghelẹ ini o jele. ²⁰ Lolighuo kpe o lese abi o li mhe egbe, ni ingme oye ẹ o gbo mu egbe. ²¹ Egbọ eni e kpole nya, eleli oyewe e na khu, ama ọa khi eleli oyi iJesu iKirisiti. ²² Ama, ẹẹ, a lese abi iTimoti o li ri egbo khasẹ ẹ abi o la o shi. Abi mhemhe ali lue anye li kugbe gbe akanya oyi usomhi onete oyi Eshinegba abi ita ali omọ ẹ li. ²³ Mhi ya kele ghie ọli ghi ẹ ini mhi da lese abi o ya li mhe egbe. ²⁴ Mhi ri egbe da Onomhue khi mhi ya kele bhale.

²⁵ Mhi kie gbo li khokho khi o ti ni mhi ghie inyoghuo awa ghi ẹ, ikhi Epafuroditusi ni o she gbe akanya deba mhe, ni o she gbo nu mhe gbe akanya ode-khode. Ni o gbo khi aghiusomhi oye ẹ ni ọọ kpaghie mhe obọ. ²⁶ Egbe ẹ kphakpha li ni o ro me ẹ. Egbe ẹ a ke sheshe ọli itobo khi a suo khi ọọ ghua. ²⁷ Egbegbo lo, ọọ ghua gba, ukuku o kpoli eghuli le. Ama Eshinegba o mhue ilelemhi na li. Ọa khi lolighuo Eshinegba o mhue ilelemhi na tse, o li mhue na mhe, o tsumhi mhe elemhi osue ni o to-ga osoli. ²⁸ Mhemhe egbe ẹ kphakpha ne ni mhi ro ghie ọli ghi ẹ. Ni a gbo mhue oghelẹ ini a me ọli, ni osoli oyemhe o kelea. ²⁹ A ri oghelẹ kpe abo mie ọli abi inyoghuo na elemhi oni irudunga. A mu ekpe nofunẹ na egbo nya nabi loli. ³⁰ Itobo khi o ri agbo oyoli shi okhena, ukuku o kpole suii ni o kha ro ghu-a shi akanya oyi iKirisiti, ini o me asha ri ikpaghiobo na mhe ni ẹ ẹa dobe rona mhe.

3

Angeli ni o migha shi ipfuase

¹ Ni mhi ro gbe ọli ukhomhi, inyoghuo, a ke ghele shi abi a li kuma Onomhue o. Ọa mhue abi o ngme mhe ini mhi ri ẹ emini mhi kpe keke ghi ẹ gbo keke, loli o ya ti ẹ egbe ne.

² A mu egbe ẹ shi egbo egho ni e li abi ewa, ni ẹ gbe ikanya ebe. Ikhi eni ẹ lie khi ogbo mema shele-a neni imiepfuse oyoli o gba pfo.

³ Anye ena, a shele egbegbi ishele-a, irari khi anye te ode ayemhe ẹ ga Eshinegba. Anye mholi oghelẹ shi elemhi agbo oyi anye khi anye kuma iJesu iKirisiti o, ni anye ẹa ri egbe da ikanya idiegbe. ⁴ Ama mhemhe mhii kha ri egbe da ikanya idiegbe eghoghọ ne.

Ini aa nono ogbo ni o kha regbeda ikanya idiegbe eghoghọ lo, mhemhe o kha khi. ⁵ Irari khi ele-nuzi-elele ni a ro bia mhe, a ro shele mhe-a. Oni iZireni a bia mhe, mhi rote unuekpe oyi iBejami lasele, egbegbi oni Iburu. Ini ẹẹ, iri ushi oyi egbo iJu gbe akanya, iFarisi mhi khi.* ⁶ Mhi mhue omuegbe ramhi ni mhi ro mu okholi vule shi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo o. Ini ẹẹ abi ogbo o lie pfuase, ode irushigbe akanya, mhi aa mhue ashini o kpo mhe shi.†

⁷ Ama emhi eghoghọ ni mhi kha leli shi eleli, mhi rewe shi afue, itobo oyi iKirisiti. ⁸ Ọa khi egho tse, mhi lama emhikpa o limhe opfu-a, itobo ufumhi ni o la ilese ni mhi lese iJesu iKirisiti Onomhue oyemhe. Itobo oyoli mhi ro tsua emhi nya kua. Eri mhi ga bino we shi iku, ni mhi me asha mhue iKirisiti, ⁹ ali ni mhi ga toma li o pfo. Mhi aa ke mhue angeli no migha shi ipfuase oyemhe, angeli ipfuase onabi mhi ri itobo khi mhi ri ushi ẹ gbe akanya mholi. Ama angeli ni o migha shi ipfuase ni a rote irudunga oyi iKirisiti ro na mhe mhi ke mholi memena, angeli ipfuase ni o rote obọ oyi Eshinegba bhale, ni o rote irudunga bhale. ¹⁰ Emini mhia nono

* 3:5 Li ze Ika 23.6; 26.5; iRom 11.1 † 3:6 Li ze Ika 8.3; 22.4; 26.9-11

ni mhi lolo lẹsẹ khi iKirisiti ali ekpabo ni o rọte eghuli guise ọli le. Ni mhi rọ nu ọli mẹ osoli ni ọ mẹ, ni mhi nu ọli ghu eghuli onabi ọ ghu. ¹¹ Itobo khi mhi mhọli ọli shi udu khi a ya li rọte eghuli guise mhe le.

Roshẹka na ya ramhi ukpẹsẹ elemhi irudunga

¹² Mhi a liẹ khi mhi she ramhi ashini mhia nono ni mhi ramhi ne, wẹkhi eri mhi she gba pfo. Ama eri mhi rọshẹka ni mhi li abi iKirisiti. Onana o zẹ khi iKirisiti ọ pfi obọ rue mhe. ¹³ Igesikia, inyoghuo, mhi aa bino egbemhe shi oni ọ she lo owa ne. Emhi oghuo ni mhia li, khi, ni mhi rọ rue ẹloe emini e je ikhokho a, ni mhi rọshẹka ri obọ ramhi emini e la odalo. ¹⁴ Irarigho, eri mhi na lẹ talala, ni mhi rọ mhuẹ ifata, ni o khi ulumhi ni Ẹshinẹgba ọ lu mhe, rọte iJesu iKirisiti je agbo ni o la iloghie.

¹⁵ Awa nya ni awa mhọli iwomhẹloe shi elemhi ayemhe, awa li mhuẹ udu onana. Ama ini eghuo elemhi ẹ, e mhuẹ udu ọda shi ingme onana, Ẹshinẹgba ọ ya rọli khasẹ ẹ. ¹⁶ Abibi o ya li, awa ke je odalo shi ushi oghuo ni awa deba ramhi ana.

¹⁷ A ke khonya mhe inyoghuo. A ri esọ shi ẹgbọ ni ẹ deba oni ode onete ni anye rọ shi eke na ẹ.† ¹⁸ Mhi she kpẹ gueye ẹ ne, mhi gbolo ri evie shi alo a gueye ẹ memena, khi ẹgbọ eghuo e la no khia khi uwali agbo ni e la, o she rẹ wẹ khi ọbe oyi eghuli ni iKirisiti ọ ghu shi apfida. ¹⁹ Owa erẹ ẹ je, irari khi ọghuemhe idiegbe oyewẹ o khi olitsa oyewẹ. Eri ẹẹ titi egbe shi emini e kha rọ shi omama. Usamhi emhi agbo ona e lẹsẹ ẹ sa. ²⁰ Ama awa, udiokute oyawa o la iloghie, awa lolo ri alo shi eke ke khe Ọmiepfuese ikhi iJesu iKirisiti ni ọ rọte iloghie jele. ²¹ Ọ ya ọoghie idiegbe oyawa ona ni ọọ ghu, ọ ri idiegbe oyi ufumhi onabi oyoli to-ẹloli ọli. Itoto ogho ni ọ rọ dobe ri emhikpa bhale omhesẹ oyoli ọ rọ ya riele wẹ.

† 3:17 Li zẹ 1 iKori 4.16; 11.1

4

Ungmemhi irudusho

¹ Itobo igho, inyoghuo, ingme oyẹ oo mu mhe egbe gba. Ẹloli ẹ, o she nga mhe. A ma ri egbe a mu mhe, mhi gbo rẹ ẹ titi egbe, igho o ti ni a kha li migha agbo oyẹ na Ọnọmhuẹ.

² Mhi lema Euodia ali iSitaiki, a kpẹkpe a lama na egbe abi inyoghuo ni e mie Ọnọmhuẹ suọ. ³ Ali yeyẹ ọnuzava oyemhe, iSizigusi, kpaghie eni ikpotso ena obọ irari khi e she nu mhe mẹ osue shi itsabo usomhi onete ona kia kia. Ghe iKilemeti ali eni anye ga gbe akanya kugbe ali elese nekpole, eni eva oyewẹ o la ebe ni a keke eva oyi eni e ya mhọli agbo na agboagbo.

⁴ Ẹshinẹgba o zẹ ni a ke mhọli oghẹle ẹghẹghẹ kpa irari khi a kugbe Ọnọmhuẹ ọ. Mhi gbolo ẹ i, a ke ghẹle!

⁵ Zẹ ni ọgbokpa ọ ke mẹ igue riele emhi shi ẹghẹghẹ oyẹ gboo. Irari khi Ọnọmhuẹ ọ kele ya bhale.

⁶ A khi zẹ ni emhikhoghuo o mu ẹ egbe dose. Ama, emhikpa, a ri udu ikphemhi ke sọ iromhi mhila Ẹshinẹgba emini u wa nono. ⁷ Ni opfomhe oyi Ẹshinẹgba ni o dose ilese oyi ọgbọ nya, o ri igbe udu ali ayemhe ni o migha na ẹ, irari ikugbe ni a kugbe iJesu iKirisiti ọ.

⁸ Ni mhi rọ gbe ọli ukhomhi i, inyoghuo-mhe, a zẹ ni isamhi eminete ni a kuẹghie ọgbọ ọ shi e vọ ẹ udu, li shi emini e khi egbegbo, ni e mu ẹloe, ni e rọte ode ipfuase bhale, ni e khi eyi inono, ni a mu ekpe shi. ⁹ A ri emini a wena obọ oyemhe ali eni a mie obọ oyemhe, okekhi eni a mẹ agbo oyemhe ke gbe akanya. Shi eni mhi ri unu ngme ali eni mhi riele. Ẹshinẹgba ni ọ ri opfomhe ẹ na ọgbọ ọ ya nu ẹ la.

IPolu ọ tse obode shi isomhopfa

¹⁰ Abi ọgbọ ni ọ mie Ọnọmhuẹ suọ, egbe ma mu mhe shi ọ gba, khi, abi o tseku tẹsẹ, khi a kie gbo mẹ asha ri inono ni a mhuẹ na mhe khasẹ mhe. Oa ke khia khi eri mhi ri ona liẹ khi aa ke kpẹ ri ẹloe e khu mhe, ama eri áá ke kpẹ mẹ asha kpaghie

mhe obo. ¹¹ Oa khi eri mhia ngme ona irari khi o limhe egbe abine khi a pfi mhe es-a, itobo khi abi oni mhi mhu o lie khuese mhe o she ma mhe-a. ¹² Mhi lese abi o o li egbe ini o gbo o la umhame ali abi o o li ini o gbo o la osuemhe. Mhi she wena osheli ona ni a ro bhale ya e khi oni mhi mhu o bu mhe. Obiobini o khi oo, ashiashini o khi oo, mhi le khue oo, o ke khia khi okiamhi o o gbe mhe. ¹³ Mhi dobe riehe emhikpa rote itoto ni iKirisiti o ro na mhe.

¹⁴ A ma khale, abi a li kpaghie mhe obo abi mhi ro la omunu. ¹⁵ Ee egbo iFilipi, a lese khi abi mhi ro rote eke iMasidonia vu, ni mhi ro lese gba akanya itsabo usomhi onete le, eghuo kpe a khi eni e miesuo ni e kpaghie mhe obo elemhi irona ali imemie. ¹⁶ Oa khi utoghuo tse, a kpaghie mhe obini eke iTesalonika abi mhi ro nono ikpaghiobo.*† ¹⁷ Oa khia khi isomhopfa mhi lese nono, ama emini a ya keke shi eku e oye na iloghie mhia nono. ¹⁸ A she fali mhe ota gba pfo, e gbo gba nga o. A she ri itsua ghi mhe ni e vo mhe eke, abi mhi ro mie Epafuroditusi emini a rona li ghi mhe ena, eri e li abi irona ni ee kphela, ikhi iluasobo ni a mie, ni e ti Eshinegba eloe.‡ ¹⁹ Eshinegba oyemhe o ya ri emini e ghole e nya na e. Epfue ni o fune ni o la iJesu iKirisiti onayi oli o te ya riehe oli.

²⁰ Ufumhi o khi oyi Eshinegba Ita awa ya ramhi ele ni agboagbo, Atse!

Otse ni o kpukhokho

²¹ Mhia tse ogbokpa ni o khi Omi Eshinegba ni o khi oyi iJesu iKirisiti. Inyoghuo nya ni e nu mhe la ana ee tse e. ²² Egbo eyi Eshinegba ni e la ana nya ee tse e, ghe eni e la agbala oyi iSiza.

²³ Okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhu o ka nu ayemhe oye e la. Atse.

* **4:16** Li ze Ika 17.1 † **4:16** Li ze 2 iKori 11.9 ‡ **4:18** Li ze Okiali 29.18

Ebe ni iPolu o keke ghi egbo IKolosha Eni e miesuo

¹ Mhemhe iPolu, aghiusomhi na kee oyi iJesu iKirisiti ni Eshinegba o ze abi o ghole oli shi mhi khi, li shi inyoghuo awa iTimoti.

² Mhemhe mhi keke ebe ona ghi egbo eyi Eshinegba ni e la eoli iKolose, ikhi inyoghuo awa ni e pfuase ni a ri egbe e nga elemhi iKirisiti.

Eshinegba Ita awa o ka li okhale na e, o ri opfomhe na e.

Iromhi ali ikphemhi

³ Egheghe kpa anye ro kphemhi na Eshinegba, Ita iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, ini anye e so iromhi na e.

⁴ Itobo khi anye she suo abi a migha shi irudunga oyi iJesu, ali abi a li nono ingme oyi egbo eyi Eshinegba nya. ⁵ Emini Eshinegba o ro shi eke e khe e obini iloghie, o re e mholi irudunga ali inono ona, ikhi emini a she suo elemhi ungmehi igesikia, ikhi usomhi onete oyi iJesu iKirisiti ni a she gueye e. ⁶ Oni usomhi onete ona o she ri umomhi e lasele, o gbolo fu e shi o elemhi agbo nya, abi o kie kpe e li iteva oye rote ogbele ni a te lese igesikia ni o la ukpokpomhi okhale ni Eshinegba o li. ⁷ Obo oyi Epafurasi a te suo oni okhale oyi Eshinegba, oni o khi otuoghuo elemhi anye, ni oo gbe akanya oyi iKirisiti te ode igesikia ni o to eloli anye.* ⁸ Loli o gbo gueye anye abi oni Ayemhe o li re e mholi inono na egbo eyi Eshinegba.

⁹ Abi anye te lina suo eso onete oyi angeli oye, anye e tigbe yemhe iromhi isoso-a, ni anye so o na e. Anye e so iromhi, Eshinegba o rote ilasingme ali lese elemhi Ayemhe-no-pfuase kpaghie e obo, ni a lese oghuemhe oyoli, ni a rieles oli. ¹⁰ Eri anye lina so iromhi na e, ni a guke

ngeli abi egbo eyi Onomhue ee li, ni a ri egbe ke mu oli, a ri imomhi eyi onete iriele lasele, a gbolo e lese Eshinegba gbo shi o. ¹¹ Anye gbolo e lema li, o ri itoto na e, ni a ke ri ekpabo eyoli nya gbe akanya, ni a mholi ukpokpomhi iregbemie ali irabomudu ali oghel. ¹² Ni a ke kphemhi na Eshinegba Ita, ni o li re e fu te eni e li mholi okemhi shi ugu oyi egbo eyi Eshinegba, eni e la akpa, ni o roo khe e. ¹³ Eshinegba o she rue awa obo oyi ekpabo alo ebili eyi okphaghie lasele, o rue awa bhale iloghie oyi omi oli ni o nono. ¹⁴ Obo oyoli awa te mholi ipfasheke, ni o ri olanhe topfa awa.†

IKirisiti o fu ne nya

¹⁵ IKirisiti khi irokhokho oyi Eshinegba ni ogbo aa ya me eloe. Loli o khi oni odode emini Eshinegba o ma nya. ¹⁶ Irari khi obo oyoli a te ma emhikpa, ikhi emini e la ukhuli ali eke, ghe eni a me ali eni aa ya me, okekhi ikpekhomhi eghiele o, o khi ekpabo o, o khi ighie o, okekhi ena omhese o, loli o ma emhikpa, o ma we na egboli. ¹⁷ O kpe la o neni a ma emhi nya, loli o ze ni emhi nya e ro kugbe khi oghuo. ¹⁸ Loli o khi ukhomhi oyi idiegbe, ikhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo. Loli o khi igbaekele, itobo khi loli Eshinegba o kpe guise le, ni oa ke gbo ya ghu ghue, egheghe agho ni lolighuo o ri obo nga emini e la agbo nya ke mhese shi.‡ ¹⁹ Irari khi eri o ghole Eshinegba ni emini o khi nya o la agbo oyi Omi oli. ²⁰ Ishegho ni o me asha rote obo oyi oni Omi oli nu emhikpa mhue iro-riele, o khi emhi na agbo ona okekhi ena idane. Olia eyoli ni o ku abi o ro ghu-a shi ukhomhi apfida o ro rieles ona.§

²¹ Egheghe ni o dose ni aa ro kpe lese Eshinegba, eri a nuata shi oli o. A khi ebe oli elemhi udu oye, itobo angeli obe ni a ngeli. ²² Ama Eshinegba o she re e nu egboli ro rieles. Eghuli oyi iKirisiti o ro re e khi eni e pfuase shi

* 1:7 Li ze iKolo 4.12; iFile 23 † 1:14 Li ze Efi 1.7 ‡ 1:18 Li ze Efi 1.22-23 § 1:20 Li ze Efi 2.16

odalo oyoli, ni aa ke mhọli ichimhi, ni á pfue umhaguekia. ²³ Ini a da kie la elemhi irudunga oyẹẹ, ni a rọ migha gbagbagba shi ọ, ni aa rọ zẹ ni irudushi ni a mhọli o nighise, ikhi oni a mhọli shi emini Eshinegba ọ rọ shobo na ẹ elemhi usomhi onete oyoli. Oni usomhi onete ona ni a she rọ tse abọ khase ọgbokpa elemhi agbọ ona, lọli a zẹ mhe iPolu shi abi aghiusomhi, mhi rọli ke tse abọ.

Ikanya ni iPolu ọ gbe na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ

²⁴ Memena, egbe ga a mu mhe shi osoli ni mhi me ẹ na ẹ elemhi idiegbe oyemhe. Eri mhi ri oni osoli ona pfuse ikanya eni e kpole gbe, abi iKirisiti ọọ me osoli na idiegbe oyoli, ikhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ. ²⁵ Eshinegba ọ she remhe khi oni ọọ ga oyi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ oyoli, ni mhi ya tse-abọ oni usomhi oyoli nya ye ẹ. ²⁶ Ona o khi osheli ni ọ kpẹ rọ sheli na egbo rọte igbaekele ramhi egheghe ana. Ama, lọli ọ tigbe khueghie a khase egbo eyoli ena. ²⁷ Eri Eshinegba ọ riele ona ni eni egbo eyoli e lese pfue oniemhi ni o la oni osheli ona. Oni osheli khi, iKirisiti ni ọ la agbọ oyẹ ẹ, ni ọ rẹ ẹ mhọli irudushọ khi, a ya nu ọli mhọli okemhi shi ufumhi oyi Eshinegba.

²⁸ Lọli o zẹ ni anye rọ ri iKirisiti ẹ tse abọ khase ọgbokpa. Rọte egbhali ni anye mhọli nya anye te ẹ tse agua ye ọgbọ, anye gbolo ẹ sese we ni anye rọ rue we bhale odalo oyi Eshinegba abi egbo ni e mhue iwomhelo, ni e toma iKirisiti ọ. ²⁹ Ni a bhalẹ ya ẹ khi ona o zẹ ukhomhi, eri mhi ri ekpabọ eyi iKirisiti nya ni e la mhe egbe rọsheka gbe akanya.

2

¹ Mhia nono ni mhi gueye ẹ abi mhi li rọsheka a kpaghie ẹ ali eni e miesuo ni e la ọli iLaodisha ali egboese ni ẹa me mhe ukpelo ghue obo. ² Emini o zẹ ni mhi rọ ọ riele ona khi ni a rọ ri udu shi we ọ, ali ni e kugbe elemhi

inono, ini e mhọli pfue ni o gba pfo ni ilese o rọ ọ na ọgbọ. Egheghe agho ni e lese osheli ni Eshinegba ọ gba, ni o khi iKirisiti. ³ Lọlighuo kpe ọ khi okpe ni ọọ khueghie pfue-a ni o la ilesingme ali ilese eyi Eshinegba.

⁴ Eri mhi gue ona a ye ini ọgbokhoghuo ọ khi ri osese egbhali bhale ya di ẹ, abibi eni osese e ririe dala esọ ramhi. ⁵ Irari khi, ini mhi aa ririe nu ẹ la agho, ayemhe oyemhe o nu ẹ la agho. Mhi nono ni mhi bhale ya me ẹ abi a gue la kuete, ni irudunga ni a mhọli shi iKirisiti ọ ọa li nighise.

⁶ Aborokhia khi a she rue iJesu iKirisiti abi Onomhue, a nu ọli ke ngeli kugbe, ⁷ a gbelighi migha, a gbo rọ ma imiesuo ni a mie iKirisiti suọ, a kie mhọli ọli shi udu khi emini a sese ẹ ikhi ingme eyi iKirisiti khi igesikia e khi. A kphemhi ẹ na Eshinegba egheghe kpa.

⁸ Khi zẹ ọgbokhoghuo di ẹ mu lama shi osese afue ali eyi ikpamhika. Ikhi osese ni e migha nga angeli ali egbhali oyi agbo, ni ẹa rọte obo oyi iKirisiti bhale.

⁹ Irari khi emini Eshinegba ọ khi nya e la idiegbe oyi iKirisiti. ¹⁰ Irari khi a kugbe iKirisiti ọ, a rọ mhọli agbo ni o gba pfo elemhi ayemhe. Lọli ọọ kpada nya elemhi ekpabọ ali omhese ali afu nya na elemhi ayemhe. ¹¹ Itobo khi a kugbe iKirisiti ọ, ọ rọ rue ẹ ọghuemhe idiegbe udu lasese, ezere abi a lie shele ọgbọ efi-a. ¹² Ezere abi a li ri iKirisiti to abi ọ rọ ghua, ni a gbo guise ọli le, igho a li pfi ẹ lo elemhi okẹ gbo mu ẹ vule, elemhi ibatizi. A guise ẹ le bhale agbo irari khi a mhọli irudunga shi ekpabọ oyi Eshinegba ni ọ rọte eghuli guise iKirisiti le.*

¹³ Eri a kpe ghu-a shi elemhi ayemhe egheghe no dose, irari khi a la agbo olamhe. Ama memena, Eshinegba ọ she ri iKirisiti re ẹ gbo mhọli agbo. Ọ ri olamhe eyawa nya topfa awa.† ¹⁴ Abi Eshinegba ọ rọ shishi ishi ni a zẹ shi awa egbe-a se,

* 2:12 Li zẹ iRom 6.4 † 2:13 Li zẹ Efi 2.1-5

ikhi eni e migha zu awa ode, o rue we awa ode-a, o ta we ma apfida abi iJesu o ro ghua.‡ 15 Abi o ro mie iyemhe okphaghie ekpabo se, o re we lasеле gboo yeghe-a abi o ro ghu-a shi apfida.

16 Irarigho, khi ze ni ogbokhoghuo o gue ezo shi emini u wa le ali oni u wa da, ukeneta ushi imu Uki Onogbo ali ogbele ne pfuase ali Ogbele iyemhea oyi iJu. § 17 Enana nya, irokhokho oyi emini e ya bhale ikpukhokho agbo e khi, iKirisiti o khi ozukhomhi we nya. 18 Khi ze ni ogbokhoghuo ni o rielle iregbe-tiemhie eyi ikpamhika, ni oo ga igeni, o di e dobe eleli oye-a. Emini egbo eghogho e me e la tono ali udu oyewe ni imiesuo o roli e vuse ike shi isamhi afue. 19 Ogboghogho o ke kugbe iKirisiti o, ni o khi Ozukhomhi oyi oni idiegbe, ikhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo miesuo. Ezeze abi ukhomhi oyi ogbo o lie gueye idiegbe abi o lie kia, igho omheso oyi iKirisiti o lie mheso na egbo eyoli nya, rewe gbe akanya kugbe abi idiegbe ogbo o tono elamhi ali ikpeso egbe mano, khi oghuo. Eghoghe agho oni idiegbe nya o fu abi Eshinogba o nono oli shi.*

20 Aborokhia khi u she nu iKirisiti ghua, ni ushi agbo o ke ro mheso ne egho, elo o ze khi u kie ri egbe e na we, ni u ro ri ushi eyewe gbe akanya, ni ee lie, 21 “Khi mu ona mholi obo,” “Khi to elemhi ogho bino,” “Khi ri obo ti onana?” 22 Enana nya, emini e ya mele afue-a e khi, ini a rewe rielle emini a rewe ya rielle se. Irari khi ishi ali omheso ni egbo e mheso lo. 23 Eri omheso eghogho e li abine khi ilasingme e la o, ikhi eni e ri itoto ri egbo ga ugamhi ikpamhika ali iregbe-tiemhile oyi ikpamhika, ali ina-idiegbe-osoli, ama eni e rielle ena ea rewe lase olamhe le.

3

Angeli ni o ghole Eshinogba

‡ 2:14 Li ze Efi 2.15 § 2:16 Li ze iRom 14.1-6

† 3:9 Li ze Efi 4.22 ‡ 3:10 Li ze Igbae 1.26; Efi 4.24

1 Aborokhia khi a she rote eghuli guise e ali iKirisiti le bhale agbo egho, ri udu oye shi emini e la obini iloghie obini iKirisiti o shito obita Eghiele oyi Eshinogba.* 2 Ri udu oye shi emini e la obini iloghie, khi roli shi emini e la agbo ana, 3 irari khi u she ghua, elemhi iKirisiti u ke la, ni o la elemhi Eshinogba. 4 Egbegbi agbo oye, elemhi iKirisiti o la. O kha da feli lasеле, ye ye, u li ya nu oli la akagho, u li nu oli mholi okemhi shi ufumhi oyoli.

5 Irarigho, ze ni oghuemhe oyi emhi agbo ni o kpe la agbo oye o ghua. Enabi itsebo, ali angeli ichimhi, ali isamhi ebe, ali oghuemhe ni ea ti, ali emhi-itoegbe ni o li khi ikhumhi igaga. 6 Itobo enana, elemhi e ro bi Eshinogba deba egbo ni ea ya suo eso na li. 7 Ee, a kpe li lina ngeli elete, abi a ro la ifuabo eyi egbo eghogho. 8 Ama, memena a ze ni emhi eghogho nya e lase e egbe le. Emhi nabi elemhi-ibibi, ali ofu imholi, ali imuegbe obe, ali iyesegebe-eva-a, ali ingmemhi iditse, ali itono obo udu. 9 A khi ke lono egholi khaso egbe aborokhia khi a she gueghie ingeli ali idiegbe onodio shi eke egho,† 10 ni a shi ri idiegbe enegbo ku egbe, ni Eshinogba Ima o ro ya mele onogbo-a, ni o li abi oyoli. Ini o me asha re e mholi ilese oyoli.‡ 11 Itobo ona, azolomhe o ke la iteva eni e khi iJu ali egbo ijeta, we eni a shelo-a ali eni aa shelo-a, we egbo eni ea fialo-a ali egbo eni e rote ifui ishemhi lasеле, we oghumha ali omi ogbo. Ama iKirisiti o khi oni o mu egbe ne.

12 Irarigho, abi a ro da khi eni Eshinogba o ze, ni e pfuase ni o nono ingme oyewe egho, a ri ilelemhi, isomhelemhi, itiegbe-tiemhi, ali ipfomhe ali irobomudu so abi awulu. 13 A ke ti eni e miesuo nabi ee ma egbe. Ini a lue na egbe, a ro ke topfa egbe e. A ro topfa abi Onomhue o li ro topfa e. §* 14 Emini u gbo ro ya ma eni ingeli enete ena nya khi, inono

* 2:19 Li ze Efi 4.16

* 3:1 Li ze Iwolo 110.1

§ 3:13 Li ze Efi 4.32

* 3:13 Li ze Efi 4.2

ni o gẹṣo eni ingeli ena nya kugbe, elemhi ikugbe ni o gba pfo.

¹⁵ Zobe ni opfomhe oyi iKirisiti o mhọli omhese shi udu oye, aborokhia khi egbo ni e kugbe elemhi idiegbe oghuo a khi egbo, aa kphemhi. ¹⁶ A ze ni ungmehi oyi Onomhue o la agbo oye e, abi a lie sese egbe, ni a ri ilasingme e ye egbe ude. A gbo ligho ke to iwolo ena irudunga, ni a rote elemhi ayemhe e to ke lasele. A ri ayemhe ikphemhi e to uwolo kueghie Eshinegba.† ¹⁷ Emhikpa ni u wa rielle ni u wa ngme, ri eva oyi iJesu Onomhue rielle we. Ugbolo ri eva oyoli e kphemhi na Eshinegba Ita.

Abi eni e miesuo e li ya ke ngeli

¹⁸ Ee ikpotso ni a la ughue, a ri egbe e na odo e pfo, irari khi ina ee eni e miesuo e ke li.‡

¹⁹ Ee edo, a nono ingme oyi ughue e, a khi ri obo ni o toto dose mu we. §

²⁰ Eniye, a ke suo eso na eni e bia e odekhode, irari khi onana o ti Eshinegba eloe.*

²¹ Ita eniye, a khi rielle emini e ya ri elemhi bi imi e, irari khi o ya ri egbe pfo we a.†

²² Ee ighumha, a ri ungmehi oyi oni o mhọli e ni o la agbo ona ke gbe akanya. Oa khi ini e nu e la agho tse a ro ri ungmehi oyewe ya ke gbe akanya ini e ba somhi-elemhi e. Ama ri udu oghuo ke gbe akanya irari khi u mu ekpe a na Onomhue.

²³ Emiemini u wa rielle nya ri omuegbe ni o rote udu oye nya lasele ke rielle oli, abine khi Onomhue u gbe akanya a na, ni oa khi ogbo. ²⁴ Lina ke ngeli abi u ro da lese khi u ya rote obo oyi Onomhue me eleli egbo. ²⁵ Eshinegba o ya fali oni o li onobe ota, oa ya gbe ogbokhoghuo azeba. §

4

¹ Ee ega, a gue ke rielle deba ighumha eye e abi o ti shi, a ri igesikia

deba we. Sato khi yeye u li mhọli Oga shi iloghie.*

Emini o gbo mhese na we

² A lolo ke so iromhi, a to eloe eke, a tse Eshinegba uwegbe. ³ A gbo li ke so iromhi na anye, ni Eshinegba o khueghie ode-a na anye ini anye me asha gue ungmehi oyoli le. Ikhi ungmehi onayi osheli oyi iKirisiti, ni o ze khi mhi la oga ighumha memena. ⁴ A lema na mhe, ni mhi gue oni usomhi le gboo ni egbo e suo li. ⁵ Ri ilasingme nu egbo eni ea miesuo ke ngeli. Eghenge ni u mhọli nya, roli rielle onete.† ⁶ Ze ni ilasingme o la ungmehi ni u wa ngme, u gbolo e ngme ingmemhi eni ee ti eso, eghenge agho ni u lese emini u ya ke so shi ogbokpa ingme.

Otse ni o kpukhokho

⁷ ITakikosi o ya gue ingme eyemhe nya ye e. Egbegbi inyoghuo ni oo gbe akanya oyi Eshinegba te ode igesikia, ni mhi nono ingme oyoli o khi. Oni anye ga kugbe ee ga Onomhue o li khi. ⁸ Ni a ro lese abi anye li la o shi memena mhi ro ghie oli e ghi e, ali ni o gbo ri udu shi e o.‡ ⁹ Loli ali Onesimusi mhi ga ghie e ghi e. Inyoghuo anye oni oo gbe akanya oyi Eshinegba te ode igesikia ni anye nono ingme oyoli o li khi. Onge eoli oye e o khi. E ya gueye e emini aa me oola nya. §

¹⁰ Arisitakusi ni anye ga la owa ighumha, oo tse e. IMaki ni loli ali iBanabasi e khi inyoghuo, ee tse e. Ini iMaki o bhale a kpe abo mie oli abi a li mhese oli na e.* ¹¹ IJesu ni akiseva oyoli o khi iJositosi, o lie tse e. Eni egbo aase ena e khi egbo iju tse eni e nu mhe e gbe akanya iri-ungmehi oyi Eghiele oyi Eshinegba ke kia gasa. Eri e ga ri egbe e mu mhe. ¹² Epafurasi ni o khi onge eoli oye e, ni o khi oni oo ga iJesu iKirisiti, o li tse e. Eghenge kpa o ro o do ogbo elemhi iromhi isoso

† 3:16 Li ze Efi 5.19-20 ‡ 3:18 Li ze Efi 5.22; 1 iPit 3.1 § 3:19 Li ze Efi 5.25; 1 iPit 3.7 * 3:20 Li ze Efi 6.1 † 3:21 Li ze Efi 6.4 ‡ 3:25 Li ze iDeut 10.17; Efi 6.9 § 3:25 Li ze Efi 6.5-8 * 4:1 Li ze Efi 6.9 † 4:5 Li ze Efi 5.16 ‡ 4:8 Li ze Ika 20.4; 2 iTimo 4.12; Efi 6.21-22 § 4:9 Li ze iFile 10-12 * 4:10 Li ze Ika 19.29; 27.2; iFile 24; Ika 12.12,25; 13.13; 15.37-39

itobọ oye ẹ, ni a migha gbagbagba, ni a womhelo shi elemhi oghumhe oyi Eshinẹgba. Ali ni a gbo mhọli ọli shi udu khi Eshinẹgba ọ ya riẹẹ emini ọọ khi ọli ya riẹẹ.† ¹³ Mhi pfi ọtsẹ na li khi ọ ma a gbe akanya egbegbo itobọ oye ẹ, ali ẹgbọ ni e miesuọ ni e la iLaodisha ali Erapolisi. ¹⁴ ILuku omọle anye ni ọ khi idokita, ali iDemasi ẹẹ tse ẹ.‡ ¹⁵ A li nu mhe tse eni e miesuọ ni e la iLaodisha, ali iNifa ali igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ni e la owa oyọli.

¹⁶ Ini a ze ebe ona se, a ze ni a li ze ọli ye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ ni o la ẹoli iLaodisha. Zobe ni a li mie ẹgbọ iLaodisha ebe ni mhi keke ghi we li ze.

¹⁷ Gueye Achiposi khi mhiẹ ọli ọ roshẹka pfuse akanya ni Onomhue ọ ro nga li obọ gbe pfo. §

¹⁸ Mhemhe iPolu mhi ri ugba ma ebe ga keke otse ona ghi ẹ. A khi yele-a khi eri a so mhe igha. Okhale oyi Eshinẹgba o nu ẹ la.

† 4:12 Li ze iKolo 1.7; iFile 23 ‡ 4:14 Li ze 2 iTimo 4.10,11; iFile 24 § 4:17 Li ze iFile 2

Ebe onodode ni iṖolu o keke ghi egbo iṬesalonía Eni e miesuo

¹ Mhẹmhe iṖolu ali iSalasi ali iTimoti anye ri ebe ona ghi ẹ igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la eke iṬesalonika, ni e khi egbo eyi Ẹshinẹgba Ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue.

Okhale ali opfomhe oyi Ẹshinẹgba e ka nu ẹ la.

Angeli ali irudunga oyi egbo iṬesalonika

² Anye maa tse Ẹshinẹgba uwegbe eghẹghẹ kpa shi itobo oyi ẹ ẹ nya, igho anye gbo lie teva ẹ elemhi iromhi isoso oyi anye. ³ Anye ma la odalo oyi Ẹshinẹgba oyawa ali Ita awa sato ikanya eye ẹ ni iregbenga oye ẹ, o re ẹ gbe. Abi inono ni a mhuẹ na egbe ẹ o li re ẹ toto obo akanya, ali abi irudunga ni a mhuẹ na iKirisiti Onomhue o li migha.

⁴ Inyoghuo anye, anye lese khi Ẹshinẹgba o nono ingme oye ẹ, o she gbo ze ẹ ni a khi egbo eyoli. ⁵ Irari khi eri anye ri usomhi onete bhale ghi ẹ. Oa khi ungmehi unu tse anye ro roli bhale, ama li rote elemhi ekpabo ali Ayemhe-no-pfuase. Anye li ri igesikia oyoli lo ẹ esọ egbegbo. A lese abi anye li ngeli abi awa ro ga la kugbe, irari ni o ro ti na ẹ anye ro ligho ngeli.

⁶ Áá khonya anye ali Onomhue abi o tseku khia khi a me osoli egbegbo, a ri oghẹle mie oni usomhi ni o rote Ayemhe-no-pfuase bhale.* ⁷ Itobo igho, eni khonya a ngeli a ke khi shi egbo ni e miesuo na eke iMasidonia ali Akhaya o.

⁸ Irari khi aa khi eri usomhi oyi Onomhue o lese rote ẹ unu fie lase ya je eke iMasidonia ali Akhaya tse, ama, iregbenga ni a mhuẹ na Ẹshinẹgba o she ramhi asha kpa. Itobo ona, anye a ke mhuẹ ingme olese ni anye ke ya ngme.

⁹ Egbo egho nya e ngme oli abi a li ri eloe e khu anye abi anye ro ku shi na ẹ. Ali abi a li tsua ikhumhi kua bhale deba Ẹshinẹgba, ni áá gá egbegbi oni Ẹshinẹgba ni o la o. ¹⁰ A gbo gueye anye abi a li migha a khe Omioli ni o rote iloghie ya bhale, ikhi iJesu ni o rote eghuli guise le, ni o mie awa pfuese ofu oyi Ẹshinẹgba ni o o bhale.

2

Ikanya eyi iṖolu elemhi eoli iṬesalonika

¹ Inyoghuo anye eni emose ali eni ikpotso, ẹ ẹ a lese khi ifeli ni anye bhale ya feli ẹ, oa khi afue. ² A lese abi anye li me osoli ni a li tsue anye obini eke iFilipi neni anye bhale deba ẹ eke iṬesalonika. Abi o tseku khia khi anye me ukpokpomhi ozuode, Ẹshinẹgba oyawa o ri igbedu na anye ni anye kiele rue usomhi onete ni o rote obo oyoli bhale ghi ẹ.* ³ Olema ni anye lema ẹ oa khi ode ni oa gbe akanya, wekhi rote usamhi ni oa ti, wekhi eri anye e nono ni anye di ẹ. ⁴ Ochogho, eri anye a ngme abi Ẹshinẹgba o o anye li ngme. Irari khi o she bino anye shi egbo ni e nga obo ni o ri oni usomhi onete ona a te obo. Oa khi eri anye rosheka ni anye ba ri egbe ke mu egbo, ama Ẹshinẹgba anye rosheka ri egbe a mu. Loli o she bino isamhi udu eyi anye bie. ⁵ Ẹ ẹ a lese khi oa khi ingmemhi udimhi anye ro bhale deba ẹ, wekhi eri anye ri ingmemhi ikokoalo ẹ guese ukpoko. Ẹshinẹgba o khi otsele oyi anye. ⁶ Oa khi eri anye ẹ dua ni ẹ ẹ ukeliẹ ogboese o kueghie anye, ukeliẹ khi eri anye nono oli obo oye ẹ wekhi obo oyi egboese.

Abi ighiusomhi na ke ẹ eyi iKirisiti, anye te o ni anye kha mhila ẹ emhi obo. ⁷ Ama abi anye ro nu ẹ la, eri anye ku egbe a abi inyọ o li ri eloe ẹ khu eniye eyoli. ⁸ Itobo inono ni anye mhuẹ na ẹ, oa khi usomhi onete oyi Ẹshinẹgba ona tse anye lese nono ni anye ro ghi ẹ. Ama li shi agbo oyi anye. Irari khi ingme oye ẹ o mu anye

* **1:6** Li ze Ika 17.5-9 * **2:2** Li ze Ika 16.19-24; 17.1-9

egbe gba. ⁹ Inyoghuo, a ga sato abi anye toto obọ gbe ikanya ali ọmunu ni anye mę. Eri anye e gbe ikanya ogbẹlẹ kpa, ini anye khi nase ọngęę abi anye li i gue usomhi onete oyi Ẹshinegba ye ẹ.

¹⁰ Ẹę ali Ẹshinegba a khi ọtsẹlẹ eyi anye, khi angeli oyi anye khi eri o pfuase, o ti, ọa mhuẹ umhaguẹli abi anye rọ la ẹę eni e miesuọ iteva.

¹¹ Anye riẹlẹ deba ogbogbo abi ita ọ li riẹlẹ a deba ọmọ. ¹² Anye ye ẹ ude, anye yese ẹ, anye ri udu u shi ẹ ọ, ni a ke ngeli angeli ni o ri egbe a mu Ẹshinegba ni ọ lu ẹ, ni a mhuẹ okemhi shi eghiele ali ufumhi onayi ọli.

¹³ Emhi olese ni o gbo ri anye a kuẹghię Ẹshinegba khi, abi anye rọ ri usomhi oyi Ẹshinegba bhale ghie ẹ, a suọ a kpe abọ mie ọli. Aa mie ọli abi usomhi ogbo ama eri a mie ọli abi usomhi oyi Ẹshinegba ni o khia khi ighọ o khi. Irari khi ungmehi oyi Ẹshinegba o la ẹ ni a miesuọ egbe ẹ akanya. ¹⁴ Inyoghuo, eri a ga li abi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ eyi Ẹshinegba ni e la eke iJudia, ni e khi egbo eyi iJesu iKirisiti. Abi e li mę ajilimhẹ obọ oyi egbo iJu eyewe, ighọ a li li mę ajilimhẹ obọ oyi egbo eyẹ ẹ.† ¹⁵ Eni egbo ena, e gbe iJesu Onomhuẹ ali emekeguele-a. E tigbe khu anye ya fiẹ. E ma ri elemhi a bi Ẹshinegba. E khi ọbe ogbokpa.‡ ¹⁶ Eri e ga rọshẹka ni wẹwẹ e zu anye ode ini anye khi mę asha gue usomhi oyi Ẹshinegba ye egbo iJeta, ikhi ungmehi ni o ri imiesuọ ọ ghi wẹ. Ode ona e te buse olamhẹ ni ẹę lamhẹ-a. Mena, elemhi ibibi oyi Ẹshinegba o she tiemhile shi wẹ ọ.

IPolu ọ nono ni ọ gbo ya bino egbo iTɛsalonika

¹⁷ Inyoghuo, abi a rọ vase anye ali ẹę-a ukuku eghẹghẹ, (elemhi idiegbe ọa khi usamhi), eri ẹloli ẹ o nga anye. Anye dua ini anye gbo mę ẹ. ¹⁸ Anye nono ni anye gbo deba ẹ. Mhẹmhẹ oyẹmhẹ mhi dua ni mhi

bhale iti-ingmi-ingmẹ, ama okphaghie ọ zu anye ode. ¹⁹ Ini a bino ọ, ẹę a zẹ ni anye rọ mhọli irudushi ali oghẹlẹ, ni a gbo zẹ khi anye rọ tono obọ udu shi imuọle ni anye ya mhuẹ odalo oyi iJesu, ini ọ bhale. ²⁰ Igesikia, ẹę a khi ititiegbe ali oghẹlẹ ni anye mhọli.

3

¹ Abi anye ẹa ke rọ dobe ri egbe mie, anye ke bie rọ shitọ obini ẹoli Ateni.* ² Lọli o zẹ ni anye rọ ghie iTimoti inyoghuo anye ni ọ nu anye ẹ gbe akanya na Ẹshinegba, ikhi akanya itse-abọ usomhi onete oyi iKirisiti. Anye ghie ọli ghi ẹ ni ọ zese ẹ-a, ni ọ gbo kpaghiẹ irudunga oyẹ obọ, ³ ini ọngęę ọ khi nyene egbe ukhokho irari ajilimhẹ enana. Ẹę oyẹ a lẹsẹ khi ajilimhẹ eghogho e li la emini e ghọle Ẹshinegba khi awa ya mę. ⁴ Irari khi abi anye rọ nu ẹ la, anye kpe gue ọli ye ẹ shi eke khi a ya mu okhọli vule shi anye ọ, a lẹsẹ khi ighọ o kie tse. ⁵ Loli o zẹ ni mhi rọ ghie iTimoti. Itobọ khi mhi a ke dobe ri egbe mie, mhi rọ ghie ọli ọ bhale ya bino abi irudunga oyẹ o ke laọ shi. Eri udu o nase mhẹ khi okphaghie ọ dobe ya mu ẹ fe, o li abine khi akanya ni anye gbe nya e ya mele afue-a.

Emini o ri egbe ẹ mu ni iTimoti ọ guele

⁶ Mena, iTimoti ọ she jele ya gue usomhi onete oyi irudunga ali inono oyẹ ye anye. Ọ she gueye anye abi a liẹ sa usamhi onete oyi anye ali abi o li ẹ ghọle ẹ ni a mę anye, abi anye liẹ nono ni anye li mę ẹ.† ⁷ Itobọ ona inyoghuo, irudunga oyẹ o she ri udu shi anye ọ, abi a riẹ mu okhọli vule shi anye ọ ni anye la osoli. ⁸ Eri ayẹmhẹ oyanye o mhọli itije-odalo abi anye rọ suọ abi a li kie migha shi ikugbe ni ẹę ali Onomhuẹ a kugbe. ⁹ Mena sẹ anye liẹ dobe kphẹmhi na Ẹshinegba shi oghẹlẹ ni a rọ ghi anye? ¹⁰ Ni o gbe no bi anye rọ ri udu oyanye nya

† 2:14 Li zẹ Ika 17.5 ‡ 2:15 Li zẹ Ika 9.23,29; 13.45,50; 14.2,5,19; 17.5,13; 18.12 * 3:1 Li zẹ Ika 17.15 † 3:6 Li zẹ Ika 18.5

mhila li, o zē ni anye mē e ẹloe ni anye ri emini e kpọ e irudunga le na e.

¹¹ Eshinēgba oyawa ali Ita awa lolighuo ali iJesu Onomhue e ka be ode na anye ni anye ro bhale deba e. ¹² Onomhue o ka zē ni inono ni a mhue na egbe e ali egbo kpa e ke fu shi o, ni o fu abi inono ni anye mhue na e. ¹³ Ode ona o te ya zese e udu-a, ni a khi eni e gba pfo, ni e pfuase shi odalo oyi Eshinēgba oyawa ali Ita awa, ini iJesu Onomhue ali eni e khi eyoli e bhale.

4

Angeli ni o ghole Eshinēgba

¹ Ni mhi ro gbe oli ukhomhi inyoghuo, anye e sese e abi a li ya ke ngeli ni o ya ghole Eshinēgba. A she ligho o ngeli. Mena anye ri eva oyi iJesu Onomhue gbo lema e, a kie lina ke ngeli. A gbo khi ma o. ² Irari khi a lese osese ni anye sese e rote afu ni iJesu Onomhue o ro na anye.

³ Eri Eshinēgba oo nono ni a re e khi eni a khuese pfuase ni a pfi angeli itsebo shi eke, ⁴ khi omose ogbogbo o gue ri egboli ke kia o gbo gue ngeli deba ughue-oli, ode ipfuase ali ekpe. ⁵ A khi mholi oghuemhe oyi efiala ona itsebo deba egbe, abi eni ea lese Eshinēgba ee li. ⁶ Emini a ngme ena khi, ogbokhoghuo o khi kia onuzava oyoli ni e ga mie iKirisiti suo okiengme. O khi li oli le irari khi oo da ne oli. Anye she kpe gue ona ye e anye roli tse agua ye e khi Onomhue o ya na egbo eghoghoo osue. ⁷ Eshinēgba oa lu awa shi ikanya itsebo, ama eri o lu awa ni awa khi eni e pfuase. ⁸ Itobo ona, ogbo ni o da kie osese ona ne, oa khi osese oyi ogbo o kie ama oyi Eshinēgba o kie ni o ri Ayemhe-nopfuase na awa.

⁹ Oa khi oni anye ya gbo keke ebe ghi e, a nono ingme oyi eni e miesuo enabi ee. Irari khi Eshinēgba lolighuo o she sese e abi a li ya nono ingme egbe e. ¹⁰ Igesikia, igho a kie li e ngeli deba inyoghuo e ni e la eke iMasidonia.

Irarigho, inyoghuo, anye lema e a gbo khi ma oni angeli.

¹¹ Rosheka la agbo ni o pfomhe. Ke mu alo shi akanya oye, u ri abo eye e gbe akanya, abi anye kie kpe gueye e. ¹² Ini a da lina ne, o ya ri ekpe shi e egbe odalo oyi egbo ni ea miesuo. Egheghe agho wa ya ri egbe da ogbo shi emini e to e.

Inyenege bhale oyi Onomhue

¹³ A ghe i inyoghuo, anye e nono ni a lese igesikia ni o la ingme oyi egbo ni e ghua, ini egbe e khi pfo e-a abi egbo ni ea mhue irudushi ¹⁴ Irari khi ini awa miesuo khi iJesu oo ghu-a o gbo guale. Awa li miesuo khi ini Eshinēgba o rue iJesu nyene e bhale, o ya li rue eni e mholi irudunga shi iJesu o ramhi ni e ro ghua, ma li egbe bhale. ¹⁵ Osese ni anye e sese e ena, osese oyi Onomhue lo. Awa ni awa la agbo awa aa ya ralo na eni e ghu-a, ele ni Onomhue o ya bhale. ¹⁶ A ya mheseghe, uruli oyi ageni ni o kpeda nya o pfi leghe, a pfi akala oyi Eshinēgba. Onomhue o ya rote iloghie tiemhile irarogbe. Egbo ni e ri udu nga iKirisiti ramhi ni e ro ghua, e kpe ya guale bhale agbo. ¹⁷ Awa ni awa la agbo oni egheghe, a tigbe rue awa nga idane vui, ya ma we egbe deba Onomhue irarogbe elemhi otughunu. Igho awa ke lie nu Onomhue la agboagbo.* ¹⁸ Irarigho, a ri ingmemhi ena ke ri udu shi egbe e o.

5

A mu egbe khe ibhale oyi Onomhue

¹ Inyoghuo, oa khi oni a ke gbolo e keke ebe ghi e shi ingme egheghe ali oni ogbele ni a ya me ingme enanya. ² Irari khi ee oye a ga lese egbegbo khi ogbele iguezoo oyi Onomhue eri o ya li abi oghiatoo o lie bhale eliyose.* ³ Ini egbo e da lie. "Emhikpa o she pfomhe, ingme okhoghuo oa ke la o ne." Egheghe agho opfuse o ro ya de rughu we. Eri o ya bhale udemhija

* **4:17** Li ze 1 iKori 15.51-52 * **5:2** Li ze iMat 24.43; iLuk 12.39; 2 iPit 3.10

abi oku o liɛ to ɔkpotoso. Ɛgbɔ ɛa ya pfue oni iguezɔ.

⁴ Ama ɛɛ inyɔghuo aa la alo ebili nabi oni ogbeɔ o ya bhale guo shi ɔ abi oghiato. ⁵ Irari khi ɛɛ nya ɛgbɔ ni e khi eyi ákpá a khi. Eyi ɛɛ ɔguota a khi. Awa a khi ɛgbɔ na ɛliyosɛ wɛkhi ɛgbɔ alo ebili. ⁶ Itobɔ ighɔ awa khi ke leseɔ abi ɛgbosɛ, a bino angeli bie ke ngeli, àà ke tokpɛ. ⁷ Ɛliyosɛ ɛgbɔ e rɔ lese, ɛliyosɛ onyɔ o rɔɔ gbe ɛgbɔ. ⁸ Aborɔkhia khi ɛgbɔ ena ɛɛ ɔguota awa khi eghɔ, awa bino angeli bie ke ngeli. Awa mema ya ri irudunga ali inono sɔ abi awulu akhuli ni ɔkhɔli-okhue ɔ rɔɔ mu aye, awa ri irudushi oyi imiepfuese rughu abi arula akhuli ni ɔkhɔli-okhue ɔ rɔ rughu.† ⁹ Irari khi Ɛshinɛgba ɔa zɛ awa shi eni a ya pfuse-a, ama eni iJesu iKirisiti Ɔnɔmhue ɔ ya mie pfuese. ¹⁰ Eri ɔ ghu-a na awa, ni awa nu ɔli la, awa la agbɔ o, okekhi ini awa ghua. ¹¹ Itobɔ ona, awa ri udu shi egbe awa ɔ, awa a kpaghiɛ egbe awa obɔ, abi a kiele ɛ li ena.

Ungmemhi ali otse ni e kpukhokho

¹² A ghe ii, anye lema ɛ inyɔghuo, a zɛ ni a ke mu ekpɛ na eni e tobo ɔ gbe akanya egbegbɔ ifuabɔ oyeɛ, ni ɛɛ sesɛ ɛ oɔ ni a te ya khi eni e miesuo. ¹³ A ga ri ekpɛ ali inono onofunɛ ke na wɛ, itobɔ akanya ni ɛɛ gbe. A nu egbe ɛ ɛ ngeli angeli opfomhɛ. ¹⁴ Anye gbo lema ɛ inyɔghuo, a ke tse agua ye ɛgbɔ ɔlɛmhɛ. Àá ye eni ulishi ɔɔ mu ude. Àá kpaghiɛ eni ɛa mhue ekpabɔ obɔ. Á mhue irabɔmudu ke deba ɔgbɔkpa. ¹⁵ A khi zɛ ni ɔgbɔ ɔ ri onobe fata onobe, ama ɛghɛghɛ kpa a zɛ ni a rɔshɛka ke riɛɛ onete na egbe ɛ ali ɔgbɔkpa.

¹⁶ Egbe e ke mu ɛ ɛghɛghɛ kpa. ¹⁷ Aa sɔ iromhi ɛghɛghɛ kpa. ¹⁸ A ke tse uwegbe shi emiemini a mɛ kpa. Ona o khi emini Ɛshinɛgba ɔɔ nono obɔ oyeɛ, abi yɛyɛ ali iJesu iKirisiti a rɔ ga kugbe eghɔ.

¹⁹ Khi ke pfuse erali Ayɛmhɛnɔ-pfuasɛ a. ²⁰ A khi ri ɛloe gbe ungmehi imekɛguele. ²¹ A ke mu emhikpa fɛ bino, à rue onete ni o laɔ. ²² Ti egbe emhi obe nya le.

²³ Ɛshinɛgba ɔlɔghuo ni ɔ khi Ɛshinɛgba ɔna opfomhɛ, ɔ ka rɛ khi ɔni ɔ pfuasɛ oɔɔ khi oɔɔ. Ɔ ri yɛyɛ nya, ghe ayɛmhɛ ali agbɔ ali idiegbe eye khi eni e gba pfo ni ɛa mhɔli umhagukia, ya ramhi ɛghɛghɛ ni iJesu iKirisiti ɔyawa ɔ rɔ ya bhale. ²⁴ Ɔli ni ɔ lu ɛ, ɔ ya riɛɛ ɔli, irari khi ɔni ɔ zɛ ri egbe ɛ nga ɔ khi.

²⁵ A ke sɔ iromhi na anye inyɔghuo. ²⁶ A ke tse ɛgbɔ ni e miesuo egbegbi otse, a gheɛ ɛ mu wɛ. ²⁷ Mhi ri afu ni mhi mhue obɔ oyi Ɔnɔmhue lema ɛ, a zɛ oni ebe ona khase ɛgbɔ ni e miesuo nya.

²⁸ Okhale oyi iJesu iKirisiti Ɔnɔmhue ɔyawa o ka nu ɛ la.

† 5:8 Li zɛ Aza 59.17; Ɛfi 6.13-17

Ebe onuzi-eva ni iPoḷu o keke ghi egbo ITēsalonia Eni e miesuo

¹ Mhēmhe iPoḷu ali iSalasi ali iTi-moti anye ri ebe ona ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la eke iTēsalonika, ni e khi egbo eyi Eshinegba Ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue.*

² Mhi lema Eshinegba Ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue e mhue isomhelemhi na e, e ri opfomhe na e.

Ikphemhi ali Iromhi isoso

³ Inyoghuo, anye mema ya ke tse Eshinegba uwegbe na e egheghe kpa. O ti ni anye ke ligho, irari khi irudunga oye e o o fu sho egheghe kpa. Inono ni a mhue na egbe o o fu sho. ⁴ Loli o ze ni anye ro re e la iteva igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo eyi Eshinegba a neta omose. Eri anye re e neta omose itobo abi a li dobe ri obo mu udu migha irudunga oye e elemhi okholi ali imufe nya ni a mu vule shi e o.

⁵ Enana nya e rokhase khi ez o oyi Eshinegba o migha shi ipfuase. Itobo igho Eshinegba o ya leli e shi eni e te o, ni e ya lo iloghie oyoli ni a me osoli e shi. ⁶ Eshinegba o ya gbe azeba, o ya ri osoli fali eni e na e osue ota. ⁷ O ya ri iyemhea na ee ni a me osue, o gbo li ri oni iyemhea na anye. O ya rie e ona ini iJesu Onomhue o da feli lasese shi idane elemhi avuer e, loli ali igeni eniemhi eyoli. ⁸ O ya na egbo ni ea lese Eshinegba osue, ali eni ea ri usomhi onete oyi iJesu Onomhue gbe akanya. ⁹ E ya me osue. E ghu tiemhi ilimhi iriere. A rue we odalo oyi Onomhue ali ufumhi oniemhi oyoli le.† ¹⁰ Ele ni a ya me ona khi, ogbele ni Onomhue o ya bhale, ni eni e ri udu nga li e ri ikueghie ali ekpe na li. Li shi ee

lo, itobo khi a she mie ungmehi ni anye gueye e suo.

¹¹ Loli o ze ni anye ro o so iromhi na e, Eshinegba o ze ni a li khi eni e ya la agbo ni o o ghole oli. Ali o ri ekpabo eyoli ri ugbamhi onete ni a mholi bhale ya tse na e, li shi onete ni irudunga oye e o re e rie e.

¹² Itobo okhale oyi Eshinegba oyawa ali oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, a ya rue ufumhi ghi eva oyi iJesu Onomhue oyawa, o li ri ufumhi ghi e.

2

Ona okholo

¹ Inyoghuo, ingme ibhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa, ali abi awa li ya kuma li egbe,* ² a khi ze ni usamhi oye e o nyanya ghagha ku ni a yila. Ini ogbokhoghuo o ririe khi imeke loli me, okekhi usomhi ona ke o guele, okekhi eri o o khi ebe ni anye keke ghi loli lue rote ze oli khi ogbele oyi Onomhue o she bhale, ³ a khi ze ni ogbokhoghuo o te ode okhoghuo di e. Irari khi oni ogbele o ya bhale ini aa li me ukpokpomhi imuokhue-vule shi Eshinegba o ali ini ona umhasu-eso ni o khi ogbo o be o a li feli lasese gboo, ikhi oni a mhese owa ere na. ⁴ O ya mu okholi vule shi emhikpa ni egbo e lu Eshinegba, ilita ali emhikpa ni egbo ee ga o, o ri egboli fu dose we nya. O gbo ga vu ya shito Owa oyi Eshinegba oyi Eshinegba o o lie khi loli ke khi Eshinegba.†

⁵ Aa ke sato khi mhi gue ingme ena nya ye e abi mhi ro nu e la? ⁶ Ee a lese emini o ze khi aa roli lasese khase ne, ini egheghe oyi ona okholo ona o da ramhi, a ya roli lasese khase. ⁷ Ama eni ikhiakhiamhi ekpabo okholo ena e she bele e gbe ikanya eyewe, ama oni o mu oli gbaga. Ama oni ona okholo o ya feli lasese ini oni o mu oli gbaga o a li lasese ode-a. ⁸ Egheghe agho a ya ri ona okholo khase, oni iJesu Onomhue o ya ri ungmehi ni o rote oli unu lasese pfuse-a. Ugemhi oyoli

* **1:1** Li ze Ika 17.1 † **1:9** Li ze Aza 2.10 * **2:1** Li ze 1 iTesa 4.15-17 † **2:4** Li ze iDan 11.36; Ezik 28.2 ‡ **2:8** Li ze Aza 11.4

ini ọ nyenę egbe bhale o ya ga pfuse ọli-a nya.† 9 Ona ọkhọlọ ọna, ọ ya ri ekpabọ oyi Ọkphaghie bhale, ọọ gbe ọnyalọa egbhue ali ọshabọ ọdọda. § 10 Ọ ri udimhi ọdọda ni e khọlọ di egbo ni ẹẹ pfua. E ya pfua irari khi ẹa lama mie wẹkhi eri e nono igesikia, ni o kha mie wẹ pfuese. 11 Itobọ ighọ, Ẹshinẹgba ọ rọ ghie ayemhẹ egbhọli ghi wẹ, ni ee rọ mie emini e khi egbhọli suọ. 12 A ya pfa ẹzọ mu ogbo ni ọa da mie igesikia suọ ne, ni ọ da mhue ọghuemhẹ shi olamhẹ.

A migha gbagbagba

13 Anye mema ya ke tse Ẹshinẹgba uwegbe egheghe kpa na ẹ, inyoghuo ni Onomhue ọ nono. Irari khi ẹẹ Ẹshinẹgba ọ kpe ze ni a ya mie pfuese. Ayemhẹ oyọli o ree khi eni e pfuase, ali eni e mie igesikia suọ. 14 Rote usomhi onete oyanye, Ẹshinẹgba ọ te lu ẹ shi ona. Eri ọ lu ẹ ni a rọ mhue okemhi shi ufumhi oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa. 15 Irarighọ, inyoghuo, a migha gbagbagba, a mu eni igesikia ni anye sese ẹ mhue abi anye rote itsabọ ali elemhi ebe ni anye keke gue ọli ye ẹ.

16 IJesu iKirisiti Onomhue oyawa lueghuo ali Ẹshinẹgba Itawa ni ọ nono ingme oyawa, ni ọ rote okhale oyọli ri udu shi awa ọ, ni ọ gbo ri irudushi ni ọa ya nighise na awa, 17 e ka ri udu shi ẹ ọ, e gbo zese ẹ a shi ikanya ali ingmemhi enete.

3

IPolu ọọ, a sọ iromhi na wewe

1 Ni mhi rọ gbe ọli ukhomhi inyoghuo, a ke sọ iromhi na anye. A sọ iromhi ni ungmehi oyi Onomhue o nyanya ke ga asha kpa, ni egbo e gbo mie ọli, ni e ri ufumhi ke ghi Ẹshinẹgba, abi a li mie ọli abi o rọ la ẹ iteva. 2 A gbo ke sọ iromhi Ẹshinẹgba ọ rue anye obọ oyi egbo ebe ali ena ọkhọlọ lasela, irari khi ọa khi ogbokpa ọ miesuọ.

3 Ama oni a ri egbe ẹ nga Onomhue ọ khi. Ọ ya ri itoto na ẹ ọ khukhu ẹ

obọ oyi ọna ọkhọlọ. 4 Anye regbenga Onomhue khi a riele ali khi a kiele ẹ ke riele emini anye sese ẹ. 5 Mhi lema, Onomhue ọ ka udu oyee lese inono ni o fune ni Ẹshinẹgba ọ mhue ali ni iKirisiti ọ ree migha egbegbo.

Ogbogbo ọ ke gbe akanya

6 Inyoghuo, anye ri eva oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa mhese na ẹ, a ti kia na inyoghuo ọkhoghuo ni ọ la agbo ọwaza ni ọa ya deba osese ni anye ẹ sese ẹ. 7 Ee oyee a lese khi o ti ni a ke li abi anye ẹ li. Anye ẹa li ọwaza abi anye rọ nu ẹ la, 8 wẹkhi eri anye mie ogbokhoghuo emhi le ni anye a falı ota shi. Eri anye ri ochoghọ gbe akanya, ọpfo o ta anye ghe ele ọguota ali ele iyose, ini anye khi ya khi itsua na ongees tsua. 9 Ọa khi itobọ khi anye ẹa te eni ẹ mhila ẹ ikpaghiobọ, anye rọ ligho ngeli. Eri anye ligho, ni anye khi irokhokho ni áá ke deba. 10 Abi anye rọ nu ẹ la, anye gueye ẹ khi, "Ogbo ni ọa lama gbe akanya ọ khi le eminale."

11 Eri anye ngme ona itobọ khi anye suọ khi egbo eghuo e la ẹ iteva ni ẹa lama gbe akanya, ni ẹa ya li emikhoghuo ama ikanya eyi egbo elese ee sonọ unu ke pfueche-a. 12 Anye ri eva oyi iJesu iKirisiti Onomhue mhese na egbo eghoghọ, anye gbo tse agua yewe e ke ngeli angeli ni o te ode. E ke gbe akanya ni e te me emhi ya ke le. 13 Ama ee inyoghuo a khi ze ni onete iriele o susu ẹ.

14 Ini ogbokhoghuo ọ la ọ ni ọa ya ri omhese ni a keke shi ebe ona gbe akanya, a lolo to ogbo ogghoghọ ọkpẹ. A khi kugbe ogbo ogghoghọ ọ, ni omama o mu ọli. 15 Ama a khi ngeli deba li abi obe ẹ, ama a ri ochoghọ tse agua ye ọli abi inyoghuo.

Ingmemhi ni e kpe ukhokho

16 Onomhue lueghuo ni ọ khi ode opfomhẹ oyawa ọ ka ri opfomhẹ na ẹ egheghe kpa ali ode khi ode. Onomhue ọ ka nu ẹ la.

17 Mhemhẹ iPolu mhi ri obọ oyemhẹ keke ebe ona ghi ẹ. Mhi tse ẹ. Ina mhi

lie keke eva oyemhe shi ebe ni mhi
keke kpa. Ina mhi lie keke ebe.

¹⁸ Okhale oyi iJesu iKirisiti oyawa o
ka nu e la nya.

Ebe onodode ni iPolu o keke ghi ITimoti

¹ Mhemhe iPolu aghiusomhi na kee oyi iJesu iKirisiti, rote omhese oyi Eshinegba ni o mie awa pfuese ali iJesu iKirisiti ni o khi irudushi oyawa.

² Mhemhe mhi keke ebe ona ghi iTimoti, ni o khi egbegbi omimhe elemhi imiesuo, okhale ali ilelemhi ali opfomhe enayi Eshinegba e ka khi eye.*

Mhue egbhe shi ena osese egbholi egbe

³ Mhia nono ni u la eoli Efesosi abi mhi kie kpe gueye abi mhi ro lele iMasidonia, ni u me asha gueye egbo eghuo ni e la oobo o sese osese egbholi e mu migha. ⁴ Gueye we, e tsua okhe igbaekele oyi egbo enede ali ida-echere ku-a ni o khia khi ekhako o lese roo bhale, ea ya kpaghie akanya oyi Eshinegba ni o rote irudunga bhale obo. ⁵ Emini o ze ni a ro mheso omhese ona khi, ni a ro guise inono, ni o rote udu no pfuase bhale le, ali oni o rote udu-onete ni o gue ogbo ezoo ali egbegbi irudunga bhale. ⁶ Egbo eghuo e she rote enana lasese, nyene egbe je ingmemhi afue. ⁷ Ee nono ni wewe e khi esese Ishi eyi iMosisi eyi Eshinegba, ama ea lese emini e ngme wexhi eri e lese emini e ri itoto ge ma gue gagaga.

⁸ Awa lese khi ushi o ti ini awa gue deba li abi awa kha li. ⁹ Awa lese khi oa khi itobo egbo enete a ro shi ushi, ama itobo egbo ni ee gbe ushi-a ali ighiatoo ali eni ea mhue ulishi Eshinegba ali ena olamhe, ali egbo ni ea lese ugamhi, ni ea mu ekpe e na emhi eyi Eshinegba, ali egbo ni ee gbe itawe ali inyewe-a, ali egbo ni ee gbe ugbeli. ¹⁰ A shi ushi na egbo okia ali eni nu emose nabi wewe ali ikpotso nabi wewe ee gbhe, ali egbo ni e muno egbo o de, ali egbo ni e lo egbhue ali

eni ee pfi otsele egbhue, ali emhi elese ni ea de shi egbegbi osese, ¹¹ ni o khi osese ni o de shi usomhi onete oni o mholi ufumhi oyi Eshinegba, ni o mholi ikhivose ni a ro nga mhe obo.

Ikphemhi shi ilelemhi oyi Eshinegba

¹² Mhi kphemhi na iJesu iKirisiti Onomhue oyawa ni o ri itoto na mhe, ni o me khi mhi te o ni o ro ze mhe shi akanya oyoli. ¹³ Abi o tseku khia khi egheghe ni o dose khi mhi pfi unu-a deba Eshinegba, ali ni mhi i jili egbo ni e miesuo, ni mhi nu we kholi, oo mholi ilelemhi na mhe irari khi umhalese ali umha miesuo o remhe li ghoo.† ¹⁴ Onomhue oyawa o ya tutu okhale ku mhe. O ri irudunga ali inono na mhe ni e khi eyawa irari ikugbe ni awa ali iJesu iKirisiti awa kugbe.

¹⁵ Egbegbi ungmehi na, ni awa kha mie shi nya, khi eri iJesu iKirisiti o bhale agbo ya tsumhi ena olamhe, ni o khia khi mhemhe mhi ga kholo ne nya. ¹⁶ Ama eri Eshinegba o mhue ilelemhi na mhemhe ni o kholo ne ena olamhe nya, ni a ro bhale ya e khi irabomudu oniemhi ni iJesu o mhue na mhe o khi irokhokho shi egbo ni e ke ya mie oli suo o, ali eni e ya mhue agbo na agboagbo. ¹⁷ Ekpe ali ufumhi o khi oyi Oghie na agboagbo, ni oa ya ghu, ni aa ya me, Eshinegba ni o khi oghuo kpe, rote agboagbo ya je agboagbo! Atse.

¹⁸ Yeye iTimoti omimhe, ena e khi omhese ni mhi ro ne, ni e de shi abi a li me eke shi e egbe egheghe ni o dose. Ke ri omhese ena gbe akanya, irari khi itsua-okhue e khi ne, ni u ro dobe ya kholi okholi onete, ¹⁹ kie mu irudunga oye ali udu onete ni o gue ogbo ezoo oye mhue. Egbo eghuo ni ea ke riele emini udu onete ni o gue ogbo ezoo oyewe o gueye we e riele, eri irudunga oyewe o de guoghoo-a abi oko-okoo oniemhi. ²⁰ Egbo enabi eghoghoo iManiusi ali Alezada e khi, ni mhi woloo aboo na okphaghe ni o

* 1:2 Li ze Ika 16.1 † 1:13 Li ze Ika 8.3; 9.4-5

sesẹ wẹ ingme, ini e khi ke ngme ungmehi ipfiunu-a deba Ẹshinẹgba.

2

Ugamhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo

¹ Mhi gueye ẹ, a kpe te odode so iromhi na ẹgbọ kpa. Abi u liẹ gue emini e to ẹ le, lema Ẹshinẹgba shi ilelemhi na wẹ, u kphẹmhi na Ẹshinẹgba na wẹ. ² U li so iromhi na enighie ali eni ẹẹ mhẹsẹ ni awa, ni e rọ dobe ke la agbo na tsuke ali opfomhe, elemhi ekpe oyi Ẹshinẹgba rọte igue-ngeli. ³ Ona oo ti, o ma ri egbe a mu Ẹshinẹgba otsumhi oyawa. ⁴ Ni ọọ nono ni ọgbokpa ọ mholi imiepfuese, ni ọ gbo lese igesikia. ⁵ Irari khi Ẹshinẹgba ọghuo ọ laọ, ali omigha iteva ọgbọ ali Ẹshinẹgba ọghuo, omose ni a lu iJesu iKirisiti. ⁶ Ni ọ ri egbọli bhale shi otoeloli, ni ọ rọ mie ẹgbọ nya pfuese. Ona o khi usomhi ni Ẹshinẹgba ọọ nono ni loligueye ọgbokpa ni o gue de shi eghẹghe oyoli. ⁷ Ona o ze ni a rọ ghie mhe abi aghiusomhi na kee ni iKirisiti ọ ze ali osese oyi iJeta ni mhi rọ gue usomhi irudunga ali igesikia le. A khi ẹgbhue mhia lo, igesikia mhia guele.*

⁸ Ini a ye ugamhi, mhia nono ni emose e tsua abọ eke shi iromhi isoso ni ọa mhuẹ elemhi ibibi wẹkhi ekhako. ⁹ Mhi lili ẹ nono ni eni ikpotso e gue ke so itsua ni e gbe akanya, a khi khue akhue abamemhe, wẹkhi ie-itsu dolodolo shi ukhomhi, wẹkhi iri-igolu khue akhue ali ifefe isoso wẹkhi itsua ni e lolo ghale isoso.† ¹⁰ Ama e ke gbe ikanya enete, ni o ye ni ikpotso ni ẹẹ khi wewe a ga Ẹshinẹgba ẹ gbe.

¹¹ Ikpotso e ke ri iregbe-tiemhile ke ku esọ-a wena. ¹² Mhi aa ze ọkpotoso ni ọ sese, wẹ khi eri ọ ya mhuẹ omhese shi emose ukhomhi. Ọ ke tsaghie-a. ¹³ Itobọ khi Adamu a kpe ma neni a ma Ivu.‡ ¹⁴ Ọa khi Adamu ọkphaghie ọ di, ama ọkpotoso a di ni ọ gbe ushi oyi Ẹshinẹgba-a.§ ¹⁵ Ama a ya tsumhi

* 2:7 Li ze 2 iTimo 1.11 † 2:9 Li ze 1 iPit 3.3
3.1-6 * 3:7 Li ze iTato 1.6-9

ọkpotoso rọte eniye ibiabia, ini ọ kiele ẹ deba irudunga ali inono ali ipfuase, ni ọ rọ mu ekpe shi egbọli egbe.

3

Eni ẹ mhese elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo.

¹ Oni ungmehi ona oo gbe akanya gba. Ini ọgbọ ọọ nono ni lolikhi ọni ọ ri eloe ẹ khu ẹgbọ eyi Ẹshinẹgba, eminente lo ni o ghole oli. ² Oni ọ ri eloe a khu eni e miesuo ọ mema ya khi ọgbọ ni ọ fu dose umhagueli, ọ khi ọdo ọkpotoso ọghuo, ọ mhuẹ ikuegbe-a, ọ mu ekpe shi egbọli egbe, ọ khi ọni a mu ekpe a na, ọ mema ya ke kpe abọ mie epfese lo apfe oyoli le, ọ mema ya dobe ke sese osese. ³ Ọ khi khi ọdonyo, wẹ ọgbọ okholi, ama ọ pfomhe, ọ khi khi ọgbọ uwola, ọ khi nono ingme ukpagho dose. ⁴ Ọ mema khi ọni ọ gue ri eloe ẹ khu omhue-apfe oyoli. Ọ khi ọni imiqli e mu ekpe ẹ na, ẹẹ suo esọ na li egbegbo. ⁵ Itobọ khi ini ọgbọ ọa gue ri eloe ẹ khu omhue-apfe oyoli, se oli ya dobe ri eloe khu igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo? ⁶ Ọ khi khi ọni ọ lese miesuo ni ode ọa nuẹ ne ini ititiegbe e khi vọ li egbe ni ọ tigbe ya de pfilo epfua nabi ọkphaghie ọ de pfilo. ⁷ Ọ mema khi ọgbọ ni ọ mholi eva onete iteva oyi ena edato, ini ọ khi yeghe-a ni ọ de ya pfilo igha ọkphaghie.*

⁸ Eni ẹẹ kpaghie elemhi owa ugamhi, e khi ẹgbọ ni a mu ekpe ẹ na, e khi ẹgbọ ni a ri egbe ẹ nga. E khi khi eni e da onyo ọ dose wẹkhi eni ẹẹ li oyamhi ukpagho. ⁹ E ri udu-onete ni ọọ gue ọgbọ ezọ mu igesikia ni a rokhasẹ ni e la irudunga mhuẹ. ¹⁰ A kpe mu wẹ fe bino, ini o khia khi e gue gbe, a tigbe ze wẹ obọ ọ gbe akanya ọni ọọ ga. ¹¹ Ighuewe e mema ya mhuẹ ingeli enete. E khi khi eni ẹẹ le ẹgbọ itsa uruli kiakia, e mholi ayemhe ni o pfomhe, e khi eni a ri egbe ẹ nga shi emhikpa. ¹² Omose ọkpaghiobọ ọ mema ya khi ọni ọ rue

‡ 2:13 Li ze Igbae 2.7,21-22 § 2:14 Li ze Igbae

okpotso oghuo shi, o khi oni o gue e seşe eniye eyoli ode, o gue ri ukpeloe a khu omhue-apfe oyoli. ¹³ Ekpaghie-obo eni e gue ga, e she roli mie ashini o mu eloe, ali e dobe ri igbedu e ngme ingme oyi irudunga oyi iJesu iKirisiti ni e mhue.

Osheli ni o la irudunga oyawa

¹⁴ Aboriekhia khi mhi ririe mholi oli shi udu khi mhi ya kele bhale ya bine, mhi ro kie keke eni omhese ena ghi e. Eghenge agho ni a bhale ya e khi, ¹⁵ ini o khia khi mhi tese dena, ebe ona o ya sese e abi o ti ni egbo e li ke ngeli elemhi omhue-apfe oyi Eshinegba, ni o khi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo oyi Eshinegba ni o la agbo. Ikhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o khi oche ali irogbekere ni a ma igesikia nga. ¹⁶ Igesikia ni o la osheli oniemi ni o la irudunga oyawa o fu dose oni ogbokhoghuo o mhue ekhako e shi.

Ijesu o bhale agbo abi ogbō,
Ayemhe o roli khase
khi o ghole Eshinegba,
igeni e me oli
A roli tse abo gase
ushishi nya,
egbo e mie oli suo
elemhi agbo nya
a rue oli nga iloghie.

4

Ena Osese egholi

¹ Ayemhe o guele gboo khi, ikpukhokho agbo, egbo eghuo e ya tsua irudunga pfi-a. E deba iyemhe ni ee di agbo, ee deba osese ni ayemhe okphaghie e tsua lasela. ² Osese eghogho, obo oyi elo-egbhue ena ikokoalo e te e bhale, eni udu-onete ni o gue ogbō ezō oyewe o she ghua dishi. ³ Egbo eghogho e sese egbo e khi rue okpotso, eni ikpotso e khi ye ughue, e gueye we e khi ke le eminale eghuo. Ama eri Eshinegba o ma eminale eghogho, eni e miesuo ni e lese igesikia e ke ri ikphemhi mie we le. ⁴ Emhikpa ni Eshinegba o ma o ti, a khi me emini a kie, ama a ke

ri ikphemhi mie emhikpa. ⁵ Irari khi ungmehhi oyi Eshinegba ali iromhi isoso a ro rewe e shi eni e pfuase.

⁶ Ini u ri oni omhese ona na eni e miesuo, u ya khi oni o gue gbe akanya ugamhi oyi iJesu iKirisiti, ni a kuere vule rote igesikia na irudunga ali osese enete ni u wa deba. ⁷ Khi mholi emini u ri okhe oyi egbo nede, ali okhe ikpotso egbhali e riere. Ke ngeli riere oghumhe oyi Eshinegba. ⁸ Inisegbe-a o mholi ukuku eminete ni o riere a na ogbō, ama ni a ro suo eso na Eshinegba, eri o ti odekhode, itobo khi o mholi ishobo na awa memena ali agbo ni o ke e bhale.

⁹ Ungmemhi igesikia na ni o ti ni a mieshi, ni a gbo lama shi o. ¹⁰ Onana o ri anye roshaka a gbe akanya egbegbo, irari khi awa she ri irudushi oyawa shi Eshinegba obo, oni o lao ni o khi Omiepfuese oyi ogbokpa, eni e miesuo kpaashi.

¹¹ Mhese, u gbo sese ena nya. ¹² Khi ze ni ogbokhoghuo o ri eloe gbe e irari khi ozele u khi, ama rote ungmehhi oye, ali agbo oye, ali inono oye, elemhi irudunga ali ipfuase oye khili irokhase na eni e miesuo. ¹³ Ya ramhi eghenge ni mhi ro ya bhale, ri eloe shi o kie ke ze Ebe-no-pfuase khase igbaa, u kie le e tse-abo oni ungmehhi, wa sese we. ¹⁴ Khi ri obo gbe isomhopfa ni Eshinegba o ro ne nye. Oni a ro ne abi a ro mekeguele shi e egbe ali abi eni egbhali e ro ri abo nge egbe.

¹⁵ Ke ri eloe shi eni emhi ena egbegbo, u ri egbe e na we pfo ni egbo nya e ke me ije-odalo oye. ¹⁶ Ri eloe shi egbe e egbe ali osese oye. Kie ke riere emhi ena, irari khi ini u wa ligo u ya tsumhi egbe e ali eni e suo e.

5

Abi e a ke li esamhi-olimhi, ali eghali ali ighumha

¹ Khi dese ogbhali, ri ipfomhe uruli nu oli ngme abine khi ite o khi. Ke riere deba ozele abine khi inyoghuo e u ngeli e deba. ² U riere deba ikpotso

eni egbhali abinẹ khi inye e khi. Ke ngeli deba ozele ikpotso abi inyoghue ni ikpotso.

³ Khi ri eloe gbe esamhi-olimhi ni e khi esamhi-olimhi egbegbo, ni e mholi otomhe. ⁴ Ini oni osamhi-olimhi o bia eniye, o ke khia khi o mhue imimi, eni eniye e kpe ke ri emini e wena imiesuo gbe akanya, abi e li ri eloe e khu omhue-apfe oyewe. Ini e lina, eri e feli eni e bia we ali itita we egho, irari khi onana o ma ri egbe a mu Eshinẹgba. ⁵ Oni o khi osamhi-olimhi igesikia ni o ke ye ughue, ni lolighuo o la, o she regbenga Eshinẹgba, o so iromhi e mhila li ikpaghiobo obo, eleoguota ali ele iyose. ⁶ Ama osamhi-olimhi ni o ri egboli shi aruele agbo, o she ghu-a ini ayemhe oyoli o kie tseku lao. ⁷ Mhese enana na we ini a khi me gue shi we egbe. ⁸ Irari khi ini ogbo o ri ukpeloe khu ena omhue-apfe oyoli, tete imi oli ali ughue oli, o she kie oni irudunga. O kholo dose oni o miesuo.

⁹ Khi keke eba oyi osamhi olimhi kuma eba eyi esamhi-olimhi se ni o she dose ikpe egbhuse, oni o khia khi utoghuo-kpe o kpe lese ye ughue. ¹⁰ O khi oni a suo eko shi ikanya enete, okpotso ni o gue kuele imioli. Ni o mie epfese e shi owa. O gue a gbe ikanya deba eni e miesuo, ni oo kpaghie egbo ni e la omunu obo ni o ri egboli shi onete ododa iriele.

¹¹ Ama khi ri eba oyi ozele esamhi-olimhi shi ebe. Irari khi ini oghumhe idiegbe oyewe o nga we ukhomhi le dose ugamhi ni e ga iKirisiti, e vu ya ngeli. ¹² Eri e rote agho lue, irari khi e she gbe ironga ni e kpe te eke ro nga ni iKirisiti-a. ¹³ Egbo owaza e khi ni ee kia ifui owa. Oni o kholo ne nya khi ee le egbo itsa uruli kia kia, ee sono unu ingme ni aa fe lu we shi, ee ngme ungmehi ni ea kha ngme. ¹⁴ Itobo igho, o ghole mhe ni ozele isamhi olimhi e ye ughue, e bia eniye, e ri eloe e khu omhue-apfe oyewe. Ini awa khi ri eghẹghẹ na eba awa me asha yese awa eba-a. ¹⁵ Eni esamhi-olimhi

eghuo e she lase ode oyi iKirisiti le deba okphaghie. ¹⁶ Ama ini okpotso okhoghuo ni o miesuo o mhue osamhi-olimhi she unekpe oyoli, o mema ya ke ri eloe khu oli, o khi rue oli ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ke tsua, ni e dowe ri eloe ke khu eni e khi egbegbi esamhi-olimhi ni e mholi otomhe.

¹⁷ A ke fali eni egbhali ni e ri igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e kia ni e gue gbe akanya egbegbo ifata agbhaghamhi eba, tete eni e mema lolo toto obo itse-abo ali osese ungmehi oyi Eshinẹgba. ¹⁸ Irari khi ebe o ngme oli, u khi ge ena unu ini u roli e kpishi ikpamhi emhi. A ke fali egbakanya ifata eyewe.* ¹⁹ Khi roli shi egbegbi ingme ini ogboghuo a bhale ya ngme ingme shi ogbhali egbe, se ini e gbe aava okekhi aase.† ²⁰ La odalo egbo kpa ke dese eni e lamhe ni o tse agua ye enekpole.

²¹ Mhi la ukpeloe onayi Eshinẹgba ali iJesu iKirisiti ali oyi igeni ni e pfuase mhese ne, u ri omhese ena gbe akanya, khi rote ode oshili we azeba riele emhikhoghuo.

²² Khi tigbe kele ri obo nga ogbo egbe roli nga akanya ugamhi oyi Onomhue, u khi ya nu oli mhue okemhi shi olamhe oyi oli. Ri egbe e shi ipfuase.

²³ Khi ke da amese tsee, ama ke da ukuku onyo ni eminale e kele ke daghie-a shi e elemhi, abi o ro khia khi u ma kele e ghua egho.

²⁴ Eri a ga egbo eghuo zu olamhe eyewe, neni a re ramhi iguezo, ama olamhe oye egboese elelese e ya lasele. ²⁵ Igho a lie me ikanya enete gboo. Shi eghuo ni aa ya me memena, ea ya sheli okhese.

6

¹ Eni e khi ighumha e ke ri ekpe na eba eyewe eghẹghẹkpa ini ogbokhoghuo o khi ze emuebe na eba oyi Eshinẹgba ali osese oyawa. ² Ighumha e khi ri eloe gbe eba eyewe

* 5:18 Li ze iDeut 25.4; iMat 10.10; iLuk 10.7 † 5:19 Li ze iDeut 17.6; 19.15

ni e miesuo, ni e mholi we, irari khi inyoghuo egbe e ga khi ni ee deba iKirisiti, oni iKirisiti o nono ingme oyewe. Ochoghoe e ke ga we dose abi e kpe li a ga we, Eni ingme ena e khi eni u ya ke sese we, u gbo rewe e ye we ude.

³ Ogbō ni o da sese osese olese ne, oā lama shi egbegbi osese oyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa ali ugamhi oyawa, ⁴ eri itipfuabo-nga o she vō li egbe ni oā ke lese emhikhoghuo. O mhuē oghuemhe obe na ekhako ali uwola shi ingmemhi ni ee pfi ofuma ali uwola ali itsue ali ireloevioba. ⁵ E gbolo e pfi ekhako shi iteva egbo ni isamhi udu oyewe oā ya gbe akanya te ode, ni igesikia o she wa we-a. Eri e dabi khi ugamhi khi epfue a roli e nono.

⁶ Egbegbo lo khi ugamhi o ri ogbo o mhuē epfue egbegbo, o ri emini u mhuē khuese e. ⁷ Irari khi awa a kpe tsua emhikhoghuo bhale agbo ona. Igho awa a li rote agbo ya tsua emhikhoghuo vu. ⁸ Irari onana, ini awa da mhuē eminale ali itsua na so ne, o khuese awa. ⁹ Ama eni e nono ni wewe e pfue eri ee de pfilo imufe ali igha ali oghuemhe eyi oyeghe ni e kuale ogbo utse, ni o pfi egbo pfilo epfua ali oyese. ¹⁰ Irari khi rote oyamhi ukpaghō iwali onobe nya e te e ze lasele. Egbo eghuo e she kphakpha egbe ini e mhuē ikpaghō, ni o she rewe kia lase ode irudunga le. E she ri ebubu oya yese egbe we udu-a.

Agbo ni o ti ni oni o miesuo o la

¹¹ Ama yeye Omose oyi Eshinegba, ti egbe emhi enana nya le, na ke khu ipfuase, ali iriele emini o ti Eshinegba eloe, ali irudunga, ali inono, iregbemie ali angeli ipfomhe. ¹² Ga ri itoto eye nya na unamhi oni irudunga oye, ni u mie eleli agbo na agboagbo. Itobo khi oni agbo onana Eshinegba o lu e shi abi u ro pfi otsele shi irudunga oye odalo ebubu egbo. ¹³ Odalo oyi Eshinegba ni o ri agbo na emhi nya ali odalo oyi iJesu iKirisiti, ni o pfi otsele odalo iPotiusi iPaleti, mhi la

mhesē ne ena, * ¹⁴ u ri omhesē enana gbe akanya, ri igesikia mu we mhuē gbaa ya ramhi ele ni iJesu iKirisiti Onomhue oyawa o ro ya bhale. ¹⁵ Oni ibhale oyoli o ya tse shi egheghe ni Eshinegba o mhesē oli shi te, loli o khi Oghie oghuo kpele ni a khivose na, Oghie oyi ighie nya, ali Onomhue oyi ekhemhue nya. ¹⁶ Lolighuo kpele o lese la o le agboagbo. Eri o la akpa ni ogbokhoghuo oā gbudu a ti mama. Oni ogbokhoghuo oā me ghue wekhi eri ogbo tigbe dobe ya me oli ghue. A ri ufumhi ali ekpabo oniemi nali. Atse.

¹⁷ Mhesē na egbo ni e pfue shi elemhi agbo ona, e khi ke ti-ipfuabo nga, a e khi ri udu shi epfue ni ea ze ri egbe e da, ama e mhuē irudushi na Eshinegba ni o ri emhikpa somhi awa opfa tuo, awa ro ke li agbo. ¹⁸ Mhesē na we e ke ri ele onete, e khili eni e pfue shi elemhi onete iriele, e ke somhi egbo opfa, e ke rote emini e mhuē rue obo-a. ¹⁹ Ini e da li na ne, e ya ti epfue ma na egbewe abi irogbekē ni o migha, elemhi agbo ni oo bhale, ni e la agbo ni Eshinegba o nono ni e la.

²⁰ ITimoti, ri eloe khu emini a ro shi e obo. Khi kuma ingmemhi ni ea khi eyi Eshinegba ali ekhako eyeghe ni egbo eghuo e ri egholi e lu ilese, ²¹ ni egbo eghuo e deba ni o rewe lase ode irudunga oyewe le.

Okhale oyi Eshinegba o ka nu ee nya la.

* **6:13** Li ze iJon 18.37

Ebe onuzi-eva ni iPolu o keke ghi ITimoti

¹ Mhemhe iPolu ni mhi khi aghiusomhi na keke oyi iJesu iKirisiti abi o ghole Eshinegba shi. Mhemhe mhi keke ebe ona. Mhemhe ni o ghie mhi ka ri agbo ni o la iJesu iKirisiti ni Eshinegba o ro shobo na awa tse abo guele.

² ITimoti mhi keke ebe ona ghi. Okhale ali ilelemhi ali opfomhe eyi Eshinegba ali eyi iJesu iKirisiti Onomhue oyawa e ka khi eye.* ³ Mhi tse Eshinegba ni mhi ri udu no pfuase e ga abi eni e bia mhe e li ga. Eri mhi a tse Eshinegba uwegbe ini mhi la iromhi isoso sato e egbe, ele-iyose ali ele oguota. ⁴ Mhi aa sato evie oye, mhi aa nono ni mhi me e, egheghe agho ni oghela oyemhe o vo. ⁵ Mhi aa sato egbegbi irudunga ni u mhue. Irudunga onabi inyinye o mhue ikhi iLoisi ali ni inyeyi Yunisi o li mhue. Mhi mie shi o khi oni irudunga o li le egbe.† ⁶ Irari ona, mhia ye e ude u guise isomhopfa ni Eshinegba o ro ne le ke gbe akanya egbegbo, eni u mie abi mhi ro ri abo nge ukhomhi. ⁷ Irari khi Eshinegba o ri ayemhe ulishi na awa, ama ayemhe ekpabo ali inono ali igue ri egbe kia.

⁸ Itobo ona, khi ze ni omama o mue ni u ro pfi otsela na Onomhue oyawa, wekhi omama mhe ni mhi khi oghumha itobo iKirisiti. Ama kuma mhe o shi osoli imeme shi iri usomhi onete tsabo, rote ekpabo oyi Eshinegba, ⁹ ni o tsumhi awa, o lu awa ni awa nu oli la agbo ipfuase ni o khia khi o ri irari emhikhoghwo ni awa riela, ama abi o li gba li ali irari okhale oyoli. Eri a li oni okhale ona na awa rote obo oyi iJesu iKirisiti neni egheghe o gba eke le. ¹⁰ Ama mena, a she roli khasa awa rote ibhale oyi Omiepfuese, iJesu iKirisiti ni o pfuache

eghuli-a, ali ni o ri agbo bhale, ni o rote usomhi onete ri agbo ni o ya ya ghu khasa gboo. ¹¹ Oni usomhi onete ona Eshinegba o ze mhe shi mhi ke guele abi aghiusomhi na keke oyi iJesu, ali oni oo sese.‡ ¹² Itobo ona o ze ni mhi ro me osue abi mhi li ena. Abi o tseku li, omama o mu mhe irari khi mhi lese oni mhi miesuo ali khi mhi mie shi o khi o dobe ya ri eloe khu emini mhi rongali obo shi ogbe ni elagho.

¹³ Emini u rote unu oyemhe suo, mu we mholi ni e khi ete-awe ni u ro ya ke sese osese ni o dala. Gbo sato ke la elemhi irudunga ali inono ni u mhue elemhi iJesu iKirisiti. ¹⁴ Ri eloe khu osese onete ni a ro nga e obo, rote ikpaghiobo oyi Ayemhe-no-pfuase ni o nu awa la ini obo khi dobe pfi oli ukhomhi kpoke.

¹⁵ Ulese khi egbokpa ni e la eke Esha e she me mhe na, li shi iFigelusi ali Emogenesi.

¹⁶ Eshinegba o ka mhue ilelemhi na unuekpe oyi Onesiforosi, irari khi eri o ri egbe e mu mhe egheghe kpa, o na omama iweghe ni a so mhe. ¹⁷ Ni mhi ro ma o, abi o ro bhale iRomu, o nono mhe ya ramhi ni o ro me mhe. ¹⁸ Eshinegba o ka ze ni o me ilelemhi oyi Eshinegba ogbele elagho. U ga lese gboo abi o li kpaghie mhe obo abi mhi ro la Efesosi.

2

Abi a lie khi Okholi-okhue oyi iJesu iKirisiti

¹ ITimoti omimhe, ze ni u toto shi okhale ni o rote obo oyi iJesu iKirisiti bhale. ² Emini u suo khi mhi ngme ukpeloe otsela ebubu, rewe nga egbo ni a dobe ri egbe e nga obo, ni e ya dobe sese egboese. ³ Nu mhe ri egbe mie osoli abi okholi-okhue onete oyi iJesu iKirisiti. ⁴ Ogboni oo gbe akanya okholi-okhue, o ya ya ku abo lo emhi agbo, irari khi oga oyoli oo ke dua ni loli ri egbe ke mu. ⁵ Igho o li khi, ini obo o kuma eni e ya na, aa ya rughu oli arula oghie khi o lo owa, ini o li

* 1:2 Li ze Ika 16.1 † 1:5 Li ze Ika 16.1 ‡ 1:11 Li ze 1 iTimo 2.7

deba ushi ni o la unamhi. ⁶ O ti ni oghiale ni o toto obo gbe akanya, o kpe khi onodode ni o le emhi ekomhi ni o gua. ⁷ Sa shi emini mhi ngme ena irari khi Onomhue o ya re lese udi emhi ena nya.

⁸ Sato iJesu egbe ni a rote eghuli guise le, ni o khi unuekpe oyi iDefidi. Onana o khi usomhi onete ni mhi ro a tse abo, ⁹ ni o re mhe a me osoli ramhi ni a ro ri igha shi mhe abo abi ogbo usueso-akhue. Ama, ungmehi oyi Eshinegba o a ze e so igha. ¹⁰ Irarigho, mhi ro ri egbe mie emhikpa irari egbo ni Eshinegba o ze ni wewe e li mie imiepfuese ni o te obo oyi iJesu IKirisiti bhale, li shi ufumhi na agboagbo.

¹¹ Egbegbi ungmehi ni a ri egbe a da na.

Ini awa nu oli ghua,
awa gbo li ya nu oli la agbo.

¹² Ini awa ri egbe mie,
awa ya nu oli ke mhese.

Ini awa kie oli,
O ya kie awa.*

¹³ Ini awa a ya gbe akanya
te ode igesikia,
Ona igesikia o kiele khi.
Irari khi o a ya kie egboli.

Ogbakanya ni o ghole Eshinegba

¹⁴ Ke yele egbo eye enana le. U gbo tse agua ye we ukpeloe Eshinegba, e khi wola shi ingmemhi, ni o mholi eleli, eri o lese e yese eni e suo oli-a.

¹⁵ Rosheka ni u ri egbee na Eshinegba abi, ogbakanya ni o mie ni omama o a ya mu, ni o gue e sese ungmehi igesikia. ¹⁶ Nuata shi ingme afue ni e mholi eleli, irari khi egbo ni e so egbe ingme eghogho, eri e ri egbo nuata shi Eshinegba o. ¹⁷ Osese oyewe, o ya ke ge abi ugboko. Egbo eghogho khi Ameneusi ali iFiletusi. ¹⁸ E she zobe ode igesikia obo. E khi irote eghuli gualo o she bhale ya dose, e yese irudunga oyi egbo eghuo-a. ¹⁹ Abi bi o tseku li, irogbeko ni Eshinegba o ro gbe eri o migha gbaa, ni a keke ena ro shi oli olele khi: "Onomhue o lese egbo ni

e khi eyoli." Ali, "Onini o da guele khi oyi Onomhue loli khi ne, o mema ya ti egbe okholo iriele le."†

²⁰ Ukpokpomhi owa o a lese mhue itasa igolu ali eyi elomho tse, ama o li mholi eyi era ali eme, eghuo, e khi eni e mu eloe, eghuo, e khi eni e a mu eloe. ²¹ Ini ogbo khuese egboli-a pfuase lase emhi ebe le, a ya roli rielle egbegbi emhi. A roli pfuase, oga oyoli o roli li emhi, ali khi o ya rielle oli shi oni a ro ke gbe ikanya enete.

²² Me oghuemhe ebe oyi ozele na, ke na khu igue-ngeli ali irudunga, ali inono ali opfomhe. Kuma egbo ni e ri udu ni o pfuase e lu eva oyi Onomhue o. ²³ Khi mholi emini u ri ekhako oyeghe ali umhalese li, irari khi u lese khi uwola e pfi. ²⁴ Oni o o ga Eshinegba o a gbudu wola. O mema khi oni o rielle isomhelemhi deba ogbokpa, o khi osese onete ni o ri abo o mudu. ²⁵ O ri ofie sese eni e nu oli khako. O mholi oli shi udu khi Eshinegba o ya khueghie ode-a na we ro mu pfi ni o ya rewe bhale ya lese igesikia, ²⁶ ali khi egbhali oyewe o ya tiemhile, e na pfue igha ni okphaghie o kpe khe we. Oni o she mu we ighumha e ke rielle oghuemhe oyoli.

3

Angeli oyi egbo ikpukhokho agbo

¹ Ke bino oli khi eghoghe omunu o ya la o ogbele ni e kpe ukhokho. ² Egbo e ya ke nono ingme oyi egbe weweghuo tse, e mholi oghuemhe ebe na ukpagho, ee tono obo udu, ee titiegebe, ee weghie egbo, ee rielle umha-sueso deba eni e bia we, e mholi itsuwegbe wekhi itsobode, e khi egbo ni e a mu ekpe na emhi Eshinegba. ³ E mhue isomhelemhi, e mhue igbekua na ogbo, e ri unu e pfueche egbo-a, e mholi igue-regbekia, wekhi ilelemhi, e nono eminete. ⁴ E ri egbewe e de, ee li umumume, ee ti ipfuabogha, e mholi oghuemhe na agbo ilili, ocho ni e kha ro mholi inono na Eshinegba. ⁵ E rielle abine khi eri e miesuo, ama e

* 2:12 Li ze iMat 10.33; iLuk 12.9 † 2:19 Li ze iNoba 16.5

kie ekpabọ ni o la imiesuọ. Khi mhọli emini u ri ẹgbọ eghoghọ li.

⁶ Ẹgbọ eghoghọ e bẹna lo owa deba ikpotso ni ẹa mhue ẹgbhali, eni us-amhi oyi olamhe eyewe enedio e nase, ali ni oghumhe khi oghumhe oọ gua. ⁷ Eri ikpotso eghoghọ e nono ni e wena, ama ẹa dobe e lese igesikia. ⁸ Ezeze abi iJanesi ali iJabiresi e mu okhue vule shi iMosisi o, igho eni ẹgbọ ena e li mu okhue vule shi igesikia o. Ẹgbọ ni o khia khi usamhi oyewe o a ke a gbe akanya ni e she de ode irudunga-a.* ⁹ Ama ẹa ya kia nuata, itobo khi oyeghe oyewe o ya ri egbe khasẹ ogbokpa, abi o ke li eni emose aava egho egbe.

Omhesẹ ni iPolu o ro na iTimoti

¹⁰ Ama u she lese osese oyemhe nya ali abi mhi lie ngeli, U lese emini mhi la agbo shi, u lese irudunga, ali irabomudu ali inono ali iregbemie eyemhe. ¹¹ U lese okhọli ni a mu vule shi mhe o, ali osoli ali emini mhi me egbe obini eoli Atioki, ali eoli iKoniomu ali eoli iLisitira. Okhọli oniemi a mu vule shi mhe o ni mhi ri egbe mie. Ama Onomhue o rue mhe o le nya.† ¹² Egbegbo lo khi, ogbokpa ni o da nono ni lue la agbo ipfuase oyi iJesu iKirisiti ne, a ya mu okhọli vule shi o. ¹³ Ẹgbọ okhọlo ni e ri egbe we khi emini ẹa fute e ya ke riyele onobe ke khi ma o, ee di ẹgbọ, a lili e di we. ¹⁴ Ama yeye oye, toto obo emini u wena ni u she mie shi, irari khi u lese obo oyi eni u te wena we, ¹⁵ Ali abi u te rote omofe lese Ebe-no-pfuase ni e dobe ya re khili olesingme shi irudunga ni u mhọli na iJesu iKirisiti ni u khi oni a mie pfuese. ¹⁶ Emini a keke shi Ebe-no-pfuase nya, ungmehi oyi Eshinegba lo. E ti ni a ro o sese emini e khi igesikia, ali ni a ro o tse agua ye ogbọ shi iriele do-a, ali ni a ro o sheshe ogbọ shi ode rote umhagueli, ali ni a ro o sese ogbọ igue-ngeli. ¹⁷ Ni ro a bhale ya e khi a sese

Omose oyi Eshinegba egbegbo ni o gue ke gbe ikanya enete ododa.

4

¹ Ukpeloe oyi Eshinegba ali iJesu iKirisiti, ni o ya gue ẹgbọ ni e lao ali eni e ghu-a ezọ, ali oni o bhale ya mhese abi Oghie, mhi la ri oni omhesẹ onana ne. ² Ke tse abo oni ungmehi, ke mu egbe eghẹghẹ kpa ni u ro ke tse o, o khi eghẹghẹ ni o ti, o ke khi eghẹghẹ ni o a ti, ke sheshe ẹgbọ, wa dese we ali u ri udu e shi we o. U ri iregbemie ri ofie sese we. ³ Irari khi eghẹghẹ o bhale ni ẹgbọ ẹa ke ro ya ri eso shi egbegbi osese. Ama ni e ba ke suọ emini e ti we eso, e ya ri ochoghọ ti esese gbili gasẹ egbe ni e ya ke ngme emini eso ni e riyele we e nono ni wewe e ke suọ. ⁴ E ya rue eso egbegbi ungmehi le, e ri eso shi okhe nede. ⁵ Ama yeye oye, u mema ya ku egbe-a abibi o riye li. U ri egbe mie osoli, ri abo mu udu ini u wa a me osoli. Ke gbe akanya oyi oni o ri usomhi onete a tse abo, u ri eloe shi ikanya eye e gbe abi oni o o ga oyi Eshinegba.

⁶ Irari khi a she ku mhe abi onyo ni a ku shi iluasobo, ali oni eghẹghẹ o she bhale ni mhi ro ya ghua. ⁷ Mhi she khọli oni okhọli onete, mhi she na oni unamhi pfo, mhi mu oni irudunga mhue ya to. ⁸ Mena, a shi ri arula igue-ngeli shi na mhe, ni Onomhue ni o pfuase ni o khi osọ-ezo o ro ya na mhe ogbe na elegeho. Oa khi mhẹmheghuo tse a ya roli na, ama li shi ẹgbọ ni e nono inyenẹ egbe bhale oyoli.

IPolu o o ghie iTimoti usomhi

⁹ Rosheka ni u kele ramhi mhe egbe. ¹⁰ Irari khi iDemasi o mhọli inono na oni agbo ona. O she tsua mhe pfa je eoli iTesalonika. iKiresenisi o she je eke iGalesha, iTatosi o je eoli iDalimatia.* ¹¹ ILuku lueghuo kpe o ke lese nu mhe la akana. Rue iMaki

* **3:8** Li ze Okiali 7.11 † **3:11** Li ze Ika 13.14-52; 14.1-7,8-20 * **4:10** Li ze iKolo 4.14; iFile 24; 2 iKori 8.23; iGal 2.3; iTato 1.4 † **4:11** Li ze iKolo 4.14; iFile 24; Ika 12.12,25; 13.13; 15.37-39; iKolo 4.10 ‡ **4:12** Li ze Ika 20.4; Efi 6.21-22; iKolo 4.7-8

mhọli obọ bhale, irari khi ọ mhọli ik-paghiobọ na mhe oni akanya.† 12 Mhi ghie iTakikọsi je ẹoli Efesọsi.‡ 13 Ini u wa bhale rue awulu ugbakpi ni mhi rọ shi obọ oyi iKaripusi obini ẹoli iTiroasi ali ebe eyemhe mhue obọ bhale. Tete ẹkuẹ ẹlamhi ni a keke emhi shi.§

14 Alẹzada oni ọọ lumhi ikhuli, ọọ li mhe onobe gba. Ọnọmhue ọ ya fali ọli ota shi emini ọ riẹle.* 15 Yeye li mu egbe ẹ shi ọli egbe, irari khi eri ọ lolo mu okhue vule shi usomhi ni awa rọ ọ tse abọ ọ.

16 Abi mhi rọ kpe tode pfa egbe mhe shi eke, ọgbokhọghuo ọa nu mhe migha, eri wewe nya e na tsua mhe pfa. Ẹshinegba ọ khi rọli mu ota sọ we. 17 Ama eri Ẹshinegba ọ migha kpesẹ mhe, ọ ri ekpabọ na mhe ni a bhale ya ẹ khi, rọte obọ oyemhe, oni ungmehi o lolo zẹ guele ni ẹgbọ iJeta e suọ li. Ali ni a rọ tsumhi mhe obọ oyi eghuli abine khi a mie ọgbọ unu oyi idumhi. 18 Ọnọmhue ọ ya pfuese mhe okhọli obe ni o vule shi mhe ọ, ali khi ọ ya rue mhe bhale iloghie oyọli tselele. Lọli ọ mhọli ufumhi ẹle na agbọagbọ ya je agbọagbọ. Atse.

Otse ni o kpe ukhokho

19 Tse iPisilia ali Akuila ali omhue-apfe oyi Onesiforosi na mhe.† 20 Erasitosi ọ la ẹoli iKoriti, ali mhi zẹ iTirofimosi obọ shi ẹoli iMiletusi irari khi ọọ ghua.‡ 21 Roshẹka ni u kele ramhi ana neni orue ọọ pfi. Ebulusi ọọ tse ali iPudenisi ali iLanusi ali iKilaudia, ali eni e miesuo nya e ga tse. 22 Ọnọmhue ọ nu ayemhe oye la. Okhale oyi Ẹshinegba o nu ẹ la.

§ 4:13 Li zẹ Ika 20.6 * 4:14 Li zẹ 1 iTimo 1.20; Iwolo 62.12; iRom 2.6 † 4:19 Li zẹ Ika 18.2; 2 iTimo 1.16-17 ‡ 4:20 Li zẹ Ika 19.22; iRom 16.23; Ika 20.4; 21.29

Ebe ni iPolu o keke ghi iTatọsi

Otse

¹ Mhemhe iPolu ni a ze abi oni o ga oyi Eshinegba ali aghiusomhi na keke oyi iJesu iKirisiti, mhi keke ebe ona. Eri a ghie mhe ni mhi ya zese irudunga oyi eni Eshinegba o ze-a, ali ni mhi rewe khashe igesikia ni o ya sese we abi e li ya la agbo ni o ri egbe e mu Eshinegba. ² Oni irudunga ali ilese ona o migha nga irudushi oyi agbo na agboagbo, ni Eshinegba ni o ya lo egbholi o ri nga na awa neni a me igbaekele oyi agbo. ³ Egheghe ni o ghole Eshinegba, o la rote ungmehi oyoli ni o ro nga mhe obo ri usomhi oyoli khashe gboo. Eshinegba oni o mie awa pfuese o ligho mheshe oli.

⁴ Mhi keke ebe ona ghi iTatọsi omimhe esheshi elemhi irudunga, ni mhemhe ali loli anye ga la elemhi imiesuo oghuo.

Eshinegba Ita iJesu iKirisiti oni o mie awa pfuese o ka li okhale ne, o ri opfomhe ne.*

Akanya ni iTatọsi o ya gbe eoli iKireti

⁵ Emini o ze ni mhi ro ze obo shi iKireti khi, ni u me asha pfuse ikanya ni e kpole nya gbe, ali ni u ze egbhali shi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na ukhomhi eoli ni e la iKireti nya. Sato abi mhi gueye khi: ⁶ Oni o khi ogbhali shi elemhi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo o mema ya khi ogbo ni o gue e ngeli, ini a khi me asha gue ezọ shi oli egbe. O mema ya khi oni o rue okpotso oghuo shi. Imi oli e khi eni e miesuo ni ea khi eniye ni e gbakaa ni ea ya suo esọ. ⁷ Aborokhia khi eri a ri akanya oyi Eshinegba nga oni o ralo na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya obo egho, o o mema khi ogbo ni o gue e ngeli ini a khi gue ezọ shi oli egbe. O khi khi ogbo ni o

ri imebie e ngeli deba egbo. O khi khi oni elemhi e kele e bi. O khi khi ogbo ni o da onyo pfueche egbe-a. O khi khi ogbo ni o kele e pfi obo, wekhi ogbo ni ingme ukpagho o ghọ mu egbe dose ode. ⁸ Ochoghọ o khi oni o ghele e mu egbo, ni o nono eminente. O khi ogbo ni o gue ri egboli e kia. O khi ogbo igesikia, ali ogbo ni o pfuase. O khi ogbo ni o mu ekpe shi egboli egbe. ⁹ O mema mu oni usomhi onete ni o mholi iregbenga mhue jijiji, abi a li sese oli. Loli o ro dobe ya ri osese igesikia ni o sese egboese ke ri udu shi we o, ali ni o gbo ri ida-ode oyi eni e nu we e khako khashe, khi egbholi ee lo.†

¹⁰ Irari khi egbo iJu ebubu eghuo ni e miesuo ni e pfi ozughu, e la o, ni ee ngme ingmemhi afue ni ee di egbo. Wewe e sese ode egbholi khi a mema shela ogbo neni o khi oni o miesuo. ¹¹ O ti ni a pfi we okpe unu, itobo khi eri e ri emini e sese yese udu oyi omhue-apfe ebubu-a. Itobo ini e ba me asha ke ti ukpagho ma, e ro ligho sese. ¹² Egbegbi omekeguele oyewe, o ke ngme oli ghue, o o, "Egbo iKireti, egbo egbholi, ali egbo ebe ali egbo iwaza elemhi-gbidi-a, a khi." ¹³ Igesikia oni ungmehi ona o khi. Irarigho, ga lolo gbe omama ku we, ni irudunga oyewe o me asha migha. ¹⁴ Egheghe agho, ea ke ke ri esọ shi okhe afue oyi egbo iJu ali ishi eyi egbo eni e kie igesikia. ¹⁵ Eri emhi nya e pfuase shi odalo oyi egbo ni e pfuase. Ama emhikhoghuo o ya pfuase shi eloe oyi egbo ni ea pfuase ni ea miesuo, irari khi a she keshe we udu ali isamhi-a. ¹⁶ E ma lie khi wewe e lese Eshinegba, ama eri angeli oyewe o rokhase gboo, khi ea lese oli. Egbo ni aa ti e mama ali egbo umha-sueso e khi, ni ea ti okie we itoto.

2

Oseshe ni a ya ke sese iku egbo ododa

¹ Ghe i! Yeye oye, u mema ya ke sese emini o lama shi egbegbi osese o.

* 1:4 Li ze 2 iKori 8.23; iGal 2.3; 2 iTimo 4.10 † 1:9 Li ze 1 iTimo 3.2-7

² Sẹsẹ emọse ni e she khi egbhali, e ke ri abọ mu udu. E khi eni a mu ekpe na, e khi ẹgbọ ni e guẹ ri egbewẹ kia. E zẹ ni irudunga ali inono ali iregbemie oyẹwẹ o lolo mu eke.

³ Gbo lighọ sẹsẹ ikpotso eni egbhali e ke ngeli abi ikpotso egbhali ni e la agbọ ipfuasẹ. E khi khi eni e ri unu ẹ yese ẹgbọ a, e khi ditse onyọ idada a, ama e ke sẹsẹ ẹgbọ ingeli enete.

⁴ Isheghọ ni e ke sẹsẹ izele ikpotso e nono ingme oyi ọdọ wẹ ali imi wẹ. ⁵ E khi ẹgbọ ni e guẹ ri egbewẹ ẹ kia, e khi eni e pfuasẹ. E khi shitọ ni ẹa mhọli oni ẹẹ gbe owa. E khi eni e mhọli isomhelemhi. E ke nyẹsẹ ukhomhi na ọdọ wẹ pfo. Ini ọgbọkhọghuo ọ khi mẹ asha ngme ungmehi imebie deba usomhi onete oyi Ẹshinẹgba.

⁶ Gbo li lighọ gueyẹ eni izeo e khi ẹgbọ ni e guẹ ri egbewẹ ẹ kia. ⁷ Zẹ ni emini u wa riẹlẹ nya e khi eminete ni ẹgbọ nya e ya ke khọnya. Ri igesikia ali ọmuegbe ke khasẹ elemhi osesẹ ni u wa sẹsẹ. ⁸ Ke ri ingmemhi ni e gba pfo ni ọgbọkhọghuo ọa mẹ te ya ke zẹ ifue ngme ungmehi oye. Ini ebe awa e khi mẹ emini ọa ti okhọghuo ngme shi awa egbe, ni omama o mu wẹ.

⁹ Sẹsẹ ighumha e ri egbewẹ na ega eyẹwẹ pfo nya, e ga ke riẹlẹ emini o ri egbe ẹ ke mu wẹ odekhode. E khi ke sọlọ shi wẹ ọ ini e nu wẹ ẹ wola. ¹⁰ E khi bẹna ke do wẹ ughiatọ. E ri ochoghọ ke rọkhasẹ khi ẹgbọ enete ni ẹ gbe akanya te ode igesikia wẹwẹ e khi. Eghẹghẹ aghọ ni e ri osesẹ ungmehi oyi Ẹshinẹgba ni ọ mie awa pfuese ke ghọle.

¹¹ Irari khi okhale oyi Ẹshinẹgba ni o ri imiepfuese bhale o she ri egbọli khasẹ ọgbọkpa. ¹² Lọli o sẹsẹ awa, awa ke kie ingeli ni ẹa ghọle Ẹshinẹgba ali ọghuẹmhe oyi emhi agbọ, ni ọgbọgbọ ọ ke nu egbọli ngme. Awa a ngeli angeli ni o migha shi ipfuasẹ eghẹghẹ ni awa la memena. ¹³ Abi awa li ri ukpelo shi eke ẹ khe ogbele ni Ẹshinẹgba ni ọ fune Ọmiepfuese iJesu iKirisiti ọyawa o rọ ya nyenẹ egbe bhale. ¹⁴ IJesu

iKirisiti ni ọ ri egbọli bhale rọ pfa awa shi eke rọte obọ oyi ọkhọlọ nya lasese, ali ni ọ rọ khuẹsẹ ẹgbọ eyọli-a, ikhi ẹgbọ ni ikanya enete igbegbe ẹ ghọle.*

¹⁵ Enana e khi emini u wa ke sẹsẹ. Ri afu ni mhi rọ ne ke ri udu shi wẹ ọ, u gbo tse agua ye wẹ. Khi zẹ ni ọgbọkhọghuo ọ ri ukpelo gbe ẹ.

3

Abi eni e miesuo e lie ke ngeli

¹ Ke yele eni ẹgbọ le, e ke nyẹsẹ ukhomhi na enighie ali eni ẹ mhẹsẹ, ali e ri ungmehi oyẹwẹ ke gbe akanya. E mu egbe ni e rọ ke gbe ikanya enete. ² E khi lo ẹgbọli yese ọgbọkhọghuo eva-a, e khi ẹgbọ opfomhe, e khi nu egbewẹ ke wola, ama e khi eni e ri ikuegbe-a a ngeli deba ọgbọkpa.

³ Irari khi awa kpe li riẹlẹ ingme oyeghe ali umha-sueso. Awa khi eni a di, ni a ri ọghuẹmhe egbe, ali aruele mu shi igha. Awa la angeli ubogbo ali ofuma ikpekpe. Áá biselemhi awa, awa gbolo biselemhi egbe. ⁴ Ama abi isomhelemhi ali inono oyi Ẹshinẹgba Ọmiepfuese ọyawa o rọ feli lasese. ⁵ Ọ mie awa pfuese, ni ọa khi itobọ ingeli ni e migha shi ipfuasẹ ni awa ngeli, ama itobọ ilelemhi oyọli. Ọ rọte iriẹlẹ bia ali ikhuẹsẹ-pfuasẹ oyi Ayemhe-no-pfuasẹ tsumhi awa. Ọ ri agbọ onogbo na awa. ⁶ Eri Ẹshinẹgba ọ tutu Ayemhe-no-pfuasẹ ku awa tuọ itobọ emini iJesu iKirisiti ọ riẹlẹ na awa. ⁷ Eghẹghẹ aghọ, awa kha khi eni ọ rọte okhale oyọli rọ pfuasẹ se, awa mele imi ọli a ni e mhọli ọli shi udu khi e mhue obọ shi ugu agbọ na agbọagbọ. ⁸ Egbegbi ungmehi ni a ri egbe ẹ nga ona o khi.

Mhia nono ni u lolo gue ọli ye wẹ jijiji, ini eni e she kpe regbenga Ẹshinẹgba, ni e kuegbe-a ke gbe ikanya enete. Eni emhi ena e ma ti gba irari khi e ma ri eleli ẹ na ọgbọkpa.

⁹ Khi nu ẹgbọ khe akọ shi ingme afue, ali itonọ utetọ oyi echeli idada. Khi wola ali khi khọli shi ingme Ishi

* **2:14** Li zẹ Iwolo 130.8; Okiali 19.5; iDeut 4.20; 7.6; 14.2; 1 iPit 2.9

eyi iMosisi, itobọ khi afue ali emini ẹa ri eleli a bhale e khi. ¹⁰ Kpe tse agua ye ogbọ ozughu iteva, ini ọa kie suọ, u ti gbe me ọli na, ini emhikhoghwo e khi ku ẹ gbe. ¹¹ Lọli u rọ ya lese khi ẹgbọ enana e she de ode khi ode, olamhe e ke la. Angeli oyewe o she pfa ezọ mu we.

Omhesẹ ni o kpukhokho

¹² Mhi kha da lese ghie Atemasi ghi ẹ ne o ke khi iTakikosi, roshẹka ni u bhale ya ẹ mhe iNikapolisi irari khi mhi she ri ọli shi udu khi oobọ mhi ya la ẹghẹghẹ oruame.* ¹³ Abibi o rie li, roshẹka kpaghie iZenasi oni o khi iloya ali Apolosi obọ, ini ẹẹ vu. Ri emini ẹ nono nya na we.† ¹⁴ Ẹgbọ eyawa e khi eni e wena abi a lie gbe akanya enete, ni e dobe ke riele emini ẹẹ nono elemhi ogbele na egbewe, ini e khi la agbọ ighalaba.

¹⁵ Ẹgbọ ni e nu mhe la ana nya e ga tse ẹ. A tse eni e li miesuọ ali eni e nono ingme oyi anye.

Okhale oyi Eshinẹgba o ka nu ẹ la.

* **3:12** Li ze Ika 20.4; Ẹfi 6.21-22; iKolo 4.7-8; 2 iTimo 4.12 † **3:13** Li ze Ika 18.24; 1 iKori 16.12

Ebe ni iPolu o keke ghi iFilemọ

¹ Mhemhe iPolu ni a ri itobo khi mhi a gbe akanya na iJesu iKirisiti mu shi oḡba ighumha, mhi keke ebe ona, ali iTimoti. iFilemọ omole anye ni anye ga a gbe akanya, a keke oḡi ghi, ² li shi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suḡ ni o la owa oye ali inyoghwo awa ni okpotso na lui Apfia ali Achiposi ni anye ga khi ekholi-okhue eyi Eshinḡba.* ³ Eshinḡba Ita awa ali iJesu iKirisiti Onomhue e ka li okhale na e, e ri opfomhe na e.

Inono ali iregbenga ni iFilemọ o mholi

⁴ iFilemọ, eḡheḡhe kpa mhi ro kphemhi na Eshinḡba ini mhia so iromhi ne. ⁵ Irari khi mhi suḡ inono ni u mholi na eḡbo eyi Eshinḡba nya ali irudunga ni u mhue shi iJesu Onomhue. ⁶ Iromhi ni mhia so khi, o ze ni ilakugbe oyawa abi eni e mholi irudunga oghuo, o ri awa lese ikhivose nya, ni awa mholi irari khi awa kugbe iKirisiti o. ⁷ Inono oye i, inyoghwo-mhe, o she ri ukpokpomhi oḡheḡe ghi mhe, o gbo ri udu shi mhe o! U gbo guise udu oyi eni e miesuo le.

IPolu o so iromhi na Onesimusi

⁸ Itobo igho, ini o rie khia khi mhi kha doḡe mheso ne emini o ti ni u rieḡe abi inyoghwoe elemhi iKirisiti, ⁹ mhi ya ri itobo inono lema e, abi mhemhe iPolu ni o she khi oḡbhali ni mhi gbo khi oni oo ga oyi iJesu iKirisiti memena. ¹⁰ Mhi lema e shi itobo oyi Onesimusi ni o la elemhi oḡba ighumha ana mele omimhe-a.† ¹¹ Ni o khia khi waa ke kpe mhue emini a roli e rieḡe, ama memena, o she mhue emini awa roli ya rieḡe.

¹² Mhi ghie oḡi nyene egbe e ghi e, rote ekelemhi udu inono oyemhe.

¹³ Mhii kha ze oḡi obo ni o nu mhe

la akana ni o to eloli e ke ri eloe khu mhe abi mhi li la oḡba oghumha ena shi usomhi onete oyi Eshinḡba. ¹⁴ Ama mhi aa nono ni mhi rieḡe emhi okhoghuo ni u waa lama shi, ni a ro bhale ya e khi ikanya enete ni u gbe, eri u rote elemhi udu gbe we. Ni oḡa khi eri a tanḡ e abo shi o. ¹⁵ A doḡe e me khi eri Onesimusi o rote e obo vu ukuku eḡheḡe, ni o kha ke jele deba e, o nu e la agboagbo. ¹⁶ Oḡa ke khi oghumha tse, ama o fu doḡe oghumha, inyoghwo awa elemhi iKirisiti o ke khi. Oni awa nono ingme oyoli eḡbegbo o khi, abi oḡbo ali inyoghwo, elemhi Onomhue.

¹⁷ Ini o khia khi u lese mhe shi onuzava oye, gbo mie oḡi abi u kha li mie mhe. ¹⁸ Ama ini o khia khi o lue ne, okekha khi eri o lo e ota, ku ota eyoli lo ekuo oyemhe. ¹⁹ Mhemhe iPolu mhi ri obo oyemhe e keke ebe ona. Mhie ye khi mhi ya fali e ewe. Mhia ke khi oni o ke gbolo e yeḡe e le khi mhemhe mhi mholi agbo oye nya. ²⁰ Irarigho, inyoghwo, ri ikpaghiobo ona na mhe itobo Onomhue, abi inyoghwo ni awa ga mie iKirisiti suḡ ri oḡheḡe shi mhe udu. ²¹ Mhi lese gboo khi abi mhi lie keke ebe ona ghi e, khi u ya rieḡe emini mhie u rieḡe, mhi ga lese khi u ya rieḡe doḡe abi mhie u li rieḡe.

²² Gbo li rieḡe elemhi owa oghuo shi eke khe mhe. Irari khi mhi lese khi a ya rue mhe obo a na e, ni o ri iromhi ni a so bhale ya tse.

²³ Epafurasi ni anye ga khi eni ee ga eyi iJesu iKirisiti, oo tse e.‡ ²⁴ Igho li khi iMaki ali Arisitakusi ali iDemasi ali iLuku ni anye ga gbe akanya, ee tse e.§

²⁵ Okhale oyi iJesu iKirisiti Onomhue o ka la ayemhe oyi ee nya.

* **1:2** Li ze iKolo 4.17 † **1:10** Li ze iKolo 4.9 ‡ **1:23** Li ze iKolo 1.7; 4.12 § **1:24** Li ze Ika 12.12,25; 13.13; 15.37-39; 19.29; 27.2; iKolo 4.10,14; 2 iTimo 4.10,11

Ebe ni a keke ghi egbo Iburu Eni e miesuo

*Ungmemhi oyi Eshinegba ni o rote
obo oyi Omioli bhale*

¹ Agbo-ndede, ebubu egheghe ali ode ododa Eshinegba o te ri emekeguele nu ititawa ngme. ² Ama omioli ni o ze ni o le ugu emhikpa o ke ro nu awa ngme ogbele ikpukhokho ni awa la memena. Obo oyoli o gbo rote ma agbo ³ Loli o ri ufumhi oyi Eshinegba khase. Eri o gbo li abi Eshinegba o li tee. Loli o ri ungmehi ni o tsua ekpabo oyoli mu agbo nya mholi. Abi o ro khuese awa olamhe-a se, o shito ukiekie obita na Eghiele oyi Eshinegba ni o mholi ekpabo ni o fune nya.

Ufumhi oyi Omi Eshinegba

⁴ A ri oni omioli fu dose igeni abi eva ni Eshinegba o ro na li o li fu dose oyewe.

⁵ A geni onoghwo Eshinegba o tigbe lie oli,

“Omimhe u khi
amo mhi te khi Itẹ?”

Ali onoghwo o gbolo oli;

“Mhi ya khi Ita e,

ye ye u khi Omimhe?”*

⁶ Ama abi Eshinegba o ro ya ghie Omioli oghwo kpe je elemhi agbo, oo,

“Igeni eyi Eshinegba nya
e mema nyese ukhomhi ga li.”†

⁷ Abi o ro o ngme ingme oyi igeni, oo,

“O ma igeni eyoli
abi akpepeli,

o ma eni ee ga eyoli
abi elemhi ere.”‡

⁸ Ama abi Eshinegba o ro o ngme ingme oyi Omioli, oo,

“Eshinegba u khi!

Omhesẹ oye,
agboagbo o ya la o.

Ipfuase ali igesikia

u ro ya ke mhesẹ

na egbo eye.

⁹ Ipfuase u nono,

ingmobe o a ghole e,
irarigho Eshinegba u khi!

Eshinegba oye, o she re
fu dose etu-e,

itobo khi o ri

oili oghole to e ukhomhi.”§

¹⁰ O gbolo lie,

“Ye ye Onomhue,
rote igbaekele,

u te ma agbo.

Abọ eye u ro ma ukhuli.

¹¹ Wewe nya e ya pfua,

ama ye ye u kiele e la o.

E ya taa abi itsua ni a so.

¹² U khili we abi ide,

e ya oghie abi a lie

oghie itsua ni a so.

Ama abi u li u kiele e li,

agbo oye o a tigbe

ya mholi ukpese.”*

¹³ A geni onoghwo Eshinegba o tigbe lie oli,

“Shito mhe ukiekie obita omhesẹ,
ramhi ni mhi ro ya ri ebe e

mele ukpekhome akphawe-nga
oye-a?”†

¹⁴ O a khi iyemhe eni ee ga Eshinegba igeni nya e khi, ni Eshinegba oo ghie e ke ga eni e ya le ugu imiepfuese?

2

Ukpokpomhi imiepfuese

¹ Irarigho a ze ni awa lolo mu igesikia ni awa suo mhuẹ, ini a khi

tsua awa ibe vu. ² Irari khi ini usomhi ni igeni e bhale ya guele, o khi eg-

begbo, ni a ya na egbo ni ea roli gbe akanya osoli to shi; ³ se se awa li ya

pfue oni osoli ona, ini awa ri eloe gbe ukpokpomhi imiepfuese oghoghoo ni

Onomhue lolighwo o te odode gue le, ni eni e suo li, e gueye anye khi

igesikia lo? ⁴ Oni usomhi ona ni Eshinegba o gbo ri o lele, ali ikanya

oshabo ali onyaloa ododa ze otsele shi, li shi isomhopfa eyi Ayemhe-no-pfuase

ni o kemhi abi o li ghole oli shi.

* 1:5 Li ze Iwolo 2:7; 2 iSam 7:14; 1 Okhe 17:13 † 1:6 Li ze iDeut 32:43 ‡ 1:7 Li ze Iwolo 104:4

§ 1:9 Li ze Iwolo 45:6,7 * 1:12 Li ze Iwolo 102:25-27 † 1:13 Li ze Iwolo 110:1

Ijesu o bhale agbo abi ogbo

⁵ Eshinegba o ri omhese oyi agbo ni o o bhale nga igeni obo, ikhi agbo ni awa ngme ena. ⁶ Ama, a mholi ashini a ngme oli shi elemhi Ebe-no-pfuase, ni o o.

“Elo ogbo fe khi,
ni ingme oyoli o ro na mu
yeye Eshinegba egbe,
elo o khi ni u ro
lina ri eloe e khu oli?”

⁷ U ma li kpoke
na igeni dene,
u ri ufumhi
ali ekpe rughu oli,
u roli loghie nga
emini u ma nya.

⁸ U roli loghie
emhi nya.”*

Eshinegba o she ri emini o ma nya na li o ro ke mhese shi. Oa kese emhikhoghuo le ni oa ro shi oli omhese. Ama memena, awa aa kie me eni emhi nya pfo ne ni o ro nali o ke mhese shi. ⁹ Ama ijesu awa a me, ni a kpe ma kpoke na igeni ukuku o dene. Oni a ri ufumhi ali ekpe rughu memena itobo eghuli ni o ghu. Igho lo, okhale oyi Eshinegba o roli ghu-a na egbokpa.

¹⁰ Ni Eshinegba, ni o ma emhi nya ni o mu we mholi, o me asha ri oni ufumhi ona na ebubu egbo, o ro ri ijesu khi oni o gba pfo rote osoli ni o me. Irari khi ijesu o re egbo nya bhale imiepfuese.

¹¹ Ghe oni o ri egbo pfuase ali eni a ro pfuase nya, unuekpe oghuo e ke ga khi. Loli o ze khi omama oa mu ijesu ni o ro lu we inyoghuo. ¹² Oo Eshinegba,

“Mhi ya gueye
inyoghuo-mhe
emini u she ri ele,
Mhi ya la ilegba oyewe
to uwolo ikueghie oye.”†

¹³ O gbolo e,
“Mhi ya regbenga
Eshinegba.”

O gbolo e,

“Ghe mheme ali eniye

ni Eshinegba o ro na mhe.”‡

¹⁴ Aborokhia khi imi Eshinegba, egbo ni e ze idiegbe ogbo ali oia e khi, loli ijesu Omioli o ro li mele ogbo ni o mholi idiegbe ali oia-a. Eri o lina ini o me asha rote eghuli ni o ghu pfuse Okphaghie-a ni o kpe mu ekpabo oyi eghuli mhue, ¹⁵ ni o me asha pfuese egbo ni ulishi eghuli o o mu elekhela. ¹⁶ Egbegbo lo khi oa khi igeni o bhale ya kpaghie obo, ama imimi Aburaamu. ¹⁷ Itobo ona a ro roli li abi inyoghuo oli nya odekhode. Ni o me asha khi Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ni o kpeda nya, ni o mholi igesikia ali ilelemhi shi elemhi ugamhi oyi Eshinegba, ni o me asha shishi olamhe eyi egbo-a. ¹⁸ Irari khi o li me osoli abi aro mu oli fe, o li dobe e kpaghie eni a lili e mufe obo.

3*Ijesu o fu dose iMosisi*

¹ Irarigho, inyoghuo-mhe ni Eshinegba o ze ni e khi egbo ni e pfuase eyoli, a sa ingme oyi ijesu ni awa lui aghiusomhi na kee, ali Oga oyi ekpodalo ugamhi nya. ² Eri o ri igesikia deba Eshinegba, ni o ze oli o ke gbe akanya eyoli, ezee abi iMosisi oni o o ga o li ri igesikia gbe akanya elemhi Owa oyi Eshinegba.* ³ A she me khi ijesu o mhue imueloe ni o fu dose oyi iMosisi, ezee abi atsona o lie mholi imueloe ni o fu dose owa ni o to. ⁴ A kie kpe lese khi ogbo o o to owa kpa, Eshinegba o ma emhikpa. ⁵ IMosisi o khi ogbo igesikia elemhi Owa oyi Eshinegba abi oni o o ga. Akanya ni o gbe o khi otsela oyi igesikia oyi emini a ya ngme ogbe na ako. ⁶ Ama iKirisiti o khi Omi Eshinegba ni o mhese e shi Owa ugamhi oyoli. Owa oyoli awa khi ini awa da kie mu igbedu ali irudushi oyawa ni awa regbenga mhue ne.

Iyemhea ni a ro na Egbo eyi Eshinegba

⁷ Irarigho, abi Ayemhe-no-pfuase o ngme, ni o o,

* **2:8** Li ze Iwolo 8.4-6 † **2:12** Li ze Iwolo 22.22

* **3:2** Li ze iNoba 12.7

‡ **2:13** Li ze Aza 8.17,18 § **2:16** Li ze Aza 41.8-9

“A kha suọ uruli
 oyi Eshinegba amo,
⁸ a khi zese udu-a,
 abi eni e bia ẹ e li
 ẹghẹghẹ ni e rọ ọ riẹlẹ
 umha-suesọ deba Eshinegba.
 Eghẹghẹ ni a rọ la
 ọdagbe ifufu mu wẹ fẹ,
⁹ ikhi obini ita ẹ e la
 mu mhe fẹ, mhesẹ mhe bino,
 e mẹ emini mhi riẹlẹ
 elemhi ikpe egbhueva
¹⁰ Lọli o zẹ ni elemhi e rọ bi mhe
 deba oni agbhotu ogho,
 ni mhi rọ liẹ, ‘Eghẹghẹ kpa
 udu oyewẹ o rọ rẹwẹ lo ebuli,
 ẹa lẹsẹ ode eyemhe.’
¹¹ Irarigho, mhi rọ ri
 elemhi-ibibi shi-ẹmuẹ liẹ,
 ‘Ea ya tigbe lo
 iyemhe oyemhe.’ ”†

¹² Inyoghuo, a mu egbe ẹ ini onge ẹ
 o khi mhọli udu umha-miesuọ, ni o
 ya lase ode oyi Eshinegba ni o la o le.
¹³ Ochoghọ a ke ye egbe ẹ ude, itobọ
 khi, “Amo.” Oni ẹghẹghẹ o kie la o, ni
 a rọ o mu pfi, ini udimhi ni olamhe
 ọọ di ọgbọ o khi ri onge ẹ zese udu-a.
¹⁴ Eni e kuma iKirisiti o awa khi ini
 awa lolo mu igbedu ni awa rote eke
 mhọli mhue ya ramhi ukpese. ¹⁵ Abi
 Ebe-no-pfuase o ngme.

“Ini u suọ uruli
 oyi Eshinegba amo,
 a khi zese udu-a,
 abi eni e bia ẹ e li
 ẹghẹghẹ ni e rọ ọ riẹlẹ
 umha-suesọ deba Eshinegba.”‡

¹⁶ Eghuo e khi eni ẹgbọ ni e suọ
 uruli oyi Eshinegba ni e riẹlẹ umha
 suọ esọ deba li? Oa khi eni iMosisi o
 rote eke ijipiti rue lasele? ¹⁷ Eghuo
 o biselemhi deba ikpe egbhueva? Oa
 khi eni e lamhe, ni e ghuloa shi ọdagbe
 ifufu? ¹⁸ Eghuo Eshinegba o shi ẹmuẹ
 deba khi ẹa ya tigbe lo iyemhe, oa khi
 eni ẹa suọ esọ na li?§ ¹⁹ Irarigho, awa
 mẹ khi itobọ umha-miesuọ oyewẹ ẹa
 rọ dobe lo.

4

Iyemhe ni a shobo na ẹgbọ eyi Eshinegba

¹ Aborokhia khi ishobo ni awa rọ ya
 lo iyemhe khi o kie la o, awa mu egbe
 awa ini o khi de onge ẹ obo-a. ² Awa
 she li suọ oni usomhi onete abi wewe
 e ke li suọ ọli. Ama oni usomhi oa
 mu wẹ ẹloe irari khi ẹa ri irudunga
 mie ọli. ³ Awa ni awa mhue irudunga,
 awa ya lo oni iyemhe. Ama eni ẹa
 miesuọ, Eshinegba ọọ liẹ

“Elemhi ibibi
 mhi rọ shi-ẹmuẹ,
 khi ‘Ea ya tigbe lo
 asha iyemhe oyemhe.’ ”

Aboriekhia rote abi o te ma agbo
 o te riẹlẹ oni iyemhe ona shi eke.*

⁴ A ngme na shi Ebe-no-pfuase abi o
 rọ ngme ingme ogbele onuzi-ishilua
 khi, “Eshinegba o yemhe ikanya-a nya-
 a ẹlenizu-ishilua.”† ⁵ A gbo ngme oni
 ingme onana khi. “Ea tigbe ya lo
 iyemhe oyemhe.”‡

⁶ Elese e laọ ni a ya ri ẹghẹghẹ na
 ni e rọ lo oni iyemhe. Irari khi eni
 e kpe suọ oni Usomhi Onete ẹa lo oni
 iyemhe ogho, itobọ khi ẹa miesuọ.
⁷ Irarigho, Eshinegba o rọ gbo ri ẹlelese
 shi eke ni a rọ ya lo iyemhe oyoli, ni
 o lu Amo. Ezeze abi o rote unu oyi
 iDefidi ngme ọli ẹlelese abi a kpe li
 ngme ọli, ni ọọ:

“A kha suọ uruli oyoli Amo,
 a khi zese udu-a.”§

⁸ Ini iJoshua ọọ ri iyemhe na wẹ lo,
 Eshinegba oa kha gbo te ikpukhokho
 ri ogbele olese shi eke na wẹ.* ⁹ Abi
 o li ena, Ogbele iyemhe o kie la o,
 ni ẹgbọ eyi Eshinegba e la yemhe-a
¹⁰ Itobọ khi oni o da lo iyemhe oyi
 Eshinegba ne, eri o li yemhe ikanya
 eyoli-a, abi Eshinegba o li yemhe eyoli-
 a.† ¹¹ Irarigho, awa roshaka ini awa
 dobe lo oni iyemhe ogho, ini awa
 khi de itobọ khi awa khonya wẹ riẹlẹ
 umha-suesọ.

† 3:11 Li zẹ Iwolo 95.7-11 ‡ 3:15 Li zẹ Iwolo 95.7-8 § 3:18 Li zẹ iNọba 14.1-35 * 4:3 Li zẹ Iwolo 95.11 † 4:4 Li zẹ Igbae 2.2 ‡ 4:5 Li zẹ Iwolo 95.11 § 4:7 Li zẹ Iwolo 95.7-8 * 4:8 Li zẹ iDẹt 31.7; iJosh 22.4 † 4:10 Li zẹ Igbae 2.2

12 Irari khi eri ungmehi oyi Eshinegba o mhọli agbọ, ọ́ gbe akanya. Ò mu dọ́sẹ itakobi ọ́zalo eva kpa, ni ọ́ gbesẹ lo ọ́gbọ udu, o khueghie ọ́li-a, ni ọ́ guano emini e la usamhi ali ayemhẹ, o gbo li gbesẹ lo ikpésẹ ali ikhòrò na elemhi igua. O dọ́bẹ ẹ khueghie ingeli ali isamhi na ekelemhi udu-a. 13 Emhikhoghuo ọ́a la emini a ma nya ni o sheli shi ọ́li ọ́. Eri emhikpa e na khueghie-a shi ukpẹ́loe oyi Eshinegba, ikhi ọ́ni awa ya ri abọ́ khase abi awa li gbe.

Ijesu ọ́ khi Ọ́ga Ọ́kpodalo-ugamhi Oniemhi Oyawa

14 Irarighọ, a zẹ ni awa lolo mu irudunga ni awa mhọli mhue, abi o rọ́ da khia khi awa mhọli Ọ́ga ọ́yi ekpodalo ugamhi ni ọ́ Funẹ ni ọ́ she je odalo oyi Eshinegba. Lọ́li ọ́ khi ijesu Omi Eshinegba. 15 Ọ́a khi Ọ́ga ọ́yi ekpodalo ugamhi ni ọ́a ya lẹ́lemhi awa shi emini awa dọ́-a rieḗ. Ama ọ́ni a she mu fe abi awa, odekhode ọ́ khi, ama ọ́a tigbe lamhẹ. 16 A zẹ ni awa ri igbedu ti deba Eshinegba ni ọ́ mhọli isomhelemhi. Aghọ́ awa te ya mie ilelemhi ali isomhelemhi ni o ya kpaghiẹ awa obọ́ eghẹghẹ ni awa rọ́ o nono ikpaghiobọ́.

5

1 Ọ́ga ọ́yi ekpodalo ugamhi, ni a da rọ́te elemhi egbọ́ zẹ́ kpa, eri a zẹ́ ọ́li ni ọ́ ke migha na wẹ́ ingme ugamhi eyi Eshinegba. Ni ọ́ ke rieḗ irọ́na ali iluasobo na wẹ́ shi olamhẹ eyẹwẹ. 2 Ofiẹ ọ́ rọ́ọ́ deba eni ẹ́a lẹ́sẹ emini aa li, ni ẹ́ẹ́ da ode, itobọ́ khi lọ́li ọ́ li mhọli ode ni ọ́a te li gba pfo. 3 Onana o zẹ́ khi egbọ́li ọ́ kpẹ́ luasobo a na shi olamhẹ eyọ́li, neni ọ́ luasẹ́ na egbọ́ nya shi olamhẹ oyẹwẹ.* 4 Ọ́gbọ́khoghuo, ọ́a ya rue oni okhale ona ni a rọ́ lu ọ́gbọ́ shi Ọ́ga ọ́yi ekpodalo ugamhi. Eshinegba lólighuo tsẹ́ ọ́ọ́ lu ọ́gbọ́, ọ́ rọ́li khi Ọ́ga ọ́yi ekpodalo ugamhi, ezeze abi a li lu Erọ́ni.†

* 5:3 Li zẹ́ iLev 9.7 † 5:4 Li zẹ́ Okiali 28.1 ‡ 5:5 Li zẹ́ Iwolo 2.7 § 5:6 Li zẹ́ Iwolo 110.4 * 5:7 Li zẹ́ iMat 26.36-46; iMak 14.32-42; iLuk 22.39-46 † 5:13 Li zẹ́ 1 iKọ́ri 3.2

5 Ighọ́ iKirisiti ọ́a li mie oni okhale rọ́ lu egbọ́li Ọ́ga ọ́yi ekpodalo ugamhi. Ama Eshinegba ọ́ọ́ li, “Ominhẹ u khi,

Amo mhi te khi Itẹ.”‡

6 Ọ́ gbo ngme ọ́li shi ashese, “Ọ́kpodalo-ugamhi ọ́yi Eshinegba u khi agbọ́agbọ́, ezeze ọ́nabi iMekizedeki.”§

7 Abi ijesu ọ́ rọ́ la agbọ́, atsese ali iku-ame-ewie alo ijesu ọ́ rọ́ọ́ sọ́ iromhi lema Eshinegba, ọ́ni ọ́ kha tsumhi ọ́li obọ́ eghuli. Itobọ́ khi eri ọ́ ri egbọ́li tiemhile, ri egbọ́li na Eshinegba pfo, lọ́li ọ́ rọ́ suọ́ iromhi eyọ́li.* 8 Abi o rie khia khi Omi Eshinegba ọ́ khi, osoli ni ọ́ me, o rọ́li wẹ́na issueso na Eshinegba. 9 Abi a rọ́ rọ́li gba pfo se, obọ́ oyọ́li eni e suọ́ esọ́ nali e ke rọ́te mhọli imiepfuese na agbọ́agbọ́. 10 Eshinegba ọ́ zẹ́ ọ́li Ọ́ga ọ́yi ekpodalo ugamhi, ọ́nabi iMekizedeki.

Ọ́gbọ́ khi pfi irudunga ona shi eke

11 Emhi ebubu e la ọ́ ni awa ya ngme shi eni ingme enana, ama o ma a munu ni a rọ́ zọ́lọ́ wẹ́-a lo ẹ́ esọ́, itobọ́ khi aa mhọli ọ́ghuemhẹ́ ni a rọ́ suọ́. 12 Abi o rie khia khi a she ramhi eni ẹ́ẹ́ esese egbọ́ese, ni a rọ́ kie khi eni a sese owẹ́na eni odode eyi ingme Eshinegba eghọ́, ẹ́nyeli o ti ẹ́ egbe a tẹ́ eminale ni o toto ne. 13 Ọ́nini ọ́ da kiele ẹ́ nye ẹ́nyeli ne, eri ọ́ li abi ọ́mọ́ ni ọ́a lolo mhọli ilẹ́sẹ́ shi osese igue-ngeli.† 14 Ama eminale ni e toto, eni e womhẹ́ ẹ́loe ẹ́ẹ́ le. Ikhi eni e ri itobọ́ eni eminale ni e toto ni ẹ́ẹ́ le eghẹghẹ́ kpa lẹ́sẹ́ ikhiọ́da shi emini o migha shi onete ali onobe.

6

1 Irarighọ, a zẹ́ ni awa je odalo shi osese ni e womhẹ́loe ni awa pfi osese ni a rọ́ gba ingme eyi iKirisiti eke le. Awa khi ke gbo tiemhi eke je osese ena imupfi rọ́te ikanya ebe lasese, ali osese ena irudunga Eshinegba, 2 ali osese ibatizi, ali irobo-nga ọ́gbọ́ egbe, ali irọ́te eghuli guale oyi eni e ghua,

ali osesẹ oyi iguezọ ni ogbo la je obini ọ ya la agboagbo. ³ O kha ghole Eshinẹgba awa ya je odalo elemhi owena.

⁴⁻⁶ Egbọ ni e she kpe me akpá, ni e she kpe mie isomhopfa oyi iloghie ghue, ni e kpe mie Ayemhe-nọ-pfuase, ni e she lesẹ onete ni o la ungmehi oyi Eshinẹgba ali ekpabọ oyi agbo ni ọọ bhale, ni e tigbe tsua irudunga oyewe pfa, ọa ke zẹ e riele ni a dobe nyene we gbolo bhale imiesuọ, aborokhia khi eri e she gbolo ta Omi Eshinẹgba ma apfida utonuzi-eva, ri omama mu ọli gboo.

⁷ Eri awa egbo awa li abi eke. Ini amẹ o ruẹ shi eke ni emhi ekomhi e ro zẹ na oghiale, ikhivose oyi Eshinẹgba o khi. ⁸ Ama ini o zẹ igba ali ebuli-a, ogbo ọa mholi emini a roli ya riele, o ya la okhena ipfiunu-a oyi Eshinẹgba ali khi a ya ri erali tose ọli-a.*

⁹ Emole mhe, ini anye rie lina a ngme i, anye lesẹ khi ọa khi e e o nu ngme, anye lesẹ gboo khi emini e ti egbegbo a riele, enabi egbo ee riele ini a mie we e pfuese. ¹⁰ Eshinẹgba ọa ya gbe ogbo azeba. Ọa ya yele ikanya ni u gbe-a ali inono ni u rokhase khi u nono ọli abi u li ri ikpaghiobo na egbo eyoli ni u kiele e kpaghie we. ¹¹ Anye e nono ni ogbogbo o mu omuegbe ni o mholi mhue ya ramhi ukpese, ni o rokhase abi irudushi oyoli o toto ramhi. ¹² Anye ọa nono ni a mele ewaza-a, ama ni a ke khonya eni e rote irudunga ali irobomudu mie ishobo oyi Eshinẹgba.

Ekha oyi Eshinẹgba ọa ya fiakua

¹³ Abi Eshinẹgba o ro tse ekha na Aburaamu, Eshinẹgba o romhi egboli aborokhia khi ogboese ọa ke gbo fu dose ọli ni o ke ya romhi. ¹⁴ Ọo li, "Mhi mema ya khi vose ne, mhi ya re mholi eniye ali imi-imi ni e bu."† ¹⁵ Aburaamu o ri abo mu udu, irarigho o me emini Eshinẹgba o ro tsekha nali mie. ¹⁶ Ini ogbo o tse ekha, ogboese ni o fu dose ọli ọọ romhi

ni o mu oni ekha migha, eghege akhokhomhe ọa ke la o, oni ekha o migha. ¹⁷ Eri Eshinẹgba o romhi isheli ro roli khase eni o tse ekha na gboo, khi emini loli ro tse ekha khi loli ya riele ọli, khi ọa ya fiakua. ¹⁸ Irarigho, Eshinẹgba o ro ri emhi eva ena shi eke; ekha ali isheli ni o romhi. Eni emhi eva ena ọa zẹ mupfi irari khi Eshinẹgba ọa tigbe ya lo egbholi ghue. Irarigho awa ni awa she na deba li shi akhukhu, awa ya mholi iregbeda abi awa li mu irudushi oyoli ni o la odalo mhue. ¹⁹ Eri oni irudushi ona o li abi azu ni o toto ni o migha gbaa, ni ayemhe oyawa o mhue. Onana o ri awa dobe dose ode ugbakpi ni a ro pfa ode ni o lo ashini o pfuase ne nya-a.‡ ²⁰ Ijesu o she ralo itobo oyawa, o mele Oga oyi ekpodalo ugamhi na agboagbo-a, onabi iMekizedeki.S

7

iMekizedeki okpodalo-ugamhi oyi Eshinẹgba

¹ Oni iMekizedeki ona, oghie oyi eoli iSalẹmu o khi, o gbo khi okpodalo-ugamhi onayi Eshinẹgba ni o Yagha ne nya. Abi Aburaamu o ro rote okholi ni o la gbe ighie okholi jele, iMekizedeki o ya ee ọli ode, o so iromhi khivose na Aburaamu. ² Igho Aburaamu o rote itsua ni o rote okholi ti nya zẹ aze-oghue-igbe nali. Emini a ri iMekizedeki ngme khi, "Oghie Igue-ngeli," emini a ri oghie iSalẹmu ngme khi, "Oghie opfomhe."* ³ Ọa mhue ita wekhi inyọ, wekhi eri o mholi unuekpe ni o te lasele, wekhi eri a mhue ashini a keke abi a li bia li ali abi o li ghu-a shi. Abi Omi Eshinẹgba, Okpodalo-ugamhi oyi Eshinẹgba na agboagbo o khi.

⁴ Waa me ashini o fu ramhi. Egbegbi Aburaamu oni o gba ushishi egbo iZireni eke le, o zẹ aze-oghue-igbe pfue ni o tsua rote okholi ni o ye na li. ⁵ Eri ushi ọọ Imi iLiva ni e khi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinẹgba e ke mieno egbo iZireni ni

* 6:8 Li zẹ Igbae 3.17-18 † 6:14 Li zẹ Igbae 22.16-17 ‡ 6:19 Li zẹ iLev 16.2 § 6:20 Li zẹ Iwolo 110.4 * 7:2 Li zẹ Igbae 14.17-20

e khi inyoghuo wẹ, aze-oghuo-igbe, aboriekhia khi imi-imi Aburaamu e ga khi.† 6 IMekizedeki ọa khi omi iLiva, ama ọ mie Aburaamu aze-oghuo-igbe, sọ iromhi khivose na li, ikhi omose ni ọ mie ekha ni Eshinegba ọ shi na li. 7 Akhokhomhe ọa la ọ khi ogbo oni kpeda, ọọ sọ iromhi ikhivose na oni ọ kpoke. 8 Eralo-ugamhi eyi Eshinegba ni ee mie aze-oghuo-igbe, egbo ni ee ghu-a e khi. Ama iMekizedeki ona ọ fu dose wẹ nya itobo khi a gueye awa khi agboagbo ọ la ọ le. 9 Ogbo dobe e lie khi imi imi iLiva ni ee mie aze-oghuo-igbe, e she li ze oni aze-oghuo-igbe ona rote obọ oyi iti-iti itawẹ Aburaamu. 10 Itobo khi egheghe ni iMekizedeki ọ rọ mẹ Aburaamu, iLiva ọ kie la elemhi oyi Aburaamu. Ogbo a bia li ne.

Abi iJesu ali iMekizedeki e li kho egbe

11 Irari khi ini akanya eghiele ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba, ni Ushi oyi iMosisi o rọ migha, ni imi imi iLiva ee gbe, o dobe ri ogbokhoghuo gba pfo lo, aa kha ke gbo ri okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba olese lasela, oni ọ li abi iMekizedeki, ni ọa khi unuekpe oyi iLiva wẹkhi oyi Eroni. 12 Irari khi ini a mu eghiele ona ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba pfi, a mema li ya mu ushi pfi. 13 Onomhue oyawa ni a ngme ingme oyoli ena, edeli olese ọ te lasela. Ogbokhoghuo ọa rote oni edeli oyoli gbe akanya okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ukhomhi atete ghue. 14 Awa ga lese gboo khi Onomhue, edeli iJuda ọ te lasela. IMosisi ọa teva oni edeli abi ọ rọ ọ ngme ungmehi oyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba.

15 Ibhale ni okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba olese ni ọ li abi iMekizedeki ọ bhale, o rokhase gboo khi ushi oyi Eshinegba o she mu pfi. 16 Ọa khi itobo khi ọ rote edeli oyi iLiva lasela abi ushi ọọ a ke li, lolu a rọ ze ọli okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba, ama itobo khi lolu ọ mhọli ekpabo ni ọ rọ ọ la agbo agboagbo. 17 Itobo khi Ebe-no-pfuase o ngme ọli khi,

“Okpodalo-ugamhi
oyi Eshinegba
ele na agboagbo u khi,
onabi iMekizedeki.”‡

18 Eri a ri obọ gbe ushi oni elele nye, itobo khi ọa mhọli ekpabo wẹkhi eri o gbe akanya. 19 Irari khi Ushi oyi iMosisi ọa dobe ri emhikhoghuo gba pfo. Memena irudushi oni o ti ne a ke rọ na awa, ni o ri awa dobe ti bhale mama Eshinegba.

20 Eshinegba ọ gbo romhi ishe ma ọ khi iKirisiti khi okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ọ ya khi agboagbo. Ọa romhi isheli abi a rọ ri egboese ya le oghie ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba. 21 IJesu tse a romhi isheli rọ le eghie abi Eshinegba ọ rẹ.

“Mhemhe Onomhue
mhi she shi-emuẹ, khi
Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba
u ya khi agboagbo.

Mhi aa ya da ọ ghue.’”§

22 Itobo oni emue ni Eshinegba ọ shi, iJesu ọ rọ khili oni iregbenga ni ọ ri awa mhọli ishobọ onogbo ni o tine.

23 Ikhioda olese ni o gbo la akagho khi, ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ebubu elese e la ọ egheghe ishobọ onodiọ. Egheghe agho ini okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ọ ghua, olese ọ to elolo ọli. 24 Ama eri iJesu ọ la ọ agbo le agboagbo, akanya okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba oyoli, eri o migha agboagbo ni ọa ze e kpe na ogboese. 25 Irarigho, ọ dobe ya tsumhi eni e ri eva oyoli bhale deba Eshinegba zeghele. Itobo khi eri ọ la ọ agboagbo, ọọ lema na wẹ.

26 IJesu ọ khi oni Okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ni ọ kpeda, ni ọ ri emini awa nono na awa. Oni ọ pfuase ọ khi, ọa mhọli umhaguekia wẹkhi olamhe shi egbe. A she zolo li iteva ena olamhe lasela, a yase ọli nga yagha dose idane. 27 Ọa li abi Ega eyi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba elese ni e kpe luase obọ oyi igbe-olamhe kua na egbewe elekhele, neni e tigbe e luase na egboese. Iluasobo oghuo iKirisiti ọ lese luase utoghuo kpele shi

† 7:5 Li ze iNoba 18.21 ‡ 7:17 Li ze Iwolo 110.4

§ 7:21 Li ze Iwolo 110.4

olamhẹ oyi ẹgbọ̀sẹ abi ọ rọ ri egbọli luasobo.* 28 Egbọ eni mhue ashini o kie kpọ wẹ le shi, Ushi oyi iMosisi oo zẹ shi Ọga oyi ekpodalo ugamhi, ama ishobọ ni Ẹshinẹgba ọ ri isheli shi, ni o kpe ukhokho bhale khẹ Ushi oyi iMosisi, ọ rọ zẹ Omi Ẹshinẹgba, ni a she rọ khi ọni ọ gba pfo agbọagbọ.

8

Ọga oyi ekpodalo ugamhi ọna Ishobọ onogbo

1 Ọzukhomhi emini anye ẹ ngme na. Awa mhọli Ọga oyi ekpodalo ugamhi, ni ọ shitọ ukiẹkiẹ obita omhẹsẹ oyi Ẹshinẹgba ni ọ mhọli ekpabọ nya na obini iloghie agbọagbọ,* 2 ni ọọ ga abi Ọga oyi ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba elemhi Okhọlo ni a ri ode ghi ni o khi egbegbi ighọlo ni o la iloghie, oni Ọnọmhue lẹlighuo ọ tọ, ni ọa khi abọ eyi ẹgbọ a rọ tọ li.

3 Eri a zẹ eni e kpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba kpa ni e ri isomhopfa ali iluasobo ke luasẹ. Lọli o zẹ khi Ọni ọ kpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba oyawa, ọ mema mhọli emini ọ li rọ ya luasẹ. 4 Agbọ ọ kha la lọ, ọa kha fẹ khi ọkpodalo-ugamhi oyi Ẹshinẹgba, aborọkhia khi ekpodalo-ugamhi eyi Ẹshinẹgba ni ẹ deba ushi oyi ẹgbọ iJu e la aghọ eghọ. 5 Okhọlo ni a ri ide tọ ni e la ga, irọkhokhọ ali aroro oyi emini e la iloghie e khi. Lọli o zẹ khi abi iMosisi ọ rọ ya tọ oni ighọlo, khi Ẹshinẹgba ọọ li, “Zobẹ ni a bhale ya ẹ khi abi a li rẹ wẹ khasẹ ukhomhi ute, u li ya riẹlẹ wẹ tee.”† 6 Ama, memena, akanya ọkpodalo-ugamhi ni a rọ na iJesu, o mu ẹlọe dọsẹ oni a rọ na ekpodalo-ugamhi enedio, ẹzẹzẹ abi ishobọ ni ọ migha shi rọ gbe akanya o li mu ẹlọe dọsẹ onodio, itobọ khi o migha nga irọnga eni e ti nẹ.

7 Ini ishobọ oni ododẹ ọa mhọli ashini o kpọli le shi lọ, ọgbọ ọa kha ke mhọli emini a ri ishobọ olese ẹ riẹlẹ.

8 Ama Ẹshinẹgba ọ mẹ ashini ẹgbọ eyọli ẹa kie te gba pfo, lọli ọ rẹ.

“Oni ogbẹlẹ ọọ bhale,
ni mhi rọ ya shobọ onogbo
na ẹgbọ iZireni
ali ẹgbọ iJuda.

9 Ọa ya li abi ishobọ
ni mhi nu iti-itita wẹ shi,
ogbẹlẹ ni mhi mu wẹ oobọ
rọte eke ijipiti ya fiẹ.

Ẹa ri igesikia deba
oni ishobọ ni mhi nu wẹ shi,
itobọ ighọ mhi rọ
rue wẹ ẹlọe egbe-a.

10 Ọnọmhue ọọ,
ogbẹlẹ ni ọọ bhale,
Ishobọ ni mhi ya shi
na ẹgbọ eyi iZireni na,
Mhi ya ri ishi eyemhẹ
shi wẹ isamhi,
mhi kẹkẹ ọli shi wẹ udu.
Mhi ya khi Ẹshinẹgba oyewẹ,
wewẹ e khi ẹgbọ eyemhẹ.

11 Ọngewẹ ọa kẹ ke sesẹ
onuzava oyọli, wẹkhi eri
ọ ya liẹ inyoghuo ọli,
‘Lẹsẹ Ẹshinẹgba.’
Itobọ khi wewẹ nya
e ya lẹsẹ mhẹ,
rọte ọni ọ kpọkẹ nya
ya je ọni ọ funẹ nya.

12 Mhi ya ri olamhẹ topfa wẹ,
mhi aa ke gbo ya sato
ipfido oyewẹ.”‡

13 Abi ọ rọ da lu ishobọ onana,
“Onogbo” eghọ, o she ri oni ododẹ
mele onodio-a. Emini o da mele
onodio-a ni o she ẹ womhẹ, o kẹlẹ ya
kele-a.

9

Ugamhi na iloghie ali eke agbọ

1 Ishobọ onododẹ o mhọli ishi ni a rọ ọ ga ugamhi, o gbo mhọli ighọlo ni a ri ide ghi shi eke agbọ. 2 A tọ okhọlo ni a ri ide ghi gasẹ shi elemhi oni ighọlo. Elemhi owa eva e la ọ oni okhọlo. Elemhi owa ni a kpe ramhi aa lui, Asha no Pfuasẹ. Akaghọ a ri emini a ri ákpá ru ẹ nga shi, ali

* 7:27 Li zẹ iLẹv 9.7 * 8:1 Li zẹ Iwolo 110.1 † 8:5 Li zẹ Okiali 25.40 ‡ 8:12 Li zẹ ijere 31.31-34

* 9:2 Li zẹ Okiali 26.1-30; 25.31-40, 23-30

itebu ni a ri ibuleđi ni o pfuase ę nga.*
³ Elemhi owa onuzi-eva ni o kpe oobo na ode ugbakpi ni a ro pfa ode-a, a lui Ashini o Pfuase ne nya.† ⁴ Agho adido igolu ni a la tose ituale afu ęera ni ę pfi o la. Akpati ishobo ni a ri igolu ku o li la Ashini o Pfuase ne nya. Oni akpati ona, omi utasa igolu o la o ni a ri ibuleđi imana a shi.‡ Agho a li ri orokpo oyi Eroni ni o ze ukhuli shi, ali ipememhi eche eva ni a keke ishi shi.§*
⁵ Ikpeda na oni akpati ona, a ma emhi eva ni e li abi igeni ni e ze ipfua shi, ni e so alo ghue ufumhi oyi Eshinegba. E naghie ipfua eyewe-a guese ashini a la ri olamhe ę topfa. Ama o a khi memena awa ya me eghenge ro ke tono eni emhi ena nya ramhi udi we pfo.†

⁶ A kha da she lina ri emhi ogbogbo nya shi ashini a roli ę shi se, loli eni ę ralo ugamhi e ro o lo elemhi owa onodode ya gbe akanya ododa eyewe ogbele kpa.‡ ⁷ Ama Oga oyi ekpodalo ugamhi lolighuo tse o dobe ę lo elemhi Owa Ni o pfuase ne nya ni o la o. Utoghuo elemhi ukpe o lese ę lo akagho. Olia eni o ro luasobo na egboli ali egbese shi olamhe ni e lamhe elemhi umhalese, oo rue ę mholi obo lo akagho.§ ⁸ Eri Ayemhen-pfuase o ri onana guele khi, ogbo o a khueghie ode ni o lo elemhi Owa ni o Pfuase ne nya-a, na ogbokhoghuo ne, ini okholo onodode o kie migha. ⁹ Eri emhi enana e khi irokhokho na awa eghenge ana. Emini onana o ngme khi irona ali iluasobo eyi elamhako ni a luase ukpe khi ukpe khi, ęa dobe kuese eni e bhale ya ga Eshinegba udu-a pfuase, rewe gba pfo. ¹⁰ Ingme eminale, ali onyo ali ikpegbe-a enana e migha shi, ni e khi ushi na elele. Eri ushi onana o gbe akanya ramhi eghenge ni Eshinegba o ro ri ushi onogbo shi eke.

Olia eyi ifesu

¹¹ Ama iKirisiti o she bhale abi Oga oyi ekpodalo ugamhi, ni o khi oyi eminete ni e she bhale. O she lo elemhi Okholo ni a ri ode ghi ni o fune ogho ni o gba pfo, ni o la iloghie, ni ogbo o a ri abo to wekhi eri o la eke agbo. ¹² Abi iKirisiti o rote elemhi oni okholo lo oni elemhi Owa ni o Pfuase ne nya, o a rue olia eyi elamhi ali ena ya luase obo, ama olia eyi lolighuo o rue utoghuo kpele ro mie ipfasheke na agbogbo na awa. ¹³ Eri olia eyi elamhi ali ena, ali emue eyi ozele ęna ni a tose-a, ni aa miatse ku egbo ni ęa pfuase, o rewe khi eni e pfuase idiegebe.* ¹⁴ See olia eyi iKirisiti ęa ke lie li dobe kuese udu oyawa-a pfuase, rote ikanya ni ę pfi eghuli. Ikhi oni o rote ekpabo Ayemhe oyi Eshinegba ri egboli na Eshinegba abi iluasobo ni o gba pfo itobo olamhe eyawa-a, ni awa dobe ke ga Eshinegba ni o la o agbogbo. ¹⁵ Itobo ona iKirisiti o ro migha iteva Eshinegba ali egbo ri ishobo onogbo ona gbe eke, eghenge agho ni eni Eshinegba o lu, e li mie ugu na agbogbo ni Eshinegba o ro nga. Onana o ya ze li, itobo khi o ghu eghuli ni o ro gbe olamhe ni egbo e lamhe eghenge ishobo onodode kua. ¹⁶ Ini ogbo o keke shi eke abi a li ya kemhi ugu oyoli se, ni o ro ghua, a mema ya me oli me gbo khi o she ghu-a neni ogbokhoghuo o ya me emhikhoghuo le ugu. ¹⁷ Irari khi emhi afue oni ebe ni a keke abi a li ri ugu ya kia o ya khi, ini oni o keke oli o da kie la agbo ne. Ama ini o ghu-a se, a ro tigbe ri oli ę gbe akanya. ¹⁸ Ona o ze khi ishobo onodode o a kha ze ro gbe akanya ini olia o a ma o lo. ¹⁹ Abi iMosisi o ro ze ishi eyi Eshinegba ye eni egbo se, o rue olia eyi ena ali elamhi, o ku amehi o. O rue uguabo oora ni a khili oolu opfopfo shi, o roli

† 9:3 Li ze Okiali 26.31-33 ‡ 9:4 Imana khi eminale ni Eshinegba o rote idane ruese kule abi amehi eniye iZireni abi e ro rote ijipiti vu je eke ishobo, ni a lu iKena § 9:4 Eri orokpo onayi Eroni ni a ngme ena ni o she khakha o kie ze ukhui onogbo. * 9:4 Li ze Okiali 30.1-6; 25.10-16; 16.33; iNoba 17.8-10; Okiali 25.16; iDeut 10.3-5 † 9:5 Li ze Okiali 25.18-22 ‡ 9:6 Li ze iNoba 18.2-6 § 9:7 Li ze iLev 16.2-34 * 9:13 Li ze iLev 16.15-16; iNoba 19.9,17-19

miatse eni oia shi oni emini a keke ishi nya shi, o gbo li miatse ku egbo nya. ²⁰ Oo we, "Oia eyi oni ishobo na, ni Eshinegba oo awa ro ghu."† ²¹ Igho o gbo li miatse eni oia shi oni owa ugamhi ali emhi nya ni a ro la o ri ele ugamhi.‡ ²² Abi o li, khi, eri ushi oo a ri oia ri emhi nya khi eni e pfuase, ali khi ini aa li ri oia luase, irolamhetopfa oa la o. §

²³ Owa Oyi Eshinegba na eke agbo ni a lina ri oia ro khi oni o pfuase, irokhokho oyi owa ugamhi na obini iloghie o khi. Ama emini e la obini iloghie, iluasobo oni o tine a mema ro ya rewe shi ipfuase. ²⁴ IKirisiti oa lo elemhi okhola ni a ri ode ghi ni egbo e ri abo ma ni o khi irokhokho eyi egbegbewe. Ama iloghie o ri ochoghya ya lo, ni o la migha odalo oyi Eshinegba na awa memena. ²⁵ Wexhi eri iKirisiti o lo iloghie ya ri egboli luasobo iti-ingmingme, abi Oga oyi ekpodalo ugamhi o lie tsua oia eni ea khi eyoli e lo elemhi Owa ni o Pfuase ne nya, ukpe-khi-ukpe ya luase. ²⁶ Igho o kha khi lo, eri iKirisiti o kha me osue iti-ingmingme abi a te ma agbo. Ama oa khi igho. Eri o bhale utoghwo tse abi oni egheghe o ro gba, ni o ro ri egboli luasobo ro rue olamhe ode-a. ²⁷ Ezeze abi ogbo o lie ghu-a utoghwo tse, o kha da ghua se, o bhale shi iguezo. ²⁸ Igho a li ri iKirisiti luasobo utoghwo kpele ni a ro shishi olamhe oyi ebubu egbo-a. O ya gbo bhale utonuzi-eva. Oa khi ni o ro gbo tsua olamhe, ama ni o ro tsumhi eni e migha a khe oli.*

10

Iluasobo utoghwo kpele oyi iKirisiti

¹ Ugamhi onodio ni a ga egheghe Ushi oyi iMosisi, aroro oyi eminete ni e bhale e khi. Ea khi wewe e khi egbegbewe we. Eni iluasobo ni a kpe luase egheghe agho ukpe kpa, ea tigbe dobe ri ipfuase ni o gba pfo na eni bhale odalo oyi Eshinegba ya ga

ugamhi. ² Ini eni iluasobo ee dobe ri eni egbo pfuase lo, a kha yemhe eni iluasobo a? Irari khi e kha ri eni e bhale ya ga pfuase utoghwo kpele, ni udu oyewe oa ke mhola umhaguekia. ³ Ama eri eni iluasobo e yeke egbo olamhe eyewe le ukpe khi ukpe. ⁴ Irari khi oia eyi ena ali elamhi ea dobe rue olamhe ode-a.

⁵ Irarigho, abi iKirisiti o ro ya bhale agbo, oo Eshinegba,

"Iluasobo ali isomhopfa
ea ghole e.

Ama u she ri idiegbe na mhe,
ni mhi ri ungmehi oye
gbe akanya.

⁶ Iluasobo eni a tose
ali iluasobo igbe-olamhe kua
ea tigbe ti e eloe.

⁷ Igho mhi re,

'Ghe mhe ana,

Eri mhi bhale ya ri ele

oghuemhe oye, Eshinegba.'**

⁸ O te eke ya ngme, oo, "Iluasobo ali isomhopfa ea ghole e, wexhi iluasobo eni a tose ali iluasobo igbe-olamhe kua e ghole e, wexhi eri e ti e eloe." Ama khi a lese khi eri ushi oo a mema ligho ke ri ele we. ⁹ Igho o ke re, "Ghe mhe ana Eshinegba, eri mhi bhale ya ri ele oguemhe oye." Eri o ri obo ri iluasobo eni elele shi eke, o ri iluasobo oyi iKirisiti to eloli we. ¹⁰ Itobo khi iJesu iKirisiti o ri ele oguemhe oyi Eshinegba, loli o ze ni a ro ri iluasobo ni o ri idiegbe oyoli luase utoghwo kpele khuese awa nya olamhe-a pfuase.

¹¹ Elekhele, ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba nya e ro gbe ikanya ugamhi eyewe, eri e ri ele eni iluasobo gbo ri ele iti ingmi-ingme, ama ea tigbe dobe rue olamhe ode-a.† ¹² Ama abi iKirisiti, oni okpodalo-ugamhi oyi Eshinegba ona, o ro luasobo utoghwo kpele oyi igbe-olamhe-kua ni o khi oyi ona agboagbokpa, ni o ro shito obita oyi Eghiele oyi Eshinegba. ¹³ Agho o ke shito migha a khe egheghe ni

† 9:20 Li ze Okiali 24.6-8 ‡ 9:21 Li ze iLev 8.15

* 10:7 Li ze Iwolo 40.6-8 † 10:11 Li ze Okiali 29.38

§ 9:22 Li ze iLev 17.11 * 9:28 Li ze Aza 53.12

ḘshinḘgba ọ rọ ya ri ebe ọli mele akphawḗ-nga eyọli-a.‡ 14 Irari iluasobo utoghuo kpele ni ọ luasḗ ọ rọ ri ḗgbọ eni ọ rọte olamḗ pfuasḗ khi eni e pfuasḗ agbọagbọ.

15 Ayemḗ-no-pfuasḗ ọ gbo pfi ọtsḗle shi ona yḗ awa. Oni odode, ọọ,

16 “Ishobọ ona mhi ya nu wḗ shi.

Ọnọmhue ọ ngme ghọ khi,

oni eghḗghḗ oghọ o kha ramhi,

mhi ya ri ishi eyemḗ shi wḗ udu,

mhi kḗkḗ ọli shi wḗ ayemḗ.”§

17 Ọ ke gbo rọ ma ọ khi, “Mhi aa ke ya sato olamḗ ali ikanya ebe eyḗwḗ.”*

18 Irarighọ, a kha she da ri ena topfa se, ọgbọ ọa ke gbo mhọli emini a ri iluasobo irue-olamḗ ode-a ya riḗle.

A zḗ ni awa ti bhale deba ḘshinḘgba

19 Irarighọ, inyoghuo-mḗ, aborọkhia ọlia eyi iJesu e ri igbedu na awa rọ lo Ashini o Pfuasḗ nḗ nya eghọ, 20 ikhi ode onogbọ ni o mhọli agbọ, ni o ri awa te ode ugbakpi ni a rọ pfa ode-a a dọḗ. 21 Abi o rọ gbo li khia khi awa mhọli ọkpodalo-ugamhi oyi ḘshinḘgba oniḗmhi ni ọọ mhḗḗ shi Owa ugamhi oyi ḘshinḘgba na iloghie eghọ, 22 awa ri udu igḗsikia ali irudunga ni o migha gboo ti bhale deba ḘshinḘgba. Awa gbo mhọli udu ni a ri imiatḗ ọlia eyi iKirisiti rọ khi ipfuasḗ ni ḗa ke mhọli umhaguḗkia, ali awa mhọli idiegbe ni a ri amḗ khuḗḗ-a pfuasḗ.† 23 Awa mu irudushi ni awa guele khi awa mhọli mhue gagaga, irari khi ḘshinḘgba ni ọ shobọ na awa, ọni a ri egbe ḗ nga ọ khi. 24 Awa ke sa abi awa li ya ke ri udu shi egbe ọ, ni awa ke riḗle inono ali awa gbe ikanya enete. 25 Awa khi ti egbe ilona oyi egbawa je ukhokho, abi ḗgbọ eghuo ḗḗ li, ama, awa totobọ ke ri udu shi egbe ọ, aborọkhia khi u mḗ khi Ogbḗle oyi Ọnọmhue o shi ti ḗ bhale.

26 Irari khi iluasobo olese ọa ke gbo laọ ni o ya rue olamḗ ode-a, ini awa mema famhi ḗ lamḗ, ikpukhokho khi a she kpḗ gue oni igḗsikia ye awa

ne. 27 Emini ḗgbọ eghogho e ke ya shitọ ke khḗ khi iguezo ni o ri ulishi ḗ mu ali erali na biobiobio, ni o ya pfuse eni ḗa ya suọ esọ na ḘshinḘgba-a.‡ 28 Ọnini ọ da gbe Ushi oyi iMosisi-a, ni a rọ da ri ọli gue ḗzo, ni ọ rọ da lue ne, ni a rọ mḗ ọtsḗle ḗgbọ aava okekhi aasḗ, eri a gbe ọli-a, ni ọa mhọli ilelemhi.§ 29 Sḗ u sa khi a kha li nasḗ eni e ri awḗ wu Omi ḘshinḘgba eke-a, ni e ri ukpḗloe gbe ọlia ni ḘshinḘgba ọ rọ riḗle ishobọ, ikhi ọlia ni o khuḗḗ wḗ olamḗ-a pfuasḗ, ali eni o khia khi eri e zḗ ḗmuḗbe na Ayemḗ Okhale?*

30 Irari khi awa lḗḗ ọni ọọ, “Mḗmḗ mhi ya nasḗ eni e lina ngeli, Mhi ya fali oru,” ali ọni ọ gbolo ḗ, “Ọnọmhue ọ ya ri ḗgbọ eyọli gue ḗzo.”† 31 Irari khi emhi okhḗna o khi ni ọgbọ ọ rọ ya pfi obọ lo ingme oyi ḘshinḘgba ni ọ la ọ.

32 A ke sato eghḗghḗ ni a rọ lḗḗ mie oni ákpá, ni a rọ migha mu imiesuọ oye ḗ mhue, aboriḗkhia khi àá na ḗ ukpokpomhi osoli shi ọ. 33 Isheghuo, eri ḗgbọ e ga la igbaa a pfi itsue manya ḗ, a mu okhọli vule shi ḗ ọ. Isheghuo, a kugbe ḗgbọ elese ni a lighọ mu okhọli vule shi ọ. 34 Elemhi eni e la ọgba ighumha ee ala ḗ. Abi a rọ ri itoto mie ḗ itsua, aa khako, a ri oghḗle rue wḗ obọ-a na wḗ, itobọ khi a lḗḗ khi a mhọli itsua eni e tinḗ ni e ya la ọ agbọagbọ.

35 A khi tsua igbedu oyeḗ pfi, irari khi o ma mhọli eleli oniḗmhi. 36 A mhọli iregbemie, ni a bhale ya ḗ khi ini a dobe riḗle oghuḗmḗ oyi ḘshinḘgba se, ni a mie emini ọ rọ nga na ḗ. 37 Irari khi Ebe-no-pfuasḗ o ngme ọli khi,

“Ini o riḗ tḗḗ ukukuọ,

Ọni ọ ya bhale ọ ya bhale,

ọa ya tḗḗ.

38 Ama eni ḘshinḘgba ọ pfa na, irudunga e rọ ya ke la agbọ, ama ini ọngḗwḗ ọ nyenḗ egbe ukhokho, elemhi ḗa ya timḗ deba li.”‡

‡ 10:13 Li zḗ Iwolo 110.1 § 10:16 Li zḗ iJere 31.33 * 10:17 Li zḗ iJere 31.34 † 10:22 Li zḗ iLev 8.30; Ezik 36.25 ‡ 10:27 Li zḗ Aza 26.11 § 10:28 Li zḗ iDeut 17.6; 19.15 * 10:29 Li zḗ Okiali 24.8 † 10:30 Li zḗ iDeut 32.35,36 ‡ 10:38 Li zḗ Abak 2.3-4

39 Awa aa li abi eni ẹẹ nyene ẹgbe ukhokho ni e ya pfua, ama eni e miesuo ni a mie pfuese awa khi.

11

Irudunga

1 Mena, irudunga khi, ini ogbo ọa mhọli akhokhomhe shi udu shi emini ọ ri udu shi eke e khe, ali ni ogbo ro mhọli ọli shi udu gueguegue khi emini aa me ne khi e la agho. 2 Irudunga ona, o ri egbo enede le eva onete odalo oyi Eshinegba.

3 Awa lese khi irudunga ona, Eshinegba ọ ro ri ungmehi oyoli ma emini awa me ọlo nya. Ni a ro bhale ya e khi, a rote emini aa ya me ọlo riele emini a me ọlo.* 4 Irudunga, o ri Ebeli ri iluasobo ni e ti dose eyi iKeni na Eshinegba. Rote irudunga oyoli, Eshinegba ọ ro mie obo shi ọ khi ogbo ni ọ mhọli angeli onete ọ khi, abi Eshinegba ọ ro ngme onete irona eyoli. Irudunga ona o ri Ebeli kiele ngme, abi ọ ro ririe ghua.†

5 Irudunga a ro rue Enoki agbo vu, ini ọ khi me eghuli. Ogbo ọa ke me ọli, irari khi eri Eshinegba ọ rue ọli nga idane. Neni a rue ọli vu, ọ mhọli otsela khi ogbo ni ọ ri egbe mu Eshinegba ọ khi.‡ 6 Ogbo khoghua ọa dobe ya riele emini e ri egbe e mu Eshinegba, ini ọa mhọli irudunga. Irari khi neni ogbo ọ ya bhale deba Eshinegba, ọ mema mhọli irudunga khi ọ la agho, khi ọli ọ somhi eni e kuegbe-a nono ọli opfa.

7 Irudunga o ri iNoa, abi ọ ro suo agua ni Eshinegba ọ tse ye ọli shi emini aa me ne, roli ri ikuegbe-a ali ulishi oyi Eshinegba, khali oko-oke oniemhi ni o pfuese apfe ọli. Irudunga oyoli o ri umha miesuo oyi eni egbo na agbo khase gboo, ni ọ ro mie ikhivose itobo khi irudunga oyoli o ti Eshinegba ọlo. § 8 Irudunga o ri Aburaamu vule abi Eshinegba ọ ro lu ọli ọ vule ke je ashini ọli shobo khi ọli ro ya na li le ugu. Ọ

rote eke oyoli vu, abi otseku khia khi ọa lese obini ọ je.* 9 Irudunga o roli ngeli eke ishobo abi ofese. Ọ la ifui okhola, igho li khi Aziki ali iGiekopu, ni e ga le ugu oni ekha oghuo.† 10 Irari khi eri ọ ri ọlo shi eke khe ọli oni o mhọli ironbeke, ni Eshinegba ọ vi ali ni ọ gbo khi atsona oyoli. 11 Irari irudunga a ro ri Aburaamu dobe khi ita eniye abi ọ ro ririe ro she dose oni eghenge ni ọ kha la dobe bia omọ ali ni iSera ọ ro khi aga. Irari khi ọ lese khi Eshinegba ni ọ shobo nali khi ọna igesikia ọ khi lo.‡ 12 Rote obọ oyi Aburaamu, ni ọ li abi oni oyoli o she pfo se, a te me imimi ni ẹa ze leli abi ikpetata na idane ali ekhashe na ese oke oniemhi. §

13 Agbo irudunga egbo ena e kie la ramhi ni e ro ghua. E kie miesuo khi wewe e ya mie emini a ro shobo na we. Eri e lese li rote odonue pfi alo o me we odalo, o ri egbe mu we. E lama shi ọ khi ena ọli oboese ali epese wewe e khi shi elemhi eke agbo.* 14 Ini egbo e da lina ngme ne, eri o rokhashe khi ọli oni e ya ke lu oyewe ee nono. 15 Ini eri ọli ni e rote vu kha o la we udu lo, e kha mhọli eghenge ro mu egbe pfi je obini e te vu. 16 Eri ọli ni o tine o ri okiamhi i gbe we, oni o khi ona iloghie. Irarigho, ọa ri omama mu Eshinegba khi ee lu lue Eshinegba oyewe, irari khi ọ she mu egbe ọli shi eke khe we. 17 Irudunga o ri Aburaamu ri Aziki luasobo, abi Eshinegba ọ ro mu ọli fe bino. Ọli ni ọ she mie oni ekha, ọo nono ni ọli ri omi ọli otuoghua kpe luasobo,† 18 aboriekhia khi Eshinegba ọ gueye ọli khi, "Rote Aziki u te ya mhọli imi imi e."‡ 19 Eri Aburaamu ọ sa li shi udu khi Eshinegba ọ dobe ya rote eghuli guise ogbo le. Eri o li abine khi eri oni Aziki ọ ghu-a egho, ni o ro li abine khi eri Aburaamu ọ rote eghuli gbo mie Aziki.

* 11:3 Li ze Igbae 1.1; Iwolo 33.6,9; ijon 1.3 † 11:4 Li ze Igbae 4.3-10 ‡ 11:5 Li ze Igbae 5.21-24 § 11:7 Li ze Igbae 6.13-22 * 11:8 Li ze Igbae 12.1-5 † 11:9 Li ze Igbae 35.27 ‡ 11:11 Li ze Igbae 18.11-14; 21.2 § 11:12 Li ze Igbae 15.5; 22.17; 32.12 * 11:13 Li ze Igbae 23.4; 1 Okhe 29.15; Iwolo 39.12 † 11:17 Li ze Igbae 22.1-14 ‡ 11:18 Li ze Igbae 21.12

²⁰ Irudunga o ri Aziki ku isemhe na iGiekoṣu ali iSo shi emini a ya me odalo. §

²¹ Irudunga o ri iGiekoṣu abi o ro ya ghu-a so iromhi na imi iJosefu avava, o da abo na Eshinegba abi o li kie ri egbe da orokpo oyoli.*

²² Irudunga o ri iJosefu, abi o ro ya ghu-a ngme ingme abi eniye iZireni e li rote eke iJipiti ya vu shi eke. O guele shi eke abi a ya li igua eyelue. †

²³ Irudunga o ri eni e bia iMosisi roli sheli ramhi iki ese abi a ro bia li se, irari khi o a khi omoo na tse, ulishi o a mu we ni e ro ri ukpeloe gbe omhese oyi oghie. ‡

²⁴ Irudunga o ze khi abi iMosisi o ro fu vule se, khi o a lama a ke lu lue omi omi iFero onokpotso. § ²⁵ O lama khi loli ya nu egbo eyi Eshinegba me osoli, ocho ni lue ro ya li agbo olamhe ukuku egheghe. ²⁶ O bino oli khi, omama ni ogbo o ri itobo iKirisiti ee me o mu eloe dose epfue na iJipiti nya. Itobo khi eleli ni o la odalo o ri ukpeloe shi. ²⁷ Irudunga o roli rote iJipiti vu, ni o khia khi ulishi elemhi ibibi oyi oghie o a mu oli. Itobo khi o li abine khi eri oo me Eshinegba ni aa ya me eloe, loli o a ro mu egbe pfi. ²⁸ Irudunga o roli ri Ukpe iPasova na iri-olia to ogbhele ko, ni o re, eniye iZireni e miatse o lia ku shi ogbhele, ini a geni eghuli o khi gbe emodio eyewe-a.*

²⁹ Irudunga o ri egbo iZireni dobe da oke oniemhi ni a lu Oke Ifulo, abine khi eni e rote eke ifufu dose. Abi egbo iJipiti e ro li mu oli fe, khonya we, oni oke o to we lue. †

³⁰ Irudunga o ri ugbe ni a khi gase iJeriko de ya gbe abi egbo iZireni e ro kia gase oli se ogbele ishilua. ‡

³¹ Irudunga a ro tsumhi iRé-àbu ni o khi adegbe ni o a ro nu eni ea suo

eso na Eshinegba pfua. Irari khi egbo iZireni ni a ghie e ka bena tokpe oni eke bino, o mie we shi owa. §

³² See mhi ke gbo ya ngme ma o? Mhi kie ke zono we? Egheghe o a la o na mhe ni mhi ro ya ngme ingme oyi iGidioni, iBaraki, iSamusi, iJefita, iDefidi, iSamueni ali emekeguele eyi Eshinegba.* ³³ Irudunga e ro mu omhese eyi ighie le, e mhese na egbo abi Eshinegba oo li nono oli shi. E mie emini Eshinegba o tse ekha na we. E guele inu eyi idu, † ³⁴ e pfuse erali ebe-a, e na pfue eghuli ogbhoroo. O lose we, ama e toto-a, e khi idenomo elemhi okholi, e pfuse ekholi-okhue eyi eoli oboese-a. ‡ ³⁵ Irudunga, ikpotso e ro gbo mie egbo eyewe ni a rote eghuli guise le bhale agbo. §

Egbo elese e ri egbe mie ugbemhi obe, ea lama a wolo we we abo-a, ama e ghu-a shi ugbemhi obe, itobo khi e ri udu shi irote-eghuli-guale bhale agbo ni o tine. ³⁶ Eghuo o, a rewe li egia, a gbe we itali, a so eghuo igha ro shi ogba ighumha.* ³⁷ A tono we eche, a ri iso kie we shi asha eva, a ri ogbhoroo gbolo we-a. E ri ekuo elamhi ali isumha ku egbe, e khi ena umha me, a nase we, a li we umumume. † ³⁸ Egbo ni agbo ea lu emhi eni egbo ena e khi. E dudu kia kia ifui odagbe ifufu ali ikhomhi ite abi eni ea mholi apfe, ee la elemhi irui ali ifui ese na elemhi eke.

³⁹ Itobo irudunga oyi enana a ro kueghie we, ama ongewe o a kie mie emini Eshinegba o shobo. ⁴⁰ Itobo khi Eshinegba o she mhese emini o tine shi eke e khe awa, egheghe agho e kha kugbe awa o, o ri awa ali we we gba pfo.

12

¹ Aborokhia khi ebubu otsele eyi

§ **11:20** Li ze Igbae 27.27-29,39-40 * **11:21** Li ze Igbae 47.31; 48.1-20 † **11:22** Li ze Igbae 50.24-25; Okiali 13.19 ‡ **11:23** Li ze Okiali 2.2; 1.22 § **11:24** Li ze Okiali 2.10-12 * **11:28** Li ze Okiali 12.21-30 † **11:29** Li ze Okiali 14.21-31 ‡ **11:30** Li ze iJosh 6.12-21 § **11:31** Li ze iJosh 2.1-21; 6.22-25 * **11:32** Li ze Eguozo 6.11--8.32; 4.6--5.31; 13.2--16.31; 11.1--12.7; 1 iSam 16.1--1 Ighie 2.11; 1 iSam 1.1--25.1 † **11:33** Li ze iDan 6.1-27 ‡ **11:34** Li ze iDan 3.1-30 § **11:35** Li ze 1 Ighie 17.17-24; 2 Ighie 4.25-37 * **11:36** Li ze 1 Ighie 22.26-27; 2 Okhe 18.25-26; iJere 20.2; 37.15; 38.6 † **11:37** Li ze 2 Okhe 24.21

ingme agbọ irudunga e she lina le gasẹ awa ena, awa tsua emini ẹẹ zu awa ode ku-a ali olamhe ni e kele ti awa je ukhokho. Awa ze ni awa ri iregbemie ke na oni unamhi ni a roshi awa odalo. ² Awa ri eloe shi iJesu egbe ke bino oḷi, oni o khi igbaekele ali oni o ri irudunga oyawa gba pfo. Oni o ri itobọ oghẹle oni a ro shi eke e khe oḷi, ri egbe mie eghuli na apfida, o ri ukpeloe gbe omama ni o la apfida ya me. Mena, o she shito obita ukpekhomhi Eghiele oyi Eshinegba. ³ Pfi ukpeloe ke bino loḷi ni o ri egbe mie ibiselemhi ni me obọ oyi egbọ olamhe, ini o khi loṣe e ni o pfanu ku e alo.

⁴ Inu-olamhe khe abọ oye, oḷa kie re ramhi oyi eghuli ne. ⁵ Eri a she yele ungmehi iyude ni Eshinegba o nu e ngme-a, abi imi oḷi eni emose ali eni ikpotso? Ni o le.

“Omi mhe, khi ri
eloe gbe isheshe shi ode
oyi Onomhue,
ali a khi ze ni
egbe pfo e-a
ini o sheshe e shi ode,

⁶ Irari khi eni Onomhue
o nono ingme oyewe
oḷo sheshe shi ode,
ogbokpa ni o lama
khi omiḷi lue khi
oḷo na osoli.”*

⁷ Ri egbe mie ini a sheshe shi ode, eri Eshinegba oḷo riḷe e abi imi oḷi. Mhie ii, omọ onoghuo itali oḷa ya sheshe shi ode? ⁸ Ini aa sheshe e shi ode abi a lie sheshe omọ kpa shi ode, eri o rokhase khi waa khi egbegbi omiḷi ama omọ ni aa lese oni o bia li u khi. ⁹ Itawa ena agbọ eḷa ya sheshe awa shi ode, ni awa ro kiele e mu ekpe na we? Elo o ze ni awa aa ke ro lili e ze ni oni o khi Itawa elemhi ayemhe o li sheshe awa ni awa mhọli egbegbi agbọ? ¹⁰ Ukuku eghẹghẹ itawa ena agbọ eḷe sheshe awa shi ode abi o ti

we eloe shi, ama itobọ onete oyawa Eshinegba o ro sheshe awa shi ode, ini awa nu oḷi mhọli okemhi shi ipfuase oyọli. ¹¹ Isheshe shi ode okhoghuo oḷa ya viḷo egbe, ama eri oḷo to. O kha ke denẹ, o ri oni a ligho sese ingme e ngeli angeli enete, ali o gbo mhọli opfomhe. ¹² Irarigho, abọ eye e ni o loṣe ali ikhomhegbhe eye e ni eḷe kpheli rerere, a zese we-a.† ¹³ A ke kia ode ni o sheshe talala, ni a ri eni e cheghẹle awe-a ze, ocho ni e ro ya de.‡ ¹⁴ A roshẹka odekhode ni a nu ogbokpa la agbọ opfomhe, ni a gbo la agbọ ipfuase, irari khi ogbokhoghuo ni oḷa mhọli ipfuase oḷa ya me Onomhue. ¹⁵ A roshẹka ini ongeḷe o khi khi oni okhale oyi Eshinegba oḷa ramhi obọ ali a khi ze ni iyese-elemhi-a o ze shi e iteva ni oḷo pfi ingme obe ro pfueche egboese-a.§ ¹⁶ Ogbokhoghuo o khi khi oni oḷo ku itsebo, weḷe ongeḷe okhoghuo o li abi iSo ni oḷa mhọli ayemhe oyi Eshinegba, ni o ri itobọ eminale utoghuo kpele ri ugu odiḷo oyọli de.* ¹⁷ A lese khi elelese, abi o ke ro o nono ni loḷi mie oni ikhivose, a kie oḷi. Itobọ khi oḷa ke me asha mu udu pfi, abi o tseku ke ri amẹ evie nono oḷi.†

¹⁸ Irari khi aa bhale ute ni a doḷe ri obọ o ti, onabi ute iSinai ni egbọ iZireni e ke bhale, ni elemhi erali o la a de biobiobio, ni obili ulishi o la, ali ni okiki olitsa o la khili eke, ¹⁹ ali ni akala o la de limhilimhi, ni uruli oniḷemhi o la a ngme, ni egbọ ni e suo oni uruli e ro lema oni ungmehi o kpeṣe agho.‡ ²⁰ Itobọ khi eḷa doḷe ri egbe mie ushi ni a shi na we ni oḷo, “Ini o riḷe khia khi elamhako o ri egbe ti oni ute, a mema ya tonu oḷi eche gbe-a.”§ ²¹ Eri emini a me agho o lolo ri ulishi mu ramhi ni iMosisi o re, “Ulishi oniḷemhi o ga mu mhe!”*

²² Ama, mena, a she bhale ute iZayo, ali eḷi oyi Eshinegba oni o la o, iJerusalemu ona iloghie ali obini ilegba oghẹle oyi igeni upfoleli. ²³ A

* **12:6** Li ze iJobu 5.17; Ekpi 3.11-12 † **12:12** Li ze Aza 35.3 ‡ **12:13** Li ze Ekpi 4.26 § **12:15** Li ze iDeut 29.18 * **12:16** Li ze Igbae 25.29-34 † **12:17** Li ze Igbae 27.30-40 ‡ **12:19** Li ze Okiali 19.16-22; 20.18-21; iDeut 4.11-12; 5.22-27 § **12:20** Li ze Okiali 19.12-13 * **12:21** Li ze iDeut 9.19

she bhale igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suọ oyi emọdiọ eyi Eshinegba, eni a keke eva oyewe shi iloghie. A she bhale deba Eshinegba ni o khi osọ-ẹzọ oyi egbo kpa, ali a gbo bhale deba ayemhe oyi egbo enete ni a ro khi eni e gba pfo. ²⁴ A she bhale deba iJesu oni o ri ishobo onogbo ko, a gbo bhale deba oia ni a miatse ku, ni ee ngme emini e ti dose emini oia eyi Ebeli e ngme.†

²⁵ A mu egbe e ini a khi kie ungmehi oyi oni o nu ee ngme. Ini eni egbo ea dobe pfue o, abi ea ro ri ungmehi oyi oni o la agbo tse agua ye we gbe akanya, se u sa khi awa li ya pfue o, ini awa aa ri ungmehi oyi oni o rote idane tse agua ye awa gbe akanya.‡ ²⁶ Eri uruli oyi Eshinegba o nighise eke agbo eghenge agho, ama mena, o she shobo, oo, "Oa khi eke agbo tse mhi gbo ya nighise utoghuo shi o, ama li shi ukhui."§ ²⁷ Eri ungmehi ni oo, "Utoghuo shi o," o rokhase gboo khi emini a ma nya, khi a ya nighise we, a rue we ode-a, ni a bhale ya e khi emini ea ze nighise e ke kpole.

²⁸ Irarigho, aborokhia khi awa a mie omhese ni oa ze nighise egho, a ze ni awa ke kphemhi, awa ri ekpe ali ulishi ga Eshinegba abi o ti shi, ²⁹ irari khi Eshinegba oyawa erali opfuse o khi.*

13

Ugamhi ni o ghole Eshinegba

¹ A kie ligho ke nono ingme oyi egbe e abi inyoghuo. ² A ke sato mie epfese shi owa, a mu we epfese. Irari khi egbo eghuo ee ke ligho, ni e ro mu egbo eghuo epfese, ni ea lese khi igeni e khi ni wewe e mu epfese.* ³ A ke sato eni a mu shi owa ighumha egbe abine khi eri a nu we la agho. A ke sato egbo eni a na osoli egbe abine khi eri a li nu we me oni osoli.

⁴ Omose ali ughue oli e mu ekpe shi angeli oyewe. Omose ali ughue oli e khi li egbe le. Irari khi Eshinegba o ya gue eni e ku itsebo ali eni e kia okia ezọ.

⁵ Zobe ni agbo oye o nuata shi oghuemhe ukpago, ze ni emini u mholi o ke khuese e. Irari khi Eshinegba oo lie,

"Mhi aa tigbe ya ze obo,
mhia ya tsue pfia ghue."†

⁶ Loli o ze ni awa ro ya ri igbedu lie,
"Onomhue o khi

okpaghiobo oyemhe,
mhia ya tigbe na ulishi.

Elo ogbo dobe ya li mhe?"‡

⁷ A pfi eloe bino eni e ralo na e ena elele. Eni e ri irudunga gue ungmehi oyi Eshinegba ye e. A sa je abi e li ngeli ramhi ni e ro ghua, ni a ke khonya irudunga oyewe. ⁸ IJesu iKirisiti, abeghuo o khi, ode, amo, ali agbo agbo.

⁹ Khi ze ni osese egbholi ododa e tsua e udu vu. Irari khi okhale o ri udu oyawa ze-a, oa khi ni a ri ushi eminale gbe akanya, ni oa kpaghie eni e rewe gbe akanya obo. ¹⁰ Ama awa mholi atete ni ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba na elemhi owa ugamhi oyi egbo iju ea mholi afu ya rote le emhi iluasobo.§

¹¹ Eri Oni o kpeda na ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba oyi egbo iju oo tsua oia eyi elamhako lo elemhi Asha-no-Pfuase ne nya ya ro luase obo shi olamhe irotopfa, ama eri a rue eni idiegbe eyi eni elamhako fie ifui apfe je odagbe ya tose-a.* ¹² Onana o ze ni iJesu o ro li ghu-a shi ikhokho apfe, ni o ro ri oia eyoli ri egbo khi eni e pfuase. ¹³ Irarigho, a ze ni awa le deba li ikhokho apfe ni awa nu oli me omama ni o me. ¹⁴ Irari khi agbo oola, awa aa mholi eoli ni o lao agbo agbo, ama eoli ni o ya bhale awa ri ukpelo shi eke e khe. ¹⁵ Awa ri irarigho

† 12:24 Li ze Igbae 4.10 ‡ 12:25 Li ze Okiali 20.22 § 12:26 Li ze Agai 2.6 * 12:29 Li ze iDeut 4.24 * 13:2 Li ze Igbae 18.1-8; 19.1-3 † 13:5 Li ze iDeut 31.6,8; iJosh 1.5 ‡ 13:6 Li ze Iwolo 118.6 § 13:10 Emini onana o ngme khi, 'Awa mholi atete ni o khi apfida ni iJesu o la ri idiegbe oyoli luasobo. Ama egbo ni ee sa khi iluasobo ni a luase elemhi owa ugamhi oyi egbo iju, e te ya mholi imiepfuese, ea mholi okemhi shi oni atete ona.' * 13:11 Li ze iLev 16.27

rọte iJesu ke ri iluasobo ikueghie na Eshinegba. Ini awa ligho, eri awa pfi otsele shi o khi loli o khi Onomhue. ¹⁶ A khi yele onete iriele-a, ali ni a gbo ke kpaghie egbe obo, irari khi enana khi iluasobo ni e lie ti Eshinegba eloe.

¹⁷ A ke suo eso na eni e ralo na e, a ri egbe e tiemhie na omheso oyewe. Eri e ri ukpeloe shi e egbe abi eni e ya rokhaso abi e li gbe. A ke suo eso na we ni akanya ni ee gbe o ri oghela na we, ini o khi khi itsua na we, irari khi u wa mholi eleli ni u ya me o. ¹⁸ A ke lema na anye. Anye lese khi udu oyanye o pfuaso, anye gbolo e ngeli ke mu ekpe shi egbe anye egbe odekhode. ¹⁹ Mhi gbo ga lolo lema e, a lolo lema Eshinegba o gbo remhe kele nyene egbe bhale deba e. ²⁰ Mhi lema Eshinegba ona opfomhe, oni o ri oia oyi ishobo na agboagbo rọte eghuli guise iJesu Onomhue le, ikhi Orisumhaka oniemhi oyi isumha ogho. ²¹ O ri eminete nya shi e egbe ni a ro ke riela oghuemhe oyoli. O gbo gbe ikanya eni e ti oli eloe shi awa egbe, rọte obo oyi iJesu iKirisiti, ni o mholi ufumhi na agboagbo. Atse.

²² Inyoghuo-mhe, mhi lema e, a kuegbe-a ri eso shi oni usomhi irudusho ona, irari khi ebe ni mhi keke ghi e ena o lolo nuata. ²³ Mhia nono ni a lese khi a she rue iTimoti inyoghuo awa ogba ighumha lasela. Ini o kele bhale, mhi ya roli bhale ya me e.

²⁴ A tse eni ee ralo na e nya, ali egbo eyi Eshinegba nya. Inyoghuo awa eni e la Itili ee tse e.

²⁵ Okhale oyi Eshinegba o ka nu e nya la. Atse.

Ebe ni iJemhisi O keke

¹ Mhemhe iJemhisi ni mhi khi oni o o ga oyi Eshinegba ali oyi iJesu iKirisiti Onomhue mhia keke ebe ona ghi egbo eni e miesuo, ni e la edeli igbeva eyi egbo iZireni, ni e gbhiaku elemhi eke agbo nya.*

Mhi tse e.

Ke ghele elemhi imufe

² Inyoghuo-mhe, leli oli shi emhi oghelē ini imufe ododa e bhale debe. ³ Irari khi u lese khi ini a da mu irudunga oye fe bino ne, iregbemie oye o ya me asha fu-a shi o. ⁴ Zobe ni iregbemie oye o gbe akanya oyoli pfo, ni a mholi iwomhelo, ni o gba pfo, ni a khi eni ingeli enete ea baku. ⁵ Ama ini onge o nono egbhali, o mhila Eshinegba ni o pfo elemhi ro o na ogbokpa, ni o ya me umha-guekia oyi ogbo. O ya roli na li. ⁶ Ama ini o mhila, o mholi irudunga ni o mhue akhokhomhe, irari khi oni mholi akhokhomhe, eri o li abi izughuse oyi oke oniemhi ni akpekpeli o pfi e kia. ⁷ Ogbo oghogh o khi sa khi loli me emhikhoghuo ya mie ob oyi Onomhue. ⁸ Ogbo ozidu eva o khi, o ya ri ele emini o mu ame.

Epfue ali umhame

⁹ Eni e mie iJesu iKirisiti suo ena umhame e ke ghele irari khi e ma ghale ukpeloe oyi Eshinegba. ¹⁰ Igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni e pfue, e ke ghele ini agbo o ke ti we tiemhile. Irari khi eri epfue e ta a kua abi udodo. ¹¹ Irari khi ini ovo o ngale khi o to, eri o tose ebuli a, e khakha-a, idodo eyewe e de kua, isomhotse eyewe o yese a. Igho, oni o pfue o li ya ta kua, abi o li na ya nga na ya tiemhi shi akanya oyoli.†

Imhese-bino ali imufe

¹² Ikhivose o khi na ogbo ni o kie migha ini o mholi imufe, irari khi ini o dobe ri egbe mie, o ya mie arula oghie oyi agbo na agboagbo, ni Eshinegba o she shobo khi loli ya ro na eni e nono ingme oyelue.

¹³ Ini a mu ogbo ligo fe bino, o khi lie khi, "Eshinegba o mu mhe e fe." Irari khi ogbo o ri onobe ya dobe mu Eshinegba fe, wekhi eri loli o mu ogbokhoghuo e fe bino. ¹⁴ Ama oghuemhe eyawa ni e di awa mu, e ri awa mholi imufe. ¹⁵ Egheghe agho oni oghuemhe o kha me, o bia olamhe, ini olamhe o fu, khi o te, o bia eghuli.

¹⁶ Inyoghuo-mhe a khi ze ni a di e. ¹⁷ Isomhi-opfa onete kpa ni o gba pfo, idane o te bhale, obini oyi Ita ni o ma ikpa na idane, o rote e tiemhile. Oni o ya mu pfi abi aroro ni o o je oola je oobo. ¹⁸ Oghuemhe oyoli o ro ri ungmehi igesikia oyoli ri awa bhale agbo, ini o me asha ri awa khi imomhi eni odode elemhi emini o ma nya.

Isuo-ungmemhi oyi Eshinegba ali iroli-gbe akanya

¹⁹ A sato ona inyoghuo-mhe, ogbokpa o kele ke suo ungmehi, ama o khi kele ke ngme unu, o khi gbo kele ke mhue elemhi ibibi. ²⁰ Irari khi elemhi ibibi oyi ogbo o ri ogbo o mholi igue-ngeli oyi Eshinegba ²¹ Irarigho, a ti egbe ingeli ichimhi-a ali ingeli ingmobe ni e sha e ma-a. A ri egbe e tiemhile na Eshinegba, a ri elo shi ungmehi oyoli, ikhi oni a ro ko e udu, ni o dobe ya mie e pfuese. ²² A khi khi eni e lese ri es o suo tse ni e di egbe we, a ri ochogh o ke ri emini a suo gbe akanya. ²³ Oni o ri es o suo oni ungmehi ni o ri ele emini o ngme, eri o li abi oni o le ya bino egboli ughegbe abi loli li. ²⁴ O kha bino egboli se, o vu agho le, aghoagho o yele abi o li-a. ²⁵ Ama ogbo ni o bino elemhi ushi ni o gba pfo ni o rue ogbo o le, ni o kiele e ri ele emini o ngme, ni o ya yele-a abi oni ushi o ngme, a ya khivose na li emiemini o ri ele kpa.

* 1:1 Li ze iMat 13.55; iMak 6.3; iKa 15.13; iGal 1.19 † 1:11 Li ze Aza 40.6-7

26 Ini ọngẹ ẹ ọ rue egbọli khi ọna ugamhi lọli khi, ni ọa rọ lolo mu ẹlẹmhi oyọli mhue kpẹ, egbọli ọọ di. Ugamhi afue ọọ ga. 27 Ugamhi ni o pfuase ni ọa mhọli ifue ni Ẹshinẹgba Ita awa ọọ mie lọli o khi, ni u rọ ri ukpẹloe khu imi-olimhi ali esamhi-olimhi ini ẹẹ mẹ osoli. Ali ni ọgbọ o mu egbọli ini agbọ o khi ri ichimhi mu ọli.

2

A khi zọlo egbe ẹ

1 Inyoghuo-mhẹ, ini u mie iJesu iKirisiti Ọnọmhue ọyawa ni ọ mhọli ufumhi oniẹmhi suọ, a khi riẹle khi ọnana ọ kpe mhẹ nẹ. 2 Ini a fẹ bhale ya ẹ khi ọgbọ ni ọ pfue ni ọ sọ ukpẹkhuli oyi igolu ali ide eni e somhotse, ọ lo ilegba oyẹẹ le, ali ni a rọ gbo mẹ khi ọna umhamẹ ọ sọ ijeje ide li lole. 3 Ini u ri ekpe na ọni ọ sọ itsua ni e somhotse nẹ, ni u rọ liẹ ọli, “Bhale ya shito ashini o ti nẹ,” ni u rọ liẹ ọna umhamẹ, “Migha oobo,” okekhiia khi eri u wẹ ọli, “Shito ekekhe epfe awe eyemhẹ.” O fẹ ti ghọ? 4 Aa she riẹle azọlomhẹ deba egbe ẹ egho? Aa gbolo ri isamhi ebe ẹ gue egbe ẹ ezọ egho?

5 A ri esọ shi mhẹ ekẹ inyoghuo-mhẹ, ọa khi eri Ẹshinẹgba ọ she zẹ ena umhamẹ ukpẹloe agbọ, ni e mhọli ẹpfue oyi irudunga, ali ni e mhọli okemhi shi ugu eghiele ni ọ rọ shobo na eni e nono ingme oyọli? 6 Ama u she mẹ ena umhamẹ bie. Ọa khi eri eni ẹpfue e li ẹ le? Ọa khi wẹwẹ e rẹ ẹ ye ikotu? 7 Ọa khi wẹwẹ ẹ ri unu ẹ yese eva onete oyi iJesu iKirisiti-a ọni a kugbe ọ?

8 Onete wa riẹle ini u ri ushi ni o mu egbe nẹ nya, ni o la Ebe-no-pfuase gbe akanya, ni ọọ, “Nono ingme oyi ọnuzava oyẹ abi u li nono ingme egbe ẹ.”* 9 Ama ini u riẹle azọlomhẹ, u she lamhẹ, ushi o gbo pfa ezọ mu ẹ khi ọni ọ gbe ushi-a u khi. 10 Irari khi ọnini ọ da ri ishi nya ghue ni ọ pfi dọ elemhi ushi oghuo tse, ishi enekpọle nya ọ gbe-a. 11 Irari khi ọni ọọ, “Khi kia

okia.” Lọli ọ gbolo ẹ, “Khi gbe ugbeli.” Ini u wa ririẹ kia okia, ni u rọ da gbe ugbeli ne, ọgbushia u khi.†

12 A ke ngme ungmehi, àá ngeli abi egbo eni a ri ushi inono ya gue wẹ ezọ, ikhi ushi oni o ri ẹpfua a na ọgbọ. 13 Irari khi Ẹshinẹgba ọa ya mhọli ilẹlemhi na ọgbọ ni ọa ya mhọli ilẹlemhi, ẹle ni Ẹshinẹgba ọ rọli ya gue ezọ. Irari khi ini u mhọli ilẹlemhi, eri u ya ke ghele ini a rẹ ẹ gue ezọ.

Irudunga ali iro-gbe akanya

14 Inyoghuo-mhẹ ini ọgbọ guele khi lọli mhọli irudunga, ni ọa rọ mhọli iro-gbe akanya, onete onoghuo o ya li nali? Imiesuọ oghogho ọa ya dobe tsumhi ọli? 15 Ini a fẹ bhale ya ẹ khi inyoghuo awa ọni ọmose okekhi ọkpotso ọa mhọli itsua ni a sọ ali eminale ni ọ ya le ogbele. 16 Ni ọngẹ ọ rọ gueye ọli, “Ke vu, o ya ti nẹ, Ẹshinẹgba ọ khi zẹ ni ulili ali okiamhi o nẹ osoli”, ni ọa rọ mhọli emhi khoghuo ni ọ riẹle na, ighe onete ni o riẹle? 17 Eri o li abine khi ọgbọ mhọli irudunga ni ọa rọli gbe akanya. Irudunga lueghuo tse ni a ri akanya ma, irudunga oni o ghu-a o khi.

18 Ama a dobe ya mẹ khi ọgbọ ọọ li, “U mhọli irudunga, mhẹmhẹ mhi gueye ọli khi iro-gbe-akanya mhi mhọli.” Ri irudunga oyẹ khasẹ mhẹ ni ọa mhọli akanya igbegbe, mhẹmhẹ mhi ya ri emini mhi riẹle rọ ri irudunga oyemhẹ khasẹ ẹ. 19 U miesuọ khi Ẹshinẹgba oghuo ọ khi, oo ti gba. Egbegbi ayemhẹ eyi ọkphaghie e mie ona suọ, ẹẹ na ulishi, ẹẹ guọ. 20 Yeyẹ ọmose ọoyeghe, eri u wa nono ni a gbo gue ọli ke ye, khi irudunga ni ọa mhọli akanya igbegbe, khi afue o khi? 21 Ọa khi emini ititawa Abu-raamu ọ riẹle a rọ rọli liẹ khi ọni ọ pfuase ọ khi, abi ọ rọ ri omi ọli Aziki luase obo ukhomhi atete?‡ 22 U mẹ ọli khi irudunga ali iro-gbe-akanya oyọli e ga gbe akanya kugbe, emini ọ riẹle o ri irudunga oyọli gba pfo. 23 Lọli o zẹ khi emini Ebe-no-pfuase o ngme

* 2:8 Li zẹ iLev 19.18 † 2:11 Li zẹ Okiali 20.13,14; iDeut 5.17,18 ‡ 2:21 Li zẹ Igbae 22.1-14

o rọ bhale ya tse ni ọọ, “Aburaamu ọ mie Ẹshinegba suo, a leli ọli nali shi ipfuase”, A lu ọli ọmọle Ẹshinegba. §

²⁴ U mę ọli egho khi emhi ni ọgbọ ọ rieḷe a rọ lię khi ọgbọ ọna ipfuase ọ khi, ọa khi irudunga tse ọgbọ ọ rọ khue pfuase. ²⁵ Igho o gbo li egbe oyi iRé-àbu ni ọ khi adegbe. Emini ọ rieḷe o rọli khue pfuase odalo oyi Ẹshinegba. Abi ọ li mu egbọ iZireni ni e bhale ya ọkpę eke bino epfese. Ni ọ gbo kpaghię wę obọ ni e rọ mę asha na rọte ode oboese vu.*

²⁶ Irarigho, abi idiegbe ni ọa mhọli ayemhe o li khi oni ghua, igho irudunga ni ọa mhọli akanya o li khi oni ghua.

3

Ekpabọ oyi eḷemhi

¹ Emọle mhe, eę nya a khi ya khi eni eę seę, irari khi a leęe khi anye ni anye khi eni eę seę egbọ, a ri ezo oni o ze ne nya na ya gue. ² Awa nya awa mhọli ashini awa te pfi do. Ama ini ọgbọ ọa pfi do elemhi ungmehi oyọli ghue, ọgbọ oni ọ gba pfo ọ khi, ni ọ dobe e mhesę ni idiegbe oyọli nya.

³ Eri a sọ achi aghękpę unu ni ọ ke suo esọ na awa, loli o ze khi awa dobe nga li e je obini o ghole awa. ⁴ Gbo li sa ingme oko okę onięmhi bino, ashini o gbędi ramhi egho, ni o khia khi akpekpeli onięmhi o kha rie e li, ukuku akhuli, oni ọọ gua li ọ rọ mu ọli ukhomhi e pfi je obiobini o ghole ọli. ⁵ Igho eḷemhi o li li. Ashini o she ramhi elemhi idiegbe oyi ọgbọ, o ma pfi okhorobo.

Sa ọ ghue, abi ukuku akhuere ọ lie ma ere osha. ⁶ Eri eḷemhi o li abi erali. Emhi obe o khi ni o la elemhi idiegbe ọgbọ. Eri ọọ yese ọgbọ-a nya ode khi ode. Ilimhi iriereę oni erali ogho o te bhale eḷemhi.

⁷ Elamhako nya e ze e mu abo, ghe ipfeli o, ghe eni e tialo akpidi eke o, ghe elamhako ena okę o, ọgbọ ọ dobe e mu wę abo. ⁸ Ama ọgbọ khoghwo ọa

dobe ya mu eḷemhi abo. Eri o li abi osue enye obe ni ọọ gbe.

⁹ Oni eḷemhi awa rọ ọ kueghie Ita awa Onomhue. Loli awa gbo rọ ọ ku itse na egbọ ni a rọ khokho Ẹshinegba ma.* ¹⁰ Ikuęghie ali itse ikuku e rọte unu oghuo e lasele. Ọa kha khi igho inyoghwo-mhe. ¹¹ Amę eni e ti unu ali amę ni ea ti unu ea dobe ya rọte unupfie oyi okę oghuo ke chocho lasele. ¹² Inyoghwo-mhe, okhua-eni o fe dobe ya mọ udumhi olivu? Wękhi eri olomu iba o dobe ya mọ udumhi okhua-eni? Igho okę oni ọọ chocho amę ugbheli, ọa dobe ri amę eni e ti unu ya lasele.

Iku ileşingme eva

¹³ Oghuo ọ elemhi e ọ khi ọtsegbhe ni ọ mhọli ileşę? Oni ọgbọ ọ ri angeli onete oyọli rọli khaşę, ikhi onete ni ọ ri iregbe-tiemhile ni o rọte ileşingme bhale rieḷe. ¹⁴ Ama ini u mhọli ayemhe ubogbo ali emhi-itoegbe shi udu oye, khi vuse ipfua shi ọ, ni u rọli kie oni igesikia. ¹⁵ Ileşingme oghoghọ ọa khi iloghie o te bhale, ama onayi agbo ona o khi, ni ọa rọte Ayemhe-nọ-pfuase bhale, elemhi ayemhe oyi okphaghie o te lasele. ¹⁶ Ashini ubogbo ali emhi ituegbe o da la ne, ozughu ali emhi ebe ododa, e ma la akaghọ. ¹⁷ Ama egbhe ali ileşę ni o te idane bhale, eri o kpę te eke pfuase, o nono opfomhe. Eri ọọ kuegbe-a, o ri egbe ọli e tiemhile na ọgbokpa pfo, o mhọli elemhi-iamhe, o ri umomhi angeli onete e khaşę. Ọa ya gbe azęba, o mhọli igesikia. ¹⁸ Eni e nono opfomhe ni e ri ayemhe opfomhe ri onete ko, ikhięse oyi ipfuase eę mę.

4

A ri egbe e na Ẹshinegba pfo

¹ Elo ọọ pfi okhọli ali uwola a na e? Ọa khi itobọ oghuemhe, ni e la e udu nu e a khọli o ze ni a rọ nu egbe e khọli? ² Emhi ọọ ghole e, ama aa mhọli ọli. A gbe ugbeli, a mhọli eloe-iamhe ama a dobe mhọli emini eę ghole e. A

§ 2:23 Li ze Igbae 15.6; 2 Okhe 20.7; Aza 41.8 *

2:25 Li ze iJosh 2.1-21 * 3:9 Li ze Igbae 1.26

kha wola, a khòli. Aa ya mhòli emini a nono, irari khi aa mhila Èshinègba. ³ A kha mhila, aa ya mē mie, irari khi usamhi obe a rọ shi udu ke mhila, ini a ba mē asha ri emini a mhila rọ li agbọ shi egbe.

⁴ Èē ni a khi ègbọ ni e li abi òkpotoso ni òọ kia okia, eri aa lèşè khi ini emhi agbọ o ghòle è dọşè, khi òbe Èshinègba a khi? Ònini ò da zè agbọ ona òmòle ne, òbe Èshinègba ò khi. ⁵ Eri u dabi khi afuè Ebe-no-pfuasè o ngme òli khi, eri ayemhè ni Èshinègba ò rọ shi awa egbe òọ kpe ofuma egbegbọ, ni o khia khi eri òọ nono ni awa khi òyi Èshinègba pfo nya. ⁶ Ama eri Èshinègba ò khi ma okhale na awa. Onana o zè ni Ebe-no-pfuasè o rọ liè,

“Eri Èshinègba

ò mu okhòli è vule shi
òni ò ti egbe òli è nga ò.

Òọ somhi elemhi

òni ò ti egbòli è tiemhile.”*

⁷ Ri egbe è tiemhile na Èshinègba pfo nya. Tsèşè ku òkphaghie ò ti kia nè, khi ò ya na nè. ⁸ Ti bhale deba Èshinègba, khi ò ya ti bhale debè. A kpe abọ eye è-a, èē ena olamhè, a ri udu oyè è shi eni e pfuasè, èē ezidu-eva. ⁹ Viè osoli, viè oya, mu egia oyè mele eviè-a, u gbo mu oghèlè oyè pfi bhale iyese udu-a. ¹⁰ Ti egbe è tiemhile odalo oyi Ònòmhuè, khi ò ya ti è nga.

¹¹ A khi ke yese egbe eva inyòghuomhè. Ini u da yese ònuzava oyè ni a ga mie iKirisiti suò eva-a ne, ni u rọ da gue òli èzọ, ushi wa zè ifue, ni u wa gue èzọ. Ini u gue ushi èzọ, wa ke khi òni ò ri ushi è gbe akanya! Ama òni ò gue òli èzọ u ke khi. ¹² Èshinègba lòlighuo tsè ò khi òni ò rue ushi na agbọ ni òọ gue ògbọ èzọ egbe-a. Lòlighuo tsè ò dobè a tsumhi, ni ò dobè a gbe-a. Òghuo u sa khi u khi ni u wa gue ògbọşè èzọ?

Awa khi ke tonò obọ udu

¹³ A suò mhè, yèyè ni u wè, “Amo okekhi akọ awa ya ye èoli ona okekhi oghò, awa ya la oobọ elemhi ukpe

oghuo, awa la oobọ gbe akanya ona ali oghò, awa gbe ukpaghò tima.”

¹⁴ Waa lèşè emini ogbe na akọ o ngme ne, wèkhi emini a ya mē akọ. Sè u lèşè abi agbọ oyè o ya li? Eri u li abi otughunu èlè uzogbe ni òọ lasele ukuku èghèghè, o gbo kala-a.† ¹⁵ Eri u kha ri ochoghò liè, “Ini o ghòle Ònòmhuè, awa ya la agbọ, awa li ona ali oghò.” ¹⁶ Mena eri u wa tonò obọ udu, waa ti ipfuabọ nga. Itonobọ-udu eghòghò nya èa gbe akanya.

¹⁷ Irarighò, ònini ò da lèşè onete ni ò kha rièlè ni òa rọ da rièlè òli ne, olamhè o khi na li.

5

A tsè agua yè eni e pfue, ni èē nase eni èa pfue.

¹ Ghe ii, èē eni a pfue, a viè, a viè oya irari osoli ni òọ bhale na è. ² Èpfue eye è, e she kè a, ali khi esele e she rè è ide le. ³ Igolù ali èlomho eye è, e she mu òghuòghuò-a. Òghuòghuò ni e mu, e ya pfi òtsèlè mu è, a ya na è osoli to ò irari khi u ti ikpaghò ma leghe na egbe è ya ramhi memena.* ⁴ Waa fali ègbọ eni e gbe ikanya ishemhi oyè nè ifata ne. Èē viè, èē wòlò. Eviè oyi eni e nu è khièşè itsua ishemhi, o she ramhi esò eyi Èshinègba ni ò funè nya ni ò mhue èkhòli-okhue na iloghie.† ⁵ Eri u la agbọ è li agbọ nyafunyafu, u li agbọ ò tsua kua. Wa le òkpọ, ali òfọlò, u gbèdi-a lòoghò abi èlamhi ni a mu ya gbe-a. ⁶ U she pfa èzọ ugbeli mu ègbọ eni èa mhue abi e li, u gbolo wè-a. Wewè na, èa dobè liè khi wewè a lama shi è ò.

Irabòmudu elemhi osoli

⁷ Irarighò, inyòghuo, ri abọ mudu ramhi ibhale oyi Ònòmhuè. Bino ghue abi òghiale ò liè migha khè èghèghè ni ishemhi e la bie. Abi ò li ri abọ mudu ni otsukpe o de, ni oruamè o rọ le. ⁸ Yèyè li lighò ri abọ mu udu abi òghiale. Lolo ri ukpèlòe shi eke, u migha gbagbagba irari khi ibhale oyi Ònòmhuè o ti bhale.

* 4:6 Li zè Ekpi 3.34 † 4:14 Li zè Ekpi 27.1 * 5:3 Li zè iMat 6.19 † 5:4 Li zè iDeut 24.14-15

⁹ A khi ke me umha-gueli oyegbe inyoghuo-mhe, ini a khi gue e ezọ. Osoezọ o ga ti mama awa memena.

¹⁰ Inyoghuo-mhe, a ke khonya emekeguele ni ee ngme na Onomhue. Eri e ri abo mudu ini o rie khi e ya me osoli. ¹¹ A she kpe lese khi eni a khivose na, anye e lu egbo eni e ri egbe e mie. A she kpe suo eko iJobu abi oo ri egbe mie tese. A me emini Eshinegba o riele na li ikpukhokho. Onomhue, ona ilelemhi o khi.‡

¹² Inyoghuo-mhe, oni o mu egbe ne nya khi, khi romhi iloghie ali eke agbo ali emhese. Ze ni, "Ii oye o khi ii, u ze ni iye oye, o khi iye." Ini a khi me asha pfa ezọ mu e. §

Iromhi ni a ri irudunga so

¹³ Ini ongee o la elemhi omunu, o lema Eshinegba. Ini ongee oo ghele, o to uwolo ikueghie. ¹⁴ Ini ongee oo ghua, o ka lu egbhali ni e la igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo, ni e so iromhi na li, e ri eva oyi Onomhue ri oili to oli egbe.* ¹⁵ Egheghe agho, ni iromhi ni e ri irudunga so, ni o ri oli ze. Ni Onomhue o rote ughuamhi mu oli vule. Ini o lamhe olamhe, Onomhue o ya ro topfa li. ¹⁶ Irarigho, a zono olamhe eye ye egbe e, a lema na egbe, ni a re e ze. Eri iromhi oyi ogho ni o la ipfuase o migha a gbe akanya egbegbo.

¹⁷ Ogho onabi awa, Elaja o khi. Eri o te ekelemhi udu lema egbegbo. Oo ame o khi rue, ame o mu oni eke elemhi ikpe ese ali ukhukhui.† ¹⁸ O gbo lema, oo ame o rue, ame o rue, eke o ri emhi ekomhi ze lasele.‡

¹⁹ Ini onge e o pfi egbegbi ode oyi Eshinegba shi eke, no oghose o ro mu oli nyene bhale ukhokho, ²⁰ sato o khi, onini o mu ona olamhe rote ode egbholi oyoli pfi, o ya tsumhi ayemhe oyoli obo eghuli, o guese olamhe ebubu na li. §

‡ 5:11 Li ze iJobu 1.21-22; 2.10; Iwolo 103.8 § 5:12 Li ze iMat 5.34-37 * 5:14 Li ze iMak 6.13

† 5:17 Li ze 1 Ighie 17.1; 18.1 ‡ 5:18 Li ze 1 Ighie 18.42-45 § 5:20 Li ze Ekpi 10.12; 1 iPit 4.8

Ebe onodode ni IPita O keke

¹ Mhemhe iPita aghiusomhi na kee oyi iJesu iKirisiti mhi keke ebe ona ghi e egbo ni Eshinegba o ze, ni a khi epfese shi elemhi eke agbo, ni a mitase ku asha khi asha eke iPontusi, ali iGalesha ali iKapadosha ali Esha, ali iBitinia. ² Eri Eshinegba ita o ze e abi o li ghole oli shi, o rote ikanya eyi Ayemhe-no-pfuase khuese-a pfuase ni a ke suo eso na iJesu iKirisiti ali ni o ri oia eyi iKirisiti re e khi egbo oda shi ugamhi oyoli.

Opfomhe ali okhale ni e gbeku o, e ka nu e la.

A kuęghie Eshinegba shi Irudushi ni o mhue agbo

³ Awa kuęghie Eshinegba, ita iJesu iKirisiti Onomhue. Itobo ilelemhi oniemi ni o mholi na awa o ro rote eghuli guise iJesu iKirisiti le. Onana o ri agbo onogbo ali irudushi ni o mhue agbo na awa. ⁴ Loli o li ri awa ri eloe shi eke e khe ugu ni Eshinegba o ro shi agho o khe egbo eyoli. Iloghie o re we shi ne, ni o khi asha ni ea la ke-a, ni ea la pfueche, wekhi eri e ya taa. ⁵ Eye e eni ugu ena e khi, ikhi ee ni a mholi iregbenga, ni Eshinegba o ri ekpabo eyoli khukhu shi e khe imiepfuese, ikhi imiepfuese ni a ya rokhasa ikpukhokho agbo. ⁶ A ze ni onana o ri egbe ke mu e ini o tseku khia khi a ya mholi iyeseudu-a ukuku eghenge irari imhesa bino ebubu ni a ya me. ⁷ Eri a ri ena mu e fe bino ni a me ini egbegbo irudunga oye e o khi. Igotu ni o li opfu-a, erali a ro o mhese oli bino ni a me ini egbegbo o khi. Igho a ya li mhese irudunga oye ni o mu eloe dose igolu bino, ni a me asha mie ekpe ali ikueghie ali ufumhi ele ni iJesu o ya nyene egbe bhale. ⁸ A nono ingme oyoli, a gbo mie oli suo, aboriekhia khi aa me oli eloe ghue. A

mholi oghela oniemi ni unu o do be e ngme. ⁹ Itobo khi u mholi imiepfuese elemhi ayemhe oye, o ze khi a miesuo, a regbenga li.

¹⁰ Eri emekeguele ngme ingme okhale ni o bhale deba e, e kuegba a guano bie abi Eshinegba o li ya mie egbo eyoli pfuese, onana o ze ni e ro ngme angme-shi-ekpe oyi oni imiepfuese ona. ¹¹ Ayemhe oyi iKirisiti ni o la emekeguele udu o gueye we abi iJesu o li ya me osoli, neni o ya me ufumhi oniemi, eghenge ni e ro ngme ungmehi ameguele. E rosheka guano ni e lese oghuo o ya khi oni iKirisiti ali abi eni ingme e ga li ya de nyaa. ¹² Eshinegba o rokhasa eni emekeguele khi o a khi itobo eleli oyewe a ro ri emhi ena khasa we ama irari oye e. Memena, eni emekeguele e she gue eni ingme ena nya ye e, abi ekpabo Ayemhe-no-pfuase ni o rote iloghie bhale o li gue we ye we. Eri igeni e lili nono ni we we e li me eni ingme ena.

A ke la angeli ipfuase

¹³ Irarigho, a bino angeli bie ke ngeli ni a mu egbe shi ugamhi oyi Eshinegba, a ke te eloe eke, a ri udu oye e shi isomhelemhi ni a ya me ogbele ni a ya ri iKirisiti khasa. ¹⁴ Abi eniye ni ee suo eso na Eshinegba ni o la iloghie, a khi nyene egbe ukhokho je angeli ni u kpe ngeli neni a lese ungmehi oyi Eshinegba. ¹⁵ Lese khi Eshinegba ni o lu e, o ma pfuase ni a li gho mholi ingeli ni e pfuase shi emiemini a riela nya. ¹⁶ Ebe-no-pfuase oo, "Ze ni u khi oni o pfuase, itobo khi mhemhe mhi pfuase."*

¹⁷ Ini o khia khi Ita wa lu Eshinegba ini u wa so iromhi, ikhi ita ni o ya gbe azeba ini oo gue ezoo, ri ekpe ali ulishi ke ga li aborokhia khi opfese eke agbo u khi egho. ¹⁸ Irari khi a lese khi o a khi emhi nabi igolu ali elomho ni ee li opfu-a a ro pfa e shi eke, lase elemhi imu ali angeli afue le, ni eni e bia e e roshi eke na e. ¹⁹ Oia ni e ghale eyi

* 1:16 Li ze iLev 11.44,45; iLev 19.2; iLev 20.7

iJesu iKirisiti, ni ọ khi omi osumha ni ọa mhuẹ ichimhi, a rọ luasẹ obọ na awa. ²⁰ Ẹshinẹgba ọ zẹ ọli neni a ma agbọ, ọ gbo ri ọli lasẹle khase ẹgbọ ikpukhokho agbọ ni awa la ena, irari oyẹ ẹ. ²¹ Obọ oyi iJesu a te mie Ẹshinẹgba suọ ni ọ te eghuli guise ọni iJesu le, ni ọ gbo ri ufumhi oniẹmhi na li, irarighọ a mhọli irudunga ali irudushi na Ẹshinẹgba.

²² Aborokhia khi a she ri udu eye ẹ khi eni e pfuasẹ eghọ, abi a ri ungmehi igesikia a gbe akanya, ni a rọ mhọli inono na egbe ẹ abi a ga miesuọ, a kie lighọ ke nono ingme egbe ẹ. ²³ Irari khi ungmehi oyi Ẹshinẹgba ni o mhuẹ agbọ na agbọagbọ a rọ riẹlẹ ẹ bia, ọa khi emini ẹẹ pfua a rọ riẹlẹ bia. ²⁴ Ebe-no-pfuasẹ o ngme ghọ khi,

“Eri ẹgbọ nya
e li abi ebuli.
Eri isomotse oyẹwẹ
o li abi udodo.
Ini ebuli o khakha-a,
udodo e de ọ kua.

²⁵ Ama eri ungmehi oyi Ẹshinẹgba o laọ agbọagbọ.”†
Ona o khi usomhi onete ni a tse abo ye ẹ.

2

Ẹche ni o mhọli agbọ ali ushishi no pfuasẹ

¹ A she riẹlẹ ẹ bia, irarighọ, khi kono onobe shi elemhi deba ọgbọ, khi ke lo ẹgbhọli, khi ke ngeli ingeli abamemhẹ, khi ke dọ ọgbọkhoghuo ọkọnyọ ali khi ke ngme ungmehi yese ọgbọ-a. ² Ochoghọ, zẹ ni angeli oyẹ ẹ e li abi oyi emofẹ. Okiamhi egbegbi amẹ inyeli eyi ayemhẹ ni o khi ungmehi oyi Ẹshinẹgba, o ke gbe ẹ. Eni a kha da, o rẹẹ fu shi imiepfuese, ³ mena ni a she mu Ọnọmhuẹ fẹ bino ni a mẹ ọli mẹ khi ọọ ti.*

⁴ Abi a li bhale deba Ọnọmhuẹ ni o khi ẹche nọ mhuẹ agbọ, ni ẹgbọ e kie, ama Ẹshinẹgba ọ zẹ ọli, ọ mu ọli ẹloe.

⁵ Ighọ, ẹẹ abi eche ni e mhuẹ agbọ, a rọ tọ owa ayemhẹ, ni a khi ekpodalougamhi eyi Ẹshinẹgba ni e pfuasẹ, ni a ke luasobo ena ayemhẹ eni e ghọle Ẹshinẹgba, rọte obọ oyi iJesu iKirisiti.

⁶ Irari khi Ebe-no-pfuasẹ ọọ,

“A bino khi mhi ri
ẹche gbe eke shi iZayo,
ẹcheli ẹbẹ ni o mu owa mhuẹ,
ni mhi zẹ ni o mu ẹloe.

Ọni ọ da ri egbe da li ne,
ọa ya mẹ omama.”†

⁷ Irari khi ẹche ona oni o mu ẹloe o khi na ẹẹ ni a mie ọli suọ. Ama eni ẹa mie ọli suọ, o khi,

“Ẹche ni itsọna e kie,
ni o tigbe mele oni
o mu ẹloe nẹ nya-a.”‡

⁸ “Onana o kie gbo khi
ẹche ni ebubu ẹgbọ
e ya kholo awẹ shi
ukpokpomhi ẹche
ni o ya pfi wẹ gbe.”

Itobọ khi ẹa ri ungmehi oyi Ẹshinẹgba gbe akanya e rọ de. Abi o kha li wẹ o li eghọ. §

⁹ Ama eni Ẹshinẹgba ọ zẹ a khi, ni a khi ekhemhuẹ ni ẹẹ ga Ẹshinẹgba, ushishi na ipfuasẹ, ẹgbọ enayi Ẹshinẹgba, ni a rọ mẹ asha ri ikuẹghię na ọni ọ rọte alo ebili lu ẹ lasẹle bhale ákpá ni o somhotse oyọli.*

¹⁰ Ẹghẹghẹ ni o dọsẹ aa kpẹ khi ẹgbọ eyi Ẹshinẹgba, ama memena, ẹgbọ eyi Ẹshinẹgba a ke khi, aa kpẹ mhọli ilẹlemhi na ẹ, ama memena Ẹshinẹgba o she mhọli ilẹlemhi na ẹ.†

Ighumha eyi Ẹshinẹgba

¹¹ Emọle mhe, mhi lema ẹ, ẹẹ abi epfese ni a la elemhi agbọ ona, a lase ọghuemhẹ ni e khi eyi olamhẹ le, ni e mu okhọli ẹ vule shi isamhi eye ẹ ọ. ¹² A kie ke ngeli ingeli enete elemhi ifuabọ oyi ẹgbọ ni ẹa miesuọ. Ini e tseku ẹ zẹ ẹ unu, e kie ke mẹ ingeli enete ni a ngeli, ni e ke kuẹghię Ẹshinẹgba, ogbẹlẹ ni ọ ya bhale deba awa.

† 1:25 Li zẹ Aza 40.6-9 * 2:3 Li zẹ Iwolo 34.8 † 2:6 Li zẹ Aza 28.16 ‡ 2:7 Li zẹ Iwolo 118.22
§ 2:8 Li zẹ Aza 8.14-15 * 2:9 Li zẹ Okiali 19.5-6; Aza 43.20,21; iDeut 4.20; 7.6; 14.2; iTatọ 2.14; Aza 9.2 † 2:10 Li zẹ Osia 2.23

Iregbe-tiemhie na Enighie ali Ega eyawa

¹³ A ri itobọ Ọnọmhue ke ri egbe ẹ tiemhie na eni ẹẹ mhẹsẹ nya ni a mu vule shi iteva ẹgbọ. Okekhi oghie ni ọ funẹ, ¹⁴ okekhi igovunọ ni ọni oghie ọọ ghie ọ ke nase eni e pfi, ali e ke kueghie eni e rieḷe onete. ¹⁵ Irari khi eri Ẹshinẹgba ọọ nono ni a pfi ẹgbọ ọkhọlọ okpe unu, rọte angeli enete ni a ya ke ngeli. ¹⁶ A ke ngeli abi ẹgbọ ni ẹa mhọli ọzuode, ama a khi zudigba umha mhọli ọzuode oyeḷe ke ngeli ingeli ebe. A ke ngeli abi eni ẹẹ ga Ẹshinẹgba. ¹⁷ A ke ri ekpe na ọgbọkpa. A nono ingme oyi ẹgbọ ni a ga rọ khi ena irudunga. A ke na ulishi oyi Ẹshinẹgba. A gbo mu ekpe ẹ na oghie.

¹⁸ Ẹẹ ni a khi eni ẹẹ ga, a ri egbe ẹ tiemhi ekẹ na eni e khi ega eye ẹ. Ọa khi ega ni eri opfomhẹ ngeli deba ẹ tse ama li shi eni ẹ ngeli angeli ni o ze deba ẹ. ¹⁹ Ẹshinẹgba ọ ya khivose ne ini u ri egbe mie osoli anasemhẹ ni u wa kha me, itobọ khi u lese ọghuemhẹ oyi Ẹshinẹgba. ²⁰ Eleli onoghuo o la ọ ini ọgbọ ọ me osoli shi umha-sueso ni ọ rieḷe? Ama ini u wa me osoli shi onete ni u rieḷe, ni u rọ ri egbe mie ọli, Ẹshinẹgba ọ ya khi vose ne shi ọ. ²¹ Irari onana Ẹshinẹgba ọ rọ lu ẹ, abi iJesu ọ rọ me osoli na ẹ rọ ri angeli irokhokho shi ekẹ na ẹ ni a ke deba. A roshẹka ke deba oni angeli. ²² Ọa lamhẹ olamhẹ okhoghuo, wẹkhi eri a me khi ọ ngme ungmehi ẹgbọli. † ²³ Abi ẹgbọ e rọ tseku u tsue ọli, ọa tsue we shi ọ. Abi ọ rọ tseku me osoli ọa tsekha we. Ama eri ọ ri egbọli mhọli Ẹshinẹgba obọ, ọni ọ guẹ sọ ẹzọ shi ode igesikia. § ²⁴ IKirisiti lolighuo ọ tsua olamhẹ eyawa shi egbe je apfida, ini awa khi ghu eghuli olamhẹ, ama ni awa la agbọ iguẹ-ngeli elemhi ipfuase. Utse ni a kuale ọli o ri awa ze. * ²⁵ Eri a kpe la agbọ abi osumha ni ọ waa, ama a she mu pfi deba Ọni Ọrisumha-kia ni ọ khi ọni ọ khekhe ayemhẹ o ye. †

‡ 2:22 Li zẹ Aza 53.9 § 2:23 Li zẹ Aza 53.7 *
Li zẹ Ẹfi 5.22; iKolo 3.18 † 3:3 Li zẹ 1 iTimo 2.9

3

Angeli oyi ikpotso ni e la ughue ali ọdọ we

¹ Ẹẹ ni a khi ikpotso, a nyese ukhomhi na edo ẹ, ishegho a khi me ọngewe ni ọa mie ungmehi oyi Ẹshinẹgba suo, ni eni edo ẹ ri itobọ ekpe ni a mhọli a na we ali angeli eyi ẹ mu udu pfi, ini aa ke tseku ngme ungmehi unu lasese, * ² ini ẹẹ me angeli ipfuase ali angeli ekpe ni a ngeli. ³ Khi ze ni isomhotse oye o rọte akhue idiegbe ri egbe khasẹ, ni a la do itsu shi ukhomhi dolodolo, ali ena igolu isoso ali igbanọ itsua ni e somhotse. † ⁴ Ochoghọ, ze ni isomotse oye o khi ona ekelemhi udu. Isomhotse ni ọa ya taa, ni o khi ona ikuegbea ali ayemhẹ no pfomhẹ, ni o ghole Ẹshinẹgba ne nya. ⁵ Ina ikpotso eni elele ni e ri egbe da Ẹshinẹgba, e li ri egbe we shi isomotse, irari khi e nyese ukhomhi na edo we. ⁶ Abi iSera ọ li mu ekpe na ọdọli Aburaamu ramhi ni ọ rọ lu ọli, ọnọmhuemhẹ. Imi ọni iSera a khi, ini a da ngeli ingeli enete ne, ni aa rọ da ze ni ulishi o mu ẹ. ‡

⁷ Igho, ẹẹ edo, a guẹ ke ngeli deba ighue ẹ. A ri iwomhelo nu we ke ngeli. A lese khi ẹa mhue ekpabọ abi ẹẹ. A gbo lese khi eni e nu ẹ mhọli okemhi shi isomhopfa oyi isomhelemhi oyi Ẹshinẹgba ni o mhọli agbọ onogbọ e li khi. A guẹ ri eloe ke khu we, ini emhikhoghuo o khi zu iromhi oyeḷe ode. §

Ime-osoli shi onete iriele

⁸ Ọzukhomhi ungmehi oyemhẹ khi, ẹẹ nya a mhọli udu oghuo, a mhọli ilelemhi na egbe, a nono ingme egbe abi inyoghuo, a vie osoli ke na egbe, a ke ri egbe ẹ tiemhile. ⁹ Khi ri onobe fata onobe. Ini ọgbọ ọ tsue ẹ, khi tsue ọli shi ọ, ochoghọ sọ iromhi onete na li. Itobọ khi eri Ẹshinẹgba ọ lue ni u khi ọgbọ ọyọli, ni u le ikhivose ugu. ¹⁰ Irari khi, ọni ọ da a nono

2:24 Li zẹ Aza 53.5 † 2:25 Li zẹ Aza 53.6 * 3:1
‡ 3:6 Li zẹ Igbae 18.12 § 3:7 Li zẹ Ẹfi 5.25; iKolo 3.19

ni loli me agbo li
 ali ni loli mholi
 ebubu ogbele enete,
 o khi ke ri elemhi oyoli
 ngme ingmemhi ebe,
 ali ingmemhi egbholi.

11 O mema ya me
 ingmobe na,
 o riele onete.

Oo mema ya ke
 nono opfomhe,
 o na khu oli.

12 Irari khi eri ukpeloe
 oyi Onomhue o la
 egbo eni e gue ngeli egbe,
 eso eyoli e khueghie-a
 shi iromhi ni e so,

ama elemhi e ma bi
 Onomhue deba egbo okholo.*

13 Oghuo o ya ri emhi obe li e,
 ini onete iriele o mema ghole e?

14 Ama ini u tseku me osoli shi onete
 iriele, ikhivose o khi ne. "Khi na
 ulishi ogbokhoghuo." 15 Ama a rote
 eke elemhi udu oye rue iJesu abi
 Onomhue oye e. A ke mu egbe shi
 eke egheghkpa, ini ogbokhoghuo o ya
 mhila e emini irudushi oye o migha
 nga, ni a gue oli ye we. Ama a
 ri ipfomhe-udu ali ekpe ke so we o.†

16 Zobe ni udu oye o pfuase ishegho
 ni eni e ngme onobe shi angeli onete
 oye abi oni o deba iKirisiti, e me
 omama ingmemhi ipfueche ogbo-a
 eyewe. 17 Ini o ghole Eshinegba ni
 u ro me osoli shi itobo khi u riele
 onete, o ti dose khi u me osoli shi
 okholo ni u riele. 18 Irari khi iKirisiti
 o ghu-a shi olamhe oyi ogbokpa uto-
 ghuo kpe, ikhi loli ni o pfuase, o
 me osoli na ena umhapfuase, ni o
 ro rue awa bhale ghi Eshinegba. A
 gbe oli-a alo gbugbugbu, ama o la
 agbo elemhi ayemhe, a ri Ayemhe
 guise oli le bhale agbo. 19 Elemhi
 ayemhe ni o la, o ro vu ya tse abo
 usomhi onete oyi Eshinegba ye iyemhe
 ni e la owa ighumha. 20 Iyemhe ena
 e khi eni ea suo eso, abi Eshinegba
 o ro ri abo mu udu, ni iNoa o ro

khali oko-okę oniemi se. Egbo etu-
 olale kpele a pfuese elemhi oni ame.‡
 21 Oni ame o migha shi ibatizi, ona o
 mie e pfuese memena. Oa khi ilese
 khus ichimhi idiegbe-a, ama, imholi
 udu ni o pfuase deba Eshinegba ni o
 tsumhi e rote ırote eghuli gualo oyi
 iJesu iKirisiti. 22 IJesu iKirisiti o she
 je iloghie, o shito epfe obo obita oyi
 Eshinegba, o mhesę e na igeni ali afu ali
 ekpabo ni e la idane.

4

Angeli ni o mu pfi

1 Abi o ro khia khi iKirisiti o she
 me osoli idiegbe, a li mu egbe ni a li
 ya mholi angeli oghogho, irari khi oni
 o da ligo me osoli idiegbe ne, oa ke
 gbo mholi emini o ri olamhe e riele.

2 Rote memena je odalo elemhi agbo
 oye, khi gbo ze ni oghuemhe idiegbe
 oye o mhesę ne, ochogho, ze ni u
 ke ngeli abi Eshinegba o li nono oli
 shi. 3 A she kpe pfuse ukpokpomhi
 egheghe-a je ukhokho ro o riele emini
 eni ea miesuo e riele. A la agbo itsebo
 ilili, idokonyo, idonyo yesegbe-a, ali
 idobie, ali ikia-ye-ukue ke da onyo,
 ali ilita igaga. 4 Ama memena, abo
 e sha we khi aa ke nu we a riele
 ikhiakhiamhi emini ee riele, e ri itobo
 igho o tsue e. 5 Ama khi e mema ya
 gueye Eshinegba abi e li gbe, oni o ya
 gue egbo ezọ, shi eni e lao ali eni e
 ghua. 6 Onana o ze ni a ro tse abo
 usomhi onete ye egbo ni e ghua, ni a
 ro gue we ezọ abi a li ya gue egbo na
 agbo ezọ, ama eri e la elemhi ayemhe
 abi Eshinegba o la o.

Gue ri ukpeloe ke khu isomhopfa eyi Eshinegba

7 Egheghe ni agbo o ro ya pfo o
 she ti ramhi ana. Irarigho, a bino
 angeli bie ke ngeli ni a dobe toto obo
 iromhi isoso. 8 Oni o mema mu egbe
 ne nya khi, a nono ingme egbe e eg-
 begbo, itobo khi eri inono oo khukhu
 olamhe ebubu.* 9 A ke mu egbe e
 epfese, ni awolo oa la. 10 Ogbogbo o

* 3:12 Li ze Iwolo 34.12-16 † 3:15 Li ze iMat 5.10; Aza 8.12-13 ‡ 3:20 Li ze Igbae 6.1-7.24 * 4:8
 Li ze Ekpi 10.12

ri isomhopfa ni o mhuẹ ke kpaghiẹ ọnuzava oyọli obọ, o ri igesikia ke ri eloe khu okhale oyi Eshinegba odekhode. ¹¹ Ini ogbọkhoghuo o mhọli ungmehi ya ngme, o ke ngme ungmehi oyi Eshinegba. Onini o ya kpaghiẹ ogbo obọ, o ri itoto ni Eshinegba o ro na li rieḷe ọli. Ni a ro bhale ya e khi a roṭe obọ oyi iJesu iKirisiti ri ikueghie na Eshinegba odekhode. Lọli o mhọli ufumhi ali ekpabọ roṭe agboagbo ya je agboagbo. Atse.

Ime-osoli irari khi u miesuo

¹² Emole mhe abo e khi sha e shi omufe ni o toto ni a me, abine khi emini aa kpe me ghue a me. ¹³ A ri ochoghọ ke ghele khi a li nu iKirisiti me osoli ni o me. Eghẹghẹ agho ni a mhọli oghẹle oniemi, ini a ri ufumhi oyọli khase. ¹⁴ Ini a ri itobọ eva oyi iKirisiti ee tsue e, ikhivose o khi ne, irari khi Ayemhe oyi ufumhi ali oyi Eshinegba o nu e la. ¹⁵ Ini u me osoli, khi ze ni a bhale ya e khi itobọ khi u gbe ugbeli ali itobọ khi u do ighiato, wekhi angeli ikpamhika ali itashingme u ro me osoli. ¹⁶ Ama ini u wa me osoli abi oni o miesuo, khi ze ni omama o mu e, ama ke kuẹghie Eshinegba irari khi u wa yemhe eva oyọli. ¹⁷ Irari khi eghẹghẹ o she ramhi ni iguezọ o ro ya roṭe Owa oyi Eshinegba ya gbaekele. Ini o te awa egbe gbaekele, se o ke beshi ya li eni ea mie usomhi onete oyi Eshinegba suo egbe? ¹⁸ Abi Ebe-no-pfuase o ngme o li khi,

“Ini o ya munu ni a ro tsumhi ogbo ni o guẹ e ngeli, se o ke bie ya li ogbo okholo ni ea mhọli Eshinegba egbe?”†

¹⁹ Irarigho, eni ee me osoli, abi o li ghole Eshinegba shi, e ri egbe we mhọli Eshinegba ni o ma we ni o ze ri egbe e nga obọ. E kie ke gbe ikanya enete.

5

Ude ni a ye Egbhali ali ozele

¹ Mhi lolo ye e ude, ee ni a khi egbhali abi mhemhe mhi li khi ogbhali, ni mhi ri eloe me osoli ni iJesu o me, ni mhi gbo li ya mhọli okemhi shi ufumhi oyọli ini o nyene egbe bhale. ² A ri eloe ke khu isumha eyi Eshinegba ni a ro nga e obọ. O ga pfo e udu ke ri eloe khu we. Oa khi irari eleli ni u ya me o tse, ama abi ogbo ni o mhọli oguhemhe ugamhi oyi Eshinegba.* ³ Khi ri itoto mhesẹ na egbo ni Eshinegba o ro nge obọ, ochoghọ angeli o ye o khi irọkhokho ni egbo ke deba. ⁴ Ini iJesu iKirisiti ni o khi Orelor-khu isumha onofune o bhale, o ya ri arula oghie ni o a tige ya taa ne.

⁵ Ee ezele, a li ligho nyese ukhomhi ke na egbhali. Ogbokpa o ke ti egbe ọli tiemhi eke, aa ga egbe e. Irari khi Ebe-no-pfuase o ngme ghọ khi.

“Eshinegba o ma biselemhi ogbo ni o ti egbọli a nga, ama o khi e vose na eni e ti egbewe e tiemhile.”†

⁶ Irarigho, a ri egbe e tiemhile na ekpabọ oyi Eshinegba ni e fune, ni o ti e nga idane ini o ramhi oni eghẹghẹ.‡

⁷ A ze otoemhe eye e obọ na Eshinegba, itobọ khi o ya rue e o le.

⁸ A bino angeli bie ke ngeli, aa tokpe, itobọ khi obe e ni o khi okphaghie, o kia gasẹ abi odumhi ni oo khoshe, eri o nono oni o ya mu nyanole. ⁹ Khi ze ọli lo e le! Gbe lighi irudunga oye, itobọ khi u lese khi eni e miesuo nabi yeye ni e la elemhi agbo ashakhasha e lili e me osoli enabi enana. ¹⁰ Ini u me osoli ukuku eghẹghẹ se, Eshinegba na okhale nya, ni o roṭe iKirisiti lu e shi ufumhi oyọli na agboagbo, o ya rieḷe e ti dose abi o kpe li e egbe. O re toto, o mu e mhọli re gbelighi. ¹¹ Ekpabọ o khi oyọli agboagbo. Atse.

Otse ni o kpukhokho

¹² ISalasi ni mhi ro shi inyoghuo ni o mhọli igesikia o nu mhe keke ebe ona. Eri mhi keke ebe ona ni o a nue

† 4:18 Li ze Ekpi 11.31 * 5:2 Li ze iJon 21.15-17 † 5:5 Li ze Ekpi 3.34 ‡ 5:6 Li ze iMat 23.12; iLuk 14.11; 18.14

ghi ẹ, rọ ri udu shi ẹ ọ ali ni a rọ lẹşẹ
khi emiemini a riẹ mẹ khi egbegbi
okhale oyi Ẹshinẹgba na. A mu ọli
mhuẹ gagaga. §

¹³ Ẹgbọ eni e miesuọ ni a zẹ abi ẹẹ
na ekẹ iBabilọ, ẹẹ tşẹ ẹ, li shi iMaki
ni ọ limhẹ egbe abi omimhẹ.* ¹⁴ A ke
tşẹ egbe ẹ a ri inono ghele mu egbe.
Opfomhẹ o ka nu ẹẹ nya ni a la elemhi
iKirisiti la.

§ 5:12 Li zẹ Ika 15.22,40 * 5:13 Li zẹ Ika 12.12,25; 13.13; 15.37-39; iKolo 4.10; iFilẹ 24

Ebe onuzi-eva ni iPita O keke

¹ Mhemhe iSamọ iPita ni mhi khi oghumha ali aghiusomhi na keke oyi iJesu iKirisiti, mhi keke ebe ona ghi eni e mholi irudunga nabi oyi anye ni o mu eloe, ni a rote angeli onete oyi Eshinegba ali iJesu iKirisiti Omiepfuese ro na we.

² Okhale ali opfomhe o ka khi oye rote ilese ni a lese Eshinegba ali iJesu Onomhue oyawa.

Ulumhi ali uzemhi oyi Eshinegba

³ Itoto oyi Eshinegba o she ri emhikpa ni o ri awa ya ke la agbo irudunga na awa, irari khi awa lese oni o ri ufumhi ali onete oyoli ti awa mama egbe. ⁴ Eni ekpabo eniemhi ena o ro rue isomhopfa ni e mu eloe ni o shobo na awa. Ini a bhale ya e khi irari eni isomhopfa ena awa me asha na pfue epfua ni o la oghumhe emhi agbo, ni awa mholi okemhi shi agbo oyi Eshinegba.

⁵ Irarigho, roshaka ri ingeli enete ma irudunga oye, gbo ri ilese ma ingeli enete. ⁶ Ri igue-regbekia she egbe ma ilese, ri iregbemie ma igue-regbekia shi egbe, ri angeli irudunga ma iregbemie, ⁷ ri isomhelemhi-inyoghwo ma angeli irudunga, ri inono ma isomhelemhi inyoghwo. ⁸ Irari khi ini u mholi eni ingeli enana egbegbo, e ya re ke zaza, wa gbe akanya elemhi ilese ni u lese Onomhue iJesu iKirisiti. ⁹ Ama oni o da mholi eni ingeli ena ne, o ya me eke nuata, eri o ze alo, o she yele-a khi Eshinegba o she kpe khuese luw olamhe enedio-a pfuase.

¹⁰ Irarigho, inyoghwo-mhe, roshaka ni uzemhi ali ulumhi oye o migha egbegbo. Ini u wa ligho, waa ya tigbe do owe eke-a wekhi eri u ya de. ¹¹ Eghenge agho Eshinegba o ya

khueghie ode Omhese oyi Onomhue-a ne lo. Ikhi Onomhue na agboagbo Omiepfuese iJesu iKirisiti oyawa.

A ri esọ shi emini Ebe-no-pfuase o ngme

¹² Mhi ya ke yele e le eni ingme ena nya eghenge kpa. Ini a ririe kpe lese we, ni a migha gba elemhi igesikia ni a mholi ena. ¹³ Mhi lese khi o ti ni mhi yele e eni ingme ena nya le, ini mhi da kie la agbo. ¹⁴ IJesu iKirisiti Onomhue oyawa o she ro li khashe mhe khi ogbele eyemhe ea ke bu, khi mhi kele ya ghua. ¹⁵ Mhi ya roshaka ri ingme ena nya shi e odalo ni a ke sato o, ini mhi so ukhokho gbe.

Eni e ri ukpelo me ufumhi oyi iKirisiti

¹⁶ Oa khi okhe egbholi anye regbenga gue ingme inyenegbe bhale oniemhi oyi iJesu Onomhue ye e. Alo eyanye anye ro me ufumhi oyoli. ¹⁷ Anye la agho ni Eshinegba ita o ro ri ufumhi ali ekpe na li, ni uruli oyi Eshinegba o ro rote otughunu ni o ge nyanyanya ngme, ni oo, "Omimhe ni mhi nono ingme oyoli na, o ma ghole mhe." ¹⁸ Eri anye suo khi oni ungememhi o rote idane ngme tiemhile, abi anye ro nu oli la ukhomhi ute no pfuase.*

¹⁹ Igho anye li mholi iregbenga shi usomhi ni emekeguele e guele, khi egbegbo lo. O ma a ti e egbe ini a ri esọ shi oni ungememhi, itobo khi eri o li abi akpa ni o la alo ebili e ge nyagha, ramhi ni ogbe o ro maghie alo-a, ni imeke oyi ukpetata na obili-atso o ro ge shi udu o ye. ²⁰ Ozukhomhi oni ungememhi khi, a lese khi ungememhi ameguele okhoghuo o ro rote ilese oyi omekeguele okhoghuo bhale. ²¹ Irari khi ungememhi ameguele okhoghuo o ro imelemhi oyi ogbo bhale ghue, ama Ayemhe-no-pfuase o la egbo egbe gbe akanya rewe gue usomhi oyi Eshinegba le.

* **1:18** Li ze iMat 17.1-5; iMak 9.2-7; iLuk 9.28-35

2

Ena Osese ęgbhọli ali epfua oyewe

¹ Abi emekeguele eyi ęgbhọli e ke li la iteva eyi ęgbọ iZireni, ighọ esese ęgbhọli e ya li la ę iteva. E ya tsua osese ęgbhọli ni ọọ yese ęgbọ-a lasele ke sese ęgbọ, e ga kie Onomhue ni ọ de we, e ya ri epfua ni o kele ghi egbewe. ² Ighọ ebubu ę e li ya deba ode omama eyi itsebo eyewe, e ri omama shishi oni ode igesikia oyi iKirisiti-a. ³ E ya ri emhi ituegbe rue okhe ęgbhọli lasele gueye ę, ni e ro me asha di ę mie ikpagho. Eshinegba ọ she so we ezọ se agboagbo, epfua oyewe o migha khe we ode.

⁴ Irari khi ini Eshinegba ọa kese igeni le abi e ro lamhe deba Eshinegba, ama ọ ku we lo ilimhi iriere, ọ ri iweghe ge we abo pfino kulo alo ebili migha khe ogbele iso-ezo. ⁵ Ini Eshinegba ọa pfuese agbo onodio, ama ọ ri ochikpho oniemhi pfuse oni agbo olamhe-a, se ni iNoa ni ọọ tse abo igue ngeli ali apfoli oshilua.* ⁶ Ini Eshinegba ọ pfa ezọ mu iSodomu ali iGomora, khi ọ ri erali tose we ni e de emue-a, ni ọ rewe rielle irokhokho abi o ya li ęgbọ ni ęa mhọli Eshinegba egbe,† ⁷ ni ọ ro pfuese iLoti, omose ni ọ gue ngeli, ni ęgbọ ena umhasuo-eso e ri ingeli ebe nase ayemhe.‡ ⁸ Eri oni omose ọna ipfuase onana ọ vie oya elemhi ayemhe oyoli eghenge kpa shi ingeli okholo ni ọọ me ali ni ọọ gbolo suo. ⁹ Ini o khi ighọ, Onomhue ọ lese abi ọ lie tsumhi ęgbọ eyoli elemhi imhesebino, ali ọ gbo li lese abi ọ li ya pfi ęgbọ okholo lo anasemhe ramhi ogbele iso ezọ. ¹⁰ Tete ęgbọ ni e deba oghuemhe idiegbe oyewe ni e ri ukpeloe gbe omhese oyi Eshinegba.

E mhọli igbedu obe ali ititiegbe. Ulishi ọa ya mu we ni e ro ri unu ghi igeni ro yese we-a. ¹¹ Ama abotseku khia khi eni igeni ena e mhọli ekpabo dose eni esese ęgbhọli ena, ęa ya yese we-a khaso Onomhue. ¹² Eri eni ęgbọ ena ęę pfi unu-a shi emini ęa lese udi

oli. Eri e li abi elamhako ni ęa mhọli ęgbhali ni a bia, ni a mu ę gbolo le tse. Ighọ e li ya pfua abi elamhako. ¹³ Opfuse a ro ya fali we ota shi ode opfuse ni weweghuo e be na egbewe. Idobie ele oguota gboo, ęę bino khi o khi agbo ilili, ni o ya khuese idiegbe oyewe. ęgbọ ebe e khi itobo khi ini e nu ę le eminale inono kugbe egho, eri e kiele ę ngeli angeli efiala. ¹⁴ Alo efiala eyi okia, e ze shi ukhomhi, ikpotso ni e ya yemhe shi we ọ, e kia bino alo. Okiamhi olamhe ni ọọ gbe we ọa tigbe ę mhọli ukpese. ęgbọ ni udu oyewe ọa sheshe ęę di kulo igha olamhe. E she wena emhi ituegbe shi udu. Elemhi itse eyi Eshinegba e la kia. ¹⁵ E she da egbewe ode lase, e wase ode oyewe-a. E she deba ode oyi iBelamu omi iBeo vu ni ọ mhọli ukpoko shi ukpagho ni ọ ya mie shi onobe ilili. ¹⁶ Ni akphere ọ dese shi angeli olamhe. Akphere ni o khia khi ọa kpe mhọli ungmehi ọgbọ shi unu, ni ọ ri uruli ọgbọ nu iBelamu ngme shi angeli ujili.§

¹⁷ Eri ęgbọ ena e li abi oke ni o khakha-a, ali uza ni o bi abi amę ni akpekpeli o pfiolo irarogbe kua. Eshinegba ọ she rielle ilimhi iriere shi eke ę khe we ni e la me osoli. ¹⁸ Eri ęę ngme ingmemhi itono obọ udu, ali ingmemhi ni e violo, ro re ęgbọ sato oghuemhe idiegbe oyewe, ni e ba di we nyene egbe je olamhe. Ikhi ęgbọ ni e lese rote ifuabo eyi ęgbọ ni e la agbo ęgbhọli pfue. ¹⁹ E shobo epfua na we, ama wewe ni e shi oni obọ onana, e khi ighumha angeli epfua. Irari khi oghumha ọgbọ ọ khi shi emini o da mhese na ayemhe oyoli. ²⁰ Irari khi, ini ęgbọ e she da rote oyese ni o la agbo pfue ne itobo khi e lese iJesu iKirisiti Onomhue, ni e ro gbo ri egbewe na emhi agbo geno ne, ikpukhokho oyewe o ke kholo dose igbaekele oyewe. ²¹ O kha tine ini ęa bie kpe lese ode ipfuase oyi Eshinegba lo, khi e lese oli se, e tigbe so ukhokho gbe ode ipfuase oyi Eshinegba ni a ro na we. ²² Emini ọ li we o rokhase khi

* 2:5 Li ze Igbae 6.1-7.24 † 2:6 Li ze Igbae 19.24 ‡ 2:7 Li ze Igbae 19.1-16 § 2:16 Li ze iNoba 22.4-35

ekpita ona khi igesikia lo, ni oo,
 “Awá o mu egbe nyene
 gbo ya le ekpa
 ni o kpa shi eke.
 Agulu ni a kpe khuşe-a se,
 o gbo mu egbe nyene
 je igboló ya pfue.”*

3

Onomhue o nyene egbe e bhale

¹ Emolemhe, ebe onuzi-eva ni mhi keke e ghi e na, eri mhi ri ebe eva ena ya guise e le ali ni a ro mhóli isamhi eni e te ode. ² Asato ingmemhi ni emekeguele ni e pfuse e ngme ni o she tесе, ali omhese ni Onomhue Omiepfuese oyawa o mhese rote obó ighiusomhi na kee eyawa.

³ Onodode, a lese khi ogbele ni e kpukhokho, egbo ni e ri ungmehi oyi Eshinegba a li egia e ya lasele. Ee li egia ee rielee oghuemhe idiegebe oyewe.* ⁴ E ya ke lie, “Ighe ibhale ni o shobo khi loyi ya bhale mena? Abi ititawa e te ghuloa, emhikpa e kiele e je odalo abi e li rote igbaekele agbo la o.” ⁵ Eri e famhi roli shi ie-eso-a, khi rote ungmehi oyi Eshinegba a te ma idane, ni a ro gbo rote ameri amema eke agbo.† ⁶ Ama, eni amema ena a gbo ro ri ochikpho pfuse egbo na agbo onodio-a.‡ ⁷ Ama agbo ali idane ni e kie lae ogbe-namo, Eghiele oyi Eshinegba a ro rewe migha rewe e khe opfuse oyi erali. Eri a ze we obó o khe ogbele iguezo ni a ro ya pfuse egbo okholo-a.

⁸ Emolemhe, a khi yele emhi oghuo-a khi, eri ogbeleghuo o li abi ogbele agbele, ogbele agbele o li abi ogbeleghuo ukpeloe oyi Eshinegba.§* ⁹ Oa khi eri Eshinegba o ti egbe e je ukhokho shi emini o ro shobo, abi egbo eghuo e lie sa khi ini emhi oo ti eke eri o wu eke-a egho. Eri o mema mhóli irabomudu na e, itobo khi oa

nono ni ogbokhoghuo o pfua, ama ni ogbokpa o te agbo olamhe mu nyene.

¹⁰ Ama eri ogbele oyi Onomhue o ya bhale abi ibhale oyi oghiató. Oni ogbele, eri idane o ya ri okeke oniemhi kele-a udemhija. Erali oniemhi o daghie emini e la idane nya kua. Eke ali emhikpa ni e lae e kala-a.†

¹¹ Aborokhia khi a ya lina pfuse emhi nya ena, uwali egbo enabise a kha ke fe khi? A kha ke la agbo ipfuse ali agbo Eshinegba, ¹² abi a li ri eloe shi eke e khe ogbele oyi Eshinegba, ni awa ke rielee emini o ya roli bhale pia, ali ogbele ni a ya ri erali pfuse idane-a erali oniemhi o daghie emini e la idane-a nyaa. ¹³ Ama emini Eshinegba o ro shobo, awa migha a khe, ikhi iloghie ali eke agbo onogbo, ni o khi apfe igue-ngeli.‡

¹⁴ Irarigho, ee emole mhe, abi a li ri eloe shi eke e khe oni ogbele ena, a ze ni a bhale ya e e shi ingeli ni ea mhóli ichimhi ali umhaguekia, ali a la opfome. ¹⁵ Ri oli shi udu khi irabomudu ni Onomhue o mhóli na awa, khi, ni o ba ri eghenge na awa mhóli imiepfuese lo, ezeze abi inyoghuo awa ipolu o kpe li keke oli shi ebe ghi e abi Eshinegba o li ri oni ilisingme na li. ¹⁶ Ina o kie lie keke oli shi ebe, ini o da a ngme eni ingmemhi ena ne. Ebe ni o keke e tsua ingme eghuo ni e lolo e munu irolo-ogbo-eso, ni egbo ni ea mhóli ilese ali igesikia e kholo e manó, abi e lie khi ma ingmemhi elese ni e la Ebe-no-pfuse ni o ya ri epfua ghi we.

¹⁷ Irarigho, emolemhe, abi a ke ro lese onana egho, a mu egbe e ini a khi ya deba ode egholi oyi egbo ena umhasuo-eso, ini a khi rote iguemigha oye e de. ¹⁸ Ama mena awa ke fu shi okhale ali ilese ni awa lese Onomhue Omiepfuese oyawa ikhi iJesu iKirisiti. Lóli a ri Ufumhi a na agboagbo. Atse!

* 2:22 Li ze Ekpi 26.11 * 3:3 Li ze iJu 18 † 3:5 Li ze Igbae 1.6-9 ‡ 3:6 Li ze Igbae 7.11 § 3:8

Emini a ri onana ngme khi Eshinegba oa deba eghenge gbe akanya. * 3:8 Li ze Iwolo 90.4 † 3:10 Li ze iMat 24.43; iLuk 12.39; 1 iTesa 5.2; Iro 16.15 ‡ 3:13 Li ze Aza 65.17; 66.22; Iro 21.1

Ebe onodode ni IJonni O keke

Ungmemhi ni o mholi agbo

¹ Anye keke ungmehi oyi oni o ri agbo o na ogbo ghi e, oni o rote igbaekele la o. Anye she suo oli, anye ri alo eyi anye me oli, anye bino oli, anye gbo ri abo eyi anye ti oli.* ² Abi oni o ri agbo o na ogbo ona o ro feli lasele, anye me oli, anye gbo li pfi otsele shi oni agbo na agboagbo ona. Loli o nu Ita la, ni a rokhase anye.† ³ Emini anye me ni anye suo, anye gbo lie gueye e, ishegho ni awa kugbe nu Ita ali Omi oli iJesu iKirisiti la. ⁴ Eri anye keke ona ni ogheloye oyawa o gba pfo.

Okiali elemhi akpa

⁵ Onana khi usomhi ni anye rote obo oyi Omi oli suo, ni anye gue e ye e khi, Eshinegba khi akpa, obili okhoghuo o fe la li egbe kpa. ⁶ Awa kha guele khi awa nu oli la kugbe ni awa ro kie la elemhi alo ebili e kia, egbholi awa lo, awa aa la agbo igesikia. ⁷ Ama ini awa la elemhi akpa a kia, abi loli oli la elemhi akpa, ona o rokhase khi awa nu oli la kugbe, ishegho o lia eyi iJesu Omi oli, e khuese awa olamhe-a pfuase. ⁸ Ini awa guele khi awa aa mholi olamhe, egbawa awa a di, awa aa mholi igesikia. ⁹ Ama ini awa zono olamhe eyawa ye Eshinegba ni o ri igesikia riele emhikpa; oni oo riele emini o te ode o khi, o ya ri olamhe eyawa topfa awa, o khuese awa umha-pfuase egbe-a nya. ¹⁰ Ini awa e khi awa aa lamhe, eri awa ri Eshinegba mele olo-egbholi-a. Ungmemhi oyoli o la agbo oyawa.

2

IKirisiti, okpaghiobo oyawa

¹ Eniye eyemhe, ee mhi keke ebe ona ghi, ini a khi lamhe. Ama, ini a bhale ya e khi ogbokhoghuo o lamhe,

awa mholi oni o nu Ita a ngme khe awa shi eke. Loli khi iJesu iKirisiti oni o pfuase. ² Loli o khi iluasobo ni a ro shishi olamhe eyawa-a, o a khi eyawa tse ama olamhe eyi egbo kpa.

³ Ini awa ri omhese eyoli e gbe akanya, loli awa ro ya lese gboo khi awa lese oli. ⁴ Eni lie khi wewe e lese oli ni ea ri omhese eyoli e gbe akanya, elo-egbhue e khi, ea mholi igesikia. ⁵ Ama onini o da ri ungmehi oyoli da gbe akanya ne, inono oyi Eshinegba o gba shi oli egbe. Ina awa li ya lese khi awa ali Eshinegba khi oghuo awa khi. ⁶ Eni e da lie khi wewe e kugbe Eshinegba o ne, e mema ya ke ngeli abi iJesu iKirisiti o lie ngeli.

Ushi onogbo

⁷ Emole mhe, o a khi omhese olese mhi keke e ghi e, ama onodi o lo, ikhi oni a rote igbaekele ro na e. Oni omhese onodi ona o khi oni usomhi ni a she kpe suo.* ⁸ Aboriekhi igbo, omhese onogbo mhi keke e ghi e, irari khi a me igesikia oyi oni omhese ona iJesu egbe, a gbo me oli agbo oye. Itobo khi obili o she e kalaa, oni akpa oyi igesikia o she e ge. ⁹ Onini o da lie khi loli la elemhi akpa ni oo biselemhi inyoghuo oli ne, elemhi alo obili o kie la. ¹⁰ Onini o da nono ingme oyi inyoghuo oli ne, elemhi akpa o la, emhikhoghuo o a la li egbe ni o roli ya khi owe. ¹¹ Ama onini o da biselemhi inyoghuo oli ne, alo obili o la, alo obili o la kia gasa. O a lese obini oo je, irari khi obili o she zuse oli alo.

¹² Mhi keke ebe ona ghi e eniye, itobo khi a she ri olamhe topfa e itobo eva oyi iKirisiti.

¹³ Mhi keke ebe ona ghi e, ee ita, itobo khi a she lese oli, oni o rote igbaekele la o.

Mhi keke ebe ona ghi e ozele, itobo khi a she mu Oni o khi Ogbo-obe o le.

Mhi keke ebe ghi e eniye, itobo khi a she lese oni Ita.

¹⁴ Mhi keke ebe ghi e, ee ita, itobo khi a she lese oli,

* 1:1 Li ze iJon 1.1 † 1:2 Li ze iJon 1.14 * 2:7 Li ze iJon 13.34

oni o rōte igbaekele la o.
 Mhi keke ebe ona ghi e ezele,
 itobọ khi a mhọli ekpabọ,
 ali khi ungmehi
 oyi Eshinegba o la
 elemhi oye e,
 ali khi a she mu
 Oni o khi Ogbọ-obe o le.

Agbọ ona o khi ghọle e dọse

¹⁵ Agbọ ona o khi ghọle e dọse, wẹkhi emhikhoghuo ni e la o. Ini ogbokhoghuo o mhọli oghuẹmhe na agbọ, inono oyi Ita o la agbọ oyọli.
¹⁶ Irari emhikpa ni e la elemhi agbọ, ni e khi, oghuẹmhe olamhe idiegbe, emini ukpeloe o viẹ shi, ali itipfuabọ-nga shi emini o mhọli ali ni o dobe e riẹle. Okhoghuo ena nya ẹa rōte obọ oyi Ita bhale, ama agbọ ona e te bhale.
¹⁷ Oni agbọ ona ali emini e la o ni ẹẹ ghọle egbọ e she e dọse, ama eni e riẹle oghuẹmhe oyi Eshinegba e ya la o agbọagbọ.

Eni ẹẹ khọli iKirisiti

¹⁸ Eniye, ukpese agbọ o she ti bhale! A she gueye e khi oni o khọli Omiepfuese o ya bhale, memena eni ẹẹ khọli Omiepfuese ebubu e she bhale agbọ. Onana awa rọ ya lese khi ukpese agbọ o she ti bhale. ¹⁹ Eni egbọ ena ẹa mema kie kpẹ khi eyawa, lọli o zẹ khi e rōte awa iteva vu. Ini e kie kpẹ khi eyawa lọ, e kha migha. Ama eri uvumhi oyewe o rokhasẹ khi ẹa ku ma awa o.

²⁰ Ama Omiepfuese, Oni o pfuase o she zẹ e, irarigho a she lese igesikia.
²¹ Oa khi itobọ khi aa lese igesikia mhi rọ keke ebe ona ghi e, ama itobọ khi a lese igesikia, a gbo lese khi egbhọli o rōte igesikia a lasele.

²² Mena, oghuo o khi olo-egbhue? Oni o o khi iJesu o khi oni Omiepfuese, lọli o khi Obe vule shi Omiepfuese o, lọli o kie Ita ali Omọ. ²³ Aa me ogbokhoghuo ni o kie Omọ ni o mhọli Ita. Oni o da mie-obọ shi Omọ o, o li mhọli Ita.

²⁴ Zobe ni emini u rōte eke suo o kie le egbe. Ini o ligho kie le egbe, u

ya li kie nu oni Omọ ali Ita la kugbe.
²⁵ Emini o shobo na wa na, ikhi agbọ na agbọagbọ.

²⁶ Ingme eyi egbọ eni e nono ni wewe e yese e da ode mhi keke e ghi e. ²⁷ Ama ee oye e, ekpabọ Ayemhe no pfuase ni a mie, o kie la e egbe, irarigho, aa ke khi eni a sese. Ama eri Ayemhe oyoli oo sese e emhikpa, ikhi emini e khi igesikia ni ẹa khi egbhọli. A ri osese oyi Ayemhe ke gbe akanya, a kie nu oli la kugbe.

Imi Eshinegba

²⁸ Mena, eniye, a kie kugbe oli o. Ishegho ini o feli lasele, awa mhọli igbedu ni omama o mu awa odalo oyoli, ini o nyene egbe bhale.

²⁹ Ini u lese khi iKirisiti khi oni o migha shi ipfuase o khi, lese khi oni o riẹle emini e te ode Omi Eshinegba o khi.

3

¹ A bino abi inono ni Ita awa o nono awa o li fu ramhi, ni a rọ bhale ya e khi aa lu awa imi Eshinegba! Ni o khia khi igho awa khi! Emini o zẹ khi egbọ na agbọ ẹa lese awa khi, ẹa lese Eshinegba.* ² Emole mhe, imi Eshinegba awa khi, ama, awa aa lese ne, abi awa ya li, ama awa lese khi ini iKirisiti o lasele, awa ya li abi loli, irari khi awa ya me oli abi o li tee.
³ Ogbokpa ni o da mhọli irudushi ona ne, oo mhọli oni oghuẹmhe ni o rọ khi oni o pfuase abi iKirisiti o li pfuase.

⁴ Onini o da lamhe ne, eri o gbe ushi oyi Eshinegba-a, irari khi olamhe, igbushi oyi Eshinegba-a o khi. ⁵ Ama u lese khi eri iKirisiti o bhale ni o ya rue olamhe eyawa vu, ali khi olamhe o la li egbe.† ⁶ Irarigho, ogbokpa ni o nu oli la kugbe, o ya lamhe ke le. Onini o kie da la olamhe ne, o a fe me oli ghue wẹkhi eri o lese oli.

⁷ Eniye, a khi zẹ ni ogbokhoghuo o di e ya de ode-a. Oni o da riẹle emini o te ode ne, o pfuase, ezeze abi iKirisiti o li pfuase. ⁸ Onini o da riẹle emhi olamhe

* 3:1 Li zẹ iJon 1.12 † 3:5 Li zẹ iJon 1.29

ne, oyi Okphaghie o khi. Irari khi te-
eke vu, okphaghie o te e lamhe. Emini
o ze ni Omi Eshinegba o ro feli bhale
khi, ni o ro me asha pfueche ikanya
eyi okphaghie-a. ⁹ Ogbokpa ni o da khi
Omi Eshinegba o ya lamhe, irari khi
ukpamhi oyi Eshinegba o la li egbe, ea
ya lamhe irari khi Eshinegba o khi Ita
we. ¹⁰ Onana o ri ikhioda shi iteva imi
Eshinegba ali imi Okphaghie. Enieni ea
da rielle emini o te ode ne ali ni ea
mholi inono na egboese ne, ea khi imi
Eshinegba.

A nono ingme oyi egbe e

¹¹ Onana o khi usomhi ni a rote
eke suo. Ikhi, awa nono ingme oyi
egbe awa.† ¹² Khi li abi iKeni ni o
khi oyi Ona Okholo, ni o gbe Ebeli
inyoghwo oli-a. Elo o ze ni iKeni o
ro gbe oli-a? Irari khi emini oni
iKeni oo rielle, ea gbe akanya, ama
emini inyoghwo oli oo rielle e khi eni
e pfuase.§ ¹³ Irarigho, o khi sha e
abo, inyoghwo-mhe eni emose ali eni
ikpotso, ini egbo na agbo ea ti el-
emhi e. ¹⁴ Awa lese khi awa she te
eghuli lasela je agbo, itobo khi awa
nono ingme oyi inyoghwo awa. Onini
oa da mholi inono ne, elemhi eghuli
o kie la.* ¹⁵ Onini o da biselemhi
inyoghwo oli ne, ogbo-ugbeli o khi. U
lese khi ogbo-ugbeli oa mholi agbo oyi
Eshinegba shi agbo oyoli.

¹⁶ Ina awa lie lese emini inono o
khi. Eri iJesu iKirisiti o ri agbo oyoli
bhale, ni e pfuse-a, shi itobo oyawa.
Awa kha li rue agbo oyawa li shi
eke na inyoghwo awa. ¹⁷ Ini ogbo o
mholi epfue, ni o ro me khi inyoghwo
oli o mholi emini o to oli, ni oa ro
mholi ilelemhi na li, see o li dobe ya
lie khi loli mholi inono oyi Eshinegba?
¹⁸ Eniye, a khi ze ni awa ri ung-
memhi ali elemhi ke rielle inono, ama
awa ri irielle ali igesikia ke ri inono
khasa. ¹⁹ Ini awa nono ingme oyi
egboese, awa lese khi igesikia awa la
kia, awa mholi udu opfomhe odalo oyi
Eshinegba. ²⁰ Abi eni e miesuo, ini udu

oyawa o pfa ezọ mu awa, awa lese
khi Eshinegba o fu dose udu oyawa, ali
khi o lese emhikpa. ²¹ Irarigho, emole
mhe, ini udu oyawa oa da pfa ezọ mu
awa ne, loli awa roo mholi igbedu
odalo oyi Eshinegba. ²² Emiemini awa
da mhila kpa, awa te obọ oyoli ya mie
oli, itobo khi awa ri ishi eyoli e gbe
akanya ali khi awa a rielle emini e
ghole oli. ²³ Emini o mhese na awa
khi, awa mie Omi oli iJesu iKirisiti
suo, ali awa nono ingme oyi egbe,
ezeze abi iKirisiti o li mhese na awa.†
²⁴ Eni e ri omhese oyi Eshinegba a
gbe akanya, eri wewe ali Eshinegba
e ga kugbe, Eshinegba o li kugbe we
o. Itobo Ayemhe ni Eshinegba o ro
na awa, awa ro lese khi awa kugbe
Eshinegba o.

4

Ke mu Iyemhe fe bino

¹ Emole mhe, a khi mie shi iyemhe
nya o, ama mu we fe bino ni a me
ini obọ oyi Eshinegba e te bhale. Irari
khi emekeguele eyi egbholi ebubu e
she fie lasela shi agbo ona. ² Ina a
li ya lese ini Ayemhe oyi Eshinegba lo:
Ayemhe nya ni o da lama khi iJesu
iKirisiti o she bhale abi ogbo ne, oyi
Eshinegba lo. ³ Ama ayemhe nya ni
oa da mie-obọ shi iJesu o ne, oa rote
obọ oyi Eshinegba bhale. Onana o
khi ayemhe oyi oni o kholi Omiepfuese,
ni a suo khi oo bhale, o she ga la
elemhi agbo memena. ⁴ Ama enayi
Eshinegba a khi, imi mhe, a she gbo
mu emekeguele eyi egbholi o le, irari
khi Ayemhe ni o la e egbe o fu dose oyi
oni o la elemhi agbo. ⁵ Elemhi agbo
eni emekeguele eyi egbholi egho e
rote lasela, ingmemhi agbo ee ngme,
irarigho egbo agbo e ro mie shi emini
ee ngme. ⁶ Ama enayi Eshinegba awa
khi. Onini o da lese Eshinegba, loli o ri
eso o shi emini anye e ngme. Oni oa
da khi oyi Eshinegba ne, oa ya ri eso
shi emini anye e ngme. Ina awa lie

‡ 3:11 Li ze iJon 13.34 § 3:12 Li ze Igbae 4.8
15.12,17

* 3:14 Li ze iJon 5.24 † 3:23 Li ze iJon 13.34;

leşe ikhiḵda ni o la Ayemḵe igesikia ali ayemḵe eḵbhḵli.

Eshineḵba inono o khi

⁷ Emḵle mḵe, a ze ni awa nono ingme egbe, irari khi obḵ oyi Eshineḵba inono o te bhale. Oni ḵ da mhḵli inono, Eshineḵba ḵ khi itali ali khi ḵ leşe Eshineḵba. ⁸ Oḵbḵ ni ḵa da mhḵli inono ne, ḵa leşe Eshineḵba, irari khi Eshineḵba khi inono. ⁹ Eri Eshineḵba ḵ ri Omi ḵli ḵtuḵghuo kpe ni ḵ ghie bhale agbḵ rḵ ri inono ni ḵ mhḵli na awa khase, ini awa a rḵte obḵ oyḵli mhḵli agbḵ. ¹⁰ Onana o khi egbegbi inono, ḵa khia khi eri awa nono ingme oyi Eshineḵba, ama eri ḵ nono ingme oyawa, ḵli o ze ni ḵ rḵ ghie Omi ḵli bhale ni ḵ rḵ luase obo rḵ shishi olamḵe eyawa. ¹¹ Emḵle mḵe, ini o khia khi ina Eshineḵba ḵ li nono awa, awa li nono ingme egbe awa. ¹² Oḵbḵkhḵghuo ḵa me Eshineḵba ghue, ama ini awa nono ingme egbe awa, Eshineḵba ḵ la agbḵ oyawa, ali khi, inono oyḵli ḵḵ gbe akanya ni ḵ nono ni ḵli gbe agbḵ oyawa.*

¹³ Awa ga leşe khi Eshineḵba ḵ la agbḵ oyawa, irari khi ḵ she ri Ayemḵe oyḵli na awa. ¹⁴ Ali khi awa me, awa gbo pfi ḵtselḵ khi Ita ḵ ghie Omi ḵli ni ḵ rḵ khi Omiepfuese oyi agbḵ. ¹⁵ Ini ḵḵbḵkhḵghuo ḵ mie shi ḵ khi Omi Eshineḵba iJesu ḵ khi, Eshineḵba ḵ la agbḵ oyḵli, ḵli ḵ li la elemhi Eshineḵba ¹⁶ Isheghḵ, awa leşe, awa gbo mie shi inono ni Eshineḵba ḵ mhḵli na awa.

Inono Eshineḵba ḵ khi, eni e la agbḵ inono e nu Eshineḵba la kugbe, Eshineḵba ḵ li nu we la kugbe. ¹⁷ Ina inono oyḵli o ḵe gbe akanya ni ḵ nono ni ḵli gbe agbḵ oyawa, ni awa rḵ mhḵli igbedu ogbeḵ iguezo, irari khi eri awa li abi ḵli ekagbḵ ona. ¹⁸ Ulishi ḵa la inono. Ama eri inono ni o gba pfo, ḵḵ khu ulishi fiḵ, irari khi eri eḵbḵ eḵ na ulishi Eshineḵba itobḵ khi ḵ ya na we osoli. Oni ḵḵ na ulishi ḵa gba pfo elemhi inono.

¹⁹ Eri awa mhḵli inono, itobḵ khi ḵli ḵ kpe nono ingme oyawa. ²⁰ Ini ḵḵbḵkhḵghuo ḵḵ ḵe, “Mhi nono ingme oyi Eshineḵba,” ama ḵ kiele e biselemhi inyḵghuo ḵli, ḵloḵgbhue ḵ khi. Irari khi ḵḵbḵ ni ḵa da nono ingme oyi inyḵghuo ḵli ni ḵḵ me ḵloe, ḵa doḵe ya nono ingme oyi Eshineḵba ni ḵa me ḵloe ghue. ²¹ Omḵese ni iKirisiti ḵ rḵ na awa na: Eni e nono ingme oyi Eshineḵba nya, e mema li nono ingme oyi inyḵghuo we.

5

Imuḵle ni awa mu agbḵ o le

¹ Onini ḵ da mie shi ḵ ne khi iJesu ḵ khi onni iKirisiti Omiepfuese, Omi Eshineḵba ḵ khi, Onini ḵ da nono ingme oyi Ita ne, ḵ li nono ingme oyi omi ḵli. ² Abi awa ḵe leşe khi awa nono ingme oyi imi Eshineḵba khi, ini awa nono ingme oyi Eshineḵba, ni awa gbo rḵ ri omḵese oyḵli gbe akanya. ³ Ini awa nono ingme oyi Eshineḵba egbegbḵ, awa mema ya ri omḵese oyḵli gbe akanya. Ama omḵese eyḵli ea ya mu unu iroḵbe-akanya.* ⁴ Itobḵ khi ḵḵbḵkpa ni Eshineḵba ḵ bia, ḵli ḵ doḵe ya mu agbḵ ḵ le, irudunga oyawa o khi oni imuḵle. ⁵ Oḵghuo ḵ doḵe mu agbḵ ḵḵ le? Se ni ḵḵbḵ ni ḵ miesuo khi, iJesu khi Omi Eshineḵba.

⁶ Ona khi iJesu iKirisiti ni ḵ bhale, rḵte iri-amḵ-batazi, ali rḵte ḵlia ikushieḵe abi ḵ rḵ ghua. ḵa khi rḵte amḵ tse, ama li shi ḵlia ni ḵ ku shi eḵe abi ḵ rḵ ghua. Ayemḵe ḵ pfi ḵtselḵ shi ḵ, irari khi onni Ayemḵe oyi igesikia ḵ. ⁷ Irari khi ḵtselḵ ese e la ḵ. ⁸ Ayemḵe, amḵ, ali ḵlia. Eni ḵtselḵ ese ena unu oḵghuo ee ngme. ⁹ ḵtselḵ oyi agbḵ awa mie e suo, ama ḵtselḵ oyi Eshineḵba ḵ toto ne. ḵ she pfi ḵtselḵ shi ingme oyi Omi ḵli ¹⁰ Irarighḵ, ḵḵbḵkpa ni ḵ mie Omi Eshineḵba suo nya, ḵ mhḵli ḵtselḵ onana shi udu oyḵli. Ama onni ḵa mie Eshineḵba suo, eri ḵ rḵli shi ḵlo-ḵbhḵli, itobḵ khi ḵa mie shi emini Eshineḵba ḵ ngme shi ingme oyi Omi ḵli. ¹¹ Oni ḵtselḵ o khi Eshineḵba ḵ she ri agbḵ na

* 4:12 Li ze iḵḵn 1.18 * 5:3 Li ze iḵḵn 14.15 † 5:11 Li ze iḵḵn 3.36

agbọagbọ na awa. Oni agbọ ona o la obọ oyi Omi ọli.† ¹² Irarigho, oni o da kugbe Omi Eshinẹgba o ne, loli o mhọli oni agbọ oyi Eshinẹgba ona. Oni o da kugbe Omi Eshinẹgba o ne, o a mhọli agbọ oyi Eshinẹgba.

¹³ Mhi she keke emhikpa shi elemhi ebe ona ghi e, ni a mie iJesu Omi Eshinẹgba suo, ni a ro mhọli ọli shi udu khi a mhọli agbọ oyi Eshinẹgba.

¹⁴ Igbe-udu ni awa a mhọli ini awa la odalo oyi Eshinẹgba a so iromhi khi, awa lese khi eghẹghẹ kpa ni awa ro mhila li emhikhoghuo abi o ghole ọli shi, eri oo suo awa o. ¹⁵ Irarigho, abi awa ro da lese khi oo suo awa ini awa da mhila emhi ne, awa lese khi awa she mhọli emini awa mhila li.

¹⁶ Ini ogbokhoghuo o me khi inyoghuo ọli oo lamhe olamhe ni o a ri eghuli gbe ogbo, o lema na li, khi Eshinẹgba ya ri agbo nali. Eni olamhe oyewe e khi olamhe ni ea ri eghuli gbe ogbo mhia ngme. Olamhe o la o ni o ri eghuli e gbe ogbo. Oa khi olamhe eghoghoho mhi e a lema shi.

¹⁷ Umha-gueli kpa, olamhe o khi. Ama olamhe o la o ni o a ya ri eghuli gbe ogbo. ¹⁸ Awa lese khi oni Eshinẹgba o bia, o a ya lamhe olamhe, irari khi eri Omi Eshinẹgba o khukhu ọli, ini Okphaghi e o khi dobe li ọli onobe.

¹⁹ Awa lese khi imi Eshinẹgba awa khi, ali khi Okphaghi e o mhes e na egbo nya ni ea lese Eshinẹgba. ²⁰ Awa gbo lese khi Omi Eshinẹgba o she bhale elemhi agbo, ali khi o she ri ilese ni awa ro lese oni egbegbi Eshinẹgba. Ali khi awa kugbe oni Eshinẹgba ni o khi igesikia o, igho awa gbo li kugbe iJesu iKirisiti ni o khi Omi ọli o. Lolighuo kpe o khi egbegbi Eshinẹgba, ali oni agbo na agbọagbọ. ²¹ Eniye eyemhe, a mu egbe e. A khi mhọli emini e ku e ali ilitsa gbe.

Ebe onuzi-eva ni IJonni O keke

¹ Mhemhe ogbhali na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo mhia keke ebe ona ghi e.

Yeye okpotso ni Eshinegba o ze ali imi e, ni mhi nono ingme oyewe mhi keke oli ghi. Oa khi mhemheghuo tse mhi nono ingme oyee, li shi eni e lese igesikia. ² Eri anye nono ingme oyee, itobog igesikia ni o la anye egbe, ni o kie ya la anye egbe agbogbo. ³ Mhi lema Eshinegba Ita ali iJesu iKirisiti Omioli e ri okhale ali ilelemhi ali opfomhe na awa elemhi igesikia ali inono.

⁴ Egbe ma mu mhe gba abi mhi ro suo ingme oyi imi e eghuo, ni e la angeli ode oyi Eshinegba, ni ee rielle emini e ghole Ita. ⁵ Irarigho, nokpotso, onana oa khi omhese onogbo ni mhia yele e le, ama oni awa rote eke lese lo. Eri mhi awa nono ingme egbe awa.* ⁶ Inono ni mhia ngme khi awa mema ya ke ri omhese oyi Eshinegba gbe akanya. Oni omhese abi ee nya a she li suo li rote eke vu khi, ee nya a mema la angeli inono.

⁷ Ebubu egbo ni e di egbo e she lasela shi asha kpa elemhi agbo, ni ee lie khi iJesu iKirisiti oa li abi ogbo li bhale agbo. Egbo enana nya, egbo elo-egbhue e khi, e gbo khi eni ee kholi Omiepfuese. ⁸ Irarigho, a mu egbe e ini emini awa gbe akanya a shi o khi de awa oba-a, ama ni awa khi eni a somhopfa gba pfo.

⁹ Mhi gueye e khi onini oa da mu emini iKirisiti o sese mhue, ni o da o, oa mholi Eshinegba. Ama onini o da mu emini iKirisiti o sese mhue ne, o mholi Eshinegba Ita ali Omioli. ¹⁰ Irarigho, ini ogbokhoghuo o bhale debe ni o ro tsua osese olese ni oa khi onana bhale, khi ze oli lo owa oyee le, khi ga fe mholi ikpaghiobo shi oli oni osese. ¹¹ Onini o da mholi ikpaghiobo

shi oni ogbo ogoghogho osese ne, eri o kugbe oli o, ni e ga rielle oni okhola.

Ungmemhi ni o kpukhokho

¹² Mhi ga mholi emhi ebubu ni mhi kha keke ghi e, ama mhi aa nono ni mhi keke we shi ebe. Eri mhi ya ri ochoghogho bhale ya bino e, ishegho ni awa me egbe imi-alo nu egbe ngme. Ni oghelle oyawa o vo. ¹³ Imi inyoghue ni okpotso ni Eshinegba o ze, ee tse.

* 1:5 Li ze iJon 13.34; 15.12,17

Ebe onuzi-ese ni Iḵṇi O keke

¹ Mhemhe ni mhi khi ogbhali.*

Mhia keke ebe ona ghi omole mhe iGayusi ni mhi nono ingme oyoli egbegbo.

² Omole mhe, mhi so iromhi ne, Eshinegba o ka re ze, ali emhikpa e ke je odalo ne onete abi ayemhe oye o lie je odalo shi o. ³ Egbe ma mu mhe gba abi eni anye ga miesuo eghuo e ro bhale ya bino anye, ni e ro guele khi u ma mu igesikia mhu e ali khi u kiele e ngeli angeli igesikia. ⁴ Emhese ea la o ni o remhe e ghele, abine khi ini mhi suo khi imi mhe e la angeli igesikia.

⁵ Omole mhe, u ga ri igesikia ri ele emhi ebubu ro kpaghie inyoghwo awa ni awa ga miesuo obo, abi e ririe khi epfese. ⁶ Eni egbo e she gue ingme inono oye ye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la akana. Kpekpe kpaghie we obo ni e dobe ri oni okiali ke je odalo abi o li ghole Eshinegba. ⁷ Itobo oni Eva ona, e ro vu oni okiali ona, ni o khia khi ea lama mie eni ea mie Eshinegba suo ikpaghiobo. ⁸ Irarigho, awa egbo eyi iKirisiti, awa khi eni e mema ya kpaghie eni egbo eghoghwo obo, ni awa kugbe we o gbe oni akanya, shi igesikia.

⁹ Mhi kpe keke ebe ghi igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la eoli oye, ama iDiofisi ni o kie kpe ligho nono ni loli ralo na eni igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo, o la lama ri emini mhi gueye oli gbe akanya. ¹⁰ Irarigho, mhi kha bhale, mhi ya guele emini o ri ele le gboo. Abi o lie gue anye ezoo, ni o lie ki eno egbholi ma anye. Ogho o ga bu oli, ama o ga gbo lama mie apfowa ni awa ga miesuo. Eri o ga khu egbo ni e nono ni wewe e mie we shi owa ya fie igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo.

¹¹ Omole mhe khi ke khonya angeli obe, ama khonya eminete. Oni o da ri ele eminete ne, Omi Eshinegba o khi. Onini o da ri ele onobe, o la lese Eshinegba.

¹² Ogbokpa oo ngme onete oyi iDemetiriusi. Egbegbi angeli igesikia oyoli o gbo pfi otsele na li. Anye gbo ri otsele oyanye ma o. A lese khi otsele oyanye khi igesikia o khi.

Otse ni o kpukhokho

¹³ Emhi ebubu e la o ni mhi kha keke ghi e, ama mhi aa nono ni mhi keke we shi ebe. ¹⁴ Mhi sa khi mhi ya kele bhale ya me, ni awa me egbe imialo nu egbe ngme. ¹⁵ Opfomhe o ka nu e la. Emole e ni e la oola, ee tse e. Kpekpe tse emole anye nya ni e la oobo, otuoghwo.

* 1:1 Li ze Ika 19.29; iRom 16.23; 1 iQori 1.14

Ebe ni iJudu O keke

¹ Mhẹmhe iJudu ni mhia ga iJesu iKirisiti, ni mhi gbo khi inyoghuo iJemhisi mhi keke ebe ona.*

Eni Eshinegba Ita o ze, ni o nono ingme oyewe, ni a ri akhukhu oyi iJesu iKirisiti khukhu, mhi keke oli ghi.

² Ilemhi ali opfomhe ali inono ni e gbeku o, e ka khi oyeye.

Epfua oyi egbo esese egbholi

³ Emole mhe ni awa ga a ga Eshinegba, o mema ghole mhe ni mhi keke ingme imiepfuese ni awa mholi shi ebe ghi e, ni mhi ro me khi o mu egbe ne ni mhi ri ebe ya ri udu shi e o, ni a dobe gbelighi shi oni irudunga ni Eshinegba o ro nga egbo eyoli obogbo kpa. ⁴ Oni irudunga o she la okhena, irari khi egbo ni ea ya na ulishi Eshinegba e she kuma awa o ni awa aa lese. Eni e mu ilelemhi oyi Eshinegba nyene, khi eri o ri eghenge na we e ro ke li itsebo. E kie iJesu iKirisiti ni o khi Oga ali Onomhue oyawa. O she tese ni Ebe-no-pfuase o ro kpe te eke ngme oli khi eni e ya pfua ele iguezo e khi.

⁵ Irari khi ini a ririe kpe kie lese ena nya, mhi kie gbolo e yele e le khi Onomhue o rue egbo eyoli rote eke iJipiti lasele, ama, elelese, o pfuse eni ea lama miesuo ni e la we iteva-a.† ⁶ A sato khi igeni ni ea mu omhese ni a ro na we mhue, ni e lase ashini a re we shi-a. Eri o rewe shi obili, o ri iweghe na agboagbo ge we, o rewe e ke iguezo ona ogbele ni o fune ni a la ya pfuse we a. ⁷ A sato khi igho egbo iSodomu ali iGomora ali eni e la eoli ni e mama we e li i ngeli, ni e ro ku abo lo itsebo ali ighue ebe imumu. Eri a na we osoli na agboagbo, ro re

we riele irokhokho, ro tse agua ye egbo kpa.‡

⁸ Igho eni egbo ena, e li la elena ni o rewe lamhe ri ichimhi mu egbe we, e ri ukpelo gbe omhese oyi Eshinegba, e tigbe gbo me igeni na idane bie.

⁹ Egbegbi ageni ni o fune nya ni a lu iMakieni oa fe gbudu ri ungmehi imebie pfueche Okphaghe-a, abi e ro ke olimhi oyi iMosisi, ama eri o lese lie, "Onomhue o kie e."§ ¹⁰ Ama eri eni egbo ena e kie pfi itsue e manya egbo shi emini ea ririe lese udi oli. Eri e li abi elamhako ni ea ya sa. Angeli obe oyewe o ze ni e ro pfua. ¹¹ Epfua e ya pfua! Ode oyi iKeni e rote, eri itobo ukpagho ri egbewe ni ode ni oa gbe akanya de abi oni iBelamu o riele. E nga engo, abi iKora o li nga engo, ni o ro li pfua.* ¹² Egbo ukhimhi elemhi e khi ini e nu e la ukue ni a la le eminale inono. E ri umha a na omama ali ulishi, e ro nu e a le eminale. Egbewe tse, e so eminale e shi idi. Eri e li abi uza ni akpekpeli o tsua kia. Eri e li abi era okase ni ea ya mo idumhi, ni a vu a pfia, e khakha. ¹³ Eri angeli oyewe o ri egbe a kase abi ofulu oke oniemhi ni akpekpeli oo tsughuse. Eri e li abi ikpetata ni e kele-a, ni Eshinegba o ri obili ni o limhi shi eke e ke agboagbo.

¹⁴ Agbhotu ishilua, Enoki o khi ini a rote Adamu leli oli, ayemhe o ro ngme ingme angme-shi-ekere oyi egbo ena, ni o la lie, "Ghe khi Onomhue oo bhale, loli ali igeni agbele agbele eni e pfuase eyoli, ¹⁵ ni o ro bhale ya gue ogbokpa ezoo, ni o ro pfa ezoo mu egbo ebe nya shi ingeli ebe ni e ri ode obe ngeli, ali ingmemhi ebe ni e toto ni egbo ebe e ngme deba li." ¹⁶ Egbo awolo ali eni ee me umha-gueli oyi ogbo e khi, oguemehe obe oyi egbewe e deba, e ri unu e nyano ifele shi osomhi ro ti egbewe nga. E ri ikhomhi ako e titi egbo, ini o ba me asha ti we egbe.

Itse-agua ali Ude

* **1:1** Li ze iMat 13.55; iMak 6.3 † **1:5** Li ze Okiali 12.51; iNoba 14.29-30 ‡ **1:7** Li ze Igbae 19.1-24 § **1:9** Li ze iDan 10.13,21; 12.1; Iro 12.7; iDeut 34.6; iZaka 3.2 * **1:11** Li ze Igbae 4.3-8; iNoba 22.1-35; 16.1-35

17 Ama emọle mhe, a sato em-
ini ighiusomhi na kee eyi iKirisiti
Onomhue e ngme shi eke. 18 Ee gueye
e khi, “Ogbele ikpukhokho, egbo ni
e ri egbo e li egia, ni e ya ke deba
oghuheme ebe eyewe e ya la o.”† 19 Eni
egbo ena ee pfi okemhi shi e iteva.
Isamhi agbo, ni udu oyewe o gueye
we, ee deba. Ee mhọli Ayemhe oyi
Eshinegba.

20 Ama ee emọle mhe, a ke sese egbe
e ode irudunga ni o pfuase. A ke
lema elemhi Ayemhe-no-pfuase 21 A la
elemhi inono oyi Eshinegba abi a li
migha a khe ilelemhi oyi iJesu iKirisiti
Onomhue oyawa ni o re e bhale agbo
na agboagbo.

22 Le elemhi eni e mhue akhokhomhe
shi irudunga oyewe. 23 Tsumhi egbo
ni ee nono ni wewe e mie iwali ose
egbholi suo abine khi u wa ti ogbo
erali lasele, lelemhi egboese ni e nono
ikpaghiobo. Ama mu egbe e ini e khi
yese li de pfilo olamhe eyewe.‡

Iromhi ikuẹghie

24-25 Awa ri ikuẹghie na Eshinegba
Otsumhi oyawa itobo iJesu iKirisiti
Onomhue oyi awa! Loli o dobe ya mu
e mhọli ini u khi de, ni o re pfuase,
re e ghele odalo oyoli ni o mhọli
ufumhi. Eshinegba, lolighuo o fute ni
a ri ufumhi, ekpe, ekpabo ali omhese
e na, neni a me igbaekele agbo, ghe
memena, ali agboagbo. Atse.

† 1:18 Li ze 2 iPit 3.3 ‡ 1:23 Abi a li keke ona shi elemhi iGiriki khi. ‘Khi mhọli emini u ri itsua ni idiegbe olamhe e ri ichimhi a mu li.’

Irokhase Ni iJoni o keke

Ikhueghie ungmehi-a

¹ Ebe ona a keke imekeguele oyi iJesu iKirisiti shi ni Eshinegba o ro nali ni e khi emini a ya me ni ode o ke ne, ni o rote obo oyi agheni rokhase iJoni oni oo ga oyoli. ² IJoni o pfi otsele shi emhi nya ni o me ni o khi ungmehi oyi Eshinegba ali otsele oyi iJesu iKirisiti. ³ Ikhivose o khi na ogbo ni o ya ze ingmemhi eyi imeguele ena, ikhivose o li ya khi na ogbo ni o suo we, ali oni o ri emini a keke shi o gbe akanya, irari khi oni egheghe ni a ro ya me eni emhi enana nya o she ti bhale. ⁴ IJoni o ri otse ghi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ishilua ni e la eke Esha.

Okhale ali opfome o ka khi oye rote obo oyoli, Oni o khi loli, ni o kie kpe khi loli, ni o kie gbo ya bhale. Iyemhe ishilua ni e migha odalo ukpekhomhi oyoli e li e tse e.* ⁵ Li shi iJesu iKirisiti ni o khi otsele ona igesikia, oni o te odode mu eghuli o le, ni o mheshe na ighie na agbo, o li ri otse ghi e.†

Loli ni o nono ingme oyawa, ni o ri o lia eyoli rue awa olamhe eyawa le, ⁶ o she ri awa khi ighie ali ekpodalougamhi eyi Eshinegba ni e ke ga Eshinegba oyoli ali itali. Ufumhi ali ekpabo e khi eyoli agboagbo ya je agboagbo! Atse.‡

⁷ A ghe i, o ya la
elemhi otughunu
ke bhale,
ukpeloe nya e ya me oli,
ghe egbo ni e sono li iwere.
Egbo nya na eke agbo
e ya vie oya irari oyoli.
Igho o ya li! Atse.§

⁸ “Mhemhe mhi khi Aafa ali Omega.” Eshinegba Onomhue Nofune nya o ngme gho, Oni o khi loli, ni o kie kpe khi loli, ali ni o ya bhale.*

Oni o li abi Omi ogbo

⁹ Mhemhe iJoni ni mhi khi inyoghwo e ni awa ga me osoli, ni awa ga mholi obo shi omheshe ali ni awa kuegbea regbemie itobo iJesu. Abi mhi ro la eke ni i la iteva oke oniemhi ni a lu iPatimosi irari ungmehi oyi Eshinegba ali otsele oyi iJesu. ¹⁰ Ayemhe o tiemhile shi mhe o ogbele oyi Onomhue, mhi suo uruli na leghe nabi akala ukhokho oyemhe. ¹¹ Oni uruli oo, “Keke emini u me shi ebe, ni u rue oli ghi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ishilua eni e la eoli Efesosi, ali iSimirina ali iPagamu ali iTiatira ali iSadisi ali iFiladefia ali iLaodisha.” ¹² Mhi mu egbe nyene ni mhi me uruli ni o nu mhe e ngme. Abi mhi ro nyene egbe, mhi me ikhuli igolu ishilua ni a ri ikpa ru e nga. ¹³ Ifui eni ikhuli ni a ri akpa ru e nga, mhi me ogbo, “Ni o li abi Omi Ogbo.”† O so itsua na dogo ni e ramhi oli imekene awe, ni o ri ugbhogbho igolu mu aye. ¹⁴ Ukhomhi ali itsu eyoli ee pfuase abi afuolu, ee pfuase pepere abi otughunu opfopfo, ikpamhi alo eyoli e li abi elemhi erali. ¹⁵ Awe eyoli e ge nyagha abi akhuli ide. Uruli oyoli oo de limhilimhi abi ikhoshe oyi utumhi oke nofune ni o rote ikhomhi eche tu e tiemhile.‡§ ¹⁶ Obita oyoli o mu ikpetata ishilua mhue, itakobi ozalo eva o rote unu oyoli lasele. Alo eyoli e ga nyanyanya abi ovo o khueghie unu-a. ¹⁷ Abi mhi ro me oli, mhi de yeshi oli awe abi oni o she ghu-a. Ama o ri obita oyoli nga mhe egbe, oo mhe, “Khi na ulishi, mhemhe mhi khi Onodode ni mhi khi oni o kpe ukhokho.* ¹⁸ Mhemhe mhi khi Oni o la agbo, Mhi kpe ghua, ghe khe khi

* **1:4** Li ze Okiali 3.14; Iro 4.5 † **1:5** Li ze Aza 55.4; Iwolo 89.27 ‡ **1:6** Li ze Okiali 19.6; Iro 5.10 § **1:7** Li ze iDan 7.13; iMat 24.30; iMak 13.26; iLuk 21.27; iTeza 4.17; iZaka 12.10; iJon 19.34,37 * **1:8** Li ze iRom 1.17; Iro 22.13; Okiali 3.14 † **1:13** Li ze iDan 7.13 ‡ **1:15** Li ze Ezik 1.24; 43.2 § **1:15** Li ze iDan 7.9; 10.6 * **1:17** Li ze Aza 44.6; 48.12; Iro 2.8; 22.13

mhi la agbo agboagbo. Mhi mu okpe eghuli ali ilimhi mhue obo.

¹⁹“Irarigho, keke emini u me, emini aa me mena, ali emini a ya me ini oo dene. ²⁰Osheli oyi ikpetata ishilua ni u me mhe obita ali ikhuli igolu ishilua ni a ri ikpa ru e nga na. Eni ikpetata ishilua wewe e khi eni igeni ena igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ishilua, eni ikhuli ikpa ishilua e khi igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ishilua.

2

Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo ena eoli Efesosi

¹“Keke enana ghi ageni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo ni o la eoli Efesosi: Enana e khi ingmemhi eyi oni o mu ikpetata ishilua mhue obita, ni oo kia ifuabo eyi ikhuli igolu ni a ri ikpa ru e nga. ²Mhi lese onete ni aa riele ali itotobo gbe akanya oye ali iregbemie oye e. Mhi lese khi aa ya so egbo okholo shi iteva oye e, ali khi a she mu egbo ni e lu egbewe ighiusomhi na kefe bino, a me khi egholi ee lo. ³A she mhue iregbemie, a ri egbe mie omunu irari eva oyemhe, aa ti egbe je ukhokho. ⁴Ama mhi mholi ona ya gue shi e egbe, khi a she kie inono ni a te eke mhue. ⁵A sato ashini a ti nga ramhi elemhi ayemhe ni a te de. A mu pfi, ni a riele emini a kpe te eke e riele gbo ke riele. Ini aa mu pfi, mhi ya bhale deba e ya wolo ikhuli ni a ri ikpa ru e nga eye e ashini e la le. ⁶Ama a mhue onete ona ni a riele. Eri angeli eyi egbo iNikolaita e kpare e, ni o khia khi e lili e kpare mhe. ⁷Oni o ze eso, o ro suo abi Ayemhe o gue e ye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya.* Oni o da mu o le ne, mhi ya lama na li ni o le ukpamhi oora oyi agbo ni o la Apfe oyi Eshinegba ni o la iloghie.

Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo ena eoli iSimirina

⁸“Keke enana ghi ageni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na eoli iSimirina.†

“Enana e khi ingmemhi eyi oni o ralo ni o gbo kpe ukhokho, ni o ghua ni o gbo bhale agbo. ⁹Mhi lese osoli ali umhamo oye, ama a mholi epfue. Mhi lese ungmehi opfueche ni egbo ni e lu egbewe iJu ni ea khi, e ro o pfueche e-a, no khia khi egbo owa ugamhi oyi okphaghe e khi. ¹⁰A khi na ulishi osoli ni oo bhale na e. A ghe i, okphaghe o ya pfi eghuo lo ogba ighumha ni a mu e fe bino, a ya nase e ogbele igbe. A mu irudunga oye mhue ramhi eghuli, eghenge agho, mhi ya ri arula oghie agbo na e. ¹¹Oni o ze eso, o ro suo abi Ayemhe o gue e ye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya. Oni o da mu o le ne, eghuli ni uzeva o ya ramhi oli egbe.‡

Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo ena eoli iPagamu

¹²“Keke ona ghi ageni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na iPagamu.

“Enana e khi ingmemhi eyi oni o mholi itakobi ozalo-eva ni o lolo e mu. ¹³Mhi lese ashini a la, ikhi ashini okphaghe o ri ukpekhomhi oyoli shi. Ama a kie mu eva oyemhe mhue. Aa kie irudunga ni a mholi na mhe. Gbo li shi eghenge oyi Atipasi, ni o khi otsele oyemhe ni o migha shi igesikia, ni a gbe-a shi ifu apfe oye ashini okphaghe o ngeli. ¹⁴Ama mhi mhue ikuku ingme shi e egbe. A mholi egbo eghuo iteva oye ni e mu osese oyi iBelamu mhue. Loli o sese oghie iBalaki o di egbo iZireni lo olamhe. Eri o gueye we e le eminale ni a ro luase obo na ikhumhi ali e ke ku itsebo. § ¹⁵Igho a gbo mhue egbo ni e mu osese oyi iNikolaita mhue. ¹⁶Irarigho, a mupfi. Ini o ya khi igho, mhi ya kele bhale ya ri itakobi ni o la mhe unu nu we kholi. ¹⁷Oni o ze eso o ro suo abi Ayemhe o gueye igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya. Onini o da mu o

* 2:7 Li ze Igbae 2.9; Iro 22.2; Ezik 28.13; 31.8 † 2:8 Li ze Aza 44.6; 48.12; Iro 1.17; 22.13 ‡ 2:11 Li ze Iro 20.14; 21.8 § 2:14 Li ze iNoba 22.5,7; 31.16; iDeut 23.4; iNoba 25.1-3

le, mhi ya ri ibuledi eghuo ni a ro sheli na li le. Mhi gbo li ya ri eche opfopfo na li ni a keke eva onogbo shi, ni ogbo okhoghuo o a lese, se ni ogbo ni o mie oni echeli.*

Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo ena eoli iTiatira

¹⁸ “Keke ona ghi agheni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na eoli iTiatira: Enana e khi ingmemhi eyi Omi Eshinegba ni o mhue ikpamhi alo ni e ge abi elemhi erali, ni awe eyoli e li abi ide. ¹⁹ Mhi lese ikanya eye e, abi a li mholi inono ali irudunga ali abi a li ga egbe e ali iregbemie ni a mholi. A gbolo e riele memena dose abi a te eke li. ²⁰ Ama mhi mhue ingme onana ni mhi ya gue shi e egbe. A mie oni okpotso iJezebe ogho lama, oni o lu egboli omekeguele. Rote ose se oyoli o te di eni ee ga eyemhe ya lo itsebo, ni e gbolo a le eminale ni a ro luase ikhumhi.† ²¹ Mhi she ri eghenge na li ni o ro mupfi lase itsebo eyoli le, ama o a ghole oli. ²² A ghe i, mhi ya ri ughuamhi pfi oli gbe she ukpho osoli, mhi ya pfi egbo ni e nu oli kia okia lo osoli, see ni e mupfi lase ode okholo oyoli le. ²³ Mhi ya ri eghuli gbe imioli, eghenge agho eni igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo e ya lese khi mheme khi oni oo bino udu ali isamhi eyi ogbo. Mhi ya fali e ota abi ogbogbo o li gbe.‡

²⁴ “Ama ee ni e kpole shi eoli iTiatira ni ea lama mu ose se eyi iJezebe mhue, ni aa lama wena owena eyi okphaghie ni ee lu osheli ni e limhi, mhi aa ya khi omhese olese nga e ike. ²⁵ A lese mu emini a mholi mhue obogbegbo ya ramhi ni mhi ro ya bhale. ²⁶ Oni o mu o le, ni o ri oghuemhe oyemhe gbe ya ramhi ukpese, mhi ya ri ishishi nali ke mhese shi. ²⁷ O ya ri akhuli mhue obogbegbo ke mhese na we, o ya guoghwo we-a abi a lie ma ekhe.§ ²⁸ O ya mholi afu onabi mhi rote obogbo oyi Itamhe mie.

Mhi gbo ri ukpetata anukpesumegie na eluzogbe na li.

²⁹ “Oni o ze eso, o ro suo abi Ayemhe o gueye eni igbaa nya oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo.

3

Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo ena eoli iSadisi

¹ “Keke ona ghi agheni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na eoli iSadisi.

“Enana e khi ingmemhi eyi oni o mu iyemhe ishilua eyi Eshinegba ali ikpetata ishilua mhue. Mhi lese ikanya eye e. A mholi eva onete abi ezeze khi a la agbo, ama eri a ghua. ² A guale ni a zese emini o kpogbo e le-a ni e nono ni e ghua. Irari khi mhi me ikanya eye e khi ea gba pfo odalo oyi Eshinegba oyemhe. ³ A ri itobogbo igho sato emini a she mie ni a suo, a ri oli gbe akanya, a mupfi. Ama ini aa da guale, mhi ya bhale abi oghiato, aa ya lese eghenge ni mhi ro ya bhale na e.* ⁴ Abi o kie li ena, a kie mhue egbo eghuo eoli iSadisi ni ea ri ichimhi mu itsua eyewe. E ya so itsua epfopfo nu mhe kia, irari khi e te o. ⁵ Oni o mu o le, igho o li ya so itsua epfopfo. Mhi aa ya shishi eva oyoli ebe ni a keke eva oyi eni e ya mholi agbo na agbogbo shi-a. Ama mhi ya ngme ingme oyoli le khasa itamhe ali igeni eyoli.† ⁶ Oni o ze eso, o ro suo emini Ayemhe o gueye eni igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo nya.

Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo ena eoli iFiladefia

⁷ “Keke ona ghi agheni na igbaa oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na eoli iFiladefia. Ena e khi ingmemhi eyi oni o pfuase, ni o khi igesikia, ni o mholi okpe oyi iDefidi. Oni o kha khueghie-a, ogbo o a la o ni o dobe ya khukhu, oni o kha khukhu, ogbo o a dobe khueghie-a.‡ ⁸ Mhi lese ikanya

* 2:17 Li ze Okiali 16.14-15; 16.33-34; iJon 6.48-50; Aza 62.2; 65.15 † 2:20 Li ze 1 Ighie 16.31; 2 Ighie 9.22,30 ‡ 2:23 Li ze Iwolo 7.9; iJere 17.10; Iwolo 62.12 § 2:27 Li ze Iwolo 2.8-9 * 3:3 Li ze iMat 24.43-44; iLuk 12.39-40; Iro 16.15 † 3:5 Li ze Okiali 32.32-33; Iwolo 69.28; Iro 20.12; iMat 10.32; iLuk 12.8 ‡ 3:7 Li ze Aza 22.22; iJobu 12.14

eye ẹ. A ghe i, mhi she khueghie ode-
a shi eke na ẹ, ni ogbo ọa dobe ya
khukhu. Mhi lese khi ukuku itoto a
mholi, abotseku khi igho, a kie ri ung-
memhi oyemhe ẹ gbe akanya, aa tigbe
kie eva oyemhe. ⁹ A ghe i, mhi ya ri eni
e la owa ugamhi oyi okphaghie ni ẹ lu
egbewe iju ni o khia khi egbholi ẹ lo,
bhale ya nyese ukhomhi shi ẹ ufuege
ni e lese khi mhi nono ingme oyee. §
¹⁰ Irari khi a ri omhese oyemhe gbe
akanya ni o gueye ẹ a ri irabomudu
ri egbe mie, mhi ya rue ẹ imufe le,
ni ọọ bhale eke agbo nya. Imufe ni
o ya mu egbo na agbo nya fe bino.
¹¹ Mhi ya keke bhale. Mu emini u
mholi mhue toto, ini ogbokhoghuo ọ
khi mie ẹ arula oghie oye. ¹² Oni ọ da
mu ọ le ne, mhi ya roli khi oche elemhi
Owa ugamhi oyi Eshinegba oyemhe.
Oa ya tigbe rote agho vu. Mhi ya
keke eva oyi Eshinegba oyemhe shi ọli
egbe, li shi eva oyi ẹoli oyi Eshinegba
oyemhe ni o khi iJerusalemu onogbo,
ni o rote Eghiele oyi Eshinegba oyemhe
ẹ tiemhile ali eva onogbo oyemhe.*
¹³ Oni ọ ze eso, ọ suo emini Ayemhe o
gue ẹ ye eni igbaa oyi eni e mie iJesu
iKirisiti suo nya.

*Ebe ni a keke ghi igba eni e miesuo
ena ẹoli iLaodisha*

¹⁴ “Keke ona li ghi ageni na igbaa
oyi eni e mie iJesu iKirisiti suo na ẹoli
iLaodisha. Enana e khi ingmemhi eyi
Atse, ni ọ khi otselẹ oni ọ ze ri egbe ẹ
nga, ni ọ khi igesikia, oni ọ mhese ẹ na
emini Eshinegba ọ ma nya. † ¹⁵ Mhi lese
ikanya eye ẹ khi, aa mhue utomhi
wekhi eri a pfo. O kha ti ini a khi
oghuo ọ lo. ¹⁶ Irarigho, itobo khi a
rimhe, ni aa ro to wekhi eri a pfo, mhi
ya rote unu oyemhe to ẹ pfa. ¹⁷ Irari
khi a lie, ‘Mhi pfue, mhi she ti epfue
ma, mhi aa ke mhue emini o to mhe.’
Ama aa lese khi egbo eyemhe a khi,
eni a vie osoli ẹ na, ena umhame, ni e
khi ezalo ali ebanoa. ¹⁸ Irarigho, mhia
ye ẹ ude ni a nu mhe de elomho ni a

ri erali nye-a ini a mele eni e pfue-
a, ni a mholi itsua epfopfo ni aa so,
ni a ro khukhu irumheba omama eye
ẹ. Ni mhi ri ogugu na ẹ vi shi alo
ni a ke me eke. ¹⁹ Egbo ni mhi nono
ingme oyewe, mhi ya dese, mhi gbo
sheshe we shi ode, irarigho a mhue
omuegbe ni a mu nyene. ‡ ²⁰ A ghe i!
Mhi migha ode mhia kpheli obo ọ, ini
ogbokhoghuo ọ suo uruli oyemhe ni ọ
ro khueghie-a na mhe, mhi ya lo le,
mhi nu ọli le, ọ nu mhe le. ²¹ Oni ọ
mu ọ le, mhi ya lama na li ni ọ nu
mhe shito ukpekhomhi oghie oyemhe,
ezeze abi mheme mhi li mu ọ le
ni mhi nu Itamhe shito ukpekhomhi
oghie oyoli. ²² Oni ọ ze eso, ọ ro suo
emini Ayemhe o gueye eni igbaa nya
eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo.”

4

Ugamhi na iloghie

¹ Abi mhi ro me ena dose se, mhi
ke gbo me imeke olese. Mhi me khi
ode o khueghie-a shi iloghie, mhi suo
khi uruli ni o kpe nu me mhe ngme
abi akala. Oo mhe, “Bhale odane
ana, khi mhi ya re kase emini a
ya me ini ena e dose se.” ² Utoghuo
kpe mhi la elemhi Ayemhe, mhi
me odalo oyemhe khi ukpekhomhi o
migha iloghie, khi ogbo ọ shito nga
ọ. ³ Oni ọ shito ọ, ọ li abi eche ni
oo ge ni a lu ijasipa ali ikaneliani.
Ogaji ni o li abi eche ughegbe ni a lu
emeradi o vi gase oni ukpekhomhi.*
⁴ Ikpekhomhi uye ali ene elese e la
gase oni ukpekhomhi. Egbhali uye
ogbo ali aane e shito eni ikpekhomhi.
E so itsua epfopfo, e rughu irula
oghie igolu shi ukhomhi. ⁵ Rote
oni ukpekhomhi oghie, inyamhisalo
ame ali ingmolo oyi akphala e te ọ
ọ lasele. Rote oni ukpekhomhi oghie
ikpa ishilua e lala ni e khi Ayemhe
ishilua eyi Eshinegba. † ⁶ Ali khi oni
ukpekhomhi khi emini o li abi oke

§ 3:9 Li ze Aza 49.23; 60.14; 43.4 * 3:12 Li ze Iro 21.2; Aza 62.2; 65.15 † 3:14 Li ze Ekpi 8.22
‡ 3:19 Li ze Ekpi 3.12; Iburu 12.6 * 4:3 Li ze Ezik 1.26-28; 10.1 † 4:5 Li ze Okiali 19.16; Iro 8.5;
11.19; 16.18; Ezik 1.13; Iro 1.4; iZaka 4.2

ighegbe oniemi o la odalo oli ni o pfuase ni a te e me eke gboo.

Elamhako aane ni e mhuẹ ayemhe ni e ze alo gasẹ egbe odalo ali ukhokho, e le gasẹ oni ukpekhomhi oghie roli shi iteva. ⁷ Emini o mhuẹ ayemhe onodode o li abi idu, onuzava o li abi ena, onuzase o ze alo abi ogbo, onuzi-aane o li abi akpa odegbe ni o o fiala.† ⁸ Eni elamhako aane ena e mholi ipfua esesa esesa, e mholi ikpamhi alo gasẹ idiegbe, li ghe elemhi ipfua eyewe, Ele oguota ali ele iyose ẹa tigbe e yemhe-a, eri e lese lie, “Ipfuase, ipfuase, ipfuase

khi Eshinegba Onomhuẹ
Nofune nya,

Oni o khi loli,
ni o kie kpe khi loli,
ali ni o ya bhale.”§

⁹ Ini eni elamhako aane egho e da ri ufumhi ali ekpe ali ikphemhi na oni o shito oni ukpekhomhi oghie ne, ni o la o a le ele na agbogbo, ¹⁰ eni egbhali uye ogbo ali aane egho, e de ya yeshi na oni o shito oni ukpekhomhi, e ri kphemhi na oni la o a le ele na agbogbo. E gueghie irula eghiele eyewe shi eke odalo oni ukpekhomhi oghie, ee lie.

¹¹ “U te o Onomhuẹ ali
Eshinegba oyanye,
Ni o mie ufumhi
ali ekpe ali ekpabo,
Irari khi yeye u ma emhikpa.
Oghumhe oye u ro ma we,
loli e gbo ro la o abi a li ma we.”

5

Ebe ali Omi Osumha

¹ Mhi ke gbo me oni o shito oni ukpekhomhi oghie khi o mu ebe ni a keke emhi shi odalo oli ali ukhokho oli mhuẹ obita. A ri erueli rote asha ishilua to oli ma.* ² Mhi me ageni ni o fune ni o tsesẹ ngme leghe o o lie, “Oghuo o ya dobe maghie eni erueli oni ebe-a?” ³ Ama ogbokhoghuo o a la

iloghie, wekhi eke agbo, wekhi ikpoke na agbo, ni o dobe khueghie oni ebe-a, ukeneta khi eri o dobe ya bino elemhi oni ebe. ⁴ Mhi vie egbegbo irari khi aa me ogbo ni o te o ni o ya khueghie oni ebe-a wekhi ni o bino elemhi oli. ⁵ Otuoghuo eni egbhali egho o o mhe, “Khi ke vie! Ghe khe, Odumhi na unuekpe oyi iJuda, Omiami iDefidi o she mu o le. O dobe ya khueghie oni ebe-a ali erueli ishilua eyoli.”†

⁶ Igho mhi me khi Omi Osumha khi o migha odalo oyi oni ukpekhomhi oghie ni elamhako aane egho, ali eni egbhali e gasẹ. O li abine khi a she kpe gbe oli-a. O ze ekphali ishilua ali ikpamhi alo ishilua ni e khi Ayemhe ishilua eyi Eshinegba ni o she ghie je eke agbo nya.† ⁷ Oni omi osumha o le ya rue oni ebe obita oyi oni o shito oni ukpekhomhi oghie. ⁸ Abi o ro rue oni ebe se, eni elamhako aane egho ali egbhali uye ogbo ali aane, e de yeshi odalo oyi oni Omi osumha. Wewe nya ogbogbo o mu ẹa mholi obo ali itasa igolu ni ituale afu ẹra ni a tose e vo, ni e khi iromhi ni eni Eshinegba o she pfa na e so.§ ⁹ E to uwolo onogbo, e lie,

“U te oni o rue oni ebe,
u gbo te oni o ya maghie
erueli ni a ro ma o-a,
Irari khi a gbe-a,
U ri o lia eye de egbo
na Eshinegba,
egbo ni e rote agbo nya bhale
rote unuekpe nya ali
emuẹ ododa ali egbo ododa nya.*

¹⁰ U rewe mele ighie
ali ekpodalo-ugamhi ni e ga
Eshinegba oyawa-a.

E ya la agbo ke mhesẹ.”†

¹¹ Mhi bino mhi suo iruli eyi igeni ebubu ni e ramhi igbele ali idududu. E le gasẹ oni ukpekhomhi oghie ali elamhako egho ali eni egbhali.† ¹² E ri ukpokpomhi uruli i to uwolo, e lie, “Oni o te o Omi osumha

‡ 4:7 Li ze Ezik 1.22,5-10; 10.14 § 4:8 Li ze Ezik 1.18; 10.12; Aza 6.2-3 * 5:1 Li ze Ezik 2.9-10; Aza 29.11 † 5:5 Li ze Igbae 49.9; Aza 11.1,10 ‡ 5:6 Li ze Aza 53.7; iZaka 4.10 § 5:8 Li ze Iwolo 141.2

* 5:9 Li ze Iwolo 33.3; 98.1; Aza 42.10 † 5:10 Li ze Okiali 19.6; Iro 1.6 ‡ 5:11 Li ze iDan 7.10

ni a gbe-a o khi,
ni o mie ekpabo ali epfue
ali ilasingme ali itoto,
ali ekpe ali ufumhi
ali ikuęghie!”

¹³ Mhi tigbe suo khi emhikpa ni a
ma na iloghie ali ekę agbo ali ikpọke
na agbo ali ena okę oniemhi ali emini
e lao elemhi o! ni nya khi e to uwolo, eę
lie,

“Oni o shito oni ukpekhomhi
ali Omi osumha,
Ikuęghie ali ekpe
ali ufumhi ali ekpabo,
e khi eyeę, rote
agboagbo ya je agboagbo!”

¹⁴ Eni elamhako aane egho e li, “Atse,”
eni egbhali egho, e de yeshi, e ga li.

6

Eni eruęli

¹ Mhi tokpe bino abi oni Omi Osumha o ro maghie eruęli onodode elemhi eni eruęli ishilua-a. Mhi suo khi oghuo eni elamhako egho o ngme abi uruli akphala, o o li, “Bhale!” ² Mhi bino, ghe achi opfopfo odalo oyemhe khe! Omoşe ni o nga li o mu usheli mhue, a ri arula oghie na li, o nga oni achi ya fie abi okhọli-okhue ni o khọli mu o le ni o gbo vu ya khọli mu o le.*

³ Abi oni Omi Osumha o ro maghie eruęli onuzi-eva-a, mhi suo khi elamhako onuzava o ngme, o o li, “Bhale!” ⁴ Mhi me khi achi olese ni o o yile nyoghọ o fie lasese. A ri afu na oni o nga li ni o ro rue opfomhe ekę agbo-a, ni o ro ri egbo ke gbolo egbe we-a. A ri ogbhorọ oniemhi na li.†

⁵ Abi oni Omi Osumha o ro maghie eruęli onuzi-ese-a, mhi suo khi elamhako onuzi-aase o ngme, o o li, “Bhale!” Mhi bino, ghe achi obishi odalo oyemhe khe! Oni o nga li o mu emini a ro o mhese ukhomhi oyi emhi.‡ ⁶ Mhi suo khi emini o li abi uruli o la elemhi ifuabo oyi eni elamhako aane egho ngme, o o lie,

“Ifata ogbeleghuo a ri ago oghuo oyi ado e de, idiakpala ese oyi okpa, o li migha shi ifata ogbeleghuo. Khi yese oili olivu-a ali onyo!”

⁷ Abi oni Omi Osumha o ro maghie eruęli onuzi-ene-a, mhi suo khi uruli oyi elamhako onuzi-aane o o li, “Bhale!”

⁸ Igho mhi me achi ni o li abi oni o ya ghu-a. Oni o nga li a lui Eghuli, ali eghiele ilimhi oo deba li udidi, a ri afu na we ni e ro ri ogbhorọ ali okiamhi ali ighuamhi ali elamhako okhena gbolo egbo iku akemhishi asha ene egbo na ekę agbo-a.§

⁹ Abi oni Omi Osumha o ro maghie eruęli onuzi-ishe-a, mhi me iyemhe eyi egbo na gbolo-a irari ungmehi oyi Eshinegba ali otsese ni e mu mhue ufui oni atete. ¹⁰ Ee vie leghe, e lie, “Onomhue ni o khi ona ipfuase ali igesikia, eghęghę onoghuo u ro ya gue egbo na agbo ezọ, ni u ro ya ye okhue o!ia eyi anye obọ oyewe na anye?”

¹¹ Eghęghę agho, a ri itsua epfopfo na we. A gueye we e migha ne ukuku o, ramhi eghęghę ni eni eę ga nabi wewe etuangme ni a nono ni a li gbolo-a e ro ya gba. Ezeze abi a li gbolo wewe-a.

¹² Mhi bino abi o li khueghie eruęli onuzi-esesa-a. Ukpokpomhi ekę o kulue. Ovọ o bishi-a abi ode abuma ni a ri iriria elamhi do. Uki nya o yile-a abi o!ia.* ¹³ Ikpetata na idane e deno kule ekę abi ikpamhi okhua-eni ni ea yile ne e lie de kule ini akpekpeli ni o ze o jighise we. ¹⁴ Irarogbe o khili ode-a abi a lie khili ighelę ekę-a. Ite nya ali ekę ni e la iteva okę, a rue we ashini e la le.†‡

¹⁵ Eghęghę agho, ighie na ekę agbo ali ekhemhue ali idenomọ okhọli ali eni e mhọli epfue ali eni e mhọli ekpabo ali ogbokpa ali ighumha ali eni ea khi ighumha, e na ya sheli ifui irui ali eche na ite.§ ¹⁶ Ee vie lu ite ali eche oniemhi, e lie we, “A de mu anye ni a ri anye sheli eloe oyi oni o shito oni ukpekhomhi oghie ali ofu oyi oni

* **6:2** Li ze iZaka 1.8; 6.3,6 † **6:4** Li ze iZaka 1.8; 6.2 ‡ **6:5** Li ze iZaka 6.2,6 § **6:8** Li ze Ezik 14.21 * **6:12** Li ze Iro 11.13; 16.18; Aza 13.10; iJoę 2.10,31; 3.15; iMat 24.29; iMak 13.24-25; iLuk 21.25 † **6:14** Li ze Iro 16.20 ‡ **6:14** Li ze Aza 34.4 § **6:15** Li ze Aza 2.19,21 * **6:16** Li ze Osia 10.8; iLuk 23.30

Omi Osumha!* 17 Irari khi ogbele ofu oniemi oyi Eshinegba o she ramhi ni o ro ya tiemhile shi we o, oghuo o dobe ya migha?"†

7

Egbo agbele egbhueshilua ali ene (144,000) ni a shi otele

1 Ona o dose se, mhi ke gbo me khi igeni aane e migha iguabo enenene na eke agbo. E mu akpekpeli enenene na iguabo eke agbo gba ini akpekpeli o khi ke li eke agbo, we ukhomhi oke oniemi we eera.* 2 Igho mhi ke me ageni olese khi o rote obini ovo o te e ngale lasele, o tsua akhuli ni a ro o shi emhi otele oyi Eshinegba ni o la agbo. O ri uruli na leghe lu eni igeni aane egho ni a ri ekpabo na ni e ro yese eke ali oke oniemi-a. 3 Oo we, "A khi yese eke-a we oke oniemi we eera, se khi awa shi otele shi eni ee ga eyi Eshinegba alukpo se."† 4 Igho mhi suo khi eni a rote elemhi edeli eyi iZireni nya shi otele, e ya khi egbo agbele egbhueshilua ali ene (144,000).

5 A rote unuekpe oyi iJuda, shi otele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000). A rote unuekpe oyi iRubeni, shi otele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000). A rote unuekpe oyi iGadi, shi otele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000).

6 A rote unuekpe oyi iAsha, shi otele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000). A rote unuekpe oyi iNafutali, shi otele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000). A rote unuekpe oyi iManase, shi otele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000).

7 A rote unuekpe oyi iSamu, shi otele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000). A rote unuekpe oyi iLiva, shi otele shi egbo

agbele igbeva egbe (12,000).

A rote unuekpe oyi iSaka, shi otele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000).

8 A rote unuekpe oyi iZebulo, shi otele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000).

A rote unuekpe oyi iJosefu, shi otele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000).

A rote unuekpe oyi iBejami, shi otele shi egbo agbele igbeva egbe (12,000).

9 Ona o dose se, mhi bino, ghe ebubu egbo ni ogbokhoghuo oa dobe ya leli khe! Ishishi khi ishishi ali unuekpe nya ali egbo ali emue ododa e te bhale. Igho e migha odalo oyi oni ukpekhomhi oghie, e migha odalo oyi oni Omi Osumha, e sono itsua epfopfo, e muno eyamhi mholi abo. 10 E tses leghe, e lie.

"Eshinegba oni o shito

oni ukpekhomhi oghie,

O mholi ekpabo

ni o ro mie egbo eyoli pfuese,

igho li khi oni Omi Osumha."

11 Igeni nya e migha gase oni ukpekhomhi oghie, ali eni egbhali ali elamhako aane e de ta alo mu eke odalo oni ukpekhomhi oghie e ga Eshinegba. 12 E lie,

"Atse!

Ikuoghi ali ufumhi,

ali egbe ali

ikphemhi ali ekpe,

ali ekpabo ali itoto,

e khi eyi Eshinegba oyawa,

ele na agbo agbo.

Atse!"

13 Igho ogbhali oghuo elemhi we o nu mhe ngme o mhe, "Eghuo egho e khi ni e sono itsua epfopfo? U lese obini e te bhale?"

14 Mhie oli, "Oga, ye ye u ya lese."‡

Oo mhe, "Ena e khi eni e pfue oni ukpokpomhi ajilimhe, e she pfue itsua eyewe-a, e ri oia eyi oni Omi Osumha rewe pfuse. 15 Irarigho, "E ro migha odalo

† 6:17 Li ze iJo 2.11; iMala 3.2 * 7:1 Li ze iJere 49.36; iDan 7.2; iZaka 6.5 † 7:3 Li ze Ezik 9.4,6

‡ 7:14 Li ze iDan 12.1; iMat 24.21; iMak 13.19

ukpekhomhi oghie
oyi Eshinegba.

Ni e la
elemhi Owa oyi Eshinegba oyoli
ke ga li ele oguota ali eliyose.
Oni o shito oni
ukpekhomhi oghie oyoli,
o ya ri okholo oyoli
khukhu we.

¹⁶ Okiamhi o a ke
gbo ya gbe we ghue,
wekhi okiam o ke ya gbe we
ghue.

A ya khukhu we ovọ erere,
o a ke tose we ghue. §

¹⁷ Irari khi oni Omi Osumha
ni o migha odalo oni
ukpekhomhi oghie,
o ya ri eloe ke khu we.
O rewe je oke ame
ni o ri agbo a na ogbo.
Eshinegba o ya shishi we amevie alo-
a.”*

8

Erueli onuzi-ishilua

¹ Abi oni Omi Osumha o ro maghie
erue onuzi-ishilua-a, iloghie o kekake
elemhi iminiti uye ali igbe.

² Igho mhi me igeni oshilua ni ee
migha odalo oyi Eshinegba, khi a ri
ikala ishilua na we.

³ Ageni olese o bhale ya migha atete.
O tsua ilolo oyi elomho. A ri afu ituale
ne e bu na li ni o ya tose, gbo li shi
iromhi ni eni Eshinegba o she pfa na
e so. O la oni atete elomho ni o la oni
eghiele tose we.* ⁴ Ewoli eyi oni ituale
afu era ni aa tose ali iromhi eyi eni
Eshinegba o she pfa na, e rote obọ oyi
oni ageni nga idane deba Eshinegba.

⁵ Igho oni ageni o rue oni ilolo, o we
erali ni e la ukhomhi oni atete vo o. O
pfi oli tiemhi eke agbo, igho ikphala
e de, ali ingmolo, ali inyamhise alo
ame, ali eke ikulue. †

Eni ikala

§ 7:16 Li ze Aza 49.10 * 7:17 Li ze Iwolo 23.1; Ezik 34.23; Iwolo 23.2; Aza 49.10; 25.8 * 8:3 Li ze Emọ 9.1; Okiali 30.1,3 † 8:5 Li ze iLev 16.12; Ezik 10.2; Okiali 19.16; Iro 11.19; 16.18 ‡ 8:7 Li ze Okiali 9.23-25; Ezik 38.22 § 8:10 Li ze Aza 14.12 * 8:11 Li ze ijere 9.15 † 8:12 Li ze Aza 13.10; Ezik 32.7; iJoę 2.10,31; 3.15 * 9:2 Li ze Igbae 19.28

⁶ Mena, igeni oshilua ni e mholi
ikala ishilua e mu egbe ni e ro pfi we.

⁷ Ageni onodode o pfi akala oyoli,
eche ame ali erali e kuma oia wushe
kugbe, e de ku shi ekekhe. Ukiekie op-
foghuo akemhishi ese oyi eke agbo, o
to-a. Asheghuo akhemhi shi ese oyi
era nya e toa, ebuli nya e toa. ‡

⁸ Ageni onuzi ava o pfi akala oyoli,
emini o li abi ute o lala, a pfi oli
lo oke oniemhi. Ukiekie oghuo ini a
kemhi oni oke oniemhi shi asha ese o
mele oia-a ⁹ asheghuo akemhi shi ese
elamhako ni e la o e ghulua, asheghuo
akemhishi ese oko-oke oniemhi ni e la
oni oke e tseke-a.

¹⁰ Ageni onuzase o pfi akala oyoli,
ukpokpomhi ukpetata ni o lala abi
ugbili, o rote idane pfa, o de ya shi
asheghuo akemhi oke nya shi asha-
ese ali inu we ni oke e te e chocho. §
¹¹ Eva oyi oni ukpetata a lu Oyala.
Asheghuo akemhi-shi ese ame eyi
oke nya ni o de pfilo egho e yala,
ebubu egbo e ghulua irari khi eni ame
oke e yala.*

¹² Ageni onuzi-aane o pfi akala oyoli,
a gbe emhi shi asheghuo akhi ovọ-a
shi asha ese, ali akhi uki-a shi asha
ese, ali akhi ikpetata-a shi asha ese.
Eni asha esese ena e bishi-a. A khi
ogbe-a shi asha ese, o bi obili-a, igho a
li li khi eliyose-a shi asha ese, akpa o a
ge. †

¹³ Abi mhi li bino egho, mhi suo khi
akpa odegbe ni o la irarogbe fiala, o
vie, o lie, “Epfua, Epfua! Epfua o khi
na eni e la eke agbo itobo ikala ni
igeni aase enekpole e ya pfi.”

9

¹ Ageni onuzi-oshe o pfi akala oyoli.
Mhi me ukpetata ni o rote idane de
tiemhile ekekhe. A ri okpe oyi ode
oyi ilimhi na ningolo na li. ² Abi
o ro khueghie ode oyi oni ilimhi na
ningolo-a, ewoli e rote o lasele abi
ewoli ni e rote avuer lasele. Ovọ ali

irarogbe e bishi-a irari eni ewoli ni e rote oni ilimhi na ningolo lasese.*
³ Initso e rote eni ewoli ve e kule eke agbo, a ri afu na we ni e ro mhu ekpabo nabi eyi izage.† ⁴ A gueye we e khi ri unu ti ebuli ali emhi ekomhi okhoghwo wekhi oora na eke agbo, ama e ke nase egbo ni ea mholi oleda oyi Eshinegba shi alukpo oyewe.‡
⁵ Aa lie we e gbolo eni egbo ena-a, ama ni e ro nase we iki ishe. Utomhi ni e to we, eri e li abi utomhi oyi okpi ini o ta ogbo. ⁶ Eghenge ni a ngme ena, egbo e ya ke nono eghuli ama ea ya me, o ya ghole we ni e ghu-a ama eghuli o ya me we na.§

⁷ Eni initso e li abi ichi ni a mu egbe shi okholi. E rughu emini o li abi arula oghie igolu shi ukhomhi, alo eyewe e li abi alo egbo.* ⁸ Itsu eyewe e li abi itsu eyi ikpotso, ako eyewe e li abi ako idumhi.† ⁹ E ze ipfiapia shi egbe abi awulu akhuli ni okholi-okhue o ro a mu aye. Okeke ni ipfua eyewe e kpe, e li abi okeke oyi ichi ikhuli ni e lo bu ni e na le okhue.‡ ¹⁰ E ze ighia ali eka, ee ta abi ikpi, e mholi ekpabo shi eni ighia ni e ro na egbo osoli iki ishe. ¹¹ E mholi oghie oyewe ni o khi ageni oyi ilimhi na ningolo. Abi a lu eva oyoli o khi Abadoni a lu oli elemhi Iburu. Ama Apolioni a lu oli elemhi iGiriki. (Oni o Yese-a a ri ona ngme.)

¹² Epfua onodode o she dose, ama epfua eva elese ea bhale ne.

Akala onuzi-esesa

¹³ Ageni onuzi-osasa o pfi akala oyoli, mhi suo khi uruli o rote igo ene oyi atete igolu ni o kpo eke le ni o la odalo oyi Eshinegba ngme lasese.§ ¹⁴ O gueye oni ageni onuzi-osasa ogho oo li, "Taghie igeni aane ni a ge shi epfe oke oniemhi na lu iYufiretisi-a." ¹⁵ Igho a li rue eni igeni aane egho oba-a, ni a she ge shi agho, ro khe oni eghenge ona, ali ogbele ali uki ona, ali ukpe ona, ni e ya gbolo egbo igbekhi ese na eke agbo ona-a. ¹⁶ Ekholi-okhue

etuangme ni a ro shi eke e khe okholi e bu ramhi udududu asha egbhuege, 200,000,000. Mhi suo etuangme ni a lu we.

¹⁷ Abi eni ichi ali eni e nga we e li na, abi mhi me we elemhi imealo oyemhe. Iwulu ikhuli ni ekholi-okhue e ro o mu aye eyewe, ee yile nyoghwo abi erali, e li abi egholi ibulu na koli, o mholi oyile abi ofu. Ikhomhi eyi eni ichi e li abi ikhomhi idumhi, erali, ewoli ali ofulu e rote we unu lasese. ¹⁸ Igbekhi asha ese egbo nya, eni erali ali ewoli ali ofulu ni e rote we unu lasese e gbolo-a. ¹⁹ Ekpabo eyi eni ichi e la we unu ali ighia. Irari khi eri ighia eyewe e li abi enye, e ze ikhomhi ni e ro kuale egbo utse.

²⁰ Egbo ni e kpole shi agbo ni oni opfuse o gbolo-a, ea kie mu pfi lase ikanya abo eyewe le. Ea lase ekphaghe igaga le, li shi ugamhi eyi ikhumhi ni a ri igolu ali elomho ali ide ali era khali. Ikhumhi ni ea ya me eke wekhi eri e suo eso, wekhi eri e dobe e kia.* ²¹ Wekhi eri e lama mu pfi lase ugbeli le, ali imhese imumu ali itsebo ilili ali ighiatodo.

10

Oni ageni ali ebe nikeke

¹ Igho mhi me ageni nofuno olese, khi o rote idane e tiemhile, o ri otughunu khukhu egbe, ogaji o vi gaso oli ukhomhi, alo eyoli e li abi ovo, awe eyoli e li abi oche erali. ² O mholi ukuku ebe mholi oba ni o khueghie-a shi eke. O gbosese owe obita oyoli shi elemhi oke oniemhi, o ri owe ogobo nga eke. ³ O ri ukpokpomhi uruli pfi lasele leghe abi odumhi oo khoshe. Abi o ro pfi, uruli ikphala ishilua e ngme. ⁴ Abi eni ikphala ishilua e ro ngme se, mhi nono ni mhi keke shi ebe, ama mhi suo khi uruli o rote idane lie, "Ri emini eni ikphala ishilua egho e ngme sheli, khi keke we shi eke."

† 9:3 Li ze Okiali 10.12-15 ‡ 9:4 Li ze Ezik 9.4

2.4 † 9:8 Li ze iJoe 1.6 ‡ 9:9 Li ze iJoe 2.5 § 9:13 Li ze Okiali 30.1-3

§ 9:6 Li ze iJobu 3.21; iJere 8.3 * 9:7 Li ze iJoe

* 9:20 Li ze Iwolo 115.4-7;

135.15-17; iDan 5.23

⁵ Igho oni ageni ni mhi me ni o migha okẹ oniemi ali ekekhe egho, o yase obita oyoli nga ukhui. ⁶ O ri eva oyi Eshinegba ni o lao le ele na agboagbo romhi ishe. Oni o ma ukhui ali emhikpa ni e lao, ali eke ali emhikpa ni e la o ali okẹ oniemi ali emhikpa ni e lao. Oo, “Emhi enana ea ke ya tese ni e ro bhale ya tse. ⁷ Ama khi ogbele ni ageni Onuzi-oshilua o da ya pfi akala oyoli, Eshinegba o ya khueghie osheli oyoli-a ni o gba abi o li gue oli ye eni ee ga ni e khi emekeguele eyoli.”*

⁸ Igho uruli ni mhi rote iloghie suo egho o gbo nu mhe ngme, oo mhe, “Le ya mie ageni ni o migha okẹ oniemi ali ekekhe ighelẹ ebe ni o khueghie-a, ni o la li obo.”

⁹ Igho mhi le deba oni ageni mhi e o ri oni ebe nikeke ogho na mhe. Oo mhe, “Mo oli le. O ya yese e elemhi-a, ama o ya violo e unu abi iwo.” ¹⁰ Mhi mie oni ageni oni ebe nikeke obo, mhi roli le. O violo mhe unu abi iwo, ama abi mhi ro roli le se, oo yala mhe elemhi.† ¹¹ Igho a gueye mhe, “U mema ya mekeguele shi ebubu unuekpe, ali egho ali emue ododa ali ighie egbe.”

11

Eni otselẹ aava

¹ Igho a ri ufulo ni o li abi ukpokpo ni a ro o mhesẹ emhi na mhe, a gueye mhe, “Le ya mhesẹ Owa Ugamhi oyi Eshinegba ali atete ali eni e ga ugamhi akaghọ.* ² Khi mhesẹ atukpapfe oniemi oyoli, khi mhesẹ oli irari khi a she roli na ijeta. Wewe e ya lighi oni eoli no pfuase eke-a elemhi iki egbhueva ali eva (42.)† ³ Mhi ya ri afu na otselẹ aava eyemhe. E ya meke guele elemhi ogbele agbele ali egbhuegbesẹ (1,260.) E so ide ibuma.” ⁴ Otselẹ aava ena e khi eera olivu eva ali emhi eva ni a ri akpa ru e nga ni e migha odalo oyi Onomhue ni o mhue eke agbo.‡

* **10:7** Li ze Okiali 20.11; iDeut 32.40; iDan 12.7; Emo 3.7 † **10:10** Li ze Ezik 2.8–3.3 * **11:1** Li ze Ezik 40.3; iZaka 2.1-2 † **11:2** Li ze iLuk 21.24 ‡ **11:4** Li ze iZaka 4.3,11-14 § **11:6** Li ze 1 Ighie 17.1; Okiali 7.17-19; 1 iSam 4.8 * **11:7** Li ze iDan 7.7,21; Iro 13.5-7; 17.8 † **11:8** Li ze Aza 1.9-10 ‡ **11:11** Li ze Ezik 37.10 § **11:12** Li ze 2 Ighie 2.11

⁵ Ini ogbokhoghuo oo dua ni loli kwale we utse, erali e rote we unu fie ya tose eni ebe we-a. Ina ebe we ni e nono ni e kwale we utse e mema li ya ghua. ⁶ E mholi afu ni e ro pfi okpe ukhui ini ame o khi rue eghẹghẹ ni e ro da me guele ne. E gbo mholi afu ni e ro mu ame okẹ mele oia-a. E gbo ku ighuamhi khi ighuamhi she eke abi o li ghole we shi.§

⁷ Ini e da pfi o otselẹ se ne, inyagbemhi ni o ya rote ilimhi na ningolo laselẹ o ya tsua mu we, o mu we o le, o gbolo we-a.* ⁸ Ilimhi eyewe e ya de yeshi ifui eoli ni o fune ashini a la gbe Onomhue oyewe-a shi apfida. Irokhokho iSodomu ali ijipiti eoli ona o khi.† ⁹ Ogbele ese ali ukhukui, egho na agbo nya ali edeli ali emue ali ushishi e ya ke nise uruli bino ilimhi eyewe, ea lama rewe to. ¹⁰ Egho na eke agbo e ya ke ghele shi eghuli ni e ghu, ee bola, e de isomhopfa a ghi egbewe, irari khi emekeguele aava egho, e she nase egho ni e la eke agbo khue.

¹¹ Ama abi ele ese ali ukhukhui e ro dose, Ayemhe oyi Eshinegba ni mholi agbo o lo we egbe, e vule migha. Ulishi oniemi o lo egho ni e me we egbe.‡ ¹² Igho e suo uruli na leghe o rote idane ngme. Oo we, “Ngale odane oola.” Igho e li nga idane elemhi otughunu. Ebe we e lese fe kpee.§

¹³ Oni eghẹghẹ a me ukpokpomhi inighise eke ni o ku eke asheghuo akemhishi igbe oyi oni eoli lue. Egho agbele oshilua, 7,000, e ghulua, ulishi o mu egho ni e kpolẹ, e kueghie Eshinegba ni o la iloghie.

¹⁴ Opfuse onuzi-eva o she dose, opfuse onuzi-ese o kele ya bhale.

Akala onuzi-ishilua

¹⁵ Igho ageni Onuzi-oshilua o pfi akala oyoli, igho ikpokpo iruli e la idane ngme. Ee lie, “Eghiele agbo o she mele

eghiele oyi Onomhue oyawa-a,
ali onayi iKirisiti oyoli-a.
O ya mheshe ke le agboagbo.”*
16 Egbhali uye ali aane ni e shito
ukpekhomhi oyewe odalo Eshinegba, e
de ya ta alo mu eke ga Eshinegba. 17 Ee
lie,
“Anye ri ikphemhi ne,
Eshinegba Onomhue Nofune nya,
Oni o khi loli, oni o kpe khi loli,
irari khi u she rue
ekpabo eniemhi eye,
u she e mheshe.
18 Abi elemhi e ro bi ishishi,
yeye u li mholi ofu.†
Egheghe o she ramhi
ni u ro ya gue eni eghua ezọ,
ni u ro ya ri eleli na eni ee ga eye
ni e khi emekeguele,
ali eni Eshinegba o she pfa na
ni e ri ekpe na eva oye,
ghe egbo ni ea mu eloe
ali ekhemhue,
abi u li pfuse eni e pfuse eke agbo-a.”

19 Igho a li khueghie Owa ugamhi
oyi Eshinegba na iloghie-a, a me Ak-
pati Ishobo agho. Igho inyamhisalo
ali ukpimhi ali ingmolo ali ikphala,
eke e de kule, echere rote idane deno
kule.‡

12

Oni Okpotso ali Oligio oniemhi

1 Ukpokpomhi irokhase onyaloa o
feli shi idane: Okpotso o ya lao ni itsua
ni o so e khi ovo, uki o kpoke awe
eyoli, arula oghie oyi ikpetata igbeva o
rughu oli ukhomhi. 2 Oo me. O tsehe
leghe elemhi otomhe abi o ro ya bia.
3 Igho emhi olese o gbo feli shi idane,
ukpokpomhi Oligio oniemhi oyile ni o
ze ikhomhi ishilua ali ekphali igbe,
ali o rughu irula oghie ishilua shi
ukhomhi.* 4 O ri ughia oyoli fuomhi
asheghuo akemhishi ese ikpetata ni
e la ukhuli pfino kule eke agbo. Oni
Oligio oniemhi o migha oni okpotso ni
oku o to egho odalo, ni o ba me asha

gbe oli oni omọ ogho le, ini a lese bia li
lasele.† 5 Oni okpotso o bia omose ni o
ya ri otsuodu akhuli mheshe na egbo ni
e la eke agbo nya. Ama a ba oni omọ
eke rue ya nga idane ghi Eshinegba
ali ukpekhomhi eghiele oyoli.‡ 6 Oni
okpotso, o na je odagbe ifufu asha ni
Eshinegba o riehe shi eke khe oli ni a
la ya dua li egbe ogbele agbele ali
egbhuegbeshe (1,260.)

7 Igho okholi o lasele shi obini
iloghie, iMakieni ali igeni eyoli, e nu
oni inyagbemhi i kholi. Oni Oligio
oniemhi ali igeni eyoli e mie we abo
oni okholi.§ 8 Ama oa mhue ekpabo
te iMakeni ali igeni eyoli oni okholi.
Ashini a kpe ro na we obini iloghie o
de we obo-a. 9 A pfi oni ukpokpomhi
oni Oligio oniemhi ogho tiemhile eke
agbo, oni enye onede ogho ni a lu Etse
ali Okphaghie, oni o di agbo nya ya da
ode, a pfi oli tiemhile eke agbo, a li
pfi igeni eyoli li tiemhile.* 10 Igho mhi
suo ukpokpomhi uruli obini iloghie
khi oo li,

“Mena, imiepfuese
ali ekpabo ali
Eghiele oyi Eshinegba oyawa
e she bhale!
iKirisiti oyoli ni o ze
o she ri afu oyoli khase.
Irari khi Okphaghie,
ni o gue ezọ o shi
inyoghua awa egbe,
odalo oyi Eshinegba
ghe ele oghua ghe ele-iyose,
a she pfi oli tiemhile.†
11 E gbe oli mu oli le,
itobo oia eyi oni Omi Osumha
ali ingmemhi otsele oyewe.
Ea ligho nono ingme agbo oyewe,
ni o rewe ya ke
ti je ukhokho na eghuli.
12 Irarigho, a ke ghele,
ee iloghie ali egbo
ni e la elemhi oli.
Ama epfua o khi na
e eke ali oke oniemhi,

* 11:15 Li ze Okiali 15.18; iDan 2.44; 7.14,27 † 11:18 Li ze Iwolo 2.5; 110.5; 115.13 ‡ 11:19 Li ze Iro 8.5; 16.18,21 * 12:3 Li ze iDan 7.7 † 12:4 Li ze iDan 8.10 ‡ 12:5 Li ze Aza 66.7; Iwolo 2.9 § 12:7 Li ze iDan 10.13,21; 12.1; iJu 9 * 12:9 Li ze Igbae 3.1; iLuk 10.18 † 12:10 Li ze iJobu 1.9-11; iZaka 3.1

irari khi Okphaghie
 o she ri ofu tiemhie deba e!
 Ofu o she vọ li elemhi,
 irari khi o lese khi
 ukuku eghẹghẹ o ke mhọli.”

13 Abi oni Oligio oniemi o ro me khi a she pfi lue tiemhile eke, o khu oni okpotso ni o bia oni omọ omose. 14 Ama a ri ipfua eva eyi akpa odegbe oniemi na li, ni o ro fiala je odagbe ifufu. Ikhi obini a ri ele shi eke ke o li ni a la ya ri eloe khu o li, eghẹghẹ ali igheghẹ ali ukhukhui eghẹghẹ ni o khi ikpe ese ali ukhukhui, ini oni inyagbemhi o khi ri emhi li o. 15 Oni Oligio oniemi o rote unu ku ame lasele abi oke ni oo tu, ro khu oni okpotso ni o ba ri ochikpho fuomhi o li ya gbe. 16 Ama eke o kpaghie oni okpotso obọ irari khi eke o nya unu-a ri oni oke da ni oni Oligio oniemi o rote unu kpa ku le. 17 Igho oni inyagbemhi o pfaa deba oni okpotso, o ya mu okhọli vule shi imi o li enekpole o, ikhi eni e ri Omhese eyi Eshinegba gbe akanya, ni e ri igesikia mu otsele oyi iJesu. 18 Igho oni Oligio oniemi o migha egele oke oniemi.

13

Oni Inyagbemhi ni o rote oke oniemi lasele

1 Mhi me inyagbemhi khi o rote elemhi oke oniemi ngale. O ze ekphe igbe ali ikhomhi ishilua, o rughu irula oghie igbe shi eni ekphali. Ukhomhi ogbogbo a keke eva ni o khi ungmehi ipfiunu-a shi.* 2 Oni inyagbemhi ni mhi me, o li abi ekpe, awe eyoli e li abi eyi akpogene, unu oyoli o li abi unu odumhi. Oni oligio oniemi o ri afu na oni inyagbemhi ni o ro mhọli ekpabo ro ke mhese abi oghie.† 3 A kuale oni inyagbemhi ukpokpomhi utse ni o ge ugboko oniemi. Ama oni ugboko ogho o bie. O ri abo sha agbo nya, e ve deba li. 4 Egbọ ee ga oni Oligio oniemi irari khi o she ri afu na oni elamhako, egbo

e li ga oni elamhako, e lie, “Oghuo o li abi oni inyagbemhi!” “Oghuo o dobe ya nu oni inyagbemhi khọli?”

5 A ri unu na oni elamhako ni o ro ngme ingmemhi emuebe ali ipfiunu-a. A ri eghẹghẹ na li ni o ro ri afu oyoli gbe akanya iki egbhueva ali eva. 6 O khueghie unu-a, o ngme ipfiunu-a deba Eshinegba, ro pfueche eva oyi Eshinegba ali ashini o o la ali egbo ni e nu o li la iloghie-a.‡ 7 A ri afu na li ni o nu eni Eshinegba o she pfa na khọli, ali ni o mu we o le. A ri afu na li ni o mhese shi edeli nya, egbo ali emue ododa ali ishishi.§ 8 Egbọ ni e la eke agbo nya e ya ke ga oni inyagbemhi. Eni ea ga oni inyagbemhi ona, e khi eni a keke eva oyewe shi ebe ni a keke eva oyi eni e ya mhọli agbo na agbogbo shi, neni a ma agbo. Oni ebe agbo ona o khi ebe agbo oyi Omi Osumha ni a ro luase obo.*

9 Oni o mhọli eso, o ro suo!

10 Eni okhọli o ya mu,
 o mema ya mu we.

Eni a ya gbolo-a,
 a mema ri itakobi
 ya gbolo we-a.

Eri a ri ona lie eni Eshinegba o pfa na e ri irabomudu ri egbe mie, e ri igesikia ke khase.†

Oni Inyagbemhi ni o rote agbo lasele

11 Igho mhi gbo me inyagbemhi olese ni o rote eke e lasele. O ze ekphali eva abi omi osumha, oo ngme abi oligio oniemi. 12 O ri afu oyi inyagbemhi oni odode e gbe akanya na li. O ri itoto ri egbo na eke agbo o ga inyagbemhi onodode, ikhi oni ukpokpomhi ugboko oyoli o she bie. 13 O ri ele irokhase onyaloa enefune, o ga ri erali rote idane e tiemhile, ni egbo ee me. 14 Itobo irokhase ni a ri afu oyi inyagbemhi onodode lina a ri ele, o di egbo ni e la eke agbo. O gueye we e khali ikhumhi, ro khi ufumhi na oni inyagbemhi ni oni itakobi o kualu utse, ni o kie la agbo. 15 A ri afu na li ni

‡ 12:14 Li ze iDan 7.25; 12.7 * 13:1 Li ze iDan 7.3; Iro 17.3,7-12 † 13:2 Li ze iDan 7.4-6 ‡ 13:6 Li ze iDan 7.8,25; 11.36 § 13:7 Li ze iDan 7.21 * 13:8 Li ze Iwolo 69.28 † 13:10 Li ze iJere 15.2; 43.11

o ri ayemhe na oni ikhumhi irokhokho oyi oni inyagbemhi onodode, ni o dobe ke ngme, ali ni a ke gbolo egbo ni ea lama ga li-a. ¹⁶ O gbo ri itoto mu ogbokpa shi olole shi obita okekhi alukpo, ghe egbo eniemhi ali enikeke, ghe eni e mholi epfue ali eni ea mholi, ghe eni ea khi ighumha ali eni e khi ighumha. ¹⁷ Ogbokhoghuo o dobe ke e de emhikhoghhuo wekhi eri o ro o de, se ni oni o mholi olole ogho, ni o khi eva oyi oni inyagbemhi ali inoba oyi eva oyoli.

¹⁸ Eri onana gueye awa, awa mholi ileasingme. Oni o lolo lese ingme o sa abi a ri oni inoba ona ngme. Oni inoba khi (666), egbhue uye ali igbe ali egbhues ikpamhi esesa. Inoba ni o migha shi ogbo na.

14

Oni Omi Osumha ali eni egbo agbele egbhueshilua ali ene (144,000)

¹ Igho mhi bino. Ghe Omi Osumha odalo oyemhe khi o migha Ute iZayo. Egbo 144,000 (agbele egbhueshilua ali ene) ni a keke eva oyoli ali eva oyi itali shi we alukpo e nu oli migha.* ² Mhi ya rote idane suo uruli abi ikhoshe oyi utumhi oyi oke nofuni ni o rote ikhomhi eche tu e tiemhile. Oo ngmolo abi akphala. Oni uruli ni mhi suo, o li abi ini eni e kpheli efa, ee kpheli efa. ³ E to uwolo onogbo odalo ukpekhomhi oghie ali ukpeloe oyi eni elamhako aane ni Eshinegba o ma ali ukpeloe oyi eni egbhali. Ogbokhoghuo o dobe wena oni uwolo ogho, se ni egbo agbele egbhueshilua ali ene egho (144,000), ni a she rote eke agbo pfasheke. ⁴ Enana e khi egbo ni ea ri ikpotso ri ichimhi mu egbewe, irari khi eri e ri egbewe shi ipfuase. E deba oni Omi Osumha a je obiobini o je kpa. Eni a rote ifuabo egbo pfasheke e khi ni a rote odode ro na Eshinegba ali oni Omi Osumha pfo. ⁵ Ogb o ma me egbholi okhoghuo unu oyewe, irari khi ea mholi umhagueli okhoghuo.†

Eni Igeni Aase

⁶ Igho mhi me ajeni olese khi o la iteva irarogbe e fiala, o mhue usomhi onete na agboagbo ni o ro ya tsabo gueye egbo na agbo, ikhi eni e la ishishi nya, ali edeli nya, ali emue-khi-emue ali egbo kpa. ⁷ O ri ukpokpomhi uruli lie, "Na ulishi Eshinegba, ri ufumhi nali, irari khi eghoghe iguezo oyoli o she ramhi, a ke ga oni o ma idane ali eke ni o ma oke oniemhi ali ashini amo o te e chocho."

⁸ Ajeni olese onuzava o deba li, oo, "IBabilo okekhui o de, oni o ri onyo ni o pfuase oyoli ona okia na ishishi nya da."‡

⁹ Ajeni onuzi-aase o deba we, o ri ukpokpomhi uruli lie, "Ini ogbokhoghuo o ga oni inyagbemhi ali ikhumhi oyoli, ni o ro mie olole oyoli shi alukpo, okekhi obo, ¹⁰ oni ogbo ogho, o ya rote onyo elemhi ibibi oyi Eshinegba li da, ikhi onyo ni aa pfose-a ni a she ku vo uko elemhi ibibi oyoli. A ya ri ofulu ni oo lala biobiobio tose oli-a ukpeloe oyi igeni eni e pfuase ali ukpeloe oyi oni Omi Osumha.§ ¹¹ Ewoli oyi anasemhe eyewe ee nga idane agboagbo. Eni e ga oni inyagbemhi ali inyagbemhi ni a khali, ali onini o da mie olole oyi eva eyoli ne, ea mhue iyemhea shi eleoguta, shi eliyose.* ¹² Eri onana o gueye eni Eshinegba o pfa na e ri irabomudu ri egbe mie, ikhi eni e ri omheshe eyi Eshinegba a gbe akanya, ni e ri igesikia a deba iJesu.

¹³ Igho mhi suo khi uruli o rote idane lie, "Keke onana: Ikhivose o khi na eni e ghu-a shi elemhi Onomhue rote memena vu."

"Ikhivose o khi na we egbegbo!" "Igho Ayemhe o ngme, khi e ya yemhe inyama-egbe agbo-a, irari khi eminete ni e riele, e ya deba we!"

Ikhiese oyi eke agbo

¹⁴ Igho mhi bino, mhi me otughunu opfopfo odalo oyemhe. Oni o shito o, "O li abi Omi Ogb o." O rughu

* 14:1 Li ze Ezik 9.4; Iro 7.3 † 14:5 Li ze iZef 3.13 ‡ 14:8 Li ze Aza 21.9; ijere 51.8; Iro 18.2 § 14:10 Li ze Aza 51.17; Igbae 19.24; Ezik 38.22 * 14:11 Li ze Aza 34.10

arula igolu oyi oghie shi ukhomhi, o ri agaga ni oṣo mu mhọli obọ.† 15 Agẹni ọlese ọ rọte Owa oyi Eshinegba lasele ri ukpokpomhi uruli lu ọni ọ shitọ nga ukhomhi otughunu egho leghe, ọṣo li, “Rue agaga oye ni u ke khiese, irari khi eghẹghẹ ikhiese o she ramhi, irari khi agbo o she bie ni a khiese.”‡ 16 Igho ọni ọ shitọ otughunu egho, ọ ri agaga oyọli khiese agbo.

17 Agẹni ọlese ọ rọte Owa oyi Eshinegba na iloghie fiẹ lasele, loli ọ li mhọli agaga ni oṣo mu. 18 Igho agẹni ọlese o rọte atete fiẹ lasele, ikhi agẹni ni ọ mhọli omhese shi erali. Ọ ri uruli oniemi lu ọni o mhọli agaga ni oṣo mu egho leghe, ọṣo li, “Rue agaga oni oṣo mu oye, ni u rọ khiese ipfonu eke agbo-a, irari khi ipfonu e she yile!” 19 Igho ọni agẹni ọ pfi agaga oyọli gase eke agbo, ọ khiese ipfonu nya, ọ ku we lo ashini a te e mino onyo. Amino onyo ona, elemhi ibibi oyi Eshinegba o migha shi. 20 Igho a la ashini a la amino onyo ni o la olase oni eoli ri awe gue we. Olia e rọte oni amino onyo tu lasele. Utumhi oyi oni olia o ga nuata ramhi imali egbhuegbe, e limhi abi ete-awe ishe.§

15

Igeni oshilua ni e tsua anasemhe ishilua

1 Igho, mhi me irokhase oniemi ni o mu elo lese ukhomhi idane, ikhi igeni oshilua ni e mhọli anasemhe ishilua ni e khi eni e kpukhokho, irari khi wewe Eshinegba ọ rọ ya gbe ofu oyọli ukhomhi. 2 Mhi me emini o li abi oke ighegbe oniemi ni erali e solọ shi, o migha epfe oke oniemi. Egbọ ni e mu ọni inyagbemhi ali oni ikhumhi oyọli ali inoba oyi eva oyọli ọ le, e mu efa ni Eshinegba ọ rọ na we mhue abọ. 3 E to uwolo oyi iMosisi ọni ọ ga oyi Eshinegba ali uwolo oyi ọni Omi Osumha, e lie, “Ufumhi ali oshabo

e khi ikanya eye,
Eshinegba Onomhue Nofune nya.

Ipfuase ali igesikia
ode eye e khi,

oghie ni ọ mhọli ishishi nya!*

4 Oghuo ọa ya na
ulishi oye Onomhue,

ni ọa ya ri ufumhi
bhale ghi eva oye?

Irari khi yeyeghuo kpele
u khi ọni ọ pfuase.

Ishishi nya e ya bhale
ya kuęhie e, irari khi

ikanya ipfuase eye
e she ri egbe khasẹ.”†

5 Onana o dose se, mhi bino, mhi me Owa oyi Eshinegba na iloghie, ni o khi Igho oyi otsele khi o khueghie-a.‡ 6 Rote oni owa ugamhi, eni igeni oshilua ni e mhọli anasemhe ishilua e te lasele. E sono itsua ni e pfuase ni ee ge nyanyanya, e ri ogbene igolu mu aye. 7 Igho otuoghuo eni elamhako aane ni e mhọli ayemhe egho, e ri italabi igolu ishilua ni ofu oyi Eshinegba e la, na eni igeni oshilua. Ikhi Eshinegba, ni ọ lao le agboagbo. 8 Oni owa ugamhi o vo ewoli oyi ufumhi ali ekpabo oyi Eshinegba. Ogbọ okhoghuo ọa la ọ ni ọ dobe lo oni owa ugamhi ya ramhi ni eni anasemhe ishilua e rọ gba pfo.§

16

Italabi ishilua ofu eyi Eshinegba

1 Igho mhi suo khi uruli na leghe o rọte oni Owa ugamhi oyi Eshinegba gueye eni igeni oshilua, “A ka ku eni italabi ishilua eyi ofu oyi Eshinegba shi eke agbo.” 2 Agẹni onodode ọ vu ya ku atalabi oyọli shi eke agbo. Iwali igboko ebe ni e lolo e to, e ge egbọ ni e mhọli oṣo oyi ọni inyagbemhi, ni e ga ọni inyagbemhi ni a khali.*

3 Agẹni onuzava ọ ya ku atalabi oyọli lo oke oniemi, oni oke oniemi o mele olia eyi egbọ ni e ghua-a.

† 14:14 Li ze iDan 7.13 ‡ 14:15 Li ze iJoę 3.13 § 14:20 Li ze Aza 63.3; iLame 1.15; Iro 19.15

* 15:3 Li ze Okiali 15.1 † 15:4 Li ze iJere 10.7; Iwolo 86.9 ‡ 15:5 Li ze Okiali 38.21 § 15:8 Li ze Okiali 40.34; 1 Ighie 8.10-11; 2 Okhe 5.13-14; Aza 6.4 * 16:2 Li ze Okiali 9.10

Emhikpa ni e mhọli ayemhe ni e la elemhi oni okẹ oniemi e ghuloo.

⁴ Ageni onuzi-aase, o ku atalabi oyoli lo okẹ ali ichochọ amẹ, e mele oia-a.†

⁵ Mhi suo khi ageni ni a ri amẹ nga obọ khi oọ li,

“Ogueso-ẹzo ni o pfuase

u khi, irari khi

u guẹ sọ ingme ena,

Yeye u khi Eshinegba Nọ pfuase,

Yeye u la o memena,

ni u kpẹ la o, ni u gbo ya la o,

itobọ khi igesikia u rọ o sọ ẹzo eye.

⁶ Irari khi ẹgbọ e she gbolo

eni a pfa na-a

ali emekeguele,

u she ri oia na wẹ da,

abi o ti shi!”

⁷ Mhi suo khi atete o tsesẹ, oọ,

“Gueguegue,

Eshinegba Onomhue Nofune nya,

iguẹzo eye, eyi igesikia

ali eni e te ode e khi!”

⁸ Ageni onuzi-aane o ku atalabi oyoli ku ovọ, a ri ekpabọ na ovọ o ri erali ke tose ẹgbọ-a. ⁹ Ẹgbọ e daghie-a irari utomhi oyi erali, e ze emuebe na eva oyi Eshinegba ni o mhọli ekpabọ rọ mhese na anasemhe enana, ama ẹa lama mupfi ni e ri ufumhi na eva oyoli.

¹⁰ Ageni onuzi-oshe o ku atalabi oyoli kushi ukpekhomhi oghie oyi oni inyagbemhi, eghiele oyoli o la obili. Ẹgbọ e ngomhi elemhi unu, shi oya.‡

¹¹ E ku itse na Eshinegba na iloghie irari utomhi ali igboko eyewe, ama ẹa lama mupfi lase ode okhọlo oyewe le.

¹² Ageni onuzi-osasa o ku atalabi oyoli lo okẹ iYufiretisi ni o fu, o khakha amẹ-a ni ighie na obini ovọ o te ẹ ngale e me asha rọte dose.§

¹³ Igho mhi me khi ikhiakhiamhi iyemhe aase ni e li abi ikele e rọte unu oyi oni oligio oniemi ali unu oyi inyagbemhi ali unu oyi emekeguele oyi ẹgbhọli, lasele. ¹⁴ Wewe e khi iyemhe

okphaghie ni ee gbe ikanya oshabo, ni e fie deba ighie ni e la eke agbo nya, ni e ya ti we gbili shi okhọli ogbele oyi Eshinegba Nọ fune nya.

¹⁵ “A ghe i, mhi ya bhale abi oghiatọ! Ikhivose o khi na ogbo ni o ya guale, ni o ya ri eloe khu ide eyoli ini o khi banọ-a ni a me oli irumheba!”*

¹⁶ Igho eni iyemhe okphaghie e ti we gbili ashini a ri elemhi Iburu ẹ lui Amagedo.†

¹⁷ Ageni onuzi-osilua o ku atalabi oyoli nga idane, igho uruli na leghe o rọte Owa ugamhi oyi Eshinegba rọte ukpekhomhi eghiele ngme lasele, oọ li, “A she riẹle oli!” ¹⁸ Igho, inyamhisalo amẹ, ali ukpimhi ali ingmolo oyi ikphala ali inighise eke ee bhale. Inighise nabi ogbo-a kpẹ me ghue abi a te ma ogbo shi eke agbo. Oni inighise o ga khi oniemi!‡ ¹⁹ Oni eoli oniemi o kemhi asha ese, eoli oyi eni ishishi nya e de kua. Eshinegba o sato eoli iBabilo no fu egbe. O mhese uko ni onyo ofu oyoli o vọ nali.§ ²⁰ Eke ni e la iteva elemhi okẹ nya e kelea, aa ke me ite ekhoghuo.* ²¹ Eche amẹ na idane oniemi e rọte idane de mu ẹgbọ. Ee ngmano ku Eshinegba irari eni opfuse oyi eni eche amẹ, irari khi oni opfuse o khọlo gba.†

17

Adegbe nofunẹ

¹ Igho ageni oghuo ni o mhọli italabi ishilua o bhale, oọ mhe, “Bhale khi mhi ya ri abi a li ya nase oni adegbe onofune khase, ikhi eoli oniemi ni o la epfe okẹ ni e bu.* ² Lolẹ ighie na eke agbo e nu kia okia, onyo okia eyoli e gbe ẹgbọ ni e la eke agbo.”†

³ Igho oni ageni o rue mhe je odagbe ifufu elemhi Ayemhe. Igho mhi me okpotso ni o shito nga inyagbemhi oyile, ni o le iwali eva ipfunu-a, o ze ikhomhi ishilua ali ekphali igbe.‡

† 16:4 Li ze Okiali 7.17-21; Iwolo 78.44 ‡ 16:10 Li ze Okiali 10.21 § 16:12 Li ze Aza 11.15 * 16:15 Li ze iMat 24.43-44; iLuk 12.39-40; Iro 3.3 † 16:16 Li ze 2 Ighie 23.29; iZaka 12.11 ‡ 16:18 Li ze Iro 8.5; 11.13,19 § 16:19 Li ze Aza 51.17 * 16:20 Li ze Iro 6.14 † 16:21 Li ze Okiali 9.23; Iro 11.19

* 17:1 Li ze iJere 51.13 † 17:2 Li ze Aza 23.17; iJere 51.7 ‡ 17:3 Li ze Iro 13.1

⁴ Oni ọkpotoso ọ sọno itsua eyile, a ga mema ri igolu ali ifefe ali ema ro khuese ọli-a. Ọ mu uko igolu mholi obo ni o vo emhi ighuighue ali ikanya ichimhi eyi itsebo eyoli. § ⁵ Emhi osheli na keke shi ọli alukpo khi.

Osheli.

IBabilo Oniemhi.

Inyo idegbe nya.

Ali inyo itsebo nya. ⁶ Mhi me khi oni ọkpotoso, ọ da ọlia eyi egbo ni a pfa na, ọlia eyi eni a gbe-a irari khi e mie ijesu suo.

Abi mhi ro me ọli, mhi yila.

⁷ Igho oni ageni ọọ mhe, “Elo o ze ni u ro yila? Mhi ya gueye osheli oyi oni ọkpotoso ali oyi oni inyagbemhi ni ọọ nga, ni ọ ze ikhomhi ishilua ali ekphali igbe. ⁸ Oni inyagbemhi ni u me ni ọ kpe khi, mena ni ọa ke khi loli, ọ ya rote ilimhi na ningolo ngale ya je epfua oyoli. Abọ e ya sha egbo ni e la agbo ni aa keke eva oyewe shi ebe ni a keke eva oyi eni e ya mholi agbo na agboagbo shi, rote igbaekele agbo, ini e me oni inyagbemhi irari khi, ọ kpe khi, mena ọa ke khi, ni ọa ya bhale.*

⁹ “Onana o khi emini ọgbo te e sa usamhi ileasingme. Eni ikhomhi ishilua egbo, e khi ikhomhi ite ishilua ni oni ọkpotoso ọọ shito. ¹⁰ Ighie oshilua e li gbo khi. Etuoshe ọ, e she ghua, oghuo ọọ kiele e mhesẹ, oni ọ kpole ọa bhale ne. Ini ọ da bhale, ọ mema ya laọ ukuku eghẹghẹ. ¹¹ Oni inyagbemhi ni ọ kpe laọ ni ọa ke laọ egbo, ọ khi oghie ọnuzi-olale, abeghuo loli ali oshilua enekpole e li, ọ ya li je epfua oyoli.

¹² “Eni ekphali igbe ni u me egbo, e khi ighie ogbe ni aa ri eghiele na ne, ama a ya ri afu na we elemhi iwakati oghuo tse ni e ro mhesẹ abi ighie, li shi oni inyagbemhi. † ¹³ Enana emhi oghuo e khi, e ya ri ekpabo ali afu oyewe na oni inyagbemhi. ¹⁴ E ya nu oni Omi Osumha kholi. Oni Omi Osumha ọ ya gbe we oni okholi, irari khi Onomhue oyi enemhue ọ khi, ali

Oghie ni o mholi ighie ọ khi. Irari khi e nu ọli la, wewe ọ lu ni ọ ze, ali ni e khi eni e ri igesikia deba li.”

¹⁵ Igho oni ageni ọọ mhe, “Eni oke eniemhi ni u me, ni oni adegbe ọ shito, egbo ali ebubu egbo ali ishishi ali emue ododa e la agho. ¹⁶ Oni inyagbemhi ali ekphali igbe ni u me egbo e ya biselemhi oni adegbe. E pfuse ọli-a, e banọ ọli-a, e nyanọ li elamhi egbe ro le, e ri erali tose ọli-a. ¹⁷ Irari khi Eshinegba ọ roli shi we udu e riele emini ọ gba, loli e ro lama kugbe ri ekpabo eyewe na oni inyagbemhi ni ọ mhesẹ, ya ramhi ni ungemhi oyi Eshinegba o ro bhale ya tse. ¹⁸ Oni ọkpotoso ni u me loli ọ khi oni ọli oniemhi ni ọọ mhesẹ na ighie na agbo.”

18

Udemhi oyi iBabilo

¹ Onana ọ dose se, mhi me ageni olese khi ọ rote iloghie e tiemhile. Ọ mholi afu nofunẹ, ugemhi oyoli o ri eke agbo ọ ge nyanyanya. ² Ọ ri uruli oniemhi tsesẹ leghe, ọ li.

“Eoli iBabilo Oniemhi,
o she de.

O she mele ugbebo
oyi iyemhe eyi
okphaghiẹ-a,
ali ashini iyemhe
okphaghiẹ e la lese,
ashini ipfeli ali elamhako
ni aa pfuase ni aa ghue,
e e la.*

³ Irari khi ishishi nya,
e she kpokpo onyo,
ni o ri ujili e kpha,
ikhi onyo okia oyoli.
Ighie na eke agbo
e she kia okia deba li.
Eduoki na eke agbo,
e she rote
iliagbo-tsuakua oyoli
mhue epfue.” †

⁴ Igho mhi suo uruli olese ni o rote idane lie,

§ 17:4 Li ze iJere 51.7 * 17:8 Li ze iDan 7.7; Iro 11.7; Iwolo 69.28 † 17:12 Li ze iDan 7.24 * 18:2 Li ze Aza 13.21; 21.9; iJere 50.39; 51.8; Iro 14.8 † 18:3 Li ze Aza 23.17; iJere 51.7

“Egbọ eyemhẹ, a na li egbe kua,
ini a khi mhue okemhi
shi olamhẹ eyọli,
ini a khi mhue okemhi
shi osoli anasemhẹ oyọli.‡

⁵ Irari khi olamhẹ eyọli
e she tigbili yagha ramhi idane,
Eshinegba o she sato
umha-guẹli eyọli.§

⁶ Ā li ọli, abi o li e,
ā fali ọli ota asha eva
shi ikanya ni o gbe.

Onyọ ni o toto ni o rọ na e da,
a sọ oghoghọ nali da asha eva.*

⁷ A ri osoli ali oyala nali
ni o guẹ to ufumhi ali epfue
ni o rona egbọli.

Irari khi eri Ọni Ọkpotso
o la ekelemhi tono obọ udu liẹ,
‘Mhemhẹ mhi khi ọni ọlele!
Mhi aa tigbe ya khi
osamhi-olimhi,
mhi aa tigbe ya
mẹ oya egbe ghue.’

⁸ Irarighọ, ogbeleghuo
anasemhẹ oyọli
o rọ ya sha rughu ọli,
shi eghuli ali eviẹ
ali okiamhi.

A ya ri erali tose ọli-a.
Irari khi Eshinegba Onomhẹ
ni o ya gue ọli ezọ,
onofunẹ nya o khi.”†

⁹ “Ini ighie na agbọ ni e kia okia
deba li, ni e nu ọli li agbọ tsua kua,
e ya viẹ, e viẹ eviẹ oya na li, ini e
mẹ ewọli erali ni e e tose ọli-a. ¹⁰ E ya
tapfia migha ke viẹ irari ulishi osoli ni
a na li, e e liẹ,

“‘Eekhue o Eekhue o
yeyẹ ẹoli nofunẹ,
iBabilọ ẹoli no mhue ekpabọ!
Elemhi iwakati oghuo tse
epfua oyẹ o she bhale!’‡

¹¹ “Eduoki na agbọ e ya viẹ ọli e viẹ
oya irari khi ogbọkhoghuo ọa ke nu wẹ
ya de itsua. § ¹² Itsua igolu ali elomho,

imiechẹ ni e somhotse ni e ghale, ifefe
ali ema, ide epfopfo na kpishi, ali eni
e yile, ghe ena wono, ali ilolo eni eyile
ali itsua ododa ni a ri ọra ni e pfie
khali, ali itsua ododa ni a ri ekphali
eni khali, ali ẹra ni e ghale, ide ali
ikhuli ali echẹ imabo. ¹³ Ali alagho
na lu ikinamoni ali oshamhi ali ituale
afu ẹra ali ituale ni a ku e shi olimhi
egbe, ali atike ni o pfie ni o ghale ali
onyo ali oili ali ifulawa ali ikpamhi
emhi ni a lu ado, ena ali isumha ali
ichi ali amoku ni ichi ẹ tsua, li shi
egbo ni e khi ighumha.*

¹⁴ “Eni eduoki e ya liẹ ọli, ‘Imomhi ni
u ri ukpeloe shi eke e khe, o she me
na. Epfue ali osuemhẹ eyẹ nya e she
kele-a, ni a ke dobe gbolo me ya mie.’

¹⁵ Eduoki ni e ri emhi enana de ni e
me elele epfue rọte obọ oyi oni okpotso,
e ya migha tapfia, ulishi osoli ni o me
o mu wẹ. E ya viẹ e viẹ oya,† ¹⁶ e viẹ
nyogho, ee liẹ,

“‘Eekhue-o! Eekhue-o,
ẹoli Onofunẹ,
ni a ri iwulu ichẹ eneyile,
ni a ri igolu ali echẹ
ni e ghale ali ifefe
khue akhue!’

¹⁷ Aboriekhi ighọ,
elemhi iwakati oghuo tse,
eni epfue eniemhi egho
e li opfu-a.‡

“Eni e khi ega oko-okẹ oniemhi nya
ali eni e lo oko-okẹ oniemhi ya asha ali
eni e gua li ali eni e rọte okẹ oniemhi
e mie ifata, e ya tapfia migha. ¹⁸ Ini
e me ewọli eyi utomhi oyọli, e ya
liẹ, ‘Eoli okhoghuo o la o ni o li abi
oni ẹoli oniemhi?’ § ¹⁹ E yalo ifufu ku
ukhomhi, e ri eviẹ ali oya viẹ leghe,
ee liẹ,*

“‘Eekhue-o! Eekhue-o,
yeyẹ ẹoli oniemhi,
ni eni e mhọli
oko-okẹ oniemhi nya,
e te mhọli epfue eyewẹ

‡ 18:4 Li zẹ Aza 48.20; iJere 50.8; 51.6,45 § 18:5 Li zẹ Igbae 18.20-21; iJere 51.9 * 18:6 Li zẹ Iwolo 137.8; iJere 50.29 † 18:8 Li zẹ Aza 47.7-9 ‡ 18:10 Li zẹ Ezik 26.16-17 § 18:11 Li zẹ Ezik 27.31,36

* 18:13 Li zẹ Ezik 27.12,13,22 † 18:15 Li zẹ Ezik 27.31,36 ‡ 18:17 Li zẹ Aza 23.14; Ezik 27.26-30

§ 18:18 Li zẹ Ezik 27.32 * 18:19 Li zẹ Ezik 27.30-34 † 18:19 Li zẹ Ezik 27.30-34

rọte ọsuemhẹ oyi oni ẹoli!
 Elemhi iwakati oghuo tse
 a rọ pfuse ọli-a.†
 20 A ri itobọ li
 ke ghele, iloghie,
 A ke ghele,
 ẹẹ eni a pfa na
 ali ighiusomhi na keẹ ali
 emekeguele!
 Irari khi Eshinẹgba
 ọ she gue ọli ẹzọ
 shi abi ọ li nase ẹ. †
 21 Ighọ ageni nọfunẹ o rue udumhi
 ẹche ni o li abi ẹche iko pfilo oni oke
 oniemi, ọọ li,
 “Ekpabọ na guo
 a rọ ya guoghọ
 ẹoli iBabilọ oniemi-a,
 aa ke gbo ya
 me ẹ ẹloe ghue. §
 22 Ogbọ ọa ke gbo ya suọ
 uruli ẹfa
 wẹkhi oyi emini áá kpheli
 wẹkhi oyi ofele,
 wẹkhi oyi akala
 elemhi yeyẹ oni ẹoli ona ghue.
 Ogbọ ọa ke ya me
 ọgbakanya ọkhoghuo
 elemhi ẹ ghue.
 Ogbọ ọa ke ya suọ
 okeke emini a mhele iko,
 elemhi ẹ ghue.*
 23 Erali ákpá ọa ke gbo ya ge
 elemhi ẹ ghue,
 wẹkhi eri a ya gbo suọ
 uruli eni ẹ zu ode
 elemhi ẹ ghue.
 Eduoki eye e khi
 ẹgbọ eni e funẹ na eke agbọ,
 u ri oghọ oye
 di ishishi nya wase-a.†
 24 Elemhi oni ẹoli a me
 ọlia eyi emekeguele
 ali eyi eni a pfa na,
 ali eni a gboloa shi eke agbọ
 nya.” †

19

Okuekhoogo!

1 Onana o dọse se, mhi suọ uruli ni
 o li abi okeke oniemi oyi ebubu ẹgbọ
 obini iloghie khi oo tseş, oo lie,
 “Okuekhoogo,
 Imiepfuese ali ufumhi
 ali ekpabọ khi
 eyi Eshinẹgba oyawa.
 2 Irari khi iguezo oyọli
 eyi igesikia ali
 eni e sheshe e khi.
 Ọ she pfa ẹzọ mu
 adegbe onofunẹ,
 oni ọ she ri okia eyọli
 yese eke agbọ-a.
 Eshinẹgba ọ she ye okhọli
 to ọlia eyi eni ẹ ga eyọli.”*
 3 Ighọ e gbo tseş, e lie,
 “Okuekhoogo!
 Ewọli eyọli e she ẹ nga
 idane agbọagbọ.”†
 4 Ighọ egbhali uye ali aane ali
 elamhako aane, e de yeshi, e ga
 Eshinẹgba ni ọ shitọ oni ukpekhomhi
 oghie, e lie,
 “Atse! Okuekhoogo!”
 5 Uruli o rọte oni ukpekhomhi oghie
 ngme ọọ lie,
 “A kuẹghie
 Eshinẹgba oyawa,
 ẹẹ ni ẹ ga eyọli nya,
 ẹẹ ni a na ulishi oyọli,
 ghe ẹgbọ ni e fu
 ali eni e she!” †
 6 Ighọ mhi suọ uruli ni o li abi uruli
 oniemi oyi ebubu ẹgbọ ni o li abi
 ingmolo oyi oke ni ọọ tu, ni o gbo li abi
 ingmolo oyi akphala. Ee lie,
 “Okuekhoogo!
 Irari khi Eshinẹgba
 Onomhufe oyawa Nofunẹ nya,
 loli ọ le oghie! §
 7 Awa ke ghele,
 egbe ke mu awa,
 awa ri ufumhi nali!
 Irari khi izu-ode oyi
 oni Omi Osumha

† 18:20 Li zẹ iDeut 32.43; iJere 51.48 § 18:21 Li zẹ iJere 51.63-64; Ezik 26.21 * 18:22 Li zẹ Ezik 26.13; Aza 24.8 † 18:23 Li zẹ iJere 7.34; 25.10 † 18:24 Li zẹ iJere 51.49 * 19:2 Li zẹ iDeut 32.43; 2 Ighie 9.7 † 19:3 Li zẹ Aza 34.10 † 19:5 Li zẹ Iwolo 115.13 § 19:6 Li zẹ Ezik 1.24; Iwolo 93.1; 97.1; 99.1

o she ramhi,
omueshi o she mu egbe shi eke.

⁸ Ode opfopfo
ni o dala ni o pfuase,
a ro nali so.”

(Oni Ode opfopfo, igue ngeli oyi eni a pfa na o migha shi.)

⁹ Oni aḡeni oḡ mhe, “Keke khi. ‘Ikhivose o khi na egbo ni a lu shi oni ukue aruele oyi izu-ode oyi oni Omi Osumha.’ ” O gbolo e mhe, “Ingmemhi enana, egbegbi ingmemhi eyi Eshinegba e khi.”*

¹⁰ Igho mhi de ya wugha li awe ni mhi ga li. Ama oḡ mhe, “Khi li gho! Oni oḡ ga nabi yeye ali onabi inyoghuo e enekpole mhi khi ni e mu otsele oyi iJesu mhue. Ga Eshinegba! Irari khi otsele oyi iJesu o khi ayemhe imekeguele.”

Oni o nga achi opfopfo

¹¹ Igho mhi me khi iloghie o khueghie-a mhi me achi opfopfo. Oni o nga li a lu oze-regbenga ali oni o khi igesikia. Ode ni o a mhue azeba o te e so ezḡ, ni o te e kholi.† ¹² Ikpamhi alo eyoli e li abi elemhi ere. O rughu irula oghie ni e bu. O mholi eva ni a keke shi oli egbe ni ogbo olese o a lese, se ni loli ghuo kpele.‡ ¹³ O so awulu ni a so oia. Eva ni a lu oli khi, “Ungmemhi oyi Eshinegba.” ¹⁴ Ekholi-okhue ni e la iloghie e deba li kia, e sono itsua epfopfo ni e dala ni e pfuase, e nga ichi epfopfo. ¹⁵ Itakobi ni oḡ mu o rote unu oyoli lasese, ni o ro ya kholi eni ishishi. Otsuodu akhuli o ro ya ke mhese na eni ishishi. O ya rote ashini a te e mino-onyo mino onyo lasese, Ikhi onyo no khi ofu oniemhi oyi Eshinegba Nofune nya. § ¹⁶ A keke eva, “Oghie Ni o Mholi Ighie, Ali Onomhue Ni o Mholi Ekhemhue,” shi awulu na dogo oyoli ali ukhiowe oyoli. ¹⁷ Igho mhi me aḡeni khi o migha ovo, ni o vie lasese leghe lui ipfeli ni e la irarogbe e fiala, “A bhale a ka legba shi aruele ogbomhi oniemhi

oyi Eshinegba. ¹⁸ Eghenge agho ni a le elamhi idiegbe oyi ighie ali ega ekholi-okhue ni e ri ekholi-okhue e ye okhue, ali elamhi idiegbe eyi egbo nefune, shi elamhi ichi ali eni e nga we, ali elamhi idiegbe egbo nya, shi ighumha ali eni ea khi ighumha ghe egbo enikeke ali egbo oniemhi.”*

¹⁹ Igho mhi me oni inyagbemhi ali ighie na eke agbo ali ekholi-okhue eyoli khi e lona kugbe, ni e ro nu oni o nga oni achi ali ekholi-okhue eyoli kholi. ²⁰ Ama a mu oni inyagbemhi ma omekeguele oyi egbholi oyoli, oni o ri eva oyoli gbe irokhase onyaloa. Eni irokhase ena o ro di egbo ni e mie eni olele eyi oni inyagbemhi shi egbe, ni e ga irokhokho oyoli ni a khali. Oni inyagbemhi ali oni omekeguele oyi egbholi, a mu we pfilo uyele erali ni ofulu o la to kua yala. † ²¹ Eni e kpole, a ri itakobi oni o rote unu oyi oni o nga oni achi gbolo we-a. Eni ipfeli nya e ri elamhi idiegbe eyewe le.

20

Ikpe Agbele

¹ Igho mhi me khi aḡeni o rote idane e tiemhile o mu okpe ilimhi na ningolo mholi obḡ, o tsua ukpokpomhi uwegehe. ² O gamhi oni oligio oniemhi rue, ikhi enye onede ogho ni o khi etse ali Okphaghie, o ge oli ikpe agbele oghuo.* ³ O pfi oli lo oni ilimhi na ningolo, o pfi okpe o. O pfi oni ilimhi na ningolo unu ma, ini o khi ke gbo me asha di ishishi egbo, ya ramhi ni eni ikpe agbele e ro ya gba. Ini ona o dose se, a mema ya rue oli obḡ-a ukuku eghenge.

⁴ Igho mhi me ikpekhomhi ighie. Eni e shito o, e khi eni a ri afu na ni e ri egbo gue ezḡ. Igho mhi gbo li me iyemhe eyi egbo ni a kholo ikhomhi o, irari otsele ni e pfi na iJesu ali ungmehi oyi Eshinegba. Eni egbo ena ea ga oni inyagbemhi wekhi irokhokho eyoli, wekhi eri e mie olele

* **19:9** Li ze iMat 22.2-3 † **19:11** Li ze Ezik 1.1; Iwolo 96.13; Aza 11.4 ‡ **19:12** Li ze iDan 10.6 § **19:15** Li ze Iwolo 2.9; Aza 63.3; iJoḡ 3.13; Iro 14.20 * **19:18** Li ze Ezik 39.17-20 † **19:20** Li ze Iro 13.1-18 * **20:2** Li ze Igbae 3.1

oyoli shi atete ukhomhi, wekhi obo. E ya te eghuli guale, e ya nu iKirisiti mheshe ikpe agbele.† 5 Egbō ni e kpole ni e ghuloa ɛa ke rote eghuli guale, ramhi ni ikpe agbele egho e ro gba. Onana o khi irote eghuli guale onodode. 6 Ikhivose ali ipfuase e khi eyi eni e mholi obo shi iguale onodode onana. Eghuli onuzi-eva ɔa mholi ekpabo shi egbo eghogho egbe, ama e ya khi ekpodalo-ugamhi eyi Eshinegba ali eyi iKirisiti. E ya nu ɔli mheshe ikpe agbele.

7 Ini eni ikpe agbele e gba se, a ya taghie Okphaghie owa ighumha oyoli-a. 8 O ya fie lasese ya di egbo ni e la ishishi nya na eke agbo, ikhi egbo ni a lu iGogi ali iMagogi, ni o ro ti we gbili shi okholi. Eri e bu abi ekhashe ni e la egele oko oniemhi.‡ 9 Igho e to ogholi ya gbe eke agbo khia, e pfi gase apfe eyi egbo eyi Eshinegba, eoli ni o nono egbegbo. Ama erali e rote idane tiemhile ya tose we-a. 10 Oni etse ni o di we, a mu ɔli pfilo erali ilimhi irierie ni ofulu o la to kua yala. Ikhi ashini a pfi oni inyagbemhi ali omekeguele oyi egbholi lo. A ya la agho na we osoli agboagbo, no gbe no bi.

A ri eni e ghu-a gue ezɔ

11 Igho mhi me ukpokpomhi ukpekhomhi oghie opfopfo ali oni o shito o. Abi o shito egho, eke ali ukhui e kele-a, ɛa ke me ashikhoghua la. 12 Igho mhi me egbo ni e ghuloa, ghe eniemhi, ali enikeke, e migha odalo oni ukpekhomhi oghie. Igho a khueghie ebe ni e bu-a. A gbo khueghie ebe olese-a ni o khi ebe ni a keke eva oyi eni e ya mholi agbo na agboagbo shi. A gue eni e ghu-a ezɔ abi ikanya ni e gbe e li, abi a li keke we shi eni ebe.§ 13 Oko o kpa egbo ni e ghuloa shi o ku lasese. Eghuli, ali ilimhi, e khueghie unu-a kpa egbo ni e la elemhi we ku lasese. A gue ogboagbo nya ezɔ abi o li gbe. 14 Igho

a pfi Eghuli, ali ilimhi lo uyele erali. Erali ilimhi irierie onana o khi eghuli onuzi-eva. 15 Onini eva oyoli ɔa da la oni ebe ni a keke eva oyi eni e ya mholi agbo na agboagbo shi ne, eri a ya pfi ɔli pfilo oni erali ilimhi irierie.

21

Ijerusalemu Onogbo

1 Igho mhi li me iloghie onogbo ali eke agbo onogbo. Iloghie onodode ali eke agbo onodode e she kala-a, igho li khi oko oniemhi.* 2 Mhi me oni eoli ni o pfuase ikhi oni iJerusalemu onogbo khi o rote idane e tiemhile rote obo oyi Eshinegba, abi omueshi ni a khuese somhotse e ghi odo li.† 3 Igho mhi suo ukpokpomhi uruli khi o rote oni eghiele e lie, “A ghe khe! Eshinegba o ri apfe oyoli tiemhile deba egbo, eri o ke ya nu egbo ngeli kugbe, eni egbo e ya khi egbo eyoli, Eshinegba o ya nu we la kugbe.‡ 4 O ya shishi we amevie alo-a, eghuli ɔa ke ya lao, wekhi eri a ke ke vie wekhi asha o ke ya ke to ogbo, irari khi emini edio e she dose.”§

5 Oni o shito oni ukpekhomhi oghie oo li, “Ghe khe, Mhi ri emhikpa a mele enegbo-a!” Igho oo, “Keke emhi enana shi eke irari khi ingmemhi ni a ri egbe e da ni e khi igesikia e khi.”

6 Oo me, “A she li ɔli. Mhemhe mhi Aafa ali Omega, mhemhe mhi khi igbaekele ni mhi khi ozukhomhi. Oni okiamo oo gbe, mhi ya rote oko ni oo chocho ame, ni o ri agbo a na ogbo na li da afue.* 7 Oni o da mu o le ne, o ya mholi ikhivose ona, ni, Mhemhe mhi ya khi Eshinegba oyoli, loli o khi omimhe.† 8 Ama egbo ni e khi enulishi ali eni ɛa ya lama miesuo, ena angeli ichimhi ali egbugbeli, ali ena itsebo eni e mu imheshe ogbhō ali eni ega ikhumhi, ali e lo egbhōli nya, okiemhi oyewe o ya khi erali ilimhi irierie ni ofulu la to kua yala. Onana khi eghuli onuzi-eva.”

† 20:4 Li ze iDan 7.9,22 ‡ 20:8 Li ze Ezik 7.2; 38.2,9,15 § 20:12 Li ze iDan 7.9-10 * 21:1 Li ze Aza 65.17; 66.22; 2 iPit 3.13 † 21:2 Li ze Aza 52.1; 61.10; Iro 3.12 ‡ 21:3 Li ze Ezik 37.27; iLev 26.11,12 § 21:4 Li ze Aza 25.8; 35.10; 65.19 * 21:6 Li ze Aza 55.1 † 21:7 Li ze 2 iSam 7.14; Iwolo 89.26-27

⁹ Aḡeni oghuo eni oshilua ni o mholi italabi ishilua ni e vo anasemhe ishilua ni e kpe ukhokho, o bhale ya lie mhe, "Bhale, mhi ya ri oni omueshi onogbo khashe, ni o khi ughue oni Omi Osumha." ¹⁰ Elemhi oni ayemhe, oni aḡeni o tsua mhe nga ukhomhi ute oniemhi ni o yagha, o remhe khashe oni Eoli-No-pfuase ikhi iJerusalemu, khi o rote idane te obo oyi Eshinegba a tiemhile.† ¹¹ O ri ufumhi oyi Eshinegba ge nyanyanya. Ugemhi oyoli o li abi echeli ni o somhi otse ni a lu ijasipa ni o li abi ughegbe. ¹² O mholi ukpokpomhi ugbe ni o yagha ni o mholi ode inuekpe igbeva. Eni ode inuekpe, igeni ogbava e la o. Eni ode inuekpe igbeva ena a keke eva eyi edeli igbeva eyi iZireni shi o. ¹³ Ode inuekpe esese e la obo-ugbe enenene oyi oni ugbe. Ese e la ukiekie obini ovo o te e ngale oyoli, ese e la ukiekie obita, ese e la ukiekie ogobo, ese e li la ukiekie obini ovo o te e lo eko.‡ ¹⁴ Oni ugbe ni o gashe oni eoli o mholi echegbeke igbeva. Eni echegbeke ena, a keke eva eyi ighiusomhi na keke ogbava eyi oni Omi Osumha shi o.

¹⁵ Oni o nu mhe e ngme, o mholi ukpokpo ni a roo mheshe emhi ni o khi igolu ni o ro ya mheshe oni eoli ali eni ode inuekpe ali igbe eyoli.* ¹⁶ Oni eoli o ze abo igbe ene, ni iyagha ali inuata ali uemhi eyoli e li abizize. O mheshe oni eoli, o ya khi ikuku emhi ea la imali agbele ali egbhuеше ashi ishe (1,500), unuemhi ali uemhi eyi eni abo igbe ali iyagha eyoli e khi abizize. ¹⁷ Oni aḡeni o li mheshe ugbe oyoli, e ya khi ete-awegbhuеgbe. Abi awa lie mheshe eke. ¹⁸ Ugbe oyoli, echegbeke ijasipa a ro ma li, oni eoli o khi egbegbi igolu ni a te e me eke abi ughegbe. ¹⁹ Irogbekе oyi igbe ni a ma gashe oni eoli e ya khi echegbe ni e ghale ododa. Onodode o khi ijasipa, onuzi-eva o khi isafaya, onuzi-eshe o khi ikalisedoni, onuzi-ene o khi emeradi, ²⁰ onuzi-ishe

o khi isadonizi, onuzi-esesa o khi ikaneliani, onuzi-ishilua o khi ikirisolati, onuzi-elele o khi iberili, onuzi-tili o khi itopazi, onuzi-igbe o khi ikirisopirazi, onuzi-igbaghuo o khi ijasiti, onuzi-igbeva o khi ametisiti. ²¹ Eni ode inuekpe igbeva e ya khi ifefe. Ode unuekpe ogbogbo a ri ufefe oyoli rielegli. Ode agbala ni o la oni eoli, egbegbi igolu ni a te e me eke abi ughegbe a ro ku oli.†

²² Mhi aa me Owa ugamhi okhoghuo oni eoli, irari khi Eshinegba Onomhue Nofune nya ali Oni Omi Osumha wewe e khi Owa Ugamhi ni e la agho. ²³ Oni eoli o ke mholi emini o ri ugemhi oyi ovo wekhi oyi uki ya li. Irari khi ugemhi oyi Eshinegba loli o khi akpa ni o la agho, oni Omi Osumha o khi akpa ni o la agho.‡ ²⁴ Egbogbo na agbo nya e ya ri oni akpa ke kia, ighie ni e la agbo e ya tsua epfue eyewe bhale agho.§ ²⁵ Ogbogbo o ya tigbe khukhu ode inuekpe ni e lo oni eoli le ghue, itobogbo khi ogbo o ya me eliyose agho. ²⁶ A ya tsua epfue ali ufumhi eyi ishishi lo oni eoli le.* ²⁷ Ama, emini e ri ichimhi e mu o ya ya tigbe lo agho le, wekhi ogbo ni o o gbe ikanya omama ali ni o rielegli emhi egbhuе, se khi egbo ni eva oyewe o la ebe ni a keke eva oyi eni e ya mholi agbo na agboagbo shi oyi oni Omi Osumha.†

22

Oke Amed Agbo

¹ Igho o ri oke amed ni o ri agbo o na ogbo khashe mhe, oke ni o pfuase abi ughegbe, ni o rote ukpekhomhi Eghiele oyi Eshinegba ali oyi Omi Osumha tu u lasele.* ² Oni oke o rote iteva oyi oni ode agbala ni o la oni eoli. Ukiekie eve-eva oyi oni oke, oora ni o ri agbo o na ogbo e migha, ni o mo idumhi igbeva ododa, ni o mo idumhi uki kpa. Ebe oyi oni oora a ro ri ishishi eze.† ³ Emhikhoghhuo ni Eshinegba o pfi unu na o ke ya la agho. Ama

‡ 21:10 Li zе Ezik 40.2 § 21:13 Li zе Ezik 48.30-35 * 21:15 Li zе Ezik 40.3 † 21:21 Li zе Aza 54.11-12 ‡ 21:23 Li zе Aza 60.19-20 § 21:24 Li zе Aza 60.3 * 21:26 Li zе Aza 60.11 † 21:27 Li zе Aza 52.1; Ezik 44.9 * 22:1 Li zе Ezik 47.1; iZaka 14.8 † 22:2 Li zе Igbae 2.9; Ezik 47.12

ukpekhomhi oghie oyi Eshinegba ali oyi Omi Osumha oyoli e ya la agho, eni ee ga eyoli e ya ke ga.‡ 4 E ya me alo eyoli, ali eva oyoli o la we alukpo. 5 Eliyose oa ke ya lao. Ea mholi emini e ri ugemhi oyi akpa ali ugemhi oyi ovo ya li, irari khi Eshinegba Onomhue lolighuo o ya khi akpa oyewe, e ya ke mheshe abi ighie agboagbo. § 6 Oni ageni oo mhe, “Eni ingmemhi enana, eni a ri egbe e da e khi, e gbo khi igesikia. Eshinegba Onomhue ni o ri ayemhe oyoli na emekeguele, loli o ghie ageni oyoli o ka rokhase eni ee ga eyoli, emini a ya me ni oa ke ya tese.”

Ijesu o ya bhale

7 “A ghe ii, mhi kele ya bhale! Ikhivose o khi na ogbo ni o ri ingmemhi imeguele ni e la ebe onana gbe akanya.”

8 Mhemhe iJoni mhi suo, ni mhi gbo me emhi enana. Abi mhi ro suo, ni mhi ro gbo me na, mhi de ya wugha oni ageni ni o ri eni emhi enana khashe mhe awe ni mhi ga li. 9 Ama o gueye mhe, “Khi li igho, oni oo ga nabi yeye ali onabi inyoghuo e emekeguele, ali eni e ri ingme ni a keke shi ebe onana gbe akanya mhi li khi. Ga Eshinegba!”

10 Oo mhe, “Khi khukhu ingmemhi imeguele ni e la ebe ona, irari khi oni egheghe o she ti ramhi. 11 Oni oo riele onobe, o ke riele tsee, oni oo gbe ikanya ichimhi, o ke gbe tsee, oni o gue a ngeli, o gue ke ngeli tsee, oni o pfuase, o pfuase ke le tsee.”* 12 “A ghe ii, mhi kele ya bhale, mhi tsua ifata eyemhe, mhi ya fali ogbogbo ota abi o li gbe.† 13 Mhemhe mhi khi Aafa ali

Omega, Mhemhe mhi khi oni Odode ali Okpukhokho, ni mhi khi Igbaekele ali Ukpese.‡

14 “Ikhivose o khi na egbo ni e pfee iwulu eyewe-a pfuase, ni e mhuo obo shi oora ni o ri agbo a na ogbo, ali ini e ba me asha rote ode unuekpe ni o lo oni eoli, le lole. § 15 Ewa e la oolase oni eoli, ali eni e mu imheshe ogbho ali eni e li itsebo ali egbo ugbeli ali eni e ga ikhumhi ali eni e da nono ingme egbholi, ni e di egbo.

16 “Mhemhe iJesu mhi she ghie ageni oyemhe o ri otsela ona ghi e eni igbaa nya eyi eni e mie iJesu iKirisiti suo. Mhemhe mhi khi Umhili ali Omioni iDefidi, Mhemhe mhi khi Ukpeta ni o ge eluzogbe.”*

17 Oni Ayemhe ali omueshi onogbo oo li, “Bhale!” Oni o suo ona o li lie, “Bhale!” Oni okiamo oo gbe o bhale, ali onini o ghole o bhale ka da amo ni o ri agbo a na ogbo, afue afue.†

18 Mhi tse agua ye ogbo ni o suo imeguele ni e la ebe ona. Ini ogbokhoghuo o khi ma o, Eshinegba o ya khi anasemhe ni a keke shi ebe ona ma li agbo. 19 Ini ogbokhoghuo o rote ingmemhi imeguele ni a keke shi ebe onana rue pfi-a, Eshinegba o ya mie oli okemhi ni o mholi shi oora ni o ri agbo a na ogbo, ali ashini a khi na li shi eoli ni o pfuase, ni a ngme ingme oyoli shi oni ebe onana.‡

20 Oni o pfi otsela shi ebe onana, oo, “Igesikia lo, mhi kele ya bhale.”

Atse. Ijesu Onomhue bhale.

21 Okhale oyi iJesu Onomhue o ka nu eni miesuo nya la, Atse.

‡ 22:3 Li ze iZaka 14.11 § 22:5 Li ze Aza 60.19; iDan 7.18 * 22:11 Li ze iDan 12.10 † 22:12 Li ze Aza 40.10; 62.11; iwolo 28.4; ijere 17.10 ‡ 22:13 Li ze Iro 1.8,17; 2.8; Aza 44.6; 48.12 § 22:14 Li ze Igbae 2.9; 3.22 * 22:16 Li ze Aza 11.1,10 † 22:17 Li ze Aza 55.1 ‡ 22:19 Li ze iDeut 4.2; 12.32